

ARBEIDERNES FAGLIGE LANDSORGANISASJON

**KONGRESSEN
1934**

DAGSORDEN OG PROTOKOLL

**OSLO 1935
ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI**

ARBEIDERNES FAGLIGE LANDSORGANISASJON

KONGRESSEN 1934

DAGSORDEN OG PROTOKOLL

REFERAT UTARBEIDET AV
ERLING LIAN

*Dette eksp. tilhører
Oslo Stein-, Jord- og Sementarbeideres forenings
Bibliotek.*

OSLO 1935
ARBEIDERNES AKTIETRYKKERI

Sakregister.

I. Dagsorden:	Side
ARBEIDSBYRAET I GENF	26
ARBEIDERIDRETTEEN	57
ARBEIDERORGANISASJONENS PROPAGANDACENTRAL	62
<i>Innstillingen</i>	189
AVSTEMNINGSREGLER OVER TARIFF-FORSLAG	49
DAGSORDEEN	4
DE ARBEIDERFIEEDTLIGE LOVER	37
<i>Sekretariatets innstilling</i>	48, 185
DET INTERNASJONALE OG DET SKANDINAVISKE SAMARBEIDE ...	21
<i>Sekretariatets innstilling</i>	25
<i>Henvendelsen fra Den røde faglige Internasjonale</i>	173
DIVERSE FORSLAG	86
<i>Hjemstavnarett</i>	86
<i>Agitasjon</i>	87
<i>Lønninger</i>	87
<i>Samarbeidet med N. K. L.</i>	88
<i>Rasjonaliseringen</i>	88
<i>Felles forsikringskasse</i>	89
<i>Bevilgning til politiske formål</i>	89
<i>A. F. L.s administrasjon</i>	91
<i>Valgene</i>	92
<i>Norsk arbeide</i>	94
EDRUELIGHETSSPØRSMÅLET	60
TARIFFSPØRSMÅL OG DEN FAGLIGE TAKTIKK	28
<i>Arbeidstiden</i>	28
<i>Ferie</i>	35
<i>Overtidsarbeidet</i>	35
<i>Den faglige taktikk</i>	35, 174
KAMPEN MOT KRIG OG FASCISME	69
KRISESPØRSMÅL	52
LOVENDRINGER	71, 110
ORGANISASJONSFORMENE	5
<i>Organisasjonsutvalgets utredning og innstillinger</i>	98
PENSJONSORDNING INNEN DEN NORSKE FAGBEVEGELSE	62
TILLEGGSDAGSORDEEN — INNSTILLINGER FRA SEKRETARIATET ..	173
II. Protokollen.	
KONGRESSENS ÅPNING	195
<i>Halvard Olsens åpningstale</i>	195
<i>Gjestenes hilseener</i>	198
<i>W. Schewenels, I. G. B.</i>	198
<i>Edvard Johanson, Sverige</i>	199
<i>Chr. Jensen, Danmark</i>	202
<i>Louhikko, Finland</i>	204
<i>Magnus Nilssen, D. N. A.</i>	205

	Side
Andreas Juell, N. K. L.	205
Rolf Hofmo, A. I. F.	205
Gunnar Sand, A. U. F.	205
Håkon Lie, Oplysningsforbundet	206
BILLEDE AV KONGRESSEN	200
NAVNEOPROP	206
FULLMAKTSKOMITEENS INNSTILLING	211
VEDTAGELSE AV FORRETNINGSORDEN	214
VEDTAGELSE AV DAGSORDEN	216
<i>Forslag om betaling for tapt arbeidsfortjeneste sendes budgettkomiteén</i>	215
KONSTITUERING	217
<i>En nødvendig oppfordring</i>	220
<i>Kongressen og den russiske landsorganisasjon</i>	220
<i>Protest mot terroren i Spania</i>	221
<i>Protest mot den store prosess i Berlin</i>	222
<i>Hilsninger og protester</i>	222
Høttaler blir montert i lokalet	222
BERETNINGENE	223
MISTILLITSFORSLAG OG FORANDRING I DAGSORDEN	233
<i>Votering over mistillitsforslagene</i>	338
Furuskjeps forslag	338
Sørum's forslag	338
Rolf Olsens forslag	338
<i>Sekretariatet fortsetter funksjonen til det er avløst</i>	372, 434
<i>Valgkomiteén forelegger kongressen forstdelsen av det vedtatte mistillitsf.</i>	492
DE ARBEIDERFIENDTLIGE LOVER	234, 286, 300, 314, 329, 346
<i>Komiteéns og sekretariatets innstilling</i>	246,
62 talere; men tidsbegrensning forkastet	314
<i>Redaksjonskomiteén utvides</i>	325
40 talere fremdeles	329
<i>Redaksjonskomiteéns forslag</i>	344
Votering	354
REGNSKAPENE OG EN REKKE ANDRE PUNKTER BESLUTTES BE-	
HANDLET FOR LUKKEDE DØRER	257
<i>Regnskapet for 1931</i>	258
<i>Regnskapet for 1932</i>	267
<i>Regnskapet for 1933</i>	270
<i>Torjus Gravers rapport for 1933 og 1934</i>	271
<i>Desisjonskomiteéns bemerkninger</i>	276
OPLYSNINGER OM MØTER	278, 504
DIET OG TAPT ARBEIDSFORTJENESTE	281
HILSNINGER TIL KONGRESSEN	299, 362
STANSNING AV VÅBENPRODUKSJONEN — En komité til sakens behandl.	300
ARBEIDERNES JUSTISFOND	328
SAMORGANISASJONENES REPRESENTANTER HOLDER MØTE	328
EN PROTEST	334
VOTERING VED NAVNEOPROP	338
ADMINISTRASJONSORDNINGEN VED A. F. L.s KONTOR	453
<i>Sekretariatets innstilling</i>	453
Votering	455
<i>Det juridiske kontor</i>	342

	Side
KRISEOVERENSKOMSTER	343
<i>Redaksjonskomitéens innstilling vedtas</i>	343
VÆIKONFLIKTEN 1932	343
<i>Redaksjonskomitéens innstilling vedtas</i>	343
LÅN	343
<i>Redaksjonskomitéens innstilling vedtas</i>	343
DET INTERNASJONALE SPØRSMÅL RYKKES FREM	345
<i>Det internasjonale og skandinaviske samarbeide</i>	354, 372, 449
Sekretariatets innstilling	356
<i>Henvendelse fra R. F. I.</i>	358
Sekretariatets innstilling	359
Saken behandles for åpne dører	362
Forslagene sendes redaksjonskomitéen	379
Redaksjonskomitéen utvides	394
Debatten avbrytes	379
<i>Redaksjonskomitéens innstilling</i>	449
5 minutters taletid og strek	451
<i>Votering i det skandinaviske og internasjonale spørsmål</i>	453
INTERNASJONALENS REPRESENTANT TAR AVSKJED	474
ARBEIDSBYRÅET I GENF	380
Sekretariatets innstilling	380
En redegjørelse for Arbeidsbyråets opbygning	381
EN REPRIMANDE	372
AVSTEMNINGSREGLER OVER TARIFF-FORSLAG	385,391, 485
<i>Saken besluttet behandlet for lukkede dører</i>	390
Tidsbegrensning og strek	393
<i>Prinsipielt for ensartede avstemningsregler, men forslagene sendes redaksjonskomitéen</i>	400
Dørene åpnes	400
<i>Redaksjonskomitéens nye innstilling</i>	485
Tidsbegrensning og strek	488
Votering	490
ORGANISASJONSFORMENE	400, 434, 593, 603
<i>Organisasjonsutvalgets utredning og innstillinger</i>	408, 593, 603
Organisasjonsutvalgets innstilling	427
Sekretariatets innstilling	428
En protest	431
50 talere	438
47 talere. — Taletiden begrenses	441
30 talere og strek settes	444
<i>Debatten avbrytes og forslagene sendes organisasjonsutvalget som forsterkes med 2 representanter</i>	448
26 talere var da fremdeles inntegnet	448
<i>Norges Barber- og Frisørsvenners Forbund</i>	594
<i>Sammenslutning av Tekstilarb.forb. og Beklædningsarb.forb.</i>	594
<i>Transportarbeidernes organisasjonsforhold ved industrielle bedrifter</i>	594
<i>Organiseringen av småbrukerne, småbønderne og landarbeiderne</i>	596
<i>Organisasjonsforholdet ved kalosjefabrikkene</i>	597
<i>Skog- og landarbeidernes organisasjonsforhold</i>	597
Alternativene for sammenslutning	598
<i>Statstjenestemennenes organisasjon</i>	601
Norsk Postforbund og Norsk Telegraf- og Telefonforbund	603
<i>Organisasjonsutvalgets konklusjon</i>	603

	Side
GRENSETVISTER	456, 474, 478, 490, 665
<i>Norsk Bygningsarbeiderforbund</i>	456
Organisasjonsutvalgets innstilling	461, 665
N. B. A. F. og N. K. F.s tvist	471
Organisasjonsutvalget suppleres	478
Taletiden begrenses	482
<i>Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund</i>	459
Organisasjonsutvalgets innstilling	460
Tvisten med Transportarbeiderforbundet trekkes tilbake	470
Tvisten mellom N. H. & K. F., N. K. I. F. og N. N. N. trekkes tilbake	470
<i>Trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold</i>	461, 490
Organisasjonsutvalgets innstilling	461, 490
Tvist som trekkes tilbake	491
<i>Tvist mellom Kjøttindustriarbeiderforbundet og Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet</i>	462, 491
Organisasjonsutvalgets innstilling	462, 491
Tvistspørsmål som trekkes tilbake	492
<i>Veivokterne og arbeiderne ved veivedlikeholdet</i>	507
ORGANISERINGEN AV NYE ARBEIDSGRUPPER OG DERES PLAS- SERING I ORGANISASJONEN	493
<i>Organisasjonsutvalgets innstilling</i>	499
<i>Solidaritet med fiskerne</i>	502
14 talere og tidsbegrensning	505
Votering	506
SAMORGANISASJONENES GRENSEOMRÅDE	507, 650
<i>Organisasjonsutvalgets innstilling</i>	512
Tidsbegrensning	522
Forslagene oversendes organisasjonsutvalget	530
Organisasjonsutvalget suppleres	530
Organisasjonsutvalgets nye innstilling	650
26 talere inntegnet	656
ORGANISERING AV DE ARBEIDSLØSE OG UNGDOMMEN	531, 669
<i>Lover for de arbeidsløses foreninger</i>	538
26 talere — strek settes	551
Nye forslag oversendes redaksjonskomitéen	552
Taletiden begrenses	556
<i>Organisasjonsutvalgets nye innstilling</i>	669
Tidsbegrensning og strek	671
KONDOLANSETELEGRAM I ANLEDNING MORDET PÅ KIROV	557
MONOPOLISERINGSTENDENSENE	558, 566
<i>Komitéens innstilling</i>	563
<i>De organisasjonsmessige oppgaver blandt arbeiderungdommen</i>	564, 568
SAMARBEIDET MELLEM FORBUNDENE VED OPRETTELSE AV TARIFFAVTALER	570
<i>Behandling og løsning av tvister mellom organisasjonene</i>	573
Innstillingen	574
KRISESPØRSMÅL — (nødsarbeidet og ungdomsarbeidet)	576
<i>Sekretariatets innstilling</i>	580
<i>Kriseplanen, D. N. A.</i>	584
TILLITSMENNENES LØNNINGER	587
Strek settes	588
<i>Honorar til medlemmer av sekretariatet</i>	589
<i>Honorar til revisjonsutvalget</i>	589
<i>Pensjon til Halvard Olsen</i>	589
<i>Representasjonskonto</i>	591

	Side
<i>Forskjellige bevilgninger</i>	591
Nord-Norges Sangerforbund	591
Norsk Sangerforbund	591
Tromsø Jern- og Met.s feriehjem	591
Arbeidernes Avholdslandslag	591
Norges Arbeideravh. av «Verdandi»	592
Framfylkingen	592
Arbeidernes Ungdomsfylking	593
Arbeidernes Justisfond	593
Arbeidernes Høiskole	593
TARIFFSPØRSMÅL OG DEN FAGLIGE TAKTIKK	604
<i>Sekretariatets innstilling til hovedavtale mellom A. F. L. og N. A. F.</i> ..	613
Strek settes	618
<i>Retningslinjer for fagorganisasjonens tariffbevegelser</i>	619
VALG	633
<i>Skriftlig votering over formannsvalget</i>	641
<i>Næstformannsvalget</i>	641
<i>Valg av tvistenevnd</i>	644
<i>Kasserervalget</i>	645
<i>Sekretærvalget</i>	645
<i>10 medlemmer av sekretariatet</i>	645, 660
Valget sendes tilbake til valgkomitéen	648
<i>Valg av revisjonsutvalg</i>	649
<i>Varamenn til sekretariatet</i>	674, 682
ARBEIDERIDRETTE	641, 674
<i>Votering</i>	681
GJESTENE TAR AVSKJED MED KONGRESSEN	664, 681, 738
EDRUELIGHETSSPØRSMÅLET	683
<i>Votering</i>	685
PROPAGANDACENTRAL FOR ARBEIDERBEVEGELSEN	685
<i>Votering</i>	688
PENSJONSORDNING	689
<i>Før voteringen</i>	697
<i>Votering</i>	698
FASCISMEN OG KRIGSFAREN	698, 703
<i>Produksjon og transport av krigsmateriell til utlandet</i>	700
<i>Votering</i>	706
LOVFORANDRINGER	706
<i>De nye kontingentrestanser</i>	711
FORSKJELLIGE FORSLAG	728
<i>Hjemstavnsrett</i>	728
<i>Agitasjon</i>	729
<i>Lønningene</i>	730
<i>Samarbeide med N. K. L.</i>	731
<i>Rasjonaliseringen</i>	731
<i>Felles forsikringskasse</i>	732
<i>Bevilgning til politiske formål</i>	732
<i>A. F. L.s administrasjon</i>	734
<i>Omkring valgene</i>	735
<i>Norsk arbeide</i>	736
<i>Esperanto</i>	737
<i>Meddelelsesbladet</i>	737
<i>Ordstyrere og sekretærer påskjøttes</i>	737

	Side
AVSLUTNING	737
<i>Eugen Pettersen</i>	738
<i>Elias Volan</i>	738
<i>Halvard Olsen</i>	738
<i>Olav Hindahl</i>	739
HENVENDELSER TIL KONGRESSEN	
<i>Fra de arbeidsledige på Horten</i>	434
<i>En anmodning fra de arbeidsløses aksjonsutvalg i Oslo</i>	443, 448
<i>Kongressen mottar de arbeidsløse ved en deputasjon</i>	530
<i>Referat fra de arbeidsløses deputasjon til kongressen</i>	545
KOMITEENE HAR MØTER	278, 593
ET ANDRAGENDE FRA DE ISLANDSKE ARBEIDERORGANISASJONER	682
EFTERGIVELSE AV LÅN	
<i>Stenindustriarbeiderforbundets søknad</i>	455
<i>Papirindustriarbeiderforbundets søknad</i>	455
<i>Beklædningsarbeiderforbundets søknad</i>	455
<i>Høvleriarbeiderforbundets søknad</i>	456
TREINDUSTRIARBEIDERFORBUNDETS FORSLAG OM AGITASJON	
PÅ VESTLANDET	229, 456
<i>Oversendt det nye sekretariat</i>	456
<i>Representantene for Skog- og Landarbeiderforbundet konfererer</i>	575
KONGRESSENS VEDTAK og Forslag oversendt sekretariatet	740

Person- og taleregister.

	Side
Aamodt, Birger	321, 484, 572, 660, 662, 687, 696, 704
Ase, I. B. 220, 234, 290, 322, 349, 369, 391, 394, 439, 472, 478, 484, 485, 574, 575, 625, 638, 667	330, 371, 396, 482
Asvestad, Lars	492
Asvestad, P.	492
Abrahamsen, Olaf	588, 603, 662, 678, 679
Amundsen, Oskar	503, 518, 526, 585
Andersen, Alf	433, 646, 661, 662
Andersen, Bernt	300, 694, 696, 697
Andersen, Charly	214, 259, 261, 263, 266, 331, 368, 480, 586, 629, 703
Andersen, Ragna	592, 661, 663, 682
Andersen, Witalis	336, 437
Andreassen, Alfred	265, 393, 588, 626, 694, 695
Andresen, Lucie	217
Andresen, Sigv.	601, 647, 663
Arnesen, Severin	324, 329
Arntzen, A. H.	330, 717
Ask, Aron	639, 679
Aspenes, Kristian	438, 594, 646
Aune, Nils	270, 452, 479, 635, 661, 664
Bakken, Lars	261, 265, 284, 325, 350, 489, 633, 672
Bakkelund, Peter	439
Berg, Ingrid	555
Berg, Johan (Oslo)	218, 327, 367, 373, 481, 636, 668, 696
Berentsen, Bernh.	329, 395, 588, 630, 694, 696
Berg, Leif	569, 593
Bergan, J.	587, 658
Bergstøl, Olaf	727, 731
Berli, Håkon	282, 317, 349, 350, 374, 382, 518, 585, 587, 593, 624, 628, 737
Birkeland, Anders	218, 327, 382, 383, 391, 453, 454, 501, 502, 506, 633, 635, 639, 648, 662
Birkeland, Peder	344, 435, 588, 590
Bolstad, M. M.	602
Botten, Konrad	262, 397
Bottenvand, Karl	223, 227, 265, 284, 320, 351, 452, 489, 528, 557, 631, 656
Bratteli, Trygve M.	544
Bratsberg, Karl	283, 352, 398, 520, 521, 530, 636, 657, 730
Brækken, Olav	518, 656
Buland, Ludvig	308, 309, 445, 454, 639
Børsum, H. L.	442, 470
Casparson, Ragnar	664
Cederstam, Fritz	448, 543, 552, 557, 671, 673
Dehlin, Fritz	449, 482, 549, 669
Didriksen, Johan	300, 394, 505, 644, 646, 648, 649, 660, 661, 662, 682
Disenåen, Gunnar	289, 309, 325, 383, 521, 556, 637, 641, 698
Elseth, Herman	328, 644, 676, 677, 679
Engebreetsen-Flood	347, 367, 452, 518, 519, 581, 596, 638, 652, 656, 659, 703

Engene, Henrik	697
Engstad, Paul	329, 397, 484, 488, 518, 633
Eriksen, Eugen	364, 484
Eriksen, Hans	312, 368, 447, 454, 455, 484, 597, 599, 710
Espenak, Arne	502, 506, 556, 658, 672
Evensen, Lars	215, 233, 303, 330, 382, 436, 492
Fladeby, Hans	258, 447, 470, 576, 596
Flaten, Tallak	324, 446, 589, 629, 694, 695
Forbord, Sigurd	430, 470
Framnes, Peder	290, 480, 638
Fridholm, Fritz	332, 349, 353, 529, 592, 593, 631, 638, 655, 656, 688
Furuskjeg, Karl	295, 306, 334, 335, 556, 584, 669, 673
Gerhardsen, Einar	298, 325, 348, 368, 451, 549, 592, 640, 688
Gjesteby, Omar	434, 469, 566, 575, 576, 590, 646, 649
Grande, Nils	523, 626, 628
Granlund, Arthur	600, 705
Graver, Torjus	649
Gulbandsen, Asbj.	662
Gundersen, A. E. G.	362, 437, 450, 451, 590, 629, 634, 641, 696
Gundersen, Floritz	678
Hansen, Einar	520, 525
Hansen, Frank	305, 662
Hansen, Henry	234, 259, 584, 588
Hansen, Jul.	215, 228, 263, 312, 314, 334, 343, 344, 348, 351, 370, 384, 395, 452, 489, 527, 555, 582, 586, 618, 630, 655, 672, 688
Hansen, Kristian	282, 363, 398, 589, 637, 647, 678, 679
Hansen, Leif	656
Hansen, Nils	285, 302, 353, 448, 451, 526, 554, 634
Hansen, Olaf	571, 572
Hauan, Ole	217, 519, 527, 591, 594, 596, 657
Hauge, Gunvald	502, 525
Haugen, Ingvald	500, 506
Hegg, Hans	663
Heggland, Nils	634
Hindahl, Olav	218, 296, 313, 396, 618, 630, 636, 658, 665, 682, 695, 739
Hjellestad, Alfred	581, 583, 585
Henriksen, I.	654
Henriksen, Torbjørn	218, 304, 332, 344, 455, 476, 484, 529, 545, 626, 627, 635, 638, 641, 663, 667, 669, 697
Henriksen, Trygve	635, 679
Hermansen, Einar	232, 233, 257, 322, 334, 454
Hermansen, Martinius	283, 314
Hoff, Johan	282, 640, 663, 679
Hofmo, Rolf	205, 680
Hogga, Thor	285, 588
Holm, Adolf	517, 599
Hultmann, G.	234
Høgmann, Johan	737
Høgsås, O. K.	482
Jacobsen, Henry	433, 542, 543, 557, 690
Jakobsen, Thorkil	322
Jakopsen, Kristoffer	218, 264, 265, 282, 325, 349, 372, 443, 487, 567, 588, 625, 629, 631, 636, 657, 696
Jansson, Nils	528, 664
Jensen, Chr.	202, 300, 377, 582, 665
Jondal, J.	550

Johansen, Bjarne	443
Johansen, Harald	583
Johansen, Jens	528
Johansen, Trygve	694, 695
Johanson, Edvard	199, 376, 383
Johannessen, Albert	315, 572
Johannessen, Sverre	678
Juell, Andreas	205, 681
Jønsson, Halfdan	213, 215, 218, 258, 262, 264, 266, 270, 278, 283, 284, 335, 505
Karlsen, Albert	397, 523, 656, 704, 716
Karlsen, Klevfoss, Joh.	226, 229, 524, 530, 654
Karlsen, Konrad	350, 435, 448, 503, 520, 527, 635, 645, 648, 655, 663, 672
Karlsen, Martinus	226, 283, 352, 394, 637
Karlsen, Oscar	213, 282, 304, 317, 330, 382, 384, 393, 435, 483, 668, 694
Karlsen, William	523, 638
Kil, Erling	213, 234, 325, 349, 438, 455, 592, 636, 678
Kinn, Helmer G.	637, 678, 679, 737
Kiiste, Ole A.	519, 600, 671
Kleveland, Idar A.	323, 395, 522, 581, 583, 671, 679
Knudsen, Martinus	274
Kristensen, Severin	548
Kullmann, Olaf	701, 705
Lagerstrøm, Neimi	290, 325
Larsen, Waldemar	214, 259, 264, 322, 391, 394, 478, 581, 591, 592
Larsson, Josef	482, 503, 526, 572, 657
Lauritzen, Oskar	446
Leveraas, Ivar H.	284, 325, 444, 448, 493, 551, 648, 721
Lie, Håkon	206
Lie, Trygve	232, 253, 286, 306, 337, 353, 384, 395, 488, 676, 711
Louhikko	204
Lund, Ditlef	591
Lund, Egil	476, 483, 668
Lund, Rob.	212, 213, 218, 445, 448, 602, 640
Lundsholt, Johan	351, 352, 391, 445, 489, 520, 521, 552, 553, 587, 590, 619, 628 634, 636, 645, 649, 697
Lyngholm, Walter	524
Madsen, Alfred	225, 258, 259, 265, 319, 333, 343, 492, 576, 580, 584, 586, 602, 688, 702, 705, 709, 710, 727
Marthinsen, Øistein	258, 366, 384, 571, 573, 625, 632, 644
Marthinsen, Erling M.	330, 393, 398, 431, 442, 488, 588, 645
Melby, Oluf	518, 524
Merli, Magnus	334, 663
Moljord, Kristian	223, 227, 265, 320, 335, 379, 397, 520, 525, 556, 627, 654
Myrhol, Bernt	332, 444, 505, 591, 592, 624, 627, 685, 737
Myrøld, Olaf	590
Narvesen, Andreas	323, 519, 528, 647, 661
Narvestad, Th.	433, 602
Nielsen, Valdemar	233, 267, 291, 353, 391, 480, 639, 648, 650, 695, 710
Nilsen, Alfred	726
Nilsen, Einar A.	661, 721
Nilsen, Evald	556, 654
Nilsen, Wiktor	284, 334, 398
Nilsen, Magnus	205
Nordahl, Konrad	282, 300, 327, 344, 432, 454, 456, 479, 587, 590, 591, 633, 634, 640, 646, 649, 661, 680, 682, 704, 709, 711
Nygaard, Johan	336, 441, 493
Nygaard, Ragnvald	520, 654

	Side
Nyhus, Emil	431, 521, 630, 730
Næss, Nic.	229, 265, 501, 505, 595, 726
Olsen, Adolf	548, 658
Olsen, Alf	529, 658
Olsen, Ambrosius	219, 220, 324, 366, 451, 590, 637, 725, 726
Olsen, Arthur J.	231, 314, 319, 443, 503, 504, 552, 554, 673
Olsen, Edvard	583, 656, 659
Olsen, Halvard, 195, 206, 211, 213, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 223, 262, 291, 295, 303, 309, 336, 738	336, 738
Olsen, Harald	567, 589
Olsen, Ingvald	323, 433, 441, 455, 490, 594
Olsen, J. G.	331, 628, 710
Olsen, Johs. P.	736
Olsen, Peder	680
Olsen, Rolf	216, 233, 234, 288, 329, 349, 522, 553
Olsen, Trygve, (J. & M.) 315, 350, 373, 394, 489, 555, 572, 592, 631, 639, 649, 664, 710, 717	664, 710, 717
Omland, Ole J.	518
Ommundsen, Ommund	314, 321, 334, 375, 505, 590, 664, 678
Opsahl, Birger	311, 350, 365, 372, 384, 395, 442, 452, 553, 583, 586, 618, 623, 636, 704
Ottersen, Oscar L.	617
Paulsen, Eugen	554, 582, 628, 644, 673
Pedersen, Gudmund	583
Pedersen, Kaare	399
Pedersen, Palmer....	220, 258, 259, 303, 343, 353, 375, 529, 556, 588, 619, 631, 679
Pettersen, Eugen	738
Rasmussen, Rasmus	314, 446, 630, 672, 731
Raaen, Albert	434, 644, 645
Ringen, Johs., 216, 295, 311, 370, 478, 483, 485, 556, 569, 623, 631, 639, 647, 663, 710, 711, 737	663, 710, 711, 737
Rothaug, Kristian	214, 215, 587, 589, 590
Ruud, Arthur	445, 602, 647, 658, 662, 674, 678
Røste, Hans	391, 729
Sand, Gunnar	205
Sandvold, Kr.	519, 528, 630, 637, 644, 649, 678
Seiersten, H.	599
Schewenels, W.	198, 375, 474
Sethil, Gunnar	429, 471, 474, 483, 575, 644, 668
Skaarvold, John	602, 648, 663, 674
Skei, Gunnerius	524, 657
Skoglye, Oskar	306, 347, 352, 397, 631, 703
Sletten, Olaf	224, 228, 448, 648, 658, 721
Sporpind, O.	331, 478, 484, 487, 572, 573, 599, 635, 638, 693, 697
Stang, Armand	555, 661, 672
Steen, stortingsmann	296
Strøm, O. L.	319, 333, 335, 351, 383, 440, 451, 454, 455, 575, 601, 648, 697, 698
Strømmen, Martin	444, 505, 522, 554, 657
Sund, Ludvig	329, 552, 571, 660, 663
Systad, Chr.	229
Sørum, Halvor 214, 218, 220, 221, 223, 232, 234, 266, 298, 330, 367, 382, 392, 439, 448, 450, 487, 550, 569, 585, 593, 630, 633, 641, 646, 656, 663, 671, 703	382, 703
Taksrud, Frithjof	526, 679
Tandberg, Nils	705
Tangen, Jens	335, 476, 481, 635, 662

Side

Torkildsen, Karsten	439, 596, 634, 635, 637
Torp, Oscar, 220, 227, 228, 233, 257, 264, 266, 284, 285, 295, 296, 300, 333, 344, 372, 378, 398, 474, 530, 583, 584, 586, 600, 634, 636, 672, 679, 688, 698, 703, 709, 711, 737	
Tranmæl, Martin 233, 296, 336, 346, 347, 353, 360, 385, 399, 453, 454, 487, 490, 557, 590, 592, 632, 633, 640, 662, 705	
Tømmersaas, Karl	222, 318, 334, 396, 485, 487, 524, 553, 599, 650, 663, 683
Tvedt, Ingv.	526, 627, 647, 662
Togstad, Johs.	661, 662
Vangberg, Erik	331, 595
Vestad, Peder H.	262, 266, 447, 527, 597, 600, 655
Volan, Elias, 206, 221, 227, 229, 264, 295, 309, 335, 389, 399, 428, 469, 470, 471, 485, 489, 504, 506, 516,, 521, 530, 540, 565, 567, 569, 570, 574, 576, 595, 598, 600, 616, 619, 622, 632, 636, 652, 656, 659, 666, 669, 670, 673, 682, 711, 721, 731, 738	
Wigaard, Halfdan	571
Wilsgaard, Magnus	330, 505, 529, 595
Wivegh, John	599
Wold, Martin	316, 332, 374, 527, 655, 658, 663
Ødegaard, Johs. M. P.	225, 327, 430, 507

DAGSORDEN
OG FORSLAG MED MOTIVER

Forretningsorden.

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Adgangskort for representanter, Arbeiderpartiets presse og tilhørere utstedes av sekretariatet.
2. Til å lede møtet velges 4 ordstyrere. Ordstyrerne ordner innbyrdes møtenes ledelse. Til å føre protokollen velges 4 sekretærer.
3. Møtene holdes fra kl. 9—1 formiddag og 15—19 eftermiddag.
4. Ingen har rett til å få ordet mere enn 3 ganger i samme sak. Undtagen for innledningsforedrag begrenses taletiden til 10 minutter 1. og 5 minutter 2. og 3. gang.

Ordstyreren har for øvrig når han finner det påkrevet, rett til å stille forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere. Til forretningsordenen gis ingen ordet mere enn 1 gang og høist 2 minutter til hver sak.

Talerne skal tale fra den dertil bestemte plass i salen.

5. Forslag må leveres skriftlig til ordstyreren, undertegnet med vedkommendes navn og navnet på den organisasjon han representerer. Intet nytt forslag kan optas efterat det er besluttet satt strek med de inntegnede talere.

Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsordenen opførte saker, kan ikke behandles.

6. Alle beslutninger avgjøres ved almindelig flertall. I tvilstilfelle, eller når 20 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneoprop.
7. I protokollen innføres kun forslagene og avstemningene samt de fattede beslutninger.
8. Protokollen ooples ved hvert møtes begynnelse og for siste møte ved dets avslutning.

Dagsorden

for Arbeidernes faglige Landsorganisasjons

14. ORDINÆRE KONGRESS I OSLO

søndag 25. november og følgende dager.

Kongressen åpnes kl. 12 i Kommunelokalet (Logens store sal).

1. **Kongressens konstituering.**
  - a. Fullmaktenes godkjenning.
  - b. Vedtagelse av forretningsorden og dagsorden.
  - c. Valg av 4 ordstyrere og 4 sekretærer.
  - d. Valg av valgkomité og redaksjonskomité.
2. **Beretning og regnskap.**
3. **Organisasjonsutvalgets innstilling.**
  - a. Organisasjonsformene.
  - b. Grensetvister.
  - c. Organisering av nye arbeidsgrupper og deres plassering i organisasjonen.
  - d. Samorganisasjonenes grenseområder.
  - e. Organisering av de arbeidsløse og ungdommen.
  - f. De organisasjonsmessige oppgaver blandt arbeiderungdommen.
  - g. Monopoliseringstendensene.
  - h. Samarbeidet mellom forbundene ved opprettelse av tariff-avtaler.
  - i. Behandling og løsning av tvister mellom organisasjonene.
4. **De internasjonale forbindelser og det skandinaviske samarbeid.**
5. **Arbeidsbyrået i Genf.**
6. **Tariffspørsmål og den faglige taktikk.**
7. **De arbeiderfiendtlige lover.**
8. **Avstemningsregler over tariff-forslag.**
9. **Krisespørsmål.**
  - a. Nødsarbeidet og ungdomsarbeidet.
  - b. Kriseplanen.
10. **Arbeideridretten.**
11. **Edruelighetsspørsmålet.**
12. **Propagandacentral for arbeiderbevegelsen.**
13. **Pensjonsordning.**
14. **Fascismen og krigsfaren.**
15. **Lovforandringer.**
16. **Forskjellige forslag.**
17. **Valg.**

THE [illegible]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

[illegible text]

Dagsordenens punkt 3.

Organisasjonsforhold.

Centralstyret for Norsk Lokomotivmannsforbund tillater sig å fremsette følgende forslag til kommende kongress:

Den av Landsorganisasjonens kongress vedtatte organisasjonsform (industriforbund) gjøres inntil videre ikke gjeldende for stats-tjenestemannsorganisasjonene. —

Nærværende forbunds styre er enig i prinsippet om å samle alle tjenestemannsorganisasjoner i én statsarbeiderorganisasjon i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, men vi tror at gjen-nemførelsen av en slik beslutning bør utstå. For tiden står det kun 4 tjenestemannsorganisasjoner tilsluttet Landsorganisasjonen og antall tjenestemannsorganisasjoner er i alt over 100. De fleste av disse forbunds tilslutning til fagorganisasjonen burde være mulig og vi antar at agitasjonen for flere forbunds tilslutning kunde krones med hell, så fremt disse forbund fikk visshet for at de dermed ikke blev oppløst.

Hvordan den politiske situasjon kan utvikle sig her tillands er selvsagt umulig å si, men vi tror at en større tilslutning av tjeneste-mennenes organisasjoner til Landsorganisasjonen både er ønskelig og nødvendig for å motvirke den fascistiske fare som kan bli truende også i vårt land.

Norsk Lokomotivmannsforbund.

*

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbunds representantskap som holdt møte 28 og 29 mai 1934 påla hovedstyret å fremme forslag til kongressen om at de tidligere vedtatte forslag ang. industriforbund nu må gjennomføres. Det er nemlig uholdbart i det lange løp, at Landsorganisasjonen vedtar beslutninger i organisasjonsspørsmål som en del forbund lojalt gjennomfører, mens andre forbund undlater dete uten at det får organisatoriske følger. Det ødelegger disiplinen i Landsorganisasjonen og en risikerer at også de forbund, som gjerne vil være lojale mot fattede beslutninger, for eftertiden ikke blir så nøie med disses overholdelse, når andre forbund kan gjøre som de vil.

Vi tillater oss derfor å stille følgende forslag til førstkommende kongress:

1. De tidligere kongressens beslutninger om industriforbund skal være gjennomført innen utgangen av 1936.
2. Fra 1 januar 1937 anerkjenner ikke Landsorganisasjonen mere enn ett forbund i hver industri.

3. Kongressen nedsetter et utvalg på 5 medlemmer som optrekker grenselinjene for de forskjellige forbunds organisasjonsområde samt foreslår hvilke forbund som skal sammenslutes. Komitéens innstilling forelegges førstkommande representantskapsmøte til endelig godkjenning, hvorefter beslutningene er bindende for samtlige forbund tilsluttet Landsorganisasjonen. Representantskapet skal holdes innen utgangen av juni 1935.
4. Forhandlingene mellom de forskjellige forbund optas etter initiativ av sekretariatet som ved sine representanter skal lede forhandlingene. Hvis enighet ikke opnåes avgjøres sammenslutningsgrunnlaget med bindende virkning av Landsorganisasjonens representantskap.
5. Forbund som ikke lojalt gjennomfører representantskapets beslutning betraktes som uttrådt av Landsorganisasjonen 6 måneder etter at sekretariatet har mottatt meddelelse om at beslutningen ikke vil bli respektert.

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund. Hovedstyret.

*

Norsk Jernbaneforbunds landsmøte 1934 besluttet å fremme følgende forslag for kommende fagkongress 1934:

«Landsorganisasjonens kongress fastsetter en bestemt tidsfrist for hel gjennomføring av industriforbundsformen.»

Norsk Jernbaneforbund.

*

Trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold.

Kongressen 1923 fastslo at Landsorganisasjonen skulde oppbygges på industriforbund og optrakk også nærmere linjer for disse. Bl. a. skulde det opprettes en beklædningsforbund omfattende alle som kunde menes å komme inn under denne industrigren.

Den komité som forela innstillingen i 1923, var opmerksom på at det til en begynnelse vilde opstå mange vanskeligheter, hvorfor der også blev vedtatt visse tillempninger. Man var også klar over at det ikke med en gang vilde lykkes å få dannet et beklædningsforbund og kom også inn på trikotasje- og tekstilarbeidernes organisasjonsforhold.

Komitéen uttalte bl. a. at hvad trikotasjearbeiderne angår, bør disse som hittil stå tilsluttet Norsk Skredderforbund.

Efter kongressen 1923 var det en rekke grupper som gikk ut av Norsk Arbeidsmannsforbund og inn i andre forbund eller opprettet egne. Blandt disse siste var tekstilarbeiderne.

Før Norsk Tekstilarbeiderforbund blev stiftet var det holdt en rekke konferansen, hvor bl. a. spørsmålet om å gå sammen med Norsk Skredderforbund blev inngående drøftet. Blandt de tekstilarbeidere som stod tilsluttet Arbeidsmannsforbundet var der temmelig store divergerende meninger og et flertall var for opprettelsen av et eget forbund. Der var dog sterk minoritet for sammenslutning med Skredderforbundet. Spørsmålet blev også behandlet på Skredderforbundets landsmøte i 1924, men blev forkastet, og resultatet var at de tekstil-

arbeidere, som hittil hadde stått tilsluttet Norsk Arbeidsmannsforbund, opprettet sitt eget forbund fra 1 november 1924.

Før forbundet blev stiftet var det med Landsorganisasjonens medlemkomst forhandlet med Skredderforbundet om trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold. Skredderforbundets daværende representanter hadde den gang intet imot at trikotasjearbeiderne skulde tilsluttes Tekstilarbeiderforbundet. Dette blev beklageligvis ikke protokollert og efter vårt forbunds stiftelse opstod der av og til uoverensstemmelser om dette spørsmål. De trikotasjearbeidere som stod tilsluttet Skredderforbundet, nektet å gå over i Tekstilarbeiderforbundet og efter som vårt forbund agiterte blandt trikotasjearbeiderne opstod der stridigheter.

For å få en avgjørelse på dette spørsmål innbragte vårt forbund i 1928 spørsmålet for tvistenevnden som avgav følgende innstilling som også blev vedtatt av sekretariatet:

«De arbeidere, som er beskjeftiget ved bedrifter som selv har spinneri eller veveri og farveri, eller alle deler, skal organiseres i tilslutning til Tekstilarbeiderforbundet. Spørsmålet om overføring av trikotasjearbeidere i Oslo skal behandles av arbeiderne selv før overføring finner sted.

De to forbund plikter å opta et intimt samarbeide med hensyn til tariff-forholdet slik at det ene forbund ikke skader det annet forbunds lønnsbevegelser.»

I henhold til denne beslutning fortsatte vårt forbund agitasjonen blandt disse arbeidere, samtidig som vi anmodet om å få overført de som stod i Skredderforbundet. Det siste lyktes ikke.

Efter hvert som vi fikk organisert trikotasjearbeiderne blev stridighetene større og i 1932 bragte Beklædningsarbeiderforbundet påny spørsmålet inn for tvistenevnden som nu avgav følgende innstilling:

- «1. Alle arbeidere ved trikotasjefabrikker organiseres i tilslutning til Norsk Beklædningsarbeiderforbund.
2. Alle arbeidere ved tekstilfabrikker organiseres i tilslutning til Norsk Tekstilarbeiderforbund.
3. Ved de bedrifter som kan karakteriseres som blandede bedrifter (trikotasje og tekstil) skal det forbund som representerer hovedmassen av arbeiderne organisere alle arbeidere ved bedriften.
4. Overføringer av medlemsskapet efter de her optrukne linjer finner sted innen 1 april 1933.
5. De to forbund plikter å opta et intimt samarbeide med hensyn til tariff-forholdet, slik at det ene forbund ikke skadet det annet forbunds lønnsbevegelser.»

Innstillingen blev forkastet i sekretariatet med 7 mot 5 stemmer, hvorefter Beklædningsarbeiderforbundet innbragte spørsmålet for representantskapet som vedtok tvistekomiteéns beslutning med 42 mot 27 stemmer.

Vi har forstått representantskapets beslutning dithen at det har lagt mere vekt på ordlyden i kongressbeslutningen av 1923 og ikke på de faktiske forhold. Efter vår mening var ikke representantskapet kompetent til å uttale sig om hvorvidt trikotasje er tekstil eller ikke.

Dette spørsmål var nemlig sterkt fremme i diskusjonen. Vårt forbund har bestrebet Beklædningsarbeiderforbundets rett til å innbringe spørsmålet for tvistekomitéen i 1932. Etter vår opfatning skulde beslutningen av 1928 stå ved makt, idet spørsmålet ikke var innbragt for kongressen i 1931, og når dette ikke var gjort må vi ha rett til å gå ut fra at beslutningen i 1928 blev godkjent av kongressen i 1931. Hvis Beklædningsarbeiderforbundet ikke var enig i denne beslutning burde spørsmålet vært stillet i bero inntil neste kongress.

Representantskapets beslutning blev behandlet av vårt forbunds styre, men det kunde ikke være enig i beslutningen og besluttet man å oversende saken til hovedstyret. Dette blev også gjort. Under sakens behandling var Volan, Landsorganisasjonens sekretær, til stede. Resultatet av det hele var at man skulde forsøke å opta nye forhandlinger. Dette blev også gjort uten at man kom løsningen nærmere, men har vårt forbunds styre siden besluttet å etterkomme representantskapets beslutning, dog under protest, og vil ha saken forelagt kongressen på nytt, men hvis medlemmene ikke vil bøie sig for beslutningen vil vårt forbund ikke tvinge dem.

Resultatet er at samtlige våre medlemmer har nektet å etterkomme beslutningen, hvorfor de fremdeles står som medlemmer hos oss, og har de uttalt at hvis forbundet viltvinge dem over i Beklædningsarbeiderforbundet vil de heller stå utenfor alle organisasjoner.

Samtlige avdelinger uttaler at de betrakter sig som tekstilarbeidere og som sådanne mener de at de hører hjemme i Norsk Tekstilarbeiderforbund.

For om mulig å få en endelig avgjørelse av dette spørsmål tillater vi oss å anmode om at spørsmålet om trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold på nytt blir behandlet av kongressen og tillater vi oss å foreslå at sekretariatets beslutning av 1928 oprettholdes.

Norsk Tekstilarbeiderforbund.

*

Bygningssnekkernes Fagforening, Oslo, har vedtatt følgende angående organisasjonsformene:

Kongressen i 1923 vedtok som bekjent omtrent enstemmig at fagorganisasjonen skulde omlegges fra fagforbund til industriforbund og det blev satt en kort frist for beslutningens gjennomføring.

Til tross for at det har hengått mere enn 10 år siden denne beslutning blev fattet og til tross for at flere efterfølgende kongresser har gjentatt og innskjerpet forbundenes og medlemmenes plikt til å respektere og underordne sig kongressbeslutningene om industriforbund, er forholdene innen enkelte brancher og industrier blitt verre istedenfor bedre, og en rekke fagforbund oprettholdes som om ingen beslutning var fattet.

Som følge av dette forhold opstår det mellem de forskjellige forbund hyppige grensetvister — ofte av meget ondartet karakter, som selvsagt er meget skadelig for fagbevegelsen.

Det av kongressen nedsatte organisasjonsutvalg eller tvistenevnd har heller ikke maktet å trekke op klare grenselinjer mellem de for-

skjellige industri- og fagforbund. De nuværende forhold medfører dessuten at enkelte forbund oppretter overenskomster for arbeide som sorterer under et annet forbunds virkeområde, og dette har, særlig for bygningsindustriens vedkommende, meget ofte ført til at bygningsarbeide er blitt utført til betydelig lavere lønnsvilkår enn hvad gjeldende bygningsoverenskomster bestemmer. M. a.o *et organisert lønnspress*, som endog i enkelte tilfelle er godkjent av sekretariatet og i de tilfelle hvor de ikke er godkjent, har sekretariatet ikke maktet å bringe forholdet i orden.

Når det gjelder det enkelte medlems plikt til å overføre sitt medlemskap til det forbund under hvis virkeområde vedkommende arbeider, støtter man også her på en rekke vanskeligheter som følge av de forskjellige forbunds meget uensartede bestemmelser om rettigheter og kontingent m. v. som bør tilstrebes å gjøres mest mulig ensartet.

Innen bygningsindustrien er organisasjonsforholdene betydelig forverret efter at Norsk Murerforbund har gått ut av Landsorganisasjonen og helt nekter å sammenslutes med Bygningsarbeiderforbundet, idet det blandt annet henviser til at en rekke forbund fremdeles opprettholder sine fagforbund uten at sekretariatet foretar sig noget likeoverfor disse, og når forholdet dessuten har fått utvikle sig derhen at Murerforbundet endog har fått overført og til dels også tvunget murarbeiderne over fra Bygningsarbeiderforbundet til Murerforbundet og at denne overføring er skjedd med sekretariatets billigelse og støtte, er det nødvendig å opta organisasjonsopbyggingen til revisjon.

I henhold til foranstående fremsettes følgende forslag:

1. I erkjennelse av at de av de forskjellige kongresser fattede beslutninger om industriforbund ikke repekteres av flere av de i Landsorganisasjonen stående forbund, nedsetter kongressen en allsidig sammensatt organisasjonskomité som optar fagorganisasjonens opbygging til revisjon og fremkommer med forslag.
2. Komitéens utredning og forslag skal omsendes til behandling i de tilsluttede forbunds avdelinger og resultatet herav skal foreligge i god tid før neste kongress.
3. Kongressen fatter derefter endelig beslutning i saken.
4. De forbund eller foreninger som ikke bøier sig for den beslutning som kongressen fatter, setter sig selv — så vel kollektivt som det enkelte medlem — utenfor så vel den faglige som politiske arbeiderbevegelse.

Bygningssnekkernes Fagforening, Oslo.

*

Landsorganisasjonens medlemmer må til enhver tid stå tilsluttet det forbund hvis industri de arbeider i.

Motivering:

Siden fagkongressens beslutning om at industriformen skulde være en kjensgjerning har der til stadighet vært rivningen om medlemskapet og retten til arbeidet.

Bygningsarbeidernes organisasjoner i Oslo har ofte blitt beskyldt for å monopolisere byggearbeidet til sine medlemmer, skjønt det er en

kjensgjerning at flere hundre av de øvrige forbunds medlemmer arbeider i vår industri så vel i Oslo som omegn, på tross av en voldsom stor ledighet blandt organiserte bygningsarbeidere.

Som et krast eksempel på hvordan forholdene er kan Industrigruppen bevise arbeidsplasser i Aker hvor vårt forbund ikke har et eneste medlem, skjønt arbeidet med overenskomstforholdet er utført av oss.

Det forbund som har en stor procent medlemmer i arbeide i bygningsfagene er Skog- og Landarbeiderforbundet. Dette forbunds avdelinger optar medlemmer, så vel faglærte som ikke faglærte, fullt vitende om at vårt forbund har avdeling på det sted vedkommende arbeider. Som svar på spørsmål hvorfor de ikke søker optagelse i vårt forbund, får vi, at vår kontingent er for høi.

Medlemmer av Jern- og Metallarbeiderforbundet motsetter sig overflytning på grunn av at dette forbund har arbeidsledighetskasse.

Videre kan nevns: Norsk Arbeidsmannsforbund, Høvleriarbeiderforbundet, Kjemisk, Næring og Nydelse, Transport, Papir. Kort sagt omtrent alle forbund har enkelte av sine medlemmer i arbeide innen vår industri.

Vi mener derfor at fagkongressen må fatte en generell beslutning i spørsmålet, som i fremtiden ikke gir anledning til indre rivninger.

Bygningsarbeidernes Industrigruppe, Oslo.

*

På et fellesmøte avholdt 8 august d. å. har avd. 34 og 45 av N. J. & M. F. vedtatt følgende forslag til Landsorganisasjonens kongress:

1. Kongressbeslutningen av 1923 ang. industriforbundsformen optas til ny behandling med sikte på at fagkongressen i 1934 vedtar overgang til industriforbundsformen og dermed fjerne alle grensetvistigheter.
2. Efter overgang til hel industriorganisasjon, skal alle forbund ha ensartede bestemmelser for sin forsikringsvirksomhet.

Avd. 34 og Avd. 45 av N. J. & M. F.

*

Foreningen henleder fagkongressens oppmerksomhet på det faglige misforhold med to foreninger på en arbeidsplass. Vi henviser til den omstendighet, at Landsorganisasjonens sekretariat har truffet bestemmelse om at de som driver sildlossing og kaiarbeide ved sildoljefabrikkene i Nord-Norge (Tromsø) skal tilhøre Transportarbeiderforbundet.

Dette mener vi er en uriktig ordning og direkte i strid med de organisasjonsmessige prinsipper som blev lagt til grunn ved overgangen fra fagforbund til industriforbund.

Vi har allerede erfaring for hvilken ødeleggende virkning denne avgjørelse har avstedkommet. Det er alt nu en konkurransetilstand til stede mellem Transports medlemmer og medlemmer av Norsk kjemisk Industri. Dette er et både latterlig og organisasjonsmessig nedbry-

tende forhold, som fagkongressen øieblikkelig må sette en stopper for. Det har alltid vært en fast ordning at losserne og kaiarbeiderne regnes med som bedriftens faste arbeidere, og de bor også i fabrikkens arbeiderbolig sammen med de øvrige arbeidere. Og hvordan vil forholdet bli på de steder, hvor der ikke er grunnlag for stiftelse av transportavdeling, f. eks. Øksfjord, Kvedfjord, Melbo, Sigerfjord o. s. v.

Dette vil da altså bli det faste organisasjonsmessige forhold, at arbeidere i samme branche blir å tilhøre to forskjellige fagforbund. At dette vil virke som en hemsko på det faglige-økonomiske fremskritt i organisasjonsmessig hensikt, vil en hver kunne forstå. Vi vil derfor på det innstendigste anbefale at fagkongressen knesetter prinsippet En fagforening på hver arbeidsplass, og således vevirke at den beslutning som sekretariatet har truffet herom, og derved tilveiebringe gode organisasjonsmessige forhold bygget på solidaritetens grunn.

Harstad og Omegns Sildoljearb.forening, avd. 91 av N. K. I. F.

*

Under henvisning til fagkongressens vedtak 1923 og de senere fattede kongress- og landsmøtebeslutninger vedrørende ovennevnte spørsmål, pålegger kongressen sekretariatet sammen med fagforbundene å utvirke at de fattede beslutninger vedrørende organisasjonsformene for alvor blir satt ut i livet. Dette gjelder først og fremst kongressens beslutning i 1923, punkt 1, sålydende:

Grunnlaget for fagorganisasjonens opbygning skal være arbeidsplassen.

Motivering:

Ved sporveiene i Oslo, Bergen og Trondheim står bedriftens arbeidere organisasjonsmessig sett delt i to grupper. Den ene gruppe består av trafikk- og vaskebetjening, den annen av verksted- og banebetjening. Begge grupper ved ovennevnte bedrifter tilhører samme arbeidsplass og henhørende under samme administrasjon. I organisasjonsmessig henseende står begge grupper tilsluttet samme fagforbund. Her er det formentlig kun fordommer og konservatisme som stiller sig hindrende i veien for en sammenslutning av samtlige arbeidere ved de respektive sporveisbedrifter som ellers skulde synes helt oplagt.

Oslo Sporveisbetjenings Forening.

Hovedstyret uttaler: Hovedstyret henviser til siste kongressbeslutning angående utredning av organisasjonsformene.

*

Alt lastnings- og lossingsarbeide ombord i båtene utføres av stuerne på steder hvor organiserte stuerforeninger finnes.

Motivering:

Det har vist sig at efter som bedriftene går over til maskinlossing (lossing med griper) blir stuerne tilsidesatt, idet bedriftene benytter sine egne folk til utførelse av arbeide ombord i båtene.

Porsgrunn og Omegns Stuerforening.

*

Da gartnerne og gartnerarbeiderne nu er tilsluttet 3 forskjellige forbund, nemlig N. S. L. F., N. K. F. og N. N. N., er det umulig å få det faglige arbeide inn i faste former når det gjelder ivaretagelsen av en rekke spørsmål. Vi nevner faget håndverksmessige beskyttelse, lærlingespørsmålet og andre utdannelsesspørsmål som er felles for alle fagets utøvere. Dertil kommer de rent økonomiske spørsmål og arbeidsbetingelsene for øvrig. Det er gitt at de som har anledning til å stå tilsluttet et sterkt forbund har ulike bedre betingelser enn de som står i et svakt forbund.

Ut fra denne opfatning foreslåes at kongressen fatter følgende beslutning:

Sekretariatet bemyndiges til å tilveiebringe en slik ordning at alle garner- og gartnerarbeidere kan samles som en egen gruppe innen N. S. L. F. som idag optar den aller vesentligste del av gartnerarbeiderne i landet.

Oslo og Omegns underordnede Gartnerarbeiderforening.

*

Tromsø Bryggeriarbeiderforening ønsker optatt til behandling på Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress for avgjørelse spørsmålet om fisketilvirkningsarbeiderne skal stå faglig tilsluttet Transportforbundet som avgjort av tvistenevnden eller om de skal tilsluttes Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet.

Som motivering for vår henstilling til kongressen om denne sak, tillater vi oss å anføre:

Tvistenevndens avgjørelse synes oss mildest talt urimelig.

Av egentlig transportarbeide som utføres av fisketilvirkningsarbeiderne forekommer ikke på nogen måte mere enn ellers i industrien i almindelighet, — heller det motsatte. Av fisketilvirkningsarbeiderne utføres maksimalt 10 pct. av arbeidet som transportarbeide. Det ordinære arbeide, som representerer minst 90 pct, er tilvirkning av råstoff, rensning, tilberedning, pakning i is, frysning, saltning og videre behandling for å gjøre fiskeproduktene som næringsmiddel til handelsvare for de forskjellige markeder, nøiaktig de samme linjer som arbeide i den øvrige næringsmiddelindustri følger.

Utviklingen av fisketilvirkningen peker mot mer og mer industrialisering, maskiner brukes ved de større bedrifter til tilberedningsformer, hvortil for øvrig anvendes hånd og kniv. Å eksportere fisken renskåret for skinn og ben, som filé blir mer og mer utbredt.

Fiskearbeiderne selv mener de er faglige næringsmiddelarbeidere, er misfornøyd og synes det er en besynderlig avgjørelse at de skal høre til Transportarbeiderforbundet.

På vår henvendelse har sekretæren i Nord-Norges Fiskarfylking avgitt uttalelse i saken, hvilken vedlegges.

Vi tillater oss herved å foreslå for kongressen:

Fisketilvirkningsarbeiderne skal stå tilsluttet Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.

Tromsø Bryggeriarbeiderforening.

*

1. Foreningene innbetaler til forbundene og Landsorganisasjonen den kontingent som er nødvendig til dekning av administrasjonskassens utgifter.
2. Forsikringskassene utløses fra forbundene og organiseres i helt selvstendig selskap.
3. Kontingenten til streikekassen blir opbevart i de respektive foreninger. Kontingenten fastsettes av vedkommende forbunds landsmøte eller hovedstyre og skal være ens for alle forbundets avdelinger.

Motivering:

Ved vedtagelsen av straffelovens § 222 II, boikottloven, og nu sist de nye avstemningsregler for meglingsforslag, har de lovgivende myndigheter satt arbeidernes organisasjoner i en særstilling som truer med å lamme hele organisasjonens slagkraft.

Grensene for organisasjonens frie virksomhet er nu så innsnevret at en nær sagt ikke kan foreta de minste bevegelser uten å komme i kollisjon med disse undtagelseslover.

Et av de aller viktigste momenter er, at samfundet ved hjelp av disse lover gjør organisasjonene økonomisk ansvarlig for ethvert «lovbrudd» som blir begått av medlemmene. Med sine kasser og fonds må organisasjonen betale motstandernes «tap».

I utallige situasjoner kan en på arbeidsplassene idag ikke utnytte sin makt ved aksjon i en given situasjon, nettop fordi en ikke vil påføre organisasjonen store pengeuttellinger i form av erstatninger og bøter.

Medlemmene taper etter hvert interessen og kamplysten. De blir sløve og hikeglade og forsømmer de løpende oppgaver i sin forening.

Så lenge disse undtagelseslover består, må organisasjonen på sett og vis føre sine kamper i illegalitet. Fremfor alt må det økonomiske ansvar føres utover på foreningene. Kampkassene må bevares for det formål de er tiltenkt. Og det må bli avdelingenes sak å sørge for at så skjer på en betryggende måte.

Vi er også av den mening at med det økede ansvar på hver enkelt fagorganisert, vil interessen og kamplysten våkne på nytt og anspore til en reisning som feier klasselovene vekk.

Hvad som angår forsikringskassene, så er jo disse uensartede i sin oppbygning. Det må derfor opprettes et selskap som overtar fagorganisasjonens forsikringskasser og bringer disse til en organisk enhet.

Derved har en også sikret sig at ikke kassenes midler blir beslaglagt ved ulovlige aksjoner fra organisasjonens side.

Sauda Bygningsarbeiderforening.

Sauda Fabrikkarbeiderforening, avd. 31, N. K. I. F.

Sauda Anleggsarbeiderforening.

Organiseringen av de arbeidsløse.

Av hensyn til fagorganisasjonens og arbeiderklassens egen stilling er det nødvendig å finne frem til tilfredsstillende former således at de arbeidsløse som tidligere ikke har hatt adgang til å organisere sig, kan bli tilsluttet fagorganisasjonen på regulær måte. Dette gjelder i første rekke den arbeidsløse ungdom.

Å organisere de arbeidsløse i egne arbeidsløses foreninger vil være uheldig, idet dette, istedenfor å samle arbeiderklassen om positive opgaver, lett vil kunne føre til dannelse av særgrupper og indre motsetningsforhold. Det gjelder derfor å finne en form, slik at de arbeidsløse kan tilsluttes fagorganisasjonen på jevnbyrdig klassegrunnlag.

Organiseringen bør skje i tilslutning til de regulære fagforeninger, og de arbeidsløse må være fritatt for å betale kontingent.

For sådant medlemsskap innføres spesielle medlemsbøker som blir å ombytte på ordinær måte når vedkommende kommer i arbeide. Utgiftene til medlemsbøker og annet materiell ved organisering av de arbeidsløse bestrides av Landsorganisasjonen.

De på denne måte organiserte arbeidsløse må ha full rettighet til å delta i behandlingen av fagorganisasjonens almindelige organisatoriske, faglige og politiske spørsmål, derimot bør de ikke ha adgang til å stemme over konflikts- og tariffspørsmål.

Sådanne arbeidsløse som foran er nevnt, må få adgang til å tilslutte sig respektive foreninger i de brancher de tenker å søke arbeide i. Når så vedkommende får arbeide, uansett i hvilken branche, blir dette arbeidsløshetsmedlemsskap å ombytte med regulært medlemsskap og overflytning skjer på vanlig måte i henhold til vedkommende organisasjons lover og røglar.

I henhold til foranstående foreslåes:

1. Innen de til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon tilsluttede forbund innrettes et spesielt medlemsskap for arbeidsløse ungdom mellom 16 og 25 år og andre arbeidsløse som tidligere ikke har hatt adgang til å bli fagorganisert.
2. Regler og instruks for den praktiske gjennomførelse av denne organisering, utarbeides av sekretariatet og således at ordningen kan tre i kraft fra 1 januar 1935.

Hedmark faglige Samorganisasjon.

*

Menstad Lager- og Losselag vil uttale sin protest mot de punkter i retningslinjer for organisering av arbeidsløse, hvorved det fratas dem retten til selvstendig politiske synspunkter.

Menstad Lager- og Losselag, avd. av N. K. I. F.

*

Foreningen vil i dette spørsmål på det varmeste anbefale at forslaget som foreligger fra Arbeidsløses Landskonferanse vedtas av kongressen.

Mekanikernes Forening.

*

I perioden fra fagkongressen i 1931 er de ledige arbeideres antall øket fra 70 000 til henimot 200 000. Organiseringen av de ledige arbeidere i særskilte arbeidsløses foreninger har medvirket til å skape et skarpt skille mellom de arbeidsløses masser og arbeiderne på bedriftene, og en dyptgående spaltning av arbeiderklassens kampfront mot kapitaloffensiven. Kampen om arbeidsplassen, lukning av fagforeningene, fagskillestrid, uthulning av bestående overenskomster ved såkalte frivillige lønnsreduksjoner o. s. v. på den ene side, og en stigende voksende uvilje blandt de arbeidssøkende ledige mot fagorganisasjonens ledelse på den annen side, er eksempler på følgene av den feilaktige linje som hittil er fulgt overfor våre arbeidsløse klassefeller.

Kongressen finner det derfor nødvendig å trekke op følgende retningslinjer for organiseringen av de arbeidsløses kamp.

1. Arbeiderklassens ungdom, kvinner og menn har samme rett til medlemskap i fagorganisasjonen, uansett om vedkommende er ledig eller i beskjeftigelse. Samtlige avdelinger og forbund innen A. F. L. skal stå åpen for enhver arbeider som ønsker optagelse som medlem.
2. Med henblikk på en sterkest mulig befestigelse av kampsolidariteten og den best mulige sikring av felles opptreden av ledige og beskjeftigede medlemmer innen fagorganisasjonen, skal de ledige medlemmer ha rett og plikt til å delta i alle møter i fagforeninger som klubbens møter på den bedrift hvor han/hun sist arbeidet.
3. Like rett for samtlige medlemmer i en fagforening/forbund å delta i alle sakers behandling, spesielt i forbindelse med tariffrevisjoner, forkortelse av arbeidstiden, så vel som kampen mot stat og kommune om avskaffelse av ugildhets- og andre tvangslover, bedring av forsorgsunderstøttelsen, gjennomførelse av en effektiv arbeidsløshetsstrygd o. s. v.
4. Under alle kampsituasjoner hvor det gjelder arbeiderklassens og medlemmenes interesser, skal det organiseres kamp- eller aksjonskomitéer som utpekes og velges av medlemmene selv. Disse kampledelser har ansvaret og ledelsen for gjennomførelsen av kampen.

Kongressen beslutter å opstille følgende kampkrav i arbeidsløshetsspørsmålet:

1. Stortinget må straks bevilge den nødvendige vinterhjelp for de arbeidsløse.
2. Snarlig gjennomførelse av arbeidsløshetsstrygd på statens og arbeidsskjøpernes bekostning.
3. Ugildhetsloven opheves straks.
4. Matlappsystemet, forsorgsarbeide og departementets beryktede spiseseddel avskaffes.
5. Forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon.
6. Ved bedriftsinnskrenkninger og masseavskjedigelser skal arbeiderne sikres underhold inntil de igjen kan komme i arbeide.

Porsgrunns Bygningsarbeiderforening.

Samorganisasjonens landsutvalg tiltrer de beslutninger og retningslinjer som blev vedtatt på Arbeidsløses landskonferanse den 19 til 21 mars 1934 med følgende forandringer:

Punkt 1 B. Foreslåes gitt følgende tilføielse. «Kontingenten fastsettes til 10 øre pr. medlem pr. uke.»

Punkt 3 B. Tilføies følgende: «Utgiftene hermed utredes av Landsorganisasjonen.»

Punkt 6 B. Dette punkt foreslåes strøket.

De arbeidsløses foreninger gis rett til å velge distriktsvis et begrenset antall representanter til Landsorganisasjonens kongress.

Bergen og Fylkenes faglige Distriktsorganisasjon.

*

De arbeidsløse gis samme representasjonsrett til kongressen som de øvrige organisasjoner tilsluttet Landsorganisasjonen.

Askim og Omegns faglige Samorganisasjon.

*

Norsk Bygningsarbeiderforbund tillater sig å innanke for kongressen den avgjørelse sekretariatet i møte 7 oktober 1931 fattet efter innstilling fra tvistenevnden, og som representantskapet godkjente i møte 20 mai 1932, i anledning den daværende tvist mellom Norsk Kommuneforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund angående rørleggerne ved Oslo kommunale boligbygg.

Den avsagte kjennelse gikk ut på:

«Samtlige rørleggere ansatt ved Oslo kommunale Rørleggerverksted blir å overføre til Norsk Kommuneforbund fra 1 oktober 1931. Tvisten om opmåling av akkorder bortfaller, idet alle opmålinger av akkorder må bli å foreta på den måte som den organisasjon bestemmer, som har medlemmene.»

Denne avgjørelse har virket til stor skade for vårt forbund i den forløpne tid, idet det har vist sig at den kommunale rørleggervirksomhet virker trykkende på de øvrige rørleggeres lønninger. Det kommunale Rørleggerverksted utfører nemlig ikke bare rørleggerarbeide i de kommunale bygninger, men det påtar sig også varme-, sanitær- og gassanlegg i private bygninger i konkurranse med de private mestere, således at det undergraver de øvrige rørleggeres lønnsnivå, idet de undlater å praktisere den mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og arbeidsgiverne gjeldende akkordtariff, hvorved de økonomiske fordeler rørleggerne tilkjempet sig i kraft av nevnte akkordtariff, senkes.

Norsk Bygningsarbeiderforbund kan ikke anerkjenne at den plasing av rørleggeres medlemskap som tvistenevnden, sekretariatet og representantskapets beslutning innebærer, er i overensstemmelse med industriforbundsformen, men må anees som et brudd på Landsorganisasjonens kongress' tidligere beslutning om industriforbund.

Skal Landsorganisasjonen ta konsekvensen av denne sekretariatsbeslutning, må resultatet bli at samtlige bygningsarbeidere som er beskjeftiget ved kommunale bygg skal overføres til Kommuneforbundet.

For ytterligere å klarlegge stillingen, finner vi å måtte gjøre oppmerksom på at det ikke gjelder hvilken bedrift som har arbeidet til utførelse. Det at kommunen opprettet et rørleggerverksted eller en annen bedrift innen Bygningsarbeiderforbundets virkeområde, gir ikke Kommuneforbundet eller sekretariatet rett til å kreve at de arbeidere som er beskjeftiget ved disse kommunale bedrifter, skal overføres til Kommuneforbundet når deres arbeidsfelt er henført til Bygningsarbeiderforbundets virkeområde.

Norsk Bygningsarbeiderforbund tillater sig i den anledning å fremme følgende forslag til kongressen:

1. Sekretariatets og representantskapets avgjørelse i tvisten mellom Norsk Kommuneforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund angående rørleggerne ved Oslo kommunale boligbygg, annulleres.
2. Samtlige rørleggere som er ansatt ved Oslo kommunale Rørleggerverksted, og som utfører bygningsarbeide, overføres til Norsk Bygningsarbeiderforbund innen 1 januar 1935.

Overenskomstforholdet for alt rørleggerarbeide så som varme, gass- og sanitæranlegg i nye eller gamle bygninger, private eller kommunale eiendommer og reparasjoner av den slags anlegg, skal henhøre under Norsk Bygningsarbeiderforbund, og opmåling av akkorder blir å foreta på den måte Norsk Bygningsarbeiderforbund bestemmer.

3. Kongressen fastslår at samtlige arbeidere som er beskjeftiget innen bygningsindustrien og arbeider på nybygg eller utfører reparasjonsarbeider i eldre bygninger, skal ha sitt medlemskap i tilslutning til N. B. F.

Undtatt herfra er bygningsarbeidere som er ansatt som reparatører ved industrielle bedrifter såsom papir-, cellulose-, nærings- og nydelsesmiddelfabrikker, kjemiske bedrifter, sykehus m. v. Disse arbeidere skal stå tilsluttet det forbund vedkommende bedrift sorterer under, men de har kun anledning til å utføre reparasjonsarbeider innen bedriftens eget område.

Dog skal der ved opprettelse av overenskomster for disse forbunds vedkommende sørges for at de lønns- og arbeidsbetingelser som er gjort gjeldende for bygningsarbeiderne på stedet, også blir gjeldende for omhandlede reparatører.

Alt nytt bygningsarbeide innen disse bedrifters område og reparasjons- og nyanleggsarbeide ved disse bedrifter eller fabrikkers arbeiderboliger eller mulige andre bygninger som ligger utenfor den egentlige bedrifts inngjerdede område, henhører under N. B. F. og de overenskomster som er gjeldende for bygningsindustrien på angjeldende sted.

Norsk Bygningsarbeiderforbund.

*

Den tekniske utvikling og rasjonalisering har medført at der innen de forskjellige industrier anvendes nye metoder og materiell som erstatter det tidligere anvendte. Dette har ført til at der på arbeidsplassene oppstår strid om hvem som har retten til utførelse av de forskjellige ar-

beider som kommer inn under de nye oppfinnelser m. v. Det forekommer også at en industris arbeidere rykker inn på en annen industris område, hvorved det opstår brytninger arbeiderne imellem.

Det er også forekommet at arbeidsgiverne overfører arbeide fra den industri den hører inn under, til den annen, for på den måte å skaffe sig billigere arbeidskraft.

Denne må der skje en endring i. Vi vil i den anledning foreslå at kongressen vedtar følgende:

«Den nuværende tvistenevnd opheves. Ved eventuelle tvister opnevner de interesserte forbund som tvisten omfatter, hver 2 representanter som igjen velger en opmann. Hvis enighet ikke opnåes om opmann, blir denne å velge av sekretariatet.

Valg finner sted for hver enkelt forekommende sak.

Den kjennelse de opnevnte tvistenevnder avsier, er bindende for begge parter.»

Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Nordlandssekretærer.

I henhold til tidligere henvendelse til Landsorganisasjonen angående reisesekretær for Nordland fylke besluttet Samorganisasjonen i møte 20 juli d. å. å foreslå for sekretariatet at dette spørsmål opsettes som sak på dagsordenen til kongressen.

Glomfjord faglige Samorganisasjon.

*

Vi tillater oss å be Dem forelegge følgende forslag for fagkongressen til høsten:

I tilslutning til det almindelige krav fra samorganisasjonene i Nord-Norge henstiller vi til fagkongressen å vedta at:

der ansettes tre lønnede sekretærer for de faglige samorganisasjoner i de tre nordligste fylker, dog således at den nuværende lønnede sekretærstilling i Vest-Finnmark fortsatt oprettholdes med kontor i Hammerfest.

Vestfinnmark faglige Distriktsorganisasjon.

Det ansettes fra begynnelsen av 1935 en reisesekretær for samorganisasjonene i Nordland fylke.

Motivering:

Efter forslag fra to fagforeninger i Bodø blev det ved forrige fagkongress behandlet spørsmålet om ansettelse av en sekretær for Nord-Norge. Spørsmålet blev overlatt sekretariatet til videre bearbeidelse, og siden er intet nytt fremkommet. Siden den tid er forholdene imidlertid slik endret at det nu er påkrevet å ha en sekretær for hvert av de tre nordlige fylker. For vårt distrikt skal anføres at organisasjons-trangen er levende, og der startes stadig nye foreninger, men på grunn av de mange små bedrifter, vil fagforeningene gjerne bli små og svake,

særlig i den første vanskelige tid, og med en stor masse uorganiserte rundt om, som trykker arbeidsprisene. Det trenges her en mann som kan ta sig av de nye fagforeninger og rettlede dem og samtidig lede agitasjonen for organiseringen av de andre. Men det er et altfor stort arbeide for en mann som er i stilling, og å ansette en spesiell mann for denne oppgave makter vi ikke økonomisk. Vi har inntrykk av at ovenstående fremstilling kan, på et par undtagelser nær, gjelde for alle samorganisasjoner i Nordland fylke.

Med hensyn til utgiftene til sekretær, antar vi at disse for den samlede fagbevegelse ikke vil bli nevneverdig større enn de er nu, idet vi antar at der kan spares inn på de mange reiser som de fastlønnede fagforbundsfunksjonærer nu er nødt til å foreta til Nord-Norge i anledning tariff-forhandlinger, et arbeide som den ansatte sekretær må kunne overta.

Bodø faglige Samorganisasjon.

Plattformforslag til gjenreisning av fagorganisasjonen.

I overensstemmelse med den kampplattform som blev vedtatt av Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon og styrene i fagforeningene i Oslo i anledning kampen mot kneblingsloven vil vi i anledning valget til fagkongressen opstille følgende plattform til gjenreisning av fagorganisasjonens ideologiske innhold:

1. Arbeiderne har i sin tid dannet sine fagforeninger for å forsvare sine arbeids- og lønnsvilkår og fastsette disse i tariffoverenskomster med arbeidskjøperne. For dette har fagorganisasjonen gjennomført en rekke hårdnekkede kamper.

Fagforeningenes viktigste funksjoner, som er kampen for medlemmenes livsinteresser, er nu likvidert gjennom kneblingslovgivningen.

Denne lov betyr en uhorst fascisering av fagforeningene. Særlig berøves de enkelte fagforeninger og medlemmer retten til selv å avgjøre tariffspørsmål og dermed sine lønns- og arbeidsvilkår. Fagorganisasjonen er derfor i fare og er på vei til å bli et apparat i kapitalismens hender mot arbeiderne istedenfor å være et våben i arbeiderklassens hender mot arbeidskjøperne og kapitalstaten.

2. Når arbeidskjøperne og deres redskap kapitaliststaten forsøker å undergrave fagorganisasjonens selvstendighet er det fordi at de derved bedre skal kunne gjennomføre senkningen av arbeidernes lønninger og derved øke sin profitt.

Ved kneblingslovgivningen blir arbeiderklassen berøvet sine eldgamle grunnrettigheter, nemlig streikerettigheten.

Kampen mot kneblingslovgivningen og forsvaret av de enkelte fagforeningers selvstendighet og streikeretten betyr samtidig et forsvar av arbeidernes lønns- og arbeidsvilkår. Derfor mener kongressen at den *viktigste oppgave idag er å forsvare arbeidernes interesser og forsvare enhver fagforening fra de kapitalistiske overgrep.*

3. I forbindelse med tariffrevisjonen 1935 hvor det særlig gjelder å forsvare arbeiderklassens leveinteresser, må kampen for oprettholdelsen av fagforeningene som *kamporganisasjon for arbeiderklassen* optas på hver eneste bedrift og i hver eneste fagforening. Det gjelder om å besvare ethvert lite eller stort angrep fra arbeidskjøperne og Staten med streik for på den måte å bryte med hele kneblings- og tukthuslovgivningen.

Over alle borgerlige lover står som høieste proletariske lov arbeiderklassens *rett* og *plikt* til med alle midler å forsvare sine økonomiske og politiske livsinteresser.

Å kjempe mot kneblingslovgivningen og borgerskapets angrep betyr samtidig å bekjempe og avsløre de som understøtter kneblingslovgivningen innenfor arbeiderklassen og som er borgerskapet behjelpelig med gjennomførelsen av angrepene.

4. Fagforeningene kan bare fylle sin oppgave hvis man virkeliggjør enhetsfronten i hver fagforening og hvert forbund og oppretter demokratiet innenfor fagorganisasjonen, d. v. s. medlemmenes rett til selv å avgjøre alle spørsmål og fremfor alt retten til å forhandle med arbeidskjøperne om lønns- og arbeidsvilkår og retten til i hvert enkelt tilfelle å beslutte å føre streiker.
5. Da Halvard Olsen har deltatt i utarbeidelsen av kneblingsloven og flertallet av sekretariatets medlemmer har godkjent og gitt mandat til dette, finner fagorganisasjonen det nødvendig at det nuværende sekretariat med Halvard Olsen i spissen må fjernes.
6. I enhetlig front og gjennom kamp for våre lønns- og arbeidsvilkår vil vi gjøre den nye kneblings- og tukthuslovgivning ugyldig og gjengi våre fagforeninger sine viktigste funksjoner, *selvbestemmelseretten*.

På dette grunnlag oppfordrer vi alle arbeidere og fagforeninger til enhetsfront under valget av representanter til fagkongressen og den fortsatte kamp for de ovennevnte krav.

N. J. & M. F., avd. 12.

Sekretariatet

henviser til organisasjonsutvalgets innstillinger i de spørsmål som er opført i dagsordenens punkt 3 a—i. Sekretariatet har tiltrådt organisasjonsutvalgets forslag som oversendes de tilsluttede organisasjoner i et særskilt hefte.

Angående tvisten mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Kommuneforbund om organisasjonsforholdet for rørleggerne ved Oslo Gassverk innstiller sekretariatet:

Landsorganisasjonens representantskaps avgjørelse oprettholdes.

Dagsordenens punkt 4.

De internasjonale forbindelser og det skandinaviske samarbeide.

I følge beslutning av vårt forbunds hovedstyre på årsmøtet 18 februar d. å. tillater vi oss herved å fremsette følgende forslag til Landsorganisasjonens førstkommende kongress:

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon tilslutter sig Den faglige Internasjonale fra 1 januar 1935.

Nogen utførlig begrunnelse av foranstående forslag finner vi unødvendig, men skal vi i korthet få anføre følgende:

Spørsmålet om de skandinaviske og internasjonale forbindelser var gjenstand for en inngående drøftelse på vårt forbunds landsmøte i 1932, og med mer enn $\frac{2}{3}$ flertall uttalte landsmøtet sig for at Landsorganisasjonen tilslutter sig Den faglige Internasjonale (Amsterdam).

I tider som de vi nu gjennomlever, hvor de reaksjonære krefter gjør stormløp på arbeiderklassen, og hvor det allerede er lykkes reaksjonen i flere land å slå arbeiderorganisasjonene fullstendig sønder og sammen, finner vi det uomgjengelig nødvendig at arbeiderne i de land hvor de fremdeles har sine organisasjoner i behold, og hvor det hersker forsamlingsfrihet, går sammen i en felles internasjonale, for på samlet front å opta kampen mot reaksjonen.

Norsk Skotøiarbeiderforbund.

1. Utviklingen i den forløpne kongressperiode har ytterligere understreket uttalelsen fra siste fagkongress om at internasjonal faglig samling på klassekampens grunn er en bydende nødvendighet.

Fascismens fremrykning i flere av de lændende kulturland i Europa er i første rekke en følge av arbeiderklassens nasjonale og internasjonale splittelse. En effektiv kamp mot fascismen og krigsfaren er derfor bare mulig når arbeiderne i de forskjellige land samles til aktiv kamp for samfundsmakten. Denne samling må for å bli fullt effektiv omfatte såvel de arbeidermasser som nu står i Den internasjonale faglige Central (Amsterdam-Internasjonalen) som den Røde faglige Internasjonale.

Den henstilles derfor til sekretariatet å søke samarbeide med beslektede grupper i andre land for å fremme en sådan internasjonal samling eventuelt ved sammenkallelse av en enhetskongress så snart tiden dertil ansees moden.

2. Hvis en sådan samling kommer i stand skal spørsmålet om den norske Landsorganisasjons tilslutning straks forelegges medlemmene til uravstemning.
3. Kongressen vil samtidig uttale ønsket om et mer intimt samarbeide mellom arbeiderorganisasjonene i de skandinaviske land ved gjensidig organisatorisk og økonomisk støtte under konflikter med arbeidskjøperne og oppfordrer sekretariatet til fortsatt å arbeide for dette. Forutsetningen må dog være at den norske Landsorganisasjons stilling til de to nu eksisterende faglige internasjonaler ikke påvirkes av en eventuell avtale om sådant samarbeide.»

Rjukan Arbeiderforening.

Kongressen beslutter at Landsorganisasjonen optar et energisk arbeide og sørger for å tilmelde sig R. F. I., samt at spørsmålet forelegges medlemmene til uravstemning.

Porsgrunn Elektrometalurgiske Forening.

*

Kongressen beslutter at Landsorganisasjonen tilmeldes R. F. I., eventuelt at det utsendes til uravstemning blandt medlemmene.

Herøya Arbeiderforening.

*

Kongressen beslutter at Landsorganisasjonen tilmeldes Røde faglige Internasjonale, eventuelt at det utsendes til uravstemning blandt medlemmene.

Åmot faglige Bygdesammenslutning.

*

Kongressen beslutter at Landsorganisasjonen tilmeldes R. F. I., eventuelt at det utsendes til uravstemning blandt medlemmene.

Porsgrunn Bygningsarbeiderforening.

*

- a) Uten å komme nærmere inn på de 2 stridende faglige internasjonales forhold til arbeiderklassens samlingsbestrebelsler i de de forskjellige land og til de forskjellige problemer som knytter sig til disse vil vi uttale:

Utviklingen i den forløpne kongressperiode har ytterligere understreket uttalen fra siste fagkongress, om at internasjonal faglig samling på klassekampens grunn, er en bydende nødvendighet. Fascismens fremrykning i ledende kulturland i Europa er i første rekke en følge av arbeiderklassens nasjonale og internasjonale splittelse. En effektiv kamp er derfor bare mulig når arbeiderne i de forskjellige land samles i *enhet* til aktiv kamp om samfundsmakten.

Denne samling må for å bli fullt effektiv, omfatte såvel de arbeidermasser som nu står i Den internasjonale faglige Central (Amsterdam-Internasjonalen) som den Røde faglige Internasjonale.

Det henstilles derfor til sekretariatet å søke samarbeide med beslektede grupper i andre land for å fremme en sådan internasjonal samling, eventuelt ved sammenkallelse av en enhetskongress så snart tiden dertil ansees moden.

Spesielt fremheves nødvendigheten av at Landsorganisasjonen inleder et intimt samarbeide med R. F. I.

- b) Hvis en sådan samling kommer i stand, skal spørsmålet om den norske Landsorganisasjons beslutning straks forelegges medlemmene til uravstemning.
- c) Kongressen vil samtidig uttale ønsket om et mere intimt samarbeide mellom arbeiderorganisasjonene i de skandinaviske land ved gjen-
sidig organisatorisk og økonomisk støtte under konflikter med ar-

beidskjøperne, og opfordrer sekretariatet til fortsatt å arbeide for dette.

Forutsetningen må dog være at den norske Landsorganisasjons stilling til de to nu eksisterende faglige internasjonaler ikke påvirkes av en eventuell avtale om sådant arbeide.

- d) Enn videre vil foreningen foreslå at kongressen fordømmer Landsorganisasjonens ledelses brudd av fagkongressens tidligere beslutning ved å la sig representere i Arbeidsbyrået i Genf.

Tømrernes Fagforening, Oslo.

Sekretariatets innstilling.

Siste fagkongress (1931) vedtok følgende beslutning i det internasjonale spørsmål:

1. I erkjennelsen av at internasjonal faglig samling på klassekampens grunn er en bydende nødvendighet, bemyndiges sekretariatet til å støtte det arbeide som i kongressperioden måtte optas for å hinføre en slik samling.

2. Hvis en slik samling kommer i stand, kan spørsmålet om vår tilslutning til den faglige internasjonale avgjøres ved uravstemning.

3. Sekretariatet opfordres til fortsatt å virke for det best mulige samarbeide mellom de nordiske landsorganisasjoner, med særlig sikte på et fast samarbeide under større konfliktsituasjoner og til behandling av viktige spørsmål, som f. eks. kampen for arbeidstids- og ferie-spørsmålet, og stillingen til produksjonsbegrensning m. v.

4. Kongressen godkjenner representantskapets beslutning om at den forrige kongress' forutsetninger for inngåelse av en gjensidighetsavtale med den russiske landsorganisasjon ikke har vært eller er til stede.

På grunn av de internasjonale forhold som har rådet i de senere år, har det ikke vært mulig å gjøre noget fremstøt i retning av en organisatorisk samling i internasjonal målestokk.

Landsorganisasjonen har efter innbydelse av den Internasjonale faglige Central deltatt i enkelte internasjonale konferanser, kongresser og styremøter, hvor saker av stor betydning for arbeiderklassen har vært fremme til behandling. Sist var Landsorganisasjonen representert på det utvidede styremøte i Weymouth, England, i slutten av august 1934.

Videre har sekretariatet søkt å virkeliggjøre siste kongressbeslutning om det best mulige samarbeide mellom de nordiske landsorganisasjoner.

På den nordiske arbeiderkonferanse i Stockholm 17—18 august d. å. som blev avholdt under ledelse av den nordiske samarbeidskomité, var til stede representanter fra de faglige og politiske hovedorganisasjoner i samtlige nordiske land. Konferansen behandlet én rekke viktige spørsmål.

Konferansen vedtok en enstemmig beslutning, sålydende:

«Representanter for arbeiderbevegelsens politiske og faglige hovedorganisasjoner i Danmark, Finnland, Island, Norge og Sverige har trådt sammen til konferanse i Stockholm den 17—18 august.

Ved konferansen er rapporter blitt avgitt angående den politiske og faglige situasjon og den nærmest ventede utvikling i de respektive land. Av rapportene fremgikk det, ifølge konferansens enstemmige opfatning, at arbeiderpartiene og de faglige organisasjoner i samtlige land, når det gjelder de betydningsfulle indre politiske spørsmål såsom metodene for kampen mot arbeidsløsheten, krisehjelpforanstaltninger til støtte for jordbruket, bestrebelsene for å ordne samfundsforholdene til større trygghet for de arbeidende masser og deres levestandard, følger fullstendig parallelle linjer, og at arbeiderorganisasjonene fører en politikk som er ensartet i alle sine hovedtrekk. Det er videre klarlagt at samtlige partier i kampen for å bevare og opprettholde demokrati, folkestyre og folkefrihet står på samme linjer.

Dermed er grunnvollen lagt for et omfattende samarbeide mellom samtlige lands arbeiderbevegelser.

Dette samarbeide kan på grunn av at Det norske Arbeiderparti og den norske landsorganisasjon ikke tilhører de internasjonale som de øvrige lands politiske og faglige arbeiderbevegelser er tilsluttet, ennå ikke gi sig uttrykk i en felles nordisk samarbeidskomité, men kommer til å fortsettes gjennom konferanser til behandling av sociale, økonomiske og politiske spørsmål, som er av felles interesse for de nordiske land.»

Efter de beslutninger som er vedtatt av en rekke forbunds landsmøter og av de faglige kongresser i de senere år, må sekretariatet gå ut fra at samtlige forbund, samorganisasjoner og fagforeninger er enig i at det er *nødvendig og nyttig å utbygge det faglige samarbeide i alle de nordiske land*. Målet må være å få etablert et *fast, organisatorisk samarbeide* mellom de faglige hovedorganisasjoner. Ut fra dette prisipielle grunnsyn må også kongressen fatte sitt vedtak i denne for arbeiderklassen så viktige sak.

Hvad det *internasjonale samarbeide* angår, gjør der sig tre hovedstrømninger gjeldende, som alle kommer tilsyne i de innkomne forslag.

Norsk Skotøiarbeiderforbund foreslår tilslutning til Den faglige Internasjonale.

Rjukan Arbeiderforenings forslag går i realiteten ut på opprettelse av status quo. Noe grunnlag for samling av Den faglige Internasjonale og Den røde faglige Internasjonale, foreligger for tiden ikke. Og det vil neppe komme til å foreligge i den kommende kongressperiode. Forslagetets realitet er derfor at Landsorganisasjonen inntil videre skal bli stående utenfor de internasjonale faglige forbindelser.

Videre foreligger enkelte forslag som går ut på tilslutning til Den røde faglige Internasjonale.

Sekretariatet vil uttale:

Det er de fagorganiserte arbeidere selv som ved uravstemning besluttet at Arbeidernes faglige Landsorganisasjon på grunn av den herskende splittelse, skulde tre ut av Den faglige internasjonale Central. Det vil derfor være riktig at den samme fremgangsmåte benyttes når saken tas op til fornyet behandling. Dette er også de tidligere fagkongressers forutsetning, forsåvidt det skulde lykkes å hitføre en internasjonal faglig samling i kongressperiodene.

Det er sekretariatets opfatning at spørsmålet om Landsorganisasjonens internasjonale forbindelser må forelegges medlemmene til behandling og avgjørelse som en særskilt sak, *efterat* fagkongressen har hatt anledning til å drøfte spørsmålet.

Under henvisning hertil vil sekretariatet innstille for kongressen å vedta følgende beslutninger:

I.

Kongressen gir sin tilslutning til at arbeidet fortsettes for å få det best mulig samarbeide mellom de nordiske lands arbeiderbevegelse.

Særlig må der tas sikte på å få etablert et fast samarbeide under større konfliktsituasjoner og til behandling av viktige spørsmål for arbeiderklassen.

Av slike spørsmål kan nevnes kampen mot fascisme, nazisme og krigsfare, kampen mot arbeidsløsheten og den økonomiske krise, og for gjennomførelse av en kortere arbeidstid med hevdelse av arbeidernes lønns- og levestandard.

Et økonomisk og sosialt samarbeide som omfatter den samlede arbeiderbevegelse, vil også være av den aller største praktiske betydning for det arbeidende folk i de nordiske land.

II.

Kongressen beslutter at spørsmålet om Arbeidernes faglige Landsorganisasjons stilling til de internasjonale forbindelser, forelegges medlemmene til avgjørelse ved uravstemning som en særskilt sak.

Denne avstemning foretas efter nyttår og må være tilendebragt innen 1 mars 1935.

Dagsordenens punkt 5.

Arbeidsbyrået i Genf.

Da Landsorganisasjonens ledelse, tross kongressbeslutningen har latt sig representere i imperialistenes arbeidsbyrå i Genf, vil kongressen på det skarpeste fordømme dette, og beslutter kongressen at for fremtiden avbrytes enhver forbindelse mellom Landsorganisasjonen og Arbeidsbyrået i Genf.

Skiens Møllearbeiderforening, avd. 22 av N. N. N.

*

Da Landsorganisasjonens formann og ledelse, tross kongressbeslutning, har latt sig representere på imperialistenes arbeidsbyrå i Genf, vil kongressen på det skarpeste fordømme dette, og beslutter at for fremtiden avbrytes all forbindelse mellom Landsorganisasjonen og Arbeidsbyrået i Genf.

Åmot faglige Bygdesammenslutning.

*

Da Landsorganisasjonens ledelse med formannen, Halvard Olsen, i spissen, tross forrige kongressbeslutning har latt sig representere i det imperialistiske byrå i Genf, vil kongressen på det skarpeste fordømme dette og beslutter at det for fremtiden avbryter den slags forbindelser.

Porsgrunns Elektrometallurgiske Forening, avd. av N. K. I. F.

*

Protesterer mot at Landsorganisasjonen har latt sig representere ved møte i Arbeidsbyrået i Genf, og det henstilles til Landsorganisasjonen for fremtiden å avbryte forbindelsen med byrået.

Akers Veivokterforening.

*

Da Landsorganisasjonens formann og ledelse, tross kongressbeslutning, har latt sig representere på imperialistenes arbeidsbyrå i Genf, vil kongressen på det skarpeste fordømme dette, og beslutter kongressen at for fremtiden avbrytes all forbindelse mellom Landsorganisasjonen og Arbeidsbyrået i Genf.

Herøya Arbeiderforening, avd. av N. K. I. F.

*

Da Landsorganisasjonens formann og ledelse, tross kongressbeslutning, har latt sig representere på imperialistenes arbeidsbyrå i Genf, vil kongressen på det skarpeste fordømme dette, og beslutter kongressen at for fremtiden avbrytes all forbindelse mellem Landsorganisasjonen og Arbeidsbyrået i Genf.

Porsgrunns Bygningsarbeiderforening.

Sekretariatets innstilling:

Fagkongressen i 1925 vedtok følgende beslutning angående Arbeidsbyrået i Genf:

1. Arbeidernes faglige Landsorganisasjon oprettholder under de nuværende forhold sitt tidligere standpunkt om ikke å la sig representere ved Arbeidsbyrået i Genf.
2. Såfremt det dannes en felles faginternasjonale, avgjør denne spørsmålet om fagorganisasjonens stilling til de internasjonale arbeidskonferanser.

Kongressen i 1931 vedtok følgende beslutninger:

1. Kongressen samtykker i at sjøfolkene får delta i Genf.
2. Kongressen anmoder sekretariatet om å utarbeide en redegjørelse for Arbeidsbyråets opbygning og virksomhet med hensyn til forholdet mellem den norske arbeiderlovgivning og Arbeidsbyråets vedtak. Redegjørelsen oversendes til alle fagforeninger.

Denne redegjørelse er utarbeidet, og vil bli fremlagt for kongressen som eget bilag.

Landsorganisasjonens representantskap besluttet på sitt møte i april at Landsorganisasjonen skulde la sig representere på Arbeidsbyråets møte i Genf i mai—juni i år. Sekretariatets enstemmige forslag, som blev vedtatt av representantskapet var sålydende:

«For å opnå en såvidt mulig ensartet optreden fra de skandinaviske landsorganisasjoners side i arbeidstidsspørsmålet og av hensyn til spørsmålets aktualitet, opnevner sekretariatet 1 representant til det forestående møte i Arbeidsbyrået. Landsorganisasjonens fremtidige stilling til byrået forelegges fagkongressen til behandling. Sekretariatets medlemmer forbeholder sig da å stå ubundet av den avgjørelse som nu treffes, og som er begrunnet i den særlige situasjon man står oppe i.»

Under henvisning til denne beslutning vil sekretariatet innstille for kongressen å vedta følgende forslag:

Sekretariatet bemyndiges til i samråd med forbundsstyrene, eventuelt Landsorganisasjonens Representantskap, i hvert forekommende

tilfelle å treffe avgjørelse om hvorvidt A. F. L. skal la sig representere ved Det Internasjonale Arbeidsbyrås møter, under hensyntagen til de spørsmål som Arbeidsbyrådet har til behandling, og disse spørsmåls betydning for arbeiderklassen.

Dagsordenens punkt 6.

Tariffspørsmål og den faglige taktikk.

A. Arbeidstiden.

Vårt forbunds landsmøte vedtok i anledning avholdelsen av Landsorganisasjonens kongress i år følgende forslag som herved oversendes sekretariatet:

På grunn av den fortsatte og økede arbeidsledighet og nye bedriftsinnskrenkninger siden kongressen i 1931 fattet sin beslutning om forkortelse av arbeidstiden, vil landsmøtet, idet det understreker kongressens beslutning av 1931, uttale: at bak kongressens beslutning om 6 timers dag og skift står idag den samlede arbeiderbevegelse.

Landsmøtet henstiller til kongressen som skal avholdes i november i år, at kravet om forkortelse av arbeidstiden til 6 timers dag og skift blir et av de krav som må stilles i forgrunnen ved de kommende tariffoppgjør i 1935.

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

*

Fagkongressen pålegger sekretariatet sammen med fagforbundene ved de forestående tariffrevisjoner av hensyn til arbeidsløsheten og arbeidspresset for dem som står i arbeide, å opta en felles kamp for forkortelse av arbeidstiden til maksimum 6 timer pr. dag, 36 timers arbeidsuke, samt forlengelse av ferien til minst 3 uker.

Motivering:

Teknikkens raske utvikling og den parallelt hermed omsiggripende rasjonalisering har medført at en stor del av den menneskelige arbeidskraft er blitt overflødig. Som følge herav er den overhåndtagende arbeidsløshet i stadig vekst. Dette går i første rekke ut over ungdommen, som blir avskåret fra å komme i virksomhet for å utnytte sine evner og krefter. For å råde bot herpå, må fagorganisasjonen ved de kommende tariffrevisjoner med alle til rådighet stående midler i fellesskap opta kampen for maksimum 6 timers dag, 36 timers arbeidsuke.

Ikke bare arbeiderne, men også borgerskapet, begynner å komme til den erkjennelse at en forkortelse av arbeidstiden er det virksomste middel i kampen mot arbeidsløsheten.

Oslo Sporveisbetjenings Forening.

*

Den tiltagende rasjonalisering innen alle industrier har ført til øket arbeidsløshet. Skal denne økede arbeidsledighet bekjempes er det kun et positivt middel som kan benyttes — «Forkortelse av arbeidstiden

i alle fag» —. Landsorganisasjonen har uttalt sig for forkortelse av arbeidstiden til 7 timers dag og 6 timers skift i kontinuerlige og særlig sundhetsfarlige bedrifter. Videre har Landsorganisasjonen henstillet til forbundene å søke å opta spørsmålet til behandling på internasjonale konferanser for å finne frem til en felles internasjonal aksjonslinje. Den stadig tiltagende arbeidsledighet her i landet må føre til at spørsmålet om forkortelse av arbeidstiden bringes frem som et dagskrav ved kommende tariffrevisjoner. Sådan som industrien og bedriftsforholdene ligger an her i landet, anser Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons representantskap at kravet om forkortelse av arbeidstiden bør være 6 timers dag — og 36 timers arbeidsuke med full lønnskompensasjon. Representantskapet foreslår derfor at kongressen fatter følgende beslutning:

Kongressen pålegger forbundene ved kommende tariffrevisjon å kreve arbeidstiden fastsatt til 6 timers dag — 36 timers arbeidsuke med full lønnskompensasjon.

Enn videre pålegger kongressen forbundene at ved kommende tariffrevisjoner får inn i tariffen bestemmelser om overtid, slik at mulig overtid som kan forekomme, skal ta sigjen i fritid.

Sekretariatet får i oppdrag i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og Stortingsgruppe å fremme krav om forandringer i arbeiderbeskyttelsesloven så den blir i overensstemmelse med kongressens beslutninger i arbeidstids og overtidsspørsmålet.

Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon.

*

Idet årsmøtet gir sin tilslutning til Det norske Arbeiderpartis kriseprogram, anmoder årsmøtet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon om å sette alle krefter inn for en effektiv nedsettelse av arbeidstiden, foreløbig 6 timer daglig. For å styrke dette krav henstilles det til Arbeiderne faglige Landsorganisasjon å få tariffestet kravet om at overtidsarbeide gir tilsvarende fritid senest påfølgende uke. Videre henstilte årsmøtet til de arbeiderstyrte kommuner i størst mulig utstrekning å sette i gang arbeider til tariff-festede priser.

Romerike faglige Samorganisasjon.

*

Kongressen må under vårtariffrevisjonene kreve 6 timers dag og skift med full lønnskompensasjon.

Akers Veivokterforening.

*

Hovedstyret uttaler: Hovedstyret forutsetter at sekretariatet til Landsorganisasjonens kongress fremlegger forslag til beslutninger gående ut på at fagorganisasjonen alene eller sammen med arbeiderbevegelsens øvrige organisasjoner over alt og i alle tilfelle arbeider, og om nødvendig kjemper for at organisasjonens beslutninger om nedsettelse av arbeidstiden gjennomføres.

Dessuten forutsetter hovedstyret at sekretariatet også fremlegger forslag til beslutninger som kan bidra til å avhjelpe arbeidsløsheten, bl. a. bekjempelse av overtidsarbeidet m. v.

For å øke profitten og for å velte krisens byrder over på arbeidsskuldre går arbeidsskøperne til ytterligere rasjonalisering og konsentrering av industrien som fører til nedleggelse av fabrikker, og arbeiderne kastes ut i arbeidsløshet. På denne måte økes arbeidsledigheten for arbeiderklassen. For å organisere kampen mot dette uttaler foreringen at fagorganisasjonen må legge en enhetlig kamplinje som gjelder for hele landet.

I den anledning foreslår vi for fagkongressen at følgende må stilles i forgrunnen:

Når arbeidsskøperne og trustene går til innskrenkninger og nedleggelser av fabrikker for å øke utbytningen, må det stilles krav og organiseres kamp om forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon.

Kravet om senkning av arbeidstiden med full lønnskompensasjon må stilles over det hele land for å motvirke senkning av arbeidernes lave lønninger og for å få flest mulig arbeidsledige i arbeide.

Sannesunds Kai- og Lagerarbeiderforening.

*

Det må bli satt en stopper for den agitasjon som drives for forkortelse av arbeidstiden uten lønnskompensasjon, da vi er av den mening at en ytterligere senkning av arbeidernes levestandard vil forverre krisen istedenfor å avhjelpe den.

Motivering:

På jernbaneanleggene må en stor del av arbeiderne ha sin familie boende utenfor arbeidsplassen og derfor føre to husholdninger. Vi anser det derfor for liten hjelp i å få noen flere i arbeide, når fortjenesten til de som nu har arbeide skal settes slik at de må ha hjelp av forsorgsvesenet ved siden av. Likeledes anser vi det som sikkert at organisasjonen vil få et stort frafall av medlemmer, hvis forkortelse av arbeidstiden uten lønnsforhøielse blev gjennomført.

Vi ser gjerne at arbeidstiden blir forkortet når der opnåes tilsvarende lønnsforhøielse.

Skjekkeland Jernbanearbeiderforening, avd. 116.

*

Avd. 210 av N. A. F. krever av fagkongressen at den pålegger vårt forbundsstyre å opta forhandlinger med jernbanens hovedstyre og Statens veidirektorat om nedsettelse av arbeidstiden til 6 timers arbeidssdag med full lønnskompensasjon.

N. A. F. avd. 210, Skien.

*

- a) Ved tariffrevisjonen i 1935 stilles som et ufravikelig krav: arbeidstidens forkortelse.
- b) En høiere timelønn som kompensasjon for arbeidstidens forkortelse må være kravet som stilles, og at de forbund eller arbeidsgrupper som har evnen og viljen til å gjennomføre en forkortelse av arbeidstiden ikke blir tvunget tilbake til arbeidsplassen mot

sin vilje, men får stå fritt og ikke blir koblet sammen med de andre industrier.

- c) Dispensasjoner fra inngåtte avtaler og overenskomster i tariffperioden kan ikke gis av sekretariatet uten at avdelingene har uttalt sig i spørsmålet og forbundsstyret har gitt sitt samtykke til at det vedtatte overenskomstforhold kan fravikes.

Motivering for punkt c:

I flere tilfelle har Landsorganisasjonen gitt dispensasjoner fra landsoverenskomstene, således at et forbund som har mindre time-lønnsavtaler enn et annet forbund har fått tillatelse til å inngå overenskomster på lavere timelønn enn den i landsoverenskomsten fastsatte timelønn for vedkommende fag. (Konfr. Kjemisk Industriarbeiderforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund.)

Tømrrernes Fagforening, Oslo.

Stord Arbeiderforening foreslår at Landsorganisasjonen av all kraft optar arbeidet for å få nedsatt arbeidstiden til 6 timer pr. arbeidsdag med full lønnskompensasjon.

Stord Arbeiderforening.

Askim Bygningsarbeiderforening har på møte 21 juli 1934 besluttet å henstille til Landsorganisasjonens kongress å gjennomføre 6 timers arbeidsdag ved tariffrevisjonen i 1935.

Motivering:

6 timers dagen kan kun gjennomføres gjennom en samlet aksjon fra fagorganisasjonens side. De spredte forsøk på å gjennomføre den forkortede arbeidsdag fra grupper side er selvsagt bra, men vil ikke føre frem uten et samlet fremstøt. Om den forkortede arbeidstid skal gjennomføres med hel eller delvis kompensasjon i lønn er av underordnet betydning. Hovedsaken er at den faglige Landsorganisasjon med hele sin tyngde anviser de arbeidsløse plass i produksjonslivet. Nogen annen farbar vei enn en forkortet arbeidsdag kan ikke påvises, og de tusener av arbeidsløse må få et tydelig bevis på at de organiserte arbeidere går inn for deres interesser.

Vi skulle også tro at den offentlige opinion skulde ligge til rette for et samlet fremstøt her og vi mener derfor at selve lønsspørsmålet må holdes utenfor prinsippkampen om 6 timers dagen. Vi hevder derfor at Landsorganisasjonens kongress må beslutte at der ved den store tariffrevisjon i 1935 settes inn alle våre krefter for å sikre 6 timers dagen innført.

Askim Bygningsarbeiderforening.

Forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon.

Motivering:

Den tekniske utvikling som stadig skrider frem og fortrenger den menneskelige arbeidskraft slik at arbeidsløsheten i en uhyggelig grad

vokser fra år til år, tilsier at også fagorganisasjonen må følge med i denne utvikling.

Hele fagorganisasjonens slagkraft må derfor innstilles på en forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon.

Bygningsarbeiderne i Oslo hadde allerede i 1931 gjennomført forkortelse av arbeidstiden med lønnskompensasjon, men ved tariffoppgjøret samme år måtte de gi avkall på dette på grunn av press fra den øvrige organisasjon.

Industrigruppen og dens avdelinger har i de siste 3 år stadig opptatt spørsmålet kampen om kortere arbeidstid, men til enhver tid fra hovedorganisasjonen blitt minnet om det ansvarsløse i å gå til kamp midt i tariffperioden. I år er det imidlertid Oslo bygningsarbeideres forutsetning at spørsmålet må få sin løsning ved vårens tariffrevisjon. Saken har etter vår opfatning så dyptgående betydning som organisasjonens væren eller ikke væren.

Ut fra disse betraktninger krever vi at fagkongressen beslutter, og gjennomfører, *kortere arbeidstid med full lønnskompensasjon.*

Bygningsarbeidernes Industrigruppe, Oslo.

*

Kongressen beslutter at Landsorganisasjonen ved vårens tariffrevisjoner setter all kraft inn på å gjennomføre 6 timers dag og skift med full lønnskompensasjon. All diskusjon om forkortelse av arbeidstiden uten kompensasjon må nu opphøre innen fagorganisasjonen.

Porsgrunns Bygningsarbeiderforening.

*

For å øke profitten og for å sette krisens byrder over på arbeidernes derne, går arbeidsgiverne til ytterligere rasjonalisering og konsentrasjon av industrien med den følge at hele industrier legges øde med øket arbeidsløshet og masseelendighet for arbeiderklassen.

For å organisere kampen mot dette må fagorganisasjonen beslutte en enhetlig kamplinje som gjelder for hele landet. I henhold hertil beslutter fagkongressen:

Når arbeidskjøperne og trustene gjennomfører innskrenkninger, rasjonalisering eller nedlegger fabrikker for å øke utbytningen, må der stilles krav og organiseres kamp for forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon.

Kampen for 6 timers dag må stilles i forgrunnen for alle industrier og for det hele land.

Sarpsborg og Omegns faglige Samorganisasjon.

*

Ad 6 timers dagen.

Under henvisning til hvad der i skrift og tale, både fra faglig og politisk ledende hold er fremkommet om nødvendigheten og berettigelsen av å gjennomføre en kortere arbeidstid for å avhjelpe arbeidsløsheten vil vi foreslå at sekretariatet sammen med forbundsstyrene setter op 6 timers dagen med full lønnskompensasjon som hovedkrav

ved de kommende tariffopgjør, og setter all kraft inn på å gjennomføre kravet, eventuelt ved hjelp av generalstreik.

Vikeland Arbeiderforening, avd. 13, N. K. I. F.

Falconbridge Nikkelverks Arb. forening, avd. 40, N. K. I. F.

Fiskaa Verks Arbeiderforening, avd. 21, N. K. I. F.

Kongressen beslutter at ved vårens tariffrevisjoner skal kravet om 6 timers dag og skift, med full lønnskompensasjon, samt kampen mot tukthus-, boikott- og kneblingsloven stilles i forgrunnen. Og kampen skal utvides hvis nødvendig, til å gjelde alle Landsorganisasjonens medlemmer, med sikte på disse lovers avskaffelse. Hvis der i den kommende tid foreslåes nye tvangslover eller skjerpelse i de lover og bestemmelser som eksisterer skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å forhindre dette. Det våben som arbeiderklassen har i generalstreiken skal i dette tilfelle brukes i hele sin konsekvens. Hvis der fra nogen tillitsmann eller ledelsens side kapitulterer overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen, skal vedkommende straks avsetes fra sin funksjon og erstattes med nye som vil føre klassekamp.

Herøya Arbiderforening.

For å øke profitten og for å velte krisens byrder over på arbeidernes skuldrer går arbeidskjøperne til ytterligere rasjonalisering og konsentrering av industrien som fører til nedleggelse av fabrikker og verksteder, slik at hele industribyer og arbeidsplasser blir lagt øde og arbeiderne kastes ut i arbeidsløshet. På den måten økes arbeidsledigheten og masseelendigheten for arbeiderklassen.

For å organisere kampen mot dette uttaler foreningen at fagorganisasjonen må legge en enhetlig kamplinje som gjelder hele landet. I den anledning foreslår fagkongressen at følgende må stilles i forgrunnen:

Når arbeidskjøperne og trustene gir forslag til innskrenkninger og nedleggelse av fabrikker for å øke utbytningen må der stilles krav og organiseres kamp om forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon. Kravet om senkning av arbeidstiden med full lønnskompensasjon må stilles over det hele land for å motvirke at senkning av arbeidernes nominelle lønninger og for å få flest mulig arbeidsledige i arbeide.

N. J. & M. F., avd. 12.

For å øke profitten og for å velte krisens byrder over på arbeiderklassens skuldrer går arbeidskjøperne til ytterligere rasjonalisering og konsentrering av industrien som fører til nedleggelse av fabrikker og verksteder slik at hele industribyer og arbeidsplasser blir øde og arbeiderne kastes ut i arbeidsløshet. På den måte økes arbeidsledigheten og masseelendigheten for arbeiderklassen.

For å organisere kampen mot dette uttaler Tønsberg Jern- & Metall at organisasjonen må legge en enhetlig kamplinje som gjelder hele landet.

I den anledning foreslår fagforeningen at følgende må stiles i forgrunnen:

Når arbeidskjøperne går til innskrenkninger og nedleggelse av fabrikker for å øke utbytningen må der stilles krav og organiseres kamp om forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon. Krav om senkning av arbeidstiden med full lønnskompensasjon må stilles over det hele land, for å motvirke senkningen av arbeidernes nominelle lønninger og for å få flest mulig arbeidsledige i arbeide.

Tønsberg Jern- og Metallarbeiderforening.

*

«Hensynet til de arbeidsledige kamerater gjør det nødvendig at Platearbeidernes Forening retter en alvorlig henstilling til sekretariatet om å fremkomme med forslag til kongressen som tilsikter kortere arbeidstid.

Vi benytter anledningen til samtidig å peke på, at vi mener den eventuelle kamp for forkortelsen av arbeidstiden bør være gjennomført før tariffoppgjørne i 1935, da sammenkobling av disse ting ikke vil føre frem.

En reduksjon av fortjenesten i jernindustrien anser vi helt utelukket og går ut fra at sekretariatet deler vår opfatning heri, men vi mener oss sterke nok til å rette på dette ved tariffoppgjøret hvis arbeidstidsspørsmålet er avgjort på et tidligere tidspunkt.»

Platearbeidernes Forening, Oslo.

*

Smedenens Forening vedtok på møte 9 august 1934 at kongressen fatter beslutning om at ved alle nye inngåtte overenskomster skal arbeidstiden forkortes.

Smedenens Fagforening.

*

Kongressen beslutter at ved alle tariffrevisjoner i 1935 settes all kraft inn for gjennomførelsen av 6 timers dag og skift med full kompensasjon, og at man innenfor organisasjonen ophører med den slags snak å forkorte tiden uten kompensasjon.

Porsgrund Elektrometallurgiske Forening.

*

Kongressen beslutter at Landsorganisasjonen setter all kraft inn for å gjennomføre 6 timers skift og dag med full lønnskompensasjon. All diskusjon om forkortelse av arbeidstiden uten kompensasjon må nu opphøre innenfor organisasjonen.

Skiens Møllearbeiderforening.

*

B. Ferie.

Kongressen pålegger sekretariatet å utarbeide plan for gjennomførelse av ensartede feriebestemmelser for samtlige fag og industrier med sikte på gjennomførelse av 14 dagers ferie med full lønn og avskaffelse av den nuværende procentberegning.

Motivering:

Den nuværende procentberegning ved utbetaling av feriegodtgjørelse er til skade for arbeidernes ferie på grunn av de store innskrenkninger i arbeidstiden, således at feriegodtgjørelsen ikke på langt nær dekker den fastsatte ferietid.

N. J. & M. F., avd. 12.

*

På medlemsmøte 2 august 1934 blev det vedtatt enstemmig å henstille til kongressen å konsentrere sig om gjennomførelse av 14 dagers ferie ved siden av arbeidet for 6 timers skift.

Granfoss Papirarbeiderforening.

C. Overtidsarbeidet.

Kongressen pålegger sekretariatet å utarbeide en landsomfattende kampanjeplan for organisasjonsmessig å få avskaffet all overtid.

Motivering:

Ved overtid økes arbeidsledigheten og er en skade for arbeiderne selv. Ved overtid økes den usunde konkurranse mellom industrien og bedriftene.

Ved en effektiv og landsomfattende kampanje for fastere og mere ensartede bestemmelser må det lykkes å avskaffe overtiden.

N. J. & M. F., avd. 12.

*

Ved kommende tariff-forhandlinger må sekretariatet påse at det reises krav om procentbetaling for 17 mai, og eventuelt andre fridager som faller på yrkesdager, blir som for søn- og helligdager 100 pct.

Motivering på kongressen.

N. J. & M. F., avd. 12.

D. Den faglige taktikk.

Grunnet den skjerpede arbeidstvistlovgivning søker Landsorganisasjonen i samråd med forbundene å omlegge fagorganisasjonens kampfaktikk således at spørsmålet om opprettelse av kollektive tariffavtaler ikke blir satt i forgrunnen, og at man tar tariffløse perioder der hvor det ansees forsvarlig av hensyn til opprettholdelse av lønns- og arbeidsvilkårene.

Motivering:

Forslaget er ment som et ledd i kampen mot undtagelseslovene mot fagorganisasjonen. De siste års skjerpning av arbeidstvistloven,

boikottlovene m. fl. har sitt vesentligste utgangspunkt i at det er opprettet kollektive tariffavtaler.

Det er derfor vår opfatning at såfremt fagorganisasjonen i størst mulig utstrekning ikke oppretter tariffavtaler, bortfaller eller forminskes lovbestemmelsenenes rettsgrunnlag.

Å ta tariffløse perioder i de brancher hvor organisasjonsforholdene er relativt gode og arbeidernes klasseinnstilling klar skulde det ikke være særlig fare til stede for å opprettholde lønns- og arbeidsvilkårene uten tariff. Fagorganisasjonen får noget av sin frie slagkraft tilbake.

På steder hvor det forekommer at man ikke får løst prinsipielt viktige krav ved tariffrevisjonene og man kan risikere tariffstridige aksjoner er det uten tvil en stor fordel å ikke få tariffbundne forhold.

I mange tilfelle blir det ført langvarige kamper som har kostet store offer for å få opprettet tariff, f. eks. i skogbruket, uten særlige resultater, mens man i mange tilfelle kunne oppnådd en forbedring i lønns- og arbeidsvilkårene uten tariffkrav. Man bør også ta i betraktning den rent politiske side av disse lønnskamper.

Det er ikke vår mening at man kan optrekke skjemaer for dette. Det er uten tvil bedrifter og brancher man også for fremtiden er nødt til å fastholde kravet om tariff. Det er heller ikke vår mening at dette alene kan opheve de forskjellige lovbestemmers betydning, men det er et ledd i kampen for å gjøre dem illusoriske. Så snart arbeidstvistslovgivningen blir revidert i mere moderat retning, bør man komme tilbake til normale forhold også hvad angår opprettelse av tariffavtaler.

Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund.

*

Det henstilles til fagkongressen å opta til behandling spørsmålet om forbedring av lønns- og arbeidsvilkårene for veiarbeiderne.

Motivering:

Når vi gjør en sådan henstilling til fagkongressen er det av den grunn at veiarbeiderne ikke er tilfreds med de vilkår som nu er gjeldende ved Statens veianlegg.

Da det ikke finnes noen tariff eller minstelønn dikterer veimyndighetene de betingelser som de selv ønsker og tar ikke noget hensyn til arbeidernes forlangende. Dette vil ikke veiarbeiderne lenger finne sig i. Vi forlanger at Landsorganisasjonen setter all sin vilje og makt inn for å bedre veiarbeidernes lønns- og arbeidsvilkår. Den overenskomst som blev opprettet ifølge Riksmeglingsmannens forslag til bilegelse av veikonflikten i 1932, er efter vår mening den dårligste overenskomst som nogensinne er opprettet. Myndighetene har ifølge denne overenskomst alle tøiler i sin hånd. Dette bevises ved at en del av de faste arbeidere, som trofast og sikker på organisasjonen blev med i kampen for å bedre sine kår, er til dags dato ikke kommet i arbeide. Til tross for at trakassering ikke skulde finne sted. Skal veiarbeiderne komme med i organisasjonen kreves det av Norsk Arbeidsmannsfor-

bund og Lansorganisasjonen at de viser sympati og vilje til å rette på sine stedbarns lønns- og arbeidsvilkår.

Da først vil veiarbeiderne vokse i rekkene.

Inntrøndelag Veiarbeiderforening.

*

Vi vil rette en henvendelse til Norsk Arbeidsmannsforbund om å opta forhandlinger med veidirektøren om forandringer i det nuværende arbeidsreglement, og hvis intet kan opnåes ved forhandlinger, da å opta en kamp.

Av sådanne forandringer vil vi særlig fremheve:

Punkt 1. Forandring av bestemmelsene om gjennomsnittslønn for de forskjellige fylker.

Punkt 2. *Forandring av feriebestemmelsene.*

Feriebestemmelsene foreslår vi forandret derhen, at alt veiarbeide administreres av fylkesveivesenet, eller med bistand av dette, gir rett til feriegodtgjørelse.

De nuværende bestemmelser om minstetid må også vekk, så en veiarbeider opnår feriegodtgjørelse for den tid han arbeider, enten så denne er 100 eller 2 000 timer.

Punkt 3. Vi mener at når veidirektøren ved den nuværende overenskomst hadde anledning til å fastsette gjennomsnittspriser for de forskjellige fylker, så har han også fullmakt til å pålegge de enkelte kommuner som får fylkesbidrag til sine veier, å gi arbeiderne ved disse en litt høiere lønn, samt feriegodtgjørelse.

Punkt 4. Likeså må det tas et alvorlig arbeide for å sette arbeidstiden ned til 40 timer i uken, på basis av full lønnskompensasjon.

Punkt 5. Vi foreslår at bestemmelsene om gjennomsnittslønn oppheves og erstattes med en tariff, i likhet med jernbaneanleggene, for såvidt angår forskuddsbetaling, akkordarbeide og betaling for dagarbeide.

Bremsnes Veiarbeiderforening.

Avd. 188 av N. A. F.

Sekretariatet vil på kongressen fremlegge innstilling angående tariffspørsmålene og den faglige taktikk.

Dagsordenens punkt 7.

De arbeiderfiendtlige lover.

I vårt som i andre land har reaksjonen gått til omfattende angrep på arbeiderklassens oparbeidede rettigheter ved gjennom den maktstilling reaksjonen innehar i de lovgivende forsamlinger, å fremme og få vedtatt lover som har som formål å hindre arbeiderklassens bestrebelse for gjennom fagorganisasjonen å fremme, samt verne om de tilkjempede rettigheter.

Angrepene på sociallovgivningen og de vedtatte meglingslover, blokade- og boikottloven, straffelovens § 222, punkt II m. v. gir ut-

trykk for at reaksjonen her hjemme ikke viker tilbake for anvendelse av lovgivningsmyndigheten i kampen mot arbeiderklassen.

De borgerlige partier som har gjennomført de her nevnte lover, vil derved søke å hindre lønsmottagerne i ved solidarisk opptreden å forsvare sine felles interesser.

Kongressen vedtar:

1. Kongressen retter en sterk opfordring til samtlige forbund og samorganisasjoner å forberede sig til den kamp som må føres mot den fremrykkende fascisme, som også viser spirer i vårt land, og er beredt til å foreta ethvert skritt for å slå angrepene fra denne kant tilbake.

Kongressen protesterer på det kraftigste mot de vedtatte undtagelseslover, og som ensidig er rettet mot de organiserte lønsmottagere og disses rett og frihet til å beskytte sine livsinteresser gjennom fagorganisasjonen.

Kongressen vil rette en sterk opfordring til Det norske Arbeiderparti å anvende alle til rådighet stående midler for å få de vedtatte undtagelseslover ophevet.

2. Arbeidere som står tilsluttet eller sympatiserer med politiske partier som har som oppgave å bekjempe fagorganisasjonen, kan ikke stå som medlem av forbund tilsluttet Landsorganisasjonen.

Norsk Bygningsarbeiderforbund.

*

Kongressen tar bestemt avstand fra Halvard Olsen og de av den øvrige ledelse i Landsorganisasjonen som har støttet Halvard Olsen i den stilling han har inntatt til de av Stortinget vedtatte kneblingslover.

Disse ledere har ikke den organiserte arbeiderklassens tillit og kan ikke gjenvelges i fagorganisasjonens ledelse.

Enn videre beslutter kongressen at alle kneblingslover skal bekjempes med alle de midler som fagorganisasjonen råder over. Der nedsettes en komité som i samarbeide med sekretariatet senest en måned efter kongressens avholdelse, utarbeider anvisninger for å bryte alle kneblings- og tukthuslover. Denne komité må utelukkende bestå av arbeidere direkte fra bedrifter eller andre arbeidsplasser.

Tømrernes Fagforening, Oslo.

*

I anledning av kneblingslovens vedtagelse i Stortinget og den stilling som Landsorganisasjonens sekretariat tok til dette spørsmål, foreslår Stord Arbeiderforening for kongressen å fatte følgende beslutning:

1. Fagorganisasjonen optar kampen for bedre lønns- og arbeidsvilkår på tross av alle tukthuslover.
2. For å slå arbeidskjøpernes angrep og de fascistiske fremstøt tilbake må fagbevegelsen nekte å underkaste sig tukthusloven og konsekvent nekte å praktisere kneblingslovens nye avstemningsregler. Fagbevegelsen må se det som sin oppgave gjennom aksjoner å sprengte og tilintetgjøre tukthuslovgivningen på lignende måte som voldgiftsloven blev sprengt og avskaffet i 1928.

3. Under henvisning til det som hendte i Arbeidsfredskommisjonen beslutter fagkongressen at alle ledere som har gjort sig medskyldig i kneblingslovens utarbeidelse og vedtagelse skal fjernes fra sine tillitsposter i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.
4. Der treffes foranstaltninger for å søke å sikre fagbevegelsens kampfond mot overgrep fra de reaksjonære statsmyndigheters side.

Stord Arbeiderforening.

Efter hvert som krisen i det kapitalistiske samfund skrider frem og antar stadig større omfang, griper borgerskapet til skjerpene midler for å opprettholde sitt klasseherredømme og svekke arbeiderklassens slagkraft.

Fascismen er i stadig fremrykning også her i landet og gir sig utslag i nye og skjerpede lovbestemmelser, rettet mot arbeiderklassen.

Vi har i de senere år fått boikottloven, ugildhetsloven o. s. v. Og nu sist det uhyrlige tillegg til arbeidstvistloven.

Alle disse lover søker å gjøre fagorganisasjonen til et lydige instrument i borgerskapets hender ved å gjøre den til en del av det kapitalistiske statsapparat.

Belært av erfaringene fra andre land, nu sist Tyskland og Østerrike, er det nødvendig å opta kampen mot borgerskapets stadig skjerpede fremstøt og mot disse lover, hvis vi ikke skal komme op i samme forhold som i de nevnte land.

Arbeiderne må ikke lenger innordne sig under den kapitalistiske stat og dets lover men må opta kampen og bryte ned alle borgerskapets bestemmelser og stengsler.

Ut fra dette beslutter kongressen:

1. Den samlede fagorganisasjon reises til kamp mot de arbeiderfiendtlige lover. Dette kan best skje ved at der utløses aksjoner på arbeidsplassene for forbedring av lønns- og arbeidsvilkårene, under ledelse valgt av arbeiderne selv. Disse aksjoner gjennomføres uten hensyn til de vedtatte lover for derved å gjøre lovene illusoriske.

Disse kamper må gis hele den øvrige arbeiderklassens støtte.

Ved de store landsomfattende tariffoppgjør i 1935 må kampen mot de arbeiderfiendtlige lover bli et av de centrale spørsmål og må uløselig forbindes med kampen for de rent tariffmessige krav.

2. For fremtiden deltar ingen representant fra fagorganisasjonen i nogen av den borgerlige stat eller borgerskapet overhodet opnevnt komité, som har til hensikt å utforme nye bestemmelser rettet mot arbeiderklassen.

Å delta i eller å mevirke til dette betraktes som usolidarisk handling og behandles derefter.

Bygningsarbeidernes Forening. Lillehammer.

Avskaffelse av kneblingslovene.

Motivering:

Bygningsarbeidernes Industrigruppe i Oslo ser og føler i sitt daglige arbeide at kneblingslovene stagnerer hele dens virksomhet.

Disse lovers paragrafer er i sin ordlyd slik at tariffere og overenskomster med så vel mesterforeninger som de mestere som står utenfor disse blir helt illusoriske, idet våre gamle og gode kampmetoder er blitt ulovlige.

Våre krav til medlemmene om å oprettholde de inngåtte overenskomster slappes og deres tro på fagorganisasjonens makt og kraft svekkes for hver dag.

Kongressen må derfor beslutte at ved vårens tariffrevisjon må kravet om disse lovers avskaffelse gjennomføres.

Kampen må om nødvendig bringes dithen at arbeiderklassens siste og største våben: generalstreik, må benyttes i hele sin styrke.

Bygningsarbeidernes Industrigruppe, Oslo.

*

Kongressen opfordrer de fagorganiserte til ikke å respektere kneblingsloven, og pålegger det nyvalgte sekretariat å organisere kampen for å gjøre loven illusorisk.

Porsgrunn Bygningsarbeiderforening.

*

I anledning loven om de nye avstemningsregler foreslår Halden Losse og Lastearbeiderforening:

Ethvert forslag fra riks- eller kretsmeglingsmannen blir å behandle som ved tidligere tariffrevisjoner. Krever Riksmeglingsmannen eller Arbeidsgiverforeningen at avstemningen skal foregå efter den nye lov, må de forbund eller grupper det gjelder nekte å opgi stemmetallene, men kun opgi om forslaget er forkastet eller vedtatt.

Motivering:

Den rekke undtagelseslover mot arbeiderklassen som i de siste år er vedtatt av borgerskapet og som har det formål å hindre arbeiderklassen i å anvende fagorganisasjonen i sin kamp for sine livsinteresser må bekjempes. Fagorganisasjonen må trosse disse lover ved ikke å respektere dem for derved å kunne være det den skal være: arbeiderklassens viktigste våben i kampen mot den skjerpede økonomiske utbytning.

Halden Losse- og Lastearbeiderforening.

«Da de borgerlige partier til enhver tid der gives en anledning går til angrep mot organisasjonsretten og utvider de tidligere uhyrlige undtagelseslover som er rettet mot arbeidernes organisasjoner, blir det en tvingende nødvendighet for den samlede arbeiderklasse å opta kampen mot disse klasselover i sin helhet.

Landsmøtet gir derfor sin tilslutning til alle de protester som utover landet er reist mot Regjeringens forslag til nye avstemningsregler og henstiller til sekretariatet å fremkomme til førstkommende kongress med forslag som tar sikte på en samlet optreden og kamp av arbeiderne mot klasselovene.»

Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund.

Under henvisning til de tidligere kongress- og landsmøtebeslutninger i nedennævnte materie, pålegger kongressen sekretariatet sammen med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe på den måte og med de midler som for øiemedet ansees mest tjenlig, snarest mulig å opta kampen for å få ophevet de arbeiderfiendtlige lover.

Motivering ansees for overflødig.

Oslo Sporveisbetjenings Forening.

*

Foreningen har vedtatt at Arbeidsloven, som blev vedtatt ivår, ikke burde respekteres av organisasjonene, at kongressen nedsetter en komité hvis flertall er arbeidere fra arbeidsplassene og fabrikkene, som innen en måned efter kongressens avslutning utarbeider anvisning på å bryte loven.

Akers Veivokterforening.

*

Hovedstyret uttaler: Foranstående to forslag oversendes, og da hovedstyret går ut fra at kampen mot de arbeiderfiendtlige lover må komme op på kongressens dagsorden, går man ut fra at sekretariatet utarbeider forslag som er mulige og nødvendige.

Undertegnede avdeling av Norsk Skog- og Landarbeiderforbund vil henstille til fagkongressen å opta følgende spørsmål:

1. De arbeiderfiendtlige lover har satt fagorganisasjonen i den stilling at den blir hindret i de vanlige krav om tariffavtaler.
2. Kan denne lovgivning møtes på den måte at fagorganisasjonen legger sin kamp slik at ingen hovedorganisasjon rammes av de aksjoner som foretas?
3. Bør ikke fagorganisasjonen vedta at den så lenge de nuværende forhold med boikottloven og avstemningsreglene gjelder ikke fremmer krav om kollektive tariffavtaler?
4. Bør ikke tariffavtaler kun opprettes når arbeidsgiveren forlanger dette og da bare med den lokale avdeling eller med den lokale samorganisasjon?
5. Bør ikke fagorganisasjonen drøfte mulighetene og vedta en ordning som kan omgå den nuværende lovgivning med hensyn til avstemningsregler, idet arbeiderne ikke ønsker å ha nogen innblanding fra myndighetene på sine fagforeningsmøter?

Østre Aker Landarbeiderforening. Avd. 444 av N. S. & L. F.

*

Landsorganisasjonen innsender krav til storting og regjering om at *alle* arbeiderfiendtlige lover opheves. Hvis dette krav ikke imøtekommes etablerer Landsorganisasjonen generalstreik for å tvinge kravet igjennem.

Motivering:

Dette forslag begrunnes med at med de nuværende lover kan vi næsten ikke få utrettet noget for arbeiderne på landsbygden, sam-

tidig som det er meget vanskelig å få oppstillet lister for kommunevalget, da mange av de beste krefter rammes av ugildhetsloven.

Lunner Bygdesammenslutning.

*

Under henvisning til det urettferdige i dette forslag og under henvisning til den harme dette lovforslag vakte da det blev fremsatt, en harme som blandt annet førte til en omfattende proteststreik, da forslaget var oppe til behandling, vil vi foreslå at Landsorganisasjonen setter all kraft inn på å hindre at dette forslag blir ført ut i praksis. Landsorganisasjonen må ikke vike tilbake for å gå til generalstreik for å hindre at dette forslag settes ut i livet.

Falconbridge Nikkelverks Arb.forening, avd. 40, N. K. I. F.

Vigeland Arb.forening, avd. 13, N. K. I. F.

Fiskaa Verks Arb.forening, avd. 21, N. K. I. F.

*

De mange tvangslover som i de senere år er vedtatt mot fagorganisasjonen har til hensikt å udueliggjøre denne som kampvåben i arbeiderklassens hender. Og innlemme den som en del av det borgerlige statsapparat, hvis karakter blir mer og mer fascistisk. Fagorganisasjonen skal bli en politikonstabel for arbeidskjøperne og kapitalistklassen mot arbeiderne, som kjemper for sine økonomiske og politiske rettigheter. Iverksettelsen av den ene tvangslov etter den annen mot arbeiderklassen er den samme utvikling som man har sett i Tyskland og Østerrike og som i begge land har ført til opprettelse av det blodige fascistdiktatur.

I de senere år er en rekke lover vedtatt mot fagorganisasjonen. Tukthusloven, boikottloven og den i år vedtatte kneblingslov er alle vedtatt uten at Landsorganisasjonens nuværende ledelse har gjort noget for å reise organisasjonens hele slagkraft til kamp mot disse lover. Tvert imot. I alle de tilfelle arbeiderne har reist kampen er de blitt beordret til å innstille denne — og for den siste lovs vedkommende er den endog utarbeidet og satt iverk med aktiv støtte av ledelsen med Landsorganisasjonens formann i spissen.

Borgerskapet har bebudet vedtagelsen av ennu flere tvangslover mot fagorganisasjonen og ytterligere skjerpning av de som allerede eksisterer.

Mot denne utvikling må hele arbeiderklassen reise sig. Proteststreiken og protestdemonstrasjonene av over 100 000 arbeidere i år, viser at arbeiderklassen er villig til å sette hele sin makt inn for å hindre vedtagelsen av nye tvangslover mot fagorganisasjonen og ta kampen for å avskaffe de som eksisterer.

Fagkongressen uttaler at i den kommende tid skal brukes alle til rådighet stående kampmidler for en hensynsløs kamp mot alle tukthus- og tvangslover.

I henhold hertil beslutter kongressen:

1. Den av Stortinget i år vedtatte skjerpning av meglingsloven (kneblingsloven) skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité, hvis flertall er arbeidere direkte fra bedrif-

tene, som innen en måned efter kongressens avslutning utarbeider anvisninger for å sette tukthuslovene ut av kraft.

2. Ved de forestående tariffrevisjoner skal kravene om avskaffelse av tukthusloven, boikottloven og kneblingsloven samt meglingsinstitusjonen stilles i forgrunnen, og kampen skal utvides til å gjelde alle Landsorganisasjonens medlemmer med sikte på disse lovers avskaffelse. I hver bedrift og på hver arbeidsplass må de respektive fagforeninger gå inn som leder for kampen mot tukthus-
tvangslovene.
3. Hvis der i den kommende tid foreslås nye tvangslover eller skjerpelse i de lover og bestemmelser som eksisterer skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å forhindre dette. Det våben som arbeiderklassen har i generalstreiken skal i dette tilfelle brukes i hele sin konsekvens.
4. Hvis der fra nogen tillitsmann eller fra ledelsens side kapituleres overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen skal vedkommende straks avsettes fra sin funksjon og erstattes med nye.

Sarpsborg og Omegns faglige Samorganisasjon.

*

De mange tvangslover som i de senere år er vedtatt mot fagorganisasjonen har til hensikt å udugeliggjøre denne som kampvåben i arbeiderklassen hender og innlemme den som en del av det borgerlige statsapparat, hvis karakter blir mere og mere fascistisk, fagorganisasjonen skal bli en politikonstabel for arbeidskjøperne og kapitalistklassen mot arbeiderne som kjemper for sine økonomiske og politiske rettigheter. Iverksettelsen av den nye tvangslov etter den annen mot arbeiderklassen er den samme utvikling som den man har sett i Tyskland og Østerrike og som i begge land har ført til opprettelse av det blodige fascistiske diktatur.

I de senere år er en rekke lover vedtatt mot fagorganisasjonen. Tukthuslovene, boikottloven og den i år vedtatte kneblingslov er alle vedtatt uten at Landsorganisasjonens nuværende ledelse har gjort noget for å reise organisasjonens hele slagkraft til kamp mot disse lover. Tverimot — i alle de tilfelle arbeiderne har reist kampen er de blitt beordret til å innstille denne og for den siste lovs vedkommende er denne endog utarbeidet og satt i verk med aktiv støtte fra ledelsen med Landsorganisasjonens formann i spissen.

Borgerskapet har bebudet vedtagelsen av ennu flere tvangslover mot fagorganisasjonen og ytterligere skjerpning av det som allerede eksisterer.

Mot denne utbytning må hele arbeiderklassen reise sig. Proteststreiken og protestdemonstrasjonene av over 100 000 arbeidere i år viser at arbeiderklassen er villig til å sette hele sin makt inn for å hindre vedtagelsen av nye tvangslover mot fagorganisasjonen og tar kampen opp for å avskaffe det som eksisterer.

Fagkongressen uttaler:

I den kommende tid skal der føres en hensynsløs kamp mot alle tukthus- og tvangslover. — I henhold hertil foreslår representantskapet at kongressen fatter følgende beslutning:

1.

De av Stortinget vedtatte boikott- og kneblingslover skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité som innen en måned efter kongressens avslutning utarbeider retingslinjer for å sette love nyt av kraft. I enhver bedrift og på enhver arbeidsplass må de respektive fagforeninger gå inn som leder for kampen mot disse lover.

Ved forestående tariffrevisjon skal kravene om vvscaffelse av tukthusloven, kneblingsloven og boikottloven samt meglingsinstitusjonen stilles i forgrunnen og kampen skal utvides til å gjelde alle Landsorganisasjonens medlemmer med sikte på disse lovers avskaffelse.

2.

Hvis der i den kommende tid foreslås nye tvangslover eller skjerpelse i de lover og bestemmelser som eksisterer skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å hindre dette. Det våben som arbeiderne har i generalstreik skal i dette tilfelle brukes i hele sin konsekvens.

3.

Ethvert meglingsforslag fra Riksmeglingsmannen eller kretsmeglingsmannen blir å behandle som ved tidligere tariffrevisjoner. Krever Riksmeglingsmannen eller Arbeidsgiverforeningen at avstemningen skal foregå efter den nye lov må fagforeningene eller de grupper som meglingsforslaget gjelder bestemt nekte å opgi stemmetallene, men kun meddele om meglingsforslaget er vedtatt eller forkastet. Forbundene skal til enhver tid holde samorganisasjonene underrettet om tariffrevisjon og eventuelle forslag som blir utsendt til avstemning blandt medlemmene.

4.

Hvis der fra nogen tillitsmann eller fra ledlesens side kapituleres overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen skal vedkommende straks avsettes fra sin funksjon og erstattes med ny.

Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon.

*

I forbindelse med spørsmålet: Kampen mot de arbeiderfiendtlige lover og de beslutninger som kongressen måtte fatte i dette spørsmål nedsettes der en komité som sammen med dette materiell også optar spørsmålet om fagorganisasjonens omlegning slik at dens ombygning fra grunnen av kan bli mere avpasset efter de endrede produksjonsforhold og den skjerpede klasselovgivning fra statsmaktenes side.

Stavanger og Omegns faglige Distriktsorganisasjon.

*

De tvangslover som i de senere år er vedtatt mot fagorganisasjonen, har til hensikt å umuliggjøre denne som kampvåben i arbeiderklassens hender og innlemme den som en del av det borgerlige statsapparat, hvis karakter blir mer og mer fascistisk. Fagorganisasjonen skal bli en politikonstabel for arbeidskjøperne og kapitaliststaten mot arbeiderne, som kjemper for sine økonomiske og politiske rettigheter. Iverksettelsen av den ene tvangslov etter den annen mot arbeiderklassen, er den samme utvikling som den man har sett i Tyskland og Østerrike, som i begge land har ført til opprettelse av det blodigste fascistiske diktatur.

I de senere år er en rekke undtagelseslover mot arbeiderklassen vedtatt. Tukthuslover, boikottlover og de i år vedtatte kneblingslover, alle fremmet uten at Landsorganisasjonens nuværende ledelse har gjort noget for å reise organisasjonens hele kraft til kamp mot disse lover.

Mot denne utvikling må hele arbeiderklassen reise sig. Proteststreiken og protestdemonstrasjonene av over 100 000 arbeidere i år viser at arbeiderklassen er villig til å sette hele sin makt inn for å forhindre vedtagelsen og gjennomførelsen av de nye tvangslover.

Fagkongressen uttaler: at det i den kommende tid skal brukes alle til rådighet stående kampmidler for en hensynsløs kamp mot alle tukthus- og tvangslover.

I henhold hertil beslutter kongressen:

1. Den av Stortinget i år vedtatte skjerpning av meglingsloven (kneblingsloven) skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité, hvis flertall er arbeidere direkte fra bedriftene, som innen en måned etter kongressens avslutning utarbeider anvisninger for å bryte loven.
2. Ved de forestående tariffrevisjoner skal kravene om avskaffelse av tukthusloven, boikott- og kneblingsloven samt meglingsinstitusjonene stilles i forgrunnen, og kampen skal utvides til å gjelde alle Landsorganisasjonens medlemmer med sikte på disse lovers avskaffelser. I hver bedrift og på hver arbeidsplass skal det velges kampkomitéer som leder kampen mot tukthus- og tvangslovene.
3. Hvis der i den kommende tid foreslås nye tvangslover eller skjerpelse i de lover og bestemmelser som eksisterer, skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å forhindre dette. De våben som arbeiderklassen har i generalstreiken skal i det tilfelle brukes i hele sin konsekvens.
4. Hvis det fra nogen tillitsmann eller ledelses side kapituleres overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen, skal vedkommende straks avsettes fra sin funksjon og erstattes med nye som vil føre klassekamp.

Tønsberg Jern- og Metallarbeiderforening, avd. 67.

*

Greåker Arbeiderforening vedtok på halvårsmøte 26 juli d. å. følgende forslag til Landsorganisasjonens kongress:

På grunn av de nye tvangslover som Stortinget har vedtatt, og som tar sikte på å gjøre det umulig for fagorganisasjonen å føre en effektiv kamp for arbeidernes eksistensrettigheter, besluttet:

1. Ingen tariffier, som utløper i 1935, ordnes før tvangslovene er trukket tilbake.
2. Om nødvendig proklameres storstreik eller generalstreik for å understøtte kravet om lovenes ophevelse.

Greåker Arbeiderforening.

*

Borregård Bygningsarbeiderforening foreslår for kongressen følgende:

I den hensikt å gjøre fagorganisasjonen om fra å være et våben i arbeiderklassens hender og til å bli en politikonstabel for arbeidsskjøperne og kapitalistklassen mot arbeiderne, er det i de senere tid påført arbeiderne den ene tvangslov etter den annen, vi nevner: Tukthuslovene, boikottloven og den nu vedtatte kneblingslov. Disse lover er alle vedtatt for å frata arbeiderne deres soleklare rett — retten til selv å bestemme i egne saker og retten til å føre kamp for sin tilværelse i det kapitalistiske samfund. Samme lover er gjennomført uten at en tøddel er gjort fra Landsorganisasjonens side for å bekjempe dem, tvertimot. Dette kan ikke arbeiderne rolig se på, og de 100 000 som gikk til proteststreik mot kneblingsloven er sikkert enig heri — idet streiken blev satt iverk tross ledelsens iherdigste motstand. Arbeiderne krever at alle krefter settes inn for å hindre nye tvangslover som så vel i Tyskland som i Østerrike har ført til de blodigste fascistiske torturer. Kongressen beslutter i henhold hertil:

- a) Skjerpningen av meglingsloven skal ikke respekteres av organisasjonene. Det nedsettes en komité, hvorav flertallet består av arbeidere fra arbeidsplassen, som snarest — og senest innen en måned efter kongressen utarbeider regler for å bryte loven.
- b) Ved de nu forestående tariffrevisjoner skal kravene om meglingslovene stilles i forgrunnen, kampen skal utvides til å gjelde alle Landsorganisasjonens medlemmer med sikte på lovens avskaffelse. I hver bedrift skal det velges komitéer der har samme oppgave, nemlig å føre kamp mot tukthuslovene.
- c) Hvis det foreslås nye tvangslover eller skjerpelse av de gamle, skal hele organisasjonens kraft settes inn for å hindre dette — om nødvendig skal generalstreik brukes.
- d) Hvis nogen av organisasjonens tillitsmenn kapitulerer overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderne, skal vedkommende straks fjernes fra sin plass og nye innsettes.

Borregårds Bygningsarbeiderforening.

*

Den av Stortinget i år vedtatte skjerpning av meglingsloven (kneblingsloven) skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité, hvis flertall er arbeidere, direkte fra bedriftene, som innen en måned efter kongressens avslutning utarbeider anvisninger for å bryte loven. Videre fordømmer kongressen på det skarpeste de medlemmer av sekretariatet, som har medvirket til lovens utformning, og blir disse ikke å gjenvælge som tillitsmenn.

Herøya Arbeiderforening.

Vår forening protesterer på det kraftigste mot de av Landsorganisasjonens øverste ledelse som har vært med på å lage lover som direkte og ensidig er rettet mot arbeiderklassen. Vi gjør oppmerksom på at vi ikke vil respektere de nylig vedtatte undtagelseslover.

Granfoss Papirarbeiderforening.

*

Kongressen fordømmer på det skarpeste de medlemmer av sekretariatet som har medvirket til gjennomførelsen av kneblingsloven og avstemningsregler, og disse kan ikke gjenvelges som tillitsmenn.

Kongressen pålegger sine medlemmer som står i Landsorganisasjonen til ikke å respektere de nye lover. Den nyvalgte ledelse må organisere kampen for å gjøre loven illusorisk.

Porsgrunn Elektrometallurgiske Forening.

*

a) Kongressen fordømmer på det skarpeste de medlemmer av sekretariatet som har medvirket til gjennomførelse av kneblingsloven og blir disse straks å avsette som tillitsmenn.

b) Kongressen oppfordrer de fagorganiserte arbeidere til ikke å respektere loven, og pålegger det nyvalgte sekretariat å organisere kampen for å gjøre loven illusorisk.

Skiens Møllearbeiderforening.

*

De mange tvangslover som i de senere år er vedtatt mot fagorganisasjonen har til hensikt å udeliggjøre denne som kampvåben i arbeiderklassens hender, og innlemme den som en del av det borgerlige statsapparat, hvis karakter blir mer og mer fascistisk. Fagorganisasjonen skal bli en politikonstabel for arbeidskjøperne og kapitaliststaten mot arbeiderne, som kjemper for sine økonomiske og politiske rettigheter. Iverksettelsen av denne tvangslov etter den annen mot arbeiderklassen er den samme utvikling som den man har sett i Tyskland og Østerrike og som i begge land har ført til opprettelsen av det blodigste fascistdiktatur.

I de senere år er en rekke undtagelseslover mot arbeiderklassen vedtatt. Tukthusloven, boikottloven og den i år vedtatte kneblingslov er alle fremmet uten at Landsorganisasjonens nuværende ledelse har gjort noget for å reise organisasjonens hele kraft til kamp mot disse lover.

Mot denne utvikling må hele arbeiderklassen reise sig. Proteststreiken og protestdemonstrasjonene av over 100 000 arbeidere i år viser at arbeiderklassen er villig til å sette hele sin makt inn for å forhindre vedtagelsen og gjennomførelsen av nye tvangslover.

Fagkongressen uttaler at det i den kommende tid skal brukes alle til rådighet stående kampmidler for en hensynsløs kamp mot alle tukthus- og tvangslover.

I henhold hertil beslutter kongressen:

1. Den av Stortinget i år vedtatte skjerpning av meglingsloven (kneblingsloven) skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité, hvis flertall er arbeidere direkte fra bedriftene,

- som innen en måned efter kongressens avslutning utarbeider anvisninger for å bryte loven.
2. Ved de forestående tariffrevisjoner skal kravene om avskaffelse av tukthusloven, boikottloven og kneblingsloven samt meglingsinstitusjonene stilles i forgrunnen, og kampen skal utvides til å gjelde alle Landsorganisasjonens medlemmer med sikte på disse lovers avskaffelse. I hver bedrift og på hver arbeidsplass skal det velges kampkomitéer som leder kampen mot tukthus- og tvangslovene.
  3. Hvis det i den kommende tid foreslås nye tvangslover eller skjerpelse i de lover og bestemmelser som eksisterer, skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å forhindre dette. Det våben som arbeiderklassen har i generalstreiken skal i dette tilfelle brukes i hele sin konsekvens.
  4. Hvis det fra noen tillitsmann eller ledelses side kapituleres overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen skal vedkommende straks avsettes fra sin funksjon og erstattes med nye som vil føre klassekamp.

Åmot faglige Bygdesammenslutning.

*

Ethvert meglingsforslag fra krets- eller Riksmeglingsmannen under tariffrevisjoner blir å behandle som tidligere.

Krever krets- eller Riksmeglingsmannen eller Arbeidsgiverforeningen at avstemningen skal foregå efter den nye lov, nekter foreningene eller de grupper de eventuelle meglingsforslag gjelder, bestemt å opgi stemmetallet. Kun sluttresultatet, vedtatt eller forkastet, blir å meddele.

Det pålegges sekretariatet for fagkongressen å fremlegge forslag til omlegging av økonomien slik, at samorganisasjonene kan iverksette en effektiv kamp mot denne lov uten derved å pådra hovedorganisasjonene økonomisk ansvar.

Mekanikernes Forening.

*

Kongressen nedsetter en komité som får i oppdrag, senest 2 måneder efter kongressens avholdelse, å fremlegge for de organiserte arbeidere forslag til retningslinjer for bekjempelsen av de arbeiderfiendtlige lover, tukthusloven og boikottloven.

Komitéens medlemmer skal for et absolutt flertalls vedkommende bestå av representanter fra forskjellige arbeidsplasser.

Bilarbeidernes Forening, avd. 14 av N. J. & M. F.

Sekretariatets innstilling:

Sekretariat henviser til den redegjørelse angående de arbeiderfiendtlige lover (boikottloven) som er inntatt i beretningen for 1933.

Angående avstemningsreglene henvises til særskilt innstilling i dagsordenen.

Sekretariatet har besluttet å nedsette en komité bestående av

representanter fra forbundene, de faglige distriktsorganisasjoner og sekretariatet.

Denne komité har fått i oppdrag å gjennomgå samtlige innkomne forslag, og utarbeide retningslinjer for fagorganisasjonens kamp mot de arbeiderfiendtlige lover.

Til medlemmer av komitéen er valgt: Fra sekretariatet: Halvard Olsen, Halfdan Jønsson og Trygve Lie. Fra forbundene: I. B. Aase, Olav Hindahl og Konrad Nordahl. Fra samorganisasjonene: Gunnar Disenaasen, Karl Furuskjeg og Karl Tømmeraas.

Komitéens forslag sammen med sekretariatets innstilling, vil bli forelagt fagkongressen.

Dagsordenens punkt 8.

Avstemningsregler over tarifforslag.

Landsorganisasjonens representantskap vedtok i møte 26 april d. å. følgende beslutning:

«Sekretariatet utarbeider og forelegger for første kongress forslag til fellesregler for behandling og avstemning over tarifforslag.»

Borgerpressen har gjennom en rekke år hevdet at årsaken til de mange konflikter, og vanskelighetene for å få vedtatt fremsatte meglings- eller forhandlingsforslag som tariffavtaler, i første rekke skyldtes den omstendighet at et fåtall av de interesserte arbeidere deltar i avstemningene. Avissskriveriene om dette spørsmål ledet til at enkelte grupper innenfor borgerskapet stilte krav om offentlige avstemningsregler og offentlig kontroll over avstemningen.

Fagorganisasjonens ledelse har vært klar over at borgerpressens skriverier i høi grad var overdrevet. Sekretariatet fant i 1931, for å rydde bort enhver tvil herom, å måtte pålegge forbundene å gjennomføre følgende ordning for avstemningene:

Avstemningen skal foregå på de lockoutede arbeideres mønstringsmøter hvor alle medlemmer pålegges møteplikt.

Avstemningen skal være skriftlig og hemmelig.

Stemmesedlene optelles og forsegles av streikekomitéene.

Stemmeresultatet fra møtene skal av streikekomitéene innsendes til vedkommende forbund og må ikke i nogen form offentligjøres før hovedorganisasjonen har truffet bestemmelse herom.

De forseglede stemmesedler skal opbevares av streikekomitéene inn til det samlede resultat foreligger. Forbundene kan forlange stemmesedlene innsendt til forbundets hovedkontor.

Ved de avstemninger som da blev foretatt over Riksmeglingsmannens forslag deltok ved første gangs behandling 85 pct. av de lockoutede medlemmer og ved annen gangs behandling noget over 80 pct.

Fagorganisasjonen — så vel hovedorganisasjonene som fagforenin-

gene — har hatt den største interesse av å få medlemmene frem til møtene for at de skal ta stilling til de saker som foreligger og ikke minst at avstemningsmøtene over tarifforslag skulde gi et fullgyldig uttrykk for medlemmenes opfatning. I dette spørsmål er det ikke nogen endring. Tvertimot, fagforeningsledelsen gjør alt hvad de evner for å få massetilslutning til foreningsmøtene.

Når fagorganisasjonen skal vedta regler for avstemning over tarifforslag, er det nødvendig å finne frem til en løsning av følgende 3 hovedspørsmål:

1. Bestemmelser om hvem som har rett til å delta i avstemningen.
2. Regler for avstemning over tarifforslag når streik eller lockout ikke er inntrådt.
3. Regler for avstemning når streik eller lockout er inntrådt.

Ad spørsmål 1.

Fagorganisasjonen må i almindelighet følge den hovedregel at bare de medlemmer som berøres av tarifforhandlingene skal delta i avstemningen. En undtagelse fra denne regel må de grupper danne hvis arbeidsforhold er så ustabile at medlemmene ikke kan sies å være fast knyttet til en bestemt bedrift. Eksempelvis: bygningsarbeidere, transportarbeidere, skog- og landarbeidere og lignende grupper. — Dessuten må de forbund som får forelagt en hovedtariff som virker avgjort bestemmende for medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår ha rett til å fremlegge et sådant tarifforslag for fagets arbeidere til avgjørelse. De forbund som mener at en sådan situasjon foreligger, skal på forhånd meddele dette til Landsorganisasjonens sekretariat og få sekretariatets godkjenning til en sådan behandlingsmåte.

Ad spørsmål 2.

Når et forslag foreligger til ny tariffavtale — hvad enten forslaget er et resultat av forhandlinger mellom partene eller det er et meglingsforslag — må forbundsstyret forelegge saken for foreningene og gi disse meddelelse om hvem som har stemmerett. Avstemningen foretas på medlemsmøter. Den skal alltid være hemmelig og skriftlig. De som stemmer for vedtagelse av forslaget skriver: ja, og de som stemmer for forkastelse skriver: nei, på sin stemmeseddel. Ved bedrifter hvor det arbeides på skift, må møtene holdes slik at alle medlemmer får adgang til å stemme. Hvis det ikke ved avstemningsmøtene deltar minst 50 pct. av de stemmeberettigede må forbundet pålegge ny avstemning. Forbundet bestemmer da at den nye avstemningen enten skjer i møter eller som uravstemning på arbeidsplassen, eller at det i et bestemt lokale blir adgang til å stemme. I alle tilfelle skal medlemmene ha adgang til å gjøre sig bekjent med det hele innhold av tarifforslaget.

Ad spørsmål 3.

Når det gjelder avstemning over tarifforslag som fremkommer efter at streik eller lockout er brutt ut, finner sekretariatet at de regler som blev vedtatt i 1931 bør opprettholdes og tydeliggjøres.

Hvis kongressen vedtar avstemningsregler overensstemmende med hvad foran er anført, må den også fatte beslutninger om at det ikke er adgang for nogen organisasjon tilsluttet Landsorganisasjonen å anvende andre avstemningsregler enn de kongressen har vedtatt.

Under henvisning til foranstående vil man foreslå for kongressen å fatte følgende beslutninger angående avstemning over tarifforslag:

I.

Ved avstemninger over tarifforslag innkalles de stemmeberettigede til møte hvor tarifforslaget blir forelagt, og hvor skriftlig hemmelig avstemning foretas. Stemmesedlene innsamles enten av foreningens styre eller av en spesiell opnevnt komité. Der skal føres protokoll over avstemningsmøtene, og stemmetallet for og imot forslaget innføres i protokollen. Stemmesedlene forsegles og opbevares inntil der foreligger samlet avgjørelse over tarifforslaget. Stemmeresultatet skal innsendes til vedkommende forbund og må ikke i nogen form offentliggjøres før hovedorganisasjonen har truffet bestemmelse herom. Stemmesedlene skal på forlangende innsendes til vedkommende forbund.

II.

Hvis mindre enn halvparten av de stemmeberettigede har deltatt i avstemningsmøtene, skal vedkommende forbund kunne pålegge ny avstemning, enten for samtlige stemmeberettigede eller bare for de foreninger hvor mindre enn halvparten av de stemmeberettigede har deltatt i avstemningen. Avstemningen skal da enten foretas ved uravstemning eller ved avstemning i foreningsmøter. Hvis uravstemning beslutes foretas denne enten på arbeidsplassen eller ved at der åpnes adgang for de stemmeberettigede til å avgi stemme på foreningens kontor eller i et annet lokale, som fagforeningen bestemmer. Sådanne avstemning kan strekke sig inntil 4 dager. Vedkommende forbundsstyre avgjør hvilke alternativer som skal velges ved en påbudt ny avstemning.

III.

- a) Rett til å delta i avstemninger over tarifforslag har alle organiserte arbeidere ved bedrifter som tarifforslaget gjelder.
- b) I fagforeninger hvor medlemmene til stadighet skifter arbeidssted, eksempelvis bygningsarbeidere, transportarbeidere, skog- og landarbeidere, sesongsbedrifter o. l., har alle medlemmer rett til å delta i avstemningen.
- c) Alle medlemmer i en fagforening som får sig forelagt til behandling og avgjørelse en hovedtariff, som faktisk er bestemmende for hele fagets lønns- og arbeidsvilkår, har rett til å delta i avstemningen.

IV.

Ved bedrifter hvor det arbeides på skift og hvor det ikke er konflikt, skal møtet eller møtene holdes sådan at alle medlemmer får anledning til å stemme.

V.

Ved avstemning over tarifforslag når konflikt er brutt ut, har alle stemmeberettigede medlemmer stemmeplikt. De medlemmer som uten gyldig grunn undlater å stemme taper rett til fortsatt understøttelse under konflikten.

VI.

De av kongressen vedtatte avstemningsregler over tarifforslag skal følges av alle organisasjoner tilsluttet Landsorganisasjonen. Det er ikke adgang til å anvende andre regler.

VII.

Opstår tvist om anvendelsen av avstemningsreglene avgjøres denne av sekretariatet.

VIII.

Disse regler endrer ikke forbundenes og sekretariatets rett til å lede og avslutte konflikter overensstemmende med de til enhver tid gjeldende lover.

Dagsordenens punkt 9.

Krisespørsmål.

Nødsarbeide og ungdomsarbeide.

Fra Norsk Arbeidsmannsforbund er der kommet følgende skrivelse datert 16 august 1934:

«Ad Landsorganisasjonens kongress 1934.

Vårt forbunds representantskap avholdt møte i dagene 26 til 30 juni d. å. Representantskapet behandlet bl. a. stillingen til nødsarbeide og de unge arbeidere. Siden man fikk nedgangstider og dermed arbeidsløshet, har man også fått nødsarbeide og de vanskeligheter så vel for de arbeidere som er blitt satt til dette arbeide som for organisasjonen som dette har ført med sig.

Det er vel ikke noget forbund som på en så direkte måte er kommet i berøring med nødsarbeide som vårt forbund. Forbundet har funnet å måtte godkjenne organiseringen av disse arbeidere, og man har også til enhver tid efter beste evne forsøkt å ivareta disse arbeideres interesser og bedre deres kår, men når vi vet på hvilken måte dette arbeide er kommet i stand, er organisasjonens innflytelse når det gjelder forbedring av vilkårene så små at man faktisk kan si at man står hjelpeløse i dette forhold. De arbeidsløse krever arbeide av sine respektive kommuner, og i de fleste tilfelle resulterer dette i at vedkommende kommune søker Staten om bidrag til igangsettelse av arbeide, og forsåvidt kommunen får dette arbeide, så er vilkårene allerede på forhånd fastsatt av Stortinget, og kommunen har som følge herav, selv om det er vilje til stede for å bedre vilkårene, ingen innflytelse på

dette, idet de må for å få bidrag rette sig efter de forutsetninger som er gitt av Stortinget for ydelse av nødsmidler. Det er således helt klart at man ikke kan se bort fra disse faktiske ting når det gjelder organiseringen av nødsarbeiderne, og vårt forbund er gjennom denne erfaring klar over at man kan ikke fortsette den linje som man hittil har ført, nemlig uten videre å opta nødsarbeidere i organisasjonen. Man må da også ha mulighet for å bedre disse arbeideres lønns- og arbeidsvilkår. Dette av hensyn til arbeiderne, men også av hensyn til organisasjonen er dette absolutt nødvendig, som utviklingen nu går. I henhold til Stortingets beslutninger om bevilgning av penger til krisen, må man gå ut fra at det er de bevilgende myndigheters forutsetning at alle disse midler skal anvendes til nødsarbeide og på betingelser som fastsatt av Stortinget.

Ut fra dette synspunkt var vårt representantskap av den opfatning at Arbeidsmannsforbundet eller noget annet forbund alene ikke lenger makter eller kan ta ansvaret for dette forhold lenger. Vi mener at saken er av en så stor vidtrekkende betydning for hele den samlede organisasjon, at det nu må bli en sak som en må ta sig av og finne utveier slik at man kan komme inn på linjer og former for ikke bare å bekjempe nødsarbeide, men også å avskaffe det.

I forbindelse med behandlingen av saken og den beslutning som representantskapet fattet, forelegges spørsmålet kongressen. Vi tillater oss i den anledning å vedlegge representantskapets beslutning så vel når det gjelder stillingen til nødsarbeide som til de unge arbeidere.

Man finner ikke på det nuværende tidspunkt å ville gi et konkret forslag til kongressen, men tillater oss foreløbig å foreslå følgende:

I henhold til overstående og de av vårt representantskap fattede beslutninger, finner vi ikke å ville forelegge kongressen noget konkret forslag dels av den grunn at saken i sig selv er av så vidtrekkende betydning så vel faglig som politisk, og dernæst at vi mener at det må bli den samlede organisasjons sak å ordne disse spørsmål.

Vi tillater oss derfor å foreslå at kongressen, så snart den trer sammen, velger en komité med oppdrag å utarbeide retningslinjer for organisasjonens fremtidige arbeide med ovenomhandlede spørsmål.

Finner sekretariatet at det er av betydning på forhånd å nedsette en komité som ovenfor nevnt, har vi intet å bemerke dertil.»

Det forslag som Norsk Arbeidsmannsforbunds representantskap vedtok er sålydende:

«Representantskapet er av den opfatning at man ikke kan nekte arbeiderne ved nødsarbeide optagelse i forbundet, dog må disse arbeidere ved optagelsen gjøres bekjent med de vanskeligheter som er forbundet med å opnå forbedringer i de fastsatte lønns- og arbeidsvilkår, da disse til enhver tid fastsettes av stats- og kommunale myndigheter, og som følge herav er organisasjonens innflytelse på lønns- og arbeidsvilkårene i uvesentlig grad til stede. Representantskapet er opmerksom på at det kan være tilfelle at en arbeidsnedleggelse kan godkjennes. For øvrig vil man bekjempe nødsarbeide for eftertiden som hittil.

Man er videre av den opfatning at Norsk Arbeidsmannsforbund alene ikke kan make å avskaffe nødsarbeidet. Det må bli en sak som den samlede organisasjon må løse. Forbundsstyret pålegges å fremme denne sak for kommende kongress slik at denne kan trekke op linjene for stillingen til nødsarbeide.»

Forslaget blev enstemmig vedtatt.

Videre blev følgende forslag vedtatt:

«Representantskapet finner ikke å kunne avslå andragendet fra unge arbeidere i Aker om å bli optatt som medlemmer av forbundet, da de er beskjeftiget innen forbundets virkeområde. Dog må disse arbeidere som er beskjeftiget med det såkalte ungdomsarbeide og som søker optagelse i forbundet, gjøres opmerksom på at man savner muligheter for å føre lønnskamper for å fremme de unges arbeidernes økonomiske interesser, og at de må tilslutte sig en allerede bestående forening. Hvis de unge arbeidere tross dette ønsker å bli optatt som medlemmer, hilser man dette med glede, idet man går ut fra at forbundsstyret foranlediger spørsmålet om de unges arbeidernes organisering behandlet på kommende kongress i hele sin bredde.»

I anledning de spørsmål som er reist i Arbeidsmannsforbundets skrivelse, vil sekretariatet uttale:

De nugjeldende bestemmelser med hensyn til lønnen i nødsarbeide finnes i Stortingets beslutning av 23 mai 1928, som lyder slik:

«Lønnen for nødsarbeide må i hvert tilfelle fastsettes således at den ligger under hvad der i vedkommende kommune betales for ordinært arbeide. Lønnen graderes så vidt mulig efter vedkommende arbeidernes forsørgelsesbyrde. For arbeide som betales pr. time eller pr. dag må lønnen inntil videre ikke overstige kr. 6.00 pr. dagsverk — 8 timers dag. For arbeidere med stor forsørgelsesbyrde i kommuner med særlig dyre levevilkår, og for arbeidere som er sysselsatt i nødsarbeide så langt fra sitt hjem at de må bo borte, kan lønnen med vedkommende departements samtykke forhøies til kr. 7.00 pr. dagsverk — 8 timers dag.

For akkordarbeide gjelder at akkorden beregnes og utsettes efter en daglønn ikke over kr. 6.00, eventuelt kr. 7.00.»

I disse vilkår er der 3 hovedpunkter. For det første at lønnen (fortjenesten) må ligge under hvad der i vedkommende kommune betales for ordinært arbeide. Videre at lønnen forutsettes så vidt mulig gradert efter forsørgelsesplikten, og at akkordarbeide forutsettes anvendt i den utstrekning dette er mulig.

Forskuddslønnen i nødsarbeide er nu meget lav og dreier sig i almindelighet mellem 30 til 40 øre pr. time (kr. 2.40 à kr. 3.20 pr. 8 timers dag). Hertil kommer et mindre familietillegg (fra 24 til 160 øre pr. dag efter familiens størrelse).

Nødsarbeidslønn brukes i alt Statens nødsarbeide, og er et vilkår for støtte fra Statens side til kommunale tiltak mot arbeidsløsheten, hvad enten denne støtte gis i form av dagsverksbidrag, lån eller på annen måte.

Sekretariatet er av den opfatning at de bestemmelser og forutsetninger som hittil har vært gjeldende med hensyn til forskuddsbetaling og maksimumsførtjeneste ved nødsarbeide snarest må opheves. For å løse dette spørsmål må fagorganisasjonen nøie samarbeide med Det norske Arbeiderparti.

Så strenge som departementets direktiver nu er både når det gjelder dagsverksbidrag og annen støtte til kommunene, så virker nødsarbeidsbestemmelsene meget urettferdige og skadelige utover i distriktene. På mange steder oppstår konflikter mellom de arbeidsløse som anvises nødsarbeide og kommunene som igangsetter arbeidet.

Det er også så, at de borgerlige regjeringer går langt lavere med satsene og fortjenesten i nødsarbeidet, enn det som forutsettes i Stortingets beslutning. Der er av departementet utferdiget forskjellige sirkulærer og direktiver overfor kommunene, som reduserer nødsarbeidslønnen ned til sultegrensen. Nevnes kan det såkalte «underholdsarbeide», hvor fortjenesten er redusert til kr. 1.50 pr. dag. Og enkelte borgerlig styrte kommuner har gått enda lenger ned — til kr. 1.00, ja like ned til 50 øre pr. dag i fortjeneste. Det er f. eks. tilfelle i Fræna kommune.

Videre kan nevnes det såkalte «ungdomsarbeide», som igangsettes i enkelte kommuner, og med en ytterst lav fortjeneste.

I hele dette system med underbetalt nødsarbeide gjennomføres av de borgerlige regjeringer i strid med den opfatning, som gjentatte ganger er hevdet av den samlede faglige og politiske arbeiderbevegelse. Det underbetalte nødsarbeide er en trusel og en fare for arbeiderklassens lønns- og levestand, og har en tendens i retning av et planmessig lønnspress like overfor de ellers gjeldende, tariff-festede lønns- og arbeidsvilkår. Mange steder på landsbygden kommer dette særlig sterkt frem.

Under henvisning til foranstående vil sekretariatet innstille for kongressen å vedta følgende beslutning:

I.

1. *Arbeidernes faglige Landsorganisasjon samarbeider med Det norske Arbeiderparti for snarest å få ophevet de bestemmelser som er gjeldende angående forskuddsbetaling og maksimumsførtjeneste for ekstraordinært arbeide.*

2. Før et ekstraordinært arbeide igangsettes skal der søkes optatt forhandlinger mellom angjeldende myndigheter og den organisasjon hvorunder arbeidet organisasjonsmessig henhører, om opprettelse av lønnsavtale.
3. Lønns- og arbeidsvilkårene fastsettes ved avtale under hensyntagen til hvad der i almindelighet betales for motsvarende ordinært arbeide.
4. Arbeiderfraksjoner i by- og herredsstyret må effektivt understøtte fagorganisasjonens bestrebelser for å få opprettet organisasjonsmessige forhold, og for å komme bort fra at arbeidsløsheten utnyttes til å senke arbeiderklassens lønns- og levestandard ved underbetalt nødsarbeide. Arbeiderrepresentantene i kommunestyrene må derfor arbeide for at der optas forhandlinger om avtaler angående lønns- og arbeidsvilkårene for det ekstraordinære arbeide.
5. Ekstraordinært arbeide må ikke utnyttes til å erstatte eller overflødiggjøre det ordinære kommunale arbeide. Regulært kommunalt arbeide søkes utført hvor dette er gjørlig, av kommunen selv, uten arvendelse av entreprenører. Dette arbeide lønnes efter Kommuneforbundets stedlige tariff.
6. Der må settes i gang passende arbeide for den arbeidsløse ungdom. Dette arbeide skal omfatte ungdom under 22 år og avlønnes efter satser som fastsettes i forståelse med fagorganisasjonen.
7. Ved igangsettelse av arbeide i kommuner som får statsstøtte, og i private bedrifter som får støtte av stat og kommune, må ungdommen sikres arbeide i forhold til den ledighetsprocent som de representerer.

II.

1. Kongressen gir sin tilslutning til at arbeiderne som er beskjeftiget ved ekstraordinært arbeide, og unge arbeidere som er beskjeftiget med ungdomsarbeide, kan optas som medlemmer av Norsk Arbeidsmannsforbund på det grunnlag og under de forutsetninger som er vedtatt av forbundets representantskap. På landsbygden må der gåes frem i samråd med Skog- og Landarbeiderforbundet. De arbeidere som tidligere er fagorganiserte opprettholder sitt medlemskap i sine respektive forbund.
2. Kongressen bemyndiger sekretariatet til organisatorisk og økonomisk å understøtte bestrebelsene for å få knyttet de arbeidere som beskjeftiges med ekstraordinært arbeide, så fast som mulig til den samlede fagorganisasjon.

Kriseplanen.

Sekretariatet innstiller:

Kongressen gir sin tilslutning til grunnlinjene i den kriseplan og de forslag som er stillet av Det norske Arbeiderparti for å bekjempe krisen og arbeidsløsheten, og mildne dens følger for den nødlidende befolkning i de forskjellige yrker og erhvervsgrener.

En positiv og praktisk arbeiderpolitikk mot krisen er nødvendig i alle land. Ikke bare av hensyn til arbeiderklassen, men også fordi en planmessig og energisk krisepolitikk er nødvendig for å hindre at nødlidende befolkningslag blir et bytte for en frekk, demagogisk, nazistisk agitasjon.

Skal en positiv krisepolitikk kunne føres til beste for de kriserammede befolkningslag, må det skje under ledelse av en arbeiderregjering som støtter sig til den politisk og faglig organiserte arbeiderklasse og som derfor har den interesse og kan ta det initiativ som skal til for at Statens og de offentlige myndigheters hele kraft kan settes inn i kampen mot krise og nød.

Kongressen retter en inntrengende appell til arbeiderklassen om å understøtte og kjempe frem kravet om en arbeiderregjering på folkestyrets grunn som med all kraft kan gå inn for løsning av tidens brennende økonomiske og sociale problemer.

Derved vil også grunnlaget være lagt til rette for et utvidet solidarisk samarbeide, til beste for det arbeidende folk og til trygging av frihet og folkestyre.

Dagsordenens punkt 10.

Arbeideridretten.

På foreningens møte den 2 august 1934 blev følgende forslag besluttet fremmet til behandling på Landsorganisasjonens forestående kongress:

Landsorganisasjonen utskriver en årlig ekstrakontingent på kr. 1.00 for heltbetalende og kr. 0.50 for halvtbetalende medlemmer til et bakke- og banefond for A. I. F.

Skotøiarbeidernes Forening.

Da arbeidernes seier for sine idéer er avhengig av den samlede arbeiderklasses innsats på alle områder, hvor arbeiderne har sine spesielle organisasjoner, så som arbeideridrettslag, vil avd. 179, Slett-Ås Skog- og Landarbeiderforening henstille til Landsorganisasjonens 14. ordinære kongress å skjerpe de organiserte arbeideres adgang til fortsatt å stå som medlemmer i idrettslag tilsluttet Norges Landsforbund for Idrett.

Slett-Ås Skog- og Landarbeiderforening.

*

Kongressen fatter beslutning om at medlemmer av Landsorganisasjonen ikke kan stå som medlemmer av borgerlige idrettsforbund eller dets avdelinger.

Oslo Renovasjonsarbeideres Forening.

*

Kongressen fastslår at det må tilveiebringes et mere fast og beslutsomt arbeide for organisatorisk og økonomisk utvikling av Arbeidernes Idrettsforbund. Derved at alle interesserte og idrettsdyrkende medlemmer står tilsluttet Arbeidernes Idrettsforbund. Med all makt bekjemper borgerlig idrett og tiltak som måtte tjene slikt formål.

Begrunnelse:

Vår forening mener: Den enhet som er kommet i stand innen arbeideridretten og dens kamp mot krig og fascisme maner enhver klassebevisst arbeider til å kunne ta konsekvensen herav og melde sig ut av borgerlig idrett og inn i arbeideridrett.

Utover det ganske land med støtte av stat og kommuner, hvor gjeldende overenskomster settes ut av betraktning, oparbeides og forberedes oparbeidelse av idrettsplasser m. v. Dette med det formål å binde arbeiderementet til denne streikerbryter- og fascistorganisasjon i kamp mot enhver art av arbeidernes organisasjon og formål. For den politisk og faglig organiserte arbeider ett idrettsforbund, Arbeidernes Idrettsforbund.

Bygningsarbeidernes Forening, Hamar.

*

Hovedorganisasjonenes felleskomité innstiller:

Fagkongressen i 1931 vedtok følgende beslutning:

1. Fagkongressen oppfordrer alle fagorganiserte arbeidere til aktivt å støtte arbeideridrettsbevegelsen. Kongressen vil på det innstendigste oppfordre alle fagorganiserte idrettsmenn som står tilsluttet Norges Landsforbund for Idrett å bryte med den borgerlige idrettsbevegelse og slutte op om Arbeidernes Idrettsforbund.
2. Kongressen gir sekretariatet i opdrag sammen med den felleskomité som er nedsatt av Arbeiderpartiet, Landsorganisasjonen og Arbeidernes Idrettsforbund å opta et landsomfattende opplysnings- og agitasjonsarbeide for å støtte arbeidernes idrettsbevegelse.

3. Der bevilges Arbeidernes Idrettsforbund et årlig bidrag i kongressperioden på kr. 15 000.00. Av denne bevilgning utbetales det til den sekretær som Arbeidernes Idrettsforbunds landsmøte velger og som skal utføre agitasjons-, opplysnings- og organisasjonsarbeide inntil kr. 100.00 pr. uke.

På Det norske Arbeiderpartis landsmøte i 1933 og på Arbeidernes Ungdomsfylkings landsmøte i 1934 er det vedtatt beslutninger som faller i flukt med fagkongressens vedtak.

Det kan således konstateres at arbeiderklassens hovedorganisasjoner i Norge står på samme linje når det gjelder å støtte op om og arbeide Arbeidernes Idrettsforbund videre fremover.

Arbeidernes Idrettsforbund står i 1934 sterkere enn tidligere. Kampforbundet for Røde Sportsenhet har ophørt å eksistere og dets lag og medlemmer er på ny gått inn i forbundet. Det er opprettet en idrettsavtale mellom den russiske arbeiderorganisasjon og Arbeidernes Idrettsforbund, som har tilført A. I. F. den internasjonale konkurranse som er nødvendig.

Efter at enheten i norsk arbeideridrett igjen er opprettet teller A. I. F. ca. 40 000 medlemmer, fordelt i over 500 lag.

Arbeidernes Idrettsforbund har satt sig som mål å bli Norges største og sterkeste idrettsorganisasjon. I dette arbeide plikter alle fagorganiserte å ta aktiv del. For fagorganisasjonen har det sin store betydning at arbeiderbevegelsen har sin egen idrettsorganisasjon. Man regner med at der i A. I. F. står ca. 25 000 arbeidsledig ungdom. Hvad det betyr å ha den arbeidsledige ungdom tilsluttet en av arbeiderbevegelsens organisasjoner i den kamp som pågår mellom arbeiderklassen og reaksjonen og fascismen, vil enhver lett kunne forstå når han tenker gjennom tidens aktuelle problemer.

Dessverre står arbeideridretten svakt i enkelte byer og distrikter, og det finnes herreder og byer hvor det overhodet ikke finnes arbeideridrettslag. Dette skyldes i stor utstrekning uklarhet og tildels uvilje likeoverfor A. I. F. fra våre egne innen fagorganisasjonen og den politiske arbeiderbevegelse. Heri må der nu i de kommende år gjøres en forandring. Det opplysnings- og agitasjonsarbeide som skal tilintetgjøre de siste rester av uvilje mot A. I. F. må fortsette slik at det på neste kongresse må være et særsyn å se at fagorganiserte arbeidere står tilsluttet foreninger eller kretser tilhørende Norges Landsforbund for Idrett.

Samarbeidskomitéen mellom L. O., D. N. A. og A. I. F. finner det unødig nu i detalj på ny å trekke op nærmere retningslinjer. Disse har man i de tidligere kongressers og landsmøters vedtak. Det som er det viktigste er at det påbegynte arbeide fortsettes, og at dette arbeide støttes økonomisk og moralsk av alle fagforeningsmedlemmer, fagforeninger og forbund.

Samarbeidskomitéen tillater sig likeoverfor sekretariatet å foreslå at kongressen innbys til å fatte følgende beslutning:

1. Fagkongressens prinsipielle beslutninger av 1931 gjentas og innskjerpes.

2. Det bevilges Arbeidernes Idrettsforbund et årlig bidrag i kongressperioden på kr. 15 000.00, som anvendes overensstemmende med kongressens beslutning i 1931.

Sekretariatet innstiller:

Kongressen tiltrer felleskomitéens forslag.

Dagsordenens punkt 11.

Edruelighetsspørsmålet.

Kongressen pålegger arbeidernes tillitsmenn ved enhver anledning å opta kampen mot rusdrikken og derved skåne arbeiderne og deres hustruer og barn for de savn og lidelser som rusdrikken fører med sig.

Motivering:

Bil- og busstrafikken raske utvikling og sterke vekst i by og på landet har medført at det er forbundet med fare for liv og lemmer å ferdes på gater og veier som følge av lettsindig omgang med rusdrikk. De hyppige uhell og ulykker bringer sorg og savn inn i tusener av hjem. Liv og betydelige materielle verdier går ofte tapt for rusdrikkens skyld.

Derfor må det i første rekke være enhver tillitsmanns plikt å stille sig i spissen for å befri arbeiderklassen for disse slavelenker.

Oslo Sporveisbetjenings Forening.

*

Fagorganisasjonen er for tiden utsatt for de mest ondartede angrep. De reaksjonære partier og deres aviser søker å ramme fagbevegelsen ved gjennom lovgivningen å vanskeliggjøre dens kamp for arbeidernes interesser, det føres en bevisst og planmessig kamp for å mistenkeliggjøre og skade fagbevegelsen og dens menn, og de fascistiske organisasjoner har åpenbart til hovedoppgave å bekjempe arbeidernes faglige og politiske organisasjoner.

Så lenge angriperne ikke har saklig grunnlag for sin kamp vil de fagorganiserte arbeidere ha den nødvendige moralske kraft til å slå angrepene tilbake. Men det gjelder for fagbevegelsen og dens menn alltid å opptre på en slik måte at bevegelsens motstandere ikke får grunnlag for berettigede angrep på arbeidernes organisasjoner.

Når fremstående tillitsmenn i fagbevegelsen opptre på en måte som vekker almindelig forargelse og opsikt, så skader det den samlede arbeiderbevegelse i umåtelig grad. Det må derfor ikke tillates at fagorganisasjonens tillitsmenn opptre beruset på reiser eller under sitt øvrige virke i bevegelsen. Tillitsmennene må være opmerksom på at de heller ikke privat kan opptre på en uverdlig måte uten å skade den bevegelse hvis tillitsmenn de er. Det å være tillitsmann i arbeidernes organisasjoner — særlig i denne tid — forplikter til alltid å opptre på en slik måte at de setter sig i respekt hos sine motstandere og at man har sine egne ubetingede tillit og aktelse.

Det må være et ufravikelig krav til fagbevegelsens tillitsmenn at de ikke ved sin opførsel skader og svekker den bevegelse hvis interesser de er satt til å ivareta.

Ut fra disse betraktninger foreslåes at kongressen fatter følgende beslutning:

«Kongressen vil innskjerpe at fagbevegelsens tillitsmenn ikke må opptre beruset under sine reiser for organisasjonen eller under utøvelse av sitt øvrige arbeide i organisasjonens tjeneste.

Dersom en tillitsmann bryter denne beslutning må de ansvarlige organisasjonsinstanser øieblikkelig foreta de nødvendige organisasjonsmessige forføyninger overfor vedkommende.»

Sarpsborg og Omegns faglige Samorganisasjon.

*

Fagorganisasjonen er for tiden utsatt for de mest ondartede angrep. De reaksjonære partier og deres aviser søker å ramme arbeiderbevegelsen ved gjennom lovgivning å vanskeliggjøre den kamp for arbeidernes interesser. Det føres en bevisst og planmessig kamp for å mistenkeliggjøre og skade fagbevegelsen og dens menn og de fascistiske organisasjoner har åpenbart til hovedoppgave å bekjempe arbeidernes faglige og politiske organisasjoner.

Så lenge angrepene ikke har skadelig grunnlag for sin kamp vil de fagorganiserte arbeidere ha den nødvendige moralske kraft til å slå angrepet tilbake. Men det gjelder for fagbevegelsen og dens menn alltid å opptre på en slik måte at bevegelsens motstandere ikke får grunnlag for berettiget angrep på arbeidernes organisasjoner.

Når det har forekommet at enkelte tillitsmenn i fagbevegelsen har opptrådt på en måte som vekker almindelig forargelse, så skader det den samlede arbeiderbevegelse i umåtelig grad. Det må derfor ikke tillates at fagorganisasjonens tillitsmenn opptre beruset på reiser eller under sitt øvrige virke i bevegelsen. Tillitsmennene må være opmerksom på at de heller ikke privat kan opptre på en uverdigg måte uten å skade den bevegelse hvis tillitsmenn de er. Det å være tillitsmenn i arbeidernes organisasjoner, særlig i denne tid forplikter til alltid å opptre på en slik måte at en setter sig i respekt hos sine motstandere og at han har sine egne ubetingede tillit og aktelse.

Det må åvære et ufravikelig krav til fagbevegelsens tillitsmenn at de ikke ved sin opførsel skader og svekker den bevegelse hvis interesser de er satt til å ivareta.

Ut fra disse betraktninger foreslår representantskapet at kongressen fatter følgende beslutninger:

Kongressen vil innskjerpe at fagbevegelsens tillitsmenn ikke må opptre beruset under sine reiser for organisasjonen eller under utøvelse av sitt øvrige arbeide i organisasjonens tjeneste.

Dersom en tillitsmann bryter denne beslutning må de ansvarlige organisasjonsinstanser øieblikkelig foreta de nødvendige forføyninger overfor vedkommende.

Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon.

Sekretariatet innstiller:

Idet kongressen fastslår at den første og vesentlige forutsetning for en fremgangsrik kamp mot alkoholondet er ved bedring av de økonomiske og sociale vilkår og ved å heve de kulturelle behov, vil den anbefale sine medlemmer og foreninger å ta op et målbevisst opplysningsarbeide også på dette område.

Dette arbeide må gå ut på:

å skjerpe kravene til den enkelte — til medlemmer og tillitsmenn — som til samfundet,

å vekke sans og interesse for edruelighet blandt arbeiderne og da i første rekke ungdommen,

å få fjernet rusdrikken fra arbeidsplassene og arbeiderhjemmene og fra arbeidernes sammenkomster, og

å opta en uforsonlig kamp mot smugling, gauking og hjemme brenning.

Fagorganisasjonen tilsier Arbeidernes Avholdslandslag sin støtte i dets virksomhet for å skape en edruelig og frigjort arbeiderklasse som stiller sig som mål å nå frem til en ny og høiere, en socialistisk kultur.

Dagsordenens punkt 12.

Arbeiderorganisasjonenes propagandacentral.

På initiativ av Arbeidernes Ungdomsfylking er det nedsatt en komité til å utrede spørsmålet om opprettelse av en arbeidernes agitasjonscentral felles for alle arbeiderorganisasjoner. Komitéen har bestått av Halfdan Jønsson og Elias Volan fra Landsorganisasjonen, Oscar Torp og Einar Gerhardsen fra Det norske Arbeiderparti, Gunnar Sand og Finn Moe fra Arbeidernes Ungdomsfylking, Rolf Hofmo og Ola Brandstorp fra Arbeidernes Idrettsforbund og Olav Hindahl og Haakon Lie fra Arbeidernes Opplysningsforbund.

Komitéens utredning med sekretariatets innstilling vil bli forelagt kongressen.

Dagsordenens punkt 13.

Forslag

til pensjonsordning innen den norske fagbevegelse.

Spørsmålet om opprettelse av en pensjonsordning innen fagorganisasjonen var første gang oppe til behandling på fagkongressen i 1925. Det forelå da et forslag til pensjonsordning som var utarbeidet av Richard Hansen, Hermann Andreassen og Robert Kopp.

I anledning dette forslag foreslo sekretariatet, at kongressen skulde velge en komité på 5 medlemmer som skulde utarbeide forslag til en pensjonsordning. Saken foranlediget en lengere debatt, som endte med at sekretariatets forslag blev vedtatt med stor majoritet.

Til medlemmer av komitéen valgtes: Gunnar Sethil, Trygve Lie, Reidar Eriksen, Peder Olsen og Petter Pedersen.

På kongressen i 1927 forelå følgende innstilling fra komitéens flertall: «Representantskapet bemyndiges til å oprette en pensjonsordning i det vesentligste i overensstemmelse med den svenske ordning for Landsorganisasjonen, forbundene og samorganisasjonen og de til Landsorganisasjonen tilsluttede avdelingens lønnede funksjonærer og tillitsmenn.»

Mindretallet, Reidar Eriksen, foreslo prinsipielt at saken henlegges, og subsidiært: «Det overlates til Landsorganisasjonens representantskap (sekretariatet) å bevilge eventuelle nødvendige pensjoner til tillitsmenn og funksjonærer eller deres etterlatte, efter innstilling fra vedkommende organisasjon og sekretariatet. De pensjoner organisasjonene nu gir overtas av Landsorganisasjonen.»

Saken kom ikke op til realitetsbehandling på kongressen, idet Gunnar Sethil og Trygve Lie fremsatte et forslag sålydende:

«Saken tilbakesendes sekretariatet, med anmodning om at spørsmålet foregges neste kongress med utarbeidede nærmere detaljerte forslag». Dette forslag blev enstemmig vedtatt av kongressen.

Spørsmålet blev dermed stillet i bero inntil høsten 1933, da sekretariatet opnevnte undertegnede til å utarbeide regler til en pensjonsordning.

Komitéen har innhentet opplysninger så vel fra den svenske som den danske landsorganisasjon. Den danske Landsorganisasjon meddelte at det forelå forslag til pensjonsordning på Landsorganisasjonens generalforsamling (kongress) i mai 1931, men forslaget vandt ikke bifall. Saken kom imidlertid op på ny på generalforsamlingen (kongressen) i mai d. å. og blev da vedtatt.

Statuttene for den danske pensjonskasse har følgende innhold:

§ 1.

Pensionskassen omfatter de i De samvirkende Fagforbund og de i de tilsluttede Forbund valgte fuldt beskæftigede Tillidsmænd og det fast ansatte Personale, disses Enker og Børn under 18 Aar.

§ 2.

Til Bestridelse af Pensioneringen indbetales der af de tilsluttede Organisationer 10 pCt. af Lønnen, hvorav Organisationerne udreder 5 pCt. og de Forsikrede 5 pCt. Beløbene indbetales maanedsvi.

§ 3.

Ved en Organisations Tiltrædelse til Pensionskassen indbetaler Organisationen et Beløb af 5 pCt. af den Løn, den (eller de) Forsikrede har oppebaaret i Organisationen efter deres fyldte 50. Aar.

§ 4.

Saafrømt de fastsatte 10 pCt. af Lønningerne ikke er tilstrækkelige til Udbetaling af Pensionen, kan Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund forhøje den Andel, Organisationerne skal betale.

§ 5.

Forbundene, herunder Forbundenes Arbejdsløshedskasser, kan tiltræde Pensionskassen samlet for deres egne Tillidsmænd og fastansatte Personale eller for en enkelt Gruppe af disse.

Forsaavidt Tiltrædelsen kun sker for en af nedennævnte to Grupper:

1. Forbundets Tillidsmænd eller

2. Forbundets faste Personale,

skal Tiltrædelsen ske for alle, der tilhører den paagældende Gruppe.

For de valgte Tillidsmænd sker Tiltrædelsen fra den Dag, han har tiltraadt sin Stilling i Organisationen, og for det fastansatte Personales Vedkommende gælder den Regel, at de paagældende skal tiltræde Pensionskassen inden et Aar efter Ansættelsen.

§ 6.

De Forsikrede er berettigede til at erholde Pension, naar de har naaet 65 Aars Alderen, saafrømt de har fungeret som fuldt beskæftigede Tillidsmænd eller som fastansatte i Organisationerne i 20 Aar.

Saafrømt de Forsikrede har naaet Pensionsalderen og forlanger Pension, men ikke har opnaaet ovennævnte Anciennitet, nedsættes Pensionen med $\frac{1}{20}$ for hvert af de manglende Antal Aar i de 20 Aars Anciennitet. Saadan delvis Pension ydes dog kun saadanne, der har mindst 5 Aars Anciennitet.

Ved indtrædende Arbejdsudygtighed for den Pensionsforsikrede, forinden Pensionsretten er opnaaet, afgør Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund, om der kan ydes Pension, samt fastsætter dennes Størrelse og de nærmere Vilkaar.

§ 7.

I Pension ydes til de Forsikrede $\frac{2}{3}$ af den gennemsnitlige Løn, de i de sidste 5 Aar har oppebaaret i Organisationerne, forinden Pensionens Indtræden. Har den Forsikrede haft højere Løn i en tidligere 5 Aars Periode, beregnes Pensionen efter Gennemsnittet af Lønnen i hele Forsikringstiden.

Pensionen udbetales maanedsviis bagud.

§ 8.

Saafrømt en Pensionist har indtægtgivende offentlige eller organisationsmæssige Hverv af et saadant Omfang, at hans (hendes) samlede Indtægt overstiger den Løn, der ligger til Grund for Pensionen, afkortes Pensionen med det overstigende Beløb.

§ 9.

Den, der bliver Enke efter en af de i § 1 nævnte Pensionsforsikrede, med de i §§ 12, 15 og 16 nævnte Undtagelser, har Ret til en Enkepension; denne udgør Halvdelen af den Forsikredes Pension.

§ 10.

De Forsikredes Pensionsret kan bortfalde, saafremt det paavises, at den Forsikrede har begaaet en i den offentlige Mening vanærende Handling.

§ 11.

Enkepensionen tillægges 5 pCt. for hvert Barn under 18 Aar, dog ikke over 20 pCt. ialt.

§ 12.

I Tilfælde af stor Aldersforskel mellem Ægtefæller bliver Enkepensionen at nedsætte med $\frac{1}{30}$ for hvert paabegyndt Aar af Aldersforskellen over 20 Aar.

Dersom Ægteskabet har bestaaet i mere end 5 Aar, forøges det saaledes nedsatte Pensionsbeløb dog med $\frac{1}{20}$ af den almindelige Pension for hvert paabegyndt Aar af Ægteskabets yderligere Varighed, indtil almindelig Pensions fulde Beløb er naaet.

§ 13.

Enkepensionen indtræder uanset Mandens Alder, naar han har 10 Aars Anciennitet.

§ 14.

Forsaavidt begge Ægtefæller afgaar ved Døden, yder Pensionskassen Børnerente, som udbetales indtil hvert Barns fyldte 18. Aar, og andrager for 1 Barn 180 Kr. aarlig, for 2 Børn 330 Kr. aarlig, for 3 Børn 450 Kr. aarlig og for hvert Barn derudover 100 Kr. aarlig.

§ 15.

Uberettiget til Enkepension er de Forsikredes Enker,

- 1) hvis Ægteskabet efter Pensionskassens Vedtagelse er indgaaet efter at Manden er fyldt 60 Aar,
- 2) saafremt Ægteskabet ikke mindst har været i Kraft i 3 maaneder,
- 3) eller hvis Ægteskabet var opløst ved Skilsmisse inden Mandens Død.

§ 16.

Ved Enkens Indgaaelse af nyt Ægteskab bortfalder Pensionen, men indtræder igen, saafremt hun atter bliver Enke.

§ 17.

Til de Forsikrede, der fratræder deres Stilling i Organisationen og dermed udtræder af Pensionskassen, udbetaler denne det Beløb, den Forsikrede personlig har svaret i Bidrag til Pensionskassen.

§ 18.

Bestyrelsen for Pensionskassen er Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund.

§ 19.

Formanden og Hovedkassereren for De samvirkende Fagforbund er henholdsvis Formand og Kasserer for Pensionskassen.

§ 20.

Revisorerne for De samvirkende Fagforbund er ligeledes Revisorer for Pensionskassen.

§ 21.

Repræsentantskabet i De samvirkende Fagforbund er Generalforsamling og højeste Myndighed for Pensionskassen.

§ 22.

Pensionskassens Regnskabsaar er Kalenderaaret.

§ 23.

Pensionskassens Virksomhed og dennes Vedtægter træder i Kraft den 1. Oktober 1934.

Den svenske Landsorganisation meddeler at det på kongressen i 1922 blev vedtatt en pensjonsordning. Dens statutter er sålydende:

§ 1.

Rätt att uppbära pension, enligt nedan angivna bestämmelser, tillkommer varje inom de till Landsorganisationen anslutna förbunden och dess avdelningar samt i Landssekretariatet helt avlönade funktionärer.

§ 2.

Berättigad att uppbära pension är, funktionär, som uppnått 60 års ålder och som inhar minst 20 tjänsteår som helt avlönad.

Dock kan funktionär, som blivit oförmögen till sitt arbete, komma pension utan att nyss sagda betingelser inträtt.

§ 3.

Ansökan om pension, åtföljd av vedarbörande organisations intyg om anställningsår m. m., inlämnas till Landssekretariatet, som däröver beslutar. I tvistiga fall avgöres ärendet av Landsorganisationens Repræsentantskap.

§ 4.

Pension utbetalas ur Landsorganisationens pensionsfond med belopp motsvarande $\frac{3}{4}$ av vid pensionstidens inträde utgående lön, dock med högst 3.000 kr. och lägst 1.500 kr. pr. år räknat. Pension utbetalas månadsvis i efterskott.

§ 5.

Dessa regler träda omedelbart i kraft samt gälla intill Landsorganisationens kongress annorlunda beslutar.

Tillägg, beslutat av Landsorg:s kongress 1931:

Avlider pensionär äger den avlidnes änka att uppbära hälften av mannens pension så länge hon lever ogift eller annorledes ej fått sin utkomst tryggad.

Til den svenske fagorganisasjons pensjonsordning avsettes av den til Landsorganisasjonen innbetalte månedskontingent 4 øre for heltbetalende og 2 øre for halvtbetalende.

I 1933 innkam det i kontingent til pensjonskassen kr. 251 311.62. Renter av oplagte fond kr. 52 000.00. Tilsammen kr. 303 311.62. Utbetalte pensjoner i 1933 beløp sig til kr. 56 789.00. Pensjonskassens fond ved utgangen av 1933 var kr. 1 969 670.26.

Ved utgangen av 1933 var følgende antall personer medlemmer av pensjonskassen:

Landssekretariatet og forbundene	159
I forbundenes avdelinger	157

Tilsammen 316

Som det fremgår av foranstående vil den svenske fagorganisasjons pensjonskasse i løpet av den nærmeste fremtid ha oparbeidet sig et så stort grunnfond, at rentene av dette vil være tilstrekkelig til å bestride pensjonsutgiftene og kontingenten kan helt bortfalle.

I Sverige er det for tiden 21 personer som oppebærer pensjon av fagorganisasjonens pensjonskasse. Dette svarer til ca. 6.6 pct. av de ansatte tillitsmenn og funksjonærer.

Vi er enig med komiteen av 1925 når den anfører: at det svenske system bør legges til grunn for en pensjonskasse, — og i overensstemmelse hermed er nærværende lovforslag utarbeidet. Vi har imidlertid søkt å tilpasse dens regler efter våre forhold, og har vi dessuten tatt med enkepensjon til enker efter tillitsmenn og funksjonærer, som dør før de har opnådd pensjonsalderen. Likesom vi, efter det danske forslag, har tatt med en understøttelse til barn under 18 år, efter pensjonsberettigede foreldre som begge er døde.

Ved utgangen av september 1933 hadde Den norske Landsorganisasjon 151 545 medlemmer, derav var 109 723 heltbetalende og 41 822 halvtbetalende. En kontingent av 4 øre pr. måned av heltbetalende og 2 øre pr. måned av halvtbetalende vil bringe pensjonskassen en inntekt av kr. 62 704.32 pr. år. I følge innhentede opgaver utgjør gjennomsnittslønnen for de mannlige tillitsmenn og funksjonærer i de organisasjoner som er tilsluttet Landsorganisasjonen kr. 5611.00 pr. år og for de kvinnelige tillitsmenn og funksjonærer til kr. 3332.00.

Efter dette vil årspensjonens størrelse for de mannlige tillitsmenn og funksjonærer bli kr. 3300.00 og for de kvinnelige funksjonærer og tillitsmenn kr. 2000.00. Enkepensjonens størrelse vil bli kr. 2240.00.

Ved utgangen av 1933 var det innen fagorganisasjonen ialt 119 valgte tillitsmenn og 99 ansatte funksjonærer, som fordeler sig således:

	Tillitsmenn	Funksjonærer
Landsorganisasjonen	3	11
Forbundene	70	60
Foreninger	31	23
Samorganisasjonene	15	5
Av disse er 152 menn og 66 kvinner.		
	119	99

Av Landsorganisasjonen og de tilsluttede forbund utbetalles det i 1933 pensjoner til 12 personer, som svarer til litt over 5.5 pct. av antallet tillitsmenn og funksjonærer. Derav var 6 mannlige tillitsmenn og funksjonærer og 6 enker efter tillitsmenn. Det samlede pensjonsbeløp utgjorde kr. 30 530.00. Høieste pensjon var kr. 3600.00 og laveste kr. 1560.00. Efter de regler som vi foreslår vilde disse pensjoner tilsammen beløpe til kr. 33 240.00, og det vilde dessuten være fordelt på en mere tilfredsstillende måte enn det synes å være nu. Av de opplysninger som komiteen har innhentet fremgår det at enkelte forbund betaler pensjon til sine avgåtte tillitsmenn fra kr. 2000.00 til kr. 3250.00 pr. år, og enkepensjonens størrelse varierer fra kr. 1560.00 til kr. 3600.00 pr. år.

Går vi ut fra at antallet pensjonerte vil stille sig i nogenlunde samme forhold her som i Sverige, skulde pensjonsbeløpet komme til å variere mellom kr. 35 000.00 og kr. 40 000.00 om året fremover, og kassen vil da med den kontingent vi foreslår kunne legge op et fond henimot kr. 25 000.00 pr. år, og pensjonskassen vil da i løpet av et overskuelig antall år ha lagt sig op fonds av så pass størrelse at kontingenten enten delvis eller helt kan bortfalle.

I henhold til foranstående tillater vi oss å foreslå følgende beslutning:

I. Kongressen gir sin tilslutning til at det opprettes pensjonskasse for fagbevegelsens ansatte funksjonærer og fastlønnede tillitsmenn.

II. Kongressen pålegger sekretariatet å utarbeide statutter for pensjonskassen. Landsorganisasjonens representantskap gis fullmakt til å godkjenne disse og tidspunktet for pensjonskassens ikrafttreden.

Oslo i august 1934.

O. Sporvind. A. E. Gundersen. Torbj. Henriksen.

Sekretariatet tiltrer komiteens forslag.

Dagsordenens punkt 14.

Kampen mot krig og fascisme.

Situasjonen for den internasjonale arbeiderklasse er den alvorligste siden augustdagene 1914. Etter fascismens foreløbige seier i Tyskland er reaksjonen og den fascistiske fare vokset sterkt i alle kapitalistiske land. Den nye verdenskrig truer med å bryte ut hvilken dag som helst. Mot Sovjet-Unionen — arbeider- og bondestatens grenser — retter de krigsberedte imperialistiske stater sine våben. Stadig foretas de mest durkdrevne provokasjoner. Tross alle provokasjoner gjennomfører den socialistiske oppbyggings land urokkelig sin fredspolitik. Den tyske fascismes utfordrende og arrogante holdning har ført til en omgruppering av de imperialistiske krefter og har skjerpet krigsfaren i overordentlig sterk grad.

Det siste år og de siste måneder har tydelig klarlagt utviklingen i Norge. Gjennom Mowinkel-regjeringen er reaksjonen og fasciseringsprosessen rykket voldsomt frem. Gjennom stadige toll- og omsetningsbyrder er millionbeløpene presset ut av arbeiderklassen. Nye tukthus-, kneblings- og forbudslover er vedtatt mot arbeiderklassen. Alt politi er gjort til statspoliti. Undtagelseslover mot fagorganisasjonen er under utarbeidelse. Nye lovforslag med sikte på å frata de forsorgsunderstøttede stemmeretten er bebudet. Borgerkrigsgardar — Leidangen — Lottene — ved siden av statspoliti og militærmakt organiseres og finansieres.

I overensstemmelse med denne vurdering beslutter fagkongressen:

1. Fagkongressen pålegger samorganisasjonene og fagforeningene i første rekke på alle større industristeder og i hver eneste sjøfarts- og havneby i Norge aktivt å ta del i organiseringen av antikrigskampkomitéer og la sig representere i disse for på denne måte mest effektivt å reise arbeiderklassen til kamp mot krig og fascisme.

Fagkongressen gir sin tilslutning til verdenskomitéen mot krig og fascisme, hvis sæte og ledende centrum er Paris.

Ikke et tog, ikke et skib må gå ut med ammunisjonstransport og transport av krigsmateriell for Japan, det fascistiske Tyskland eller de øvrige imperialistiske krigsmakter. Sovjet-Unionen og Sovjet-Kina må beskyttes. Hele arbeiderklassens kraft skal settes inn for forsvaret av verdens første arbeider- og bondestat.

Fagkongressen garanterer solidarisk støtte fra samtlige fagorganisasjonsmedlemmer med sjø- og landtransportarbeiderne i kampen for å hindre ammunisjons-, våben- og annen krigstransport.

Fagkongressen pålegger forbundene og deres avdelinger straks å opheve enhver avtale med arbeidsgiverne som går ut på at «der garanteres for at (krigs)produksjonen fritt og ubundet skal bli transportert».

2. Belært av den internasjonale arbeiderklassens erfaringer må hele den norske fagorganisasjons kraft settes inn i kampen mot den fremtredende fascisme. Kampen må føres på den enhetlige revolusjonære klassekamps grunnlag. Fascistiske møter, demonstrasjoner og opmarsjer må forhindres.

Ingen bevilgning til politi må gis med arbeiderrepresentantenes stemmer. Overallt må der reises et aktivt virkelig arbeidervern til forsvar av arbeidernes møter, demonstrasjoner, hus og eiendom. Forsterket kamp mot de fascistiske, såkalte «frie fagforeninger». Enhver tendens til monopolisering eller stengning av fagforeningene innenfor Landsorganisasjonen må opphøre og det må treffes skarpe forholdsregler mot den slags. Alle fagforeninger skal være åpne for arbeidere og deres oppgave er å ivareta arbeiderklassens interesser.

Åmot faglige Bygdesammenslutning.

Sekretariatet innstiller,

at kongressen vedtar følgende uttalelse angående

fascismen og krigsfaren:

Kongressen uttaler at fascisme, nazisme og borgerlig reaksjonært diktatur som er gjennomført bl. a. i Italia, Tyskland, Østerrike, Lettland og flere land, over alt ødelegger arbeidernes politiske og faglige organisasjoner, ødelegger demokratiet, foreningsfrihet, pressefrihet og ytringsfrihet ved anvendelse av blodig terror og vold.

Kongressen gjør alle tilsluttede organisasjoner og alle arbeidere oppmerksom på den voksende nazistiske fare. Det er en klasseplikt å bekjempe fascisme og nazisme med alle midler. Nazismens blodige enevelde er en trusel mot folkenes frihet, mot fred og sikkerhet i verden. Nazismens vekst betyr øket uro, skjerpert chauvinisme og mistillit mellom landene, og en forsterket politisk, økonomisk og social krise. Av all evne og med alle midler, også ved anvendelse av boikottvåbnet, som besluttet av Den faglige Internasjonale Central og av Landsorganisasjonens representantskap, vil den norske arbeiderbevegelse føre kamp, inntil de reaksjonære diktaturer er avskaffet.

Kongressen uttaler sin solidaritet overfor de tusener av kjente og ukjente kampfeller som idag i de forskjellige land befinner sig i de nazistiske bødlers hender på grunn av sin overbevisning og sin kamp for arbeidernes sak. Kongressen uttaler en harmfylt protest mot de mishandlinger som arbeiderne og deres tillitsmenn er utsatt for, og erklærer at de norske arbeiderorganisasjoner aktivt vil understøtte alle forsøk på deres befrielse.

Fascisme og nazisme er borgerskapets siste tilflukt i de forskjellige land i kampen mot det arbeidende folk, det siste middel for å hindre kapitalismens sammenbrudd og arbeiderklassens frigjørelse.

Nazismens løfter er humbug og bedrag. Intet sted har den formådd å løse et eneste økonomisk eller sosialt spørsmål. Over alt har den gjennomført et blodig diktatur med undertrykkelse av friheten og arbeiderklassens organisasjoner, og med ødeleggelse av arbeiderklassens tilkjempede rettigheter. Over alt betyr fascisme og nazisme slaveri istedenfor frihet, elendighet istedenfor velstand.

Over alt betyr det nazistiske diktatur økede militære rustninger og skjerpet krigsfare, istedenfor nedrustning og fred. Nazismen truer menneskene med undergang, mens socialismen betyr en lysere og tryggere fremtid.

Landsorganisasjonens kongress retter en inntrengende appell til alle arbeiderorganisasjoner og til alle tilhengere av frihet og demokrati om å være på vakt mot den nazistiske pest og den økede krigsfare som denne politiske retning fører med sig. Kongressen venter, at alle arbeiderorganisasjoner vil gjøre sin plikt å føre en skjerpet kamp mot nazisme og krigsfare.

En enig internasjonal optreden av alle lands politiske og faglige hovedorganisasjoner er nødvendig for å motvirke de økede rustninger og undgå ny krig. Krig er en internasjonal forbrytelse som de norske arbeiderorganisasjoner vil bekjempe med alle midler, i nøie samarbeide med de internasjonale arbeiderorganisasjoner. Arbeiderklassen må forberede og gjennomføre en samlet aksjon mot produksjon og transport av krigsmateriell til de land som truer freden, og i tilfelle krigsutbrudd, gjennomføre en samlet generalstreik mot krigen.

Dagsordenens punkt 15.

Lovforandringer.

Landsorganisasjonens lover § 3, ordinær og ekstraordinær kontingent, forandres således:

Punkt 1. I ordinær kontingent innbetaler de tilsluttede organisasjoner kr. 0.25 av hvert solgte merke for sine heltbetalende, og kr. 0.12½ for sine halvtbetalende medlemmer pr. uke.

Forbund som har månedskontingentmerker betaler kr. 1.00 pr. solgt merke for heltbetalende, og kr. 0.50 pr. solgt merke for halvtbetalende medlemmer.

Punkt 2. Annet og tredje punktum utgår, således at punktet kommer til å lyde:

Kontingenten innbetales hver måned efterskuddsvis, dog senest den

25. i påfølgende måned. Ved kontingentens innbetaling vedlegges en skjematisk opgave over medlemsantall ved månedens begynnelse og slutning, samt opgave over solgte merker i hver klasse (helt- og halvtbetalende.) Skjemaer hertil utleveres.

Punkt 3. Utgår.

Punkt 6. Ekstrakontingenten innbetales efter samme antall solgte merker som den ordinære kontingent.

Motivering:

Når dette forslag fremkommer, har det sin årsak i den store arbeidsledighet som gjør sig gjeldende for en hel del forbundsmedlemmer og da i særlig grad for bygningsarbeiderne, hvor det har vist sig at ledighetsprocenten for enkelte måneders vedkommende har vært like op i 67, og hvor man med den ledighet som har vært i den senere tid, kan regne med en gjennomsnittlig ledighetsprocent av ca. 47.

Med den kontingentordning som hittil har vært praktisert, blir det uforholdsmessig stor kontingent for de forbund som har en vesentlig del av sine medlemmer gående arbeidsledige, idet den nuværende ordning går ut på at det skal betales kontingent for samtlige medlemmer, uansett om disse er i arbeide eller ikke.

Ved den ordning som foreslås, blir kontingentfordelingen mere rettferdig. Vi har i forslaget øket kontingenten fra hvad den nu er, kr. 0.75 pr. måned pr. medlem, til kr. 1.00 pr. måned pr. medlem for de som er i arbeide. Når vi har foreslått denne økning i kontingenten, som forholdsvis også gjøres gjeldende for halvtbetalende medlemmer, er det for å opveie det minus i Landsorganisasjonens inntekter som vilde opstå ved det her fremsatte forslag.

Ved den nuværende kontingentordning er forholdet det at de forbund som har en stor arbeidsledighetsprocent, som f. eks. kommer op i gjennomsnittlig 50 pct., må betale dobbelt kontingent til Landsorganisasjonen for de medlemmer som er i arbeide, mens de forbund hvor medlemmene er mere heldig stillet og hvor ledighetsprocenten er minimal, betaler en betydelig lavere kontingent pr. innbetalt kontingentmerke.

En forandring som foreslått er i høieste grad påkrevet, og vil virke mere rettferdig enn det nuværende system.

Norsk Bygningsarbeiderforbund.

*

Ad § 3, punkt 1. Annet avsnitt foreslås sløifet (5-øres kontingenten til Det norske Arbeiderparti).

Motivering:

Da fagorganisasjonens opgave er å organisere alle lønnstagere, uten hensyn til politisk opfatning, til ivaretagelse av sine økonomiske og faglige interesser, anser foreningen, av hensyn til bevarelse av den faglige enhet, det moralsk nedverdiggende og forkastelig for organisasjonen å tvinge anderledes politisk innstillede medlemmer til å betale kontingent til et bestemt politisk parti.

Ad lovene § 3.

Kontingenten til Landsorganisasjonen, foreslåes følgende:

For arbeidsledige medlemmer betales ikke kontingent til Landsorganisasjonen.

Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening, avd. 21 av N. A. F.

*

Som nytt punkt 9.

All kontingent til Landsorganisasjonen (ordinær og ekstraordinær) kan kun anvendes til faglige gjøremål.

Motivering:

De overhåndtagende bevilgninger av organisasjonens tillitsmenn de siste kongressperioder til et bestemt politisk partis (D. N. A.) valg- og agitasjonsarbeide har tappet organisasjonen for slike beløp, at det har gått ut over organisasjonens mobilkraft under faglig kamp.

Bevilgninger utenom faglige gjøremål kan bare foretas av kongressen, landsmøter og medlemsmøter under medlemmenes direkte medvirken.

N. J. & M. F., avd. 12.

*

Ad § 4.

1. Alle fagforeninger tilsluttet forbund som er medlem av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon skal slutte sig sammen i faglige samorganisasjoner innen nærmere av Landsorganisasjonen bestemte distrikter. De faglige samorganisasjoners formål er i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons formål ved et virksomt og planmessig samarbeide å verne og fremme arbeidernes faglige, økonomiske og sociale interesser; søke opprettet fagforeninger hvor det lar sig gjøre, bistå ved konflikter, lede det stedlige agitasjons- og opplysningsarbeide og i det hele tatt oparbeide organisasjonen og verne om den i størst mulig utstrekning.

For jernbaneanleggenes arbeidere og personalet avgjør foreningene selv hvilken samorganisasjon de vil tilslutte sig.

2. Samorganisasjonen ledes av et styre, valgt på samorganisasjonenes representantskapsmøte (årsmøte). Styret skal ved større konflikter og interesseløst spørsmål for de lokale foreninger, forbund og Landsorganisasjonen, gi Landsorganisasjonen og de interesserte forbund underretning om stillingen.
3. Foreningene skal holde samorganisasjonen underrettet om lønnsbevegelser, arbeidsforhold og alt som kan være av interesse for det stedlige samarbeide.
4. Forbundene og Landsorganisasjonen skal ved alle større lønnskonflikter så vidt mulig gi samorganisasjonen underretning om stillingen, så den kan uttale sig før der treffes en avgjørelse. Samorganisasjonen kan efter anmodning fra avdelinger, forbund eller Landsorganisasjonen lede lokale konflikter.

5. Til dekning av samorganisasjonens utgifter efter det av representantskapet (årsmøtet) opsatte budgett bevilger Landsorganisasjonen det nødvendige beløp. Bevilgningen gis for hvert kalenderår. § 3 redigeres i overensstemmelse med den foreslåtte forandring.

Motivering:

Det vesentligste i dette forslag er en meget lettere og billigere ordning med kontingentspørsmålet.

Alle samorganisasjoner har en særkontingent — varierende i størrelse, og bare forsendelsen av denne kontingent og kvitteringer for den kommer op i så store beløp at det er en tanke verd om disse ikke kan spares.

Og den kan spares — ved vedtagelsen av dette forslag som betinger at all kontingent en fagforening betaler til de faglige organisasjoner betales under ett til forbundet.

Samorganisasjonen får så direkte fra Landsorganisasjonen hele det beløp som er nødvendig for å drive organisasjonsarbeidet på en ansvarlig måte.

Dette forslag vil ytterligere lette kassererens arbeide, skaffe mer oversiktlige regnskaper og skaffe samorganisasjonene et fast og stabilt grunnlag for sin drift.

Aust-Agder faglige Samorganisasjon.

*

Norsk Jernbaneforbunds sist avholdte landsmøte besluttet å pålegge Norsk Jernbaneforbunds styre til førstkomende kongress å fremme forslag om at en ordning blir etablert hvorved de enkelte foreningers medlemmer blir tilsluttet den samorganisasjon innen hvis område vedkommende medlem har sin arbeidsplass. Overensstemmende hermed tillater man sig å foreslå følgende for kongressen:

Landsorganisasjonens lover § 4, punkt 4, siste avsnitt, får følgende tilføielse:

«Har en forening medlemmer innen flere samorganisasjonsdistrikter, kan foreningen tilmelde den enkelte samorganisasjon de medlemmer av foreningen som har sitt virkeområde innenfor vedkommende samorganisasjons distrikt, selv om foreningne derved får medlemsskap i flere samorganisasjoner. Saker som foreningens medlemmer ønsker behandlet av samorganisasjonen skal innsendes til denne gjennom foreningen.»

Norsk Jernbaneforbund.

*

Efter fagkongressens beslutning 1923 om å utvikle de lokale samorganisasjoner til faglige distriktsorganisasjoner har disse utviklet sig til ekspedisjonsbyråer for de reformistiske fagforeningsledere som utnytter distriktsorganisasjonene i kamp mot arbeiderklassen og deres økonomiske og politiske interesser og for den reformistiske klassesamarbeidspolitikk.

Arbeidernes har selv i kamp mot de reformistiske fagforeningsledere bygget op de lokale samorganisasjoner for å skape et fellesorgan til fremme av sine interesser på et revolusjonært klassekampgrunnlag.

Erfaringene har imidlertid vist at den nuværende organisasjonsform har lettet det faglige byråkrati i arbeidet med å frata arbeiderne retten til selv å bestemme over distriktsorganisasjonenes arbeide og kamp.

Ut fra dette beslutter Bygdesammenslutningen at fagkongressen vedtar følgende:

De upraktiske distriktsorganisasjoner opheves. Det opprettes lokale samorganisasjoner. Samorganisasjonene utbygges således at arbeiderne får sin fulle selvbestemmelsesrett over de beslutninger som fattes. Samorganisasjonene inndeles i by, industricentrer og bygdevis, således at medlemmene innen samorganisasjonens område kan direkte delta i sakenes behandling og medlemsmøtene.

Åmot faglige Bygdesammenslutning.

*

a) De upraktiske faglige distriktsorganisasjoner opheves. Det opprettes lokale samorganisasjoner, disse utbygges således at arbeiderne får sin fulle selvbestemmelsesrett over de beslutninger som fattes. Samorganisasjonene inndeles i by- og industricentrer og bygdevis, således at medlemmene innen samorganisasjonens område kan delta i regelmessige medlemsmøter.

b) Kongressen opfordrer alle forbund til å gå inn for forenkling av administrasjonen, lettelse av kontingent for de laveste lønnsgrupper, forandring av kontingentfordelingen med sikte på mest mulig til avdelingene og de lokale samorganisasjoner. Ingen utskrivning av ekstrakontingent til politiske formål uten at spørsmålet på forhånd forelegges medlemmene til avstemning. Punkt 5 a og b gjelder de paragrafer i Landsorganisasjonens lover, som omfatter samorganisasjonene og kontingents fordeling.

Herøya Arbeiderforening.

*

Ved fagorganisasjonens omlegning i henhold til fagkongressens beslutning i 1923, blev de lokale samorganisasjoner ophevet og de distriktvise faglige samorganisasjoner, omfattende nærmere bestemte distrikter, trådte i steden. Deres vesentlige oppgave har hittil bestått i agitasjons- og opplysningsarbeide.

Undersøker man nærmere hvad disse organisasjoners opprettholdelse koster, sammenlignet med det arbeide de utfører, så må det sies at apparatet virker noget kostbart. Det spørsmål har derfor reist sig om man ikke kan opnå det samme arbeide, muligens mer, billigere enn hvad forholdet er idag.

Vi tror at dette er mulig bl. a. ved å gå til ophevelse av distriktsorganisasjonene i sin nuværende form og isteden opprette lokale samorganisasjoner der hvor behovet herfor måtte være til stede. Dermed vil man spare en ikke uvesentlig utgiftspost idag; nemlig distriktsorganisasjonenes årsmøter. De dermed innsparte midler, den nuværende kontingent til distriktsorganisasjonene, vil da kunne anvendes til bestridelse av den lokale faglige samorganisasjons arbeide uten at dette skulde behøve å bety nogen økning av de enkelte foreningers utgifter.

Denne omlegning til lokale faglige samorganisasjoner skulde også være nødvendig på grunn av et stadig større behov for et lokalt samarbeide, som må finne fastere organisasjonsmessige former enn hvad tilfelle er idag — og med en viss økonomisk underbygning.

På den annen side vil det vel være behov for å opprettholde visse centralorganer rundt omkring i landet som har å lede og drive agitasjons- og opplysningsarbeidet samt bistå de foreninger som måtte trenge det i utøvelsen av sitt organisasjonsarbeide. Dette mener vi kan løses på den måte at den centrale og største samorganisasjon innen nærmere bestemte distrikter pålegges plikten hertil mot en nærmere fastsatt godtgjørelse, svarende til den som distriktsorganisasjonen idag erholder av Landsorganisasjonen.

Under henvisning til ovenstående foreslår vi at kongressen fatter følgende beslutning:

1. De faglige distriktsorganisasjoner i sin nuværende form opheves.
2. På steder hvor det er mer enn en forening tilsluttet forskjellige forbund, sammensluttet disse i en lokal faglig samorganisasjon.
3. Den centrale og største samorganisasjon innenfor nærmere fastsatt distrikter (fylkesvis eller flere fylker) pålegges plikten til, og ansvaret for agitasjons- og opplysningsarbeidet innenfor sitt distrikt. Til bestridelse av de hermed forbundne utgifter betaler foreningene kr. 0.10 pr. måned for heltbetalende og kr. 0.05 for halvtbetalende medlemmer.

Sauda Fabrikkarbeiderforening, avd. 31 N. K. I. F.

Sauda Bygningsarbeiderforening.

Sauda Anleggsarbeiderforening.

*

Efter fagkongressens beslutning 1923 om å utvikle de lokale samorganisasjoner til faglige distriktsorganisasjoner har disse utviklet sig til ekspedisjonsbyråer for de reformistiske fagforeningsledere der utnytter distriktsorganisasjonene i kamp mot arbeiderklassen og deres økonomiske og politiske interesser og for den reformistiske klassesamarbeidspolitik.

Arbeiderne har selv i kamp mot de reformistiske fagforeningsledere bygget op de lokale samorganisasjoner for å skape et fellesorgan til fremme av sine interesser på et revolusjonært klassekampgrunnlag.

Erfaringene har imidlertid vist at den nuværende organisasjonsform har lettet det faglige byråkati i arbeidet med å frata arbeiderne retten til selv å bestemme over distriktsorganisasjonens arbeide og kamp.

Ut fra dette beslutter foreningen at kongressen vedtar følgende:

De upraktiske distriktsorganisasjoner opheves. Det opprettes lokale samorganisasjoner. Samorganisasjonene utbygges således at arbeiderne får sin fulle selvbestemmelsesrett over de beslutninger som fattes. Samorganisasjonene inndeles i by- og industricentrer og bygdevis, således at medlemmene innen samorganisasjonens område kan direkte delta i sakenes behandling og medlemsmøtene.

Trondheim kjemiske Industriarbeiderforening.

Skottfoss, avd. 25 av N. P. F. foreslår for kongressen at fagforeningenes tvungne medlemskap i Samorganisasjonen opheves.

Foreningen tillater sig å foreslå at samorganisasjonene i sin nuværende form opheves. Subsidiært foreslåes at medlemskapet blir frivillig.

Rena Kartongarbeiderforening har, på grunn av at den ved lov er tvunget til det, stått tilsluttet Hedmark faglige Samorganisasjon helt siden den blev opprettet. I hele denne tiden har foreningen ikke ved et eneste tilfelle hatt nogen nytte eller bruk for denne organisasjonsinstans og vi finner det derfor uriktig at vi skal være tvunget til å være med å opprettholde en sådan organisasjonsform.

Vi er fullt klar over at de foreninger som ligger nær Samorganisasjonens kontor har god nytte av den og at enkelte forbund, av praktiske grunner, overlater enkelte gjøremål til Samorganisasjonen, men vi synes det er et altfor kostbart apparat å opprettholde til disse gjøremål og ganske urimelig at de foreninger som ikke har nogen nytte av Samorganisasjonen skal være tvunget til å være med å opprettholde den.

Rena Kartongarbeiderforening.

*

Cellulosearbeidernes Forening, Sarpsborgs generalforsamling vil på det innstendigste henstille til kongressen at det sørges for at lovens bestemmelse om fagforeningenes plikt til å stå tilsluttet den lokale samorganisasjon respekteres av alle. Ellers må tilslutningen til samorganisasjonene være frivillig, og lovens bestemmelse om foreningenes tilslutning til samorganisasjonene må da fjernes.

Videre vil vår forening peke på den organisasjonsfare som representeres av de foreninger og forbund som står utenfor fellesskapet i Landsorganisasjonen. Kongressen må gjøre hvad den evner for atter å knytte disse foreninger til Landsorganisasjonen. Hvis dette ikke lykkes må de utenforstående foreninger og forbund bekjempes som den organisasjonsfare de i virkeligheten er.

De upraktiske faglige distriktsorganisasjoner opheves. Der opprettes lokale samorganisasjoner. Disse utbygges således at arbeiderne får sin fulle selvbestemmelsesrett over de beslutninger som fattes. Samorganisasjonene indeles i by- og industricentrer og bygdevis, således at medlemmer innen samorganisasjonens område kan delta i regelmessige medlemsmøter.

Porsgrunns Bygningsarbeiderforening.

*

Ad § 4.

De faglige samorganisasjoner i den nuværende form opheves. I deres sted dannes lokale samorganisasjoner, omfattende som regel ikke større distrikter enn det er anledning til å arrangere møter med adgang for alle samorganisasjonens medlemmer og hvor sakene kan behandles og avgjøres av medlemmene. Alle foreninger som står tilsluttet Lands-

organisasjonen under samorganisasjonens område, plikter å stå tilsluttet samorganisasjonen. Hvert år arrangeres distriktskonferanser. Det nuværende styre for de faglige distriktsorganisasjoner pålegges å bistå med gjennomførelsen av omlegningen som må være gjennomført snarest.

Begrunnelse:

De nuværende distriktsorganisasjoner er for manges vedkommende så store og med så vidstrakte områder at de er delvis ute av stand til tilfredsstillende å ivarta alle sine tilsluttede avdelingers interesser. De organiserte arbeidere får stadig mindre innflytelse i de nuværende distriktsorganisasjoner. Det kan ikke være tale om at medlemmene får avgjøre sakene og der holdes i flere samorganisasjoner ikke engang årsmøte hvert år. Representasjonsretten innskrenkes stadig. Kontingenten til samorganisasjonene er også stor, deres drift er kostbar. Det er blandt medlemmene en utbredt misnøje med hele deres virksomhet. Det gjelder å føre bestemmelsesretten tilbake til medlemmene, men med den nuværende ordning går det den motsatte vei. De lokale samorganisasjoner som blev opprettet av arbeiderne før den nuværende ordning, var idéelle organisasjonsenheter, og de bygdesammenslutninger som Skog- og Landarbeiderforbundet har, viser sig å være hensiktsmessige og populære organisasjonsinstanser. De skjerpede klassesammenstøt som tiltar i forsterket tempo (kjennsgjerningene fra Tyskland, Østerrike o. s. v.) og som for hver dag mer faretruende rykker en nærmere inn på livet her til lands, tilsier tydelig at en slik omlegning av samorganisasjonene vil være en mektig hevstang for å høine medlemmenes idéologiske nivå, fremskape øket aktivitet og selv-initiativ og dermed skolere medlemmene og dyktiggjøre dem til forsterket kamp mot reaksjonens forskjellige fremstøt.

Bygningsarbeidernes Forening, Hamar og omegn.

*

Ad § 7, 4. Dagsorden foran hver kongress, protokollen av hver kongress og Meddelelsesbladet tilstilles hvert medlem av Landsorganisasjonen gjennom forbundene.

Motivering:

Som det nu er kommer der en dagsorden, en protokoll til hver forening. Dette er for lite, idet størstedelen av medlemmene ikke får anledning til å sette sig inn i sakene, og følgelig vet de ikke hvad der skal eller er blitt behandlet på kongressen.

Meddelelsesbladet er av så stor organisatorisk interesse og opplysning, at det bør tilstilles hvert medlem.

Det kan invendes at dette blir dyrt, men for alt nevnte materiale, må jo bearbeidelsen og setningen i trykkeriet til, enten der sendes ut meget eller lite.

Det blir litt mere arbeidsutgifter og papir, så hvad det angår kostningen er det overkommelig.

Det blir fra medlemmene ofret så betydelige summer til organisasjonen, at de må ha et billig krav på å få sig ovennevnte materiale tilstillet, så de kan nogenlunde følge med og sette sig inn i de saker som er oppe i Landsorganisasjonen.

Veiarbeidernes Forening, avd. 74 av N. A. F.

*

Ad. § 7, punkt 9 forandres til å lyde:

«Kongressen velger et sekretariat bestående av 13 medlemmer, hvorav minst 7 velges blandt de ikke fastlønnede tillitsmenn innen organisasjonen, og som alle skal være bosatt i Oslo eller dens umiddelbare nærhet . . . o. s. v.» som før.

Motivering:

Foreningen finner at det er et uheldig forhold når sekretariatet består utelukkende av medlemmer som enten er formenn i forbund eller er fastlønnet innen organisasjonen. Det forhold som nu er til stede, har vist sig at det er en kjennsgjerning når et medlem som har hatt sin stilling i årevis som lønnet organisasjonsmann, ikke har den samme interesse som medlemmer der til enhver tid og særlig da i de siste år, blir anbefalt av lederne å godta forringelser i lønns- og arbeidsvilkår. For at disse fastlønnede føler sig tryggere i sin stilling og har forholdsvis stor lønn i forhold til lønnsnivået som bydes medlemmene. Av den grunn og de erfaringer vi har høstet, vil foreningen anbefale at kongressen vedtar foreningens forslag.

Gasverksarbeidernes Forening, Oslo.

*

Hovedstyret uttaler:

Da Landsorganisasjonens lover som de nu er, ikke er til hinder for at kongressen, om den måtte ønske det, kan ta de hensyn som tilsiktes med Gassverksarbeidernes Forenings forslag, finner hovedstyret ikke at en lovendring her er nødvendig.

Ad § 7, punkt 9 forandres til:

«Der velges 13 personlige varamenn for sekretariatets medlemmer. Varamennene bør såvidt mulig velges fra de forbund som ikke direkte er representert ved de valgte medlemmer til sekretariatet.»

Motivering:

Skretariatets arbeide er av den art at det må ha møter til ubestemte tider og med kort varsel.

På grunn av dette hender det til stadighet at enkelte av dets medlemmer er bortreist og har forfall.

Den hittilværende ordning med innkallelse av tilfeldig tilstedeværende varamenn er etter vår mening uheldig. (Konferer arbeidsfredskommisjonen og avstemningsreglene).

For å få den nødvendige fasthet og det riktige ansvar i ledelsen mener vi at der bør gås til valg av personlige varamenn.

De enkelte sekretariatsmedlemmer vil da til enhver tid vite om sine varamenn og kan holde vedkommende orientert.

Hedmark faglige Samorganisasjon.

*

Ad § 8, punkt 2 b forandres som følger:

«Vest-Agder 1 representant» istedetfor som det nu heter: «Vest-Agder og Aust-Agder 1 representant.»

Begrunnelse.

Samorganisasjonens representasjon i Landsorganisasjonens representantskap kan vel umulig være ment som en distriktsrepresentasjon uten hensyn til det antall fagorganiserte arbeidere som finnes i distriktet. Vi vil derfor gjøre oppmerksom på at Sørlandets faglige Samorganisasjon, som omfatter Vest-Agder, ved 3. kvartals begynnelse 1934 teller 4 600 medlemmer, og er i stadig fremgang. Aust-Agder er i samme situasjon og teller vel for øieblikket ca. 2 800 medlemmer. Altså står der bak den ene representant for de to samorganisasjoner ialt over 7 000 medlemmer. Vi vil i denne forbindelse peke på at f. eks. Østfold har to representanter. Det forekommer oss derfor urettferdig at Vest- og Aust-Agder skal ha én representant sammen, når Møre, Nordland som hver for sig neppe har en fjerdedel av dette medlemstall, har egen representant. Det måtte være naturligere at man her på disse steder fant en ordning slik at det blev fellesvalg, uten at vi vil komme inn på hvordan dette skal foregå.

Sørlandets faglige Samorganisasjon.

*

Ad § 8, punkt 2. Nytt avsnitt:

Til representantskapet kan ikke velges fastlønnede tillitsmenn.

Motivering:

Vi anser det av avgjørende betydning for friskheten og sundheten i organisasjonslivet at der til Landsorganisasjonens høieste myndighet mellem kongressen velges kamerater som har det intimeste samkvem med arbeidermassen ved at de selv står i arbeide.

Dette så meget mere som sekretariatet deltar i representantskapsmøtene og at det derved er gitt full representasjonsrett til tillitsmannskadrene innen Landsorganisasjonen.

N. J. & M. F., avdcling 12.

*

Ad § 8. Ved valg av medlemmer til Landsorganisasjonens representantskap *utenom sekretariatet*, skal kun velges medlemmer direkte fra arbeidsplassen. Fast lønnede tillitsmenn innen organisasjonene kan ikke velges.

Motivering:

Ser en på valget til representantskapet, består dette næsten utelukkende av fastlønnede tillitsmenn innen forbundene og samorganisasjonene. Dette bør og kan undgås ved at det velges på arbeidere direkte fra arbeidsplassene.

Da vil det bli et annet syn og en annen ånd i representantskapet, hvis den overveiende del av medlemmene kommer til å bestå av lønnsarbeidere, som kommer direkte fra sine arbeidsplasser rundt om i landet, og setter sig til representantskapsbordet.

Den overveiende del av medlemmer nu, er lønnede funksjonærer i organisasjonene som hver gang det er møte flyttes fra sine kontorbord og til representantskapsbordet.

Det er lønnsarbeiderne direkte fra arbeidsplassene som bør bli de bestemmende i representantskapet, og ikke deres lønnede funksjonærer eller tillitsmenn.

Veiarbeidernes Forening, avd. 74 av N. A. F.

Tillegg i Landsorganisasjonens lover § 8 — representantskapet — næst siste punktum:

«samt protokoll- og desisjonskomitéens innstilling».

Motivering:

Tillegget er bare en følge av vårt forslag til tillegg i lovens § 10.
Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Hovedstyret.

*

Ad § 10.

Tillegg i Landsorganisasjonens lover § 10 — revisjon — siste avsnitt:

«Komitéens innstilling skal foreligge hvert år etter regnskapsavslutningen. Innstillingen forelegges sekretariatet, samt representantskap og kongressen i forbindelse med regnskapet.»

Motivering:

Når dette forslag fremkommer er det fordi vi anser det riktigst, at protokoll og desisjonskomitéen hvert år etter regnskapsavslutningen avgir sin innstilling og ikke som nu bare foran kongressen.

Landsorganisasjonens representantskap behandler hvert år regnskapene og da er det mest naturlig, at komitéens innstilling forelegges samtidig.

N. J. & M. F., Hovedstyret.

*

Ad § 15.

Foldafoss Sliperarbeiderforenings medlemsmøte den 22 juli 1934 foreslår at Landsorganisasjonens kongress den 18 november i år vedtar som punkt 1, § 15 i Landsorganisasjonens lover: «Intet medlem av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon kan som representanter for

denne ta sæte i komitéer som er opnevnt av et borgerlig statsstyre for utarbeidelse eller revidering av lover som vedrører fagorganisasjonens arbeide og handlefrihet.»

Motivering:

Hittil har det ikke vært nogen bestemmelse i Landsorganisasjonens lover angående deltagelse i komitéer nedsatt av borgerskapet for utarbeidelse av tvangslover som svinebinder fagorganisasjonen, og det har til og med forekommet at Landsorganisasjonen har latt opnevne medlemmer av sådanne komitéer. Dette må avverges da det efter vår mening er bevist at borgerskapet arbeider mot det mål å innordne Arbeidernes faglige Landsorganisasjon under det borgerlige statsapparats kontroll.

Ad Folkets Hus fonds lover.

For å lette de mindre distrikter adgangen til å skaffe sig egne forsamlingslokaler vil vi foreslå at §§ 4 og 8 får følgende ordlyd:

«§ 4. Lån gis kun som avdragslån mot pant i eiendommen og ikke på lengere tid enn 15 år. Høieste lånebeløp til et hus er kr. 10 000.00. For lånebeløpet betales 2½ pct. årlig rente.»

«§ 8. Lånet er avdragsfritt og rentefritt i 1 år regnet fra første forfallsdag efter at lånet er bevilget. Renter og kapitalavdrag skal betales til sekretariatet en gang hver 6. måned, juni og desember. Avdragene skjer med minst $\frac{1}{30}$ del av lånesummen plus 2½ pct. p. a. og inbetales til sekretariatet senest siste hverdag i juni og desember hvert år til det hele lån er inbetalt. Betales ikke rente og avdrag til forfallsdag kan sekretariatet opsi det hele lån til innbetaling straks.

Vikeland Arbeiderforening, avd. 13 av N. K. I. F.

Falconbridge Nikkelverks Arb. forening, avd. 40 av N. K. I. F.

Fiskå Verks Arbeiderforening, avd. 21 av N. K. I. F.

Sekretariatets innstilling:

§ 1. Formål.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge er en sammenslutning av landsomfattende industriorganisasjoner eller forbund.

Dessuten andre organisasjoner godkjent og besluttet optatt av kongressen eller representantskapet.

Dens formål er: (som i de nuværende lover.)

§ 2. Optagelse.

Nytt punkt C i litra 5:

- 1. Medlemmer i arbeidsløses foreninger som før ikke har stått som medlemmer i et fag- eller industriforbund ombytter sin medlemsbok i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon med medlemsbok i det for-*

bund som arbeidsplassen sorterer under. Ved overføringen betales medlemsbokens kostende, men ingen innskrivningspenger for øvrig.

Rettigheter i forbundene oparbeides fra den dag de blir medlemmer av disse.

2. Medlemmer av de arbeidsløses foreninger som før har stått som medlem av et forbund skal når de ombytter sin medlemsbok betale innskrivningspenger efter vedkommende forbunds lover eller beslutninger. Rettigheter i forbundene oparbeides fra den dag de blir medlemmer av disse.

Det nuværende punkt c blir punkt d.

§ 4. Faglige samorganisasjoner.

Punkt 4. Samorganisasjonene kan beslutte en særkontingent. Denne kontingent skal anvendes til det stedlige administrasjons- og organisasjonsarbeide. Kontingenten er obligatorisk for samtlige foreninger innen samorganisasjonens distrikt. Enhver sådan kontingent må godkjennes av sekretariatet.

Jernbane- og veianleggenes arbeidere og personalet ved jernbanen avgjør selv hvilken eller hvilke samorganisasjoner de vil tilslutte sig.

§ 5. De arbeidsløses foreninger.

- a) Foreningen plikter å stå tilsluttet den faglige distriktsorganisasjon men betaler ingen kontingent til denne.
- b) Foreningen gir samorganisasjonen hvert kvartal rapport over foreningens medlemstall. Til bruk for disse rapporter får foreningen tilstillet spesielle skjemaer fra distriktsorganisasjonen.
- c) Foreningen skal innsende til de faglige distriktsorganisasjoner for registrering, det medlemskort som finnes i Landsorganisasjonens medlemsbøker.
- d) Til distriktsorganisasjonenes årsmøter velger hver forening en representant. Utgiftene hertil bæres av samorganisasjonene.
- e) Ved valg av distriktsorganisasjonens representanter til Landsorganisasjonens kongress og representantskap har medlemmene i foreningene av arbeidsløse samme rett som medlemmene i fagforeningene. Ved utregningen av distriktsorganisasjonenes representasjon til kongressen skal de medlemmer i de arbeidsløses foreninger som ikke står tilsluttet et fag- eller industriforbund tillegges fagforeningenes medlemstall hvorefter antallet av representantene utregnes. Medlemmene av et forbund avgir stemme på represen-

tanter gjennom sin fagforening. De øvrige medlemmer stemmer i de arbeidsløses foreninger.

Distriktsorganisasjonenes styre skal ta hensyn til at de arbeidsløse blir representert på kongressen.

- f) Hvis medlemmenes kontingent ikke strekker til for foreningens administrasjon kan distriktsorganisasjonen yde et tilskudd.
- g) Distriktsorganisasjonens styre har rett til å påse at foreningen ledes .overensstemmende .med Landsorganisasjonens beslutninger. Finner ditriktsorganisasjonen at styret i en forening optrer i strid med Landsorganisasjonens eller andre organisasjonsmessig fattede beslutninger, kan styret i distriktsorganisasjonen med sekretariatets godkjennelse utskifte foreningsstyret.
Den nuværende § 5 utgår.

§ 7. Kongressen.

Punkt 2. Ved kongressen representeres de tilsluttede organisasjoner således:

- a) Forbund har rett til å velge 1 representant for hvert fylt 700 medlemmer, dog minst 1.
- b) Distriktsorganisasjonen har rett til å velge 1 representant for hvert fylt 2 000-tall medlemmer, dog minst 1 og ikke over 15 representanter.

Valget av representanter til kongressen skal foregå under medlemmenes direkte medvirkning og efter at sakene er forelagt medlemmene.

På samme måte velges et lignende antall suppleanter.

Reise- og dietgodtgjørelsen for distriktsorganisasjonenes representanter til kongressen utredes av Landsorganisasjonen.

Sekretariatet foretar den nærmere fordeling (av representasjonen) efter medlemstallet.

Representantene velges efter det gjennomsnittlige medlemsantall organisasjonene har innbetalt ordinær kontingent for i de tre siste måneder før valget utskrives. Valgene må være foretatt så betids, at meddelelse om de valgte samt fullmaktene kan være sekretariatet i hende 14 dager før kongressens åpning. Fullmaktene gjennomgås derpå foreløbig av sekretariatet. Så vel forbundene som samorganisasjonene velger representanter efter medlemstallet for det samme tidspunkt.

§ 8. Representantskapet.

Punkt 2.

- a) *Forbund velger efter følgende forholdstall: Hvert forbund 1 representant. Forbund som har fylt 3 000 medlemmer velger 2 representanter og videre 1 representant for hvert fylt 4 000 medlemmer, dog ikke over 4 representanter fra noget forbund. Efter samme regler velges varamenn.*
- b) *De faglige distriktsorganisasjoner har rett til hver å velge 1 representant med varamann.*

Ved utgangen av hvert kalenderår skal forbundene revidere antallet av representanter efter medlemstallet for desember.

Uttreder nogen av de valgte i mellemtiden, rykker varamannen op. Istedenfor å la varamannen rykke op, kan forbundene og samorganisasjonene om ønskes foreta nytt valg på representant. Ellers fungerer de valgte representanter fra kongress til kongress.

Forbund som innmeldes i perioden har rett til å velge medlemmer til representantskapet efter ovenstående regler.

Punkt 4. I de år kongress ikke avholdes, skal representantskapet tre sammen innen utgangen av mai måned til foreløbig godkjennelse av beretning og regnskap for det forløpne år, samt protokoll- og desisjonskomitéens innstilling. Mulige bemerkninger avgis til kongressen.

Ad § 10. Revisjon.

Revisjonsutvalget vil fremlegge forslag til lovforandring i henhold til representantskapets vedtak angående revisjonsordningen i fagorganisasjonen.

*

Agående forslaget fra Norsk Bygningsarbeiderforbund om overgang til nyordning for innbetaling av kontingent til Landsorganisasjonen innstiller sekretariatet:

Kongressen bemyndiger sekretariatet til å utrede saken til foreleggelse for neste kongress.

Nordahl, Børsum og Eriksen foreslår følgende endring i § 3, 2. avsnitt:

Av kontingenten avsettes 10 øre for helt- og 5 øre for halvtbetalende pr. måned. Av dette beløp utbetales alle Landsorganisasjonens bevilgninger og kontingenter til innenlandske formål — (faglige konflikter undtatt). Halvdelen av det innkomne beløp bevilges til Det norske Arbeiderpartis pressevirksomhet.

Dagsordenens punkt 16.

Diverse forslag.

Hjemstavnsrett.

Under den arbeidsledighet som har gjort sig gjeldende i de forskjellige industrier har flere kommuner besluttet å forskuttere sitt distriktsbidrag til vei- og jernbaneanlegg, for derved å få anbragt sine hjemmehørende arbeidsledige ved anlegget.

De forskjellige kommuner har ved å sette hjemstavnsretten som betingelse for å erholde arbeide, også underlagt sig den private anleggsvirksomhet for sine hjemmehørende arbeidsledige.

De arbeidere som har anleggsarbeide til erhverv, blir på denne måte etter hvert satt utenfor sin almindelige beskjeftigelse, og blir gående ledige.

Kommunenes overtagelse av arbeide ved Statens og private anlegg, hvad enten dette foregår som nødsarbeide eller efter ordinære lønns- og arbeidsvilkår, vil i begge tilfelle virke uheldig, ikke bare for anleggsarbeiderne, men også for andre arbeidere som er henvist til å søke arbeide utenfor hjemstavnskommunen. Forholdet er også egnet til å øve en uheldig innflytelse på lønns- og arbeidsvilkårene og skader solidaritetsfølelsen blandt arbeiderne.

I henhold hertil foreslåes at kongressen fatter sådan beslutning:

1. Da fagkongressen ikke kan godkjenne at den kommunale hjemstavnsrett settes som betingelse for å erholde arbeide, pålegges sekretariatet i samråd med vedkommende forbund i forbindelse med oprettelse av overenskomster angående lønns- og arbeidsvilkårene og på annen måte virke for at retten til å erholde arbeide ikke gjøres avhengig av hjemstavnsretten i de kommuner, hvor sådant arbeide foregår.
2. Fagkongressen henstiller til de politiske arbeiderpartier om å fatte de nødvendige beslutninger i overensstemmelse hermed.

Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening.

*

Askim Bygningsarbeiderforening besluttet på sitt halvårsmøte 21 juli 1934 å henstille til Landsorganisasjonens kongress å opta arbeidet for å få hevet bostedsbåndet.

Motivering:

Bostedsbåndet står nu hindrende i veien for et fritt samkvem mellom landets innbyggere og da i første rekke for lønnsarbeiderne. Tragdien Bengtson viste oss resultatet av den Trangvik-linje som føres kommuner og faggrupper imellem. For arbeiderklassen er fellesskapet den grunnleggende stamme i all virksomhet. Om arbeideren er fra kommune a eller b kan ikke opstilles som en leveregel for oss. Det blir derfor arbeiderklassen som også her må opta kampen for ophe-

velse av bostedsbåndet. Arbeidskraften må fritt og uhindret følge behovet i industrien og på andre områder, uhindret av den enkelte arbeiders bostedsforhold. Kommer en fagarbeider eller løsarbeider til Oslo, skal det ikke hindre ham i opnåelse av arbeide at han ikke er Oslo-innbygger, og den samme lov må gjelde Oslo-arbeideren på andre steder i landet. Kan vi ikke opheve virkningene av den kommunale innnevningspolitik, blir vår organisasjon et uttrykk for det samme og vi vil fortsette å se faggrupper og foreninger slåss om hvor den enkelte arbeider hører hjemme. For oss er fellesskapet avgjørende og et brudd på dette må ikke tåles i fremtiden. Dette spørsmål er uhyre komplisert, slik som forholdene har utviklet sig, men nu må der fra fagkongressens side tas et greit standpunkt som skjærer gjennom alt det smålige vrøvl som bare spalter våre krefter og ødelegger vår kampfront utad.

Askim Bygningsarbeiderforening.

Sekretariatet innstiller:

Kongressen gir sin tilslutning til den prinsipielle opfatning som forslagene gir uttrykk for.

Agitasjon.

Styret i Treungen Skog- og Landarbeidarlag foreslås at kongressen gjer fylgjande vedtak:

Landsorganisasjonen utbetalar årleg ein viss sum til dei interessera samorganisasjonar som berre skal nyttast til agitasjon millom skog- og landarbeidarane. Fordelinga av pengane skal fyretakast etter at dei ymse samorganisasjonar hev gjeve opplysingar um trongen for pengar til dette bruk.

På dei stader der dette høver best, kan pengane ogso ytast direkte til distriktssamanslutningar av Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Treungen Skog- og Landarbeidarlag.

*

Fagkongressen må ha sin fulle oppmerksomhet henledet på forholdene ved Ulefoss Jernverk og vedta beslutning om et oppgjør våren 1935. Dette må skje for å få en endring på de fortvilede forhold som de organiserte arbeidere arbeider under, og videre for å utbygge organisasjonen på Ulefoss.

Ulefoss Formerforening.

Sekretariatet innstiller:

Forslagene oversendes det kommende sekretariat.

Lønninger.

Ved fastsettelse av lønninger for Landsorganisasjonens tillitsmenn vil Oslo Trearbeiderforening foreslå:

At disse straks bringes mer i overensstemmelse med de menige medlemmers lønninger, og vil foreslå kr. 6 000.00 som maksimum.

Dessuten vil Oslo Trearbeiderforening påpeke det uheldige i at de tillitsmenn som velges ofte har både en og to lønnede hverv ved siden av sin lønnede stilling i organisasjonen.

Oslo Trearbeiderforening foreslår at dette forhold bringes til opphør, slik at de helt lønnende tillitsmenn i fagorganisasjonen ikke kan påta sig annet lønnet arbeide uten å fratse sin stilling i organisasjonen.

Oslo Trearbeiderforening.

*

Lønningene til littitsmennene i Landsorganisasjonen nedsettes med 20 pct.

Oslo Sporveistjenestens Forening.

*

Under landsomfattende konflikter nedsettes de fastlønnede tillitsmanns lønninger med en tredjedel.

Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Sekretariatet innstiller:

Spørsmålet om lønningene må bli å behandle av kongressens budgett- og valgkomité.

Samarbeide med N. K. L.

Kongressen henstiller til sekretariatet å søke opprettet avtaler, slik at konflikter ved kooperative bedrifter undgås.

Vikeland Arbeiderforening, avd. 13, N. K. I. F.

Falconbridge Nikkelverks Arb. forening, avd. 40, N. K. I. F.

Fiskaa Verks Arbeiderforening, avd. 21, N. K. I. F.

Sekretariatet gjør oppmerksom på at den tidligere gjensidighetsoverenskomst blev opsagt av N. K. L.

Sekretariatet innstiller:

Det kommende sekretariat må i samråd med de interesserte forbund ha sin oppmerksomhet henvendt på saken, idet fagorganisasjonen selv sagt er prinsipielt enig i at konflikter bør søkes undgått ved kooperative foretagender og virksomheter.

Rasjonaliseringen.

Forsåvidt sporveier, forstadsbaner og den under disse henhørende busstrafikk angår, henstiller kongressen til Arbeiderpartiets stortingsfraksjon å fremme forslag til lov om forbud mot enmannsbetjening av hensyn til trafikksikkerheten og betjeningens arbeidspress.

Motivering:

Sporveiene i Oslo, Bergen og Trondheim arbeider suksessivt i retning av overgang til enmannsbetjening. Foruten at enmannskjøringen utvilsomt innebærer en fare med hensyn til trafikksikkerheten, utsettes betjeningen for et svedningssystem som uvegerlig vil medføre at de lenge før opnåelsen av den fastsatte aldersgrense blir ute av stand til å skjøtte sitt arbeide.

Oslo Sporveisbetjenings Forening.

Hovedstyret uttaler:

Forslaget tiltredes, likesom hovedstyret vedtok å arbeide for at det fremmes lovforslag om at sporvognsførere må ha centifikat.

Sekretariatet innstiller:

Det henvises til forrige kongress' beslutninger, som oprettholdes. Forslaget fra Norsk Kommuneforbund oversendes centralstyret for Det norske Arbeiderparti og stortingsgruppen til behandling.

Felles forsikringskasse.

Vår forening krever videre at kongressen foretar det nødvendige for å skape et likhetsforhold i de forskjellige forbunds forsikringskasser.

Borregård Bygningsarbeiderforening.

*

Kongressen pålegger sekretariatet i forbindelse med alle forbund tilsluttet Landsorganisasjonen, å utarbeide felles lover og regler for forsikringskassen.

De uensartede regler og bestemmelser som er til stede ved de forskjellige forbunds kontingentinnbetaling til forsikringskassen, og de uensartede rettigheter som oparbeides gjennom denne, gjør det nødvendig, særlig under hensyntagen til de mange overføringer som har funnet sted fra det ene forbund til det annet, å få gjennomført mest mulig ensartede bestemmelser når det gjelder fagorganisasjonens forsikringskasser.

Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Sekretariatet

henviser til forrige kongress' beslutning angående forsikringskassene.

Bevilgning til politiske formål.

Generalforsamlingen foreslår følgende til Landsorganisasjonens kongress:

Kongressen beslutter at sekretariatet og representantskapet for fremtiden ikke må yde andre bevilgninger til Det norske Arbeiderparti enn de av kongressen besluttede og i lovene fastsatte bidrag.

Papirarbeidernes Forening, Sarpsborg.

*

Det organisatoriske og økonomiske samarbeide med Det norske Arbeiderparti ophører.

Begrunnelse:

Denne forbindelse, som alltid har vært sterkt omtvistet blandt medlemmene og skapt mange uholdbare forhold innen organisasjonen, kan ikke Landsorganisasjonen oprettholde etter at Arbeiderpartiet ved behandlingen av de nye kneblingslover stemte for disse i Stortinget, likesom partiet ved sin stilling til grunnlaget for Mowinckels regjeringsdannelse også er medansvarlig for vedtagelsen av boikottloven.

Bygningsarbeidernes Forening, Hamar.

*

Arbeiderforeningen Nordlyset vil foreslå for kongressen at Arbeidernes faglige Landsorganisasjon utmeldes av Det norske Arbeiderparti.

Motivering:

Når vi foreslår dette er det fordi vi mener at alle de svære summer av fagorganisasjonens penger som går til D. N. A. vilde bringe fagorganisasjonens medlemmer større og bedre fordeler hvis de blir benyttet til faglige kamper. Likeså mener vi at det standpunkt som Det norske Arbeiderpartis medlemmer tok, som deltok i komitéen ved utarbeidelsen av den nye meglingslov, ikke tilsier at fagorganisasjonen bør stå som medlem av Det norske Arbeiderparti.

Arbeiderforeningen Nordlyset.

*

Vinger og Eidskog Veivokterforening har på medlemsmøte besluttet å sende Landsorganisasjonens kongress, som skal holdes i høst, en protestskrivelse.

1. Først vil vi protestere mot utligningen av ekstrakontingent til politiske formål før spørsmålet på forhånd er forelagt medlemmene til avstemning.
2. Og fjerne de menn som er med på å utarbeide arbeiderfiendtlige lover.
3. Og at en konflikt ikke avsluttes førenn den blir sendt medlemmene til uravstemning.

Vinger og Eidskog Veivokterforening.

*

Vi tillater oss herved å stille følgende forslag som bedes fremlagt for fagkongressen:

De store og uberettigede ekstrakontingenter som er igangsatt, innstilles straks. De store uttømminger av kassene til andre formål i kongressperioden ophører, og den ordinære kontingent benyttes til de formål den er bestemt for, nemlig: Understøttelse til arbeiderne under deres faglige kamper.

Papyrus Fagforening, Nedre Eiker.

Sekretariatet innstiller:

Forslagene kan ikke tiltres. Sekretariatet og representantskapet må i henhold til tidligere kongressers vedtak ha adgang til å stå fritt og foreta de bevilgninger som er strengt nødvendige, sett ut fra hensynet til den samlede arbeiderklassens interesser.

Det forutsettes at tidligere fagkongressers og partilandsmøters vedtak om partifellers og tillitsmenns plikter til å være fagorganiserte i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon oprettholdes og gjennomføres av partiets instanser.

Landsorganisasjonens administrasjon.

Sekretærstillingen i Landsorganisasjonen inndras.

Motivering:

Landsorganisasjonen har i sin vanskeligste periode kun hatt formann og kasserer. I Ole Lians tid klarte ledelsen å føre agitasjon og opplysningsarbeide rundt i hele landet, samtidig som de også dengang var mere belastet med forhandlinger og konflikter enn nu.

Organisasjonen var dengang mindre vil det innvendes, men nettopp dette var det, som var årsaken til at det var mere å gjøre i Landsorganisasjonen. Nu har vi faglige samorganisasjoner som overtar agitasjon og opplysningsarbeidet, likeså føres forhandlingene ved disses hjelp, der-til har vi en sterk presse over hele landet, alt dette er faktorer som avlaster Landsorganisasjonen for arbeide.

Ved en større agitasjon har vi også opnådd, at vi blandt medlemmene over det hele land har tusener av agitatorer i by og bygd.

At Landsorganisasjonen under disse forhold skal behøve både viceformann, sekretær og kasserer er vanskelig, for ikke å si umulig å forstå.

Den gang Ole Lian var formann og J. Teigen kasserer, da fungerte Teigen som næstformann i Lians fravær og dette fikk vi inntrykk av gikk ganske bra. Det var iallfall ikke mere knurring overfor Landsorganisasjonen den gang enn det er nu, så den utvidede administrasjon har hittil ikke vist oss nogen særlig gode frukter.

Tønsberg Jern- og Metallarbeiderforening.

*

Kongressen opfordrer alle forbund til å gå inn for forenkling av administrasjonen. Lettelse av kontingenten for de laveste lønnsgrupper. Forandring av kontingentfordelingen med sikte på mest mulig ekstrakontingent til politiske formål uten at spørsmålet på forhånd forelegges medlemmene til avstemning.

Porsgrunds Bygningsarbeiderforening.

*

Kongressen opfordrer alle forbund til å gå inn for forenkling av administrasjonen, lettelse av kontingenten og spesielt for de laveste lønnsgrupper. Og at fordelingen blir mest mulig til avdelingene og

samorganisasjonene. Ingen utskrivning av ordinær eller ekstraordinær kontingent til politiske formål uten at spørsmålet på forhånd er forelagt medlemmene til avstemning.

Porsgrund Elektro-metallurgiske Forening.

Fra sekretariatet:

Forslag angående Landsorganisasjonens administrasjon blir fremlagt på kongressen.

Valgene.

Det nuværende sekretariat avsettes, og navnene på de 8 medlemmer av sekretariatet som stemte for punkt 4 i den nye arbeidstvistlov offentliggjøres.

Hønefoss og Omegns Bygningsarbeiderforening.

*

Kommende fagkongress går inn for at Halvard Olsen ikke gjenvelges som Landsorganisasjonens formann, idet vi finner at hans optreden i lovkomitéen er av den art at han ikke har den organiserte arbeiderklassens tillit.

Moss Bygningsarbeiderforening.

*

Kongressen fordømmer på det skarpeste de medlemmer av sekretariatet som har medvirket til gjennomførelsen av kneblingsloven, og blir disse å avsette som tillitsmenn.

Porsgrunn Bygningsarbeiderforening.

*

Avdeling 18 av Norsk Arbeidsmannsforbund vedtok på generalforsamling den 12 august d. å. å uttale sin harme over, og protest mot Landsorganisasjonens formanns forhold ved forberedelsen av de siste kneblingsbestemmelser mot fagorganisasjonen. Vi vil i samme forbindelse påtale enkelte av sekretariatets medlemmers forhold ved samme anledning.

Vi har et bestemt inntrykk av at fagorganisasjonens øverste ledelse ikke blir betryggende ivaretatt, men gir én følelsen av usikkerhet og mistillit til organisasjonen, som virker skadelig på alt faglig organisasjonsarbeide.

I denne tid da arbeidskjøperne og de reaksjonære borgerpartier setter all kraft inn for å knekke fagorganisasjonen, må den øverste ledelse, og da i første rekke Landsorganisasjonens formann, ha arbeidernes hele og fulle tillit dersom vår kamp mot reaksjonen skal føre frem til seier for arbeiderklassen.

Halvard Olsen har etter vår opfatning ikke lenger de organiserte arbeideres tillit, og vi krever derfor at Landsorganisasjonens nuværende formann trer tilbake.

Vi uttaler håpet om at det må lykkes fagkongressen å finne den rette mann for stillingen. En mann med mot og vilje, som sikkert og uten vaklen kan føre de organiserte arbeidere i Norge frem mot målet: Arbeiderklassens frigjørelse!

Krossen Jernbanearbeiderforening, avd. 18.

*

1. Da flertallet av det nuværende sekretariat i Landsorganisasjonen har godkjent og gitt Halvard Olsen mandat til å være med å utarbeide den nye kneblingslov sammen med arbeidskjøperne og Statens representanter, kreves disse representanter med Halvard Olsen i spissen fjernet.
2. Det forutsettes ved valg av tillitsmenn innen fagorganisasjonens ledelse, at disse ikke er interesserte i kapitalistiske foretagender.

Motivering:

Et bestemt forlydende vil vite at tillitsmenn innen fagorganisasjonens ledelse står som interesserte aktiehavere i foretagender som arbeiderne i følge sin stilling står i kampforhold til.

Sannesunds Kai- og Lagerarbeiderforening.

*

De medlemmer av sekretariatet som har gitt sin tilslutning til de av Stortinget vedtatte tvangslover fjernes, og må ikke gjenvelges i sekretariatet.

Oslo Sporveisbetjenings Forening.

*

Likeledes må kongressen på det skarpeste fordømme de medlemmer av sekretariatet som har medvirket til lovens utformning, og disse må ikke bli gjenvalgt som tillitsmenn.

Akers Veivokterforening.

*

Kongressen kan ikke gi den nuværende formann i Landsorganisasjonen, Halvard Olsen, og det øvrige sekretariat sin tillit etter deres standpunkt til den nye undtagelseslov.

Akers Elektrisitetsverks Arbeiderforening.

*

De representanter som blir valgt pålegges å støtte, eventuelt fremme forslag om at Landsorganisasjonens formann, Halvard Olsen, ikke gjenvelges.

Vi motiverer dette med hans — etter vår mening — arbeiderfiendtlige standpunkt under behandlingen av de såkalte kneblingslover.

Rikshospitalets Betjenings Forening.

*

Da den nuværende formann i Landsorganisasjonen, Halvard Olsen, ikke har den nødvendige tillit blandt medlemmene og særlig etter det siste — at han har vært borgerskapet behjelpelig med å skjerpe arbeidstvistloven i direkte strid med de fagorganisertes rettigheter.

Man skulde ikke trodd at en av arbeidernes høieste ledelse vil være med å anbefale en slik klasselov.

Vi foreslår for kongressen at Halvard Olsen og de 8 medlemmer av sekretariatet som var med og anbefalte og stemte for arbeidsfredskommisjonens innstilling i anledning skjerpelse av meglingsloven, ikke kan gjenvelges som Landsorganisasjonens tillitsmenn.

Tønsberg Jern- og Metallarbeiderforening, avd. 67.

*

Det sjokk som alle organiserte arbeidere fikk, ved å erfare at det siste forslag fra den såkalte arbeidsfredskomiteé, til løsning av arbeidskonflikter og avstemningsregler, også var tiltrådt av formannen i Arbeidets faglige Landsorganisasjon, og et medlem av Det norske Arbeiderpartis stortingsgruppe, var jo lett forståelig.

Vår forening finner det derfor nødvendig at det blir sagt tydelig fra om dette, og vil derfor foreslå for kongressen:

Det flertall i sekretariatet som stemte for at denne komité's forslag skulde bli lov, kan ikke gjenvelges som tillitsmenn i organisasjonen.

Oslo Trearbeiderforening.

Fra sekretariatet:

Samtlige forslag angående valg oversendes valgkomitéen.

*

Stord Arbeiderforening foreslår at kongressen fatter følgende beslutning:

Under konflikter skal all transport til og fra blokkerte bedrifter stoppes.

Som forholdet er nu hvor transporten til og fra blokkerte bedrifter i mange tilfelle pågår helt uhindret, mener vi at kongressen må fatte en beslutning som klart og greit sier fra at all transport til og fra blokkerte bedrifter skal stoppes.

Stord Arbeiderforening.

Valg til redaksjonskomite eller valgkomite.

Ingen fastlønnede tillitsmenn innen organisasjonen kan innvelges i redaksjonskomiteé eller valgkomiteé, da de tildels kan være inhabile i de saker som foreligger.

Akers Elektrisitetsverks Arbeiderforening.

Hovedstyret uttaler:

Forslaget tiltredes ikke.

Norsk arbeide.

Kongressen pålegger sekretariatet i samarbeide med de interesserte forbund å utrede spørsmålet om hvad der kan gjøres for å stanse unødig import, samt å få gjennomført obligatorisk merkning (med angivelse av produksjonssted) for alle innførte varer.

Oslo Trearbeiderforening.

Organisasjonsformene.

Forslag og innstillinger.

Register.

	Side.
Organisasjonsutvalgets utredning og innstillinger	97
Organisasjonsutvalget	99
Organisasjonsformene	112
Grensetvister	122
Organisering av nye arbeidsgrupper og deres plasing i organisasjonen	127
Organisering av fiskerne	130
Organisasjonsutvalget vil foreslå for kongressen å fatte følgende beslutninger	134
Samorganisasjonenes virke- og grenseområde	135
Organiseringen av de arbeidsløse og ungdommen	142
Monopoliseringstendensene	151
De organisasjonsmessige oppgaver blandt arbeiderungdommen	158
Samarbeide mellom forbundene ved opprettelse av tariffavtaler	159
Behandling og løsning av tvister mellom organisasjonene	160
Kongressens beslutning av 1923 ang. organisasjonens grunnlag	161

Organisasjonsutvalgets utredning og innstillinger.

Landsorganisasjonens siste kongress som holdtes 15—23 februar 1931 vedtok etter forslag fra redaksjonskomitéen følgende beslutning angående organisasjonsformene:

1. Kongressbeslutningen av 1923 angående organisasjonsformene står ved makt.

Under henvisning hertil og til sekretariatets innstilling angående organisasjonsformene, understreker kongressen nødvendigheten av at sekretariatet og forbundene opptar et aktivt arbeide for å realisere beslutningen om industriorganisasjoner.

2. Etter innstilling av valgkomitéen velger kongressen en *tvistenevnd* på 7 medlemmer med 3 varamenn.

Denne nevnd behandler de tvistesporsmål som melder sig, grensetvister, tvister om overføring av medlemmer eller grupper, tvister om retten til arbeide m. v.

Ved behandling av de enkelte tvister fratrer de medlemmer av nevnden, som kan sies å være inhabile, f. eks. ved å være medlemmer av et forbund, hvis saker skal behandles.

Nevnden innkaller de interesserte parter til forhandling om de reiste spørsmål, og innhenter for øvrig alle opplysninger som er nødvendige.

Hvis enighet ikke oppnås ved forhandling, skal nevndens innstilling forelegges sekretariatet, som treffer avgjørelse i saken.

Finner sekretariatet at det ikke vil treffe avgjørelse i en sak, kan sekretariatet for anledningen opnevne en voldgiftsrett på 5 medlemmer, som får sig saken forelagt til avgjørelse.

Kongressen uttaler at sekretariatets eller en voldgiftsretts avgjørelse må lojalt respekteres og befulges av alle tilsluttede organisasjoner.

I tilfelle hvor avgjørelser av sekretariatet eller en voldgiftsrett kan bevirke, at spørsmålet om et forbunds utmeldelse av Landsorganisasjonen kan bli reist, skal vedkommende forbund ha adgang til å appellere avgjørelsen til representantskapet.

3. Kongressen konstaterer med tilfredshet at der er opptatt arbeide for å fremme sammenslutningen av Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Murerforbund.

For ytterligere å fremme sammenslutningen av forbund i henhold til kongressbeslutningen av 1923, pålegger kongressen sekretariatet og tvistenevnden å sørge for, at det blir opptatt forhandlinger mellom de interesserte forbund.

Særlig vil kongressen peke på den store klassemessige betydning av, om det innen store og viktige industrier, som f. eks bygningsindustrien, jernindustrien og innenfor statstjenestemennenes område ved praktiske forhandlinger mellom partene kunde lykkes å føre disse nærmere sammen, og legge til rette grunnlaget for en enhetsorganisasjon.

De forhandlinger som er nødvendige og som kan komme i stand, ledes av sekretariatet.

Rapport over forhandlingene forelegges representnaskapet og de forbunds medlemmer som er direkte interessert.

4. Som retningslinjer for tvistenevnden vedtar kongressen:

a) Nevnden søker klarest mulig å trekke op skillelinjene mellom de enkelte forbunds virkeområder.

b) Nevnden og sekretariatet skal påse at intet enkelt forbund oppretter overenskomst med arbeidsgiverne som omfatter arbeidere i grenseområdene og hvor det allerede er opprettet overenskomst for arbeidere innen samme beskjeftigelse, med mindre det annet forbund på forhånd er gjort bekjent hermed.

De interesserte forbund og sekretariatet må være enig i de tariffkrav som skal reises. Avtaler må ikke slutes som kan skade andre organisasjoners lønnsbevegelser.

c) Hvor det gjelder tvist om retten til arbeide må den praksis befølges, at de organiserte arbeidere som av et arbeidskontor i henhold til dettes regler blir anvist arbeide, har rett til å ta dette arbeide, uansett medlemsskap i dette eller hint forbund, når arbeidsforholdet på arbeidsplassen organisasjonsmessig sett er i orden, og de før opprettede overenskomster i de forskjellige fag eller industrier ikke forringes, og når medlemmene følger bestemmelsene i Landsorganisasjonens lover angående overflytning av medlemsskapet.

5. Kongressen beslutter, at de innsendte og optatte forslag i organisasjonsspørsmålet oversendes en organisasjonskomité på 9 medlemmer, hvorav minst 3 utenbys, som efter innstillingen av valgkomitéen velges av kongressen.

Kongressen utreder de prinsipielle og praktiske sider vedrørende organisasjonsproblemerne som i de senere år er blitt reist.

Komitéens utredning med sekretariatets innstilling omsendes i god tid til avdelingene og forelegges neste kongress.

Ad Norsk Transportarbeiderforbunds forslag. Optatt av Forbord.

Kongressen gir sin tilslutning til Norsk Transportarbeiderforbunds forslag med den begrensning som ligger i kongressbeslutningen av 1923, og at Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund er blitt tilsluttat Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Hvis redaksjonskomitéens forslag bifalles, bortfaller votering over de øvrige optatte forslag under punkt 7 på dagsordenen, idet de oversendes sekretariatet.

For fullstendighetens skyld medtar vi her Transportarbeiderforbundets forslag:

1. Alle kjøpere, lagerarbeidere, pakkhusarbeidere og chauffører som ikke direkte og utelukkende er ansatt på fabrikker, produktive bedrifter og lignende, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund.

2. Alle losse- og lastearbeidere, uansett om de losses eller laster ved bruk, fabrikker og lignende, når disse steder ligger i eller i nærheten av en by eller steder hvor det er losse- og lastearbeiderforening, skal de tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund, og overenskomster om arbeidet opprettes kun av dette forbund.

Organisasjonsutvalget.

Som medlemmer av organisasjonsutvalget valgtes: Halvard Olsen, Elias Volan, Torbjørn Henriksen, A. E. Gundersen, Josef Larsson, Erling Kiil, Kristian Hansen, Ole A. Kiste og Martin Strømmen.

Følgende innsendte og optatt forslag blev besluttet oversendt organisasjonsutvalget:

Fra Norsk Transportarbeiderforbund.

Inntil 1923 var organisasjonen bygget på fagforbundsprinsippet, men på Landsorganisasjonens kongress i 1923 besluttedes organisasjonsformene endret således at Landsorganisasjonen skulde bygge på industriforbund.

Efter denne beslutning blev det dannet en del nye forbund som de bestående forbund måtte levere til dels mange av sine medlemmer til. Industriforbundsformen fikk mange og gode lovord på kongressen; medlemmenes interesser vilde bli best ivaretatt av de respektive industriforbund.

Det skulde dog vise sig ganske snart at det ikke gikk så lett vint for sig som det blev uttalt på kongressen. Således nektet Elektrikerforbundet å la sig oppløse, og kom ut av Landsorganisasjonen, men blev senere gjeninntatt.

Videre har vi flere forbund som ennå ikke har respektert kongressens beslutning om industriforbund. Disse er Norsk Centralforening for Boktrykkere, Norsk Bokbinderforbund og Norsk Litografisk Forbund; Norsk Murerforbund som skulde tilhøre Norsk Bygningsarbeiderforbund. Så har vi næringsmiddelindustrien som fremdeles er opdelt i 3 forbund, samt Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Norsk Formerforbund. Dertil kommer vanskelighetene med de enkelte medlemmer som nekte å la sig overføre til sine respektive forbund.

For kjøpere, lagerarbeidere og chaufførers vedkommende har man støtt på mange vanskeligheter med overføringen, idet disse har nektet å la sig overføre og truet med å gå ut av organisasjonen. For eksempel nektet lagerarbeiderne og chaufførene innen jernindustrien i stor utstrekning efter å ha fått sin bok utskrevet fra vår avdeling å melde sig til den avdeling de efter kongressens beslutning hørte hjemme.

Disse blev så stående utenfor organisasjonen i lengere tid, og ved agitasjon fra vedkommende industriarbeiderforbund for å få dem organisert, blev det svart at de gjerne vilde være organisert, men at de vilde stå sammen med de øvrige lagerarbeidere og chauffører innen transportindustrien. Dette førte til slutt til at det stedlige styre av Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund i Oslo besluttet å overlate til Oslo Transportarbeiderforening å organisere disse, da de mente det var bedre å ha dem organisert enn å ha dem utenfor organisasjonen.

At organiseringen etter industriprinsippet ikke har vært organisasjonsmessig heldig for det store gross av landtransportarbeidere, bevises best ved at spørsmålet har vært oppe til drøftelse på vårt landsmøte i 1926 og 1929.

På vårt landsmøte i 1929 blev følgende forslag vedtatt:

«Landsmøtet pålegger det nye forbundsstyret i betimelig tid før førstkomende kongress' avholdelse å insende forslag til denne, gående ut på at alle transport- og lagerarbeidere uansett industrivirksomhet, skal organiseres i tilslutning til Transportarbeiderforbundet. Forbundets representanter i kongressen pålegges å arbeide og stemme for forslaget vedtagelse.»

Når det gjelder losse- og lastearbeiderne, er vi også her kommet op i forhold som er meget beklagelige.

Således er det opstått tvist mellom vårt forbund og Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund om hvem som har rett til å oprette overenskomst for lossing og lastning til bedrifter som hører inn under kjemisk industri.

Vi kan i så henseende henvisse til det uheldige forhold som opstod ved Herøya, hvor Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund søkte å trosse sekretariatets beslutning, og affæren ved Fiskå Verk, hvor også det samme forbund nektet å etterkomme sekretariatets henstilling om at de ikke skulde oprette overenskomst for losse- og lastearbeidet før tvisten var avgjort av sekretariatet.

For Fiskå Verks vedkommende ligger lossesatsene som er opprettet med Kjemisk Industriarbeiderforbund adskillig under satsene for losse- og lastearbeidet i Kristiansand S.

Arbeidet ombord som Norsk kjemisk Industriarbeiderforbunds medlemmer har overenskomst for, betales av skibet, og har således intet med bedriften å gjøre.

Når så et forbund oppretter overenskomster med lavere satser enn f. eks. nærmeste losse- og lasteplass, betrakter losse- og lastearbeiderne dette som lønnspress.

At dette er uheldig, sier sig selv.

Angående forholdene ved Fiskå Verk, som også blev behandlet på vårt landsmøte i 1929, vedtok dette følgende forslag fra avdeling 13, Kristiansand S.:

«Landsmøtet henstiller til Landsorganisasjonen hurtigst mulig å få forandret de forhold som nu er til stede, idet medlemmer av andre forbund virker som lønnstrykkere for transportarbeiderne, da de kontraktsmessig utfører arbeide til underpris av hvad der tariffstridig utføres av havne- og transportarbeiderne.»

I henhold til ovenstående tillater vi oss å foreslå følgende:

1. Alle kjørere, lagerarbeidere, pakkhusarbeidere og chauffører som ikke direkte og utelukkende er ansatt på fabrikker, produktive bedrifter og lignende industriområder, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund.
2. Alle losse- og lastearbeidere, uansett om de lossar eller laster ved bruk, fabrikker og lignende, når disse steder ligger i eller i nærheten av en by eller steder hvor det er losse- og lastearbeiderforening, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund, og overenskomster om arbeidet opprettes kun av dette forbund.

Fra Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Kongressen i 1923 vedtok omtrent enstemmig at fagorganisasjonen skulde omlegges fra fagforbund til industriforbund og kongressen trakk også op grenselinjene for industriforbundenes virkeområde.

Det har dessverre vist sig at gjennomførelsen av industriforbund har støtt på mange vanskeligheter, meget treghet og motvilje såvel hos det enkelte medlem som hos enkelte organisasjoner, således at de fordeler som omlegningen skulde være for den samlede organisasjon, derved i betydelig grad er forminsknet.

For at industriforbundsformen ikke ytterligere skal forkludres, må det være en ufravikelig regel og forutsetning at det ene forbund respekterer det annet forbunds virkeområde og overenskomsten.

Dette er imidlertid ikke alltid iaktatt av enkelte forbund like overfor Bygningsarbeiderforbundet, og som det mest uheldige og skadelige tilfelle i så måte må nevnes Norsk Hydros nybygningsarbeide ved Rjukon og Herøya, hvilket arbeide ved sekretariatets godkjenning tillotes utført efter overenskomster som lå betydelig lavere enn de overenskomster som gjaldt for Bygningsarbeiderforbundet, likesom sekretariatet også godkjente at de bygningsarbeidere som var beskjeftiget med dette arbeide, skulde organiseres i tilslutning til Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund og Norsk Arbeidsmannsforbund. Denne ordning virket meget uheldig for Bygningsarbeiderforbundet både under tariffrevisjon og ellers.

For å forhindre gjentagelser av lignende art, vil Norsk Bygningsarbeiderforbunds styre foreslå:

1. Nybygningsarbeide samt større forandrings- og tilbygningsarbeider av enhver art som utføres av eller for industrielle bedrifter og kommuner, skal utføres efter lønns- og arbeidsvilkår som er godkjent av Norsk Bygningsarbeiderforbund. Disse overenskomster blir å oprette mellom Bygningsarbeiderforbundet og vedkommende bedrift.
2. De arbeidere som er beskjeftiget med sådant arbeide, skal stå tilsluttet Norsk Bygningsarbeiderforbund.
3. Medlemmer tilsluttet andre forbund må ikke påta sig til utførelse bygningsarbeide av nogen art, til ringere lønns- og arbeidsvilkår enn hvad som er bestemt i overenskomster som er opprettet av Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Forinnen de søker arbeide bør de derfor henvende sig til vedkommende forening for å erholde de nødvendige opplysninger.

I anledning henvendelse fra Kongsvinger og Omegns Bygningsarbeiderforening vedrørende Skog- og Landarbeiderforbundets medlemmer vil styret for Norsk Bygningsarbeiderforbund uttale at både forbundskontoret og flere av forbundets Oslo-foreninger har hatt meget besvær med medlemmer av Skog- og Landarbeiderforbundet, idet de ofte tar arbeide under gjeldende overenskomster for bygningsfagene og ofte også nekter å overføre sitt medlemsskap til vedkommende avdeling av vårt forbund.

Vegringen begrunnes ofte med den store forskjell i fagforeningskontingenten.

Det er derfor nødvendig at det vedtas beslutninger som for fremtiden hindrer gjentagelser av lignende art, hvorfor punkt 3 i forbundsstyrets forslag er berettiget og nødvendig.

Da kongressens beslutning av 1923 om fagorganisasjonens omlegning fra fagforbund til industriforbund ennå ikke er gjennomført i sin helhet, vil kongressen på ny innskjerpe at den fattede beslutning lojalt må etterkommes av de tilsluttede organisasjoner.

Kongressen vil derfor pålegge sekretariatet å opta et energisk arbeide for å realisere beslutningen om at det kun skal være ett forbund innen samme industri.

I anledning forslaget fra vår avdeling i Kongsvinger, om at der i lovene skulde innflettes en bestemmelse om samorganisasjonenes virkeområder, finner forbundsstyret lovforandringen her unødig, idet det selvsagt må kunne gå an å finne en mere naturlig inndeling mellom samorganisasjonenes områder enn tilfelle er for Kongsvingers vedkommende.

I anledning forslaget fra vår avdeling i Bodø, kan forbundsstyret ikke anbefale det i den foreliggende form, men vil uttale at organisasjonen bør strekke sig så langt som mulig med økonomisk støtte når det gjelder å oparbeide organisasjonen i Nord-Norge.

Med hensyn til forslaget fra Bygningsarbeidernes Industrigruppe, Oslo, om at kravet om 6 timers dagen inngår som en del i formålsparagrafen, er forbundsstyret enig heri, idet de også faller i flukt med den beslutning som blev fattet på forbundets siste landsmøte.

Forbundet er likeledes enig i å anbefale forslaget fra Malersvennens Forening, Oslo, om at der ved tariffrevisjonen må kreves 6 timers arbeidsdag.

Fra Murarbeidernes Forening, Oslo.

Norsk Bygningsarbeiderforbunds landsmøte i 1930 behandlet inngående fagskillestriden innen bygningsindustrien og der vedtokes beslutninger i saken med sikte på løsning i spørsmålet for såvel Bygningsarbeiderforbundets avdelinger som Norsk Murerforbunds.

Under debatten i denne sak uttalte flere talere at det var forutsetningen for deres stillingtagen i spørsmålet, at den tidligere av Landsorganisasjonens kongress fattede beslutning om industriforbund nu blev gjennomført, således at der blev sammenslutning av disse to forbund.

Murarveidernes Forening, Oslo, vil derfor henstille til Landsorganisasjonens sekretariat, at det gir sin medvirkning til at sammenslutningen kan skje snarest.

Vi vil videre be om at saken blir utredet og opsatt på dagsordenen til kongressen 1931, så at de to forbunds avdelinger får anledning til å ta standpunkt til sakens realitet ved valgene av representanter til kongressen.

For sakens hurtige fremme sendes denne henstilling direkte til sekretariatet. Skulde dette mot formodning ikke ville etterkomme vår anmodning, bedes dette oss meddelt så betids at vi gjennom Bygningsarbeiderforbundet kan fremme forslag i denne sak.

Fra Norsk Matros- og Fyrbøterunion.

Angående organiseringen av hvalfangstarbeiderne, har vårt hovedstyre besluttet å foreslå følgende uttalelse forelagt for kongressen til uttalelse:

«Kongressen hilser med glede enhver bestrebelse som går ut på å trekke nye grupper av arbeidere inn i organisasjonen. Når det gjelder hvalfangsindustriens arbeidere, er det selvsagt store vanskeligheter forbundet med å få dem organisert på grunn av de spesielle forhold disse folk arbeider under. Man er imidlertid opmerksom på at der i løpet av siste år er drevet en forsterket agitasjon blandt hvalfangstarbeiderne, en agitasjon som også Landsorganisasjonen har ydet sin støtte til.

Kongressen gir sin fulle tilslutning til de bestrebelser som er gjort for å organisere hvalfangstarbeiderne og få opprettet overenskomster i denne betydelige industri.

Idet man forutsetter at det også fremtidig vil bli gjort hvad gjøres kan i den retning, bemyndiges sekretariatet til å yde fortsatt økonomisk støtte til det agitasjons- og organisasjonsarbeide som er nødvendig for å bygge op en sterk organisasjon i hvalfangstindustrien, likesom den samlede fagorganisasjon er beredt til om det skulde vise sig nødvendig å yde disse arbeidere sin fulle solidariske støtte for å få etablert ordnede organisasjonsmessige vilkår i hvalfangsten.»

Fra avd. 20, N. A. F.

Forslag: Den av kongressen av 1923 fattede beslutning om industriorganisasjoner, opheves eller forandres derhen at det blir adgang for de forskjellige fagforeninger å tilmelde sig sine rette angjeldende fagforbund.

Motivering:

Ifølge uttalelser på kongressen i 1923 ved overgangen til industriorganisasjoner, skulde alle faggrupper som blev tilsluttet andre forbund, bli behandlet i likhet med tilsvarende fagforbund.

Dette er nu aldeles illusorisk, og må få en utformning som kan tilfredsstille den voksende misnøie med den nuværende organisasjonsform innen de forskjellige faggrupper.

Kongsvinger og Omegns Bygningsarbeiderforening

avholdt medlemsmøte den 28 oktober 1930 hvor følgende forslag til kongressen 1931 enstemmig blev vedtatt:

Kongsvinger og Omegns Bygningsarbeiderforening foreslår for kongressen følgende:

Det utarbeides et skarpt og spesifisert skille på arbeide som sorterer under Bygningsarbeiderforbundet og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Foreningen finner at de nuværende forhold ikke er tilfredsstillende.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbunds medlemmer rykker inn på arbeidsplassene etter sine tariffen som jo ligger langt under bygningstariffen og fortrenger den stedlige Bygningsarbeiderforenings medlemmer.

Vi mener derfor at en lovparagraf her vil være på sin plass og skape rene og greie linjer for begge parter.

Fra Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Under forbehold av landsmøtets tilslutning foreslår N. S. L. F. at den forestående fagkongress optar til drøftelse følgende forslag:

I.

Det gis adgang til å organisere et spesielt forbund av jordbruks- og gartnerarbeidere. Sekretariatet pålegges å medvirke til å organisere et sådant forbund når tiden dertil ansees å være inne.

II.

Kongressen pålegger sekretariatet til å opta arbeidet for å få sammenført i eller under ett forbund alle arbeidere ved veivedlikeholdet.

Til begrunnelse herav skal anføres følgende:

Ad I. N. S. L. F. er i hele sitt anlegg et skogs- og fløtningsforbund. Teknikken og taktikken er basert på denne gruppe og dens spesielle forhold i enhver henseende. Og dette er det ikke mulig å endre i nogen vesentlig grad. Skulde det skje vilde det bare gå ut over hovedgruppen og dermed skade hele forbundet.

Vi har nu en tid hatt tilslutning av spesielle landarbeiderforeninger og vi har hatt en rekke konflikter, som ennå for en stor del er uløst. Det har vist sig at dette arbeide faller ut på en ganske annen måte enn det øvrige i forbundet. For det første er det en ganske annen mentalitet som preger de arbeidere det her gjelder, for en stor del betinget av deres spesielle arbeidsforhold. De er knyttet til tjenesten det hele år eller halve år, har delvis lønn i naturalier o. s. v. Mange reiser gjerne fra sted til sted og er ikke knyttet til eget bruk. Det motsatte er gjerne tilfelle med landarbeiderne i skogdistriktene.

Det har vist sig at de kamp- og arbeidsmetoder som tillempes i N. S. L. F. ikke har den effektive virkning for denne gruppe som for skogs- og fløtningsarbeiderne. Erfaringen viser med andre ord at arbeidet må legges på en annen baug.

Ved at denne gruppe er tilsluttet N. S. L. F. har den opfatning lett for å gjøre sig gjeldende, at man uten nogen som helst forberedelse kan gå til kamp. Det er opstått en rekke slike kamper uten at det har vært mulig å få dem løst innenfor et rimelig tidsrum. Forholdet er jo det innen vårt forbund at de lokale avdelinger har en ganske utstrakt selvbestemmelsesrett, men det kan tviles om dette kan praktiseres i slik utstrekning innen gruppen landarbeidere.

Hovedsvakheten er imidlertid den ennu minimale tilslutning av landarbeidere til organisasjonen. Det som skal til er et omfattende organisasjons- og opplysningsarbeide. Denne gruppe lever til dels ennu under patriarkalske forhold og er preget av husbondens syn i mange henseender. Der må organiseres et vekkelsesarbeide i full målestokk. Og ikke bare det: De må ha en organisasjon som kan samle dem, som er oppbygget med deres spesielle forhold for øie og hvis hovedoppgave er hensynet til disse arbeidere og som i ett og alt kjemmer deres leve- og arbeidsforhold.

Enhver vil forstå at det ikke er mulig for vårt forbund å overkomme det veldige arbeide det her er tale om. Det må her komme hjelp fra den samlede fagorganisasjon. Denne hjelp vil ha den største effekt, hvis den ydes direkte til en ansvarlig organisasjon av de folk det her gjelder. Det vil dessuten være uriktig å pålegge N. S. L. F. oppgaven. Vi er nu kommet så langt at det kan sies at vi under normale forhold står så nogenlunde på egne ben, men det er ennu en mengde besværligheter igjen å gjennomgå og det er agitasjonsarbeide mer enn nok blandt hovedgruppen, skog- og fløtningsarbeiderne. Med vår beskjedne kontingent klarer vi ikke mer.

Et norsk landarbeiderforbund bør i første rekke baseres på det mere utviklede halvgartneri og handelsgårdsbruk rundt Oslo samt de rene landbruksstrøk rundt Mjøsa og ut efter Oslofjorden. Dette blir en etter forholdene fast og solid basis. Landarbeiderne i de rene skogdistrikter bør iallfall i overgangstiden bli stående i N. S. L.F.

Innen det område som er nevnt ovenfor har vi en organisasjon i utvikling. Den har riktignok vært utsatt for en rekke påkjenninger, men får den begynne på egen grunn med den nødvendige hjelp i begynnelsen og det kan skaffes en dyktig teknisk og organisatorisk leder skulde det ikke være tvil om at der i løpet av en forholdsvis kort tid

kunde legges grunnen til et virkelig fagforbund blandt gartner- og landarbeidere.

Ad II. Forbundet har fra landsgruppestyret for veivedlikeholdsarbeiderne innen forbundet mottatt følgende skrivelse:

Veiarbeidernes og veivedlikeholdsarbeidernes gruppe styre hadde møte i Oslo den 12 november 1930 i forbindelse med forhandlingene hos veidirektøren. Man drøftet på ny spørsmålet om en mere passende organisasjonsform for veivedlikeholds- og veiarbeidere som er beskjeftiget for det offentlige (stat, fylke og kommune). Man finner det meget u hensiktsmessig at disse arbeidere nu er delte på tre forskjellige forbund, da dette bidrar til å stille gruppen svakere overfor myndighetene enn den efter sitt samlede medlemstall behøver å være. Styret finner det påkrevet at det undersøkes hos Landsorganisasjonen, Norsk Arbeidsmannsforbund og Norsk Kommuneforbund om det skulde være mulighet for å sammenslutte gruppene innen de to nevnte forbund og N. S. L. F. til et selvstendig forbund.

I henhold til foranstående vil gruppen henstille til Norsk Skog- og Landarbeiderforbund om å søke dette spørsmål løst på den mest hensiktsmessige måte.

Veivedlikeholds- og veiarbeidernes gruppe, Oslo, innen N. S. L. F.

Det hersker ennu en del uklarhet om hvor og i hvilket forbund disse arbeidere skal stå. Under kongressens behandling av industriforbundsformen var det forutsetningen at f. eks. veivokterne skulde stå i Norsk Kommuneforbund. Fra Norsk Arbeidsmannsforbunds side blev det gjennom en rekke år nedlagt et stort arbeide for å få veiarbeiderne tilsluttet organisasjonen. Men hverken N. K. F. eller N. A. F. var noget særlig heldige i sine bestrebelser.

Da N. S. L. F. skulde stiftes i 1927 foreslo den av sekretariatet nedsatte organisasjonskomité at arbeiderne under veivedlikeholdet skulde stå i dette nye forbund.

I de tre år som er gått har det lyktes å få en rekke av disse arbeidere inn i forbundet. Delvis står de enkeltvis tilsluttet de almindelige blandede skog- og landarbeiderforeninger og delvis har de dannet spesielle avdelinger. Det er nu 29 slike selvstendige avdelinger. På en landskonferanse for disse spesialavdelinger, holdt våren 1929, blev det besluttet å velge et spesielt landsgruppe styre til å lede forhandlinger, agitasjon m. v.

Med de medlemmer som står i de blandede foreninger regner man at det nu i N. S. L. F. står tilsluttet omkring 700 vei- og veivedlikeholdsarbeidere. Heri er ikke medregnet sådanne som rent tilfeldig og

ved nødsarbeide kan få arbeide ved veiarbeide av en eller annen art.

Det foregår for tiden en veldig utvikling av dette fag. Hele veinettet er på grunn av den sterkt økede trafikk under utbedring, likesom det vanlige vellikeholdsarbeide er øket betydelig. De gamle redskaper avsløses av maskinelle hjelpemidler. Staten legger stadig større deler av veinettet under sin administrasjon.

Stillingen for fagets arbeidere er således nu ved å bli en ganske annen enn den var for en del år tilbake.

Det er ganske oplagt at når det blir et stadig mindre skille mellom de egentlige statens veianleggsarbeidere og den gruppe arbeidere som virker ved veivedlikeholdet, både ved at de mer og mer får Staten som arbeidsgiver og ved at anlegg og vedlikehold går mere og mere op i hinannen, vil det også være innlysende at disse må samles i én organisasjon, så de kan optre utad som én organisatorisk enhet. Ellers vil de lett gjensidig komme til å vanskeliggjøre forhandlinger med arbeidsgiveren, enten nu dette er Staten, fylket eller en enkelt kommune.

Det kan være et skjønsspørsmål om det skal søkes dannet et eget forbund av denne gruppe eller ikke. Hovedsaken er at de alle samles inn under et forbund. Da dette kan støte på vanskeligheter fordi flere forbund er interessert, har vi funnet det riktigst å foreslå at kongressen gir et direktiv som ikke er til å misforstå. Det er selvsagt bedre at denne sak ordnes i vennskapelighet enn at man venter til det begynner å brytes og skapes bitterhet, således som tidligere har vært tilfelle i lignende anledninger.

Fra Sulitjelma Elektrikerforening:

Den av kongressen av 1927 fattede beslutning om industriorganisasjoner opheves eller forandres derhen at det blir adgang for de forskjellige fagforeninger å tilmelde sig sine rette angjeldende fagforbund.

Motivering:

Når foreningen har tillatt sig å fremkomme med dette forslag, er det i bevisstheten om at beslutningen om industriorganisasjonsformen av 1923 ikke har latt sig gjennomføre efter forutsetningen.

Samt ifølge de uttalelser som fremkom på kongressen i 1923 ved overgang til industriorganisasjonsformen, om at alle faggrupper der blev tilmeldt andre forbund skulde bli behandlet i likhet med tilsvarende fagforbund. Dette er nu aldeles illusorisk og må få en utløsning som kan tilfredsstille den voksende misnøie innen de forskjellige faggrupper.

Vi mener derfor at vårt forslag bør vedtas, da en sådan beslutning best vil tjene til organisasjonens vel.

Fra avd. 232, Skedsmo Arbeidsmannsforening.

Det henstilles til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons 12. ordinære kongress å vedta:

Alle veiarbeidere, veivoktere samt spesialarbeidere ved veivesenet samlet til et forbund — subsidiært et av de bestående.

Motivering:

Som forholdene nu er, er en del av veiarbeiderne samlet i Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, en annen del i Norsk Kommuneforbund og en tredje del i Norsk Arbeidsmannsforbund. Da det er en kjensgjerning, at det er vanskelig å få opprettet overenskomst med Statens Veidirektorat, mener vi det må være en fordel om alle disse arbeidere blev samlet i ett forbund, som så kunde sette hele sin kraft inn på å få forbedret disse arbeideres kår.

Norsk Komuneforbund.

Fra flere av våre foreninger og likeledes fra Oslo stedsstyre er det kommet henvendelse til forbundet om å søke å få optatt på kongressen spørsmålet om medlemskap i de forskjellige organisasjoner og adgangen til å kunne ta anvist arbeide. I den senere tid har vi hatt en rekke tilfelle, hvor medlemmer av Norsk Kommuneforbund av Arbeidskontoret er anvist arbeide i bygningsfagene, men når de kommer på arbeidsplassen blir de nektet å fortsette arbeidet. Etter hvad vi har bragt i erfaring er det ikke bare vårt forbund som har vanskeligheter i så henseende.

Landsorganisasjonens lover § 2, punkt 5, har bestemmelse om medlemmers overflytning fra den ene organisasjon til den annen når de skifter arbeidsplass. En del medlemmer som tidligere har tilhørt Bygningsarbeiderforbundet har, når de har fått arbeide ved kommunen, fulgt bestemmelsen i Landsorganisasjonens lover og har overflyttet sig til Norsk Kommuneforbund. Når de ikke lenger har arbeide ved kommunen, men søkt sig overflyttet til arbeide som henhører under bygningsvesenet og av Arbeidskontoret blir anvist arbeide, blir de av organisasjonen nektet å fortsette arbeidet. Det er til og med sagt at det er fordi de er medlemmer av Norsk Kommuneforbund at de ikke kan fortsette arbeidet. Det har også vært antydning at uorganiserte har lettere for å kunne fortsette på arbeidsplassen enn de som er medlemmer av Norsk Kommuneforbund, men som før nevnt er det ikke bare vårt forbund som har vanskeligheter i så henseende, og det kan vel være mulig at det også fra andre forbund kan bli innsendt forslag til behandling på kongressen.

Vi vil derfor herigjennem anmode sekretariatet om å utarbeide forslag som tar sikte på å hindre det misforhold som er til stede ved at enkelte forbund nekter organiserte arbeidere å få arbeide. I den stilling saken nu er kommet, blir det absolutt nødvendig at den samlede organisasjon tar standpunkt til hvordan det skal forholdes i foran nevnte tilfelle.

Vi vil også påpeke at ungdommen som i disse arbeidsløse tider vokser op, har vanskelig for å bli organiserte. De har vanskelig for å kunne komme inn på nogen arbeidsplass, og får således ikke noget bestemt forbund å holde sig til. Følgen blir at ungdommen kommer til å være uorganisert, mens det burde være organisasjonens oppgave å søke å få disse folk med i organisasjonen. Vi vil derfor også anmode om at sekretariatet overveier denne sak og søker fremmet forslag til kongressen. Vi har tenkt oss at der også angående dette forhold vil komme forslag fra andre organisasjoner, og vil derfor innskrenke oss til å henstille til sekretariatet å søke å få spørsmålet op til behandling på kongressen og lage innstilling i saken.

Fra Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening, N. A. F.

Foreningen sender en lengere forestilling angående en konflikt ved Hovedbanen, og konkluderer med følgende forslag:

«Kongressen fastslår, at alle arbeidere, uansett hvilke organisasjoner de tilhører (så vel som uorganiserte), stiller sig solidarisk med de arbeidere som gjennom sin organisasjon forsøker å hindre at arbeidernes lønns- og arbeidsvilkår forringes, samt hindre andre overgrep fra arbeidskjøperne. Følgelig bør alle kamper som føres mellom arbeiderne og arbeidskjøperne respekteres. Dette anser vi for en absolutt nødvendighet. Å forsøke å gjøre en annen opfatning gjeldende på dette punkt vil føre til farlige og vidtrekkende konsekvenser og kan under ingen omstendighet aksepteres.»

Fra sekretariatet forelå følgende innstilling:

De mange forslag som foreligger om organisasjonsformene berører egentlig ikke organisasjonens struktur, men allikevel flere viktige sider av dens virksomhet: således Landsorganisasjonens forhold til forbundene, forbundenes innbyrdes forhold, særlig grenseforhold og samorganisasjonenes stilling og virkeområde. Efter sekretariatets opfatning er det ikke grunn til nu å rulle op organisasjonsspørsmålet i hele sin bredde, men det kan være praktiske sider som fortjener å komme under overveielse.

De spørsmål som er reist, er imidlertid ikke slik tilrettelagt at foreningene og den forestående kongress er forberedt på å gå til behandling av dem. Den korte frist som er levnet sekretariatet til gjennom

gåelse av innsendte forslag, har heller ikke gjort det mulig å få denne sak nu tilstrekkelig utredet og klarlagt. Derfor vil man foreslå at kongressen nedsetter et organisasjonsutvalg på 7 medlemmer.

Dette utvalg gjennomgår forslagene og tar på et praktisk og enkelt grunnlag op de spørsmål som er fremme og de som utvalget selv anser er av interesse, og forelegger i god tid før neste kongress sin utredning for sekretariatet. Dette avgir sin innstilling som sammen med utvalgets utredning settes op på neste kongress dagsorden.

Beslutningen av 1923 står ved makt og må lojalt respekteres. Derfor må spørsmålet om gjennomførelse av kongressens beslutninger straks optas til behandling av de forbund som ennå ikke har gjennomført de vedtatte beslutninger.

Disse forhandlinger ledes av sekretariatet.

Rapport over forhandlingene meddeles representantskapet.

I henhold til ovenstående vil sekretariatet innby kongressen til å fatte følgende beslutning:

De forslag som er innkommet i organisasjonsspørsmålet oversendes et organisasjonsutvalg på 7 medlemmer, valgt av kongressen. Utvalgets utredning med sekretariatets innstilling forelegges neste kongress.

Sekretariatets medlem, Forbord, optar forslaget fra Norsk Transportarbeiderforbund, da han mener at forslaget er helt overensstemmende med kongressbeslutningen av 1923.

Under sakens behandling på kongressen blev følgende forslag fremsatt, som likeledes oversendtes organisasjonsutvalget:

O. M. Haugen optok følgende forslag fra Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, som tidligere i dagsordenen var utsatt:

«§ 1. Arbeidernes fagl. Landsorganisasjon i Norge er en sammenslutning av landsomfattende industri- eller fagforbund, og dens formål er:

§ 2. 1. Hovedenhetene innenfor Landsorganisasjonen er de landsomfattende industri- eller fagforbund.

§ 5. I annet avsnitts siste punktum forandres ordet «industriforbundene» til forbundene.»

Anders Birkeland foreslo Norsk Matros- og Fyrbøterunions forslag oversendt sekretariatet.

P. H. Vestad optok tilleggsforslag i forbindelse med N. S. L. F.'s forslag om at sekretariatet optar arbeidet snarest mulig.

Edw. Mørk optok følgende forslag fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon:

«Kongressen velger en komité på 5 medlemmer med representanter fra sekretariatet og samorganisasjonene som får i oppdrag å utarbeide forslag til en-

omordning av samorganisasjonenes geografiske område. Komitéens innstilling forelegges representantskapet til avgjørelse.»

Ivar Ertresvaag foreslo følgende om organiseringen av hvalfangstarbeiderne:

«Hvalfangstindustrien er et av den norske kapitalismes viktigste utbyttingsfelter, hvor arbeidskjøperne soper inn millioner av kroner, mens hvalfangstarbeiderne i stor utstrekning arbeider for sultelønninger og en hensynsløs utpresning av arbeidskraften. Hvalfangstarbeiderne har ikke maktet å reise sig til kamp mot denne utbytning. Derimot har arbeidskjøperne gjennomført et raffinert procentsystem som bevirker en ytterligere utpresning av arbeidskraften og binder arbeiderne til slavekontrakter, hvor de fraskriver sig retten til å hevde sine meninger og gå til kamp for å fremme sine økonomiske interesser. En kamp i hvalfangstindustrien kan ikke føres isolert fra de øvrige industrier. Likeså vil en kamp i hvalfangstindustrien få en utpreget interpasjonal karakter, særdeles i forbindelse med transport- og jernindustrien.

Matros- og Fyrbøterunionen har forsøkt å organisere disse arbeidere i tilslutning til Unionen. Men det viser sig at Unionen ikke har maktet å løse denne oppgave. Den posisjon de har hatt for en 3 år tilbake, har de mistet. Landsorganisasjonen, Unionen og de interesserte forbund, Transport- og Jern- og Metallarbeiderforbundet, har ikke interessert sig for å reise disse arbeidere til kamp og understøtte kampen på en sådan måte at hvalfangstarbeiderne kunde få tiltro til organisasjonen. Man kan bare henvise til Jern- og Metalls sympatiaksjon i 1930 for hvalfangstarbeidernes kamp, som var den rene skandale.

Det har i lengere tid vært et almindelig krav fra hvalfangstarbeiderne at de ønsket et eget forbund for denne industri. De egenartede forhold innen hvalfangstindustrien tilsier at hvalfangstarbeiderne får organisere sitt eget forbund.

1. Hvalfangstarbeiderne vil ikke kunne organiseres uten ved at man straks opptar arbeidet for å organisere kampen mot hvalredernes blodige utbytning. Gjennom organisering av forberedende kampkomitéer blandt disse arbeidere som kan tilrettelegge en målbevisst aksjon ved sesongens begynnelse, må hvalfangstarbeiderne mobiliseres i kamp for følgende hovedkrav:

Avskaffelse av de individuelle kontrakter og opprettelse av kollektivavtaler. Forhøielse av de faste lønninger. Kamp mot procentsystemet.

Effektiv kontroll gjennom arbeidernes egne valgte tillitsmenn over arbeidstidsforhold, kost og boligforhold ombord i fangstbåtene, kokeriene og ved stasjonene.

2. Beslutningen om å organisere hvalfangstarbeiderne i Norsk Matros- og Fyrbøterunion har ikke tilsvart sin hensikt.

3. Hvalfangstarbeiderne organiseres som eget industriforbund.»

Gunnar Sethil fremsatte følgende forslag:

«Grunnlaget for organisasjonens oppbygging må fortsatt være kongressbeslutningen av 1923, men hvor det gjelder tvist om retten til arbeide må den praksis befølges, at de som av et arbeidskontor i henhold til dettes regler blir anvist arbeide, har rett til å ta dette arbeide uansett medlemskap i denne eller hin organisasjon, når arbeidsforholdet på arbeidsplassen organisasjonsmessig sett er i orden og medlemmene befølger bestemmelsene i Landsorganisasjonens lover angående overflytning av medlemskapet.

De forslag som er innkommet i organisasjonsspørsmålet oversendes et organisasjonsutvalg på 7 medlemmer valgt av kongressen. Hvor det opstår tvist organisasjonene imellem, skal organisasjonsutvalget innkalle partene for å søke tvisten bilagt.

Lykkes ikke dette oversendes saken til sekretariatet til avgjørelse. Finner sekretariatet at det for sitt vedkommende ikke vil felle dom i saken, opnevner sekretariatet for anledningen en voldgiftsrett på 5 medlemmer, som får sig saken forelagt til pådømmelse.

Til medlemmer av voldgiftsretten må ikke opnevnes nogen der er part i saken eller på nogen måte kan sies å være inhabil. Rettens formann bør være jurist.»

Elias Volan fremsatte følgende forslag:

«Under henvisning til beslutningen av 1923 understreker kongressen nødvendigheten av at sekretariatet aktivt arbeider for realiseringen av industriorganisasjonsformen. Særlig vil kongressen peke på nødvendigheten av at der i bygningsindustrien og jernindustrien bare blir et forbund i hver industri, og at der bringes orden i statsfunksjonærenes organisasjonsforhold. Sekretariatet må sørge for at spørsmålene hurtigst mulig blir utredet og forelagt medlemmene på forsvarlig vis. Ved inngåelse av tariffavtaler i grenseområder må sekretariatet påse at der ikke inngås avtaler på ringere betingelser enn de som gjelder for lignende arbeide.»

Organisasjonsformene.

De forslag som er oversendt organisasjonsutvalget omhandler følgende hovedspørsmål:

1. *Organisasjonsformene.* (Industri- eller fagforbund.)
2. *Grensetvister.*
3. *Organisering av nye arbeidsgrupper og disses plassering i organisasjonen.*
4. *Samorganisasjonenes virke- og grenseområder.*
5. *Organisering av de arbeidsløse og ungdommen.*
6. *Monopoliseringstendensene m. v.*
7. *Samarbeidet mellom forbundene ved opprettelse av tariffavtaler. . .*
8. *Behandling og løsning av tvister mellom organisasjonene.*

Industri- eller fagforbund.

Kongressen i 1923 besluttet at fagorganisasjonen skulde omlegges etter de industrielle linjer. Beslutningen er gjentatt på de senere kongresser. Organisasjonsutvalget har ikke mandat til og finner heller ingen grunn til å foreslå nogen endring i den hovedlinje for fagorganisasjonens oppbygning som kongressene har vedtatt.

Når det er reist kritikk mot organisasjonens ledende instanser, fordi kongressens beslutninger ikke er gjennomført helt og fullt, så

rammer denne kritikk en rekke organisasjoner og deres medlemmer. Fagforeningene, samorganisasjonene, forbundene og Landsorganisasjonen har, under de vekslende og usikre forhold på arbeidsmarkedet, ikke maktet å forene arbeidernes klasseinteresser slik at de snevre, faglige, særinteresser er fjernet fra organisasjonsarbeidet. Men på den annen side skal man ikke glemme de store og inngripende forandringer og forenklinger som er gjennomført i organisasjonsforholdet i en rekke av de største og mest betydningsfulle industrier.

Som eksempel nevnes:

Jernindustrien. Før 1923 var 9 forskjellige forbund interessert i denne industri. Etter omlegningen er det bare Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Norsk Formerforbund som står som parter i tariffavtalene.

Bygningsfagene. Før Bygningsarbeiderforbundet blev stiftet stod 8 forbund som parter i bygningsfagenes tariffavtaler mot nu 3 forbund.

I kjemisk industri var minst 5 forbund interessert. Nu står praktisk talt alle arbeidere i Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund.

Ved bergverkene hadde 5 å 6 forbund medlemmer og tariffavtaler. Nu er det bare noen få elektrikere som har brutt med Landsorganisasjonen, som opprettholder særorganisasjon.

I papirindustrien er industriforbundsprinsippet gjennomført på få undtagelser nær.

På samme måte kan det henvises til foreninger og omorganiseringer som er foretatt av andre forbund.

Organisasjonsutvalget er klar over at det er mangler til stede og at disse mangler bør og må rettes. Under dette arbeide må Landsorganisasjonen ha for øie at de motsetningsforhold som er til stede på grunn av stridende interesser, vanskelig lar sig fjerne ved et maktbud, men i første rekke ved opplysning og samarbeide.

Den utvikling som har foregått og som pågår innenfor arbeidslivet, fortøner sig for enkelte grupper som forsøk på å koble dem ut som medbestemmende faktorer i fastsettelsen av arbeidsvilkårene. Enkelte grupper ser også i den tekniske utvikling hele sin eksistens truet ved at deres tidligere arbeide søkes overført til andre grupper. Det kan heller ikke nektes at de grupper som har funnet støtte for sine interesser i de nye arbeidsmetoder har utnyttet situasjonen til egen fordel. I den kamp som er ført om de gruppevise særinteresser, har enkelte sett fordel i å opprettholde sine særorganisasjoner. Enkelte organisasjoner har endog trådt ut av Landsorganisasjonen for å «stå

fritt». Den opnådde «frihet» vil som regel innskrenke sig til å stå fritt i forholdet til sine organiserte klassefeller. I kampen mot arbeidskjøperne står ingen arbeider fritt.

Fagorganisasjonen kan ikke opta nogen kamp mot den tekniske utvikling. Dens oppgave er å forsvare arbeiderklassen mot øket utbytning og sørge for å bedre levestandarden, så vel for de enkelte grupper som for hele arbeiderklassen. Under disse forhold må fagorganisasjonen arbeide for at de arbeidsgrupper, hvis arbeidsfelt blir innskrenket eller overflødiggjort ved industriens mekanisering, får rett til det arbeide som ligger nærmest deres fag eller tilvante arbeidsmetoder.

Fagkongressen i 1923 forutsatte sammenslutning av forbund hvis medlemmer hadde fellesinteresser i sitt daglige arbeide, eller hvis arbeidsforhold var så uensartet at en sammenslutning av forbundene vanskelig kunde komme i stand, uten at enkelte grupper måtte fra-skrive sig forskjellige rettigheter i organisasjonen, eksempelvis medlemsskap i arbeidsledighetskasser og forsikringskasser.

Utviklingen har vist at de grupperinger man den gang foretok vanskelig lar sig gjennomføre. Man har endog måttet godkjenne opret-telsen av nye forbund bestående av grupper som var tilført et av de da godkjente industriforbund. Dette gjelder Norsk Skog- og Land-arbeiderforbund og Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund. Her-til kommer Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund som er optatt i Landsorganisasjonen som selvstendig organisasjon. Kongres-sen i 1923 forutsatte at denne gruppe skulde organiseres i Transport-arbeiderforbundet.

Under henvisning til foranstående og de erfaringer som er høstet samt den utvikling som har funnet sted vil organisasjonsutvalget fore-slå at følgende forbund og grupper bør sammenslutes til et felles-forbund:

Beklædningsindustrien:

Norsk Tekstilarbeiderforbund.

Norsk Beklædningsarbeiderforbund.

Bygningsindustrien:

Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Norsk Murerforbund.

De elektriske installatører.

Grafisk industri:

Norsk Centralforening for Boktrykkere.
 Norsk Bokbinder og Kartonnasjearbeiderforbund.
 Norsk Litografisk forbund.
 Arbeiderpartiets Presseforening.

Jernindustrien:

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og
 Norsk Formerforbund.

Jernbane-etaten:

Norsk Jernbaneforbund.
 Norsk Lokomotivmannsforbund.
 Jernbanenes Kontorpersonales Forbund.

Kommunale virksomheter, teatrene, sykepleien og hygieniske virksomheter:

Norsk Kommuneforbund.
 Veivoktere
 Teknisk personale ved teatre, kinoer o. l.
 Norsk Barber- og Frisørsvenners Forbund.
 Betjening ved sykepleien.

Nærings- og nydelsesmiddelindustrien:

Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.
 Norsk Baker- og Konditorforbund.
 Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund.
 Tobakkarbeiderforbundet i Norge.

Post-, telefon- og telegraftjenesten:

Norsk Postforbund og
 Norsk Telegraf- og Telefonforbund.

Skotøi-, skinn-, lær- og gummiindustrien:

Norsk Skotøiarbeiderforbund.
 Norsk Skinn-, Lær og Gummiindustriarbeiderforbund.
 Arbeiderne ved kalosjefabrikkene.

Denne organisasjonsplan forutsetter oppløsning av Elektrikerforbundet, idet installatørene overføres til Bygningsarbeiderforbundet.

Betjeningen ved de offentlige kraftstasjoner må da overføres til Kommuneforbundet og de øvrige medlemmer til de respektive industriforbund.

Treindustriarbeiderforbundet har drøftet spørsmålet om en sammenslutning med Bygningsarbeiderforbundet. Hvis sammenslutningen blir vedtatt av de to forbund, bør denne godkjennes av kongressen.

Beklædningsarbeiderforbundet:

Kongressen i 1923 forutsatte at et beklædningsarbeiderforbund skulde bestå av skreddere, konfeksjonsarbeidere, trikotasjearbeidere, tekstilarbeidere, skotøiarbeidere og skinn- og lærarbeidere.

Efter organisasjonsutvalgets opfatning er det ikke praktisk å gi et beklædningsarbeiderforbund en så vid ramme som foreslått av sekretariatet i 1923. Man kommer da til å blande grupper sammen som har vært få fellesinteresser i det daglige organisasjonsarbeide. Derimot mener utvalget at Beklædningsarbeiderforbundet og Tekstilarbeiderforbund må kunne sluttet sammen til et felles forbund. Den uenighet som er til stede mellom disse to forbund om organisasjonsarbeidet blandt trikotasjearbeiderne, virker uheldig og kan lett komme til å skade arbeidernes interesser. Man har en rekke eksempler på at arbeidsgiverne har forsøkt å komme vekk fra konfeksjonstariffenes bestemmelser ved fastsettelsen av arbeidsvilkårene for de arbeidere som lager klædningsplagg av trikotasje. Den sammenblanding av trikotasje og tekstil som er til stede ved en rekke bedrifter og den tekniske utvikling innen disse bedriftsgrupper vil umuliggjøre fastsettelse av en organisasjonsmessig forsvarlig grense mellom de to forbund.

Bygningsindustrien:

Det har alltid vært forutsetningen at alle arbeidere som er beskjeftiget i bygningsfagene skulde sluttet sammen til et felles forbund. Når dette ikke er lyktes, skyldes dette motstand fra Murerforbundet og Elektrikerforbundet. Murerforbundet har selv trådt ut av Landsorganisasjonen og Elektrikerforbundet har selv satt sig utenfor Landsorganisasjonen på grunn av sin illojale optreden mot kongressens beslutninger om organisasjonsformene ved en rekke bedrifter i forskjellige industrier.

Det foreligger utarbeidet forslag til sammenslutning av Bygningsarbeiderforbundet og Murerforbundet. Forslaget er godkjent av Landsorganisasjonen.

Grafisk industri:

I sin innstilling til kongressen i 1923 uttalte sekretariatet at en industriorganisasjon innenfor den grafiske industri måtte lett kunne etableres. Det har imidlertid vist sig at der ingen forandring har funnet sted efter at de nye organisasjonsformer blev vedtatt.

Centralforeningen for Boktrykkere og Bokbinderforbundet har uttalt sig for sammenslutning.

Litografisk Forbund har ikke fattet nogen beslutning i saken.

Arbeiderpartiets Presseforening blev optatt i Landsorganisasjonen under forutsetning av at den skulde gå inn i et felles grafisk forbund.

Jernindustrien:

Jern- og Metallarbeiderforbundet og Formerforbundet har forhandlet om sammenslutning. Enighet er ikke opnådd. Formerforbundet stilte som krav at forbundet skulde optas i N. J. & M. F. som landsomfattende gruppe med egen lønnet tillitsmann og eget gruppestyre. Valget skulde foretas av gruppens representanter på N. J. & M. F.s landsmøte, formerforeningene skulde opprettholdes som før. Forbundets forslag til sammenslutning inneholder dessuten en rekke punkter som tar sikte på å sikre medlemmene særrettigheter inne fellesforbundet.

Jern- og Metallarbeiderforbundet har innrømmet formerne 1 lønnet tillitsmann, representasjonsrett i hovedstyret og representantskapet og delvis opprettholdelse av fagforeningene.

Saken var forelagt Formerforbundets landsmøte som med stort flertall forkastet Jern- og Metalls forslag til sammenslutning. Landsmøtet besluttet at spørsmålet om å opprettholde forbundet som selvstendig forbund skulde forelegges medlemmene til uravstemning. Denne avstemning bragte som resultat at 1297 medlemmer stemte for at forbundet skulde opprettholdes og 298 stemte for sammenslutning med Jern- og Metallarbeiderforbundet.

Organisasjonsutvalget er av den opfatning at der fremdeles og under sekretariatets ledelse må forhandles om en sammenslutning av de to forbund. Men sammenslutningen må skje på et grunnlag som ikke svekker medlemmenes stilling på arbeidsplassen. Sammenslutningsgrunnlaget må heller ikke i sine konsekvenser virke oprivende eller skadelige på andre organisasjonsforhold innen Landsorganisasjonen.

Kommunale virksomheter etc.:

Norsk Kommuneforbund omfatter arbeidere og tjenestemenn beskjeftiget i alle forskjellige kommunale virksomheter. Dessuten er det ved tidligere sekretariatbeslutning vedtatt at personale og betjening ved sykehus, sinnssykehus, pleiehjem m. v. skal stå tilsluttet til N. K. F. uansett om sykehusene eller pleiehjem tilhører kommuner, fylker, stat eller private. Ved siden av forskjellige institusjoner innen sykepleien har man andre hygieniske virksomheter, som badeanstalter, massasjeinstitutter m. v. og betjeningen ved disse bør samles i ett forbund. Da det er landets kommuner og fylker som beskjeftiger det alt overveiende av sykehus, badebetjening m. v. er det riktig at personalet samles i et forbund som har flertallet av disse spesielle lønntagere, nemlig Norsk Kommuneforbund. Norsk Barber- og Frisørsvenners Forbund er et forbund som må henføres til hygienisk virksomhet. Barber- og frisørfaget har i de senere år utviklet sig til også delvis å omfatte massasje og annen forskjellig hygienisk behandling. Det er derfor efter komitéens opfatning riktig at all betjening som er knyttet til hygieniske virksomheter samles i ett forbund. Norsk Barber- og Frisørsvenners Forbund bør derfor sammenslutes med Norsk Kommuneforbund.

Sekretariatet har også tidligere besluttet at det tekniske personale ved forskjellige teatre og fornøielseetablissementer bør samles i samme forbund som har betjening ved kinematografer. Da disse for alt overveiende er kommunale bør teatrenes tekniske personale tilsluttes N. K. F.

Veivokterne og arbeiderne ved veivedlikeholdet.

Angående de til organisasjonsutvalget oversendte forslag vedrørende organisasjonsforholdet for veivokterne og arbeiderne ved veivedlikeholdet kan organisasjonsutvalget ikke anbefale at det for disse arbeidere opprettes eget forbund.

Organisasjonsutvalget er av den opfatning at veivokterne, hvad enten de er ansatt av kommunene, fylkene eller Staten, bør organiseres i tilslutning til Norsk Kommuneforbund. Det vesentlige antall veivoktere er nemlig ansatt i kommuner eller fylker, og for riksveienes vedkommende administreres også vedlikeholdet av fylkesveikontorene. Det er således kommunene eller fylkene som inntar og avskjeddiger veivokterne. Disse arbeideres tariff-forhold bør derfor søkes ordnet sammen med tariffene for kommunenes eller fylkenes øvrige arbeidere og funksjonærer.

På samme måte bør man forholde sig både i organisasjonsspørsmål og i fastsettelse av arbeidsvilkårene for de arbeidere som antas til veivedlikehold forsåvidt denne beskjeftigelse kan betraktes som vedkommendes hovederhverv.

I laddistrikter hvor arbeidere inntas i tilfeldig veivedlikeholdsarbeide, bør vedkommende ha adgang til å stå i den organisasjon, hvis virkeområde omfatter vedkommendes hovedbeskjeftigelse.

Under henvisning til foranstående vil organisasjonsutvalget anbefale kongressen å vedta følgende beslutning:

Veivrokt og veivedlikeholdsarbeidere hvis hovedbeskjeftigelse knytter sig til dette arbeide organiseres i tilslutning til Norsk Kommuneforbund.

Næringsmiddelindustrien:

Kongressens beslutning av 1923 forutsatte et fellesforbund for alle arbeidere i nærings- og nydelsesmiddelindustrien. Denne form for oppbyggingen av et næringsmiddelarbeiderforbund har vist sig å støte på så mange praktiske og faglige vanskeligheter at beslutningen ikke har latt sig gjennomføre. Spørsmålet reiser sig derfor om kravet skal opprettholdes i sin fulle utstrekning som et dagsaktuelt krav. De 4 forbund det her gjelder har sine arbeidsplasser sterkt avgrenset fra hverandre. Og står således ikke i samme stilling som forbundene i bygningfagene, jernindustrien, de grafiske fag, jernbane-etaten m. fl., hvor de forskjellige forbunds medlemmer utgjør en lenke i en felles produksjonskjede. Man kan heller ikke se bort fra at 3 av forbundene i næringsmiddelindustrien har arbeidsledighetskasser som de under de nuværende forhold bestemt motsetter sig å opheve. Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet kan, som følge av de vekslende forhold innenfor flere av sine grupper, vanskelig opprette arbeidsledighetskasse. Uensartetheten i medlemmenes rettigheter i de forbund som efter beslutningen skulde sammensluttet til et fellesforbund, har således vært en vesentlig hindring for at sammenslutning ikke er kommet i stand. Organisasjonsutvalget mener dog at man må arbeide for en sammenslutning og at det prinsipielle krav om et forbund i denne industri fastholdes.

Statstjenestemennene:

Når det gjelder organisasjonsarbeidet blandt statstjenestemennene, har man drøftet forskjellige former. Et felles forbund for alle statstjenestemenn var i sin tid sterkt i forgrunnen. Efter organisa-

sjonsutvalgets opfatning vil det for tiden ikke være mulig å organisere alle statstjenestemenn i et felles forbund. Dertil er interessene og arbeidsforholdene så alt for uensartede.

Organisasjonsutvalget foreslår for kongressen at den godkjenner som fremtidig organisasjonsform for *statstjenestemenn* at der organiseres et forbund for hver etat, med adgang til å slutte mindre eller beslektede etatsorganisasjoner sammen til et forbund. I Landsorganisasjonen er det nu organisert 4 forbund av statstjenestemenn, nemlig: Norsk Jernbaneforbund, Norsk Lokomotivmannsforbund, Norsk Postforbund og Norsk Telegraf- og Telefonforbund.

Organisasjonsutvalget foreslår at der for *jernbaneetaten* opprettes et fellesforbund av Norsk Jernbaneforbund, Norsk Lokomotivmannsforbund og Jernbanenes Kontorpersonales forbund (det siste står utenfor Landsorganisasjonen). Under ledelse av sekretariatet er det ført forhandlinger om en sammenslutning av disse tre forbund. Saken skal behandles i de respektive organisasjoner.

Post-, telegraf- og telefontjenesten:

Norsk Postforbund og Norsk Telegraf- og Telefonforbund, som begge står tilsluttet Landsorganisasjonen, har hver for sig ca. 1500 medlemmer. Organisasjonsutvalget tror det vilde være riktig å sammenslutte disse to forbund til en felles organisasjon. Ved en sådan sammenslutning vil det organisatoriske og økonomiske grunnlag være tilrettelagt for et utvidet og effektivt organisasjonsarbeide i disse etater. Organisasjonsutvalget vil dog ikke foreslå at kongressen skal stille et absolutt krav om denne sammenslutning, men kongressen bør henstille til forbundene å forhandle om saken.

Skotøi-, skinn-, lær- og gummiindustrien:

I denne industri bør det foretas en sammenslutning til et felles forbund av alle arbeidere som er beskjeftiget i denne industri. Men en sammenslutning bør ikke bare omfatte Skotøiarbeiderforbundet og Skinn-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbundet; den må også omfatte de arbeidere som er beskjeftiget ved kalosjefabrikkene.

Kalosjefabrikkene har i de siste år i stadig stigende grad gått over til å produsere skotøi og gummistøvler. På den måte er produksjonen overført fra skotøifabrikkene til kalosjefabrikkene. Det er ingen grunn til de arbeidere som produserer skotøi skal stå delt i to organisasjoner.

Kristian Hansen anfører:

Da kalosjefabrikkene er utpregede teknisk-kjemiske bedrifter blir disse arbeidere fortsatt å organisere i tilslutning til Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund:

Det spørsmål som er oversendt fra Skog- og Landarbeiderforbundet om organisering av et selvstendig forbund for landarbeiderne og gartnerarbeiderne, finner organisasjonsutvalget ikke å kunne anbefale. Det vil være umulig i en overskuelig fremtid å få en organisasjonsbasis for gartnerarbeidere og landarbeidere i et selvstendig forbund med økonomisk evne til å kunne administrere sig selv og løse de oppgaver som foreligger for ivaretagelse av disse arbeideres lønns- og arbeidsvilkår og øvrige interesser. I denne forbindelse må organisasjonsutvalget peke på at Landsorganisasjonen har hatt store utgifter for utviklingen av Skog- og Landarbeiderforbundet. Skal man dessuten organisere et nytt forbund av arbeidere, hvis økonomiske evne til dels ligger dårligere an enn forholdet for hovedgruppen i Skog- og Landarbeiderforbundet, må man regne med betydelige ekstraomkostninger for Landsorganisasjonen.

Under henvisning til foranstående vil organisasjonsutvalget foreslå:

«Landarbeiderne og gartnerarbeiderne blir fortsatt å organisere i tilslutning til Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.»

Under henvisning til foranstående innstilling og kongressens beslutninger vil organisasjonsutvalget foreslå for kongressen å vedta følgende beslutninger:

1. *Organisasjonsutvalgets forslag angående den industri- og etatsvise sammenslutning og oppbygging av forbundene godkjennes.*
2. *Kongressen pålegger de forbund som skal slutes sammen i et industri- eller etatforbund, straks å opta forhandlinger om den praktiske gjennomførelse av sammenslutningen.*

Forhandlingene som ledes av sekretariatet, må være tilendebragt innen utgangen av 1936. Resultatet av forhandlingene forelleges efter hvert for Landsorganisasjonens representantskap.

Hvis enighet mellom forbundene ikke opnåes avgjøres saken med bindende virkning av representantskapet.

3. *Inntil sammenslutning kan komme i stand plikter forbundene å opprette et kartell som behandler alle saker av felles karakter for de interesserte forbund.*

4. Sekretariatet godkjenner regler for kartellenes arbeide.
5. De forbund som i henhold til de vedtatte beslutninger skal overføre medlemmer til et annet forbund, må foreta overføringen innen 1 april 1935.

Sekretariatet tiltrer organisasjonsutvalgets innstilling.

Grensetvister.

Efter beslutningen i 1923 om overgang fra fag- til industriforbund har sekretariatet og representantskapet behandlet og fattet beslutninger i en rekke tvister mellom forbundene angående deres organisasjonsmessige områder. — Stort sett kan man nu si at grenselinjene er trukket op. Men det vil ofte opstå meningsforskjell om hvilket forbund arbeiderne ved en ny bedrift skal stå tilsluttet eller om der skal skje overføring av medlemsskapet, hvis en bedrift går over til å fremstille produkter som finner annen anvendelse enn bedriftens tidligere produksjon.

Til å løse den slags tvister må kongressen som tidligere velge en tvistenevnd som forbereder sakene for sekretariatet.

Kongressen må imidlertid bestemme organisasjonsområdet for de forbund, hvor der foreligger vesentlig uenighet og hvor forbundene har ønsket kongressens avgjørelse i grensetvister.

Norges Handels- og Kontorfunksjonærens Forbund.

I kongressperioden har der foreligget tvister om organisasjonsområdet for Handels- og Kontorfunksjonærens Forbund. Således har Centralforeningen for Boktrykkere krevet rett til å organisere personalet ved avisekspedisjonene. Kartellet for næringsindustrien har stillet krav om at funksjonærene ved de forskjellige bedrifter skal organiseres sammen med bedriftenes øvrige arbeidere. Kjemisk Industriarbeiderforbund har krevet laborantene ved Norsk Hydro overført til sitt forbund. Men de fleste vanskeligheter er dog fremkommet ved fastsettelsen av organisasjonsområdet mellom Transportarbeiderforbundet og Handels- og Kontorfunksjonærens Forbund. Tvistene mellom de to forbund har dreiet sig om hvilket forbund som skulde ha rett til å *organisere betjeningen ved lagrene, og viserguttene.*

Kongressen i 1923 besluttet at kjørere, chauffører, lager- og pakkhusarbeidere og butikkbetjeningen må tilhøre Transportarbeiderforbundet.

Efter denne beslutning skal alle som er beskjeftiget ved lager og pakkhus stå tilsluttet transportarbeidernes organisasjoner. Men i 1929

blev der optatt forhandlinger mellom Landsorganisasjonens sekretariat og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund om dette forbunds innmeldelse i Landsorganisasjonen. Forbundets hovedstyre og Landsorganisasjonens sekretariat vedtok følgende bestemmelser som grunnlag for forbundets innmeldelse i Landsorganisasjonen:

«Forbundet optas i Landsorganisasjonen som selvstendig forbund, som omfatter handels-, kontor-, bank-, lager-, industri-, ekspedisjonsfunksjonærer, og for øvrig i henhold til Landsorganisasjonens til enhver tid gjeldende lover.

Hvis uravstemningen innen forbundet leder til forbundets innmeldelse i Landsorganisasjonen, skal betjeningen ved de private — så vel som ved de kooperative selskaper — som tidligere står tilsluttet andre forbund, overføres til Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, i den utstrekning som ligger innenfor dette forbunds ramme.»

Til fagkongressen 1931 fremsatte Norsk Transportarbeiderforbund følgende forslag:

- «1. Alle kjørere, lagerarbeidere, pakkhusarbeidere og chauffører som ikke direkte og utelukkende er ansatt på fabrikker, produktive bedrifter og lignende industriområder, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund.
2. Alle losse- og lastearbeidere, uansett om de losser eller laster ved bruk, fabrikker og lignende, når disse steder ligger i eller i nærheten av en by eller steder hvor der er losse- og lastearbeiderforening, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund, og overenskomster om arbeidet opprettes kun av dette forbund.»

I anledning av dette forslag fattet kongressen følgende beslutning:

«Kongressen gir sin tilslutning til Norsk Transportarbeiderforbunds forslag med den begrensning som ligger i kongressbeslutningen av 1923 og at Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund er blitt tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.»

Kongressen har i henhold til denne beslutning godkjent den avtale som er sluttet mellom sekretariatet og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund som betingelse for forbundets innmeldelse i Landsorganisasjonen.

Man bør følge den hovedlinje at organiseringen av handelsfunksjonærene, må så vel butikkbetjeningen som lagerbetjeningen ved alle detaljutsalg organiseres i tilslutning til Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund. Det samme må gjelde lagere, hvorfra ekspedisjonen praktisk talt skjer på samme måte som fra butikk.

Ved bygningsartikkelkompaniene, større maskinforretninger, jerngrossister, sild- og fiskegrossister samt mel- og kolonialgrossister m. v. hvor lagerarbeidet i første rekke omfatter oplesning eller utlevering av varepartier og således blir et ledd i transporten, må lagerarbeiderne i

almindelighet organiseres i tilslutning til Norsk Transportarbeiderforbund.

Viserguttene må organiseres i tilslutning til det forbund som har organisert funksjonærene eller arbeiderne i vedkommende forretning. Viserguttene skal i alle tilfelle stå tilsluttet samme forening som forretningens funksjonærer og/eller arbeidere.

Chaufførene må i almindelighet organiseres i Transportarbeiderforbundet.

Organisasjonsutvalget er videre av den opfatning at betingelsene for Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbunds optagelse i Landsorganisasjonen må fastholdes, dog således at de funksjonærer som deltar i produksjonsprosessen (f. eks. laborantene ved Norsk Hydro og avisenes ekspeditører og bud) må organiseres i tilslutning til vedkommende industriforbund, forsåvidt der er adgang til dette.

Det kan sies at den organisasjonsform som her foreslås, for funksjonærene, står i noget motsetningsforhold til kongressens beslutninger av 1923 om at bare ett forbund skal være representert ved en bedrift, men her har vi det forhold, at enkelte forbund ikke vil eller har lovmessig adgang til å opta funksjonærer som medlemmer. Nogen tvangsbeslutning som endrer dette forhold, vil neppe føre frem. Organisasjonsutvalget er dessuten av den mening at den motstand som er reist mot at funksjonærene organiseres i tilslutning til Landsorganisasjonen, vil øke hvis kontorfunksjonærene pålegges organisert sammen med bedriftens arbeidere.

For å hindre de ulemper som oppstår ved at flere forbund ved samme bedrift har forskjellige utløpstider for sine tariffavtaler, må kongressen pålegge Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund og sekretariatet å sørge for at forbundets tariffavtaler gis samme utløpstid som avtalene for bedriftens arbeidere.

Under henvisning til hvad der foran er anført, vil organisasjonsutvalget foreslå for kongressen å vedta følgende beslutning angående organisasjonsområdet for Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund:

1. *Forbundet gis rett til å organisere alle kontor- og butikkfunksjonærer i privat og kooperativ virksomhet.*
2. *Forbundet gis rett til å organisere alle funksjonærer og arbeidere som er ansatt ved lagere som står i umiddelbar forbindelse med butikk.*
3. *Viserguttene organiseres i tilslutning til det forbund som har organisert funksjonærene og arbeiderne i forretningen.*

4. *Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund og Norsk Transportarbeiderforbund pålegges å opta forhandlinger om hvilket forbund arbeiderne ved de enkelte engroslagere m. v. skal stå tilsluttet. Opnåes ikke enighet, argjøres saken av sekretariatet, eventuell representantskapet.*
5. *Det pålegges de to forbund å opta forhandlinger om et intimere samarbeide, eventuell med opprettelse av kartell.*
6. *Forbundet og sekretariatet pålegges å sørge for at funksjonærenes og arbeidernes tariffavtaler ved de enkelte bedrifter gis samme utløpstid.*

Sekretariatet tiltrer organisasjonsutvalgets innstilling.

Bygningsindustrien.

Angående de til organisasjonsutvalget oversendte forslag vedrørende tvist om Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde, vil organisasjonsutvalget gjøre opmerksom på, at når det f. eks. gjelder opførelse av stasjonsbygninger i land-distriktene i forbindelse med jernbaneanlegg, har anleggsarbeiderne — Norsk Arbeidsmannsforbunds medlemmer i alt vesentlig utført dette arbeide. Det samme gjelder stasjonsbygninger i forbindelse med kraftanlegg. Dette forhold mener organisasjonsutvalget kunne opprettholdes.

Når det gjelder opførelse av fabrikkbygninger, utvidelser eller større forandringsarbeide, tillegges dette arbeide Norsk Bygningsarbeiderforbund.

For de tilfelle hvor det er opnådd enighet med et annet forbund om en fordeling av arbeidet skal i alle tilfelle Norsk Bygningsarbeiderforbunds tariffavtaler gjøres gjeldende.

Under henvisning til foranstående vil organisasjonsutvalget foreslå vedtatt følgende beslutning:

1. *Nybygningsarbeide, større forandrings- eller tilbygningsarbeide som utføres av eller for industrielle bedrifter og kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.*
2. *Er det mellem Norsk Bygningsarbeiderforbund og et annet forbund opnådd enighet om at sistnevnte forbunds medlemmer kan utføre bygningsarbeide som knytter sig til gjenopbygninger eller utvidelse av fabrikkbygninger, skal arbeidet ikke utføres på ringere vilkår enn fastsatt i Bygningsarbeiderforbundets avtaler.*

Sekretariatet tiltrer organisasjonsutvalgets innstilling.

Trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold.

Mellem Norsk Beklædningsarbeiderforbund og Norsk Tekstilarbeiderforbund er det opstått tvist om hvilket forbund trikotasjearbeiderne skal organiseres i tilslutning til. Denne tvist er behandlet av tvistenevnden, sekretariatet og representantskapet. Representantskapet har vedtatt følgende beslutning:

- «1. Alle arbeidere ved trikotasjefabrikker organiseres i tilslutning til Norsk Beklædningsindustriarbeiderforbund.
2. Alle arbeidere i tekstilfabrikker organiseres i tilslutning til Norsk Tekstilarbeiderforbund.
3. Ved bedrifter som kan karakteriseres som blandede bedrifter, (trikotasje og tekstil), skal det forbund som representerer hovedmassen av arbeiderne, organisere alle arbeiderne ved bedriften.
4. Overføringer av medlemsskapet etter de her optrukne linjer finner sted innen 1 april 1933.
5. De to forbund plikter å opta et intimt samarbeide med hensyn til tarifforholdet, slik at det ene forbundet ikke skader det annet forbunds lønnsbevegelser.»

Norsk Tekstilarbeiderforbund har krevet saken optatt til avgjørelse på kongressen, idet forbundet hevder at trikotasjearbeiderne må bli å organisere i tilslutning til Tekstilarbeiderforbundet.

Organisasjonsutvalget vil i denne sak henvise til hvad der er anført angående sammenslutningen av Norsk Beklædningsarbeiderforbund og Norsk Tekstilarbeiderforbund. Inntil denne sammenslutning kan komme i stand, foreslår organisasjonsutvalget at kongressen fatter følgende beslutning:

«Inntil en sammenslutning av Norsk Beklædningsarbeiderforbund og Norsk Tekstilarbeiderforbund kan komme i stand, blir den ordning som Landsorganisasjonens representantskap har vedtatt angående trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold å oprettholde.»

Sekretariatet tiltrer organisasjonsutvalgets innstilling.

Organisasjonsforholdet ved Christiania Dampkjøkken.

Mellem Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund og Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund er det opstått tvist om organisasjonsforholdet ved Christiania Dampkjøkken.

Den 12 april 1932 fattet sekretariatet etter innstilling fra tvistenevnden følgende beslutning:

- «1. Pølsemakerne, læreguttene, hjelpearbeiderne i pølsemakeriene, chaufførene og kjørerne ved Christiania Dampkjøkken organiseres i tilslutning til Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund.
2. Betjeningen i Christiania Dampkjøkkens hovedutsalg og filialer organiseres i tilslutning til Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

3. Kjøkkenpersonalet og personalet i Christiania Dampkjøkkens restauranter organiseres i tilslutning til Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund.
4. Medlemsskapet må i de forskjellige forbund være bragt i orden senest innen 1 mai.»

Kjøttindustriarbeiderforbundet har til tross for gjentatte pålegg fra Landsorganisasjonens side ikke etterkommet sekretariatets beslutning.

Organisasjonsutvalget finner derfor å måtte foreslå for kongressen at den gir forbundet bestemt pålegg om å gjennomføre det organisasjonsforhold som sekretariatet og representantskapet har besluttet.

Under henvisning til foranstående foreslår organisasjonsutvalget for kongressen å fatte følgende beslutning:

«Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund pålegges å gjennomføre den beslutning som Landsorganisasjonens sekretariat har vedtatt 12 april 1932 angående organisasjonsforholdet ved Christiania Dampkjøkken.

Den overføring av medlemmer som skal foretas til Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund må være foretatt innen 1 april 1935.»

Secretariatet tiltrer organisasjonsutvalgets innstilling.

Organisering av nye arbeidsgrupper og disses plasering i organisasjonen.

A. Hvalfangerne.

I mai 1933 sammenkalte sekretariatet en konferanse av Norsk Matros- og Fyrbøterunion, Norsk Transportarbeiderforbund, Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund og Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund for å drøfte organisasjonsforholdene blandt hvalfangstarbeiderne. Konferansen tilstillet sekretariatet følgende redegjørelse og forslag:

«1. Ved forhyring av mannskaper såvel ombord på fangstbåtene som til de flytende og faste hvalkokerier engageres en rekke fagarbeidere, som i stor utstrekning er organisert i tilslutning til sine respektive forbund. Dette gjelder i første rekke jernarbeidere, som engageres som reparatører, snekkere som kommer i samme stilling, bakere, fyrbøtere, matroser m. v.

Disse arbeidere har av forskjellige grunner ikke overført sitt medlemsskap til den organisasjon som har hatt hvalfangsten som organisasjonsfelt. Dette forhold må der bringes en endring i. De organiserte fagarbeidere påmønstres i stor utstrekning for sesong etter sesong. De er organisasjonsvante og effektive kontingentbetalere. Disse fagarbeidere må derfor danne kjernen i hvalfangernes organisasjon. Etter de overføringsregler som kongressen har vedtatt plikter også disse arbeidere å overføre sitt medlemsskap til hvalfangernes

organisasjon. Men det er forhold til stede som til en viss grad kan forklare at så ikke er skjedd. For jernarbeidere og andre foreligger forholdet til arbeidsledighetskassen. Men etter de siste regler som er vedtatt om at medlemmer som tar beskjeftigelse i hvalfangstekspedisjonene, at deres sesonginntekt skal sammenholdes med en bedriftsarbeiders årsinntekt, vil meget ofte medlemmenes krav om arbeidsledighetsunderstøttelse overhodet ikke være aktuelt forsåvidt de engageres i ny sesong.

Transportarbeidernes organisasjoner har som regel hevdet at medlemstallet i Kaiarbeiderforeningen fastsettes til et bestemt tall. Hvis et medlem i en sådan forening tar hyre ved en hvalfangstekspedisjon og overfører sitt medlemsskap, vil han som regel ha vanskeligheter med å få tilbakeført sitt medlemsskap til vedkommende transportarbeiderforening. Det samme forhold kan tenkes å være til stede i tømmerforeninger og lignende.

De spørsmål som vi her har nevnt, må sekretariatet og forbundene treffe bestemmelser om, slik at medlemmenes interesser ikke tilside-settes ved at de pålegges å overføre sitt medlemsskap til andre organisasjoner.

2. På Landsorganisasjonens kongress i 1931 fremla hovedstyret for Norsk Matros- og Fyrbøterunion følgende forslag til resolusjon, som de ønsket vedtatt på kongressen:

Kongressen hilser med glede enhver bestrebelse som går ut på å trekke nye grupper av arbeidere inn i organisasjonen. Når det gjelder hvalfangstindustriens arbeidere er det selvsagt store vanskeligheter forbundet med å få dem organisert på grunn av de spesielle forhold disse folk arbeider under. Man er imidlertid opmerksom på at det i løpet av siste år er drevet en forsterket agitasjon som også Landsorganisasjonen har ydet sin støtte til.

Kongressen gir sin fulle tilslutning til de bestrebelser som er gjort for å organisere hvalfangstarbeiderne og få opprettet overenskomster i denne betydelige industri.

Idet man forutsetter at det også fremtidig vil bli gjort hvad gjøres kan i den retning, bemyndiges sekretariatet til å yde fortsatt økonomisk støtte til det agitasjons- og organisasjonsarbeide som er nødvendig for å bygge op en sterk organisasjon i hvalfangstindustrien, likesom den samlede fagorganisasjon er beredt til, om det skulde vise sig nødvendig, å yde disse arbeidere sin fulle solidariske støtte for å få etablert ordnede organisasjonsmessige vilkår i hvalfangsten.

Forbundets forslag blev oversendt sekretariatet.

Forbundets forslag omhandler henstilling til Landsorganisasjonen om å yde økonomisk støtte til agitasjons- og organisasjonsarbeide blandt hvalfangerne.

Etter de opplysninger som er gitt fra Norsk Matros- og Fyrbøterunion har forbundet ydet tildels store summer til agitasjonsarbeide. Forbundets utgifter til dette organisasjonsarbeide har ikke stått i noget rimelig forhold til den kontingent som er innbetalt. Man finner derfor å ville foreslå for sekretariatet at Landsorganisasjonen yder et

rimelig tilskudd til agitasjonsarbeide blandt hvalfangerne. Man har tenkt sig at agitasjonstilskuddet ydes Vestfold faglige Samorganisasjon, som får pålegg om å engagere en mann for Tønsberg distrikt og en mann for Sandefjord distrikt, som ved et nærmere fastsatt antall uker må utføre agitasjons- og organisasjonsarbeide blandt hvalfangerne.

Samorganisasjonen må da i samråd med forbundet engagere habile organisasjonsfolk på stedet som er helt fortrolig med hvalfangernes arbeidsforhold. Ukelønnen for organisasjonsarbeidet bør fastsettes av sekretariatet.

3. Under drøftelse av hvalfangernes organisasjonsforhold har man behandlet spørsmålet om hvilket forbund hvalfangerne skal organiseres i tilslutning til. Jønsson har hevdet at hvalkokeriene må betraktes som fabrikker, og at de som sådanne skulde være organisert i tilslutning til Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund. Som støtte for dette har Jønsson anført at de faste hvalstasjoner i Norge sorterer under forbundets organisasjonsområde. Det samme gjelder sildoljefabrikkene.

Komitéen vil ikke avvise denne tanke. På den annen side så har Landsorganisasjonens kongresser alltid forutsatt at hvalfangerne skulde organiseres i tilslutning til Norsk Matros- og Fyrbøterunion. Man er derfor noget i tvil om sekretariatet kan forandre det tidligere forhold. Hertil kommer at alle som forhyres til hvalfangstekspedisjonene kommer inn under sjømannsloven.

Det er gjort forsøk på å få hvalkokeriene inn under fabrikktilsynsloven, men dette er strandet på en rekke vanskeligheter. Ved avslutning av tariffavtaler kan man selvsagt faktisk få hvalfangernes arbeidsforhold fastsatt og avpasset efter bestemmelsene i fabrikktilsynsloven. Men deres rettslige forhold vil ikke i vesentlig grad endres av den grunn. Man har derfor blitt stående ved at Norsk Matros- og Fyrbøterunion fortsatt må ha hvalfangsten som sitt organisasjonsfelt.

Under henvisning til foranstående vil man foreslå for sekretariatet å fatte følgende beslutninger:

- «1. Alle organiserte arbeidere som påmønstres til hvalfangstekspedisjonene skal overføre sitt medlemskap til hvalfangernes organisasjon.
2. Sekretariatet tilstiller alle forbund beslutningen om overføringen av medlemskap, samt henstiller til forbundene å treffe beslutninger om at arbeiderne som på denne måte overfører sitt medlemskap skal ha rett til uten hinder å tilbakeføre medlemskapet.
3. De forbund som har arbeidsledighetskasser optar til drøftelse spørsmålet om der kan gis lempninger for de medlemmer som tar beskjefligelse ved hvalfangstekspedisjonene, således at medlemmene kan gis adgang til å oprettholde sitt medlemskap i forbundenes arbeidsledighetskasser, eller at der på annen måte kan treffes beslutninger om at medlemmene ikke taper nogen av sine ret-

tigheter i arbeidsledighetskassen ved de beslutninger som Landsorganisasjonen har tatt.

4. Landsorganisasjonen bevilger samorganisasjonen i Vestfold 2000 kroner til anvendelse for agitasjons- og organisasjonsarbeide blandt hvalfangerne. Beløpet anvendes efter nærmere konferanse med sekretariatet og Norsk Matris- og Fyrbøterunion.
5. Inntil Landsorganisasjonens kongress anderledes måtte bestemme skal Norsk Matros- og Fyrbøterunion organisere alle arbeidere som forhyres til hvalfangstekspedisjonene.»

I møte 12 mai vedtok sekretariatet det forslag som forbundskonferansen hadde fremsatt. I sirkulære av 20 mai til forbundene og samorganisasjonene henstillet sekretariatet at forbundene måtte treffe beslutninger overensstemmende med sekretariatets vedtak.

Det har vist sig at medlemmer tilsluttet andre forbund enn Sjømannsforbundet ikke har etterkommet sekretariatets vedtak om overføring av sitt medlemsskap til hvalfangernes organisasjon. De fagforeninger som medlemmene tilhører, har heller ikke satt noget inn på å bringe orden i dette forhold. I dette spørsmål må der bringes en endring, hvis man overhodet skal få hvalfangerne organisert.

Efter de opplysninger som Norsk Sjømannsforbund har gitt, har antallet av de folk som har vært beskjeftiget i fangstekspedisjonene variert fra 4 til 10 000 personer. Efter de nye fangstregler kan man gjøre regning på at 5 à 6 000 personer blir beskjeftiget ved dette arbeide. Herav skulde ca. 70 pct. (fra 3 500 til 4 000) tilhøre de grupper som kommer inn under Norsk Sjømannsforbunds område. Resten er skipperne, styrmenn, maskinister og skyttere m. v.

Arbeidsvilkårene for hvalfangstarbeiderne er nu ytterst slette og virker til dels lønnstrykkende på arbeidsforholdene i de distrikter hvor fangstfolkene i første rekke hører hjemme. Det vil derfor være av stor betydning ikke bare for hvalfangstarbeiderne selv, men også for de øvrige arbeidsgrupper i distriktene, at fagorganisasjonen setter noget inn på å få en endring i de nuværende forhold.

Organisering av fiskerne.

Efter skrivelse fra Norsk Sjømannsforbund og innstilling fra Samarbeidskomitéen mellem D. N. A. og A. F. L. besluttet Landsorganisasjonens sekretariat i møte 7 mars d. å. å nedsette en komité til å utrede spørsmålet om organisering av fiskerne og hvad hermed står i forbindelse. Som medlemmer av komitéen opnevnes: Ingvald Haugen, Rasmus Rasmussen, stortingsmann Thorvik, stortingsmann Ingebrigtsen og Elias Volan.

Komitéen trådte sammen til sitt første møte 14 mai, hvor en foreløbig drøftelse av hovedlinjene blev foretatt.

En del spørreskjemaer er sendt ut til fiskeorganisasjoner for å få manglende opplysninger, men har ikke disse i særlig utstrekning kunnet tilføre videre utdypning av de spørsmål som har måttet undergis drøftelse.

Ifølge foreliggende opgaver har landet ca. 70 000 voksne menn som har fiske eller fangst på sjøen som hovederhverv. Herav er antallet av egentlige fiskere vel 63 000. Hval- og selfangstarbeidere 12 000, ca. 1 000 har annen beskjeftigelse.

Det samlede utbytte av landets fiskeri, hval- og selfangst, for det siste år, opgave foreligger, utgjør 215 millioner kroner.

For fiskerne fordeler utbyttet sig på de forskjellige fiskesorter således: Torsk og dermed beslektede fiskesorter kr. 28 700 000.00, sild kr. 19 200 000.00, brisling kr. 1 000 000.00, makrel kr. 1 800 000.00, laks og ørret kr. 1 750 000.00, hummer kr. 1 200 000.00, kveite, flyndre, ål, reker m. v. kr. 10 500 000.00, tilsammen kr. 64 100 000.00.

Utbytte av hval- og selfangsten på norske fartøier eller landstasjoner opgis for 1931 til vel kr. 150 000 000.00.

Herav vil fremgå at mens det en *fisker* kan utbringe i brutto utgjør ca. kr. 1 000.00 pr. år er det samme pr. *hval- og selarbeider* ca. kr. 12 500.00.

Fra forskjellige steder av landet er der kommet opfordring til fagorganisasjonen om hjelp og støtte for dannelse av *faglige* fiskerorganisasjoner. Men de mange forskjellige måter fiskerne får vederlag for sitt slit, gjør at spørsmålet om organisasjonsformen er meget vanskelig å tilpasse således at den kan tilgodese alle i sitt erhverv som fisker og fangstmann.

En del av fiskerne arbeider for procent av bruttofangst og fast hyre i større rederier, mens andre arbeider som parthavere (lottakere) med egne redskaper, eller delvis parthavere i redskap og båter.

Efter en del nærmere drøftelser er nærværende komité kommet til den opfatning at når det gjelder organisering av fiskerne må disse inndeles i to grupper.

Den første gruppe bør da omfatte: Hvalfangerne, selfangerne, Islandsfiskerne, Grønlandsfiskerne, stor- og vårsildfiskerne med snurpenot, kort sagt: alle de fiskere og fangstmenn som arbeider for procent og fast hyre. Disse mener en står på mange måter i samme forhold til sin reder (arbeidsgiver) som sjøfolket i kofardiflåten og industriarbeiderne i forhold til sine arbeidsgivere. I første rekke gjelder det for disse å få en kollektiv ordning med sin reder om såvel hyren

og partens størrelse, som medbestemmelse og kontroll over fangstens utbytte. Dette kan kun opnåes ved overenskomster mellem rederierne og organisasjonen.

Det er derfor naturligt at denne gruppe av fangst- og fiskerbefolkningen blir tilsluttet et av de bestående forbund som er tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. Ut fra det forhold at Norsk Sjømannsforbund har tatt op dette meget vanskelige arbeide, finner komitéen at det fortsatt bør være Norsk Sjømannsforbund som har dette som sitt organisasjonsfelt. Det faller også helt naturlig, fordi såvel hvalfangerne, som de fleste andre felter disse grupper fangster på, kommer inn under sjølovgivningen og de rettslige forhold som sjøfolkene i kofardiflåten kommer inn under.

På grunnlag av det foreliggende materiale angående det arbeide som hittil er utført av Norsk Sjømannsforbund, delvis med støtte av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, og det arbeide som fremdeles pågår og må fortsette inntil organisasjonen er utbygget er komitéen kommet til det resultat at det en god tid fremover vil kreves betydelige pengentlegg.

Det blir derfor nødvendig at hovedorganisasjonen fortsatt yder dette forbund den nødvendige økonomiske støtte som må til for å nå frem til det forønskede resultat.

Man må være foreberedt og regne med at det vil ta adskillig tid før organisasjonen er slik utbygget at kontingentinntektene vil svare til de utgifter som dette organisasjonsarbeide vil medføre.

I henhold til foran anførte vil komitéen foreslå:

1. *Kongressen gir sin tilslutning til at Norsk Sjømannsforbund fortsetter sitt arbeide med å organisere alle grupper innen fangst- og fiskeribedriften som arbeider på procenter og fast hyre.*
2. *Arbeidernes faglige Landsorganisasjon yder Norsk Sjømannsforbund den nødvendige støtte til fortsettelse av dette organisasjonsarbeide.*

For den annen gruppe fiskere, d. v. s. de som fisker ved kysten med egne redskaper og selv tilvirker eller avhender sin egen fangst, er organisasjonsspørsmålet i faglig og økonomisk henseende meget vanskelig å løse.

Fiskernes fortjeneste er minimal for et tarvelig livsopphold. Nogen midler til kontingent for faglige organisasjoner kan for de flestes vedkommende vanskelig avses. Deres håp er idag at fagorganisasjonen skal kunne hjelpe dem frem til levelige vilkår.

Med støtte av Staten er der dannet et «Norges Fiskerlag», som igjen er delt op i fylkes- eller distriktslag der også får økonomisk støtte av Staten. Men i denne organisasjon er der plass for medlemskap så vel for fisker som kjøper m. v. og det er derfor klart at denne, skjønt den har vært sett op til med forhåpning av fiskerne — ikke kan tilgodese de interesser som fiskerne har m. h. t. bedring av sine levekår. Ikke i sin nuværende form, dessverre. Skal denne organisasjon bli til nogen økonomisk støtte for den utøvende fisker, må den omlegges til vesentlig å vareta *fiskernes faglige og økonomiske interesser*.

Der vil ikke være nogen vanskelighet forbundet ved en sådan omlegning av organisasjonsformen, hvis fiskerne *selv vil*. Men da må disse organisere sig i faglige fiskerlag som da tilmeldes organisasjonen for derved å omskape distrikts- og landslaget til å bli en *fiskernes organisasjon*. Initiativet bør i så hensseende komme fra fiskerne selv, men der vil kreves hjelp i arbeidet, hjelp såvel organisasjonsmessig som økonomisk. Kunde fiskerne selv innse hvilke interesser som kan tilgodesees ved en sådan landsorganisering, vilde arbeidet vel ikke kreve så lang tid. Det er idag sannsynlig at organiseringen på denne basis vil behøve et betydelig tilskudd i form av kontanter og organisasjonsarbeide utenfra, om den skal føre frem. I tilfelle dette alternativ skal velges, forutsetter komitéen at linjer for organisasjonsformen senere vil bli utarbeidet, og godkjent av representantskapet.

Det annet alternativ for organisasjon av denne kategori fiskere er å gå til dannelse av en virkelig faglig fiskerorganisasjon, som med en gang tilsluttes Landsorganisasjonen.

Som nevnt foran er fiskernes økonomiske stilling vanskeligere enn de fleste andre arbeideres, og vil derfor den kontingent som kan påregnes bli minimal. Den kontingent som på denne måte vil komme inn vil ikke sette medlemmene av organisasjonen istand til å inngå på de samme forpliktelser og medlemsrettigheter som vanlig ved fagorganisasjonen. En organisasjon dannet på denne måte vil også med engang komme i et motsetningsforhold til de igangværende fiskerlag langs kysten, de som er tilsluttet Norges Fiskerlag. Der vil da opstå en rivalisering, organisasjonene imellem om tilslutning, og man må være forberedt på at i en sådan situasjon vil Staten i større utstrekning tre til med finansiell støtte for den nuværende organisasjon. Følgen herav vil da bli at Landsorganisasjonen må støtte økonomisk de nystiftede lag, om de skal kunne greie sig i kampen for å opprettholde sin organisasjon og få den frem til seier for fiskernes interesser.

Dannelsen av sådanne fiskerlag bør bli samorganisasjonens oppgaver å utføre — idet disse best er inne i de stedlige forhold og bedre kan

tilrettelegge arbeidet som må til. Til dette må de da erholde finansiell støtte i forhold til den oppgave som foreligger.

Selvfølgelig anser man denne form for fiskerorganisasjon som den heldigste for fiskerne, men spørsmålet er hvilke resurser en kan stille til rådighet de nærmeste år fremover.

Der kan også være andre former å drøfte, men man har ansett en av de 2 forannevnte alternativer som det mest farbare.

Vanskeligheten ved valg av organisasjonsform for denne gruppe av fiskerne forutsetter at kongressen ikke vil kunne fatte endelig beslutning nu.

Komitéen vil derfor foreslå:

Kongressen bemyndiger sekretariatet i forbindelse med Samarbeidskomitéen og andre instanser å undersøke hvilke alternativer som skal benyttes. Kongressen bemyndiger enn videre sekretariatet eller representantskapet til å bevilge de nødvendige midler til organisering av fiskerne.

Den endelige form forelegges Landsorganisasjonens representantskap til godkjenning.

Komitéen har også drøftet spørsmålet om organisasjon av fiskeomsetningen, men finner det ikke mulig på nuværende tidspunkt å fremme innstilling.

At omsetningen av fiskeprodukter — såvel innenlands som eksport — må omlegges i retning av ophevelse av mellemmannsvesenet, gjennomførelse av hensiktsmessig transport, større samvirke blandt fiskerne, m. m. er klart, men hertil vil kreves et større arbeide med utredning av det økonomiske grunnlag som ikke komitéen kan forelegge nu.

Forutsetningen er at en følger dette spørsmål med all mulig interesse og senere fremkommer med forslag om hvorledes disse ting kan og bør ordnes på en for fiskeribefolkningen tilfredsstillende måte.

Organisasjonsutvalget vil foreslå for kongressen å fatte følgende beslutninger:

1. *Hvalfangstarbeiderne skal organiseres i tilslutning til Norsk Sjømannsforbund.*
2. *De medlemmer av andre forbund som engageres til å delta i hvalfangstekspedisjoner, skal overføre sitt medlemskap til Norsk Sjømannsforbund før avreisen fra Norge.*

De medlemmer som således overfører sitt medlemskap, skal ved hjemkomsten ha rett til å tilbakeføre sitt medlemskap til sitt

tidligere forbund med bibehold av oparbeidede rettigheter. I forbund med arbeidsledighetskasse gjelder vedkommende lover og regler.

3. Fiskere og fangstmenn som arbeider for fast hyre og eller procenter, organiseres i tilslutning til Norsk Sjømannsforbund.
4. Sekretariatet bemyndiges til å yde Norsk Sjømannsforbund et årlig tilskudd, stort inntil kr. 5 000.00, til agitasjons- og organisasjonsarbeide blandt kvalfangere, fangstmenn og fiskere. Rapport over organisasjonsarbeidet tilstilles sekretariatet hvert år.
5. Til organisasjonsarbeide blandt de fiskere som ikke er besluttet organisert i Norsk Sjømannsforbund, bemyndiges sekretariatet til å bevilge et årlig bidrag.

Kiste vil uttale at han ikke finner den foreslåtte ordning med hensyn til organisasjonsformen av fiskerne tilfredsstillende, hvorfor han reserverer sig med hensyn hertil.

Erling Kiiil vil ha tilføiet innstillingen: «Da innstillingen fra den av sekretariatet nedsatte komité først er forelagt idag da saken skal behandles, og kun muntlig er referert for utvalget, finner man ikke å kunne ta standpunkt til komitéens forslag.

Forslaget bør oversendes den instans — sekretariatet — som har foranlediget komitéen nedsatt, til innstilling for kongressen.»

Sekretariatet tiltrer organisasjonsutvalgets innstilling.

Samorganisasjonenes virke- og grenseområde.

Fastlønnet tillitsmenn for Nord-Norge.

Organisasjonsutvalget anser det riktig at man i forbindelse med utredning av de prinsipielle og praktiske organisasjonsspørsmål som i den senere tid har meldt sig, optar til behandling samorganisasjonenes virke, deres arbeidsordning og distriktsinndeling, herunder også krav fra fagorganisasjonen i Nord-Norge om å få ansatt fastlønnet tillitsmann.

Det ansees formålstjenlig at spørsmålene oppgrupperes sådan:

1. Samorganisasjonenes administrasjon.
2. Samorganisasjonenes distriktsinndeling.
3. Stedlige industrigrupper.
4. Spørsmålet om fastlønnet tillitsmann for Nord-Norge.

1. Samorganisasjonenes administrasjon.

På de siste kongresser har det foreligget forskjellige forslag om ophevelse av fagforeningenes obligatoriske tilslutning til samorganisa-

sjonene. Kongressen har imidlertid hver gang spørsmålet har vært oppe til behandling, med stort flertall vedtatt å bibeholde den nuværende ordning med obligatorisk plikt for fagforeningene å være tilsluttet samorganisasjonene.

Det er organisasjonsutvalgets opfatning at denne ordning må fortsette. De faglige samorganisasjoner har sine store og betydningsfulle arbeidsoppgaver, bl. a. skal de være bindeleddet mellom fagorganisasjonens avdelinger innenfor et nærmere angitt distrikt, ivareta medlemmenes og fagorganisasjonens samtlige interesser. De skal bistå medlemmene, enkeltvis som kollektivt, forenings- som forbundsmessig samt overvåke og ta initiativ for å fremme den samlede fagorganisasjons interesser.

Landsorganisasjonens lover tildeler samorganisasjonene et stort og betydningsfullt virkefelt. Det heter således bl. a. i lovens § 4:

«De faglige samorganisasjoners formål er i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons formål ved et virksomt og planmessig arbeide å verne og fremme arbeidernes faglige, økonomiske og sociale interesser; søke opprettet fagforeninger hvor det lar sig gjøre, bistå ved konflikter, lede det stedlige agitasjons- og opplysningsarbeide og i det hele tatt å oparbeide organisasjonen i størst mulig utstrekning.»

Et godt utført arbeide fra samorganisasjonene kommer derfor ikke bare det enkelte medlem og den enkelte forening til gode, men den samlede organisasjon. Det vilde være helt uriktig om enkelte foreninger selv fikk avgjøre om de skulde medvirke eller yde sin del til gjennomførelse av et best mulig fellesarbeide. Man bør huske på at fagorganisasjonens evne og styrke til å løse sine arbeidsoppgaver ikke bestemmes ut fra hvad den enkelte forening kan gjennomføre. Det er den samlede organisasjons arbeide som blir bestemmende for de gode organisasjonsresultater. Skal samorganisasjonene derfor opprettholdes som et praktisk ledd i det faglige organisasjonsarbeide, må fagforeningenes tilslutning til disse være pålagt ved positive lovbestemmelser.

Hittil har det vært vanlig praksis at samorganisasjonene har holdt sine reglementerte årsmøter med representanter fra distriktenes fagforeninger etter nærmere fastsatte representasjonsregler. Årsmøtene har bl. a. valgt fastlønnede tillitsmenn, forretningsutvalg og distriktsstyre, foruten behandling av beretning og regnskap og spørsmål som er aktuelle. I de senere år har imidlertid flere samorganisasjoner sløffet årsmøtet og gått over til å avholde års- eller distriktsmøter hvert annet år. Årsakene har bl. a. vært at årsmøtene er meget kostbare å innkalle, at forberedelsene av disse møter legger stort beslag på ar-

beidsevnen og arbeidstiden til fortrengsel for utførelsen av annet mere påkrevet organisasjonsarbeide.

Det er derfor organisasjonsutvalgets opfatning at det både er økonomisk og organisasjonsmessig riktig at man fortsetter med denne ordning.

Efter nærmere fastsatte regler bør der på samme måte som nu til de vanlige årsmøter fra distriktenes fagforeninger velges representanter til distriktsmøtene som holdes hvert 2. år. Dette distriktsmøte velges for 2 år ad gangen tillitsmenn, forretningsutvalg, og for de distriktsorganisasjoner som ønsker det, et distriktsstyre. Forretningsutvalget forutsettes å være samorganisasjonenes arbeidsutvalg. Hvor distriktsstyre opprettes skal dette bestå av forretningsutvalget og representanter fra distriktets forskjellige byer og industricentre. Det innkalles minst 1 gang årlig for behandling av regnskap og beretning og aktuelle organisasjonsspørsmål. For øvrig bør distriktsstyret kunne innkalles av samorganisasjonenes forretningsutvalg så ofte de finner dette nødvendig.

Efter distriktsmøtets eller forretningsutvalgets nærmere bestemmelse velges der for byer og industricentre et arbeidsutvalg for de arbeidssteder eller distrikter som ansees praktisk. Disse arbeidsutvalg ledes og kontrolleres av samorganisasjonenes forretningsutvalg og bistår samorganisasjonene ved utførelse av alt organisasjonsarbeide innenfor de respektive arbeidssteder. I den by hvor distriktsorganisasjonen har sitt sæte, fungerer forretningsutvalget som arbeidsutvalg.

Ved gjennomførelse av en nyordning som foran anført, skulde det ha så mange praktiske arbeidsmessige og økonomiske fordeler at ordningen straks bør gjennomføres. Muligheten for å drive et sammenhengende agitasjons- og opplysningsarbeide vil bli større. Tid og anledning til å delta i mange forskjellige forhandlinger som melder sig, vilde bli bedre, et forhold som vilde gi samorganisasjonene mere kontakt med medlemmenes spesielle arbeidsvilkår og dessuten komme forbundene til gode. Man skal videre ta i betraktning, at ved opprettholdelse av den nu gjeldende kontingent og Landsorganisasjonens bidrag til samorganisasjonene vil deres økonomiske forhold bedres.

2. Samorganisasjonenes distriktsinndeling.

Samorganisasjonenes nuværende distriktsgrenser eller arbeidsområder er fastsatt ved enkeltvise beslutninger.

Til forskjellige tider kommer det krav fra distrikter, industricentre eller byer om å få opprette sine spesielle samorganisasjoner.

Uten å se samorganisasjonenes distriktsvise inndeling i sitt sammenheng, har ofte mer eller mindre berettigede krav blitt innvilget. Følgen herav har vært at man har fått et for stort antall samorganisasjoner med unødvendig store administrasjonsomkostninger. De arbeidsmessige resultater har heller ikke svart til forventningene som har ligget til grunn for innvilgelse av andragendene.

Forskjellige av Landsorganisasjonens kongresser og representantskapsmøter har derfor behandlet disse spørsmål og igjen pålagt flere samorganisasjoner å slutte sig sammen under en felles ledelse innen et nærmere angitt distrikt.

Det er organisasjonsutvalgets opfatning at man nu i forbindelse med en omlegning av samorganisasjonenes virksomhet bør ta skrittet fullt ut og gjennomføre en distriktsinndeling for samorganisasjonene som, alle forhold tatt i betraktning, er fullt forsvarlig.

Den hovedregel organisasjonsutvalget vil anbefale, er at man stort sett følger den distriktsinndeling som er gjeldende for flere samorganisasjoner, nemlig en samorganisasjon for hvert fylke. Forholdene kan dog ligge således til rette at det kan være formålstjenlig å la samorganisasjonens arbeidsområde omfatte deler av ett fylke eller to fylker, f. eks. Oslo og Akershus, Sør- og Nord-Trøndelag m. fl.

For tiden har man i alt 36 samorganisasjoner. Fylkesvis fordeler samorganisasjonenes antall sig således:

Oslo, 1, i Oslo.

Akershus, 1, i Lillestrøm.

Østfold, 5, i Askim, Fredrikstad, Sarpsborg, Halden og Moss.

Hedmark, 1, Hamar.

Opland, 2, Lillehammer og Gjøvik.

Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag, 2, Trondheim og Namsos.

Møre, 3, Molde, Kristiansund og Ålesund.

Sogn- og Fjordane, Bergen og Hordaland, 1, i Bergen.

Rogaland, 2, i Haugesund og Stavanger.

Vest-Agder, 1, i Kristiansand.

Aust-Agder, 1, i Arendal.

Telemark, 2, i Notodden og Skien.

Buskerud, 3, i Kongsberg, Hønefoss og Drammen.

Vestfold, 1, i Tønsberg.

Nordland, 7, i Bodø, Sulitjelma, Narvik, Glomfjord, Mo i Rana, Tysfjord og Ballangen.

Troms, 1, i Tromsø.

Finnmark, 2, i Kirkenes og Hammerfest.

Til sammen 36 samorganisasjoner.

Organisasjonsutvalget vil foreslå at kongressen uttaler som sin mening at distriktsorganisasjonenes grenseområder bør inndeles således:

1. *Oslo og Akershus fylker.*
2. *Østfold fylke.*
3. *Hedmark fylke.*
4. *Opland fylke.*
5. *Buskerud fylke.*
6. *Vestfold fylke.*
7. *Telemark fylke.*
8. *Aust-Agder fylke undtatt Sætedal.*
9. *Vest-Agder fylke og Sætedal.*
10. *Rogaland fylke.*
11. *Bergen, Hordaland og Sogn og Fjordane fylker.*
12. *Møre fylke.*
13. *Trondheim og Sør- og Nord-Trøndelag fylker.*

I de tilfelle hvor en samorganisasjons område avviker fra fylkesgrensen skal grensen fastsettes av sekretariatet efter at de interesserte samorganisasjoners uttalelse er innhentet.

Med hensyn til samorganisasjonenes distriktsinndeling for Nord-Norge henvises til spesielt avsnitt.

3. *Stedlige industrigrupper.*

Landsorganisasjonens nugjeldende lover (§ 5) bestemmer at der innenfor hver samorganisasjon skal dannes stedlige industrigrupper og at disse skal stå under samorganisasjonens ledelse og kontroll. Samorganisasjonene skal utarbeide regler for industrigruppens virksomhet, innkalle og lede gruppens møter m. v.

Denne lovbestemmelse og arbeidspålegg til samorganisasjonene står i strid med vanlig praksis innefor det daglige organisasjonsarbeide. Dessuten er den i strid med gjeldende bestemmelse for de forskjellige forbunds industrigrupper.

Flere forbund har positive lovbestemmelser om at steds- eller industristyrer skal opprettes på de steder, hvor vedkommende forbund har 2 eller flere avdelinger. Forbundslovene har videre bestemmelse om hvorledes stedsstyrene skal sammensettes, deres arbeidsoppgaver samt valg av tillitsmenn m. v.

Disse uoverensstemmelser må rettes, enten ved at de forskjellige forbundslover på dette område endres, så de blir overensstemmende med Landsorganisasjonens lover, eller ved at Landsorganisasjonens lover endres således at forbundene selv får bestemmelsesrett over reg-

ler for arbeidsoppgaver, valg og ledelse av industri- eller stedsstyrenes virksomht.

Organisasjonsutvalget er av den opfatning at de stedlige industri-grupper bør gå inn som et ledd av det forbundsmessige organisasjonsarbeide og stå under de respektive forbunds ledelse og kontroll. Dette må imidlertid ikke være til hinder for at der mellom samorganisasjonene og stedsstyrene bør være et best mulig arbeidsfelleskap.

Stedsstyrenes virksomhet er i det hele vesentlig forbundsmessig begrenset, mens samorganisasjonenes arbeidsoppgaver omfatter den samlede fagorganisasjon. Et godt og riktig utført arbeide fra industrigruppene, griper ikke inn i samorganisasjonens arbeidsoppgaver.

4. *Spørsmålet om fastlønnet tillitsmann for Nord-Norge.*

Til Landsorganisasjonens kongress i 1931 forelå fra Norsk Transportarbeiderforbunds avdeling i Bodø følgende forslag:

«Vi tillater oss å foreslå for kongressen at der opprettes et avdelingskontor for Landsorganisasjonen i Nord-Norge i samarbeide med hovedkontoret.»

Efter innstilling fra sekretariatet vedtok kongressen følgende beslutning:

«Kongressen bemyndiger det kommende sekretariat til å undersøke og forelegge for representantskapet spørsmålet om ansettelse av en fast sekretær for Nord-Norge.»

I kongressperioden har sekretariatet gjentatte ganger drøftet organisasjons- og agitasjonsforholdene i Nord-Norge. I denne forbindelse er det til forskjellige tider fra Landsorganisasjonens sekretariat arrangert spesielle agitasjonsreiser til Nord-Norge, dessuten har tillitsmenn fra forskjellige forbund som har reist i Nord-Norge, fått i oppdrag å undersøke de forskjellige organisasjonsforhold i Nordland, Troms og Finnmark fylker.

Angående spørsmålet om ansettelse av fastlønnet tillitsmann for Nord-Norge har sekretariatet ansett det riktig at kongressen vedtok de nødvendige beslutninger.

For fagorganisasjonen i disse 3 nordlige fylker er det for tiden kun én fastlønnet tillitsmann, nemlig for samorganisasjonen i Vest-Finnmark.

Imidlertid har fagorganisasjonen og arbeiderbevegelsen i disse 3 fylker hatt sterk utvikling. Dette har ført med sig at forbundenes valgte tillitsmenn nokså ofte har måttet foreta nødvendige organisasjonsreiser. Det spørsmål melder sig derfor for organisasjonsutvalget, om man ikke ved ansettelse av fastlønnede tillitsmenn for Nord-Norge

kan spare en del av utgiftene til reiser fra fagorganisasjonens hovedkontorer.

I Nordland, Troms og Finnmark fylker har fagorganisasjonen for tiden i alt 138 foreninger med tilsammen 5823 medlemmer. Fordelt fylkesvis således:

	Ant. foreninger.	Ant. medl.
Nordland fylke	94	4011
Troms fylke	24	1219
Finnmark fylke	20	594

En medvirkende årsak til at Nord-Norge har hatt mindre arbeidshjelp til løsning av de organisasjonsmessige oppgaver skyldes også at man ikke har fått gjennomført forutsetningene for kongressenes beslutninger om overgang fra lokale samorganisasjoner til distriktsorganisasjoner.

Organisasjonsutvalget er av den opfatning at kongressen må vedta at fagforeningene i Nord-Norge skal samles i distriktsorganisasjoner, og at disse utstyres med samme administrasjon som de øvrige distriktsorganisasjoner.

Organisasjonsutvalget vil foreslå at der for Nord-Norge opprettes tre eller fire distriktsorganisasjoner, hvis grenser fastsettes av sekretariatet.

For Kirkenes og Øst-Finnmark forutsettes opprettholdt inntil videre den samme ordning som nu praktiseres med kombinasjon av redaktør- og sekretærstillingen i Øst-Finnmark. De foreslåtte forandringer av distriktsorganisasjonenes grenseområde gjør det nødvendig at § 7, punkt 2 b, i Landsorganisasjonens lover forandres således at hver distriktsorganisasjon danner et valgdistrikt ved valg av representanter til kongressen.

Med henvisning til foranstående vil organisasjonsutvalget anbefale kongressen å vedta følgende beslutninger:

1. *Organisasjonsutvalgets forslag vedrørende samorganisasjonenes administrasjon og distriktsinndeling godtas. Kongressens beslutninger må være gjennomført innen utgangen av 1935.*
2. *Organisasjonsutvalgets forslag vedrørende stedlige industrigruppers virksomhet godtas, og § 5 i Landsorganisasjonens lover utgår.*
3. *Med for øvrig henvisning til punkt 1 godtar kongressen organisasjonsutvalgets forslag vedrørende Nord-Norge. Da innstillingen forutsetter opprettet sekretærstillinger i distriktsorganisasjonene ansees spørsmålet om en spesiell Nordlands-sekretær bortfalt.*

4. *Sekretariatet bemyndiges til å utarbeide mønsterlover for de faglige distriktsorganisasjoner.*

Kiste optar forslaget fra Sauda Fabrikkarbeiderforening m. fl. angående de faglige distriktsorganisasjoner.

Sekretariatet tiltrer organisasjonsutvalgets innstilling.

Organiseringen av de arbeidsløse og ungdommen.

Organiseringen av de arbeidsløse og i første rekke den arbeidsløse ungdom står på fagorganisasjonens dagsorden i alle land.

Den arbeidsløshet som hersker, truer med å dele arbeiderklassen i to leirer. Hva dette vil bety av vanskeligheter i kampen for arbeidernes politiske og økonomiske frigjørelse finner vi overflødig å komme nærmere inn på.

Landsorganisasjonen og partiet har i samarbeide med distriktsorganisasjonene og de lokale partier forsøkt å samle de arbeidsløse i foreninger for å drøfte de spørsmål som var av særlig interesse for de arbeidsløse. Det viste seg imidlertid at den løse form man begynte med for organiseringen av de arbeidsløse var utilfredsstillende. Den gav anledning til en indre kamp som truet med å utdype kløften mellom de arbeidsløse og arbeiderne på arbeidsplassen.

Det var derfor nødvendig at Landsorganisasjonen og partiet optok spørsmålet til alvorlig overveielse. Og man blev i 1932 enig om gjennom de faglige distriktsorganisasjoner og de lokale partiavdelinger å få dannet selvstendige foreninger av arbeidsløse etter følgende retningslinjer:

Retningslinjer for organiseringen av de arbeidsløse.

- «1. Samorganisasjonene anmodes om i samforståelse med partiets avdelinger å fortsette sitt arbeide med organiseringen av de arbeidsløse arbeidere.
2. I de tilfelle hvor det ansees formålstjenlig, dannes særskilte foreninger for de arbeidsløse arbeidere omfattende så vel organiserte som uorganiserte arbeidere. Disse foreninger kan som sådan ikke optas i samorganisasjonene eller de lokale partier som selvstendige foreninger.
3. Forutsetningen for uorganiserte arbeideres optagelse i disse foreninger må være at de anerkjenner Arbeidernes faglige Landsorganisasjons og Det norske Arbeiderpartis grunnsyn og organisasjonslinjer, og at de tidligere ikke har optrådt illojalt eller usolidarisk overfor fagorganisasjonen, eller står tilsluttet organisasjoner som bekjemper Landsorganisasjonen og Det norske Arbeiderparti. Enn videre må forutsetningen være, at de tidligere ikke or-

ganiserte arbeidsløse arbeidere må erklære sig villig til å gå inn i sine respektive fagforeninger så snart de kommer i arbeide, og at det opprettholdes et tillitsfullt samarbeide med de faglige samorganisasjoner og de stedlige partiavdelinger.

4. Disse foreningers styrer skal bestå av 5 medlemmer, hvorav 3: formann, næstformann og kasserer, velges blandt de fagorganiserte arbeidsløse arbeidere.»

Ved gjennomførelsen av disse retningslinjer fikk man avskaffet den rene politiske spekulasjon med de arbeidsløses organisasjoner. Men hovedspørsmålet — de arbeidsløses og særlig den arbeidsløse ungdoms optagelse i fagorganisasjonen — stod fremdeles uløst.

For å drøfte spørsmålet om den fremtidige organisasjonsform for de arbeidsløse sammenkalte sekretariatet sammen med partiet en landskonferanse av representanter for de arbeidsløse. Konferansen holdtes i Oslo i dagene 19—21 mars 1934.

Representasjonen til konferansen var fastsatt til:

Troms fylke	.....	1	representant (om mulig en fisker).
Nordland	.....	2	— (Narvik-Sulitjelma).
Nord-Trøndelag	..	2	— hvorav 1 fra Namdal.
Trondheim	.....	2	—
Sør-Trøndelag	..	2	—
Møre	.....	3	—
Sogn og Fjord.	..	2	—
Bergen	.....	3	—
Hordaland	.....	3	—
Rogaland	.....	2	—
Stavanger	.....	1	—
Vest-Agder	....	2	—
Aust-Agder	.....	2	—
Opland	.....	4	—
Telemark	.....	3	—
Vestfold	.....	3	—
Østfold	.....	5	—
Buskerud	.....	4	—
Akershus	.....	5	—
Hedmark	.....	5	—
Oslo	.....	10	—

I alt 66 representanter

Angående organisasjonsformene for de arbeidsløse vedtok konferansen følgende beslutninger:

A.

I henhold til de retningslinjer som er optrukket av hovedorganisasjonen for organisering av de arbeidsløse, beslutter landskonferansen:

1. Samorganisasjonene og Det norske Arbeiderpartis avdelinger i de forskjellige byer og industricentre organisere foreninger av arbeidsløse. Foreningenes oppgave skal være å samle de ledige, for at de i fellesskap med arbeidernes faglige og politiske organisasjoner kan arbeide for å varetta de arbeidslediges interesser.
2. Som medlem av foreningene kan optas så vel organiserte som uorganiserte. Forutsetningen for uorganiserte arbeideres optagelse i foreningen må være at de anerkjenner Arbeidernes faglige Landsorganisasjons og Det norske Arbeiderpartis grunnsyn og organisasjonslinjer og at de tidligere ikke har optrådt illojalt eller usolidarisk overfor fagorganisasjonen eller står tilsluttet organisasjoner som bekjemper Landsorganisasjonen og Det norske Arbeiderparti.
3. Foreningens styre består av 5 medlemmer, som velges på foreningens ordinære generalforsamling. Av styremedlemmer må minst 3, nemlig formann, næstformann og kasserer, være fagorganisert. Samorganisasjonenes styre og Arbeiderpartiets styre kan velge en representant hver, som tiltrer styret uten stemmerett.
4. Samorganisasjonen betaler de utgifter som er forbundet med foreningens ordinære møter. Andre utgifter kan ikke betales uten etter særskilt beslutning i samorganisasjonens styre.
5. Foreningens kassabok og protokoll fra medlems- og styremøter skal på forlangende være tilgjengelig for samorganisasjonens og arbeiderpartiets styre.

B.

Konferansen henstiller til Landsorganisasjonens kongress å vedta beslutninger for den fremtidige organisasjonsform for de arbeidsløse, hvorved de arbeidsløse ved medlemsskap knyttes til fagorganisasjonen. Konferansen henstiller til Landsorganisasjonen å gjennomføre en organisasjonsform etter følgende prinsipper:

1. Landsorganisasjonen utsteder medlemsbøker for medlemmene i de arbeidsløses foreninger.
2. Når unge arbeidere, som tidligere ikke har hatt adgang til å være fagorganisert, får beskjeftigelse, skal de ha rett til å ombytte sin medlemsbok i Landsorganisasjonen med medlemsbok i vedkommende forbund, uten å betale innskrivningspenger. Medlemmer av de arbeidsløses foreninger, som før har stått som medlemmer i et forbund, skal når de ombytter sin bok i Landsorganisasjonen med medlemsbok i et forbund, betale innskrivningspenger etter vedkommende forbunds beslutninger. Rettigheter i forbundene opparbeides fra den dag de blir medlemmer av disse.
3. De arbeidsløses foreninger tilsluttes samorganisasjonene og administreres av disse.

4. Under henvisning til Landsorganisasjonens beslutninger om forbud mot monopolisering av arbeidsplassene, skal medlemmer av de arbeidsløses foreninger ha adgang til å søke og ta arbeide på like vilkår som andre medlemmer av fagorganisasjonen.
5. De arbeidsløses foreninger gis rett til representasjon ved samorganisasjonenes årsmøter etter nærmere bestemte regler.
6. De arbeidsløses foreninger gis rett til å velge distriktsvis et begrenset antall representanter til Landsorganisasjonens kongress, eventuelt gjennom samorganisasjonenes representasjon på kongressen.
7. De under punkt A vedtatte retningslinjer for organiseringen av de arbeidsløse innarbeides i kongressens beslutninger om de arbeidsløses fremtidige organisasjonsform.

Organisasjonsutvalget har dessuten fått oversendt følgende forslag:

Fra Øst-Telemarks faglige Samorganisasjon og Skiensfjordens faglige Samorganisasjon:

Retningslinjer for organisering av arbeidsløse.

1.

Det gis alle arbeidsløse anledning til å organisere sig i foreninger, disse foreninger tilslutter sig de respektive samorganisasjoner og betraktes som medlemmer av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Forutsetningen for de uorganisertes optagelse i disse foreninger må være at de anerkjenner Arbeidernes faglige Landsorganisasjons grunnsyn og retningslinjer og ikke tidligere har optrådt illojalt eller usolidarisk ovenfor fagorganisasjonen, eller står tilsluttet organisasjoner som bekjemper Landsorganisasjonen.

2.

Når et medlem av den arbeidsløses forening som ikke tidligere har tilhørt noget forbund, får arbeide, overføres han til det forbund som han hører hjemme. Vedkommende oparbeider sig da rettigheter i dette forbund, dog regnes hans medlemskap innen Arbeidernes faglige Landsorganisasjon fra den dag han blev organisert i de arbeidsløses forening.

3.

Arbeidsløse som har medlemskap i de forskjellige forbund, kan også være medlem av de arbeidsløses forening.

4.

De arbeidsløses foreninger velger et styre på 5 medlemmer, bestående av formann, kasserer, sekretær og 2 styrmedlemmer. Der velges 3 suppleanter for styret.

5.

Det fastsettes en kontingent av kr. 0.05 eller 0.10 pr. uke, som kun går til foreningens egen administrasjon.

6.

Samorganisasjonene må være de arbeidsløses foreninger behjelpelig med utformningen av de krav som skal tilstilles kommunene og andre offentlige instanser, med sikte på å lette de arbeidsløses forvilede stilling.

Fra Stavanger og Omegns faglige Distriktsorganisasjon:

«Angående arbeiderungdom som for kommunale eller statsmidler får nødsarbeide og arbeiderungdom for øvrig foreslås disse organisert i egne foreninger tilsluttet Landsorganisasjonen gjennom den stedlige distriktsorganisasjon. Medlemsbok utstedes og medlemskontingent fastsettes av sekretariatet.»

Vedtak i arbeidledighetsspørsmålet på Arbeidernes Ungdomsfylkings landsmøte 11--13 mai 1934.

1. Der optas et energisk arbeide for organisering av den arbeidsløse ungdom i arbeidsløses foreninger. De arbeidsløses foreninger tilsluttes fagorganisasjonen gjennom samorganisasjonene, og medlemmene tildeles fullt medlemsskap i fagorganisasjonen.

2. Det henstilles til Landsorganisasjonen snarest å ansette en ungdomssekretær som i første rekke tar sig av dette arbeide.

Organisering av de arbeidsløse.

1. Samorganisasjonene og Det norske Arbeiderpartis avdelinger i de forskjellige byer og industricentra organiserer foreninger av de arbeidsløse. Foreningenes oppgaver skal være å samle de ledige for at de i fellesskap med arbeidernes faglige og politiske organisasjoner kan arbeide for å ivareta de arbeidslediges interesser.

2. Som medlem av foreningene kan optas så vel organiserte som uorganiserte. Forutsetningen for uorganiserte arbeideres optagelse i foreningene må være at de anerkjenner Arbeidernes faglige Landsorganisasjons og Det norske Arbeiderpartis grunnsyn og organisasjonslinjer, og at de ikke tidligere har optrådt illojalt eller usolidarisk overfor fagorganisasjonen eller står tilsluttet organisasjoner som bekjemper Landsorganisasjonen eller Det norske Arbeiderparti.

3. Foreningene tilsluttes samorganisasjonene med de medlemmer som ikke er tilsluttet Landsorganisasjonen gjennom andre foreninger. De arbeidsløses foreninger har full representasjonsrett i samorganisasjonene og distriktsvis representasjon til Landsorganisasjonens kongress og representantskap, dog således at de arbeidsledige distriktsvis skal representeres med 1 representant for hvert fylte 500 medlemmer. Representasjonsretten beregnes efter tallet av medlemmer som ikke er tilsluttet andre forbund i Landsorganisasjonen. Representasjonsretten regnes for det gjennomsnittlige medlemstall for de to siste kvartaler.

4. For de uorganiserte utstedes medlemsbok. Denne medlemsbok gir fulle rettigheter i samorganisasjonen og ellers samme rettigheter på arbeidsplassen som en fagforeningsbok for øvrig. Forutsetningen må ellers være at medlemmene overføres til sine respektive fagforeninger så snart de kommer i arbeide. Fra det tidspunkt de inntre i de regulære fagforeninger påbegynnes oparbeidelsen av rettigheter i de respektive fagforbund. Ved innmeldelsen underskrives et skjema i overensstemmelse med ovennevnte bestemmelser.

5. Foreningens styre består av 5 medlemmer, som velges på foreningens ordinære generalforsamling. Av styremedlemmer må minst 3, nemlig kasserer og 2 styremedlemmer være fagorganisert. Samorganisasjonens styre og Arbeiderpartiets styre kan velge en representant hver, som tiltrer styret uten stemmerett.

6. Samorganisasjonen betaler de utgifter som er forbundet med foreningens ordinære møter og deltagelse i samorganisasjonens representantskapsmøter. Landsorganisasjonen bestrider de utgiftene som er forbundet med de arbeidsløses representasjon på Landsorganisasjonens representantmøter og kongresser.

7. Det innkalles hver år en landskonferanse av representanter fra de arbeidsløses foreninger. Landskonferansen velger et arbeidsutvalg som i samarbeide med den av Landsorganisasjonen ansatte ungdoms- og arbeidsledighetssekretær ivaretar de arbeidsløses interesser.

Organisasjonsutvalget som har fått saken oversendt til utredning, finner det riktig at kongressen etterkommer landskonferansens beslutninger. De uorganiserte arbeidsløse vil derved få adgang til å bli medlemmer i Landsorganisasjonen. Ved en sådan organisasjonsform vil man opnå å knytte hele arbeiderklassen sammen i et solidarisk-organisatorisk samarbeide for å fremme felles faglige og politiske interesser.

Organisasjonsutvalget kan ikke anbefale Ungdomsfylkingens forslag om ansettelse av spesiell ungdomssekretær. Heller ikke kan forslaget om årlige landskonferanser for de arbeidsløse tiltres.

Ved den organisasjonsform som foreslås vil de arbeidsløses foreninger få adgang til en distriktsvis behandling av de saker som er av spesiell interesse. Hvis forholdene nødvendiggjør innkallelse av spesielle distriktsvise eller landskonferanse av arbeidsløse må sekretariatet treffe avgjørelsen i hvert enkelt tilfelle.

Organisasjonsutvalget vil foreslå for kongressen å vedta mønsterlover for de arbeidsløses foreninger, hvorved deres forhold til Landsorganisasjonen og distriktsorganisasjonene blir bestemt.

Under henvisning til foranstående vil utvalget foreslå for kongressen å vedta følgende lover for de arbeidsløses foreninger:

Lover for de arbeidsløses foreninger.

§ 1.

Foreningens formål.

1. Foreningens formål er i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i alle byer og industricentrer å søke samlet alle arbeidsløse kvinner og menn i en felles forening, hvis virkeområde bestemmes av den faglige distriktsorganisasjon.
2. I samarbeide med den faglige distriktsorganisasjon og Det norske Arbeiderpartis lokale avdeling skal foreningen søke å få kommunene til å sette i gang arbeide til avhjelp av arbeidsløsheten. Til de arbeidsløse som ikke skaffes arbeide må der av kommunene kreves utbetalt rimelige underholdningsbidrag uten at dette skal medføre tap av sociale og samfundsmessige rettigheter.
3. Foreningen skal søke å få de arbeidsløse tilsluttet sykeforsikringen med fulle medlemsrettigheter. Utgiftene hertil bæres av Staten og kommunene.

§ 2.

Medlemskap.

1. Som medlemmer av foreningen optas så vel organiserte som uorganiserte arbeidsløse kvinner og menn. Forutsetningen for optagelse i foreningen er at de anerkjenner Arbeidernes faglige Landsorganisasjons og Det norske Arbeiderpartis grunnsyn og organisasjonslinjer og at de tidligere ikke har optrådt illojalt eller usolidarisk overfor fagorganisasjonen eller står tilsluttet organisasjoner som bekjemper de samarbeidende hovedorganisasjoner innen arbeiderbevegelsen.
2. Medlemmer av et fag- eller industriforbund beholder sin medlemsbok i vedkommende forbund.
3. De uorganiserte arbeidsløse får fritt utlevert medlemsbok hvorved de blir medlemmer av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

§ 3.

Overføring av medlemskap fra de arbeidsløses foreninger til et fag- eller industriforbund.

Så snart et medlem av en forening av arbeidsløse får beskjeftigelse må vedkommende overføre sitt medlemskap til den fagforening arbeidsplassen sorterer under.

Overføringen skjer etter følgende regler:

1. Medlemmer av et fag- eller industriforbund får sin medlemsbok overført med bibehold av rettigheter etter de bestemmelser kongressen har vedtatt for overføring av medlemmer mellom forbundene.
2. Medlemmer i foreningen som før ikke har stått som medlemmer i et fag- eller industriforbund ombytter sin medlemsbok i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon med medlemsbok i det forbund som arbeidsplassen sorterer under. Ved overføringen betales medlemsbokens kostende men ingen innskrivningspenger for øvrig.

Rettigheter i forbundene oparbeides fra den dag de blir medlemmer av disse.

3. Medlemmer av de arbeidsløses foreninger som før har stått som medlem av et forbund skal når de ombytter sin medlemsbok betale innskrivningspenger etter vedkommende forbunds lover eller beslutninger. Rettigheter i forbundene oparbeides fra den dag de blir medlemmer av disse.

§ 4.

Retten til å søke samt å overta arbeide.

Alle medlemmer av Landsorganisasjonens foreninger av arbeidsløse har samme organisasjonsmessige rett til å søke samt å overta arbeide som medlemmene av et forbund tilsluttet Landsorganisasjonen.

Før arbeidet overtas må medlemmene henvende sig til vedkommende fagforening hvor de får beskjed om de arbeidsvilkår som er fastsatt for det arbeide som overtas.

Medlemmene må ikke overta et arbeide på ringere vilkår enn de som er fastsatt av vedkommende fagforening eller forbund. Hvis der handles i strid med disse bestemmelser tapes retten til medlemsskap i Landsorganisasjonen.

§ 5.

Kontingent.

Landsorganisasjonen utsteder kontingentmerker som anvendes til de medlemmer som ikke er tilsluttet et fag- eller industriforbund. Disse merker koster 10 øre og innklebes hver uke i medlemsbøkens ukerubrikker. Kontingenten tilfaller foreningens administrasjonskasse. Kontingentmerkene utstedes av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og utleveres av distriktsorganisasjonene. De medlemmer som står tilsluttet et fag- eller industriforbund ordner sin medlemsbok i henhold til vedkommende forbunds lover og bestemmelser.

§ 6.

Styret.

Foreningens styre består av formann, næstformann, kasserer og sekretær samt 1 eller 3 styremedlemmer med suppleanter.

Valgene foretas på foreningens generalforsamling i januar eller juli. Når et medlem av styret får arbeide og skal overføres til et forbund, foretas suppleringsvalg på et medlemsmøte.

§ 7.

Formannen.

Formannen skal innkalle alle styremøter, lede styre- og medlemsmøter, anvise alle regninger, besørge sammen med sekretæren foreningens korrespondanse samt påse at alle rapporter til samorganisasjonen blir riktig besvart.

§ 8.

Kassereren.

Kassereren fører foreningens regnskaper i henhold til den instruks Landsorganisasjonen gir. Regnskapet skal i revidert stand forelegges generalforsamlingen og minst et medlemsmøte i kvartalet.

§ 9.

Revisorer.

Foreningen velger 2 revisorer med suppleanter. Revisorene skal kritisk gjennomgå regnskapene og påse at alle utbetalinger stemmer med foreningens beslutninger. Instruks for revisorene utarbeides av Landsorganisasjonen.

§ 10.

Foreningens forhold til de faglige distriktsorganisasjonene.

- a) Foreningen plikter å stå tilsluttet den faglige distriktsorganisasjon men betaler ingen kontingent til denne.
  - b) Foreningen gir samorganisasjonen hvert kvartal rapport over foreningens medlemstal. Til bruk for disse rapporter får foreningen tilstillet spesielle skjemaer fra distriktsorganisasjonene.
  - c) Foreningen skal innsende til de faglige distriktsorganisasjoner for registrering, det medlemskort som finnes i Landsorganisasjonens medlemsbøker.
  - d) Til distriktsorganisasjonenes årsmøter velger hver forening 1 representant. Utgiftene hertil bæres av samorganisasjonen.
  - e) Ved valg av distriktsorganisasjonenes representanter til Landsorganisasjonens kongress og representantskap har medlemmene i foreningene av arbeidsløse samme rett som medlemmene i fagforeningene. Ved utregningen av distriktsorganisasjonenes representasjon til kongressen skal de medlemmer i de arbeidsløses foreninger som ikke står tilsluttet et fag- eller industriforbund tillegges fagforeningenes medlemstal hvorefter antallet av representantene utregnes. Medlemmer av et forbund avgir stemme på representanter gjennom sin fagforening. De øvrige medlemmer stemmer i de arbeidsløses foreninger.
- Distriktsorganisasjonen skal ta hensyn til at de arbeidsløse blir representert på kongressen.
- f) Hvis medlemmenes kontingent ikke strekker til for foreningens administrasjon kan distriktsorganisasjonen yde et tilskudd.
  - g) Distriktsorganisasjonens styre har rett til å påse at foreningen ledes overensstemmende med Landsorganisasjonens beslutninger. Finner distriktsorganisasjonen at styret i en forening optrer i strid med Landsorganisasjonens eller andre organisasjonsmessig fattede beslutninger, kan styret i distriktsorganisasjonen med sekretariatets godkjenning utskifte foreningsstyret.

§ 11.

I distrikter hvor det finnes hensiktsmessig kan der med sekretariatets godkjenning vedtas tilleggslover. Disse må ikke stå i strid med nærværende lover.

Kiste foreslår at § 2, punkt 1, endres i overensstemmelse med det innsendte forslag fra Øst-Telemark og Skiensfjordens faglige samorganisasjoner.

Sekretariatet tiitrer organisasjonsutvalgets innstilling.

Innstilling fra den nedsatte komité til behandling av monopoliseringstendensene og de organisasjonsmessige oppgaver blandt arbeiderungdommen.

Sekretariatet, Det norske Arbeiderparti, Arbeidernes Ungdomsfylking og Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon har i fellesskap nedsatt en komité til å behandle de tendenser som er til stede for å monopolisere arbeidet og de spørsmål som reiser sig i forbindelse med denne sak.

Komitéen oversender de respektive organisasjoner følgende innstilling, som den foreslår optatt på Landsorganisasjonens kongress 25 november d. å:

«Den 8 februar 1932 vedtok representantskapet i Oslo- og Omegns faglige Samorganisasjon følgende beslutning:

Antall av arbeidsledige har i de siste år steget i betraktelig grad her i Oslo. I desember måneds 4. uke 1930, var der innmeldt ved Oslo Arbeidskontor 10 956 ledige. I samme tid 1931 er tallet steget til 12 161. Vi kan vel gå ut fra at ledigheten vil fortsette og vanskeligheten med å skaffe sig arbeide blir verre, på grunn av rasjonaliseringen.

Representantskapsmøtet 8 februar 1932 fastslår at den effektive avhjelp av arbeidsledigheten må skje gjennom en forkortelse av arbeidstiden, i forhold til den tekniske utvikling. Hvis ikke så skjer i den nærmeste fremtid risikerer man å få forhold innenfor organisasjonen som denne ikke er herre over og som kan føre til sprengning av våre organisasjoner, — det beste vern arbeiderne har skaffet sig mot arbeidsgiverne og det kapitalistiske samfund.

Det er et meget viktig ledd i det praktiske organisasjonsarbeide å få den best mulige kontroll over arbeidsplassen, både når det gjelder lønns- og arbeidsvilkår, som når det gjelder anvendelse av organisert arbeidskraft, at de organiserte arbeidere optrer som helhet. På grunnlag herav vil representantskapet pålegge Samorganisasjonens styre å innlede en aktiv propaganda med direkte sikte på en forkortelse av arbeidstiden. Dessuten henstiller møtet til de forbund som har i sine overenskomster antall av læreguttenes begrensning, å opta dette spørsmål til fornyet behandling. Det må forhandles med Landsorganisasjonens sekretariat og de respektive forbund om fremgangslinjer.

Samorganisasjonen har gjentagne ganger fått klage over at de ledige ikke kan få arbeide selv om de er organiserte, da de ikke tilhører den forening eller forbund som har overenskomsten. Et forhold som organisasjonen må ta standpunkt til. Fellesmøtet av Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons representantskap og fagforeningsstyrene krever at Landsorganisasjonens sekretariat pålegger de fagforeninger og forbund som har beslutning om lukning eller monopolisering av arbeidet, å opheve denne, og at de organiserte og uorganiserte som ikke tidligere har hatt anledning til å bli organisert som søker og kan få arbeidet, skal ha arbeidet.»

I sirkulære av 18 februar 1932 til forbundene meddeler sekretariatet at Landsorganisasjonen slutter sig til Samorganisasjonens vedtak, og forbundene blev gitt følgende direktiv:

«Sekretariatet pålegger de fagforeninger og forbund som har beslutning om lukning eller monopolisering av arbeidet, å opheve denne, og at de arbeidsløse som ikke tidligere har hatt anledning til å bli organisert — som søker og kan få arbeide — skal ha arbeide.

Vi anmoder det ærede forbund om å gjøre sine avdelinger oppmerksom på denne beslutning.»

Landsorganisasjonens prinsipielle stilling til spørsmålet er således allerede fastslått. Men der reiser sig en rekke praktiske vanskeligheter ved gjennomførelsen av beslutningene.

Høsten 1931 mottok sekretariatet følgende henvendelse fra Arbeidernes Ungdomsfylking:

«Kamerater.

På vårt landsstyremøte 13 november blev det bl. a. vedtatt følgende under punktet de faglige oppgaver:

1. Da Landsorganisasjonen i nær fremtid skal opta forhandlinger med Norsk Arbeidsgiverforening om de protokolltilførsler som blev opsett ved siste tariffrevisjon, oversendes de ungdomskrav som blev vedtatt på vårt landsmøte i 1929 til sekretariatet med henstilling om at disse krav må bli reist under de forestående forhandlinger. I særlig grad bør det pekes på kravet om å få fagskoletiden inn i arbeidstiden for lærlinger. Det er et krav som ligger slik til rette at det nu er all sannsynlighet for at det vil kunne gå igjennem, hvis det settes noget inn på det.

2. Ungdomsfylkingen anerkjenner fagforeningsnes rett til kontroll over arbeidsplassene og kontrollen ved inntagelse av nye arbeidere. Men denne kontroll har dessverre enkelte steder utartet til en monopolisering av arbeidet som i høi grad bidrar til å skade den samlede fagorganisasjons interesser. Vårt landsmøte tok en klar avstand fra disse farlige tendenser som også i en viss grad er årsak til at ungdommen holdes utenfor adgangen til å skaffe sig arbeide. Den kamp som Ungdomsfylkingen har reist mot monopoliseringen av arbeidet, har bidratt til å bedre dette forhold betraktelig, men det er nødvendig at det settes en bestemt stopper for det. Landsstyret vil henstille til Landsorganisasjonens sekretariat i samarbeide med forbundsstyrene å ta saken op på nytt og vedta restriksjoner som kan tjene som grunnlag for skjerpet kamp mot og rydde disse tendenser av veien. Først når dette er gjort kan vi med styrke vise tilbake den frekke utnyttelse av dette forhold som borgerpressen driver med. Det skal ikke en gang med skinn av rett kunne sies om fagorganisasjonen at den ikke representerer den samlede arbeiderklassens interesser. Alle klassebevisste arbeidere er interessert i at dette forhold snarest helt ophører og det er i dette tilfelle Landsorganisasjonens sekretariat som må ta initiativet.

3. Ungdomsfylkingen inngår til partiet og Landsorganisasjonen med forslag om at det må bli nedsatt en komité med representanter fra partiet, Landsorganisasjonen og Ungdomsfylkingen, som får i op-

drag å fremkomme med positive forslag når det gjelder organiseringen av den arbeidsløse ungdom, deres organisasjonsmessige forhold til fagorganisasjonen, gruppeorganisering innen fagforeningene (med Bygningsarbeiderforbundets lover som grunnlag), fagmessig og organisasjonsmessig skoleringsarbeide blandt ungdommen, Bygningsarbeiderforbundets forslag om en egen ungdomssekretær og ellers ta op de forslag som i de senere år er reist i forbindelse med ungdommen og fagorganisasjonen.

De i punkt 1 nevnte ungdomskrav har følgende form:

1. Åpen adgang til fagforeningene for unge arbeidere og læregutter, og igangsettelse av en planmessig agitasjon for å få all arbeiderungdom faglig organisert.

2. Læretiden begrenses til et for hvert fag bestemt minimum, som fastsettes under fagorganisasjonens kontroll. Lærlingens utdannelse må sikres slik at han ved læretidens utløp kan avlegge den i håndverksloven omhandlede prøve.

3. Håndhevelse av håndverkslovens bestemmelse om forbud mot natt- og søndagsarbeide inntil det 18. år.

4. Den teoretiske undervisning innbefattes i arbeidstiden.

5. 4 ukers betalt ferie for unge arbeidere.

6. Lærlinger må ikke anvendes til annet arbeide enn det fagutdannelsen krever.

7. Nedsettelse av aldersgrensen fra 19 til 18 år for ikke faglærte arbeidere.

8. Strengere opsyn med at arbeiderbeskyttelsesloven blir overholdt for ungdom og barn.

9. Videre utvikling av arbeidet med offentlige lærlings- og ungdomshjem samt betryggende samfundsmessig kontroll med disse.

10. Varetagelsen av de unge arbeidere kår gjennom fagorganisasjonen ved opprettelse av overenskomster med arbeidsgiverne, hvorunder de individuelle læreguttkontrakter avskaffes og erstattes med kollektive lærlingavtaler gjennom fagorganisasjonen.

Vi har gjengitt beslutningen i sin helhet. Vi vil be sekretariatet at det trekker de for de forestående forhandlinger egnede ting ut og reiser de samme krav.

Med særlig interesse imøteser vi svar på det i punkt 3 fremsatte forslag.»

De spørsmål som reiser sig i forbindelse med saken er i første rekke følgende:

1. Retten til å søke arbeide.
2. Beslutninger i fagforeninger mot opsigelse av nye medlemmer.
3. Beslutninger mot overføring av medlemmer fra andre foreninger eller forbund.
4. Beslutninger mot ikke å arbeide sammen med uorganiserte selv om disse ønsker å organisere sig.

5. Tariff-festet plikt for arbeidsgiverne til bare å beskjeftige medlemmer av en bestemt fagforening eller forbund.
6. Tariff-festet plikt for arbeidsgiverne til å følge ansiennitetsprinsippet ved innskrenkninger av arbeiderantallet, og til å følge samme prinsipp ved nyansettelser etter innskrenkninger.
7. Begrenset adgang til anvendelse av læregutter.

De 4 første spørsmål henger så nøie samme at det vil være hensiktsmessig å behandle disse under ett.

Når det gjelder retten til å søke arbeide fattet Landsorganisasjonens kongress i 1931 følgende beslutning:

«Hvor det gjelder tvist om retten til arbeide må den praksis befølges, at de organiserte arbeidere som av et arbeidskontor i henhold til dettes regler blir anvist arbeide, har rett til å ta dette arbeide, uansett medlemsskap i dette eller hint forbund, når arbeidsforholdet på arbeidsplassen organisasjonsmessig sett er i orden og de før oprettede overenskomster i de forskjellige fag eller industrier ikke forringes, og når medlemmene følger bestemmelsene i Landsorganisasjonens lover angående overflytning av medlemsskapet.»

Angående medlemmers overføring mellom foreninger og forbund vedtok kongressen i 1925 følgende beslutning:

«1. Medlem som får fast ansettelse ved en bedrift som hører inn under et annet forbund enn vedkommende tilhører, skal snarest (senest innen en måned etter tiltredelsen) ordne sin overflyttelse.

2. Er det tvil om hvorvidt ansettelsen kan bli av nogen lengere varighet, kan vedkommende etter derom innsendt andragende få en viss frist til utsettelse med overgangen, såfremt de angjeldende forbund herom blir enige. Fristens lengde bestemmes også av de to forbund.

3. Ved ansettelser som man på forhånd vet er av rent midlertidig art (under 2 måneder), behøves ikke overflytning, såfremt vedkommende ikke selv forlanger det.»

Landsorganisasjonens beslutninger på kongressene og det direktiv som sekretariatet har gitt forbundene tar bestemt avstand fra at de medlemmer av Landsorganisasjonen som har fått arbeide, skal hindres i å overta dette, likesom disse medlemmer har en ubetinget rett til å forlange sitt medlemsskap overført til den organisasjon under hvis område arbeidsplassen ligger.

De prinsipper som her er vedtatt mener komitéen ikke bare må fastholdes, men de må også utvides til å omfatte alle arbeidere, hvad enten de er organiserte eller ikke, forutsatt at vedkommende arbeidere ikke har optrådt slik at organiserte arbeidere har en organisasjonsmessig grunn til å nekte å arbeide sammen med dem.

Spørsmålet om fagorganisasjonens forhold til de uorganiserte arbeidere vil for en stor del løses hvis fagkongressen vedtar at de uorganiserte arbeidsløse skal organiseres i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon gjennom spesielle foreninger og med medlemsbok i Landsorganisasjonen. De vil da komme i samme stilling som forbundsmedlemmer både med hensyn til rettigheter til å søke å ta arbeid og med hensyn til å få sitt medlemsskap overført til de regulære fag- eller industriforbund.

Beslutningen på kongressen i 1925 om overføring av medlemsskap, mener komitéen bør forandres. De fleste fagforeninger som i noen utstrekning må foreta overføring av medlemmer fra andre foreninger og forbund, hevder bestemt at overføringen i alle tilfelle skal finne sted umiddelbart etter at arbeidet er tiltrådt. De hevder at dette prinsipp må følges av hensyn til kontroll med medlemsskap, innbetaling av kontingent m. v. Komitéen er enig i at denne regel gjennomføres. I rene undtagelsestilfelle kan dispensasjon fra denne regel gis av det forbund hvor medlemsskapet skal overføres til. Ansøkninng må da sendes gjennom vedkommende fagforening til forbundet.

Beslutningene i fagforeningene om ikke å arbeide sammen med uorganiserte, når disse erklærer sig villig til å ordne sitt medlemsskap, er i høieste grad organisasjonsfiendtlig og må ikke forekomme i noen forening tilsluttet Landsorganisasjonen. Komitéen kan forstå at under den store arbeidsløshet som hersker, vil fagforeningene så langt som det er mulig søke å verne om medlemmenes interesser og gjennom beslutninger forsøke å skaffe medlemmene mest mulig beskjeftigelse, men under disse bestrebelsler må man iaktta at fagorganisasjonens klassemessige karakter ikke prisgis til fordel for de snevre egoistiske interesser.

En del håndverksforbund har i noen utstrekning gjennomført tariffmessig plikt for arbeidsgiverne til bare å beskjeftige medlemmer av vedkommende fagforening. Komitéen vil ikke foreslå at det innføres forbud mot sådanne tariffbestemmelser. Det kan i enkelte tilfelle være en livsbetingelse for arbeiderne å gjennomføre sådanne tariffbestemmelser, hvis de overhodet skal være i stand til å oprettholde rimelige arbeidsvilkår. Men denne tariffbestemmelse må ikke benyttes til å hindre medlemmer av andre organisasjoner å søke å overta arbeid innenfor vedkommende forenings område. Selv om sådanne tariffbestemmelser er gjennomført, må de vanlige regler om retten til arbeid og retten til å få ordnet sitt medlemsskap i organisasjonen respekteres helt ut.

For å beskytte medlemmene mot trakassering av vrangvillige arbeidsgivere og motstandere av fagorganisasjonen har forskjellige forbund måttet gjennomføre den regel, at arbeidsgiverne ved innskrenkninger og nyansettelser skal følge anciennitetsprinsippet. Innenfor organisasjonen har det vært noen strid om berettigelsen av sådanne bestemmelser, og komitéen er klar over at disse bestemmelser til en viss grad kan føre til monopolisering av arbeidsstedet. Men hvis man ophever anciennitetsprinsippet kan det i enkelte tilfelle bety at arbeidsgiverne ved anvendelse av forskjellige metoder får anledning til å trakassere de mest aktive organisasjonskamerater, og det kan endog lede til organisasjonens oppløsning ved enkelte bedrifter eller forretninger. Komitéen finner derfor ikke å kunne foreslå organisasjonsmessig forbud mot tariffbestemmelser på dette område, men man mener at tariffbestemmelsene må praktiseres med konduite. De forbund som ønsker å få innført bestemmelser om anciennitetsprinsippet i sine tariffers må forelegge saken på forhånd for sekretariatet til godkjenning.

Enkelte fagforbund har gjennomført tariffbestemmelser som begrenser arbeidsgivernes rett til inntagelse av læregutter. Disse bestemmelser kan bety en meget sterk monopolisering av arbeidsplassene til fordel for de tidligere utlærte arbeidere. Men hvis fagorganisasjonen forbyr enhver kontroll med arbeidsgivernes adgang til å anta læregutter, kan dette føre til at arbeidsgiverne i megen stor utstrekning søker å skaffe sig billig arbeidskraft ved inntagelse av læregutter uten tanke på å gi disse en forsvarlig fagmessig utdanning. Komitéen mener at fagorganisasjonen både har plikt og rett til å være medbestemmende over bedriftens adgang til inntagelse av læregutter. Fagorganisasjonen må under dette sitt virke ta tilbørlig hensyn til at læreguttene gis en betryggende fagmessig utdanning og at deres antall reguleres i et rimelig forhold til de fagutlærte arbeidere.

Under henvisning til foranstående vil komitéen foreslå for sekretariatet å forelegge på førstkommende kongress følgende forslag til beslutninger:

1. *Alle organisasjoner tilsluttet Landsorganisasjonen pålegges ikke å hindre arbeidere i å søke og ta anvist arbeide. Betingelsene må da være at det anviste arbeide blir utført efter de bestemmelser som Landsorganisasjonen og vedkommende forbund har fastsatt.*
2. *Alle arbeidere som er i beskjeftigelse eller får anvist arbeide har rett til å få ordnet sitt medlemskap i fagorganisasjonen gjennom den fagforening under hvis virkeområde vedkommende arbeids-*

plass sorterer. Undtatt fra denne beslutning er bare de arbeidere som har optrådt usolidarisk eller i strid med Landsorganisasjonens og eller forbundenes beslutninger.

3. Ingen fagforening har rett til å nekte overføring av medlemskap fra andre fagforeninger eller forbund. Foreninger eller forbund har heller ikke rett til å nekte utskrivning av medlemmer til overføring til andre fagforeninger eller forbund.

Forutsetningen for overføring av medlemskap er i alle tilfelle at vedkommende medlem har fått beskjeftigelse i den foreningsvirkeområde hvortil medlemskapet skal overføres.

4. Beslutninger mot å arbeide sammen med uorganiserte arbeidere når disse ønsker å organisere sig er forbudt med mindre vedkommende har optrådt usolidarisk, eller i strid med Landsorganisasjonens og eller forbundenes beslutninger. I tvilstilfelle avgjøres saken med bindende virkning av sekretariatet.
5. Tariffbestemmelser om at arbeidsgivere bare skal beskjeftige medlemmer av en bestemt fagforening eller forbund må ikke anvendes til å hindre medlemmer av andre foreninger eller forbund til å søke og ta arbeide.

Det samme gjelder uorganiserte arbeidere (jfr. p. 2 og 4). Vedkommende arbeidere må ordne sitt medlemskap til foreningen, så snart arbeidet overtas.

6. Forbund som ønsker tariffmessige bestemmelser angående ansienhetsprinsippet må på forhånd innhente sekretariatets godkjennelse til å reise kravet.

Disse tariffbestemmelser må ikke praktiseres i strid med nærværende innstilling.

7. Ved regulerende bestemmelser om antallet av læregutter skal det tas hensyn til et rimelig forhold mellom læregutter og de utlærte arbeidere.

De regulerende bestemmelser som forbundene ønsker gjennomført må på forhånd forelegges sekretariatet til godkjennelse.

8. Medlemmer som får ansettelse ved en bedrift som hører inn under et annet forbund enn vedkommende tilhører, skal overføre sitt medlemskap efter de fastsatte regler i vedkommende forbund.

Ved overføring av medlemmer fra et forbund til et annet beholder medlemmene sine oparbeidede rettigheter med den begrensning som lovene bestemmer i det forbund hvortil medlemskapet overføres.

Sekretariatet tiltrer komiteens innstilling.

De organisasjonsmessige oppgaver blandt arbeiderungdommen.

Men hensyn til den henvendelse som Ungdomsfylkingen har rettet til sekretariatet vil komitéen anføre:

De krav som er reist om tariffmessig beskyttelse av læregutter og unge arbeidere er i hovedsaken optatt av Landsorganisasjonen ved de forhandlinger som finner sted under Riksmeglingsmannens ledelse. Efter den oversikt som hittil foreligger er det vel imidlertid liten sannsynlighet for at det opnåes enighet om nye tariffbestemmelser på dette område før de nugjeldende tariffen er løpet ut.

Komitéen vil derfor foreslå for kongressen å beslutte kravene oversendt til forbundene med anmodning om ved alle tariffbevegelser å gjøre alt hvad de kan for å sikre og trygge arbeiderungdommens forhold på arbeidsplassen.

Landsorganisasjonen må dessuten i samarbeide med Det norske Arbeiderparti søke gjennomført lovbestemmelser som effektivt beskytter læregutter og unge arbeidere mot en hensynsløs utnyttelse av deres arbeidskraft. Fagforeningene og forbundene må påse at unge arbeidere ikke blir anvendt til overtidsarbeide i strid med gjeldende lovbestemmelser. Det må være en særlig plikt for håndverksfagene å øve effektiv kontroll med at læregutter gis en betryggende fagmessig utdanning og at de ikke anvendes til arbeide som ligger utenfor faget.

Med hensyn til Ungdomsfylkingens forslag om organisering av arbeiderungdommen, mener komitéen at dette spørsmål må behandles av organisasjonsutvalget, som har fått i oppdrag å utarbeide regler for organiseringen av de arbeidsløse.

Det krav som er reist fra Ungdomsfylkingen om at Landsorganisasjonen skal ansette egen ungdomssekretær kan ha meget for sig. Komitéen er imidlertid av den opfatning at man her bør forsøke å finne frem til en enklere og billigere form for Landsorganisasjonens støtte til et spesielt faglig arbeide blandt arbeiderungdommen.

Man vil derfor foreslå at der nedsettes en felleskomité med 2 representanter fra sekretariatet, 2 representanter fra partiet og 2 representanter fra Arbeidernes Ungdomsfylking med det oppdrag å forberede de spørsmål som skal reises både med hensyn til tariffmessig og lovmessig beskyttelse av de unge arbeidere. Landsorganisasjonen bør også yde et årlig tilskudd til Ungdomsfylkingen som støtte til Fylkingens faglige arbeide.

Under henvisning til foranstående vil komitéen foreslå at kongressen fatter følgende beslutninger:

1. Der nedsettes en felleskomité med 2 representanter fra sekretariatet, 2 fra Det norske Arbeiderparti og 2 fra Ungdomsfylkingen med det oppdrag å forberede for hovedorganisasjonene tariffspørsmål og lovbestemmelser med sikte på effektiv beskyttelse av læregutter og unge arbeidere. Komitéen må dessuten behandle alle spørsmål som vedrører arbeiderungdommens forhold til fagorganisasjonen.
2. Arbeidernes Ungdomsfylking ydes et årlig tilskudd på kr. 5 000.00 til det faglige arbeide blandt arbeiderungdommen.
Kongressen henstiller til forbundene å yde et rimelig bidrag til Ungdomsfylkingens faglige opgaver.
3. De tariffkrav som Arbeidernes Ungdomsfylking har tilstillet sekretariatet, oversendes forbundene.
Forbundene anmodes om ved alle tariffbevegelser å gjøre alt hvad de kan for å sikre og trygge arbeiderungdommens forhold på arbeidsplassen.
4. Landsorganisasjonen må i samarbeide med Det norske Arbeiderparti søke gjennomført lovbestemmelser med effektiv beskyttelse av læregutter og unge arbeidere.

Oslo den 24 august 1934.

I komitéen:

For Arbeidernes faglige Landsorganisasjon
Elias Volan.   Johan Nygaard.

For Det norske Arbeiderparti
Oscar Torp.   Eugen Johannessen.
Valdemar Nielsen.

For Arbeidernes Ungdomsfylking
Gunnar Sand.   Per Lie.

For Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon
Gunnar Discnaen.   Severin Arnesen.

Sekretariatet tiltrer komitéens innstilling.

Samarbeidet mellem forbundene ved opprettelse av tariffavtaler.

Fra forbund og fagforeninger er det klaget over at enkelte organisasjoner har opprettet tariffavtaler ved bedrifter som i større eller mindre grad ligger i grenseområdene for andre forbund, og at disse tariffavtaler til dels har skadet andre forbunds interesser.

Denne sak var også oppe til behandling på kongressen i 1931, hvor følgende beslutning blev vedtatt:

«Nevnden (tvistenevnden) og sekretariatet skal påse at intet enkelt forbund oppretter overenskomst med arbeidsgivere som omfatter arbeidere i grenseområdene og hvor det allerede er opprettet overenskomst for arbeidere innen samme beskjeftigelse, med mindre det annet forbund på forhånd er gjort bekjent hermed.

De interesserte forbund og sekretariatet må være enig i tariffkrav som skal reises. Avtaler må ikke slutes som kan skade andre organisasjoners lønnsbevegelser.»

Organisasjonsutvalget er opmerksom på at det fremdeles kan forekomme tilfelle hvor klagene er berettiget, men sekretariatet kan ikke gjennomføre kongressens beslutning på dette område, hvis forbundene ikke stiller sig helt lojale. Kongressen må pålegge de forbund som skal opprette tariffavtaler i et område, hvor de forstår at de kan komme i strid med andre forbunds interesser, å sørge for at saken blir forelagt angjeldende forbund og sekretariatet før kravene om tariffavtaler blir reist, slik at sekretariatet kan bli satt i stand til å konferere med det eller de forbund hvis interesser berøres ved inngåelsen av en eventuell tariffavtale. Hvis forbundene undlater å varsle sekretariatet på forhånd, vil fagorganisasjonen være juridisk bundet til de tariffavtaler som inngås.

Organisasjonsutvalget vil under henvisning til foranstående foreslå for kongressen å fatte følgende beslutning:

1. *Kongressens beslutning av 1931 om samarbeidet mellom forbundene ved inngåelse av tariffavtaler i grenseområder fastholdes.*
2. *Forbund som akter å reise krav om tariffavtaler i grenseområder med andre forbund, plikter på forhånd å varsle angjeldende forbund og sekretariatet.*

Sekretariatet må påse at forutsetningen for kongressens beslutning i dette spørsmål blir gjennomført.

Sekretariatet tiltrer organisasjonsutvalgets innstilling.

Behandling og løsning av tvister mellom organisasjonene.

Kongressen av 1931 vedtok følgende beslutning angående behandlingsmåten og avgjørelsen av tvister mellom organisasjonene:

«Efter innstilling av valgkomitéen velger kongressen en *tvistenevnd* på 7 medlemmer med 3 varamenn.

Denne nevnd behandler de tvistespørsmål som melder sig, grensetvister, tvister om overføring av medlemmer eller grupper, tvister om retten til arbeide m. v.

Ved behandling av de enkelte tvister fratrer de medlemmer av

nevnden som kan sies å være inhabile, f. eks. ved å være medlemmer av et forbund, hvis saker behandles.

Nevnden innkaller de interesserte parter til forhandling om de reiste spørsmål og innhenter for øvrig alle opplysninger som er nødvendige.

Hvis enighet ikke opnåes ved forhandling, skal nevndens innstilling forelegges sekretariatet, som treffer avgjørelse i saken.

Finner sekretariatet at det ikke vil treffe avgjørelse i en sak, kan sekretariatet for anledningen opnevne en voldgiftsrett på 5 medlemmer, som får sig saken forelagt til avgjørelse.

Kongressen uttaler at sekretariatets eller en voldgiftsretts avgjørelse må lojalt respekteres og befølges av alle tilsluttede organisasjoner.

I tilfelle hvor avgjørelse av sekretariatet eller en voldgiftsrett kan bevirke at spørsmålet om et forbunds utmeldelse av Landsorganisasjonen kan bli reist, skal vedkommende forbund ha adgang til å appellere avgjørelsen til representantskapet.»

I kongressperioden har tvistenevnden og sekretariatet behandlet en rekke saker, og på 3 unntagelser nær har organisasjonene gjennomført de avgjørelser som er truffet. Organisasjonskomitéen mener derfor at det ingen grunn er til å vedta nye eller skjerpede bestemmelser på dette område, men vil innskrenke sig til å foreslå for kongressen å fatte følgende beslutning:

Kongressen fastholder beslutningen av 1931 angående behandlingsmåten av tvister mellem organisasjonene.

Sekretariatet tiltrer organisasjonsutvalgets uttalelse.

Bilag.

Kongressens beslutning av 1923 angående organisasjonens grunnlag.

Grunnlaget for fagorganisasjonens oppbygning må være *arbeidsplassen*. Da de landsomfattende industrisammenslutninger eller forbund skal opprettholdes innenfor Landsorganisasjonen må det være et ufravikelig krav at der på hver arbeidsplass, ved hver bedrift, hver fabrikk og hvert verksted kun må være *ett forbund representert* hvor dette overhodet er mulig og praktisk gjennomførlig. Fra dette grunnlag må ikke fravikes. Hvor dette ikke passer må beslektede fag sammenføres til en enhet, som kan øke og konsolidere organisasjonens kraft.

Det neste skritt er å sammenføre de forskjellige fag- og arbeidergrupper på samme arbeidsplass til *én forening* (bedriftsorganisasjon).

Dette kan i overveiende grad gjøres uten større ulemper. Men som en overgang bør det, hvor *arbeiderne selv* ønsker det, tillates at flere foreninger består, men de må alle tilhøre *ett og samme forbund*.

Hvis det er flere foreninger innenfor en industrisammenslutning på en arbeidsplass, et industricentrum eller i en by, må disse danne en *industrigruppe*, hvor den samlede industris forhold kan drøftes i fellesskap.

Som eksempel kan nevnes papirindustrien, elektrokjemisk industri, tekstilindustrien, hermetikkindustrien, mekaniske verksteder, grafisk industri, bygningsindustrien, sagbruk og høvlerier, skinn-, lær og skotøiindustrien o. s. v.

I alle disse virksomheter skal — med de avvikelser som er nødvendig av praktiske grunner — kun en industriorganisasjon eller forbund være representert. Og det bør tilstrebes at der ved hver *bedrift* innenfor industrien kun er en forening — altså en *bedriftsorganisasjon*.

Imidlertid er det — med opprettholdelsen av landsomfattende industriorganisasjoner eller forbund som hovedenheter innenfor Landsorganisasjonen — umulig å gjennomføre systemet helt ut: en forening på hver arbeidsplass. I en rekke håndverksfag vilde et sådant krav virke urimelig og meningsløst. Sekretariatet mener derfor at det må være en bestemt forutsetning for kongressens beslutning, at bedriftsorganisasjoner gjennomføres overalt hvor det er praktisk og mulig. Men det krav må være absolutt — når undtages visse arbeidergrupper som nedenfor skal omtales — *at kun en landsomfattende industriorganisasjon eller -forbund skal være representert på samme arbeidsplass.*

Industriorganisasjonenes område.

Går vi ut fra som retningslinjer for organisasjonens oppbygning, at *kun en landsomfattende industriorganisasjon eller -forbund skal være representert på samme arbeidsplass* og at det videre skal tilstrebes *kun én forening ved hver bedrift* (bedriftsorganisasjon), reiser sig spørsmålet om industriorganisasjonenes eller forbundenes område. Her er det selvfølgelig plass for mange alternativer.

Sekretariatet er av den oppfatning at man her i den utstrekning som det er mulig — under hensyntagen til at Landsorganisasjonen fremdeles skal bygges på forbund (industriorganisasjoner) — bør rette sig efter de bestående forhold. Men under tilbørlig hensyntagen hertil må den industrielle organisasjonsform gjennomføres mest mulig konsekvent.

Grensene for en industriorganisasjon kan gjøres snevre og mere omfattende. Jernindustrien, f. eks., kan få et ganske veldig omfang, hvis man vil følge rent teoretiske betraktninger. Malmen, som brytes ut av fjellet, smelteverkene som danner råstoffet, og hele den prosess som siden foregår til produktet ligger ferdig i alle de tusener av forskjellige spesialiteter som fremkommer ved arbeidets anstrengelse overfor råproduktene. Det samme gjelder andre industrier, f. eks. treindustrien: fra trærne hugges i skogen til det ferdige produkt får form, cellulose, tremasse, papir, tømmer, høvlede produkter, vinduer, dører, møbler osv osv.

En slik industriell organisasjonsform utvidet til sin ytterste konsekvens vilde imidlertid gjennomført i praksis være minst likeså revo-

lusjonerende som forslaget om at bygge Landsorganisasjonen på samorganisasjoner inndelt i industriseksjoner. Hvis man tenker denne tanke helt ut i alle sine detaljer vil man kanskje få det beste bevis på, at organisasjonskomitéens flertallsinnstilling her er den mest praktiske.

Sekretariatet mener derfor at man, som forholdene ligger an etter organisasjonens stilling til spørsmålet, må finne en form for industriorganisasjoner som peker fremad mot en videre utvikling uten å bryte for meget med det bestående, og at det får bli en oppgave for det før nevnte utvalg sammen med vedkommende grupper å finne formen for organisasjonens område uten for sterke brytninger. Hovedsaken er som sagt å finne en linje — en ufravikelig linje — å arbeide etter.

Det er dog visse ting som straks kan fastslåes og som etter vårt skjønn ikke vil medføre ulemper, men kun fordeler ved overgangen.

I første rekke vil vi nevne et *byggningsarbeiderforbund*. At det på en byggeplass skal være 5—6 forbund representert er en uhyrlighet som ikke lenger må eksistere. Blandt organisasjonene innenfor bygningsfagene gjør også heldigvis den opfatning sig stadig mere gjeldende, at når man ikke kan få en organisasjon bygget på samorganisasjoner og industrigrupper, er et bygningsarbeiderforbund en tvingende nødvendighet. Kongressens krav må derfor være opprettelsen av et bygningsarbeiderforbund.

Arbeidsmannsforbundet består som bekjent av en rekke industrier og arbeidsbrancher. Det har i tidens løp vært den *inngangsport*, hvor igjennem store masser av såkalte ikke faglærte arbeidere er kommet inn i organisasjonen. Etter hvert har så Arbeidsmannsforbundet «født» en rekke forbund: Papirindustriarbeiderforbundet, Sag-, Tomt- og Høveleriarbeiderforbundet, Kommunearbeiderforbundet, foruten at det har avgitt medlemmer til en rekke andre forbund: skogsarbeidere, tobakksarbeidere, transportarbeidere, murarbeidere, kjøre- og lagerarbeidere m. m.

Ved dannelsen av et bygningsarbeiderforbund vil ytterligere store grupper overgå fra Arbeidsmannsforbundet.

Sekretariatet finner derfor ingen grunn til — av hensyn til den foreslåtte omorganisasjon til industriorganisasjoner — at stille noget absolutt krav om at de forskjellige industrier innenfor Arbeidsmannsforbundet skal danne hver sin *selvstendige* industriorganisasjon eller -forbund. Flere av de industrier som omfattes av dette forbund, f. eks. tekstilindustrien, vil som forholdene er idag ha vanskelig for å stå på egne ben. Dertil kommer en del isolert fabrikkvirksomhet, f. eks. fyrstikkindustrien, som vanskelig kan danne en selvstendig organisasjon. Sekretariatet mener derfor, at etterat den omformning er foregått som her foreslåes, bør Arbeidsmannsforbundet fremdeles kunde omfatte flere industrier med den *grunnstamme*, som har skapt forbundet, nemlig grube- og anleggsarbeiderne. Det vil alltid være behov for et *fabrikkarbeiderforbund*, hvor isolerte industrielle enkeltbedrifter og sammenslutninger av sådanne kan finne plass, og der er ingen grunn til på det nuværende tidspunkt å foreslå nogen endring heri. Det får

overlates til utviklingen og de forskjellige grupper i samråd med og etter bestemmelse av organisasjonsutvalget å ordne disse forhold. Men kravet må være kun et forbund på samme arbeidsplass.

For *treindustriens* vedkommende må det være tilstrekkelig at man også slår fast: en industriorganisasjon på samme arbeidsplass. Det kan da komme til å forme sig slik, at det blir *én* organisasjon for papirindustrien, *én* for sagbruksindustrien og *én* for den øvrige treindustri, møbelindustri, trevarefabrikker m. v. Sekretariatet mener at kravet — det absolutte krav — ikke bør stilles lenger. Men selvfølgelig har man intet å innvende mot — men mener tvert imot at det bør tilstrebtes — at der ved forhandlinger mellom de nevnte organisasjoner og etter bestemmelse av organisasjonsutvalget, skapes et treindustriarbeiderforbund, hvor samtlige disse grupper står sammen. Noget som straks må gjøres er dog, at skogsarbeiderne og fløtningsarbeiderne overføres enten til Papirindustriarbeiderforbundet eller Sag-, Tomt- og Høvleriarbeiderforbundet, og er det en forutsetning at dette hurtigst mulig ordnes i samråd med organisasjonsutvalget.

For *treindustriens* vedkommende er det således sekretariatets opfatning at det bør overlates til organisasjonsutvalget sammen med de organisasjoner som nu omfattes av treindustrien å treffe bestemmelse om *området* for hver enkelt industrisammenslutning. Det bør dog sterkt presiseres, at det beste vilde være om man derved kunde nå hen til et *treindustriarbeiderforbund* stort sett omfattende papirindustrien, sagbruksindustrien, trevarefabrikkene, møbelindustrien m. fl.

En industriorganisasjon innenfor den *grafiske industri* må lett kunne etableres. Når kravet er: *kun et forbund* på samme arbeidsplass, så er det givet at et sådant forbund straks må kunne opprettes. Men vanskeligere kan det bli å opprette *bedriftsorganisasjoner* innenfor denne ramme. Sekretariatet mener derfor at man inntil videre — etter arbeidernes egen bestemmelse — får gå med på at særlige foreninger av typografer, litografer, bokbindere m. v. fremdeles opprettholdes på en arbeidsplass. Men de skal alle tilhøre den grafiske industriorganisasjon eller -forbund. Dog må det være adgang til innenfor rammen av dette forbund — hvis arbeiderne så ønsker — å danne en *bedriftsorganisasjon* (altså en forening) på arbeidsplassen, selv om dette ikke gjennomføres overalt. Altså således at typografer, litografer, bokbindere m. fl. danner en forening. Derved vil utviklingen henimot bedriftsorganisasjoner fremmes uten at det vil kunne medføre nogen ulemper, idet jo allikevel disse forskjellige grupper *skal* tilhøre et og samme industriforbund (den grafiske industri).

Den samme regel må gjelde over det hele, uten at det er mulig *på forhånd* å fastslå *området for industriorganisasjonene*. Det må som før nevnt ordnes ved forhandling mellom organisasjonene eller etter bestemmelse av organisasjonsutvalget.

Bakerforbundet og Kjøttindustriarbeiderforbundet har i sine beslutninger uttalt sig for et «*næringsmiddelforbund*», altså en industriorganisasjon innenfor næringsmiddelindustrien.

Sekretariatet vil på det sterkeste anbefale en sådan organisasjons

form. I sin ytterste konsekvens skulde en sådan organisasjon bestå av bakeri- og konditorarbeidere, møllearbeidere, bryggeriarbeidere, hermetikkarbeidere, kjøttindustriarbeidere, melkefabrikkarbeidere, arbeidere ved chokoladefabrikker, kjeksfabrikker, gjærfabrikker, sukkevarearbeidere m. fl.

Men også her er der flere alternativer å velge mellom. Og hvor sterkt man skal gå frem får overlates til organisasjonene innbyrdes sammen med organisasjonsutvalget å bestemme. Kravet her må være som overalt ellers: *kun et forbund på samme arbeidsplass*, og hvor det er praktisk kun en forening (bedriftsorganisasjon).

Følger man denne regel konsekvent: kun et forbund på samme arbeidsplass, blir det ikke lenger noget *prinsipielt* spørsmål, men et *praktisk* spørsmål hvordan forbundenes eller industriorganisasjonenes område skal ordnes. For kongressen å optrekke absolutte linjer for området er for tiden ikke mulig, det må overlates til forhandling og avgjørelse av organisasjonsutvalget.

Som eksempel kan også nevnes en industriorganisasjon innenfor *beklædnings- og tekstilindustrien*. Her skulde medtas skinn-, lær- og skotøiindustri, skreddere, trikotasjearbeidere, tekstilindustri m. fl.

Sekretariatet mener, at det må tilstrebnes, at alle disse grupper samles i *en* organisasjon. Men det må overlates til de nevnte grupper selv ved forhandling sammen med organisasjonsutvalget å nå frem hertil.

Det krav som kongressen imidlertid straks må stille er, at det kun er *et industriforbund* på hver av de arbeidsplasser som omfattes av nevnte industrier. Det må således ikke tillates, at der er flere forbund representert f. eks. ved en tekstilfabrikk, en skofabrikk, ved et garveri eller ved en konfeksjonsfabrikk, likesom det må tilstrebnes, — hvor det er praktisk mulig — at det kun er en bedriftsforening på hver arbeidsplass.

Men hvis organisasjonene så ønsker må det inntil videre kunne ordnes således at tekstilarbeiderne tilhører sin organisasjon, skotøiarbeiderne sin og skredderne sin. Derimot bør skinn- og lærarbeiderne straks overføres til skotøiindustrien, likesom konfeksjon og trikotasje — som nu — må tilhøre skredderindustrien.

Å anføre flere eksempler på hvordan sammenslutningen i industriorganisasjoner bør ordnes anser sekretariatet unødvendig, idet som tidligere anført, sakens praktiske gjennomførelse må ordnes ved forhandling mellom organisasjonene, eventuelt ved endelig avgjørelse av organisasjonsutvalget.

For de *offentlige arbeidere og bestillingsmenn* bør der være 2 hovedgrupper: *statsarbeidere og kommunearbeidere*, altså et statsarbeiderforbund og et kommunearbeiderforbund.

Statsarbeiderforbundet bør omfatte alle ved Statens bedrifter ansatte arbeidere og funksjonærer, således jernbanedrift, post, telefon, telegraf, tollfunksjonærer m. v.

Kommunearbeiderforbundet bør omfatte alle arbeidere og funksjonærer ved kommunenes bedrifter, videre politi, brandvesen, veivesen, sykehusbetjening m. v.

Kommunale Tjenestemenns Landsforbund har på sitt landsmøte prinsipielt sluttet sig til omlegning efter organisasjonskomitéens forslag alternativ I, men uttaler samtidig at det må tas sådanne hensyn at der åpnes adgang for de kommunale tjenestemenn å oprette «egen gruppe».

Sekretariatet kan gå med på at de kommunale tjenestemenn innenfor hver kommune kan oprettholde en *stedlig* tjenestemannsgruppe. Men de må alle tilhøre samme forbund eller landssammenslutning: *Kommunearbeiderforbundet*, som blir den eneste landssammenslutning av kommunale arbeidere og funksjonærer.

Å følge den foran optrukne linje: kun ett forbund på samme arbeidsplass og mest mulig bedriftsorganisasjoner, kan dog vanskelig gjennomføres for *transportarbeidernes* vedkommende. Mange transportarbeidere har sin daglige beskjeftigelse samtidig innenfor flere industrier og de kan også samtidig være knyttet til en industri og til almindelig arbeide ved havner og brygger.

Stort sett må det kunne opnåes enighet om, at de transportarbeidere som er *fast knyttet* til en hovedindustri og som har hele sin virksomhet ved en bedrift innenfor den bestemte industri, må tilhøre vedkommende bedriftsorganisasjon og industrisammenslutning. Men lenger kan man for tiden ikke gå.

Transportarbeiderforbundet kommer således til å bli oprettholdt i alt væsentlig som nu, og alle slags transportarbeidere, som ikke fast og utelukkende er knyttet til en hovedindustri, således alle arbeidere som er beskjeftiget ved lastning og lossing ved havn eller brygger, kjø-rere, chauffører, lager- og pakkhusarbeidere og butikkbetjening må tilhøre Transportarbeiderforbundet.

Norsk Matros- og Fyrbøterunion har på sitt siste landsmøte uttalt sig for en sammenslutning med Transportarbeiderforbundet, og en sådan sammenslutning bør snarest mulig skje. Transportarbeiderforbundet kommer derved til også å omfatte sjøfolkene.

Elektrikerforbundet omfatter nu medlemmer som tilhører forskjellige hovedgrupper. De almindelige installatører bør nærmest sortere under Bygningsarbeiderforbundet. Så er det elektrikere ansatt ved kommunale kraftstasjoner. Disse overgår til Kommunearbeiderforbundet. De øvrige elektrikere ved private kraftstasjoner og i blandede virksomheter bør tilhøre det forbund som omfatter jernindustrien, idet som regel deres utdannelse finner sted innenfor denne.

Men også her vil det reise sig grensetilfelle som det må forhandles om for endelig å avgjøres av organisasjonsutvalget.

Samorganisasjonene.

Ved overgangen til *bedriftsorganisasjoner* ved de enkelte bedrifter vil den nuværende form for samorganisasjoner undergå en delvis forandring. De samorganisasjoner som nu kun omfatter fagforeningene ved en arbeidsplass, vil bortfalle. I den utstrekning det er mulig må derfor samorganisasjonene tilstrebe å bli *distriktssammenslutninger* omfattende et nærmere bestemt område. De nærmere regler her-

for blir å fastsette av organisasjonsutvalget i samråd med vedkommende organisasjon. Utvalget har den endelige avgjørelse.

Da forbundsformen fremdeles skal opprettholdes finner sekretariatet ikke å ville foreslå nogen forandring i den nuværende form for representasjon på kongressen. Forbundene må ha hovedrepresentasjonen, men ved siden herav må samorganisasjonene ha en distriktsvis representasjon. Under den foran skisserte organisasjonsform er det ikke tilrådelig å frata industriforbundene representasjonsretten og legge den helt over på samorganisasjonene. På den annen side kan heller ikke sekretariatet anbefale de forslag som er innsendt fra Norsk Centralforening for Boktrykkere og Norsk Sag-, Tomt- og Høvleriarbeiderforbund om å sløife samorganisasjonenes representasjonsrett. Denne bør derfor opprettholdes som nu.

Hvad samorganisasjonenes virksomhet angår bør denne utvikles på grunnlag av de bestemmelser som nu er gjeldende. Men det ligger dog i sakens natur at så vel forbundene som Landsorganisasjonen vil arbeide i samråd med samorganisasjonene og det avhenger av disses egen utvikling med hvilken styrke de kan gjøre sig gjeldende.

Det har vist sig at en rekke fagforeninger av forskjellige grunner har holdt sig utenfor samorganisasjonene til tross for at lovene herom inneholder obligatoriske bestemmelser. Det viser sig også at samorganisasjonene ennå ikke har nådd den ønskelige organisatoriske utvikling. For å styrke samorganisasjonene vil sekretariatet foreslå, at ethvert til Landsorganisasjonen tilsluttet forbund — ved siden av kontingenten til Landsorganisasjonens virksomhet og Folkets Hus fond — innbetaler til Landsorganisasjonen en fast månedlig kontingent for alle sine medlemmer til samorganisasjonenes virksomhet. Derved vil man få et fond, hvorav sekretariatet kan bevilge tilskudd til samorganisasjonene under hensyntagen til de enkelte samorganisasjoners forhold, uten at sekretariatet dog er avskåret fra å benytte fondets midler til andre formål, f. eks. agitasjon o. lign. Samorganisasjonene kan utligne lokal kontingent, men for at denne skal være obligatorisk må den godkjennes av sekretariatet.

De faglige opplysningskontorer i sin nuværende form har hatt vanskelig for å finne et praktisk grunnlag for sin virksomhet. Å optre som arbeidsanvisningskontorer for å kunne dirigere arbeidskraften efter organisasjonsmessige formål har de ikke evnet. Dette er i og for sig selv en oppgave, hvortil det trenges ganske anderledes utrustede organer enn de fåtallige og spartansk utrustede opplysningskontorer.

Ved en utvikling av samorganisasjonene til å omfatte bestemte distrikter vil det bli nødvendig for de enkelte samorganisasjoner å ha et større administrativt apparat enn nu er tilfelle. Sekretariatet vil derfor foreslå at opplysningskontorene i sin nuværende form opheves, idet det forutsettes at de bevilgninger som er ydet til disse, bedre kan utnyttes gjennom samorganisasjonenes egen virksomhet, som jo blir mere omfattende ved etableringen av distriktsvise samorganisasjoner.

Stedlige industrigrupper.

Bedriftsorganisasjoner eller foreninger på et sted innen samme industri danner industrigrupper. På fellesmøte av industrigruppens medlemmer velges styret for gruppen. Industrigruppen behandler forøvrig på sine møter alle de saker som er av interesse for medlemmene. Den tar standpunkt til alle saker som blir reist av bedriftsorganisasjonene, foreningene eller klubbene, kan selv ta initiativ og sender sakene videre til vedkommende industriforbund og samorganisasjon.

De stedlige industrigrupper danner hovedenhetene innenfor samorganisasjonene, likesom industriorganisasjonene eller forbundene danner enhetene innenfor Landsorganisasjonen.

Lovene.

De lover og bestemmelser som skal gjelde for industriorganisasjonenes medlemmer, de stedlige industrigrupper, bedriftsorganisasjonene eller de stedlige foreninger samt klubbene, ordnes som nu av vedkommende hovedorganisasjon selv på den måte som den bestemmer. Det samme gjelder samorganisasjonene.

Ingen tilsluttet organisasjon må dog vedta lover eller beslutninger som strider mot Landsorganisasjonens lover eller beslutninger.

Industriorganisasjonenes (forbundes) og samorganisasjonenes lover skal innsendes til sekretariatet til godkjennelse.

Sekretariatet utarbeider mønsterlover.

*

Sekretariatet har hatt under overveielse å foreslå innført en ensartet medlemsbok for alle Landsorganisasjonens medlemmer. Da spørsmålet imidlertid ikke har vært synnerlig drøftet tidligere og sikkert vil kreve en grundig forberedelse, vil man innskrenke sig til å foreslå at sekretariatet nedsetter en komité til å utrede spørsmålet.

Landsorganisasjonen

oprettholdes som nu. Den må være fagorganisasjonens høieste instans med myndighet som bestemt i de nuværende lover.

De lovforandringer som er en følge av nærværende innstilling, vil bli fremlagt på kongressen.

H. L. Børsum fremsatte følgende forslag til begrensning av organisasjonsområdet for Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund:

«Ved den nu pågående organisering av kontorarbeiderne ved de industrielle bedrifter i tilslutning til Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, er man kommet op i den situasjon at man får to foreninger på en og samme arbeidsplass, tilsluttet to forskjellige forbund. Bortsett fra at dette strider mot kongressens beslutning om industriforbunds-formen, hvor det bl. a. heter i beslutningens punkt 3:

På en og samme arbeidsplass skal dannes en bedriftsorganisasjon i tilslutning til vedkommende industriorganisasjon. Som en overgangsform kan det dog tillates at flere foreninger består på samme arbeidsplass, men de må dog tilhøre samme industriorganisasjon eller forbund.

I henhold hertil mener vi, at alle kontor- og butikkfunksjonærer som direkte er tilknyttet en industriell bedrift, blir å organisere i tilslutning til den forening som finnes på stedet.

I overensstemmelse hermed innbys kongressen til å fatte sådan beslutning:

Kontor- og butikkpersonale som er direkte knyttet til industriell bedrift organiseres i tilslutning til det forbund som arbeiderne ved bedriften er tilsluttet.»

TILLEGGSDAGSORDEN
INNSTILLINGER FRA SEKRETARIATET

Dagsordenens punkt 4.

Henvendelse fra Den røde faglige Internasjonale.

De siste års begivenheter — den fascistiske omveltning i Tyskland, Østerrike, Bulgaria og Spania, den voksende krigsfare, kapitalens angrep på arbeiderklassens levestandard — har med den største anskuelighet vist, at fortsatt spaltning innen fagbevegelsen bare letter den fascistiske reaksjons herjinger og krigseventyret, og dessuten fører til en forværrelse av proletariatets materielle stilling. For at den kamp arbeiderklassen fører mot fascismen — mot krigsfaren og for bedring av arbeidsbetingelsene skal krones med hell, må man så vel i de enkelte land — som internasjonalt — arbeide for en samling av fagbevegelsen. De voksende krav fra arbeiderne i alle land om en enhetsfront, viser at fagorganisasjonens enhet kan gjennomføres i den nærmeste fremtid.

Den røde faglige Internasjonale og dens seksjoner fører — som De vet — i alle land en utrettelig, energisk kamp for enhetsfronten, og arbeider for fagbevegelsens enhet (samling).

Den norske fagbevegelse som ikke er tilsluttet nogen av de bestående internasjonaler kunde etter vår mening spille en viktig rolle når det gjelder å gjennomføre den internasjonale faglige enhet, hvis den vilde ta initiativet til å arbeide for nedsettelse av en internasjonal komité til kamp for fagbevegelsens enhet. Den røde faglige Internasjonale er rede til å opta forbindelse med den norske fagbevegelse når det gjelder dette spørsmål.

Vi håper at den norske fagbevegelses forestående kongress vil ta stilling til dette spørsmål og gå inn for den internasjonale fagbevegelsens enhet på klassekampens grunn.

Med kameratslig hilsen

Eksekutivbyrået for Den røde faglige Internasjonale

A. Losowski, generalsekretær.

Sekretariatet innstiller:

«Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress gir sin tilslutning til at sekretariatet i kongressperioden støtter et hvert initiativ som har til hensikt å hitføre faglig samling.

Kongressen fremholder at i den nuværende situasjon må det viktigste være ikke å etablere en faglig enhetsfront, men å gjennomføre en organisatorisk samling av de fagorganiserte arbeidere i de land hvor den faglige bevegelse er splittet og hvor derfor reaksjon og fascisme truer sterkest.

Så fremt R.F.I. setter sig i forbindelse med Den internasjonale faglige Central og erklærer sig beredt til å arbeide for organisatorisk faglig samling, er Arbeidernes faglige Landsorganisasjon på sin side rede til å yde enhver bistand som måtte ønskes for å fremme dette formål.

Kongressen retter en inntrengende appell til R.F.I. om av hensyn til den alvorlige situasjon som verdens arbeiderklasse befinner sig i, å gå aktivt inn for å gjennomføre faglig samling i hvert land, og internasjonalt.

Denne samling kan skje ved at R.F.I. opfordrer de seksjoner og organisasjoner som er trådt ut av sine respektive faglige landssammenslutninger om snarest på ny å knytte de organisatoriske forbindelser, slik at den faglige organisatoriske samling kan gjennomføres i hvert land.

Derved legges grunnlaget til rette for internasjonal faglig klasse-samling, likesom bestrebelsene for å skape *politisk samling* innen arbeiderbevegelsen til en felles kamp mot reaksjon og fascisme, mektig vil fremmes.

R. F. I. kan, så fremt den aktivt og med alvor går inn for denne oppgave, utføre en historisk gjerning til fordel for arbeiderklassen i alle land.

Dagsordenens punkt 6.

Tariffspørsmål og den faglige taktikk.

I

Hovedtariffavtale

mellem

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon

og

Norsk Arbeidsgiverforening.

Beskyttelse av tillitsmenn, forhandlingsrett og forhandlingsplikt.

Siden nedgangsperiodens begynnelse har arbeidsgiverne drevet et planmessig arbeide for å forringe arbeiderklassens lønns- og arbeidsvilkår. De tariff som er opprettet er forsøkt uthulet og til dels gjort illusoriske ved fortolkninger og rettsavgjørelser slik at deres karakter til dels ofte er forandret. De valgte tillitsmenn på arbeidsplassen som har hatt til oppdrag å ivareta arbeidernes interesser er i mange tilfelle

trakassert og de har ikke funnet den rettsbeskyttelse som tariffavtalene har ment å skulde gi dem.

Den behandling de organiserte arbeidere har vært utsatt for fra bedriftenes side har ledet til en rekke konflikter uten at det har vært mulig for fagorganisasjonen gjennom tillitsmennene å få de opståtte tvister klarlagt og bragt til ophør ved forhandlinger. Det har vist sig at arbeiderne ofte står sterkere ved forhandlinger på arbeidsplassen enn i de formelle forhandlingsmøter i Arbeidsgiverforeningen før sakene innbringes for arbeidsretten.

I dette forhold må det bringes en endring. Fagorganisasjonen må kreve innført tariffmessige bestemmelser som gir de organiserte arbeidere forhandlingsrett og pålegger arbeidsgiverne forhandlingsplikt om alle tvister som oppstår på arbeidsplassen, og det må innføres tariffbestemmelser som gir tillitsmennene full betryggende beskyttelse mot ethvert overgrep.

Den kollektive opsigelse.

Et annet viktig spørsmål er fagorganisasjonens rett til å fortsette benyttelsen av kollektiv opsigelse i alle arbeidskonflikter — så vel streiker som sympatistreiker.

Fagorganisasjonen har alltid praktisert kollektive opsigelser. Heri inntrådte det imidlertid en endret situasjon våren 1934, idet Høiesterett avsa en dom i sak mellom A/S Sydvaranger og Norsk Arbeidsmandsforbund, som i sine virkninger er ensbetydende med at alle arbeidsgivere har rett til å kreve navnefortegnelse over arbeidere som sies op i anledning en streik eller sympatistreik.

Høiesterett forkastet ved denne dom hele den tidligere praksis og erklærte med bred penn at fagorganisasjonen foruten å gi kollektiv opsigelse og meldinger overensstemmende med meglingslovens § 28 dessuten er pliktig til å gi navnefortegnelse over samtlige organiserte arbeidere som sies op til fratredelse i anledning en arbeidsstans.

Første voterende, høiesterettsdommer *Christiansen*, hvortil 5 andre høiesterettsdommere sluttet sig, uttalte i dommen følgende:

«Når det nu efter gjeldende rett er så at en regulær streik forsetter bortfall av de individuelle avtaler da kan ikke dette lovlig skje uten ved at også de individuelle kontrakter opsies med kontraktmessig varsel, men det er naturligvis intet til hinder for at arbeideren kan delegere sin opsigelsesrett til en annen, og innmeldelse i en fagforening må antas å inneholde bemyndigelse for dens styre til å foreta det fornødne i anledning av arbeidskampen, deriblandt også opsigelse av

den individuelle kontrakt. Hertil kreves ikke nettop opsigelse for hver enkelt arbeider, men legitimasjon for hvilke arbeidere som er medlemmer av foreningen, og det kan ikke skje på annen måte enn ved å opgi navnene på foreningens medlemmer.»

Den form for opsigelser i anledning konflikter som Høiesterett har pålagt fagorganisasjonen kan i mange tilfelle anvendes i trakasseringsøiemed mot de fagorganiserte arbeidere, og dessuten legge store vanskeligheter i veien for de enkelte organisasjoners iverksettelse av lovlige konflikter. For å beskytte sig mot ethvert overgrep så vel fra de enkelte arbeidsgivere som domstolene må fagorganisasjonen kreve gjennomført tariffmessige bestemmelser som gir den rett til å anvende den tidligere metode for arbeidsopsigelser.

Faglige grensetvister.

I forbindelse med arbeidsledighetskrisen er det i de senere år opstått stridsspørsmål mellom de forskjellige arbeidsgivere og likeledes mellom forskjellige grupper av arbeidere om retten til å utføre forskjellige arbeider.

Hvis arbeiderne i sådanne tilfelle går til arbeidsstans blir saken øieblikkelig av arbeidsgiverne innbragt for Arbeidsretten. Arbeidsretten dømmer ut fra tariffavtalens fredsplikt, og avgjør i de aller fleste tilfelle tvisten i arbeidsgivernes favør, således at den gruppe av arbeidere som er tariffmessig bundet til å utføre arbeide til den billigste pris får rettens medhold i at den skal fortsette eller overta arbeidet hvor det er tvist. Dette er et ledd i borgerskapets almindelige lønnspolitikk for å få senket lønnsnivået.

Det kan ikke sies at Arbeidsretten med sin nuværende sammen setning har faglig eller teknisk innsikt til å avsi riktige dommer i grensetvister som forelegges retten. Det spørsmål melder sig derfor for fagorganisasjonen om det ikke må finnes andre veier for å få den slags tvister løst på en for fagorganisasjonen mer tilfredsstillende måte.

Slik som forholdene ligger an kan det kreves bestemmelser i en hovedtariffavtale hvorved det utelukkes at sådanne tvister blir innbragt for Arbeidsretten. Dette kan skje ved at det i en hovedtariffavtale med Norsk Arbeidsgiverforening kreves inntatt en bestemmelse om at grensetvister av faglig art skal søkes avgjort ved forhandling mellom tariffavtalens eller tariffavtalenes parter, og hvis enighet ikke opnåes, skal tvisten avgjøres av et teknisk kyndig tariffråd med bindende virkning for alle parter.

Avstemningsregler.

Den lov Stortinget vedtok om avstemningsregler i tariffspørsmål må avskaffes. Den mest effektive form for dette er at fagorganisasjonen gjennom tariffavtaler forplikter arbeidsgiverne til å godkjenne de avstemningsregler som fagkongressen vedtar. Men i forbindelse med dette tariffkrav fra arbeidernes side må arbeiderne også kreve at arbeidsgiverne — for så vidt de står tilsluttet en arbeidsgiverorganisasjon — forplikter sig til å behandle og avgjøre tariffspørsmålet på en måte som også arbeiderne finner forsvarlig. Man har mange eksempler på at særlig arbeidsgivergrupper av små håndverkere o. l. har sabotert behandlingen av forhandlings- eller meglingsforslag på en måte som har betydd ukelange forlengelser av konflikter.

Det som i denne forbindelse må være fagorganisasjonens ufravikelige krav er at det i dette forhold skal etableres hel og full gjensidighet.

Hvis det opnåes enighet om at Landsorganisasjonens vedtak i avstemningsregler med tilsvarende bestemmelser for arbeidsgiverne skal innføres i tariffavtalene, må man ha grunn til å tro at statsmaktene bøier sig for hovedorganisasjonenes standpunkt i denne sak, hvorved de i loven fastsatte avstemningsregler vil bortfalle som overflødige.

Hovedtariffavtale.

Nogen av de her nevnte spørsmål var oppe til diskusjon på fagkongressen i 1931. Kongressen vedtok i spørsmålet om tariffsituasjonen og den faglige situasjon uttalelser om at man var enig i tanken om at det skulde søkes optatt fellesforhandlinger med Arbeidsgiverforeningen for om mulig å nå frem til større ensartethet og orden av tarifforholdene overensstemmende med medlemmenes og forbundenes interesser.

Sekretariatet mener derfor at tiden er inne til at det optas forhandlinger med Norsk Arbeidsgiverforening om opprettelse av en hovedtariffavtale på bakgrunn av de foran angitte retningslinjer.

Skulde disse forhandlinger føre til et resultat som sekretariatet i samråd med forbundene kan anbefale, blir det å oversende til uravstemning blandt alle Landsorganisasjonens medlemmer. Saken avgjøres da med almindelig stemmeflertall. Hvis en hovedtariffavtale blir istandbragt er det en forutsetning at denne må kreves som en del av alle tariffavtaler som fagorganisasjonen har eller krever med bedrifter utenfor Arbeidsgiverforeningen og stat og kommuner.

En eventuell hovedtariffavtale skal ikke omfatte bestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår, arbeidstid, overtid eller feriebestemmelser eller andre bestemmelser av økonomisk eller faglig karakter. Man er nemlig

av den opfatning at disse spørsmål best løses av de respektive fagforeninger og forbund.

Den nedsatte komité bestående av Gunnar Disenåen, Karl Tømmerås, Karl Furuskjæg, I. B. Åse, Konrad Nordahl, Olav Hindahl, Halvard Olsen, Halfdan Jønsson og Trygve Lie foreslår for sekretariatet at kongressen innbys til å vedta følgende beslutning:

Sekretariatet bemyndiges til å opta forhandlinger med Norsk Arbeidsgiverforening om en hovedtariffavtale i henhold til forannevnte retningslinjer.

Resultatet av forhandlingene forelegges alle medlemmer av Landsorganisasjonen til avgjørelse ved uravstemning.

Sekretariatet har enstemmig tiltrådt komiteens innstilling og foreslår for kongressen å fatte beslutning overensstemmende hermed.

Dagsordenens punkt 7.

De arbeiderfiendtlige lover.

På fagkongressen i 1931 kunde det konstateres at fagorganisasjonens og Det norske Arbeiderpartis kamper mot de arbeiderfiendtlige lover hadde resultert i at voldgiftsloven var ophevet og at vårt land hadde fått sin første amnestilov. Den sistnevnte lov blev sanksjonert i statsråd 21 juni 1929, efterat Odelstinget med 58 mot 31 stemmer hadde bifalt Regjeringens proposisjon om at alle de dømte i anledning bygningsarbeiderstreiken og streiken i de grafiske fag i 1928 skulde være straff-frie.

Fremdeles gjelder dog den tredje av de arbeiderfiendtlige lovbestemmelser av 1927, nemlig straffelovens § 222 II.

1. *Straffelovens § 222 II.*

Kongressen vedtok angående § 222 II følgende beslutning:

«Sekretariatet fortsetter i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppen arbeidet for å få ophevet straffelovens § 222 II. Forslag herom fremsettes for Odelstinget iår.»

Overensstemmende med kongressens vedtak har sekretariatet sammen med centralstyret for Det norske Arbeiderparti og partiets stortingsgruppe fremmet forslag om at § 222 II skal opheves.

I 1931 fremkom straffelovskommisjonen med forslag om at lovbestemmelsen skulde opheves. Selv professor *Jon Skeie* som er kjent

som en reaksjonær mann, rettet i en lengere utredning en så sterk kritikk mot undtagelseesbestemmelsen, at det er uforståelig for alle — undtagen de borgerlige regjeringer og stortingsgrupper — at lovbestemmelsen ikke for lengst er satt ut av virksomhet.

Professor Skeie omtaler fagorganisasjonens og Arbeiderpartiets kamp mot «tukthusloven» og uttaler herunder bl. a.:

«Man skal ikke uten den hårdeste nødvendighet gi lover som i realiteten setter en enkelt klasse i en særstilling, og man skal heller ikke la nogen samfundsklasse leve i den tro at den er gjenstand for en hårdhendt undtagelseslovgivning. Aller minst skal man la lønnsarbeiderne leve i den tro . . . .

Men alle arbeidere som tror at de lever under en sådan rettsordning lider allerede derved en urett. Det er først og fremst av hensyn hertil at jeg må foreslå at § 222 II opheves.

«Særlover, som ikke er absolutt nødvendige svekker rettsbeskyttelsen istedetfor å styrke den, i alle fall under den nugjeldende norske domstolsorganisasjon. Blandt dem som på nærmeste hold har hatt anledning til å følge vår nyeste rettspraksis angående tvang i arbeidskonflikter er det vistnok en almindelig mening at dommerne — og det ikke bare lægdommerne — i sin bevisbedømmelse er blitt påvirket av den hatefulle stemning som er oparbeidet mot «tukthusloven».

Det er rimelig at straffelovens § 222 II etter straffelovskommisjonens innstilling blir ophevet om ikke lang tid. Det avgjørende i så måte er hvilken tid venstre og venstre regjeringen trenger for å manne sig op og fremsette forslag herom. Den kritikk som er rettet mot denne uhyrlige klasselov og den respektløshet som de fagorganiserte arbeidere i praksis har vist overfor en av de sletteste lovbestemmelser vi har sett i vårt land, har ført til at selv borgerlige jurister er på det rene med at lovbestemmelsen må ut av verden.

Boikottloven av 6 juli 1933.

Da kongressen i 1931 blev avholdt var det en kjensgjerning at bondepartiet i Stortinget hadde fremsatt et reaksjonært forslag til en rekke forandringer av arbeidstvistloven i arbeiderfiendtlig retning. Man visste om at der innenfor de borgerlige partier i Stortinget var sterke krefter i virksomhet for å tilveiebringe nye lover, hvis hensikt det var å vanskeliggjøre fagorganisasjonens vekst og fremgang. Kongressen fattet i den anledning følgende vedtak:

«Ethvert forsøk fra arbeidsgiverne og fra de borgerlige partier på å innføre nye arbeiderfiendtlige lover må i samarbeide med Det norske Arbeiderparti bekjempes på det kraftigste. Sekretariatet i samråd mer forbundene bemyndiges til å foreta de nødvendige skritt!»

Bondepartiet som fikk regjeringsmakten sommeren 1931 optok snart til drøftelse spørsmålet om gjennomførelse av sitt forslag fra våren samme år.

16 desember 1931 nedsatte bonderegjeringen en komité bestående av advokat dr. jur. J. Øvergaard, stortingsmann I. Traavik og godsier I Wankel med oppdrag å supplere vår lovgivning om arbeidstvister på følgende områder:

- a) Lovlig og ulovlig blokade og boikott.
- b) Erstatningsansvar ved ulovlig arbeidsstans, blokade og boikott, derunder om ansvar for skade påført tredjemann.
- c) Forholdsregler for å hindre arbeidsstans, blokade og boikott i samfunnsnødvendige virksomheter.
- d) Lovordnede avstemningsregler i arbeidskampsspørsmål.

Allerede 6 januar 1932 fremla den såkalte Øvergaards-komité sin innstilling. Denne innstilling er det mest reaksjonære forsøk på å innordne fagorganisasjonen under staten som man har sett i noget folkestyrt land. Hastverket fra komitéens side var imidlertid åpenbart, og innstillingen var så dårlig gjennomarbeidet at bonderegjeringen hadde sine vanskeligheter med å fremsette proposisjonen. Bonderegjeringens proposisjon, Ot. prp. nr. 6 blev derfor først avgitt 13 januar 1933 — over ett år etter at innstillingen forelå.

Bonderegjeringen falt våren 1933 og Ot. prp. nr. 6 blev tilbakekalt av den nye venstregering. Venstregeringen fremsatte deretter et endret forslag 28 april 1933 i Ot. prp. nr. 71.

Sekretariatets, centralstyrets og stortingsgruppens arbeide for å få den nye boikottlov forhindret vil fremgå av den uførlige fremsilling herom som er inntatt i Landsorganisasjonens beretning for 1933, s. 11—22. Tross alle bestrebelse for å få forhindret vedtaket av den nye klasse- og undtagelseslov, blev loven en kjensgjerning fra 6 juli 1933. Loven trådte i kraft 1 august.

Da loven var et faktum nedsatte sekretariatet et utvalg bestående av Halvard Olsen, Viggo Hansteen og Trygve Lie med oppdrag å gi en utredning av lovens virkninger. Denne utredning er trykt og omsendt til alle fagforeninger.

Boikottdomstolen som trådte i virksomhet samtidig med at loven blev gjort gjeldende har behandlet alle de tvistesporsmål som kunde opstå om den nye lovs rekkevidde og betydning. Et resymé av de viktigste av boikottdomstolens dommer er inntatt i beretningen for 1933, s. 22—28.

Ved den nye lov er blokade, og herunder også *betinget sympati*.

streik og vanlig *boikott*, blitt forbudt i nærsagt alle tilfelle. Lovens klassekarakter kommer tydelig frem i forbudet mot boikott like overfor *bedrifter som beskjeftiger 10 eller ferre arbeidere*, og i forbudet mot boikott likeoverfor *bedrifter som beskjeftiger eierens familie*. Den største og avgjørende innvending mot loven er imidlertid den at loven ikke rammer arbeidsgiveres boikott av fagorganiserte arbeidere.

Arbeidsgiverne har fått domstolens medhold i at de uten videre kan opsi organiserte arbeidere med den begrunnelse at de ikke vil ha organiserte arbeidere i sin tjeneste. En sådan faktisk boikott av fagorganiserte arbeidere går etter boikottdomstolens avgjørelse ikke inn under boikottloven.

Det kan derfor slås fast at loven er en undtagelseslov som stiller de fagorganiserte arbeidere i en særstilling i forhold til alle andre borgere i vårt land. Det er ingen likhetspunkter mellom det forbud mot boikott som finnes i trustloven, og som gjelder de næringsdrivende og de nye boikottbestemmelser i arbeidslivet. Forbudet mot boikott i arbeidstvistloven går så langt at loven med rette må kunne kalles for en tukthuslov.

I representantskapets møte 8—10 januar 1934 blev den situasjon som var opstått ved tukthuslovbestemmelsen av 6 juli 1933 inngående drøftet. En sådan drøftelse var særlig påkrevd av hensyn til den nye lovs økonomiske ansvarsbestemmelser.

I loven av 6 juli 1933 hadde man innført et helt nytt erstatningsansvar, når det gjaldt fagforeningers og fagforeningsmedlemmers brudd på inngåtte tariffavtaler. Dette ansvar var konstruert således, at fagforeningen var ansvarlig for sine medlemmer, forbundene var igjen ansvarlig for sine fagforeninger og endelig var Landsorganisasjonen igjen ansvarlig for alle underordnede instansers og alle medlemmers tariffbrudd. Dette ansvar som kalles for det objektive erstatningsansvar, omhandles i lovens § 4. Når det gjaldt ansvaret for rettsstridig boikott, hadde loven optatt de tidligere erstatningsbestemmelser for tariffbrudd, således at foreningene, forbundene og Landsorganisasjonen var ansvarlig for boikott som av domstolen blev funnet å være rettsstridig, med mindre det godtgjordes at organisasjonen ikke selv hadde skyld i, eller ved de midler som stod til rådighet hadde søkt å hindre den rettsstridige boikott eller fortsettelsen av en sådan.

Representantskapet vedtok i anledning den aktuelle faglige situasjon, som var inntrådt efter boikottlovens ikrafttreden, følgende beslutning:

«1. Sekretariatet bemyndiges til i samarbeide med D.N.A.s centralstyre

og stortingsgruppen å foreta de nødvendige skritt som fører til boikottlovens ophevelse.

2. Sekretariatet bemyndiges videre til i samråd med de interesserte forbund å gå til åpen sympatistreik for så vidt angår de konflikter hvor boikottdomstolen har erklært de betingede sympatistreiker for rettsstridige, eller har nektet samtykke til sådanne.
3. Sekretariatet bemyndiges til å ta standpunkt til spørsmålet om fagorganisasjonens stilling til boikottdomstolen og boikottdomstolens virksomhet.»

I henhold til representantskapets beslutning fremsatte Det norske Arbeiderpartis stortingsgruppe, etter samråd med sekretariatet og centralstyret for Det norske Arbeiderparti — innen fristens utløp 28 februar 1934 — forslag om at alle de nye bestemmelser i arbeidstvistloven av 6 juli 1933 skulde opheves.

Kampen mot boikottbestemmelsene må føres av den samlede arbeiderklasse. Så vel fagorganisasjonen som den politiske arbeiderbevegelse må aktiviseres og sette all sin makt og innflytelse inn på å få de uhyrlige klasselover hurtigst mulig satt ut av kraft.

Representantskapet pekte i januar 1934 på de åpne sympatistreiker som et middel til å gjøre loven illusorisk. Det er beklagelig og uriktig av lovgivningsmakten å nedlegge forbud mot den betingede sympatistrik som fagorganisasjonen inntil 1 august 1933 benyttet sig av. Den betingede sympatistreik er i sine virkninger både likeoverfor samfundet og bedriftslivet det kampmiddel som må karakteriseres som minst inngripende. Sverre Iversen, medlem av boikottdomstolen, uttalte i sin *dissens* i den såkalte Kistefoss-sak — efter at rettens flertall hadde kjent den betingede sympatistreik for transportarbeiderne som rettsstridig — følgende:

«Skal en betinget sympatistreik på et område som dette og på bakgrunn av en reell arbeidsstans ikke tillates, vil det måtte ha til følge at selve loven eller boikottdomstolens anvendelse av den, vil kunne føre med sig større arbeidsstanser enn hittil har vært nødvendig.»

Fagorganisasjonens oppgaver kan ikke endres fordi borgerskapet i panikkstemning vedtar klasselover eller fordi domstolene avsier uriktige dommer. Når den betingede sympatistreik ved lov av Stortinget er nektet, står kampmidlet, den åpne sympatistreik igjen. Fagorganisasjonen må derfor for å fremtvinge avgjørelse av konflikter som stenges ved boikottloven gå til åpne sympatistreiker, som i mange tilfelle vil føre til store, omfattende arbeidskonflikter, og hvis virkninger rekker lenger enn nødvendig og tiltenkt. Det burde derfor være i samfundets interesse å få boikottbestemmelsene ophevet.

I sådanne tilfelle må det bli samtlige forbund og Landsorganisasjonen som i fellesskap bærer utgiftene ved sympatistreikene. Det er ingen rimelighet i at streikeunderstøttelsene i disse tilfelle skal belastes — for den største del — det forbund som får sine medlemmer ut i disse sympatistreiker. Kongressen må derfor gi sekretariatet eller representantskapet nødvendig fullmakt til å treffe bstemmelser herom.

Spørsmålet om boikott-loven skal bekjempes med andre faglige kampmidler enn streik og sympatistreik beror i hvert enkelt tilfelle på en vurdering av de kryssende hensyn man på den ene side har å ta like overfor de bestående økonomiske og politiske maktforhold, og på den annen side om chansen til at konflikt med de til rådighet stående kampmidler kan føre frem eller ikke.

Kampen mot de arbeiderfiendtlige lover må i den foreliggende situasjon med all kraft føres inn på de politiske og økonomiske maktområder. Det norske Arbeiderpartis politikk går ut på å vinne flertallet og makten i landet for arbeiderklassen. Så vel fagorganisasjonen som partiet er i de siste år gått sterkt frem. Det var således et riktig skritt av Landsorganisasjonen å gå aktivt inn i stortingsvalgkampen 1933 og i kommunevalgkampen 1934. Det er tydelig for alle som har iaktatt den politiske utvikling, at vedtagelsen av boikottloven av 1933 bidrog til at de fagorganiserte arbeidere gikk inn for valgkampen med større interesse enn tidligere. De seire som Det norske Arbeiderparti vant var derfor også seire for fagorganisasjonen.

Sammen med Det norske Arbeiderparti må fagorganisasjonen derfor gå inn i en offensiv med et bredt planlagt opplysningsarbeide om lovovergrepene likeoverfor fagorganisasjonen, med det mål at tukthuslovene skal opheves. I flukt hermed må der skapes en øket aktivitet i fagorganisasjonen for dens virksomhet for å hverve nye medlemmer og skape bedre lønns- og arbeidsvilkår. I det praktiske daglige arbeide må boikottloven på denne måte søkes gjort overflødig og illusorisk.

Avstemningsreglene.

Den av venstreregjeringen nedsatte foreningslovkommissjon avgav 23 mars 1934 forslag til avstemningsregler. Kommisjonens forslag blev optatt av Regjeringen i Ot. prp. nr. 31 og vedtatt av Stortinget.

Hverken Regjeringen eller Stortinget tok noget hensyn til representantskapets enstemmige beslutning av 26 april, som hadde følgende ordlyd:

«1. Landsorganisasjonens representantskap krever at det foreliggende forslag til forandringer i lov om arbeidstvister av 5 mai 1927 Ot. prp. nr. 31 1934) ikke blir tatt op til realitetsbehandling av inne-

værende storting. Forslaget kreves tilbakesendt kommisjonen til utredning av visse foreningsspørsmål m. v., slik at fagorganisasjonen gis anledning til å se kommisjonens forslag og departementets stilling til arbeidstvistloven i sin helhet og i sammenheng.

2. Skulde Stortinget finne å måtte behandle saken tross fagorganisasjonens krav om å få anledning til å se hele kommisjonens arbeide i sammenheng, tilråder representantskapet partiets stortingsgruppe å stemme mot de foreslåtte avstemningsregler.
3. Sekretariatet utarbeider og forelegger for førstkommende kongress forslag til felles regler for behandling og avstemning over tariff-forslag.»

I henhold til punkt 3 i representantskapets vedtak foreligger som særskilt sak for kongressen et forslag til nye avstemningsregler. Hvis de foreslåtte regler vedtas av kongressen vil arbeidstvistlovens avstemningsregler falle bort, forsåvidt de tas inn som en del av en hovedtariffavtale mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. Man henviser herom til avsnittet om forhandlingene i anledning det sistnevnte spørsmål.

Streikeforbudet og Vinmonopolets arbeidere og funksjonærer.

Samme dag som Regjeringen sanksjonerte Stortingets vedtak angående den nye arbeidstvistlov, sanksjonertes likeledes en ny lov om arbeidstvister ved A/S Vinmonopolet og samlagene. Denne lov bestemmer at det er ulovlig å sette i verk eller fortsette arbeidsnedleggelse eller arbeidsstengninger ved A/S Vinmonopolet og ved samlag. Loven nedlegger et absolutt forbud mot streik som middel for å løse alle tvister om arbeids- og lønnsvilkår, eller andre arbeidsforhold som ikke omfattes av en tariffavtale. I stedet for kamp henvises tvister herom til meglings og eventuell voldgift.

Fagorganisasjonen står i dette tilfelle overfor det første lovformelige streikeforbud. Retten til streik er derfor så lenge loven består fratatt Vinmonopolets funksjonærer og arbeidere. Loven blev vedtatt etter at Landsorganisasjonen og Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund bestemt hadde protestert mot det foreliggende lovutkast. Arbeiderpartiets stortingsgruppe gjorde likeledes alt hvad som stod i deres makt for å forhindre lovens vedtagelse.

Fra lovgivernes side kan det ikke med nogen rett sies at Vinmonopolet er en bedrift av samfundsnødvendig karakter. Årsaken til lovens vedtagelse var åpenbart den at venstre — med den vanlige støtte fra borgerlig hold for øvrig — vilde ha loven, fordi man vilde beskytte en økonomisk virksomhet som bragte Staten inntekter.

Denne meningsløse lov må snarlig bringes ut av verden. Det er ingen grunn til at de arbeidere og funksjonærer som loven er rettet mot skal stå i nogen særstilling i forhold til de øvrige fagorganiserte arbeidere, og enda mindre grunn er det til at de arbeidere og funksjonærer loven omfatter, skal være de eneste borgere i landet som skal være fratatt sin kamprett.

Kravet om lovens ophevelse må gjøres til et aktuelt spørsmål og sekretariatet må sammen med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe fremme forslag om at loven opheves.

Nye angrep på fagorganisasjonen.

Den såkalte foreningslovkommisjon som blev nedsatt i 1933, bestående av høiesterettsjustitiarius Paal Berg, fylkesmann John Norem, sorenskriver Rudolf Peersen, godseier I. Wankel, direktør Finn Dahl, Halvard Olsen og Nils Steen, har et meget omfattende mandat. Bl. a. omfatter kommisjonens arbeidsprogram spørsmålet om forholdsregler for å hindre arbeidsstans, blokade og boikott i samfunnsnødvendige virksomheter, og spørsmål om en egen foreningslov.

Det er for tiden umulig med sikkerhet å si hvilke resultater kommisjonen vil komme til og hvilke forslag den vil avgi. Man bør imidlertid være forberedt på alt fra de reaksjonære krefter som finnes innenfor de borgerlige partier.

Det er imidlertid ikke mulig for tiden i konkrete beslutninger å kunne si hvad der fra fagorganisasjonens side bør gjøres for å forhindre nye arbeiderfiendtlige angrep på arbeidernes kamp og organisasjonsrett. Hvis kommisjonen eller Regjeringen skulde fremkomme med nye forslag i reaksjonær og fascistisk retning, må hele fagorganisasjonens slagkraft anvendes for å forhindre de nye fremstøt mot fagorganisasjonen. I denne kamp må hele arbeiderklassen trekkes inn til aktiv virksomhet. Det er derfor mere nødvendig enn nogensinne før, at de to store samarbeidende organisasjoner, Landsorganisasjonen og Det norske Arbeiderparti, på felles linje tar op kampen om nye lovforslag.

Den nedsatte komité bestående av: Gunnar Disenaen, Karl Tømmeraaas, Karl Furuskjegg, I. B. Aase, Konrad Nordahl, Olav Hindahl, Halvard Olsen, Halfdan Jønsson og Trygve Lie, foreslår for sekretariatet at kongressen innbys til å vedta følgende forslag:

1. *Arbeidet for å få straffelovens § 222 II ophevet fortsettes og skjerpes.*
2. *a) Sekretariatet — eventuelt representantskapet — bemyndiges til i samråd med vedkommende forbund å gå til åpen sympati*

streik for så vidt en konflikt på grunn av boikottloven ikke kan løses på annen måte. I sådanne tilfelle kan sekretariatet — eventuelt representantskapet — beslutte at den samlede organisasjon bærer utgiftene.

- b) Sekretariatet bemyndiges til sammen med Arbeidernes Oplysningsforbund å iverksette et bredt planlagt opplysningsarbeide om de arbeiderfiendtlige lover.*
- c) Sekretariatet gis fullmakt til sammen med Det norske Arbeiderpartis centralstyre å fortsette arbeidet for å få lovene av 1933, inneholdende boikottbestemmelser m. v. og streikeforbud for Vinmonopolets funksjonærer og arbeidere ophevet.*

For at denne kamp skal bli mest mulig effektiv bemyndiges sekretariatet til å anvende de nødvendige midler til opplysnings- og agitativ virksomhet. Denne virksomhet skal drives sammen med Det norske Arbeiderparti.

- 3. Hvis det skulde fremkomme nye forslag til arbeiderfiendtlige lover, bemyndiges sekretariatet til sammen med forbundene og i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre å treffe beslutninger som kan forhindre nye angrep på fagorganisasjonen. Skulde situasjonen nødvendiggjøre det, innkalles representantskapet.*

Komiteéns innstilling er enstemmig med undtagelse av at *G. Disenaen* stemmer for punktene 1 og 2 a, b, og c. I stedet for punkt 3 stemmer han for følgende forslag:

- «1. De av Stortinget vedtatte boikott- og kneblingslover skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité som innen en måned efter kongressens avslutning utarbeider retningslinjer for å sette loven ut av kraft. I enhver bedrift og på enhver arbeidsplass må de respektive fagforeninger gå inn som leder for kampen mot disse lover.
- 2. Hvis der i den kommende tid foreslåes nye tvangslover eller skjerpelse i de lover og bestemmelser som eksisterer, skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å hindre dette.
- 3. Hvis der fra nogen tillitsmann eller fra ledelsens side kapituleres overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen, skal vedkommende straks avsettes fra sin funksjon og erstattes med ny.

Komiteéns innstilling er enstemmig tiltrådt av sekretariatet og foreslår for kongressen å fatte beslutning overensstemmende hermed.

Reservasjonsrett.

I tilfelle da det har vært besluttet utlignet ekstrakontingent i enkelte fagforeninger eller i forbundene og Landsorganisasjonen er det innkommet forespørsel til sekretariatet fra enkeltmedlemmer som har reservert sig i forhold til medlemsskap i Det norske Arbeiderparti, om de er forpliktet til å betale ekstrakontingent som går til politisk agitasjonsvirksomhet.

I den anledning vil sekretariatet peke på § 13 i Det norske Arbeiderpartis lover hvor det heter:

«I de fagforeninger som er innmeldt i partiet, kan fagforeningsmedlemmer som ønsker det, reservere sig fra å bli betraktet som partimedlemmer og gir derved avkall både på de plikter og de rettigheter som følger med partimedlemsskap.»

I flukt med denne bestemmelse vil sekretariatet innby kongressen til å vedta følgende beslutninger:

Medlem av en fagforening som er kollektivt tilsluttet Det norske Arbeiderparti skal være fritatt for å betale kontingent til partiet når han fremsetter ønske herom for foreningens styre.

På samme måte kan et medlem bli fritatt for ekstrakontingent til politiske formål, hvis han fremsetter krav herom til foreningens styre. I et sådant tilfelle kan foreningen eller vedkommende forbund overføre vedkommende medlems ekstrakontingent til forbundets eller foreningens regulære streikekasse.

Dagsordenens punkt 12.

Arbeidernes agitasjonscentral

På initiativ av Arbeidernes Ungdomsfylking er det nedsatt en komité til å utrede spørsmålet om opprettelsen av en arbeidernes agitasjonscentral felles for alle arbeiderorganisasjoner. Komitéen har bestått av Halfdan Jønsson og Elias Volan fra Landsorganisasjonen, Oscar Torp og Einar Gerhardsen fra Det norske Arbeiderparti, Gunnar Sand og Finn Moe fra Arbeidernes Ungdomsfylking, Rolf Hofmo og Ola Brandstorp fra Arbeidernes Idrettsforbund og Olav Hindahl og Håkon Lie fra Arbeidernes Oplysningsforbund.

Komitéen har utarbeidet følgende *innstilling*:

Vi befinner oss for tiden i en tilspisset politisk kampsituasjon. Stadig flere mennesker blir etterhvert klar over at det kapitalistiske samfundssystem har spillet fallitt, og at det er nødvendig å vinne frem til et nytt samfundssystem. Arbeiderbevegelsen vokser i makt og

innflytelse og modnes til den oppgave å ta samfundsmakten for å bygge op det nye socialistiske samfund. Nettopp denne utvikling betyr imidlertid en skjerpelse av kampen mellom arbeiderne og deres motstandere. De makthavere som føler sig maktstillingen truet, tar alle midler og metoder i anvendelse for å få slått arbeiderbevegelsen ned. Alle borgerlige og fascistiske partier og grupper samles idag i kampen mot arbeidernes organisasjoner. Hittil har kampen i første rekke vært rettet mot fagbevegelsen. Den vil i neste omgang bli rettet mot partiet, ungdomsbevegelsen, idrettsbevegelsen og de andre grener av arbeiderbevegelsen.

Utviklingen i mange andre land viser hvor hensynsløst arbeidernes motstandere går frem i sin kamp mot arbeiderbevegelsen. Vi gjør klokt i å regne med at vårt eget lands kapitalister og deres fascistiske håndlangere heller ikke mangler vilje til å sette alle krefter inn i kampen for å få slått arbeiderbevegelsen ned.

Det store flertall av vårt lands arbeidere — hele det arbeidende folk i bygd og by — har interesser felles med arbeidernes faglige og politiske organisasjoner. Det store flertall er interessert i å få det nuværende kapitalistiske samfund avløst av et socialistisk samfundssystem. Det må være vår oppgave å vinne dette flertall for våre organisasjoner, for vår politikk, for socialismen. Først og fremst må vi selvfølgelig bygge på organisasjonenes egen innsats i arbeide og kamp. Arbeidernes organisasjoner, fellesskapets styrke, er alltid deres beste våben. Dernæst må organisasjonens egen virksomhet og bevegelsens politikk legges slik an at det arbeidende folk vinnes for bevegelsen. Men man må også være opmerksom på hvilket effektivt våben den moderne agitasjon og propaganda kan være i kampen for å vinne flertallet av landets befolkning for de idéer arbeiderbevegelsen kjemper.

Gjennom en fornuftig utnyttelse av de erfaringer som er vunnet gjennom agitasjonen i vårt eget og andre land, kan vår propaganda bli adskillig mere effektiv og verdifull enn den hittil har vært. Ved å samle materiale til bruk for foredragsholderne, ved hyppigere utarbeidelse av foredragsdisposisjoner vil den muntlige agitasjon få et mere ensartet preg og derved også bli mere effektiv. Ved anvendelse av plancher og annet anskuelsesmaterieell og ved øket bruk av lysbilleder og film, vil agitasjonen få en mere levende form og gjøre et sterkere og varigere inntrykk. Møtelokalene og stevneplassene bør utsmykkes og dekorerer, så de gjør deltagerne festligere stemt og lettere mottagelig. En central som kan gi veiledning på dette område, og som kan anskaffe eller leie ut flagg, plakater o. l. til utsmykning, vil være til stor nytte. Det bør også arbeides for en bedre utnyttelse av teater- og propaganda-

grupper i agitasjonens tjeneste. Musikk, talekor, tramgjeng, sang, oplesning o. l. bør benyttes på alle agitasjonsmøter, fester og stevner. Når det gjelder reklame for møter, og når det gjelder den skriftlige agitasjonsvirksomhet, har utstyret og formen ofte avgjørende betydning. Her vil en agitasjonscentral kunne gi verdifulle råd og vink med hensyn til opsetning og trykning av plakater, oprop, flyvesedler, agitasjonsskrifter, brosjyrer o. l.

Gjennom vår agitasjon skal vi søke å komme i forbindelse med alle mennesker i landet, ikke bare de interesserte og våkne, men også de intesesseløse og sløve. Agitasjonen skal være et viktig middel til å vinne hele det arbeidende folk for arbeiderbevegelsen og socialismen — vinne det og reise det til arbeide og kamp for et nytt, fritt, socialistisk Norge. Utviklingen går med stormskritt. Den som vil seire i den sterke konkurransen, må få farten op. Planmessighet, tempo, initiativ og handlekraft må prege arbeiderorganisasjonens virksomhet på veien mot makten.

Ut fra disse betraktninger anbefales opprettet en arbeiderorganisasjonenes agitasjonscentral som blir et rådgivende organ for de organisasjoner som beslutter igangsatt agitasjon. For å undgå å opprette en ny institusjon med egne kontorer og egen administrasjon foreslås at agitasjonscentralen legges inn under Arbeidernes Oplysningsforbund. Det må da i tilfelle ansettes mere hjelp i Oplysningsforbundet, og kontingenten må i tilfelle forhøies en del.

Det bør også overveies om man skal nedsette spesialutvalg til å delta i behandlingen av de spørsmål som melder sig i forbindelse med de nye oppgaver.

Det foreslås for arbeiderorganisasjonene å vedta følgende *beslutning*:

I forbindelse med Arbeidernes Oplysningsforbund opprettes en arbeiderorganisasjonenes agitasjonscentral som bl. a. skal ha følgende oppgaver:

- Utarbeide foredragsdisposisjoner,
- samle materiell til bruk for foredragsholderne,
- formidle foredragsholdere til organisasjonene,
- arbeide for utstrakt anvendelse av plancher og annet anskueselsmateriale,
- arbeide for øket anvendelse av lysbilleder og film i agitasjonens tjeneste,
- utarbeide forslag til utsmykning av møtelokalene med plakater, flagg o. l.

gi veiledning til utnyttelse av teater- og propagandagrupper i agitasjonsvirksomheten,

gi teknisk og sakkyndig veiledning ved opsetning og trykning av brosjyrer, fagblader, agitasjonsskrifter, oprop, plakater, flyvesedler,

gi veiledning ved anvendelse av tegninger og fotografier,

planlegge propagandafelttog for spesielle saker eller organisasjoner, og herunder søke å utnytte nye moderne propagandametoder.

Fra sekretariatet:

Komiteens innstilling er enstemmig tiltrådt av sekretariatet og forelegges kongressen som innstilling.

Dagsordenens punkt 15.

Lovforandringer.

Ad § 7.

Forslag fra sekretariatet i anledning forandring av Landsorganisasjonens lover.

Sekretariatet foreslår for kongressen å fatte følgende beslutning angående valgene til kongressen:

For å tydeliggjøre bestemmelsene om valg til kongressen, foreslår sekretariatet at det fattes følgende beslutning, som tilstilles forbundene og samorganisasjonene foran hvert valg til Landsorganisasjonens kongresser.

1. Forbundene må på sine landsmøter eller ved uravstemning fatte beslutning om på hvilken måte valgene av forbundenes representanter til kongressene skal foregå. En av følgende fremgangsmåter skal anvendes:

a) Valget foregår som uravstemning hvor samtlige avdelinger i forbundet deltar i valget av alle forbundets representanter, efterat kongressens dagsorden er omsendt og behandlet i fagforeningene. Foreningene foretar da innstilling på forbundets representanter og sender sine forslag til forbundsstyret som har rett til blandt de foreslåtte representanter å foreta innstilling. Forbundsstyrets innstilling sendes så ut til foreningene som foretar det endelige valg.

Valgene foretas på foreningsmøter. For skiftarbeidere, sjøfolk o. l. er der adgang til å holde flere medlemsmøter i hver forening.

b) Forbundet opdeles i valgkretser som har rett til å velge en eller flere representanter. Innenfor valgkretsen foretar foreningene innstilling på representanter, og sender sine forslag til forbundsstyret. Forbundsstyret har rett til å foreta innstilling blandt de foreslåtte representanter, og sender sin innstilling ut til valg blandt medlemmene i vedkommende valgkrets. Forså-

vidt valgkretsen omfatter en eller flere avdelinger i en by eller et industricentrum hvor medlemmene kan ha felles medlemsmøter, foretas valget ved første gangs behandling i fagforeningene. I intet tilfelle er der adgang til å foreta valg ved avstemninger på arbeidsplassene, uten forsåvidt medlemsmøter i foreningene avholdes i bedriftens spiselokaler eller lignende.

2. *Valg i distriktsorganisasjonene.*

Distriktsorganisasjonene utgjør hver for sig et valgdistrikt. Alle foreninger i valgdistriktet skal delta i valget av distriktets samtlige representanter. Foreningene innenfor valgdistriktet har rett til å foreslå representanter. Foreningenes forslag innsendes til distriktsstyret som foretar innstilling og sender denne ut til endelig valg i distriktets foreninger.

3. De som opnår de fleste stemmer ved valgene, så vel i forbundene som i distriktsorganisasjonene, ansees som representanter til kongressen. Forsåvidt der ikke er stemt særskilt over varamenn ansees de som opnår de næst fleste stemmer, som varamenn i rekkefølge etter stemmetallet.
4. Forbundsstyrenes og distriktsorganisasjonenes styrer skal gi avdelingene beskjed om hvilke representanter fagforeningene har foreslått i vedkommende valgkrets.

Ad § 10.

Forslag fra Landsorganisasjonens revisjonsutvalg til ny revisjonsparagraf for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Utvalget har for et punkts vedkommende delt sig i et flertall bestående av formannen og Jørgen Knudsen, og et mindretall bestående av Alfred Nilsen.

Revisjon.

Revisjonen i Landsorganisasjonen og forbundene utføres av Landsorganisasjonens revisjonskontor. Chefen for revisjonskontoret ansettes av kongressen. Til kontroll av revisjonsarbeidet velger kongressen et revisjonsutvalg på 3 medlemmer med varamenn. Formannen i utvalget velges ved særskilt valg. Revisjonsutvalget står til ansvar for kongressen og representantskapet og har å forelegge innberetning over revisjonen hvert år. Virkeområdet for forbundenes kontroll og desisjonsutvalg fastsettes av forbundene selv.

Mindretallet foreslår, efter annet punktum: «Som revisjonskontorets nærmeste overordnede velger kongressen et revisjonsutvalg på 3 medlemmer med varamenn. Formannen o. s. v.»

Revisjonen skal gjennomgå regnskaper, kassa og verdipapirer *kritisk* og tallmessig efter en av revisjonsutvalget utarbeidet instruks. Instruksene forelegges representantskapet til godkjenning.

Revisjonen av samtlige regnskaper skal foretas kontinuerlig, dog minst hver måned. Kontroll av kassabeholdninger, verdipapirer og bankbøker skal foretas til ubestemte tider, dog minst 6 ganger i året. Enhver verdikontroll og revisjonsantegnelse innføres i en autorisert

revisjonsprotokoll for hvert forbund, og forelegges angjeldende revisjons utvalg samt sekretariatet eller forbundsstyret. Etter gjennomgåelse skal revisjonsprotokollen undertegnes av styret.

Desisjon av Landsorganisasjonens regnskaper foretas av kongressen. Forbundenes regnskap desideres av landsmøtene. For bundenes vedkommende avgis en foreløbig desisjon for hvert år av hovedstyret, og for Landsorganisasjonen av representantskapet. Samtlige regnskaper som er underlagt Landsorganisasjonens revisjonskontor, skal være undertegnet av den revisor som har den daglige revisjon, revisjonskontorets leder og vedkommende revisjonsutvalgs formann. Revisjonskontorets chef plikter å være til stede på de møter hvor desisjon foregår.

Revisjonsutvalget får i oppdrag å påse at de organisatoriske og økonomiske disposisjoner som treffes er i overensstemmelse med Landsorganisasjonens lover og beslutninger, og plikter selv å følge revisjonens gang. Revisjonsutvalget sammen med revisjonskontorets leder innstiller til sekretariatet på nødvendig, midlertidig assistanse for revisjonen og har den samme rett når det gjelder suspensjon eller opsigelse. Fast ansettelse av hjelp på revisjonskontoret foretas av representantskapet.

Revisjonskontorets leder ansettes av kongressen og kan kun avskjediges av denne, dog kan han suspenderes av sekretariatet etter innstilling fra revisjonsutvalget. Suspensjonen må utførlig begrunnes og forelegges første representantskapsmøte og kongress hvortil revisoren innkalles.

I sådanne og andre tilfelle hvor revisjonskontorets leder fratrer, konstitueres ny chef av sekretariatet etter innstilling av revisjonsutvalget. Midlertidig ansettelse foretas av første representantskapsmøte.

Landsorganisasjonens revisjonskontor fører tilsyn med samorganisasjonenes regnskaper, har anledning til å kontrollere de Folkets Hus, hvor Folkets Hus' Fond er økonomisk interessert, og kan også efter sekretariatets bestemmelse overta revisjon av de enkelte avdelinger.

Alfred Nilsen.

Nic. Næss.

Jørgen Knudsen.

Fra sekretariatet:

Sekretariatet anbefaler revisjonsutvalgets innstilling vedtatt, dog således at mindretallets forslag blir vedtatt med den forandring at det kommer til å lyde: «Som revisjonskontorets nærmeste overordnede kontrollinstans velger —» o. s. v.

PROTOKOLL

OVER

FORHANDLINGENE VED ARBEIDERNES FAGLIGE LANDS-
ORGANISASJONS 14. ORDINÆRE KONGRESS
I OSLO 25 NOVEMBER—4 DESEMBER

1934

Kongressens åpning.

År 1934, søndag den 25 november klokken 12 middag sammentrådte representantene til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons 14. ordinære kongress i Kommunelokalet (Logen), Grev Wedels Plass i Oslo.

Galleriene var tett besatt av tilhørere.

Efter at forsamlingen var fotografert gav så *Fagforeningenes Sangforening* en rekke sangnummer til beste, som blev mottatt med livlig bifall.

Formannen, *Halvard Olsen*, bragte sangerne en hjertelig takk for deres assistanse og for at de ved alle anledninger når det gjelder å skape høitid og stemning over organisasjonens møter, alltid elskverdig stillet sig til tjeneste. Jeg er overbevist om at jeg har kongressen med mig når jeg retter denne takk til våre sangere, sluttet formannen og forsamlingen gav sitt hjertelige bifall til kjenne.

Landsorganisasjonens formann, *Halvard Olsen*, slo derpå til lyd og uttalte:

Ærede representanter og gjester.

Jeg har den ære på sekretariatets vegne å ønske dere velkommen til Landsorganisasjonens 14. kongress.

Siden vår siste kongress er der inntruffet 3 dødsfall av gamle tillitsmenn innen fagorganisasjonen. (Forsamlingen reiser sig). Disse er Hjalmar Johansen fra Tobakksarbeiderforbundet, Robert Kopp fra Litografisk Forbund og Richard Hansen fra Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet.

Vi vil i denne stund minnes disse tre gamle tillitsmenn innen fagorganisasjonen for den innsats de har gjort for arbeiderbevegelsen. De var pionerer for fagorganisasjonen da det gjaldt å brøite sig vei frem til et arbeidsgrunnlag som fagorganisasjonen senere har kunnet bygge på. Vi beklager at de på et altfor tidlig tidspunkt blev tatt bort fra oss, bort fra den virksomhet som lå dem på hjertet og som var arbeiderklassens sak.

Men det ser ut som om arbeiderklassens og organisasjonens tjenerne ikke blir gamle på sin post. Og det har et bud til oss som ennu lever — et bud for nutid og fremtid. Nutiden det er dagens krav fra de mange tusener som har behov herfor og som ikke må forsømmes i den daglige virksomhet. Fremtiden — det er kravene som reises for den slekt som skal komme. Det er vår fane med andre ord, hvor vi skal

vandre i de andres spor for å føre vår sak videre frem. Når vi minnes disse kamerater som er gått bort fra oss, er det ikke bare i taknemlighet, men også som et bud til fremtiden. Vi må ta den fane som er plantet foran vår linje til et samlende merke, hvor vi andre går i marsjtakt videre.

La disse våre kameraters død når vi senker vår fane et øieblikk kun være en maning til oss til videre fremgang. Det er den gamle og den nye tid som kjemper. Det som skal falle mot det som skal stige, det som skal vokse mot det som skal sige.

Det beste minne vi derfor kan gjøre for våre falne er for å bruke en av våre dikteres ord når han maner oss til fremgang på tross av de falne.

«Det er det store og det er det glupa
Merket skal stå om bæreren stupa.»

I takknemlighet lyser vi fred over de falne merkesmenns minne. (Denne del av talen blev påhørt stående).

Og formannen fortsatte:

Klassefeller!

De tre år som er gått siden vår siste kongress har i sannhet vært de vanskeligste år i vår organisasjons historie. Den økonomiske krisetilstand som har vært til stede i hele den kapitalistiske verden har i høi grad rammet oss. For arbeiderklassen har det betydd arbeidsløshet, sult og savn. Men denne situasjon har ikke medført at de som styrer land og rike har hatt øinene åpne herfor. Tvert om. De har utnyttet krisetilstanden til anfall på fagorganisasjonen. Med Arbeidsgiverforeningen i spissen har man utnyttet alle de krefter som samfundet råder over til å kneble og undertrykke arbeiderklassen. Med tukthuslovgivning, med domstolenes hjelp, med inngripen av statspoliti og militære i arbeidskonfliktene har borgerskapet stått som en samlet front i kampen mot arbeiderklassen.

Vi har i denne treårsperiode måttet stå i en stadig kampstilling. I 1931 måtte vi ta en storlockout som varte op til 6 måneder og som omfattet praktisk talt alle de arbeidere som var ved bedrifter hvor arbeidsgivernes organisasjoner hadde herredømme over. Om denne kamp kan det sies at det er i forhold til landets og vår fagorganisasjons størrelse den største faglige kamp som nogen fagorganisasjon hittil har ført. Det var en kamp som så mange trodde dreiet sig om de tariffmessige spørsmål: Lønns- og arbeidsvilkårene, arbeidstid o. l., nei det var en kamp fra det samlede borgerskap for å slå den faglige organisasjon ned, så den for lang tid fremover ikke skulde være nogen maktfaktor innenfor vårt samfund, ikke skulde ha nogen medbestemelsesrett lenger overfor arbeidsgiverne og de som skulde styre, råde og herske i vårt samfund.

Vi har måttet utkjempe årelange kamper for å få organisasjonsretten anerkjent. Jeg minner om skog- og landarbeidernes og hotell- og restaurantpersonalets kamper og handels- og kontorfunksjonærenes strev for å få opprettet tariffavtaler. Alle disse kamper bærer preg av

at arbeidsgiverne og borgerskapet ønsker å stenge oss veien i vår vandring fremover.

Det har dog ikke lykkes for borgerskapet å få sine planer gjennomført. Det vil heller aldri lykkes. Det er arbeiderklassen selv som bestemmer sin skjebne, når det gjelder liv eller død for deres organisasjoner. Likesom organisasjonen er vokset frem av arbeiderklassens eget liv, vil den komme til å leve så lenge arbeiderklassen ønsker den skal leve. Og arbeiderklassen vil ikke døde sig selv. Den vil derfor komme til å leve lenge etter at borgerskapet som nu styrer er gått nedennom og hjem, til hint pinefulle sted hvor der er gråt og tenders gnissel — — og hvor de hører hjemme.

Det foreligger for denne kongress en stor dagsorden. Viktige spørsmål som kan komme til å bety uendelig meget for arbeiderklassens fremtid. Jeg vil ikke gå inn på de saker som foreligger. Det får vi anledning til i de dager som kommer. Jeg vil bare betone at hvad beslutningene enn må bli så håper jeg at de er båret oppe av den felles vilje til å samle og styrke arbeidernes organisasjoner i dens videre kraftkamp.

Det tilligger også kongressen å bedømme det arbeide som er utført av ledelsen i den perioden som er gått. Jeg vil heller ikke her gi nogen forhåndsuttalelse, men bare si at det ikke i denne tid har manglet på kritikk mot dem som har ledet arbeidet så vel i Landsorganisasjonen som i forbundene og i de enkelte organisasjoner vi har spredt utover vårt land. Det er naturlig i en levende organisasjon at de som har stor interesse av organisasjonen reiser kritikken. Men også den må ligge innenfor former som kan gagne arbeiderklassen. Personlige spørsmål bør man holde utenfor. Det er arbeiderklassens sak det gjelder å vareta.

I bedømmelse av den virksomhet som er utført har det sin interesse å se på at man i denne hårde tid, hvor arbeidsløsheten og arbeidskampene har vært så store, har kunnet evne å vekke ny tillit til fagorganisasjonen. Det er i tre års perioden kommet 30 000 nye medlemmer til Landsorganisasjonen og flere er på trappene. Det bør ikke gjøre oss hovmodige i våre beslutninger, men det er dog en tilfredsstillelse å kunne notere det i en tid hvor andre organisasjoner blir slått til grunne og de aller fleste går tilbake i sitt medlemstall. Noget av verdi må det vel ligge i den linje og det arbeide som er utført av de mange tillitsmenn og medlemmer rundt om i fagforeninger, forbund og også i sekretariatet. Dette til tross for at der er to forbund som siden siste kongress er gått ut av Landsorganisasjonen.

Vi har vokset oss frem i medlemstall, i makt og innflytelse i samfundet. Med intimt samarbeide med Det norske Arbeiderparti har vi ved de siste to valg vunnet langt frem til erobringen av makten her i landet. La kongressen i sine beslutninger vise at det er arbeiderklassen som er ikke bare kvantitativt, men kvalitativt den best skikkede klasse til å råde og styre i vårt land.

Med dette ønske og disse ord byr jeg dere velkommen og erklærer Landsorganisasjonens 14. kongress for åpnet. (Bifall.)

Formannen fortsatte så videre: Vi har i likhet med tidligere innbudt representanter for en rekke av de organisasjoner vi står i samarbeide med. Det møter således som våre gjester idag følgende:

Internationaler Gewerkschaftsbund: W. Schewenels, Hans Jacobsen.

Landsorganisasjonen i Sverige: Edvard Johanson, Ragnar Casparsson.

De samv. Fagforbund i Danmark: Fru Alvide Andersen, Axel Olsen, Chr. Jensen.

Finnlands Fackförenings Centralförbund: Edw. Huttunen, Louhikko.

Det norske Arbeiderparti: Magnus Nilssen, Eugen Pettersen.

Norges koop. Landsforening: Andreas Juell.

Arbeidernes Idrettsforbund: Rolf Hofmo, Oslo.

Arbeidernes Ungdomsfylking: Trygve M. Bratteli, Gunnar Sand.

Arbeidernes Oplysningsforbund: Håkon Lie.

(Samtlige gjester blev eftersom de presentertes hilst med livlig bifall fra representantene.)

Formannen fortsatte så videre: Jeg går ut fra at sekretariatet får kongressens bemyndigelse til å vise vår gjestevennlighet. (Tilslutning ved bifall.)

Gjestenes hilsningstaler.

W. Schewenels: Den internasjonale faglige central ser i denne innbydelse en vilje til nøiere samarbeide og det er mig en stor glede å kunne overbringe kongressen en hilsen fra 29 landsorganisasjoner, som fremdeles står tilsluttet I. G. B. Det merkes over alt i verden behovet for internasjonalt samarbeide og det er også sterkere til stede enn nogen gang tidligere. Nu gjelder det ikke bare å oprettholde arbeidernes lønns- og arbeidsvilkår; nu gjelder det arbeiderklassens eksistens. Men det gledelige er at i samme grad som faren og vanskelighetene for arbeiderklassen blir større, i samme grad stiger arbeidernes forståelse av nødvendigheten av internasjonal klassesamling. Mens de holder kongress her er nettop formannen i Internasjonalen kommet tilbake fra De forente Stater, hvor han har deltatt i den store amerikanske fagkongress. Det er første gang siden 1919 at Internasjonalen er representert ved de amerikanske arbeideres kongresser. I mai i år holdtes en stor kongress av arbeidere fra Japan, Ceylon, India, Hollandsk India og det blev der besluttet å opta samarbeide med Den faglige Internasjonale. Argentina og Brasil vil likeledes fra neste år opta samarbeide med Internasjonalen. Kampen mot fascismen, mot krigen og den økonomiske krise tvinger alle demokratiske krefter til å slutte sig sammen nasjonalt som internasjonalt til utnyttelse av alle krefter. Det ligger også heri en veldig moralsk og psykologisk kraft som kan bli avgjørende i de kommende kamper. Mange sier at Internasjonalen er svekket; det er uriktig. Riktignok er arbeidernes organisasjoner i Tyskland, Østerrike, Spania og Lettland ødelagt ved hjelp av våbenmakt; men idéen, idealene er ikke slått ned. De lever og

arbeiderne i disse land er mer inderlig forbundet med oss nu enn nogen gang tidligere. Våre organisasjoner i Østerrike som må drives illegalt, har flere medlemmer enn de fascistiske organisasjoner som regjeringen opprettholder og understøtter. Jeg vil også minne om den veldige kamp som nu pågår i Saardistriktet. Bare for noen uker siden rådet pessimismen blandt arbeiderne, men en vokser håpet og seiersviljen. Stillingen idag er den at selv de mest pessimistiske mener at det skal bli mer enn 50 pct. for status quo. Altså mot Hitler og nazismen. Jeg vil takke for den hjelp Den norske Landsorganisasjon har vist overfor fagbevegelsen i andre land. Jeg skal ikke blande mig i debatten under kongressen; i de mange og store problemer som står på dagsordenen, men det må være mig tillatt å si noget om enhetsfronten, og jeg står gjerne til tjeneste hvis det gjelder informasjon. En gledelighet er det å se at de russiske arbeidere nu også vil stå ved siden av oss. Det ser ut til at også de russiske ledere forstår nødvendigheten av å komme frem til en forandring i de forhold vi nu har hatt i mange år. En av hovedårsakene til splittelsen er vekk, hvis denne kamp for demokrati vokser. Det er betegnende den forandring kommunistene har gitt uttrykk for overfor Folkeforbundet og det internasjonale samarbeide i Arbeidsbyrået i Genf. De innser at arbeidernes interesser også kan forsvares der og denne erkjennelse gleder vi oss over. Det rydder mange vanskeligheter til side. Jeg ønsker den norske fagbevegelse hell og lykke. (Livlig bifall.)

Edvard Johanson: Ærede kongressdeltagere! På vegne av Landsorganisasjonen i Sverige vil jeg overbringe en varm og hjertelig hilsen. Jeg vil også uttale en takk til innbydelsen til å kunne få anledning til å være til stede ved Eders kongress. Samforståelse og internasjonalt samarbeide er for oss et anliggende av høi verdi; men enda høiere setter vi samarbeidet mellom de skandinaviske land. Jeg tenker mig at noen ord om den økonomiske stilling i Sverige kan være av interesse.

Den seneste økonomiske krise har i sterk grad hjemsoekt det svenske næringsliv. Arbeidsløshetens omfang vidner på en skremmende måte herom. År 1929 betraktes i almindelighet som den svenske industris uten sammenligning beste år under den siste 10 års periode. Bedriftene gikk for full drift og eksportoverskuddet gav håp om en almindelig stigende velstand. Imidlertid kunde ikke industrien selv under denne høikonjunktur gi arbeide for alle arbeidssøkende. I gjennomsnitt pr. måned utgjorde de arbeidsløses antall under år 1929 13 725. Høsten samme år varslendes den økonomiske krise i den amerikanske børspanikk og siden da har stillingen litt efter litt forverredes.

I 1930 gikk antallet av registrerte arbeidsløse i gjennomsnitt pr. måned op til 24 800, året derpå steg tallet til 46 542, for under 1932 under innvirkningen bl. a. ved Kreugerpanikken å øke til 113 900 gjennomsnittlig pr. måned. Den 31 januar 1933 var det 189 225 arbeidsløse. Fagforeningene hadde ved samme tid 31 pct. av sine medlemmer arbeidsløse. Dette var toppen.

Den nuværende arbeiderregjerings kriseprogram var vesentlig rettet på å overvinne arbeidsløshetens sociale virkninger. Arbeidsløsheten har gledeligvis blitt sterkt redusert, takket være statsmaktens tiltak. I juli måned inneværende år var således 86 500 ledige anmeldt til Ar-

beidsløshetskommisjonen og dette tall sank i september ned til 79 000. Arbeidsløsheten innen fagforeningene oppgis i samme tidsrum til 12,5 pct. I begge de siste budgettår har riksdagen bevilget 191 millioner kroner til arbeider av forskjellig slags. Av 78 918 arbeidsløse i september måned inneværende år var 43 918 beskeftiget ved forskjellig slags nødsarbeide. Disse bør fraregnes det registrerte antall arbeidsløse og vi skulde således for nærværende ha 35 000 arbeidsløse.

Den svenske eksportindustri's avsetningsmuligheter har under den siste tid steget og industrien har for nærværende den høyeste beskjeftigelse som kan noteres i de siste 10 år. Disse gode konjunkturer har allikevel ikke kunnet skaffe sysselsettelse for alle dem som ingenting heller ønsker enn å erholde arbeide.

Fagorganisasjonene i Sverige har i likhet med hvad som har vært forholdet i andre land, vært nødt til å gå med på en omregning av arbeidslønnen under kriseårene. Nogen senkning av reallønnen er imidlertid ikke blitt følgen. Reallønnen d. v. s. arbeidslønnens kjøpekraft, ligger for øieblikket i Sverige omkring 34 pct. høyere enn før krigen. Dertil kommer så arbeidstidens begrensning. Man kan påstå at fagorganisasjonen har maktet å hevde sine medlemmers stilling. Landsorganisasjonen regner for øieblikket med 638 000 medlemmer.

Den internasjonale fagforeningsbevegelse har under krisen vært utsatt for sterk påkjennning. I adskillige land er den fullstendig lagt inn under diktatur, og arbeiderbevegelsen i de land hvor frihet og demokrati hersker, har derfor et meget stort ansvar. Dette ansvar må vi her oppe i de skandinaviske land særlig kjenne. Vi må sammen med våre klassefeller i land med frihet og demokrati arbeide for å styrke arbeiderklassens innflytelse for derved å forbedre de sociale forhold i verden. På grunnlag av frihet, demokrati og selvbestemmelsesrett er Sveriges arbeidere beredt til samarbeide med alle som slutter op om disse idealer.

Friheten har til alle tider vært menneskehetens fornemste eie. Friheten henger sammen med kulturens blomstring. Historien vidner om at menneskeheten har vunnet de største fremsteg i videnskap, kunst og litteratur under frihetens beskyttelse. Og den materielle velstand har likeledes til alle tider nådd sine største forbedringer under de samme betingelser.

Fred og samforståelse mellem folkene kan bare opnåes på basis av frihet og demokrati. Jeg er overbevist om at dette livssyn er det samme for de skandinaviske folk og det er mitt inderlige håp at kongressens beslutninger vedrørende det skandinaviske og internasjonale samarbeide skal preges av disse idealer. (Livlig bifall.)

Chr. Jensen: Ærede kongressdeltagere! Jeg vil på vegne av fru Andersen, Axel Olsen og mig selv takke for innbydelsen. Det er oss en stor glede å kunne få anledning til å overvære deres forhandlinger og på nært hold følge med i de saker som der står på dagsordenen. Det er vårt ønske og håp at resultatene må bli til gagn for de norske arbeidere. Forholdene i Danmark har i de senere år vært meget vanskelige for de danske arbeidere, idet den internasjonale krise også har rammet vårt land. Arbeidsløsheten har hatt et meget stort omfang, således var antallet ledige i årene 1931, 1932 og 1933 henholdsvis 53 019, 99 507 og

97 448 og idag er det i Danmark 81 013 arbeidsledige. Disse forhold har naturligvis preget det faglige arbeide, idet arbeidsgiverne anså øieblikket beleilig til å fremtvinge en reduksjon av arbeidslønningene. Motiveringen de anvendte for deres krav om en reduksjon av 20 pct. var, at denne reduksjon var den eneste mulighet for, dels å kunne konkurrere med den utenlandske produksjon og dels at det ved lønnsreduksjoner kunde skapes en større innenlandsk produksjon. Dette standpunkt har vi avvist med den motivering, at en senkning av arbeidernes kjøpekraft vilde medføre, at det ingen muligheter vilde bli for et større forbruk i arbeiderkretser.

Det lyktes oss å avslå arbeidsgivernes anslag takket være to ting, nemlig arbeidernes samhold og vårt nære samarbeide med det socialdemokratiske parti. I året 1932 lyktes det ved statens forliksmanns hjelp å få et forlikforslag frem som inneholdt en uforandret forlengelse av overenskomstene.

I 1933 var stillingen den, at forretningsutvalget for De samvirkende Fagforbund tilrådet de tilsluttede forbund ikke å opsi overenskomstene. Dette råd fulgte organisasjonene, men arbeidsgiverne opsa overenskomstene og krevde på ny en reduksjon av lønningene på 20 pct. og da de på grunn av vår avvisning varslet lockout, grep forliksmannen inn i forholdet og optok forhandlinger med partene, men opgav å stille forslag, da han anså det for umulig å få tilslutning.

Lockouten nærmet sig, men nu grep Regjeringen inn og fremsatte et forslag for Riksdagen, hvorved det for et år var forbudt å iverksette lockouter og streiker for de områder hvor det var kollektive overenskomster. Da arbeiderorganisasjonene ikke hadde op sagt nogen overenskomst, ramte loven alene arbeidsgiverne.

Men hertil må ytterligere bemerkes at loven ikke hindret iverksettelse av streiker på de områder, hvor det ingen kollektive overenskomster hersket. I inneværende år gjentok de tidligere nevnte forhold sig ved at arbeidsgiverne opsa overenskomstene, men samtidig var det fra noen organisasjoner også op sagt. Forhandlingene formet sig således at De samvirkende Fagforbund vedtok, at man ikke vilde forhandle med arbeidsgiverne om nogen reduksjon. På ny varsledes det lockout og en rekke forhandlinger førtes med forliksmannen. Disse forhandlinger endte med et forslag som for samtlige medlemmer av De samvirkende Fagforbund inneholdt uforandret forlengelse, men her må bemerkes, at under situasjonen innbragte socialministeren et lovforslag på Riksdagen om en ny forliksmannslov. Denne inneholdt bestemmelser i hvilke der fastsattes regler for avstemning, både når et forslag fremsattes av forliksmannen for et enkelt fag og når det fremsattes for flere fag og enn videre inneholdt forslaget rett for forliksmannen til å sammenkalle flere fag og stille et samlet forslag for disse og avgjørelsen skal treffes under ett. Denne lov vedtok Riksdagen, og den kom til anvendelse ved overenskomstforholdene i år. Jeg nevnte før at forlikforslaget blev vedtatt, idet der stemte 121 612 for forslaget og 40 212 imot. Det nære samarbeide vi i Danmark har mellom De samvirkende Fagforbund og socialdemokratiet har medført at den økonomiske krise vi har gjennomlevet og lever under, er blitt mindre, idet de bestrebelses Regjeringen

har utfoldet har hatt som resultat at Staten har stillet flere hundre millioner til rådighet for igangsettelse av offentlige arbeider. Både direkte igangsatt av Staten og av kommunene og ved tilskudd til boligbygging. Blandt de vedtatte lover, som har bøtet noget på krisen, skal jeg nevne loven om valutaregulering. Nødvendigheten av denne lov var en følge av Danmarks eksportmuligheter, som ved forholdene ute i verden er blitt sterkt begrenset. Således skal jeg nevne, at Danmarks eksport i 1929 androg til en kroneverdi av 1700 millioner, en import av fremmede varer til 96 millioner kroner. Av det samlede beløp androg 1400 millioner landbruksvarer. Industriens eksportverdi var ca. 300 millioner. I 1932 falt eksportverdien til 1000 millioner, hvorav 812 millioner var landbruksvarer. I 1933 til 850 millioner kroner i landbruksvarer. Denne enorme nedgang i landbrukets avsetningsforhold måtte medføre et sterkt forminsket forbruk i landbruket av industrivarer og dermed en sterk forøkelse av arbeidsledigheten. Men det førte også med sig en sterk senkning av Danmarks muligheter for innkjøp av utenlandske varer. Loven om valutaregulering har derfor sin største op-gave i å endre innførelsen av ferdige varer til innførelsen av råstoffer. Virkningene av loven har da også hatt til resultat at industrien har fått øket beskjeftigelse. Samarbeidet med socialdemokratiet har også hatt direkte virkning på lovgivningen om hjelp til arbeidsløsheten, idet det ved partiets hjelp er gjennomført lover som ved siden av den almindelige støtte til våre arbeidsledighetskasser, ved ekstralov er ydet hjelp for over 100 millioner kroner. Til slutt vil jeg gjerne få uttale at vi i Danmark med interesse har fulgt arbeiderbevegelsen i Norge og ikke minst i spørsmålet om tilslutning til det internasjonale samarbeide. Vi vil med interesse følge Eders forhandlinger om dette store spørsmål. Jeg ønsker kongressen hell og lykke til arbeidet. (Livlig bifall.)

Louhikko: Jeg vil be om å få overføre vår hjertelige hilsen med takk for den vennlige innbydelse. Næst etter Danmark og Sverige står jo den norske fagorganisasjon blandt de beste. Vi for vår del står fremdeles langt tilbake og yi har store vanskeligheter å kjempe med. Vi har jo hatt den svarteste reaksjon og det skulde ikke være nødvendig å komme nærmere inn herpå nu. Dertil kom så at organisasjonene blev splittet og vårt arbeide av den grunn stanset. Vi har imidlertid så smått begynt å få organisasjonen på benene igjen og selv om vi ikke er nådd så langt så har vi dog de beste forhåpninger om at det skal lykkes oss å reise de fagorganiserte på ny til varetagelse av arbeiderklassens livsinteresser. I løpet av dette år ser vi alt tydelige forbedringer og foruten at organisasjonen er vokset, så er også kampmotet innad i rekkene steget. Det har igjen resultert i at vi atter har kunnet ta hånd om tariffarbeidet, og også opnådd resultater under lønnsbevegelsene. For 1 år siden hadde vi 19 000 medlemmer, men vi mener snart å skulle nærme oss 30 000. Vi har således omsider kommet oss fremover. Med disse ord vil jeg på Huttunens og egne vegne atter en gang takke, og tør jeg håpe at forhandlingene må bli til gang for den norske fagorganisasjon og dens medlemmer. Samtidig vil jeg overbringe en hjertelig takk til den norske arbeiderklasse for den hjelp de har ydet den finske arbeiderklasse og våre organisasjoner. (Bifall.)

Magnus Nilssen: Kongressdeltagere: Det er for mig ikke bare en partimessig glede; men også en personlig glede å kunne få hilse denne store og betydningsfulle kongress på vegne av Det norske Arbeiderparti. Vi takker dere for det utmerkede samarbeide som daglig pågår mellom A. F. L. og D. N. A. Den kraftigste innsats har Landsorganisasjonen gjort ved de to siste valg, stortingsvalget og nu sist kommunevalget. Det store krafttak som Landsorganisasjonen herunder tok, har bragt oss veldig fremgang og store seire, slik at vi står som det **sterkeste** parti i landet og vi mangler bare 7 representanter på å ha flertall og dermed makten i landet. De reaksjonære og også de såkalte liberale tror å kunne **stans** fremgangen. Men de regner feil. Bevarer vi enheten blandt oss så marsjerer vi sikkert fremover mot seiren. Alles øine er rettet mot denne kongress. Måtte klokskap, fasthet og enhet prege kongressens arbeide og forhandlinger slik at vi går inn for socialismens seir i vårt folk. (Livlig bifall.)

Andreas Juell: På vegne av Norges kooperative Landsforening har jeg den ære å overbringe vår hilsen og takk for den venlige innbydelse. Det er jo naturlig at de fagorganiserte arbeidere er levende interessert for kooperasjonen. De har jo lært samholdet og forstått betydningen av i fellesskap å opptre for sine livsinteresser. Men like nødvendig er forbrukerkooperasjonen, at man kan make å få mest mulig igjen for sine penger. Det er her forbrukerkooperasjonen har sin store betydning og være til glede for tusener i dette land. Det er klart at det opstår problemer oss imellem, men en ting må vi herunder ha vår oppmerksomhet rettet mot og det er ikke å svekke kooperasjonens prisregulerende innflytelse. Jeg håper det må lykkes å løse problemene til gagn for de tusener hjem i landet. (Bifall.)

Rolf Hofmo: Det er i år 25 år siden kimen blev lagt til den første arbeideridrett her i landet. Men det var først for 15 år siden vi etter megen famlen fikk vårt Arbeidernes Idrettsforbund. I den 3 års periode som er gått siden Landsorganisasjonens forrige kongress har vi fått 353 nye lag med 31 000 medlemmer, således at vi idag har 520 lag med 43 000 medlemmer. Av disse tilhører 28 000 de arbeidsløses grå hær. Nettop derfor har de problemer og saker de her skal behandle så stor betydning også for oss. Når arbeideridretten har lenket sin skjebne til fagorganisasjonen er det nettop fordi våre interesser faller sammen der. Fremgang for fagbevegelsen er fremgang for idrettsforbundet. Jeg vil på forbundets vegne takke alle for den store interesse de har vist for arbeideridretten. Frem for frihet og socialisme. (Bifall.)

Gunnar Sand: Kamerater! Idet jeg takker for innbydelsen, takker jeg på vegne av den socialistiske ungdom. Det er så at slik som situasjonen er idag så står mange ungdommer utenfor fagorganisasjonen. Men jeg tør forsikre at ungdommen idag er mer interessert for fagorganisasjonen enn nogensinne. Det er jo Arbeidernes Ungdomsfylking som har samlet ungdommen til kamp for arbeiderklassens sak. Derfor ser vi også hen til denne kongress med den største interesse, særlig når det gjelder ungdommens deltagelse i fagorganisasjonen og vi venter at de her vil vise ungdommen den **forståelse** den har krav på. Ikke bare av hensyn til ungdommen; men også for fagorganisasjonens

egen skyld. Kampen nu gjelder ikke bare brødbiten. Det er i langt høiere grad en politisk kamp. Atter igjen en hilsen. (Bifall.)

Haakon Lie: På vegne av forretningsutvalget i Oplysningsforbundet vil jeg overbringe en hilsen og håper at også denne kongress vil bli til lykke og gagn for arbeiderklassen. Oplysningsforbundet er det nyeste ledd på organisasjonens område; idet det var denne kongress' vedtak for 3 år siden som førte til dette forbunds start. Og på tross av at det var midt i nedgangstider så har de fleste fagforbund sluttet sig til forbundet. I løpet av de 2½ år forbundet har virket har ca. 35 000 arbeidere rundt omkring i landet deltatt i våre kurser. I stille kvelder har tusener av lyttende arbeidere deltatt i kursene eller sittet bøiet over lesning. Et slikt arbeide og resultatet derav kan ikke måles i meter og kroner. Landsorganisasjonen er i perioden vokset med 30 000 nye medlemmer og Det norske Arbeiderparti har likeledes hatt en rask vekst. Jeg er forvisset om at vi har skolert nye sosialister og at vi i arbeidet har lagt fasthet og mobilitet for fortsatt fremgang. Oplysningsvirksomhet vil si å styrke oss til kamp og handling og bringe tillit til organisasjonen i disse krisens og motstandens onde tider. Men det er klart at ikke dette arbeide i sig selv er nok. Kjører fagorganisasjonen inn i en blindgate vil meget igjen tapes. Den indre vekst må holde med den veldige ytre vekst. Derfor følger vi denne kongress med de største forhåpninger om at vårt fortsatte arbeide også skal lykkes og bringe oss videre fremover. Lykke til arbeidet kamerater. (Bifall.)

Halvård Olsen: Jeg skal få takke de utenlandske som de innenlandske gjester for de opplysninger de har gitt og for de gode ønsker og forhåpninger de har knyttet til denne kongress' arbeide. Jeg er sikker på at de organisasjoner som her har talt og som vi samarbeider med vil vise sig å bli enda sterkere. Jeg håper at våre gjester må finne sig vel blandt oss. Jeg takker samtlige for de gode ønsker. (Bifall.)

Navneoprop.

Navneoprop blev så foretatt ved sekretær *Elias Volan*.

Følgende representanter var fremmøtt:

Arbeidsmannsforbundet: Lars Bakken, Harran, Konrad Botten, Fellingfors, Karl Bottenvand, Sulitjelma, Thor Hogga, Vestre Agder, Mart. Karlsen, Skien, Idar A. Kleveland, Kristiansund N., Waldemar Larsen, Oslo, Ivar H. Leveraas, Sauda, Marius Limstrand, Bjørkåsen gruber, Ballangen, Adolf Maurstad, Foldals V., Ole J. Omland, Evje, Hans Røste, Oslo, Olaf Sletten, Mysen, Jørgen Sundt, Hynnekleiv, Johs. Togstad, Løkkens Verk, Petter Vigen, Røros, Einar Aasnes, Mo i Rana.

Baker- og Konditorforbundet: Lauritz Eriksen, Trondheim, Martinus Hermansen, Bergen, Hjalmar Johansen, Harstad, Johan Nygaard, Oslo.

Barber- og Frisørsvennenes Forbund: Erling M. Martinsen, Oslo.

Beklædningsarbeiderforbundet: W. Andersen, Oslo, Lucie Andreassen, Oslo, Leif Hansen, Molde, Neimi Lagerstrøm, Oslo, R. Måren, Bergen, Maren Pedersen, Skien.

Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet: Ingrid Berg, Oslo, Øistein Marthinsen, Oslo, Morten Tøgersen, Sarpsborg.

Bygningsarbeiderforbundet: Leif Berg, Hønefoss, Eugen Eriksen, Oslo, Peder Framnes, Oslo, Haakon Hansen, Stabekk, Einar Hermansen, Oslo, O. K. Høgasaas, Oslo, Thorkil Jakobsen, Oslo, Erling Jensen, Bodø, Alfred Johansen, Lillestrøm, Fridtjof Johnsen, Hakden, Erling Jørgensen, Skien, Egil Lund, Oslo, Finn Nygaard, Horten, Birger Opsahl, Bergen, Hjalmar Palm, Kristiansand S., Johannes Ringen, Oslo, Reinhardt Rørvik, Voss, Oskar Skogly, Lillehammer, Kristian Strøm, Oslo, Halvor Sørum, Oslo, Jens Tangen, Oslo, Fridtj. Thorbjørnsen, Ø. Aker, Julius Thoresen, Askim, Mons Tertnes, Stavanger, Petter Aarsand, Trondheim, I. B. Aase, Oslo, Lars Aasvestad, Oslo.

Norsk Centralforening for Boktrykkere: Bernh. Berentsen, Bergen, Konrad Bjerkan, Trondheim, Jul Hansen, Oslo, Hans Karlsen, Bodø, Olaf Myrold, Stavanger, Oscar L. Ottersen, Oslo, Halfdan Wiigard, Oslo.

Formerforbundet: Sigurd Jensen, Bergen, E. Nyhus, Oslo, Karl Svendsen, Oslo.

Gullsmedarbeiderforbundet: N. Heggland, Oslo.

Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund: Ragna Andersen, Oslo, Peder Birkeland, Oslo, Sverre Bolstad, Fredrikstad, Gunnar Gabrielsen, Tromsø, Omar Gjestebø, Oslo, Ole Baggethun, Gjøvik, Rolf Holmquist, Kristiansand S., A. Kongerø, Bergen, Jørgen Høidalsmo, Oslo, Isak Lundsrud, Oslo, Albert Raaen, Oslo.

Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet: Ernst Heldèn, Oslo, Einar Holthe, Trondheim, Johan Gran, Oslo, Polmar Aasvestad, Oslo.

Hørleriarbeiderforbundet: Finn Bunes, Fredrikstad, Hans Eriksen, Oslo, Markus Erlandsen, Bangsund, Arthur Granlund, Trondheim, Einar Johansen, Mandal, Hans Torgersen, Drammen, John Wivegh, Lillestrøm.

Jern- og Metallarbeiderforbundet: Olaf Abrahamsen, Holmestrand, Gjert Broch, Stavanger, Tallak Platen, Oslo, Johan Engh, Oslo, Asbj. Gulbrandsen, Oslo, Frank Hansen, Oslo., Henry Hansen, Oslo, Hans Hegg, Oslo, Ole Henriksen, Lilleaker, Olaf Hellgaard, Brevik, Alfred Hjellevstad, Bergen, Albert Johannessen, Oslo, Kolbjørn Johansen, Hamar, Einar Jørgensen, Oslo, Johan Jørgensen, Bergen, Yngvar Larsen, Oslo, Henrik Lan, Drammen, Godtfred Lohne, Fredrikstad, Ditlef Lund, Tromsø, Einar A. Nilsen, Oslo, Kristoffer Kalleberg, Sandefjord, J. G. Olsen, Trondheim, Mathis Olsen, Moss, Trygve Olsen, Oslo, Eric A. Pettersen, Gjøvik, John Quam, Kristiansund N., Arve Simonson, Ø. Aker, Trygve Skalle, Fredrikstad, Fritjof Skjærstad, Kristiansand, Nils Tandberg, Kongsberg, Ingv. Tvedt, Haugesund, Birger Aamodt, Østre Aker.

Jernbaneforbundet: Sigv. Andresen, Oslo, M. M. Bolstad, Vaksdal, Joh. Dalby, Bjørkelangen, Bernt Haug, Oslo, G. Hultmann, Oslo, Erling Kiil, Oslo, Karl Kristoffersen, Drammen, G. A. Lund, Trondheim, Josef Nilsen, Hamar, A. Nordaune, Narvik, Edv. Paulsen, Oslo, John Skaarvold, Trondheim, Ludvig Sund, Kløfta, M. Thorvaldsen, Asker.

Kjemisk Industriarbeiderforbund: Charly Andersen, Skien, Kristian Aspenes, Stagnes, Karsten Berg, Oslo, Olaf Bergstøl, Kristiansand S., Erling Bøckmann, Fredrikstad, Jørgen Børve, Odda, Paul Engstad, Sauda, Lorentz Engøy, Glomfjord, Henry Hagmann, Moss, Kristian Hansen, Rjukan, Odd Humblen, Brevik, Bjarne Johansen, Askim, M. Magnussen, Heistad, Jørgen Moland, Eydehavn, Hans Olafsen, Fredrikstad, Ambrosius Olsen, Rjukan, Eugen Olsen, Slemmestad, Johannes Pettersen, Drammen, Kristian Rothaug, Kopperå, Birger Røtnes, Ålvik, Sigurd Stake, Krokstadelven, Anders Sterri, Høyanger, Karsten Torkildsen, Oslo, W. Tønnesen, Stavanger.

Kjøttindustriarbeiderforbundet: Lars Evensen, Oslo, Rudolf M. Hansen, Oslo.

Kommuneforbundet: Nils M. Aune, Trondheim, Erling Berg, Stabekk, Johan Berg, Oslo, Otto Bottolfs, Drammen, Henry Carlsen, Oslo, Einar Dalen, Oslo, Julius Didriksen, Ljan, Sverre Eggen, Trondheim, Ole Haugan, Lille Tøien, Nils Heggtveit, Rjukan, Johan Hagmann, Lilleaker, Georg Jakobsen, Oslo, Sverre Johannessen, Oslo, Oscar Karlson, Oslo, Helmer G. Kinn, Bergen, Antonie Kristiansen, Oslo, Bernt Myrhol, V. Aker, Kristian Nilssen, Halden, Andreas Olsen, Bergen, Gudmund Pedersen, Stavanger, Gunnar Sethil, Oslo, Armand Stang, Oslo, Oscar Torp, Oslo, Erik Vangberg, Tromsø.

Litografisk Forbund: Eivind Nilssen, Oslo.

Lokomotivmannsforbundet: Robert Lund, Oslo, Th. Narvestad, Oslo.

Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet: Aron Ask, Stabekk, Runge, Andresen, Oslo, Hans Barli, Oslo, Johan Hoff, Grorud, Henry Jacobsen, Moss, Alf Olsen, Tromsø, Harald Olsen, Lørenskog, Trygve Olsen, Bergen, Kristian W. Olsen, Skien, Rasmus Rasmussen, Oslo, Thorbjørn Sandberg, Trondheim, A. Solheim, Ålesund, Bertinius Svendsen, Stavanger.

Papirindustriarbeiderforbundet: Alfred Andreassen, Tofte, Karl Bakka, Hønefoss, Bjarne Berg, Modum, Fritz Dehlin, Sarpsborg, Even Fjordvang, Nygard st., Floritz Gundersen, Hønefoss, Trygve Henriksen, Lilleaker, Emil Hildebrandt, Vikeland, Johan Johansen, Søndre Ål, Lillehammer, Martin Johansen, Dal st., Kristian Knudsen, Sarpsborg, Erling Kristiansen, Greåker, Anton Lillevold, Moelven, Viktor Moberg, Halden, Andreas Narvesen, Drammen, Borger Nilssen, Mjøndalen, Wiktor Nilssen, Skien, Hjalmar Olsen, Halden, Palmer Pedersen, Skien, Kaare Pehrson, Moss, Ole Rypaas, Gulsbogen, Olaf Sletten, Vestfossen, Karl Wilhelmsen, Fredrikstad.

Postforbundet: Ole Helland, Trondheim, Oscar Røine, Drammen, O. L. Strøm, Oslo.

Sjømannsforbundet: Anders Birkeland, Oslo, Joachim Dahl, Bergen, Johan Didriksen, Oslo, Arne Espenak, Ålesund, Idar Hamsaas, Trondheim, Gunvald Hauge, Haugesund, Belmar Johansen, Bodø, Thor Sønsteby, Oslo.

Skinn-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbundet: Johs. P. Nilssen, Oslo.

Skog- og Landarbeiderforbundet: Petter Bakkellund, Stange, Haakon Berli, Arendal, A. H. Buflod, Trysil, Gunnar Enersen, Elverum, Otto Gundersen, Harran, Petter Haugen, Hov i Land, Henry L. Jacobsen, Haslum, Nils Jansson, Vestmarka, Bernt Korslund, Morskogen, Per A. Lier, Romedal, Evald Nilsen, Sande, Johan J. Odda, Aadal, Ole Røset, Steinkjær, Gustav Sandberg, Grinder, H. Seiersten, Opegård, Halvor Storhaug, Telemark, Petter Sveen, Fluberg, Gudbrand Willberg, Sander.

Skotøiarbeiderforbundet: Anton Andresen, Oslo, A. E. Gundersen, Oslo, J. Helle, Bergen, Jens Larsen, Halden, Ludvik Opsahl, Trondheim, Peder Olsen, Skien.

Stenindustriarbeiderforbundet: Henry Hansen, Fredrikstad Ø., Ivan Isaksen, Lørenskog, Hitle Karlsen, Halden, Valdemar Nielsen, Oslo.

Tekstilarbeiderforbundet: Alf Andersen, Nydalen, Andreas Bolseth, Ålesund, Harald Braathen, Oslo, Sverre Ege, Stavanger, Thorstein Hetsch, Tistedalen, Alf Lagesen, Drammen, Ingv. Olsen, Oslo, Signe Qvist, Oslo, Johan Valestrand, Ytre Arna.

Telegraf- og Telefonforbundet: William Andersen, Oslo, Arthur Ruud, Oslo.

Transportarbeiderforbundet: Bernt Andersen, Oslo, Olaf Bruaas, Trondheim, Hermann Elseth, Skien, Eyvind Engh, Oslo, Hans Fladeby, Oslo, Alfred Gundersen, Oslo, Olaf Hansen, Oslo, L. Henriksen, Haugesund, Trygve Johansen, Oslo, J. Jondal, Haugesund, Edvard Olsen, Ålesund, Kristian Olsen, Drammen, Ole J. Olsen, Kristiansand S., Louis Pillgram, Bergen, Wilhelm Olsen, Oslo, Nils Steira, Narvik, Georg Sørebo, Bergen, Johan Thorbjørnsen, Moss, Magnus Wilsgaard, Tromsø, Einar Aasen, Oslo.

Treindustriarbeiderforbundet: John Erlandsen, Moss, Olaf Olsen, Kristiansand S., Chr. Systad, Oslo, Waldemar Svendsen, Bergen.

Tobakkarbeiderforbundet: Otter Boberg, Oslo, Elfrida Ovesen, Oslo.

Arbeiderpartiets Presseforbund: Olav Larssen, Hamar.

Samorganisasjonene:

Østfold fylke: Fritz Fridholm, Sarpsborg, Harald Johansen, Fredrikstad, William Karlsen, Halden, Joh. Karlsen-Klevfoss, Sarpsborg, Trygve Kristiansen, Halden, Oskar Lauritzen, Askim, Walter Lyngholm, Moss, Ragnvald Nygaard, Lisleby.

Akershus fylke: Magnus Merli, Lillestrøm, Karl August Olsen, Lillestrøm.

Oslo og Omegn: Severin Arnesen, Oslo, Erling Brynildsen, Oslo, Fritz Cederstam, Oslo, Gunnar Disenaaen, Oslo, Einar Gerhardsen, Oslo, Magnus Haavemoen, Bryn, Aksel Jacobsen, Ø. Aker, Rolf H. Olsen, Oslo, Eugen Paulsen, Lørenskog, Borghild Wærner, Oslo.

Hedmark fylke: Kristian Bakken, Hamar, Ole Bech, Foldal, Martinus Nordahl, Elverum, Martin Wold, Hamar.

Opland fylke: Sigurd Evang, Gjøvik, Einar Hansen, Lillehammer, Chr. Odden, Fluberg.

Buskerud fylke: A. H. Arntsen, Drammen, Bernhard Finnerud, Jevnaker, Martinius Knudsen, Drammen, Erik Olson, Drammen, Kristian Sandvold, Røyken, Fritjof Taksrud, Kongsberg.

Vestfold fylke: Konrad Karlsen, Tønsberg, J. Arth. Olsen, Sandefjord, Hans Omholt, Tønsberg.

Telemark fylke: Isak Bergan, Rjukan, Karl Bratsberg, Skien, Johan Lundsholt, Brevik, Edvin Stenquist, Porsgrunn.

Aust-Agder fylke: Albert Karlsen, Arendal, Oskar Olsen, Arendal.

Vest-Agder fylke: Flood-Engebretsen, Kristiansand S., Sev. Kristensen, Kristiansand S., Einar Nagel, Tronstadvatn.

Rogaland fylke: Kristoffer Jakopsen, Sauda, Adolf Olsen, Stavanger, Ommund Ommundsen, Stavanger, Gunnerius Skei, **Haugesund**.

Bergen og fylkene: Henrik Engene, Odda, Karl Furuskjæg, Bergen, Anton Hansen, Bergen, Nils Hansen, Bergen, Hans Kvam, Høyanger, Hjalmar Romslo, Ytre Arna, Einar Sundsbakk, Bergen.

Møre fylke: Oscar Amundsen, Ålesund, O. Brekken, Molde, Oluf Mellbye, Kristiansund N.

Trøndelag og Namdal: Arne Eklo, Trondheim, Arne Forseth, Trondheim, Adolf Holm, Namsos, Louis Jensen, Orkanger, Magne Schei, Steinkjær, Karl Tømmeraas, Trondheim.

Nordland fylke: Nils Grande, Ballangen, Kristian Moljord, Sulitjelma, Alvin Nilsen, Narvik.

Troms fylke: Ole Hauan, Tromsø.

Finnmark fylke: Jens Johansen, Hammerfest.

Sekretariatet: Halvard Olsen, Halfdan Jønsson, Elias Volan, H. L. Børsum, S. Forbord, Torbj. Henriksen, Olav Hindahl, Konrad Nordahl, O. Sporpind, M. Tranmæl, P. H. Vestad, Johs. M. P. Ødegård, Ludv. Buland.

Sekretærer: Alfred Madsen, Oslo, Trygve Lie, Oslo, Jens Teigen, (tidl. næstformann).

Revisjonen: Torjus Graver, Nic. Næss, Alfred Nilsen, Jørgen Knudsen.

I alt 374 stemmeberettigede representanter.

Protokoll- og desisjonskomitéen: Adolf Amundsen, Jørgen Borgen, Sverre Støstad.

Organisasjonsutvalget: A. E. Gundersen, Kristian Hansen, Torbjørn Henriksen, Erling Kiil, Ole A. Kiste, Josef Larsson, Halvard Olsen, Martin Strømme, Elias Volan.

Formannen i fiskerikomitéen: Ingv. Haugen.

Dessuten møtte:

Internationaler Gewerkschaftsbund: W. Schewenels, Hans Jacobsen.

Landsorganisasjonen i Sverige: Edvard Johanson, Ragnar Casparsson.

De samv. Fagforbund i Danmark: Fru Alvilde Andersen, Axel Olsen, Chr. Jensen.

Finnlands Fackföreningers Centralförbund: Edw. Huttunen, Louhikko.

Det norske Arbeiderparti: Magnus Nilssen, Eugen Pettersen.

Norges koop. Landsforening: Andreas Juul.

Arbeidernes Idrettsforbund: Rolf Hofmo, Oslo.

Arbeidernes Ungdomsfylking: Trygve M. Bratteli, Gunnar Sand.

Arbeidernes Oplysningsforbund: Håkon Lie.

Representantene Paul Engstad og Karsten Torkildsen var fraværende ved navneopropet, men kommer til kongressen den 26 november.

I tilslutning til navneopropet forelå følgende skrivelser:

Ad Representasjon til kongressen.

Vi meddeler herved at representant nr. 94, Jørgen Christensen, Oslo, har meldt forfall på grunn av sykdom. I hans sted har vi idag innkalt suppleanten Tallak Flaten.

Vi tør anmode om å få utstedt representantkort til ham.

Med solidarisk hilsen

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, Hovedstyret

Konrad Nordahl.

Ad Fagkongressen.

Vi tillater oss herved å underrette Dem om at en av vårt forbunds representanter, Ingvar Gulbrandsen, Trondheim, har meldt forfall, og at varamannen Ole Baggethun, Gjøvik, møter i hans sted under hele kongressen.

Som før meldt blir enkelte av våre representanter delvis fraværende, og da sekretariatet har gått med på at der under sådanne leilighetsvise forfall kan stilles stedfortreder, har vi varslet de valgte varamenn Jørgen Høydalsmo og Edv. Heetmøller, Oslo, om at de skal møte etter nærmere innkallelse fra oss.

Med solidarisk hilsen

Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund

Alb. Raasn.

Fullmaktskomiteens innstilling.

Halvard Olsen refererte følgende innstilling fra den av sekretariatet nedsatte fullmaktskomité.

Den av sekretariatet opnevnte fullmaktskomité bestående av. Aase, Disenaasen, Raaen, Rasmussen og Jønsson, holdt møte 24 november.

Komitéen har gjennomgått samtlige fullmakter.

I anledning valget foreligger følgende protester:

Mot valget av Kjemisk Industriarbeiderforbunds representant Odd Humblen, Brevik, samt representantene fra Skiensfjordens og Øst-Telemark faglige Distriktsorganisasjoner foreligger protest, idet det fra et mindretall i forbundets avdeling i Brevik er protestert mot lovligheten av et avholdt møte blandt de arbeidere som var på skift når foreningens regulære møte holdtes. Etter hvad det er opplyst har dette skiftmøte foregått på samme måte som forening vanligvis avholder sine møter blandt de skiftarbeidere som er i arbeide, når det regulære foreningsmøte avholdes.

Komitéen finner etter disse opplysninger å kunne innstille på godkjenning av fullmaktene. Men vil dog henstille at der for ettertiden fortrinnsvis avholdes skiftmøter utenfor arbeidstiden.

Angående Kjemisk Industriarbeiderforbunds representanter i Oslo, Karsten Berg og Karsten Torkildsen, er det innsendt protest fra en av

forbundets avdelinger i Oslo samt fra industrigruppens styre, men den siste protest er innsendt så sent at det ikke kunde foretas nytt valg. Etter hvad det er meddelt, blev det foretatt valg på representanter den 22 september. Dette var imidlertid i strid med de valgeregler som forbundet har fastsatt. Fellesstyremøte av de avdelinger i Oslo som danner denne valgkrets besluttet derfor å avholde nytt møte som fant sted 27 oktober. Dette møte besluttet å gå til nytt valg på representanter. Herimot fremkom ingen protest. Komitéen er av den opfatning at det på dette møte foretatte valg er det riktige. De som var uenig i at dette møte holdtes, måtte på møtet ha nedlagt protest mot nytt valg, og innbragt spørsmålet for forbundets besluttende instanser til endelig avgjørelse.

Gjennem Herøya Arbeiderforening er innsendt protest mot den avstemning som har funnet sted i Kjørholdt Arbeiderforening over samorganisasjonens representanter fra Telemark fylke. Blandt annet blev det ikke foretatt skriftlig valg. Dette ledet til at forbundet påla foreningen å avholde nytt møte, når det gjaldt forbundets representanter i den valgkrets som foreningen tilhører, hvilket også fant sted. På dette møte blev det ikke stemt på ny over representantene til samorganisasjonen.

Komitéen er av den opfatning at de på det første møte avgitte stemmer på samorganisasjonens representanter ikke kan godkjennes. Imidlertid vil disse stemmer ikke øve nogen innflytelse på valgresultatet, hvor fullmaktene for de valgte representanter må godkjennes.

Norsk Beklædningsarbeiderforbund har meddelt at Skreddersvennenes Forening i Oslo i motsetning til de øvrige foreninger innen forbundet har foretatt uravstemning istedetfor avstemning på medlemsmøte. Sekretariatet har besluttet at den av Skreddersvennenes Forening anvendte fremgangsmåte ikke kan godkjennes, og at valget må foretas på et medlemsmøte. Da fullmaktene for forbundets representanter er innsendt efter sekretariatets avgjørelse, går man ut fra at sekretariatets pålegg er fulgt, hvorfor fullmaktene foreslås godkjent.

Mot valget av Norsk Sjømannsforbunds representant i Oslo er det protestert fra forbundets avdeling i Moss som tilhører samme valgkrets. Det er av Oslo-avdelingen, efter det møte hvor valg blev foretatt, avholdt et særskilt møte med forbundets medlemmer ombord i «Bergensfjord» som kom inn til Oslo en av de første dager efter avdelingsmøtet.

Komitéen vil foreslå at fullmakten for Oslo-representanten godkjennes, men man vil henlede forbundets oppmerksomhet på at forbundet for fremtiden må fastsette ensartede regler for alle forbundets avdelinger for hvordan det skal forholdes med de medlemmer som under et avdelingsmøte befinner sig ombord i skib på sjøen.

Under henvisning til ovenstående bemerkninger innstilles samtlige fullmakter til godkjennelse.

Votering: Fullmaktskomitéens innstilling blev enstemmig og uten debatt vedtatt.

Rob. Lund: Det er en sak som jeg mener kongressen allerede

straks bør behandle og ta stilling til og det gjelder de representanter som jeg hører møter her med bundne mandater. Fagkongressen er vår høyeste myndighet, som skal trekke op linjen for det fremtidige arbeide. Tidligere har det ikke eksistert at man har møtt med bundne mandater. Er det så at representantene skal møte med bundne mandater, kunde man likegodt la være å holde kongress. Et forbundslandsmøte, hvor man således møtte med bundne mandater i sin tid, og hvorfra der nu her møter representanter med bundne mandater, vedtok meget tydelig at denslags skulde man ikke ha oftere. Jeg vil foreslå:

Kongressen kan ikke godkjenne at representanter møter med bundet mandat.

De representanter som møter med bundne mandater anser kongressen som løst fra sine bundne mandater.

Halvard Olsen: Det er meget i det Robert Lund sa, men efterat fullmaktene nu er godkjent kan vi ikke vedta dette. Jeg vil henstille til Lund å ta forslaget tilbake.

Rob. Lund: Jeg synes det er forbausende at sekretariatet har tatt så lettvtint på dette. Jeg hadde virkelig ventet at man hadde behandlet det forhold.

Halvdan Jønsson: Vi har behandlet fullmaktene. Når de blev funnet å være i orden så hadde vi ikke noget med å bedømme det forhold. Det er meget i det Lund sier; men det bør ikke optas som benkeforslag. Jeg vil foreslå at det utstår til behandling sammen med lovene så kan man ta realitetsdebatt da.

Oscar Karlsen: Jeg er helt enig i forslaget og det bør ikke gi anledning til nogen forføining fra kongressens side. Jeg vil foreslå det.

Halvard Olsen: Det foreligger forslag om å ta Lunds forslag op senere og da vil Karlsen få anledning til å ta standpunkt. Det må jo være anledning til for enhver å stille forslag.

Rob. Lund: Det er ingen bestemt sak som gjør at jeg har frem satt dette forslag. Men jeg mener at det her på kongressen kan fremkomme opplysninger som hvis de hadde fremkommet tidligere også hadde gjort at avdelingene hadde tatt et annet standpunkt. Men selv om representantene forstår det, så tør de ikke annet enn å følge sitt bundne mandat. Slikt er uheldig.

Erling Kihl: Jønssons forslag er et utsettelseforslag og det må der stemmes over først.

Halvdan Jønsson: Jeg tror det vil være rett av kongressen å ha drøftet dette for fremtiden. Derfor må det kunne optas i forbindelse med lovene. Forkastes mitt forslag så kan man stemme over Karlens forslag og derved få en realitetsavgjørelse.

Oscar Karlsen: Vedtar man Jønssons forslag så gir man det en viss berettigelse. Og det er ikke riktig. Det er medlemmene på arbeidsplassen som har noget å si, ikke kongressen i den sak.

Votering: Jønssons forslag om utsettelse av Robert Lunds forslag til behandling i forbindelse med lovene blev vedtatt med stort flertall.

Forretningsorden.

Følgende forretningsorden blev referert:

1. Møtets forhandlinger er ikke offentlige. Adgangskort for representanter, Arbeiderpartiets presse og tilhørere utstedes av sekretariatet.
2. Til å lede møtet velges 4 ordstyrere. Ordstyrerne ordner innbyrdes møtenes ledelse. Til å føre protokollen velges 4 sekretærer.
3. Møtene holdes fra kl. 9—1 formiddag og 15—19 eftermiddag.
4. Ingen har rett til å få ordet mere enn 3 ganger i samme sak. Undtagen for innledningsforedrag begrenses taletiden til 10 minutter 1. og 5 minutter 2. og 3. gang.
Ordstyreren har for øvrig når han finner det påkrevet, rett til å stille forslag til ytterligere tidsbegrensning og strek med de inntegnede talere. Til forretningsordenen gis ingen ordet mere enn 1 gang og høyst 2 minutter til hver sak.
Talerne skal tale fra den dertil bestemte plass i salen.
5. Forslag må leveres skriftlig til ordstyreren, undertegnet med vedkommendes navn og navnet på den organisasjon han representerer. Intet nytt forslag kan optas efterat det er besluttet satt strek med de inntegnede talere.
Forslag som ingen forbindelse har med de på dagsordenen opførte saker, kan ikke behandles.
6. Alle beslutninger avgjøres ved almindelig flertall. I tvilstilfelle, eller når 20 representanter forlanger det, foregår avstemningen ved navneoprop.
7. I protokollen innføres kun forslagene og avstemningene samt de fattede beslutninger.
8. Protokollen oplases ved hvert møtes begynnelse og for siste møte ved dets avslutning.

Waldemar Larsen: Vi har ikke benyttet denne forretningsorden ved alle kongresser. På kongressen i 1931 blev punkt 3 forandret til 7 timer og det bør gjelde også her. Alle vet hvor vanskelig det er å holde en så stor forsamling sammen så lang tid. Jeg vil foreslå møtetiden satt fra 10—1 og 3—7.

Halvor Sørum: I punkt 1 står det at bare Arbeiderpartiets presse har adgang. Dette er ingen politisk kongress. Derfor bør også den øvrige arbeiderpresse få være til stede. Å stenge den revolusjonære presse ute har heller ikke noget med demokrati å gjøre. Jeg vil foreslå at punktet forandres til at arbeiderpressen har adgang og at «Arbeideren» innbys.

Charly Andersen: Jeg vil henstille at vi slutter klokken 6 om aftenen og heller begynner klokken 9 om morgenen.

Kristian Rothaug: Det var til forretningsordenens punkt 3 om møtetiden. Det har på alle landsmøter vært krevd kortere arbeidstid.

Vi krever det jo også ved lønnsforhandlingene, og da bør vi begynne med oss selv. Jeg vil foreslå at arbeidstiden settes fra 9—13 og fra 15—18. For søndager fra 10—14. Videre vil jeg foreslå at representantene får betaling for tapt arbeidsfortjeneste for **samtlige** dager.

Lars Evensen: Sekretariatet har foreslått den gamle møtetid. Vi vet hvordan tiden går og vi husker hvordan det var ved forrige kongress, da vi måtte rømme salen og hvordan dirigenten så å si bortauksjonerte en lang rekke saker, som man således ikke fikk anledning til å behandle.

Jul. Hansen: Jeg akter å tale til punkt 1. Med hensyn til Sørums forslag så er jeg enig i det. «Arbeideren» eller den kommunistiske presse arbeider også for arbeiderklassens interesser. Vil de arbeide for demokrati så ta også den presse med.

Halfdan Jønsson: Vi har hatt dette på hver kongress. Når vi har foreslått denne forretningsorden så er det fordi vi har organisatorisk samarbeide med D. N. A. Det har kongressen bestemt. Så lenge vi har organisatorisk samarbeide med D. N. A., så bør bare den presse ha adgang.

Votering: Ved alternativ votering mellom sekretariatets innstilling til forretningsordenens punkt 1 og Halvor Sørums forslag blev sekretariatets forslag vedtatt med stort flertall.

Punkt 2 blev enstemmig vedtatt.

Før man voterte over punkt 3 om arbeidstiden opplyste *Alfred Madson* at man torsdag mistet megen arbeidstid fordi bystyret den dag skulde ha møte.

Halvard Olsen: Vi må da se å få et annet lokale. Vi får heller stuve oss sammen i Folkets Hus.

Votering: Sekretariatets innstilling om arbeidstiden blev vedtatt. — De øvrige punkter i forretningsordenen fra 4—8 blev enstemmig og uten debatt vedtatt.

Forslag om betaling for tapt arbeidsfortjeneste.

Derefter blev siste del i Rothaug's forslag om betaling for tapt arbeidsfortjeneste for samtlige dager kongressen varte, optatt til behandling.

Halfdan Jønsson: Kongressen kan jo ikke vedta et slikt forslag. Det er forbundene som betaler for sine representanter. Og vi kan ikke da risikere at Landsorganisasjonen kreves herfor.

Kristian Rothaug: Men når det gjelder samorganisasjonens representanter må jo kongressen beslutte det. Blir det så avgjort at disse får det, så tror jeg forbundene vil bøie sig for det.

Halvard Olsen: Jeg vil foreslå at forslaget sendes budgettkomiteén.

Votering: Halvard Olsens forslag — oversendelse til budgettkomiteén blev vedtatt.

Dagsorden.

Følgende *dagsorden* referertes:

1. Kongressens konstituering.
  - a. Fullmaktenes godkjenning.
  - b. Vedtagelse av forretningsorden og dagsorden.
  - c. Valg av 4 ordstyrere og 4 sekretærer.
  - d. Valg av valgkomité og redaksjonskomité.
2. Beretning og regnskap.
3. Organisasjonsutvalgets innstilling.
  - a. Organisasjonsformene.
  - b. Grensetvister.
  - c. Organisering av nye arbeidsgrupper og deres plassering i organisasjonen.
  - d. Samorganisasjonenes grenseområder.
  - e. Organisering av de arbeidsløse og ungdommen.
  - f. De organisasjonsmessige oppgaver blandt arbeiderungdommen.
  - g. Monopoliseringstendensene.
  - h. Samarbeidet mellom forbundene ved opprettelse av tariffavtaler.
    - i. Behandling og løsning av tvister mellom organisasjonene.
4. De internasjonale forbindelser og det skandinaviske samarbeide.
5. Arbeidsbyrået i Genf.
6. Tariffspørsmål og den faglige taktikk.
7. De arbeiderfiendtlige lover.
8. Avstemningsregler over tariff-forslag.
9. Krisespørsmål.
  - a. Nødsarbeidet og ungdomsarbeidet.
  - b. Kriseplanen.
10. Arbeideridretten.
11. Edruelighetsspørsmålet.
12. Propagandacentral for arbeiderbevegelsen.
13. Pensjonsordning.
14. Fascismen og krigsfaren.
15. Lovforandringer.
16. Forskjellige forslag.
17. Valg.

Johannes Ringen foreslo at dagsordenens punkter 7 og 8 blev behandlet foran punkt 6: Tariffspørsmål og den faglige taktikk.

Halvard Olsen: Jeg har ikke noget imot det.

Johannes Ringen: Jeg mener vi må ta standpunkt til punktene 7 og 8 før vi behandler punkt 6. Når taktikken behandles må vi ha avgjort de punkter.

Rolf H. Olsen: Jeg går ut fra at vi får en beretning for 1934?

Halvard Olsen: Det kan ikke jeg love. Vi må jo først ha beretningene fra forbundene og det har vi ikke fått. Man kan *selvsagt* gi en muntlig redegjørelse, men det blir ingen beretning. De fleste saker

som er behandlet kommer for øvrig op under forskjellige punkter på dagsordenen.

Lucie Andresen: Det var et spørsmål i forbindelse med forslaget om norsk arbeide som er inntatt til slutt i dagsordenen, om det ikke kunde optas under punktet om krisespørsmål.

Halvard Olsen: Det må det kunne være anledning til.

Votering: Dermed blev den refererte dagsorden vedtatt med Ringens forslag til forandring.

Konstituering.

Til ordstyrere foreslo sekretariatet:

Oscar Torp, Oslo, Torbj. Henriksen, Oslo, Nils Hansen, Bergen, John Skaarvold, Trondheim.

Karl Bottenvand foreslo Kristian Moljord istedenfor Nils Hansen.

Votering: Valgt blev *Oscar Torp* og *Torbjørn Henriksen* enstemmig. Ved alternativ votering mellem sekretariatets forslag på Nils Hansen og Moljord blev *Hansen* valgt med stort flertall. John Skaarvold valgte enstemmig.

Til sekretærer innstillet sekretariatet: O. Hindahl, Oslo, Centralforeningen, A. H. Arntsen, Drammen, Samorganisasjonen, Adolf Olsen, Stavanger, Samorganisasjonen, Alf Olsen, Tromsø, N. N. N.

Votering: Sekretariatets innstilling blev enstemmig vedtatt.

Til *Valg- og budjettkomité* foreslo sekretariatet:

Konrad Nordahl, Oslo, Jern- og Metallarbeiderforbundet.

Jens Tangen, Oslo, Bygningsarbeiderforbundet.

A. E. Gundersen, Oslo, Skotøiarbeiderforbundet.

Valdemar Nielsen, Oslo, Stenindustriarbeiderforbundet.

Severin Arnesen, Oslo, Centralforeningen.

Kristian Hansen, Rjukan, Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Hjalmar Olsen, Halden, Papirindustriarbeiderforbundet.

Nils Aune, Trondheim, Kommuneforbundet.

Konrad Botten, Fillingfors, Arbeidsmannsforbundet.

Johan Hoff, Akershus, N. N. N.

A. Kongerø, Bergen, H. & K.

Martinus Knudsen, Drammen, Jernbaneforbundet.

Ole Johan Olsen, Kristiansand S., Transportarbeiderforbundet.

Peter Sveen, Fluberg, Skog- og Landarbeiderforbundet.

Maren Pedersen, Skien, Beklædningsarbeiderforbundet.

Ole Hauan: Ser man på de forskjellige innstillinger så later det til at vi nordenfor Trondheim ikke har nogen organisasjon. Vi har også krav på å bli med her i denne komité som skal utta de ledere som skal lede organisasjonens skute videre fremover. Jeg vil foreslå at Erik Vangberg blir med i valg- og budjettkomitéen.

Halvard Olsen: I forbindelse med dette vil jeg referere et forslag fra Henry Carlsen: Tillater mig herved å opta Akers Elektrisitetsverks Arbeiderforenings innsendte forslag: Ingen fastlønnede tillits-

menn innen organisasjonen kan innvelges i redaksjonskomité eller valgkomité, da de til dels kan være inhabil i de saker som foreligger.

Rob. Lund: Det forbauser mig at statstjenestemannsorganisasjonene er så lite representert her. Jeg vil foreslå O. L. Strøm istedenfor Valdemar Nielsen. Strøm har stor tillit blandt statstjenestemennene og var også formann for disses aksjonsutvalg.

Votering over Henry Carlsens forslag: Man voterte nu først over Henry Carlsens forslag. Det blev forkastet.

Og debatten om valg- og budgettkomité fortsatte.

Johan Berg: Jeg ser Kommuneforbundet har fått med en representant og vi er takknemlig for det. Men jeg vil foreslå at Aune byttes ut med Oscar Karlsen.

Halfdan Jønsson (til opplysning): Jeg er underhånden blitt spurt av representanter fra samorganisasjonene om det kunde la sig ordne med forskudd idag. Det kan ordnes ved at samorganisasjonens representanter henvender sig til frøken Bratvold.

Kristoffer Jakobsen foreslo Ommund Ommundsen istedenfor Valdemar Nielsen.

Olav Hindahl: Det er ikke lett å skifte sol og vind her hvor man har så mange interesser, forbundsinteresser og distriktsinteresser. Oslo har 5 representanter før og det går ikke da an å skifte ut en utenbys til fordel for enda en Oslomann.

Halvor Sørum: Listen begynner med flere funksjonærer. Jeg vil foreslå: Birger Aamodt istedenfor Nordahl, Peder Olsen istedenfor A. E. Gundersen og Sørebo, Bergen, istedenfor Valdemar Nielsen.

Johan Berg: Det kan være meget i det at man har tatt hensyn til distriktsinteresser, men det er så at det er sakene som skal være det avgjørende. Karlsen er godt kjent blandt kommunearbeiderne og han har tillit langt utover.

Rob. Lund frafaller.

Torbjørn Henriksen: Det er forbundshensyn, distriktshensyn og samorganisasjonens interesser man her har med å gjøre og da er det ikke så lett. Forrige gang hadde vi 13 i denne komité; nu foreslår vi 15. Martinius Knudsen er fra samorganisasjonen så de er representert og Nordland har fått 1 representant. Alt tatt i betraktning vil jeg anbefale innstillingen.

Anders Birkeland foreslo skriftlig votering. Herom protesteres det først fra enkelte kanter.

Halvard Olsen: Etter at det er såvidt mange forslag så må vi nok gå til skriftlig votering. De får benytte den omdelte innstilling og foreta de eventuelle forandringer de mener.

Man går så til votering og sekretariatsmedlemmer innsamler stemmesedlene.

Resultatet var at følgende var valgt: *Hjalmar Olsen*, Halden, med 368 stemmer, *A. Kongerø*, Bergen, 368 stemmer, *Martinius Knudsen*, Drammen, 368 stemmer, *P. Sveen*, Fluberg, 368 stemmer, *Ole J. Olsen*, Kristiansand, 367 stemmer, *Jens Tangen*, Oslo, 366 stemmer, *Kristian Hansen*, Rjukan, 366 stemmer, *Konrad Botten*, 365 stemmer, *Johan Hoff*, Akershus, 365 stemmer, *Severin Arnesen*, Oslo, 364 stemmer,

Maren Pedersen, Skien, 358 stemmer, *Nils Aune*, Trondheim, 319 stemmer, *A. E. Gundersen*, Oslo, 314 stemmer, *Konrad Nordahl*, Oslo, 304 stemmer og *Valdemar Nielsen*, Oslo, 230 stemmer.

Dernæst hadde *Birger Aamodt* 66, *O. L. Strøm* 61, *Wangberg* 51, *Ommundsen* 50, *Oscar Karlsen* 46, *P. Olsen*, Skien, 25, *Sørebø* 23, *Adolf Olsen* 1 stemme og *Sæthre* 1 stemme.

Mens optellingen pågikk går kongressens forhandlinger videre. Man har et valg igjen før man er ferdig med konstitueringen. Og det gjelder *redaksjonskomitéen*. Her innstiller sekretariatet på følgende:

Tranmæl, Oslo, sekretariatet, Madsen, Oslo, sekretariatet, Furu-skjæg, Bergen, samorganisasjonen, *Elias Volan*, sekretariatet, *Johs. Tokstad*, *Løkkens Verk*, N. A. F., *Ambrosius Olsen*, *Rjukan*, N. K. I. F., *Godtfred Lohne*, *Fredrikstad*, *Jern- og Met*.

Halvard Olsen: Jeg vil foreslå at man enes om denne valgkomité under den forutsetning at den eventuelt senere kan suppleres av kongressen, hvis den finner det nødvendig, f. eks. å medta forslagsstillere.

Bottenvand blev foreslått istedenfor *Lohne*.

Valgt blev: *Tranmæl*, *Madsen*, *Furuskjæg*, *Volan*, *Tokstad* og *Ambrosius Olsen*. Ved alternativ votering mellom *Lohne* og *Bottenvand* blev *Lohne* valgt med stort flertall.

Halvard Olsen: Hermed er kongressen konstituert og jeg erklærer den 14. ordinære kongress for lovlig satt. Og møtet heves for idag.

Ambrosius Olsen høit: Nei, nei, jeg forlangte ordet meget tidlig.

Og *Olsen* får ordet: Jeg forlangte ordet i anledning de gjester som var innbudt. Jeg har tidligere talt og også stemt mot at russerne blev innbudt. Det hadde sine grunner den gang. Men nu er stillingen en annen. Når ikke Russland var innbudt, tror jeg ikke det er av nogen ond vilje at sekretariatet ikke har gjort det. Men det er vel fordi at det ikke er gjort tidligere. Vi har imidlertid på dagsordenen spørsmålet om internasjonal samling og da vil det være av interesse og også av betydning at russerne er med her. Også derfor at sekretariatet har behandlet et brev fra Den røde faglige. Skulde ikke bare det tilsi at man fikk en representant derfra? Jeg mener ikke at man nu skal opta en strid debatt her, men sakene som de nu foreligger for oss, skulde tilsi at vi burde innby dem. La Den norske Landsorganisasjon som står fritt være med her, la oss rekke hånden ut til Den russiske Landsorganisasjon. Jeg vil foreslå:

Kongressen innbyr Den russiske Landsorganisasjon til å overvære kongressen.

Halvard Olsen: Vi hadde først spørsmålet oppe og blev enige om dem som idag møter her. Efter henstilling har vi på ny behandlet saken, idet vi fikk et brev fra Den røde faglige. I begge tilfelle var beslutningene enstemmig i sekretariatet. Det var ikke ut fra noget fiendskap til R. F. I. at vi tok det standpunkt, men ut fra det at vi alltid har arbeidet for internasjonal samling. Det var ut fra det forhold at vi ikke kunde få nogen derfra, som kunde øve nogen praktisk innflytelse på sakene. I motsetning til tidligere har vi innbudt I. G. B.. Vi har fått anmodning derfra om å delta i deres møter enda vi ikke er

medlemmer der, men aldri fra Den røde faglige Internasjonale. Vi har heller ikke kunnet få svar derfra på våre henvendelser og i 1931 da vi så å si sendte dem en bønnskrivelse, hørte vi heller intet. Vi har inntrykk av at de ikke vil ha noget med oss å gjøre. Kongressen bør derfor oprettholde sekretariatets standpunkt. Skal det imidlertid bli debatt herom, vil jeg foreslå at den utsettes.

I. B. Aase: Jeg tror ikke at det skulde være nødvendig å si meget her. Ut fra et ganske enkelt synspunkt skulde iallfall jeg være ganske kort. Jeg er imot utsettelse.

Ambrosius Olsen: Utsetter de dette, ja da får vi nok debatt.

Halvard Olsen optok forslag om utsettelse.

Votering: Halvard Olsens forslag blev vedtatt med stort flertall. Møtet hevet klokken 16.30.

Formiddagsmøtet mandag 26 november.

Ordstyrer: *Oscar Torp.*

Protokollen fra åpningsmøtet referertes ved sekretær Volan og godkjentes uten bemerkninger.

En opfordring.

Ordstyreren: Det var et par ting jeg vilde be representantene være opmerksom på, og det er at man sørger for mest mulig ro i salen. Ellers vil man ikke ha nytte av forhandlingene. Videre at representantene røker minst mulig, at man forlanger ordet skriftlig og at man benytter talerstolen.

Kongressen og den russiske landsorganisasjon.

Ambrosius Olsens i åpningsmøtet fremsatte forslag sålydende blev nu optatt til behandling:

«Kongressen innbyr Den russiske Landsorganisasjon til å overvære kongressen.»

Oscar Torp: Dirigenten vil foreslå at forslagsstilleren gis ordet og at en av sekretariatets medlemmer får det og at man så tar votering.

Halvor Sørum: Jeg er uenig i det og vil protestere mot en slik fremgangsmåte.

Ordstyreren (Torp): Det er sikkert hele kongressen opmerksom på. Jeg har for øvrig ingen taleliste fått.

Votering: Dirigentens forslag blev vedtatt med stort flertall.

Ambrosius Olsen: Kan ikke sekretariatet ta ordet først? (Munterhet.)

Ordstyreren: Nei, du er jo forslagsstiller og får motivere ditt forslag.

Ambrosius Olsen: Jeg har ikke stort å tilføie til det jeg sa igår. Landsorganisasjonens representantskap og de forskjellige fagforbunds landsmøter har i de senere år vedtatt å støtte alle bestrebelsler gående ut på å få i stand internasjonal samling. Og Landsorganisasjonen sier

det samme i sitt svar til Den røde faglige i anledning dennes brev. Man vil støtte *alle* bestrebelse i kongressperioden som går ut på å hitføre samling. Da bør vi også virkelig gjøre noget. Hvis vi ikke innbyr disse, så vil de ikke tro på våre forsikringer. Vi slår hånden av den ene part, hvis vi ikke nu benytter denne anledning. Og det kan ikke kongressen være bekjent av. Det er ikke mindre enn en skandale. Jeg tror ikke det vil skje her og jeg vil henstille til alle om å stemme for forslaget og derved være med på å vise det første tegn på at vi mener det alvorlig og at vi vil internasjonal samling med alle arbeidere, også de russiske arbeidere.

Elias Volan: Jeg synes ikke det er nødvendig for Ambrosius Olsen å si at sekretariatet ikke mener det alvorlig. Sekretariatets innstilling er enstemmig. Men forholdet er det at den russiske Landsorganisasjon og R. F. I. ikke har villet ha forbindelse med oss siden 1928, altså i 6 lange år. Sekretariatet har derfor tenkt at det kunde opfattes som en fornærmelse å innby dem som ikke har villet ha samarbeide med oss. Vi har her innbudt I. G. B. for disse har innbudt oss til sine møter. Enda vi ikke er medlemmer. Det er ingen tvil om sekretariatets standpunkt om at det vil gå inn for organisatorisk samling. Det er også Det norske Arbeiderpartis standpunkt. Men det Den røde faglige Internasjonale vil er en enhetsfrontlinje. Kongressen må skille mellom det og organisatorisk samling. Det norske Arbeiderparti og Landsorganisasjonens standpunkt er organisatorisk samling. Så stillingen er klar. Nu, selve spørsmålet om innbydelse av den russiske Landsorganisasjon er ikke noget stort spørsmål, men jeg vil ha gjort representantene oppmerksom herpå.

Palmer Pedersen forlangte navneoprop i denne sak.

Ordstyreren: Dertil kreves 20 representanter.

Halvor Sjørum: Jeg vil be 20 representanter om å reise sig.

Ordstyreren: Vi skal la kongressen avgjøre det. Jeg vil foreslå votering ved håndsoprekning.

Votering: Ordstyrerens forslag blev vedtatt.

En taler: Hvis minst 20 representanter forlanger det, så har vi krav på navneoprop.

Ordstyreren: Krav om navneoprop, hvortil trenges 20 navn, må komme før vi går til votering.

Votering: Den første votering ved håndsoprekning over Ambrosius Olsens forslag var tvilsom, hvorfor ny votering blev foretatt og optellere utnevnt ved hvert av representantbordene. Ambrosius Olsens forslag blev derefter forkastet med 175 mot 169 stemmer.

Protest mot terroren i Spania.

Ordstyreren: Sekretariatet foreslår en uttalelse i anledning terroren i Spania sålydende:

Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress som representerer 165 000 organiserte arbeidere i Norge, uttaler sin varmeste solidaritet med den spanske arbeiderklasse i dens heltmodige kamp mot det reaksjonære diktatur som råder i Spania.

Kongressen vil overfor den spanske regjering uttale sin skarpeste protest mot den terror som hersker i Spania, og mot de planlagte henrettelser av revolusjonære arbeidere. Kongressen kan bare betrakte dette som en regjerings hevnaakt og blodige undertrykkelse. Kongressen krever at de fengslede revolusjonære frigis, og at all terror og alle henrettelser opphører.

Kongressen peker på at der tidligere er vist stor mildhet overfor de reaksjonære fra høirepartiene som forøvet attentater mot den spanske republikk. Den terror og grusomhet som derfor nu vises overfor den spanske arbeiderklasse, vekker over alt i verden den største harme og avsky. Landsorganisasjonens kongress understreker dette og krever på den norske arbeiderklassens vegne at det må bli slutt på det blodige diktators undertrykkelse av den spanske arbeiderklasse.

Votering: Sekretariatets innstilling blev enstemmig vedtatt.

Protest mot den store proces i Berlin.

Ordstyreren: Sekretariatet vil videre foreslå for kongressen en uttalelse i anledning den process som imorgen begynner i Berlin mot en rekke tillitsmenn innen den tyske arbeiderklasse, sålydende:

Folkeretten, 2. senat, Berlin.

I 160 000 norske arbeideres navn protesterer vi mot den process som imorgen begynner mot Kähler, Zweiling, Liebermann, og 22 medlemmer av det socialistiske arbeiderparti. Vi fordrer løslatelse av alle antifascister.

Leve proletariatets internasjonale solidaritet!

Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress.

Votering: Sekretariatets uttalelse blev enstemmig vedtatt.

Hilsninger og protester.

Fra *Mjøndalen* referertes følgende telegram: Masse møte av fagorganiserte i anledning Kalosjefabrikkenes provokasjon mot arbeiderne hilser kongressen. La oss seire i kampen!

Videre referertes følgende telegram: Snekker- og Tømrernes Forening, avdeling 12, N. B. A. F., Bergen krever at den nuværende ledelse i L. O. fjernes og at det velges en ledelse som ikke driver samarbeide med de arbeidskjøpendes interesser, men som fører klassens kamp. Vi vil ha en ledelse som optar kampen mot de uhyrlige kneblingslover rettet mot fagbevegelsen. Vi vil ha en ledelse som leder vår organisasjon inn i de spor som gagnar hele den organiserte arbeiderklasse.

Fra *Narvik* referertes: Styret hilser til lykke med ønsket om godt resultat for felles sak. Avdeling 25, Transport. *Munkvold*.

Høittaler blir montert i lokalet.

Tømneraas: Det er håpløst å høre talerne her nederst i salen. Jeg vil høre med dirigenten om det ikke går an å få installert et høytaleranlegg.

Ordstyreren: Det skal bli undersøkt og ordnet i middagspausen.

Punkt 2: Beretning og regnskap.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 2: *Beretning og regnskap.*

Beretningen for 1930 blev punktvis gjennomgått og vedtatt uten bemerkninger.

Så tok man for sig beretningen for 1931.

Under punktet *tariffbevegelser* forlangte *Halvor Sørum* ordet og uttalte: Det er enkelte punkter i denne beretning og også i de to etterfølgende, som må sees i forbindelse med hverandre og med kongressens beslutning i 1931. Når jeg tar det op her så er det fordi vi foran konflikten i 1931 hadde kongressen, hvor beslutningen gikk ut på forkortelse av arbeidstiden og med kompensasjon. Vi vet hvordan det blev optrådt og at man forholdsvis snart fravek kongressbeslutningen og at sekretariatet begynte å lansere den danske linje. Sekretariatet gikk slik inn for det at de laget hele 3 avstemninger blandt de organiserte arbeidere før de endelig fikk opnådd flertall. Her ser man den politikk ledelsen fulgte og som var så forfeilet. Jeg vil i forbindelse med disse ting foreslå en misbilligelse overfor ledelsen, når vi er ferdig med beretningene for kongressperioden. Det er derfor ikke nødvendig å stemme imot det her nu. Men til slutt vil jeg altså ha anledning til å stille forslag overfor det hele.

Karl Bottenvand: Som representantene bekjent fikk vi i Sulitjelma i 1931 en kriseavtale umiddelbart foran storlockouten blev avbrutt. Vi henvendte oss til Landsorganisasjonen med forespørsel om hvordan vi skulde forholde oss i dette tilfelle. Vi hadde tenkt at sekretariatet hadde vært så selvstendig og rakrygget at det ikke hadde gitt oss adgang til å ta en slik kriseavtale og umiddelbart før landslockouten blev bragt til ophør. Vi fikk et svar, som nærmest intet svar var. Det gikk nemlig ut på at for så vidt arbeiderne på stedet ikke hadde noget imot det, så hadde ikke sekretariatet noget å innvende. Hadde sekretariatet optrådt riktig den gang så hadde det nektet oss å gå inn for en slik avtale. Etter den tid har vi stadig fått nye og verre kriseavtaler. Skal det fortsette slik så vil snart tariffbevegelsen utgå av vårt arbeide og vi vil bare få kriseavtaler rundt omkring. Min mening er at sekretariatet burde ha nektet kriseoverenskomst i enhver form.

Dermed gikk man videre i beretningen for 1931, som uten ytterligere bemerkninger blev vedtatt.

Så tok man fatt på *beretningen for 1932.*

Under punktet om *tariffbevegelser* uttalte *Kristian Moljord*: Bottenvand var inne på kriseavtalene i Sulitjelma og det er rett og riktig å ta det frem. Det kan vel også sies at det var med sekretariatets billigelse at vi fikk den i sin tid. I 1932 forespurte vi fra samorganisasjonen arbeiderne i Sulitjelma om de var for ny kriseavtale. Det blev nedvotert og det kom til arbeidsstans. Vårt landsmøte som var samlet samme år besluttet å understøtte Sulitjelma-arbeiderne og landsmøtet bevilget 20 000 kroner til konflikten. Man var enig i at arbeiderne ikke

skulde ta en kriseavtale. Man ventet da også at sekretariatet hadde gjort noget. Det resulterte i at vi gikk i 3 måneder og intet fikk fra sekretariatet. Man må efter det kunde gå ut fra at sekretariatet vilde at vi skulde ta kriseavtale. Vi måtte også bite i det sure eple og vedta en kriseavtale som var verre enn den vi hadde i 1931. Lønningen blev satt efter kobberprisene og de var som bekjent meget dårlige på den tid. Det var i 1932. I 1933 blev det forhandlet med bedriften påny og denne gang resulterte det i en lønnsreduksjon av 15 pct. I 1934 var saken påny oppe og ved forhandlinger da med bedriften hvori også deltok Halfdan Jønsson og Johs. M. P. Ødegård fikk vi en kriseavtale som var noget bedre enn 1932. Men det er bare slik at vi dessverre ikke har sett noget til de fordeler vi fikk. Vi kom ned i en lønn av 87 øre. Skal det gå slik fremover er jeg stygt bange for at flere vil få kriseoverenskomster. Vi har allerede et eksempel i nærheten av oss, hvor man har innstilt arbeidet for som det heter: De dårlige tider. Men efterpå sier bedriften at den kan være villig til å gjenopta driften hvis arbeiderne vil gå med på en kriseavtale. Slik kan vi ikke la det fortsette. Det skulde da ikke være organisasjonens opgave. Jeg vil henstille til alle representanter om å være opmerksom på denne sak og at vi er opmerksom på det i 1935.

Olaf Sletten: Det er til veikonflikten side 17 i beretningen, hvor Riksmeglingsmannens bekjente forslag står; men ikke den fortolkning som er gitt av Landsorganisasjonen og vår øverste myndighet. Vi husker bondepartiregjeringen og at der igangsattes streikbryteri under statspolitiets beskyttelse. Man hadde kretsformenn ute i fylkene som hvert streikbrytere. Det blev derfor i høi grad en politisk kamp. Men hvorfor gikk man ikke til motforholdsregler? Det så nærmest ut til at man var redd Quisling og hans folk. Det blev jo endelig til slutt av sekretariatet vedtatt sympatistreik for Vinmonopolet og bryggeriene. Men den blev stadig utsatt. Og det virket da ikke særlig tilforladelig. Med bluff kommer vi ingen vei. Det så for oss ut til at ledelsen var innstilt på tilbaketog. Så fikk man senere rede på at ledelsen hadde underskrevet en fortolkning; den hadde vi aldri fått se hvis ikke vi i Østfold hadde kommet op i forhold som bl. a. bragte det med sig at fylkestinget gikk til omlegning av veivedlikeholdet. De som var medlemmer av Arbeidsmannsforbundet blev opsagt og omkring 30 skulde fast ansettes og på enkeltmannskontrakter. Det var uriktig at vår ledelse ikke gikk imot dette. De tok intet standpunkt. Det viste sig så at ledelsen hadde underskrevet en fortolkning. Efter Østfoldaffæren henviste jeg nemlig til punkt 5 i avtalen; men da fremla veidirektøren den fortolkning som jeg skal referere. Det heter i den: «Riksmeglingsmannen uttalte i fellesmøte den 26. juli 1932 at han forstod gjeninntagelsesbestemmelsene således:

Alle tidligere arbeidere gjeninntas, men dersom det viser sig at det ikke blir arbeide nok for alle som derefter arbeider, blir det administrasjonens sak å bestemme hvorledes innskrenkningen skal gjennomføres. Den reduksjon som nu foreligger, bevirker ingen forandring i den ting, at en vedtatt endring i en arbeidsordning kan gjennomføres efter fattet beslutning av myndighetene.

Arbeidernes forhandlere erklærte sig enige i den her gjengitte forståelse.»

Jeg skal videre nevne den lov som blev vedtatt om adgang til å utskrive bøndene til å utføre streikebryterarbeide. Hvad blev der gjort i den anledning? Intet. Men hvorfor tar man ikke kampen? Medlemmene forstår ikke denslags. Jeg vil foreslå:

1. Kongressen mener at det var uriktig å gi en protokollfortolkning bak arbeidernes rygg som veimyndighetene kunde benytte sig av.

2. At det ikke blev satt noget inn for å få en for veiarbeiderne heldig løsning.

Ordstyreren: Valgkomitéen har møte straks her ved siden av.

Alfred Madsen: Det som representanten fra Sulitjelma har vært inne på er et meget alvorlig spørsmål. Det forekommer en hel del grensetilfelle hvor det ikke er så lett å avgjøre hvorvidt en arbeidsstyrke er arbeidsløs eller om de går i en ordinær konflikt. I slike tilfelle er det vanskelig for organisasjonen å ta standpunkt. Det var også som representanten fra Sulitjelma sa at Arbeidsmannsforbundets landsmøte hadde behandlet og avgjort prinsippet, nemlig at det ikke her var regulær konflikt. Skal man foreta forandring her, så må lovene omgjøres. Organisasjonen har nemlig ingen adgang til å støtte et slikt tilfelle og det vil ha store økonomiske konsekvenser. Med hensyn til veikonflikten så blev det sagt at sekretariatet stadig utsatte sympati-streiken. Det blev besluttet en utsettelse på 3 dager, og da kom meglingsmannens forslag som arbeiderne vedtok. I punkt 5 står det: «Arbeidet gjenoptas snarest mulig efter forslaget vedtagelse. De arbeidere, som melder sig til arbeide innen 5 — fem — dager efter forslaget vedtagelse inntas efter hvert som regulær arbeidsdrift i hvert fylke igangsettes. Hvis der som følge av forandring i arbeidsordningen i enkelte fylker nedlegges eller opheves stillingen, skal de som derved kommer ut av stilling søkes gitt annet arbeide i veivesenet.» Det er ikke særlig bestemt, og når man kjenner forholdene innen forskjellige fylker, så vet man også at man lite kunde opnå.

Johs. M. P. Ødegård: Når det gjelder Moljord og Bottenvands uttalelse angående Sulitjelma kan jeg gi min tilslutning til hvad Madsen sa. Det var i 1931 under forhandlingene om storlockouten at spørsmålet om hel driftsstans ved Sulitjelma blev aktuell. Bedriften fremholdt at den ikke fortsatt kunde gå med på å holde driften gående med de daværende lønninger. Arbeiderne resonnererte da slik at det var bedre i en kortere periode å ha en noget dårligere betaling enn intet arbeide å ha. Siden er kriseavtalen blitt fornyet, og den er blitt verre enn den første. Men under alle forhold har det stått til Sulitjelmaarbeiderne selv å avgjøre det. Prinsippet avgjorde vårt landsmøte. Med hensyn til veikonflikten er det ingen som ikke er enige i at dens løsning langt fra var tilfredsstillende. Og det gjaldt særlig Østfold, hvor konflikten tilspissedes. Men jeg er ikke enig i, og det er heller ikke riktig vurdert, at det ikke fra hovedorganisasjonene blev satt noget inn for å hitføre en tilfredsstillende løsning. Det blev varslet sympatistreik ved statsbedrifter som Vinmonopolet og vi vet at vi fikk en særlov for disse i den anledning. Vi fant det ganske uforsvarlig å ro

oss lenger ut enn det vi gjorde og forholdet var jo også det at det enkelte steder begynte å rakne blandt veiarbeiderne. Den fortolkning som blev gitt, har ikke gjort nogen skade. For Østfold var imidlertid situasjonen verst. Med hensyn til beslutningen om omlegning av veiarbeide var det besluttet tidligere av fylkestinget, det var bare det at de utsatte å effektivere beslutningen til et senere tidspunkt. Men dertil kommer at selve veiarbeidet er blitt innskrenket derved at man ikke har fått de nødvendige bevilgninger. Med hensyn til selve saken så måtte det gjøres alt for å finne en nogenlunde løsning også av hensyn til selve organisasjonen.

Martinius Karlsen: Jeg er fullt klar over at løsningen av en konflikt må sees i forbindelse med selve organisasjonsforholdene. Med hensyn til veiarbeiderkonfliktens løsning så stod der ikke den makt bak som det burde være. Den sak kan ikke diskuteres, så det kan vi være ferdig med. Spørsmålet er imidlertid om organisasjonen i denne konflikt hadde de nødvendige støttebrigader. Det hadde vi. Ved å kaste Vinmonopolets arbeidere inn i kampen og andre, så vilde det ha bragt Staten et så stort tap at selv en reaksjonær regjering måtte ha reagert og sett på det i kroner og ører. Vi har ikke hatt nogen ledelse. Jeg representerer Telemark, som ikke direkte var omfattet av konflikten, men vi har indirekte fått føle den og vi har også måttet ta en tur til Veidirektoratet i den anledning. Vi står like langt idag som for 2 år siden, når det gjelder avtalens forbindtlighet. Den er bare til underretning, ikke bindende for Staten. Det går ikke an at veiarbeiderne som ved siden av skog- og landarbeiderne er blandt de dårligst lønnede, skal arbeide under slike forhold. Landsorganisasjonens politikk og gjerne med bistand av D. N. A. har i de senere år vært penset inn på en linje som må betegnes for reaksjonær. De krav som blev fremlagt på veikonferansen den 13 februar i år må man gå inn for. Og man må først og fremst søke å få ophevet den slavekontrakt veiarbeiderne har. Man må imidlertid være oppmerksom på at det blir et langt lerret å bleke.

5 minutters taletid blev vedtatt.

Joh. Karlsen-Klevfoss: Denne veikonflikt fikk mange tilspissninger, og da særlig for Østfold, når det gjelder å få nyorganisert folkene. Hva tilleggsprotokollen angår så blev ikke den utsendt til medlemmene, da de stemte over meglingsmannens forslag. Var det blitt gjort, så vilde forslaget til ordning av konflikten blitt forkastet. Iallfall i Østfold. Nu sies det at vi hadde støttetropper å sette inn for veiarbeidernes kamp, og det var også varslet sympatistreik. Men spørsmålet er: skal det være nok bare å varsle? Er det ikke nødvendig også å sette en slik beslutning i kraft? Det var mange henvendelser den gang til organisasjonen og til sekretariatet om å stanse Melkeforsyningen for derved å ramme de bønder som optrådte som streikebrytere ved veiarbeidet. Men det blev intet foretatt fra organisasjonens side. Med hensyn til forslaget fra Sletten, så har veiarbeiderne i Østfold det grunnsyn. De ser det slik at kongressen ikke kan støtte sekretariatets behandling av den konflikt.

Ordstyreren (Torp): Det tilligger ikke sekretariatet å fortolke en overenskomst. Det tilligger Arbeidsmannsforbundet. Jeg vil antyde at Slettens forslag oversendes redaksjonskomitéen.

Kristian Moljord: Vi sa op kriseavtalen av 1931 i 1932. Bedriften gikk da til opsigelse og vi fikk således tydelig se at det var lockout. Det var ingen tvil om det. 4—5 dager før storlockouten i 1931 stod foran sin løsning, sa direktøren at han ikke kunde sette bedriften i gang før han fikk en ny kriseavtale. Og han mønstret også formannskapet, hvis flertall bestod av folk fra D. N. A. Vi protesterte mot denne fremgangsmåte. Ødegård sa at vi selv hadde avgjørelsen til hver tid. Men hvad hjelper det, når vi ingen bistand får mot å redusere våre lønns- og arbeidsforhold. Det er det som er sakens kjerne her.

Karl Bottenvand: Man søker her å blande kortene. Både Ødegård og Madsen. Man sier nu at landsmøtet i Arbeidsmannsforbundet hadde avgjort prinsippet i denne sak. Ved kriseavtale nr. 2 sa Ødegård til oss, at han skulde forelegge Sulitjelma-affæren så objektivt som mulig for sekretariatet. Og da skulde sekretariatet ha rede på saken i hele sin bredde før vårt landsmøte. Videre vil jeg nevne at Madsen spurte oss om vi hadde noget imot at Landsorganisasjonen opprettet kriseavtale. Dertil svarte vi fra Sulitjelma at det hadde vi ingen fullmakt til å ta standpunkt til. Men når man blir stillet under slikt press og ikke får organisasjonens støtte, så måtte vi bite i det sure eple. Det er klart at ingen vil arbeide på redusert lønn. Det riktige hadde vært at organisasjonen hadde gått inn for lønnsforbedringer. Jeg vil foreslå følgende:

Kongressen fatter beslutning om at kriseoverenskomster for fremtiden skal bekjempes med alle til rådighet stående midler fra Landsorganisasjonens side.

Elias Volan: Det er naturligvis ingen arbeider i dette land som vil arbeide på såkalte kriseoverenskomster. Den sak er vel op- og avgjort. Ja, man kan vel gå så langt å si at det er ikke mange arbeidere i dette land, som er fornøiet med de regulære tariffen man har fått. De overenskomster er vel også ofte blitt tvunget inn på medlemmene. Men spørsmålet er da hvad man kan få tvunget til. Bergverksarbeiderne har stått i den stilling helt siden 1920 at det har vært vanskelig å få til ordentlige tariffavtaler. Voldgiftsdommen av 1920 omfattet bl. a. også Røros. Men så lenge den virket, var det ikke en times arbeide å få på Røros. Dessverre var forholdene lignende også for Sulitjelma. Tariffen av 1930 førte til at arbeiderne der ikke har hatt en dags arbeide. Landsorganisasjonen sa den gang tydelig fra at den ikke vilde være med på å sette tariffavtalen ut av kraft. Den avtale som var sluttet måtte opprettholdes fra Landsorganisasjonens side. Det var Landsorganisasjonens og sekretariatets standpunkt. Så kom det telegrafisk forespørsel fra Sulitjelma om de på siden av den almindelige tariffavtale kunde vedta en kriseavtale. Til det svarte sekretariatet at det hadde intet imot det, hvis arbeiderne selv vilde gå med på det. Det skulde altså ikke være nogen eksklusjonsgrunn. Det var delte meninger i sekretariatet om understøttelse, men når ledelsen i forbundet og også de fra arbeidsplassen og forbundets landsmøte gikk imot, så

kunde ikke Landsorganisasjonen sette det ut av kraft. Jeg kan ikke forstå hvor det skal ende, hvis kongressen skal opheve landsmøtets avgjørelse.

Jul. Hansen: Det fremgår tydelig av diskusjonen at sekretariatet har undertegnet en protokoll som ikke er kommet til arbeidernes kunnskap. Når akter sekretariatet å slutte med den slags hemmelighetskremmeri? Det er arbeiderne som skal ha rede på sakene, ikke ledelsen. En annen ting ved veiarbeiderkonflikten, er det resultat en konflikt med Staten fører til. Vi har her en redegjørelse for selve veikonflikten, men det står intet her om den lov Staten har vedtatt for Vinmonopolets arbeidere og som satte dem i en særstilling. Heller ikke ser vi noget om den lov som påla bønderne å utføre streikebryterarbeide.

Ordstyreren: Loven kom neste år.

Olaf Sletten: Jeg kan ikke forstå at kongressen kan avvise dette. Landsorganisasjonen er da part i saken den også. Men finner kongressen ikke å kunne ta dette forslag til avstemning her, så vil jeg stille et nytt forslag:

«Kongressen kan ikke godkjenne beretningen for 1932, når det gjelder det punkt som omhandler veiarbeiderkonflikten.»

Oscar Torp: Ordstyrerne vil foreslå samtlige forslag oversendt redaksjonskomitéen.

Halvard Olsen: Jeg er enig med Sørum i at de ting man er misfornøiet med skal man stille forslag om under de punkter som står på dagsordenen. Men en beretning, hvad skal den være? Den skal bare være en tilkjennegivelse av faktum. Det vil jeg ha sagt overfor dem som har klandret spørsmålene — Sulitjelma og veikonflikten. Jeg er der enig med Volan og Ødegård. Det foreligger ingen hemmelig protokoll, som ikke er vist arbeiderne. Så det innlegg kunde Jul. Hansen spart sig. Vi er enige om at en kriseavtale bør ikke skje. Men det hele er jo bestemt av situasjonen, slik som vi da stod oppe i det. Ved Sulitjelma var forholdet at den samme tariffavtale som ved bergverkene ellers i 1931 også gjaldt der. Arbeiderne bad imidlertid selv om de kunde få anledning til å gå med på en kriseavtale. Det gjaldt her et lite samfund for sig selv. Det var alvor fra arbeidernes side og det var da sekretariatet sa at hvis arbeiderne på stedet vilde gå med på det, så hadde heller ikke sekretariatet noget å innvende. Men det måtte skje uten å opheve den tariffavtale vi hadde undertegnet med bedriften. Jeg synes det er helt uriktig etterpå å angripe sekretariatet. Hvad annet er skjedd her enn ellers når vi har opprettet avtaler som ved Narvik og ved Hydro, når disse samfund går til almenheten og krever av det offentlige at det støtter op om bedriftene for å holde dem i gang. Det er ingen tilfredsstillende løsning. Det er så. Men det er arbeiderne selv som har godkjent denne fremgangsmåte. Når det er talt om at veiarbeiderne ikke har fått den støtte som de skulde og burde ha, så må man være klar over at vi hadde den fulle oversikt over konflikten efter de konferanser vi hadde med veiarbeiderne. Hvilke andre grupper enn Vinmonopolet og bryggeriene kunde vi ta ut til støtte for denne konflikt? Man taler så ofte om generalstreik, særlig

i alle resolusjoner og protestskrivelser. Men det er eventyr som ikke er verdig en ledelse og heller ikke denne forsamling. Jeg vil imidlertid ha gjentatt at en beretning er en gjengivelse av faktiske kjensgjerninger.

Strekket blev nu satt.

Joh. Karlsen-Klevfoss: Når Landsorganisasjonens formann sier at beretningen inneholder det faktiske, så skal ikke det bestrides. Men når det sies at det ingen hemmelige protokoller foreligger, så vil jeg atter minne om hvad Riksmeglingsmannen uttalte i fellesmøtet den 26 juli 1932 at han forstod gjeninntagelsesbestemmelsene således at alle tidligere arbeidere gjeninntas. Men dersom det viser sig at det ikke blir arbeide nok for alle blir det administrasjonens sak å bestemme hvorledes innskrenkningen skal gjennomføres. Den redaksjon som nu foreligger, bevirker ingen forandring i den ting, at en vedtatt endring i en arbeidsordning kan gjennomføres efter fattet beslutning av myndighetene. Og i denne forståelse erklærte arbeidernes forhandlere sig enig. Denne er undertegnet av Alfred Madsen, Halvard Olsen, Johs. M. P. Ødegård og Christian Henriksen. Det er forsåvidt ikke meget å si på selve protokollen, men den har ikke vært forelagt veiarbeiderne. Mange av de veiarbeidere som var med i konflikten er senere trakassert vekk.

Elias Volan: Jeg er enig i dirigentenes forslag om at samtlige forslag sendes redaksjonskomiteén.

Nic. Næss: Jeg må beriktige en uttalelse som kan misforståes. Det er ingen kriseavtale gjeldende for Rjukan. Staten har bevilget 400 000 kroner for å beholde produksjonen på Rjukan. Selve tariffavtalen er gjeldende, så det må være en feil opfatning av Landsorganisasjonens formann at han i forbindelse med Sulitjelma også regner Hydro.

Votering: Det blev så votert over ordstyrernes forslag om å oversende samtlige forslag til redaksjonskomiteén. — Og det blev vedtatt med stort flertall.

Dermed blev beretningen for 1932 vedtatt uten ytterligere bemerkninger med det forbehold at punktet om veiarbeiderkonflikten kommer man tilbake til når redaksjonskomiteéns innstilling foreligger.

Man gikk så over til *beretningen for 1933.*

Under punktet om *agitasjons- og opplysningsvirksomheten* uttalte *Chr. Systad:* Vi er alle tilfreds med Opplysningsforbundets virksomhet; men det er en annen agitasjon jeg vil tale om nemlig den tunge agitasjon, som jeg vil kalde den. Nemlig å få de uorganiserte inn i organisasjonene. Opplysningsforbundet understøtter selvfølgelig også dette arbeide; men jeg vil gjøre kongressen oppmerksom på at der nu gjennomsnittlig pr. år utvandrer 8 pet. av byenes industriarbeidere til landsbygden. Det er et forhold som kongressen må være oppmerksom på. Man binder disse arbeidere til dårligere lønns- og arbeidsforhold enn de som de tidligere hadde. Og de får ikke adgang til å være organisert. Vårt forbund er særlig rammet av dette og vårt hovedstyre har hatt møte i disse dager. Det gjelder ikke bare noen få bedrifter dette. Det er sikkert bortimot 1 000 bedrifter og hvor det ikke finnes

nogen organiserte idag. Vi har i en henvendelse til kongressen pekt på å ansette en spesiell agitator for Vestlandet og Rogaland, hvor vi har bortimot 25 000 uorganiserte arbeidere. Jeg vil i så måte også hen- vise til en spesiell konflikt som nu pågår, nemlig ved Alfred Andersens bedrift ved Lillestrøm, hvor man ikke vil tillate nogen organisasjon. Jeg har konferert med dirigentene om vår henvendelse og jeg er enig med dem i at saken oversendes budgett-komiteén. Henvendelsen har føl- gende ordlyd:

Til kongressen, Oslo.

Vårt forbunds hovedstyre og de representanter som skal møte på kongressen for vårt forbund har drøftet inngående agitasjonen slik som forholdene ligger an utover landet for treindustriens vedkommende og vi har besluttet å henstille til kongressen å ansette en agitator 1 års tid for å drive agitasjons- og opplysningsarbeide i de fire fylker på Vestlandet, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordana og Møre fylke. Vi skal ganske kort redegjøre for hvordan stillingen ligger an for tre- industriens vedkommende her i landet.

Den gang krisen begynte her i landet så fremstillet de organi- serte arbeidere i byene omkring 90 pct. av alle de produkter innen treindustrien som blev fremstillet her i landet. Idag er stillingen den at de organiserte arbeidere i byene fremstiller høit regnet 20 pct. av det arbeide som produseres her i landet innen treindustrien og som sor- terer inn under vårt forbund. Det har under hele krisetiden foregått en masseutvandring av treindustrien fra byene til landsbygden hvor industrien kunde klare sig bedre i den skarpe konkurranse med ut- landet. Men de mange arbeidere som har levet av sitt virke innen tre- industrien i byene går arbeidsledige samtidig som arbeiderne på lands- bygden fremstiller arbeide til lønninger som ligger 30—40—50—60 pct. under de tariffmessige lønninger i byene. Dette forhold har skapt det rene kaos i konkurransen mellem de mange hundre bedrifter på lands- bygden som driver med uorganiserte arbeidere og de få fabrikker som er igjen i byene og som driver med organiserte arbeidere. Våre folk kan ikke flytte fra byen og på landsbygden da de ikke vil bli mottatt der, selv om de vil arbeide på de vilkår som bedriften på landsbygden har fastsatt for sine folk. Efter den oversikt vi har flytter gjennem- snittlig 8 pct. av den samlede industri hvert år fra byene og på lands- bygden. Men når det gjelder møbel- og treindustrien så er den praktisk talt i sin helhet utvandret fra byene og til landdistriktene i de siste 15—20 år. Men det er ikke bare vår industri som er i den stilling at hovedmassen av arbeiderne ute på landsbygden er uorganiserte, men dette er tilfelle i en lang rekke andre industrier. Efter den opgave vi har er det i disse 4 fylker omkring 20 000 uorganiserte industriarbeidere og mellem 3—4 000 faller på vår industri. Alle arbeidere består om- trent utelukkende av ungdom, som er skaffet arbeide på landet i in- dustrien da de ikke kan skaffes arbeide i byene og heller ikke få an- ledning til å utvandre og søke sig arbeide i andre land. Vi har dels alene og dels med støtte av samorganisasjonene i disse distrikter og dels med støtte av landsorganisasjonen drevet et meget betydelig op- lysningsarbeide blandt industriarbeiderne på landsbygden, men den op-

gave som vi her står overfor er så stor at et enkelt forbund eller et par forbund ikke makter å løse en slik oppgave innen en rimelig tid. Vi møter jo overalt på landsbygden det forhold at arbeiderne er andelshavere i bedriften og dette skaper store vanskeligheter når det er tale om å organisere arbeiderne, idet arbeiderne nærmest betrakter sig som sine egne arbeidsgivere. Når man foreholder dem den **smuss**-konkurransen som disse bedrifter driver i forhold til de bedrifter i byene som driver med organiserte arbeidere så får man det svar at når ikke industrien i byene kan skaffe dem arbeide så har de vært nødt til å ta sig frem på beste måte på landsbygden og hvis de skulde organisere sig er de engstelig for at arbeidet for en stor del vilde bli ført tilbake til byene og det vilde opstå arbeidsløshet på landsbygden som følge av at de organiserte sig. Hvis det skal være mulig å få disse forhold endret så må det igangsettes et systematisk opplysningsarbeide for å opplyse alle disse mennesker om at den måte som arbeidet er lagt an på på landsbygden undergraver det arbeide som arbeiderne i byene har vært opptatt med i over en menneskealder og som har tatt sikte på å fastsette **sånn** nogenlunde de samme lønns- og arbeidsvilkår for det hele land. Dette opplysningsarbeide må etter vår mening Landsorganisasjonen bevilge de nødvendige penger til å få utført da det må være av den største interesse for hele den organiserte arbeiderklasse at bondeungdommen som er kommet inn i industrien på landsbygden må læres til å forstå sin plikt til å organisere sig og opdras i den fornødne klassefølelse slik at den ikke betrakter arbeiderne i byene som en fiende som konkurrerer om arbeidet, men som en venn som arbeider for ett og samme formål. Vi er ganske sikker på at samtlige samorganisasjoner i de 4 fylker det her dreier sig om er enig i at her må det tas et virkelig løft for å forsøke å rydde op i hele den masse av uorganiserte folk som arbeider i industrien på landsbygden idag og som er uorganisert.

Når vi oversender denne henvendelse til sekretariatet og ikke direkte til kongressen så er det fordi vi håper at sekretariatet skulde få anledning til å drøfte denne sak i et sekretariatmøte og fremkomme med en innstilling til kongressen.

Ordstyreren: Jeg vil foreslå denne henvendelse oversendt valg- og budgettkomiteén.

Voting: Forslaget blev enstemmig vedtatt.

Dermed gikk man videre i beretningen og stanset ved punktet om Arbeidernes Justisfond hvor *Arthur J. Olsen* uttalte: I 1931 hendte det en ulykke ombord i et kokeri i Sandefjord. Den sak blev anmeldt gjennom en sakfører i Sandefjord, som det så ut til å bli noget korrupsjon ut av. Som medlem av Landsorganisasjonen blev saken så innsendt til det juridiske kontor hvor den gikk i 2 år, da den endelig blev tilbakesendt avdelingen med at den var foreldet. Vi fikk herav det inntrykk at Landsorganisasjonens juridiske kontor som justisfondet ikke har krefter til å vareta tilfelle som kommer inn under arbeiderbeskyttelsesloven. Nu senere har vi hatt et lignende tilfelle. Riktignok var ikke han organisert. Må jeg høre om det ikke er meningen at justisfondet også virkelig skal ta sig av de saker som blir innsendt.

Trygve Lie (A. F. L.s juridiske konsulent): Saken var overlatt sakfører Dagfinn Beck og jeg kan bare innrømme at den har tatt noget lang tid. Da jeg så overtok den gjennomgikk jeg høiesterettsdommene i anledning bedriftsulykker. Loven krever at for å få erstatning skal bedriften være straffedømt. Jeg kom da til det resultat, at selv om man hadde tatt fatt på saken med en gang, så var den allerede foreldet. Når det gjelder slike tilfelle må det straks meldes av til politiet og først når bedriften eller formannen ved den er straffedømt, så kan erstatningssak reises. Det er klart at justisfondet, selv om en slik sak ligger utenfor dets egentlige virkeområde, også behandler slike tilfelle.

Ordstyreren foreslo Arthur J. Olsens forslag oversendt redaksjonskomitéen. Det blev vedtatt.

Og man gikk videre i beretningen og stanset op ved punktet om boikottloven hvortil *Halvor Sørum* forlangte ordet og uttalte: Da vi på kongressen i 1931 behandlet undtagelseslovene vedtok kongressen i punkt 2 bl. a. følgende: «Ethvert forsøk fra arbeidsgivernes og fra de borgerlige partier på å innføre nye arbeiderfiendtlige lover må i samarbeide med Det norske Arbeiderparti bekjempes på det kraftigste. Sekretariatet i samråd med forbundene bemyndiges til å foreta de nødvendige skritt.» Og efter den debatt som blev ført i 1931 så mente kongressen at kampen skulde føres med alle de maktmidler man hadde. Imidlertid så ser vi at når vi kommer frem til 1933 så gjør man intet. Da Landsorganisasjonen og samorganisasjonene behandlet saken så gikk man mot en utløsning av kampen. Det blev under debatten den gang hevdet at man skulde ta det igjen ved stortingsvalget og den juridiske konsulent uttalte i samorganisasjonens representantskap at man nu måtte gå inn for et sterkt valg. Vi kjenner også resultatet av valgkampen som bragte fremgang for D. N. A. Vi skulde da ha ventet at Landsorganisasjonen i forbindelse med den politiske bevegelse også hadde foretatt sig noget. Enn mer når man jo hadde kongressvedtaket av 1931 foran sig. Jeg vil komme til å stille forslag i forbindelse med beretningene. Men jeg vil høre om det vil bli gitt en muntlig beretning for 1934. For det tilfelle vil jeg først fremsette mitt forslag efter at den muntlige beretning er gitt.

Ordstyreren: Halvard Olsen meddeler at han ingen muntlig beretning kan gi.

Sørum: Da vil jeg nu foreslå følgende: «Under henvisning til sekretariatets tariffoppgjør i 1931, tariffoppgjøret i Skog- og Land 1932, stillingen til boikottloven 1933 og kneblingsloven 1934, vil kongressen uttale: Sekretariatet har ikke kongressens tillit og kan ikke gjenvelges som medlemmer av sekretariatet.»

Einar Hermansen: Når Sørum reiser dette såvidt tidlig, så er det riktig. Vi må ha tatt standpunkt her før valgkomitéen har kommet med nogen innstilling. De fleste representanter til denne kongress er valgt hertil på det standpunkt at man vil ha en ny ledelse. Vi skal da ha klart for oss at vi ikke går inn for valg av den ledelse vi har hatt. Jeg vil anbefale Halvor Sørums forslag.

Martin Tranmæl: En kongress som skal behandle så viktige saker som her foreligger i dagsorden, kan ikke under beretningsdebatten ta standpunkt som binder kongressen. Det må man gjøre når man kommer så langt i dagsordenen. Og det er det eneste forsvarlige.

Man gikk så videre i beretningen for 1933.

Under punktet om *fagblad* uttalte *Lars Evensen:* Det var bare et par ord om Landsorganisasjonens «Meddelelsesblad». Det skulde jo være et bindeledd mellom Landsorganisasjonen, forbundene og avdelingene. Men det har det ikke vært og det er mange grunner herfor som jeg ikke nu skal komme inn på. Men det skulde gå an å få det bedre, både hvad utstyr og teknisk hjelp angår slik at det utkom mer presis. Jeg vil derfor tillate mig å foreslå:

«Det henstilles til det nye sekretariat å gjennomføre forbedringer i «Meddelelsesbladets» utgivelse og utstyr med sikte på en modernisering.»

Votering: Evensens forslag blev enstemmig vedtatt.

Dermed skulde beretningen for 1933 optas til votering.

Imidlertid vilde ordstyreren først ha bragt en sak på det rene.

Mistillitsforslag og forandring i dagsordenen.

Ordstyreren: Det gjelder Sørums forslag. Jeg vil foreslå at det utsettes til det punkt senere. Det er sammen med forslaget innsendt navnefortegnelse over 20 representanter som forlanger navneprop.

Rolf Olsen: Jeg er enig med Sørum i at vi får denne sak op nu, når vi ikke får en muntlig beretning for 1934.

Valdemar Nielsen: Jeg kan ikke være enig i kommunistenes forslag. Men når det gjelder flertallet i sekretariatet og dets opfatning av avstemningsreglene så må det komme op nu, så kongressen får sagt fra om sin opfatning.

Einar Hermansen: Det er naturlig at dette avgjøres nu. Når Nielsen nu forsøker å skille mellom dem som har stemt for avstemningsreglene og de som ikke har gjort det, så vil jeg si at de er like. Og representantene må ueverlig også være nødt til å innta det standpunkt. Sørums forslag gjelder hele sekretariatet; det er ingen deling. Enten man her er kommunister eller ikke; ja, selv Torp er valgt på bundet mandat og til å stemme for forslaget.

Oscar Torp: Hverken jeg eller de andre er bundet til dette forslag.

Rolf Olsen: Jeg er ikke enig i Sørums forslag, men vil fremsette følgende på vegne av Oslo faglige Samorganisasjons 10 representanter:

«Kongressen tar avstand fra sekretariatets beslutning om godkjennelse av «Arbeidsfredskommisjonens» forslag til nye avstemningsregler.

Kongressen uttaler at de av sekretariatets medlemmer som har stemt for dette forslag, ikke har kongressens tillit.»

Oscar Torp: Det er ikke anledning til det nu, da saken er optatt til votering. Og man kan ikke votere over det under dette punkt. Jeg kan for øvrig ikke forstå at man vil forsøke å tvinge frem dette nu.

Da må man heller flytte de saker det her gjelder op til behandling efter beretningene og regnskapene.

Rolf Olsen: Jeg er enig med ordstyreren i at forslaget utsettes, hvis vi får bestemt at saken vedrørende de arbeiderfiendtlige lover kommer op som neste sak.

Erling Kvil: Vi kan ikke nu behandle disse forslag når vi ikke har behandlet de arbeiderfiendtlige lover. Den sak må da først behandles, som disse mistillitsforslag knytter sig til. Vi kan ikke vedta mistillitsforslag, før selve saken er behandlet.

Ordstyreren: Efter voteringen over beretningen for 1933 vil jeg foreslå de 2 punkter: *De arbeiderfiendtlige lover* og *Avstemningsregler over tariff-forslag* henholdsvis punkt 7 og 8 flyttet op til punkt 3 og 4.

I. B. Åse: Jeg vil henstille til Sørums å ta vekk fra forslaget punktet om de arbeiderfiendtlige lover.

Ordstyreren: Det er det ikke anledning til nu.

Åse: Men det nevnes i Sørums forslag også andre ting, som har med selve beretningen å gjøre.

Halvor Sørum: Jeg er enig med dirigenten hvis de 2 punkter flyttes op.

Ordstyreren: Man kan ikke stemme under en slik forutsetning. Det er kongressen som avgjør det.

Votering: Beretningen for 1933 blev så vedtatt mot et par stemmer. — Punktene 7 og 8 blev så derefter besluttet opflyttet til punkt 3 og 4.

Regnskapene utsettes til eftermiddagsmøtet.

Regnskapene var i nummerert stand omdelt til representantene og skulde nu behandles.

G. Hultmann: Kan vi behandle regnskapene uten at representantene har fått anledning til å gjennomgå disse? Regnskapene er jo først nu omdelt.

Ordstyreren: Det er gjort på samme måte tidligere. De vil også av mappene ha sett revisjonsutvalgets og desisjonskomitéens bemerkninger til regnskapene.

Henry Hansen: Det er helt umulig nu å behandle disse ting. Jeg foreslår det utsatt til eftermiddagsmøtet.

Votering: Hansens forslag om utsettelse til eftermiddagsmøtet blev vedtatt med stort flertall.

Punkt 3: De arbeiderfiendtlige lover.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 3: *De arbeiderfiendtlige lover.*

Fra *Norsk Bygningsarbeiderforbund* forelå følgende forslag:

«I vårt som i andre land har reaksjonen gått til omfattende angrep på arbeiderklassens oparbeidede rettigheter ved gjennom den maktstilling reaksjonen innehar i de lovgivende forsamlinger, å fremme og få vedtatt lover som har som formål å hindre arbeiderklassens bestre-

belser for gjennom fagorganisasjonen å fremme, samt verne om de tilkjempede rettigheter.

Angrepene på sosiallovgivningen og de vedtatte meglingslover, blokade- og boikottloven, straffelovens § 222, punkt II m. v. gir uttrykk for at reaksjonen her hjemme ikke viker tilbake for anvendelse av lovgivningsmyndigheten i kampen mot arbeiderklassen.

De borgerlige partier som har gjennomført de her nevnte lover, vil derved søke å hindre lønnsmottagerne i ved solidarisk optreden å forsvare sine felles interesser.

Kongressen vedtar:

1. Kongressen retter en sterk opfordring til samtlige forbund og samorganisasjoner å forberede sig til den kamp som må føres mot den fremrykkende fascisme, som også viser spirer i vårt land, og er beredt til å foreta ethvert skritt for å slå angrepene fra denne kant tilbake.

Kongressen protesterer på det kraftigste mot de vedtatte undtagelseslover, og som ensidig er rettet mot de organiserte lønsmottagere og disses rett og frihet til å beskytte sine livsinteresser gjennom fagorganisasjonen.

Kongressen vil rette en sterk opfordring til Det norske Arbeiderparti å anvende alle til rådighet stående midler for å få de vedtatte undtagelseslover ophevet.

2. Arbeidere som står tilsluttet eller sympatiserer med politiske partier som har som oppgave å bekjempe fagorganisasjonen, kan ikke stå som medlem av forbund tilsluttet Landsorganisasjonen.»

Tømmerernes Fagforening, Oslo foreslo:

«Kongressen tar bestemt avstand fra Halvard Olsen og de av den øvrige ledelse i Landsorganisasjonen som har støttet Halvard Olsen i den stilling han har inntatt til de av Stortinget vedtatte kneblingslover

Disse ledere har ikke den organiserte arbeiderklassens tillit og kan ikke gjenvelges i fagorganisasjonens ledelse.

Enn videre beslutter kongressen at alle kneblingslover skal bekjempes med alle de midler som fagorganisasjonen råder over. Der nedsettes en komité som i samarbeide med sekretariatet senest en måned efter kongressens avholdelse, utarbeider anvisninger for å bryte alle kneblings- og tukthuslover. Denne komité må utelukkende bestå av arbeidere direkte fra bedrifter eller andre arbeidsplasser.»

Stord Arbeiderforening, foreslo:

«I anledning av kneblingslovens vedtagelse i Stortinget og den stilling som Landsorganisasjonens sekretariat tok til dette spørsmål, foreslår Stord Arbeiderforening for kongressen å fatte følgende beslutning:

1. Fagorganisasjonen optar kampen for bedre lønns- og arbeidsvilkår på tross av alle tukthuslover.

2. For å slå arbeidskjøpernes angrep og de fascistiske fremstøt tilbake må fagbevegelsen nekte å underkaste sig tukthusloven og konsekvent nekte å praktisere kneblingslovens nye avstemningsregler. Fagbevegelsen må se det som sin oppgave gjennom aksjoner å sprengte og tilintetgjøre tukthuslovgivningen på lignende måte som voldgiftsloven blev sprengt og avskaffet i 1928.
3. Under henvisning til det som hendte i Arbeidsfredskommisjonen beslutter fagkongressen at alle ledere som har gjort sig medskyldig i kneblingslovens utarbeidelse og vedtagelse skal fjernes fra sine tillitsposter i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.
4. Der treffes foranstaltninger for å søke å sikre fagbevegelsens kampfond mot overgrep fra de reaksjonære statsmyndigheters side.»

Bygningsarbeidernes Forening, Lillehammer foreslo:

«Efter hvert som krisen i det kapitalistiske samfund skrider frem og antar stadig større omfang, griper borgerskapet til skjerpemde midler for å oprettholde sitt klasseherredømme og svekke arbeiderklassens slagkraft.

Fascismen er i stadig fremrykning også her i landet og gir sig utslag i nye og skjerpede lovbestemmelser, rettet mot arbeiderklassen.

Vi har i de senere år fått boikottloven, ugildhetsloven o. s. v. Og nu sist det uhyrlige tillegg til arbeidstvistloven.

Alle disse lover søker å gjøre fagorganisasjonen til et lydige instrument i borgerskapets hender ved å gjøre den til en del av det kapitalistiske statsapparat.

Belært av erfaringene fra andre land, nu sist Tyskland og Østerrike, er det nødvendig å opta kampen mot borgerskapets stadig skjerpede fremstøt mot disse lover, hvis vi ikke skal komme op i samme forhold som i de nevnte land.

Arbeiderne må ikke lenger innordne sig under den kapitalistiske stat og dens lover, men må opta kampen og bryte ned alle borgerskapets bestemmelser og stengsler.

Ut fra dette beslutter kongressen:

1. Den samlede fagorganisasjon reises til kamp mot de arbeiderfiendtlige lover. Dette kan best skje ved at der utløses aksjoner på arbeidsplassene for forbedring av lønns- og arbeidsvilkårene, under ledelse valgt av arbeiderne selv. Disse aksjoner gjennomføres uten hensyn til de vedtatte lover for derved å gjøre lovene illusoriske.

Disse kamper må gis hele den øvrige arbeiderklassens støtte.

Ved de store landsomfattende tariffoppgjør i 1935 må kampen mot de arbeiderfiendtlige lover bli et av de centrale spørsmål og må uløselig forbindes med kampen for de rent tariffmessige krav.

2. For fremtiden deltar ingen representant fra fagorganisasjonen i nogen av den borgerlige stat eller borgerskapet overhodet opnevnt

komité, som har til hensikt å utforme nye bestemmelser rettet mot arbeiderklassen.

Å delta i eller å medvirke til dette betraktes som usolidarisk handling og behandles derefter.»

Bygningsarbeidernes Industrigruppe, Oslo foreslo:

«Avskaffelse av kneblingslovene.

Motivering: Bygningsarbeidernes Industrigruppe i Oslo ser og føler i sitt daglige arbeide at kneblingslovene stagnerer hele dens virksomhet.

Disse lovers paragrafer er i sin ordlyd slik at tariffer og overenskomster med så vel mesterforeninger som de mestere som står utenfor disse blir helt illusoriske, idet våre gamle og gode kampmetoder er blitt ulovlige.

Våre krav til medlemmene om å oprettholde de inngåtte overenskomster slappes og deres tro på fagorganisasjonens makt og kraft svekkes for hver dag.

Kongressen må derfor beslutte at ved vårens tariffrevisjon må kravet om disse lovers avskaffelse gjennomføres.

Kampen må om nødvendig bringes dithen at arbeiderklassens siste og største våben: generalstreik, må benyttes i hele sin styrke.»

Porsgrunn Bygningsarbeiderforening, foreslo:

«Kongressen opfordrer de fagorganiserte til ikke å respektere kneblingsloven, og pålegger det nyvalgte sekretariat å organisere kampen for å gjøre loven illusorisk.»

Halden Losse- og Lastearbeiderforening foreslo:

«I anledning loven om de nye avstemningsregler foreslår Halden Losse- og Lastearbeiderforening:

Ethvert forslag fra Riks- eller Kretsmeglingsmannen blir å behandle som ved tidligere tariffrevisjoner. Krever Riksmeglingsmannen eller Arbeidsgiverforeningen at avstemningen skal foregå efter den nye lov, må de forbund eller grupper det gjelder nekte å opgi stemmetallene, men kun opgi om forslaget er forkastet eller vedtatt.

Motivering: Den rekke undtagelseslover mot arbeiderklassen som i de siste år er vedtatt av borgerskapet og som har det formål å hindre arbeiderklassen i å anvende fagorganisasjonen i sin kamp for sine livsinteresser må bekjempes. Fagorganisasjonen må trosse disse lover ved ikke å respektere dem for derved å kunne være det den skal være: Arbeiderklassens viktigste våben i kampen mot den skjerpede økonomiske utbytning.»

Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund foreslo:

«Da de borgerlige partier til enhver tid der gives en anledning går til angrep mot organisasjonsretten og utvider de tidligere uhyrlige undtagelseslover som er rettet mot arbeidernes organisasjoner, blir

det en tvingende nødvendighet for den samlede arbeiderklasse å opta kampen mot disse klasselover i sin helhet.

Landsmøtet gir derfor sin tilslutning til alle de protester som utover landet er reist mot Regjeringens forslag til nye avstemningsregler og henstiller til sekretariatet å fremkomme til førstkommende kongress med forslag som tar sikte på en samlet optreden og kamp av arbeiderne mot klasseloven.»

Oslo Sporveisbetjenings Forening foreslo:

«Under henvisning til de tidligere kongress- og landsmøtebeslutninger i den nedennvnte materie, pålegger kongressen sekretariatet sammen med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe på den måte og med de midler som for øiemedet ansees mest tjenlig, snarest mulig å opta kampen for å få ophevet de arbeiderfiendtlige lover.

Motivering ansees for overflødig.»

Akers Veivokterforening foreslo:

«Foreningen har vedtatt at Arbeidsloven, som blev vedtatt ivår, ikke burde respekteres av organisasjonene, at kongressen nedsetter en komité hvis flertall er arbeidere fra arbeidsplassene og fabrikkene, som innen en måned efter kongressens avslutning utarbeider anvisning på å bryte loven.»

*

«Hovedstyret for Norsk Kommuneforbund uttalte: Foranstående to forslag oversendes, og da hovedstyret går ut fra at kampen mot de arbeiderfiendtlige lover må komme op på kongressens dagsorden, går man ut fra at sekretariatet utarbeider forslag som er mulige og nødvendige.»

«Undertegnede avdeling av *Norsk Skog- og Landarbeiderforbund* henstiller til fagkongressen å opta følgende spørsmål:

1. De arbeiderfiendtlige lover har satt fagorganisasjonen i den stilling at den blir hindret i de vanlige krav om tariffavtaler.
2. Kan denne lovgivning møtes på den måte at fagorganisasjonen legger sin kamp slik at ingen hovedorganisasjon rammes av de aksjoner som foretas?
3. Bør ikke fagorganisasjonen vedta at den så lenge de nuværende forhold med boikottloven og avstemningsreglene gjelder ikke fremmer krav om kollektive tariffavtaler?
4. Bør ikke tariffavtaler kun opprettes når arbeidsgiveren forlanger dette og da bare med den lokale avdeling eller med den lokale samorganisasjon?
5. Bør ikke fagorganisasjonen drøfte mulighetene og vedta en ordning som kan omgå den nuværende lovgivning med hensyn til avstemningsregler, idet arbeiderne ikke ønsker å ha nogen innblanding fra myndighetene på sine fagforeningsmøter?

Østre Aker Landarbeiderforening, Avd. 444 av N. S. & L. F.

Lunner Bygdesammenslutning foreslo:

«Landsorganisasjonen innsender krav til Storting og Regjering om at *alle* arbeiderfiendtlige lover opheves. Hvis dette krav ikke imøtekommès etablerer Landsorganisasjonen generalstreik for å tvinge kravet igjennem.

Motivering: Dette forslag begrunnes med at med de nuværende lover kan vi næsten ikke få utrettet noget for arbeiderne på landsbygden, samtidig som det er meget vanskelig å få opstillet lister for kommunevalget, da mange av de beste krefter rammes av ugildhetsloven.»

*Falconbridge Nikkelverks Arb.forening, avd. 40, N. K. I. F.,
Vigeland Arb.forening, avd. 13, N. K. I. F. og
Fiskå Verks Arb.forening, avd. 21, N. K. I. F. foreslo:*

«Under henvisning til det urettferdige i dette forslag og under heuvisning til den harme dette lovforslag vakte da det blev fremsatt, en harme som bl. a. førte til en omfattende proteststreik, da forslaget var oppe til behandling, vil vi foreslå at Landsorganisasjonen setter all kraft inn på å hindre at dette forslag blir ført ut i praksis. Landsorganisasjonen må ikke vike tilbake for å gå til generalstreik for å hindre at dette forslag settes ut i livet.»

Sarpsborg og Omegns faglige Samorganisasjon foreslo:

«De mange tvangslover som i de senere år er vedtatt mot fagorganisasjonen har til hensikt å udueliggjøre denne som kampvåben i arbeiderklassens hender. Og innlemme den som en del av det borgerlige statsapparat, hvis karakter blir mer og mer fascistisk. Fagorganisasjonen skal bli en politikonstabel for arbeidskjøperne og kapitalistklassen mot arbeiderne, som kjemper for sine økonomiske og politiske rettigheter. Iverksettelsen av den ene tvangslov efter den andre mot arbeiderklassen er den samme utvikling som man har sett i Tyskland og Østerrike og som i begge land har ført til opprettelse av det blodige fascistdiktatur.

I de senere år er en rekke lover vedtatt mot fagorganisasjonen. Tukthusloven, boikottloven og den i år vedtatte kneblingslov er alle vedtatt uten at Landsorganisasjonens nuværende ledelse har gjort noget for å reise organisasjonens hele slagkraft til kamp mot disse lover. Tvert imot. I alle de tilfelle arbeiderne har reist kampen er de blitt beordret til å innstille denne — og for den siste lovs vedkommende er den endog utarbeidet og satt i verk mot aktiv støtte av ledelsen med Landsorganisasjonens formann i spissen.

Borgerskapet har bebudet vedtagelsen av enda flere tvangslover mot fagorganisasjonen og ytterligere skjerpning av de som allerede eksisterer.

Mot denne utvikling må hele arbeiderklassen reise sig. Proteststreiken og protestdemonstrasjonene av over 100 000 arbeidere i år, viser at arbeiderklassen er villig til å sette hele sin makt inn for å

hindre vedtagelsen av nye tvangslover mot fagorganisasjonen og ta kampen for å avskaffe de som eksisterer.

Fagkongressen uttaler at i den kommende tid skal brukes alle til rådighet stående kampmidler for en hensynsløs kamp mot alle tukthus- og tvangslover.

I henhold hertil beslutter kongressen:

1. Den av Stortinget i år vedtatte skjerpning av meglingsloven (kneblingsloven) skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité, hvis flertall er arbeidere direkte fra bedriftene, som innen en måned efter kongressens avslutning utarbeider anvisninger for å sette tukthuslovene ut av kraft.
2. Ved de forestående tariffrevisjoner skal kravene om avskaffelse av tukthusloven, boikottloven og kneblingsloven samt meglingsinstitusjonen stilles i forgrunnen, og kampen skal utvides til å gjelde alle Landsorganisasjonens medlemmer med sikte på disse lovers avskaffelse. I hver bedrift og på hver arbeidsplass må de respektive fagforeninger gå inn som leder for kampen mot tukthus- og tvangslovene.
3. Hvis der i den kommende tid foreslås nye tvangslover eller skjerpelse i de lover og bestemmelser som eksisterer skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å forhindre dette. Det våben som arbeiderklassen har i generalstreiken skal i dette tilfelle brukes i hele sin konsekvens.
4. Hvis der fra nogen tillitsmann eller fra ledelsens side kapituleres overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen skal vedkommende straks avsettes fra sin funksjon og erstattes med nye.»

Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon foreslo:

«De mange tvangslover som i de senere år er vedtatt mot fagorganisasjonen har til hensikt å udueliggjøre denne som kampvåben i arbeiderklassens hender og innlemme den som en del av det borgerlige statsapparat, hvis karakter blir mere og mere fascistisk, fagorganisasjonen skal bli en politikonstabel for arbeidskjøperne og kapitalistklassen mot arbeiderne som kjemper for sine økonomiske og politiske rettigheter. Iverksettelsen av den nye tvangslov efter den annen mot arbeiderklassen er den samme utvikling som den man har sett i Tyskland og Østerrike og som i begge land har ført til oprettelse av det blodige fascistiske diktatur.

I de senere år er en rekke lover vedtatt mot fagorganisasjonen. Tukthuslovene, boikottloven og den i år vedtatte kneblingslov er alle vedtatt uten at Landsorganisasjonens nuværende ledelse har gjort noget for å reise organisasjonens hele slagkraft til kamp mot disse lover. Tvertimot — i alle de tilfelle arbeiderne har reist kampen er de blitt beordret til å innstille denne og for den siste lovs vedkommende er denne endog utarbeidet og satt i verk med aktiv støtte fra ledelsen med Landsorganisasjonens formann i spissen.

Borgerskapet har bebudet vedtagelsen av enda flere tvangslover

mot fagorganisasjonen og ytterligere skjerpning av det som allerede eksisterer.

Mot denne utbytning må hele arbeiderklassen reise sig. Proteststreiken og protestdemonstrasjonene av over 100 000 arbeidere i år viser at arbeiderklassen er villig til å sette hele sin makt inn for å hindre vedtagelsen av nye tvangslover mot fagorganisasjonen og tar kampen op for å avskaffe de som eksisterer.

Fagkongressen uttaler:

I den kommende tid skal det føres en hensynsløs kamp mot alle tukthus- og tvangslover. — I henhold hertil foreslår representantskapet at kongressen fatter følgende beslutning:

1.

De av Stortinget vedtatte boikott- og kneblingslover skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité som innen en måned efter kongressens avslutning utarbeider retningslinjer for å sette loven ut av kraft. I enhver bedrift og på enhver arbeidsplass må de respektive fagforeninger gå inn som leder for kampen mot disse lover.

Ved forestående tariffrevisjon skal kravene om avskaffelse av tukthusloven, kneblingsloven og boikottloven samt meglingsinstitusjonen stilles i forgrunnen og kampen skal utvides til å gjelde alle Landsorganisasjonens medlemmer med sikte på disse lovers avskaffelse.

2.

Hvis det i den kommende tid foreslås nye tvangslover eller skjerpelse i de lover og bestemmelser som eksisterer skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å hindre dette. Det våben som arbeiderne har i **generalstreik** skal i dette tilfelle brukes i hele sin konsekvens.

3.

Ethvert meglingsforslag fra Riksmeglingsmannen eller kretsmeglingsmannen blir å behandle som ved tidligere tariffrevisjoner. Krever Riksmeglingsmannen eller Arbeidsgiverforeningen at avstemningen skal foregå efter den nye lov må fagforeningene eller de grupper som meglingsforslaget gjelder bestemt nekte å opgi stemmetallene, men kun meddele om meglingsforslaget er vedtatt eller forkastet. Forbundene skal til enhver tid holde samorganisasjonene underrettet om tariffrevisjon og eventuelle forslag som blir utsendt til avstemning blandt medlemmene.

4.

Hvis det fra nogen tillitsmann eller fra ledelsens side kapituleres overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen skal vedkommende straks avsettes fra sin funksjon og erstattes med ny.»

Stavanger og Omegns faglige Distriktsorganisasjon foreslo:

«I forbindelse med spørsmålet: Kampen mot de arbeiderfiendtlige lover og de beslutninger som kongressen måtte fatte i dette spørsmål

nedsettes det en komité som sammen med dette materiell også optar spørsmålet om fagorganisasjonens omlegning slik at dens ombygning fra grunnen av kan bli mere avpasset etter de endrede produksjonsforhold og den skjerpede klasselovgivning fra statsmaktenes side.»

Tønsberg Jern- og Metallarbeiderforening, avd. 67, foreslo:

De tvangslover som i de senere år er vedtatt mot fagorganisasjonen, har til hensikt å umuliggjøre denne som kampvåben i arbeiderklassens hender og innlemme den som en del av det borgerlige statsapparat, hvis karakter blir mer og mer fascistisk. Fagorganisasjonen skal bli en politikonstabel for arbeidskjøperne og kapitaliststaten mot arbeiderne, som kjemper for sine økonomiske og politiske rettigheter. Iverksettelsen av den ene tvangslov etter den annen mot arbeiderklassen, er den samme utvikling som den man har sett i Tyskland og Østerrike, som i begge land har ført til opprettelse av det blodigste fascistiske diktatur.

I de senere år er en rekke undtagelseslover mot arbeiderklassen vedtatt. Tukthuslover, boikottlover og de i år vedtatte kneblingslover, alle fremmet uten at Landsorganisasjonens nuværende ledelse har gjort noget for å reise organisasjonens hele kraft til kamp mot disse lover.

Mot denne utvikling må hele arbeiderklassen reise sig. Proteststreiken og protestdemonstrasjonene av over 100 000 arbeidere i år viser at arbeiderklassen er villig til å sette hele sin makt inn for å forhindre vedtagelsen og gjennomførelsen av de nye tvangslover.

Fagkongressen uttaler: at det i den kommende tid skal brukes alle til rådighet stående kampmidler for en hensynsløs kamp mot alle tukthus- og tvangslover.

I henhold hertil beslutter kongressen:

1. Den av Stortinget i år vedtatte skjerpning av meglingsloven (kneblingsloven) skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité, hvis flertall er arbeidere direkte fra bedriftene, som innen en måned etter kongressens avslutning utarbeider anvisninger for å bryte loven.
2. Ved de forestående tariffrevisjoner skal kravene om avskaffelse av tukthusloven, boikott- og kneblingsloven samt meglingsinstitusjonene stilles i forgrunnen, og kampen skal utvides til å gjelde alle Landsorganisasjonens medlemmer med sikte på disse lovers avskaffelser. I hver bedrift og på hver arbeidsplass skal det velges kampkomitéer som leder kampen mot tukthus- og tvangslovene.
3. Hvis det i den kommende tid foreslås nye tvangslover eller skjerpelse i de lover og bestemmelser som eksisterer, skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å forhindre dette. De våben som arbeiderklassen har i generalstreiken skal i det tilfelle brukes i hele sin konsekvens.
4. Hvis det fra nogen tillitsmann eller ledelses side kapituleres overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen, skal vedkommende straks avsettes fra sin funksjon og erstattes med nye som vil føre klassekamp.»

Greåker Arbeiderforening vedtok på halvårsmøte 26 juli d. å. følgende forslag til Landsorganisasjonens kongress:

«På grunn av de nye tvangslover som Stortinget har vedtatt, og som tar sikte på å gjøre det umulig for fagorganisasjonen å føre en effektiv kamp for arbeidernes eksistensrettigheter, besluttet:

1. Ingen tariffør som utløper i 1935, ordnes før tvangslovene er trukket tilbake.
2. Om nødvendig proklameres storstreik eller generalstreik for å understøtte kravet om lovenes ophevelse.»

Borregård Bygningsarbeiderforening foreslår for kongressen følgende:

«I den hensikt å gjøre fagorganisasjonen om fra å være et våben i arbeiderklassens hender og til å bli en politikonstabel for arbeidsskjøperne og kapitalistklassen mot arbeiderne, er det i den senere tid påført arbeiderne den ene tvangslov etter den annen, vi nevner: Tukthuslovene, boikottloven og den nu vedtatte kneblingslov. Disse lover er alle vedtatt for å frata arbeiderne deres soleklare rett — retten til selv å bestemme i egne saker og retten til å føre kamp for sin tilværelse i det kapitalistiske samfund. Samme lover er gjennomført uten at en tøddel er gjort fra Landsorganisasjonens side for å bekjempe dem, tvertimot. Dette kan ikke arbeiderne rolig se på, og de 100 000 som gikk til proteststreik mot kneblingsloven er sikkert enig heri — idet streiken blev satt iverk tross ledelsens iherdigste motstand. Arbeiderne krever at alle krefter settes inn for å hindre nye tvangslover som så vel i Tyskland som i Østerrike har ført til de blodigste fascistiske torturer. Kongressen beslutter i henhold hertil:

- a) Skjerpningen av meglingsloven skal ikke respekteres av organisasjonene. Det nedsettes en komité, hvorav flertallet består av arbeidere fra arbeidsplassen, som snarest — og senest innen en måned efter kongressen utarbeider regler for å bryte loven.
- b) Ved de nu forestående tariffrevisjoner skal kravene om meglingslovene stilles i forgrunnen, kampen skal utvides til å gjelde alle Landsorganisasjonens medlemmer med sikte på lovens avskaffelse. I hver bedrift skal det velges komitéer der har som oppgave, nemlig å føre kamp mot tukthuslovene.
- c. Hvis det foreslås nye tvangslover eller skjerpelse av de gamle, skal hele organisasjonens kraft settes inn for å hindre dette — om nødvendig skal generalstreik brukes.
- d) Hvis nogen av organisasjonens tillitsmenn kapitulerer overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderne, skal vedkommende straks fjernes fra sin plass og nye innsettes.»

Herøya Arbeiderforening foreslo:

«Den av Stortinget i år vedtatte skjerpning av meglingsloven (kneblingsloven) skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité, hvis flertall er arbeidere, direkte fra bedriftene,

som innen en måned efter kongressens avslutning utarbeider anvisninger for å bryte loven. Videre fordømmer kongressen på det skarpeste de medlemmer av sekretariatet, som har medvirket til lovens utforming, og disse blir ikke å gjenvelge som tillitsmenn.»

Granfoss Papirarbeiderforening hadde iussendt følgende:

«Vår forening protesterer på det kraftigste mot de av Landsorganisasjonens øverste ledelse som har vært med på å lage lover som direkte og ensidig er rettet mot arbeiderklassen. Vi gjør opmerksom på at vi ikke vil respektere de nylig vedtatte undtagelseslover.»

Fra Porsgrunn Elektrometallurgiske Forening forelå:

«Kongressen fordømmer på det skarpeste de medlemmer av sekretariatet som har medvirket til gjennomførelsen av kneblingsloven og avstemningsregler, og disse kan ikke gjenvelges som tillitsmenn.

Kongressen pålegger sine medlemmer som står i Landsorganisasjonen til ikke å respektere de nye lover. Den nyvalgte ledelse må organisere kampen for å gjøre loven illusorisk.»

Skiens Møllearbeiderforening uttalte:

a) Kongressen fordømmer på det skarpeste de medlemmer av sekretariatet som har medvirket til gjennomførelse av kneblingsloven og disse blir straks å avsette som tillitsmenn.

b) Kongressen opfordrer de fagorganiserte arbeidere til ikke å respektere loven, og pålegger det nyvalgte sekretariat å organisere kampen for å gjøre loven illusorisk.»

Fra Åmot faglige Bygdesammenslutning forelå følgende:

«De mange tvangslover som i de senere år er vedtatt mot fagorganisasjonen har til hensikt å udueliggjøre denne som kampvåben i arbeiderklassens hender, og innlemme den som en del av det borgerlige statsapparat, hvis karakter blir mer og mer fascistisk. Fagorganisasjonen skal bli en politikonstabel for arbeidskjøperne og kapitaliststaten mot arbeiderne, som kjemper for sine økonomiske og politiske rettigheter. Iverksettelsen av den ene tvangslov efter den annen mot arbeiderklassen er den samme utvikling som den man har sett i Tyskland og Østerrike og som i begge land har ført til opprettelsen av det blodigste fascistdiktatur.

I de senere år er en rekke undtagelseslover mot arbeiderklassen vedtatt. Tukthusloven, boikottloven og den i år vedtatte kneblingslov er alle fremmet uten at Landsorganisasjonens nuværende ledelse har gjort noget for å reise organisasjonens hele kraft til kamp mot disse lover.

Mot denne utvikling må hele arbeiderklassen reise sig. Proteststreiken og protestdemonstrasjonene av over 100 000 arbeidere i år viser at arbeiderklassen er villig til å sette hele sin makt inn for å forhindre vedtagelsen og gjennomførelsen av nye tvangslover.

Fagkongressen uttaler at det i den kommende tid skal brukes alle til rådighet stående kampmidler for en hensynsløs kamp mot alle tukthus- og tvangslover.

I henhold hertil beslutter kongressen:

1. Den av Stortinget i år vedtatte skjerpning av meglingsloven (kneblingsloven) skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité, hvis flertall er arbeidere direkte fra bedriftene, som innen en måned efter kongressens avslutning utarbeider anvisninger for å bryte loven.
2. Ved de forestående tariffrevisjoner skal kravene om avskaffelse av tukthusloven, boikottloven og kneblingsloven samt meglingsinstitusjonene stilles i forgrunnen, og kampen skal utvides til å gjelde alle Landsorganisasjonens medlemmer med sikte på disse lovers avskaffelse. I hver bedrift og på hver arbeidsplass skal det velges kampkomitéer som leder kampen mot tukthus- og tvangslovene.
3. Hvis det i den kommende tid foreslås nye tvangslover eller skjerpelse i de lover og bestemmelser som eksisterer, skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å forhindre dette. Det våben som arbeiderklassen har i generalstreiken skal i dette tilfelle brukes i hele sin konsekvens.
4. Hvis det fra nogen tillitsmann eller ledelses side kapituleres overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen skal vedkommende straks avsettes fra sin funksjon og erstattes med nye som vil føre klassekamp.

Fra *Mekanikernes Forening*, Oslo var fremkommet:

«Ethvert meglingsforslag fra Krets- eller Riksmeglingsmannen under tariffrevisjoner blir å behandle som tidligere.

Krever Krets- eller Riksmeglingsmannen eller Arbeidsgiverforeningen at avstemningen skal foregå efter den nye lov, nekter foreningene eller de grupper de eventuelle meglingsforslag gjelder, bestemt å opgi stemmetallet. Kun sluttresultatet, vedtatt eller forkastet, blir å meddele.

Det pålegges sekretariatet for fagkongressen å fremlegge forslag til omlegning av økonomien slik, at samorganisasjonene kan iverksette en effektiv kamp mot denne lov uten derved å pådra hovedorganisasjonene økonomisk ansvar.»

Fra *Bilarbeidernes Forening*, avd. 14 av N. J. & M. F. var innkommet følgende forslag:

«Kongressen nedsetter en komité som får i oppdrag, senest 2 måneder efter kongressens avholdelse, å fremlegge for de organiserte arbeidere forslag til retningslinjer for bekjempelsen av de arbeiderfiendtlige lover, tukthusloven og boikottloven.

Komitéens medlemmer skal for et absolutt flertalls vedkommende bestå av representanter fra de forskjellige arbeidsplasser.»

Sekretariatet henviste til den redegjørelse angående de arbeiderfiendtlige lover (boikottloven) som var inntatt i beretningen for 1933.

Angående avstemningsreglene henvistes til særskilt innstilling i dagsordenen.

Sekretariatet har besluttet å **nedsette** en komité bestående av representanter fra forbundene, de faglige distriktsorganisasjoner og sekretariatet.

Denne komité har fått i oppdrag å gjennomgå samtlige innkomne forslag, og utarbeide retningslinjer for fagorganisasjonens kamp mot de arbeiderfiendtlige lover.

Til medlemmer av komitéen er valgt: Fra sekretariatet: Halvard Olsen, Halfdan Jønsson og Trygve Lie. Fra forbundene: I. B. Aase, Olav Hindahl og Konrad Nordahl. Fra samorganisasjonene: Gunnar Disenaen, Karl Furuskjeg og Karl Tømmeraas.

Komitéens forslag sammen med sekretariatets innstilling, vil bli forelagt fagkongressen.

Komitéens og sekretariatets innstilling.

Fra den ovenfor nevnte *komité* og *sekretariatet* forelå følgende innstilling i tilleggsdagsordenen:

«På fagkongressen i 1931 kunde det konstateres at fagorganisasjonens og Det norske Arbeiderpartis kamper mot de arbeiderfiendtlige lover hadde resultert i at voldgiftsloven var ophevet og at vårt land hadde fått sin første amnestilov. Den sistnevnte lov blev sanksjonert i statsråd 21. juni 1929, efterat Odelstinget med 58 mot 31 stemmer hadde bifalt Regjeringens proposisjon om at alle de dømte i anledning bygningsarbeiderstreiken og streiken i de grafiske fag i 1928 skulde være **straff-frie**.

Fremdeles gjelder dog den tredje av de arbeiderfiendtlige lovbestemmelser av 1927, nemlig straffelovens § 222 II.

1. *Straffelovens § 222 II.*

Kongressen vedtok angående § 222 II følgende beslutning:

«Sekretariatet fortsetter i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppen arbeidet for å få ophevet straffelovens § 222 II. Forslag herom fremsettes for Odelstinget i år.»

Overensstemmende med kongressens vedtak har sekretariatet sammen med centralstyret for Det norske Arbeiderparti og partiets stortingsgruppe fremmet forslag om at § 222 II skal opheves.

I 1931 fremkom straffelovskommisjonen med forslag om at lovbestemmelsen skulde opheves. Selv professor *Jon Skeie* som er kjent som en reaksjonær mann, rettet i en lengere utredning en så sterk kritikk mot undtagelsesbestemmelsen, at det er uforståelig for alle — undtagen de borgerlige regjeringer og stortingsgrupper — at lovbestemmelsen ikke forlengst er satt ut av virksomhet.

Professor Skeie omtaler fagorganisasjonens og Arbeiderpartiets kamp mot «tukthusloven» og uttaler herunder bl. a.:

«Man skal ikke uten den hårdeste nødvendighet gi lover som i realiteten setter en enkelt klasse i en særstilling, og man skal heller ikke la nogen samfundsklasse leve i den tro at den er gjenstand for en hårdhendt undtagelseslovgivning. Aller minst skal man la lønnsarbeiderne leve i den tro . . . .

Men alle arbeidere som tror at de lever under en sådan rettsordning lider allerede derved en urett. Det er først og fremst av hensyn hertil at jeg må foreslå at § 222 II opheves.»

«Særlover som ikke er absolutt nødvendige svekker rettsbeskyttelsen istedetfor å styrke den, i alle fall under den nugjeldende norske domstolsorganisasjon. Blandt dem som på nærmeste hold har hatt anledning til å følge vår nyeste rettspraksis angående tvang i arbeidskonflikter er det vistnok en almindelig mening at dommerne — og det ikke bare lægdommerne — i sin bevisdømmelse er blitt påvirket av den hatefulle stemning som er oparbeidet mot «tukthusloven».

Det er rimelig at straffelovens § 222 II etter straffelovskommisjonens innstilling blir ophevet om ikke lang tid. Det avgjørende i så måte er hvilken tid venstre og venstre regjeringen trenger for å manne sig op og fremsette forslag herom. Den kritikk som er rettet mot denne uhyrlige klasselov og den respektløshet som de fagorganiserte arbeidere i praksis har vist overfor en av de sletteste lovbestemmelser vi har sett i vårt land, har ført til at selv borgerlige jurister er på det rene med at lovbestemmelsen må ut av verden.

Boikottloven av 6. juli 1933.

Da kongressen i 1931 blev avholdt var det en kjensgjerning at bondepartiet i Stortinget hadde fremsatt et reaksjonært forslag til en rekke forandringer av arbeidstvistloven i arbeiderfiendtlig retning. Man visste om at der innenfor de borgerlige partier i Stortinget var sterke krefter i virksomhet for å tilveiebringe nye lover, hvis hensikt det var å vanskeliggjøre fagorganisasjonens vekst og fremgang. Kongressen fattet i den anledning følgende vedtak:

Ethvert forsøk fra arbeidsgiverne og fra de borgerlige partier på å innføre nye arbeiderfiendtlige lover må i samarbeide med Det norske Arbeiderparti bekjempes på det kraftigste. Sekretariatet i samråd med forbundene bemyndiges til å foreta de nødvendige skritt!»

Bondepartiet som fikk regjeringsmakten sommeren 1931 optok snart til drøftelse spørsmålet om gjennomførelse av sitt forslag fra våren samme år.

16. desember 1931 nedsatte bonderegjeringen en komité bestående av advokat dr. jur. J. Øvergaard, stortingsmann I. Traavik og gods-eier I. Wankel med oppdrag å supplere vår lovgivning om arbeidstvister på følgende områder:

- a) Lovlig og ulovlig blokade og boikott.
- b) Erstatningsansvar ved ulovlig arbeidsstans, blokade og boikott, derunder om ansvar for skade påført tredjemann.

- c) Forholdsregler for å hindre arbeidsstans, blokade og boikott i samfunnsnødvendige virksomheter.
 d) Lovordnede avstemningsregler i arbeidskampspørsmål.

Allerede 6. januar 1932 fremla den såkalte Øvergaardskomite sin innstilling. Denne innstilling er det mest reaksjonære forsøk på å innordne fagorganisasjonen under staten som man har sett i noget folkestyrt land. Hastverket fra komitéens side var imidlertid åpenbart, og innstillingen var så dårlig gjennomarbeidet at bonderegjeringen hadde sine vanskeligheter med å fremsette proposisjonen. Bonderegjeringens proposisjon, Ot. prp. nr. 6 blev derfor først avgitt 13. januar 1933 — over ett år etter at innstillingen forelå.

Bonderegjeringen falt våren 1933 og Ot. prp. nr. 6 blev tilbakekalt av den nye venstregering. Venstregeringen fremsatte derfor et endret forslag 28. april 1933 i Ot. prp. nr. 71.

Sekretariatets, centralstyrets og stortingsgruppens arbeide for å få den nye boikottlov forhindret vil fremgå av den utførlige fremstilling herom som er inntatt i Landsorganisasjonens beretning for 1933, s. 11—22. Tross alle bestrebelse for å få forhindret vedtaket av den nye klasse- og undtagelseslov, blev loven en kjensgjerning fra 6. juli 1933. Loven trådte i kraft 1. august.

Da loven var et faktum nedsatte sekretariatet et utvalg bestående av Halvard Olsen, Viggo Hansteen og Trygve Lie med oppdrag å gi en utredning av lovens virkninger. Denne utredning er trykt og omsendt til alle fagforeninger.

Boikottdomstolen som trådte i virksomhet samtidig med at loven blev gjort gjeldende har behandlet alle de tvistesporsmål som kunde opstå om den nye lovs rekkevidde og betydning. Et resymé av de viktigste av boikottdomstolens dommer er inntatt i beretningen for 1933 s. 22-28.

Ved den nye lov er blokade, og herunder også *bettinget sympati-streik* og vanlig *boikott*, blitt forbudt i nærsagt alle tilfelle. Lovens klassekarakter kommer tydelig frem i forbudet mot boikott like overfor bedrifter som beskjeftiger 10 eller færre arbeidere og i forbudet mot boikott likeoverfor *bedrifter som beskjeftiger eierens familie*. *Den største og avgjørende innvending mot loven er imidlertid den at loven ikke rammer arbeidsgiveres boikott av fagorganiserte arbeidere.*

Arbeidsgiverne har fått domstolens medhold i at de uten videre kan opsi organiserte arbeidere med den begrunnelse at de ikke vil ha organiserte arbeidere i sin tjeneste. En sådan faktisk boikott av fagorganiserte arbeidere går efter boikottdomstolens avgjørelse ikke inn under boikottloven.

Det kan derfor slås fast at loven er en undtagelseslov som stiller de fagorganiserte arbeidere i en særstilling i forhold til alle andre borgere i vårt land. Det er ingen likhetspunkter mellem det forbud mot boikott som finnes i trustloven, og som gjelder de næringsdrivende og de nye boikottbestemmelser i arbeidslivet. Forbudet mot boikott i arbeidstvistloven går så langt at loven med rette må kunne kalles for en tukthuslov.

I representantskapets møte 8.—10. januar 1934 blev den situasjon

som var opstått ved tukthuslovbestemmelsen av 6. juli 1933 inngående drøftet. En sådan drøftelse var særlig påkrevd av hensyn til den nye lovs økonomiske ansvarsbestemmelser.

I loven av 6. juli 1933 hadde man innført et helt nytt erstatningsansvar, når det gjaldt fagforeningers og fagforeningsmedlemmers brudd på inngåtte tariffavtaler. Dette ansvar var konstruert således, at fagforeningen var ansvarlig for sine medlemmer, forbundene var igjen ansvarlig for sine fagforeninger og endelig var Landsorganisasjonen igjen ansvarlig for alle underordnede instansers og alle medlemmers tariffbrudd. Dette ansvar som kalles for det objektive erstatningsansvar, omhandles i lovens § 4. Når det gjaldt ansvaret for rettsstridig boikott, hadde loven optatt de tidligere erstatningsbestemmelser for tariffbrudd, således at foreningene, forbundene og Landsorganisasjonen var ansvarlig for boikott som av domstolen blev funnet å være rettsstridig, med mindre det godtgjordes at organisasjonen ikke selv hadde skyld i, eller ved de midler som stod til rådighet hadde søkt å hindre den rettsstridige boikott eller fortsettelsen av en sådan.

Representantskapet vedtok i anledning den aktuelle faglige situasjon, som var inntrådt efter boikottlovens ikrafttreden, følgende beslutning:

- «1. Sekretariatet bemyndiges til i samarbeide med D.N.A.s centralstyre og stortingsgruppen å foreta de nødvendige skritt som fører til boikottlovens ophevelse.
2. Sekretariatet bemyndiges videre til i samråd med de interesserte forbund å gå til åpen sympatistreik for så vidt angår de konflikter hvor boikottdomstolen har erklært de betingede sympatistreiker for rettsstridige, eller har nektet samtykke til sådanne.
3. Sekretariatet bemyndiges til å ta standpunkt til spørsmålet om fagorganisasjonens stilling til boikottdomstolen og boikottdomstolens virksomhet.»

I henhold til representantskapets beslutning fremsatte Det norske Arbeiderpartis stortingsgruppe efter samråd med sekretariatet og centralstyret for Det norske Arbeiderparti — innen fristens utløp 28. februar 1934 — forslag om at alle de nye bestemmelser i arbeidsvistloven av 6. juli 1933 skulde opheves.

Kampen mot boikottbestemmelsene må føres av den samlede arbeiderklasse. Så vel fagorganisasjonen som den politiske arbeiderbevegelse må aktiveres og sette all sin makt og innflytelse inn på å få de uhyrlige klasselover hurtigst mulig satt ut av kraft.

Representantskapet pekte i januar 1934 på de åpne sympatistreiker som et middel til å gjøre loven illusorisk. Det er beklagelig og uriktig av lovgivningsmakten å nedlegge forbud mot den betingede sympatistreik som fagorganisasjonen inntil 1. august 1933 benyttet sig av. Den betingede sympatistreik er i sine virkninger både likeoverfor samfundet og bedriftslivet det kampmiddel som må karakteriseres som minst

inngripende. Sverre Iversen, medlem av boikottdomstolen, uttalte i sin dissens i den såkalte Kistefoss-sak — etter at rettens flertall hadde kjent den betingede sympatistreik for transportarbeiderne som rettsstridig — følgende:

«Skal en betinget sympatistreik på et område som dette og på bakgrunn av en reell arbeidsstans ikke tillates, vil det måtte ha til følge at selve loven eller boikottdomstolens anvendelse av den, vil kunne føre med sig større arbeidsstanser enn hittil har vært nødvendig.»

Fagorganisasjonens oppgaver kan ikke endres fordi borgerskapet i panikkstemning vedtar klasselover eller fordi domstolene avsier uriktige dommer. Når den betingede sympatistreik ved lov av Stortinget er nektet, står kampmidlet, den åpne sympatistreik igjen. Fagorganisasjonen må derfor for å fremtvinge avgjørelse av konflikter som stenges ved boikottloven gå til åpne sympatistreiker, som i mange tilfelle vil føre til store, omfattende arbeidskonflikter, og hvis virkninger rekker lenger enn nødvendig og tiltenkt. Det burde derfor være i samfundets interesse å få boikottbestemmelsene ophevet.

I sådanne tilfelle må det bli samtlige forbund og Landsorganisasjonen som i fellesskap bærer utgiftene ved sympatistreikene. Det er ingen rimelighet i at streikeunderstøttelsene i disse tilfelle skal belastes — for den største del — det forbund som får sine medlemmer ut i disse sympatistreiker. Kongressen må derfor gi sekretariatet eller representantskapet nødvendig fullmakt til å treffe bestemmelser herom.

Spørsmålet om boikottloven skal bekjempes med andre faglige kampmidler enn streik og sympatistreik beror i hvert enkelt tilfelle på en vurdering av de kryssende hensyn man på den ene side har å ta like overfor de bestående økonomiske og politiske maktforhold, og på den annen side om chansen til at konflikt med de til rådighet stående kampmidler kan føre frem eller ikke.

Kampen mot de arbeidsfiendtlige lover må i den foreliggende situasjon med all kraft føres inn på de politiske og økonomiske maktområder. Det norske Arbeiderpartis politikk går ut på å vinne flertallet og makten i landet for arbeiderklassen. Så vel fagorganisasjonen som partiet er i de siste år gått sterkt frem. Det var således et riktig skritt av Landsorganisasjonen å gå aktivt inn i stortingsvalgkampen 1933 og i kommunevalgkampen 1934. Det er tydelig for alle som har iaktatt den politiske utvikling, at vedtagelsen av boikottloven av 1933 bidrog til at de fagorganiserte arbeidere gikk inn for valgkampen med større interesse enn tidligere. De seire som Det norske Arbeiderparti vant var derfor også seire for fagorganisasjonen.

Sammen med Det norske Arbeiderparti må fagorganisasjonen derfor gå inn i en offensiv med et bredt planlagt opplysningsarbeide om lovovergrepene likeoverfor fagorganisasjonen, med det mål at tukthuslovene skal opheves. I flukt hermed må det skapes en øket aktivitet i fagorganisasjonen for dens virksomhet for å hverve nye medlemmer og skape bedre lønns- og arbeidsvilkår. I det praktiske daglige arbeide må boikottloven på denne måte søkes gjort overflødig og illusorisk.

Avstemningsreglene.

Den av venstre regjeringen nedsatte foreningslovkommissjon avgav 23 mars 1934 forslag til avstemningsregler. Kommisjonens forslag blev optatt av Regjeringen i Ot. prp. nr. 31 og vedtatt av Stortinget.

Hverken Regjeringen eller Stortinget tok noget hensyn til representantskapets enstemmige beslutning av 26 april, som hadde følgende ordlyd:

- «1. Landsorganisasjonens representantskap krever at det foreliggende forslag til forandringer i lov om arbeidstvister av 5 mai 1927 (Ot. prp. nr. 31 1934) ikke blir tatt op til realitetsbehandling av innværende storting. Forslaget kreves tilbakesendt kommisjonen til utredning av visse foreningsspørsmål m. v., slik at fagorganisasjonen gis anledning til å se kommisjonens forslag og departementets stilling til arbeidstvistloven i sin helhet og i sammenheng.
2. Skulde Stortinget finne å måtte behandle saken tross fagorganisasjonens krav om å få anledning til å se hele kommisjonens arbeide i sammenheng, tilråder representantskapet partiets stortingsgruppe å stemme mot de foreslåtte avstemningsregler.
3. Sekretariatet utarbeider og forelegger for førstkommende kongress forslag til felles regler for behandling og avstemning over tarifforslag.»

I henhold til punkt 3 i representantskapets vedtak foreligger som særskilt sak for kongressen et forslag til nye avstemningsregler. Hvis de foreslåtte regler vedtas av kongressen vil arbeidstvistlovens avstemningsregler falle bort, forsåvidt de tas inn som en del av en hovedtariffavtale mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. Man henviser herom til avsnittet om forhandlingene i anledning det sistnevnte spørsmål.

Streikeforbudet og Vinmonopolets arbeidere og funksjonærer.

Samme dag som Regjeringen sanksjonerte Stortingets vedtak angående den nye arbeidstvistlov, sanksjonertes likeledes en nye lov om arbeidstvister ved A/S Vinmonopolet og samlagene. Denne lov bestemmer at det er ulovlig å sette i verk eller fortsette arbeidsnedleggelse eller arbeidsstengninger ved A/S Vinmonopolet og ved samlag. Loven nedlegger et absolutt forbud mot streik som middel for å løse alle tvister om arbeids- eller lønnsvilkår, eller andre arbeidsforhold som ikke omfattes av en tariffavtale. I stedet for kamp henvises tvister herom til megling og eventuell voldgift.

Fagorganisasjonen står i dette tilfelle overfor det første lovformelige streikeforbud. Retten til streik er derfor så lenge loven består fratatt Vinmonopolets funksjonærer og arbeidere. Loven blev vedtatt efter at Landsorganisasjonen og Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund bestemt hadde protestert mot det foreliggende lovutkast. Arbeiderpartiets stortingsgruppe gjorde likeledes alt hvad som stod i deres makt for å forhindre lovens vedtagelse.

Fra lovgivernes side kan det ikke med nogen rett sies at Vinmonopolet er en bedrift av samfunnsnødvendig karakter. Årsaken til lovens

vedtagelse var åpenbart den at venstre — med den vanlige støtte fra borgerlig hold for øvrig — vilde ha loven, fordi man vilde beskytte en økonomisk virksomhet som bragte Staten inntekter.

Denne meningsløse lov må snarlig bringes ut av verden. Det er ingen grunn til at de arbeidere og funksjonærer som loven er rettet mot skal stå i nogen særstilling i forhold til de øvrige fagorganiserte arbeidere, og enda mindre grunn er det til at de arbeidere og funksjonærer loven omfatter, skal være de eneste borgere i landet som skal være fratatt sin kamprett.

Kravet om lovens ophevelse må gjøres til et aktuelt spørsmål og sekretariatet må sammen med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe fremme forslag om at loven opheves.

Nye angrep på fagorganisasjonen.

Den såkalte foreningslovkommissjon som blev nedsatt i 1933, bestående av høiesterettsjustitiarius Paal Berg, fylkesmann John Norem, sorenskriver Rudolf Peersen, godseier I. Wankel, direktør Finn Dahl, Halvard Olsen og Nils Steen, har et meget omfattende mandat. Bl. a. omfatter kommisjonens arbeidsprogram spørsmålet om forholdsregler for å hindre arbeidstans, blokade og boikott i samfunnsnødvendige virksomheter, og spørsmål om en egen foreningslov.

Det er for tiden umulig med sikkerhet å si hvilke resultater kommisjonen vil komme til og hvilke forslag den vil avgi. Man bør imidlertid være forberedt på alt fra de reaksjonære krefter som finnes innenfor de borgerlige partier.

Det er imidlertid ikke mulig for tiden i konkrete beslutninger å kunne si hvad der fra fagorganisasjonens side bør gjøres for å forhindre nye arbeiderfiendtlige angrep på arbeidernes kamp og organisasjonsrett. Hvis kommisjonen eller Regjeringen skulde fremkomme med nye forslag i reaksjonær og fascistisk retning, må hele fagorganisasjonens slagkraft anvendes for å forhindre de nye fremstøt mot fagorganisasjonen. I denne kamp må hele arbeiderklassen trekkes inn til aktiv virksomhet. Det er derfor mere nødvendig enn nogensinne før, at de to store samarbeidende organisasjoner, Landsorganisasjonen og Det norske Arbeiderparti, på felles linje tar op kampen om nye lovforslag.

Komitéens innstilling.

Den nedsatte komité bestående av: Gunnar Disenaen, Karl Tømmeraas, Karl Furuskjæg, I. B. Aase, Konrad Nordahl, Olav Hindahl, Halvard Olsen, Halfdan Jønsson og Trygve Lie, foreslo for sekretariatet at kongressen vedtok følgende forslag:

1. *Arbeidet for å få straffelovens § 222 II ophevet fortsettes og skjerpes.*
2. a) *Sekretariatet — eventuelt representantskapet — bemyndiges til i samråd med vedkommende forbund å gå til åpen sympati-streik for så vidt en konflikt på grunn av boikottloven ikke kan løses på annen måte. I sådanne tilfelle kan sekretariatet —*

eventuelt representantskapet — beslutte at den samlede organisasjon bærer utgiftene.

- b) Sekretariatet bemyndiges til sammen med Arbeidernes Oplysningsforbund å iverksette et bredt planlagt opplysningsarbeide om de arbeiderfiendtlige lover.
- c) Sekretariatet gis fullmakt til sammen med Det norske Arbeiderpartis centralstyre å fortsette arbeidet for å få lovene av 1933, inneholdende boikottbestemmelser m. v. og streikeforbud for Vinmonopolets funksjonærer og arbeidere ophevet.

For at denne kamp skal bli mest mulig effektiv bemyndiges sekretariatet til å anvende de nødvendige midler til opplysnings- og agitativvirksomhet. Denne virksomhet skal drives sammen med Det norske Arbeiderparti.

- 3. Hvis det skulde fremkomme nye forslag til arbeiderfiendtlige lover, bemyndiges sekretariatet til sammen med forbundene og i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre å treffe beslutninger som kan forhindre nye angrep på fagorganisasjonen. Skulde situasjonen nødvendiggjøre det, innkalles representantskapet.

Komitéens innstilling var enstemmig med undtagelse av at G. Disenaen stemte for punktene 1 og 2 a, b og c. I stedet for punkt 3 stemte han for følgende forslag:

- «1. De av Stortinget vedtatte boikott- og kneblingslover skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité som innen en måned efter kongressens avslutning utarbeider retningslinjer for å sette loven ut av kraft. I enhver bedrift og på enhver arbeidsplass må de respektive fagforeninger gå inn som leder for kampen mot disse lover.
- 2. Hvis det i den kommende tid foreslås nye tvangslover eller skjerpelse i de lover og bestemmelser som eksisterer, skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å hindre dette.
- 3. Hvis det fra nogen tillitsmann eller fra ledelsens side kapituleres overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen, skal vedkommende straks avsettes fra sin funksjon og erstattes med ny.

Sekretariatets innstilling.

Komitéens innstilling var enstemmig tiltrådt av sekretariatet og det foreslo for kongressen å fatte beslutning overensstemmende hermed.

Overrettssakfører Trygve Lie: Når det gjelder denne sak må representantene være klar over at man i alle land arbeider med disse ting. I diktaturlandene har man forbudt den frie fagforeningsbevegelse og lagt det hele inn under staten. Også i de øvrige land arbeider man med de samme problemer. Finland fikk problemene i 1927, og i senere år kom England, Frankrike, de baltiske stater, Sverige og Danmark med. Vi kan påvise at det lyktes arbeiderne å gjennomføre konfliktene i 1928 med det resultat at voldgiftsloven blev ophevet og vi fikk gjen-

nemført amnestiloven. Da vi så møttes på kongressen i 1931 tror jeg at selv ikke den argeste kommunist var uenig i at organisasjonen hadde opnådd resultater som må sies å være nogenlunde tilfredsstillende. Men etter amnestiloven i 1929 viste reaksjonen på ny sine tenner i 1930 og 1932. Straffelovens § 222, II, blev fortsatt stående. Det var en beskyttelse av streikebryterne. De stod under lovens høieste beskyttelse. Spør man idag strafferettslærde dommere om denne paragraf, så er de uenig i loven og arbeiderne har i handling vist at de ikke har nogen respekt for denne lovbestemmelse. Jeg har også som jurist lagt merke til at straffemyndighetene ofte anvender andre paragrafer, for de liker ikke å bruke § 222, II. Det må derfor kunne sies at den i praksis og handling næsten er ophørt. Tar kongressen for sig arbeidsoppgavene for det juridiske kontor, så vil man se at sakenes antall er gått ned. Jeg vil i denne forbindelse også henvise til professor Skeie's uttalelser, hvor han sier:

«Man skal ikke uten den hårdeste nødvendighet gi lover som i realiteten setter en enkelt klasse i en særstilling, og man skal heller ikke la nogen samfundsklasse leve i den tro at den er gjenstand for en hårdhendt undtagelseslovgivning. Aller minst skal man la lønnsarbeiderne leve i den tro . . . .

Men alle arbeidere som tror at de lever under en sådan rettsordning lider allerede derved en urett. Det er først og fremst av hensyn hertil at jeg må foreslå at § 222 II opheves.»

«Særlover som ikke er absolutt nødvendige svekker rettsbeskyttelsen istedenfor, å styrke den, i alle fall under den nugjeldende norske domstolsorganisasjon. Blandt dem som på nærmeste hold har hatt anledning til å følge vår nyeste rettspraksis angående tvang i arbeidskonflikter er det visstnok en almindelig mening at dommerne — og det ikke bare lægdommerne — i sin bedømmelse er blitt påvirket av den hatefulle stemning som er oparbeidet mot «tuktusloven».

Skeie er ingen beundrer av fagorganisasjonen. Hans motiv for ophevelse av § 222, II, er at tvangshandlingen bør inngå under andre bestemmelser. Men i denne henseende tar han så ofte feil, at når sakene kommer til høiesterett, blir avgjørelsen det motsatte. Men her har han rett. Jeg tror derfor også, uten å kunne si det helt bestemt, at venstre vil fremkomme med forslag som går ut på ophevelse av § 222, II. Jeg mener at sekretariatet sammen med partiet og stortingsgruppen fortsatt må gå inn for ophevelse av loven.

Men vi må også inn på alle de andre nye lovbestemmelser, og der har vi først og fremst boikottloven. Vi har på dette område sett mange forsøk på nye arbeiderfiendtlige lover. I den anledning vedtok siste kongress: Ethvert forsøk fra arbeidsgivernes og fra de borgerlige partier på å innføre nye arbeiderfiendtlige lover, må i samarbeide med Det norske Arbeiderparti bekjempes på det heftigste. Sekretariatet må i samråd med forbundene bemyndiges til å foreta de nødvendige skritt. Bondepartiet som fikk regjeringsmakten i 1931 drøftet først sig imellem lovgivningen om arbeidstvister og de ting som forelå og 16 desember 1931 nedsatte man så en kommisjon bestående av advokat,

dr. jur. J. Øvergård, stortingsmann I. Traavik og godseier I. Wankel med det oppdrag å supplere vår lovgivning om arbeidstvister på følgende områder:

- a) Lovlig og ulovlig blokade og boikott.
- b) Erstatningsansvar ved ulovlig arbeidsstans, blokade og boikott, derunder om ansvar for skade påført tredjemann.
- c) Forholdsregler for å hindre arbeidsstans, blokade og boikott i samfunnsnødvendige virksomheter.
- d) Lovordnede avstemningsregler i arbeidskampsspørsmål.

Det var programmet og de vil forstå at ennu er ikke dette løst etter reaksjonens hjerte og mening, særlig de to siste punkter, punktene c. og d. Øvergaard behøvde ikke lang tid i disse vanskelige og ømtålelige spørsmål. Etter å ha sittet sammen fra 16 desember til 6 januar fremkom kommisjonen med sitt forslag. Det skulde bare en setning til for å legge fagorganisasjonen inn under Staten. For 80 000 arbeidere vil streikeretten være fratatt. Som situasjonen da lå an, gjaldt det å slå bondepartiregjeringens forslag ned og arbeiderpressen reiste en kraftig opinio. Stemningen var slik at vi kunde vente at høre var gått med bondepartiet og også en del venstremenn. Hadde det gått slik, vilde nok kongressen her idag ha vært feiret på en ganske annen måte. Det opplysnings- og agitasjonsarbeide som blev igangsatt mot bonderegjeringens forslag bevirket at — da så bonderegjeringen måtte gå — trakk venstre loven tilbake. Det lovforslag som venstre kom med var anderledes og noget bedre og spørsmålet boikott var heller ikke så ensidig avfattet. Men da man kom i Stortingets socialkomité, fikk loven den formulering den har idag. Den er blitt et misfoster. Selve loven har heller ikke sammenheng. Vi kan derfor påvise at boikottloven alene er gitt for å stanse fagorganisasjonens fremgang.

Da vi fikk loven av 6 juli 1933 nedsatte sekretariatet et utvalg bestående av Halvard Olsen, Viggo Hansteen og mig med det oppdrag å gi en utredning av lovens virkninger. Fra side 22—28 i beretningen for 1933 vil man se de dommer som er avsagt som følge av loven. Det var etter vår mening tvilsomt om loven gjaldt for en løpende konflikt, en boikott som var iverksatt og oprettholdt til støtte for en lovlig arbeidskonflikt påbegynt før 1 august 1933, da boikottloven trådte i kraft. Vi fikk det spørsmål frem i saken mellem Joh. Rasmussen og Racine A/S, Stavanger. Det blev innrømmet at enkelte bestemmelser i § 6 a ikke kunde anvendes på løpende konflikter pr. 1 august 1933, men boikottdomstolen fant å kunne anvende 6 a, 1c, lovens såkalte søkkebestemmelse og senere har boikottdomstolene i sine dommer benyttet sig av denne skjønnsbestemmelse likeoverfor forbundene. Spørsmålet hvad der er tilbørlig eller ikke er ikke nogen juridisk fastsatt bestemmelse. Det er ikke et fellesbegrep hvad som er tilbørlig eller utilbørlig. Det blir et skjønsspørsmål. Jeg fikk videre Viggo Hansteen til å utarbeide en utredning om grunnlovens § 97, hvorefter ingen lov kan gis tilbakevirkende kraft. Den satte man imidlertid ut av betraktning. Boikottdomstolen hevdet at grunnlovens § 97 ikke kunde anvendes, når ikke Rasmussen & Racine hadde tariffavtale. Fagorga-

nisasjonen gjorde videre gjeldende at blokade som foretas i anledning av og i forbindelse med en lovlig arbeidsnedleggelse er en nødvendig følge av streiken og at bestemmelsen om boikott ikke rammet sådan blokade. Boikottdomstolen sa at en blokadeavsperring for arbeidskraft var boikott. Imidlertid har ikke boikottdomstolen forbudt blokade, når det er en lovlig konflikt ved en bedrift, hvor vi har mere enn 10 arbeidere. Om den betingede sympatistreik har det vært ført megen diskusjon. Det er også den mest effektive kampform, men for samfundet den lempeligste form. Alt dette blev avgjort ved boikottdommen i anledning Rasmussen & Racine. Ved den nye lov er blokade og herunder også betinget sympatistreik og vanlig boikott, blitt forbudt i nærsagt alle tilfelle. Så er det spørsmålet om den åpne sympatistreik. Vi fikk en avgjørelse i saken ved Kistefoss Tresliperi. Det var en interessekonflikt og vi måtte ha dom for at den åpne sympatistreik var tillatt. Boikottdomstolen var enig heri. Videre fikk vi en avgjørelse for at interessekonflikten i skogbruket var lovlig, og det blev erklært at det var lovlig konflikt i og med at man krevde tariffavtale opprettet for sesongen selv om det var før skogsarbeidet var satt i gang. For å summere op de vunne erfaringer så kan det slåes fast at streik (konflikt) i sesongbedrifter er tillatt, likeledes åpne sympatistreiker.

Vi har hos oss fått innført et objektivt erstatningsansvar, således at foreningene, forbundene og Landsorganisasjonen var ansvarlig for boikott som av domstolen blev funnet å være rettsstridig med mindre det godtgjordes at organisasjonen ikke selv hadde skyld i den, eller at den ved de midler som stod til rådighet hadde søkt å hindre den rettsstridige boikott eller fortsettelse av en sådan. Det var disse økonomiske erstatningsansvar sekretariatet fryktet og vi måtte se på det forhold. En ting skal man være opmerksom på, nemlig at Arbeidsgiverforeningen heller ikke er tilfreds med boikottloven. Da loven var et faktum i juli 1933, meldte spørsmålet sig hvad vi skulde gjøre. Vi hadde kongressens beslutning av 1931, og saken blev diskutert i Landsorganisasjonen og med forbundsstyrene. Skulde man gå inn for generalstreiken og ta et generaloppgjør? Ja, det var «to be or not to be,» å være eller ikke være. Efter grundige overveielser valgte man den linje å gjøre loven mest mulig illusorisk og søke å komme utenom loven. Derfor besluttet vi det som Sørum også var inne på, nemlig at det gjaldt om for fagorganisasjonen til å gå aktivt inn i kampen for å få makt i den forsamling som har det i sin hånd å gi lover og opheve lover. Vi valgte den parlamentariske linje. Det kom nogen spredte krav om generalstreik, men sekretariatet måtte som fornuftige folk følge den linje som det gjorde. Representantskapet vedtok i januar 1934 følgende beslutning:

- «1. Sekretariatet bemyndiges til i samarbeide med D. N. A.s centralstyre og stortingsgruppen å foreta de nødvendige skritt som fører til boikottlovens ophevelse.
2. Sekretariatet bemyndiges videre til i samråd med de interesserte forbund å gå til åpen sympatistreik for så vidt angår de konflikter

hvor boikottdomstolen har erklært de betingede sympatistreiker for rettsstridige, eller har nektet samtykke til sådanne.

3. Sekretariatet bemyndiges til å ta standpunkt til spørsmålet om fagorganisasjonens stilling til boikottdomstolen og boikottdomstolens virksomhet.»

Det var etter avgjørelsen i Rasmussen & Racine-saken ikke annet å gjøre enn å si til Handels- og Kontorfunksjonærene at de måtte gå til åpen sympatistreik. Vi så nu nylig ved restaurant- og hotellkonflikten og ved den åpne sympatistreik i den anledning overfor bryggeriene, at hotelleierne og restauratørene har underskrevet på at de ikke vil kjøpe øl og mineralvann under konflikten. I innstillingen foreslåes at utgiftene ved de åpne sympatistreiker må bæres av den samlede organisasjon. Det viktigste spørsmål er nemlig de åpne sympatistreiker og da må utgiftene hermed bæres av den samlede organisasjon. Er det uenighet derom i sekretariatet, må representantskapet tre sammen og bestemme. Hvad det gjelder om er å vinne tilbake retten til de betingede sympatistreiker. Så har vi spørsmålet om andre aksjoner. Herom kan det sies det som står i innstillingen, nemlig:

Spørsmålet om boikott-loven skal bekjempes med andre faglige kampmidler enn streik og sympatistreik beror i hvert enkelt tilfelle på en vurdering av de kryssende hensyn man på den ene side har å ta like overfor de bestående økonomiske og politiske maktforhold, og på den annen side om chansen til at konflikt med de til rådighet stående kampmidler kan føre frem eller ikke.

Da klokken nu nærmet sig middag avbrøt hermed Lie sitt innledningsforedrag for å fortsette dette efterat regnskapene var behandlet i eftermiddagsmøtet.

Regnskapene og en rekke andre punkter besluttet behandlet for lukkede dører.

Ordstyreren: Sekretariatets medlemmer med varamenn har møte 15 minutter på klokken 15. Dirigenten vil foreslå at stortingsmann Steen får adgang under denne saks behandling. — Forslaget blev vedtatt.

Ordstyreren foreslo videre at punktene 3 og 4 og 5 og 6 plus regnskapene blev behandlet for lukkede dører.

Einar Hermansen protesterte herimot.

Oscar Torp: Vi skal ialfall herfra ta alle de forbehold vi kan mot at våre saker og deres behandling kommer i fiendens hender.

En taler (navnet ikke oppfattet): De som sitter på galleriet er fagorganiserte arbeidere.

En taler (tok ordet nede i salen): Jeg vil til dirigentens forslag gjøre opmerksom på et forhold i 1931. Efter forslag fra Bratvold besluttet kongressen å behandle en sak for lukkede dører. Men allikevel lekket det ut.

Oscar Torp: Det er ingen mistillit til de enkelte representanter, men en garanti for at kongressen friere kan uttale sig.

Votering: Ordstyrerens forslag blev vedtatt mot nogen få stemmer.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet mandag 26 novbr.

Ordstyrer: *Torbjørn Henriksen.*

Møtet blev satt klokken 15 presis for lukkede dører.

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes.

Alfred Madsen: Det fremgår ikke tydelig av protokollen at også Rolf Olsens forslag blev utsatt.

Dermed blev protokollen vedtatt uten ytterligere bemerkninger.

Ordstyreren meddelte at *Jørgen Heetmøller* møtte istedenfor *Isak Lundsrud* (Handels- og Kontor.)

Kristoffer Kalleberg møtte istedenfor *Arthur J. Olsen* (N. J. & M. F.)

Regnskapene.

Regnskapene blev nu optatt til behandling. Representantene hadde fått utdelt hvert sitt nummererte regnskapseksemplar for hvert år i kongressperioden. Regnskapene blev efter behandlingen innsamlet igjen.

Først behandledes *regnskapet for 1931* som punktvis blev gjennomgått.

Palmer Pedersen: Det var et spørsmål. *Skiens Arbeiderparti* er opført under avskrivninger. Men hvad er det?

Alfred Madsen: Det er en av de gamle saker fra krigens tid. Vi kan selvfølgelig om det ønskes gi nærmere opplysninger herom.

Palmer Pedersen: Det er 2 arbeiderpartier i Skien. Er det avskrivninger for *Skiens Arbeiderparti* av N. K. P., så gjelder det ikke oss.

Halfdan Jønsson: Det gjelder det gamle *Skiens Arbeiderparti* som nu er i *Kommunistpartiet* og som drev «*Bratsberg-Demokraten*».

Hans Fladeby: Man vil på inntektssiden finne noen poster om jubileumsboken. Vi har hittil bare fått 1. del av denne. Hvor lenge skal vi vente for å få 2. del ferdig? Sekretariatet burde ha tatt hærere i her, så vi en gang kunde få dette jubileumsverk ferdig.

Øistein Marthinsen: Det vilde kanskje ha vært en fordel om resten av jubileumsboken også var brent op. Så var det en annen sak. Jeg ser det er opført kr. 11 155.10 til samarbeidskomitéen. Hvorfor er det dette år benyttet så meget? Jeg ser heldigvis at det ikke kommer igjen på de andre års regnskaper.

Alfred Madsen: Vi hadde som bekjent en brann i klisjeanstalten til *Arbeidernes Aktetrykkeri*. Jubileumsboken brente ikke op, men gamle bøker og forskjellig materiell som var samlet og skulde benyttes til 2. del. Hvad det av *Marthinsen* nevnte angår, så har disse 11 000

kroner ikke noget med selve samarbeidskomitéen å gjøre. Men det er beløp, som er medgått til agitasjon og som senere også er opført under posten agitasjon.

Dermed gikk man videre i regnskapene og til stats pr. 31 desember 1930 uten ytterligere bemerkninger.

Under regnskapet for *Folkets Hus' fond* forespurte *Charly Andersen* om hvad misligholdte lån Notodden var for noget.

Ordstyreren: Det gjelder Folkets Hus.

En taler: Her står også opført Trondheims Arbeiderparti.

Ordstyreren: Det knytter sig også til Folkets Hus.

Dermed blev Folkets Hus fonds regnskaper og Folkets Hus fonds lånebetalinger, gevinst- og tapskonto samt status uten ytterligere bemerkninger gjennomgått og optatt.

Votering: Regnskapene for 1930 blev dermed enstemmig vedtatt.

Regnskapet for 1931 blev nu likeledes gjennomgått punkt for punkt.

Under Landsorganisasjonens inntekter og utgifter uttalte *Henry Hansen*: Jeg heftet mig ved en ting her i forbindelse med forrige års status. Man har her avskrevet 606 000 kroner. Det skulde vel da være et garantiansvar. Jeg vil foreslå at sekretariatet gir en oversikt over de garantiansvar Landsorganisasjonen har.

Alfred Madsen: Denne avskrivning husker vel de fleste av representantene, da den blev behandlet på forrige kongress. Garantien var da 578 000 kroner. Skal man gi en full oversikt over garantiene, så får man ta frem Landsorganisasjonens garantiprotokoll.

Waldemar Larsen: Arbeidernes Idrettsforbund står opført med 17 500 kroner. Kongressen i 1931 gav 15 000 kroner. Hvorfor har man ikke da holdt sig til bevilgningen?

Alfred Madsen: Når det er 2 500 kroner mere så tror jeg det kan skrive sig fra foregående år, at de har hatt noget til gode, men først fått det i begynnelsen av 1931.

Ordstyreren: Dirigentene vil foreslå at vedtagelsen av regnskapene for årene 1930, 31 32 og 33 skjer under forbehold av senere å behandle desisjonskomitéens og revisjonsutvalgets bemerkninger. Med hensyn til Landsorganisasjonens garantier, så kan jo det senere gis kongressen.

Palmer Pedersen: Man ser her en post om tilbakebetaling av kurs-tap. Man ser ikke selve lånene.

Alfred Madsen: Selve lånene går ikke over kapitalkonto, derfor ser man ikke det her med lånene. Men det gjelder renter og tap for kurstap.

Under passivasiden uttalte *Madsen*: Der ser man det vi var inne på nu nylig. Der står de lån vi hadde.

Dermed gikk man videre i regnskapene for Folkets Hus' fonds.

Revisjonsutvalgets bemerkning til 1931.

Ordstyreren: I tilslutning til regnskapet for 1931 foreligger en beretning fra revisjonsutvalget som sier:

Vi tillater oss å fremkomme med følgende bemerkninger i forbindelse med regnskapet.

1. a) Aktivaposten: I bank og kasse inneholder et beløp på kr. 62 101.31 på bankbok i Arbeidernes Landsbank. Av dette er kr. 61 782.60 benyttet til dekning av gjeldsforpliktelse som kommunistpartiet, «Ny Tid», «Klassekampen» samt en rekke fremtredende privatpersoner fra kommunistpartiet stod i til Arbeidernes Landsbank.

Landsorganisasjonen har i sin tid garantert for gjelden, og i den anledning blev der den 2 desember 1927 innsatt i banken 60 000 kroner. Dette er så anvendt til dekning av fordringene etter hvert som de forfalt i tidsrummet 8 mai 1928 til 23 februar 1929.

Det er således ikke riktig når nevnte kr. 62 101.31 står som tilgodehavende i bank. Det er tilbake kun kr. 318.71 på denne bok.

Vi er bekjent med at det er meningen å fratrekke pengene i gjelden til Den russiske Landsorganisasjon.

Revisjonen vil anmode om at dette spørsmål blir bragt helt på det rene og at beløpet blir riktig postert. Hvis nemlig det ikke kan fratrekkes i gjelden til Russland, må det formentlig bli spørsmål om å inndrive beløpene hos de respektive skyldnere.

- b) Skog- og Landarbeiderforbundet står som debitor for 100 000 kroner. Beløpet er gitt som bidrag og det antas at også disse penger skal fratrekkes Russlandsgjelden. I så fall bør det overføres til denne konto. Hvis forholdet ikke kan ordnes på denne måte, må beløpet avskrives og regnskapet er således 100 000 kroner ugunstigere.
2. Sekretariatet bevilget i møte den 17 desember 1931 1000 kroner til formannen og 500 kroner til sekretæren for ekstraarbeide under lockouten.

Revisjonen kan ikke undgå å se denne bevilgning i forbindelse med det forhold at der ved de forskjellige kassaoptellinger fra formann og sekretær har foreligget bilag på forskudd på lønn.

Revisjonsprotokollen blev behandlet i samme sekretariatmøte som bevilgningen blev gitt og bevilgningen blev brukt til avbetaling på forskuddsbilagene.

Vi mener derfor:

- a) at bevilgningen i tilfelle må godkjennes av representantskapet.
- b) at forskuddsbilagene må ordnes og bringes ut av kassen.
- c) at der må treffes bestemmelser om at forskudd for fremtiden *ikke* utbetales uten i særlige tilfelle og da efter forutgående beslutning av sekretariatet.

Alfred Nilsen ønsker punkt 2 fremstillet således:

Sekretariatet bevilget i møte 17 desember 1931 1000 kroner til formannen og 500 kroner til sekretæren for ekstraarbeide under lockouten.

Revisjonen kan ikke undgå å se denne bevilgning i forbindelse med følgende forhold:

Ved kassaoptelling den 2 juli og 6 november fantes bilag fra formann og sekretær til følgende beløp som var hevet som forskudd:

	2 juli	6 november
Formannen	kr. 1 279.27	kr. 2 719.76
Sekretæren	» 1 175.00	» 1 070.00

Revisjonsprotokollen blev behandlet i sekretariatets møte den 17 desember — altså samme dag som bevilgningen blev gitt — og det besluttedes at forskuddene skulde tilbakebetales snarest og med minst 50 kroner pr. måned.

Hele bevilgningen blev brukt til avbetaling på forskuddsbilagene, slik at beløpene den 4 januar 1932 var bragt ned til: kr. 1 296.56 for formannen og 800 kroner for sekretæren, men ved optellingen den 13 april 1932 var stillingen: formannen kr. 253.60, sekretæren 650 kroner.

Vi anser dette forhold uholdbart og mener:

- at bevilgningen i tilfelle må godkjennes av representantskapet.
- at forskuddsbilagene må ordnes og bringes ut av kassen.
- at der må treffes bestemmelser om at forskudd for fremtiden *ikke* utbetales uten i særlige tilfelle og da efter forutgående beslutning av sekretariatet.

Revisjonen har for øvrig hatt konferanser med kassereren og der ved fått ordnet enkelte spørsmål.

Kassabeholdningen har alltid stemt med kassaboken. Bankbøker er kontrollert.

Fagkongressen gjentok representantskapets beslutning av november 1929 om etterhvert å rydde op i garanti og gjeldsforpliktelsene for såvel Landsorganisasjonens kasse som for Falkets Hus fond.

Det bemerkes med tilfredshet at det synes å være optatt et energisk arbeide for å ordne disse forhold, særlig i slutten av 1931 og begynnelsen av 1932.

Denne innberetning forelegges representantskapet sammen med regnskapet.

Oslo den 13 mai 1932.

Nic. Næss.

Jørgen Knudsen.

Alfred Nilsen.

Charly Andersen: Det blir tungvintt dirigent bare for nogen få ords skyld å måtte gå helt op på talerstolen. Dirigenten sier at det er lån til personer i det kommunistiske parti. Jeg kjenner ikke til det. La oss derfor få litt nærmere rede på det. Det høres nemlig ut som om det skulde være gitt penger til enkeltpersoner for å kjøpe dem over. Det skulde vel ikke være nogen av dem som nu sitter i sekretariatet og som i sin tid var kommunister?

Lars Bakken frafalt ordet.

Halfdan Jønsson: Når det gjelder denne revisjonsbemerkning så er det dertil å bemerke at etter sekretariatets beslutning er det avviklet etter hvert. Representantskapet vedtok også det. Forskuddene er helt avviklet. Vi har en liste over disse kommunister som skylder penger. Det er fra 1922 og 1923. Foruten til Kommunistpartiets avis er det endel lån til enkeltpersoner, som imidlertid fremholder at de ikke personlig har lånt pengene, men at det er skjedd til partiet og til avisen. I 1927 gav 2 representanter fra den russiske landsorganisasjon tilsagn om at vi skulde få debittere disse beløp på det lån vi fikk fra Russland. Vi har senest i år tilskrevet Russland om disse ting og deriblandt også om det lån Skog- og Landarbeiderforbundet hadde fått tilsagn om på 100 000 kroner; men som det russiske forbund ikke har kunnet betale og som Landsorganisasjonen derfor la ut for å hjelpe skog- og landarbeiderne i deres kamp. Vår effektive gjeld til Russland skulde være 337 000 kroner. Det var et reelt lån vi fikk og det skal ordnes når vi har oversikt over tariffbevegelsen i 1935. Vi kan skaffe en oversikt over de personer som lånte dengang; men jeg synes ikke det har nogen interesse nu. Men vil man ha det, så skal det skaffes til veie.

Konrad Botten: Som medlem av kommunistpartiet vil jeg ha den liste. Det kan jo være at det gjelder personer, som siden da har rodd sig over til Det norske Arbeiderparti. Det må da kunne gjøres ansvar gjeldende overfor D.N.A. Når man hører Jønssons utlegning her så viser også det at det kunde ha vært av interesse for kongressen å hatt representanter til stede her fra Sovjet-Russland.

Peder Vestad: Skog- og landarbeiderne er nevnt i denne forbindelse. Det kan da være riktig å gi den meddelelse som jeg kan gi. I 1930 hadde vi tariff-forhandlinger for 20 000 arbeidere som var omfattet av Skogenes Arbeidsgiverforening. Vi hadde dengang forbindelse med Russland bl. a. en økonomisk gjensidighetsavtale. Jeg blev sendt til Moskva i den anledning for å fremlegge våre forhold og jeg forhandlet i mai og juli måned med den russiske organisasjon og fikk begge ganger tilsagn om økonomisk støtte. Men vi så ikke noget resultat av disse tilsagn. Nogen hjelp kom ikke. Jeg var da påny i Moskva i september og nu blev det sagt at pengene skulde være like så hurtig i Norge, som jeg kunde komme tilbake. Vi fikk senere meddelelse om at de skulde stille pengene til disposisjon; men de skulde disponeres av bestemte personer innen Kommunistpartiet. Det kunde ikke organisasjonen godta. Den kunde ikke være med på at pengene skulde disponeres av personer utenfor organisasjonen, utenfor den ansvarlige ledelse. Vi hadde ikke da andre å henvende oss til enn Landsorganisasjonen og vi fremholdt herunder hvad vi hadde fått tilsagn om under våre forhandlinger i Moskva. Vi fikk da pengene av Landsorganisasjonen og utdelte dem som julebidrag til våre streikende medlemmer.

Halvard Olsen: Spørsmålet de såkalte russerpenger skulde være klart for så vidt som den sak var behandlet i 1927 og 1931. Vi hadde i 1927 en representant fra den russiske landsorganisasjon, som skulde forhandle med oss om forskjellige spørsmål. Disse forhandlinger blev dengang utlagt slik i kommunistpressen at Jaglom hadde til-

budt oss 4½ million kroner for det tilfelle at vi vilde inn for en sterkere offensiv for de krav medlemmene hadde reist. Jeg stemplet det som svindelagitasjon og jeg har også gjort det senere. Slikt tilsagn forelå ikke og det har aldri foreligget for oss. Vi fant det derfor også riktig å se å få rede på hvordan det virkelig forholdt sig. Vi sendte derfor Johs. M. P. Ødegard og Jønsson bortover og det viste sig da, hvad vi idag kan dokumentere at det ikke er gitt et slikt tilsagn hverken fra Jagloms eller den russiske landsorganisasjons side. Men som stillingen da var, fant de at de muligens kunde yde et bidrag for å redde det kommunistiske parti. De stilte da 1 million kroner til disposisjon. 200 000 kroner skulde være direkte bidrag, 800 000 kroner skulde være rentefritt lån. Av de penger kommunistene fablet om mangler vi således ennu 3½ million kroner. I 1927 deltok russerne i en konferanse med sekretariatet og man var da enige om å gjøre op på den måte at man gjorde fradrag for de beløp som var lånt til Kommunistpartiet og dets foretagender og det enkeltpersoner skyldte. Vi har senere søkt å få saken ordnet på denne måte. Men de som dengang var i den russiske landsorganisasjon er ikke å finne lenger. De har iallfall intet å si. Det er riktig som Vestad sier at Skog- og Landarbeiderforbundet henstilte til oss om hjelp til den kamp de førte og på grunnlag av de konferanser og tilsagn de hadde fått i Moskva. Vi forespurte også telegrafisk og fikk også svar. Det var de vanskelige valutaforhold som var årsaken til at der ikke kunde sendes nogen penger. Men de var villige til at vi kunde gi 100 000 kroner av de penger som ennu stod ubetalt fra vår side. Men det var Skramstad og andre som skulde disponere pengene. Det kunde vi ikke være med på. Vi svarte at organisasjonen kunde ikke overlate det til en komité eller til enkeltpersoner å forvalte disse penger. Vi blev kritisert for dette; men slik er nu engang forholdet. Jeg er enig med Jønsson i at vi så snart som mulig skal betale disse penger tilbake og jeg mener også at vi efter kapitalistisk mønster skal tilby dem de nødvendige renter med på kjøpet.

Jul Hansen: De uttalelser som Halvard Olsen nu kom med viser tydelig at han og de andre i sekretariatet ikke vil ha noget med russerne å gjøre. Flere av de beløp som her tales om i forbindelse med Kommunistpartiet omfatter gjeld som de forskjellige avisforetagender hadde allerede fra tidligere av. Russerne sendte hit 1 200 000 kroner og 800 000 kroner i rentefritt lån. Med hensyn til de 100 000 kroner til skogsarbeiderne, så var det slik at russerne ikke kunde stole på de organisasjonsinstanser som skulde dele pengene ut. De hadde ikke tillit til ledelsen og det var da de sa at det kunde overlates til en komité å forvalte pengene. Landsorganisasjonen hadde ikke tapt noget ved å disponere på en slik måte. Jeg beklager at ikke russerne er innbuddt her. Da kunde man fått klarhet. Jeg krever at listen kommer frem. Den skal offentliggjøres her. Vi skal ha renhet hos oss. Jeg beklager de uttalelser som er fremkommet fra Halvard Olsen.

Ordstyreren: Den liste som man ber om vil bli fremlagt så snart som mulig, så den sak behøver man ikke diskutere mere.

Charly Andersen: Det er vel ingen her som ikke har sett det spendte forhold mellem Sovjet-Unionen og Japan; men allikevel ser

man at Sovjet-Unionen hjelper til med penger til Japan ved naturkatastrofer. Er ikke det tydelig bevis? Det er å gjøre sig meget liten når Halvard Olsen sier at man efter kapitalistisk mønster også skal tilby russerne renter.

Kristoffer Jakobsen: Det er ytterst beklagelig at vår centrale figur i fagorganisasjonen kommer med slike uttalelser nu når vi taler om samling og samarbeide verden over. Betale igjen med renter, sa han. Fy, fa'n, må jeg bruke om denslags. Når man skal betale renter så skal man vel gjøre det til organisasjonen? Og ikke til kapitalistiske banker? Hvis jeg visste at Jønsson talte rett om at disse lån var til kommunistpressen, så skulde jeg ikke kreve denne liste frem. Men jeg har mine tvil. Jeg tror også det er virkelige lån til enkeltpersoner. Når man for øvrig her blåser op en slik sfære overfor russerne så synes det mig ialfall å være fordi man skal dekke over formannens og sekretærens lån.

Waldemar Larsen frafalt.

Oscar Torp: Det forekommer mig å være ganske galt her under regnskapsbehandlingen å ta op en storpolitisk debatt. Russland har sagt ifra at de 200 000 kroner vil de yde oss direkte og de 800 000 kroner vil de la oss betale efter hvert som vi har anledning dertil. Men det var et uhyrlig forbehold de satte, at andre utenom organisasjonen skulde forvalte pengene. Med hensyn til kursene så er det vel ingen som mener at det er riktig at våre danske og svenske kamerater skal tape på at de yder oss lån? Med hensyn til tapene på avisene så skulde vel ingen bedre enn jeg kunde tale derom. Det var ikke bare gammel gjeld. Men jeg vet at det var aviser som Kommunistpartiet lot gå konkurs enda de visste at der var personlige garantister som led tap. En sjoflere fremgangsmåte, en sjoflere handling kan ikke begåes enn den Kommunistpartiet der utøvte.

Halfdan Jønsson: Russepengene skal betales tilbake så snart råd er. Hvad angår listen over de nevnte lån så forteller den at Ingvald Larsen hadde et lån på 650 kroner plus renter, Eugen Olsen 500 kroner plus omkostninger 16.17, Vogt 740 kroner plus renter 48.36, Sverre Krogh 450 kroner plus renter 15.84, Sverre Krogh igjen 1 000 kroner plus renter 35.21, Scheflo 1 500 kroner og renter 96.93, Jacob Friis 950 kroner plus renter 17.67, Jacob Friis igjen 500 kroner plus renter, Eugen Olsen 500 kroner, Ingvald Larsen igjen 175 kroner plus renter, H. Heggum 65 kroner. Omkostninger ved Ingvald Larsen 68 kroner. Et lån til Kommunistbladet 26 512.65. «Ny Tid» 13 725 og 1 000 kroner til Eikefjord, Olufine Volan 2 600 kroner, Gustav Karlsen 1 000 kroner, «Klassekampen» 8 625, Chr Pilt 245, Ole Guldvåg 410 kroner. Til sammen 63 156 kroner. Det er den liste som det har vært talt om her. Da vi fikk disse ting fra banken, blev det sagt at det var til avisen og at det ikke var personlige lån.

Elias Volan: Det er sagt under diskusjonen her at man i 1927 hadde debatten om den store hjelp som skulde komme fra Sovjet-Russland. Men rett skal være rett. Det var ikke Kommunistpartiet som utgav de rykter den gang, men «Mot Dag» med Erling Falck. Jeg blev spurt om Jaglom hadde gitt noget slikt løfte. Jeg uttalte da at

jeg aldri hadde hørt av Jaglom at han hadde gitt noget som helst til-sagn om en slik stor hjelp. Jeg vil gi denne redegjørelse for at man ikke skal bebreide hverken Jaglom eller de andre som møtte som gjester i 1927.

Alfred Andreassen: Vi behandler ømtålelige ting her. Dette med lån har lett for å skape misnøie ute blandt medlemmene. Vi må imidlertid slå fast at fra den gamle splittelseshistorie hvordan Olausen og Mads Ringen gikk fra oss med de penger vi møisommelig hadde samlet inn til modernisering av vår presse. I anledning de lån enkelte av Landsorganisasjonens medlemmer har og den misnøie som vi vet denslags skaper, vil jeg foreslå følgende:

«Kongressen av 1934 beslutter at lån til private formål innstilles slik at alle medlemmer av Landsorganisasjonen stilles likt.»

Taletiden blev nu innskrenket til 5 og 2 minutter.

Kristoffer Jakopsen: Med hensyn til kurstapet så har det ikke vært min hensikt at våre danske og svenske kamerater skal betale det.

Lars Bakken: Kongressen vil kanskje forundre sig over at dette blir det største punkt på dagsordenen. Det er imidlertid Vestad og Halvard Olsen som gjør det ved å grumse op omkring de russiske penger. Er det for å skjule over andre ting? Det tales nu om at lånene til tillitsmennene er likvidert, men vi hører jo også at det skjer ved at sekretariatet bevilger pengene. Med hensyn til lånet fra Russland så vil jeg si at den som låner ut penger også har rett til å sette betingelser. Det skulde være innlysende.

Karl Bottenvand: Når det kjøres så sterkt op om de russiske penger fra Vestad og Halvard Olsen, så skjønner vi godt årsaken til det ut fra de store bevilgninger til D. N. A. De er ikke smartere enn at vi gjennomskuer dem. Alle de penger som der er svindlet bort.

Alfred Madsen: Det er riktig at det var Erling Falck som i 1928 kjørte op med de 4½ million kroner som vi slett ikke hadde fått tilsagn om. Han var da redaktør av Kommunistbladet, og derfor kjørte han det så frem. Spørsmålet om disse penger har ofte vært oppe i sekretariatet, og jeg er enig i at det snart må betales. Straks jeg tiltrådte som kasserer i 1931 skrev jeg til russerne, og det er gjort senere, senest nu i år. Jeg mener imidlertid at gjelden skal gjøres op straks uten å vente på tariffoppgjøret i 1935. Med hensyn til de vel 60 000 kroner, så er det også en gammel historie. Det var i forbindelse med «Arbeideren» og Kommunistpartiet. Det blev oppløst at de personer som hadde skrevet på, hadde gjort det i organisasjonens navn.

Nic. Næss: Da vi skrev denne innstilling, trodde vi minst av alle at vi skulde få en slik storpolitisk debatt. Det var dette om Landsorganisasjonens tilgodehavende i banken, og som viste sig ikke å være tilfelle, som vi måtte få orden i. Det er det regnskapsmessige vi måtte ha klarhet i. Med hensyn til forskudd så har vi i de siste måneder ikke lenger forskudd, så vår kritikk der har hjulpet.

Kristian Moljord: Man kunde næsten av denne debatt tro at Russland krevet sine penger, men det gjør de ikke. Det er da sjofelt at man som Halvard Olsen fremkommer med denslags uttalelser han gjorde

om kapitalistisk mønster. De fleste av de navn vi hørte fra den refererte liste er nu i D. N. A., og de bør være forsiktig så de ikke kommer i samme situasjon der.

Strek blev satt.

Halvor Sørum: Spørsmålet om de 100 000 kroner har spilt stor rolle. Vi må imidlertid i den forbindelse minnes de forhold skogsarbeiderne har arbeidet under og den kamp de har måttet føre. Når vi så vet hvilken stilling de er kommet op i, er det forståelig at russerne satte betingelser. Vi har jo tidligere sett at tillitsmenn har reist rundt for å få arbeiderne vekk fra offensiven. Russland vil ikke bevilge penger til klassesamarbeid, men for å støtte arbeiderne i deres offensive kamp. Det var derfor russerne støttet skogsarbeiderne. I anledning Torps uttalelser så kan man jo bare se på hvad D. N. A. har fått gjennom årene. Hvor meget er ikke brukt for å utkonkurrere «Arbeidet» og andre kommunistaviser? Det er den revolusjonære presse som kjemper for arbeiderklassens interesser. Man bør derfor ikke tale om sjofelheter som Torp igår. Når det gjelder listen, så ligger det likesom et snev av korrupsjon der.

Charly Andersen: Jeg vil forlange at våre russiske kamerater kommer tilstede her og får klarlagt saken. Jeg må forlange at medlemmer av den røde faglige kommer tilstede.

Oscar Torp (til foregående taler som talte meget høit): Vi skulde jo ikke behøve høittaler her later det til. (Munterhet). Jeg brukte ordet sjofel, ikke fordi Kommunistpartiet ikke hadde penger. Men jeg nevnte at i de aviser hvor partifeller hadde garantert, gikk Kommunistpartiet til konkurs, slik at mange av disse mistet alt hvad de eide og hadde. Og denslags skal vi betegne på den rette måte.

Halfdan Jønsson: I anledning Moljords uttalelser om at det ikke var kommet krav fra Russland, så kan det dog opplyses at vi flere ganger har fått forespørsel om når vi kunde tenke å betale pengene tilbake. Det er også et krav. Jeg forstår det som et rykkebrev. Hvad de 100 000 kroner til skogsarbeiderne angår, så var det ikke til nogen ulovlig konflikt. Det var en fullt ut lovlig og regulær konflikt. Når det tales om garantier til partiet, så skal det også erindres at vi hadde garantier både for «Arbeidet» og «Ny Tid». Landsorganisasjonen har i sin tid også hjulpet kommunistiske aviser.

Peder H. Vestad: De 100 000 kroner var det spørsmål om i 1931. I 1932 hadde vi ikke konflikt. Vi er 19 mann her fra skogs- og landarbeiderne og vi vil ha oss frabedt Sørums ukaldede innblanding i våre forhold.

Votering: De forskjellige regnskaper for 1931 samt status, Folkets Hus fond og D. N. A.s presse- og opplysningsvirksomhet blev dermed vedtatt.

Revisjonsutvalgets innberetning blev tatt til etterretning.

Alfred Andreassens forslag blev oversendt redaksjonskomiteen.

Regnskapet for 1932.

Så gjennomgikk man punktvis regnskapene for 1932.

Under *status* uttalte *Valdemar Nielsen*: Det står opført 108 688.72 til Stenindustriarbeiderforbundet. Jeg går ut fra at det kan optas under bevilgninger senere.

Flere representanter forlangte ikke ordet under regnskapene for 1932.

Revisjonsutvalgets innberetning blev derefter referert:

Revisjonen har gjennomgått regnskapet og det har alltid vært holdt à jour og i god orden. De krevde opplysninger er alltid blitt fremlagt.

Revisjonen vil bemerke at 2nen klasse under jernbanereiser antas å være benyttet i større utstrekning enn forutsatt. Den bestemmelse som omfatter dette forhold er dog så tøielig at den neppe kan sies å være brutt, men man må anta at forutsetningen har vært at reiser i Landsorganisasjonens tjeneste innenlands kun undtagelsesvis kan foretas med 2nen klasses jernbane.

Revisjonen har den opfatning at Landsorganisasjonens representasjonsutgifter, det vil si de utgifter som faller utenom reiseomkostninger og diettpenger, uten skade må kunne nedsettes. Revisjonen er dog i dette tilfelle henvist til en ren skjønnsmessig bedømmelse, og kan således vanskelig påstå at det er foregått misbruk, men må dog uttale at man sterkt savner en regulerende bestemmelse på dette område.

Oslo den 3 januar 1934.

Anders øie. Nic. Nass. Alfred Nilsen.

Foruten foranstående bemerkninger vil Alfred Nilsen ha anført:

Det står i lovene og instruksen at revisjonsarbeidet skal utføres kritisk og nøie. Jeg finner derfor også å måtte fremholde følgende forhold:

1. Forskuddsbilag i kassen.

I revisjonens innberetning av 13 mai 1932 blev det opplyst at formannen og sekretæren hadde forskuddsbilag i kassen på henholdsvis kr. 2 530.60 og kr. 650.00.

Representantskapet besluttet i møte den 19 mai 1932 at beløpene skulde avbetales med minst kr. 50.00 pr. måned.

Forskuddene har imidlertid fortsatt å øke. Pr. 13 november 1933 skyldte formannen kr. 4 534.88 og sekretæren kr. 3 000.00.

Revisjonen er bekjent med at sekretariatet i møte den 5 desember har besluttet å bokføre beløpene som lån. Revisjonen har forutsatt denne beslutning forelagt representantskapet.

2. Utbetalinger av middagspenger.

I henhold til gjeldende bestemmelser kan 6 kroner betales som middagspenger pr. dag «når møtenes tidspunkt nødvendiggjør spisning ute.»

Disse utbetalinger lar sig ikke kontrollere av revisjonen og revisjonsmessig er denne ordning derfor ikke tilfredsstillende.

3. Meddelelsesbladet.

I 1933 er det utbetalt kr. 3 860.00 for 127 artikler. Herav har en enkelt bidragsyder levert 100 artikler og fått utbetalt kr. 2 780.00. De øvrige 27 fordeler sig på forskjellige bidragsydere.

Disse utbetalinger kan ikke kontrolleres av revisjonen. En annen ordning ansees påkrevet.

4. Voldgiftshonorarer.

Til medlemmer av voldgiftsretter, som er opnevnt for å behandle spørsmål innenfor organisasjonen, er det i 1933 utbetalt ca. kr. 1 000.00.

Beløpet er utelukkende tilfalt tillitsmenn som er lønnet av organisasjonen og honorarene ansees derfor uberettigede.

5. Komitéarbeide utenbys.

I 1933 har det forekommet i 3 tilfelle at komitéer har reist til Lillehammer for å utføre sitt arbeide. Utgiftene beløper sig til ca. 1 500 kroner.

Det antas at man måtte kunne innrette sig på en billigere måte.

*

Disse anførsler bygger på oppgaver for 1933. Men de samme forhold gjelder for 1932. Det er systemet som ønskes påpekt, og dette gjelder fra år til år.

Oslo den 4 januar 1934.

Alfred Nilsen.

I tilslutning hertil referertes kassererens bemerkninger til revisjonsantegnelse. (Behandlet både i sekretariatet og representantskapet.)

2nen klasse under jernbanereiser.

Kassereren fremsatte efter konferanse med Landsorganisasjonens revisjon følgende forslag i sekretariatets møte 12 april 1932:

«For reiser i Landsorganisasjonens tjeneste beregnes billett efter 3. klasse, dog undtatt for lengere avstander og for reiser til utlandet, hvor billett og soveplass kan beregnes efter 2nen klasse.»

Sekretariatet vedtok forslaget enstemmig og det har vært forholdt overensstemmende hermed. Når det undtagelsesvis er opført 2nen kl. også for kortere avstand, har det vært begrunnet med at det har forelagt særlige omstendigheter herfor.

Representasjonsutgifter.

Kassereren er opmerksom på at det savnes en regulerende bestemmelse på dette område og har tidligere fremholdt dette i sekretariatet.

Men det må i tilfelle bli representantskapet eller kongressens sak å bevilge et fiksert beløp pr. år, som stilles til disposisjon i omhandlede øiemed, og som *ikke må overskrides*. Dette er gjort av enkelte forbunds landsmøter.

For øvrig må enhver antydning om at det foreligger misbruk tilbakevises. Utlegg til representasjon i likhet med til reiser, agitasjon, forhandlinger, konflikter etc. kan selvsagt svinge adskillig år til år. Men en undersøkelse og sammenligning viser at gjennemgående er disse utgifter lavere i de senere år enn tidligere.

Angående revisjonens bemerkninger om formannens gjeldsforpliktelser til Landsorganisasjonen kan det meddeles at beslutningen i sekretariatet av 5 desember 1933 er annullert, idet formannen har plassert sitt lån i bank og hermed innfridd alle sine gjeldsforpliktelser til Landsorganisasjonen.

På samme møte er sekretærens gjeldsforpliktelser ordnet.

Middagspenger.

Kassereren mener at disse utbetalinger kan kontrolleres på samme måte som forskjellige andre utbetalinger. I tvilstilfelle kan det konfereres med vedkommende som har mottatt middagspenger.

Meddelelsesbladet.

Det antas at det er bladets ansvarlige redaktør som har avgjørelsen, når det gjelder medarbeidere og eventuelt honorar til disse, for artikler i bladet.

Voldgiftshonorarer.

Disse er godkjent av sekretariatet ved flere anledninger. Vanlig bestemmer voldgiftsretten selv honorar for formann og medlemmer. Medlemmenes honorar har ikke oversteget den vanlige diet for tillitsmenn. Ingen av Landsorganisasjonens tillitsmenn har mottatt honorar.

Komitéarbeide utenbys.

Dette er godkjent av sekretariatet og besluttet av hensyn til sakenes betydning. En jurist utenfor fagorganisasjonen forlangte og fikk et honorar av kr. 500.00. Ellers er bare betalt vanlig reise og diet.

Alfred Madsen.

Konklusjon.

Idet det henvises til kassererens svar på revisjonens bemerkninger innstiller sekretariatet:

1. Regnskapet for 1932 godkjennes.
2. Revisjonens bemerkninger av 3 og 4 januar 1934 og kassererens svar av 6 januar, tas til etterretning.

Ordstyreren: Dette blev tiltrådt av representantskapet.

Votering: Dermed blev regnskapene for 1932 vedtatt. Revisjonens beretning til disse blev tatt til etterretning.

Regnskapet for 1933.

Man fortsatte så behandlingen av de forskjellige regnskaper for året 1933. Regnskapene blev punktvis gjennomgått.

Nils Aune: Jeg vil henstille at man forandrer dette med Trondheims Arbeiderparti. Det bør riktig være arbeidernes økonomiske fellesforetagende.

Halfdan Jønsson: Jeg er enig med Aune, og hvis jeg overhodet får noget videre med Landsorganisasjonens regnskaper å gjøre, så skal det bli forandret. Hvad angår Folkets Hus' fond, vil jeg ha oplyst at mange organisasjoner er sørgelig efterlatende med å opfylle sine forpliktelser. Vi har rundt regnet 150 lån ute. 46 av disse var misligholdt på det groveste, slik at de hverken hadde betalt renter eller avdrag. Jeg nevner dette fordi jeg har den opfatning at det ikke skyldes manglende evne, men *vilje* til å betale. Jeg vil derfor også anmode de representanter som er tilstede her og som har noget med disse ting å gjøre om å være opmerksom herpå når de kommer hjem. Jeg synes ikke det er riktig at organisasjonens penger, medlemmenes kontingent, slik skal komme i siste instans. Vi har ofte ikke større verdier enn det som ligger ovenfor skorstenen. Organisasjonen står som regel sist på linjen, og man gjør heller op med andre enn sine egne.

Dermed gikk man så videre i regnskapene som uten ytterligere bemerkninger blev vedtatt.

Fra revisjonen forelå følgende bemerkninger:

1. Representasjonsutgifter.

Til denne post er i inneværende regnskapsår anvendt kr. 5 178.31 fordelt på flere konti i regnskapet. Dette omfatter kun diverse utlegg ved konferanser etc., ikke reiser og diet.

Revisjonen finner det ikke korrekt at disse utgifter ikke opsettes på egen konto i regnskapet og fra 1 januar 1934 er derfor «Representasjons»-konto innført. Angående størrelsen av denne post så er det et vurderingsspørsmål som revisjonen hverken kan eller vil uttale sig om, og vi vil derfor henstille til sekretariatet å opføre representasjon som egen post i sitt budgettforslag, så det årlige beløp som tillates anvendt blir endelig bestemt av fagkongressen. Som en rettleiding for sekretariatet hitsetter revisjonen forbruket på denne konto for de siste 3 år: 1931: kr. 2 942.25, 1932: kr. 5 335.21 og 1933: kr. 5 178.31.

Forslag til desisjon: Representasjon opsettes som egen post på budgettet. Budgettpostens størrelse fastsettes av fagkongressen.

2. Folkets Hus Fond. Innbetaling av renter og avdrag.

Revisjonen har sammen med Landsorganisasjonens kassakontor opsatt en tabell over Folkets Hus' fonds — påførte manglende renter og avdrag. Denne tabell viser at en vesentlig del av lånene er misligholdt, uten at dette kan helt forklares fra arbeids- og organisasjonsforhold på vedkommende sted. Revisjonen er av den mening at det vil være direkte lønnsomt for Landsorganisasjonen å føre et mere effektivt

tilsyn med disse utlån. Vi er også bekjent med at dette er under arbeid, og vil understreke betydning herav.

Forslag til desisjon: Landsorganisasjonens kassakontor fører tilsyn med at lånedebitorerne av Folkets Hus Fond hvert år innsender regnskap og budgett med motivert ansøking om utsettelse av renter og avdrag hvor dette er uundgåelig. Oppfyller ikke Folkets Hus disse krav bør regelen være at sekretariatet går til rettslig inndrivelse av fordringen.

3. Landsorganisasjonens gjeldsbrev, panteobligasjoner etc.

Revisjonens kritiske gjennomgåelse av statuspostene viser at det for en del posters vedkommende er vesentlige juridiske mangler. Dette gjelder særlig Folkets Hus Fond, men også for enkelte andre debitors vedkommende. Resultatet herav kan bli at organisasjonen vil påføres tap som kunde ha vært undgått, og ved eventuelle tvangsauksjoner vil konsekvensen være at man ikke er prioritetsbeskyttet. Revisjonen må derfor påtale dette forhold. Vi er videre av den mening at det bør opprettes ordinære gjeldsbrev ved lån organisasjonene sig imellem.

Forslag til desisjon: Landsorganisasjonens administrasjon pålegges å bringe sine utlånsforhold i juridisk betryggende former.

4. Bevilgning Norsk Skog- og Landarbeiderforbund 1933 kr. 180 537.75.

Revisjonen finner å måtte henlede den desiderende myndighets oppmerksomhet på denne store bevilgning til et enkelt forbund, samtidig som vi gjør oppmerksom på at den tidligere saldo på kr. 100 000.00 fremdeles står udekket. Revisjonen er klar over at pengene for 1933 for en vesentlig del er bevilget til Randsfjordkonflikten, men vil gjøre oppmerksom på at pengene er utbetalt porsjonvis gjennom hele året, og at oppgjørslister for konflikten ikke foreligger, så vi har savnet muligheten for å kontrollere fordelingen av beløpet.

Noget forslag til desisjon finner ikke revisjonen det korrekt å gi, men på grunn av den økonomiske rolle beløpets størrelse spiller, finner vi å ville henlede kongressens oppmerksomhet på posten.

Oslo, 21 august 1934.

Nic. Næss.   Jørgen Knudsen.   Alfred Nilsen.   Torjus Graver.

Referertes i sekretariatets møte 8 september 1934. Sekretariatet besluttet å tiltre revisjonsutvalgets forslag til desisjon for samtlige punkter.

Elias Volan.

Revisjonens rapport blev tatt til etterretning.

Fra Landsorganisasjonens revisor, *Torjus Graver*, forelå følgende rapport for 1933 og 1934:

1. Landsorganisasjonen.

Denne er revidert såvel av Landsorganisasjonens faste revisjonsutvalg som av revisjonskontoret, og bilagsrevisjonen er foretatt gjennomsnittlig 2 ganger pr. måned. I 1933 er kassaeftersyn foretatt 6 ganger av revisjonen og 1 gang av revisjonsutvalget, og inntil november 1934 er det i dette år foretatt 8 kassaeftersyn.

Landsorganisasjonens regnskaper har jeg funnet meget pålitelig ført, og kassa har i alle tilfelle stemt, så jeg vil karakterisere regnskapene som utmerkede. Dette gjelder også de tidligere år i den utstrekning jeg har gjennomgått regnskapene. Disse har jeg ikke revidert i sin helhet, men det viktigste er blitt kontrollert av revisjonen ved våre undersøkelser i forbundene, da en undersøkelse av refusjoner og kontingentinnbetalinger blir en kontrakontroll av Landsorganisasjonen, og Landsorganisasjonens regnskaper har med hensyn til disse poster alltid stemt såvel hvad gjelder beløp som tid.

Revisjonens bemerkninger for det avsluttede regnskapsår 1933 fremgår av revisjonsprotokollen.

2. Forbundene.

Revisjonens første arbeide i forbundene bestod i å foreta en mest mulig grundig kassakontroll. Denne har vi foretatt i alle forbund, og herunder har vi kontrollert banksaldi mot direkte opgaver av banken og funnet dette i orden. Dessuten har vi under denne undersøkelse gjennomgått alle aktier, obligasjoner, skjøter og øvrige verdipapirer, og samtidig forsøkt å sette oss inn i forbundenes regnskapssystemer, arkivforhold etc.

Et forhold som vi fant meget utilfredsstillende var organisasjonenes arkivforhold, hvilket vi allerede gjorde sekretariatet opmerksom på i skrivelse av 8 mai 1933. For Folkets Hus' vedkommende blir dette også nu antagelig rettet, idet det blir innrettet arkivbokser til utleie.

Bilagsrevisjonen er av oss foretatt i de alle fleste forbund for tidsrum fra et kvartal og opover til et år, og herunder har vi forsøkt å gjennomgå alt mest mulig grundig, men en sådan tilfeldig gjennomgåelse blir aldri av den verdi som den kontinuerlige revisjon. Det var den erfaring vi herunder høstet som forårsaket forslag om hel omlegging til fagrevisjon, hvilket blev vedtatt på representantskapsmøtet i januar i år.

Ellers har vi i de aller fleste forbund funnet regnskaper og kassa nøiaktig og pålitelig ført. For alle forbunds vedkommende er Landsorganisasjonens refusjoner og kontingent gjennomgått for de 10 siste år.

3. Samorganisasjonene.

Av disse har vi revidert alle sønnenfor Trondheim og stort sett funnet forholdene meget bra og i mange tilfelle utmerket.

Men bokholderisystemene har vært meget forskjellige. Dette hadde til følge at rapportene til Landsorganisasjonen var meget uensartede og gav liten oversikt. Og i samarbeide med samorganisasjonenes

administrasjonskomité utarbeidet vi derfor et felles regnskapssystem for alle samorganisasjoner, hvilket regnskapssystem blev innført fra 1 januar 1934.

Revisjonsinstruksen fant vi også meget mangelfull i samorganisasjonene, og i de fleste tilfelle manglet denne helt, så vi har også utarbeidet en felles revisjonsinstruks som blev tatt i bruk samtidig med det nye regnskapssystems innførelse.

4. Folkets Hus.

Efter anmodning av sekretariatet har vi gjennomgått regnskapssystemene og de økonomiske forhold i nogen få av de Folkets Hus som lå mest efter med betaling av renter og avdrag til Folkets Hus' fond.

Her er et område som kunde trenge meget arbeide, og hvor arbeidet vil lønne sig, da det i visse tilfelle ikke er klart hvorfor enkelte Folkets Hus ikke betaler renter og avdrag på de steder hvor arbeidsforhold og organisasjonsforhold er relativt bra. Men dette arbeide har vi måttet la utstå av hensyn til tid.

5. Fagforeningene.

Efter anmodning fra forbundene har vi nogen tilfelle gjennomgått avdelingenes regnskaper, der hvor forholdene gav grunn til mistanke, og dette har delvis vært et meget omstendelig arbeide, da regnskapene delvis var meget mangelfullt ført.

Revisjonskontoret har også i stadig stigende utstrekning tjent som konsulent for fagforeningene. I forbindelse med reisene til samorganisasjonene har vi kontrollert en del avdelinger som stikkprøver, utenom de foran nevnte, hvilket de fleste samorganisasjonsstyrer har anmodet oss om å utvide.

6. Kontrollmetoder.

Det som revisjonen i denne tid har betraktet som sin hovedoppgave er å finne de kontrollmetoder som mest mulig stenger for at misligheter blir begått. Helt å stoppe mulighet for underslag er ikke gjørlig, men revisjonen vil forsøke å påse at alle mulige forholdsregler i denne retning blir tatt, og herunder bygger vi særlig på de erfaringer tidligere underslag har gitt. En av de viktigste sider ved revisjonen er å gjøre den automatisk på de viktigste punkter. Den mest pålitelige form her er direkte rapporter, og vi har derfor innført direkte rapporter fra avsender til revisor for refusjon fra Landsorganisasjonen til forbundene, bidrag fra Landsorganisasjonen til samorganisasjonene, tilskudd fra forbundene til samorganisasjonene, og nu er den ordning også gjennomført at avdelingene ved årsoppgjørene skal sende direkte oppgaver til forbundenes revisorer over innbetalt kontingent i året. For bidrag til arbeidsledighetskassene får revisjonskontoret direkte rapporter fra Statens Arbeidsformidlingskontor, og disse blir videre ekspedert til forbundenes revisorer.

Mellem revisorene i Sverige, Danmark og Norge er den ordning truffet, at vi utveksler meldinger om pengeforsendelser mellem de tre lands organisasjoner, og ved årsopgjør gir hverandre melding om de gjenstående saldi.

7. *Underslag.*

a) Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Underslagets størrelse her var kr. 67 412.05 og var vesentlig begått ved at bankuttak ikke var kassaført, samt at refusjon fra Landsorganisasjonen ikke var inntektsført. Det først opdagede underslag var på ca. 17 200.00, hvilket var det beløp som var underslått i 1933. Ved videre undersøkelser viste det sig at underslaget begynte i 1924 og kom op i ca. kr. 100 000.00, men herfra gikk to store poster som revisjonen kom over under sitt arbeide, og som ikke var utgiftsført, så det endelige resultat blev det ovenfor nevnte.

Det som mest karakteriserer dette underslag er, foruten uærlighet, rot og ytterst svak kontroll fra revisjonens side.

En fullstendig rapport over underslaget er utsendt fra forbundet til dets avdelinger.

b) Norsk Høvleriarbeiderforbund.

Underslagets størrelse var her kr. 58 729.49 og bestod av foruten en mindre kassamanko, av underslått refusjon og forhøiede kontingentkvitteringer fra Landsorganisasjonen.

Dette underslag vil jeg karakterisere som ondartet. Kassereren blev valgt i 1919, og allerede i 1922 foreligger de første beløp. Der foreligger her raderte bilag i et meget stort antall.

Rapport over dette underslag er også utsendt til avdelingene.

For å forhindre den slags raderinger for fremtiden har Landsorganisasjonen innkjøpt en kombinert farve og dyptrykkmaskin.

8. *Oprettelse av det utvidede revisjonskontor.*

Erfaringer fra de to ovenfor nevnte forbund gjorde at jeg på representantskapsmøtet i januar i år fremsatte forslag om å utvide Landsorganisasjonens revisjonskontor til å omfatte full fagmessig revisjon av alle forbund. Mitt faste inntrykk var og er at den alt overveiende del av organisasjonenes kasserere utfører et førsteklasses arbeide med kun organisasjonens tarv for øie, og at de aller fleste revisorer arbeider nøiaktig og pålitelig. Men et system som innebærer de muligheter som de to eksempler viser, turde jeg ikke ta ansvar for, og heri erklærte representantskapet sig enig ved enstemmig tilslutning til forslag og statutter for den utvidede revisjon. Utgiftene ved nyordningen av revisjonen i forbundene vil heller ikke medføre forøkede utgifter for fagorganisasjonen.

Den nye revisjonsordning trådte i kraft i juli i år, og fikk ved starten 17 forbund med ca. 70 000 medlemmer, og fra 1 januar 1935 er i alt 22 forbund med tilsammen ca. 106 000 medlemmer tilmeldt. Hertil kommer en del andre arbeiderorganisasjoner som hadde revisor Øie som

revisor tidligere, og som foreløbig gikk med over til Landsorganisasjonens revisjonskontor ved hans ansettelse.

Kontingenten til revisjonskontoret er kr. 0.15 pr. medlem pr. år, og etter den *oversikt* som nu foreligger vil kontoret med denne betaling gi et lite overskudd, men ikke så meget at avgiften kan settes ned.

Som ovenfor nevnt blev revisor Øie, Norsk Skotøiarbeiderforbund, ansatt ved Landsorganisasjonens revisjonskontor fra januar, og tiltrådte i denne stilling 15 februar. I juli blev bestyrer M. Halvorsen, N. K. I. F., ansatt ved kontoret, men fikk utsettelsen med tiltredelsen inntil 1 november og i hans sted har Jac. Reisetser, N. H. K. F., fungert.

9. Felles regnskapssystemer for forbundene.

Å finne et felles regnskapssystem for alle forbund har vist sig å være et vanskelig arbeide. Kassenes antall varierer mellom 2 og 6, avdelingenes antall mellom 6 og 450, og kontienes antall næsten tilsvarende. Det vil imidlertid av mange årsaker være en absolutt fordel med et ensartet system, og revisjonen har hele tiden arbeidet med saken. Mindre omlegninger er foretatt i mange forbund, og i to forbund har vi gått til hel omlegning, i det ene tilfelle rubrikksystem, og i det andre tilfelle maskinelt bokholderi, men for begge vedkommende ensartet årsregnskap.

Revisjonens mening er at de erfaringer man herunder høster vil kunne resultere i et brukbart fellessystem.

10. Revisjonskontorets oppbygning.

Fra Arbeidernes Idrettsforbund, Justisfondet, Arbeidernes Ungdomsfylking m. fl. er der gjort henvendelser om tilslutning til Landsorganisasjonens revisjonskontor, men min mening er at kontoret tilhører fagorganisasjonen, og dette må bestemme de linjer man skal arbeide etter. Kontorets første oppgave må bli å bygge op den mest mulig effektive revisjonsordning for Landsorganisasjonen, de tilsluttede forbund og samorganisasjonene, og at det neste skritt må bli å overta revisjonen i de fagforeninger som ønsker det, i overensstemmelse med beslutningen på representantskapsmøtet.

Denne utvikling lar sig imidlertid ikke ustraffet forsere, da det arbeide der skal til for å bygge op et revisjonskontor innen fagbevegelsen, nødvendigvis må ha sin tid. I den omarbeide revisjonsparagraff er det derfor vedtatt en bestemmelse at sekretariatet bestemmer tidspunktet for fagforeningenes tilslutning.

Oslo den 12 november 1934.

Arbeidernes fagl. Landsorganisasjon
Revisjonskontoret.

Torjus Graver.

Revisjonsrapporten blev godtatt uten bemerkninger.

Desisjonskomitéens bemerkninger.

Fra *protokoll- og desisjonskomitéen* forelå følgende bemerkninger for kongressen:

Kongressen 1931 valgte følgende som protokoll og desisjonskomité: J. Borgen, Sverre Støstad og Adolf Amundsen.

Dens mandat var å påse at de organisatoriske og økonomiske disposisjoner som treffes i kongressperioden er overensstemmende med Landsorganisasjonens lover og beslutninger.

I henhold til dette oppdrag fremlegges herved komitéens innstilling:

Organisatoriske disposisjoner.

I anledning sekretariatets beslutning i møte den 20. februar og 7 mars 1934 og senere godkjent av representantskapet om å sende representanter til Arbeidsbyrået i Genf, finner komitéen å måtte gjøre oppmerksom på at dette neppe er i overensstemmelse med siste fagkongressbeslutning

Da imidlertid spørsmålet om Landsorganisasjonens stilling til Arbeidsbyrået i Genf er opført på kongressens dagsorden som særskilt sak under punkt 5, går komitéen ut fra at foran nevnte beslutning kommer op til behandling under dette punkt, og at det således er unødvendig å gå nærmere inn på spørsmålet under gjennomgåelsen av sekretariatets protokoll.

I representantskapets møte den 9. januar 1934 forelå fellesoverenskomsten mellom Norges Kooperative Landsforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Meddelelsen om at fellesoverenskomsten var opsagt av N.K.L. og at forhandlinger var optatt uten at fellesoverenskomsten blev fornyet blev tatt til etterretning.

Komitéen finner det meget beklagelig at det ikke har vært mulig å finne frem til et sådant samarbeide at åpen konflikt kunde vært undgått.

Økonomiske disposisjoner.

I møte den 17. desember 1931 har sekretariatet bevilget formannen et honorar stort kr. 1 000.— og sekretæren kr. 500.—, angivelig til godtgjørelse for ekstrautgifter under tariff-forhandlingene i 1931.

Komitéen har ikke kunnet tilegne sig den opfatning at denne bevilgning har hjemmel i de av kongressen fastsatte lønnsvilkår. Komitéen kan kun se forhandlingene som et nødvendig ledd i tillitsmennenes arbeide uten at dette skal medføre spesielle ekstrahonorar. Videre er komitéen bekjent med den av sekretariatet fastsatte middagsgodtgjørelse når forhandlinger og møter legger sådant beslag på sekretariatets medlemmer at de må spise i byen.

Komitéen er av den opfatning at denne avsavns godtgjørelse skulde dekke rimelige utgifter og at der således ikke skulde være rum for noget særskilt honorar.

Komitéen finner derfor ikke å kunne tiltre representantskapets

godkjennelse av denne bevilgning, men må henvise bevilgningen til avgjørelse av kongressen.

Hvad angår de av sekretariatet bevilgede middagspenger, er man enig i at disse bør avløses av en fast bevilgning.

I møte den 5. januar 1932 har sekretariatet innvilget et andragende fra Norsk Skog- og Landarbeiderforbund om å få refundert $\frac{1}{3}$ -del av utbetalt streikeunderstøttelse i årene 1930—31 og 32.

Landsorganisasjonens lover § 12 IIII bestemmer en refusjon av kr. 1.— pr. dag, eventuelt kr. 8.— pr. uke pr. medlem for de som er ute i konflikt.

Da komitéen ikke har hatt materiale til å bedømme om sekretariatets beslutning om $\frac{1}{3}$ -dels refusjon til Norsk Skog- og Landarbeiderforbund svarer til de i lovene fastsatte refusjonssatser, har man uten å rette noen kritikk villet peke på saken.

I samme forbindelse bemerkes at sekretariatet har bevilget økonomisk støtte til Norsk Skog- og Landarbeiderforbund med et samlet beløp av kr. 205 537.75 i anledning den konfliktsituasjon forbundet var kommet op i.

Komitéen finner at denne ekstrabevilgning utenom de lovmessige bidrag er særdeles høi, men i betraktning av de vanskelige forhold — såvel organisatoriske som økonomiske — hvorunder forbundet har ført sin kamp, å kunne innstille ekstrabevilgningen til godkjennelse.

Sekretariatet har i møter den 4. september 1933 og 5. januar 1934 besluttet å stille Landsorganisasjonen som garantist for følgende banklån: Torjus Graver kr. 5 000.—, Halvard Olsen kr. 10 000.— og Elias Volan kr. 4 000.—.

Da disse lån er gitt på langsiktige avdragsvilkår strekkende ut over kongressperioden, har sekretariatet gått lenger enn sitt myndighetsområde.

Komitéen er imidlertid opmerksom på at de vesentligste av de gitte garantier er i forbindelse med anskaffelse av bolig for de nevnte tillitsmenn, og således for sekretariatet kan ha fremstillet sig som både nødvendige og rimelige.

I henhold hertil finner komitéen, om enn under sterk tvil, å kunne innstille de trufne disposisjoner til godkjennelse. Komitéen går dog ut fra at der vedtas positive bestemmelser som kan hindre gjentagelser i fremtiden.

I sekretariatets møte den 13. april 1934 innstiller sekretariatet overfor representantskapet at Landsorganisasjonen går inn som andels-haver i et selskap — Samvirkende Fagforeninger i Oslo — ved å overta andeler til et beløp av kr. 50 000.—.

Forutsetningen er at Landsorganisasjonen optar et lån til utredning av dette beløp for så vidt det ikke skulde finnes forsvarlig å binde et sådant beløp av Landsorganisasjonens midler.

Komitéen finner denne pengeanbringelse noget tvilsom, idet det antas å ligge utenfor Landsorganisasjonens interesser.

I representantskapsmøte den 26. april 1934 fremla sekretariatet sådan innstilling:

1. Representantskapet bemyndiger sekretariatet til på Landsorganisasjonens vegne å garantere for et lån stort kr. 380 000.— — tre hundre og åtti tusen kroner — til Arbeidernes Aktietrykkeri og «Arbeiderbladet».
2. Til dekning av renter og avdrag for lånet godkjenner representantskapet at sekretariatet innbetaler i vedkommende bank den faste kontingent til Arbeiderpartiets presse- og opplysningsvirksomhet.

Denne beslutning forandrer ikke de tidligere foretatte disposisjoner.

Komitéen kan kun konstatere at denne garantiforpliktelse neppe er overensstemmende med kongressens vedtak om å bemyndige sekretariatet til å avvikle de garantiforpliktelser som påhvilde Landsorganisasjonen. En avvikling av tidligere forpliktelser må sees som en forutsetning for at nye forpliktelser ikke skulde påtas.

Komitéen finner dog å måtte se denne garanti i lys av at midlene skulde brukes til utvidelse av «Arbeiderbladet» — en utvidelse som for øvrig vil komme den hele arbeiderpresse tilgode. Og når hensees til at den kontingent som Landsorganisasjonen ifølge lovene skal yde til Arbeiderpartiets presse- og opplysningsvirksomhet — ca. kr. 60 000.— pr. år — er stillet som sikkerhet for riktig innbetaling av renter og avdrag, finner komitéen å kunne innstille de trufne disposisjoner til godkjennelse.

Oslo, den 30. oktober 1934.

J. Borgen. Sverre Støstad. Adolf Amundsen.

I tilslutning hertil forelå fra sekretariatet besvarelser på de av protokoll- og desisjonskomitéen angitte bemerkninger.

Protokoll- og desisjonskomitéens bemerkninger blev uten debatt tatt til etterretning.

Oplysninger om møter.

Ordstyreren: Sekretariatet skal ha møte i kveld. Samorganisasjonenes formenn bes møte ute i foyeren.

Halfdan Jønsson gav så en oversikt over Landsorganisasjonens garantiansvar. Videre blev det gitt en oversikt over hvad Landsorganisasjonen hadde mottatt fra utenlandske broderorganisasjoner og i særdeleshet fra Skandinavia. I anledning gjelden til Russland referertes følgende brev avsendt i år:

Sovjet-Unionens faglige Landsorganisasjon, Soljanka 12, — Moskva, Sovjetsamveldet.

Hermed tillater vi oss å bekrefte mottagelsen av Deres skrivelse av 17 juni d. å. hvor i De blandt annet anmoder om svar på de spørsmål som blev stillet av Dem under den konferanse som Trygve Lie hadde med Deres sekretær Abolin den 5. april d. å.

I den anledning tillater vi oss å meddele Dem at Trygve Lie umiddelbart efter sin hjemkomst den 12 april har avgitt rapport til Lands-

organisasjonen om den konferanse han hadde med Abolin. Denne rapport blev behandlet i sekretariatets møte den 17 april hvori besluttedes å utsette behandlingen av samme til et senere møte, for at våre gjeldsforpliktelser til Dem kunne bli behandlet i et møte som det da var forutsetningen skulde holdes for spesielt å behandle vår Landsorganisasjons økonomiske stilling. På grunn av forskjellige inntrufne forhold bl. a. ved formannens fravær på reise, er dette møte først blitt holdt den 4 ds.

I anledning de spørsmål som Abolin under konferansen med Trygve Lie stillet, skal vi tillate oss å bemerke:

Den norske Landsorganisasjon har hele tiden tenkt å tilbakebetale det lån som Deres organisasjon så velvillig stillet til vår disposisjon under lockouten i 1927. Vi har foretatt 2 avbetalinger på lånet med tilsammen 300 000 norske kroner — tre hundre tusen kroner —. Når den øvrige del av lånet ennå ikke har kunnet innfries, skyldes dette ikke mangel på vilje, men på evne. Det er neppe formeget sagt at Den norske fagorganisasjon i løpet av de siste 10 år er den fagorganisasjon i verden som har ført de fleste og største faglige kamper for å fremme medlemmenes interesser og bevare de vunne fordeler. Vi vil her bare kortelig nevne at i 1924 førte Landsorganisasjonen og de tilsluttede forbund omfattende konflikter hvor ca. 50 000 medlemmer deltok, og med varighet fra 3 op til 7 måneder. I understøttelse til de streikende og lockoutede utbetaltes det ialt ca. 9 millioner kroner. I 1926, som også var et betydelig konfliktår, omfattet arbeidsstansene over 40 000 medlemmer og der utbetaltes samme år over 5 millioner kroner. I 1927, det år hvori omhandlede lån blev optatt hos Dem, omfattet konfliktene 15 000 medlemmer, og pågikk det år i ca. 3 måneder. I understøttelse utbetaltes samme år over 3 millioner kroner. Når vi dengang tiltross for at et forholdsvis lite beløp utbetaltes, sammenlignet med de to førstnevnte år, måtte opta lån, skyldes det at vår organisasjon ikke hadde vært istand til å samle nogen vesentlige midler i det tidsrum som gikk fra konfliktens slutt i juni 1926 og til i februar 1927 da konflikten begynte.

I 1928 førtes der en rekke konflikter hvorav en del imot de avsagte voldgiftsdommer i bygningsindustrien og de grafiske fag. I alt deltok det år over 6500 medlemmer i konfliktene. I understøttelse utbetaltes over 1 million kroner.

Det mest omfattende konfliktår som vår fagorganisasjon nogen gang har gjennomlevet var i 1931, da ialt over 50 000 medlemmer deltok i de av arbeidsgiverne iverksatte lockouter, som varte for den største del av den norske industri i 5 måneder og for cellulose- og papirindustrien i 6 måneder. I understøttelse utbetaltes dette år ialt 16½ million kroner hvorav fra Landsorganisasjonen 5¼ million kroner.

I de år som er nevnt her har den norske fagorganisasjon — forbundene — mottatt som bidrag fra de skandinaviske broderorganisasjoner ca. 9 millioner norske kroner. Dessuten har Landsorganisasjonen mottatt såvel bidrag som lån fra de skandinaviske broderorganisasjoner, betydelige beløp som tilsammen utgjør 4 à 5 millioner kroner.

De vil sikkert av disse tørre tall forstå at vår fagorganisasjon har

befunnet sig i en sådan kampsituasjon gjennom flere år at det ikke har vært mulig å innfri de forpliktelser som vi har til Deres organisasjon. Den gang lånet blev ydet i april 1927 blev det fra Deres organisasjons side meddelt oss i et brev som bekreftet den telegrafiske meddelelse om lånet, at «De russiske fagforeningers presidium anser dette lån som *langsiktig* og rentefritt. Terminene for dets amortisering foreslår De at Den norske Landsorganisasjon selv bestemmer på grunnlag av sine finansielle muligheter, samt hvor hurtig de norske fagforeninger kan komme sig av lockoutens følger.»

Spørsmålet om tilbakebetaling av dette lån har flere ganger vært behandlet i vårt sekretariat, men på grunn av nettop utkjempede kamper, eller muligheten for å komme op i nye har dessverre medført at vi ikke har funnet å kunne anvende såvidt store beløp som lånet andrar til. Vi beklager at forholdet har utviklet sig *således* men vi har ment at det vilde være vår plikt først og fremst å bruke den makt som organisasjonen har til å forsvare dens medlemmers interesser, og heri har vi trodd at De var enig.

Foruten de omfattende konflikter som er nevnt ovenfor har vi gjennom 4 år ført en konflikt i skogdistriktene, den såkalte Randsfjordkonflikt, omfattende ca. 1000 arbeidere, men hvor det til enkelte tider har vært iverksatt sympatistreik som har kostet fagorganisasjonen her i landet beløp som overstiger 1 million kroner.

I et av de spørsmål De stillet til Trygve Lie under konferansen 5 april, antyder De at det skulde ligge politiske motiver til grunn for lånet. Dette må vi på det bestemtste tilbakevise. I den konferanse som holdtes med U. S. S. S. R.'s fagorganisasjoners presidium den 21 april 1927 og hvor Johs. M. P. Ødegaard og Halfdan Jønsson deltok som representanter fra den norske fagorganisasjon, gav Ødegaard en fremstilling av den faglige situasjon sådan som den hadde utviklet sig fra 1926 og frem til det tidspunkt, samt hvilke krav arbeidsgiverne hadde stillet, og som de derefter hadde gått til lockout for å gjennomføre. Jønsson gav en *oversikt* over såvel forbundenes som Landsorganisasjonens økonomiske stilling, og begrunnet nødvendigheten av å få økonomisk bistand. Ingen av de to nevnte, som fremdeles er medlemmer av vårt sekretariat, deltok i drøftelser om politiske eller andre organisasjonsmessige forpliktelser, hvilket de heller ikke hadde mandat til. Deres mandat gikk ut på å orientere og informere den russiske broderorganisasjon om konfliktsituasjonen og vår organisasjons vanskelige økonomiske stilling. Det var under møtet den 21 april ikke nevnt med et ord fra nogen av presidiets medlemmer eller andre som deltok at den hjelp som blev ydet, skulde skje under visse politiske forutsetninger. Heller ikke var dette nevnt under nogen av de personlige samtaler som Ødegaard og Jønsson hadde med de daværende førende tilitsmenn, kameratene Jaglom og Dogadov i U. S. S. S. R.'s fagorganisasjon.

Tilbake av lånet skal det nu stå 500 000 kroner, men vi vil i denne forbindelse meddele at vårt sekretariat i 1929 under konflikten som Norsk Skog- og Landarbeiderforbund førte med Skogbrukets Arbeidsgiverforening, besluttet å utbetale dette forbund 100 000 kroner — et

hundre tusen kroner —. Dette beløp har vi kreditert oss på kontoen for vårt lån hos Dem, idet Sovjet-Unionens Skog- og Landarbeiderforbund, som Norsk Skog- og Landarbeiderforbund hadde gjensidighetsavtale med, under konferansen i Moskva i oktober 1929, hadde lovet å yde det norske forbund et økonomisk bidrag stort 100 000 kroner. Det var den gang gitt tilsagn om at dette bidrag eventuelt kunde utbetales av Den norske Landsorganisasjon som avbetaling på vårt lån hos Dem. Dessuten er det dekket forpliktelser for Norges Kommunistblad og Andelsforlaget «Ny Tid», og flere tillitsmenn innen Norges Kommunistparti i Arbeidernes Landsbank A/S for tilsammen kr. 62 102.34. Når vi har dekket dette beløp er det skjedd efter konferanse med Deres organisasjons representanter ved vår kongress i desember 1927, nemlig kameratene Evreinoff, Ginsburg og Milanova. Under en konferanse mens de opholdt sig her i Oslo på kongressen, erklærte de at de var enige i at dette beløp som var ydet til Norges Kommunistblad, Andelsforlaget «Ny Tid» og endel fremstående tillitsmenn innenfor Det Kommunistiske parti, skulde kunne dekkes av de midler som vi skyldte Deres organisasjon.

Det beløp som vi selv efter vår opfatning skylder Dem utgjør i norske kroner 337 897.66. Ved sekretariatets behandling av saken den 4 ds. besluttedes å meddele Dem at vi vil fremkomme med forslag til ordning av restgjelden såsnart man får oversikt over konfliktsituasjonen våren 1935. Når vi vil avvente tariffoppgjøret neste vår har det sin grunn i at den altoverveiende del av de overenskomster som blev oprettet ved konflikten avslutning 1931 har varighet til første halvår 1935. Vi må derfor regne med den mulighet at fagorganisasjonen kommer op i omfattende konflikter våren 1935. Det vil av den grunn være nødvendig for vår organisasjon å være så godt som mulig økonomisk rustet til tariffoppgjøret.

Vi har gjerne villet sende Dem denne redegjørelse for å vise at den norske fagorganisasjon gjennom alle år siden lånet blev ydet, har vært så hårdt økonomisk anstrengt at den i stor utstrekning på grunn av de kamper som er ført, har måttet søke solidarisk støtte hos sine broderorganisasjoner i andre land, først og fremst i Sverige og Danmark, og forsåvidt angår den hjelp som De ydet i 1927, også hos Deres organisasjon.

Vi tør anmode Dem om en bekreftelse på at De er enig i at kr. 337 897.66 som vi ovenfor har anført er det gjenstående gjeldsforhold.

Jønssons meddelelser blev tatt til etterretning.

Diét og tapt arbeidsfortjeneste.

Man gikk så over til valg- og budgettkomiteéns forslag til diét- og tapt arbeidsfortjeneste.

Fra komitéen forelå følgende meddelelse og innstilling:

«Komitéen har konstituert sig med *Konrad Nordahl* som formann og *Severin Arnesen* som sekretær.

Komitéen foreslår:

Ad: Kristian Rothaug's forslag angående utbetaling av tapt arbeidsfortjeneste for søn- og helligdager.

Komitéen innstiller forslaget til forkastelse.

Ad: Diét.

Den utenbys diét fastsettes til	kr. 18.00	pr. dag.	
« innenbys —«—	« 9.00	—	
Tapt arbeidsfortjeneste til	« 15.00	—	
Den utenlandske diét fastsettes til	« 30.00	—	+ <i>kurstap.</i>

Disse satser skal gjelde for kongressperioden.»

Konrad Nordahl: Valg- og budgjettkomitéen har behandlet spørsmålet om diét og tapt arbeidsfortjeneste samt det av Rothaug tidligere innsendte forslag om utbetaling av tapt arbeidsfortjeneste for søn- og helligdager. Vi innstiller imidlertid Rothaug's forslag til forkastelse. Med hensyn til diétten så har vi foreslått en reduksjon i de nuværende satser. Flere forbund har nu fastsatt 15 kroner, enkelte forbund endog mindre. Vi blev derfor enige om å redusere den innenbys diét med 1 krone og den utenbys med 2 kroner. Videre har vi foreslått at den utenlandske diét fastsettes til 30 kroner pr. dag og at de her foreslåtte satser gjelder for kongressperioden.

Haakon Berli foreslo:

Diét for utenbys settes til kr. 14.00 pr. døgn, innenbys kr. 9.00. Tapt arbeidsfortjeneste kr. 14.00 pr. dag.

Ordstyreren henstilte at man først behandlet og avgjorde Rothaug's forslag.

Oscar Karlsen: Når man ser på disse ting, så virker det urettferdig at samorganisasjonens representanter ikke skal ha betaling for helligdagene slik som enkelte forbund nu har det. Vi har i våre tariffer ikke bare at vi skal ha betaling for søn- og helligdager, men også med procenttillegg. Jeg tilhører et forbund som har det. Og de forbund som ikke har det bør ta det op på sitt første landsmøte.

Kristian Hansen: Det må dog være nogen forskjell på hvad man trekker ut av bedriftene og det man tar ut fra medlemmene. Med en slik begrunnelse synes jeg ikke forslaget er berettiget. Men de som bevislig har tap for søndager bør få det. De som ingen fortjeneste har på søn- og helligdager har ingen rett til å kreve betaling. Det er ikke moralsk forsvarlig heller.

Strekk blev satt.

Kristoffer Jakopsen: Jeg kunde godt være med på Rothaug's forslag når det gjelder de representanter som har fortjeneste på søndager. Men de som har fri bør ikke ha det. Det er helt uriktig å fastsette tapt arbeidsfortjeneste for fridager. Hvorfor skulde vi for øvrig ikke kunne sitte å arbeide gratis her en søndag, når vi ellers rundt i avdelingene stadig må finne oss i det.

Johan Hoff: Valg- og budgjettkomitéens forutsetning må vel være

at forbundene står fritt og at de betaler der hvor man er i arbeide i 7 dager. De har rimelig krav på det.

Karl Bratsberg: Jeg er uenig i Rothaug's forslag. Jeg kjenner til medlemmenes store vanskeligheter når det gjelder å betale kontingenten og derfor bør vi ikke gå til dette.

Martinius Karlsen: Jeg skulde anta at hvor lenge vi enn diskuterte dette, så vilde vi allikevel være like langt. Derfor skulde jeg anta at den heldigste løsning for å finne frem til en praktisk løsning vilde være at Landsorganisasjonen og forbundene forhandlet om en felles norm. Jeg vil tillate mig å foreslå:

«Kongressen henstiller til sekretariatet å opta forhandlinger med samtlige forbund om en ensartet godtgjørelse for diét- og tapt arbeidsfortjeneste ved kongressen o. lign.»

Martinius Hermansen: Hvad kongressen enn gjør så la det ikke smake vondt av det forslag vi vedtar. La oss iallfall ikke vedta ting som ligger utenfor det vi har krav på. Man stemte ved åpningen av kongressen ned forslaget om nedsettelse av arbeidstiden, nu ser det ut til at man så å si vil ha overtidsbetaling.

Ordstyreren: Jeg vil gjøre representantene oppmerksom på forretningsordenens punkt 5 hvor det bl. a. heter: Intet nytt forslag kan optas efterat det er besluttet satt strek med de innregnede talere. Imidlertid er Karlsens forslag en henstilling til sekretariatet og jeg vil derfor foreslå at det oversendes dit.

Votering: Ordstyrerens forslag blev vedtatt. — Derefter blev valg- og budgетtkomitéens forslag om å *forkaste* Rothaug's forslag vedtatt mot nogen få stemmer. —

Ved alternativ votering mellem valg- og budgетtkomitéens innstilling og Haakon Berlis forslag, blev valg- og budgетtkomitéens satser for diét og tapt arbeidsfortjeneste vedtatt. — Likeledes blev komitéens innstilling for utenlandsk diét vedtatt og at satsene skulde gjelde for kongressperioden.

Halvdan Jønsson: Foran stortingsvalget blev der som bekjent nedsatt en komité fra fagorganisasjonen for å aktivisere de fagorganiserte til sterkere inngang i valgkampen. I den anledning blev det også utlignet en ekstrakontingent av 6 og 3 kroner henholdsvis på helt- og halvtbetalende medlemmer. Den kontingent som derved inuikom dekket utgiftene ved stortingsvalget. Foran kommunevalget blev det besluttet at fagorganisasjonen fortsatt skulde gå inn i valgkampen og være med å gjøre sitt til et godt resultat. Sekretariatet besluttet også å la sig representere i en felleskomité med representanter fra partiet, ungdomsfylkingen, idrettsforbundet og Oplysningsforbundet. Det blev besluttet å utligne en ekstrakontingent å kr. 1.50 og det skulde ha vært nok. Men enkelte forbund har ikke maktet å innbetale det ennu og der er således opstått en differanse på rundt regnet 100 000 kroner. Av dette beløp har sekretariatet besluttet å forskuttere 75 000 kroner. Den differanse som fremdeles er til stede må dekkes av Landsorganisasjonen; men de beløp som går inn senere fra forbundene må selvfølgelig da gå til dekning av det som er utbetalt. Jeg vil foreslå for kongressen:

Kongressen bemyndiger sekretariatet til å dekke den differanse som

opstår mellom det utbetalte og det av forbundene innbetalte beløp. De beløp som herefter måtte bli innbetalt av forbundene går til fra drag.

Lars Bakken: Jeg vet ikke om det var jeg som hørte feil eller om det rablet for Jønsson. Jeg synes det gruses svært med fagorganisasjonens penger nu. Hvad yder D. N. A. selv? De 100 000 kroner som her mangler er Landsorganisasjonen uvedkommende.

Halfdan Jønsson: Beslutningen gikk ut på at der skulde innbetales kr. 1.50 og med et medlemstall av 150—160 000 så skulde man selv kunne regne ut hvor meget der er kommet inn når jeg sier at der fremdeles mangler omkring 100 000 kroner.

Wiktor Nilsen: Vårt forbund har utbetalt 43 000 kroner. Skulde vi gå med på et forslag så må det settes en grense for beløpet slik at det ikke kan bli 200 000 kroner. Jeg er for øvrig mot bevilgninger til politiske formål.

Ivar H. Leveraas: Det er et gledelig tegn at fagorganisasjonen så sterkt har interessert sig for den politiske kamp og gått inn for den. Vi må ta konsekvensen av den reaksjon vi ser om oss alle vegne. Det er nødvendig at den faglige organisasjon er i nøie samarbeide med D. N. A. Jeg vil anbefale Jønssons forslag.

Karl Bottenvand: Når man vet om vanskelighetene med den ordnære kontingent og ser at der utlignes 6 kroner til D. N. A. så må man også forstå at medlemmene reagerer. I Sulitjelma blev det nevnt at de 6 kroner var for å betale til stortingsvalget; men det blev benektet. Hos oss er de fleste medlemmer partiløse eller upolitiske og det er ikke riktig å ta også fra disse. Sulitjelma-arbeiderne vil reagere sterkt her; D. N. A. kjører hårdt frem nu.

Strek blev satt.

Oscar Torp: Det er selvfølgelig slik at det kan reises kritikk mot den praksis som er innført i de siste år i fagorganisasjonen når det gjelder disse ting. Men forutsetningen er jo at man er enig i grunnlaget. Fagkongressen sist gikk også inn for samarbeide med D. N. A. og man besluttet videre å gå til kamp mot de klassefiendtlige lover i forbindelse med partiet og vår stortingsgruppe. Derfor foreslo vi også at fagorganisasjonen skulde gå aktivt inn i valgkampen. Ikke for D. N. A.'s skyld; men like meget for fagorganisasjonens skyld. Når det gjelder den siste valgkamp — stortingsvalget — så har alle arbeiderforsamlinger — og jeg har vært i mange — sagt at de er enig i det som der blev gjort. Det har ikke vært nogen uenighet når det gjelder arbeidere om betydningen og nødvendigheten herav. En valgkamp koster penger. Det vet alle. Vi hadde satt op et budgett; men vi måtte slå adskillig av på dette og redusere på mange poster. Valgkampen i 1936 er allerede begynt og det er klart at den vil koste penger. Det norske Arbeiderparti går ikke til Landsorganisasjonen for å be om bidrag i almindelig forstand. Men fordi at selve fagorganisasjonen, dens virksomhet, dens mål er bundet sammen med partiets interesser. Det er fellesskapet her; vi må frem på alle fronter. I 1934 forela vi saken på ny for kommunevalgets vedkommende for et felles forbundsstyremøte og jeg gikk sterkt inn for at fagorganisasjonen fortsatt skulde være med og forfølge seiren fra stortingsvalget i 1931. Det var i vår felles-

interesse. Om vi kunde vinne videre frem. Jeg regnet da med 225—250 000 kroner og jeg spurte om vi kunde disponere ut fra det. Og det blev det svart ja til. Jeg henstiller til kongressen å gi den bemyndigelse som her bes om. Vi vil ikke bruke en øre mere enn hvad der medgikk. Vi vil ha balanse. Men man skal heller ikke være blind for den alvorlige situasjon vi er oppe i og at det vil kreves enda større offer i fremtiden. Er det f. eks. nogen urimelighet i at de som sjelden er ute i kamp er med og betaler? Sett ut fra arbeiderklassens interesser vil det bli enda mere påkrevet å støtte op om den politiske kamp. Har de derfor klassens interesser for øie så må man forstå at frem skal vi og da må man ta løftene. Det er Landsorganisasjonen som kan ta løftet her, ikke noget politisk parti. (Bifall.)

Thor Hogga: Alle som har nogen som helst rede på saken skulde innrømme at det er riktig at vi får samarbeide. Det er da nødvendig å henvende sig til Landsorganisasjonen; men det er ikke sikkert at medlemmene utover forstår det. Og det opstår vanskeligheter med kontingenten, at den er for høi, når man ser at det går så meget til partiet. Man må derfor ha rett til å si at det må være en begrensning. Dermed vil jeg ikke ha sagt at man ikke skal yde. Jeg kan ikke stemme for Jønssons forslag. Anleggsarbeiderne, grovarbeiderne utover med den lave betaling kan ikke klare å fortsette slik. Sekretariatet og ledelsen må begrense utgiftene til dette formål.

Votering: Halfdan Jønssons forslag blev vedtatt mot 15—20 stemmer.

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet tirsdag 27 november.

Ordstyrer: *John Skaarvold.*

Protokollen fra gårsdagens eftermiddagsmøte blev referert og godkjent uten bemerkninger.

Stortingsmann Steen — partiets representant i foreningskomisjonen — ved siden av Halvard Olsen møtte nu.

Nils Hansen: I forbindelse med dagsordenens punkt 14 hadde jeg tenkt å stille et forslag. Jeg vil ikke motivere forslaget nu, men foreslå det oversendt valgkomiteen. Forslaget går ut på:

«Kongressen henstiller til valgkomiteén snarest å fremkomme med forslag på en spesialkomité, som får i oppdrag å gi kongressen en oversikt over den våbenproduksjon som foregår på Raufoss og Kongsberg samt fremkomme med forslag om hvad der fra fagorganisasjonens side kan gjøres for å stanse våbenproduksjonen ved nevnte bedrifter.

Det forutsettes at komiteéns utredning foreligger i forbindelse med behandlingen av punkt 14 på dagsorden.»

Votering: Forslaget blev oversendt valgkomiteen.

Oscar Torp: Ved brannen i Folkets Hus gikk også adskillige av Landsorganisasjonens årsberetninger med. Sekretariatet henstiller til de representanter som ikke har bruk for beretningene å levere de tilbake.

Punkt 3: De arbeiderfiendtlige lover.

Så fortsatte man behandlingen av dagsordens punkt 3, tidligere punkt 7: *De arbeiderfiendtlige lover* — hvor Landsorganisasjonens juridiske konsulent, overrettssakfører *Trygve Lie*, hadde begynt sitt innledningsforedrag mandag formiddag og så avbrudt av hensyn til regnskapsbehandlingen. Nu fortsatte han.

Trygve Lie: Jeg avsluttet igår mitt innledende foredrag etter å ha gitt en oversikt over fagorganisasjonens kampmidler. I denne oversikt manglet et punkt som heller ikke omfattes i innstillingen, nemlig spørsmålet om generalstreik. Lie gav så en omtale av dette kampmiddel, dets betydning i visse situasjoner og om de herom førte diskusjoner, nasjonalt og internasjonalt. Spørsmålet foreligger også, uttalte Lie videre, i en rekke av de forslag som er innsendt og kongressen må ta standpunkt. Den foreliggende innstilling sier intet om det. Men det var meningen å gi en muntlig redegjørelse. En politisk generalstreik er tillatt. Men det kan kun være spørsmål om dens anvendelse i en endelig maktkamp. Det blir da å undersøke om en generalstreik kan føre frem. Det må ikke være en frase, det må heller ikke bare være et skremmeskudd. Det må bak en slik beslutning stå handling. Hele fagorganisasjonens ekspansjonskraft er stoppet ved boikottloven. Ved bedrifter under 10 arbeidere kan vi ikke gå til boikott og ved bedrifter over 10 kan vi bare gå til åpne sympatistreiker. Vi trykkes tilbake. Det er herunder spørsmålet er reist om vi skal la oss seigpine eller ta kampen med en gang. Her ser vi at de sterke arbeiderorganisasjoner i Østerrike, Tyskland, Spania og andre steder ikke maktet kampen. Jeg er fullt ut opmerksom på innvendingene om at de tok kampen for sent. Men da stiller spørsmålet sig slik for oss: Er vi nådd så langt at kampen kan tas? De vil opdage at på det tidspunkt de nevnte arbeiderorganisasjoner tok kampen så hadde disse organisasjoners makt og innflydelse kulminert. Vi er fremdeles på vei mot maktposisjonene. Men vi må vise forsiktighet. Jeg ser tingene således at det som kunde danne grunnlaget for fasisme og nazisme her i vårt land vilde nettop være en slik beslutning. Qvisling og de andre venter på overilede beslutninger. Jeg tror derfor at vår innstilling ellers gir klart uttrykk og at den er så positiv som den på det nuværende tidspunkt kan være uten å sette noget i fare. Som en siste utvei må generalstreiken tas, men derom foretar man ikke høitidelige beslutninger på en kongress. Tilliten må være tilstede mellem den faglige og politiske arbeiderbevegelse. Beslutning herom må fastsettes av generalstaben. Så kommer det fjerde våben som med held kan anvendes og det er fagorganisasjonens handlinger på det politiske område, nemlig ved å føre alle de fagorganiserte arbeidere til politisk kamp mot loven. Det er det viktigste ved siden av de to første jeg nevnte. Den politiske arbeiderbevegelse går helt inn for arbeiderklassens interesser. Fagorganisasjonens deltagelse i stortingsvalget og kommunevalget har vist at det var rett. De ting vi her trekker op må ikke på noget punkt krysses de politiske beslutninger. Derfor har innstillingen vært forelagt den samarbeidskomité vi har. Jeg tror innstillingen som den er efter disku-

sjonene i Samarbeidskomitéen og i 9-mannskomiteen er i overensstemmelse med de retningslinjer partiet har trukket opp på sitt siste landsmøte.

I tillegg til aktiv politisk virksomhet kommer så opplysningsarbeidet. Det er delt i to grupper. Der har vi først den virksomhet som drives av Opplysningsforbundet. Det annet er regulært agitasjonsarbeide i forbindelse med partiet. Det er deltagelsen i valgkampen, i partiets forskjellige agitasjonsuker og pressen. Og så tilslutt det som angår vår daglige virksomhet i fagorganisasjonen. Dette stadig å forbedre arbeidernes livsvilkår.

Jeg har da behandlet de forskjellige kampmetoder og fremgangslinjer som kan lede til at vi får vekk boikottlovene.

Så tilslutt noen ord om avstemningsreglene. De kom istand etter forslag fra den såkalte «foreningskomisjon». Da forslaget forelå blev saken drøftet inngående og man innkalte representantskapet som gikk inn for å få disse regler utsatt. Der holdtes landsomfattende demonstrasjoner 8 juli. Men på tross av arbeidernes tydelige vilje, blev avstemningsreglene vedtatt. Spørsmålet er da nu på hvilken måte vi skal få dem ut av verden; gjøre dem illusoriske og overflødig. I den anledning blev det besluttet å henstille til sekretariatet å utarbeide felles avstemningsregler. De vil bli fremlagt senere. Jeg tror å kunde si at hvis disse avstemningsregler blir vedtatt og inntatt i en hovedtariffavtale så vil loven om avstemningsregler i arbeidstvistloven bli ophevet, sannsynligvis i løpet av 1935. Målet med denne innstilling er å få lovbestemmelsen ophevet.

Så er det enda en lov som vi må se på og det er en av de farligste som vi har, nemlig forbudet for Vinmonopolets arbeidere og funksjonærer mot å gå til streik. Det var en panikklov. Men fordi vi her står overfor det første rene streikeforbud så er det viktig å få forbudet ophevet. For ellers kan vi i neste omgang få lignende lover for andre virksomheter. Men allerede før må grunnlaget for en kamp legges og det kan bare gjøres ved at kongressen beslutter igangsatt et iherdig opplysningsarbeide. Det er for øvrig noget som fremdeles behandles av de politiske partier. Enda vandrer fagorganisasjonen den brede vei. På tross av alt har fagorganisasjonen marsjert fremover og jeg hadde nærsagt: med freidig mot. Ja kanskje av og til litt for freidig. Og de andre har spekulert i hvad som skulde gjøres mot oss.

Seiren i 1933 skapte alvorlige drøftelser blandt bondepartiets folk om det var riktig å vedta boikottloven. Jeg tror appetitten er minsket. Vi har fått en pause i lovgivningen. Jeg tror som sagt at appetitten er minsket. Men hvis det skulde komme nye lover må sekretariatet og centralstyret få en generell fullmakt til å gjøre alt hvad der står i organisasjonens makt for å forhindre det som kan svekke organisasjonens slagkraft. I 9-mannskomiteen foreligger bare en dissens nemlig fra Disenåen i Oslo faglige Samorganisasjon. Jeg synes ikke det er nødvendig å polemisere mot den i et innledningsforedrag. Dissensen vil vel for øvrig bli nærmere motivert av ham selv. Innstillingen er enstemmig tiltrått av sekretariatet og Samarbeidskomitéen. Det er ikke nogen resolusjonsinnstilling, som man kan forelegge en uansvar-

lig forandring. Det ligger et ønske, et grunnmotiv bak, og det er: kampen mot de arbeiderfiendtlige lover, frem til kamp sammen med partiet, frem til kamp om samfundsmakten i Norge. (Sterkt bifall.)

Ordstyreren refererer nu sekretariatets innstilling som går ut på:

1. Arbeidet for å få straffelovens § 222 II ophevet fortsettes og skjerpes.
2. a) Sekretariatet — eventuelt representantskapet — bemyndiges til i samråd med vedkommende forbund å gå til åpen sympati-streik for så vidt en konflikt på grunn av boikottloven ikke kan løses på annen måte. I sådanne tilfelle kan sekretariatet — eventuelt representantskapet — beslutte at den samlede organisasjon bærer utgiftene.
- b) Sekretariatet bemyndiges til sammen med arbeidernes Oplysningsforbund å iverksette et bredt planlagt opplysningsarbeide om de arbeiderfiendtlige lover.
- c) Sekretariatet gis fullmakt til sammen med Det norske Arbeiderpartis centralstyre å fortsette arbeidet for å få lovene av 1933, inneholdende boikottbestemmelser m. v. og streikeforbud for Vinmonopolets funksjonærer og arbeidere ophevet.

For at denne kamp skal bli mest mulig effektiv bemyndiges sekretariatet til å anvende de nødvendige midler til opplysnings- og agitativ virksomhet. Denne virksomhet skal drives sammen med Det norske Arbeiderparti.

3. Hvis det skulde fremkomme nye forslag til arbeiderfiendtlige lover, bemyndiges sekretariatet til sammen med forbundene og i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre å treffe beslutninger som kan forhindre nye angrep på fagorganisasjonen. Skulde situasjonen nødvendiggjøre det, innkalles representantskapet.

Rolf Olsen: Det fremgikk av Lies redegjørelse at vi hadde fått så mange tvangslover at arbeidet syntes nyttesløst fra fagorganisasjonens side når det gjaldt å vareta medlemmenes interesser. Han trodde imidlertid at de borgerlige partier vilde opheve disse lover. Det var «om» eller «men» eller «kanskje». Vi er imidlertid en arbeiderklasse i fremmarsj. Det har vi sett av organisasjonens vekst. Når vi så ennvidere kan konstatere at vi også rent politisk er i fremgang, så er det ikke underlig at arbeiderne blev misfornøyd når de så den høieste ledelse var med på å anbefale nye tvangslover. Vi har sett at borgerpressen har viet denne kongress stor oppmerksomhet, og de tror at kongressen vil gå inn for den borgerlige fornuftslinje. Jeg tror imidlertid at kongressen har avgjort sitt standpunkt, at den vil klassekamp-linjen og ikke samarbeidslinjen. På tross av demonstrasjonen 8 juni vedtok stortinget loven, sa Lie. Det er vel ikke så forunderlig når Peersen kunde si i stortinget at fagorganisasjonens øverste ledelse var gått inn for loven. Da vi her i byen behandlet avstemningsreglene etter innledningsforedrag av redaktør Tranmæl, var det enstemmighet om at den linje som her var fulgt og den slags lover måtte fordømmes. Den demonstrasjon vi hadde i Oslo fikk en tilslutning som aldri før.

Også borgerpressen måtte innrømme det. Vi fagorganiserte arbeidere har helt siden 1915 vedtatt milelange resolusjoner og protester. Men vi har også sett og har i frisk erindring bygningsarbeidernes kamp mot voldgiftsloven, en kamp som gav loven dødsstøtet. Vi bør være disse kamerater takknemlig. Man sier at denne kongress står på vendepunktet. Det er vel riktig vurdert. Skal vi, som sekretariatet foreslår, slå inn på en linje med borgerskapet? Eller skal vi slå inn på klassekampen? De tyske socialdemokrater gikk også i sin tid inn for denne halvhet som her foreslåes. De slo av på sine krav. Vi så resultatene. De valgte Hindenburg og fikk Hitler. Vi har valgt arbeidskjøpernes forslag og kan hende vi får Quisling. Det er det Oslo og Omegns Samorganisasjon ikke vilde være med på. Og de hadde ikke tillit til den ledelse som fører oss slik frem. Jeg vil opta mitt forslag fra igår:

«Kongressen tar avstand fra sekretariatets beslutning om godkjenning av «Arbeidsfredskommisjonen»s (foreningskommisjonens) forslag til nye avstemningsregler.

Kongressen uttaler at de av sekretariatets medlemmer som har stemt for dette forslag ikke har kongressens tillit.»

Gunnar Disenaen: Når man hørte Lies innledning, så kunde man være enig i de almindelige betraktninger, men fra disse og til innstillingen er et langt sprang. Når jeg ikke kunde være med på innstillingen så var det på grunnlag av kongressens beslutning i 1931 som kraftig sa fra. Vi har sett at siden kongressen i 1931 har vi fått den ene lov etter den andre, så kongressbeslutningen er blitt en papirbestemmelse. Det er klart at vi skulde reist oss til kamp. I stedet har vi sett at organisasjonen har søkt å finne frem til de smutthull som lovene har og som kan brukes. Det er å anerkjenne lovene. Etter avstemningsreglene i 1934 fikk vi sterke protester, og vi trodde at sekretariatet etter det vilde ha kommet med en annen innstilling. Det forslag vi har innsendt sies å være et kommunistisk forslag. Vi teller ca. 600 representanter i vårt representantskap og det er bare 9—10 kommunister. Og beslutningen er *enstemmig*. I forslaget har vi trukket tilbake siste pasus i punkt 1 og siste linje i punkt 2. Når jeg har fremmet mitt forslag så er det fordi jeg mener det må sies fra. Vi har sett hvordan det har gått andre steder hvor organisasjonen har bøiet av. Kongressen må nu si tydelig fra, og det må bli hovedorganisasjonens linje å gå inn for min dissens. Jeg har ikke noget imot sekretariatets innstilling om opplysningsvirksomhet og benyttelsen av åpne sympatistreiker, men vi må gå videre. Kongressen må nedsette en komité for å utarbeide retningslinjer for å sette loven ut av kraft. Jeg vil derfor anbefale at man stemmer for følgende i stedet for sekretariatets punkt 3:

- «1. De av Stortinget vedtatte boikott- og kneblingslover skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité som innen en måned etter kongressens avslutning utarbeider retningslinjer for å sette loven ut av kraft. I enhver bedrift og på enhver arbeidsplass må de respektive fagforeninger gå inn som leder for kampen mot disse lover.

2. Hvis der i den kommende tid foreslåes nye tvangslover eller skjerpelse i de lover og bestemmelser som eksisterer, skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å hindre dette.
3. Hvis der fra nogen tillitsmann eller fra ledelsens side kapituleres overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen, skal vedkommende straks avsettes fra sin funksjon og erstattes med ny.»

I. B. Åse: Jeg anser det som en selvfølgelig ting at samtlige kongressdeltagere er enige om å sette alt inn på å opheve de lover og bestemmelser som borgerskapet søker å bremse fagorganisasjonen med. Disse lover har gjort fagorganisasjonen til redskap for staten og ikke bare det, men også for arbeidskjøperne. Min erfaring fra mitt arbeide i organisasjonen er blitt det. Spørsmålet er: hvordan skal kampen føres. Vi har vedtatt resolusjoner og jeg har selv vært med på det og lyse død og fordærvelse over samfundet. Men det er ikke nok. Det må optas et planmessig arbeide for å undergrave disse lover. Vi må føre kampen på to fronter, den legale og den illegale front. Den siste er vel ny for mange; men vi må slå inn på det hvis vi skal komme frem. Jeg kan understreke hvad Lie sa om generalstreiken. Skal vi få utrettet noget må det gjelde arbeidernes kamp på arbeidsplassen. Men dertil kreves et intenst opplysningsarbeide. Mange arbeidere forstår det og har også anvendt det med held. Men man vil se at det mer og mer griper om sig. Det har ofte vært talt om at den ledelse som nu sitter ikke har respekt. Hvorfor? Jo fordi den ikke har gått arbeidskjøpernes ærender. Når det er sagt at et intenst opplysningsarbeide må til, så er det meningen å gjøre arbeiderne oppmerksom på og begripelig nødvendigheten av å føre kampen på alle fronter, også for å gjennomføre det Disenåen mener er riktig. Når det gjelder generalstreik, så er ikke det et almindelig kampvåben. Det settes heller ikke i verk ved enhver anledning. Grunnlaget må være så alvorlig at kampen virkelig settes inn for samfundsmakten. Hvordan står vi i så måte? Står vi anderledes enn i andre land? Jeg tror vi må si nei. Borgerskapet står rustet og har sikret sig sin rent klassemessige hær, som skal anvendes mot arbeiderne i gitte tilfelle. Det må vi innstille oss efter og det må enhver ledelse være oppmerksom på.

Neimi Lagerstrøm foreslo:

«Punkt 1 i komitéens forslag utgår og Disenåens forslag til punkt 3 settes som punkt 1.»

Peder Framnes: Det later til å herske rørende enighet om at kampen skal skjerpes og føres for full musikk. Så det er unødvendig å komme inn på det. Men det kunde vært riktig å komme nærmere inn på det som er skjedd tidligere. Jeg forstod Lie slik at han foruten å skulde innlede saken så var han samtidig en slags forsvarsadvokat for sekretariatet. Vi synes imidlertid saken har hatt en merkelig behandling. Arbeiderklassen er på fremmarsj; men hvilke generaler er det vi har? Eftersom vi går frem jo mer lunkne blir generalene og vi får reist en rekke forhindringer foran oss. Det kan være riktig som Halvard Olsen sa at det var en uriaspost man var satt på i foreningskommisjonen.

Men når man har så mange beslutninger bak sig om ikke å være med på å kneble arbeiderklassen så skulde stillingen vært klar og grei, selv om de var med i en slik kommisjon. De måtte kunde si fra at de ikke vilde være med på nye lover; men foreslå ophevet de man allerede hadde. Det skulde vært et greit standpunkt. Lie sa at fagforeningene ofte hadde mindre oversikt over de følger en beslutning kunde ha. Det kan være så. Sett ovenfra. Men hvem må svi for beslutningene? Jo, medlemmene. Derfor har også medlemmene krav på at man nu går inn mot alle disse kneblingslover. Det var jo også et medlem av partiet med i denne kommisjon og i kombinasjon går de to i samarbeide om å få nye lover. En slik konklusjon vil vi ikke ha.

Valdemar Nielsen: Da de organiserte arbeidere fikk se resultatet med avstemningsreglene stilte arbeiderne sig det spørsmål: kan det være mulig? Og enda et: med hvilken rett? Har sekretariatet noget med å vedta lover for den hele fagorganisasjon? Hvad behandlingsmåten av denne sak angår så har det vært skumlet om at enkelte sekretariat-medlemmer og varamenn holdt sig vekk fra dette møte, hvor avstemningsreglene første gang behandledes. Regelen for sekretariatmøtene er at dagsorden ikke omsendes til medlemmene. Det var 20 mars møtet holdtes og det var samme dag partiets kriseplanmøter holdtes rundt omkring i landet. Saken har ikke fått den organisasjonsmessig riktige behandling. Ellers blir det ofte gått frem på den måte at man innkaller forbundsstyremedlemmene for å få det bredest mulige grunnlag. Nu kom det møte først efter at Halvard Olsen og Steen hadde stemt. Landsorganisasjonen er kompromitert. Det må skje en forandring og det må kongressen sørge for. Når vi ser på de forskjellige bestemmelser i meglingsloven så ser vi at meglingsmannen snart har den hele makt. Vi har flere eksempler på det. Og arbeidsgiverne har innført individuelle opsigelser og det på tross av Halvard Olsens uttalelser om at de ikke skulde gjøre det. Nu har vi således både loven og arbeidsgivernes individuelle opsigelser. Vi er kommet inn i en blindgate og det er som Håkon Lie sa i sin hilsningsstale ved åpningen at kommer vi ikke ut av den så er det fare på færde. Kongressen må fastslå om det skal være et diktatur ovenfra som skal bestemme alle ting. Eller om det skal bygges på demokrati, bygges efter den linje som har bragt fagorganisasjonen frem til den maktstilling den har idag.

Halvard Olsen: Efter alt det som er talt og skrevet om denne sak er det nødvendig å fremkomme med noen bemerkninger eller en redegjørelse. Innstillingen fra sekretariatet i saken er enstemmig. I den 9-mannskomite som har behandlet saken og som har fremmet innstillingen var det 1 dissens. Ellers er den også der enstemmig. Jeg finner det i denne forbindelse nødvendig å minne litt om organisasjonens historie. Vi har sagt at vi hadde fri kamprett for fagorganisasjonen her i landet. Det er riktig det. Vi har ikke hatt nogen lov som gav oss den rett. Men vi hadde det før vi kom inn i den situasjon da vi begynte med tariffavtaler. Der fraskrev man sig retten til å gå til kamp i tariffperioden. Man hadde bestemmelser derom, og man hadde også bestemmelser om hvordan rettsvister skulde løses når de opstod i tariffperioden. Det var ikke spørsmål eller tale om å gå til arbeids-

stans av den grunn. Dette grunnlag har det vært innenfor fagorganisasjonen i alle år, og vi må være opmerksom på det i forbindelse med denne sak. Vi fikk den første lov av 1915 som hadde 3 kapitler: *Tvungen megling, rettsvisters løsning* og et kapittel om *tvungen voldgift*. Det lykkes oss den gang å få det siste kapittel ut av loven, men det blev gjort gjeldende i 1916 og den har vært gjort midlertidig gjeldende flere ganger og blev ikke fornyet etter sin utløpstid i 1928. Hvordan er så stillingen til tvungen megling? Det har vært respektert. Arbeidsretten — til løsning av rettsvistene — den har vært anvendt kanskje mest av arbeiderne. Disse ting har vært godkjent helt siden loven kom i 1915. Loven som vi fikk av 1915 har vært uforandret helt til 1927. Da fikk vi en del forandringer, vesentlig skjerpelse av straffebestemmelsene og at om organisasjonene skulde ha bevisbyrden om at den ikke hadde optrådt ulovlig eller tariffstridig. Vi fikk også straffelovens § 222 II og, som Lie også redegjorde for, har satt arbeiderne i en undtagelsesstilling og som har gjort at vi har kalt de arbeiderfiendtlige lover — *tukthuslover*. Det blev i 1926 nedsatt en kommisjon av regjeringen bestående av Valentin Voss, formann, ekspedisjonschef Carl Platau og sorenskriver Gerhard Wiesener (Stord), og etter flere gangers behandling i sekretariatet og mellom forbundene og sekretariatet så blev vi med i den kommisjon, og arbeidsgiverne blev også med. Dahl fra Arbeidsgiverforeningen og Kittelsen fra Papirindustriens Arbeidsgiverforening og Teigen og mig fra Landsorganisasjonen. Den kommisjon hadde også til behandling det centrale vi her behandler, nemlig avstemning under offentlig kontroll. Det var reist av Norem fra Stavanger. Arbeidsgiverne rykket også frem. Vi deltok i det kommisjonsarbeide, Teigen og jeg. Og jeg får si, uten at det skal bli utlagt som selvros, at det lykkes Teigen og mig å få forhindret det. Takket være at vi fikk Valentin Voss til å gå inn for vår opfatning. Jeg nevner dette for at det ikke skal være nogen tvil om min opfatning eller om organisasjonens opfatning til avstemningsregler under offentlig kontroll. Kravene den gang gikk ut på at både organiserte og uorganiserte skulde stemme ved tariffspørsmål. Man vilde videre iunføre aldersgrense for hvem som skulde ha rett til å stemme. De unge skulde ikke få stemme. Vi fikk avlivet det forslag. Så blev det nedsatt en ny kommisjon, den såkalte Paal Bergske kommisjon, med Valentin Voss og fylkesmann Seip. Vi behandlet spørsmålet om deltagelse i kommisjonen i sekretariatet og sammen med forbundene. Vi vilde ikke delta i kommisjonens arbeide. På forespørsel fra regjeringen om deltagelse, svarte vi nei. Vi deltok ikke. Det blev så siden fra Paal Berg forespurt om vi ikke var villig til å delta i uforbundne og frivillige forhandlinger i kommisjonen, idet de 3 medlemmer i kommisjonen i stedet for lovlinjen vilde gå *overenskomst*-linjen og få regler fastsatt mellom partene. Vi deltok, men forhandlingene blev avbrutt ved lockouten i 1931. Midt under denne fikk vi, som dere vet, regjeringsskifte. Mowinkel gikk, vi fikk bonderegjeringen. Jeg vil ikke gå nærmere inn på den ting nu igjen; men det kunde være grunn til det. Midt under en vanskelig situasjon får vi et regjeringsskifte, uten at det spørres i sekretariatet eller partiet. Jeg har laget den påstand og jeg vil gjøre det her også: Det regjeringsskifte kostet oss 3

måneders lengere kamp og kanskje også 3—4 pct. mer i lønnsreduksjon. Nu det var jo en postmester som var vårt partis representant i protokollkomitéen, og som senere blev borgermester som ordnet den sak. Når man taler så meget om organisasjonsmessig behandling vil jeg minne om det. Denne Bondepartiregjering, hvis resultat vi kjenner nedsatte den såkalte Øvergårdske kommisjon som skulde se på Fagforeningsspørsmålene og i den skjærpede form som Arbeidsgiverne i den første kommisjon av 1926 hadde fremkommet med. Den Øvergårdske kommisjon fremkom med et hastverks arbeide. Lie har redegjort for det. Men den veltet overende det arbeide Bergs kommisjon var kommet til. Det var enstemmighet i sekretariatet om at vi ikke vilde være med i den nye kommisjons arbeide. Bondepartiregjeringen gikk av. Men vi fikk allikevel boikottloven, som vi alle er rørende enige om er et overgrep mot fagorganisasjonen. Men vi fikk den; den blev vedtatt ifjor. Og jeg er enig i de betraktninger som er gjort gjeldende om at den lov må bekjempes. Men på den annen side skal man være oppmerksom på at det er ikke så lett for den Norske Fagorganisasjon å føre den kamp. Det er faktisk den samme lov som foreligger nu i Sverige. De har Arbeiderregjering og Landsorganisasjonen i Sverige hadde ikke nogen prinsipielle innvendinger mot loven. Det har aldri vært tvil innen ledelsen i den faglige bevegelse når det gjelder boikottloven. Så kommer jeg til det siste avsnitt nemlig den kommisjon som blev opnevnt av Movinckels regjering. Det var en parlamentarisk kommisjon. Stortingsmann Steen fra arbeiderpartiet, fylkesmann Norem fra høire, godseier Wankel fra bondepartiet og sorenskriver Peersen fra venstre. Disse 4 blev opnevnt av Stortinget og med partiens billigelse. Jeg sa parlamentarisk kommisjon, idet regjeringen opnevnte 3 personer nemlig Pål Berg, direktør Dahl og efter konferanse i sekretariatet blev jeg med. Jeg vil fortelle det her at jeg vegret mig for å gå med. Jeg visste hvilket materiale som forelå. Men på tross derav besluttet sekretariatet det og regjeringen opnevnte mig. Kommisjonen skulde behandle alle økonomiske organisasjoner innenfor samfundet. Lie blev opnevnt som min varamann og han møtte enkelte ganger. Kommisjonen hadde et utstrakt mandat, men den tok dog ut et spørsmål som den mente var nødvendig av hensyn til de store arbeidskamper som man ventet i 1935. Pål Berg tok det op og slik var det at spørsmålene om forandringer i meglingslovens §§ 27, 35 og 36 kom op. Kommisjonen har ikke fått behandlet nogen av de andre tukthus bestemmelser. Bare dette ene. Såvidt jeg har opfattet det, av sekretariatet og representantskapet, så har det ikke vært uenighet om forandringene i meglingsloven. Tvertimot. Vi ser et fremskritt der i demokratisk retning. Det har alltid vært klaget og innvendt at man fikk for liten tid når man kom frem til sine særkrav. Man har ikke fått anledning til å diskutere de saker og spørsmål som man mente å ville bære frem i arbeidernes interesse. Derfor var man enig i at megling måtte kunne optas før opsigelse av selve plassene. Efter den nye lov skal meglingsmanner følge med å kunde forhandle og megle før der foreligger opsigelse. Det er en stor fordel for oss. Det er heller ikke derom stor uenighet mellem oss. Ja, jeg har selvsagt

lest kommunistpressen. At også det er en tukthus bestemmelse. Men de kan ikke da ha hatt rede på den gamle og nye lov. Det har ikke vært mulig å få ordentlige forhandlinger istand hittil. Det har bare vært skinnforhandlinger og spillfekteri. Nu er det adgang for meglingsmannen nårsomhelst å kunne innkalde til forhandlinger og megling. Så er det en annen bestemmelse; den som det er så stor uenighet mellom oss nemlig i § 36 A. Der stod vi slik at arbeidsgiverne optok sitt gamle krav. Wankel stod på Øvergårds standpunkt, fylkesmann Norem som i sin tid var forslagsstiller — disse krevet at det skulde gis regler for hvordan bestemmelser det skulde være ved avstemningen. Det var nettopp det gamle krav om organiserte og uorganiserte, om ingen stemmerett under 21 år og at avstemningene skulde skje under offentlig kontroll. Steen og jeg fremholdt at det var ikke nødvendig. Vi fremholdt at vi hadde betryggende bestemmelser. Så fikk vi fremlagt det forslag som var gjeldende i Danmark. Det var arbeiderregjering i Danmark og det var fremkommet i samarbeide med organisasjonen. Vi fremholdt at det var ikke nødvendig å få slike bestemmelser hos oss og vi fremførte det også skriftlig og inntatt i Odelstingsproposisjonen. Hvordan vil nu dere optre? Vil de kompromitere organisasjonen eller gå med på et kompromis som ligner det forslag man har i Danmark? Man kan dømme som man vil. Men når jeg står overfor å utlevere organisasjonen til borgerskapet, så er stillingen gitt. Det var det som var Steen og min stilling i kommisjonen. Og så var det en ting til i den forbindelse nemlig den høiesterettsdom som var falt mellom Arbeidsmannsforbundet og Sydvaranger den værste av alle tukthuslover. Hvad vilde det nemlig bety at en arbeidsgiver når vi kom med vår opsigelse så skulde vi gi ham navnefortegnelse på våre medlemmer. Det er å utlevere organisasjonen til borgerskapet. Jeg reiste da krav om en positiv bestemmelse i loven om å kunde si op som vanlig. Til det blev det svart av kommisjonens formann at det egnet sig best til forhandlinger mellom partene. På grunnlag herav blev det også ført forhandlinger med arbeidsgiverne og vi fikk det til. Men vi fikk satt oss kniven på strupen at avstemningsreglene måtte vedtas. Det var situasjonen som forelå i sekretariatet da 8 mot 3 stemmer gikk med på disse regler. Det kan bevises at jeg sa fra at det var de samme regler som i Danmark. Sydvaranger er et kapitel for sig; men vi har efter konflikten der ikke maktet å reise organisasjonen igjen. Det vil være eventyr å utlevere våre folk på den måte. Den linje vil iallfall ikke jeg gå. Vi står på samme skillevei som Tyskland, Østerrike og Spania. Jeg for min del vil ikke gå den vei. Tenk på et land som Finland, som hadde en av de sterkeste organisasjoner — faglig, politisk og kooperativt. Nu er de glad bare de kan makte å få opprettet en avtale. Når vi får opprettet tariffavtaler, så sier man hos oss at det er å stabilisere kapital-samfundet. Intet er feilaktigere. Men på Finlands vei så vil organisasjonen merke hvad tukthuslover vil si. Jeg tror ikke den norske arbeiderklasse er innstillet på å gå den vei. Når vi har 170 000 arbeidsledige og vi har distrikter i vårt land som står meget slett på alle områder og hvor folk lider så skal vi være forsiktige med

å proklamere kampe. Vi så hvordan det gikk foran valget. Det var «*hele folket i arbeid*» som fenget landet over. Arbeiderklassen klarer ikke til stadighet å føre kamp. Hvis derfor vil bygge videre på det grunnlag vi nu har med tariffavtaler og ordnede forhold på arbeidsplassen, så kan vi ikke ødelegge det ved å gå ut på den linje. Iallfall vil ikke jeg gå den vei. Det er heller ikke nødvendig. Jeg tror vi kan se frem til den dag da vi har den hele og fulle makt. Men jeg ser den dag da man kanskje har stillet sig slik at man selv må spise den kål man har spyttet i, når arbeiderklassen kommer til makten. Jeg har ikke uttalt mig tidligere i diskusjonen om denne sak. Det kunde ofte ha vært fristende. Men jeg har vært lojal. Så blir det da kongressens sak å bedømme eller fordømme.

Johs. Ringen optok følgende forslag fra Tømrernes Fagforening, Oslo:

Kongressen tar bestemt avstand fra Halvard Olsen og de av den øvrige ledelse i Landsorganisasjonen som har støttet Halvard Olsen i den stilling han har inntatt til de av Stortinget vedtatte kneblingslover.

Disse ledere har ikke den organiserte arbeiderklassens tillit og kan ikke gjenvelges i fagorganisasjonens ledelse.

Enn videre beslutter kongressen at alle kneblingslover skal bekjempes med alle de midler som fagorganisasjonen råder over. Der nedsettes en komité som i samarbeide med sekretariatet senest en måned efter kongressens avholdelse, utarbeider anvisninger for å bryte alle kneblings- og tukthuslover. Denne komité må utelukkende bestå av arbeidere direkte fra bedrifter eller andre arbeidsplasser.

Karl Furuskjegg foreslo:

«Kongressen er av den opfatning at representantene ikke ønsker å være forhåndsbundet under valget av dem der skal utgjøre landsorganisasjonens ledelse i kommende kongressperiode. I henhold her til avvises Sørums og Rolf Olsens forslag».

Oscar Torp (til forretningsorden): Det blev holdt sekretariatmøte igår, hvor der blev fremlagt meget vesentlige ting og jeg går ut fra at Volan som den der førte protokollen referer den og likeledes samarbeidskomitéens protokoller om disse ting.

Elias Volan: I sekretariatets møte, jeg tror det var torsdag eller fredag blev det gitt en meddelelse om at det i forbindelse med kommisjonen som hadde behandlet disse foreningsspørsmål skulde være falt uttalelse om at forsåvidt det forslag som var omtalt i avisene til ordning innad av våre egne avstemningsregler skulde bli vedtatt, så vilde man gå inn for å få de nuværende regler ut av loven. Nordahl, Hindahl, Volan og Lie var da hos Pål Berg og han kom herunder med en bemerkning om at forsåvidt de som deltok i foreningskommisjonen ikke var gått med på avstemningsreglene så vilde de ikke vært blitt fremlagt til lov. Igår blev der så igjen holdt ny konferanse hos Pål Berg. Vi utarbeidet en protokoll herom. Det er ikke stenografisk; men et objektivt referat av hvad som fant sted. Vi vedtok å fremlegge denne protokoll for kongressen. Og videre samarbeidskomitéens protokoll.

Halvard Olsen: Det er ingen uoverensstemmelser med den pro-

tokoll som her er avgitt. Men det jeg vil at Steen skal bekrefte er at Pål Berg satte oss kniven på strupen. Hans uttalelser er ikke overensstemmende med de faktiske forhold og som bl. a. også førte til partsforhandlinger med arbeidsgiverne om de kollektive opsigelser.

Oscar Torp: Jeg synes det vilde være riktig at de sekretariat-medlemmer som har deltatt i møtet hos Pål Berg først får uttale sig. Jeg vil foreslå det. — Forslaget blev vedtatt.

Olav Hindahl: Den protokoll som er opsatt gir uttrykk for det som skjedde.

Torp: Mitt forslag gjaldt medlemmer som var til stede i disse møtene og som ønsket det skulde få uttale sig.

Stortingsmann Steen: Halvard Olsen har gitt en så uttømmende redegjørelse for det som har foregått at jeg skal ikke legge beslag på kongressens kostbare tid. Men jeg skal gi en redegjørelse for min stilling. Spørsmålet avstemningsregler blev tatt op i 2. eller 3. møte i kommisjonen og det er riktig at vi straks sa fra at avstemningene foregår under så betryggende former som vel mulig. Jeg nevnte den gang selv for egen regning at i organisasjonens barndom da det ofte virkelig kunde vært nødvendig å ha lover til beskyttelse av arbeidernes foreningsrett etc. da var Staten ikke interessert. Jeg nevnte det igår til ham og jeg blev mildest talt forbauset over den uttalelse Berg fremkom med, at hvis vi hadde motsatt oss det så vilde ikke kommisjonen ha fremmet den sak. Det var likesom man merket den Øvergårdske skygge bak. Vi hadde tilslutt venstres tvetydige holdning når det gjelder disse saker. Det er riktig at spørsmålet om avstemningsregler blev optatt av arbeidsgiverne og vi drøftet det i flere dager da det så fremkom spørsmål om kollektive opsigelser. Da blev kommisjonens fastsatte møter utsatt for at de to partier kunde forhandle derom. Da så partene hadde forhandlet og kom tilbake til kommisjonen lå jo saken i et annet plan. Under konferansen med Halvard Olsen var vi enige om at de organisasjonsmessige instanser måtte behandle disse ting og da blev kommisjonens møte utsatt til saken var forelagt sekretariatet. Halvard Olsen meddelte så at sekretariatet med 8 mot 3 stemmer hadde sluttet sig til forslaget. Vi er i denne sak blitt beskyldt for forrederi; intet har såret mig dypere. Jeg har imidlertid optråd ærlig og samvittighetsfullt og har ren samvittighet.

Martin Tranmal: Jeg tror at alle organisasjonsfolk er klar over at det gjelder om å få fastsatt avstemningsregler og at det skjer i de mest betryggende former. Men det må skje ved organisasjonens egne beslutninger og ikke fra borgerskapets side. Når derfor spørsmålet kom inn for foreningskommisjonen var det all grunn til å rope vakt i gevær. Da var det andre makter ute. Nu er det ikke nødvendig å komme inn på sakens mange detaljer. Halvard Olsen talte utenfor. Det sa han forøvrig intet om på landsmøtet i 1931 kan vi holde han var en av dirigentene. Da tiet han og det samme kunde han ha gjort her. Det går iallfall ikke an å påberope sig Mowinckels regjering. Når man taler om tvangssituasjoner, så er man jo alltid

oppe i det. Man hører nu at det var ingen tvangssituasjon. Men her står påstand mot påstand. Det viser sig også at man heller ikke har nogen anerkjennelse av de kollektive opsigelser. Det må løses helt fritt. Men man maler fanden på veggen når man gjør sig uskyldig. Ingen tviler på at Halvard Olsen og Steen har handlet ut fra sin ærligste overbevisning. Men var det ikke rimelig at de hadde rådført sig med sine mandater? Det var jo en alvorlig affære. Istedetfor det så satte man i realiteten organisasjonen utenfor. I samarbeidskomiteen vedtok man at når saken kom tilbake så skulde man komme tilbake til saken også i samarbeidskomiteen og i sekretariatet og med forbundsstyremedlemmene og også kanskje representantskapet. Det var imidlertid bare såvidt at sekretariatet fikk behandlet saken. Når det gjelder sekretariatmøtene så innkaldes de ofte på kort varsel og noen dagsorden f r man ikke. Jeg hadde for min del ikke den ringeste anelse om at det var den sak som skulde op til behandling. Nygård i Bakerforbundet bad om utsettelse; men det kunde man ikke få. Sekretariatet blev satt i en tvangssituasjon. Vi skal derfor være varsom med å dømme de sekretariatmedlemmer som blev satt i den tvangssituasjon. Vi må for ettertiden forlange   få en annen og mer ansvarlig behandlingsm te. Tenk bare på alt det sludder som er opstått herom. Siden har saken v rt fremme for 2 sekretariatm ter, for forbundstyremedlemmene og til slutt for representantskapet. Det st ndpunkt kunde v rt resultatet i første omgang. Når det gjelder D. N. A. som er interessert i og med Steen så har vi ikke hatt anledning til mer enn den ene gang ved samarbeidskomiteens m te å behandle saken. Når det nu gjelder v r stilling til disse spørsmål, så hold Danmark og Sverige utenfor. De står anderledes enn oss. I Danmark med de kompetente forsamlinger og i Sverige med 3. mannsrett. La oss her se ut fra våre egne forhold. Hvd er så det centrale? Jo det er bestemmelsen om at de passive skal øve innflydelse på organisasjonens saker. Det er i høieste grad reaksjonært. Det er de aktive som skal være med, først og fremst. For å øve sin innflydelse på sakene må man være med i organisasjonsarbeidet. Det er en utglidning her av værste art. Derfor var det også et gledelig tidens tegn at det reiste sig en slik spontan bevegelse mot denne lov. Det ligger i denne spontane utfoldelse en forjettelse som lover det aller beste. Gir man fanden lillefingeren tar han straks hele hånden. Selvhevdelse og solidaritet er klassens fremdrift. Jeg tror kongressen gjør rett i å vedta de her foreslåtte avstemningsregler for å få ordnede forhold. Og ut fra våre interesser. Men når det stilles forslag nu om at man skal begripe det som skal skje på kongressen så er det ikke verdig   binne kongressen slik. Derfor bør ikke Sørums og Ringens forslag vedtas. Vi kan ikke optre slik. Kan man ikke utsette den sak til vi kommer dit. Det er min personlige mening at vi bør foreta et skifte. Hvd det gjelder om i kommende periode er å ha en sterk ledelse. Det er det kongressen skal sørge for. Men la oss stå ubundet ved valget. Det er det eneste som sømmer sig Arbeidernes Riksting. La oss ta stilling til de ting vi nu skal avgjøre. La oss ikke omgj rde oss. Når avstemningsreglene vakte slik misnøie så var det fordi man

så de i forbindelse med de tidligere lover. Når det gjelder tukthusloven og undtagelsesloven må vi gjøre de illusoriske og sette de ut av kraft. Men da må vårt ansvar springe ut fra det som tjener arbeiderklassens tarv. Og da må alle midler benyttes. De fleste av tukthuslovene er gjort illusoriske ved organisasjonens opptreden. De husker hvordan det var med voldgiftsloven under krigen. Vi avblåste proteststreiken den gang; den bragte oss ikke frem. Men vi tok etterhvert aksjonen mot loven og fikk den også vekk. Generalstreiken er et maktspørsmål. Vi er på marsj fremover. Skal vi da sette fagorganisasjonens sterke stilling på spill? De mislykkede generalstreiker har ikke vært bra. Vi skal heller ikke benytte det kampmiddel i utrensmål. Det er de viktigste problemer vi her står overfor. Å bruke det kampmiddel overfor avstemningsreglene er for spedit grunnlag. Ved siden av den faglige bevegelse har vi den politiske fremmarsj. Vi har eunu tusener av småbønder og andre som er på marsj til oss. Skal vi forkjertse eller forspille de store, uanede muligheter vi har. Vår vekst i fagorganisasjonen, er fulgt av en politisk fremmarsj. Vi må få klare og bestemte standpunkter. Jeg vil anbefale at man ser logisk og klart på disse ting; da evner man også å løse de nærliggende opgaver og virkeliggjøre vår sosialistiske idé i organisasjonsmessig og samfundsmessig betydning. (Bifall.)

Einur Gerhardsen: Jeg har fått oppdrag om å stemme for Rolf Olsens forslag. Enda det kan sies å være svakt derved at man ikke står fritt og således ved valgene kan ta en saklig vurdering. Men man skal også være oppmerksom på hvad som er skjedd tidligere og da er det logisk. Det kan innvendes at det var undskyldelig for enkelte sekretariatsmedlemmer, men når de hadde anledning til utsettelse av saken så skulde man tatt den. Når det gjelder uvilje til fagorganisasjonen og mistillit til ledelsen så omfatter det ikke bare denne sak. Det har ikke vært vist ærlig vilje til gjensidig samarbeide. Med hensyn til saken så er forholdet nu klart etter den protokoll vi har fått høre. Det er så at det er begått feil på begge sider, ikke bare fra ledelsens side, men også fra medlemmenes. I spørsmålet om de arbeiderfiendtlige lover heter det i Samorganisasjonens første forslag at man i forbindelse med tariffrevisjonen skal reise kravene om å få vekk kneblingslovene. Ja, var det bare så lett, men vi kommer nok ikke dit fullt så lett. En hver kamp må bygges på et grunnlag. Det er for så vidt ingen grunn til å være uenig med sekretariatets innstilling, men det er noget magert. Der mener jeg Disenåen er inne på det riktige og det var Tranmæl også kort inne på. Aksjonene mot voldgiftsloven i 1928 tvang Stortinget til å opheve den og slik var det også med kronerullingene. Hvis det er så at man vil gå inn for å gjøre lovene illusoriske så må det uttrykkes med større realitet enn det vi ser her. Jeg tror opfatningene er samstemt her, så forslagene bør gå til redaksjonskomiteen.

Halvar Sørum: Lie gav en juridisk utredning av lovene, som enhver jurist vil gi det. Men vi må se på det hele forhold. Det gjelder ikke bare denne siste lov. Vi har fått en rekke lover, ugildhetsloven, matlappsystemet og meget annet. Bunker vi alt dette sammen så vil vi se at fascistene i alt vesentlig har fått innført hvad de vil og det enda de ikke

har nogen i parlamentet. Hvad er så årsaken til at fascistene kan rykke frem så hurtig som gjort? Jo for det første arbeiderorganisasjonenes, fagorganisasjonens undvikende holdning, dertil kommer den indre oppløsning innen borgerskapet som igjen fører til at de har behov for et diktatur. Utviklingen ute i verden viser at man forrätner. Vi får tilbake kampen mellom arbeiderklassen og et borgerskapets diktatur. Nu kan vi si at man kan føre kampen på den måte at vi søker å moderere borgerskapets angrep. Men det betyr at fascistene får stadig større og større appetitt. Det er den utvikling som er skjedd i Tyskland og Østerrike med flere land. I Østerrike var det faktisk ingen generalstreik, de hadde innstilt arbeiderklassens kampvilje. Når det gjelder dette om å utlevere organisasjonen så er det nettop å gjøre det ved stadig å følge etter, å gi etter for borgerskapet. Ethvert forsøk må slåes tilbake. Ved å slå ned med masseaksjoner vil vi også opnå resultater. Vi må kjempe oss frem til arbeiderklassens diktatur. Den undvikende linje fører oss til fascisme. Det gjelder ikke bare å ha kongressbeslutninger, arbeiderne må være klasseinnstilte. Det gjelder om hvordan ledelsen i sekretariatet er. Derfor er det riktig å fremme mistillitsforslag under denne protokoll og det må også gjelde andre. Særlig når vi hører at andre sekretariatsmedlemmer har vært hos en borgerlig og forespurt om hvor velvillig man vil stille sig til kravet om ophevelse av avstemningsreglene, hvis vi selv vedtar bestemmelser herfor. Det er jo nettop den undvikende linje. Det er en viss politisk linje her som søkes fulgt og som fagkongressen ikke må slå inn på.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet tirsdag 27 november.

Ordstyrer: *Nils Hansen.*

Birkeland, Bergen (Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet), møtte i steden for P. Åsvestad.

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Hilsninger til kongressen.

Ordstyreren refererte følgende hilsninger til kongressen:

Kolleger, kamerater!

Den norske Esperantoseksjon av trafikk- og transportarbeidere sender her ved kongressen vår solidariske hilsen og håper at de fattede beslutninger må bli en bærende konstruksjon i det fundament hvorpå vi skal bygge vårt sosialistiske samfund.

Den norske Esperantoseksjon av trafikk- og transportarbeidere vil til enhver tid stå vakt om fagorganisasjonens solidariske enhet og vil ofre alle sine krefter i arbeidet for å skape en sammensveiset Internasjonale, bygget på internasjonal forståelse mellom arbeiderne i de forskjellige land. Leve Internasjonalen! Leve Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge!

J. H. Snekvik, p. t. formann. J. Rosendahl, sekretær.

Arbeidere og arbeiderkvinner samlet på I. A. H.s og Esperantoforeningen La Proletos møte i Oslo den 25 november sender sin hilsen til Landsorganisasjonens kongress, idet vi venter av kongressen at den i de viktige spørsmål som er av vital betydning for hele arbeiderklassen må treffe sådanne avgjørelser

som kan danne grunnlaget for hele arbeiderklassens enhetlige kamp mot reaksjonen og den fascistiske utvikling. Spørsmålet om den faglige internasjonale enhet på klassekampens grunn håper vi at kongressen vil fremme i overensstemmelse med R. F. Is opfordring. Vi venter at kongressen beslutter å sette hele arbeiderklassens kampkraft inn for fjernelsen av kneblings- og tukthuslovene og at kongressen i spissen for Landsorganisasjonen og klassens kamp setter en ledelse som bryter med det tidligere classesamarbeide og går inn for en virkelig kamplinje for ophevelse av undtagelseslovene og forbedring av arbeiderklassens levevilkår.

Møtets dirigent: *Ivar Hamnestad.*

Til Fagkongressen, Kommunelokalet, Oslo.

Hamar Arbeideridrettslag samlet til generalforsamling i Hamar Jernbanesamfund søndag den 25 november 1934, hilser fagkongressen med ønske om at de beslutninger som treffes vil føre til at arbeidernes idrettsbevegelse kan få den plass den har krav på ut fra vår bevegelses klassegrunnlag.

Med solidarisk hilsen

For Hamar A. I. L.
Sverre Dørum, formann.

Stansning av våbenproduksjonen.

Fra valg- og budgettkomiteén forelå følgende forslag til medlemmer av den komité som var besluttet nedsatt i anledning Nils Hansens forslag: Nils Tandberg, Jern- og Metallarb.forb., Alfred Madsen, Nic. Nass, Kjemisk Industriarb.forb., Birger Aamodt og Oscar Torp.

Johan Didriksen: Når man skal behandle et så viktig spørsmål bør transporten være med. Jeg vil foreslå Forbord i steden for Birger Aamodt.

Bernt Andersen: Jeg er enig i at transporten bør få med en representant. Bryggearbeiderne har også forsøkt å blokere våbentransporten, så de bør bli med.

Konrad Nordahl: Når vi har foreslått 5 mann og ingen fra transporten, så var det fordi at det gjaldt våben- og militærfabrikasjonen på Kongsberg og Raufoss. Men skal man behandle det videre så må man utvide komiteen og jeg har ikke noget imot at den da utvides til 6. Når Kjemisk Industriarbeiderforbund er tatt med er det fordi at også den industri er berørt av denne fabrikkasjon.

Oscar Torp: Jeg er foreslått i komiteen og jeg har ikke noget imot det. Men jeg har så meget å gjøre. Jeg er ikke bare en av meddirigentene, men må også passe alt annet arbeide. Forbord kan derfor gå inn i mitt sted.

Nordahl oprettholdt innstillingen.

Votering: Valgkomiteens innstilling med den forandring at Forbord blev med i steden for Torp blev vedtatt.

Behandlingen av de arbeiderfiendtlige lover fortsetter.

Behandlingen av dagsordenens punkt 7: *De arbeiderfiendtlige lover* — fortsatte.

Chr. Jensen (Danmark): Ærede kongressdeltagere! I det meget viktige spørsmål som kongressen nu behandler vil man nok tillate mig nogen bemerkninger. Jeg vil først og fremst nevne, at det kan vel med en viss rett sies at det i Skandinavién er mange store likhetspunkter,

men det er dog adskillig forskjell også, basert på den forskjellige økonomiske produksjon landene har. Men når det gjelder arbeiderorganisasjonene så er det ingen større forskjell. Men vi må se på organisasjonenes utvikling i de forskjellige land op gjennom årene. Da vi var svakt organisert var vår samfundsmessige posisjon også mindre. Men etter som vi vokste i styrke og fikk makt, så blev også vurderingen en annen enn den gang da vi stod svake i forhold til de øvrige stender. I vårt land viser det en kurve alt efter som vi klarte å samle arbeiderklassen innenfor organisasjonene. Hermed opstod også samfundsinteressene og det resulterte i loven av 1910. Da vi således fikk den faste voldgiftsrett til avgjørelse av rettsstvister var det fordi vi var blitt en maktfaktor. Ved siden herav kom den politiske utvikling og i og med socialdemokratiets fremgang fulgte også at vi fikk større samfundsinteresser å vareta. Når man ved siden herav ser hvordan vi marsjerer sammen med socialdemokratene i kommunestyrene, amtsbestyrelsene og i parlamentet så vil man også forstå den faktiske maktstilling. Mellem samvirkende fagforbund og socialdemokratiske parti har det alltid bare vært en mening, en linje om hvordan kampen skulde føres og hvordan sakene skulde behandles. Vår organisasjon er fagmessig oppbygget i motsetning til arbeidsgiverne. Vi har holdt fast ved at de enkelte fagforbund må bestemme. Men arbeidsgiverne regner det ikke sådan, når de stiller sine krav. Vi hadde således fra arbeidsgiverne krav på en generell lønnsreduksjon. På samvirkende fagforbunds årsmøte anbefalte man de enkelte fag om å slutte sig til det av hensyn til arbeiderklassens helhet. Men et forbund forkastet det med et flerall av 75 stemmer. Det hadde til resultat at de øvrige arbeidere i første omgang vilde komme ut i lockout med 50 000 mann, likesom arbeidsgiverne i annet opbud hadde varslet lockout for 75 000 arbeidere. Det vilde altså bringe 125 000 arbeidere ut i lockout som følge av det ene forbunds forkastelse av forslaget og med 75 stemmers overvekt. Der ser man hvad man kan komme ut for. Det efterfølgende år fremkom det krav om lønnsreduksjon, men meglingsmannen foreslo lønnsattsene uforandret og regjeringen nedsatte en kommisjon for å utrede hele interesseområdet. I denne kommisjon opnådde man ikke enighet, hver part opretholdt sin stilling. Socialministeren fremsatte da forslag om en ny forliksinstitusjon. Det vesentlige her var at staten anerkjente arbeidernes rett til å føre kamp om sine arbeidsforhold. Meglingsmannen kunde videre slå sammen alle de fag som kunde ha felles interesser. Videre er det slik at nogen organisasjoner avgjør sine avstemninger ved uravstemning, andre ved kompetente forsamlinger, f. eks. ved kongresser. Hvis en uravstemning ikke opnår 100 pct. på grunn av sykdom etc. så skal det ikke skade disse fag i forholdet til de andre fag som samtidig avgjør det ved kompetente forsamlinger. Jeg skal innrømme at selv om de danske arbeidere har anerkjent denne utvikling, så er det dem som har en annen opfatning. Men hvilket syn har vi hatt? Jo nettop det at arbeiderklassen må danne en solidarisk enhet. Vi ser hvordan forholdene kan være forskjellige. Som i bygningsindustrien med de relativt beste lønninger fordi de ikke er avhengig av eksport. Og de industrier og grupper som er underlagt konkurransen på verdensmarkedet. Man må derfor

ha lov å forutsette at loven vil gi den helhet som er nødvendig for arbeiderklassen. Uten å løfte i flokk kommer vi ingen vei. La være at det er dem som har avvikende opfatning, men vi må se på arbeiderklassens felles beste. Vel har vi en socialdemokratisk regjering, men vi har bare 42 pct. av velgerne og derfor har vi samarbeide med et annet parti. Dertil kommer hos oss at 3 partier må stemme for et lovforslag for å få det vedtatt. Men tror man at vi vilde ha klart disse vanskelige tider, hvis ikke arbeiderklassen hadde preget samfundet? Vi har hatt leilighet til å se at vi har maktet å varetta arbeiderklassens interesser på flere områder ved å få lover som har grepet regulerende inn i forholdene. Således regulering av valutaforholdene, igangsettelsen av en omfattende boligbygging m. v. Her kommer samfundsinteressene frem. Vel kan vi også fremtvinge omfattende konflikter, men spørsmålet er om arbeiderklassens interesser dermed er varetatt. Det er én ting jeg synes Tranmæl bør uttrykke noget tydeligere. «Kampen må føres på arbeidsplassen.» Ja vel, men vi kjenner jo til den syndikalistiske opfatning. Men her skulde det vel gjelde hele arbeiderklassen. En nærmere forklaring skulde synes rimelig. Vi har her i Norden den samme interesse av ikke å få en utvikling som den der er skjedd søndenfor oss. De samme ulykker med arbeiderklassens undertrykkelse vil vi ikke ha. Vi så Spania, hvor arbeiderklassen hadde klart å komme langt frem, men hvor de nu ved omveltningen er knust. Vi må ikke bare holde oss til én front, men sørge for at lovgivningen følger etter og at vi øver innflytelse til arbeiderklassens beste. En viss forsiktighet er ikke av veien.

Nils Hansen: Det er bra å få undervisning om hvordan man skal føre sin kamp fra våre utenlandske gjester, men jeg tror også at den norske arbeiderklasse har evne til å avgjøre hvad som gagnar arbeiderklassen. Det var en uttalelse av Halvard Olsen om at lovreglene var ikke nødvendige for borgerskapet, men for oss selv. Det gjelder avstemningsreglene. Er det så, da vilde det vært riktig at arbeiderne hadde fått anledning til å uttale sig. Hadde saken vært organisasjonsmessig behandlet så vilde disse regler aldri sett dagens lys. Jeg vil si noget om dette forslag fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon, punkt 1: «De av Stortinget vedtatte boikott- og kneblingslover skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité som innen en måned efter kongressens avslutning utarbeider retningslinjer for å sette loven ut av kraft. I enhver bedrift og på enhver arbeidsplass må de respektive fagforeninger gå inn som leder for kampen mot disse lover.» Det er lett å si det, men Disenåen og Rolf Olsen kan jo forsøke å gjennomføre det. Det er skapt en stemning her som ikke er av det gode. Kampen mot lovene pågår på arbeidsplassen hver dag, og ingen kan forhindre det. Det er arbeiderklassens selvopholdelsesdrift som her gir sig utslag. I punkt 3 i Oslo Samorganisasjons forslag står det: «Hvis der fra nogen tillitsmann eller fra ledelsens side kapituleres overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen, skal vedkommende straks avsettes fra sin funksjon og erstattes med ny.» Den misnøie og stemning som er reist mot ledel-

sen skal holdes vedlike. En kongress som denne går ikke hen og velger en ledelse som ikke gjør sin plikt. Vedtar man derfor dette forslag så går man mot en hvilken som helst ledelse. Alt bygger på tillitsforholdet til ledelsen av organisasjonen og da kan ikke den slags vedtas. Sekretariatets og samarbeidskomitéens forslag dekker arbeiderklassens opfatning. Derfor er det riktig å vedta det. Her kan ikke vedtas generelle regler for hvordan vi skal optre i de og de situasjoner. Se på 1928. Da gjaldt det å bruke de grupper som virkelig betydde noget.

Lars Evensen: Det er fra forskjellige sider trukket paralleller med våre forhold og de land hvor arbeiderklassen har lidt nederlag. Men hvorfor ikke ta de land hvor også fagorganisasjonen har trosset lovene? I England hvor det var forbud mot å danne fagforeninger. Men de har på tross derav kjempet fagforeningene frem, og de har benyttet streiken. Vi så i Tyskland under Bismarck, hvordan den ene undtagelseslov etter den annen fremkom. Men allikevel vokste der frem en sterk arbeiderbevegelse som gjorde lovene illusoriske. Her i vårt land var det først da vi kom til makt og innflytelse at Staten satte inn mot organisasjonen. Selve den industrielle utvikling har for øvrig ført til at selv den minste streik bærer kimen i sig til en storkonflikt, til landsomfattende kamper. Denne forandring i streikens form må vi ta i betraktning. Borgerskapet er opmerksom på det, og det er ganske logisk at de søker å sette stengsler. Men vi må være klar over at det er en viss tendens hos oss selv til å la borgerskapet bestemme. Det har vært nevnt tidligere, men aldri så tydelig som i sommer i forbindelse med avstemningsreglene, hvor Halvard Olsen sa at statsmaktene må gripe inn der hvor vi ikke makter det.

Halvard Olsen (avbryter): Jeg sa vil.

Lars Evensen (fortsetter): Jeg kan ikke erindre at det falt slik, men at Olsen sa må. Men jeg er uenig i bare å velte skylden over på Halvard Olsen. De andre har også skyld. Det er også merkelig at Pål Berg her skal skifte vær og vind. De sekretariatsmedlemmer som stemte for Halvard Olsens forslag må gi sin opfatning tilkjenne her. Det går ikke med noen halvhet her. Jeg tror at nettop avstemningsreglene og den omstendighet at det skaket op sindene har gitt oss et varsel om hvor vi holdt på å havne, nemlig i selve statsapparatet. Vi må ta det ad notam. Noget effektivt må gjøres. Alle er også enige om det og at nye lover må forhindres. Her er nevnt en rekke ting. Lie nevnte et inngående opplysningsarbeide. Og her må vi også se på selve fagforeningsarbeidet. Der er det ikke det liv som tidligere. Men i klubbene og på arbeidsplassene er livet, der må vi gå ned. Vårt forbund har pekt på tariffløse perioder. Kanskje der også er en mulighet.

Palmer Pedersen: Da vi møtte her søndag blev vi hilst med en sang av Fagforeningenes Sangforening hvor det bl. a. heter: Rundt på Europas marker knall og fall. Det hadde bud til denne forsamling her, som representerer arbeiderklassen. Forholdene idag er nemlig ikke de samme som for 25—30 år siden. Nu kan vi når som helst utløse arbeiderklassens maktovertagelse. Eller den kan bli slått ned. Ut fra dette ser vi revolusjonære arbeidere på saken. Jeg har imidlertid

merket at når man har en annen opfatning, så blir man ikke mottatt med velvilje. Med hensyn til kneblingslovene har vi fremholdt at vi er inne i de samme forhold som de andre land. Jeg kan være enig i den danske gjests uttalelser her forsåvidt som han satte de norske ledere på plass. Det er ingen forskjell på våre ledere og de danske. Våre ledere har ført en taktikk som uvegerlig vil føre til Østerrike og Tyskland. Det er ikke sant at de revolusjonære arbeidere er skyld i fascismen. Men er arbeiderne klar over utviklingen i de andre land, så kan vi forhindre en slik utvikling. Men da må vi velge en ledelse som har arbeiderklassens tillit. Da må det ikke skje som den 8 juni under demonstrasjonen da vi måtte dra lederne ut. Trammæl uttalte sin begeistring over den veldige demonstrasjon. Da burde de vært på sin post og gitt parole til arbeiderklassen om å forhindre den lov som var på trappene. Lie talte om de åpne sympatistreiker og Volan sa at ved å bruke de skulde man makte å få vekk boikottloven. Det er falsk. Det må ikke denne forsamling tro. Ser borgerskapet at vi bruker de så varer det ikke lenge før vi har et tillegg om at sympatistreiker er forbudt.

Oscar Karlsen: Det er ganske naturlig at sindene kan komme i kok under en slik situasjon med den ene lov etter den andre. Det er også oplagt at arbeiderne tar sin tårn og går mot lovene. Men det er galt å tale om fascisme og nazisme ved enhver anledning når det gjelder disse ting. Vi vet at når arbeiderne gav uttrykk for sin protest mot lovene ved å fjerne disse folk, så er det også oplagt at de forlanger garantier for den ledelse de skal ha. Når man så kritiserer at enkelte representanter møter her med bundet mandat, så er det galt. Men når det gjelder centralstyret eller partistyret overfor representanter i kommunestyre og i Storting så er det ikke galt at man gir direktiver. Vi har bundet mandat til å kaste alle disse 8 som har stemt for loven. Det synes jeg er logisk. Fagorganisasjonen er blitt en maktfaktor og da er det forståelig at borgerskapet søker å forringe vår posisjon. De gjør bare henvendelse til vår ledelse om at vil de gå med på det og det forslag så skal de ikke fremsette noget som er verre og så tar vår ledelse imot med krum nakke. Det går ikke an her å gjøre forskjell på dem som har stemt i sekretariatet. Når man bare vil søke å slakte den ene, er det ikke riktig. Jeg forstår at det bak kulissene pågår denslags intriger. Halvard Olsen skal formodentlig fjernes; men de andre skal tas som gode kamerater. Jeg er ikke enig i den slags fremgangsmåte. Det går ikke an å dømme en og ta de andre til nåde. Hvis kongressen vedtar sekretariatets forslag til avstemningsregler så vil loven bli tatt tilbake, mente Lie. Det viser at borgerskapet har vært ute også her og arbeidet. At de altså får det samme, bare på en annen måte.

Torbjørn Henriksen: Det er klart at det er en målbevisst linje i borgerskapets kamp mot fagorganisasjonen. Den er i utvikling og borgerskapet søker å binde den. Vi må på vår side forstå at vi må ha en sammenhengende linje i vår kamp mot de forskjellige lover. Man må møte borgerskapet med en så konsekvent motstand som arbeiderklassen evner. Virkningen av boikottloven er ikke bare omfattet

av lovens bokstav. Det kan trekkes så å si alt mulig inn under den. Vi må ikke ha representater med i disse institusjoner som borgerskapet opretter. Vi så også streikeforbudet ved Vinmonopolet. Vi fikk voldgift. Et forbund var for å være med, et annet ikke. Jeg er ikke for at man deltar ved denslags anledninger. Der må man ha klare linjer. Man må også vite at der i departementet foreligger nye forslag til undtagelseslover. Spørsmålet om gass- og elektrisitetforsyningen er også under diskusjon. Og man så Brandvernforeningens beslutning forledet med henstilling til staten å få en lov mot streik ved brandvesenet. Vi prosederer og prosederer. Kaster penger ut og taper. Der står vi. Boikottloven er gjeldende idag og man har ved eksempler sett hvad den medfører. Med hensyn til avstemningsreglene og behandlingsmåten så har det vært rot og det har ikke vært hyggelig å være medlem av sekretariatet. Det er blitt innkalt på en halv times varsel. Uten at man har fått vite hvad som skal behandles og sakene har vært så dårlig forberedt at vi bare av den grunn blir sittende i timevis og forhandle. Jeg vil gjøre opmerksom på hvordan det blev forhandlet med samarbeidskomitéen. Jeg gjør opmerksom på sekretariatets møte den 20 mars hvor det heter:

«Jeg refererte først protokollen over forhandlingsmøtet mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon av 16 mars 1934, hvori drøftes fremgangsmåten ved eventuell opsigelse i anledning tariffrevisjonen 1935.»

I møtet deltok Justitiarius Paul Berg, for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, Halvard Olsen og Trygve Lie, for Norsk Arbeidsgiverforening Finn Dahl og Verdich Johansen.

Av protokollen fremgår at man enedes om vedlagte utkast til overenskomst og protokoll. — Protokollen undertegnet av Paul Berg, Finn Dahl og Halvard Olsen.

I det vedlagte utkast som protokollen henviser til står anført:

«Under forutsetning av at det blir fastsatt avstemningsregler overensstemmende med det forslag som nu utarbeides av kommisjonen til utredning av visse fagforeningsspørsmål, er de 2 organisasjoner blitt enige om — — — »

Heri er spørsmålet om avstemningsregler kombinert sammen med tariffrevisjonen av 1935, men i sekretariatets møte den 20 mars heter det:

«Formannen refererte utkast til en avtale med Arbeidsgiverforeningen angående kollektiv opsigelse ved tariffrevisjonen 1935. I samme forbindelse blev fremlagt utkast til lov om avstemningsregler over meglingsforslag. Forslaget til overenskomst med Norsk Arbeidsgiverforening godkjentes. — — — »

Jeg har det inntrykk at Halvard Olsen har hatt dårlige rådgivere. Lie kom med sin utredning etterpå. Men det er før vi skal ha disse utredninger. Hadde Lie hatt samme opfatning 16 mars som idag så måtte han ha kunnet forhindre det utfall saken fikk. En fremstående jurist i arbeiderbevegelsen sa:

«Jeg betenker mig ikke på å stemple det nye inngrep i fagorgani-

sasjonens handlefrihet, påtvunget arbeiderklassen til tross for de mest energiske protester, som den mot arbeiderklassen mest provokatorisk og mest fascistisk anløpne lov som ennå har sett dagens lys i dette land. Det skjendigste, det motbydeligste ved denne lov er at den hyklerisk gir sig ut for en lov i arbeidsfredens interesse, mens den i virkeligheten er et lem i arbeidskjøpernes uforsonlige klassekamp mot de organiserte arbeidere.» — — —

Det er hans krakteristikk av loven. Det er derfor ikke å undres over at kongressen vil si ifra akkurat som arbeiderne har gjort det rundt omkring i landet.

Karl Furuskjegg: Jeg var medlem av den komité som har avgitt det forslag som er under innstilling her nu. Etter Lies foredrag igår er det overflødig å si noget i den anledning. Det var en god utredning og jeg hadde inntrykk av at den blev godt mottatt. Men da forekommer det mig at man må være uenig i det forslag som Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon har fremsatt. De 2 forslag brytes nemlig. Med hensyn til Halvard Olsen og Steens optreden i kommisjonen så bebreider jeg dem ikke deres opfatning; men jeg mener Tranmæl har rett og at det er riktig at saken ikke har fått den organisasjonsmessige behandling. Men det går ikke an her å reise galger fordi om de har en personlig opfatning. Da kan vi risikere å få en tillitsmannsstand, som går rundt og sniker efter andres opfatning og ingen selv har. Slike folk har vi ikke bruk for. Man skal derfor slutte med å forfølge folk fordi om de har en personlig opfatning. Sålenge debatten pågår må de ha rett til å ha sin mening uten å bli sett skjevt til. Jeg er enig med Tranmæl at det må et skifte til; men jeg vil ha rett til å stemme på dem som jeg mener er riktig. Man vil kaste **samtlig**e 8. Sekretariatet er bygget op på forbundene og det har vært det mest intime samarbeide. Det er også som regel de største forbund som er representert i sekretariatet og forbundene må selv få bestemme hvem de vil ha. Jeg mener at de forslag som foreligger fra Sørum og Rolf Olsen ikke bør vedtas.

Trygve Lie (til en opplysning): Jeg vil ikke innlate mig på en diskusjon med Torbjørn Henriksen; men jeg vil gjøre oppmerksom på at jeg kom tilstede ved angjeldende møte klokken 11½. Da var protokollen ferdig. Jeg har fra januar måned inntatt det standpunkt at jeg skulde optre som funksjonær. Nettop fordi jeg også var gjort oppmerksom på at jeg var det. Hadde imidlertid forholdet i mars vært det samme som tidligere så hadde hele dette vært forhindret, tror jeg. Jeg sa fra at også Murerforbundet vilde bli bundet og jeg sa til Halvard Olsen at vi måtte ha et sekretariatmøte; men Halvard Olsen vilde ikke det. Det fortviledet var at jeg samtidig stod på reise fot. Jeg gikk så til Jønsson og sa det til ham. Men han hadde talt med Halvard Olsen og at denne ikke vilde innkalle noget møte. Jeg akter å ta konsekvensen av min stilling, men jeg vil selv ha et ord med når det gjelder å bestemme tidspunktet.

Oskar Skogly: Efterhvert som diskusjonen går ser det ut til at man vil bort fra linjen i denne sak. Hvad er den virkelige linje? Er det bare den siste lov vi har fått? Er det bare der Halvard Olsen og

Steen har tatt feil. Vi må se på utviklingen i de senere år og vi kan se fra klassesamlingene i 1927. Det blev sagt at den vilde stanse reaksjonen. Vi har videre hatt 2 valg siden da og fagorganisasjonen har gått inn for valgkampen. Og Lie sa for 1 år siden på Bygningsforbundets landsmøte at nu var det slutt med klasselovene. Et halvt år efter fikk vi nye lover. Man søker nu å sette skylden på en mann; det er ikke riktig å kaste den alene på Halvard Olsen. Det har like meget skyld sekretariatet forøvrig, som Det norske Arbeiderpartis ledelse. De har ført en lurepolitikk. Sørums forslag er derfor det eneste riktige. Med hensyn til kampen mot lovene, vil jeg anta Lillehammer bygningsarbeiderforenings forslag side 44 således:

«Efter hvert som krisen i det kapitalistiske samfund skrider frem og antar stadig større omfang, griper borgerkapet til skjerpene midler for å opprettholde sitt klasseherredømme og svekke arbeiderklassens slagkraft.

Fascismen er i stadig fremrykning også her i landet og gir sig utslag i nye og skjerpede lovbestemmelser, rettet mot arbeiderklassen.

Vi har i de senere år fått boikottloven, ugildhetsloven o. s. v. Og nu sist det uhyrlige tillegg til arbeidstvistloven.

Alle disse lover søker å gjøre fagorganisasjonen til et lydige instrument i borgerkapets hender ved å gjøre den til en del av det kapitalistiske statsapparat.

Belært av erfaringene fra andre land, nu sist Tyskland og Østerrike, er det nødvendig å opta kampen mot borgerkapets stadig skjerpede fremstøt og mot disse lover, hvis vi ikke skal komme op i samme forhold som i de nevnte land.

Arbeiderne må ikke lenger innordne sig under den kapitalistiske stat og dets lover, men må opta kampen og bryte ned alle borgerkapets bestemmelser og stengsler.

Ut fra dette beslutter kongressen:

1. Den samlede fagorganisasjon reises til kamp mot de arbeiderfiendtlige lover. Dette kan best skje ved at der utløses aksjoner på arbeidsplassene for forbedring av lønns- og arbeidsvilkårene, under ledelse valgt av arbeiderne selv. Disse aksjoner gjennomføres uten hensyn til de vedtatte lover for derved å gjøre lovene illusoriske.

Disse kamper må gis hele den øvrige arbeiderklassens støtte.

Ved de store landsomfattende tariffoppgjør i 1935 må kampen mot de arbeiderfiendtlige lover bli et av de centrale spørsmål og må uløselig forbindes med kampen for de rent tariffmessige krav.

2. For fremtiden deltar ingen representant fra fagorganisasjonen i nogen av den borgerlige stat eller borgerkapet overhodet opnevnte komité, som har til hensikt å utforme nye bestemmelser rettet mot arbeiderklassen.

Å delta i eller å medvirke til dette betraktes som usolidarisk handling og behandles derefter.»

Dette forslag vil jeg opta. Vi mener de linjer vi der peker på er de riktige. Ved at arbeiderne på arbeidsplassen optar kampen så gjør vi lovene illusoriske. Vi må ikke legge en faglig taktikk til våren etter den lovgivning vi har, men utmane disse lover.

Ludvig Buland: Siden det meget omtalte sekretariatmøte den 20 mars er der rettet en sterk kritikk mot sekretariatets 8 medlemmer og formannen. Det er herunder falt uttalelser som det kunde ha vært av interesse å besvart tidligere. Jeg har imidlertid ment at det var et indre organisasjonsanliggende og jeg har derfor vært forsiktig og ikke villet uttale mig. Men det har ikke dermed vært vår opfatning ikke å si noget; men vi mente det kunde skje på kongressen. I de 2 spørsmål vi drøfter nu, foreligger det enstemmige innstillinger fra sekretariatet. Lie har dessuten gitt en bred utredning av disse ting. Sekretariatets opfatning er således gitt og hvilke linjer man skal følge. Jeg har vært tilfreds med at det ikke har vært innvendt noget imot det. Min opfatning er tilkjennegitt i det. Men jeg vil presisere at når det gjelder det prinsipielle om statens inngripen eller innblanding i organisasjonen så er det ingen meningsforskjell der. Meningsforskjellen melder sig først da spørsmålet reiser sig om hvilke standpunkt sekretariatet skulde tai en for arbeiderklassen vanskelig situasjon. Det var i anledning kritikken mot de 8 og formannen jeg forlangte ordet. Jeg vil ikke blande mig op i de stridigheter som er bragt frem om behandlingsmåten og striden mellem formannen og samarbeidskomiteen. Jeg vil tale om saken fra det øieblikk den kom der hvor jeg i embeds medfør hadde med saken å gjøre. Når man nu skal bedømme saken må man også se den ut fra de forhold som da var — for formannen som for sekretariatet — på det tidspunkt det behandlet saken. Det er lett etterpå å komme å kritisere. Med den erfaring jeg har så er det noget annet å skulde ta stilling i løpet av kort tid enn å komme nu etterpå — etter at saken har vært drøftet på alle områder. Jeg innrømmer at det nu etterpå er mange ting som gjør at man kunde tatt et annet standpunkt. Men slik var det ikke dengang saken blev fremlagt for oss. Da kunde man ikke ha inntatt noget annet standpunkt. Da var man i en tvangssituasjon. Og store interesser for arbeiderklassen stod på spill. Når man taler om formannens stilling og om forbrytelse så er det vel ingen her som med hånden på hjertet vil stå frem og si at det er begått forbrytelse. Han kan ha tatt feil; men nogen forbrytelse mot arbeiderklassen har han ikke begått. Vi hadde dengang en nettop avsagt høiesterettsdom og vi hadde spørsmålet om organisasjonens optreden i 1935. Det var en rekke store saker som således var fremtvunget. Formannen vegret sig for å delta i komisionen; men sekretariatet sa at han skulde. Da saken kom til sekretariatet 20 mars. Det har vært nevnt før forresten av Torbjørn Henriksen at der forelå en protokoll hvor begge hovedorganisasjoners formenn hadde deltatt og begge parters juridiske konsulenter og det var ingen dissens. På dette punkt har jeg også en bebreidelse å gjøre til vår juridiske konsulent. At han burde ha sagt fra at han var enig. Denslags optreden må vi være fri for, enten det nu gjelder tilitsmenn eller funksjonærer. Jeg vil også si, ikke som nogen undskyld-

ning, men rett skal være rett. Jeg har ikke vært tilfreds med behandlingsmåten. Vi fikk plutselig innkallelse til møtet. Vi kunde ha fått tid til å se litt nærmere på saken. Jeg har fått forklaring av formannen på det; men det er ikke nok. Men jeg må anta den. Det var ingen prinsipielle uoverensstemmelser i sekretariatet. Det forelå slik at vi enten hadde fått det forslag vi fikk eller et annet forslag om offentlig kontroll. Vi bad om utsettelse for å se på saken. Men formannen sa at uansett om sekretariatet tok standpunkt eller ikke så måtte han og Steen ta standpunkt klokken 17 samme dag. Jeg syntes det var mest riktig overfor formannen at vi da behandlet saken. Da kunde ikke jeg iallfall undlate å være med på å ta standpunkt. Når vi således stod overfor et fait compli så vilde jeg ikke ta ansvaret for ikke å ta standpunkt. Det står til kongressen å bedømme det. Det er også fra denne talerstol falt sterke ord mot sekretariatet for dets stillingtagen i denne sak. Jeg skal ikke gå inn på det. Men jeg må nevne en ting nemlig Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons forslag side 49. Samorganisasjonens formann var oppe her og talte om de forandringer som var gjort i forslaget. Det var gjort vesentlige forandringer bl. a. med dette å gå inn mot kneblingslovene. Nu skulde det ikke vært så meget å si om dette; men når vi ser behandlingen her i byen så skal vi merke oss det. Det som går igjen i det oprindelige forslag er at ledelsen må ut, at handlingens menn må inn. 22 oktober går Samorganisasjonen tilbake på sitt forslag og tar tilbake det vesentligste i forslaget. Det gjør disse som kritiserer andre for ikke å ta standpunkt og som sier at sekretariatet ikke har nogen linje. Men Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon de har sannelig ingen linje de; den går iallfall da i saksak. Det er selvfølgelig prisverdig å ta problemene op til debatt. Men Halvard Olsen har ikke i nogen av de møter samorganisasjonen har holdt vært gitt anledning til å tale. Heller ikke de andre 8 sekretariatmedlemmer. Men det har vært andre som har møtt; mindretallets folk. I slike saker burde Landsorganisasjonens formann ha fått møte eller nogen av de andre. Men vi er konsekvent blitt holdt utenfor. Resultatet er at det nu møter representanter her med bundne mandater for å kaste de menn som de ikke har hørt; hvis meninger de ikke kjenner. Vi må dog ha den op treden oss imellem at man får adgang til å møte.

Disenaæn (avbryter): Han er innbudt.

Halvard Olsen (til Disenaæn): Det er sannheten Buland forteller.

Buland (fortsetter): Jeg har et sirkulære fra samorganisasjonen datert 1 oktober og der er kjennelsen avsagt og dommen uttalt før de tiltalte har fått talt. Vi får dog oprettholde det standpunkt at de vi har valgt til tillitshvervene skal funksjonere inntil de er avløst av andre. Lars Evensen opfordret de av sekretariatets medlemmer som hadde stemt hvordan stillingen var nu og i fremtiden. Jeg har innledningsvis sagt min prinsipielle mening; men for fremtiden kan jeg ikke avgi nogen erklæring. Jeg kan iallfall ikke være nogen statist.

Elias Volan: Jeg vil redegjøre også noget fra representantskapets og sekretariatets behandling. Det som er kanskje mere uhyggelig i denne

sak enn alt annet er at det innenfor sekretariatet arter sig som et indre oppgjør. Ikke bare mellom tillitsmennene; men også mellom dem som er på Landsorganisasjonens kontor. Jeg går ut fra at det drøftes representantene imellem og derfor er det riktig å si ifra. Jeg skal meddele kongressen at fredag 16 mars kom Landsorganisasjonens formann ned på mitt kontor og bad mig gjennomlese et utkast som Pål Berg hadde utarbeidet. Jeg sa at det kunde ikke fagorganisasjonen vedta. For det gikk ovenikjøpet videre enn det danske forslag. Og jeg sa også at det kunde få innflydelse på de danske og svenske forhold. Jeg hadde bange anelser om at det svenske borgerskap kunde anvende dette overfor de svenske arbeidere. Jeg sa derfor til Halvard Olsen at han måtte skrive en prinsipiell uttalelse i kommisjonen. Ja, sa Halvard Olsen; da vil vi risikere å få en lov som betyr politikontroll og hvor de uorganiserte også blir tatt med. Ja vel, men du må under alle omstendigheter innkalle sekretariatet; går du med på dette utkast så vil det bli en sterk gjæring ut av det, var mitt svar. Ditt standpunkt må du få frem. Halvard Olsen svarte da at vi hadde jo allerede levert vårt prinsipielle standpunkt om at vi fant de nuværende avstemningsregler tilfredsstillende. Jeg mente imidlertid at det var ikke så sikkert at denne prinsipielle uttalelse blev tatt frem i kommisjonen. Jeg gikk så i Arbeidsgiverforeningen i et møte. Da jeg kom tilbake satt Halvard Olsen, Steen og Jønsson og diskuterte og Jønsson fremla da en liste, som inneholdt det som jeg tidligere hadde sett. Jeg reiste så til Namsos og kom tilbake den 22 mars. Sekretariatets møte var holdt den 20 mars. Den første jeg da talte med var Alfred Madsen som fortalte at sekretariatet hadde behandlet avstemningsreglene og videre spurte mig om jeg hadde sett sekretariatets protokoll. Jeg leste den og var sant å si meget uforstående over hvad protokollen egentlig betydde. Det stod intet om at avstemningsreglene var godkjent. Nu, hvis man leser overenskomsten med Arbeidsgiverforeningen så må man forstå at også avstemningsreglene er godtatt. Det blev således ad indirekte vei man fikk rede på det; ikke direkte. Men Nygaard har sagt at det var ikke tvil om at avstemningsreglene var fremmet av formannen. 17 april er neste gang saken behandles i sekretariatet. Flere av de faste medlemmer var da ikke tilstede. Da det var bragt på det rene at sekretariatet 20 mars hadde gitt formannen bemyndigelse til å gå i kommisjonen og stemme for avstemningsreglene, spurte jeg om det ikke vilde være riktig å kreve at loven blev utsatt. Men begge parter sa nei. Da sa jeg at jeg heller ikke vilde være med på å ta tilbake den bemyndigelse som engang var gitt. Jeg vilde ikke være med på å forlate formannen, når han først hadde fått en slik bemyndigelse. Men det jeg fremhold i det møte om å kreve loven utsatt blev representantskapets enstemmige beslutning den 26 april. Man skulde se hele loven i sammenheng, og det er i samklang med det som er vedtatt i samarbeidskomitéen. Det er sagt at Arbeiderpartiets stortingsmenn har stemt for loven med undtagelse av avstemningsreglene. Det er sant. Men det er Landsorganisasjonens representantskap som har besluttet og avgjort det. Man har vært enig i ut-

videlsen av meglingsloven. Hvad går det ut på? Jo, at meglingsmannen nårsomhelst skal kunne ta initiativ. Det har ingen imot. Vi kan ta kampen mot avstemningsreglene. Det kan gjøres ved at fagforeningene ikke opgir stemmetallet. De kan sannsynligvis sabotere loven. Det forslag som foreligger fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon kan være vel og bra, men hvis kongressen vedtar at en lov ikke skal respekteres, så må vi være oppmerksom på at ved en ulovlig konflikt kan en arbeidsgiver sende regningen til Landsorganisasjonen. Det er konsekvensen. Vil kongressen ta den konsekvens får den gjøre det. Med hensyn til protokollen fra Paal Berg tror jeg hverken Halvard Olsen eller Steen har hatt nogen annen opfatning enn den som sies her. Men i den subjektive bedømmelse de har foretatt er det min opfatning at de har bedømt noget feil. Nu, dette er igjen mitt subjektive skjønn. Når Paal Berg sier dette nu så henger det sammen med den situasjon Paal Berg og Regjeringen nu er oppe i. De vil forhindre en arbeidskamp til neste år. Det som fra Regjeringens side var ment som en hemske mot en større arbeidskonflikt, det forstår de nu kanskje nettopp kan bli den dråpe som kan få en alvorlig arbeidskonflikt til å bryte ut og så gir de gladelig skylden over på den annen part for å komme klar av loven. Det kan være for å få en platform. Hvis ikke fagorganisasjonen hadde gått inn for det, vilde vi ikke fremmet loven. Dermed vrir de sig vekk fra et visst ansvar. Det er min bedømmelse. Jeg vil til slutt ha sagt at jeg har intet å trekke fra eller legge til.

Birger Opsahl: Under forhandlingene som har vært ført så har det ikke vært reist nogen kritikk fra kommunistene. Men fra ledelsens side ser vi at det har vært kritisert. Ledelsen har samarbeidet med borgerskapet. Halvard Olsen er nu den mann, hvis hode skal legges på fat; efter det som Tranmæl her sa. Vi mener imidlertid at ingen av sekretariets medlemmer kan fraskrive sig ansvaret. Medlemmenes opfatning — den gjennemsnittlige — vet nok hvem som er skyld i denne lov og hvem som har stått faddere til den. De skulde ha tatt kampen utad. Det har vært talt meget om frihet og demokrati; men hvad er det som skjer på bakgrunn av det vi her hører? Det er fraser. Intet annet. Vi vil ikke luller inn i tykke fraser. Organisasjonen skal være et våben i arbeidernes hånd til undertrykkelse av kapitalismen. Arbeiderne er oppmerksom på dette og jeg tror det vil være feil av kongressen her hvis den trekker andre slutninger. Vi har fått en lov som lenker oss til borgersamfundet. Og da er ikke neste vei langt borte. Resultatet vil bli at medlemmene vil komme til å spørre om nytten av å fortsette medlemskapet. De 30 000 nye medlemmer Landsorganisasjonen er vokset med skyldes radikaliserings og forholdene rundt i verden. Det er feilaktig å trekke den slutning at det skyldes den ledelse vi nu har. Og i og med Steen er D. N. A. også ansvarlig. Var Dahl på det møte sist lørdag? Det går rykter om det.

Johs. Ringen: Det er ikke bare overfor avstemningsreglene kritikken føres, men overfor hele den linje organisasjonen som sådan har ført. Den indre styrke står ikke i forhold til den yttre. I og med denne

kongress vil man ha en forandring i vår faglige politikk. Halvard Olsen sa at han ikke vilde være med på Tysklands linje. Det er jeg enig i, men da bør han også forstå vår linje og nødvendigheten av å aktivisere oss innad og gå til aksjon. Slik at det ikke blir noget skille mellom ledelse og medlemmer. Mitt forslag her er uttrykt som å være mitt personlige, men det er min fagforenings, 1300 medlemmer, og det er noget annet. Jeg vil referere hvad Bygningsarbeidernes Industrigruppe i Oslo sier: «Våre krav til medlemmene om å oprettholde de inngåtte overenskomster slappes og deres tro på fagorganisasjonens makt og kraft svekkes for hver dag. Kongressen må derfor beslutte ved vårens tariffrevisjon må kravet om disse lovers avskaffelse gjennomføres. Kampen må om nødvendig bringes dithen at arbeiderklassens siste og største våben: generalstreik, må benyttes i hele sin styrke. Nu kan det være et taktisk spørsmål om generalstreiken. Men om det er nødvendig må vi gå til det skritt. Det var en tid da samfundet skjalv overfor fagorganisasjonen, men nu gjør det det ikke.

Jul Hansen: Da vi i min avdeling behandlet denne dagsorden holdt Hindahl innledning, og det blev besluttet mot 4 stemmer å gå inn for Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons linje. Det blev videre mot 2 stemmer besluttet å gå inn for at Norsk Centralforening for Boktrykkeres avstemningsregler blev gjort gjeldende for Landsorganisasjonen. Jeg akter å stemme for Sørums forslag. Hvis ikke det blir vedtatt vil jeg stemme for Rolf Olsens forslag. Med hensyn til de arbeiderfiendtlige lover vil jeg stemme for Disenaaens dissens, og det er også de medlemmers opfatning som jeg representerer. Når jeg vil stemme mot sekretariatets forslag til avstemningsregler så er det fordi de tilfredsstillt borgerskapet. «Dagbladet» skrev den 24 november 1934: «Men praktiseres de nye reglene slik, at man får sikkerhet for, at alle deltar i avstemningene, kommer loven i en ny stilling, og truslene om ikke å ville respektere den blir mer revolusjonære i formen enn i realiteten.» Det er «Dagbladet»s kompliment. Det kanskje tilfredsstillt ledelsen, men *ikke* arbeiderne. Det er talt om Tyskland og Østerrike. Men den gang var forholdene anderledes enn i vår tid. Dengang hentet de hjem fra koloniene sitt overskudd og man hadde intet imot organisasjonen. Men nu er vi inne i en krise og da er det anderledes. De arbeiderfiendtlige lover er ikke bare det som har vært nevnt her i diskusjonen. Men vi har fått statspoliti, leidangen og vi har fått det som hele sekretariatet har gått inn for, nemlig å binde alle for et oppgjør, og kunde binde de mindre grupper. Det er ingen forskjell her på sekretariatsmedlemmene. De er et alen av samme stykke.

Hans Eriksen: Lie nevnte idag at det var chance for å få vekk avstemningsreglene hvis de regler Landsorganisasjonen nu foreslår blir vedtatt, og Trammæl sa at det var de andre store saker vi nu skulde se på og ikke gå i detaljer i det som var skjedd. Det må være noget annet som ligger bak enn avstemningsreglene. De har ikke den betydning som det her legges i det. Jeg er uenig i å få slike lover, men det er ikke så som det her fremholdes. Det sies her at vi først og fremst skal

ha tillit til hverandre. Ja -- tillit. Men hvad får vi høre under den store demonstrasjon fra Rolf Olsen? Han rakkert ned Landsorganisasjonens formann midt for borgerskapets øine. Og nu for å få hals-hugget Halvard Olsen så søker man tilflukt til borgerskapet. Nu er borgerskapet godt å ha. Jeg sier fy, jeg. Jeg har fulgt Halvard Olsen fra den tid han kom fra Trondheim som en staut gutt. Han har sine svakheter, men de som skulde assistere ham, de har ikke hjulpet ham. De som kunde ha gjort det har ikke gjort det. Det er ingen lett sak det å være formann i Landsorganisasjonen. Vi har en viss rede på det vi som har drevet i forbundene nogen tid. Først og fremst kameratskap må det til. Vi taler så ofte om broderskap. Hvor er broderskapet her, når det gjelder Halvard Olsen? Jeg bare spør jeg? Hvor er det blitt av det vakre motto? Skal vi fortsette slik? Man taler om fremgangen, at vi står på trappene til å ta makten. Og så taler man om disse avstemningsregler og blåser det op til en stor sak. Jeg tror at det standpunkt Halvard Olsen og de andre i sekretariatet har tatt har de gjort ut fra den ærligste overbevisning om det som gagnar arbeiderklassen best. Det er et mannfolk vi trenger.

Olav Hindahl: Diskusjonen har nærmest vært spredt fektning. Man har blandet altfor meget inn i debatten. Det var innstillingen man skulde diskutere. Jeg vil da i anledning dette mindretalls forslag fra Disenaen si: Hvad vil man med det? Skal en komité klare sakene for oss? Man skal sjalte organisasjonsledelsen ut. Tanken er god hvis man derved tror å kunne føre ulovlige konflikter, men de må vite at man kan gjøre ansvar helt til topps. Det vil derfor bare bli rot. Vi har hatt ulovlige konflikter hittil og vi vil antagelig fortsatt få det. Men vil det være klok politikk å si at Landsorganisasjonen går inn for ikke å holde tariffavtalen? Vi står ikke idag på noget fagforeningsmøte, hvor det gjelder om å vinne proselyter eller for å komme på en kongress. Vi er ansvarlige organisasjonsfolk her, organisasjonens tillitsmenn. Vi forteller ikke gud og hvermann hvad vi skal gjøre. Selv om man mange ganger blør i hjertet ved å måtte være politi overfor medlemmene, så skjer det ikke ut fra personlige hensyn, men av hensyn til organisasjonen. Jeg går ut fra at man går inn for sekretariatets innstilling. Med hensyn til avstemningsreglene så kan vi komme inn på det efter denne sak. Men når Halvard Olsen var klar over som han sa, at nye lover var på trappene, da skulde nettopp han ha tatt et annet standpunkt. Da skulde han ha gått til brødrene, da skulde vi brukt broderskapet. Jeg har tidlig vært inne på det danske system. I Danmark kunde en liten gruppe velte det hele. Slik var det der, og det forklarer at danskene måtte ta det skritt de gjorde. Jeg beklager det, men jeg forstår det. Med hensyn til møtet hos Paal Berg så var det efter organisasjonsmessig oppdrag. Vi skulde få visse ting på det rene for å ha grunn under føttene. Det var ikke vi som bragte inn dette om fagorganisasjonens stilling til avstemningsreglene. Det kom som en bemerkning an pasant fra Berg om at hadde ikke fagorganisasjonen gått med på loven så hadde vi ikke fått den. Jeg har ikke personlig lagt to

pinner i kors for å slakte Halvard Olsen. Men man må få lov å ha sitt syn.

Rasmus Rasmussen: Når jeg ikke er enig i sekretariatets opfatning, så er det ikke ut av personlige hensyn, men ut fra det organisasjonsarbeide som jeg må drive for rett å klare sakene. Vi må sikre oss å ha organene i orden. Vi har det ikke. Vi har fått hele 5 lover. Derfor er det nødvendig at kongressen sier fra så vi får en ledelse som kan slå igjennom og som kan få medlemmene med. Halvard Olsens innledning kan jeg gi en kort konklusjon. Hvordan har fagorganisasjonen arbeidet fremover siden vi fikk lovene fra 1915? Det har vært *næstbest*-linjen vi har fulgt. Istedenfor å reise arbeiderklassen til kamp. Og når jeg nevner *næstbest*-linjen så har man vært inne på Vinmonopolet. Påtrykket var sterkt, ikke minst innenfra for ikke å få streik. Vi bødte oss, men ikke 8 dager etter fikk vi loven.

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet onsdag 28 november.

Ordstyrer: *Oscar Torp.*

Protokollen fra gårdsdagens eftermiddagsmøte referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Otto Berg møtte istedenfor Harald Braathen (Tekstilarbeiderforbundet).

62 talere inntegnet, men tidsbegrensning forkastet.

Ordstyreren meddelte at der var inntegnet 62 talere til saken om de arbeiderfiendtlige lover.

Martinius Hermansen foreslo innskrenket taletid — 5 og 2 minutter.

Arthur J. Olsen: Det er meningsløst nu å ta tidsbegrensning efter at sekretariatets medlemmer faktisk har talt uinnskrenket.

Jul Hansen: Jeg har hatt ordet og skal ikke ta det igjen. Men denne sak har vakt en slik interesse utover hele landet, at man ikke bør sette tidsbegrensning.

Ommund Ommundsen: Det er uforskammet mot representantene nu å ville gå til tidsbegrensning. Vi har nu påhørt den debatt som har vært ført og som nærmest har artet sig som en indre krig mellem sekretariatsmedlemmene.

Votering: Hermansens forslag om tidsbegrensning falt mot nogen få stemmer.

Fortsatt behandling av de arbeiderfiendtlige lover.

Så fortsattes behandlingen av dagsordenens punkt 7: *De arbeiderfiendtlige lover.*

Albert Johannessen: Det er først et oppdrag fra en som har hatt ordet og som ikke rakk til det. Om de 8 navn i sekretariatet kunde bli tilgjengelig for representantene. Jeg savner for mitt personlige vedkommende den siste beretning fra representantskapet. Det var det. Så var det angående de arbeiderfiendtlige lover. Vi har fått mange forsmedelige lover som arbeiderne har ment var angrep på deres livsinteresser, og det verste er det siste nemlig meglingsmannens utvidede område og avstemningsreglene. De er ikke verre enn tukthuslovene, men de siste har vi fått ved hjelp av våre tillitsmenn. Det går an å organisere brudd på de lover vi tidligere har fått av borgerskapet; men å bryte de siste er vanskeligere. Gjør vi det får vi også organisasjonen mot oss. Det er derfor ikke å undres over at representantene i salen nu krever visse hoder på et fat, rent billedlig talt. Når det tales om de siste lover så er det avstemningsreglene man taler om og lar de andre være. Jeg mener Riksmeglingsmannens utvidede myndighet er like galt. Nu kan det selvsagt være av betydning at han kan opta forhandlinger tidligere. Det kan være beføiet, men at han også kan koble det sammen som han vil, derved vil vi kunne risikere å utsette oss for meget. Den del av loven er like farlig som de andre lover. Vi kommer tilbake til det under organisasjonsformene og da skal man nok få høre vidnesbyrd derom. Man får inntrykk av at der har vært drevet en utpreget hestebyttehandel med borgerskapet. Det viser debatten her. Det verste er at våre egne har provosert frem den siste lov om avstemningsregler. Nu er alle så interessert i å bekjempe lovene. Lie taler nu skjønt om Oplysningsforbundets misjon. Jeg kommer til å tenke på da boikottloven kom og de lønnede tillitsmenn blev innbudt for å få en orientering av Lie om lovene. En tillitsmann spurte mig om min mening efter at ha hørt Lie. Han var nemlig skuffet. Vi fikk et kursus i å bli så lovlydige som mulig; men vi fikk ikke rede på hvordan vi skulde bekjempe den. I min avdeling fikk vi også et kursus derom med en annen jurist og det samme gjentok sig. Men er det å ville bryte loven? Det kan være bra å kjenne en lov; men det kan gjøres betydelig enklere. En ting må vi være klar over og det er at vi står overfor en tid hvor det gjelder ikke å være undfallende. Og da kan det være riktig som Tranmæl sa, at vi må få en ledelse som vil noget. Det har vi ikke hatt. Vi må derfor si fra overfor den ledelse vi har hatt. Da vil nok den nye ledelse innrette sig derefter. Og så skal man samarbeide mer med medlemmene.

Trygve Olsen (Jern og Met.): Det vi var vidne til igår umuliggjør å snakke om saken som vi burde. Det er en overraskelsesens kongress vi her har, og når vi ser borgerpressen så forstår vi det enda bedre. Den Oxfordbevegelse vi har sett omkring oss i den senere tid har nu også vist sig innenfor våre rekker. Vi kom hertil for å få et oppgjør; men vi ser at man gjør forsøk på å redde hvad reddes kan. Man vil av forson-

lige hensyn redde enkelte og man trekker i så måte frem ting for å redde noen. Man legger også mer vekt på hvad en av borgerskapets håndlangere Paal Berg sier enn hvad en av våre fremste tillitsmenn i mange år fremholder. Man vil rakke ned på Halvard Olsen og gjøre ham så svart som mulig, for å finne noen hvite fjær på de andre. Det som kan sies om Halvard Olsen kan også benyttes mot de andre og det er nok til å dømmе dem. De som søker å hjelpe en eller annen av de 8 ut av knipen gjør en bjørnetjeneste overfor medlemmene. I ledelsen har det alltid vært tilstede et frimureri som vi tross alt har satt pris på. Så lenge *det* holdt, vilde det gå. Men såsnart det røiner på, så rakner det. Eriksens broderskap kan vel lignede med det han sa i retten om kassereren i forbundet at han var den beste man hadde hatt. Hvad Paal Berg mente for mange måneder siden vet vi ikke. Kan være det at han ikke var for loven; men han kan ikke tale på de andres vegne. Jeg forsvaret ikke Halvard Olsen. Men han har iallfall vært et mannfolk, det savner vi blandt de andre. Vi har behandlet de arbeiderfiendtlige lover inngående. De vil vi ikke ha. Så derom er ikke stort å si. Vi kjenner ikke til noget hensyn til samfundet. Når Paal Berg i sin løsmunnethet kommer med dette i siste øieblikk så er det vel fordi han mener at nu vil det komme avstemningsregler herfra. Volan med sitt gløgge hode traff det nok. Med hensyn til Rolf Olsens uttalelser utenfor Stortinget så kjenner borgerskapet det bedre fra før. Vi har et gledelig tegn og det er at den politiske bevegelse vokser sterkere. Der ligger vårt håp.

Martin Wold: Jeg er enig med Trygve Olsen i at debatten igår gav tydelige beviser for at man her vil benytte alle midler på kongressen overfor det oppgjør som skal finne sted. Vi ser at det er enstemmige innstillinger; men når de kommer her på talerstolen så gir de hverandre klapps. Det viser at det ikke er kraft bak de enstemmige innstillinger. Med hensyn til de 2 spørsmål som her behandles så er det ingen arbeider idag som finner sig i tukthuslovene eller i den siste om avstemningsreglene. Før som Tranmæl sa, dem skal vi selv utarbeide. Og ikke borgerskapet. Men hvorfor? Hvis det er en slik gjennemsyret opfatning dette, hvorfor satte man da Halvard Olsen inn i kommisjonen og D. N. A. Steen? Det var sagt i representantskapet at det var misforståelse i sekretariatet ved denne saks behandling. Jeg vil si som Gerhardsen igår at man ikke må være med på å fatte beslutninger på misforståelser; men at man da får det utsatt. Jeg vil også sette fingeren på uttalelsene om manglene ved Landsorganisasjonens kontor. Vi har da vel andre enn formannen der. Vi har viceformann og sekretær og vi har sekretariatsmedlemmer. Jeg synes derfor det er uriktig av dig Torbjørn Henriksen stadig å tale om dette. Tillit skal det være mellom ledelsen og medlemmene. Vi har sett Landsorganisasjonens sterke fremgang, en økning av 65 000 medlemmer. Vidner det om mistillit? Partiet har gått frem; vi er nådd langt i politisk styrke. Vidner det om mistillit? Nei, tilliten har vært til stede i stor utstrekning. Så var det protokollen fra møtet med Paal Berg. Det er sagt mig at allerede i januar måned under representantskapets møte satt enkelte

inne med denne kjennskap. Men hvorfor da gå i den 11. time? Det er ikke her påstand mot påstand. Jeg stoler langt mere på våre egne tillitsmenn enn en borgerlig Lurifass som Pall Berg. Med hensyn til forslaget fra representantene for Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon så er det ingen grunn til å lage slaktehus. Skal vi slå til så får vi slakte så vi er sikre. Da får vi ta de 8. Men jeg vil si at jeg tror ikke det er så fornuftig. Jeg tror ikke det er riktig heller. Den linje vi har fulgt har bragt oss fremover.

Haakon Berli: Den klasselovgivning som kom rammet de fattigste i landet. Det er ingen tilfeldighet at vi fikk tukthuslovene og de andre da aksjonene i skog- og landdistriktene pågikk. Med hensyn til generalstreiken og Lies definering så er jeg ikke blind for at borgersamfundet kan svekke arbeiderklassen. Men det gjelder å skape et organisasjonsmessig grunnlag. Jeg går ut fra at vi til neste år går frem slik at vi derved styrker vår makt. Men også den makt må underbygges med organisatorisk makt. Det som må bli konklusjonen med hensyn til Halvard Olsen og Steen er at vi krever at arbeidernes tillitsmenn for fremtiden ikke går med i denslags kommisjoner. Vi trenger ikke først og fremst personskifte, men systemskifte.

Lars Evensen foreslo: Kongressen uttaler sin sterkeste misbilligelse med den stilling som Halvard Olsen og en del av sekretariatets medlemmer har tatt i forbindelse med Foreningskommisjonens forslag til avstemningsregler.

Valgkomitéen må være opmerksom på dette mistillitsforhold og ta hensyn hertil ved innstilling på tillitsmenn for Landsorganisasjonen og ved sammensetning av det nye sekretariat.

Joh. Karlsen-Klevfoss: Når det gjelder de arbeiderfiendtlige lover så har min samorganisasjon et spesielt forslag i dagsorden. Det kan sies å være nogenlunde i overensstemmelse med det forslag som foreligger fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon. Det er bare den forskjell at det ikke er gjort nogen forandring i det, slik som Oslo har gjort. Det kan være forståelsen av punkt 2 hvor vi sier at man ved de forestående tariffrevisjoner skal reise kravene om avskaffelse av tukthusloven, boikottloven og kneblingsloven samt meglingsinstitusjonen. Det kan sies at der er ikke stedet. Men vi mener det er nødvendig allerede på den plattform å si ifra og gjøre borgerskapet opmerksom på at man krever dette. Videre skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å hindre nye tvangslover eller skjerpelser i de lover og bestemmelser som eksisterer. Sarpsborgarbeiderne var med allerede i 1933 da vi fikk loven dengang og protesterte, og Borregård og andre bedrifter viste det i handling. Vi stoppet i 24 timer. I 1934 da vi så fikk en ny lov sa de som tidligere hadde vært med i arbeidsnedleggelsen at de kunde ikke nu gå ut i ny arbeidsnedleggelse når ledelsen var imot det. Det var sagt av Gerhardsen igår at innstillingen i denne sak var for mager. Samtidig sa han at forslaget fra Oslo heller ikke var riktig. Noget mellomstandpunkt vet jeg ikke om. Men jeg vil opta Sarpsborg og Omegns faglige Samorganisasjons forslag:

1. Den av Stortinget i år vedtatte skjerpning av meglingsloven (kneblingsloven) skal ikke respekteres av organisasjonen. Kongressen nedsetter en komité, hvis flertall er arbeidere direkte fra bedriftene, som innen en måned efter kongressens avslutning utarbeider anvisninger for å sette tukthuslovene ut av kraft.
2. Ved de forestående tariffrevisjoner skal kravene om avskaffelse av tukthusloven, boikottloven og kneblingsloven samt meglingsinstitusjonen stilles i forgrunnen, og kampen skal utvides til å gjelde alle Landsorganisasjonens medlemmer med sikte på disse lovers avskaffelse. I hver bedrift og på hver arbeidsplass må de respektive fagforeninger gå inn som leder for kampen mot tukthustvangslovene.
3. Hvis der i den kommende tid foreslås nye tvangslover eller skjerpelse i de lover og bestemmelser som eksisterer skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å forhindre dette. Det våben som arbeiderklassen har i generalstreiken skal i dette tilfelle brukes i hele sin konsekvens.
4. Hvis der fra noen tillitsmann eller fra ledelsens side kapituleres overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen skal vedkommende straks avsettes fra sin funksjon og erstattes med nye.

Efter mitt skjønn er det unødvendig å ha bundet mandat i denne sak for å ta stilling. De ting som er servert her, skal vi redegjøre for til medlemmene. Skulde vi da også fortelle dem at vi hadde stemt på de samme personer? Det viser alene det umulige i å stemme på nogen av de neværende. Jeg vil støtte Rolf Olsens forslag.

Karl Tømmeraas: Når det gjelder kampen mot undtagelseslovene skal jeg som medlem av 9-mannskomiteén innrømme at den er tynn. Men det er ingen gitt å stake op linjene i kampen mot undtagelseslovene. For der gjelder det staten på den ene side og organisasjonen på den annen. Man må bruke sundt vett og det som er tjenlig i hvert tilfelle. Det kan sies at hovedvekten er lagt på det parlamentariske; men det er allikevel ikke riktig. Det slås fast at der må samarbeides mellom fagorganisasjonen og partiet. Det som kunde tenkes i forbindelse hermed var at redaksjonskomiteén utstedte manifest til arbeiderklassen om at de må ta kampen og ikke i alle tilfeller gå til forbundene. Når det gjelder avstemningsreglene vil jeg ha sagt at Halvard Olsen og det sekretariat som godtok det har handlet i strid med tidligere vedtak. Jeg legger svært liten vekt på hvad Paal Berg sa og nu sier. Det er ikke hovedsaken for oss. Men når det er fremkommet mistillit i den forbindelse så blir det ikke spørsmål om mine personlige inntrykk; men jeg må ta hensyn til hvad mine medlemmer sier. Vi skal være opmerksom på at de har vært trykket op mot veggen og at der er gitt efter. Det er denslags ting man ikke kan ta så hurtig. Når det er fremkommet forslag om mistillit så kan jeg ikke annet enn stemme for det. Med hensyn til sekretariatet så kan vi ikke efter den indre strid vi her er blitt vidne til gjenvelge nogen av dem. Vi kan jo ikke engang si til dem nu: Foren eder skabbhalser! Vi har også

sett borgerpressens skrivelser og kommunistpressen. Jeg har for mig her et flyveblad fra kommunistpartiet som fremholder ting om Halvard Olsen som er skjendige. Men man skjønner da ikke sitt eget rede, dirigent. Den debatt som her har pågått om personene og videre om hvad den enkelte har sagt eller ikke sagt er ikke nødvendig. Det er ikke nødvendig å holde oss til det. Vi må sette inn i sekretariatet medlemmer som ikke møter som forbundsformann, men som generalstab. Vi skal fremover.

Alfred Madsen frafalt.

Arthur J. Olsen: Et religiøst ordsprog sier at guds ord maler langsomt, men sikkert. Vi kan si det samme om borgerskapet. Det maler langsomt, men sikkert. Den første sekken har vi fylt og er ferdig med. Da vi fylte den annen sekk viste det sig at det var ikke stor enighet oss imellem. I de siste 20 år har arbeiderne tatt det korteste strå. Det vi er stilt overfor, er at vi ikke selv mestrer forholdene. Borgerskapet har gitt et lovverk mot oss, som gjør det så komplisert at vi simpelthen ikke makter det. Vi studerer derfor på hvor det skal ende. Jeg har i de senere årene sett en rekke eksempler på hvordan man litt etter litt har klart å innsnevre solidariteten. Man har tatt fra oss det mest elementære, nemlig å kunne vise solidaritet. Så var det med hensyn til skiddentøivasken i sekretariatet. Vi ser en innstilling her som synes å peke i retning av at vi igjen kan komme frem i kamplinja. Da er spørsmålet om den ledelse som har lagt denne linje er den rette til å arbeide videre i den norske landsorganisasjon. Jeg tror det ikke. Vi skal ikke som Tranmæl plukke ut den ene skyldige; da må vi også ta de andre som synes uskyldige. Da er jeg enig med Rolf Olsen. Fagopposisjonen av 1911 har i de senere år hatt anledning til å arbeide for forenkling av ledelsen. Vi ser hvad der er gjort. Jeg kan ikke være enig i bare å ta Halvard Olsen. Arbeiderklassen har sagt fra i denne sak. Vi må vedta mistillit til ledelsen. De andre forslag i saken bør oversendes redaksjonskomitéen.

O. L. Strøm: Jeg forstår godt at denne sak har satt arbeiderklassen og denne kongress i oprør. Det er sant at med sekretariatets møte 20 mars er der skjedd et brudd med organisasjonens forutsetning. Men skal man sitte her som rett overfor disse som satt under et slikt trykk? Vi har aldeles ingen garanti for at en hvilkensomhelst ledelse ikke i et gitt øieblikkelig kan måtte gå utenom den optrukne linje. Derimot er jeg enig i at denne kongress ikke bare er en overraskelsesenes kongress, men den gir også et forstemmende inntrykk. Det går ikke en engel av fordragelighet og kameratskap gjennom salen her. Da kommer man nemlig ikke med bundne mandater. Man kommer ikke med åpent sinn på den måte. Oxfordbevegelsen er nevnt; der bekjenner man sine egne synder. Men her ser vi at sekretariatsmedlemmer står op og vidner om andre. Selv landets høiesterettsdommer gir prov her mot andre, mot våre folk. Da er jeg enig med Tranmæl: Schwam darüber. Det er ikke noget å legge vekt på. Jeg er enig i det. Når det gjelder sekretariatet så var det iallfall ett mannfolk, nemlig Buland — ved siden av formannen. Det var sør-

gelig at ikke alle sekretariatets medlemmer var til stede i angjeldende møte. Vi ser at de *faste* medlemmer av sekretariatet stemte med Halvard Olsen. Jeg forstår ikke hvad som egentlig skjer her eller skal skje. Organisasjonens instanser har truffet det rette, representantskapet har truffet det rette. De har fått saken på benene igjen. Det var Tranmæls ord. Da står det bare igjen at det var feil optreden av Halvard Olsen at han skrev under protokollen og det var en feil av sekretariatet å gi ham bemyndigelse hertil. Er feilen så stor at vi ikke kan bruke dem? Å feile er menneskelig. Jeg kan ikke derfor sette dem ut i mørket. Jeg kan ikke stemme for Rolf Olsens forslag og jeg kan heller ikke stemme for Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons forslag som mildt betegnet går i siksak.

Karl Bottenvand: Jeg oppfattet Lies rettsbelæring igår slik at det var ikke så stor risiko med disse avstemningsregler og for det annet at vi jo hadde de ulovlige konflikter. De har vi hatt. Jeg har deltatt i møter om det også, men hvor sekretariatets medlemmer har reist sig op og sagt at det går da ikke an. Det nuværende sekretariat vil derfor optre som lensmenn mot arbeiderne ved ulovlige konflikter. Gjentatte ganger har det vært sagt at man har vært illojale overfor organisasjonens beslutninger. Det har vært fattet beslutninger på landsmøter og kongresser mot de arbeiderfiendtlige lover, men har sekretariatet fulgt det? Nei, de har brutt beslutningene i fellesskap med borgerskapet. Tranmæl optrådte her som en dårlig forberedt konfirmant. Han sa at han ikke hadde noget rede på saken. Tror man kanskje at denne mann skulde behøve 1 måned for å tenke over en slik sak? Vi må ha krav på at de vi velger må kunne sette sig inn i sakene på kortere tid. Vi på arbeidsplassen får ikke lang tid til å tenke over et tariffoppgjør. Vi må bestemme oss hurtig. Den skittentøivask vi blev vidne til mellom sekretariatets medlemmer kom litt overraskende om ikke helt. I farens stund søker man å redde sitt eget skinn. Halvard Olsen er ikke så stor at han har stukket de andre sekretariatsmedlemmer i lommen. De har nok vært enig med ham. Vi må derfor plukke dem alle ned av taburetten efter hvert. Hvis vi ikke nu foretar en forandring, så har fagorganisasjonen nu stått på sitt høieste. Jeg anser det sittende sekretariat som nogen ubetydelige voksfigurer i et vokskabinett.

Kristian Moljord: Det blev sagt av Tranmæl igår at det var for kort tid til å behandle saken. Men det skulde være klart for sekretariatet at i og med det at kommisjonen blev nedsatt og man blev med der hadde man gjort noget galt. Borgerskapet vilde ha organisasjonens høieste myndighet med og det fikk det sekretariatet med på. «T. T.» for 16 mai skrev det også tydelig. Tranmæl sa at man ikke skulde blande inn det danske forhold. Det kan sies at det høres besnærende ut. Men Volan sa igår at det danske system var bedre. Det er videre sagt at det er avstemningsreglene som er det farlige, men det er ikke bare det. Men loven som sådan. Det er klart at det ligger i borgerskapets interesse at kongressen fatter beslutninger om avstemningsregler som er tilfredsstillende for det. Blir de det så trekker de loven om avstemningsregler tilbake. Efter de uttalelser som falt her igår om at det synes å gå slik,

så viser det at borgerskapet er tilfreds. Så er det sagt at vi skal velge en *sterk* ledelse. Enig i det. En så sterk ledelse at angrepet fra borgerskapet slås tilbake. Men skal vi få *det* så tror jeg ikke det er mulig å velge nogen av det nuværende sekretariat. Jeg må derfor være med på å sette dem ut av funksjon. Jeg nærer intet personlig nag til nogen av dem. Men hvis vi ikke gjør dette så vil det bli pessimisme ute blandt medlemmene.

Birger Åmodt: Det var mange av oss arbeidere som steilet da vi leste om at våre folk hadde vært med på loven. Men kongressen har gitt mig et inntrykk av hvordan det er foregått. Jeg antar det er foregått slik at Pål Berg har villet frem med et forslag. Halvard Olsen innkalder de sekretariatsmedlemmer han er sikker på. Lie sitter ved siden av, men blir ikke hørt. De øvrige sekretariatsmedlemmer var på reise i agitasjonsøiemed. Jeg er uenig med Tranmæl i at ikke alle er skyldige. De er like skyldige. Buland søkte igår å ro sig iland ved å si at det blev for liten tid til sakens behandling. Men da burde han fått utsettelse. Jeg vil anbefale Rolf Olsens forslag.

Ommund Ommundsen: Det er uriktig å blande de to saker sammen som vi har behandlet i disse 2 dager; men det er gjort så det lar sig ikke nu gjøre å skille det ut. Når det gjelder Halvard Olsen og Steen så får man et inntrykk av den gjensidige krig som er her i sekretariatet. En motbydelig krig. Det har vært sagt her fra talerstolen at det var rot i sekretariatet. Men hvorfor har ikke disse gitt representantskapet beskjed herom? Ansvaret faller ikke minst på dem som har talt om rotet. Når jeg har tatt ordet her, så gjelder det selve lovene. Jeg vil da fremkomme med endel dokumenter som viser Trygve Lies optreden. Det var ikke nogen boikottlov dengang. Det gjelder en tvist om 10-mannsbestemmelsen, tvist mellom forbundet og Landsorganisasjonens juridiske konsulent. Det gjelder konflikten ved Vestlandske Jernvarefabrikk i Stavanger, hvor forbundsledelsen på grunn av boikottlovens 10 manns bestemmelse innrykket følgende bekjentgjørelse i byens arbeideravis «1ste Mai» uten å forelegge dette for den lokale avdeling:

«På grunn av boikottlovens 10 manns bestemmelse må vi gjøre oppmerksom på, at arbeidsplassene ved Vestlandske Jernvarefabrik ikke er blokert.

Arbeidskonflikten, *streiken* fortsetter fremdeles. Når konflikten er ordnet vil meddelelse herom bli gitt.»

Denne konflikt som begynte høsten 1933, hadde antagelig nu vært ordnet, men på grunn av forbundsstyrets altfor store nervøsitet for denne lov, pågår konflikten fremdeles.

Vil nogen organisasjonsmann kunde definere begrepet? For mig står det stille. Det er ikke forunderlig at det fremkommer forslag om ny ledelse. Det er ett par ting i Disenaaens forslag. De retningslinjer vi trenger er de arbeiderne *selv* finner best på arbeidsplassen. Og der har vi en slik sak som den jeg nevnte. Vi kan gjerne holde disse på streikekassen til de er 50 år.

Blev nu opplyst at K. Larsen møtte i steden for Lundsrud (Handels- og Kontor).

Waldemar Larsen: Tranmæl uttalte igår at mange ting kunde holdes utenfor denne debatt. Enig i det. For vi må holde oss til det centrale om våre representanter i denne kommisjon har optrådt riktig. Lie gav en orientering, men det var nærmest en juridisk utredning og den kan vi neppe følge. Det er ikke bare personskifte som trenges, men også et virkelig systemskifte. Det er merkelig å høre hvordan Halvard Olsen og sekretariatsmedlemmer søker å vri sig unda. Og enda verre var det å høre om protokollen igår. Det syntes nærmest å være en del ferdige mennesker som trengte syndsforlatelse og gikk til presten. Rundt i fagforeningene var opfatningene den at man skulde gå inn for en ny ledelse. Det er riktig at det er utgitt en brosjyre foran kongressen, riktignok skrevet av en kommunist. Men den inneholder bl. a. en protokoll fra representantskapet, hvor Halvard Olsen sa at han hadde gått inn for avstemningsreglene. Da forstår jeg ikke Bulands forsøk her på å vri sig unda. Disenaaens punkt 3 er det nødvendig å få med av hensyn til den utvikling vi har hatt i det siste år. Med hensyn til mistillitsforslagene vilde det rettfærdigste være å ta alle sekretariatsmedlemmene. Men det kan jo være nok å ta de 8.

Thorkil Jakobsen: Protesten var ikke i første rekke rettet mot avstemningsreglene; men den var rettet mot kneblingslovene og mot det parti, hvis eneste politikk går ut på å erobre regjeringmakten. Den rammer derfor kanskje mer enn sekretariatsmedlemmene; Tranmæl. Vi kan ikke sjalte ut bare nogen her. Vi må ta alle og det gjør vi ved å vedta Sørums forslag.

I. B. Aase: I mitt første innlegg fikk jeg ikke anledning til å uttale mig om det som nu er det centrale. Med hensyn til Halvard Olsens opptreden så har han selv sagt på et felles forbundsstyremøte at når vi selv ikke makter å få orden i tingene så må vi søke til utenomliggende steder. Og når han videre har sagt at Danmark har lignende regler. Hvad er årsaken hertil? Loven er trådt i kraft og efter den kan et mindretall bestemme. Jeg kan nevne et eksempel fra Sten-, Jord- og Cementarbeidernes Forening: Den har 3400 medlemmer. Det almindelige fremmøte er 10 procent og det ansees for godt fremmøte. Regner man f. eks. med 25 procent så skulde det tilsvare 850 medlemmer. Foreligger det et forslag til megling så kan disse 850, hvis avstemningsreglene utvides til alle medlemmer, gå hjem og legge sig. Av de 3400 er det bare en brøkdelen som er aktive. I 1931 møtte det frem 1700, altså 50 procent av medlemmene. Med den nye lov blir det helt anderledes. For å få et forslag forkastet må det være 65 procent av disse 50 procent medlemmer som må stemme, med andre ord 1105 medlemmer av 1700. Bare dette skulde tilsi at man ikke har drøftet forslaget hverken i sekretariatet eller i Foreningskommisjonen. Med hensyn til dem som har stemt for avstemningsreglene så er det ingen vesensforskjell på Halvard Olsen og andre. Personlig vil jeg stemme for Sørums forslag.

Einar Hermansen var ikke til stede da han skulde ha ordet.

Andreas Narvesen: Når vi skal bekjempe de arbeiderfiendtlige lover må vi også se på den politiske situasjon. Det hensyn må fagorganisasjonen ta. Det er skrevet meget foran denne kongress om generalstreik etc. Vi har idag 170 000 arbeidsledige, d. v. s. flere enn Landsorganisasjonens medlemstall idag. Vi kan så forutsette at det blir erklært generalstreik mot en eller annen lov Stortinget gir. Finnes det da nogen makt som kan forhindre de 170 000 fra å besette plassene? Vel og merke det vil bli søkt ledet av dem som Stortinget selv har bevilget penger til, nemlig Leidangen. Der må vi være forsiktige. Man taler om at vi skal velge en dyktig og handlekraftig ledelse. Gjør vi ikke det alltid? Jeg vil nevne et eksempel fra den siste aksjon ved Mjøndalens Gummivarefabrikk. Arbeiderne var på det rene med at en utløsning måtte til. I den anledning blev det utsett 2 av de mest revolusjonære på stedet, som skulde gå til aksjon. Men de kom for sent den dag aksjonen skulde iverksettes. Derfor måtte aksjonen skje fra en annen gruppe. Men det var riktignok personer som ikke hører til dem som taler mest.

Idar Kleveland: De fagorganiserte venter med spenning på hvad kongressen beslutter. De venter under alle saker at representantene skal trekke op linjene til beste for arbeiderklassen. Blandt de ting de venter på er også den sak vi nu behandler. Vi har sett den ene tukthuslov etter den annen uten at organisasjonen har gjort noget for å forhindre det. Vi har fått streikeforbud ved Vinmonopolet, vi har fått lov om streikbryteri blandt bøndene. Det er de ting vi skal bekjempe. Vi har nu for oss en innstilling fra sekretariatet, hvor vi kan si at de 2 første punkter går an, men i det siste punkt sies det ikke noget bestemt. Om hvordan arbeiderne skal optre. Ser man på Disenaasens forslag, så kan man være uenig i nedsettelsen av en komité. Det kan jo tydes på den måte at man ikke har tillit til sekretariatet. Men jeg vil allikevel være med på dette forslag. Det næste er avstemningsreglene og de skjerpede bestemmelser i arbeidstvistloven. Det var ikke til å komme forbi at da meddelelsen om kommisjonens beslutning blev utsendt gjennom Norsk Telegrambyrå så var det mange som ikke trodde det var sant. Vi visste jo at vår fremste mann var med i kommisjonen. Men dessverre; det var nok sant. Vi måtte bite i det sure eple. Når vi hører debatten her så ser vi at de som står bak Halvard Olsen søker å undgå sitt standpunkt. Var det ikke voksne folk vi satte inn i ledelsen? De burde stått last og brast med Halvard Olsen. Vi hørte også Torbjørn Henriksens uttalelser igår om hvordan forholdene var på Landsorganisasjonens kontor. Jeg har ikke bundet mandat, men nu efter dette er jeg ikke i tvil. Vi har flere forslag her nu. Jeg vil anbefale at man sier tydelig fra. Vi vil ikke ha at våre folk skal gå hånd i hånd med borgerskapet. Jeg vil anbefale Rolf Olsens forslag.

Ingvald Olsen: Når man taler om kampen mot de arbeiderfiendtlige lover skal vi være forsiktig og ikke blotte oss for meget. Vi skal ikke publisere alt det vi skal gjøre. Vi ser jo hvordan borgerskapet til enhver tid er underrettet. Vi må anvende en slik taktikk at vi også virkelig kommer frem. Jeg skal ikke hefte mig meget ved innstillingene. Det kan

være at de sier lite, men det er nu ikke riktig å legge sine planer frem i alle detaljer på forhånd for motparten. Med hensyn til avstemningsreglene så var jeg til stede i det møte i sekretariatet. Spørsmålet blev oss forelagt som vanlig og det blev så å si fra alle anmodet om å få saken utsatt; men Halvard Olsen fremholdt at han måtte ha en avgjørelse. Jeg fant det forbannet at vi skulde anmode Norges storting om hvilke avstemningsregler vi skulde ha. Det blev også sagt i fra at man skulde fremholde at Landsorganisasjonen selv skulde søke å få egne regler, så man derved kunde slippe loven. Men det gikk ikke. Hvis det nu er slik at man ved å vedta sekretariatets innstilling kan få loven ophevet så er det komedie fra nogen hver. Vi må se på forholdene hos våre medlemmer og da vet vi at de ser ikke med tillit på ledelsen. Man skal heller ikke glemme at man selv har stått på arbeidsplassen og at man vet hvordan slikt oppfattes.

Ambrosius Olsen: Det er sagt så mange ting at det er ikke mange ord å tilføie og jeg kunde kanskje frafalle. Men jeg har et forslag sammen med en medrepresentant her om å sende saken med samtlige forslag til redaksjonskomiteen. Jeg er personlig enig i sekretariatets forslag, men jeg synes det må kunde gå an å finne et mer felles grunnlag. Med hensyn til avstemningsreglene så har vi behandlet det i siste representantskapsmøte. Og vi hørte det samme her som der. Vi har fått et lite flatterende lys av sekretariatet. Det har vært en byld til stede som det nu har gått hull på. Det er en uheldig tid denslags kommer. Mange har spurt mig om det er så rotet her inne i Oslo, som det sies. Jeg har ikke svart på det. Vi ser borgerpressen har referater som er riktige, mens Arbeidernes Pressekontor sendte ut en feilaktig meddelelse om at jeg hadde foreslått at R.I.F. skulde innbys, men det var den russiske landsorganisasjon jeg mente. Halvard Olsen har erkjent sitt synspunkt. Han har den innstilling som er kommet tilsyne her. Og sekretariatet med ham har innstilt sig på å møte borgerskapet og gå mot fascismen. Det er borgfredspolitikkk. Det er ureal optreden, men man skal ikke dolke nogen. Jeg hadde før jeg kom her til kongressen under alle omstendigheter innstilt mig på å velge en annen mann enn Halvard Olsen, da jeg mener at han er utslitt.

Severin Arnesen og Ambrosius Olsen foreslo samtlige forslag til punktene de arbeiderfiendtlige lover og avstemningsreglene (herfra undtatt mistillitsforslagene) oversendt redaksjonskomiteen.

Votering: Forslaget blev vedtatt.

Ordstyreren foreslo nu 5 og 3 minutters taletid og det blev vedtatt.

Tallak Flaten: Når man ser på vår faglige ledelses stilling til det forslag som griper så sterkt inn i organisasjonens selvbestemmelsesrett og til den behandlingsmåte som denne sak er blitt til del, så kan man virkelig spørre om det er mulig. Det er grunn til å minnes 1922 da voldgiftsloven forelå. Ledelsen innkalte riktignok dengang representantskapet og man understreket en henstilling til stortingsgruppen om å sørge for å få loven vekk. Og partiets landsstyre gjorde det samme dagen efter. Ser man på behandlingsmåten den gang og nu så er det

ikke noget rart i at man blir misfornøyd. Ledelsen har hatt tid på sig. Halvard Olsen sluttet med å uttale at det blir kongressens sak å dømme eller fordømme. Det er ikke kongressens sak. Dommen er avsagt så tydelig som vel mulig den 8 juni. Her skal den bare fullbyrdes.

Redaksjonskomiteen utvides.

Gunnar Disenaen foreslo at redaksjonskomiteen i denne sak blev tiltrådt av Einar Gerhardsen og Trygve Lie.

Votering: Forslaget blev vedtatt mot 4 stemmer.

Ivar H. Leveraas: Mitt inntrykk er at debatten er ført ut i en blindgate. I steden for efter Lies utredning å la det centrale være de arbeiderfiendtlige lover så har man fått høre hvordan det har vært personlige uoverensstemmelser i sekretariatet. Det er nødvendig å se på årsaken til disse lover. Vi må se det på bakgrunn av den nuværende samfundstilstand. Det er blitt nødvendig for det borgerlige samfund å søke å stabilisere tingene. Da gjelder det om for oss å møte dem på samme skanse. Og da er det riktig at vi har gått så sterkt inn for partiet. Det er veien. Det er der vi har vår redning. Jeg er helt uenig i den lovgivning som er gitt både med hensyn til arbeidstvistloven og uravstemningen. Vi behøver ikke nu ta stilling til mistillitsforslagene. Det kan vi gjøre ved valgene.

Bernh. Berentsen: Når man har hørt debatten her så kan man være enig i at vi er kommet inn i en blindgate. Men det er noget hysterisk i denne agitasjon. Organisasjonen i sig selv er ikke revolusjonær. Det har fra kommunistenes side i all den hysteriske agitasjon de har drevet vært sagt at det har vært drevet samarbeide med borgerskapet. Men har vi ikke gjentatte ganger hatt det? Vi har lenge beveget oss på den vei. Det man bebreider fagorganisasjonen kan man bebreide kommunistpartiet. Vi så det under konflikten i «Arbeidet». Da betenkte man sig ikke. Da handlet man bare ut fra hensikten helliger midlet. Tariffløse perioder har vært nevnt. Det tror jeg selv om vi idag kan gjøre det, vil virke skadelig og ødeleggende på fagorganisasjonen. Når Halvard Olsen klandres så må man gå tilbake til utgangspunktet, dengang da kommisjonen blev nedsatt. Skulde nogen klandres var det det hele sekretariat og videre partiet som sendte sin mann til kommisjonen. Samarbeidskomiteen har også vært enig i det. Skal man derfor ta en utskiftelse så bør det skje rettfærdig. Kjernen i beslutningene må være beskyttelse av fagorganisasjonen.

Kristoffer Jakopsen: Når denne debatt har fått slik omspenn er det vel fordi man er ute og lodder stemningen. Det er nemlig de som allerede har vært ute om valgene. Man har ikke talt om boikottloven. Når vi kommer ut i en ulovlig konflikt så kan det ha forskjellige utslag, men vanskelighetene ligger i de lover som omspennet forbundene slik at pengemidlene kan tas. Jeg vil også si at når man går ut i en ulovlig konflikt så må man ha arbeiderklassen bak sig. Det vil jeg be redak-

sjonskomiteen være opmerksom på. Så var det et par ord om avstemningsreglene. Det var nevnt av Halvard Olsen og Volan at de ikke var så farlige blandt annet derfor at meglingsmannen hadde fått adgang til antisiperte forhandlinger. Men det verste ved loven er selve den ting at meglingsmannen kan koble det hele sammen slik at en gruppe kan avskjæres adgangen til å bedre sine kår.

Erling Kiil: Jeg tror det vilde klæ saken om man tok vekk en hel del av de ting som sies her. Organisasjonens skjebnetime og at man må ha en mer handlekraftig ledelse sier man nu på hver sin side. La oss imidlertid være enige om at de som har stemt for disse avstemningsregler ikke er forbrytere. De har gjort det ut fra sin opfatning. Men vi kan idag si at det var feil gjort og selv de som omfattes av dette vil nok helst ha sett dette ugjort. Er så den feilvurdering så stor at de ikke kan gjenvelges? Og et til: Er det slik at man har brev på at det først blir ro ved å få disse vekk fra ledelsen? Men vi ser et lite tiltalende bilde her. De slåss som hunder innbyrdes. Jeg har bare hørt en eneste mann som har tatt ordentlig standpunkt. Og hvad gjør sekretariatet? På grunn av sladder så går man til en borgerlig mann. Er Halvard Olsen uverdigg så behøver vi ikke gå til borgerskapet for å felle ham. Jeg sier for øvrig med Fredrik den store: Gud fri mig for mine venner, mine uvenner skal jeg selv klare.

Neimi Lagerstrøm: Vi har hatt mange saker hvor Lie har redegjort for oss. Lie sier nu at § 222 II er gjort illusorisk. Hvorfor da sette det op som et punkt 1? Da er Disenaaens forslag det rette. Vi skal ha rede på hvordan kampen skal føres. Når vi derfor får et nytt forslag her så må vi se på det Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon har foreslått. Da lovforslagene kom blev vi opfordret fra Landsorganisasjonen om å protestere. Det blev gjort. Men hvad var resultatet? Var det bare en forestilling? Vi har fått føle hvordan det er med avstemningsreglene. Vi mener det må være plikt for et hvert medlem å møte og stemme. De burde fratras streikeunderstøttelsen hvis de ikke møtte. Meglingsmannens utvidede myndighet har vært en fordel, det er vår opfatning. Derimot er det uriktig og uheldig at han kan koble flere sammen. Det er ikke nødvendig her å diskutere hvad Halvard Olsen og Pål Berg har sagt. Halvard Olsen har jo selv sagt fra denne talerstol at disse avstemningsregler trengtes.

Lars Bakken: Det har lyktes sekretariatet allerede fra første stund av å få denne debatt inn på et feil spor. Man har søkt å gjøre det til en særlig foreteelse dette med avstemningsreglene og disse 2 som har stemt for disse. Men dette er bare en kulminasjon av det klassesamarbeide som arbeiderklassen inngikk dengang den brøt med den røde faglige internasjonale. Det er Tranmæl, Lie og Torp vi har å takke for den taktikk som er ført i de siste 11 år. De har bevisst ført oss op i dette. Det er ikke Halvard Olsen. Han sa at han vilde ikke ha den tyske eller østerrikske linje. Men det er nettop den linje vi her følger og har fulgt i de senere år. Det var vel samarbeidskomiteen som først gav sin tilatelse til at man møtte i kommisjonen. Det er en gledelighet ved denne

affære og det er at medlemmene nu har brutt med den fremgangslinje som hittil har vært ført. Vi må nu slå til.

Johan Berg (Oslo): Nu er jo endel av forslagene trukket inn til redaksjonskomiteen. Med hensyn til Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons forslag så er det et resultat av den linje ledelsen har fulgt i de senere Vi har fått den ene lov efter den annen og nu sist fikk vi utvidelsen av arbeidstvistloven og avstemningsreglene. Hva blir vi så vidne til? Jo, at våre folk er med og anbefaler disse regler, ja det sies endog at de har bedt om dem. Nu derom får det være som det vil. Men arbeiderne spekulerte iallfall på hvad dette skulde bety at våre ledere var kommet på den annen side. Tilliten er svekket slik at det vil være en fare for hele den organiserte arbeiderklasse, hvis man ikke nu tar hånd om dette. Med hensyn til Halvard Olsen så kan det sies at det er undskyldelig at sekretariatet har vært med på dette. Men da er det rot. Arbeiderne roper idag: Vi er forrådt av dem som vakt skulde være. Jeg vil anbefale at vi begraver Furuskjeps forslag med klørne ned og slik at det ikke kommer op mer.

Johs. M. P. Ødegård: Det kan være meget riktig i det som sies at debatten har vært ført på et nokså snevert område, idet man ikke har diskutert de arbeiderfiendtlige lover i sin almindelighet. På den korte tid som nu er til min rådighet må jeg følge den samme linje. Det var spurt om hvem av sekretariatets medlemmer som var til stede og som stemte for disse avstemningsregler. Jeg vil da si at jeg var til stede. Jeg vil også ha sagt at enkelte må ha misforstått Buland her. Han sa tydelig fra og jeg vil si at jeg slutter mig til det. Det har aldri et eneste øieblikk vært nogen tvil til stede hos mig om at jeg på denne kongress skulde stå anderledes enn Halvard Olsen. Situasjonen dengang var riktignok ikke så ganske enkel. Den inneholdt imidlertid spørsmålet om kollektive opsigelser og det var av særlig betydning. Det er sagt fra Landsorganisasjonens formann og det har vært gjentatt flere ganger at det var ikke nødvendig av hensyn til organisasjonen å få loven om avstemningsregler.

Anders Birkeland: Jeg var til stede i det første møte og jeg sa fra at jeg tok et hvert forbehold og det samme gjorde Forbord. Men Halvard Olsen sa at hvis vi ikke gikk inn for disse regler så vilde vi få et annet forslag. Og ut fra det at han således stod i en tvangssituasjon så stemte vi for det. Men vi bad ham om å sørge for å få bedre avstemningsregler. Det er grunn til å kritisere samarbeidet, men da er det ikke bare de 8 og Halvard Olsen som har skylden. Det har vært sekretariatsmedlemmer oppe her og holdt sine jomfrutaler og de har benyttet en slimet argumentasjon og fremgangsmåte. Med hensyn til Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons forslag så ser det sandelig ut til at den Mørkske ånd fremdeles svever over vannen.

Konrad Nordahl: Jeg er sikker på at alle er opmerksom på at noget nytt vanskelig kan fremkomme efter en så lang diskusjon. Hadde man fulgt sekretariatets opfatning fra begynnelsen av så hadde ikke saken fått det utfall den fikk. Det er også talt her om at man ikke skulde ha

nogen representant med i kommisjonen sammen med borgerskapet. Men det er jeg uenig i. Da kan heller ikke partiet være med på det. Vi må trekke op retningslinjene som tillitsmennene må ta hensyn til. Det sies også at vi står overfor å ta regjeringsmakten. Hvilken fare er det ikke ved det? Vi ser Sovjetsamveldet hvordan de har sine sendemenn ved alle hoffer og hvordan de er med på alle områder. Ingen kan si at Sovjetsamveldet av den grunn har mistet sitt grunnsyn. Jeg vil til slutt si at Halvard Olsen har tatt ansvaret for hvad han har gjort. Det er uriktig at de som var med ham nu søker å svikte ham. Jeg vil som formann i valgkomiteen ha sagt at vi har fått en stor og vanskelig oppgave. Jeg vil håpe at man ikke gjør det for vanskelig ved de beslutninger man tar.

Arbeidernes Justisfond.

Følgende forslag referertes:

Av den løpende ekstrakontingent overføres 2 ukers kontingent til Arbeidernes Justisfond.

Styret for Arbeidernes Justisfond.

Torbjørn Henriksen.

Trygve Lie.

Oscar Torp.

Einar Gerhardsen.

Lars Evensen.

Forslaget besluttet oversendt valg- og budgettkomiteen.

Samorganisasjonenes representanter holder møte.

Ordstyreren meddelte at Samorganisasjonenes representanter skulde ha møte etter eftermiddagsmøtets avslutning.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet onsdag 28 november.

Ordstyrer: *Thorbjørn Henriksen.*

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Herman Elseth (til forretningsorden): Det blev før middag oversendt et forslag til valg- og budgettkomiteen angående bevilgning til Arbeidernes Justisfond. Jeg vil foreslå at også følgende forslag sendes valg- og budgettkomiteen:

«Den av Landsorganisasjonen iverksatte ekstrakontingent forlenges ytterligere 2 uker med 50 øre for heltbetalende og 25 øre for halvtbetalende medlem pr. uke. Den innkomne ekstrakontingent avsettes til et bane- og bakkefond for Arbeidernes Idrettsforbund. Fondet bestyres av et styre opnevnt av A. I. F., hvortil sekretariatet velger 2 representanter.»

Forslaget besluttet oversendt budgettkomiteen.

Punkt 7: Fortsatt behandling av de arbeiderfiendtlige lover.

Man fortsatte så behandlingen av dagsordenens punkt 7: *De arbeiderfiendtlige lover.*

40 talere fremdeles.

Ordstyreren gjorde opmerksom på at det fremdeles var 40 talere inntegnet og henstilte at man fattet sig i korthet. Strek vilde man ennå ikke sette.

Rolf Olsen: O. L. Strøm spurte om hvem som stod bak opposisjonen i Oslo og Birkeland sa senere at de kanskje stod oss nærmere enn vi anet. I anledning ryktene om Tranmæl så er det ikke sant. Det er fagforeningsstyrene og samorganisasjonen som i fellesskap har behandlet disse ting. Samorganisasjonen optok forslag om et indre oppgjør. Det fikk bare styrets stemmer. Det er ikke bare behandlet i samorganisasjonen men også i fagforeningene. Det er spurt om hvem som er lommegutter. De som sier det har kanskje selv brukt lommegutter. Det er sagt at sekretariatet ikke er innbudt til samorganisasjonens møter. De er innbudt, også skriftlig. Volan var til stede en gang, og en annen gang deltok Hindahl, Volan og Jønsson i diskusjonen. For øvrig skulde sekretariatets medlemmer ha plikt på sig til å møte i samorganisasjonen. Til Hans Eriksen vil jeg ha sagt at jeg har ikke utlevert organisasjonen til borgerskapet. Han burde rette den bebreidelse tilbake til sine egne.

Ludvig Sund: Det blev på representantenes plasser mandag lagt frem en innbydelse til å se «Det lykkelige skibbrud». Men det behøver vi ikke å se. Vi har skibbrudd her inne. Den organisasjon jeg tilhører er mer inngjerdet enn noen annen gruppe, så den mann vi har i sekretariatet skulde være meget forsiktig med å inngjerde andre. Det var sagt av Buland at han aldri har fått uttalt sig om sin stillingtagen. Jo, han har fått det, bl. a. på vårt landsmøte. Men da kom Alfred Madsen ham til hjelp og sa at det var ikke nødvendig da å si ifra. Med hensyn til avstemningsreglene er det bare Rolf Olsens forslag som er brukbart.

Severin Arnesen: Det er ingen tilfeldighet at kongressen i så sterk grad beskjeftiger sig med disse kneblingslover. Bevegelsen vokser og vi går fremover fra skanse til skanse. Jeg var forberedt på litt av hvert foran kongressen; men at det skulde bli en så bred debatt hadde jeg ikke tenkt.

Paul Engstad: Jeg vil si til de representanter som kommer fra arbeidsplassen og som skal tilbake dertil: bevar hodet kaldt og klart. La dere ikke rotes rundt. Saken er ikke avstemningsreglene, men hvilken generallinje fagorganisasjonen skal kjøre frem efter. Har man det klart for sig så er det lett å ta standpunkt. Da er personene av underordnet betydning. Men hvis representantene mener at Landsorganisasjonen skal legges om da må hele sekretariatet skiftes ut. Tenk dere

om forholdene ute i avdelingsstyrene var slik som de er her i sekretariatet. Tror dere da at vi hadde hatt en fagorganisasjon på 165 000 medlemmer? Nei. Ut fra det synes jeg problemet er klart og at den generallinje vi har fulgt har vært slett.

A. H. Arntsen: Det er sjelden man kan si at man er enig med siste taler. Men det kan jeg si. Hvem er årsaken til dette vi nu er oppe i? Det er D.N.A. og A.F.L. som har innvalgt disse personer i denne kommisjon. De måtte være klar over konsekvensene. Avstemningsreglene er en brøkdell av loven. Skal vi til stadighet være på trappene så må vi hvert halvår foreta slaktning. Det blir ikke arbeidsro i fagbevegelsen, sier Tranmæl. Han har ikke akkurat vært med å skape ro. Gerhardsen sier at medlemmene har ikke tillit til ledelsen. Men det skyldes bl. a. ham som har talt mot ledelsen. Var det ikke ham som i den anledning fikk fy på kongressen i 1931? Lie blir aldri justisminister efter den protokoll han har vært med å lage her, som kan brukes av hvemsomhelst, nårsomhelst og hvorsomhelst.

Halvor Sørum: Den optreden sekretariatmedlemmer har vist ved henvendelsen til Paal Berg er blitt karakterisert efter fortjeneste. Det er vel blitt gjort for å renske sekretariatet. Man gir det også utseende av at det her gjelder bare en ting: avstemningsreglene. Utvidelsen av Riksmeglingsmannens myndighet taler man ikke om. Det er like galt. Vi har full grunn til å velge en helt ny ledelse. Jeg vil fraråde Evensens forslag. Det er en redningsplanke for enkelte sekretariatmedlemmer.

Magnus Wilsgaard: Jeg vil sette fingeren på hvordan sekretariatmedlemmer innbyrdes har søkt å slakte Halvard Olsen. Man har nu også hørt Volan lese en rekke protokoller for på den måte å dolke Halvard Olsen og det enda man vet at han den 17 mars var med på og se på det danske forslag. Men det er vel slik at hensikten helliger midlet og at det skjer for å redde sitt eget skinn.

Lars Evensen: Når det gjelder tillitsmenneskenes stillingtagen til avstemningsreglene så har jeg forstått det slik at mange av representantene ikke var enig i Rolf Olsens forslag og ikke vilde bindes ved valgene. Efter mitt forslag blir det kongressens egen sak å velge. Man blir ikke bundet.

Lars Aasvestad: Spørsmålet vi behandler nu er ikke bare å kaste Halvard Olsen og et par andre. Men det gjelder å finne frem til nye fremgangslinjer. Får vi ikke ny ledelse så nytter det ikke med nye metoder heller. Hvis man har den innstilling at man skal ta et pust i bakken, så har nye fremgangslinjer intet å bety. Den bombe som sprang her igår, luktet det av. Det gjaldt for dem som stod ved siden av Halvard Olsen å redde sitt skinn. Den slags har ikke de fagorganiserte interesse av. Vi må nu få en handlekraftig ledelse.

Oscar Karlsen: Jeg er stort sett enig i komitéens innstilling til punktene 1 og 2; men også i samorganisasjonens forslag men at punkt 3 utgår.

Erling M. Martinsen: Man sier at man også skal høre folk fra arbeidsplassen og jeg har alltid vært på arbeidsplassen. Når jeg ser

på tidligere kongresser og på arbeiderpressens stilling så vil jeg ha sagt at Halvard Olsen og de andre har optrådt i overensstemmelse med det som er vedtatt. Jeg har ikke hørt nogen kritikk over Steen fra D. N. A. Hvorfor har man narret Halvard Olsen i denne felle til å skrive under? Jeg henstiller til Arbeiderpartiet å ta rev i seilene. At vi hjelper Arbeiderpartiet er riktig; men om vi gir dem lillefingeren så skal vi ikke gi dem hele hånden. De vil ha ledelsen av fagorganisasjonen for derved å kunne bestemme den politiske retning. Halvard Olsen har fulgt linjen og han har fulgt det som er beslutningene. Det er derfor ikke personene som har gjort galt; men systemet er galt.

Erik Vangberg: Det er få av oss der nord som driver klassekamp som har uttalt sig i denne debatt. Den har virket forstemmende på oss. Denne kongress er en dommedag. Jeg vil ikke dømme nogen; men vi har fått et røntgenbillede av den mentalitet som hersker her når det gjelder klassekamp. Vi skal ikke delta i nogen kommisjoner, hvor det gjelder å skape lover som utelukkende skal kneble oss.

Nils Grande: Vi fra periferien trodde vi skulle få rede på hvordan vi skulle bekjempe lovene; men det har vi ikke fått. I stedet har vi hørt et oppgjør mellom sekretariatet. Man taler om rot i Landsorganisasjonen; men de er rot her også når man nu vil binde knogressen for hvad som senere skal skje. La oss komme inn på et annet spor. La oss si mindre og tenke mere. Jeg anbefaler sekretariatets innstilling.

O. Sporvind: Jeg hører mange er imot de avstemningsregler sekretariatet foreslår; men når man er bekjent med det dårlige fremmøte så vil man også forstå nødvendigheten av å få bestemmelser på dette område. Vi har hatt eksempler på det for vårt forbunds vedkommende. Jeg vil også fortelle dere at det sitter representanter her valgt med bare 50 stemmer, mens det skal være minst 100. Jeg vil anbefale sekretariatets forslag. Det som hendte her igår, jo det var sannelig en bombe. Jeg som sekretariatsmedlem blev like overrasket som dere. Skal jeg ikke tro mere på Halvard Olsen og Steen enn en borgerlig mann? Det er min forbandede plikt å tro mere på mine egne. Forøvrig er det en god ting ved dette og det er at Berg formodentlig har laget ris til sin egen rompe.

Charly Andersen: Det hendte så ofte i barndommens dager at foreldre gløttet på døren til barna og sa: Vær nu snilde ellers kommer den stygge mannen. Det synes å være det samme her. Man skremmer med kommunistene. Vi har hatt en rekke ulovlige konflikter. Vi var enige om å blokere en hakekorsbåt. Den blokade varte i 2 dager, da gikk alle imot mig og sabled mig ned av den grunn. Så hendte det at vi gikk mot Hydro og at vi streiket i 3 dager. Men streiken blev ophevet av forbundet enda både arbeiderne og forbundet hadde tjent på det. Men der skremte man også med kommunistene. De forferdelige kommunister er imidlertid fremdeles i styret og vi har fått 300 nye medlemmer i år. Jeg går ut fra at vi får helt nytt sekretariat.

J. G. Olsen: Den situasjon vi nu står oppe i har vakt en oppmerksomhet utover landet som ikke tidligere. Da meddelsen om disse lover

kom kunde ikke medlemmene tro det. Men da det så gikk op for dem at det allikevel var så, så mente man at da var man også ferdig med ledelsen. Men det er ufyselig å se den fremgangsmåte sekretariatet benyttet sig av igår. Man søker å stikke sig bak Halvard. Han kan undskyldes. Men de andre som løper med vil jeg kalle eventyrpolitikere. Nu må et alvorord sies. Det kan være at organisasjonens skjebnetime er inne. Jeg tror også at vi nu skal komme inn i et sporskifte så vi ikke kommer over i borgerskapet. Vi har nu glidd unda i en rekke år. Nu må det være slutt. Her er talt om hysteriske utfall. Jeg vil be vedkommende representanter se på forholdene i sin egen hjembygd.

Bernt Myrhol: Det er ingen tvil om at de lover som Stortinget sist gav kunde fagorganisasjonen motsatt sig fra første stund. Men det viser sig nu at Halvard Olsen ikke vilde det. Det viser det som senere er hendt. Det har vist sig at de har tatt standpunkt og har trodd at partiet vilde støtte det. Men det gjorde intet. Det blev ventet helt til pressen begynte å omtale saken. Hvilke formål hadde nu partiet med dette? Bare en grunn: At partiet ønsket dette. Dernæst måtte våre stortingsmenn stemme mot loven. Det blev gjort og dermed var Halvard Olsen i saksen. Mulighetene for å reise en kamp mot loven foreligger nu. Lies protokoll var dårlig jus. Man går ikke 3½ måned efter at en sak er avgjort til en borgerlig politiker og spør om hans opfatning. Lie skulde latt tvilen komme tiltalte til gode. Det er god jus.

Fritz Fridholm: Det forslag som Sarpsborg og Omegns faglige Samorganisasjon har på side 47 og 48 i dagsordenen gjelder likedan som Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons forslag om ikke arbeiderne skal benytte den siste utvei. Det er ikke fostret i et øieblikks ubetenksomhet. Det er en følge av den svinbinding som vi har sett at det har lykkes borgerskapet å nå hen til overfor fagorganisasjonen. Generalstreiken er snart det eneste lovlige våben vi har tilbake og så skal vi ikke bruke det? Vi mener at hvis man under undtagelseslovenes behandling i 1933 var kommet med parolen om å gå til aksjon så vilde nok venstre ha vært forsiktig.

Martin Wold: Efter Madsens opplysning kunde jeg frafalt. Som saken nu ligger an vil jeg anbefale Furuskjægs forslag vedtatt. Derved har vi ikke avskåret oss fra å stå fritt ved valgene. Det var også i flukt med det Tranmæl gav uttrykk for. Ingen av disse punkter kan tjene arbeiderklassen, sier Sørum. Kan være det. Men jeg vil si til min gode venn Sørum at dere kan ialfall ikke tjene arbeiderklassen på nogen måte med dalt deres skrik. Dengang da dere kunde skumme fløten av fagorganisasjonens arbeide så var det ikke nei i deres munn. De har derfor intet å si kongressen.

Torbjørn Henriksen: Jeg er blitt bebreidet min optreden. Det er kongressen som er lagrette og derfor har jeg gitt opplysning om hvordan det var 16 mars og 20 mars. Protokollen gav ikke uttrykk for at nogen hadde reservert sig. Er det da noget rart i at de 8 da mente at det ikke var noget galt tilstede? Er det da heller noget galt i å si ifra om hvad som er skjedd? Man har bedt om å få saken tilbake senere i

samarbeidskomitéen. Det fikk man ikke. Jeg gir mig ikke før vi får mere orden i sekretariatmøtene.

Alfred Madsen: Det er et spørsmål jeg vil uttale mig om og det er den bombe som falt i og med Paal Bergs uttalelser. Jeg er enig i at det går ikke an å påberope sig Mowinckel. Berg er en tilhenger av tvungen voldgift. Det er nu dannet en enhetsfront helt fra Paal Berg til kommunistene og det var ment på denne måte å dukke Halvard Olsen helt ned i graven. Avstemningsreglene blev sendt tilbake til socialkomitéen for at man kunde se nærmere på dem. Fra 8—18 juni drøftet komitéen loven. En deputasjon fra sekretariatet med bl.a. Jønsson og Nordahl fremholdt for komitéen organisasjonens opfatning. Men Peersen kom og forlangte at saken skulde behandles nu. Her er drevet et dobbeltspill mellom arbeidsgiverne og venstre. Arbeidsgiverne sendte ikke nogen deputasjon til komitéen. Men de sendte en skrivelse til komitéen hvor de forlangte loven. Det er mulig at Paal Berg nu har et annet standpunkt. Men det er riktigst å feste mere tillit til våre egne, hvad Halvard Olsen og Steen sier. Jeg antar at kongressen vil vedta sekretariatets fremstilling på side 17 og med de tillegg redaksjonskomitéen fremkommer med. Det nye sekretariat vil måtte følge den nuværende linje. Det blir bare et personbytte, ikke et systemskifte. Vil man gå kommunistenes linje så er den naturlige konsekvens, mistillitsforslaget.

Oscar Torp: Samarbeidet mellem Landsorganisasjonen og partiet har vært det beste. Jeg beklager den situasjon vi er oppe i. Men den sak som vi nu er inne på må vi ta stilling til. Jeg hadde i samarbeidskomitéens møte den 24. mistanke om at vi gikk galt avsted og at Halvard Olsen hadde en annen prinsipiell opfatning. Jeg hadde min opfatning selv om den på det tidspunkt var primitiv. Men jeg mente det ikke var riktig at arbeiderklassen på denne måte skulde la sig binde. Halvard Olsens optreden i denne sak er ikke diktert av dårlige motiver. Det som hendte igår har jeg kanskje noget med. Under arbeidet med denne kongress uttalte Lie at hvis Landsorganisasjonen vedtok avstemningsregler, så vilde loven bli ophevet. Jeg betvilte det. Jeg stoler heller ikke på Berg. Men denne gang var det en opplysning som jeg iallfall syntes vi måtte få bekreftet eller avsvakket. Det ligger den realitet bak nu: skal fagorganisasjonen virkelig gå inn for å hindre nye lover og få vekk de vi har. Skal vi da være lunkne? Selv om vi må ofre hele sekretariatet — hvis vi ikke kan få klarhet på annen måte — så får vi heller gjøre det.

O. L. Strøm foreslo:

Kongressen uttaler sin skarpeste misbilligelse over sekretariatets behandling av forslaget om lovfestelse av avstemningsreglene ved i møte den 20 mars d. å. å ha sluttbehandlet saken uten at den var undergitt den forutsatte behandling i samarbeidskomitéen og representantskap.

Beslutningen er stridende mot den enkle regel at vår organisasjonsrett skal forsvares og ethvert inngrep fra Statens side må avvises.

Kongressen slår på ny fast at ingen ansvarlig organisasjonsinstans har rett til å medvirke til slike inngrep fra statsmaktens side.

Jul Hansen: Organisasjonens fremgang skyldes tidene. Man må organisere sig nu. Vår generalstab har imidlertid hittil vist at den ikke kan føre kampen. Halvard Olsen skal ofres for å redde de andre. Men vi må skifte helt ut. Vi hører nu om den skitne måte hvorpå sekretariatet her har optrådt. Jeg vil anbefale Sørums forslag. Ved en uravstemning blandt medlemmene vilde nok det forslag bli vedtatt.

Ommund Ommundsen frafalt.

Karl Furuskjæg ikke i salen da han skulde ha ordet.

Wiktor Nilsen: Når kongressen nu snart skal ta stilling til de arbeiderfiendtlige lover så vil jeg som Tranmæl si at vi nøkternt må bedømme stillingen. Vi må ikke la borgersamfundet få bestemme over våre forhold. Har så videre den ledelse vi hittil har hatt vist sig slik at vi fortsatt kan gi den vår tillit? Jeg mener nei. Når arbeiderne vil gå ut i kamp, så griper ledelsen inn som et politi overfor medlemmene. De understøtter ikke kampen. Det har vi mange eksempler på. Vi hørte her om Herøya hvor Jønsson kom og ødela saken. Oplysningsforbundet er det talt om. Det lærer ikke medlemmene hvordan man skal optre mot lovene, men hvordan man skal bøye sig for dem. Vi må derfor fatte en beslutning som tydelig markerer vår stilling til det som er gjort av vår høyeste ledelse. Vi har lagt merke til her at sekretariatmedlemmene har beskyldt hverandre. Nu har man funnet Halvard Olsen. Det siste er nu dette Torp sier at man måtte henvende sig til den annen part. Det sier han nu. Først nu.

Karl Tømmeraas: Jeg vil gå over til å stemme for Lars Evensens forslag.

Einar Hermansen: Av dagsordenen ser man at det foreligger en mengde mistillitsforslag mot ledelsen, men det gjelder ikke bare Halvard Olsen, men hele ledelsen. Arbeiderne har tatt mange aksjoner. Men vi kan ikke først være med på tukthusloven og så siden komme og si at vi skal ta kampen på arbeidsplassen. Vi kan heller ikke vedta resolusjoner mot ledelsen og så ønske dem velkommen igjen. Nu må det handles. Det er også en annen grunn hvorfor man må gå inn for hele sekretariatets avgang. I 1931 brukte de alle mulige advokatknep for å få arbeiderne til å vedta forslaget. Og dertil kommer at det forslag som sekretariatet nu har til avstemningsregler er nogenlunde det som loven sier. Arbeiderne får etter dette liten innflytelse. Jeg vil anbefale Sørums forslag.

En protest.

Magnus Merli innleverte nu følgende:

Kongressen protesterer mot at det blir gitt referat fra Arbeidernes Pressekontor til borgerpressen over de forhandlinger som nu foregår. Vi må forlange at når de organiserte arbeidere nektes adgang som tilhørere — må også borgerpressen holdes utenfor.

Ordstyren: Det gis ikke noget referat i den forstand utover at Arbeidernes Pressekontor gir Telegrambyrået de beslutninger som vedtas. Derved har man iallfall garanti for at de ting blir riktige.

Jens Tangen: Det er lett og kjærkomment å sette sig op som dommere overfor disse som man mener har gjort noget galt. Det forbauser mig imidlertid at man ikke selv vil ta noget av ansvaret, men bare kritiserer ledelsen. Man bør imidlertid være opmerksom på at det er selve organisasjonens opbygning disse forhold kommer av. Det spiller ingen rolle å få nye 13 personer i sekretariatet. Nei, vi må se å bygge op et system hvor alle er med fra medlemmene, tillitsmennene til den øverste ledelse. Den «forbrytelse» de har gjort bør være gjenstand for betinget dom. Vi vet hvad vi har, men vi vet ikke hvad vi får så lenge vi har det centralistiske system.

Elias Volan: Wilsgaard sa at Volan var med den 17 mars og utarbeidet det forslag som blev avstemningsregler. Det er iallfall første gang jeg hører at man beskylder Halvard Olsen for å ha utarbeidet forslaget. Såvidt jeg har forstått er Halvard Olsen og Steen kritisert for at de i kommisjonen har stemt for forslaget. Jeg sa igår at jeg bad Halvard Olsen skrive en prinsipiell uttalelse mot loven. Nogen annen befatning har jeg ikke hatt med dette.

O. L. Strøm: I vårt centralstyre har vi spesielt behandlet dette punkt om avstemningsregler og vi vedtok en uttalelse om at vi absolutt er imot inngrep i organisasjonens arbeide. For å gi uttrykk for dette og fordi jeg ikke er tilfreds med de foreliggende forslag har jeg stillet mitt forslag. Det skiller sig ut fra Lars Evensens forslag forsåvidt som vi hermed ikke sier noget om at vi henstiller til valgkomitéen om å være opmerksom på at disse ikke har vår tillit. Vi har flere saker igjen på dagsordenen og når de er behandlet så er det tid til å behandle det. Vent til tiden kommer.

Halfdan Jønsson: Jeg har vært optatt med meglingsmøter i anledning hotell- og restaurantkonflikten, så det er ikke av manglende interesse jeg ikke har vært til stede. Jeg vil gjerne gi en bekreftelse av hvad Lie sa og hvad vi 8 mente. Lie meddelte mig at han var svært betenkelig over forslaget om avstemningsregler og om at det burde innkalles sekretariatmøte. Jeg visste ikke hvor langt saken var kommet. Jeg kunde jo heller ikke innkalle sekretariatet. Når det gjelder 20 mars så blev møtet innkalt på 1 times varsel. Da forelå ikke avstemningsreglene; men utkastet til kollektiv opsigelse. Jeg førte protokollen fordi Volan var borte. Den sak var det ikke strid om. Avstemningsreglene var en biting som kom efter og den opfatning tror jeg også de 8 hadde. Da saken kom op den 17 april gav jeg den samme opplysning. Jeg kan være enig med Tranmæl i kritikken over behandlingsmåten. Jeg er klar over at saken fra begynnelsen av har fått en feilaktig behandling. Den burde vært forelagt på et tidligere tidspunkt. Den burde også ha vært forelagt forbundsstyrene og eventuelt representantskapet. Vilde ikke kommisjonen gått med på det, burde man ha trådt ut av kommisjonen.

Strek blev nu satt.

Kr. Moljord frafalt.

Karl Furuskjæg: Når jeg har villet uttale min mistillit til tillits-

mennene så måtte jeg spørre mig selv om hvordan det skulde gjøres. Under denne sak har forsamlingen fått gitt luft for sine stemninger og sin mistillit. Det bør videre få sitt uttrykk ved valgene.

Johan Nygaard: De som var til stede 20 mars og hørte det som foregikk den gang må medgi at Jønssons fremstilling er usann. Formannen gav en helt uttømmende redegjørelse av saken. Det blev også rettet direkte spørsmål. Ingvald Olsen spurte om han kunde stemme for den kollektive opsigelse og mot avstemningsreglene. Nei, svarte Halvard Olsen. Jeg har en bebreidelse mot Halvard Olsen, nemlig over at han ikke kunde gå med på utsettelse. Men det var ikke riktig at samtlige medlemmer rettet denne henstilling. Det var bare en mann som gjorde det. Man skal ikke sverte Halvard Olsen usannferdig.

Witalis Andersen: Jønssons fremstilling gjør det nødvendig for mig å ta ordet. Fra trekvart på fem diskuterte vi begge deler både avstemningsreglene og den kollektive avtale. Det var ingen tvil til stede. Jeg stemte for saken, det var ikke noget valg. Og jeg stemte for det den 17 april. Men jeg vil ikke derfor gå fra det som er rett og riktig når det gjelder Halvard Olsen.

Martin Tranmæl: Kongressen må selvsagt være fornøid med at alle opplysninger kommer frem. Også når det gjaldt Paal Bergs uttalelse. Det kan også ha sin betydning senere. Men mer skal man ikke legge brett på den episode. Spørsmålet om de 8 eller 13 er ikke hovedsak fra disses side; men for kongressen er det det. Det er når man kommer til valgene at mandatene gjelder. Derfor er det kanskje riktigst å vedta Karl Furuskjægs forslag.

Halvard Olsen: Det er klart at jeg ikke kan innlate mig på en diskusjon eller nogen polemikk mot alt det som er fremlagt av angrep mot sekretariatet og i første rekke mot mig. Jeg kan det ikke og vil det ikke. Men det jeg vil si og det skal stå fast at jeg alltid i den tid jeg har hatt med organisasjonen å gjøre alltid har behandlet sakene organisasjonsmessig. Og om jeg har vært enig eller uenig så har jeg gjort alt for å sette beslutningene i verk. Når jeg derfor fikk det oppdrag, det pålegg å bli med i denne kommisjonen, så påtok jeg mig det. Helt siden 1926 har vi diskutert disse ting og det var klart at jeg måtte bringe den sak inn for sekretariatet før jeg kunde ta noget standpunkt. Det var ikke godt å få avholdt møter i de dager. Vi hadde de arbeidsløses landskonferanse og andre møter og jeg kunde ikke få holdt noget møte før den 20. Der forela jeg saken — åpent, greit og ærlig. På samme måte som Steen og jeg stod i en tvangssituasjon; den samme tvangssituasjon stod sekretariatet i. Det var kvalifisert flertall for forslaget. Hadde det vært en annen stillingtagen så hadde Steen og jeg optrådt anderledes. Men de 8 gav oss tilslutning. Det er naturligvis ikke noget morsomt å høre at den ene efter den annen skal stå op her og søke å klargjøre sin skyld eller uskyld. Det er ikke morsomt å bringe det frem. Heller ikke er det morsomt å høre at det står påstand mot påstand. Ja, det kan jo selvsagt bringe både Steen og min opfatning i tvil. Men det er iallfall første gang en kon-

gress har gått til en politisk fiende for å hente våben til anvendelse mot Steen og mig. Og det skal slåes fast at slikt må ikke skje i fremtiden. Jeg har aldri deltatt i den slags renkespill. Og jeg vil si at den slags skal vi ha oss frabedt. Jeg vil ha sagt disse ting fordi jeg mener at nettop slike saker som angår organisasjonens dyreste interesser, de saker skal også organisasjonsmessig behandles. Det skal ikke være de som går på gummisåler, de som er luskepettere som skal dominere. Jeg vil si med Gerhardsen at jeg er enig i at det skal være tillitsforhold til stede. Jeg har nu snart i 10 år stått til rors for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. Jeg bad ikke om det. Jeg vilde heller ikke. Det har vært en vanskelig tid, en tid hvor man skulde seile skuten frem i storm og orkan og hvor man hver dag hadde følelsen av at det var mytteri ombord. De kan beslutte hvad de vil, men jeg vil ikke motta noget valg i Landsorganisasjonen. Jeg har satt mine krefter inn og jeg vet hvad som forestår. — Konflikten i 1931 knekte mig. De kjenner ikke til hvad en slik påkjønning er. Forhandlingene? Nei. Men reisene rundt med betlerstaven. Halvard Olsen har hatt sitt bestikk i orden siden den tid. Jeg har erklært og sagt ifra i sekretariatet for et halvt år siden at jeg vilde gå. Også nu foran kongressen. Og jeg gjentar det her for kongressen. Det burde også være slik at den man velger til organisasjonens ansikt ikke må velges med 6 stemmers overvekt. Jeg har systematisk i alle disse år merket et undergravningsarbeide; at tilliten blev ødelagt. Det er klart at den slags går ut over arbeidernes interesser, går ut over organisasjonen. Men jeg har lagt bak mig den historie. La ikke det store medlemstall, at vi nu har 165 000 medlemmer, gjøre oss så hovmodig. Da jeg begynte hadde vi 84 000 medlemmer. Skal den virkelige makt nåes, så blir de nødsaget til å gå den linje som hittil. Jeg trodde virkelig at vi i Skandinavia skulde være det sikre bolverk mot fascisme, at det skulde være frihet innenfor landet. Den innstilling som foreligger og som vi har talt om før er enstemmig anbefalt av 9-mannskomiteén og sekretariatet. Vedta den og trekk alle de andre ting om mig og sekretariatet tilbake efter den erklæring jeg har gitt. At jeg hverken kan eller vil motta valg som formann.

Trygve Lie: Det var ikke mig som var hos Paal Berg, og jeg har heller ikke gitt nogen anvisninger. Jeg sa i sekretariatet at hvis man vedtok de avstemningsregler som nu forelå, så vilde loven om avstemningsregler bli ophevet. Da besluttet sekretariatet at Halvard Olsen og jeg skulde se om vi kunde få nogen bekreftelse herpå. Halvard Olsen vilde ikke gå og han var sint for at man tvilte på hans erklæring. Han bad mig så ta med Volan og vi gikk. Jeg gjorde ikke opmerksom på annet enn Landsorganisasjonens forslag til nye avstemningsregler. Det går ikke an i denne sak å sette mig eller de andre 4 av sekretariatet som var med i bresjen. Referatet fra Paal Berg får man tillegge hvilken betydning eller opfatning man vil. Jeg slår fast at det 16 mars intet valg var for Halvard Olsen og jeg har fått bekreftet av Jønsen at jeg lørdag 17 mars var hos ham og talte med ham som viceformann. Dessverre reiste jeg så bort hvad jeg meget beklager.

Votering over mistillitsforslagene.

Ordstyreren foreslo følgende fremgangsmåte ved voteringen: Først voteres der over Furuskjeps forslag. — Blir dette vedtatt bortfaller votering over Sørums og Rolf Olsens forslag. — Så foretas der særskilt votering over Evensens og Strøms forslag.

Forkastes Furuskjeps forslag voteres der over Sørums forslag. — Vedtas dette bortfaller votering over de øvrige forslag. — Forkastes Sørums forslag voteres der over Rolf Olsens forslag (herunder Johs. Ringens forslag forsåvidt angår mistillit). — Forkastes Rolf Olsens forslag voteres der over Evensens forslag. — Forkastes Evensens forslag voteres der over L. Strøms forslag.

Ordstyrerens voteringsmåte blev bifalt.

Furuskjeps forslag forkastes.

Man voterte ved håndoprekning først over Karl Furuskjeps forslag. Det blev foretatt optelling for hvert bord. Avstemningen hadde til resultat at Furuskjeps forslag blev forkastet med 188 mot 154 stemmer. 32 representanter var fraværende.

Voteringen så slik ut for de forskjellige bord:

Bord	For Furuskjeps forslag.	Mot Furuskjeps forslag.
I.	19	39
II.	27	23
III.	22	20
IV.	18	27
V.	28	20
VI.	12	37
VII.	26	21
VIII. (ordstyrerne og sekretærer)	2	1
	Tils. 154	Tils. 188

Halvor Sørums forslag forkastes.

Det blev så foretatt prøvevotering over Halvor Sørums forslag (idet det her var forlangt navneoprop). Sørums forslag blev forkastet mot 41 stemmer. Kravet om navneoprop blev efter dette utfall frafalt.

Rolf Olsens forslag vedtatt ved navneoprop.

Det blev så foretatt votering over Rolf Olsens mistillitsforslag. For forslaget svartes ja, imot nei. Rolf Olsens forslag blev vedtatt med 263 mot 98 stemmer. 12 representanter var fraværende. 1 representant stemte ikke.

De 263 som stemte for mistillitsforslaget var følgende:

Arbeidsmannsforbundet: Lars Bakken, Harran, Konrad Botten, Fellingfors, Karl Bottenvand, Sulitjelma, Thor Hogga, V. Agder, Mart.

Karlsen, Skien, Idar Kleveland, Kristiansund N., Waldemar Larsen, Oslo, Ivar H. Leveraas, Sauda, Marius Limstrand, Bjørkåsen gruber, Ballangen, Adolf Maurstad, Faldals Verk, Hans Røste, Oslo, Olaf Sletten, Mysen, Jørgen Sundt, Hynnekleiv, Johs. Togstad, Løkkens Verk, Petter Vigen, Røros, Einar Aasnes, Mo i Rana. *Baker- og Konditorforbundet*: Lauritz Eriksen, Trondheim, Martinus Hermansen, Bergen, Hjalmar Johansen, Harstad. *Beklædningsforbundet*: Neimi Lagerstrøm, Oslo. *Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet*: Ingrid Berg, Oslo, Morten Tøgersen, Sarpsborg. *Bygningsarbeiderforbundet*: Leif Berg, Høynefoss, Peder Framnes, Oslo, Haakon Hansen, Stabekk, Einar Hermansen, Oslo, O. K. Høgasaas, Oslo, Thorkil Jakobsen, Oslo, Erling Jensen, Bodø, Alfred Johansen, Lillestrøm, Fridtjof Johnsen, Halden, Erling Jørgensen, Skien, Egil Lund, Oslo, Finn Nygaard, Horten, Birger Opsahl, Bergen, Hjalmar Palm, Kristiansand S., Johannes Ringen, Oslo, Reinhardt Rørvik, Voss, Oskar Skogly, Lillehammer, Kristian Strøm, Oslo, Halvor Sørum, Oslo, Fridtjof Thorbjørnsen, Østre Aker, Julius Thoresen, Askim, Mons Tertnes, Stavanger, Petter Aarsand, Trondheim, I. B. Aase, Oslo, Lars Aasvestad, Oslo. *Centralforen. for Boktrykkere*: Konrad Bjerkan, Trondheim, Jul Hansen, Oslo, Hans Karlsen, Bodø, Oscar I. Ottersen, Oslo, Halfdan Wigaard, Oslo. *Formnerforbundet*: Sigurd Jensen, Bergen, E. Nyhus, Oslo, Karl Svendsen, Oslo. *Gullsmedarbeiderforbundet*: N. Heggland, Oslo. *Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund*: Høydalsmo, Oslo. *Hørleriarbeiderforbundet*: Einar Johansen, Mandal, John Wivegh, Lillestrøm. *Jern- og Metallarbeiderforbundet*: Olaf Abrahamsen, Holmestrand, Gjert Broch, Stavanger, Tallak Flaten, Oslo, Johan Engh, Oslo, Asbj. Gulbrandsen, Oslo, Frank Hansen, Oslo, Henry Hansen, Oslo, Hans Hegg, Oslo, Ole Henriksen, Lilleaker, Olaf Hellgaard, Brevik, Alfred Hjeltestad, Bergen, Albert Johannessen, Oslo, Kolbjørn Johansen, Hamar, Einar Jørgensen, Oslo, Johan Jørgensen, Bergen, Yngvar Larsen, Oslo, Henrik Lau, Drammen, Godtfred Lohne, Fredrikstad, Ditlef Lund, Tromsø, Einar A. Nilsen, Oslo, Kristoffer Kalleberg, Sandefjord, J. G. Olsen, Trondheim, Mathis Olsen, Moss, Trygve Olsen, Oslo, John Qvam, Kristiansund N., Arve Simonsen, Østre Aker, Trygve Skalle, Fredrikstad, Fritjof Skjærseth, Kristiansand, Nils Tandberg, Kongsberg, Ingv. Tvedt, Haugesund, Birger Aamodt, Østre Aker. *Jernbancforbundet*: G. Hultmann, Oslo, G. A. Lund, Trondheim, Josef Nilsen, Hamar, A. Nordaune, Narvik, Edv. Paulsen, Oslo, Ludvig Sund, Kløfta. *Kjemisk Industriarbeiderforbund*: Charly Andersen, Skien, Kristian Aspønes, Stagnes, Karsten Berg, Oslo, Olaf Bergstøl, Kristiansand S., Jørgen Børve, Odda, Paul Engstad, Sauda, Bjarne Johansen, Askim, Jørgen Moland, Eydehavn, Eugen Olsen, Slemmestad, Johannes Pettersen, Drammen, Kristian Rothaug, Kopperå, Birger Røtnes, Ålvik, Sigurd Stake, Krokstadelven, Anders Sterri, Høyanger, W. Tønnesen, Stavanger. *Kjøttindustriarbeiderforbundet*: Rudolf M. Hansen, Oslo. *Kommuneforbundet*: Erling Berg, Stabekk, Johan Berg, Oslo, Henry Carlsen, Oslo, Einar Dalen, Oslo, Julius Didriksen, Ljan, Ole Haugan, Lille Tøien, Nils Heggtevit, Rjukan, Johan Høgmann, Lilleaker, Georg Jakobsen, Oslo, Sverre Johannessen, Oslo, Oscar Karlsen, Oslo, Antonie

Kristiansen, Oslo, Bernt Myrhol, Vestre Aker, Andras Olsen, Bergen, Armand Stang, Oslo, Oscar Torp, Oslo, Erik Vangberg, Tromsø. *Litografisk Forbund*: Eivind Nilsen, Oslo. *Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet*: Aron Ask, Stabekk, Runge Andresen, Oslo, Hans Barli, Oslo, Johan Hoff, Grorud, Henry Jacobsen, Moss, Alf Olsen, Tromsø, Harald Olsen, Lørenskog, Kristian W. Olsen, Skien, Rasmus Rasmussen, Oslo, Thorbjørn Sandberg, Trondheim, A. Solheim, Ålesund, Bertinius Svendsen, Stavanger. *Papirindustriarbeiderforbundet*: Alfred Andreassen, Tofte, Karl Bakka, Hønefoss, Fritz Dehlin, Sarpsborg, Trygve Henriksen, Lilleaker, Martin Johansen, Dal st., Kristian Knudsen, Sarpsborg, Erling Kristiansen, Greåker, Anton Lillevold, Moelven, Borger Nilsen, Mjøndalen, Wiktor Nilsen, Skien, Palmer Pedersen, Skien, Kaare Pehrson, Moss, Olaf Sletten, Vestfossen, Karl Wilhelmsen, Fredrikstad. *Postforbundet*: Oscar Røine, Drammen. *Sjømannsforbundet*: Johan Didriksen, Oslo, Arne Espenak, Ålesund, Idar Hamasaas, Trondheim, Gunvald Hauge, Haugesund, Thor Sønsteby, Oslo. *Skog- og Landarbeiderforbundet*: Petter Bakkelund, Stange, Haakon Berli, Arendal Otto Gundersen, Hærran, Henry L. Jakobsen, Haslum, Bernt Korslund, Morskogen, Per A. Lier, Romedal, Evald Nilsen, Sande, Ole Røset, Steinkjær, Gustav Sandberg, Grinder, H. Seiersten, Oppegård, Halvor Storhaug, Telemark, Gudbrand Willberg. *Skotøiarbeiderforbundet*: J. Helle, Bergen, Jens Larsen, Halden, Ludvik Opsahl, Trondheim, Peder Olsen, Skien. *Stenindustriarbeiderforbundet*: Henry Hansen, Fredrikstad Ø., Ivan Isaksen, Lørenskog, Hitle Karlsen, Halden, Valdemar Nielsen, Oslo. *Tekstilarbeiderforbundet*: Alf Andersen, Nydalen, Otto Berg, Oslo, Sverre Ege, Stavanger, Signe Qvist, Oslo. *Telegraf- og Telefonforbundet*: William Andersen, Oslo. *Transportarbeiderforbundet*: Bernt Andersen, Oslo, Olaf Buraas, Trondheim, Hermann Elseth, Skien, Eyvind Engh, Oslo, Hans Fladeby, Oslo, Alfred Gundersen Oslo, Olaf Hansen, Oslo, I. Henriksen, Haugesund, Trygve Johansen, Oslo, J. Jondal, Haugesund, Edvard Olsen, Ålesund, Louis Pillgram, Bergen, Wilhelm Olsen, Oslo, Nils Steira, Narvik, Georg Sørby, Bergen, Johan Thorbjørnsen, Moss, Magnus Wilsgaard, Tromsø, Einar Aasen, Oslo. *Treindustriarbeiderforbundet*: John Erlandsen, Moss, Olaf Olsen, Kristiansand S., Chr. Systad, Oslo, Waldemar Svendsen, Bergen. *Tobakkarbeiderforbundet*: Otter Boberg, Oslo, Elfrida Ovesen, Oslo. *Samorganisasjonene*: *Østfold fylke*: Fritz Fridholm, Sarpsborg, Harald Johansen, Fredrikstad, William Karlsen, Halden, Joh. Karlsen-Klevfoss, Sarpsborg, Trygve Kristiansen, Halden, Oskar Lauritzen, Askim, Walter Lyngholm, Moss, Rangvald Nygaard, Lisleby. *Akershus fylke*: Magnus Merli, Lillestrøm, Karl August Olsen, Lillestrøm. *Oslo og omegn*: Severin Arnesen, Oslo, Erling Brynildsen, Oslo, Fritz Cederstam, Oslo, Gunnar Disenaen, Oslo, Einar Gerhardsen, Oslo, Magnus Haavemoen, Bryn. Aksel Jakobsen, Østre Aker, Rolf H. Olsen, Oslo, Eugen Paulsen, Lørenskog, Borghild Wærner, Oslo. *Opland fylke*: Einar Hansen, Lillehammer, Chr. Olden, Fluberg. *Buskerud fylke*: Bernhard Finnerud, Jevnaker, Kristian Sandvold, Røyken, Frithjof Taksrud, Kongsberg. *Vestfold fylke*: J. Arth. Olsen, Sandefjord. *Telemark fylke*: Karl Bratsberg,

Skien, Johan Lundsholt, Brevik, Edvin Stenquist, Porsgrunn. *Aust-Agder fylke*: Albert Karlsen, Arendal, Oskar Olsen, Arendal. *Vest-Agder fylke*: Flood-Engebretsen, Kristiansand S., Sev. Kristensen, Kristiansand S., Einar Nagel, Tronstadvatn. *Rogaland fylke*: Kristoffer Jakopsen, Sauda, Ommund Ommundsen, Stavanger. Gunnerius Skei, Haugesund. *Bergen óg fylkene*: Henrik Engene, Odda, Nils Hansen, Bergen, Einar Sundsbakk, Bergen. *Møre fylke*: O. Brekken, Molde, Oluf Mellbye, Kristiansund N. *Trøndelag og Namdal*: Arne Eklo, Trondheim, Arne Forseth, Trondheim, Adolf Holm, Namsos, Louis Jensen, Orkanger, Magne Schei, Steinkjær, Karl Tømmeraas Trondheim. *Nordland fylke*: Kristian Moljord, Sulitjelma, Alvin Nilsen, Narvik. *Troms fylke*: Ole Hauan, Tromsø. *Finnmark fylke*: Jeus Johansen, Hammerfest.

De 98 var følgende representanter:

Baker- og Konditorforbundet: Johan Nygaard, Oslo. *Barber- og Frisørsvennernes Forbund*: Erling M. Martinsen, Oslo. *Beklædningsarbeiderforbundet*: W. Andersen, Oslo. Lucie Andresen, Oslo, Leif Hansen, Molde, R. Maaren, Bergen, Maren Pedersen, Skien. *Bokbinder- og Kartonnasjearbeiderforbundet*: Øistein Martinsen, Oslo. *Bygningsarbeiderforbundet*: Eugen Eriksen, Oslo, Jens Tangen, Oslo. *Centralforeningen for Boktrykkere*: Bernh. Berentsen, Bergen, Olaf Myrold, Stavanger. *Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund*: Ragna Andersen, Oslo, Peder Birkeland, Oslo, Sverre Bolstad, Fredrikstad, Gunnar Gabrielsen, Tromsø, Omar Gjestebø, Oslo, Ole Baggethun, Gjøvik, Rolf Holmquist, Kristiansand S., A. Kongerød, Bergen, K. A. Larsen, Oslo, Albert Raaen, Oslo. *Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet*: Ernst Heldén, Oslo, Einar Holthe, Trondheim, Johan Gran, Oslo, Polmar Aasvestad, Oslo. *Høvleriarbeiderforbundet*: Finn Bunes, Fredrikstad, Hans Eriksen, Oslo, Markus Erlandsen, Bangsund, Arthur Granlund, Trondheim, Hans Torgersen, Drammen. *Jernbaneforbundet*: Sigv. Andresen, Oslo, M. M. Bolstad, Vaksdal, Joh. Dalby, Bjørkelangen, Bernt Haug, Oslo. Erling Kiil, Oslo, Karl Kristoffersen, Drammen, John Skaarvold, Trondheim, M. Thorvaldsen, Asker. *Kjemisk Industriarbeiderforbund*: Erling Bøckmann, Fredrikstad, Lorentz Engøy, Glomsfjord, Henry Hagmann, Moss, Kristian Hansen, Rjukan, Odd Humblen, Brevik, M. Magnussen, Heistad, Hans Olafsen, Fredrikstad, Ambrosius Olsen, Rjukan, Karsten Torkildsen, Oslo. *Kjøttindustriarbeiderforbundet*: Lars Evensen, Oslo. *Kommuneforbundet*: Nils M. Aune, Trondheim, Sverre Eggen, Trondheim, Helmer G. Kinn, Bergen, Kristian Nilsen, Halden, Gudmund Pedersen, Stavanger. *Lokomotivmannsforbundet*: Robert Lund, Oslo, Th. Narvestad, Oslo. *Papirarbeiderforbundet*: Bjarne Berg, Modum, Even Fjordvang, Nygard st. Floritz Gundersen, Hønefoss, Johan Johansen, Søndre Ål, Lillehammer, Viktor Moberg, Halden, Andreas Narvesen, Drammen, Hjalmar Olsen, Halden, Ole Rypaas, Gulskogen. *Postforbundet*: Ole Helland, Trondheim, O. L. Strøm, Oslo. *Sjømannsforbundet*: Anders Birkeland, Oslo, Joachim Dahl, Bergen, Belmar Johansen, Bodø. *Skinn-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbundet*: Johs. P. Nilsen, Oslo. *Skog- og*

Landsarbeiderforbundet: A. H. Buflod, Trysil, Gunnar Enersen, Elverum, Petter Sveen, Fluberg. *Skotøiarbeiderforbundet*: A. E. Gundersen, Oslo. *Tekstilarbeiderforbundet*: Andreas Bolseth, Ålesund, Thorstein Hetsch, Tistedalen, Alf Lagesen, Drammen, Johan Valestrand, Ytre Arna. *Telegraf- og Telefonforbundet*: Arthur Ruud, Oslo. *Transportarbeiderforbundet*: Kristian Ølsen, Drammen, Ole J. Olsen, Kristiansand S. *Arbeiderpartiets Presseforbund*: Olav Larsen, Hamar. *Hedmark fylke*: Kristian Bakken, Hamar, Marthinus Nordal, Elverum, Martin Wold, Hamar. *Opland fylke*: Sigurd Evang, Gjøvik. *Buskerud fylke*: Martinius Knudsen, Drammen, Erik Olson, Drammen. *Vestfold fylke*: Konrad Karlsen, Tønsberg. Hans Omholt, Tønsberg. *Telemark fylke*: Isak Bergan, Rjukan. *Rogaland fylke*: Adolf Olsen, Stavanger. *Bergen og fylkene*: Karl Furuskjæg, Bergen, Anton Hansen, Bergen, Hans Kvam, Høyanger, Hjalmar Romslo, Ytre Arna. *Møre fylke*: Oscar Amundsen, Ålesund. *Nordland fylke*: Nils Grande, Ballangen

Følgende 12 representanter var fraværende: Ole J. Omsland, Evje, Eric A. Pettersen, Gjøvik, Otto Bottolfs, Drammen, Gunnar Sethil, Oslo, Trygve Olsen, Bergen, Emil Hildebrandt, Vikeland, Petter Haugen, Hov i Land, Nils Jansen, Vestmarka, Johan J. Odda, Ådal, Anton Andresen, Oslo, Ole Bech, Foldal, A. H. Arntsen, Drammen, 1 representant — Ingv. Ølsen, ●slo, meddelte at han ikke stemte.

Valgkomiteen møtes.

Ordstyreren meddelte at valgkomiteen skulde ha møte imorgen klokken 10 formiddag.

Det juridiske kontor.

Fra redaksjonskomiteen blev der nu referert følgende innstilling:

Redaksjonskomiteen hadde møte den 27. november 1934.

Samtlige medlemmer til stede.

Til komiteens formann valgtes M. Tranmæl, med A. Madsen som sekretær. Forslag ad: *Det juridiske kontor*:

Redaksjonskomiteen foreslår:

Forbund, fagforeninger og distriktsorganisasjoner kan ved Landsorganisasjonens juridiske kontor innhente uttalelser om spørsmål som vedrører Arbeidervernloven for Industrielle bedrifter.

Kontoret fremkommer i hvert enkelt tilfelle med forslag om hvorvidt rettssak bør reises, og hvem som eventuelt skal prosedere saken.

Votering: Redaksjonskomiteens forslag blev enstemmig vedtatt.

Kriseoverenskomster.

Fra redaksjonskomiteen referertes enn videre følgende innstilling:

Kongressen uttaler at kriseoverenskomster i tariffperioden må bekjempes av fagorganisasjonen, og at Landsorganisasjonen ikke må gi sin tilslutning til bestemmelser som reduserer de tariffmessige vilkår.

I de konkrete tilfelle hvor spørsmålet om avslutning av kriseoverenskomster presses frem av enkelte bedrifter eller fagforeninger, må vedkommende forbund avgjøre hvorvidt der foreligger en arbeidsledighet- eller en lockout-situasjon.

Palmer Pedersen: Jeg synes det siste punkt kunde *utgå*. Der foreligger ikke kriseoverenskomster uten når det foreligger en arbeidsledighetssituasjon.

Votering: Redaksjonskomiteens forslag blev vedtatt.

Veikonflikten 1932.

Redaksjonskomiteen foreslo:

Kongressen fastslår at når tariff-forslag eller meglingsforslag utsendes til avdelingene til avstemning, må de respektive organisasjoner sørge for at alle dokumenter, protokolltilførsler og erklæringer om forståelsen av bestemte punkter medsendes, slik at medlemmene, når de behandler saken, kan ha full oversikt over forslagets rekkevidde.

Jul Hansen: Det burde vel også gjelde Landsorganisasjonen?

Alfred Madsen: Ja selvsagt, men det er jo som regel forbundene som sender det ut.

Votering: Redaksjonskomiteens forslag blev enstemmig vedtatt.

Lån.

Redaksjonskomiteén foreslo:

Kongressen beslutter at private lån ikke bør ydes av sekretariatet.

Forøvrig henvises til kongressens vedtak under behandlingen av protokoll- og decisjonskomiteéns innstilling.

Votering: Redaksjonskomiteéns forslag blev enstemmig vedtatt.

Forandring i møtetiden.

Møtet imorgen holdes fra 9—14 da bystyret skulde ha lokalet fra klokken 17½.

Ordstyreren: Alle må huske på at ingen meddelelser må gis utenforstående om de voteringer som er skjedd.

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet torsdag 29 november.

Ordstyrer *John Skårvold*.

Protokollen fra gårslagens eftermiddagsmøte blev referert og godkjent med en mindre bemerkning.

Borgeravisenes referater.

Oscar Torp: Det viser sig at man har vært uforsiktig slik at borgerpressen har fått et referat av gårslagens forhandlinger. Uforsiktig er forresten et mildt uttrykk. Det må dessuten bemerkes at det sitter en eller flere representanter fra kommunistene her og refererer til «Arbeideren». Dirigentene er imidlertid blitt enige om å sende ut et kommuniké og det kan også vedkommende fra «Arbeideren» få om han så skulde ønske. Vi vil samtidig protestere mot den smusslitteratur som deles ut utenfor lokalet.

Jul Hansen: Jeg kjenner ikke til at «Arbeideren» har bragt noget referat fra representanter her. Sørum og jeg er enig om ikke å gjøre det.

Peder Birkeland: Det skyldes vesentlig representantenes høilytte debatt rundt om på kaféer og restauranter i spisetiden. Det holdes mange mindre kongresser rundt omkring på spisestedene nu om dagen.

Konrad Nordahl og Torbjørn Henriksen foreslo 10 000 kroner til Høiskolen på Malmøya.

Saken oversendtes valg- og budgettkomiteén.

Redaksjonskomiteens forslag i saken om de arbeiderfiendtlige lover.

Fra redaksjonskomiteén forelå nu omdelt til representantene følgende forslag i anledning de arbeiderfiendtlige lover.

I.

Kongressen pålegger det kommende sekretariat i samråd med forbundsstyrene å trekke op retningslinjer for fagorganisasjonens videre arbeid og kamp for å gjøre tukthus- og boikottlovene overflødige og virkningsløse.

II.

1. Arbeidet for å få straffelovens § 222 II ophevet fortsettes og skjerpes.

2. a) Sekretariatet — eventuelt representantskapet — bemyndiges til i samråd med vedkommende forbund å gå til åpen sympatistreik for såvidt en konflikt på grunn av boikottloven ikke kan løses på annen måte. I sådanne tilfeller kan sekretariatet — eventuelt representantskapet — beslutte at den samlede organisasjon bærer utgiftene.

b) Sekretariatet bemyndiges til sammen med Arbeidernes Oplysningsforbund å iverksette et bredt planlagt opplysningsarbeide om de arbeiderfiendtlige lover.

c) Sekretariatet gis fullmakt til sammen med Det norske Arbeiderpartis Centralstyre å fortsette arbeidet for å få lovene av 1933, inneholdende boikottbestemmelser m. v. og streikeforbud for Vinmonopolets funksjonærer og arbeidere ophevet.

For at denne kamp skal bli mest mulig effektiv bemyndiges sekretariatet til å anvende de nødvendige midler til opplysnings- og agitasjonsvirksomhet. Denne virksomhet skal drives sammen med Det norske Arbeiderparti.

III.

Hvis det skulde fremkomme nye forslag til arbeiderfiendtlige lover, bemyndiges sekretariatet til sammen med forbundene og i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis Centralstyre å treffe beslutninger som kan forhindre nye angrep på fagorganisasjonen. Skulde situasjonen nødvendiggjøre det, innkalles representantskapet.

Når fagorganisasjonens instanser beslutter kamp mot de gjeldende eller eventuelle nye arbeiderfiendtlige lover, må de respektive fagforeninger og faglige distriktsorganisasjoner gå inn som ledere av denne kamp i samråd med forbundene og Landsorganisasjonen.

IV.

Landsorganisasjonens representantskaps enstemmige henstilling og de fagorganiserte arbeideres tydelig uttalte vilje om at lovforslaget om avstemningsregler skulde trekkes tilbake, blev ikke imøtekommet av foreningslovkommisjonen og av den sittende regjering. Kongressen beslutter derfor at fagorganisasjonen trekker sin representant tilbake fra det videre arbeide i kommisjonen.

V.

Kongressen innskjerper, at når arbeiderbevegelsen er representert i offentlige komitéer eller kommisjoner, må arbeiderrepresentantene alltid forelegge forslag og beslutninger som kommer op, for de ansvarlige organisasjoners instanser, før representantene tar standpunkt til saken.

Det internasjonale spørsmål rykkes frem i dagsordenen.

Martin Tranmæl: Før vi går over til denne saks behandling vil jeg gjøre opmerksom på at flere av de utenlandske gjester skal reise. Jeg vil derfor foreslå det internasjonale spørsmål tatt op efter behandlingen av de arbeiderfiendtlige lover.

Votering: Tranmæls forslag blev vedtatt.

Og så de arbeiderfiendtlige lover.

Martin Tranmæl: Når de tar for dere innstillingen i tillegget side 17, så vil de se at den er styrket. Punkt I er nytt; men det uttales der om den linje man har vært inne på i debatten at man vil gjøre tukthus- og boikottlovene overflødige og virkningsløse. Derfor sier vi at «kongressen pålegger det kommende sekretariat i samråd med forbundsstyrene å trekke op retningslinjer for fagorganisasjonens videre arbeide og kamp». Det bør utgå direktiver om hvordan arbeidet skal legges an. Her kan opplysningsforbundet utnyttes til opplysningsvirksomhet. Punkt I har fått et bredere og sterkere grunnlag. Punkt II er det samme som i sekretariatets forslag. I punkt III er første pasus det samme som i sekretariatets innstilling. Men i annen pasus heter det: «Når fagorganisasjonens instanser beslutter kamp mot de gjeldende eller eventuelle nye arbeiderfiendtlige lover, må de respektive fagforeninger og faglige distriktsorganisasjoner gå inn som ledere av denne kamp i samråd med forbundene og Landsorganisasjonen.» Det faller sammen med Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons forslag. Så kommer romertall IV hvor det heter: «Landsorganisasjonens representantskaps enstemmige henstilling og de fagorganiserte arbeideres tydelige uttalte vilje om, at lovforslaget om avstemningsregler skulde trekkes tilbake, blev ikke imøtekommet av foreningslovkommisjonen og av den sittende regjering. Kongressen beslutter derfor at fagorganisasjonen trekker sin representant tilbake fra det videre arbeide i kommisjonen.» Det er svar på tiltale. Det var ingen tvil om hvor arbeiderne stod. Det var ikke bare her i Oslo at stemningen var avgjort mot avstemningsreglene, men overalt i landet. Men allikevel trosset de sig frem, selv om de vaklet i Lagtinget og Odelstinget. Som en virkelig protest som er å ta og føle på mener vi at representanten må trekkes tilbake. Det samme vil partiet gjøre. Steen er riktignok valgt i Stortinget, men jeg går ut fra at Centralstyret vil henstille til den valgte representant å trekke sig tilbake. Det er en ørefik som de trenger. Hvad kommisjonen vil gjøre vet man ikke. Men vi mener at dette gjelder det foreliggende tilfelle i den nuværende situasjon. Videre foreslår redaksjonskomitéen: «Kongressen innskjerper, at når arbeiderbevegelsen er representert i offentlige komitéer eller kommisjoner, må arbeiderrepresentantene alltid forelegge forslag og beslutninger som kommer op, for de ansvarlige organisasjoners instanser, før representantene tar standpunkt til saken.» Det er *behandlingsmåten* som har skapt virvaret. Derfor er det nødvendig å slå fast at der skal gåes frem på organisasjonsmessig måte. Dette forslag fra redaksjonskomitéen dekker det positive i Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons forslag. Det forslag var vel nærmest ment som et grunnlag til drøftelse. En kongress som denne kan ikke bortgi sin myndighet til en 4-mannskomité. Det er en utglidningslinje som man ikke kan gå med på. Linjen og arbeidsoppgavene er her lagt. Når det gjelder spørsmålet fascismen og borger-samfundets fremrykning så er det i første rekke et spørsmål om maktforholdet. Der kan man ikke si ut i vær og vind hvordan man skal optre,

slik som forslaget der gir uttrykk for. Med hensyn til generalstreiken så kan vi ikke løpe pannen mot veggen. Vi må først og fremst optre slik at vi får en sterk fremrykning og over bredest mulig front.

Flood-Engelbreten: Jeg kan ikke frigjøre mig for annet enn at dette er et tannløst forslag. Det er nærmest et forslag utad til offentliggjørelse. Vi kjenner behandlingsmåten nu og hvor lang tid det tar for å få tilsagn om støtte av hovedorganisasjonene. Her hadde vi ventet en nærmere utredning. Vi skulde ha retningslinjer som til enhver tid kunde angi fremgangsmåten. Her blir det tungvindt. De som nu har ledet aksjonene mot tukthuslovene på arbeidsplassene har vært samorganisasjonene. Her blir de ikke engang tatt med på råd. Jeg vil foreslå at det i punkt I sies at sekretariatet i forbindelse med forbundsstyrene og de interesserte samorganisasjoner trekker opp retningslinjene. Jeg vilde også anse det ønskelig at sekretariatet nedsatte en komité til å behandle de enkelte tilfelle. Behandlingsmåten hittil har vært kritisert. Nu har vi i virkeligheten hatt 2 sekretariater — de faste og varamennene som møter når de faste er borte. Derfor mente jeg at det burde være en slik komité.

Oskar Skogly: Vi kunde vel kanskje ikke vente oss noget bedre fra redaksjonskomitéen, tross det at jeg efter voteringen igår kveld hadde tenkt noget annet. Og at man ikke kom med et slikt tannløst forslag. I 1931 vedtok vi bl. a.: «Ethvert forsøk fra arbeidsgivernes og fra de borgerlige partier på å innføre nye arbeiderfiendtlige lover må i samarbeide med Det norske Arbeiderparti bekjempes på det kraftigste. Sekretariatet i samråd med forbundene bemyndiges til å foreta de nødvendige skritt.» Idag foreslår redaksjonskomitéen akkurat det samme. Og hvordan har sekretariatet sammen med partiet bekjempet ethvert tiltak fra borgerskapet? De har stanset enhver aksjon. Det er derfor et bedrag, et falsum å komme med det samme nu. Borgerskapet vil nettop av dette kunde vente at de kan fortsette sin kamp mot fagorganisasjonen. Derfor kan vi ikke vedta dette. Jeg vil derfor anbefale Lillehammer bygningsarbeiderforenings forslag om å forbinde kampen mot klasselovene med kampen om de dagsaktuelle krav. Først derved kan vi gjøre lovene illusoriske. Vi sier at arbeiderne selv skal føre kampen. Har ikke både Tranmæl og andre talt om erstatningsansvaret? Skal vi da være så dumme å gjøre det slik at borgersamfundet kan ta våre kasser? I slutningen av redaksjonskomitéens innstilling sies det at vi trekker vår representant i kommisjonen tilbake; men det skal ikke danne nogen presedens for fremtiden. Tvertimot. Vi skulde se å bli mer representert. Tror man at vi vil kunde overbevise de andre om vi får flere representanter? Nei, vi skal ikke delta i nogen slike kommisjoner. Jeg vil anbefale Lillehammers forslag. Dermed er stillingen til de lover vi har og eventuelt nye klar.

Martin Tranmæl: Redaksjonskomitéen har intet imot å medta samorganisasjonene i punkt I. Vi har alltid gjort det og under utar-

beidelsen av dagsordenen var de tatt med på råd. Forutsetningen må da være at det gjelder samorganisasjonenes landsutvalg.

Jul Hansen: Det er en ting som er karakteristisk for dem som kommer op i stillingene og skal bestemme linjen at de taper tilliten til medlemmene. Det fremgår av punkt c hvor det heter: «Sekretariatet gis fullmakt til sammen med Det norske Arbeiderpartis centralstyre å fortsette arbeidet for å få lovene av 1933 inneholdende boikottbestemmelser m. v. og streikeforbud for Vinmonopolets funksjonærer og arbeidere ophevet. For at denne kamp skal bi mest mulig effektiv bemyndiges sekretariatet til å anvende de nødvendige midler til oplysnings- og agitativsvirksomhet. Denne virksomhet skal drives sammen med Det norske Arbeiderparti.» Det er klart at når arbeiderne leser dette må de tro at det ikke er dem som skal gjøre det, men de på toppen. Men det er arbeiderne som må ta kampen. Vi får gjøre som Lenin alltid sa at når han vilde noget måtte han gå ned til arbeiderne, for de har innstillingen. Dette forslag er så tannløst at det er merkelig at det fremlegges. Borgerskapet frykter like meget oss, som vi dem. Men etter dette forslag vil de ikke få nogen respekt for oss. Jeg vil opta Sarpsborg og Omegns faglige Samorganisasjons forslag. I punkt III i komitéens forslag står det: «Hvis det skulde fremkomme nye forslag til arbeiderfiendtlige lover, bemyndiges sekretariatet til sammen med forbundene og i samarbeide med D. N. A.'s centralstyre å treffe beslutninger som kan forhindre nye angrep på fagorganisasjonen.» Jeg spør dere: Kan vi få stort værre arbeiderfiendtlige lover enn dem vi har? Da kan vi like godt nedlegge fagorganisasjonen og overlate det hele til Stortinget.

Einar Gerhardsen: Det forslag som blev fremlagt fra sekretariatet blev kritisert fordi det sa for litet bl. a. om arbeidernes egen deltagelse i kampen. Derfor var det riktig å medta noget av det som sies i samorganisasjonens forslag. I punkt I sies det riktignok på en noget annen annen måte. Hvis man vil noget så er det nettop på dette område det kan gjøres. Det er ikke ledelsen som kan overflødiggjøre lovene, men arbeiderne. Det var ikke en kjeft i Tyskland som tok hensyn til parolen. Det går heller ikke an å si at hender det så skal det være generalstreik; skjer det så skal man gjøre det o.s.v. I Østerrike var det nettop en feil at man sa fra når generalstreiken skulde finne sted. Det var å gi borgerskapet anledning til å bestemme når arbeiderne skulde ta aksjonene. Det er helt galt til enhver tid å si fra utad hvad man skal gjøre. Det er på den måte som her foreslås at vi kan gjøre lovene illusoriske eller som det sies overflødig og virkningsløse. Man må gå ut fra efter voteringen igår at man står friere ved valg av ny ledelse. Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon tar sitt forslag tilbake og går over til redaksjonskomitéens forslag. Jeg vil henstille at det vedtas så sterkt som mulig, da ligger det en virkelig realitet bak det. Da må sekretariatet og representantskapet også vite at det skal føres kamp. Ledelsen skal i første rekke ha ansvaret for direktivene.

5 og 3 minutters taletid blev satt.

I. B. Aase: Jeg vil anbefale det som foreligger fra redaksjonskomitéen med Flood-Engebretsens tillegg. Det er ikke om å gjøre å vedta revolusjonære forslag. Jeg går ut fra at de som igår blev i mindretall også vil gå inn for kampen. Men der kreves et planmessig opplysningsarbeide for hvordan arbeiderne skal kunde føre kamp. Vi får to fronter — den legale og den illegale. Og det er det som også lå bak den tidligere innstilling fra sekretariatet.

Kristoffer Jakopsen: Vi står nu foran to standpunkter i den sak vi har debattert i flere dager. Jeg vil spørre: På hvilken måte har redaksjonskomitéen tenkt sig denne opplysningsvirksomhet igangsatt? For å organisere og fremme kampen? I centrene forstår jeg det nok; men utover landet? I avkrokene? Der hvor man har vanskelige og forviltede forhold? Jeg vil høre om det er meningen å drive opplysningsarbeidet som nu. Og så videre den økonomiske underbygging av aksjonene. Det sies riktignok at den samlede organisasjon forutsettes å bære utgiftene. Den kursendring som her på kongressen har gitt sig utslag må også virke utover på forbundene slik at vi får større gjensidighet også mellom foreningene og forbundene.

Haakon Berli foreslo:

Som punkt IV, siste avsnitt, vedtar kongressen: Fagorganisasjonen skal for fremtiden *ikke la sig representere* i slike komitéer som blir ned-satt av Stortinget, og som har til oppgave å drøfte og utrede fagorganisa-nens forhold til Staten.

Fritz Fridholm foreslo:

«Hvis det skulde fremkomme nye forslag til arbeiderfiendtlige lover eller der reises kamp mot de som allerede er, *skal* sekretariatet utsende saken til uravstemning blandt medlemmene, spørsmålet om bruken av generalstreik for å slå angrepene tilbake.»

Strek blev nu satt.

Rolf Olsen: Når vi som representerer Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon gikk med på oversendelse av forslaget til redaksjonskomitéen var vi forberedt på ikke å få det med i sin helhet. Men ånden i det er kommet med. Jeg vil videre anbefale det Flood Engebretsen foreslo. Det vil skape bedre samarbeide med medlemmene. Det er sagt at den beslutning vi tok igår ikke må gjøre oss hovmodige. Vi må ikke slå inn på en politikk som skader oss. Det er så at vi har endret innstillingen. Jeg sa fra i første øieblikk at vi kunde ikke vedta generalstreik; men jeg blev i mindretall. Et senere representantskap om-gjorde det. Jeg vil anbefale redaksjonskomitéens forslag.

Erling Kiiil: Jeg synes forslaget fra redaksjonskomitéen er greit. Kunde man opheve alle tukthuslover ved å vedta beslutninger her så måtte vi nok vedta mere. Men om vi vedtar aldri så lange resolusjoner så ophever vi ikke lovene av den grunn. Har det ikke vært slik tidligere at vi har vedtatt både store og mange resolusjoner, at det nærmest har hjulpet motparten og ikke oss? Man vil ha klarere bestemmelser; men det er jo taktisk uklokt å legge det frem på den måte. Slik at mot-

standerne kan innrette sig derefter. Uttrykkene er ikke det vesentlige, men at vi ute på arbeidsplassene, i forbundene og i Landsorganisasjonen til enhver tid bruker de midler vi anser best for å hindre nye anslag mot fagorganisasjonen. Med hensyn til forslaget om ikke å være representert i nogen kommisjon i fremtiden, så kan det komme tilfelle hvor Landsorganisasjonen og forbundene virkelig kan ha interesse derav og man kan da risikere at man må bryte kongressens beslutning. Vi må stole så på oss selv og på den ledelse vi har at man ikke går inn i andre kommisjoner enn dem vi også virkelig har interesse av.

Komrad Karlsten: Det kan sies at redaksjonskomitéens forslag er svakt. Men jeg tror ikke det kan vedtas anderledes. Jeg mener nemlig at det som det gjelder om er arbeidet ute i avdelingene og på arbeidsplassene. Men det er en ting jeg vil sette fingeren på i forbindelse med opplysningsvirksomheten og det er hvordan man skal optre for å sette disse lover ut av kraft. Jeg har nemlig sett at man er blitt mer loyldig etter å ha hørt på opplysningsvirksomheten om de arbeiderfiendtlige lover.

Haakon Berli tok sitt forslag tilbake.

Lars Bakken: Jeg skulde tro dette var en av våre viktigste saker, idet dagsordenen viser arbeidernes interesse for denne sak landet over. Det er talt om generalstreik, som et effektivt våben mot de arbeiderfiendtlige lover. Jeg tror at ved at organisasjonen gikk inn for å skape mest mulig uro ute på arbeidsplassen så vil det legge en demper på samfundet. Det foreligger mange og lange resolusjoner, sier man. Redaksjonskomitéens forslag er det. Det er bare en resolusjon. En annen ting av viktighet her er organisasjonens oppbygning. At man innrettet sig slik at man stod friere; men det blir ikke gjort. Hvordan kan man vente enstemmighet om dette forslag? Når arbeiderne utover landet vil kamp og sekretariatet ikke har fulgt tidligere beslutninger? Jeg vil anbefale Sarpborgs forslag.

Trygve Olsen (J. & M.): Jeg vil med en gang ha sagt at hvis det skulde være hovmod over beslutningen igår, så vil jeg advare mot det. Og jeg håper ikke det er resultatet av voteringen. Om ikke den foreslåtte teksten er tilfredsstillende så går jeg ut fra en ny delvis kursendring vil få arbeiderne til å forstå.

Birger Opsahl: Det forslag som foreligger fra redaksjonskomitéen viser at det ikke var nogen realitet i det flertall som viste sig her igår. Ellers hadde ikke dette produkt fremkommet. Vi må ikke utlevere oss. Vi må lure oss frem, så en taler. Er det slik vi skal føre kamp? Er det sagt bevisst så er det en forbrytersk tanke. Det er en kjennsgjerning at det er tusener og tusener av arbeidere i Landsorganisasjonen som mener at generalstreiken må benyttes i et gitt tilfelle, uten at vi derfor blir erklært for dumme. Gerhardsen taler om Tyskland og at det måtte gå i vasken. Hvem er det som har arbeidet slik at det våben blev ødelagt? Jo, socialdemokratene og landsorganisasjonen i de land. Nettop fordi kommunistenes krav om generalstreik ikke

blev fulgt førte det til fascisme i Tyskland som Østerrike. Det skal aldri lykkes Gerhardsen, Torp og andre å latterliggjøre generalstreiken som et middel i kampen. Arbeiderne blir mer og mer klar over at de påstander og redegjørelser som gis fra dem som nu har makten er falske toner.

O. L. Strøm: Jeg tror det er en reaksjon tilstede efter det vi gjorde igår og det later til på forsamlingen at representantene har tatt sitt standpunkt. Forrige taler skrek på generalstreik, men det er ikke nok å skrike. Tusen på tusen arbeidere vil generalstreik, sa han. Men det må hele Landsorganisasjonens medlemstall gå inn for. Og de må forstå det i sin sjel. Og enda er det ikke nok. Det må nye grupper dras med og enda er det ikke nok. Det må en akutt situasjon til. Vi kan ikke her befatte oss med detaljer.

Johan Lundsholdt beklaget sig over at dirigentene ikke hadde vært opmerksom på følgende forslag som han hadde innlevert:

Punkt III, 1. avsnitt:

«Skulde Stortinget beslutte nye arbeiderfiendtlige lover, bemyndiges sekretariatet, forbund og samorganisasjoner i samarbeide med Det norske Arbeiderparti å treffe beslutninger om utvidede arbeidskamper som forhindrer nye angrep på fagorganisasjonen.

Skulde situasjonen nødvendiggjøre det, innkalles representantskapet.»

Ordstyrelsen: Kongressen skal få anledning til å avgjøre om det skal optas.

Votering: Blev vedtatt at forslaget skulde optas.

Jul Hansen: Før verdenskrigen forelå det stadig resolusjoner om generalstreik mot krigen. Det var galskap. Vi fikk slakteriene. Vi fikk forslag om generalstreik mot diktatur og fascisme. Det var galskap. Man fikk fascismen. I Norge har vi fått den ene lov efter den annen. Nu kreves generalstreik. Det er galskap sier Gerhardsen og ledelsen. Og resultatet vil bli nye lover.

Karl Bottenvand: Når vi ser det på bakgrunn av det som skjedde igår og som var uttrykk for arbeidernes vilje må vi heller ikke se bort fra hvad de også vil i kampen mot de arbeiderfiendtlige lover. Det som nu foreslås sier ikke mer enn det tidligere og vi har sett at det ikke har hjulpet. Det foreligger i dagsordenen 2 forslag som er brukbare — Sarpsborgs og Lillehammers. De dekker arbeiderklassens syn på disse ting. Det er så at borgersamfundet ikke bryr sig så meget om hvad vi vedtar. Men det er om hvordan arbeiderklassen optrer på arbeidsplassen. Hvis man ingen kampstilling tar så har det ingen betydning. Man kan gjøre det slik at arbeiderne ute på arbeidsplassen ved sine valgte aksjonsutvalg får føre kampen. Det kan sies at man ikke har tillit til aksjonsutvalgene; men det er jo arbeiderne som velger disse. Hvis vi ikke kommer dithen, så kommer vi ikke frem. Disse 2 forslag er så bra at hvis man fikk disse tilbake til redaksjonskomitéen så måtte man kunde få et godt forslag.

Martinius Karlsen: Det er med beklagelse man må fastslå at man har hatt en slik hærledelse at redaksjonskomitéen kommer med et slikt forslag som i punkt IV. Det er a b c og så skal man vedta det som kongressvedtak. Jeg håper sandelig at denslags ikke oftere må vedtas. Med hensyn til generalstreik så skal hver enkelt med hånden på hjertet tenke sig om. Hvem har gitt arbeiderne opplysning om den sak? Det er ikke i første rekke en faglig kamp. Det er et politisk våben. Jeg vil anbefale redaksjonskomitéens forslag. Det er tyndt, men det er en rettesnor for det fremtidige arbeide. Det var en realitet i dissensen i Disenaans forslag og det er kommet med.

Karl Bratsberg: Det blev sagt at redaksjonskomitéens forslag er nogenlunde det samme som i 1931. Jeg kommer vel til å stemme for forslaget. Men jeg vil ha sikkerhet for at den ikke blir praktisert som den i 1931. Vi vet hvordan det er nu ved ulovlige aksjoner, hvor våre tillitsmenn kommer rundt som brandslukkere. Men det kan jo være at man etter voteringen igår vil gå frem på en annen måte. Vi har hatt en rekke aksjoner på vårt sted og flere har vi klart. Men det må ikke være slik som hittil at man blir tvunget til å gå tilbake. Vi måtte det i Skien. Man skal underbygge vår kamp. Jeg er enig i at vi ikke skal sette op vår slagplan for alles blick.

Johan Lundsholt: Jeg kan understreke Konrad Karlsens uttalelse om at redaksjonskomitéens innstilling er svak. Det synes også å være en hel del mangler ved det som det må rettes på. I punkt III heter det: «Hvis det skulde fremkomme nye forslag til arbeiderfiendtlige lover bemyndiges sekretariatet til sammen med forbundene og i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre å treffe beslutninger som kan forhindre nye angrep på fagorganisasjonen.» Det samme har vi alltid sagt. Men i motsetning til redaksjonskomitéens forslag vil jeg si at vi kan ikke finne oss i flere attack. En gang må det være en grense. Kongressen må tydelig og klart si fra at vi vil ikke ha flere lover. Jeg har derfor foreslått: «Skulde Stortinget beslutte nye arbeiderfiendtlige lover, bemyndiges sekretariatet, forbund og samorganisasjonene i samarbeide med Det norske Arbeiderparti å treffe beslutninger om utvidede arbeidskamper som forhindrer nye angrep på fagorganisasjonen. Skulde situasjonen nødvendiggjøre det innkalles representantskapet.» Det har vært sagt fra flere at hovedhensikten må komme til uttrykk. Men de kjenner sikkert disse kongressstravere; de vil ikke når det kommer til stykket sette noget inn på å realisere det. Jeg antar nok at de som får ledelsen vil kunde finne sin undskyldning i det som her foreslås. Vi må si klart og tydelig fra. Vi har intet annet våben enn det som ligger i en utvidet arbeidskamp.

Oskar Skogly: Jeg er enig med siste taler om den ledelse av konflikter vi har hatt hittil. Igår var det mistillit til ledelsen; idag kommer redaksjonskomitéen med det samme som tidligere. Var det bare et personskifte vi besluttet igår? Det skulde vel være en kursendring? Vi skal si til arbeiderklassen at nu skal det være slutt. Vi vet at det nytter å kjempe; men da må kongressen si ifra.

Nils Hansen: Opsahl gav en glimrende opvisning på hvordan de arbeiderfiendtlige lover ikke kan bekjempes. Han gav en opvisning som borttok det alvor som det ligger i en generalstreik. Ingen kan si at fagorganisasjonen ikke har understøttet i kampen mot de arbeiderfiendtlige lover. Det redaksjonskomitéens innstilling gir uttrykk for er at det skal diskuteres på forhånd av arbeiderklassen før fagorganisasjonen og partiet gir uttrykk for klassens stilling. Man kan ikke si mer, hvis man har sin organisasjon kjær. Det er ikke bare arbeiderne som følger denne kongress, men også borgerskapet.

Fritz Fridholm: Jeg trodde virkelig redaksjonskomitéen i likhet med den elskverdighet som blev utvist overfor Flood-Engebretsens forslag også vilde ha medtatt mitt forslag. Det vilde være logisk av denne kongress å gå inn for at arbeiderne også i annen omgang blev de som tok op kampen.

Palmer Pedersen: Halvard Olsen sa at han blev knekt under storkonflikten i 1931. Jeg mener vi dermed har et bevis for hvordan det er vi fører vår kamp. Man taler om generalstreik og man taler om kommunistene som spekulanter. Jeg er enig i at de personer som kommer i ledelsen må forstå hvad generalstreik er, og også når den kan begynne. Aase taler fremdeles bare med fraser når det gjelder aksjoner. I Skien førte vi i 1931 en hård kamp og vi fikk føle arbeidsgivernes jernhæl. Vi maktet å slå streikebryterne vekk og vi marsjerte samlet inn på arbeidsplassen. Da det også kom Quislingtropper vilde vi gå til kamp, men da kom Torp og andre og sa at representantskapet i samorganisasjonen måtte ta avstand fra det.

Valdemar Nielsen: Vi er temmelig enig om at kampen mot de arbeiderfiendtlige lover må føres på arbeidsplassen og det er jo faktisk slik. Spesielt etter boikottloven har mange grupper hver dag måttet føre kampen på arbeidsplassen. Vanskelighetene er det dobbeltspill vi her må drive. Men det ser ut til at enkelte ikke vil forstå det. Vi har allerede høstet adskillig erfaring av de dommer som er falt. Kan være at den foreliggende innstilling ikke tilfredsstiller dem med de store ord; men som ellers når det virkelig skal handles ikke er å finne i første rekke. Det er et avsnitt som jeg vil henstille til redaksjonskomitéen å gi nærmere redegjørelse for og det er at Landsorganisasjonens representant i den kommisjon som det her har vært så meget tale om skal trekkes tilbake, ikke betyr at vi ikke skal være med der hvor vi finner det riktig.

Trygve Lie uttalte kort at han var enig i redaksjonskomitéens forslag.

Martin Tranmæl: En hovedbemærkning til kommunistene: de holder selv på disiplin, lojalitet og centralisme; men når det gjelder fagorganisasjonen vil man ha oppløsning. Hvilken sammenheng er det i denslags optreden? Til Berli vil jeg si at vi kan ikke baste og binde fagorganisasjonen. Det kan være fagforeningsspørsmål som behandles som vi har interesse av å være med på. Fridholms forslag er å låse sig inne. Jeg vil anbefale at man vedtar redaksjonskomitéens forslag. Lundsholts forslag vil jeg forsåvidt som redaksjonskomitéens forslag blir vedtatt foreslå oversendt det nye sekretariat.

Votering: Der votertes alternativt mellom redaksjonskomitéens forslag og det av Jul Hansen optatte (Sarpsborg og Omegns faglige Samorganisasjons forslag). Redaksjonskomitéens forslag blev vedtatt mot 33 stemmer som blev avgitt for Sarpsborgs forslag. — Fridholms forslag falt mot 7 stemmer. Lundsholts forslag blev oversendt det nye sekretariat.

Antikrigskomiteen har møte.

Ordstyreren: Antikrigskomitéen har møte klokken 14.

Punkt 4: De internasjonale forbindelser og det skandinaviske samarbeide.

Man gikk så efter den tidligere fattede beslutning over til dagsordenes punkt 4: *De internasjonale forbindelser og det skandinaviske samarbeide.*

Til dette punkt forelå følgende forslag i dagsordenen:

Norsk Skotøiarbeiderforbund foreslo:

«Ifølge beslutning av vårt forbunds hovedstyre på årsmøtet 18 februar d. å. tillater vi oss herved å fremsette følgende forslag til Landsorganisasjonens førstkommende kongress:

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon tilslutter sig Den faglige Internasjonale fra 1 januar 1935.

Nogen utførlig begrunnelse av foranstående forslag finner vi unødvendig, men skal vi i korthet få anføre følgende:

Spørsmålet om de skandinaviske og internasjonale forbindelser var gjenstand for en inngående drøftelse på vårt forbunds landsmøte i 1932, og med mer enn $\frac{2}{3}$ flertall uttalte landsmøtet sig for at Landsorganisasjonen tilslutter sig Den faglige Internasjonale (Amsterdam).

I tider som de vi nu gjennomlever, hvor de reaksjonære krefter gjør stormløp på arbeiderklassen, og hvor det allerede er lykkes reaksjonen i flere land å slå arbeiderorganisasjonene fullstendig sønder og sammen, finner vi det uomgjengelig nødvendig at arbeiderne i de land hvor de fremdeles har sine organisasjoner i behold, og hvor det hersker forsamlingsfrihet, går sammen i en felles internasjonale, for på samlet front å opta kampen mot reaksjonen.»

Rjukan Arbeiderforening foreslo:

- «1. Utviklingen i den forløpne kongressperiode har ytterligere understreket uttalelsen fra siste fagkongress om at internasjonal faglig samling på klassekampens grunn er en bydende nødvendighet.

Fascismens fremrykning i flere av de ledende kulturland i Europa er i første rekke en følge av arbeiderklassens nasjonale og internasjonale splittelse. En effektiv kamp mot fascismen og krigsfaren er derfor bare mulig når arbeiderne i de forskjellige land samles til aktiv kamp for samfundsmakten. Denne samling må for å bli fullt effektiv omfatte såvel de arbeidermasser som nu står

i Den internasjonale faglige Central (Amsterdam-Internasjonalen) som den Røde faglige Internasjonale.

Det henstilles derfor til sekretariatet å søke samarbeide med beslektede grupper i andre land for å fremme en sådan internasjonal samling eventuelt ved sammenkallelse av en enhetskongress så snart tiden dertil ansees moden.

2. Hvis en sådan samling kommer i stand skal spørsmålet om den norske Landsorganisasjons tilslutning straks forelegges medlemmene til uravstemning.
3. Kongressen vil samtidig uttale ønsket om et mer intimt samarbeide mellom arbeiderorganisasjonene i de skandinaviske land ved gjensidig organisatorisk og økonomisk støtte under konflikter med arbeidsskjøperne og oppfordrer sekretariatet til fortsatt å arbeide for dette, Forutsetningen må dog være at den norske Landsorganisasjons stilling til de to nu eksisterende faglige internasjonaler ikke påvirkes av en eventuell avtale om sådant samarbeide.»

Porsgrunn Elektrometallurgiske Forening foreslo:

«Kongressen beslutter at Landsorganisasjonen optar et energisk arbeide og sørger for å tilmelde sig R. F. I., samt at spørsmålet forelegges medlemmene til uravstemning.»

Herøya Arbeiderforening foreslo:

«Kongressen beslutter at Landsorganisasjonen tilmeldes R. F. I., eventuelt at det utsendes til uravstemning blandt medlemmene.»

Åmot faglige Bygdesammenslutning foreslo:

«Kongressen beslutter at Landsorganisasjonen tilmeldes Røde faglige Internasjonale, eventuelt at det utsendes til uravstemning blandt medlemmene.»

Porsgrunn Bygningsarbeiderforening foreslo:

«Kongressen beslutter at Landsorganisasjonen tilmeldes R. F. I., eventuelt at det utsendes til uravstemning blandt medlemmene.»

Tømmerernes Fagforening, Oslo foreslo:

- a) Uten å komme nærmere inn på de 2 stridende faglige internasjonales forhold til arbeiderklassens samlingsbestrebelse i de forskjellige land og til de forskjellige problemer som knytter sig til disse vil vi uttale:

Utviklingen i den forløpne kongressperiode har ytterligere understreket uttalelsen fra siste fagkongress, om at internasjonal faglig samling på klassekampens grunn, er en bydende nødvendighet. Fascismens fremrykning i ledende kulturland i Europa er i første rekke en følge av arbeiderklassens nasjonale og internasjonale splittelse. En effektiv kamp er derfor bare mulig når arbeiderne i de forskjellige land samles i *enhet* til aktiv kamp om samfundsmakten.

Denne samling må for å bli helt effektiv, omfatte såvel de arbeidermasser som nu står i Den internasjonale faglige Central

(Amsterdam-Internasjonalen) som Den Røde Faglige Internasjonale.

Det henstilles derfor til sekretariatet å søke samarbeide med beslektede grupper i andre land for å fremme en sådan internasjonal samling, eventuelt ved sammenkallelse av en enhetskongress så snart tiden dertil ansees moden.

Spesielt fremheves nødvendigheten av at Landsorganisasjonen innleder et intimt samarbeide med R. F. I.

- b) Hvis en sådan samling kommer i stand, skal spørsmålet om den norske Landsorganisasjons beslutning straks forelegges medlemmene til uravstemning.
- c) Kongressen vil samtidig uttale ønsket om et mere intimt samarbeide mellom arbeiderorganisasjonene i de skandinaviske land ved gjensidig organisatorisk og økonomisk støtte under konflikter med arbeidskjøperne, og oppfordrer sekretariatet til fortsatt å arbeide for dette.

Forutsetningen må dog være at den norske Landsorganisasjons stilling til de to nu eksisterende faglige internasjonaler ikke påvirkes av en eventuell avtale om sådant arbeide.

- d) Enn videre vil foreningen foreslå at kongressen fordømmer Landsorganisasjonens ledelses brudd av fagkongressens tidligere beslutning ved å la sig representere i Arbeidsbyrået i Genf.

Sekretariatets innstilling.

Siste fagkongress (1931) vedtok følgende beslutning i det internasjonale spørsmål:

1. I erkjennelsen av at internasjonal faglig samling på klassekampens grunn er en bydende nødvendighet, bemyndiges sekretariatet til å støtte det arbeide som i kongressperioden måtte optas for å hitføre en slik samling.

2. Hvis en slik samling kommer i stand, kan spørsmålet om vår tilslutning til den faglige internasjonale avgjøres ved uravstemning.

3. Sekretariatet oppfordres til fortsatt å virke for det best mulige samarbeide mellom de nordiske landsorganisasjoner, med særlig sikte på et fast samarbeide under større konfliktsituasjoner og til behandling av viktige spørsmål, som f. eks. kampen for arbeidstids- og ferie-spørsmålet, og stillingen til produksjonsbegrensning m. v.

4. Kongressen godkjenner representantskapets beslutning om at den forrige kongress' forutsetninger for inngåelse av en gjensidighetsavtale med den russiske landsorganisasjon ikke har vært eller er til stede.

*

På grunn av de internasjonale forhold som har rådet i de senere år, har det ikke vært mulig å gjøre noget fremstøt i retning av en organisatorisk samling i internasjonal målestokk.

Landsorganisasjonen har etter innbydelse av den Internasjonale faglige Central deltatt i enkelte internasjonale konferanser, kongresser og styremøter, hvor saker av stor betydning for arbeiderklassen har

vært fremme til behandling. Sist var Landsorganisasjonen representert på det utvidede styremøte i Weymouth, England, i slutten av august 1934.

Videre har sekretariatet søkt å virkeliggjøre siste kongressbeslutning om det best mulige samarbeide mellom de nordiske landsorganisasjoner.

På den nordiske arbeiderkonferanse i Stockholm 17—18 august d. å. som blev avholdt under ledelse av den nordiske samarbeidskomité, var til stede representanter fra de faglige og politiske hovedorganisasjoner i samtlige nordiske land. Konferansen behandlet en rekke viktige spørsmål.

Konferansen vedtok en enstemmig beslutning, sålydende:

«Representanter for arbeiderbevegelsens politiske og faglige hovedorganisasjoner i Danmark, Finnland, Island, Norge og Sverige har trådt sammen til konferanse i Stockholm den 17—18 august.

Ved konferansen er rapporter blitt avgitt angående den politiske og faglige situasjon og den nærmest ventede utvikling i de respektive land. Av rapportene fremgikk det, ifølge konferansens enstemmige opfatning, at arbeiderpartiene og de faglige organisasjoner i samtlige land, når det gjelder de betydningsfulle indre politiske spørsmål såsom metodene for kampen mot arbeidsløsheten, krisehjelpforanstaltninger til støtte for jordbruket, bestrebelsene for å ordne samfundsforholdene til større trygghet for de arbeidende masser og deres levestandard, følger fullstendig parallelle linjer, og at arbeiderorganisasjonene fører en politikk som er ensartet i alle sine hovedtrekk. Det er videre klarlagt at samtlige partier i kampen for å bevare og opprettholde demokrati, folkestyre og folkefrihet står på samme linjer.

Dermed er grunnvolden lagt for et omfattende samarbeide mellom samtlige lands arbeiderbevegelser.

Dette samarbeide kan på grunn av Det norske Arbeiderparti og den norske landsorganisasjon ikke tilhører de internasjonale som de øvrige lands politiske og faglige arbeiderbevegelser er tilsluttet, ennu ikke gi sig uttrykk i en felles nordisk samarbeidskomité, men kommer til å fortsette gjennom konferanser til behandling av sociale, økonomiske og politiske spørsmål, som er av felles interesse for de nordiske land.»

Efter de beslutninger som er vedtatt av en rekke forbunds landsmøter og av de faglige kongresser i de senere år, må sekretariatet gå ut fra at samtlige forbund, samorganisasjoner og fagforeninger er enig i at det er *nødvendig og nyttig å utbygge det faglige samarbeide i alle de nordiske land*. Målet må være å få etablert et *fast, organisatorisk samarbeide* mellom de faglige hovedorganisasjoner. Ut fra dette *prinsipielle* grunnsyn må også kongressen fatte sitt vedtak i denne for arbeiderklassen så viktige sak.

Hvad det *internasjonale samarbeide* angår, gjør der sig tre hovedstrømninger gjeldende, som alle kommer tilsyne i de innkomne forslag.

Norsk Skotøiarbeiderforbund foreslår tilslutning til Den faglige Internasjonale.

Rjukan Arbeiderforenings forslag går i realiteten ut på opprettelse av status quo. Noget grunnlag for samling av Den faglige Internasjonale og Den røde faglige Internasjonale foreligger for tiden ikke. Og det vil neppe komme til å foreligge i den kommende kongressperiode. Forslagets realitet er derfor at Landsorganisasjonen inntil videre skal bli stående utenfor de internasjonale faglige forbindelser.

Videre foreligger enkelte forslag som går ut på tilslutning til Den røde faglige Internasjonale.

Sekretariatet vil uttale:

Det er de fagorganiserte arbeidere selv som ved uravstemning besluttet at Arbeidernes faglige Landsorganisasjon på grunn av den herskende splittelse, skulde tre ut av Den faglige internasjonale Central. Det vil derfor være riktig at den samme fremgangsmåte benyttes når saken tas op til fornyet behandling. Dette er også de tidligere fagkongressers forutsetning, forsåvidt det skulde lykkes å hitføre en internasjonal faglig samling i kongressperiodene.

Det er sekretariatets opfatning at spørsmålet om Landsorganisasjonens internasjonale forbindelser må forelegges *medlemmene* til behandling og avgjørelse som en særskilt sak, *efterat* fagkongressen har hatt anledning til å drøfte spørsmålet.

Under henvisning hertil vil *sekretariatet* innstille for kongressen å vedta følgende beslutninger:

I.

Kongressen gir sin tilslutning til at arbeidet fortsettes for å få det best mulig samarbeide mellom de nordiske lands arbeiderbevegelse.

Særlig må der tas sikte på å få etablert et fast samarbeide under større konfliktsituasjoner og til behandling av viktige spørsmål for arbeiderklassen.

Av slike spørsmål kan nevnes kampen mot fascisme, nazisme og krigsfare, kampen mot arbeidsløsheten og den økonomiske krise, og for gjennomførelse av en kortere arbeidstid med hevdelse av arbeidernes lønns- og levestandard.

Et økonomisk og sosialt samarbeide som omfatter den samlede arbeiderbevegelse, vil også være av den aller største praktiske betydning for det arbeidende folk i de nordiske land.

Kongressen beslutter at spørsmålet om Arbeidernes faglige Landsorganisasjons stilling til de internasjonale forbindelser, forelegges medlemmene til avgjørelse ved uravstemning som en særskilt sak.

Denne avgjørelse foretas efter nyttår og må være tilendebragt innen 1 mars 1935.

Henvendelse fra Den røde faglige Internasjonale.

I tilslutning hertil forelå til dette punkt følgende henvendelse fra *Den røde faglige Internasjonale*:

De siste års begivenheter — den fascistiske omveltning i Tyskland, Østerrike, Bulgaria og Spania, den voksende krigsfare, kapitalens

angrep på arbeiderklassens levestandard — har med den største anskuelighet vist, at fortsatt spaltning innen fagbevegelsen bare letter den fascistiske reaksjons herjinger og krigsentyret, og dessuten fører til en forværrelse av proletariatets materielle stilling. For at den kamp arbeiderklassen fører mot fascismen — mot krigsfare og for bedring av arbeidsbetingelsene skal krones med hell, må man så vel i de enkelte land — som internasjonalt — arbeide for en samling av fagbevegelsen. De voksende krav fra arbeiderne i alle land om en enhetsfront, viser at fagorganisasjonens enhet kan gjennomføres i den nærmeste fremtid.

Den røde faglige Internasjonale og dens seksjoner fører — som De vet — i alle land en utrettelig, energisk kamp for enhetsfronten, og arbeider for fagbevegelsens enhet (samling).

Den norske fagbevegelse som ikke er tilsluttet nogen av de bestående internasjonaler kunde etter vår mening spille en viktig rolle når det gjelder å gjennomføre den internasjonale faglige enhet, hvis den vilde ta initiativet til å arbeide for nedsettelse av en internasjonal komité til kamp for fagbevegelsens enhet. Den røde faglige Internasjonale er rede til å opta forbindelse med den norske fagbevegelse når det gjelder dette spørsmål.

Vi håper at den norske fagbeveleses forestående kongress vil ta stilling til dette spørsmål og gå inn for den internasjonale fagbevegelsens enhet på klassekampens grunn.

Med kameratslig hilsen

Eksekutivbyrået for Den røde faglige Internasjonale

A. Losowski, generalsekretær.

Sekretariatet innstillet:

«Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress gir sin tilslutning til at sekretariatet i kongressperioden støtter et hvert initiativ som har til hensikt å hitføre faglig samling.

Kongressen fremholder at i den nuværende situasjon må det viktigste være ikke å etablere en faglig enhetsfront, men å gjennomføre en organisatorisk samling av de fagorganiserte arbeidere i de land hvor den faglige bevegelse er splittet og hvor derfor reaksjon og fascisme truer sterkest.

Så fremt R. F. I. setter sig i forbindelse med Den internasjonale faglige Central og erklærer sig beredt til å arbeide for organisatorisk faglig samling, er Arbeidernes faglige Landsorganisasjon på sin side rede til å yde enhver bistand som måtte ønskes for å fremme dette formål.

Kongressen retter en inntrengende appel til R. F. I. om av hensyn til den alvorlige situasjon som verdens arbeiderklasse befinner sig i, å gå aktivt inn for å gjennomføre faglig samling i hvert land, og internasjonalt.

Denne samling kan skje ved at R. F. I. opfordrer de seksjoner og organisasjoner som er trådt ut av sine respektive faglige landsammenslutninger om snarest på ny å knytte de organisatoriske forbindelser,

slik at den faglige organisatoriske samling kan gjennomføres i hvert land.

Derved legges grunnlaget til rette for internasjonal faglig klasse-samling, likesom bestrebelsene for å skape *politisk samling* innen arbeiderbevegelsen til en felles kamp mot reaksjon og fascisme, mektig vil fremmes.

R. F. I. kan, så fremt den aktivt og med alvor går inn for denne oppgave, utføre en historisk gjerning til fordel for arbeiderklassen i alle land.

Martin Tranmæl (Det internasjonale utvalgs formann): Det spørsmål vi nu står overfor har vært gjenstand for debatt i de siste 10—12 år. Stillingen til de internasjonale og skandinaviske forbindelser er så inngående debattert at det ikke er nødvendig å gå ut på breddene her. Det som kommer først her er våre skandinaviske forbindelser. På kongressene i 1923, 1925, 1927 og 1931 har spørsmålene vært fremme og man har vært samstemt om de skandinaviske forbindelser. Men de fagorganiserte arbeidere må være opmerksom på at det er nødvendig å utvide det politiske, som det økonomiske samarbeide, slik at vi i fellesskap kan nå frem til socialismens seier i Norden, i Europa, i verden. Det var efter opdrag av organisasjonene at man fikk en konferanse med våre skandinaviske hovedorganisasjoner i Stockholm. Man var enige om at det gjaldt å utdype og styrke det, og innstillingen på side 25 og 26 i dagsordenen, går jeg ut fra blir enstemmig vedtatt. Så har vi de internasjonale forbindelser, hvor vi også har fått et brev fra Den røde faglige Internasjonale. De beslutninger vi fattet i 1927 har det ikke vært mulig å gjennomføre. Og de ting forelå i forbindelse med beretningsdebatten i 1931, så det er ikke nødvendig å komme tilbake til det nu. Spørsmålet gjelder nu en uravstemning om innmeldelse i Den faglige internasjonale, eller å komme frem til en annen samling. Det er vel ingen tvil om at det skader vår bevegelse å stå splittet på denne front. Skal vi nå frem må vi samle kreftene og bygge på klassemessig grunnlag. Når vi foreslår uravstemning så er det fordi vi tidligere har slått inn på den linje og fordi man derved får en grundig og saklig avgjørelse. Meningen er da at denne beslutning oversendes det nye sekretariat, som foretar utredning, til omsendelse blandt medlemmene. Sekretariatet går således ikke inn på realiteten. Nu gjelder det behandlingsmåten og så får vi ta realiteten over nyttår. Vi står overfor nye strømninger i denne tid; det er tegn som tyder på at vi står overfor bevegelser av stor interesse også for vår stillingtagen. Det er som de vet kommet en henvendelse til oss fra R. F. I. som går ut på om vi kan få bragt de to internasjonaler sammen. Det er ingen enkel affære og det er ikke sikkert det er gitt oss å løse det selv om vi har gjort adskillig. Men det er adskillige storpolitiske begivenheter som skulde synes det var rimelig, at når Sovjet kan komme til forståelse med det borgerlige Vesteuropa, det fascistiske Italia og det nazistiske Tyskland, at man også må kunne komme til forståelse med Vesteuropas arbeidere. Det skulde derfor synes rimelig at når det gjelder faglig samling må de to internasjonaler kunde tre i samarbeide. Det er besynderlig at man går veien om oss og at de to ikke

direkte kan komme sammen. For den sak er meget viktig for hele verdens arbeiderklasse. Derfor anbefaler vi R. F. I. å gå direkte til Paris. Kan de to bare komme sammen så tror vi der er muligheter. Men hvis det er nogen som er interessert i dette så er det oss. Men derfor skal vi ta en *organisasjonsmessig* linje. Videre anbefaler vi ut fra erfaringene og fra den utbygning vår organisasjon har, *samling* i hvert enkelt land. Ingen vil være med på å splitte organisasjonen. Vi har et par forbund utenfor; men vi har sagt at den eneste vei er tilbake til den gamle faglige central vi har i landet. Spørsmålet er forøvrig aktuelt i flere land. Og dertil kommer den politiske og moralske betydning dette har. Det gjelder å begynne med sig selv, i sine fagforeninger. Det er veien vi må gå. Kan vi derfor yde noget for internasjonal samling så skal vi gjøre det. Men vi er et lite land, et lite folk i motsetning til andre land. Men vi undslår oss ikke for det arbeide som er i denne forbindelse. Vi sier også at *faglig* samling må føre til *politisk* samling. Den politiske splittelse vi ennu har litt igjen av virker forstyrrende. Det er samme sak vi kjemper for; det er den samme klasse vi kjemper frem. Fagorganisasjonen er ryggraden; men det er den politiske ide som viser oss frem mot en bestemt linje — frem mot socialismen. Og som vi også må gi uttrykk for. Enhetsfront som erstatning for samling innebærer en fare; det er en legalisering av splittelsen og betyr på stedet marsj. Derfor kan vi ikke gå inn på den linje. Men slutter oss op om samlingen, klassesolidariteten. Og at den faglige og politiske bevegelse må følge hverandre. Stillingen i Syd og Mellemeuropa taler et alvorlig sprog til oss alle. Vi kan ikke lenger finne oss i denne situasjon. Av hensyn til dem som berøves organisasjonsfriheten, til dem som sendes i konsentrasjonsleirene og i fengsler. Av hensyn til alle dem som slæes brutalt ned. Vi ser også hvordan den nazistiske bevegelse rykker frem i ryggen mot Finnland; i fronten mot Tyskland. Det er også en fare for Sovjet. Derfor må vi gå inn for samling. Sekretariatets innstilling anviser den riktige linje som kongressen må gi sin tilslutning. Endelig har vi stillingen til Arbeidsbyrået hvor vi ved forrige kongress ved et benkeforslag gav sjøfolkene anledning til å være med. Som man ser besluttet man å la sig representere ved Arbeidsbyrået. Jeg er enig i at det ligger på kanten av beslutningen på kongressen. Men det var begrunnet i stillingen i Europa. Som medlem av Nasjonenes Forbund er vi automatisk medlem av Arbeidsbyrået i Genf. Og det bringer oss i et noget skjevt forhold overfor de andre skandinaviske land. Det lå nu meget vidtrekkende forslag til behandling i Arbeidsbyrået bl. a. om arbeidstiden som gjorde at man fant å måtte bli med. Man kan si at det ikke opnåddes noget i første omgang. Men man får se om man ikke i fellesskap kan nå lenger i neste omgang. Dertil kommer så samforståelsen mellom våre skandinaviske organisasjoner. Det kan se litt merkelig ut at vi i Genf setter våre skandinaviske organisasjoner i stikken. Ethvert medlemskap forplikter. Når vi har et skandinavisk samarbeide så må også dette fullendes. Om vi ikke sender representanter, så sender regjeringen representanter fra gule organisasjoner, og derved kommer vi i en skjev stilling til de

andre arbeiderorganisasjoner. Dertil kommer kanskje også den ting at Sovjetsamveldet har gått inn i Nasjonernes Forbund. I første omgang har de vegret sig. Tidligere var de bare tilstede ved rapportører. Det kan være av taktisk politiske hensyn og av hensyn til sine seksjoner i Vesteuropa at de har holdt sig tilbake. Men de vil kunde bety meget i dette arbeide. Og det kunde få stor betydning for oss alle. Det gjelder å utnytte denne plattform, så vi kan bygge videre. I 1927 sa vi at dersom vi kom med i Internasjonalen så skulde den bestemme vår stilling til Arbeidsbyrået. Det var en riktig beslutning. Vi skulde organisasjonsmessig behandle vår stillingtagen også her. Det kan jo også være at Sovjets stilling til Folkenes Forbund kan få betydning for vårt parti i Stortinget. Vi fatter ingen beslutning om å delta; men stiller Landsorganisasjonen fritt og at sekretariatet kan sende representanter når det finner det tjenlig. Men vi må treffe beslutninger under hensyntagen til våre nordiske kamerater. Jeg vil anbefale at man følger de innstillinger som her er foreslått. Vedtakene her viser fremover og de ligger i flukt med arbeiderklassens stillingtagen.

Dørene åpnes.

Ordstyreren foreslo at denne sak blev behandlet for åpne dører. — Det blev vedtatt.

En hilsen.

Fra *Malersvennernes Forening*, Oslo, referertes følgende hilsen til kongressen:

Til Landsorganisasjonens kongress!

Malersvennernes Forening i Oslo samlet til møte den 28 november sender fagkongressen sin hilsen.

Med oppmerksomhet følger vi fagkongressens forhandlinger og vi venter at de beslutninger som fattes er i overensstemmelse med medlemmenes krav og den av Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons optrukne valgplattform.

Vi må uttale vår beklagelse over at Den russiske Landsorganisasjon og R. F. I. ikke blev inbudt til kongressen i likhet med Den internasjonale faglige Central og andre landsorganisasjoner.

Med solidarisk hilsen

for Malersvennernes Forening, Oslo,

Gunnar Mørkhagen.

A. E. Gundersen. Ja ærede forsamling, det kunde sandelig være unødvendig å si noget efter Trammæls innledning. Men vårt forbund har et eget forslag; derfor tok jeg ordet. Intet land kan være sig selv nok. Allerede fra organisasjonens begynnelse fikk de forskjellige fag et skandinavisk samarbeide og det har hatt stor betydning. Slik er det også i andre land. Ja selv i England har man måttet henvende sig til andre land for å få støtte. Jeg er glad nu når jeg hører Trammæls varme ord om skandinavisk og internasjonalt samarbeide; men det må ikke bare være ord. Jeg vil bare minne om lockouten i 1931. Hvordan vilde det vært om vi ikke hadde hatt våre skandinaviske forbindelser? Vi må også huske på at ennu er det tusener av arbeidere som ikke er kommet over den affære. Derfor gleder sekretariatets forslag mig. Mine medrepresentanter har diskutert det og vil gå over til sekre-

tariatets innstilling. Jeg vil håpe at det nye sekretariat, når dette forslag blir vedtatt, med ærlig og redelig vilje fører denne sak frem til endelig løsning.

Kristian Hansen: Jeg er for en stor del enig i Tranmæls argumentasjon, og jeg er enig med ham i hans understreken av det skandinaviske samarbeide; men det som savnes er en logisk konklusjon. Nemlig nu idag og nu mer enn nogensinne å fastslå nettop den beslutning kongressene i 1925, 1927 og 1931 vedtok. Den konklusjon burde Tranmæl også nu hatt. Man vil nu innby kongressen til å gjøre et vedtak som ikke er bestemt. Forholdene ute i verden og også i Sovjet, er nu slike at vi skulde ha håp om å komme frem. Vi har behandlet saken ut fra dette og at det idag vil være nødvendig å vedta en beslutning som det Rjukan gir uttrykk for i sitt forslag. Når vi har fascismen foran oss skyldes det selvsagt arbeiderklassens innbyrdes uenighet. Hovedsaken i Tyskland var jo i allfall den at to sterke arbeiderpartier bekjempet hverandre. Og det samme skjedde i Østerrike. Belært av disse erfaringer skulde vi bidra vårt til å få et samarbeide og derved bli forskånet for det tyskerne, østerrikerne og andre har oplevet. Spørsmålet om det skandinaviske og internasjonale samarbeide har vært så inngående drøftet at det er ikke nødvendig å si mere. Jeg er enig i å bygge på Tranmæls grunnlag, men at man tar den konklusjon som ligger i Rjukans forslag. Kongressen bør ta standpunkt når den nu er samlet. Tranmæl understreket sterkt det skandinaviske samarbeide og det gjøres også i vårt forslag. Men Tranmæl nevnte noget som jeg ikke forstod: at vi skulde trekke konsekvensene? Vi sier at det ikke må stilles betingelser for å gå inn i den faglige internasjonale. Det er ingen grunn til å foreta nogen forandring i vårt standpunkt nu hvor vi ser at det kanskje er grunnlag tilstede for internasjonalt samarbeide. Jeg vil opta følgende forslag fra Rjukan:

1. Utviklingen i den forløpne kongressperiode har ytterligere understreket uttalelsen fra siste fagkongress om at internasjonal faglig samling på klassekampens grunn er en bydende nødvendighet.

Fascismens fremrykning i flere av de ledende kulturland i Europa er i første rekke en følge av arbeiderklassens nasjonale og internasjonale splittelse. En effektiv kamp mot fascismen og krigsfaren, er derfor bare mulig når arbeiderne i de forskjellige land samles til aktiv kamp for samfundsmakten. Denne samling må for å bli fullt effektiv, omfatte så vel de arbeidermasser som nu står i Den internasjonale faglige central (Amsterdam-Internasjonale) som den Røde faglige internasjonale.

Det henstilles derfor til sekretariatet å søke samarbeide med beslektede grupper i andre land for å fremme en sådan internasjonal samling, eventuelt ved sammenkallelse av en enhetskongress så snart tiden dertil ansees moden.

2. Hvis en sådan samling kommer i stand, skal spørsmålet om den norske Landsorganisasjons tilslutning straks forelegges medlemmene til uravstemning.
3. Kongressen vil samtidig uttale ønske om et mer intimt samarbeide mellom arbeiderorganisasjonene i de skandinaviske land ved gjen-

sidig organisatorisk og økonomisk støtte under konflikter med arbeidskjøperne og oppfordrer sekretariatet til fortsatt å arbeide for dette. Forutsetningen må dog være at den norske Landsorganisasjons stilling til de to nu eksisterende faglige internasjonaler ikke påvirkes av en eventuell avtale om sådant samarbeide

Eugen Eriksen: Når det tales om internasjonal samling så blir det tatt for ensidig taktikk i det. Vi har sett det tidligere i det man ikke tåler en eneste representant fra den annen part. Jeg vil støtte sekretariatets innstilling, men ikke at det gjøres så ensidig at man ikke tåler en strek fra de andre. Man beklager at det er vist liten interesse derfra; men vi bør se å finne i allfall noget fra den kant. Jeg vil opta forslaget fra Tømernes fagforening, Oslo, sålydende:

- a) Uten å komme nærmere inn på de 2 stridende faglige internasjonales forhold til arbeiderklassens samlingsbestrebelse i de forskjellige land og til de forskjellige problemer som knytter sig til disse vil vi uttale:

Utviklingen i den forløpne kongressperiode har ytterligere understreket uttalelsen fra siste fagkongress, om at internasjonal faglig samling på klassekampens grunn, er en bydende nødvendighet. Fascismens fremrykning i ledende kulturland i Europa er i første rekke en følge av arbeiderklassens nasjonale og internasjonale splittelse. En effektiv kamp er derfor bare mulig når arbeiderne i de forskjellige land samles i *enhet* til aktiv kamp om samfundsmakten.

Denne samling må for å bli fullt effektiv, omfatte såvel de arbeidermasser som nu står i Den internasjonale faglige central (Amsterdam-internasjonale) som den Røde faglige internasjonale.

Det henstilles derfor til sekretariatet å søke samarbeid med beslektede grupper i andre land for å fremme en sådan internasjonal samling, eventuelt ved sammenkallelse av en enhetskongress så snart tiden dertil ansees moden.

Spesielt fremheves nødvendigheten av at Landsorganisasjonen innleder et intimt samarbeid med R. F. I.

- b) Hvis en sådan samling kommer i stand, skal spørsmålet om den norske Landsorganisasjons beslutning straks forelegges medlemmene til uravstemning.
- c) Kongressen vil samtidig uttale ønsket om et mere intimt samarbeide mellem arbeiderorganisasjonene i de skandinaviske land ved gjensidig organisatorisk og økonomisk støtte under konflikter med arbeidskjøperne, og oppfordrer sekretariatet til fortsatt å arbeide for dette.

Forutsetningen må dog være at den norske Landsorganisasjons stilling til de to nu eksisterende faglige internasjonaler ikke påvirkes av en eventuell avtale om sådant arbeide.

- d) Enn videre vil foreningen foreslå at kongressen fordømmer Landsorganisasjonens ledelses brudd av fagkongressens tidligere beslutning ved å la sig representere i arbeidsbyrået i Genf.

Det er noget i likhet med Rjukan, så vi kan kanskje samle oss om det.

Frank Hansen foreslo: Spørsmålet om å la sig representere ved arbeidsbyrået i Genf utstår inntil uravstemningen om de internasjonale forbindelser er foretatt.

Ordstyreren refererte følgende skrivelse som blev oversendt budgett-komitéen:

Landsorganisasjonens kongress,

Oslo.

Undertegnede forbund andrar herved om å få ettergitt vårt lån i Landsorganisasjonen stort kr. 15 000.00 — femtentusen kroner. —

Lånet er optatt med rest kr. 5 000.00 fra konflikter i 1927 og rest kr. 10.000.00 fra konflikten i 1931.

Årsaken til andragendet er:

Dels den store ledighet i vårt forbund som i de 2 siste år har utgjort over 25 pct. av medlemstallet.

Den store nyorganisering som har tilført forbundet over 1500 medlemmer siden 1931 og konflikter i forbindelse med overenskomstforhandlinger.

Den store masse av uorganiserte vi ennå har. Disse utgjør ca. 3 500 organisasjonsmulige spredt over hele landet og dessuten flere tusen hjemmarbeidere. Dette nødvendiggjør fortsatt agitasjon som trenger store utgifter.

I håp om at kongressen innvilger dette andragende tegner vi

Med solidarisk hilsen

Norsk Beklædningsarbeiderforbund

W. Andersen.

Birger Opsahl: Jeg vil med en gang gi min tilslutning til Rjukanforslaget, for jeg tror at det i realiteten innebærer det arbeiderne mener, for å kunde skape en enhetsfront til kamp mot fascismen. Når vi hørte Tranmæl så var det også hans innstilling at vi må komme sammen for å møte fascismen. Hverken han eller andre tør vel heller benekte de kjensgjerninger som er ute i verden. Men det er så meget annet Tranmæl sier som gjør oss betenkelig. Når Sovjet kan gå sammen med Frankrike og med det fascistiske Italia. Hva ligger der bak en slik sprogbruk? Det er ikke første gang vi hører denslags insinuasjoner. Derfor får vi være i tvil. Ser vi på stillingen forøvrig så kan vi se på standpunkttagen til innbydelsen av den russiske Landsorganisasjon. Ogå av det kan vi trekke våre slutninger. På tross av russernes henvendelse til Landsorganisasjonen så har vi grunn til å betvile at et nytt sekretariat vil være med på en virkelig samling. Så mange ting er allerede gjort og sagt at man må være oppmerksom på at beslutningene må være så tydelige at sekretariatet ikke kan gå utenom arbeidernes stillingtagen. Derfor tror jeg at Rjukanforslaget er det som arbeiderne har interesse av. Vi hadde trodd at Tranmæl og de andre, virkelig vilde ha gått inn for samling. Men det er ikke gjort hittil og vi har all grunn til å tvile også på fremtiden. Med de forhandlinger som har vært ført i England og konferansene med de skandinaviske organisasjoner, har de forhindret et samarbeide med Sovjet. Jeg vil henstille at vi nu benytter anledningen. Det er nødvendig å gå i detaljer og fortelle om hvor nødvendig det er å samles nu, selv om det er forskjellige internasjonaler. Det er ikke riktig som Tranmæl sier at bare en faglig og politisk samling er den eneste vei. Når en almindelig arbeider kommer her, er det ofte vanskelig for oss å kunne

si fra overfor de trenende fagforeningstillitsmenn; men vi har nu allikevel vår opfatning.

Ambrosius Olsen: For å undgå nogen misforståelser med hensyn til Rjukanforslaget så går det ut på *organisasjonsmessig samling* og ikke en enhetsfront. Det ligger ingen spekulasjon i det forslag; bare å søke og samle alle arbeiderne. Vi vil være med i dette arbeide; men vi vil ikke ha mer spekulasjon. For da tapør arbeiderne troen på det. Hverken vi, eller våre ledere i Sverige og Danmark må trekke frem gamle stridigheter. Man vet hvordan det er i et ekteskap, hvis man trekker alle gamle ting frem. (Munterhet). Ja slik også her. Det er ansvar man må ha. Derfor har våre danske og svenske kamerater stor betydning. De må ikke søke å trekke oss inn i en samling som stiller oss i front mot Russland. Jeg vil også si at stillingen i dag er en ganske annen enn i 1931 og den er ikke til å ta feil av. Vi har først og fremst stillingen i Tyskland og Østerrike. Grunnen dertil vet vi; *splittelsen*. Vi har ikke noget med å skylde på nogen. Arbeiderne i den II Internasjonale og i Den røde faglige Internasjonale er faktisk like revolusjonære. De har ofret liv og blod. Det kommer vi ikke fra. La oss slutte med tøvet og talen om venstre og høireretning. Hvis man vil legge all spekulasjon vekk, og gå ned til arbeiderne, så er det oplagt at de vil samling. Vi rekker hånden ut enten det er til den faglige central eller til den røde. Men det må ledelsen nu forstå. Ellers går vi til grunne. Først og fremst må lederne få øinene op for det. Hvis ikke den forståelse kommer så får vi gi op. På grunn av fascismens fremtrengen er det like stor fare for Russland. Skal fascismen erobre enda et stort land så vil Ruslands stilling bli vanskelig. Denne situasjon er så alvorlig at alle også Sovjet må se dette i øinene og se å få samling og ikke enhetsfront. Det lukter noget av spekulasjon ved det. Jeg bebreider dem ikke. De står nu oppe i en ny og vanskelig stilling. En annen ting er at den faglige internasjonale har vist visse blaff, som betyr noget mere radikalisme. Vi har eksempler på at der er tiltak til kraftigere optreden mot borgerskapet. Vil man det så skal vi glemme alt som er skjedd, og innby alle arbeidere til samling. Men nu vil vi ha svaret. Ellers blir det den samme rundgang.

Øistein Martinsen: Nødvendigheten av det internasjonale samarbeide og Tranmæls uttalelser derom kan vi være enig om. Vi har talt om dette i 10—12 år og imens har de andre samlet sig, motparten. Angående forslaget fra Rjukan så heter det bl. a. der: Det henstilles til sekretariatet å søke samarbeide med beslektede grupper i andre land for å fremme en sådan internasjonal samling eventuelt ved sammenkallelse av en enhetskongress så snart tiden dertil ansees moden». Den ting har vi jo engang forsøkt. Men bragte det noget resultat? Nei. Vi søkte å lage en 2½ Internasjonale. Blev det til noget? Nei. Man taler så om organisasjonsmessig samling. Men det er blitt organisasjonsmessig krangel. Jeg er enig i at det er en nyorientering tilstede i og med Russland. Vi vet at når man kommer i Arbeidsbyrået så gjør de andre lands arbeiderrepresentanter alt for å holde de gule utenfor. Vi erindrer hvad som skjedde efter den faglige internasjonale

les møte i Stockholm, hvor Arbeidsbyråets direktør Thomas, fremholdt at de grafiske fags arbeidere skulde gå inn for 40 timers arbeidsuke. Det sekretariatet innstiller på side 28 med hensyn til Genf, bør få en tilføielse. Men alt det man der forøvrig sier kan sløifes. Hvad er det nemlig der for spørsmål som ikke har interesse? Alle de ting som der behandles har interesse for hele arbeiderklassen. Vi har alderdomsfor-sikringen, hvor vi så at venstres representanter var med på det, men våre folk har ikke sørget for at disse representanter her hjemme har måttet ta konsekvensene herav. Når også russerne blir med der vil det kunde bety meget for det organisasjonsmessige samarbeide. Jeg vil anbefale sekretariatets innstilling.

Johan Berg (Oslo) optok beslutningen fra kongressen i 1925 nemlig følgende:

1. Arbeidernes faglige landsorganisasjon oprettholder under de nu-værende forhold sitt tidligere standpunkt om ikke å la sig representere ved Arbeidsbyrået i Genf.
2. Så fremt det dannes en felles faginternasjonale, avgjør denne spørsmålet om fagorganisasjonens stilling til de internasjonale arbeidskonferanser.

Flood-Engebreetsen: Det er ingen sak som har satt sinnene slik i brand som dette. Det har vært forslag om Amsterdam og det har vært representanter som har villet ha den røde, og vi har hatt de som har villet stå utenfor begge, men de har nærmest hatt sin sympati til den røde. Det er merkelig når man vil gå til uravstemning at man ikke vil ta standpunkt her. Et eiendommelig forhold er også sekretariatets optreden overfor den røde fagliges brev. Vi hadde ikke ventet et diplomatisk aktstykke; men en realitet. Efter at russerne har gått til Nasjonernes Forbund, så er det også uriktig at man nu skal gå inn for å tilslutte sig en av disse internasjonaler. I mitt distrikt var det enighet om ikke bare å utsette denne uravstemning; men at sekretariatet skulde medvirke til et møte for en samling av de to internasjonaler. Både av sekretariatets innstilling og Tranmæls innlegg fremgikk at man mest mulig måtte gå inn for skandinavisk samarbeide. Men det går ikke an å gjøre det så sterkt at det forhindrer et internasjonalt samarbeide. Jeg vil foreslå:

Efter at russerne har tilsluttet sig Folkeforbundet og anmodet om forhandlinger om faglig enhet internasjonalt, må spørsmålet om mulighet for internasjonal faglig enhet sies å være kommet i en annen stilling enn tidligere.

Kongressen vil derfor uttale at spørsmålet om uravstemning om denne sak utstår inntil man har sett resultatet av de enhetsbestrebelser som pågår. Kongressen pålegger det nye sekretariat etter evne å medvirke til et heldig resultat i bestrebelsene for internasjonal faglig enhet.

Halvar Sørum: Under spørsmålet om innbydelse av russerne viste det sig at sekretariatet var uenig og nogen innbydelse blev det ikke av. Når det gjelder Internasjonalen så har man talt om hurtigtog og godstog. Det begynner nu sandelig å bli fart på toget til en internasjonal samling; men da må også kongressen sørge for at toget blir penset inn på det rette spor slik at det blir en virkelig internasjonal samling. Men

det ser ut til at man vil frem med toget til Amsterdam. Tar vi nu riktig standpunkt kan vi opnå positive resultater. Tranmæl nevnte at Sovjet samarbeidet med Frankrike og Italia. Men det er diplomatisk samarbeide. Men ved å gå til Amsterdam så krever man at Russland skal opgi sitt diktatur og de prinsipper de kjemper for og etter. Det går man inn for hvis sekretariatets forslag blir vedtatt. Jeg vil også minne om hvad der tidligere er gjort. F. eks. i Kjøbenhavn i 1928 hvor det blev foreslått et manifest til arbeiderne om internasjonal samling. Men som våre ledere gikk imot. Det manifest inneholder profetiske ord, som passer til utviklingen senere. Den norske delegasjon vilde imidlertid ikke være med på det manifest. Men vi har sett resultatet senere. Tidligere så Tranmæl stillingen slik: Først internasjonal enhet, så nasjonal enhet. Nu mener han nasjonal enhet og så internasjonal samling. Det behøves ikke det. Har ikke Landsorganisasjonen og sekretariatet lært noget? Er det bare oss som har lært noget? Skal det være nogen linje i forbindelse med det vi vedtok igår så kan vi ikke vedta noget annet enn det Rjukan foreslår. Vi har sikkert fulgt så meget med i avisene at vi har sett at mulighetene for internasjonal samling er innenfor rekkevidde. Med hensyn til Genf så er det ikke kommet noget positivt derfra, utover talemåter. Det er ingen resultater. Arbeidsbyrået er en arbeidsfredskommisjon og i det skal vi ikke være med etter det vi har vedtatt her tidligere om vår egen arbeidsfredskommisjon. Jeg vil også i det spørsmål anbefale navneoprop. Når det gjelder det idrettslige forhold så har det lykkes A. I. F. å komme til enighet og det skal også lykkes her.

Hans Eriksen: Det er sagt fra denne talerstol at mange øine er vendt mot denne kongress og det er sandt det, og kanskje nettop i dette spørsmål. Vi vet at vi har en stor grå hær som faktisk ikke har noget å leve av. Hvis vi skal få forandring i det så må vi komme frem til internasjonal samling. Det går ikke lenger an å komme utenom å ta standpunkt. Jeg forstod Tranmæl slik at nu skulde vi endelig komme til realitetsbehandling. Går vi med på Rjukanforslaget blir det ny ørkenvandring og det er vi ikke tjent med. Vi må ha en forandring av det samfund vi lever i. Det er ikke alltid det viser positive resultater med en gang. Men vi er nødt til å være med allikvel. Jeg vet at arbeiderne ønsker en avgjørelse i denne sak. Jeg vil derfor advare mot Rjukan's forslag.

Charly Andersen: Det skulde være unødvendig å tale så bredt om de internasjonale forbindelser når vi ser forholdene utover i landene. Hvordan arbeiderne blir fattigere og fattigere og mer bundet. I Sovjet har man ikke slike tilstander. Der blir arbeiderne stadig rikere eftersom bedriftene kaster mer av sig. Det skulde ikke være vanskelig å vite hvor vi skulde gå. Da skulde vi vel søke den rike. Det skulde vel ikke være nødvendig i lange taler å anbefale å gå til Vesteuropa som blir fattigere og fattigere. Og som vil gå under. Kan Frankrike søke hjelp hos Sovjet så kan vel vi? Jeg antar at det ikke går mange dagene før det internasjonale forhold er så avklaret at alle arbeidere vil se hvor de skal gå. Derfor vil jeg anbefale å gå til Den røde faglige Internasjonale.

Einar Gerhardsen: Punkt I har faktisk ikke vært nevnt så det må

det vel være enighet om. Og det er kanskje nettopp det punkt som inneholder en praktisk realitet. Når det derimot gjelder den internasjonale arbeiderbevegelse er det noget annet. Da kommer man bl. a. inn på brevet fra den røde faglige. I sekretariatets oprindelige forslag stod det at der foreligger ikke noget grunnlag for en internasjonal samling. Det er ting som nu tyder på at det ligger anderledes an. Det vilde også være merkelig om ikke de ting som er skjedd i det senere ikke skulde innstille de to internasjonaler anderledes overfor hverandre. Tønen i R. F. I.'s brev er også anderledes enn tidligere. Den enhetsfront som er opprettet i enkelte land tyder også på at det ligger noget mer alvorlig bak og at det ikke er spekulasjon. Sportsinternasjonen tyder også på det. Stillingen ligger således gunstigere an. Landsorganisasjonen har stadig fattet beslutninger om å arbeide for samling. Idag da situasjonen på så mange områder er endret, da skal Landsorganisasjonen plutselig forlate det standpunkt den tidligere har tatt. Da bør man stå fast ved Rjukanforslaget. Med hensyn til «enhetsfront» så nytter det ikke å tale om den slik som den har vært utnyttet og misbrukt. Organisatorisk samling er den eneste løsning. Jeg forstår sekretariatets innstilling slik at de har tatt et visst hensyn til det skandinaviske samarbeide. Men vi må få lov til å ta vårt standpunkt uavhengig og de må forstå at det er vår ærlige vilje å ville samle hele verdens arbeiderklasse. Det er et sterkt grunnlag. Vi har hatt så megen splittelse og håpet på samling. Kanskje det nu igjen er et håp og kanskje vi da vil makte oppgaven. Da vilde verden endres med en gang. Når den kommunistiske internasjonale vil samling, så vil vi få den. Om det er nogen i den faglige internasjonale som ikke vil det så er jeg sikker på at medlemmene vil tvinge den frem. Rjukanforslaget dekker prinsippet. Jeg hadde tenkt å stille et forslag idet forslagene i dette spørsmål vil bli oversendt redaksjonskomitéen. Punkt I er man enige om; men i punkt II vil jeg foreslå:

I anledning av henvendelsen fra Den røde faglige Internasjonale vil kongressen uttale: De organiserte arbeidere verden over er besjelet av ønsket om å overvinne splittelsen og å nå frem til en organisatorisk samling. Som stillingen for tiden ligger an, er det også en livsbetingelse for den internasjonale arbeiderbevegelse å nå frem til en slik samling.

Den foreliggende henvendelse gir uttrykk for at R. F. I. nu vil gå inn for å muliggjøre en organisatorisk samling av verdens arbeiderklasse. I så fall vil det være mulighet for i den nevnte fremtid å få realisert denne for arbeiderne så viktige sak.

Landsorganisasjonen har på de siste kongresser gitt uttrykk for at den ønsker å medvirke til en organisasjonsmessig samling på klassekampens grunn.

I flukt med disse beslutninger gir kongressen sekretariatet i oppdrag å støtte ethvert initiativ som har til hensikt å hitføre faglig samling.

2. Hvis en slik samling kommer istand, kan spørsmålet om vår tilslutning til den faglige internasjonale avgjøres ved uravstemning.

I. B. Aase: Hvordan stillingen er innen det faglige internasjonale sekretariat vet jeg ikke. Men man skulde ha grunn til å tro at også de

appeller som sendes ut derfra i kampen mot fascismen og ved opfordringene om støtte til dem som er kommet ut for forfølgelse, at også den nu er kommet ut fra sin isolerte stilling. Da skulde man heller ikke tro at de vilde motsette sig en samling med den røde faglige. Jeg ser også i det en kursendring som lover godt. Vårt forbund har sine internasjonale forbindelser, men det er mer av faglig art. Når det nu foreligger en henvendelse til oss om å ta initiativ, så skulde vi motta det med takk. De ser i oss et redskap som kan bringe oss frem til internasjonal samling. Og jeg ser dette som en organisasjonsmessig samling. I sekretariatets innstilling heter det også at hvis det er meningen, så vil sekretariatet være med på det. Jeg mener det ligger klart i dagen så det skulde ikke være grunn til å betvile det. Jeg vil anbefale Rjukans forslag. Det gir klar beskjed. I punkt III inneholdes også en appell til ytterligere utvidelse og styrkelse av det skandinaviske samarbeide. Det er vel ingen her som ikke finner at det er av stor betydning. Når et lands arbeidere er oppe i kamp så føler de andre sig forpliktet til å støtte dem og slik skulde vi ha det også internasjonalt. Med hensyn til Arbeidsbyrået så har jeg ingen tro på at det vil gi resultater for arbeiderne. Selv om vi får beslutninger vedtatt der som har interesse så har det ingen forpliktende betydning for de forskjellige land. Det kommer an på om landene ratifiserer beslutningene. Men det kan være at man kan benytte det som en agitasjonsplattform i spesielle tilfelle. Men noget av blivende verdi tror jeg ikke det kommer ut av det.

Johs. Ringen: Jeg bad om ordet for å understreke det Eriksen sa om forslaget fra Tømrrernes Fagforening i Oslo. Men vi går over til Rjukans forslag. Den endrede innstilling internasjonalt skulde tilsi at vi tok det standpunkt. Vi har svevet over Amsterdam, Paris og Moskva; men ingen steder har vi turdet sette oss til. Vi har nu et stort brunt belte som strekker sig langt inn i Danmark. Det er stillingens alvor. Å slutte sig til den ene eller annen part av de to internasjonaler blir bare en sekterisk samling. Vi må få hel samling. Hvis vi går over til Rjukanforslaget så vil det kunde føre til en ørkenvandring, så en taler. Men en ørkenvandring tar nu engang ende; men en karusellkjøring tar aldri slutt.

Jul Hansen: Når Gerhardsen for en vesentlig del legger skylden for splittelsen på R. F. I. så har han ikke rede på det. R. F. I. har ikke splittet fagorganisasjonen. Hvis de vilde gjort det så vilde de ha splittet den også i Norge. Men forholdet var det i mange land at de gamle organisasjoner hadde ekskludert medlemmer og de samlet R. F. I. op. Derav kommer disse seksjoner. Men nu er det på de fleste steder også her samling. I tilleggslagsordenen heter det i brevet: «Den norske fagbevegelse som ikke er tilsluttet nogen av de bestående internasjonaler kunde efter vår mening spille en viktig rolle når det gjelder å gjennomføre den internasjonale faglige enhet, hvis den vilde ta initiativet til å arbeide for nedsettelse av en internasjonal komité til kamp for fagbevegelsens enhet. Den røde faglige Internasjonale er rede til å opta forbindelse med den norske fagbevegelse når det gjelder dette spørsmål.

Vi håper at den norsk fagbevegelses forestående kongress vil ta

stilling til dette spørsmål og gå inn for den internasjonale fagbevegelses enhet på klassekampens grunn.» Jeg synes virkelig at sekretariatet burde ha kommet med en innstilling herom. Her har man en oppgave som aldri før. Her kan vi få samlet begge disse internasjonaler. Og det vil bety meget for de land hvor stillingen er vanskelig. Jeg tror også våre skandinaviske kamerater er litt for hovmodige fordi de idag står sterkere; men det gjorde man også i Tyskland og Østerrike. Ved de Sovjetvalg som nu forestår har 90 millioner stemmerett av 165 og det der hvor man sier at det ikke hersker noget som helst demokrati. Dere kamerater fra Sverige og Danmark må søke å gå inn for en samling. Vår tid er inne nu. Jeg vil anbefale å stemme for Rjukanforslaget. Det har betydning for alle dem som er i de fascistiske land.

Lars Aasvestad: Når man hørte Trammæl her så er det grunn til å spørre ham om sekretariatet er ett og han noget annet. Sekretariatets standpunkt ved åpningen av kongressen var at russerne ikke måtte innbys og så utsatte man hoveddebatten til mandag. Og så kommer man med et forslag fra sekretariatet som skal gi det utseende av at man vil samling? De Vestenropéiske land er innbudt, men ikke Russland. Kongressen blev ikke spurt om de Vestenropéiske land skulde innbys. I 10—15 år har vi talt om internasjonal samling; men de som skulde gjennomføre det har intet gjort. Nu må det ligge det i forslagene at det som vedtas blir realisert. Her er søkt hevdet at kommunistene ikke vil enhet. Men splittelse. Bevis? Er det nogen her som kan bevise at jeg har splittet fagorganisasjonen? Nei; men det er det at man skal ikke få lov å ha nogen opfatning. Hvis man har det, da fremstilles det alltid slik at man vil spalte og splitte. Det synes nu å foreligge endrede signaler. Men vi hadde en forbandsavis som i juni fortalte at den svenske Landsorganisasjon hadde ansatt en sekretær for å studere kommunistene og deres virke. Når får vi det her i landet, spurte vedkommende tillitsmann. Dette var hans måte for internasjonal samling. Rjukanforslaget er akseptabelt og det kan føre frem til positive realiteter. Hvis vi ser på forholdene her i vårt land så kan vi vel være enige om at tross rivningene, så har allikevel fagorganisasjonen utviklet sig og gått fremover og vi har også hatt kampformasjoner. Arbeiderne har forstått nødvendigheten av å utnytte sin kraft. Det er en feil måte ledelsen har reist diskusjonen på om den foreliggende sak. De har henvendt sig til den socialdemokratiske retning. Det vilde ha vært riktig å utnytte de tradisjoner vi har her i landet slik at vi også virkelig kunde fått en internasjonal samling. Det blir kongressens sak å gi ledelsen sterke direktiver så vi ikke blir snydt ved den endelige opmarsj mot kapitalist-samfundet.

Møtet som hadde vart i 5 timer i et trekk blev nu hevet, da salen om eftermiddagen skulde benyttes av bystyret.

Formiddagsmøtet fredag 30 november.

Ordstyrer: *Nils Hansen.*

Møtet blev satt klokken 9 præcis.

En reprimande.

Ordstyreren: Vi er opmærksom på at en række repræsentanter er fraværende. Det vil ved næste møte bli navneoprop. De fraværende repræsentanter bedes meddelt dette.

Protokollen fra gårslagens møte referertes.

Birger Opsahl: Det var en skrivelse fra Malersvennenes Forening igår. Den blev ikke referert. Alle henvendelser og skrivelser bør refereres.

Ordstyreren: Disse henvendelser har alle likt innhold, så det blir et skjønn hvad som skal refereres.

Opsahl: Dirigentene skal ikke avgjøre det.

Dermed blev protokollen vedtatt.

Sekretariatsmedlemmenes fortsatte funksjon under kongressen.

Oscar Torp: Jønsson og Børsum har vært optatt med megling i anledning hotell- og restaurantarbeiderkonflikten og det er spørsmål fra dem om de skal fortsette det arbeide. Sekretariatet forespør også om det er kongressens mening at det skal fortsette til nytt valg har funnet sted. Jeg går ut fra det. Hvis ingen har nogen bemerkninger tar kongressen dette til etterretning.

Ingen ytret sig derimot.

Fra *Trondheims arbeidsløse* referertes følgende:

Til fagkongressen 1934.

Møte av arbeidsløse i Trondheim gir sin hele og fulle tilslutning til forslag fra Øst-Telemark og Skiensfjordens faglige Samorganisasjon i spørsmålet om organisering av de arbeidsløse.

Vi håper og forlanger at fagkongressen gjør sitt til at alle arbeidsløse kan samles i en organisasjon i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon uten nogen tvangsorganisering i noget bestemt politisk parti.

Trygve Hansen,
møtets dirigent.

Sigvart Wang,
møtets sekretær.

Fortsatt behandling av de internasjonale forbindelser og det skandinaviske samarbeid.

Man fortsatte så behandlingen av dagsordenens punkt 4: *De internasjonale forbindelser og det skandinaviske samarbeide.*

Kristoffer Jakobsen: Angående de internasjonale forbindelser skal jeg ikke si mange ord. Jeg er enig i Rjukanforslaget og da har jeg lagt

vekt på argumentasjonen. Mer vil jeg ikke si om det. I konsekvens med det tidligere og den kursendring som her er besluttet må vi fortsette å være meglere. Det som fikk mig til å ta ordet var en uttalelse av Tranmæl om at klassens fremrykning var ikke bare klassens internasjonale samling, men også den nasjonale samling. Jeg er enig i det. Men den nasjonale samling i faglig betydning er ikke i orden hos oss. Det er faktisk en splittelse til stede her i landet. Jeg vil forsøke om det ikke går an å få en samling av de krefter som nu står utenfor her i landet. Jeg bryr mig ikke om de stridigheter som har vært. Det må vi la ligge. Vi må nu fremover og la det forbigangne ligge. Jeg vet at når det er tale om å få ekskluderte medlemmer tilbake og de er villige til å bøie sig så glemmer man det som er skjedd. Jeg vil foreslå:

«Kongressen pålegger de forbund hvor faglig splittelse er til stede å gjenoprette enhet, særlig der hvor på grunn av uoverensstemmelser enkelte medlemmer eller foreninger er blitt ekskludert, men hvor de har erklært sig villig til å bøie sig for organisasjonens lover og beslutninger.

Skulde det av en eller annen grunn opstå vanskeligheter med sådanne forhandlinger, forelegges saken av vedkommende forbund for A. F. L.s representantskap til avgjørelse.»

Trygve Olsen (Jern og Met.): Det er ikke det minst vesentlige motivene som er innkapslet i det internasjonale og skandinaviske samarbeide. Men det har alltid stått uklart hvordan vi skal gripe det an. Det skuffer mig at Tranmæl og A. E. Gundersen er å finne på samme side i denne sak. Stillingen utover har gjort saken særlig aktuell. Det vil vel ikke tjene noget formål hvad vi legger i det herefter heller i den første tid. Det som det særlig gjelder om er det skandinaviske samarbeide. Der har vi allerede siden vi stod utenfor internasjonale vært en klamp om foten. Vi er alltid pådyttet at vi er i et bestemt avhengighetsforhold. Jeg går ut fra at dette i alt vesentlig ikke har sin riktighet. Jeg går også ut fra at vi har de svenske og danske arbeidere med oss selv om vi ikke er på marsj mot Den annen Internasjonale. Vi ønsker å ha vår opfatning, men vi vil også ha våre svenske og danske kameraters vennskap. Vi må regne med, som våre ledere sier, at skal vi få støtte så må vi orientere oss til de svenske og danske ledere. Men jeg tror ikke det er de svenske og danske arbeideres opfatning. Det skulde være hyggelig om denne klausul blev fjernet, så fikk vi klare og greie linjer. Min forening har gitt sin tilslutning i alt vesentlig til Rjukans forslag. Men når Gerhardsen har fremsatt et forslag i lignende retning så må de to forslag kunde samarbeides. Man taler om positiv beslutning i uravstemningen. Det vil vel bety Amsterdam. Jeg antar imidlertid at vi nu har slått inn på en linje som holder å koke og da vil vi også her ta klart standpunkt. For hver gang vi sender delegerte hit og dit blir spørsmålet mer og mer uklart.

Johan Berg: Jeg skal ikke komme med gjentagelser. Efter debatten vil jeg understreke hvad Gerhardsen og foregående taler sa. Men når man taler om at man har sett lite av forrige kongress' beslutning om Genf så husker man sjømennene. De fikk visst lite igjen for det. Siden har Landsorganisasjonen sendt representanter stikk i strid med kongres-

sens beslutning som mente at vi ingen fordel hadde av det. Tranmæl sier at vi er innmeldt i byrået og hvorfor da ikke delta? Vi arbeidere er ikke innmeldt og vi har ikke noget med borgerskapets beslutninger å gjøre. Arbeiderne og partiet har alltid vært imot Genf. Stillingen er ikke forandret siden 1931. For å få stillingen klar også her vil jeg opta forslaget fra 1925: «1. Arbeidernes faglige Landsorganisasjon opprettholder under de nuværende forhold sitt tidligere standpunkt om ikke å la sig representere ved arbeidsbyrået i Genf. 2. Såfremt det dannes en felles faginternasjonale, avgjør denne spørsmålet om fagorganisasjonens stilling til de internasjonale arbeidskonferanser.» Jeg vil anbefale at man vedtar det forslag, så sekretariatet ikke kan si at når det var en del som kunde la sig representere og hvorfor skulde ikke også vi da være med.

Håkon Berli foreslo:

Dersom Rjukan-forslaget, Gerhardsens og Flood-Enggebretsens forslag blir forkastet og uravstemning vedtatt, vil undertegnede fremsette dette forslag:

Når saken sendes til uravstemning skal sekretariatet medsende en utredning av de internasjonale sammenslutninger som finnes, Amsterdam-internasjonale, Moskva-internasjonale og Internasjonale Arbeiderassosiasjon, (såsom medlemstall, tilsluttede organisasjoner og retningslinjer).

Martin Wold: Dette er sikkert et av de viktigste spørsmål vi har. Ikke bare fordi det gjelder den norske arbeiderklasse, men arbeiderklassen verden over. Derfor kan man ikke si det slik som en foregående taler at Tranmæl og A. E. Gundersen stod sammen. Jeg anser ikke det å være galt. Det viser bare at vi begynner å nærme oss samforståelse også når det gjelder samling utenfor vårt lands grenser. Flood-Enggebretsen sa at det var inntrådt forandringer. Riktignok er det skjedd forandringer med russerne. Men når det gjelder kommunistene her i landet ser vi ikke nogen forandring. De nnyttet R. F. I.s brev før det var kommet frem til adressaten. Sekretariatets innstilling gir uttrykk for vår tidligere stillingtagen og for arbeidernes ønske og trang til internasjonal samling. Det er betegnende at etter at Gerhardsen hadde hatt ordet kom Jnl Hansen og sa at han ikke hadde lært noget. De spekulerer i Rjukanforslaget. Men de sier at vi intet har lært; men når de går med så er det fordi de skal lære Gerhardsen og oss andre. Hvad vil vi få ut av en enhetsfront i vårt land? Kiv, splid og spetakkel i større grad enn nu og kanskje mer enn i 1923—27. Arbeiderne i Hedmark på nogen få undtagelser nær vil ikke ha enhetsfront og spekulasjon, men samling. Det er nevnt forskjellen på det idrettslige og faglige område. Jeg spekulerer meget på den idrettslige samling, men når jeg leste protokollen så forstod jeg at Lie og Hofmo ikke hadde bundet sig slik at det kunde spekuleres i det. De står ganske fritt. I punkt II i sekretariatets oprindelige forslag kunde det være grunn til en forandring efter R. F. I.s brev. Det vilde vel være uriktig å si at voteringen skal være avgjort til mars måned. Vi skal ha uravstemning, men la oss

ikke si noget om tidspunktet. Det får tilligge sekretariatet å avgjøre det.

Ommund Ommundsen: Jeg har hatt anledning til å være tilstede i sekretariatet da dette blev behandlet og jeg tillot mig å si at når det først skulde tas standpunkt her av kongressen så burde sekretariatet gi en klar og grei innstilling. Men det blev ikke gjort. Når vi hører debatten her om uravstemningen så hadde det vært greiere om sekretariatet hadde kommet med innstilling. Jeg har inntrykk av at man vil skyve ansvaret fra sig for det som skal skje. Jeg har også inntrykk av at det er sekretariatmedlemmer av de som kan gjenvelges som vil nekte å motta valg, fordi de ikke har lyst til å ta standpunkt her. Men hvorfor slikt hastverk idag? Trammøls redegjørelse er ikke fyldestgjørende. Vi bør ikke sette slik fart på. Kan vi spille nogen meglers rolle i denne sak så skal vi gjøre det. Jeg er enig med Gerhardsen og Flood-Engebreetsen i så måte.

Palmer Pedersen: Ambrosius Olsen som tilhører den fagforening som har innsendt det forslag som antagelig får flertall, sa at det var ingen forskjell på arbeiderne i Sverige, Danmark og her. Det var lederne som har et annet syn og det er riktig. Ser vi på Sovjet og den økonomiske utvikling og den anerkjennelse som de opnådde ved å bli innvotert i den forsamling hvor hver representant regner med Russland som fiende så vil vi måtte innrømme at det har betydning. Også for de Vesteuropiske arbeidere. Tar vi et spørsmål som brenner hver dag: kampen mot krigen; så vet vi at vi har en handlekraftig internasjonale som forstår å føre kampen mot en imperialistisk krig. Den annen Internasjonale og Amsterdaminternasjonale svekkes i sin handlekraft efter hvert av fascismen i de land hvor de har hatt medlemsskap. Trammøl sier at et skandinavisk samarbeide må vi ha, men det forplikter. Vi vet hvad det forplikter. Inn i Amsterdaminternasjonale. Jeg håper kongressen vil avvise det. På et møte i Drammen nevnte Halvard Olsen at han i Stockholm hadde konferert med representanter fra regjeringspartiet og de faglige ledere. Hvad sier de svenske, sa Halvard Olsen. Jo, 6 timer var ikke aktuelt, heller ikke 40 timers arbeidsuke. Men 48 timer var aktuelt. Volan sa i Porsgrunn at kom vi ikke inn under Amsterdam så vilde de svenske og danske arbeidere ikke støtte oss. Men jeg vil ikke tro at de danske og svenske arbeidere ikke vil ha tillit til oss når vi står på klassekampens grunn. Jeg vil anbefale Rjukanforslaget og med et tilleg i anledning brevet fra R. F. I.

W. Schewenels (Internasjonale Gewerkschaftbund): Jeg må få takke kongressen for at jeg får anledning til å si et par ord i denne sak. Jeg vil ikke søke å øve nogen innflytelse eller blande mig op i de norske forhold. Jeg vil heller ikke polemisere mot de talere som igår hadde ordet. Men det er enkelte ting som trenger en korrigering. Hvis kongressen vil diskutere i full klarhet må man komme frem til sannheten i de spørsmål som er oppe til behandling. Den internasjonale faglige Central (I. G. B.) har ikke stilt nogen betingelser for russernes tilmeldelse. Vi har ikke vært i forhandlinger. Her må det således være en misforståelse med den socialistiske internasjonale. Jeg vil

meget sterkt betone at vi i alle land står med sterk sympati ved siden av de russiske arbeidere. Jeg kjenner også til den russiske fagorganisasjon. Man må ikke forveksle parti med fagorganisasjon. Russerne kan tilmelde sig vår internasjonale akkurat som Norge, Amerika, Argentina og andre land. Hvilke betingelser? Jo, organisasjonens selvstendighet; autonomi i sitt eget land. De norske arbeidere og deres ledere kan best avgjøre sine forhold. Slik også med Russland. I. G. B. har aldri stilt betingelser om at russerne skulde opgi diktaturet eller revolusjonen. Nogen forhandlinger mellem Den internasjonale faglige Central og Den røde Fagforeningsinternasjonale har det ikke vært. Derimot mellem russerne og 2. Internasjonale, men det er noget helt annet. Den internasjonale faglige Central har intet uttalt mot de russiske arbeidere eller den russiske revolusjon. Skulde russerne bli truet så vil I. G. B. og de tilsluttede land gjør alt for å støtte dem; alt som står i menneskelig makt. Man skal ikke komme med tomme fraser og med det søke å løse store og viktige problemer. Man taler om Den røde faglige Internasjonale. Den eksisterer i virkeligheten ikke. Jeg kjenner den russiske landsorganisasjon og dens splittelsesagitasjon i Frankrike. Ellers er det ikke nogen faglig organisasjon som står på R. F. I.s grunn. Hvem skal vi så forhandle med? Derimot kjenner jeg til de kommunistiske partier som er tilsluttet 3. Internasjonale, men det er noget helt annet. De norske arbeidere må selv få avgjøre sine spørsmål ut fra sitt syn og sine interesser. Man må heller ikke fra Moskva bli diktert hvordan det skal tenkes og handles i andre land. Hvert land må optrekke sin taktikk. I Frankrike er situasjonen meget komplisert. Det er enhetsfront mellem det socialistiske parti og kommunistpartiet; men ikke på det faglige område. Landsorganisasjonen i Frankrike arbeider for en enhetsorganisasjon; men kommunistene vil det ikke. De oprettholder sin egen faglige organisasjon. Før splittelsen i 1921 hadde landsorganisasjonen i Frankrike over 2 millioner medlemmer. Ved splittelsen gikk vel 400 000 ut med kommunistene. Idag har den kommunistiske organisasjon ikke mer enn 32 000 medlemmer; mens landsorganisasjonen har 800 000. I Frankrike er det 8—9 millioner industriarbeidere. De fleste er uorganiserte, men nu er det ved siden av fagorganisasjonen opprettet «enhetskomitéer» hvor kommunistene og de uorganiserte er i flertall. Dette var en tredje splittelse av arbeiderklassen og det skaper ikke betingelser for noget bedre samarbeide. (Talen blev oversatt ved Alfred Madsen.)

Edvard Johanson (Sverige): Jeg har forlangt ordet fordi en del talere har gitt uttrykk for at det i Sverige skulde være nogen uoverensstemmelse mellem ledelsen og medlemmene i dette spørsmål. Man må jo få tro hvad man vil, men det er i Sverige en god samklang mellem medlemmenes opfatning og ledernes opfatning i disse spørsmål. Vi har riktignok en klikk Moskvakommunister, men de betyr intet i Sverige. Med hensyn til det skandinaviske samarbeide så har vi fra første stund av rukket hverandre hånden og støttet hverandre. Ja, så lenge som jeg kan erindre, helt for 34 år siden. Hvad har vi krevd? Det eneste vi har krevd for dette samarbeide er at forbundene hver i sitt land skal være

tilsluttet sin Landsorganisasjon. Det er det eneste vi har krevd. Er det ikke også slik at de fleste norske fagforbund har forbindelse med sine broderforbund i Sverige og Danmark? Og er ikke disse igjen tilsluttet sine fag-internasjonaler? Disse er igjen tilsluttet Den internasjonale faglige Central i Paris. Hvorfor skal da Landsorganisasjonen stå utenfor? Hvilket motiv har man for det? Det skulde være interessant å få vite det. Vi er ikke kommet her for å diktere. Vi krever selv å ha bestemmelsesrett og da vil vi ikke kreve noget annet for dere. Til det Tranmæl sa her igår har jeg intet å tilføie. Forholdene i de skandinaviske land er stort sett de samme og oppgavene for organisasjonene er de samme. Hvad er naturligere enn at man i fellesskap gjør sig gjeldende ute i verden? Vi skal heller ikke glemme vårt ansvar overfor de land som har mistet sitt demokrati og sin frihet. Vi vet at vi ikke alltid får våre synspunkter frem fordi om vi er medlemmer av en organisasjon. Men vi må derfor allikevel vite våre forpliktelser og vårt ansvar. Man bør kjenne sin plikt overfor det internasjonale proletariat. De som tror at vi skulde ha noget imot å samarbeide med russerne tar stor feil. Men vi vil ikke ha nogen pave til å bestemme over oss. Vi vil ikke bli livegne. Vi har aldri vært det og vil ikke finne oss i det. Det kunde ha vært bedre samarbeide om russerne hadde optrådt som demokrater og holdt på friheten. De trodde de kunde støpe om hele Vesteuropas arbeiderklasse. Men der tok de feil og det ser nu ut til at de også på den siden er opmerkssomme på det. Hvis dere tror at dere skal spille meglereens rolle; skal føre de internasjonale organisasjoner sammen tror jeg dere kommer til å ta feil. De kommer ikke til å spille den rolle. Er det så at dere vil gå deres veier, må det bli deres sak og på deres ansvar. En taler sa at så lenge russerne ikke gikk til Genève så kunde ikke de norske arbeidere gå dit. Men når de svenske, danske, belgiske, engelske arbeidere går dit, så kan man ikke. Ja, ja — — — (munterhet). Det er sagt her at Arbeidsbyrået ikke har gitt noget resultat. Ja ser man på den sociale utvikling på så kort sikt som 10—15 år, så kan man ikke si det er meget. Men man kan ikke forlange frukter i mars. Det må blomstring og modning til før fruktene kan tas. Det er imidlertid et så viktig arbeide som foregår i Genève at man bør være der. De som ikke er med i arbeidet har heller ingen rett til å kritisere. Jeg skulde imidlertid bli meget overrasket om ikke den norske arbeiderklasse kjente forpliktelsene til samarbeide med arbeiderne i andre land. Forestillingen om at man kan spille nogen rolle ved å stå utenfor Internasjonalen er grunnfalsk. Kan russerne samarbeide med de kapitalistiske regjeringer i Genève, bør den vel også kunde samarbeide med Vest-Europas arbeidere gjennom Det internasjonale Arbeidsbyrå.

Chr. Jensen (Danm.): I den debatt som er ført her om uravstemning i spørsmålet om tilslutning til D. fagl. Int. er det fra enkelte fremholdt en opfatning som jeg må få si litt om. Det var min landsmann Jul Hansen som sa at vi i Danmark ikke skulde hovmode oss fordi om vi var kommet noget lenger. Vi har aldri søkt å være hovmodige. Vi har vært med på alle bestrebelsler for skandinavisk samarbeide. Og vi har alltid frem-

holdt at man var ikke sig selv nok. Skal man gjennomføre den socialistiske tanke, så må man samarbeide. Men derfor kunde det aldri falle oss inn å pådytte nogen en opfatning. Men man har lov til å si at den opfatning som russerne har ikke er blitt anerkjent av oss. Vi har aldri søkt å blande oss i deres forhold. Men har Russland gjort det samme? Nei, de har søkt å nedrakke organisasjonenes arbeide rundt i landene, også hos oss. Her er forskjellen på de to retningslinjer. Hovmodet ligger på den annen side. De vil gripe inn og ødelegge det som to generasjoner har oppbygget. Så var det når det gjelder denne sak som nu behandles. Den isolerings- og hjemmeforsyningspolitikk som blir drevet rundt i landene har avstedkommet konferanser mellom de skandinaviske regjeringer om mer felles social lovgivning. Viser ikke det at de skandinaviske arbeidere har felles interesser av å samarbeide? Er det ikke så at de lider under den samme arbeidsløshet som oss? Har man ikke her problemer å drøfte i fellesskap for å finne botemidler? De nordiske arbeidsgivere forstår nødvendigheten av det skandinaviske samarbeide. Uten at jeg vil øve nogen kritikk mot de norske arbeidere, så er iallfall forholdet det at de har balansert mellom de to internasjonaler. Vi nærer ingen hovmodighet i Danmark. Vi vil samarbeide for de skandinaviske arbeideres skyld.

Oscar Torp: Den sak vi behandler nu rekker vel lenger enn de fleste saker vi har oppe til behandling. Vi vet at den har spilt en stor rolle og vært oppe på mange landsmøter. Og det har vært vanskelig å skille den politiske og faglige opfatning fra hverandre. Vi har søkt samarbeide med de forskjellige land, og den faglige organisasjon har gått foran for å finne frem til løsningen av et virkelig internasjonalt samarbeide. Vi må innrømme at det har ikke bragt oss større resultater; men vi har fastholdt vårt standpunkt. Einar Gerhardsen sa at vi nu stod overfor en endret situasjon og det er riktig. Vi står overfor en endret situasjon verden over, og da også i dette spørsmål. Det er talt om at det har vært stilt betingelser fra de skandinaviske land; at de har krevet at vi skulde gå inn i Den faglige Internasjonale. I *handling* har de alltid vist at når de norske arbeidere var ute i konflikt, så har vi fått økonomisk støtte, slik at vi har klart påkjenningene. Sekretariatet og centralstyret har søkt å realisere beslutningene. I sommer hadde jeg anledning til å delta i en slik konferanse i Stockholm. Rolf Olsen sa at det var blitt mer uklart alt eftersom det blev holdt konferanser. Det har i denne forbindelse vært talt om at det var gitt bestemte tilsagn og at det var satt betingelser. Men det motsatte er tilfelle. I tilslutning til Johanson og Schewenels vil jeg referere hvad Albin Hansson sa:

«Vi vill inte forcera vännerna i Norge, inte inblanda oss i deras ställningstagande. Det bör vara deras egen sak. Så nära berörda vi varit under de svåra striderna, bör det vara oss mycket angeläget att den norska arbetarrörelsen må finna vägen tillbaka till internationallerna och till det nordiska samarbetet. Vi sträva till ett återknytande av de gamla banden.»

Det sier Albin Hansson. At det er de norske kamerater selv som skal treffe beslutningen. Men ut fra vår opfatning ønsker vi å se dere i den

faglige Internasjonale og Den socialistiske Internasjonale. Det er et standpunkt som vi må respektere. Det er også talt om at jeg hadde avgitt noget løfte. Der vil jeg referere fra protokollen:

«Vi ha behandlat frågan om de internationella förbindelserna vid vårt senaste landsmöte. Landsmötet beslöt stödja strävandena att söka upprätta en gemensam international på klasskampens grund. Centralstyrelsen har fått fullmakt at inträda i Internationalen därest det lyckas att återställa denna enighet. Därest Ni idag kräver att vi omedelbart återknyta förbindelsen med Internationalen måste vi säga ifrån att vi icke kunna gå med på detta. Vi måste följa landsmötets beslut. Fackföreningsrörelsen står i samma läge, bara med den skillnaden, att L. O. har sin kongress redan i november. Vid denna föreligger frågan om inträde i Internationalen. Det föreslås att en omröstning bland medlemmarna om anslutningen skall företagas.»

Det er det som var sagt på Stockholmskonferansen og som er i overensstemmelse med vår fullmakt. Med hensyn til selve saken så forekommer det mig at hele den situasjon vi står overfor innbyr oss til å vedta en enstemmig innstilling. Jeg tror ikke det er noget særlig stort sprang mellem flertallet her. Jeg tror vi kan opnå en enstemmig innstilling når undtas kommunistene. Saken bør derfor sendes redaksjonskomitéen. Personlig er jeg enig med sekretariatet.

Forslagene sendes redaksjonskomitéen.

Ordstyreren: Jeg vil foreslå at samtlige forslag nu oversendes redaksjonskomitéen med undtagelse av Kristoffer Jakøpsens forslag som kommer under organisasjonsformene.

Votering: Ordstyrerens forslag blev vedtatt.

Kristian Moljord: Betydningen og nødvendigheten av det skandinaviske samarbeide har vært meget i forgrunnen. Det skandinaviske samarbeide har vært vesentlig av økonomisk art. Men det er like nødvendig å få den moralske støtte. Jeg vil nevne et eksempel fra Kiruna ved Narvik hvor folkene gikk til konflikt og hvor man bad forbundet om å få støtte fra Sverige, da bedriften kunde sende produktene til svensk havn. Men vi fikk ingen moralsk støtte og Malmbolagets arbeidere tapte konflikten. Så var det det internasjonale samarbeide. Man taler om at den 3. internasjonale må oppløse sig og gå op i den 2. internasjonale. Men tror man da at det blir nogen løsning? Skal det bli en samling må de to internasjonaler komme sammen til forhandlinger og se å komme til enighet. Alle har vært inne på nødvendigheten av internasjonal samling, men da må vi følge den linje å søke å megle her. Vi må søke å utnytte chansen. Jeg vil henstille til representantene at vi mottar russernes innbydelse.

Debatten avbrytes.

Ordstyreren: Dirigentene er av den opfatning at debatten nu avbrytes til redaksjonskomitéens forslag foreligger.

Votering: Ordstyrerens forslag blev vedtatt.

Håkon Berlis forslag om de forskjellige internasjonaler blev også oversendt redaksjonskomitéen.

Punkt 5: Arbeidsbyrået i Genf.

Man gikk dermed over til dagsordenens punkt 5: *Arbeidsbyrået i Genf.*

Til dette punkt forelå en rekke forslag i dagsordenen.

Skiens Møllearbeiderforening, avd. 22 av N. N. N. foreslo:

Da Landsorganisasjonens ledelse, tross kongressbeslutningen har latt sig representere i imperialistenes arbeidsbyrå i Genf, vil kongressen på det skarpeste fordømme dette, og beslutter kongressen at for fremtiden avbrytes enhver forbindelse mellom Landsorganisasjonen og Arbeidsbyrået i Genf.

Amot faglige Bygdesammenslutning foreslo:

Da Landsorganisasjonens formann og ledelse, tross kongressbeslutning, har latt sig representere på imperialistenes arbeidsbyrå i Genf, vil kongressen på det skarpeste fordømme dette, og beslutter at for fremtiden avbrytes all forbindelse mellom Landsorganisasjonen og Arbeidsbyrået i Genf.

Porsgrunns Elektrometallurgiske Forening, avd. av N. K. I. F. foreslo:

Da Landsorganisasjonens ledelse med formannen, Halvard Olsen i spissen, tross forrige kongressbeslutning har latt sig representere i det imperialistiske byrå i Genf, vil kongressen på det skarpeste fordømme dette og beslutter at det for fremtiden avbryter denslags forbindelser.

Akers Veivokterforening foreslo:

Protesterer mot at Landsorganisasjonen har latt sig representere ved møte i Arbeidsbyrået i Genf, og det henstilles til Landsorganisasjonen for fremtiden å avbryte forbindelsen med byrået.

Herøya Arbeiderforening, avd. av N. K. I. F. foreslo:

Da Landsorganisasjonens formann og ledelse, tross kongressbeslutning, har latt sig representere på imperialistenes arbeidsbyrå i Genf, vil kongressen på det skarpeste fordømme dette, og beslutter kongressen at for fremtiden avbrytes all forbindelse mellom Landsorganisasjonen og Arbeidsbyrået i Genf.

Porsgrunns Bygningsarbeiderforening foreslo:

Da Landsorganisasjonens formann og ledelse, tross kongressbeslutning, har latt sig representere på imperialistenes arbeidsbyrå i Genf, vil kongressen på det skarpeste fordømme dette, og beslutter kongressen at for fremtiden avbrytes all forbindelse mellom Landsorganisasjonen og Arbeidsbyrået i Genf.

Sekretariatets innstilling:

Fagkongressen i 1925 vedtok følgende beslutning angående Arbeidsbyrået i Genf:

1. Arbeidernes faglige Landsorganisasjon oprettholder under de nuværende forhold sitt tidligere standpunkt om ikke å la sig representere ved Arbeidsbyrået i Genf.

2. Såfremt det dannes en felles faginternasjonale, avgjør denne spørsmålet om fagorganisasjonens stilling til de internasjonale arbeidskonferanser.

Kongressen i 1931 vedtok følgende beslutninger:

1. Kongressen samtykker i at sjøfolkene får delta i Genf.
2. Kongressen anmoder sekretariatet om å utarbeide en redegjørelse for Arbeidsbyråets opbygning og virksomhet med hensyn til forholdet mellom den norske arbeiderlovgivning og Arbeidsbyråets vedtak. Redegjørelsen oversendes til alle fagforeninger.

Denne redegjørelse er utarbeidet, og vil bli fremlagt for kongressen som eget bilag.

Landsorganisasjonens representantskap besluttet på sitt møte i april at Landsorganisasjonen skulde la sig representere på Arbeidsbyråets møte i Genf i mai—juni i år. Sekretariatets enstemmige forslag, som blev vedtatt av representantskapet var sålydende:

«For å opnå en såvidt mulig ensartet optreden fra de skandinaviske landsorganisasjoners side i arbeidstidsspørsmålet og av hensyn til spørsmålets aktualitet, opnevner sekretariatet 1 representant til det forestående møte i Arbeidsbyrådet. Landsorganisasjonens fremtidige stilling til byrådet forelegges fagkongressen til behandling. Sekretariatets medlemmer forbeholder sig da å stå ubundet av den avgjørelse som nu treffes, og som er begrunnet av den særlige situasjon man står oppe i.»

Under henvisning til denne beslutning vil sekretariatet innstille for kongressen å vedta følgende forslag:

Sekretariatet bemyndiges til i samråd med forbundsstyrene, eventuelt Landsorganisasjonens representantskap, i hvert forekommende tilfelle å treffe avgjørelse om hvorvidt A. F. L. skal la sig representere ved Det Internasjonale Arbeidsbyrås møter, under hensyntagen til de spørsmål som Arbeidsbyrådet har til behandling, og disse spørsmåls betydning for arbeiderklassen.

En redegjørelse for Arbeidsbyråets opbygning.

På fagkongressen i 1931 blev det efter forslag av Landsorganisasjonens juridiske konsulent, Trygve Lie, vedtatt en anmodning til sekretariatet om å utarbeide en redegjørelse for Arbeidsbyråets opbygning og virksomhet, spesielt med henblikk på forholdet mellom den norske arbeiderlovgivning og Arbeidsbyråets vedtak.

Til å redigere denne redegjørelse nedsatte sekretariatet et utvalg bestående av formannen og forslagstilleren. Som sekretær for utvalget blev antatt Sverre Krogh. Beretningen blev i trykt stand utdelt til representantene under dette punkt. Den var på 42 sider. Beretningen inneholdt først en historisk oversikt over Arbeidsbyråets tilblivelse. Dernæst en redegjørelse for byråets organisatoriske opbygning og virkemåte, hvorefter følger en oversikt over byråets virksomhet i de forløpne 15 år. Man har gruppert vedtakene efter saker uten hensyn til den kronologiske rekkefølge, idet man derved opnådde en bedre oversikt over byråets virksomhet. Til slutt hadde man i et par tabeller gitt en generell oversikt over de opnådde resultater av byråets arbeide.

Oskar Karlsen: I kommunearbeidernes organisasjon her i byen behandlet vi de internasjonale forbindelser og spørsmålet Arbeidsbyrået. Vi gav stort sett sekretariatets innstilling vår tilslutning når det gjaldt det internasjonale, men vi mente at når det gjelder Arbeidsbyrået så burde man vente med det til de internasjonale forbindelser var bragt i orden. Vi mener også at i og med russerne nu er kommet med i Nasjonernes Forbund, så vil russerne også komme med i Arbeidsbyrået og da kan også vi gå med. Vi har som følge derav gitt vår tilslutning til fagkongressens beslutning i 1925.

Håkon Berli: Trammæl talte her igår om Arbeidsbyrået, at hvis ikke Landsorganisasjonen sendte representanter så sendte regjeringen representanter for gule organisasjoner. Men er det noget galt i det? Da vil jo arbeiderne se komedien i dette.

Anders Birkeland: Det er naturlig at kommune- og skogsarbeiderne har dette standpunkt. De representerer ingen industri. Sjøfolkene er her sterkt avhengig av et felles samarbeide. Når det gjelder eksportindustrien og oss så må vi se det internasjonalt. Så for disse grupper har det den største betydning. Arbeidstiden må her reguleres internasjonalt. Vi ser konkurransen på disse områder.

Halvor Sørum: Jeg er uenig med dirigentene i den fremgangsmåte de her benytter, ved å ville stemme over dette før det internasjonale spørsmål er avgjort. Med hensyn til Arbeidsbyrået så har vi hatt sjøfolkene der og siden Landsorganisasjonen. Men det kommer ikke noget positivt ut av dette arbeide. Dertil kommer at godkjennelsen av det arbeide som der utføres skal skje i de forskjellige lands storting. Det er også å bortlede arbeiderklassen fra den kamp den måtte føre og det er også bort fra den internasjonale klassefront. Men tror sjøfolkene at de får forandret sin bemanningsskala og andre spørsmål gjennom Arbeidsbyrået? Nei, det må nok skje ved deres egen styrke, ved hjelp av deres egen organisasjon. Derfor står sjøfolkene i samme stilling som kommunearbeiderne og andre.

Lars Evensen: Det er ingen uenighet om den opfatning vi alltid har hevdet, at arbeiderklassens frigjørelse er deres eget verk. Spørsmålet er imidlertid om man skal fortsette å stille sig avvisende her. Det er bare beklagelig at den utredning sekretariatet forlengst skulde ha utarbeidet herom, først foreligger nu. Jeg tror Arbeidsbyrået står noget sterkere nu enn tidligere. I en rekke store og betydningsfulle land finnes ingen organisasjoner. Hvilket apparat står til tjeneste da? Vi har ikke da annet enn Arbeidsbyrået. Vi skal være opmerksom på at før fagorganisasjonen fikk nogen betydning blev de sociale saker ført frem gjennom sociale foreninger. Jeg tror ikke man kan godta at Arbeidsbyrået ikke har nogen realitet. Det er for mange land det eneste grunnlag arbeiderne har. Jeg tror ikke russerne foreløbig kan gå med i Arbeidsbyrået med den økonomi og den plan de har. Jeg mener sekretariatets innstilling er den eneste rette nu. Jeg tror også det var riktig av sekretariatet i år å sende representanter til konferansen om arbeidstiden. Spørsmålet om arbeidstiden må nemlig føres på to fronter ved en internasjonal opinion og ved våre faglige aksjoner.

Edvard Johanson: Når man spør om hvad Arbeidsbyrået har gjort må man også se det ut fra det rette forhold. Det kan jo ikke beslutte, det må hvert lands parlament gjøre. Arbeidsbyrået har å forberede og utrede spørsmål og saker. Det avgjørende ord ligger i vedkommende lands parlament og der har det jo sin betydning hvor sterkt arbeiderne står. I det skrift som er utredet her om Arbeidsbyrået vil man på side 40 se at Norge av 30 konvensjoner bare har ratifisert 11. Man må da kunne spørre: Hvad har Norge gjort for å få de 30 konvensjoner ratifisert? Arbeidsbyrået er et av de første forsøk på å komme frem til et fellesskap på dette område. De land som står foran har et stort ansvar til å være med og derved dra de efterliggende land efter oss. Det er ikke bare sjøfolkene som har interesse av dette, men mange andre grupper også. Vi har også sett at i mange av de land hvor det har vært revolusjoner, har benyttet Arbeidsbyråets konvensjoner som grunnlag for sin opbygging.

Strek og 5 og 3 minutters taletid blev vedtatt.

Gunnar Discen: Da forslaget fra sjøfolkene i 1931 forelå, stemte jeg imot at de skulde få reise dit. Men siden da og til nu har stillingen vært en annen. Og jeg kan ikke stemme for Oskar Karlsens forslag. Når jeg var enig i at Landsorganisasjonen sendte representanter var det fordi det viktige spørsmål — arbeidstiden — blev behandlet. Jeg anbefaler sekretariatets forslag.

Anders Birkeland: Hvad har Arbeidsbyrået utrettet? Se på det skrift som er utarbeidet, så vil man se hvor mange konvensjoner byrået har utarbeidet. Erkjenner man for øvrig kjennsgjeringene så ligger vi langt foran og derfor er vel ikke alle konvensjoner ratifisert hos oss. De har ikke passet våre forhold. Men vi drar dermed de andre efter oss som ligger langt tilbake.

O. L. Strøm: Jeg kan efter de forskjellige talere være ganske kort. Det var vesentlig det som Edvard Johanson sa jeg vilde understreke, om at ingen burde stått her oppe og talt som de gjorde, hvis de hadde lest den utredning som foreligger her om Arbeidsbyrået. På side 3 vil man se de krav fagorganisasjonen har reist:

1. Forbud mot alt erhversmessig arbeide for barn under 15 år.
2. Fastsettelse av en maksimaltid på høist 6 timer for ungdommer mellem 15 og 18 år.
3. Forbud mot nattarbeide, arbeide under jorden og arbeide i sunnhetsskadelige bedrifter for kvinner samt ungdommer mellem 15 og 18 år.
4. Fastsettelse av en maksimalarbeidsdag på 8 timer eller 48 timer uken.
5. Fastsettelse av en sammenhengende ukentlig hviletid på minst 36 timer.
6. En ytterligere nedsettelse av arbeidstiden i sundhetsskadelige bedrifter.
7. Arbeiderne sikres fri foreningsrett.
8. Enhver innskrenkning i arbeidernes frie inn- og utvandringsrett forbys.

9. Arbeidernes eksistens trygges ved innførelse av ulykkes-, syke-, alders- og invalideforsikring, samt enke- og barneforsikring.

Det er vel ingen som er imot disse krav. Det har vi vel interesse av alle sammen. Det vi skal påse er å få konvensjonene ratifisert.

Oscar Karlsen: Jeg kan ikke forstå at man kan si at sjøfolkene har nogen større fordel herav enn stats- og kommunearbeiderne. Kanskje de for så vidt har større interesser. Men det er jo statene det kommer an på og selv om konvensjonene er ratifisert så er det få som har gjenført de. Hvis det f. eks. ved uravstemningen ikke blir internasjonal samling? Er det da naturlig å ha et samarbeide i Genf? Det blir da bare rot.

Øistein Marthinsen: Karlsen innrømmet at det ikke bare var sjøfolkene som hadde interesse av dette. Og det var jo tross alt en innrømmelse. Jeg skal innrømme at det har vært rot i dette som i det internasjonale samarbeide. Jeg var til stede der en gang da de behandlet arbeidstiden i forskjellige grupper. Men hvad har vi gjort for å få konvensjonene ratifisert? Vårt parti og stortingsgruppen har ikke gjort meget. Dette kan bli et apparat i arbeidernes hender. Hvis vi på denne måte kan skape en utmerket lovgivning, skal vi da være mot det? En konvensjon om 40-timers arbeidsuke. Vil det skade oss i vår egen kamp for arbeidstidsnedsettelse? La oss utnytte dette internasjonale parlament. I Moskvatesene som mange annammet i sin tid stod det at alle tribuner skulde utnyttes til agitasjon. Og hvorfor da ikke utnytte denne tribune?

Trygve Lie: Den internasjonale lovgivning står nøie i samklang med den lovgivning som jeg holder på med her hjemme. Jeg forstår at det heller ikke er nogen uenighet herom. Jeg synes det vil være uriktig i 1934 å binde Landsorganisasjonen til en beslutning av 1925. Det er også helt uriktig nu å koble det sammen med det internasjonale samarbeide. Går det for øvrig an å holde sig utenfor nu når Russland efter alt å dømme kommer med? Og hvis vi som nu snart ligger som et av de dårligst stilte land når det gjelder sociallovgivningen — ved å henvise til Genf og de konvensjoner som kommer derfra — kan stå sterkere i det så skal vi vel ikke være imot det? Sekretariatets innstilling er på det nuværende tidspunkt riktig og det vil styrke oss når vi skal arbeide for en bedre arbeidervernlovgivning.

Birger Opsahl: Ingen er imot å bedre forholdene ved et internasjonalt samarbeide. Men vi ser saken slik at til denne tid har Arbeidsbyrået bare gitt arbeiderklassen illusjoner og ikke bragt oss nogen fordeler. Det hefte vi nu har fått skulde bevise at meget er gjort; men det viser at det er illusjonspolitik. Fordi det er hvert land som er avgjørende. Derfor tror jeg at når de har kjørt dette foran den forrige sak så er det grunn for representantene å være forsiktige. Jeg vil anbefale Karlstens forslag.

Jul Hansen: Sovjets innmeldelse i Folkeforbundet er for å styrke sin posisjon. Alle de kapitalistiske land vil ødelegge Russland. Men derfor går Sovjet inn i Folkeforbundet. Og de er gått derinn for å splitte og herske. Men skal arbeiderne stole på sig selv? Eller på disse

borgerlige institusjoner? De er skapt for at arbeiderne skal la sig illudere. Genf har praktisk talt ingenting fått gjennomført. Vi skal ikke bygge på klassesamarbeide, men på klassens makt.

Martin Tranmæl: Premissene er meget avgjørende her og det utslagsgivende er den makt som arbeiderklassen selv kan skaffe sig. Vår innflytelse er alltid avhengig av vår styrke utenfor både når det gjelder storting og kommunestyre. Når det gjelder Arbeidsbyrået må vi også gjøre vår innflytelse gjeldende. Gjentatte ganger er Russland nevnt og at det er med i Folkeforbundet. Det kan være som Lars Evensen sier at de foreløbig på grunn av sin industri og sitt økonomiske liv ikke blir med i Arbeidsbyrået. Men det kan bare bli et tidsspørsmål når de blir med. Og hvis de så kommer med så skal vel kommunistene ha sine opprop ferdig. Men man må gå ut fra at sekretariatet vil vurdere stillingen og være med der hvor det kan fremme arbeiderklassens interesser — for Europa — for hele verdens arbeiderklasse.

Votering: Det votertes først over sekretariatets innstilling. Den blev vedtatt mot 57 stemmer. — Dermed bortfalt forslagene fra Berg og Oscar Karlsen.

Punkt 8: Avstemningsregler over tariff-forslag.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 8: *Avstemningsregler over tarifforslag.*

Herom forelå følgende:

Landsorganisasjonens representantskap vedtok i møte 26 april d. å. følgende beslutning:

«Sekretariatet utarbeider og forelegger for første kongress forslag til fellesregler for behandling og avstemning over tarifforslag.»

Borgerpressen har gjennom en rekke år hevdet at årsaken til de mange konflikter, og vanskelighetene for å få vedtatt fremsatte melings- eller forhandlingsforslag som tariffavtaler, i første rekke skyldtes den omstendighet at et fåtall av de interesserte arbeidere deltar i avstemningene. Avisskriveriene om dette spørsmål ledet til at enkelte grupper innenfor borgerskapet stilte krav om offentlige avstemningsregler og offentlig kontroll over avstemningen.

Fagorganisasjonens ledelse har vært klar over at borgerpressens skrivelser i høi grad var overdrevet, Sekretariatet fant i 1931, for å rydde bort enhver tvil herom, å måtte pålegge forbundene å gjennomføre følgende ordning for avstemningene:

Avstemningene skal foregå på de lockoutede arbeideres mønstringsmøter hvor alle medlemmer pålegges møteplikt.

Avstemningen skal være skriftlig og hemmelig.

Stemmeseedlene optelles og forsegles av streikekomitéene.

Stemmeresultatet fra møtene skal av streikekomitéene innsendes til vedkommende forbund og må ikke i nogen form offentliggjøres før hovedorganisasjonen har truffet bestemmelse herom.

De forseglede stemmesedler skal opbevares av streikekomitéene inn til det samlede resultat foreligger. Forbundene kan forlange stemmesedlene innsendt til forbundets hovedkontor.

Ved de avstemninger som da blev foretatt over Riksmeglingsmannens forslag deltok ved første gangs behandling 85 pct. av de lockoutede medlemmer og ved annen gangs behandling noget over 80 pct.

Fagorganisasjonen — så vel hovedorganisasjonene som fagforeningene — har hatt den største interesse av å få medlemmene frem til møtene for at de skal ta stilling til de saker som foreligger og ikke minst at avstemningsmøtene over tarifforslag skulde gi et fullgyldig uttrykk for medlemmenes opfatning. I dette spørsmål er det ikke nogen endring. Tvertimot, fagforeningsledelsen gjør alt hvad de evner for å få massetilslutning til foreningsmøtene.

Når fagorganisasjonen skal vedta regler for avstemning over tarifforslag, er det nødvendig å finne frem til en løsning av følgende 3 hovedspørsmål:

1. Bestemmelser om hvem som har rett til å delta i avstemningen.
2. Regler for avstemning over tarifforslag når streik eller lockout ikke er inntrådt.
3. Regler for avstemning når streik eller lockout er inntrådt.

Ad spørsmål 1.

Fagorganisasjonen må i almindelighet følge den hovedregel at bare de medlemmer som berøres av tarifforhandlingene skal delta i avstemningen. En undtagelse fra denne regel må de grupper danne hvis arbeidsforhold er så ustabile at medlemmene ikke kan sies å være fast knyttet til en bestemt bedrift. Eksempelvis bygningsarbeidere, transportarbeidere, skog- og landarbeidere og lignende grupper. — Dessuten må de forbund som får forelagt en hovedtariff som virker avgjort bestemmende for medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår ha rett til å fremlegge et sådant tarifforslag for fagets arbeidere til avgjørelse. De forbund som mener at en sådan situasjon foreligger, skal på forhånd meddele dette til Landsorganisasjonens sekretariat og få sekretariatets godkjenning til en sådan behandlingsmåte.

Ad spørsmål 2.

Når et forslag foreligger til ny tariffavtale — hvad enten forslaget er et resultat av forhandlinger mellem partene eller det er et meglingsforslag — må forbundsstyret forelegge saken for foreningene og gi disse meddelelse om hvem som har stemmerett. Avstemningen foretas på medlemsmøter. Den skal alltid være hemmelig og skriftlig. De som stemmer for vedtagelse av forslaget skriver: ja, og de som stemmer for forkastelse skriver: nei, på sin stemmeseddel. Ved bedrifter hvor det arbeides på skift, må møtene holdes slik at alle medlemmer får adgang til å stemme. Hvis det ikke ved avstemningsmøtene deltar minst 50 pct. av de stemmeberettigede må forbundet pålegge ny avstemning. Forbundet bestemmer da at den nye avstemningen enten skjer i møter

eller som uravstemning på arbeidsplassen, eller at det i bestemt lokale blir adgang til å stemme. I alle tilfelle skal medlemmene ha adgang til å gjøre sig bekjent med det hele innhold av tarifforslaget.

Ad spørsmål 3.

Når det gjelder avstemning over tarifforslag som fremkommer efter at streik eller lockout er brutt ut, finner sekretariatet at de regler som blev vedtatt i 1931 bør oprettholdes og tydeliggjøres.

Hvis kongressen vedtar avstemningsregler overensstemmende med hvad foran er anført, må den også fatte beslutninger om at det ikke er adgang for nogen organisasjon tilsluttet Landsorganisasjonen å anvende andre avstemningsregler enn de kongressen har vedtatt.

Under henvisning til foranstående vil man foreslå for kongressen å fatte følgende beslutninger angående avstemning over tarifforslag:

I.

Ved avstemninger over tarifforslag innkalles de stemmeberettigede til møte hvor tarifforslaget blir forelagt, og hvor skriftlig hemmelig avstemning foretas. Stemmesedlene innsamles enten av foreningens styre eller av en spesielt opnevnt komité. Der skal føres protokoll over avstemningsmøtene, og stemmetallet for og imot forslaget innføres i protokollen. Stemmesedlene forsegles og oppbevares inntil der foreligger samlet avgjørelse over tarifforslaget. Stemmeresultatet skal innsendes til vedkommende forbund og må ikke i nogen form offentliggjøres før hovedorganisasjonen har truffet bestemmelse herom. Stemmesedlene skal på forlangende innsendes til vedkommende forbund.

II.

Hvis mindre enn halvparten av de stemmeberettigede har deltatt i avstemningsmøtene, skal vedkommende forbund kunne pålegge ny avstemning, enten for samtlige stemmeberettigede eller bare for de foreninger hvor mindre enn halvparten av de stemmeberettigede har deltatt i avstemningen. Avstemningen skal da enten foretas ved uravstemning eller ved avstemning i foreningsmøter. Hvis uravstemning besluttes foretas denne enten på arbeidsplassen eller ved at der åpnes adgang for de stemmeberettigede til å avgi stemme på foreningens kontor eller i et annet lokale, som fagforeningen bestemmer. Sådanne avstemning kan strekke sig inntil 4 dager. Vedkommende forbundsstyre avgjøre hvilke alternativer som skal velges ved en påbudt ny avstemning.

III.

- a) Rett til å delta i avstemninger over tarifforslag har alle organiserte arbeidere ved bedrifter som tarifforslaget gjelder.
- b) I fagforeninger hvor medlemmene til stadighet skifter arbeidssted, eksempelvis bygningsarbeidere, transportarbeidere, skog- og landarbeidere, sesongbedrifter o. l., har alle medlemmer rett til å delta i avstemningen.

- c) Alle medlemmer i en fagforening som får sig forelagt til behandling og avgjørelse en hovedtariff, som faktisk er bestemmende for hele fagets lønns- og arbeidsvilkår, har rett til å delta i avstemningen.

IV.

Ved bedrifter hvor det arbeides på skift og hvor det ikke er konflikt, skal møtet eller møtene holdes sådan at alle medlemmer får anledning til å stemme.

V.

Ved avstemning over tarifforslag når konflikt er brutt ut, har alle stemmeberettigede medlemmer stemmeplikt. De medlemmer som uten gyldig grunn undlater å stemme, taper retten til fortsatt understøttelse under konflikten.

VI.

De av kongressen vedtatte avstemningsregler over tarifforslag skal følges av alle organisasjoner tilsluttet Landsorganisasjonen. Det er ikke adgang til å anvende andre regler.

VII.

Opstår tvist om anvendelsen av avstemningsreglene avgjøres denne av sekretariatet.

VIII.

Disse regler endrer ikke forbundenes og sekretariatets rett til å lede og avslutte konflikter overensstemmende med de til enhver tid gjeldende lover.

Avstemningsreglene.

For korrekthetens skyld hitsettes det avsnitt av sekretariatets utredning under de arbeiderfiendtlige lover, hvor det behandlet foreningslovkommisjonens avstemningsregler.

Heri het det:

Den av venstre regjeringen nedsatte foreningslovkommisjon avgav 23 mars 1934 forslag til avstemningsregler. Kommisjonens forslag blev optatt i Regjeringen i Ot. prp. nr. 31 og vedtatt av Stortinget.

Hverken Regjeringen eller Stortinget tok noget hensyn til representantskapets enstemmige beslutning av 26 april, som hadde følgende ordlyd:

- «1. Landsorganisasjonens representantskap krever at det foreliggende forslag til forandringer i lov om arbeidstvister av 5 mai 1927 Ot. prp. nr. 31 1934 ikke blir tatt op til realitetsbehandling av innværende storting. Forslaget kreves tilbakesendt kommisjonen til utredning av visse foreningsspørsmål m. v., slik at fagorganisasjonen gis anledning til å se kommisjonens forslag og departementets stilling til arbeidstvistloven i sin helhet og sammenheng.
2. Skulde Stortinget finne å måtte behandle saken tross fagorganisasjonens krav om å få anledning til å se hele kommisjonens arbeide i sammenheng, tilråder representantskapet partiets stortingsgruppe å stemme mot de foreslåtte avstemningsregler.

3. Sekretariatet utarbeider og forelegger for førstkommande kongress forslag til felles regler for behandling og avstemning over tariff-forslag.»

I henhold til punkt 3 i representantskapets vedtak foreligger som særskilt sak for kongressen et forslag til nye avstemningsregler. (Se innstillingen ovenfor.) Hvis de foreslåtte regler vedtas av kongressen vil arbeidstvistslovens avstemningsregler falle bort, forsåvidt de tas inn som en del av en hovedtariffavtale mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. Man henviser herom til avsnittet om forhandlingene i anledning det sistnevnte spørsmål.

Elias Volan: Landsorganisasjonens representantskap besluttet 25—26 april i år å henstille til sekretariatet å utarbeide forslag til avstemningsregler og forelegge dem for førstkommande kongress. Sekretariatet fant naturligvis å måtte etterkomme representantskapets enstemmige henstilling og vi fant det også nødvendig å få bestemmelser. Det er talt om at det var den lov vi hadde fått som var det avgjørende. Men det er ikke tilfelle. Alle som har deltatt i forhandlinger og ved avstemninger vet, hvordan det er. En del forbund har ved sine landsmøter vedtatt regler, andre steder har hovedstyret bestemt det og i andre forbund har man ingen bestemmelser. Og det har bragt oss op i mange vanskeligheter. De husker diskusjonen om skog- og landarbeiderne og om det tarifforslag var vedtatt eller ikke. Men det faktiske forhold var imidlertid at en del foreninger ikke hadde talt stemmene hverken for eller imot og undlatt å opgi noget stemmetall. Fagorganisasjonen må klart nok pålegge alle fagforeninger å foreta avstemninger slik at det ingen tvil er. Videre må det være en plikt å innføre stemmetallet i forhandlingsprotokollen slik at organisasjonen til enhver tid kan få rede på det. Et annet spørsmål i forbindelse hermed er hvem som skal ha stemmerett. De husker diskusjonen om problemet de arbeidsløse eller om bare de i arbeid skulde ha stemmerett. Der sier sekretariatet at de arbeidsløse må ha stemmerett. Der kan det ikke være nogen tvil. Når bygningsarbeiderne har tarifforslag, så kan man ikke frata dem rett til å delta i en avgjørelse som de ganske sikkert selv kommer til å arbeide under i perioden. Her har vi ikke hatt nogen generell regel; det må vi ha. Et 3. problem er: skal bare de arbeidere som arbeider ved de bedrifter som tarifforslaget gjelder, avgi stemme. Der har vi ment at når det gjelder en hovedtariffavtale som er avgjørende for hele industrien eller fagets utøvere, så må man fremlegge den for hele medlemstallet, hvis forbundet ønsker det. Den regel må gjelde at det er arbeiderklassen som klasse, som skal avgjøre det. Med den begrensning at det gjelder dem som omfattes av tariffen. Spørsmålet gjelder videre om fremmøtet. I en rekke foreninger har fremmøtet vært utmerket, særlig der hvor arbeiderne er konsentrert på en plass. Men det er også slik at fremmøteprocenten har vært ytterst slett. Vi har eksempler på viktige avgjørelser, hvor helt ned til 2—3 pct. har møtt frem. Man kan ikke si at de er noget uttrykk for arbeiderklassen. Man kan i enkelte tilfelle si at selv om det er lite fremmøte så er det arbeidernes opfatning. Men man vet hvor vanskelig det ofte har vært å få

medlemmene frem til viktige avgjørelser. Og jeg vet at det for mange av dere er et problem og at det vil vedbli å være et problem. Det har jeg selv mange og tunge års erfaring for. Men man må si at medlemmene har plikt på sig til å møte frem og det blir da styrenes oppgave å finne frem til en ordning. Stemmeplikt må følges av visse restriksjoner. Der har sekretariatet inntatt det standpunkt at det å vedta straffebestemmelser vil være uforsvarlig for så vidt konflikt ikke er utbrutt. Men er streik utbrutt så er det ikke for meget forlangt når de krever streikebidrag at de også er med og stemmer. Da skal man ha adgang til å si at man kan ta deres streikebidrag. Selvsagt må det her handles med konduite. Og det blir fagforeningene og forbundene som der har avgjørelsen og kontrollen. Denne regel gjennomførtes i 1931 i en noget mildere form. Man sa da i fra at man kunde risikere å miste sitt streikebidrag eller lockoutbidrag og man sa også i fra at avstemningene skulde foregå på de mønstringsmøter man hadde. En annen sak er organisasjonens rett til å forelegge et tarifforslag til fornyet avstemning. Vi vet at i enkelte tilfelle kan et så lite antall medlemmer ha deltatt at man er nødt til å forespørre om det på ny. Men hver gang det er skjedd har man hatt diskusjon om det er riktig og forsvarlig og det har vært søkt å bringe mistillit mellom ledelsen og medlemmene i slike tilfelle. Er det ikke da riktig at kongressen trekker op linjene så den slags opprivende diskusjoner kan undgås midt under en faglig konflikt? Sekretariatet har derfor foreslått at det skal kunde gis forbundet adgang til å fremlegge et forslag til fornyet avstemning for så vidt ikke halvparten av medlemmene har møtt. Men har halvparten møtt så har man ikke noget å si. Vi har dog ikke ment at det i alle tilfelle skal være slik. Man må bedømme hvert enkelt tilfelle. Er det så at et forslag er så å si enstemmig vedtatt eller forkastet selv om det bare har stemt 30 pct. av medlemmene så må forbundet avgjøre om det er fornuftig å gå til ny votering. Det er de store hovedregler man her må avgjøre. Et annet viktig spørsmål er kampen mot de avstemningsregler staten har vedtatt. Og her må kongressen beslutte kamp mot disse regler. Men da må kongressen innrette sig slik at når arbeiderne skal ta kampen må de ha et sterkt grunnlag å stå på. Jeg var med på kampen mot voldgiftsloven i 1928 og vet hvad det betyr. Vi kunde ikke innta det hårdkokte standpunkt: ingen lønnsreduksjon. Kamp mot en hver lønnsreduksjon i 1928 vilde betydd nederlag. Vi inntok det standpunkt at vi tok $\frac{2}{3}$ av den lønnsreduksjon voldgiftsdommen gikk ut på og så gikk vi til de uorganiserte mestre og avsluttet overenskomster derefter. Derved måtte arbeidsgiverne slå en strek over voldgiftsdommen og dermed ødela vi også voldgiftsloven. Slik må det også være når det gjelder avstemningsreglene. Her må man kunde si, er ikke disse avstemningsregler organisasjonen selv foreslår gode nok? Jeg er viss på at vi vil få tilslutning her langt utover de fagorganisertes rekke. Det er et utkast, et forslag til regler og jeg tror at hvis man drøfter dette på en kameratslig måte så skal det nok lykkes kongressen å finne frem til de riktige detaljer.

Saken besluttedes behandlet for lukkede dører

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøte fredag 30 november.

Ordstyrer: *Oscar Torp.*

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Fortsatt behandling av avstemningsregler over tariff-forslag.

Man fortsatte så behandlingen av dagsordenens punkt 8: *Avstemningsregler over tariff-forslag.*

Anders Birkeland foreslo:

Punktene II og III gjøres ikke gjeldende for Norsk Sjømannsforbunds medlemmer ved konflikter og avstemninger i skibsfarten, fangst- og fiskerinæringen.

Sekretariatet treffer, sammen med Norsk Sjømannsforbund bestemmelse om avstemningsmåten i hvert enkelt tilfelle.

Waldemar Larsen og *Hans Røste* foreslo:

Kongressen finner ingen grunn til å foreta nogen forandringer av de bestemmelser som har vært anvendt ved avstemning om tariff-forslag.

I. B. Åse foreslo:

Punkt II utgår.

Punkt V skal lyde: Ved avstemning over tariff-forslag har alle stemmeberettigede medlemmer stemmeplikt.

De medlemmer som *uten gyldig grunn* undlater å stemme, kan av sitt foreningsstyre fratras retten til understøttelse under en eventuell konflikt. Beslutning om å frata medlemmer retten til understøttelse skal godkjennes av de respektive forbunds styre.

Anders Birkeland: Når man ser på punkt II i innstillingen vil man forstå at det i praksis ikke lar sig anvende på sjøfolkene. Jeg var ikke til stede i det sekretariatmøte. Men jeg må gå ut fra at man kan akseptere vårt forslag.

Valdemar Nielsen: Det var sikkert nogen hver som steilet over dette, men de forstår nok hvorfor dette fremkom. Det er gjort for om mulig å få den nuværende lov vekk. På den bakgrunn må man se det. Man må vel også kunde gå ut fra at man får arbeidsgiverne til å godta dette så loven kan settes ut av kraft. Men med hensyn til praktiseringen så blir det forbundenes sak. Vi må heller ikke herefter gjøre oss for store illusjoner om så stort fremmøte. Vi vet at under langvarige konflikter reiser medlemmene ut og er ikke gode å få tak i. Dette forslag skulde egentlig vært behandlet i forbindelse med taktikken. Når man kommer dit vil man høre at det er meningen å få en hovedavtale hvor bl. a. disse bestemmelser skulde komme inn og derved gjøre loven overflødig. Jeg vil anbefale forslaget, som man må se på bakgrunn av den situasjon vi står oppe i.

Johan Lundsholt: I mitt liv som organisasjonsmann har jeg søkt å lete etter i min hukommelse om det har vært fremmet noget lignende

og om det har vært nødvendig å ha avstemningsregler. Så vidt mig be-
kjent har vi aldri vært inne på det. Tranmæl sa at det var både rett og
riktig å få innført avstemningsregler. Ja det har vi hørt fra borgerskapet
siden 1926. Men i fagorganisasjonen har det aldri vært nevnt. Den 10
november 1926 skrev Landsorganisasjonen til Socialdepartementet:
«Det må være klart for alle at en lovmessig «regulering» ved å utferdige
bestemmelser om avstemning i streikespørsmål og dermed også i lockout-
spørsmål f. eks. ved hemmelig og skriftlig avstemning, er en inngripen
fra lovgivningsmyndighetenes side i den rett fagorganisasjonen i vårt
land har hatt til selv å avgjøre sine saker. Man kan derfor allerede straks
si at Arbeidernes faglige Landsorganisasjon vil motsette sig et lovforslag
som på noget punkt griper inn i fagorganisasjonens selvstendighet og
erhvervede rettigheter — — — Det var Landsorganisasjonens svar i
1926. Det var ingen tvil om vår opfatning da. Det forslag som foreligger
bør nedvoteres. Det er en tvangstrøie. Vi har ikke bedt om avstemnings-
regler. Men vi vil kamp mot disse «regler». Hvem er det som har gitt
representantskapet eller sekretariatet rett til å utarbeide avstemnings-
regler? Jeg ser at representantskapet har besluttet det, men jeg ser ikke
nogen organisasjonsinstans som har gitt det den bemyndigelse. Det er
liten forskjell på dette og det prinsipp man felte Halvard Olsen på.
Jeg vil opta Haldens forslag, men jeg har utvidet det noget så jeg vil
foreslå:

Forslaget om avstemningsregler som foreligger fra sekretariatet
kan ikke tiltredes av kongressen.

Som rettningslinjer henviser kongressen til det forslag som fore-
ligger fra Haldens Losse- og Lastearbeiderforening som uttaler:

Ethvert forslag fra Riks- eller kretsmeglingsmannen blir å behandle
som ved tidligere tariffsituasjoner. Krever Riksmeglingsmannen eller
Arbeidsgiverforeningen at avstemningen skal foregå efter den nye lov,
må de forbund eller de grupper det gjelder nekte å opgi stemmetallene,
men kun opgi om forslaget er forkastet eller vedtatt.

Forbund og fagforeninger pålegges å ta dette til etterretning.

Halvar Sørum: Sekretariatets forslag står nøie i forbindelse med
kneblingslovene. Forutsetningen for dette er siste representantskaps-
møtes beslutning. Når vi nu innbys til dette er det for å undgå å føre
kamp mot selve avstemningsloven. Konferansen hos Pål Berg gikk jo
også ut på det. Dette tar alene sikte på å utfylle det hull som avstem-
ningsloven nu er. Forslaget går bl. a. ut på at de arbeidsløse skal fratas
stemmerett. Det sies i punkt III a. I organisasjonsutvalgets innstilling
inneholdes forskjellige forslag om de arbeidsløse for å gi de større ad-
gang til organisasjonen og dens arbeide. Men her vil man frata de
stemmeretten. Videre inneholder punkt V en uhyrlighet, idet man ved
tvang skal få medlemmene til å stemme. Det er klart at det er riktig at
flest mulig stemmer, men det må skje ved overbevisning ikke ved tvang.
Vi kan ikke frata dem understøttelsen av den grunn. Det kan bare være
Hitler som gjør den slags. Det er også nødvendig at kongressen vedtar
visse regler for sekretariatets og forbundsledelsens fremgangsmåte ved
avstemninger. Man må få så god tid at man virkelig får anledning til å

sette sig inn i forslagene. Og at de får virkelig kjennskap til avstemningsforholdet. Jeg vil foreslå:

Kongressen beslutter: 1. Forslag til nye overenskomster skal bekjentgjøres før avstemningen påbegynnes. 2. Avstemningsmåtene skal bekjentgjøres på forsvarlig måte og i god tid. 3. Avstemningene foregår skriftlig og resultatet bekjentgjøres for de fremmøtte medlemmer. Alle medlemmer skal ha adgang til å delta i avstemningen. 4. Forbundene plikter å oversende fullstendig oversikt over avstemningsresultatet til de i avstemningen deltagende avdelinger. — Denne oversikt skal være gjennomgått og undertegnet av revisorene.

Oscar Karlsen: Kongressen må vel se dette i forbindelse med avgjørelsen onsdag da vi med 263 stemmer besluttet ikke å vilde ha andre til å blande sig inn i våre forhold. Da går det heller ikke an å bestemme regler her. Hva er grunnlaget? Jo at den juridiske konsulent har fått et tilsagn fra Regjeringen om at hvis vi vedtar avstemningsregler så vil loven bli ophevet. Man har tidligere henvist til at vi kunde ha fått verre bestemmelser, men det viser sig jo av protokollen med Pål Berg at Regjeringen ikke har vært så ivrig etter å få avstemningsregler. Da tror jeg man kan se lignende på disse regler. Det eneste tilfelle som kan sies er Volans om skogskonflikten. Men heller ikke det er nok og avgjørende. Forholdet er det at sekretariatets forslag går ut på at minst halvparten skal være til stede og hvis ikke så er tilfelle skal forbundene ha rett til å foreta ny votering. I loven er normen 75 procent. Her er den altså 50 procent. Og så har man punkt V om å kunde frata arbeiderne understøttelse, hvis de ikke stemmer. Her kan således Landsorganisasjonen påtvinge oss at det skal være 100 pct. fremmøte. Ingen vil selvsagt forlise sin streikeunderstøttelse. Hva var det man var uenig i avstemningsloven? Jo idet system som der blev fastslått at det ikke skulde være de aktive og interesserte som skulde avgjøre sakene. Derfor er dette å binde oss.

Erling M. Marthinsen foreslo:

Forslaget om avstemningsregler over tarifforslag anbefales ikke.

Kongressen fastslår at Landsorganisasjonens tidligere prinsipielle standpunkt om at de av Landsorganisasjonen og forbundene hittil benyttede avstemningsregler er helt betryggende og fyldestgjørende.

Tidsbegrensning og strek.

5 og 2 minutters taletid blev nu vedtatt. Samtidig blev det satt strek.

Alfred Andreassen: Jeg kan til dels være enig i sekretariatets innstilling med undtagelse av siste avsnitt, hvor jeg personlig og flere andre med mig har vært brent av. Nemlig slik som det står i VIII: «Disse regler endrer ikke forbundenes og sekretariatets rett til å lede og avslutte konflikter overensstemmende med de til en hver tid gjeldende lover». Det er sikkert sekretariatsmedlemmer som kjenner til en sak hos oss for en del år siden, idet sekretariatet avsluttet en konflikt slik at 4 av oss ennu går utenfor bedriften. Arbeiderne ved bedriften må ha mer å si enn det som her anføres. Jeg tror nok at også andre forbund har

vært rammet av dette. Vi må ha en forandring her slik at det er medlemsstokken som har avgjørelsen.

Waldemar Larsen: Volan nevnte en del avskrekkende eksempler fra Skog- og Landarbeiderforbundet om at flere avdelingens resultat var dradd i tvil. Videre nevnte han nødvendigheten av å få medlemmene frem til møtene og dermed mente han å bevise riktigheten av sekretariatets forslag. Men jeg tror ikke man på denne måte får større fremmøte. Vi skal senere behandle spørsmålet om en agitasjonscentral og det kan være at det mer vil hjelpe på fremmøtet enn ved å ta streikeunderstøttelsen. Jeg våger å påstå at blev det en uravstemning over dette så vil det gå ad kjødets gang. Jeg vil anbefale mitt og Røsts forslag.

I. B. Åse: Jeg tror det er riktig at man her vedtar avstemningsregler som kan bli ensartet for alle forbund i Landsorganisasjonen. Men jeg er ikke enig i det som foreligger i punkt II. Det ligner nemlig ikke så lite det som loven nu inneholder nemlig om hvor mange som møter. Der-til vil jeg gjøre opmerksom på bestemmelsen om at forbundsstyret skal ha adgang til å sende et forslag til ny avstemning. Det kan lett friste til at man hvis det f. eks. er 48 pct. eller så avgitte stemmer at et svakt forbundsstyre så går til ny votering. Så har vi punkt V hvor det heter: «Ved avstemning over tarifforslag når konflikt er brutt ut, har alle stemmeberettigede medlemmer stemmeplikt. De medlemmer som uten gyldig grunn undlater å stemme taper rett til fortsatt understøttelse under konflikten.» Det bør forandres. Vi har interesse av å få alle medlemmer frem. Interessen er dessverre ikke til stede. Derfor tror jeg det er riktig å få visse restriksjoner. Jeg har derfor fremsatt det forslag som dirigenten har referert.

Redaksjonskomiteen utvides ved behandlingen av de internasjonale spørsmål.

Martinius Karlsen foreslo at redaksjonskomiteen blev utvidet med Einar Gerhardsen og Flood Engebretsen ved behandlingen av de internasjonale spørsmål.

Forslaget blev vedtatt.

Og debatten om avstemningsreglene fortsatte.

Johan Didriksen: Hvordan praktiseres det nu? Er det noget forbund som når de sender ut et forslag til avstemning ikke sier fra om hvordan avstemningsreglene skal være? Men vil det ikke da være riktig å få ensartede bestemmelser? Sørnum sier at de arbeidsledige ikke får stemmerett. Det kan være i enkelte tilfelle, men det er ikke mange. Sekretariatets innstilling er tiltrådt av vår organisasjon, men vi anmoder om en lengere tidsfrist for våre folk. For øvrig har vi ingen innvendinger å gjøre. Vi har dessverre hos oss eksempler på at enkelte driver spekulasjon under avstemningene. Det må vi komme vekk i fra.

Trygve Olsen (Jern- og Metallforbundet): Jeg vil begynne med å si at jeg ikke kan være med på de foreliggende avstemningsregler eller være enig med dem som søker å lappe på det. Jeg skal ikke kritisere sekretariatet, men jeg hadde trodd saken var klar efter onsdagens

forhandlinger. Jeg er også opmerksom på representantskapets beslutning og sekretariatets uttalelse om at behovet for dette er overflødig, men at det er skriket fra borgerpressen som har ført til det. Skal vi vedta regler som skal være myntet til å tre i stedet for borgerskapets? Vi har i årrekker ordnet dette selv uten innblanding fra andre.

Idar A. Kleveland: Volan nevnte at de avstemningsregler som forelå var for å få medlemmene frem til møtene og når man med en gang ser på dette, kan det kanskje være noget i det. I punkt II heter det at 50 pct. må møte. Men i det neste punkt har jeg mine tvil om det vil hjelpe på fremmøtet. Der heter det nemlig at forbundet på ny kan utsende saken til avgjørelse. De som er sløve får ved dette anledning til å bli enda sløvere. Møter vi ikke første gang og fremmøtet derved ikke blir nok, så får vi stemmee på arbeidsplassen neste gang. Sådan vil mange tenke. Jeg vil for mitt vedkommende stemme for at ingen regler fastsettes. Skal det allikevel bli slike vil jeg stemme for Åses forslag.

Bernh. Berentsen: Jeg anser det for viktig å få felles regler. Da fagorganisasjonen var svak hadde vi regler som fastslo at en konflikt ikke måtte inntre med mindre den var vedtatt med $\frac{2}{3}$ flertall. Det var for å være sikker på å ha flest mulig med. Det jeg vesentlig har å innvende imot er at man setter en bestemmelse om at 50 pct. skal avgjøre det. Under 50 pct. så skal man stemme om igjen og man kan frata understøttelsen til dem som ikke stemmer. La oss si 51 pct. på et medlemsmøte stemmer for. Kan man da frata de andre understøttelsen? Her er vi ute på sviktende grunnlag. Dessuten sier forskjellige forbundslover som våre f. eks. at når man har oparbeidet sig de og de rettigheter så har man også rett til streikekassen.

Birger Opsahl: Når Landsorganisasjonens ledelse og D.N.A.s ledelse gikk sammen med borgerskapet for å lage slike kneblingslover som de vi har fått og når vi nu ser det som her foreslås, så er det en innrømmelse av at man må settes under formynderi. Jeg trodde man nu var klar over medlemmenes mentalitet. Ledelsen går den samme vei som borgerskapet. Vi kan ikke vedta et slikt forslag hvis vi skal representere arbeiderklassen. Vi skal være opmerksom på prinsippet her og ta avstand, fordi dette er arbeiderfiendtlig. Jeg vil anbefale Sørums forslag.

Jul Hansen: Denne situasjon minner om en viss historisk epoke. Man sier at hvis medlemmene ikke møter så får de heller ingen understøttelse. Da paven så at fremmøtet til kirken var dårlig, så truet han også med straff. Det blev noget bedre med fremmøtet, men folk satt og sov i kirken. I vårt forbund hadde vi inntil 1931 en bestemmelse om at for en arbeidsnedleggelse trengtes $\frac{2}{3}$ flertall, men da blev det besluttet almindelig flertall. Men nu kommer sekretariatet med dette forslag som jo viser at man gjør det borgerskapet vil. Som stillingen er var kanskje det beste status quo.

Trygve Lie (A.F.L.s juridiske konsulent): Sekretariatet har bl. a. valgt mig til å forberede saken. Da vi begynte arbeidet hadde vi loven om avstemningsregler. Det kunde jo være lettvis å gå frem til kongressen og foreslå at loven ikke anerkjennes. Meningen med disse avstemningsregler er å søke å få den lov som gitt er ophevet. Når det

gjelder praksis nu så er det forbund som har gode bestemmelser, andre dårlige. Da må man ha som utgangspunkt at det er medlemmene som må ha avgjørelsen. Herunder kan vi fastslå at det forekommer tilfelle hvor beslutningene blir foretatt på dårlig besøkte møter. Både av hensyn til forbundene og for at medlemmenes syn skal komme til tydelig uttrykk er det derfor nødvendig å få disse ensartede bestemmelser. I punkt II sier vi at halvparten må møte. Det må være det minste. Er det mindre så får forbundsstyrene avgjøre om det er grunn til å gå til ny avstemning. Men her er det de aktive som ved sitt fremmøte skal avgjøre sakene. Det var det jo ikke ved loven. Er det da noget galt i å si at vil de ikke møte så kan de risikere å miste sin understøttelse? Til Karlsten vil jeg ha uttalt: Jeg har aldri fått noget tilsagn av Regjeringen om at loven vil bli ophevet. Det har jeg ikke sagt og jeg tviler enn mer nu efter Pål Bergs uttalelser.

Lars Asvestad: Det som karakteriserer den foreliggende innstilling og også arbeidsfredskommisjonens lov, det er at man har hentet motivet fra andre land og ikke til behovet her i landet. Derom vidner proposisjonen til Stortinget og denne sekretariatets innstilling. Hva har vært forholdet her i landet? Jo at arbeiderne er holdt utenfor forhandlingene. Først når resultatet foreligger på foreningsmøtet blir de bekjent med saken og da skal det avgjøres i løpet av 1 à 2 timer. Er det demokrati? Er det overensstemmende med fagopposisjonens syn? Hvor er de menn idag? Som reiste den opposisjon og som nu sitter i ledelsen? I sekretariatets innstilling og som Volan talte så varmt for inngår også de arbeidslediges deltagelse i avstemningene. Det var bra det. Men forholdet er jo at en vesentlig del av arbeiderne er kronisk ledige året rundt. I punkt III a står det: «Rett til å delta i avstemninger over tarifforslag har alle organiserte arbeidere ved bedrifter som tarifforslaget gjelder.» Legg merke til formuleringen. Det betyr nemlig at innenfor typiske industrier vil bare de på arbeidsplassen få stemme, men de forbund har også arbeidsløse.

Olav Hindahl: Den siste taler svever jo helt i luften og det er et tydelig eksempel på den agitasjon som er ført mot denne sak. Sekretariatets forslag er verre enn loven sier man. Men man leverer intet bevis. Det er bare munnsvær. Vi sier ved valget — enten det gjelder stortingsvalg eller kommunevalg: Stemmerett er stemmeplikt. Er det noget merkeligere i at man krever at medlemmene her møter frem? Har ikke alle foreninger mønstringsmøter og vil det ikke være naturlig at man der stemmer? Og når det er konflikt så må man kunde kreve at de møter. Hvis ikke så vil de ikke få understøttelse. Nogen ord til min venn Jul Hansen og til kommunistene i sin almindelighet: Når dere som har den rene kadaverdisiplin går imot dette så er det uforståelig. Men det skal vel som alltid fra den kant utnyttes til en ny «kampplattform» mot organisasjonen.

Karl Tømmerås: Hvis det er noget som skal bebreides i denne sak, så er det det at vi ikke allerede i 1931 fikk dette. Jeg for mitt vedkommende vil si at sekretariatets forslag her til avstemningsregler har vært forelagt en lang rekke av avdelinger i mitt distrikt og det er ingen

uenighet om det når undtas kommunistene. Men de er jo mot alt, når det bare ikke gjelder deres forslag. Det forslag som foreligger er faktisk overensstemmende med det vi hittil har praktisert. Disse avstemningsregler er ikke så umulige som man sier. Jeg kan iallfall ikke oppgjøre mig en slik opfatning. Jeg tror ikke vi kan komme lenger eller få det bedre enn dette. Jeg vil anbefale sekretariatets forslag. Det er nemlig i motsetning til Stortingets lov som går ut på å appellere til passiviteten, et forslag som først og fremst regner med de aktive, med de som møter frem.

Konrad Botten: Jeg forstår det slik at noen mener at når arbeiderklassen overtar makten så skal man ingen bestemmelser ha. Men det moment tror jeg ikke vil føre frem. Men jeg tenker her på anleggsarbeiderne når det gjelder avstemningsreglene. Det må en forandring i punkt II og V. Anleggsarbeiderne kommer iallfall i en særstilling. Jeg vil foreslå at de innkomne forslag oversendes redaksjonskomiteen.

Oskar Skogly: Det verste ved forslaget er at det hemmelighetskremmeri man nu har, skal fortsette. Når det gjelder et meglingsforslag så får ikke medlemmene rede på det før de kommer på møtet og da får de kort tid til å sette sig inn i det. Jeg mener det vil være riktig at resultatet av avstemningene oversendes foreningene undertegnet av revisorene. Jeg vil anbefale Sørums forslag.

Albert Karlsen: Lundsholt spør hvem som har gitt representantskapet rett til å gi sekretariatet det pålegg å utarbeide disse regler. Jeg trodde Lundsholt og andre visste hvilken stilling man da var oppe i. Nemlig at vi hadde lovforslaget om avstemningsregler. Og vi mente da at organisasjonen selv måtte se å finne sine egne regler. Det vil være å foretrekke ensartede regler og at stemmerett er stemmeplikt. Men det er en ting jeg gjerne vilde hatt tydeligere, nemlig hvordan punkt b skal forstås for skog- og landarbeiderne. Skal flere av Skog- og Landarbeiderforbundets avdelinger kunde stemme, når det gjelder bare en enkelt avdeling i distriktet? Med hensyn til sjøfolkene er jeg enig med Birkeland og jeg går ut fra at hans forslag blir vedtatt. Jeg vil anbefale innstillingen som den foreligger.

Paul Engstad: Det er inkonsekvent av kongressen idag å vedta dette, sett i forbindelse med onsdagens møte og avgjørelse her. Da tok kongressen avstand fra det som var skjedd. Nu kan man si at dette er et forslag innad. Men det er søkt forhandlinger med borgerskapet, med Pål Berg, om man vil trekke lovforslaget tilbake hvis kongressen vedtar regler for Landsorganisasjonens medlemmer. Jeg tror ikke det er veien til å bekjempe borgersamfundets lover. Vi må ta den åpne kamp på arbeidsplassen. Vedtar vi den innstilling som foreligger så redder vi faktisk borgersamfundet fra å komme i samme stilling som vi førte det op i 1928, da vi undergravde voldgiftsloven. Ut fra det kan jeg ikke stemme for forslaget. Det eneste og rette standpunkt er at vi knuser de borgerlige lover ved åpen kamp.

Kristian Moljord: Man legger for stor vekt på det at medlemmene ikke møter. Jeg har vært formann lenge og har en del erfaring. Ved konflikter og meglingsforslag så har opmøtet vært bra. Men man må

være opmerksom på som hos oss at medlemmene har lang vei, slik at det ofte er vanskelig av den grunn å få de frem til alle møter. Jeg er enig i at det er uriktig på denne måte å hjelpe borgersamfundet som man her vil gjøre. Når man taler om passivitet så skyldes det at medlemmene har sett at man alltid har tatt imot det minste onde.

Kristian Hansen: Jeg synes man må se bort fra Stortingets lov når man behandler disse retningslinjer som skal være innad for oss selv. Vi har behandlet disse avstemningsregler og har ikke funnet det overraskende. Men jeg vil henstille til redaksjonskomiteen å være opmerksom på punkt II. Jeg mener det vil være vanskelig for foreningene å få den fullstendige kontroll slik som det punkt nu er avfattet.

Karl Bratsberg: Det blev sagt under debatten om arbeidsfredskommisjonen at det ikke var arbeidsgiverne som vilde ha avstemningsreglene. Men arbeiderne vil iallfall ikke ha dem. Når man ser på disse avstemningsregler så forstår man at dette skal pådyttes oss efter den lov vi har fått. De avstemningsregler vi har hatt i fagorganisasjonen har vært bra. Det er de som møter som skal ha avgjørelsen, ikke de som ikke møter. Mener man derfor noget med det som her sies så er det ikke annet å gjøre enn å oprettholde status quo. Nu hender det ofte at vi får for liten tid til å behandle meglingsforslag. Fikk medlemmene mer tid til å drøfte forslagene, så vil nok også fremmøtet bli bedre.

Erling M. Mørthinsen: Lies innlegg her for sekretariatets innstilling tok jeg som procedyre for en dårlig sak. Valentin Voss og Clausen har som riksmeglingsmenn uttalt at de regler fagorganisasjonen hadde var tilfredsstillende. Det skulde dog veie noget. I punkt II fastsetter man fremmøtet slik som også loven sier. Det er uriktig. Jeg vil anbefale kongressen å fastholde de regler vi har. Er det nogen forbund som har dårlige bestemmelser så får de forbedre sine regler.

Oscar Torp: Det beror på begrepsforvirring her å sammenligne med loven. Vi mener så langt gjørlig er å få orden i vår organisasjon og å få aktivitet og fremmøte ved våre møter. Prinsippet er her om vi selv skal sørge for avstemningsregler og bekjempe de regler vi har fått. Man henviser til uttalelser av Valentin Voss og Clausen. Det er klart at våre folk alltid fremholder at våre avstemningsregler er bra. Jeg tror Neimi Lagerstrøm traff det riktige, nemlig at vi «trenger avstemningsregler». Storparten av de som har møtt på møtene har vært enig i det. Avstemningsregler gitt av oss selv. Det er i denne forbindelse talt om kampen mot voldgiftsloven. Det er klart at får vi ikke loven vekk så tar vi kampen, men vi tar da ikke kampen for kampens skyld. Vi skal heller ikke se på dette i forbindelse med mistillitsforslaget.

Wiktor Nilsen: Er dette kamp mot Stortingets avstemningsregler? Jeg er for avstemningsregler, men ikke slike som sekretariatet foreslår. Fordi disse avstemningsregler har et punkt V hvor man faktisk talt vil frata medlemmene deres rettigheter. De som de selv har oparbeidet sig. Vi må spørre oss selv hvilken interesse har sekretariatet eller arbeiderne av dette? Hvilken interesse har sekretariatet? Hvad ligger der bak? Når de således har den samme interesse som borgerskapet. Jeg har dannet mig den opfatning at et forslag lettere vil bli vedtatt på denne

måte. Bare det gjør at vi må ta avstand fra de. Man tvinger på denne måte de uinteresserte medlemmer frem.

Kåre Pedersen: Jeg forstår ikke at man reagerer så sterkt mot disse regler. Det blir en vesensforskjell mellom de bestemmelser vi selv gir og de andre gir oss. Når vi ser på fremmøtet rundt i avdelingene så må vi innrømme at det ikke er tilfredsstillende og at det ofte er den rene chanceseilas. Er forholdene så slette at det er nødvendig å ha slike trusler spør man. Det er forbund som har bestemmelser som går ut på noget lignende. Den nye trusel ligger deri at man kan frata de understøttelse. Det er ganske naturlig at man må ha lov til å kreve at de møter frem og derved også har full kjennskap til hvordan stillingen er. Det gjelder ikke bare i disse forhold, men i alle. Disse avstemningsregler vil appellere til større aktivitet

Martin Tranmæl: Jeg synes at når man behandler en så viktig organisasjonssak som denne så skal man ikke demagogisk drive agitasjon med det som hendte onsdag. Det gjaldt det offentliges inngrep i våre forhold. Her gjelder det våre egne forhold, innad. Er det ikke naturlig å få mest mulig ensartede regler? Det er et *klasseanliggende*, ikke forbundsanliggende. Det vilde ha skjedd uten at lovforslaget var kommet. Hva var det som vakte forargelse mot lovforslaget? Jo at de som satt hjemme skulde bestemme. Er det ikke riktig å få alle frem til avgjørelsene? Det kan være så at man kan finne det ønskelig å foreta en del forandringer. Men det kan redaksjonskomiteen se på gjerne supplert med et par representanter til opnevnt av kongressen. Det er ikke av hensyn til borgersamfundet, men det er et våben mot dem.

Elias Volan: Når sekretariatets forslag blev offentlig kjent så skrev borgerpressen at dette var noget av det frekkeste som var gjort, at man vilde innby kongressen til å bryte statens lov. Kan være at det er frekt, men kongressen skal få bestemme den ting. Alle arbeidere har ved hovedtariff rett til å delta i avstemningen også de arbeidsløse. Så skal vi vel slippe å høre det sludder mer, som enkelte har utnyttet. Med hensyn til veiarbeiderne og arbeiderne ved jernbaneanleggene så kan det være spørsmål om en forandring. Det blir et praktisk organisasjonsspørsmål for vedkommende avdelinger. Åse var inne på å sløife romertall II. Det tror jeg er uheldig. Jeg har her et 20 tall av eksempler fra mitt organisasjonsarbeide. Det er ingen plikt for forbundet å ta en ny avstemning. Det er jo meningen at det også skal brukes litt vett ved siden av det her skrevne. Med hensyn til sjøfolkene er jeg enig i det som her er fremholdt og redaksjonskomiteen bør se på det. Er dette kamp mot loven? Ja, at kongressen beslutter at *dissc* regler skal brukes og ingen andre. Men vi må være opmerksom på punkt VII: Opstår tvist om anvendelsen av avstemningsreglene avgjøres denne av sekretariatet.» Jeg vil anbefale at man legger sekretariatets forslag til grunn under hensyntagen til de ting som er fremkommet i debatten.

Prinsipielt for ensartede avstemningsregler, men forslagene sendes redaksjonskomiteen.

Ordstyrelsen: Dirigentene vil foreslå at kongressen beslutter å oversende de innkomne forslag til redaksjonskomiteen og at man er enig i at det skal være avstemningsregler i en eller annen form.

Votering: Dirigentenes forslag blev vedtatt mot 63 stemmer.

Ordstyrelsen: Jeg vil foreslå at redaksjonskomiteen i denne sak suppleres med I. B. Åse og Kristian Hansen.

Votering: Ordstyrelsens forslag blev vedtatt.

Dørene blev nu åpnet med adgang til galleriet.

Punkt 3 a: Organisasjonsformene.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 3. *Organisasjonsutvalgets innstilling — a: Organisasjonsformene.*

Samtlige organisasjonsutvalgets 9 medlemmer var til stede.

I denne sak forelå en rekke forslag og dokumentasjoner:

Fra Norsk Lokomotivmannsforbund forelå:

Centralstyret for Norsk Lokomotivmannsforbund tillater sig å fremsette følgende forslag til kommende kongress:

Den av Landsorganisasjonens kongress vedtatte organisasjonsform (industriforbund) gjøres inntil videre ikke gjeldende for stats-tjenestemannsorganisasjonene.

Nærværende forbunds styre er enig i prinsippet om å samle alle tjenestemannsorganisasjoner i én statsarbeiderorganisasjon i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, men vi tror at gjennomførelsen av en slik beslutning bør utstå. For tiden står det kun 4 tjenestemannsorganisasjoner tilsluttet Landsorganisasjonen og antall tjenestemannsorganisasjoner er i alt over 100. De fleste av disse forbunds tilslutning til fagorganisasjonen burde vært mulig og vi antar at agitasjonen for flere forbunds tilslutning kunde krones med hell, så fremt disse forbund fikk visshet for at de dermed ikke blev oppløst.

Hvordan den politiske situasjon kan utvikle sig her tillands er selvsagt umulig å si, men vi tror at en større tilslutning av tjenestemennenes organisasjoner til Landsorganisasjonen både er ønskelig og nødvendig for å motvirke den fascistiske fare som kan bli truende også i vårt land.

Fra Norsk Jern- og Metallarbeiderforbunds hovedstyre:

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbunds representantskap som holdt møte 28 og 29 mai 1934 påla hovedstyret å fremme forslag til kongressen om at de tidligere vedtatte forslag ang. industriforbund nu må gjennomføres. Det er nemlig uholdbart i det lange løp, at Landsorganisasjonen vedtar beslutninger i organisasjonsspørsmål som en del forbund lojalt gjennomfører, mens andre forbund undlater dette uten at det får organisatoriske følger. Det ødelegger disiplinen i Landsorganisasjonen og en risikerer at også de forbund, som gjerne

vil være lojale mot fattede beslutninger, for eftertiden ikke blir så nøie med disses overholdelse, når andre forbund kan gjøre som de vil.

Vi tillater oss derfor å stille følgende forslag til førstkommende kongress:

1. De tidligere kongressers beslutninger om industriforbund skal være gjennomført innen utgangen av 1936.
2. Fra 1 januar 1937 anerkjenner ikke Landsorganisasjonen mer enn ett forbund i hver industri.
3. Kongressen nedsetter et utvalg på 5 medlemmer som optrekker grenselinjene for de forskjellige forbunds organisasjonsområde samt foreslår hvilke forbund som skal sammensluttet Komiteens innstilling forelegges førstkommende representantskapsmøte til endelig godkjennelse, hvorefter beslutningene er bindende for samtlige forbund tilsluttet Landsorganisasjonen. Representantskapet skal holdes innen utgangen av juni 1935.
4. Forhandlingene mellom de forskjellige forbund optas efter initiativ av sekretariatet som ved sine representanter skal lede forhandlingene. Hvis enighet ikke opnåes avgjøres sammenslutningsgrunnlaget med bindende virkning av Landsorganisasjonens representantskap.
5. Forbund som ikke lojalt gjennomfører representantskapets beslutning betraktes som uttrådt av Landsorganisasjonen 6 måneder efter at sekretariatet har mottatt meddelelse om at beslutningen ikke vil bli respektert.

Norsk Jernbaneforbund foreslo:

Norsk Jernbaneforbunds landsmøte 1934 besluttet å fremme følgende forslag for kommende fagkongress 1934:

«Landsorganisasjonens kongress fastsetter en bestemt tidsfrist for hel gjennomførelse av industriforbundsformen.»

Norsk Tekstilarbeiderforbund foreslo angående trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold:

Kongressen 1923 fastslo at Landsorganisasjonen skulde oppbygges på industriforbund og optrakk også nærmere linjer for disse. Bl. a. skulde det opprettes et beklædningsforbund omfattende alle som kunde menes å komme inn under denne industrigren.

Den komité som forela innstillingen i 1923, var opmerksom på at det til en begynnelse vilde opstå mange vanskeligheter, hvorfor der også blev vedtatt visse tillem্পninger. Man var også klar over at det ikke med en gang vilde lykkes å få dannet et beklædningsforbund og kom også inn på trikotasje- og tekstilarbeidernes organisasjonsforhold.

Komiteen uttalte bl. a. at hvad trikotasjearbeiderne angår, bør disse som hittil stå tilsluttet Norsk Skredderforbund.

Efter kongressen 1923 var det en rekke grupper som gikk ut av Norsk Arbeidsmannsforbund og inn i andre forbund eller opprettet egne. Blandt disse siste var tekstilarbeiderne.

Før Norsk Tekstilarbeiderforbund blev stiftet var det holdt en rekke konferanser, hvor bl. a. spørsmålet om å gå sammen med Norsk

Skredderforbund blev inngående drøftet. Blandt de tekstilarbeidere som stod tilsluttet Arbeidsmannsforbundet var det temmelig store divergerende meninger og et flertall var for opprettelsen av et eget forbund. Der var dog sterk minoritet for sammenslutning med Skredderforbundet. Spørsmålet blev også behandlet på Skredderforbundets landsmøte i 1924, men blev forkastet, og resultatet var at de tekstilarbeidere, som hittil hadde stått tilsluttet Norsk Arbeidsmannsforbund, opprettet sitt eget forbund fra 1 november 1924.

Før forbundet blev stiftet var det med Landsorganisasjonens mellomkomst forhandlet med Skredderforbundet om trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold. Skredderforbundets daværende representanter hadde den gang intet imot at trikotasjearbeiderne skulde tilsluttes Tekstilarbeiderforbundet. Dette blev beklageligvis ikke protokollert og etter vårt forbunds stiftelse opstod der av og til uoverensstemmelser om dette spørsmål. De trikotasjearbeidere som stod tilsluttet Skredderforbundet, nektet å gå over i Tekstilarbeiderforbundet og etter som vårt forbund agiterte blandt trikotasjearbeiderne opstod der stridigheter.

For å få en avgjørelse på dette spørsmål innbragte vårt forbund i 1928 spørsmålet for tvistenevnden som avgav følgende innstilling som også blev vedtatt av sekretariatet:

«De arbeidere, som er beskjeftiget ved bedrifter som selv har spinneri eller veveri og farveri, eller alle deler, skal organiseres i tilslutning til Tekstilarbeiderforbundet. Spørsmålet om overføring av trikotasjearbeidere i Oslo skal behandles av arbeiderne selv før overføring finner sted.

De to forbund plikter å opta et intimt samarbeide med hensyn til tariff-forholdet slik at det ene forbund ikke skader det annet forbunds lønnsbevegelser.»

I henhold til denne beslutning fortsatte vårt forbund agitasjonen blandt disse arbeidere, samtidig som vi anmodet om å få overført de som stod i Skredderforbundet. Det siste lyktes ikke.

Efter hvert som vi fikk organisert trikotasjearbeiderne blev stridighetene større og i 1932 bragte Beklædningsarbeiderforbundet på ny spørsmålet inn for tvistenevnden som nu avgav følgende innstilling:

- «1. Alle arbeidere ved trikotasjefabrikker organiseres i tilslutning til Norsk Beklædningsarbeiderforbund.
2. Alle arbeidere ved tekstilfabrikkere organiseres i tilslutning til Norsk Tekstilarbeiderforbund.
3. Ved de bedrifter som kan karakteriseres som blandede bedrifter (trikotasje og tekstil) skal det forbund som representerer hovedmassen av arbeiderne organisere alle arbeidere ved bedriften.
4. Overføringer av medlemsskapet efter de her optrukne linjer finner sted innen 1 april 1933.
5. De to forbund plikter å opta et intimt samarbeide med hensyn til tariff-forholdet, slik at det ene forbund ikke skader det annet forbunds lønnsbevegelser.»

Innstillingen blev forkastet i sekretariatet med 7 mot 5 stemmer, hvorefter Beklædningsarbeiderforbundet innbragte spørsmålet for representantskapet som vedtok tvistekomiteens beslutning med 42 mot 27 stemmer.

Vi har forstått representantskapets beslutning dithen at det har lagt mer vekt på ordlyden i kongressbeslutningen av 1923 og ikke på de faktiske forhold. Etter vår mening var ikke representantskapet kompetent til å uttale sig om hvorvidt trikotasje er tekstil eller ikke.

Dette spørsmål var nemlig sterkt fremme i diskusjonen. Vårt forbund har bestredet Beklædningsarbeiderforbundets rett til å innbringe spørsmålet for tvistekomiteen i 1932. Etter vår opfatning skulde beslutningen av 1928 stå ved makt, idet spørsmålet ikke var innbragt for kongressen i 1931, og når dette ikke var gjort må vi ha rett til å gå ut fra at beslutningen i 1928 blev godkjent av kongressen i 1931. Hvis Beklædningsarbeiderforbundet ikke var enig i denne beslutning burde spørsmålet vært stilt i bero inntil neste kongress.

Representantskapets beslutning blev behandlet av vårt forbunds styre, men det kunde ikke være enig i beslutningen og besluttet man å oversende saken til hovedstyret. Dette blev også gjort. Under sakens behandling var Volan, Landsorganisasjonens sekretær, til stede. Resultatet av det hele var at man skulde forsøke å opta nye forhandlinger. Dette blev også gjort uten at man kom løsningen nærmere, men har vårt forbunds styre siden besluttet å etterkomme representantskapets beslutning, dog under protest, og vil ha saken forelagt kongressen på nytt, men hvis medlemmene ikke vil bøie sig for beslutningen vil vårt forbund ikke tvinge dem.

Resultatet er at samtlige våre medlemmer har nektet å etterkomme beslutningen, hvorfor de fremdeles står som medlemmer hos oss, og har de uttalt at hvis forbundet vil tvinge dem over i Beklædningsarbeiderforbundet vil de heller stå utenfor alle organisasjoner.

Samtlige avdelinger uttaler at de betrakter sig som tekstilarbeidere og som sådanne mener de at de hører hjemme i Norsk Tekstilarbeiderforbund.

For om mulig å få en endelig avgjørelse av dette spørsmål tillater vi oss å anmode om at spørsmålet om trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold på nytt blir behandlet av kongressen og tillater vi oss å foreslå at sekretariatets beslutning av 1928 opprettholdes.

Fra Bygningssnekkernes Fagforening, Oslo:

Bygningssnekkernes Fagforening, Oslo, har vedtatt følgende angående organisasjonsformene:

Kongressen i 1923 vedtok som bekjent omtrent enstemmig at fagorganisasjonen skulde omlegges fra fagforbund til industriforbund og det blev satt en kort frist for beslutningens gjennomførelse.

Til tross for at det har hengått mer enn 10 år siden denne beslutning blev fattet og til tross for at flere etterfølgende kongresser har gjentatt og innskjerpet forbundenes og medlemmenes plikt til å respektere og underordne sig kongressbeslutningene om industriforbund, er forholdene innen enkelte brancher og industrier blitt verre

istedenfor bedre, og en rekke fagforbund opprettholdes som om ingen beslutning var fattet.

Som følge av dette forhold oppstår det mellom de forskjellige forbund hyppige grensetvister — ofte av meget ondartet karakter, som selvsagt er meget skadelig for fagbevegelsen.

Det av kongressen nedsatte organisasjonsutvalg eller tvistenevnd har heller ikke maktet å trekke op klare grenselinjer mellom de forskjellige industri- og fagforbund. De nuværende forhold medfører dessuten at enkelte forbund oppretter overenskomster for arbeide som sorterer under et annet forbundsvirkeområde, og dette har, særlig for bygningsindustriens vedkommende, meget ofte ført til at bygningsarbeide er blitt utført til betydelig lavere lønnsvilkår enn hvad gjeldende bygningsoverenskomster bestemmer. M. a. o. *et organisert lønnspress*, som endog i enkelte tilfelle er godkjent av sekretariatet og i de tilfelle hvor de ikke er godkjent, har sekretariatet ikke maktet å bringe forholdet i orden.

Når det gjelder det enkelte medlems plikt til å overføre sitt medlemskap til det forbund under hvis virkeområde vedkommende arbeider, støter man også her på en rekke vanskeligheter som følge av de forskjellige forbunds meget uensartede bestemmelser om rettigheter og kontingent m. v. som bør tilstrebtes å gjøres mest mulig ensartet.

Innen bygningsindustrien er organisasjonsforholdene betydelig forverret efter at Norsk Murerforbund har gått ut av Landsorganisasjonen og helt nekter å sammensluttet med Bygningsarbeiderforbundet, idet det blandt annet henviser til at en rekke forbund fremdeles opprettholder sine fagforbund uten at sekretariatet foretar sig noget likeoverfor disse, og når forholdet dessuten har fått utvikle sig derhen at Murerforbundet endog har fått overført og til dels også tvunget murarbeiderne over fra Bygningsarbeiderforbundet til Murerforbundet og at denne overføring er skjedd med sekretariatets billigelse og støtte, er det nødvendig å opta organisasjonsopbyggingen til revisjon.

I henhold til foranstående fremsettes følgende forslag: .

1. I erkjennelse av at de av de forskjellige kongresser fattede beslutninger om industriforbund ikke respekteres av flere av de i Landsorganisasjonen stående forbund, nedsetter kongressen en allsidig sammensatt organisasjonskomité som optar fagorganisasjonens oppbyggig til revisjon og fremkommer med forslag.
2. Komitéens utredning og forslag skal omsendes til behandling i de tilsluttede forbunds avdelinger og resultatet herav skal foreligge i god tid før næste kongress.
3. Kongressen fatter derefter endelig beslutning i saken.
4. De forbund eller foreninger som ikke bøier sig for den beslutning som kongressen fatter, setter sig selv — så vel kollektivt som det enkelte medlem — utenfor så vel den faglige som politiske arbeiderbevegelse.

Bygningsarbeidernes Industrigruppe, Oslo, foreslo:

Landsorganisasjonens medlemmer må til enhver tid stå tilsluttet det forbund hvis industri de arbeider i.

Motivering:

Siden fagkongressens beslutning om at industriformen skulde være en kjensgjerning har der til stadighet vært rivninger om medlemskapet og retten til arbeidet.

Bygningsarbeidernes organisasjoner i Oslo har ofte blitt beskyldt for å monopolisere byggearbeidet til sine medlemmer, skjønt det er en kjensgjerning at flere hundre av de øvrige forbunds medlemmer arbeider i vår industri så vel i Oslo som omegn, på tross av en voldsom stor ledighet blandt de organiserte bygningsarbeidere.

Som et krast eksempel på hvordan forholdene er kan Industrigruppen bevise arbeidsplasser i Aker hvor vårt forbund ikke har et eneste medlem, skjønt arbeidet med overenskomstforholdet er utført av oss.

Det forbund som har en stor procent medlemmer i arbeide i bygningsfagene er Skog- og Landarbeiderforbundet. Dette forbunds avdelinger optar medlemmer, så vel faglærte som ikke faglærte, fullt vitende om at vårt forbund har avdeling på det sted velkommende arbeider. Som svar på spørsmål hvorfor de ikke søker optagelse i vårt forbund, får vi, at vår kontingent er for høi.

Medlemmer av Jern- og Metallarbeiderforbundet motsetter sig overflytning på grunn av at dette forbund har arbeidsledighetskasse.

Videre kan nevnes: Norsk Arbeidsmannsforbund, Høvleriarbeiderforbundet, Kjemisk, Næring og Nydelse, Transport, Papir. Kort sagt omtrent alle forbund har enkelte av sine medlemmer i arbeide innen vår industri.

Vi mener derfor at fagkongressen må fatte en generell beslutning i spørsmålet, som i fremtiden ikke gir anledning til indre rivninger.

Avd. 34 og avd. 45 av N. J. & M. F. foreslo:

På et fellesmøte avholdt 8 august d. å. har avd. 34 og 45 av N. J. & M. F. vedtatt følgende forslag til Landsorganisasjonens kongress:

1. Kongressbeslutningen av 1923 ang. industriforbundsformen optas til ny behandling med sikte på at fagkongressen i 1934 vedtar overgang til industriforbundsformen og dermed fjerne alle grensetvi-stigheter.
2. Etter overgang til hel industriorganisasjon, skal alle forbund ha ensartede bestemmelser for sin forsikringsvirksomhet.

Hurstad og Omegns Sildoljearbeiderforening, avd. 91 av N. K. I. F., foreslo:

Foreningen henleder fagkongressens oppmerksomhet på det faglige misforhold med to foreninger på en arbeidsplass. Vi henviser til den omstendighet, at Landsorganisasjonens sekretariat har truffet bestemmelse om at de som driver sildlossing og kaiarbeide ved sildoljefabrikene i Nord-Norge (Tromsø) skal tilhøre Transportarbeiderforbundet.

Dette mener vi er en uriktig ordning og direkte i strid med de organisasjonsmessige prinsipper som blev lagt til grunn ved overgangen fra fagforbund til industriforbund.

Vi har allerede erfaring for hvilken ødeleggende virkning denne avgjørelse har avstedkommet. Det er alt nu en konkurransetilstand til

stede mellom Transports medlemmer og medlemmer av Norsk kjemisk Industri. Dette er både latterlig og organisasjonsmessig nedbrytende forhold, som fagkongressen øieblikkelig må sette en stopper for. Det har alltid vært en fast ordning at losserne og kaiarbeiderne regnes med som bedriftens faste arbeidere, og de bor også i fabrikkens arbeiderbolig sammen med de øvrige arbeidere. Og hvordan vil forholdet bli på de steder, hvor der ikke er grunnlag for stiftelse av transportavdeling, f. eks. Øksfjord, Kvedfjord, Melbo, Sigerfjord o. s. v.

Dette vil altså bli det faste organisasjonsmessige forhold, at arbeidere i samme branche blir å tilhøre to forskjellige fagforbund. At dette vil virke som en hemsko på det faglig-økonomiske fremskritt i organisasjonsmessig hensikt, vil enhver kunne forstå. Vi vil derfor på det inntendigste anbefale at fagkongressen knesetter prinsippet: En fagforening på hver arbeidsplass, og således bevirke at den beslutning som sekretariatet har truffet herom, og derved tilveiebringe gode organisasjonsmessige forhold bygget på solidaritetens grunn.

Oslo Sporveisbetjenings Forening foreslo:

Under henvisning til fagkongressens vedtak 1923 og de senere fattede kongress- og landsmøtebeslutninger vedrørende ovennevnte spørsmål, pålegger kongressen sekretariatet sammen med fagforbundene å utvirke at de fattede beslutninger vedrørende organisasjonsformene for alvor blir satt ut i livet. Dette gjelder først og fremst kongressens beslutning i 1923, punkt 1, sålydende:

Grunnlaget for fagorganisasjonens opbygging skal være arbeidsplassen.

Motivering:

Ved sporveiene i Oslo, Bergen og Trondhjem står bedriftens arbeidere organisasjonsmessig sett delt i to grupper. Den ene gruppe består av trafikk- og vaskebetjening, den annen av verksted- og banebetjening. Begge grupper ved ovennevnte bedrifter tilhørersamme arbeidsplass og henhørende under samme administrasjon. I organisasjonsmessig henseende står begge grupper tilsluttet samme fagforbund. Her er det formentlig kun fordommer og konservatisme som stiller sig i veien for en sammenslutning av samtlige arbeidere ved de respektive sporveisbedrifter som ellers skulde synes helt oplagt.

Hovedstyret i Kommuneforbundet uttalte: Hovedstyret henviser til siste kongressbeslutning angående utredning av organisasjonsformene.

Porsgrunn og Omegns Stuerforening foreslo:

Alt lastnings- og lossingsarbeide ombord i båtene utføres av stuerne på steder hvor organiserte stuerforeninger finnes.

Motivering:

Det har vist sig at efter som bedriftene går over til maskinlossing (lossing med griper) blir stuerne tilsidesatt, idet bedriftene benytter sine egne folk til utførelse av arbeide ombord i båtene.

Oslo og Omegns underordnede Gartnerarbeiderforening foreslo:

Da gartnerne og gartnerarbeiderne nu er tilsluttet 3 forskjellige forbund, nemlig N. S. L. F., N. K. F. og N. N. N., er det umulig å få det faglige arbeide inn i faste former når det gjelder ivaretagelsen av en rekke spørsmål. Vi nevner fagets håndverksmessige beskyttelse, lærlingespørsmålet og andre utdannelsesspørsmål som er felles for alle fagets utøvere. Dertil kommer de rent økonomiske spørsmål og arbeidsbetingelser for øvrig. Det er gitt at de som har anledning til å stå tilsluttet et sterkt forbund har ulike bedre betingelser enn de som står i et svakt forbund.

Ut fra denne opfatning foreslås at kongressen fatter følgende beslutning:

Sekretariatet bemyndiges til å tilveiebringe en slik ordning at alle gartnere og gartnerarbeidere kan samles som en egen gruppe innen N. S. L. F. som idag optar den aller vesentligste del av gartnerarbeiderne i landet.

Fra Tromsø Bryggeriarbeiderforening forelå:

Tromsø Bryggeriarbeiderforening ønsker optatt til behandling på Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress for avgjørelse spørsmålet om fisketilvirkningsarbeiderne skal stå faglig tilsluttet Transportarbeiderforbundet som avgjort av tvistenevnden, eller om de skal tilsluttes Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet.

Som motivering for vår henstilling til kongressen om denne sak tillater vi oss å anføre:

Tvistenevndens avgjørelse synes oss mildest talt urimelig.

Av egentlig transportarbeide som utføres av fisketilvirkningsarbeiderne forekommer ikke på nogen måte mere enn ellers i industrien i almindelighet, — heller det motsatte. Av fisketilvirkningsarbeiderne utføres maksimalt 10 pct. av arbeidet som transportarbeide. Det ordinære arbeide som representerer minst 90 pct., er tilvirkning av råstoff, rensning, tilberedning, pakning i is, frysning, saltning og videre behandling for å gjøre fiskeproduktene som næringsmiddel til handelsvare for de forskjellige markeder, nøiaktig de samme linjer som arbeide i den øvrige næringsmiddelindustri følger.

Utviklingen av fisketilvirkningen peker mot mer og mer industrialisering, maskiner brukes ved de større bedrifter til tilberedningsformer, hvortil for øvrig anvendes hånd og kniv. Å eksportere fisken renskåret for skinn og ben som filé blir mer og mer utbredt.

Fiskearbeiderne selv mener de er faglige næringsmiddelarbeidere, er misfornøid og synes det er en besynderlig avgjørelse at de skal høre til Transportarbeiderforbundet.

På vår henvendelse har sekretæren i Nord-Norges Fiskarfylking avgitt uttalelse i saken, hvilken vedlegges.

Vi tillater oss herved å foreslå for kongressen:

Fisketilvirkningsarbeiderne skal stå tilsluttet Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.

Fra *Sauda Bygningsarbeiderforening*, *Sauda Fabrikkarbeiderforening*, *avd. 31, N. K. I. F.*, og *Sauda Anleggsarbeiderforening* forelå:

1. Foreningene innbetaler til forbundene og Landsorganisasjonen den kontingent som er nødvendig til dekning av administrasjonsskassens utgifter.
2. Forsikringskassene utløses fra forbundene og organiseres i helt selvstendig selskap.
3. Kontingenten til streikekassen blir opbevart i de respektive foreninger. Kontingenten fastsettes av vedkommende forbunds landsmøte eller hovedstyre og skal være ens for alle forbundets avdelinger.

Motivering:

Ved vedtagelsen av straffelovens § 222 II, boikottloven, og nu sist de nye avstemningsregler for meglingsforslag, har de lovgivende myndigheter satt arbeidernes organisasjoner i en *særstilling* som truer med å lamme hele organisasjonens slagkraft.

Grensene for organisasjonens frie virksomhet er nu så innsnevret at en nær sagt ikke kan foreta de minste bevegelser uten å komme i kollisjon med disse undtagelseslover.

Et av de aller viktigste momenter er, at samfundet ved hjelp av disse lover gjør organisasjonen økonomisk ansvarlig for ethvert «lovbrudd» som blir begått av medlemmene. Med sine kasser og fonds må organisasjonen betale motstandernes «tap».

I utallige situasjoner kan en på arbeidsplassene idag ikke utnytte sin makt ved aksjon i en gitt situasjon, nettop fordi en ikke vil påføre organisasjonen store pengeuttellinger i form av erstatninger og bøter.

Medlemmene taper etter hvert interessen og kamplysten. De blir sløve og likeglade og forsømmer de løpende oppgaver i sin forening.

Så lenge disse undtagelseslover består, må organisasjonen på sett og vis føre sine kamper i illegalitet. Fremfor alt må det økonomiske ansvar føres utover på foreningene. Kampkassene må bevares for det formål de er tiltenkt. Og det må bli avdelingenes sak å sørge for at så skjer på en betryggende måte.

Vi er også av den mening at med det økede ansvar på hver enkelt fagorganisert, vil interessen og kamplysten våkne på nytt og anspore til en reisning som feier klasselovene vekk.

Hvad som angår forsikringskassene, så er jo disse uensartede i sin oppbygging. Det må derfor opprettes et selskap som overtar fagorganisasjonens forsikringskasser og bringer disse til en organisk enhet.

Derved har en også sikret sig at ikke kassenes midler blir beslaglagt ved ulovlige aksjoner fra organisasjonens side.

Organisasjonsutvalgets utredning og innstilling.

Fra organisasjonsutvalget forelå under dette punkt:

Landsorganisasjonens siste kongress som holdtes 15—23 februar 1931 vedtok etter forslag fra redaksjonskomitéen følgende beslutning angående organisasjonsformene:

1. Kongressbeslutningen av 1923 angående organisasjonsformene står ved makt.

Under henvisning hertil og til sekretariatets innstilling angående organisasjonsformene, understreker kongressen nødvendigheten av at sekretariatet og forbundene optar et aktivt arbeide for å realisere beslutningen om industriorganisasjoner.

2. Etter innstilling av valgkomitéen velger kongressen en *tvistenevnd* på 7 medlemmer med 3 varamenn.

Denne nevnd behandler de tvistesporsmål som melder sig, grensetvister, tvister om overføring av medlemmer eller grupper, tvister om retten til arbeide m. v.

Ved behandling av de enkelte tvister fratrer de medlemmer av nevnden, som kan sies å være inhabile, f. eks. ved å være medlemmer av et forbund, hvis saker skal behandles.

Nevnden innkaller de interesserte parter til forhandling om de reiste spørsmål, og innhenter for øvrig alle opplysninger som er nødvendige.

Hvis enighet ikke opnås ved forhandling, skal nevndens innstilling forelegges sekretariatet, som treffer avgjørelse i saken.

Finner sekretariatet at det ikke vil treffe avgjørelse i en sak, kan sekretariatet for anledningen opnevne en voldgiftsrett på 5 medlemmer, som får sig saken forelagt til avgjørelse.

Kongressen uttaler at sekretariatets eller en voldgiftsretts avgjørelse må lojalt respekteres og befølges av alle tilsluttede organisasjoner.

I tilfelle hvor avgjørelser av sekretariatet eller en voldgiftsrett kan bevirke, at spørsmålet om et forbunds utmeldelse av Landsorganisasjonen kan bli reist, skal vedkommende forbund ha adgang til å appellere avgjørelsen til representantskapet.

3. Kongressen konstaterer med tilfredshet at det er optatt arbeide for å fremme sammenslutningen av Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Murerforbund.

For ytterligere å fremme sammenslutningen av forbund i henhold til kongressbeslutningen av 1923, pålegger kongressen sekretariatet og tvistenevnden å sørge for, at det blir optatt forhandlinger mellom de interesserte forbund.

Særlig vil kongressen peke på den store klassemessige betydning av, om det innen store og viktige industrier, som f. eks. bygningsindustrien, jernindustrien og innenfor statstjenestemennenes område ved praktiske forhandlinger mellom partene kunde lykkes å føre disse nærmere sammen, og legge tilrette grunnlaget for en enhetsorganisasjon.

De forhandlinger som er nødvendige og som kan komme istand, ledes av sekretariatet.

Rapport over forhandlingene forelegges representantskapet og de forbunds medlemmer som er direkte interessert.

4. Som retningslinjer for tvistenevnden vedtar kongressen:
  - a) Nevnden søker klarest mulig å trekke op skillelinjene mellom de enkelte forbunds virkeområder
  - b) Nevnden og sekretariatet skal påse at intet enkelt forbund oppretter overenskomst med arbeidsgiverne som omfatter arbeidere

i grenseområdene og hvor det allerede er opprettet overenskomst for arbeidere innen samme beskjeftigelse, med mindre det annet forbund på forhånd er gjort bekjent hermed.

De interesserte forbund og sekretariatet må være enig i de tariffkrav som skal reises. Avtaler må ikke sluttet som kan skade andre organisasjoners lønnsbevegelser.

- c) Hvor det gjelder tvist om retten til arbeide må den praksis befølges, at de organiserte arbeidere som av et arbeidskontor i henhold til dettes regler blir anvist arbeide, har rett til å ta dette arbeide, nansett medlemsskap i dette eller hint forbund, når arbeidsforholdet på arbeidsplassen organisasjonsmessig sett er i orden, og de før opprettede overenskomster i de forskjellige fag eller industrier ikke forringes, og når medlemmene følger bestemmelsene i Landsorganisasjonens lover angående overflytning av medlemsskapet.
5. Kongressen beslutter, at de innsendte og optatte forslag i organisasjonsspørsmålet oversendes en organisasjonskomité på 9 medlemmer, hvorav minst 3 utenbys, som efter innstillingen av valgkomitéen velges av kongressen.

Kongressen utreder de prinsipielle og praktiske sider vedrørende organisasjonsproblemerne som i de senere år er blitt reist.

Komitéens utredning med sekretariatets innstilling omsendes i god tid til avdelingene og forelegges neste kongress.

Ad Norsk Transportarbeiderforbunds forslag. Optatt av Forbord.

Kongressen gir sin tilslutning til Norsk Transportarbeiderforbunds forslag med den begrensning som ligger i kongressbeslutningen av 1923, og at Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund er blitt tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Hvis redaksjonskomitéens forslag bifalles, bortfaller votering over de øvrige optatte forslag under punkt 7 på dagsordenen, idet de oversendes sekretariatet.

Før fullstendighetens skyld medtar vi her Transportarbeiderforbundets forslag:

1. Alle kjøpere, lagerarbeidere, pakkhusarbeidere og chauffører som ikke direkte og utelukkende er ansatt på fabrikker, produktive bedrifter og lignende, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund.
2. Alle losse- og lastearbeidere, nansett om de losser eller laster ved bruk, fabrikker og lignende, når disse steder ligger i eller i nærhe en av en by eller steder hvor det er losse- og lastearbeiderforening, skal de tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund, og overenskomster om arbeidet opprettes kun av dette forbund.

Organisasjonsutvalget.

Som medlemmer av organisasjonsutvalget valgtes: Halvard Olsen, Elias Volan, Torbjørn Henriksen, A. E. Gundersen, Josef Larson, Erling Kiil, Kristian Hansen, Ole A. Kiste og Martin Strømnen.

Følgende innsendte og optatte forslag blev besluttet oversendt organisasjonsutvalget:

Fra Norsk Transportarbeiderforbund.

Inntil 1923 var organisasjonen bygget på fagforbundsprinsippet, men på Landsorganisasjonens kongress i 1923 besluttet organisasjonsformene endret således at Landsorganisasjonen skulde bygge på industriforbund.

Efter denne beslutning blev det dannet endel nye forbund som de bestående forbund måtte levere tildels mange av sine medlemmer til. Industriforbundsformen fikk mange og gode lovord på kongressen; medlemmenes interesser vilde bli best ivaretatt av de respektive industriforbund.

Det skulde dog vise sig ganske snart at det ikke gikk så lett vint for sig som det blev uttalt på kongressen. Således nektet Elektrikerforbundet å la sig oppløse, og kom ut av Landsorganisasjonen, men blev senere gjeninntatt.

Videre har vi flere forbund som ennå ikke har respektert kongressens beslutning om industriforbund. Disse er Norsk Centralforening for Boktrykkere, Norsk Bokbinderforbund og Norsk Litografisk Forbund; Norsk Murerforbund som skulde tilhøre Norsk Bygningsarbeiderforbund. Så har vi næringsmiddelindustrien som fremdeles er opdelt i 3 forbund, samt Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Norsk Formerforbund. Dertil kommer vanskelighetene med de enkelte medlemmer som neker å la sig overføre til sine respektive forbund.

For kjøpere, lagerarbeidere og chaufførers vedkommende har man støtt på mange vanskeligheter med overføringen, idet disse har nektet å la sig overføre og truet med å gå ut av organisasjonen. For eksempel nektet lagerarbeiderne og chaufførene innen jernindustrien i stor utstrekning efter å ha fått sin bok utskrevet fra vår avdeling å melde sig til den avdeling de efter kongressens beslutning hørte hjemme.

Disse blev så stående utenfor organisasjonen i lengere tid, og ved agitasjon fra vedkommende industriarbeiderforbund for å få dem organisert, blev det svart at de gjerne vilde være organisert, men at de vilde stå sammen med de øvrige lagerarbeidere og chauffører innen transportindustrien. Dette førte til slutt til at det stedlige styre av Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund i Oslo besluttet å overlate til Oslo Transportarbeiderforening å organisere disse, da de mente det var bedre å ha dem organisert enn å ha dem utenfor organisasjonen.

At organiseringen efter industriprinsippet ikke har vært organisasjonsmessig heldig for det store gross av landtransportarbeidere, bevises best ved at spørsmålet har vært oppe til drøftelse på vårt landsmøte i 1926 og 1929.

På vårt landsmøte i 1929 blev følgende forslag vedtatt:

«Landsmøtet pålegger det nye forbundsstyre i betimelig tid før førstkommande kongress' avholdelse å innsende forslag til denne, gående ut på at alle transport- og lagerarbeidere uansett industrivirksomhet, skal organiseres i tilslutning til Transportarbeiderforbundet. Forbundets representanter i kongressen pålegges å arbeide og stemme for forslagens vedtagelse.»

Når det gjelder løse- og lastearbeiderne, er vi også her kommet op i forhold som er meget beklagelige.

Således er det opstått tvist mellom vårt forbund og Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund om hvem som har rett til å oprette overenskomst for lossing og lastning til bedrifter som hører inn under kjemisk industri.

Vi kan i så henseende henvise til det uheldige forhold som opstod ved Herøya, hvor Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund søkte å trosse sekretariatets beslutning, og affæren ved Fiskå Verk, hvor også det samme forbund nektet å etterkomme sekretariatets henstilling om at de ikke skulde oprette overenskomst for losse- og lastearbeidet før tvisten var avgjort av sekretariatet.

For Fiskå Verks vedkommende ligger lossesatsene som er opprettet med Kjemisk Industriarbeiderforbund adskillig under satsene for losse- og lastearbeidet i Kristiansand S.

Arbeidet ombord som Norsk kjemisk Industriarbeiderforbunds medlemmer har overenskomst for, betales av skibet, og har således intet med bedriften å gjøre.

Når så et forbund oppretter overenskomster med lavere satser enn f. eks. nærmeste losse- og lasteplass, betrakter losse- og lastearbeiderne dette som lønnspress.

At dette er uheldig, sier sig selv.

Angående forholdene ved Fiskå Verk, som også blev behandlet på vårt landsmøte i 1929, vedtok dette følgende forslag fra avdeling 13, Kristiansand S.:

«Landsmøtet henstiller til Landsorganisasjonen hurtigst mulig å få forandret de forhold som nu er til stede, idet medlemmer av andre forbund virker som lønnstrykkere for transportarbeiderne, da de kontraktmessig utfører arbeide til underpris av hvad der tariffstridig utføres av havne- og transportarbeiderne.»

I henhold til ovenstående tillater vi oss å foreslå følgende:

1. Alle kjøpere, lagerarbeidere, pakkhusarbeidere og chauffører som ikke direkte og utelukkende er ansatt på fabrikker, produktive bedrifter og lignende industriområder, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund.
2. Alle losse- og lastearbeidere, uansett om de lossar eller laster ved bruk, febrikker eller lignende, når disse steder ligger i eller i nærheten av en by eller steder hvor det er losse- og lastearbeiderforening, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund, og overenskomster om arbeidet opprettes kun av dette forbund.

Fra Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Kongressen i 1923 vedtok omtrent enstemmig at fagorganisasjonen skulde omlegges fra fagforbund til industriforbund og kongressen trakk også op grenselinjene for industriforbundenes virkeområde.

Det har dessverre vist sig at gjennomførelsen av industriforbund har støtt på mange vanskeligheter, meget treghet og motvilje så vel hos det enkelte medlem som hos enkelte organisasjoner, således at de fordeler som omlegningen skulde være for den samlede organisasjon, derved i betydelig grad er forminsknet.

For at industriforbundsformen ikke ytterligere skal forkludres, må det være en ufravikelig regel og forutsetning at det ene forbund respekterer det annet forbunds virkeområde og overenskomsten.

Dette er imidlertid ikke alltid iaktatt av enkelte forbund like overfor Bygningsarbeiderforbundet, og som det mest uheldige og skadelige tilfelle i så måte må nevnes Norsk Hydros nybygningsarbeide ved Rjukan og Ilerøya, hvilket arbeide ved sekretariatets godkjennelse tillotes utført etter overenskomster som lå betydelig lavere enn de overenskomster som gjaldt for Bygningsarbeiderforbundet, likesom sekretariatet også godkjente de bygningsarbeidere som var beskjeftiget med dette arbeide, skulde organiseres i tilslutning til Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund og Norsk Arbeidsmannsforbund. Denne ordning virket meget uheldig for Bygningsarbeiderforbundet både under tariffrevisjon og ellers.

For å forhindre gjentagelser av lignende art, vil Norsk Bygningsarbeiderforbunds styre foreslå:

1. Nybygningsarbeide samt større forandrings- og tilbygningsarbeider av enhver art som utføres av eller for industrielle bedrifter og kommuner, skal utføres etter lønns- og arbeidsvilkår som er godkjent av Norsk Bygningsarbeiderforbund. Disse overenskomster blir å opprette mellom Bygningsarbeiderforbundet og vedkommende bedrift.
2. De arbeidere som er beskjeftiget med sådant arbeide, skal stå tilsluttet Norsk Bygningsarbeiderforbund.
3. Medlemmer tilsluttet andre forbund må ikke påta sig til utførelse bygningsarbeide av nogen art, til ringere lønns- og arbeidsvilkår enn hvad som er bestemt i overenskomster som er opprettet av Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Forinnen de søker arbeide bør de derfor henvende sig til vedkommende forening for å erholde de nødvendige opplysninger.

I anledning henvendelse fra Kongsvinger og Omegns Bygningsarbeiderforening vedrørende Skog- og Landarbeiderforbundets medlemmer vil styret for Norsk Bygningsarbeiderforbund uttale at både forbundskontoret og flere av forbundets Oslo-foreninger har hatt meget besvær med medlemmer av Skog- og Landarbeiderforbundet, idet de ofte tar arbeide under gjeldende overenskomster for bygningsfagene og ofte også nekter å overføre sitt medlemsskap til vedkommende avdeling av vårt forbund.

Vegringen begrunnes ofte med den store forskjell i fagforeningskontingenten.

Det er derfor nødvendig at det vedtas beslutninger som for fremtiden hindrer gjentagelser av lignende art, hvorfor punkt 3 i forbundsstyrets forslag er berettiget og nødvendig.

Da kongressens beslutning av 1923 om fagorganisasjonens omlegning fra fagforbund til industriforbund ennå ikke er gjennomført i sin helhet, vil kongressen påny innskjerpe at den fattede beslutning lojalt må etterkommes av de tilsluttede organisasjoner.

Kongressen vil derfor pålegge sekretariatet å opta et energisk arbeide for å realisere beslutningen om at det kun skal være ett forbund innen samme industri.

I anledning forslaget fra vår avdeling i Kongsvinger, om at der i lovene skulde innflettes en bestemmelse om samorganisasjonenes virkeområder, finner forbundsstyret lovforandringen her unødig, idet det selvsagt må kunne gå an å finne en mere naturlig inndeling mellom samorganisasjonenes områder enn tilfelle er for Kongsvingers vedkommende.

I anledning forslaget fra vår avdeling i Bodø, kan forbundsstyret ikke anbefale det i den foreliggende form, men vil uttale at organisasjonen bør strekke sig så langt som mulig med økonomisk støtte når det gjelder å oparbeide organisasjonen i Nord-Norge.

Med hensyn til forslaget fra Bygningsarbeidernes Industrigruppe, Oslo, om at kravet for 6-timersdagen inngår som en del i formålsparagrafen, er forbundsstyret enig heri, idet det også faller i flukt med den beslutning som blev fattet på forbundets siste landsmøte.

Forbundet er likeledes enig i å anbefale forslaget fra MalerSvennenes Forening, Oslo, om at det ved tariffrevisjonen må kreves 6 timers arbeidssdag.

Fra Murarbeidernes Forening, Oslo.

Norsk Bygningsarbeiderforbunds landsmøte i 1930 behandlet inngående fagskillestriden innen bygningsindustrien og det blev vedtatt beslutninger i saken

med sikte på løsning i spørsmålet for så vel Bygningsarbeiderforbundets avdelinger som Norsk Murerforbunds.

Under debatten i denne sak uttalte flere talere at det var forutsetningen for deres stillingtagen i spørsmålet, at den tidligere av Landsorganisasjonens kongress fattede beslutning om industriforbund nu blev gjennomført, således at det blev sammenslutning av disse to forbund.

Murarbeidernes Forening, Oslo, vil derfor henstille til Landsorganisasjonens sekretariat, at det gir sin medvirkning til at sammenslutningen kan skje snarest.

Vi vil videre be om at saken blir utredet og opsatt på dagsordenen til kongressen 1931, så at de to forbunds avdelinger får anledning til å ta standpunkt til sakens realitet ved valgene av representanter til kongressen.

For sakens hurtige fremme sendes denne henstilling direkte til sekretariatet. Skulde dette mot formodning ikke ville etterkomme vår anmodning, bedes dette oss meddelt så betids at vi gjennom Bygningsarbeiderforbundet kan fremme forslag i denne sak.

Fra Norsk Matros- og Fyrbøtter-Union.

Angående organiseringen av hvalfangstarbeiderne, har vårt hovedstyre besluttet å foreslå følgende uttalelse forelagt for kongressen til uttalelse:

«Kongressen hilser med glede enhver bestrebelse som går ut på å trekke nye grupper av arbeidere inn i organisasjonen. Når det gjelder hvalfangstindustriens arbeidere, er det selvsagt store vanskeligheter forbundet med å få dem organisert på grunn av de spesielle forhold disse folk arbeider under. Man er imidlertid opmerksom på at der i løpet av siste år er drevet en forsterket agitasjon blandt hvalfangstarbeiderne, en agitasjon som også Landsorganisasjonen har ydet sin støtte til.

Kongressen gir sin fulle tilslutning til de bestrebelser som er gjort for å organisere hvalfangstarbeiderne og få opprettet overenskomster i denne betydelige industri.

Idet man forutsetter at det også fremtidig vil bli gjort hvad gjøres kan i den retning, bemyndiges sekretariatet til å yde fortsatt økonomisk støtte til den agitasjons- og organisasjonsarbeide som er nødvendig for å bygge op en sterk organisasjon i hvalfangstindustrien, likesom den samlede fagorganisasjon er beredt til om det skulde vise sig nødvendig å yde disse arbeidere sin fulle solidariske støtte for å få etablert ordnede organisasjonsmessige vilkår i hvalfangsten.»

Fra avd. 20, N. A. F.

Forslag: Den av kongressen av 1923 fattede beslutning om industriorganisasjoner, opheves eller forandres derhen at det blir adgang for de forskjellige fagforeninger å tilmelde sig sine rette angjeldende fagforbund.

Motivering:

Ifølge uttalelser på kongressen i 1923 ved overgangen til industriorganisasjoner, skulde alle faggrupper som blev tilsluttet andre forbund, bli behandlet i likhet med tilsvarende fagforbund.

Dette er nu aldeles illusorisk, og må få en utformning som kan tilfredsstille den voksende misnøie med den nuværende organisasjonsform innen de forskjellige faggrupper.

Kongsvinger og Omegns Bygningsarbeiderforening avholdt medlemsmøte den 28 oktober 1930 hvor følgende forslag til kongressen 1931 enstemmig blev vedtatt:

Kongsvinger og Omegns Bygningsarbeiderforening foreslår for kongressen følgende:

Det utarbeides et skarpt og spesifisert skille på arbeide som sorterer under Bygningsarbeiderforbundet og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Foreningen finner at de nuværende forhold ikke er tilfredsstillende.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbunds medlemmer rykker inn på arbeidsplassene efter sine tariffer som jo ligger langt under bygningstariffen og fortrenger den stedlige Bygningsarbeiderforenings medlemmer.

Vi mener derfor at en lovparagraf her vil være på sin plass og skape rene og greie linjer for begge parter.

Fra Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Under forbehold av landsmøtets tilslutning foreslår N. S. L. F. at den foretående fagkongress opptar til drøftelse følgende forslag:

I.

Det gis adgang til å organisere et spesielt forbund av jordbruks- og gartnerarbeidere. Sekretariatet pålegges å medvirke til å organisere et sådant forbund når tiden dertil ansees å være inne.

II.

Kongressen pålegger sekretariatet å oppta arbeidet for å få sammenført i eller under ett forbund alle arbeidere ved veivedlikeholdet.

Til begrunnelse herav skal anføres følgende:

Ad 1. N. S. L. F. er i hele sitt anlegg et skogs- og fløtningsforbund. Teknikken og taktikken er basert på denne gruppe og dens spesielle forhold i enhver henseende. Og dette er det ikke mulig å endre i nogen vesentlig grad. Skulde det skje vilde det bare gå ut over hovedgruppen og dermed skade hele forbundet.

Vi har nu en tid hatt tilslutning av spesielle landarbeiderforeninger og vi har hatt en rekke konflikter, som ennå for en stor del er uløst. Det har vist seg at dette arbeide faller ut på en ganske annen måte enn det øvrige i forbundet. For det første er det en ganske annen mentalitet som preger de arbeidere det her gjelder, for en stor del betinget av deres spesielle arbeidsforhold. De er knyttet til tjenesten det hele eller halve år, har delvis lønn i naturalier o. s. v. Mange reiser gjerne fra sted til sted og er ikke knyttet til eget bruk. Det motsatte er gjerne tilfelle med landarbeiderne i skogdistriktene.

Det har vist seg at de kamp- og arbeidsmetoder som tillempes i N. S. L. F. ikke har den effektive virkning for denne gruppe som for skogs- og fløtningsarbeiderne. Erfaringen viser med andre ord at arbeidet må legges på en annen baug.

Ved at denne gruppe er tilsluttet N. S. L. F. har den opfatning lett for å gjøre sig gjeldende, at man uten nogen som helst forberedelse kan gå til kamp. Det er oppstått en rekke slike kamper uten at det har vært mulig å få dem løst innenfor et rimelig tidsrum. Forholdet er jo det innen vårt forbund at de lokale avdelinger har en ganske utstrakt selvbestemmelsesrett, men det kan tviles om dette kan praktiseres i slik utstrekning innen gruppen landarbeidere.

Hovedsvakheten er imidlertid den ennå minimale tilslutning av landarbeidere til organisasjonen. Det som skal til er et omfattende organisasjons- og oplysningsarbeide. Denne gruppe lever tildels ennå under patriarkalske forhold og er preget av husbondens syn i mange henseender. Det må organiseres et vekkesarbeide i full målestokk. Og ikke bare det: De må ha en organisasjon som kan samle dem, som er oppbygget med deres spesielle forhold for øie og hvis hovedoppgave er hensynet til disse arbeidere og som i ett og alt kjenner deres leve- og arbeidsforhold.

Enhver vil forstå at det ikke er mulig for vårt forbund å overkomme det veldige arbeide det her er tale om. Det må her komme hjelp fra den samlede organisasjon. Denne hjelp vil ha den største effekt, hvis den ydes direkte til en ansvarlig organisasjon av de folk det her gjelder. Det vil dessuten være uriktig å pålegge N. S. L. F. oppgaven. Vi er nu kommet så langt at det kan sies at vi under normale forhold står så nogenlunde på egne ben, men det er ennå en mengde besværligheter igjen å gjennomgå og det er agitasjonsarbeide mer enn nok blandt hovedgruppen, skog- og fløtningsarbeiderne. Med vår beskjedne kontingent klarer vi ikke mer.

Et norsk landarbeiderforbund bør i første rekke baseres på det mere utviklede halvgartneri og handelsbruk rundt Oslo samt de rene landbruksstrøk rundt Mjøsa og ut etter Oslofjorden. Dette blir en etter forholdene fast og solid basis. Landarbeiderne i de rene skogdistrikter bør i allfall i overgangstiden bli stående i N. S. L. F.

Innen det område som er nevnt ovenfor har vi en organisasjon i utvikling. Den har riktignok vært utsatt for en rekke påkjenninger, men får den begynne på egen grunn med den nødvendige hjelp i begynnelsen og det kan skaffes en

dyktig teknisk og organisatorisk leder skulde det ikke være tvil om at det i løpet av en forholdsvis kort tid kunde legges grunnen til et virkelig fagforbund blandt gartner- og landarbeidere.

Ad II. Forbundet har fra landsgruppestyret for veivedlikeholdsarbeiderne innen forbundet mottatt følgende skrivelse:

Veiarbeidernes og veivedlikeholdsarbeidernes gruppestyre hadde møte i Oslo den 12 november 1930 i forbindelse med forhandlingene hos veidirektøren. Man drøftet påny spørsmålet om en mere passende organisasjonsform for veivedlikeholds- og veiarbeidere som er beskjeftiget for det offentlige (stat, fylke og kommune). Man finner det meget uhensiktsmessig at disse arbeidere nu er delte på tre forskjellige forbund, da dette bidrar til å stille gruppen svakere overfor myndighetene enn den efter sitt samlede medlemstall behøver å være. Styret finner det påkrevet at det undersøkes hos Landsorganisasjonen, Norsk Arbeidsmannsforbund og Norsk Kommuneforbund om det skulde være mulighet for å sammenlutte gruppene innen de to nevnte forbund og N. S. L. F. til et selvstendig forbund.

I henhold til foranstående vil gruppen henstille til Norsk Skog- og Landarbeiderforbund om å søke dette spørsmål løst på den mest hensiktsmessige måte.

Veivedlikeholds- og veiarbeidernes gruppe, Oslo, innen N. S. L. F.

Det hersker ennå en del uklarhet om hvor og i hvilket forbund disse arbeidere skal stå. Under kongressens behandling av industriforbundsformen var det forutsetningen at f. eks. veivokterne skulde stå i Norsk Kommuneforbund. Fra Norsk Arbeidsmannsforbunds side blev det gjennom en rekke år nedlagt et stort arbeide for å få veiarbeiderne tilsluttet organisasjonen. Men hverken N. K. F. eller N. A. F. var noget særlig heldig i sine bestrebelsler.

Da N. S. L. F. skulde stiftes i 1927 foreslo den av sekretariatet nedsatte organisasjonskomité at arbeiderne under veivedlikeholdet skulde stå i dette nye forbund.

I de tre år som er gått har det lyktes å få en rekke av disse arbeidere inn i forbundet. Delvis står de enkeltvis tilsluttet de almindelige blandede skog- og landarbeiderforeninger og delvis har de dannet spesielle avdelinger. Det er nu 29 slike selvstendige avdelinger. På en landskonferanse for disse spesialavdelinger, holdt våren 1929, blev det besluttet å velge et spesielt landsgruppe styre til å lede forhandlinger, agitasjon m. v.

Med de medlemmer som står i de blandede foreninger regner man at det nu i N. S. L. F. står tilsluttet 700 vei- og veivedlikeholdsarbeidere. Heri er ikke medregnet sådanne som rent tilfeldig og ved nødsarbeide kan få arbeide ved veiarbeide av en eller annen art.

Det foregår for tiden en veldig utvikling av dette fag. Hele veinettet er på grunn av den sterkt økede trafikk under utbedring, likesom det vanlige veivedlikeholdsarbeide er øket betydelig. De gamle redskaper avløses av maskinelle hjelpemidler. Staten legger stadig større deler av veinettet under sin administrasjon.

Stillingen for fagets arbeidere er således nu ved å bli en ganske annen enn den var for en del år tilbake.

Det er ganske oplagt at når det blir et stadig mindre skille mellom de egentlige statens veianleggsarbeidere og den gruppe arbeidere som virker ved veivedlikeholdet, både ved at de mer og mer får Staten som arbeidsgiver og ved at anlegg og vedlikehold går mere og mere op i hinannen, vil det også være innlysende at disse må samles i én organisasjon, så de kan opptre utad som én organisatorisk enhet. Ellers vil de lett gjensidig komme til å vanskeliggjøre forhandlinger med arbeidsgiveren, enten nu dette er Staten, fylket eller en enkelt kommune.

Det kan være et skjønsspørsmål om det skal søkes dannet et eget forbund av denne gruppe eller ikke. Hovedsaken er at de alle samles inn under et forbund. Da dette kan støte på vanskeligheter fordi flere forbund er interessert, har vi funnet det riktigst å foreslå at kongressen gir et direktiv som ikke er til å misforstå. Det er selvsagt bedre at denne sak ordnes i vennskapelighet enn at man venter til det begynner å brytes og skapes bitterhet, således som tidligere har vært tilfelle i lignende anledninger.

Fra Sulitjelma Elektrikerforening:

Den av kongressen av 1927 fattede beslutning om industriorganisasjoner opheves eller forandres derhen at det blir adgang for de forskjellige fagforeninger å tilmelde sig sine rette angjeldende fagforbund.

Motivering:

Når foreningen har tillatt sig å fremkomme med dette forslag, er det i bevisstheten om at beslutningen om industriorganisasjonsforbunden av 1923 ikke har latt sig gjennomføre etter forutsetningen.

Samt ifølge de uttalelser som fremkom på kongressen i 1923 ved overgang til industriorganisasjonsformen, om at alle faggrupper som blev tilmeldt andre forbund skulde bli behandlet i likhet med tilsvarende fagforbund. Dette er nu aldeles illusorisk og må få en utløsning som kan tilfredsstille den voksende misnøie innen de forskjellige faggrupper.

Vi mener derfor at vårt forslag bør vedtas, da en sådan beslutning best vil tjene til organisasjonens vel.

Fra avd. 232, Skedsmo Arbeidsmannsforening.

Det henstilles til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons 12. ordinære kongress å vedta:

Alle veiarbeidere, veivoktere samt spesialarbeidere ved veivegenet samlet til et forbund — subsidiært et av de bestående.

Motivering:

Som forholdene nu er, er en del av veiarbeiderne samlet i Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, en annen del i Norsk Kommuneforbund og en tredje del i Norsk Arbeidsmannsforbund. Da det er en kjensgjerning, at det er vanskelig å få opprettet overenskomst med Statens Veidirektorat, mener vi det må være en fordel om alle disse arbeidere blev samlet i ett forbund, som så kunde sette hele sin kraft inn på å få forbedret disse arbeideres kår.

Norsk Kommuneforbund.

Fra flere av våre foreninger og likeledes fra Oslo stedsstyre er det kommet henvendelse til forbundet om å søke å få optatt på kongressen spørsmålet om medlemskap i de forskjellige organisasjoner og adgangen til å kunne ta anvist arbeide. I den senere tid har vi hatt en rekke tilfelle, hvor medlemmer av Norsk Kommuneforbund av Arbeidskontoret er anvist arbeide i bygningsfagene, men når de kommer på arbeidsplassen blir de nektet å fortsette arbeidet. Etter hvad vi har bragt i erfaring er det ikke bare vårt forbund som har vanskeligheter i så henseende.

Landsorganisasjonens lover § 2, punkt 5, har bestemmelse om medlemmers overflytning fra den ene organisasjon til den annen når de skifter arbeidsplass. En del medlemmer som tidligere har tilhørt Bygningsarbeiderforbundet har, når de har fått arbeide ved kommunen, fulgt bestemmelsen i Landsorganisasjonens lover og har overflyttet sig til Norsk Kommuneforbund. Når de ikke lenger har arbeide ved kommunen, men søkt sig overflyttet til arbeide som henhører under bygningsvesenet og av Arbeidskontoret blir anvist arbeide, blir de av organisasjonen nektet å fortsette arbeidet. Det er til og med sagt at det er fordi de er medlemmer av Norsk Kommuneforbund at de ikke kan fortsette arbeidet. Det har også vært antydning at uorganiserte har lettere for å kunne fortsette på arbeidsplassen enn de som er medlemmer av Norsk Kommuneforbund, men som før nevnt er det ikke bare vårt forbund som har vanskeligheter i så henseende, og det kan vel være mulig at det også fra andre forbund kan bli innsendt forslag til behandling på kongressen.

Vi vil derfor herigjennom anmode sekretariatet om å utarbeide forslag som tar direkte sikte på å hindre det misforhold som er til stede ved at enkelte forbund nekter organiserte arbeidere å få arbeide. I den stilling saken nu er kommet blir det absolutt nødvendig at den samlede organisasjon tar standpunkt til hvordan det skal forholdes i foran nevnte tilfelle.

Vi vil også påpeke at ungdommen som i disse arbeidsløse tider vokser op, har vanskelig for å bli organiserte. De har vanskelig for å kunne komme inn på noen arbeidsplass, og får således ikke noget bestemt forbund å holde sig til. Følgen blir at ungdommen kommer til å være uorganisert, mens det burde være organisasjonens oppgave å søke å få disse folk med i organisasjonen. Vi vil derfor anmode om at sekretariatet overveier denne sak og søker fremmet forslag til kongressen. Vi har tenkt oss at det også angående dette forhold vil komme forslag fra andre organisasjoner, og vil derfor innskrenke oss til å henstille til sekretariatet å søke å få spørsmålet op til behandling på kongressen og lage innstilling i saken.

Fra Oslo og Omegns Anticggsarbeiderforening, N. A. F.

Foreningen hadde sendt en lengere forestilling angående en konflikt ved Hovedbanen, og konkluderte med følgende forslag:

«Kongressen fastslår, at alle arbeidere, uansett hvilke organisasjoner de tilhører (så vel som uorganiserte), stiller sig solidarisk med de arbeidere som gjennom sin organisasjon forsøker å hindre at arbeidernes lønns- og arbeidsvilkår forringes, samt hindre andre overgrep fra arbeidskjøperne. Følgelig bør alle kamper som føres mellom arbeidene og arbeidskjøperne respekteres. Dette anser vi for en absolutt nødvendighet. Å forsøke å gjøre en annen opfatning gjeldende på dette punkt vil føre til farlige og vidtrekkende konsekvenser og kan under ingen omstendighet aksepteres.»

Fra sekretariatet forelå følgende innstilling:

De mange forslag som foreligger om organisasjonsformene berører egentlig ikke organisasjonens struktur, men allikevel flere viktige sider av dens virksomhet: således Landsorganisasjonens forhold til forbundene, forbundenes innbyrdes forhold, særlig grenseforhold og samorganisasjonenes stilling og virkeområde. Etter sekretariatets opfatning er det ikke grunn til nu å rulle op organisasjonsspørsmålet i hele sin bredde, men det kan være praktiske sider som fortjener å komme under overveielse.

De spørsmål som er reist, er imidlertid ikke slik tilrettelagt at foreningene og den forestående kongress er forberedt på å gå til behandling av dem. Den korte frist som er levnet sekretariatet til gjennomgåelse av innsendte forslag, har heller ikke gjort det mulig å få denne tilstrekkelig utredet og klarlagt. Derfor vil man foreslå at kongressen nedsetter et organisasjonsutvalg på 7 medlemmer.

Dette utvalg gjennomgår forslagene og tar på et praktisk og enkelt grunnlag op de spørsmål som er fremme og de som utvalget selv anser er av interesse, og forelegger i god tid før neste kongress sin utredning for sekretariatet. Dette avgir sin innstilling som sammen med utvalgets utredning settes op på neste kongress dagsorden.

Beslutningen av 1923 står ved makt og må lojalt respekteres. Derfor må spørsmålet om gjennomførelse av kongressens beslutninger straks optas til behandling av de forbund som ennå ikke har gjennomført de vedtatte beslutninger.

Disse forhandlinger ledes av sekretariatet.

Rapport over forhandlingene meddeles representantskapet.

I henhold til ovenstående vil sekretariatet innby kongressen til å fatte følgende beslutning:

De forslag som er inkommet i organisasjonsspørsmålet oversendes et organisasjonsutvalg på 7 medlemmer, valgt av kongressen. Utvalgets utredning med sekretariatets innstilling forelegges neste kongress.

Sekretariatets medlem, Forbord, optar forslaget fra Norsk Transportarbeiderforbund, da han mener at forslaget er helt overensstemmende med kongressbeslutningen av 1923.

Under sakens behandling på kongressen blev følgende forslag fremsatt, som likeledes oversendtes organisasjonsutvalget:

O. M. Haugen optok følgende forslag fra Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund, som tidligere i dagsordenen var utsatt:

§ 1. Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge er en sammenslutning av landsomfattende industri- eller fagforbund, og dens formål er:

§ 2. 1. Hovedenhetene innen Landsorganisasjonen er de landsomfattende industri- eller fagforbund.

§ 5. I annet avsnitts siste punkt forandres ordet «industriforbundene» til forbundene.»

Anders Birkeland foreslo Norsk Matros- og Fyrbøterunions forslag oversendt sekretariatet.

P. H. Vestad optok tilleggsforslag i forbindelse med N. S. L. F.s forslag om at sekretariatet optar arbeidet snarest mulig.

Edw. Mørk optok følgende forslag fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon:

Kongressen velger en komité på 5 medlemmer med representanter fra sekretariatet og samorganisasjonene som får i oppdrag å utarbeide forslag til en omordning av samorganisasjonenes geografiske område. Komitéens innstilling forelegges representantskapet til avgjørelse.»

Ivar Ertresvaag foreslo følgende om *organiseringen av hvalfangstarbeiderne*:

Hvalfangstindustrien er et av den norske kapitalismes viktigste utbyttingsfelter, hvor arbeidskjøperne søper inn millioner av kroner, mens hvalfangstarbeiderne i stor utstrekning arbeider for sultelønninger og en hensynsløs utpresning av arbeidskraften. Hvalfangstarbeiderne har ikke maktet å reise sig til kamp mot denne utbytning. Derimot har arbeidskjøperne gjennomført et raffinert procentsystem som bevirker en ytterligere utpresning av arbeidskraften og binder arbeiderne til slavekontrakter, hvor de fraskriver sig retten til å hevde sine meninger og gå til kamp for å fremme sine økonomiske interesser. En kamp i hvalfangstindustrien kan ikke føres isolert fra de øvrige industrier. Likeså vil en kamp i hvalfangstindustrien få en utpreget internasjonal karakter, særdeles i forbindelse med transport- og jernindustrien.

Matros- og Fyrbøterunionen har forsøkt å organisere disse arbeidere i tilslutning til Unionen. Men det viser sig at Unionen ikke har maktet å løse denne oppgave. Den posisjon de har hatt for en 3 år tilbake, har de mistet. Landsorganisasjonen, Unionen og de interesserte forbund, Transport- og Jern- og Metallarbeiderforbundet, har ikke interessert sig for å reise disse arbeidere til kamp og understøtte kampen på en sådan måte at hvalfangstarbeiderne kunde få tiltro til organisasjonen. Man kan bare henvise til Jern- og Metalls sympatiaksjon i 1930 for hvalfangstarbeidernes kamp, som var den rene skandale.

Det har i lengere tid vært et almindelig krav fra hvalfangstarbeiderne at de ønsket et eget forbund for denne industri. De egenartede forhold innen hvalfangstindustrien tilsier at hvalfangstarbeiderne får organisere sitt eget forbund.

1. Hvalfangstarbeiderne vil ikke kunne organiseres uten ved at man straks optar arbeidet for å organisere kampen mot hvalredernes blodige utbytning. Gjennom organisering av forberedende kampkomitéer blandt disse arbeidere som kan tilrettelegge en målbevisst aksjon ved sesongens begynnelse, må hvalfangstarbeiderne mobiliseres i kamp for følgende hovedkrav:

Avskaffelse av de individuelle kontrakter og opprettelse av kollektivavtaler. Forhøielse av de faste lønninger. Kamp mot procentsystemet.

Effektiv kontroll gjennom arbeidernes egne valgte tillitsmenn over arbeidstidsforhold, kost og boligforhold ombord i fangstbåtene, kokeriene og ved stasjonene.

2. Beslutningen om å organisere hvalfangstarbeiderne i Norsk Matros- og Fyrbøterunion har ikke tilsvart sin hensikt.

3. Hvalfangstarbeiderne organiseres som eget industriforbund.»

Gunnar Sethil fremsatte følgende forslag:

«Grunnlaget for organisasjonens oppbygging må fortsatt være kongressbeslutningen av 1923, men hvor det gjelder tvist om retten til arbeide må den praksis befølges, at de som av et arbeidskontor i henhold til dettes regler blir anvist arbeide, har rett til å ta dette arbeide uansett medlemskap i denne eller

hin organisasjon, når arbeidsforholdet på arbeidsplassen organisasjonsmessig sett er i orden, og medlemmene befølger bestemmelsene i Landsorganisasjonens lover angående overflytning av medlemsskapet.

De forslag som er innkommet i organisasjonsspørsmålet oversendes et organisasjonsutvalg på 7 medlemmer valgt av kongressen. Hvor det oppstår tvist organisasjonene imellem, skal organisasjonsutvalget innkalle partene for å søke tvisten bilagt.

Lykkes ikke dette oversendes saken til sekretariatet til avgjørelse. Finner sekretariatet at det for sitt vedkommende ikke vil felle dom i saken, opnevner sekretariatet for anledningen en voldgiftsrett på 5 medlemmer, som får sig saken forelagt til pådømmelse.

Til medlemmer av voldgiftsretten må ikke opnevnes nogen som er part i saken eller på nogen måte kan sies å være inhabil. Rettens formann bør være jurist.»

Elias Volan fremsatte følgende forslag:

«Under henvisning til beslutningen av 1923 understreker kongressen nødvendigheten av at sekretariatet aktivt arbeider for realiseringen av industriorganisasjonsformen. Særlig vil kongressen peke på nødvendigheten av at der i bygningsindustrien og jernindustrien bare blir et forbund i hver industri, og at der bringes orden i statsfunksjonærenes organisasjonsforhold. Sekretariatet må sørge for at spørsmålene hurtigst mulig blir utredet og forelagt medlemmene på forsvarelig vis. Ved inngåelse av tariffavtaler i grenseområder må sekretariatet påse at der ikke inngås avtaler på ringere betingelser enn de som gjelder for lignende arbeide.»

Organisasjonsutvalgets innstilling om organisasjonsformene.

De forslag som er oversendt organisasjonsutvalget omhandler følgende hovedspørsmål:

1. Organisasjonsformene. (Industri- eller fagforbund.)
2. Grensetvister.
3. Organisering av nye arbeidsgrupper og disses plassering i organisasjonen.
4. Samorganisasjonenes virke- og grenseområder.
5. Organisering av de arbeidsløse og ungdommen.
6. Monopoliseringstendensene m. v.
7. Samarbeidet mellom forbundene ved opprettelse av tariffavtaler.
8. Behandling og løsning av tvister mellom organisasjonene.

Industri- eller fagforbund.

Kongressen i 1923 besluttet at fagorganisasjonen skulde omlegges efter de industrielle linjer. Beslutningen er gjentatt på de senere kongresser. Organisasjonsutvalget har ikke mandat til og finner heller ingen grunn til å foreslå nogen endring i den hovedlinje for fagorganisasjonens oppbygning som kongressene har vedtatt.

Når det er reist kritikk mot organisasjonens ledende instanser, fordi kongressens beslutninger ikke er gjennomført helt og fullt, så rammer denne kritikk en rekke organisasjoner og deres medlemmer. Fagforeningene, samorganisasjonene, forbundene og Landsorganisasjonen har, under de vekslende og usikre forhold på arbeidsmarkedet, ikke maktet å forene arbeidernes klasseinteresser slik at de snevre, faglige, særinteresser er fjernet fra organisasjonsarbeidet. Men på den annen side skal man ikke glemme de store og inngripende forandringer og

forenklinger som er gjennomført i organisasjonsforholdet i en rekke av de største og mest betydningsfulle industrier.

Som eksempel nevnes:

Jernindustrien. Før 1923 var 9 forskjellige forbund interessert i denne industri. Etter omlegningen er det bare Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Norsk Formerforbund som står som parter i tariffavtalene.

Bygningsfagene. Før Bygningsarbeiderforbundet blev stiftet stod 8 forbund som parter i bygningsfagenes tariffavtaler mot nu 3 forbund.

I kjemisk industri var minst 5 forbund interessert. Nu står praktisk talt alle arbeidere i Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Ved bergverkene hadde 5 à 6 forbund medlemmer og tariffavtaler. Nu er det bare noen få elektrikere som har brutt med Landsorganisasjonen, som opprettholder sin særorganisasjon.

I papirindustrien er industriforbundsprinsippet gjennomført på få unntagelser nær.

På samme måte kan det henvises til foreninger og omorganiseringer som er foretatt av andre forbund.

Organisasjonsutvalget er klar over at det er mangler til stede og at disse mangler bør og må rettes. Under dette arbeide må Landsorganisasjonen ha for øie at de motsetningsforhold som er til stede på grunn av stridende interesser, vanskelig lar sig fjerne ved et maktbud, men i første rekke ved opplysning og samarbeide.

Den utvikling som har foregått og som pågår innenfor arbeidslivet fortøner sig for enkelte grupper som forsøk på å koble dem ut som medbestemmende faktorer i fastsettelsen av arbeidsvilkårene. Enkelte grupper ser også i den tekniske utvikling hele sin eksistens truet ved at deres tidligere arbeide søkes overført til andre grupper. Det kan heller ikke nektes at de grupper som har funnet støtte for sine interesser i de nye arbeidsmetoder har utnyttet situasjonen til egen fordel. I den kamp som er ført om de gruppevise særinteresser, har enkelte sett fordel i å opprettholde sine særorganisasjoner. Enkelte organisasjoner har endog trådt ut av Landsorganisasjonen for å «stå fritt». Den opnådde «frihet» vil som regel innskrenke sig til å stå fritt i forholdet til sine organiserte klassefeller. I kampen mot arbeidskjøperne står ingen arbeider fritt.

Fagorganisasjonen kan ikke opta nogen kamp mot den tekniske utvikling. Dens oppgave er å forsvare arbeiderklassen mot øket utbytning og sørge for å bedre levestandarden, så vel for de enkelte grupper som for hele arbeiderklassen. Under disse forhold må fagorganisasjonen arbeide for at de arbeidsgrupper, hvis arbeidsfelt blir innskrenket eller overflødiggjort ved industriens mekanisering, får rett til det arbeide som ligger nærmest deres fag eller tilvante arbeidsmetoder.

Fagkongressen i 1923 forutsatte sammenslutning av forbund hvis medlemmer hadde få fellesinteresser i sitt daglige arbeide, eller hvis arbeidsforhold var så uensartet at en sammenslutning av forbundene vanskelig kunde komme i stand, uten at enkelte grupper måtte fra-

skrive sig forskjellige rettigheter i organisasjonen, eksempelvis medlemsskap i arbeidsledighetskasser og forsikringskasser.

Utviklingen har vist at de grupperinger man den gang foretok vanskelig lar sig gjennomføre. Man har endog måttet godkjenne oprettelsen av nye forbund bestående av grupper som var tilført et av de da godkjente industriforbund. Dette gjelder Norsk Skog- og Landarbeiderforbund og Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund. Her til kommer Norges Handels- og Koutorfunksjonærens Forbund som er optatt i Landsorganisasjonen som selvstendig organisasjon. Kongressen i 1923 forutsatte at denne gruppe skulde organiseres i Transportarbeiderforbundet.

Under henvisning til foranstående og de erfaringer som er høstet samt den utvikling som har funnet sted vil organisasjonsutvalget foreslå at følgende forbund og grupper bør sammensluttet til et felles forbund:

Beklædningsindustrien:

Norsk Tekstilarbeiderforbund.
Norsk Beklædningsarbeiderforbund.

Tygningsindustrien:

Norsk Bygningsarbeiderforbund.
Norsk Murerforbund.
De elektriske installatører.

Grafisk industri:

Norsk Centralforening for Boktrykkere.
Norsk Bokbinder- og Kartonmasjearbeiderforbund.
Norsk Litografisk Forbund.
Arbeiderpartiets Presseforening.

Jernindustrien:

Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og
Norsk Formerforbund.

Jernbane-etaten:

Norsk Jernbaneforbund.
Norsk Lokomotivmannsforbund.
Jernbanenes Kontorpersonales Forbund.

Kommunale virksomheter, teatrene, sykepleien og hygieniske virksomheter:

Norsk Kommuneforbund.
Veivoktere.
Teknisk personale ved teatre, kinoer o. l.
Norsk Barber- og Frisørsvenners Forbund.
Betjening ved sykepleien.

Nærings- og nydelsesmiddelindustrien:

Norsk Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbund.
Norsk Baker- og Konditorforbund.
Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund.
Tobakkarbeiderforbundet i Norge.

Post-, telefon- og telegraf-tjenesten:

Norsk Postforbund og
Norsk Telegraf- og Telefonforbund.

Skotøi-, skinn-, lær- og gummiindustrien:

Norsk Skotøiarbeiderforbund.

Norsk Skinn-, Lær-, og Gummiindustriarbeiderforbund.

Arbeiderne ved kalosjefabrikkene.

Denne organisasjonsplan forutsetter oppløsning av Elektrikerforbundet, idet installatørene overføres til Bygningsarbeiderforbundet. Betjeningen ved de offentlige kraftstasjoner må da overføres til Kommuneforbundet og de øvrige medlemmer til de respektive industriforbund.

Treindustriarbeiderforbundet har drøftet spørsmålet om en sammenslutning med Bygningsarbeiderforbundet. Hvis sammenslutningen blir vedtatt av de to forbund, bør denne godkjennes av kongressen.

Beklædningsarbeiderforbundet:

Kongressen i 1923 forutsatte at et beklædningsarbeiderforbund skulde bestå av skreddere, konfeksjonsarbeidere, trikotasjearbeidere, tekstilarbeidere, skotøiarbeidere og skinn- og lærarbeidere.

Efter organisasjonsutvalgets opfatning er det ikke praktisk å gi et beklædningsarbeiderforbund en så vid ramme som foreslått av sekretariatet i 1923. Man kommer da til å blande grupper sammen som har svært få fellesinteresser i det daglige organisasjonsarbeide. Derimot mener utvalget at Beklædningsarbeiderforbundet og Tekstilarbeiderforbundet må kunne slutes sammen til et felles forbund. Den uenighet som er til stede mellom disse to forbund om organisasjonsarbeidet blandt trikotasjearbeiderne, virker uheldig og kan lett komme til å skade arbeidernes interesser. Man har en rekke eksempler på at arbeidsgiverne har forsøkt å komme vekk fra konfeksjonstariffenes bestemmelser ved fastsettelsen av arbeidsvilkårene for de arbeidere som lager klædningsplagg av trikotasje. Den sammenblanding av trikotasje og tekstil som er til stede ved en rekke bedrifter og den tekniske utvikling innen disse bedriftsgrupper vil umuliggjøre fastsettelse av en organisasjonsmessig forsvarlig grense mellom de to forbund.

Bygningsindustrien:

Det har alltid vært forutsetningen at alle arbeidere som er beskjeftiget i bygningsfagene skulde slutes sammen til et felles forbund. Når dette ikke er lykkes, skyldes dette motstand fra Murerforbundet og Elektrikerforbundet. Murerforbundet har selv trådt ut av Landsorganisasjonen og Elektrikerforbundet har selv satt sig utenfor Landsorganisasjonen på grunn av sin illojale optreden mot kongressens beslutninger om organisasjonsformene ved en rekke bedrifter i forskjellige industrier.

Der foreligger utarbeidet forslag til sammenslutning av Bygningsarbeiderforbundet og Murerforbundet. Forslaget er godkjent av Landsorganisasjonen.

Grafisk industri:

I sin innstilling til kongressen i 1923 uttalte sekretariatet at en industriorganisasjon innenfor den grafiske industri måtte lett kunne

etableres. Det har imidlertid vist sig at der ingen forandring har funnet sted efter at de nye organisasjonsformer blev vedtatt.

Centralforeningen for Boktrykkere og Bokbinderforbundet har uttalt sig for sammenslutning.

Litografisk Forbund ha ikke fattet nogen beslutning i saken.

Arbeiderpartiets Presseforening blev optatt i Landsorganisasjonen under forutsetning av at den skulde gå inn i et felles grafisk forbund.

Jernindustrien:

Jern- og Metallarbeiderforbundet og Formerforbundet har forhandlet om sammenslutning. Enighet er ikke opnådd. Formerforbundet stilte som krav at forbundet skulde optas i N. J. & M. F. som landsomfattende gruppe med egen lønnet tillitsmann og eget gruppestyre. Valget skulde foretas av gruppens representanter på N. J. & M. F.'s landsmøte, formerforeningene skulde opprettholdes som før. Forbundets forslag til sammenslutning inneholder dessuten en rekke punkter som tar sikte på å sikre medlemmene særrettigheter innen fellesforbundet.

Jern- og Metallarbeiderforbundet har innrønnet formerne i lønnet tillitsmann, representasjonsrett i hovedstyret og representantskapet og delvis opprettholdelse av fagforeningene.

Saken var forelagt Formerforbundets landsmøte som med stort flertall forkastet Jern og Metalls forslag til sammenslutning. Landsmøtet besluttet at spørsmålet om å opprettholde forbundet som selvstendig forbund skulde forelegges medlemmene til uravstemning. Denne avstemning bragte som resultat at 1297 medlemmer stemte for at forbundet skal opprettholdes og 298 stemte for sammenslutning med Jern- og Metallarbeiderforbundet.

Organisasjonsutvalget er av den opfatning at der fremdeles og under sekretariatets ledelse må forhandles om en sammenslutning av de to forbund. Men sammenslutningen må skje på et grunnlag som ikke svekker medlemmenes stilling på arbeidsplassen. Sammenslutningsgrunnlaget må heller ikke i sine konsekvenser virke oprivende eller skadelig på andre organisasjonsforhold innen Landsorganisasjonen.

Kommunale virksomheter etc.:

Norsk Kommuneforbund omfatter arbeidere og tjenestemenn beskjeftiget i alle forskjellige kommunale virksomheter. Dessuten er det ved tidligere sekretariatbeslutning vedtatt at personale og betjening ved sykehus, sinnssykehus, pleiehjem m. v. skal stå tilsluttet N. K. F. uansett om sykehusene eller pleiehjem tilhører kommuner, fylker, stat eller private. Ved siden av de forskjellige institusjoner innen sykepleien har man andre hygieniske virksomheter, som badeanstalter, massasjeinstitutter m. v. og betjeningen ved disse bør samles i ett forbund. Da det er landets kommuner og fylker som beskjeftiger det alt overveiende av sykehus, badebetjening m. v. er det riktig at personalet samles i det forbund som har flertallet av disse spesielle lønntagere, nemlig Norsk Kommuneforbund. Norsk Barber- og Frisørsvenners Forbund er et forbund som må henføres til hygienisk virksomhet. Barber- og frisørfaget har i de senere år utviklet sig til også delvis å omfatte massasje og annen for-

skjellig hygienisk behandling. Det er derfor efter komitéens opfatning riktig at all betjening som er knyttet til hygienisk virksomhet samles i ett forbund. Norsk Barber- og Frisørsvenners Forbund bør derfor sammensluttet med Norsk Kommuneforbund.

Sekretariatet har også tidligere besluttet at det tekniske personale ved forskjellige teatre og fornøielseetablisementer bør samles i samme forbund som har betjening ved kinematografer. Da disse for alt overveiende er kommunale bør teatrenes tekniske personale tilsluttet Norsk Kommuneforbund.

Veivokterne og arbeiderne ved veivedlikeholdet.

Angående de til organisasjonsutvalget oversendte forslag vedrørende organisasjonsforholdet for veivokterne og arbeiderne ved veivedlikeholdet kan organisasjonsutvalget ikke anbefale at det for disse arbeidere opprettes eget forbund.

Organisasjonsutvalget er av den opfatning at veivokterne, hvad enten de er ansatt av kommunene, fylkene eller Staten, bør organiseres i tilslutning til Norsk Kommuneforbund. Det vesentlige antall veivoktere er nemlig ansatt i kommuner eller fylker, og for riksveienes vedkommende administreres også vedlikeholdet av fylkesveikontoret. Det er således kommunene eller fylkene som inntar og avskjediger veivokterne. Disse arbeideres tariff-forhold bør derfor søkes ordnet sammen med tariffene for kommunenes eller fylkenes øvrige arbeidere og funksjonærer.

På samme måte bør man forholde sig både i organisasjonsspørsmål og i fastsettelse av arbeidsvilkårene for de arbeidere som antas til veivedlikehold forsåvidt denne beskjeftigelse kan betraktes som vedkommendes hovederhverv.

I landdistrikter hvor arbeidere inntas i tilfeldig veivedlikeholdsarbeide, bør vedkommende ha adgang til å stå i den organisasjon, hvis virkeområde omfatter vedkommendes hovedbeskjeftigelse.

Under henvisning til foranstående vil organisasjonsutvalget anbefale kongressen å vedta følgende beslutning:

Veivoktere og veivedlikeholdsarbeidere hvis hovedbeskjeftigelse knytter sig til dette arbeide organiseres i tilslutning til Norsk Kommuneforbund.

Næringsmiddelindustrien:

Kongressens beslutning av 1923 forutsatte et fellesforbund for alle arbeidere i nærings- og nydelsesmiddelindustrien. Denne form for oppbyggingen av et næringsmiddelarbeiderforbund har vist sig å støte på så mange praktiske og faglige vanskeligheter at beslutningen ikke har latt sig gjennomføre. Spørsmålet reiser sig derfor om kravet skal opprettholdes i sin fulle utstrekning som et dagsaktuelt krav. De 4 forbund det her gjelder har sine arbeidsplasser sterkt avgrenset fra hverandre. Og står således ikke i samme stilling som forbundene i bygningsfagene, jernindustrien, de grafiske fag, jernbane-etaten m. fl., hvor de forskjellige forbunds medlemmer utgjør en lenke i en felles produksjonskjede. Man kan heller ikke se bort fra at 3 av forbundene i næringsmid-

delindustrien har arbeidsledighetskasser som de under de nuværende forhold bestemt motsetter sig å opheve. Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet kan, som følge av de vekslende forhold innenfor flere av sine grupper, vanskelig oprette arbeidsledighetskasse. Uensartetheiten i medlemmenes rettigheter i de forbund som efter beslutningen skulde sammensluttet til et fellesforbund, har således vært en vesentlig hindring for at sammenslutning ikke er kommet i stand. Organisasjonsutvalget mener dog at man må arbeide for en sammenslutning og at det prinsipielle krav om et forbund i denne industri fastholdes.

Statstjenestemennene:

Når det gjelder organisasjonsarbeidet blandt statstjenestemennene, har man drøftet forskjellige former. Et felles forbund for alle statstjenestemenn var i sin tid sterkt i forgrunnen. Efter organisasjonsutvalgets opfatning vil det for tiden ikke være mulig å organisere alle statstjenestemenn i et felles forbund. Dertil er interessene og arbeidsforholdene så alt for uensartede.

Organisasjonsutvalget foreslår for kongressen at den godkjenner som fremtidig organisasjonsform for *statstjenestemenn* at der organiseres et forbund for hver etat, med adgang til å slutte mindre eller beslektede etatsorganisasjoner sammen til et forbund. I Landsorganisasjonen er det nu organisert 4 forbund av statstjenestemenn, nemlig: Norsk Jernbaneforbund, Norsk Lokomotivmannsforbund, Norsk Postforbund og Norsk Telegraf- og Telefonforbund.

Organisasjonsutvalget foreslår at der for *jernbanetatene* opprettes et fellesforbund av Norsk Jernbaneforbund, Norsk Lokomotivmannsforbund og Jernbanenes Kontorpersonales Forbund (det siste står utenfor Landsorganisasjonen. Under ledelse av sekretariatet er det ført forhandlinger om en sammenslutning av disse tre forbund. Saken skal behandles i de respektive organisasjoner.

Post-, telegraf- og telefontjenesten:

Norsk Postforbund og Norsk Telegraf- og Telefonforbund, som begge står tilsluttet Landsorganisasjonen, har hver for sig ca. 1500 medlemmer. Organisasjonsutvalget tror det vilde være riktig å sammenslutte disse to forbund til en felles organisasjon. Ved en sådan sammenslutning vil det organisatoriske og økonomiske grunnlag være tilrettelagt for et utvidet og effektivt organisasjonsarbeide i disse etater. Organisasjonsutvalget vil dog ikke foreslå at kongressen skal stille et absolutt krav om denne sammenslutning, men kongressen bør henstille til forbundene å forhandle om saken.

Skotøi-, skinn-, lær- og gummiindustrien:

I denne industri bør det foretas en sammenslutning til et felles forbund av alle arbeidere som er beskjeftiget i denne industri. Men en sammenslutning bør ikke bare omfatte Skotøiarbeiderforbundet og Skinn-, Lær- og Gummiindustriarbeiderforbundet; den må også omfatte de arbeidere som er beskjeftiget ved kalosjefabrikken.

Kalosjefabrikkene har i de siste år i stadig stigende grad gått over til å produsere skotøi og gummistøvler. På den måte er produksjonen overført fra skotøifabrikkene til kalosjefabrikkene. Det er ingen grunn til at de arbeidere som produserer skotøi skal stå delt i to organisasjoner.

Kristian Hansen anførte hertil:

Da kalosjefabrikkene er utpregede teknisk-kjemiske bedrifter blir disse arbeidere fortsatt å organisere i tilslutning til Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Det spørsmål som er oversendt fra Skog- og Landarbeiderforbundet om organisering av et selvstendig forbund for landarbeiderne og gartnerarbeiderne, finner organisasjonsutvalget ikke å kunne anbefale. Det vil være umulig i en overskuelig fremtid å få en organisasjonsbasis for gartnerarbeidere og landarbeidere i et selvstendig forbund med økonomisk evne til å kunne administrere sig selv og løse de oppgaver som foreligger for ivaretagelse av disse arbeideres lønns- og arbeidsvilkår og øvrige interesser. I denne forbindelse må organisasjonsutvalget peke på at Landsorganisasjonen har hatt store utgifter for utviklingen av Skog- og Landarbeiderforbundet. Skal man dessuten organisere et nytt forbund av arbeidere, hvis økonomiske evne til dels ligger dårligere enn forholdet for hovedgruppen i Skog- og Landarbeiderforbundet, må man regne med betydelige ekstraomkostninger for Landsorganisasjonen.

Under henvisning til foranstående vil *organisasjonsutvalget foreslå*:

«Landarbeiderne og gartnerarbeiderne blir fortsatt å organisere i tilslutning til Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.»

Under henvisning til foranstående innstilling og kongressens beslutninger foreslo *organisasjonsutvalget* for kongressen å vedta følgende beslutninger:

1. Organisasjonsutvalgets forslag angående den industri- og etatsvise sammenslutning og opbygging av forbundene godkjennes.
2. Kongressen pålegger de forbund som skal sluttet sammen i et industri- eller etatforbund, straks å opta forhandlinger om den praktiske gjennomførelse av sammenslutningen.

Forhandlingene som ledes av sekretariatet, må være tilendebragt innen utgangen av 1936. Resultatet av forhandlingene foreligger etter hvert for Landsorganisasjonens representantskap.

Hvis enighet mellom forbundene ikke opnåes avgjøres saken med bindende virkning av representantskapet.

3. Inntil sammenslutning kan komme i stand plikter forbundene å opprette et kartell som behandler alle saker av felles karakter for de interesserte forbund.
4. Sekretariatet godkjenner regler for kartellenes arbeide.

5. De forbund som i henhold til de vedtatte beslutninger skal overføre medlemmer til et annet forbund, må foreta overføringen innen 1 april 1935.

Sekretariatet tiltrådte organisasjonsutvalgets innstilling.

Elias Volan: Når det gjelder organisasjonsformene så er det fremdeles 3 hovedopfatninger gjeldende i fagorganisasjonen. Den ene opfatning går i retning av å fastholde industriforbundsformen og utvide den, den annen går ut på å få adgang også til å utvide fagforbundslinjen og den tredje å forlate forbundsformen og gå over til samorganisasjoner. Organisasjonsutvalget har hatt den opfatning at det gjaldt å finne en praktisk løsning av industriforbundsformen og har derfor ikke beskjeftiget sig med nogen av de andre spørsmål. Når det gjelder virkeliggjørelsen av industriforbundsformen, så kan man si det er gått smått og forbundene og Landsorganisasjonen har hørt mange vondord i den anledning. Men man må ikke være blind for vanskelighetene her. Kongressens beslutning av 1923 var kanskje den gang ikke så vel forberedt og gjennomtenkt i alle detaljer. Heller ikke i den innstilling som nu foreligger har vi gått i særlige detaljer. Vi foreslår at det må forhandles mellom de forbund som skal gå sammen, og når det foreligger forelegges for representantskapet. I en flerhet av våre industrier har man faktisk gjennomført industriforbundsformen, således i papirindustrien. Man har der faktisk talt alle med når undtas 10—15 murere og noen elektrikere. I den kjemiske industri har vi noget lignende med undtagelse av de samme nevnte grupper, likedan i bergverksindustrien. Men det er forbund som har motsatt sig sammenslutning og den industri som ennå er mest opdelt er nærings- og nydelsesmiddelindustrien, hvor vi har 4 forbund. Ved drøftelsene mellom disse forbund så har spesialforbunden fremholdt at de arbeider under andre forhold enn industrien for øvrig og de har pekt på sine arbeidsledighetskasser som de i denne tid fremholder har den største betydning og at det vilde være usolidarisk handling å frata disse arbeidsledighetsunderstøttelse. Man vil også forstå at det er vanskelig å sette disse arbeidsløse slik at de ikke får den solidariske støtte. Det har ikke vært mulig å gjennomføre kongressens vedtak og jeg tror heller ikke at det kommende sekretariat vil makte det, hvis man ikke skal få to landsorganisasjoner i Norge. Men jeg tror at det ved forhandlinger mellom de 4 forbund skal kunne lykkes å komme dit hen at man også innenfor et fellesforbund skal kunne makte de spesialoppgaver man nu har. Man har andre som jern- og metallarbeiderne og formerne. Der er det ufattelig at man ikke kan bli enige om et felles forbund. Her har de felles arbeidsplass og de har begge arbeidsledighetskasser. Men det er selvsagt visse andre ting som formerne mener har interesse for dem og som de frykter for ved en sammenslutning. Kongressens beslutning i 1923 gikk også ut på for beklædningsindustrien å samle alt der — tekstil, skredderne, konfeksjonen og trikotasjen og skinn og lær. Der har man festet sig ved å få gjennomført den organisasjonsform at tekstil, skredderne, trikotasjen og konfeksjonen blir *ett* forbund og skotøi, skinn- og lær i *ett* forbund. Disse to forbunds interesser faller så nær hverandre at det er å tro at

man engang vil kunne nå frem til ett forbund. For Tekstil- og Beklædningsarbeiderforbundene er det såvidt jeg forstår meget vanskelig å fastsette grensene mellom disse slik at de ikke kunde stå i et fellesforbund. Så lenge de to forbund opprettholdes vil det bli en stadig strid om hvor grensen skal gå. Organisasjonsutvalget mener det er riktig at kongressen fastslår at disse to forbund bør gå sammen. For stats-tjenestemennene vedtok kongressen i 1923 å søke hen til et felles stats-tjenestemannsforbund. Det er vel ikke mulig foreløpig å komme frem på den linje. Organisasjonsutvalget har derfor ved dette spørsmål kommet til det resultat at man skal søke å danne etatsforbund f. eks. Jernbanetatens forbund og vi har satt op som et eksempel sammen-slutning av Postforbundet og Telegraf- og Telefonforbundet. Vi har videre et litet forbund som Barber- og Frisørsvennenes Forbund med 150 medlemmer. Vi mener det er for lite til å opprettholde et forbund. Det vil bli for dyrt for medlemmene å opprettholde et slikt forbund hvis det skal makte å kunne gjøre noget effektivt arbeide. Vi har stilt dem op i Kommuneforbundet. Og hvorfor? Jo, fordi Kommuneforbundet har mange ved saniteten, ved den hygieniske virksomhet i det hele tatt. I diskusjonen med barbererne er det anvendt defra at de da heller vil gå til Handels- og Kontorfunksjonærenes forbund. Nu, vil de *det* så har selvfølgelig ikke kongressen noget imot det. Det er også en annen gruppe det har vært strid om og det er veivokterne som vi foreslår over til Kommuneforbundet, men hvor Arbeidsmannsforbundet krever å beholde dem. Hvis ikke så mener de at Kommuneforbundet må ta alle veiarbeiderne. Organisasjonsutvalgets innstilling er et forsøk på å finne det best mulige; men jeg vil ta det forbehold at jeg ikke vil være med på å sette noget forbund utenfor organisasjonen. Jeg vil ikke være med på å splitte organisasjonen. På den annen side mener jeg kongressen må være med på å bestemme at det ikke må være adgang for de forbund som står utenfor Landsorganisasjonen å komme inn uten gjennom de organisasjonsformer som er besluttet. Ellers risikerer vi at nye spesialforbund bryter ut og så senere søker inn igjen.

Gunnar Sethil foreslo: På side 31 — bygningsindustrien — foreslås følgende forandring:

Organisasjonsutvalgets konklusjon får følgende ordlyd:

1. Nybygningsarbeide, større forandringsarbeide eller tilbygningsarbeide som utføres av eller for industrielle bedrifter og kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde. *Undtatt herfra er kommunale etater eller forretninger som driver bygningsarbeide som ledd i egen virksomhet eller som med autorisasjon utfører arbeide på en byggeplass eller i en bygning ved sine egne arbeidere (Kommunale rørleggerverksteder og installasjonsforretninger.)*

2. Er det mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og et annet forbund opnådd enighet om at sistnevnte forbunds medlemmer kan utføre bygningsarbeide som knytter sig til gjenopbygninger eller utvidelse av fabrikkbygninger, skal arbeidet ikke utføres på ringere vilkår enn fastsatt i Bygningsarbeiderforbundets avtaler.»

Johs. M. P. Ødegaard: Det er til behandlingsmåten jeg vil uttale mig, idet jeg mener at også punkt b må kunne behandles og at veivokterne behandles under grensetvister.

Ordstyreren: Jeg vil foreslå det og at Sethils forslag blir tatt op under punkt b. — Det blev vedtatt.

Ødegaard opfordret Arbeidsmannsforbundets representanter å møte på forbundets kontor efter møtets slutt.

Sigurd Forbord: Når det gjelder dette spørsmål, organisasjonsformene, så er det ikke så meget selve innstillingen, men den stilling vi er kommet op i og særlig efter at Handels- og Kontorfunksjonærene kom inn i Landsorganisasjonen. Det er forståelig at det kan være grensetvister mellom industriforbundene. Men jeg hadde den opfatning at det efter hvert blev klarlagt og at man begynte å komme i nogenlunde trygge former. I 1930 blev det besluttet av Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund å gå inn i Landsorganisasjonen. De skulde organisere funksjonærene i handelsverdenen og ved butikk- og lagre. Vårt forbund var før den tid bygget op på at vi bl. a. skulde ha alle lagerarbeidere. Efter at det nye forbund kom med var det klart at her blev det adskillig knirking. Det viste sig også ganske snart at de betingelser de var optatt på gav anledning til gnidninger. De begynte å operere på det marked vi arbeidet på og som vi mente var vårt. Når deres arbeide således ofte lyktes, var det fordi de hadde mindre kontingent. Vårt forbund diskuterte disse forhold og det blev enstemmig vedtatt å søke å få en sammenslutning istand mellom de to forbund. Men de forhandlinger man hadde tenkt sig blev det ikke særlig av. De foreløbige diskusjoner har gjeldt å finne greie skillelinjer mellom de to forbund. Men heller ikke der er vi kommet langt. Vi mener imidlertid at det eneste er å få de to forbund sammensluttet. Jeg vil derfor referere følgende innsendte krav til kongressen:

«Siden Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund kom inn i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, er det opstått flere grensetvister mellom dette og de øvrige forbund og særlig Norsk Transportarbeiderforbund, om hvilket av disse forbund lagerarbeiderne m. v. skal stå tilsluttet.

Dette kan være forståelig all den stund 2 forbund som i hele sin opbygning er så nær beslektede som Norsk Transportarbeiderforbund og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund er.

Ved en overfladisk betraktning kan man lett komme til det resultat at disse to forbund intet eller svært lite har med hinannen å bestille.

Dette er imidlertid en helt feilaktig opfatning og det vil være langt mere i overensstemmelse med det faktiske forhold å påstå at der innen Landsorganisasjonen neppe finnes en annen gruppering av 2 fagforbund som i det praktiske organisasjonsarbeide står så nær hinannen som nettop Norsk Transportarbeiderforbund og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

Dette forhold var oppe til drøftelse på vårt landsmøte i 1932 hvor der blev vedtatt følgende beslutning enstemmig:

«Da Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund i hele sin struktur på det aller nærmeste tangerer vårt forbund, henstiller landsmøtet til det kommende forbundsstyre å opta forhandlinger med dette forbund om en eventuell sammenslutning.»

I henhold hertil tillater vi oss å fremsette for kongressen følgende forslag:

«Det pålegges det kommende sekretariat å foranledige at der blir optatt forhandlinger mellom Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund og Norsk Transportarbeiderforbund om sammenslutning av disse 2 forbund og at sammenslutningen må gjennomføres snarest mulig. Forhandlingene skal ledes av sekretariatet.»

Vi er klar over at det kan være vanskeligheter til støde for Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund. Derfor har vi ikke stilt forslaget så konkret.

En protest.

Erling M. Martinsen innleverte følgende protest mot omorganiseringen:

Norges Barber- og Frisørsvenners Forbund protesterer mot den måte som komitéen har arbeidet på, da det ikke er rettet en eneste henvendelse til vårt forbund angående komitéens innstilling til Landsorganisasjonens kongress om vårt forbunds innlemmelse i Norsk Kommuneforbund.

Vi henstiller til kongressen å vedta at komitéens innstilling ikke blir tatt til følge. Skal vårt forbund innlemmes i et industriforbund, så må konsekvensene bli at det opprettes et nytt forbund — et Hygienisk Arbeiderforbund — hvori optas de arbeidere som har med hygienisk arbeide å gjøre.

Emil Nyhus: Det fremgikk av Volans redegjørelse at han ikke kunde forstå hvorfor ikke Formerne og Jern- og Metallarbeiderforbundet går sammen. Det kan da også sies at det gamle organisasjonsfolk som ikke kan forstå at man skal drive så langt med dette at Landsorganisasjonen kanskje til slutt sprekker. Det må man også tenke på. Med hensyn til innstillingen vil jeg si at den er ubeldig og også skadelig. Det vil være ganske uriktig å drive med den slags tvangsinngrep. Det vil nok naturlig etter hvert utvikle sig i den riktige retning. Hadde man ikke hatt innstillingen av 1923, så kanskje det hadde gått bedre. Vi representanter fra Formerforbundet — S. Jensen, K. Svendsen og jeg — foreslår som tillegg til punkt I: — — — under tilbørlig hensyntagen til vedkommende organisasjons eller grupper selvbestemelsesrett i saken. Ad punkt 2, 1. avsnitt. Ordet *pålegger* utgår og erstattes med ordene *henstiller til*. Videre utgår ordet *straks*. De øvrige 2 avsnitt i punkt 2 utgår.» Medlemmenes sunde vett vil nok klare den sak. Kan man tenke sig noget mer ørkesløst enn da å diskutere om hvorvidt barbererne skal stå i Kommuneforbundet eller Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund? Det må man overlate til barbererne selv å bestemme. Innstillingen er enn kald tilkjennegivelse av at denne store forandring skal skje i løpet av et par år. I løpet av den tid skal 12—14 forbund oppløses. Vårt forbunds landsmøte har beslut-

tet å oprettholde forbundet og en uravstemning blandt medlemmene gav samme resultat. Jeg har videre inntrykk av at vi står ikke så sterkt her i landet at vi har råd til å reise den slags stridsspørsmål. Det er bedre å la det hvile og la medlemmene selv avgjøre hvordan de vil ha det. Hvis vi vedtar det som vi her foreslår — at man overlater det til medlemmene — vil det gå bedre enn om man søker å benytte tvang. Vi har på denne kongress vært inne på forholdene i Syd- og Mellem-Europa. Jeg tror nok at det i Østerrike var gode industriforbund. Men vi har ikke sett at det har gitt nogen større makt disse industriforbund. Hvad det gjelder om er hvorvidt man har disiplinerte medlemmer som vet hvad de vil.

Konrad Nordahl: Vi diskuterte i formiddag de internasjonale forbindelser og samarbeidet, og flere talere gav uttrykk for den store historiske misjon vår landsorganisasjon her hadde, nemlig at den skulde samle hele verdens arbeiderklasse. Her gjelder det oss selv, og når jeg nevner dette så er det fordi det viser at vi kan ikke samle oss selv. Vi har hatt en lang rekke beslutninger gjennom tidene, men så har det ikke passet for de enkelte forbund, og så har man hatt den musikk. Organisasjonen har kastet bort tusener av kroner på dette. Organisasjonsutvalgets innstilling er stort sett bra. Men hvad vil resultatet bli om den blir vedtatt? Jo, at vi om 3 år atter igjen får denne debatt. Skal det være nogen realitet i dette så må man gjennomføre det. I 1923 besluttet man mot 1 stemme industriforbundsformen. En del tok dette alvorlig og en del forbund overførte medlemmer til andre forbund. Men så var det dem som gav pokkeren i det. Men det er klart at en slik optreden svekker organisasjonens moral. Nyhus var inne på spørsmålet om hvor lenge man skulde holde på med denne sak og om man skulde holde på til Landsorganisasjonen sprakk. Jeg vil si: tenk om de forbund som har vært lojale vil si at de går ut? Da kan det hende at det ikke blir så mange igjen i Landsorganisasjonen. Når man fatter beslutninger så skal man gjennomføre dem og de som ikke vil bøye sig, må da gå ut. Hvis ikke så bør man heller ikke ta noen beslutninger. Jeg vil beklage at man må sette noget inn på det, men det er allikevel bedre enn intet å gjøre. Hvad innstillingen angår er jeg stort sett enig, men det er ett sted, og det er når det gjelder gummifabrikkene; der er jeg uenig i at de skal gå til Skotøiarbeiderforbundet. Da man gikk til opprettelse av et Kjemisk Industriarbeiderforbund, så var det jo meningen at all den produksjon som omfattedes av en kjemisk prosess skulde stå der. Men skal de overføres så bør man overføre alle de andre også. Da må man ta alle smelteverk til Jern- og Metallarbeiderforbundet. Og renseriene må jo da gå til Beklædningsarbeiderforbundet. Enten må man ta alle og ikke plukke ut en enkelt. Men da blir det bare tannpastafabrikkene igjen i Kjemisk Industriarbeiderforbund som Jønsson en gang sa. Når det gjelder Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund så trenger vi et slikt forbund fremdeles og det vil være for tidlig å gjøre noget der. Jern- og Metallarbeiderforbundets hovedstyre har innsendt et forslag til kongressen og det er tatt hensyn til det i organisasjonsutvalgets innstilling, men ikke til vårt punkt 5 hvor det heter: «Forbund som ikke lojalt gjennomfører

representantskapets beslutning betraktes som uttrådt av Landsorganisasjonen 6 måneder efter at sekretariatet har mottatt meddelelse om at beslutningen ikke vil bli respektert.» Jeg skal ikke nu opta dette, men kanskje senere hvis det får støtte.

Henry Jacobsen foreslo:

1. Kongressen erklærer sig prinsipielt enig i industriforbundsformen, men vedtar at tidspunktet for gjennomførelsen utgår av innstillingen.
2. Det henstilles til det nye sekretariat å foreta de sammenslutninger som i kongressperioden ad forhandlingens og samarbeidets vei er mulig.

Alf Andersen og *Ingvald Olsen* foreslo:

Da spørsmålet om sammenslutning av Beklædnings- og Tekstilarbeiderforbundet ikke har fått den tilstrekkelige behandling i avdelingene, da dette spørsmål først nu er blitt aktuelt ved komitéens innstilling, foreslås:

Spørsmålet om sammenslutning av disse 2 forbund utstår til neste kongress, slik at saken kan få en fullt forsvarlig behandling i våre avdelinger og på vårt landsmøte.

Th. Narvestad: Mitt forbund har innsendt forslag om at dette inntil videre ikke skal gjøres gjeldende for statstjenestemannsorganisasjonene. Det ligger en realitet i dette, idet flere underordnede tjenestemannsorganisasjoner er på trappene og vil inn i Landsorganisasjonen. Vårt forslag går ut på en dispensasjon for statstjenestemannsorganisasjonene. Det tales i innstillingen om Kontorfunksjonærenes Landsforbund som ennå ikke står i Landsorganisasjonen. Når det ikke blev flertall for det der, så skyldes det nok at de vet at de ikke som eget forbund kan komme inn i Landsorganisasjonen og da anser de det overflødig og nytteløst å spørre om det. Hvis vi ikke får mer støtte i vår opfatning enn det som lå i Volans innlegg, så vil vi heller trekke vårt forslag tilbake enn å få det forkastet. Men jeg vil ha sagt at våre medlemmer er ikke innstillet på dette enda. Den beste organisasjonsform for jernbanefunksjonærene vilde være Transportarbeiderforbundet, men det er ikke praktisk politikk idag. Det sies at forhandlingene skal være tilendebragt innen 1936. Vi er ferdig med disse forhandlingene, og skal forelegge det for våre medlemmer. Men det er en ting våre medlemmer er redd for og det er at vi kan risikere å komme ut av Landsorganisasjonen, hvis det ikke er bragt i orden til 1936. Vi hører nok Volan si at ingen forbund vil komme ut av Landsorganisasjonen av den grunn. Men det er ikke nok. Vi må derfor stille følgende spørsmål:

Kan Norsk Lokomotivmannsforbund i kommende kongressperiode oprettholde sitt medlemskap i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon som eget forbund, svarer kongressen *ja*.

Stillingen for oss blir alvorlig i 1937 og derfor har det sin store betydning for oss. Når ikke de andre og eldre forbund innen organisasjonen har underlagt sig de nye organisasjonsformer, så kan man ikke vente det av oss som er nyere.

Henvendelse fra de arbeidsledige på Horten.

Ordstyreren refererte en skrivelse som var innløpet til kongressen fra et masse møte av arbeidsløse i Horten gående ut på at kongressen gav sin tilslutning til A. U. F.s forslag om organisering av arbeidsløse.

Omar Gjesteby foreslo arbeidstiden for lørdag og søndag satt fra kl. 9—15 uten pause.

Ordstyreren foreslo at søndagens møte blev holdt fra kl. 9—15.

Votering: Ordstyrerens forslag blev vedtatt. Lørdagens møtetid blev uforandret.

Det sittende sekretariat skal virke til det er avløst.

Ordstyreren: Det er kommet forespørsel om det gamle sekretariat skal virke inntil nytt er valgt. Ordstyreren går ut fra at det er gitt.

Ingen ytret sig derimot.

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet lørdag 1 desember.

Ordstyrer: *Torbjørn Henriksen.*

Arnfinn Vik møtte istedenfor Øistein Marthinsen.

Protokollen fra gårsdagens eftermiddagsmøte referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Fortsatt behandling av organisasjonsformene.

Man fortsette så behandlingen av dagsordenens punkt 3 a: *Organisasjonsformene.*

Albert Raaen: Jeg vil først og fremst få minne om at da Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund blev optatt i Landsorganisasjonen var det 2 retninger som gjorde sig gjeldende i Landsorganisasjonens ledelse. Den ene var den at vi kom inn på grenseområder til andre forbund, den annen var de som mente at det var en fordel for hele arbeiderklassen å få Handels- og Kontorfunksjonærene med, og den siste retning seiret. Halvard Olsen sa at hovedsaken var ikke hvor handels- og kontorfunksjonærene stod, men at de var organisert. Siden vi kom med er det tilført Landsorganisasjonen 8 000 nye medlemmer. Og enda er det ikke så mange år siden at man trodde at det ikke gikk an å få disse organisert. Men det viste sig at det gikk og det var fordi at man fikk beholde sin selvbestemmelsesrett. Men det er klart at det måtte bli en del tvistigheter. Vi har således hatt tvist med Bakerforbundet om personalet i butikkene og der er vi blitt enige. Vi har hatt forhandlinger med N. N. N. om kontorfunksjonærene ved industrielle bedrifter. Der er vi ikke kommet til nogen enighet. Nogen generell regel om at alle kontorfunksjonærer skal stå i industriforbundene kan vi ikke være med på. Også med Kjøttindustriarbeiderforbundet har vi hatt forhandlinger. Nu forstår jeg det slik at både N. N. N. og Kjøttindustriarbeiderforbundet er enige med oss, men at man forhandler videre om

enkelte detaljer. Det forbund vi har hatt mest tvister med er Transportarbeiderforbundet. Når det gjelder engrosvirksomheter så støter vi på Transportarbeiderforbundet. Vi har der hatt lagerfunksjonærene, men det er ofte vanskelig å skille mellom disse og lagerarbeiderne. Jeg hadde dog trodd at forhandlingene herom under Landsorganisasjonens ledelse hadde gitt resultater. Når Forbord har stillet forslag her, så vil jeg be ham om å ta det tilbake. Det fører ikke frem. Det må vi avvise blankt. Det lar sig ikke gjøre å organisere handels- og kontorfunksjonærene i Transportarbeiderforbundet. Ta derfor forslaget tilbake og la oss komme til forhandlinger. Bli vi ikke enige så lar vi Landsorganisasjonen avgjøre det ved voldgift og jeg skal garantere for at vårt forbund skal respektere det. Det må være Den norske Landsorganisasjons oppgave å nå frem til det samme som i Sverige at Handelsforbundet omfatter alle handelsarbeidere.

Oscar Karlsen foreslo:

«Barber- og Frisørsvennenes Forbund sammensluttet med Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund.»

Peder Birkeland: Spørsmålet organisasjonsformene er vel også et av de vanskeligste vi har å avgjøre. Vi har hatt debatten om det skandinaviske og internasjonale samarbeide og jeg er enig med Nordahl i at det er ikke nok med det når vi ikke får en sterk nasjonal samling. Men vi skal være varsomme med det å vanskeliggjøre organisasjonsforholdene, hvis vi ikke vil sjalte det ut slik at vi ødelegger det resultat vi nu har oppnådd. Men da skal man ikke fremsette slike forslag som Transportarbeiderforbundet og Børsum har gjort. I 1923 blev industriforbundsformen vedtatt og det er gått 11 år siden da. Betingelsene var ikke til stede i 1923 til å få et Handels- og Kontorfunksjonærforbund. Jeg kunde derfor være enig med Bygningssnekkernes Forening om å opta organisasjonsformene til fornyet behandling. I 1923 kan man si at man besluttet at Transportarbeiderforbundet skulde organisere handels- og kontorfolkene. Men hvorfor har de ikke gjort det? Fordi ett forbund ikke kan klare det. Når vi har greid det er det ikke riktig å ta disse medlemmer fra oss. Det som vi har skapt. Jeg kan også som et eksempel nevne at i store bedrifter hvor det f. eks. er en halvpart arbeidere og en halvpart funksjonærer, der vil ikke arbeiderne ha funksjonærene med. Det er sagt at man skal se stort på det. Men skal man da bryte ned det prinsipp man tok da forbundet blev innmeldt i Landsorganisasjonen? Jeg vil anbefale at de nevnte forslag avvises. Vi er ikke imot sammenslutning, men idag skal man ikke oprive den organisasjon man har fått i stand efter meget arbeide.

Konrad Karlsen: Man får et forstemmende inntrykk av innstillingen og at det er et hastverksarbeide. Det forstår man også, når man vet at dette organisasjonsutvalg blev innkalt umiddelbart foran kongressen, enda det var forrige kongress som besluttet det nedsatt. Under bygningsindustrien heter det at bygningsarbeiderne, murerne og de elektriske installatører hører sammen. Det høres jo nærmest latterlig ut nu da de to grupper står utenfor Landsorganisasjonen. Volan sa at han ikke vilde være med på beslutninger som hadde til resultat

at man mistet flere grupper i Landsorganisasjonen. Men på den annen side sa han, at han heller ikke vilde være med på å innta de grupper som stod utenfor Landsorganisasjonen uten gjennom vedkommende industriforbund. Det er et haltende standpunkt. Jeg vil for min del ha sagt at da jeg leste innstillingen og premissene så tok jeg det alvorlig, og det var tilfredsstillende for oss at ikke nogen blev satt utenfor Landsorganisasjonen og heller ikke nogen blev hindret fra å komme inn i Landsorganisasjonen. Men etter Volans uttalelse igår så er det ikke gitt at man får den toleranse. Jeg vil ut fra det jeg har uttalt foreslå:

Kongressen vil uttale at arbeidet med å effektivere kongressens beslutninger i organisasjonsspørsmålet, må skje ved opplysning og samarbeide og ikke ved maktbud som bringer forbund ut av Landsorganisasjonen. Den samme arbeidslinje skal også gjelde overfor grupper som idag står utenfor Landsorganisasjonen.

Lars Evensen: Jeg er prinsipielt enig i den hovedlinje som er lagt til grunn for kongressvedtaket av 1923 og vi har innen Kjøttindustriarbeiderforbundet gått inn for det. I 1932 blev sammenslutningen med N. N. N. vedtatt på vårt landsmøte, men ved uravstemning blev det forkastet. Der gjorde sekretariatet en feil ved å gi pålegg om ny uravstemning. Det fant vi uheldig og resultatet blev da også en veldig majoritet mot beslutningen. Dermed låste man det fast for flere år. Jeg har vanskelig for å stemme mot organisasjonsutvalgets innstilling, men det vil være vanskelig for oss å få det til. Når det gjelder organisasjonens oppbygning så er det kommet sterke innvendinger i og med dannelsen av nye forbund som Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet. I 1923 vedtok vi at alle arbeidere på en arbeidsplass skulde inn i en organisasjon. Men så tar man inn Handels- og Kontorfunksjonærene som igjen bragte oss op i store vanskeligheter. I Næringsmiddelindustrien er det ikke så stor forskjell på arbeidere og funksjonærer som det f. eks. kan være i jern- og skibsbygningsindustrien. Vi har forhandlet nu under kongressen og vært inne på å trekke forslaget tilbake, det Børsum har fremsatt. Men da må man legge noget annet i det enn det Raanen gjorde. Vi vil gjerne ved forhandlinger søke å komme til en ordening. Det var jo for å komme frem til større slagkraft i organisasjonen at man vilde frem til en felles organisasjon på en arbeidsplass, og det har vunnet gjenklang blandt arbeiderne. Det kan være meget å si om årsaken til at kongressvedtaket av 1923 ikke er gjennomført. Det skyldes illojalitet og at man vil verne sitt eget. Uansett om det går ut over hele klassens interesser. En annen ting som også spiller inn er de arbeidsløse som tror at de lettere klarer å få arbeide ved å ha sine egne spesialforbund.

Flere av de hittil gjengitte talere har vært inne på et forslag av Børsum. Forslaget henhører under punkt b. Men for fullstendighetens skyld og fordi flere talere nevner forslaget gjengis det også her. Børsums forslag var følgende:

«Ved den nu pågående organisering av kontorarbeiderne ved de industrielle bedrifter i tilslutning til Norges Handels- og Kontorfunksjonærs Forbund, er man kommet op i den situasjon at man får to

foreninger på en og samme arbeidsplass, tilsluttet to forskjellige forbund. Bortsett fra at dette strider mot kongressens beslutning om industriforbundsformen, hvor det bl. a. heter i beslutningens punkt 3: På en og samme arbeidsplass skal dannes en bedriftsorganisasjon i tilslutning til vedkommende industriorganisasjon. Som en overgangsform kan det dog tillates at flere foreninger består på samme arbeidsplass, men de må dog tilhøre samme industriorganisasjon eller forbund.» I henhold hertil mener vi, at alle kontor- og butikkfunksjonærer som direkte er tilknyttet en industriell bedrift, blir å organisere i tilslutning til den forening som finnes på stedet.

I overensstemmelse hermed innbys kongressen til å fatte sådan beslutning:

Kontor- og butikkpersonale som er direkte tilknyttet industrielle bedrifter organiseres i tilslutning til det forbund som arbeiderne ved bedriften er tilsluttet.»

A. E. Gundersen: Det må være nok med de forbund man har utenfor om man ikke skal få flere. Men da må man optre med varsomhet. Det som var sannhet for 10—15 år siden er det ikke idag. Jeg har vært med i organisasjonsutvalget for denne innstilling. Og leser man den vil man se at det er et frimodig skrift om det ikke er noget kampskrift. Vårt landsmøte har vedtatt sammenslutning med Skinn- og Lær. Men vi vil ikke fordi om vi ikke får dem med, sette dem utenfor Landsorganisasjonen. Vi har ikke mer med skinn- og lær enn boktrykkerne og bokbinderne har med papir. Når Nordahl taler om de som lager gummivarer ikke har noget med dem som ellers lager fottøi, så må man være oppmerksom på at disse fabrikker lager mange slags fottøi. Det kjedeligste ved industriforbundsformen er slagsmålet om medlemmene. Derfor vil jeg si: La oss utbygge vår organisasjon i fred og ro. Da vil det nok gå. Vi husker hvordan det var tidligere hvor vi hadde 7—8 forbund ved en bedrift og det forhold er vi da heldigvis kommet bort fra.

Witalis Andersen: Man må uvilkårlig spørre sig selv hvad som ligger til grunn for innstillingen. Hvis det var så at man tok alle med helt fra råproduktet og til det ferdige produkt så har man iallfall bare gjort et lite forsøk innen beklædningsindustrien og det er når det gjelder trikotasje. Vi har tvister ikke bare med Tekstilarbeiderforbundet, men også med Skinn- og Lær. De grensetvister vi har idag kan ikke løses ved sammenslutning. Ser vi på vårt forbund så er det et avgrenset område, idet det strekker sig fra pels til trikotasje. Å samle sig selv, det er å samle sig i de fagforbund og industriorganisasjoner man har. Volan sier at beslutningen i 1923 var var lite gjennomtenkt og det er riktig. Den gang var det radikalt å stemme for det vedtak. Men var det lite gjennomtenkt den gang, så er det enn mer tilfelle med denne innstilling. Den henger i luften. Kongressen må også ta hensyn til at det ikke finnes et eneste medlem hos oss som vil tilslutning med Tekstilarbeiderforbundet. De ønsker forbundsformen som den er idag. De må få stå der hvor de selv mener å høre hjemme. Gundersen sier det er en filosofisk veiledning, men han pleier ikke feile så sterkt når

han filosoferer. Jeg vil anbefale at man ikke går med på innstillingen. Jeg vil foreslå at punktene 1 og 2 går ut og at det optas forhandlinger mellom de interesserte forbund under ledelse av Landsorganisasjonen og videre at punktene 4 og 5 utgår. Jeg vil henstille til kongressen ikke å fatte nogen beslutning som binder eller river i stykker. Jeg vil foreslå:

I stedet for organisasjonskomitéens forslag punkt 1 og 2 foreslås:

I kongressperioden optas forhandling mellom nærbeslektede forbund med sikte på sammenslutning av vedkommende forbund.

Forhandlingene ledes av en representant fra hovedorganisasjonen.

Punkt 3 og 4 i henhold til organisasjonskomitéens forslag.

Punkt 5 utgår.

Nic. Næss foreslo:

Under henvisning til fagkongressens beslutning i 1923 angående organisasjonsformenes omlegning til industriforbund, vil kongressen uttale.

Transportarbeidere som er fast knyttet til en hovedindustri og som har hele sin virksomhet ved en bedrift innenfor en bestemt industri, skal tilhøre vedkommende industriforbund.

Kristian Aspnes: De fleste av oss som er tilstede her husker hvordan det var da vi hadde fagforbund. Det gikk an da vi hadde gode tider og det var opgangstider. Så blev der i 1923 besluttet at vi skulde ha industriforbund og vi satte store forhåpninger til det. Fordi vi dengang vi hadde fagforbund ofte var vidne til at arbeidere stod mot arbeidere. Vi kom med i Kjemisk Industriforbund og det gikk bra med overenskomstene; bedre enn vi hadde tenkt oss det. Men så kom Transportarbeiderforbundet og mente at det hadde retten til overenskomstforholdet. Resultatet var at vi fikk dårligere forhold og det kan ikke industriarbeiderne finne sig i. Jeg vil anbefale Næss' forslag.

50 talere.

50 talere var nu inntegnet.

Erling Kiil: Når organisasjonsutvalget har fremsatt denne innstilling så er den bygget på de beslutninger vi gjentatte ganger har tatt nemlig om at organisasjonen skal bygges op på industriforbund. Innen statstjenestemennene har vi idag ca. 90 organisasjoner. Det er klart at alle disse ikke idag kan komme inn i organisasjonen. Det vilde bli en altfor uoversiktlig organisasjonsmasse. Når vi statstjenestemenn har meldt oss inn i Landsorganisasjonen så har vi gjort det fordi vi sammen med de øvrige arbeidere vil være med på og bygge op en sterk og handlekraftig organisasjon. Men hvis det er så at man som industriforbundene krever absolutt å få gjennomført industriforbundsformen så kan man ikke vente at det skal være en fløy for oss, et spesielt rum for oss. Vi har gått inn for en etatsorganisasjon. Vi har egentlig bare 3 organisasjoner ved jernbanen. Kontorfunksjonærenes organisasjon har hatt uravstemning om tilmeldelse til Landsorganisasjonen og de har vedtatt det med 50 stemmers overvekt. Men deres lover umuliggjør tilmeldelse på det resultat. Det er talt om

å utsette dette. Men de beslutninger vi vedtar må også realiseres. Min venn Narvestad sa at det ikke vilde lykkes å få alle tjenestemannsorganisasjoner med. Det er en hel del statstjenestemenn vi ikke vil ha med i Landsorganisasjonen. Narvestad sa i forbindelse med et statsarbeiderforbund at han helst vilde ha et felles transportarbeiderforbund. Men det er bluff.

Halvar Sørum foreslo:

1. Kongressen godkjenner den av organisasjonsutvalget foreslåtte industrivise opbygning som grunnlag for Landsorganisasjonens organisasjonsarbeide.
2. Inntil den organisasjonsmessige sammenslutning har funnet sted, skal forbundene i nær beslektede fag (innen en industri) opprette et kartell som behandler saker av felles karakter.
3. Forbundenes sammenslutning avgjøres ved **uravstemning** i de angjeldende forbund. Landsorganisasjonen leder og gjennomfører uravstemningene.
4. Hvis det i et forbund etter uravstemningen er flertall mot sammenslutning, kan dette fremdeles stå tilsluttet Landsorganisasjonen.

Peter Bakkelund foreslo: Under hensyntagen til de enestående slette og helt slavelignende forhold hvorunder landarbeiderne lever og arbeider og av hensyn til den store betydning det har, klassemessig sett å få samlet småbrukere, småbønder og landarbeidere inn under organisasjonsmessig kontroll, pålegger kongressen det kommende sekretariat:

«Ved ekstraordinære foranstaltninger å sørge for et effektivt og kraftig organisasjons- og opplysningsarbeide blandt disse erhvervsgrupper, for å hjelpe dem til å finne veien til vår faglige organisasjon.

Karsten Torkildsen: Jeg forlangte ordet i anledning side 26 i organisasjonsutvalgets innstilling om kalosjefabrikkene. Jeg tror innstillingen fra flertallets side her er bygget ensidig. Jeg tror således ikke at de er kommet inn på de produksjonsforhold som er ved disse fabrikker. De lager annet også enn kalosjer og det vil nok ikke vare lenge før de også lager andre ting enn det som idag produseres. Innstillingen er ikke underbygget her. Vårt forbundsstyre har ikke sett på denne sak eller hatt noget kjennskap til dette før vi nu har det på bordet. Jeg tror det vil være uheldig å gå til dette skritt og det kan hende at vi ved neste kongress risikerer å måtte føre disse tilbake. Vi skal ikke forgripe noget her. Derfor vil jeg foreslå:

Da de nuværende produksjonsforhold ved kalosje- og gummifabrikene *ikke* er tilstrekkelig utredet ved den foreslåtte innstilling fra organisasjonskomitéen, foreslås:

Saken utsettes til neste kongress, idet man forutsetter at organisasjonsforholdene innen hele organisasjon da er mere avklart.

I. B. Aase: Jeg var med i 1932 og stemte for at Landsorganisasjonen skulde bygges på industriforbund. Vi så enkelt på det den gang. Vi

mente man klassemessig var kommet så langt at man var ferdig med den fagstolthet som fagforbundene bygget på. Men det viste sig nok dessverre at det var ikke så og det merkelige som inntraff var at et av de forbund som var med på industriforbundsformen senere brøt med Landsorganisasjonen. De kom inn igjen, men i 1931 gikk de atter ut. Og vi hadde Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet. De gikk ut i 1933. Når sekretariatet med representantskapets godkjennelse har inntatt dette standpunkt så er det ikke noget å si på det. Men erfaringene viser at den linje ikke fører frem. Murerforbundet har siden det brøt med Landsorganisasjonen fått en av de største bygningsarbeiderforeninger over til sig nemlig Murarbeidernes Forening. Sekretariatets beslutninger har skapt antipati og derfor har vi sett denne faneflukt. Jeg vil advare mot å fortsette på den linje som hittil er fulgt. Det nytter ikke her å anvende eksklusjonsøksten. Når det gjelder Handels- og Kontorfunksjonærene kan jeg gi min fulle tilslutning til Råens uttalelser. Det er et nytt forbund som er i vekst og man må være meget varsom hvis man ikke vil bryte dette forbund istykker. Er man forsiktig og lar det utvikle sig så vil vi nok komme frem til organisasjonsformen av 1923. Vi må også være opmerksom på den invasjon som man har særlig i vår industri. Vi har ikke noget imot at man søker arbeide innen vårt forbunds virkeområde. Men det vi krever er at når et annet forbunds medlemmer søker over til vårt virkeområde så skal de også gå inn i våre avdelinger. De medlemmer jeg sikter til anvender at vi har høi kontingent. Eller at de i sitt forbund har arbeidsledighetskasse. Det er ikke riktig fremgangsmåte. De forbund som skal avgi medlemmer må også gjøre det. Med hensyn til barber- og frisørsvennene så vil jeg være enig med Konrad Karlsen og i hans forslag. Og med den forandring som der må gjøres i innstillingen vil jeg foreslå: «Annet avsnitt i punkt 2 skal lyde:

Forhandlingene ledes av sekretariatet.

Resultatet av de førte forhandlinger forelegges efterhvert for Landsorganisasjonens representantskap.

Tredje avsnitt utgår.»

Jeg mener man ikke kan sette noget tidspunkt for når disse ting skal være bragt i orden.

O. L. Strøm: Jeg tror alle har fått et sterkt inntrykk av at dette er vanskelige problemer og jeg har erfaring for det fra tvistenevnden. For å ta et eksempel: Hvor skal A. E. Gundersens forbund egentlig plasseres? Grunnlaget; det som skal være utgangspunktet er råstoffet. Skal man se på det så kommer skinnnet fra kua og da skulde det vel settes i et felles forbund med Kjøttindustriarbeiderforbundet. Mitt alvorlige virke har vært å søke å få flest mulig av statstjenestemennene inn i Landsorganisasjonen. Vi har gjort alt for å arbeide hen imot et statsarbeiderforbund. Vårt forbund har i sin tid direkte også foreslått det. Det gikk ikke, tiden var ikke inne. Istedenfor det har vi arbeidet med kartell. Vi har utarbeidet nye regler for dette og vi mener at en liten puff herfra vil hjelpe. Derfor er jeg enig i innstillingen om at man skal arbeide for større tilslutning gjennom et kartell. Men

det skal bli omfattende alle de som er tilsluttet Landsorganisasjonen og som kan trekke nye grupper til sig. Men jeg kan ikke gå inn for etatsforbund. Da vil jeg bli stående nokså alene, likeledes Telegraf- og Telefonforbundet. For å tydeliggjøre mitt forslag vil jeg foreslå:

Hvis postverket og telefonverket slås sammen til en etat, skal sekretariatet sammen med Norsk Postforbund og Norsk Telegraf- og Telefonforbund straks ta opp til drøftelse forholdene mellom disse forbund.

Videre vil jeg foreslå: Som tilknytning til punkt 3, side 27, som nytt ledd:

Med sikte på hel sammenslutning av statstjenestemennene i et Statsarbeiderforbund, henstilles til sekretariatet og de interesserte forbund å bidra til at forbund i statstjenesten snarest knyttes sammen til et kartell til behandling av alle saker av felles karakter.

Ingvald Olsen: Når vi ser på dette spørsmål så kan vi være enige om at kongressbeslutningen av 1923 har vært illusorisk. Vi har fått flere forbund siden den tid. Slik også med vårt forbund. Vi stod jo i Arbeidsmannsforbundet, men da andre branchegrupper gikk ut kunde vi ikke bli stående alene igjen med anleggs- og grubearbeiderne. Vi søkte sammenslutning med Skredderforbundet eller Beklædningsarbeiderforbundet, men de vilde ikke. Vi søkte da om adgang til opprettelse av eget forbund og vi fikk Landsorganisasjonens tillatelse dertil. Jeg er opmerksom på at det var et brudd på kongressens vedtak. Da vi gikk ut av Arbeidsmannsforbundet hadde vi 1500 medlemmer. Ser man på forholdene siden 1924 så har de vært vanskelige. Vi står idag med et medlemstall på 5000 og tilslutningen har således allikevel vært bra tross de vanskelige forhold. Prinsipielt er jeg enig i en sammenslutning; men det har ikke vært aktuelt nu på flere år og våre medlemmer har uttalt sig imot en sammenslutning. Vi har foreslått at spørsmålet utstår til neste kongress så vi kan få det behandlet blandt våre medlemmer og på vårt landsmøte. Volan sier igår at det ikke går an å opprettholde 2 forbund i denne industri. Det tror jeg er feil. Det går nok an. Men man må få vekk de stridigheter man har og det skulde ikke være så vanskelig å få de vekk. Jeg mener man må være varsom her og ikke binde sekretariatet for sterkt. Ellers kan vi risikere at sekretariatet heller ikke i denne kongressperiode kan gjennomføre beslutningene. Jeg tror at slik som våre medlemmer er innstilt så skal vi få en sammenslutning. Men vi må ha en lengere tidsfrist.

47 talere. -- Taletiden begrenses.

47 talere var fremdeles inntegnet.

Ordstyreren foreslo 5 og 3 minutters taletid. Og det blev vedtatt.

Johan Nygaard: Med de erfaringer man har høstet fra 1923 og til idag så hadde jeg ventet mig et annet forslag. Det ser ut til at organisasjonsutvalget hadde ment sig så bundet av 1923 at det ikke har sett på det som senere har skjedd. Man har sett at forbund er gått ut av Landsorganisasjonen. Man har sett at forbund ved avstemninger har besluttet at de ikke vil oppløse sitt forbund. Organisasjonsutvalget har

ikke tatt praktiske hensyn. Med hensyn til næringsmiddelindustrien sier man at praktiske og faglige vanskeligheter har ført til at man ikke der har fått et felles forbund. Men allikevel konkluderer de med at det må bli bare et forbund. For mitt forbunds vedkommende vet jeg at det ikke går an å få våre medlemmer til å gå inn i et felles forbund. Jeg har også av andre talere fått høre at de mener det ikke går an der. Jeg vil derfor heller ikke være med på å binde andre forbund.

H. L. Børsum fremla nu følgende: Børsums dissens i spørsmålet om organisasjonsforholdene innen næringsmiddelindustrien trekkes tilbake, idet Nærings og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet og Kjøttindustriarbeiderforbundet på den ene side, og Norges Handels og Kontorfunksjonæres forbund på den andre side, har erklært sig enig i å opta fornyede forhandlinger om spørsmål av denne art som måtte bli aktuelle i kongressperioden.

Birger Opsahl: Formannen i Tekstilarbeiderforbundet begynte med å si at beslutningen i 1923 var feil. Jeg tror vi vil komme til å se at vor organisasjonsform i fremtiden vil bli enn mer konsentrert. Det er land som har en langt mer konsentrert form enn oss i sin organisasjon og hvor det har vist sig å være riktig. Spørsmålet er metodene for gjennomførelsen av ordningen. Jeg tror ikke det binder så meget i medlemmenes motstand mot sammenslutning. Men i ledelsens syn på det. Fordi det griper inn i dens forhold. Jeg tror derfor at det kunde vært på sin plass, når vi har oplevet slikt som Murerforbundets utmeldelse av Landsorganisasjonen og Elektrikerens eksklusjon at man hadde sett anderledes på disse ting. Vi har videre sett kampen innen bygningsindustrien. Jeg vil anbefale Sørums forslag.

Erling Martinsen: Jeg representerer Barber- og Frisørsvenneses Forbund. Vi har hatt saken til behandling i de få avdelinger vi har og de har vært med på innstillingen. Volan sier at han har talt med barbererne; men det er ikke med den ledelse som er. Vi kan ikke klare oss, hvis vi ikke står i et forbund som har likhetspunkter. I Finnland er barbererne tilsluttet Handels- og Kontorfunksjonærene. Men siden det skjedde så er det bare en barber tilbake i forbundet og det er formannen. Selv i Russland hvor de stod i Kommuneforbundet er barbererne gått ut. I England stod de i Handels- og Kontorfunksjonærene. Men det finnes ingen barber igjen i forbundet. Det eneste som finnes igjen er noen vitser i fagbladet om barbererne. Jeg vil foreslå:

«Kongressen henstiller til det kommende sekretariat, sammen med Barber- og Frisørsvenneses Forbund, å undersøke mulighetene for dannelsen av et hygienisk arbeiderforbund.

Er der muligheter for dette, opprettes et slikt forbund med Barber- og Frisørsvenneses Forbund som grunnorganisasjon.»

Barbererne skal efter organisasjonskomitéens forslag tilhøre Norsk Kommuneforbund eller Handels- og Kontorfunksjonærenes forbund.

Dette er unaturlig. Derimot finner vi at det er all grunn for dannelsen av et eget hygienisk arbeiderforbund bestående av arbeidere innen følgende arbeidsområder hvor der er *private* arbeidsgivere: barber- og frisørforretninger, kvinnelige og mannlige damefrisører, private

bad og private friluftsbad, private sykehus og sanatorier, private massasjeer, private sykepleiere og sykepleiersker, skjønnhetspleie, manicure og pedicureforretninger, vaskerier og strykerier som ikke kommer inn under kjemisk industri, o. s. v. Arbeiderne innen disse brancher utgjør flere tusen, og hører naturlig hjemme i et eget forbund.

Arthur J. Olsen: De som hørte Volans innlegg i går måtte for $\frac{3}{4}$ vedkommende få inntrykk av at det var alvor, men i konklusjonen fikk man et annet syn. Og de innlegg som forbundenes representanter har gitt gir også uttrykk for at det skal være som det er. Men medlemmene ute i distriktene har diskutert dette. Det har ofte vært slik at vi ikke har fått arbeiderne organisert i Landsorganisasjonen på grunn av disse stridigheter. Vi hadde et tilfelle hvor 2 forbund kom i hårene på hverandre om hvem av dem som skulde ha medlemmene. Det gikk 1 år før de blev enige; men da var den situasjon gått fra oss. Vi vet at forholdene er rotet som de er. Og det er faktisk ikke gitt noen opplysninger om disse ting ute blandt medlemmene. Jeg er selvfølgelig enig i at forslagene oversendes redaksjonskomitéen; men vi må få en klar bestemmelse så det ikke er nogen tvil denger.

En anmodning fra de arbeidsløses aksjonsutvalg i Oslo.

Ordstyreren: Her foreligger en anmodning fra de arbeidsløses aksjonsutvalg i Oslo om foretrøde for kongressen ved en deputasjon.

En *taler* (navnet ikke oppfattet) foreslo at deputasjonen blev gitt adgang. — Det blev vedtatt.

Kristoffer Jakopsen: Under dagsordenens behandling av de arbeiderfiendtlige lover blev det brukt ordet bikjer. Jeg vil ikke bruke det om forbundenes tillitsmenn, men jeg får inntrykk av at her slåss man om bein. Medlemmene har engang ved uravstemning uttalt sig om organisasjonsformen og da blev det med 5 500 stemmers overvekt vedtatt at organisasjonen skulde bygges på lokale samorganisasjoner. Nu vel, vi har industriforbundsformen og man må lojalt bøie sig for den så lenge vi har det.

Bjarne Johansen: Når jeg forlangte ordet så gjelder det forslaget på side 26 om overførelse av kalosjefabrikkene til Skotøiarbeiderforbundet. Organisasjonsutvalget kan ikke ha noget rede på fremstillingen av de produkter disse bedrifter arbeider med. Det er en kjemisk prosess. Organisasjonen på Askim er en ny organisasjon og det har lykket oss å få organisasjonsprocenten op til 100 pct., men dermed er det ikke gitt at man er så sterke. De fleste er unge mennesker. En overførelse til Skotøiarbeiderforbundet hvor kontingenten er større vil lett komme til å få betydning. Det skulde for så vidt ikke ha nogen reel betydning, hvis man var veltrenet i organisasjonen. Men slik som det er, vil forholdet bli at vi mister 50 pct. av det vi nn har. Og det skulde vel ikke være meningen å bryte istykker det vi har oparbeidet? Hvis Gundersen tok sig en tur til Askim så vilde også han bli overbevist om at det er en kjemisk prosess. Jeg vil anbefale Torkildsens forslag.

Bernt Myrhol: Vi må holde industrilinjén, ikke minst for arbeidernes skyld. Ved sporveiene i Bergen, Trondhjem og Oslo har vi to likestilte organisasjoner. For trafikkavdelingen og for verksted- og baneavdelingen. Men de står i samme forbund. Jeg vil opta Oslo Sporveisbetjenings forslag sålydende: «Under henvisning til fagkongressens vedtak i 1923 og de senere fattede kongress- og landsmøtebeslutninger vedrørende ovennevnte spørsmål, pålegger kongressen sekretariatet sammen med fagforbundene å utvirke at de fattede beslutninger vedrørende odganisasjonsformene for alvor blir satt ut i livet. Dette gjelder først og fremst kongressens beslutning i 1923, punkt 1, sålydende:

Grunnlaget for fagorganisasjonens oppbygning skal være arbeidsplassen.»

Ved sporveiene i Oslo, Bergen og Trondheim står bedriftens arbeidere organisasjonsmessig sett delt i to grupper. Den ene gruppe består av trafikk- og vaskebetjening, den annen av verksted- og banebetjening. Begge grupper ved ovennevnte bedrifter tilhører samme arbeidsplass og henhørende under samme administrasjon. I organisasjonsmessig henseende står begge grupper tilsluttet samme fagforbund. Her er det formentlig kan fordommer og konservatisme som stiller sig i veien for en sammenslutning av samtlige arbeidere ved de respektive sporveisbedrifter som ellers skulde synes helt oplagt.

30 talere og strek settes.

Ivar H. Leverås: Jeg vil opta forslaget på side 13 i dagsordenen fra foreningene i Sauda. (Forslaget er medtatt i debattens begynnelse.) Selv om det forslag Saudaforeningene har innsendt kan møtes med mangè innvendinger så er det saker som sekretariatet må behandle og som tar sikte på å sikre organisasjonen. Med hensyn til forsikringskassen er det uheldig at organisasjonen har så forskjellige bestemmelser her. Derfor bør man få det overført til et selskap så man får det felles for alle organisasjonens medlemmer. Hvor man enn vender sig idag så møtes man av lovene og medlemmene spør ofte om hvad de skal med medlemsboka når de ikke engang kan få ta de mest soleklare aksjoner.

Martin Strømmen: Som medlem av organisasjonsutvalget kan jeg i det vesentlige slutte mig til Volan. De saker som var oppe i 1931 var så mange at kongressen derfor nedsatte dette utvalg. Denne innstilling er omfattende og vi var opmerksom på at det vilde være adskillig å si til den. Men vi har tatt alvorlig på saken. Det har imidlertid ikke vært vist god vilje til å følge kongressens beslutning av 1923. Vi hører her nu at fagforbundstillitsmennene står op og sier at nu skal de forhandle sig vekk fra tvistene; men det tror jeg ikke går. Med hensyn til barbererne så tror jeg ikke de klarer sig alene. For barbersvendenes vedkommende i Trondheim så har de sagt at skal de tilslutte sig et annet forbund så må det være Kommuneforbundet. Med hensyn til veiarbeiderne så er de enten knyttet til kommunen eller til fylket. Det forhold vi nu har, har vist sig uheldig ved en kommunekonflikt. Jeg vil videre støtte Forbords forslag. Jeg fremsatte også i organisasjonsut-

valget det prinsipielle forslag om sammenslutning av Transportarbeiderforbundet og Handels- og Kontor, men jeg frafalt det, idet man var enige om at lagerfolkene ved engrossvirksomheter skulde stå i Transport og lagerfolkene ved detaljforretningene i Handels- og Kontor.

Johan Lundsholt: Når kongressen i 1923 fastslo industriforbund så var det ikke meningen å låse det fast slik at man ikke kom videre. Nu har man hatt anledning til å se forholdene og hvordan det har oppstått stridigheter. Det var meningen at vi skulde komme frem til mer klassemessige organisasjoner som bedre varetok arbeiderklassens interesser. Fagopposisjonen av 1911 hadde meget klare retningslinjer og de seiret i 1923. Men har de glemt de kampsignaler man dengang hadde? Ja, de har det. Det ser ut til at både Tranmæl og de andre har glemt det. Den merkantile utvikling vil bringe nye stridigheter. Det vil således ikke bli bedre fremover. Selv om det ikke er fremkommet noget forslag så vil jeg henstille til sekretariatet å utrede spørsmålet om en mer hensiktsmessig organisasjon, bygget op på klasseorganisasjoner i distriktene.

Rob. Lund: Denne sak er jo ikke ny. Vi har jo hatt den oppe i mange år. Og i 1923 fikk vi etter 9-mannskomiteéns forslag industriforbundsformen. Jeg mener den er riktig. Men når vi ser at den ikke går, så må vi innrømme at beslutningen var forhastet. Vi skal som Ole O. Lian sa la livet selv utvikle organisasjonen. Vi skal være varsomme og ikke gå for hurtig. Er Bygningsarbeiderforbundet blitt sterkere ved at Murerne er gått ut? Nei, det er nok ingen som kan si det. Og hvad jernbanefolkene angår mener jeg det er uheldig og uriktig å gå til beslutninger som kan føre til at vi blir satt utenfor.

Arthur Ruud: Denne organisasjonsutvalgets utredning og forslag berører også oss. Stillingen er den at det innen vårt forbund — Telegraf og Telefon — er svært lite aktuelt en sammenslutning med postfolkene. Vi har organisert de underordnede grupper i telegrafetaten. Men ved siden derav har vi også telefonen og de er ikke bare ved staten, men også ved private. 158 telefonanlegg er statens, 324 er på private hender. Ved siden herav har vi også andre fast ansatte tjenestemenn og dagarbeidere for hvem vi har opprettet tariffen. Disse har absolutt ingen berøring med postfolkene. Derfor er en slik sammenslutning ikke aktuell. Strøm har foreslått at hvis postverket og telegrafverket slåes sammen da å forhandle om en sammenslutning av organisasjonene. Det har vi intet imot. Men det er uriktig å tvinge organisasjonene sammen. Det kan føre til at forbundene forlater Landsorganisasjonen og det er ikke av det gode for arbeiderklassen i Norge. Med hensyn til Lokomotivmannsforbundet så mener jeg det ikke er riktig å tvinge det inn i Jernbaneforbundet. Men at man får et kartell, hvor man kan samarbeide.

Ludv. Buland: Jeg må innskrenke mig til det spørsmål som interesserer mig nemlig statstjenestemennene. Der må vi bygge vår organisasjon slik som de øvrige arbeidere har gjort det ved å bygge fra arbeidsplassen av. Og ikke ikke fra toppen av. Da er jeg uenig med min venn Narvestad. Innen jernbanen har vi for tiden 3 forbund. Kontorpersonalet med 1300, Lokomotivmannsforbundet med 1500 og Jern-

baneforbundet med litt over 7000 medlemmer. Vi har sagt at forutsetningene for å bli optatt i en høiere organisasjonsenhet er at man står i sin felles organisasjon slik at man ikke sliter sønder og sammen det som er oppbygget. Det er på følgende organisasjonsutvalget bygger når det gjelder statstjenestemennene: «Organisasjonsutvalget foreslår for kongressen at den godkjenner som fremtidig organisasjonsform for statstjenestemenn at der organiseres et forbund for hver etat, med adgang til å slutte mindre eller beslektede etatsorganisasjoner sammen til et forbund. I Landsorganisasjonen er det nu organisert 4 forbund av statstjenestemenn, nemlig: Norsk Jernbaneforbund, Norsk Lokomotivmannsforbund, Norsk Postforbund og Norsk Telegraf- og Telefonforbund.

Organisasjonsutvalget foreslår at der for jernbaneetaten opprettes et fellesforbund av Norsk Jernbaneforbund, Norsk Lokomotivmannsforbund og Jernbanenes Kontorpersonales Forbund (det siste står utenfor Landsorganisasjonen). Under ledelse av sekretariatet er det ført forhandlinger om en sammenslutning av disse tre forbund. Saken skal behandles i de respektive organisasjoner.» Da er det ikke nødvendig å få det tillegg som O. L. Strøm foreslår. Jernbaneforbundet har gjort alt for å få en sammenslutning av de interesserte forbund. Når det gjelder forholdene i sin almindelighet så har jeg fått et levende inntrykk av at det ikke bare er nødvendig å treffe beslutninger; men at når de er tatt at det da også er lov. Vi har sett at forbund etterpå sier at det ikke passer dem. Man er dermed med og bortelimerer det som må være organisasjonens første bud. Når avgjørelsene er fattet er det lov og da må de forbund settes utenfor som ikke respekterer det.

Rasmus Rasmussen: Jeg vil ha sagt fra at jeg er prinsipielt uenig i industriforbundsformen. Min mening er at vi skal bygge på fagforeningene, forbund og Landsorganisasjonen. Vi har imidlertid beslutning om industriforbundsformen og vi har gått inn for den. Vi mener nemlig at når det er besluttet så er det lov. Men vi ser hvad der gjøres. Hvis ledelsen imidlertid hadde gått inn for dette så vilde vi ikke hatt alle disse stridigheter. Forslaget om sammenslutning blev forkastet av Kjøttindustriarbeiderforbundet med et lite flertall — 36 stemmer og det var på grunn av en enkelt gruppes fagstolthet. Og bakerne. De vilde ikke. Da vi så spurte om N. N. N. skulde gå op i Bakerforbundet så trakk man på skuldrene. Ja kunde de få møllene, margarinfabrikkene o. s. v. så kunde de ta de. Rive istykker altså. Her er en haug med forslag og det ser ut til at mange går på gummisåler. Men nu forlanger vi disiplin og at beslutningene følges.

Oskar Lauritzen: Det vil virke skadelig å rive op det organisasjonsforhold vi nu har ved Askim. Foreningen protesterer mot det.

Tallak Flaten: Jeg kan være enig med Rasmussen i at hvis ledelsen hadde gått aktivt inn for beslutningen av 1923 så hadde vi ikke hatt disse forhold. Man talte om selvbestemmelsesrett. Men det har Formerforbundet hatt i 11 år uten å gjøre noget. Jeg vil ikke si at ikke Jern- og Metallarbeiderforbundet har gjort hvad gjøres kan. Jeg må anbefale at de to siste punkter i punkt 2 utgår. Jeg er nemlig ikke så sikker på at det ikke vil virke oprivende hvis man har det med.

Hans Fladby: Jeg er enig med dem som sier at det er av betydning at Handel- og Kontorfunksjonærene er kommet med. Men da er det også riktig å utdype det slik at de står enda sterkere overfor arbeidsgiverne. Derfor har vi stilt det forslag som er fremlagt. Det går anstendigvis ikke an å slåss om medlemmene. Når Birkeland spør hvorfor vi ikke har søkt å organisere handel- og kontorfunksjonærene så er det to grunner herfor. For det første fordi disse mener å være noget annet enn almindelige lønsslaver. Vi hadde et handelsforbund i sin tid; men da det var bygget på arbeidere så fikk vi ikke handels- og kontorfunksjonærene med. Dertil kom at de fant kontingenten for høi. Imidlertid hadde vi et par avdelinger og de gav vi over til Handels- og Kontorfunksjonærene. Nu vil de ha mere. Nu vil de også ha kropsarbeiderne. Nu er de gode nok. Vi har ikke sagt noget om når sammenslutning skal finne sted. Derfor har vi vært så elastiske å si at vi må komme sammen til forhandlinger.

Olaf Bruås frafalt.

Hans Eriksen: Vi innbyr kongressen til å fatte følgende beslutning:

«Kongressen har intet å innvende mot at Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, Norsk Høvleriarbeiderforbund og fløterforeningene innen Norsk Papirindustriarbeiderforbund sammensluttet enten helt eller delvis hvis N. S. L. F. og N. H. F. blir enige om det.

Sammenslutningsspørsmålet skal forelegges sekretariatet, eventuelt representantskapet til endelig godkjennelse, før nogen form for organisatorisk sammenslutning kan finne sted.»

Som de hører ber vi ikke om noget annet enn at hvis de 2 forbund i perioden blir enige om en sammenslutning så skal det kunde skje hvis det blir endelig vedtatt av sekretariatet eventuelt representantskapet. Jeg går ut fra at sekretariatet enstemmig kan gi sin tilslutning hertil. Når det er lagt så stor vekt på de tvister som har vært mellom forbundene, så glemmer man at dette har sin årsak i den store arbeidsløshet.

P. H. Vestad: Jeg kan stort sett understreke hvad Strømmen sa. Jeg mente også at når kongressen beslutter en ting, så måtte man gjennomføre det. Jeg kan også stort sett være enig i organisasjonsutvalgets innstilling. Jeg tok mine reservasjoner bl. a. om veivokterne og Kommuneforbundet. Med hensyn til gartnerarbeiderne og landarbeiderne, så står det på side 27:

Det spørsmål som er oversendt fra Skog- og Landarbeiderforbundet om organisering av et selvstendig forbund for landarbeiderne og gartnerarbeiderne, finner organisasjonsutvalget ikke å kunne anbefale. Det vilde være umulig i en overskuelig fremtid å få en organisasjonsbasis for gartnerarbeidere og landarbeidere i et selvstendig forbund med økonomisk evne til å kunne administrere sig selv og løse de opgaver som foreligger for ivaretagelse av disse arbeideres lønns- og arbeidsvilkår og øvrige interesser. I denne forbindelse må organisasjonsutvalget peke på at Landsorganisasjonen har hatt store utgifter for utviklingen av Skog- og Landarbeiderforbundet. Skal man dessuten organisere et nytt forbund av arbeidere, hvis økonomiske evne til dels ligger

dårligere an enn forholdet for hovedgruppen i Skog- og Landarbeiderforbundet, må man regne med betydelige ekstraomkostninger for Landsorganisasjonen.

Spørsmålet landarbeiderne og gartneriarbeiderne er ikke aktuelt lenger. 90 pct. av våre medlemmer er skogs- og fløtningsarbeidere. Det som foregår her i landet er det motsatte av hvad vi har i Sverige. 70 pct. av den sagbruksvirksomhet vi har er flyttet ut på landsbygden. Derfor vil en sammenslutning med Høvleriarbeiderforbundet ha betydning for styrkelse av vår organisasjon.

Debatten avbrytes og forslagene sendes organisasjonsutvalget som forsterkes med 2 representanter.

26 talere var fremdeles inntegnet.

Ordstyreren foreslo at kongressen valgte organisasjonsutvalget til redaksjonskomité under denne sak, nemlig følgende: A. E. Gundersen, Kristian Hansen, Torbjørn Henriksen, Erling Kiil, Ole A. Kiste, Josef Larsson, Halvard Olsen, Martin Strømmen og Elias Volan.

Rob. Lund foreslo at O. L. Strøm tiltrådte utvalget under denne sak.

Olaf Sletten foreslo at Johs. M. P. Ødegaard tiltrådte utvalget.

Ivar H. Leveraas forslo at saken sendtes kongressens redaksjonskomité.

Konrad Karlsen foreslo at valgkomiteen opnevnte en ny redaksjonskomité til denne saks behandling.

Votering: Ordstyrerens forslag blev vedtatt mot nogen få stemmer. — Enstemmig besluttet at Johs. M. P. Ødegaard og O. L. Strøm tiltrådte utvalget.

Besluttet hermed å avbryte debatten om denne sak.

De arbeidsløse i Oslo.

Ordstyreren bragte nu på bane spørsmålet om den tidligere beslutning i anledning de arbeidsløse var så å forstå, at deputasjonen skulde få adgang til selve kongressen.

Fritz Cederstam: Jeg hadde ventet at dirigenten da denne henvendelse var oppe, hadde oplyst nærmere om hvad det gjaldt. Her gjelder det et såkalt «massemøte» av 65 arbeidsløse. Er det så at denne deputasjon skal få foretrede, så må også vi anmelde en deputasjon fra De Arbeidsløses Forening.

Nils Hansen (ordstyrer under denne sak): Jeg kjente ikke til hvad de arbeidsløses aksjonsutvalg var; da jeg fikk henvendelsen opbragt på dirigentenes bord.

Ordstyreren: Efter dette må vi vel omgjøre beslutningen og annullere den?

Halvor Sørum: Jeg er enig i at også den annen arbeidsløses forening får adgang.

Fritz Dehlin: Uansett hvilken politisk opfatning, så vil det være uheldig å avvise de arbeidsløse. Derfor bør begge få adgang.

Votering: Besluttet å oprettholde den tidligere beslutning og at de arbeidsløses deputasjon får være til stede under behandlingen av spørsmålene om organisering av de arbeidsløse og ungdommen.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet lørdag 1 desember.

Ordstyrer: *Oscar Torp.*

Protokollen fra formiddagsmøtet blev referert og godkjent med en bemerkning av Ivar H. Leveraas, om at han hadde optatt forslaget fra Saudaforeningene på side 13 i dagsorden.

Fortsatt behandling av de internasjonale forbindelser og det skandinaviske samarbeide.

Man fortsatte så behandlingen av dagsordens punkt 4: *De internasjonale forbindelser og det skandinaviske samarbeide.* Redaksjonskomiteens innstilling forelå mangfoldiggjort og omdelt til representantene.

Sekretariatets innstilling romertall I oprettholdes av redaksjonskomiteen således:

Kongressen gir sin tilslutning til at arbeidet fortsettes for å få det best mulig samarbeide mellom de nordiske lands arbeiderbevegelse.

Særlig må det tas sikte på å få etablert et fast samarbeide under større konfliktsituasjoner og til behandling av viktige spørsmål for arbeiderklassen.

Av slike spørsmål kan nevnes kampen mot fascisme, nazisme og krigsfare, kampen mot arbeidsløsheten og den økonomiske krise, og for gjennomførelse av en kortere arbeidstid med hevelse av arbeidernes lønns- og levestandard.

Et økonomisk og sosialt samarbeide som omfatter den samlede arbeiderbevegelse, vil også være av den aller største praktiske betydning for det arbeidende folk i de nordiske land.

Redaksjonskomitéens enstemmige innstilling til romertall II.

Fra kongressens redaksjonskomité forelå videre følgende enstemmige innstilling i stedet for sekretariatets forslag til romertall II:

I anledning av de internasjonale faglige spørsmål vil kongressen uttale:

De organiserte arbeidere verden over er besjelet av ønsket om å overvinne splittelsen og nå frem til organisatorisk samling. Som stillingen nu ligger an, er det også en livsbetingelse for den internasjonale arbeiderbevegelse å nå frem til en slik samling.

Kongressen oppfordrer det kommende sekretariat om å sette sig i forbindelse med Internasjonale for å bringe på det rene mulighetene for en internasjonal faglig samling. Arbeidernes faglige Landsorganisasjon på sin side er rede til å yde enhver bistand som måtte ønskes for å fremme dette formål.

Faglig samling vil også skape grunnlag for *politisk* samling, slik at arbeiderklassen kan bli stående på felles linje i kampen mot reaksjon og fascisme og for sine dagsinteresser og sine mål.

Landsorganisasjonen har på de siste kongresser gitt uttrykk for at den ønsker å medvirke til en slik organisatorisk samling på klassekampens grunn. I flukt med disse beslutninger gir kongressen sekretariatet i oppdrag å støtte ethvert initiativ som har til hensikt å hitføre faglig samling.

Under henvisning til denne opfatning beslutter kongressen:

«Sekretariatet bemyndiges til så snart situasjonen er mere avklart — om mulig i løpet av 1935 — å foreta uravstemning om de internasjonale forbindelser. Sekretariatets innstilling skal ledsages av en utredning om de internasjonale organisasjonsforhold.»

Halvor Sørum: Våre gjester fortalte oss at Amsterdaminternasjonalen vilde samarbeide med oss uten å stille direktiver. Det er noget nytt for oss. Vi kjenner til at det tidligere er stilt betingelser overfor R. F. I. Nu, hvis disse uttalelser fra våre gjester betyr noget, så understreker det riktigheten av at vi skulde være nærmere en samling enn tidligere, hvis vi tar et klart standpunkt. Når det gjelder autonomi og frihet, så har vi ikke tidligere hatt handlefrihet. Man har søkt å øve diktatur overfor R. F. I. Nu har forholdet vært det at Amsterdaminternasjonalen intet har hatt å si overfor sine egne seksjoner. De har når det gjaldt aksjoner stilt sine seksjoner fritt. Vi har i vårt eget land eksempel på at når man streiker ved Malmbolaget i Norge, så arbeider man i Sverige. Det viser Amsterdams autonomi. Man merker intet til den Internasjonale. Men derimot merker man Den røde faglige Internasjonale. Schewenels sa at han ikke hadde merket noget til R. F. I., men den har dog større medlemstall enn Amsterdam-Internasjonalen. R. F. I. er godt kjent av landenes arbeiderklasser. Alle disse kjensgjerninger mener jeg bidrar til at den norske Landsorganisasjon må arbeide for internasjonal samling. Redaksjonskomiteens innstilling er også inne på dette; men det er gjort slik at det avgjørende blir hvilken ledelse A. F. L. får. Det er derfor nødvendig konkret å si ifrå. Jeg vil anbefale redaksjonskomiteens innstilling med følgende tillegg:

I henhold til R. F. I.s henvendelse til kongressen, beslutter denne:

Det kommende sekretariat pålegges straks å rette henvendelse til R. F. I. og I. G. B. om opprettelse av en internasjonal komité med det formål å istandbringe internasjonal faglig samling.

Det er nødvendig at det kommende sekretariat får spørsmålet mer konkret, så man kan gjøre noget positivt.

A. E. Gundersen opplyste at han ønsket å ha presisert og tilføid protokollen at han stemte mot redaksjonskomiteens innstilling i denne sak.

5 minutters taletid og strek.

O. L. Strøm: Nu ser det ut til at vi får debatten om igjen. Vi bør innskrenke debatten nu efter de mange innlegg vi tidligere har hatt i denne sak.

Ordstyreren: Jeg er enig i det.

5 minutters taletid og strek blev satt.

A. E. Gundersen: Ja godtfolk. Man kunde her istemme: Sorgen og gleden vandrer til hope. Dette som redaksjonskomiteen nu foreslår er en ny ørkenvandring. Det er mange nu som vil ha en avgjørelse av dette spørsmål. Her er gjort en stor og vesentlig forandring i den tidligere innstilling. Vi vil alle et godt skandinavisk samarbeide; men det forutsetter også et internasjonalt samarbeide. Jeg vil stemme mot forslaget fra organisasjonskomiteen, og flere enn mig vil gjøre det.

Einar Gerhardsen: Man måtte kunne forlange at man her så mer alvorlig på dette store og viktige spørsmål. Det er to yttergrupper her. Den ene som vil R. F. I. og den annen som alltid har holdt på Amsterdam-Internasjonalen. Men den alt overveiende opfatning er den at arbeiderne vil se å komme frem til en virkelig internasjonal samling. Personlig tror jeg at kommunistene i Russland har lært noget av den nuværende situasjon, og ut fra det mener jeg at man skal vise den velvilje som ligger i dette forslag. Derimot forstår jeg også meget godt at man kan stille sig skeptisk overfor alt det som kommer fra den kommunistiske internasjonale. Men de får nu en anledning til å vise alvoret i om de vil samarbeide. Jeg synes derfor at det forslag som foreligger fra redaksjonskomiteen er bra. Det er utarbeidet på samarbeide av de 4 forslag man hadde. Det vil også være uklokt av A. E. Gundersen å stemme imot. Ellers vil det kunde bli utlagt anderledes enn meningen er, når kommunistene stemmer for det. Man viser her Landsorganisasjonens gode vilje for å få istand en virkelig internasjonal samling.

Nils Hansen: Jeg skulde ønsket at forslaget så noget anderledes ut enn det gjør. Når det ikke er så, så tror jeg det kommer av at man ikke har drevet det nødvendige opplysningsarbeide. Vi skulde ønsket nu å kunne ta positivt standpunkt og i denne alvorlige situasjon komme våre hårdt betrente kamerater rundt i verden til undsetning. Russernes ærlige vilje! Jo jeg tror også det. Derfor er jeg enig i at man sender henvendelse fra Internasjonalene for å se om de virkelig har ærlige hensikter. Men jeg er redd for at vi lett kan bli en kasteball i den indre politiske kamp. Jeg hadde tenkt å stille et positivt forslag. Men her står det at man skal sende en utredning, og jeg vil si til sekretariatet: Vær nu med her og hjelp arbeiderklassen frem til en endelig løsning.

Ambrosius Olsen: Jeg vil erklære at det forslag som foreligger fra Rjukan har vi trukket tilbake, efter det forslag som redaksjonskomiteen nu kommer med. Det dekker ikke fullt ut det vi vil; men man må vise forståelse, og da må man gi efter. Derfor er det av stor betydning at det blir så enstemmig som mulig vedtatt. Det bedrøver mig at min gode venn A. E. Gundersen vil stemme mot, mens Sørum vil stemme for. På Rjukan har vi ikke hatt nogen kommunister. Vi har stått samlet både i den faglige og politiske bevegelse. Derfor har vi ikke hatt all

den strid som de har hatt andre steder. Derfor tror vi det nu ligger ærlighet bak hos russerne. Men skulde det vise sig at russerne fremdeles vil drive intrigespill, så faller ansvaret og dommen på dem. Viser det sig at russerne ikke vil samling, så vil vår stilling ikke være å ta feil av. Da vil vi gå dit hvor det er naturlig, til Amsterdam. Vi må også håpe at sekretariatet vil gjøre fortgang med denne sak.

Jul Hansen: Denne beslutning fra redaksjonskomiteen ser ut til å bli eustemmig. Vi kommunister vil stemme for det; for vi tror man mener det ærlig. Men vi mener at det må sies noget konkret til sekretariatet. Derfor vil jeg anbefale Sørums tillegg. Amsterdam-Internasjonalens årbok for 1934 viser et medlemstall på 18 millioner. Men herfra må trekkes Tyskland og Østerrike og da blir det 13 millioner igjen. R. F. I. har 18 millioner i Russland og 4 millioner medlemmer i andre land.

Birger Opsahl: Det forslag som er fremkommet fra redaksjonskomiteen betinger at sekretariatet virkelig må gå inn for dette, at man vil enhet, at man vil samling. Vil man det, så skal man heller ikke ha noget imot en slik komité til å forhandle med Internasjonale.

Flood-Engebreetsen: Det har gledet mig at man i redaksjonskomiteen har kunnet komme til et så vidt positivt forslag. Jeg sier positivt fordi det er det mest positive siden alle våre tidligere kongresser. At det skulde bety en ny ørkenvandring er mildest talt sludder. Det heter her at man pålegger og det heter videre at man skal medvirke til internasjonal samling. Det må være særinteresser man har, hvis man ikke kan slutte sig til dette. Etter alt å dømme skulde det være muligheter til stede nu for internasjonal samling. Det heter videre i konklusjonen: Sekretariatet bemyndiges til så snart situasjonen er mere avklaret — om mulig i løpet av 1935 — å foreta uravstemning om de internasjonale forbindelser. Jeg vil anbefale innstillingen vedtatt.

Nils Aune: Jeg har ikke før forlangt ordet her; men da jeg så den innstilling som nu blev fremlagt, så måtte jeg ta ordet. Vi har nu i så mange år drevet ute i åpent hav, at det skulde være på høi tid å komme til et klart standpunkt. Jeg har alltid vært medlem av D. N. A.; men jeg vil si at det som gjør dette forslag betenkelig er at det får støtte av kommunistene. De har sandelig ikke spart partiet eller Tranmæl når det gjaldt dette spørsmål. Kongressen hørte med særlig interesse på den svenske Landsorganisasjons formann. Hvis dere tror at de så lenge de står utenfor de to Internasjonaler vil spille nogen rolle, så tar dere storligen feil, sa han. Uten å ha tilhørt nogen retning, så må vi se å komme ned på fast grunn. Jeg må derfor bare beklage at ikke sekretariatmedlemmene har optatt sitt forslag. For dette her fra redaksjonskomiteen, det lar bare spørsmålet flyte videre. Til det nye sekretariat må vi iallfall henstille at det skandinaviske samarbeide vi har ikke må bli forkludret ved at man skal stille sig hensynsfull overfor visse radikale elementer i norsk fagbevegelse.

Karl Bottenvand: Dette er et av de viktigste spørsmål vi har. Det forslag redaksjonskomiteen fremsetter kan vedtas; men vi må også vedta Sørums forslag. Jeg vilde helst sett tilmeldelse til R. F. I., men

jeg tror ikke det er klokt for den faglige bevegelse. Det jeg tror har betydning er at man kommer sammen til ensartet forhold.

Anders Birkeland: Jeg trodde virkelig at vi nu skulde ha kommet ut av den internasjonale cellevirksomhet som vi har drevet. Jeg er enig med Aune og Johanson at det er sausebedrag at vi skal kunne spille meglerens rolle i denne store sak. Jeg synes vi nu kunde ha tatt standpunkt. Vi vet at fagforbundene står i sine internasjonale fagcentraler. Hvorfor går man ikke ut derfra? Nei, de forbindelser vil man ha, for der har man moralsk og økonomisk støtte. Jeg er tilbøielig til å si med sjømannen, at er dette buljong som serveres, så sandelig har jeg seilet i buljong over hele Atlanterhavet.

Martin Tranmæl: Det forbauser mig at Aune og Gundersen som var enige i sekretariatets innstilling, er imot her. Forskjellen er bare det at man stiller ledelsen friere ved at man skal få velge det beleilige øieblikk. Med hensyn til spørsmålet om å være megler, så gjelder det her en henvendelse til de to Internasjonaler om å tre sammen. Vi må ikke tro vi kan gjøre så meget i den anledning. Forbindelsen må skje direkte mellom Moskva og Paris. At vi har kunnet samarbeide disse forslag i redaksjonskomiteen er bra. Vi er tilsluttet våre faglige internasjonaler og det forplikter videre. Sørums forslag peker på «enhetsfront»-linjen. Det har vi aldri vært med på her i landet. Jeg vil anbefale å stemme forslaget ned, nettop fordi det i forslaget ligger skjult dette med den såkalte enhetsfront. Med hensyn til det skandinaviske samarbeide, skal vi ikke se bort fra at vi har vår frihet til å drive den agitasjon vi vil. Og endelig en mer personlig uttalelse: Jeg mener at hvis det ikke i løpet av neste år kan komme istand internasjonal samling, så må vi ta det naturlige skritt som følger av våre faglige internasjonaler som forbundene nu står i.

Votering i det skandinaviske og internasjonale spørsmål.

Votering: Sekretariatets innstilling, romertall I, blev enstemmig vedtatt. — Redaksjonskomitéens forslag til romertall II (de internasjonale forbindelser) blev vedtatt mot 7 stemmer. — Halvor Sørums forslag falt mot 49 stemmer.

Administrasjonsordningen ved Landsorganisasjonens kontor.

Sekretariatet foreslo:

«Sekretariatet foreslår at kongressen foruten de nu fast ansatte — den juridiske konsulent og den sekretærstilling som nu beklædes av Madsen, velges 4 fastlønnede tillitsmenn, nemlig formann, næstformann, kasserer og sekretær, hvorav de 3 skal være selvskrevne medlemmer av sekretariatet. Den fjerde blir personlig varamann for de 3 lønnede tillitsmenn, dog så at hvis mere enn en av disse er borte fra møtet, innkalles varamenn efter rekkefølge blandt de øvrige valgte varamenn.»

Hans Eriksen: Når jeg tar ordet til dette så er det fordi jeg vet at det har vært dissens i sekretariatet. Det har vært hevdet av en av de tidligere tillitsmenn at man kunde nøie sig med 3 mann. Jeg mener derfor at det må være nok hermed. Jeg har tidligere hørt at man endog vilde utvide de fastlønnedes antall.

5 minutters taletid blev vedtatt.

Konrad Nördahl: Det er ikke første gang dette er diskutert i sekretariatet. Allerede for lenge siden er det sagt fra av de valgte tillitsmenn at de trengte mer hjelp, og vi var enige om at der burde ansettes en 4de mann. Man hadde tenkt å velge denne på representantskapets møte i januar. Men da det var kongress i år mente man at det var riktigst at kongressen avgjorde det. Jeg vil anbefale at man velger 4 mann. Det er da meningen å skille ut viceformannen fra kassererhvervet.

Hans Eriksen foreslo:

«Der velges kun 3 fastlønnede tillitsmenn.»

Anders Birkeland: Ved å velge 4 mann i Landsorganisasjonens ledelse så mister i realiteten forbundene den første mann. Jeg vil foreslå:

«Kongressen velger 3 mann: Formann, viceformann og sekretær.

Den øvrige nødvendige arbeidshjelp bemyndiges sekretariatet å ansette.»

O. L. Strøm: Jeg er ikke uenig i at det i sekretariatet blir mer hjelp. Det er nu så spartansk utstyrt og med liten hjelp at der skal vi ikke knusle. Jeg er enig i 4 mann, men ikke som valgte tillitsmenn. Jeg mener at vi bare skal ha formann og viceformann valgt. eg vil foreslå:

«Der velges to fastlønnede tillitsmenn. Ved siden av disse ansettes to lønnede sekretærer.»

Martin Traummæl: Det synes å være en almindelig opfatning at Landsorganisasjonen bør få mere hjelp. Det er heller ikke riktig å ha for liten hjelp. Vi står overfor store og nye arbeidsoppgaver. Da er det er skjønsspørsmål hvordan man gjør dette. Men det er en betryggelse at alle de lønnede tillitsmenn velges.

Strek blev satt.

Ludv. Buland: Jeg er vel en av dem som har minst innsikt i Landsorganisasjonens kontors arbeide. Men jeg forstår iallfall at det er for liten arbeidshjelp. Det har vært sagt at det var rot på Landsorganisasjonens kontor, men det er ikke riktig. Sakene kan ha vært lite bearbeidet eller forberedt; men fra det og til å si rot er et langt skritt. Jeg er enig i at Landsorganisasjonen må ha mere hjelp, og la oss da ta den 4. mann. Det siste representantskap avslø formannens anmodning om mer hjelp. Jeg er også enig i at den 4. mann velges av kongressen. De skal stå likt overfor kongressen med sitt ansvar. Jeg vil også bestemt advare mot at kassereren skal stå til ansvar for sekretariatet og ikke overfor kongressen.

Einar Hermansen: Man forstår straks logikken i dette at det bare skal velges 2. Kongressen må beslutte at alle 4 velges. Jeg vil anbefale det.

Ingvald Olsen: Min erfaring er den at man skal ikke spare på arbeidshjelp. Imidlertid er jeg enig med Strøm at man bare velger de to. Jeg tror nemlig ikke vi hadde vært oppe i det forhold vi hadde her tirsdag, hvis vi hadde hatt det slik. Jeg er også enig i at man ansetter kassereren. Det er en heldigere ordning.

O. L. Strøm: Når jeg optok mitt forslag var det ikke bare for kongressens skyld; men også for forholdet inne på sekretariatets kontor. Får vi 4 valgte så vil de komme til å spille for stor rolle. Det blir næsten et halvt sekretariat.

Hans Eriksen: Forholdet på Landsorganisasjonens kontor idag er at vi har fått en helt ny mann; idet Madsen gikk over fra å være kasserer til å bli sekretær. Vi må ha det slik. Jeg er også enig i at hvis arbeidsmengden blir for stor må sekretariatet få ansette den hjelp som er nødvendig.

Torbjørn Henriksen: Jeg kan innrømme at jeg kunde ha brukt et annet ord enn rot. Men det forbauser mig at det er de sekretariatsmedlemmer som mener at det er nok hjelp. Vi har hatt eksempler på at sakene ikke har fått den forberedelse som de burde ha. Og det er ikke Landsorganisasjonen tjent med. Det er så mange ting som kunde nevnes i denne forbindelse og vi står overfor nye arbeidsoppgaver som organiseringen av de arbeidsløse. Jeg minner også om organisasjonsformene, grensetvister etc. Vil man ha utført arbeidsoppgavene må man ha minst 4 tillitsmenn. Dette med bemyndigelse til sekretariatet er jo et skjønns-spørsmål. Men vi har alltid vært enige om å velge våre tillitsmenn, og det tror jeg er riktigst. Slik at de kan stå til ansvar for kongressen.

Erling Küll: Jeg er enig i 4 og jeg tror også kongressen er det. Men å ville gjøre nogen av disse til funksjonærer synes jeg ikke er riktig. De bør alle stå til ansvar for kongressen. Ved sekretariatets forslag punkt 2, vil man forskyve forbundenes innflytelse på sakene.

O. L. Strøm tok sitt forslag tilbake.

Votering: Ved alternativ votering mellom sekretariatets og Anders Birkelands og Hans Eriksens forslag blev sekretariatets forslag vedtatt med stort flertall.

Eftergivelse av lån.

Fra valg- og budgettkomiteén forelå følgende forslag i anledning innsendte ansøkninger om ettergivelse av lån:

Søknaden fra *Norsk Stenindustriarbeiderforbund* og *Norsk Papirindustriarbeiderforbund* om ettergivelse av lån innvilges.

Lånene er på kr. 108 688.72 for Stenindustriarbeiderforbundet og kr. 195 627.00 for Papirindustriarbeiderforbundet. Lånene er gitt på grunn av konfliktenes egenart, og komiteén anbefaler disse innvilget uten konsekvenser for fremtiden.

Søknaden fra *Norsk Beklædningsarbeiderforbund* om ettergivelse av lån stort kr. 15 000.00, innstiller komiteén at dette lån ikke eftergis.

Ad Eftergivelse av ekstrakontingent.

Søknaden fra *Norsk Høvleriarbeiderforbund* om eftergivelse av ekstrakontingenten for årene 1931 og 1932, stor kr. 57 772.50, innstiller komitéen at søknaden ikke innvilges.

Konrad Nordahl: Når det gjelder spørsmålet om eftergivelse av lån til Stenindustriarbeiderforbundet så mente vi i sekretariatet at dette måtte hovedorganisasjonen betale. Med hensyn til Papirindustriarbeiderforbundet så måtte det ta en kamp til støtte for skogsarbeiderne, og vi er enige i at på grunn av de spesielle forhold må det beløp innvilges. Med hensyn til Beklædningsarbeiderforbundet så gjelder det direkte lån. Mange forbund måtte efter 1931 gå til å låne, innenlands som utenlands. Derfor har vi ikke kunnet innvilge dette andragende. Heller ikke Høvleriarbeiderforbundets ansøking om eftergivelse av ekstrakontingent kan anbefales. De får heller få utsettelse til de klarer å betale den.

Votering: Valg- og budgettkomitéens innstilling blev vedtatt enstemmig med undtagelse av at innstillingen for Beklædningsforbundets vedkommende blev vedtatt mot 9 stemmer og for Høvleriarbeiderforbundet mot 5 stemmer.

Norsk Treindustriarbeiderforbunds forslag om agitasjon på Vestlandet.

I anledning forslaget fra Norsk Treindustriarbeiderforbund (tidligere gjengitt i protokollen) om agitasjon på Vestlandet foreslo valg- og budgettkomitéen:

«Komitéen foreslår dette oversendt det nye sekretariat idet kongressen pålegger sekretariatet å vise forslaget størst mulig oppmerksomhet.»

Votering: Komitéens innstilling blev enstemmig vedtatt.

Punkt 3: Grensetvister.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 3 b: *Grensetvister*. *Ordstyrelsen* meddelte at efter tidligere beslutning skal også veiarbeidernes organisasjonsforhold behandles under dette punkt.

Fra *Norsk Bygningsarbeiderforbund* forelå:

«Norsk Bygningsarbeiderforbund tillater sig å innanke for kongressen den avgjørelse sekretariatet i møte 7 oktober 1931 fattet efter innstilling fra tvistenevnden, og som representantskapet godkjente i møte 20 mai 1932, i anledning den daværende tvist mellem Norsk Kommuneforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund angående rørleggerne ved Oslo kommunale boligbygg.

Den avsatte kjennelse gikk ut på:

«Samtlige rørleggere ansatt ved Oslo kommunale Rørleggerverksted blir å overføre til Norsk Kommuneforbund fra 1 oktober 1931.

Twisten om opmåling av akkorder bortfaller, idet alle opmålinger av akkorder må bli å foreta på den måte som den organisasjon bestemmer, som har medlemmene.»

Denne avgjørelse har virket til stor skade for vårt forbund i den forløpne tid, idet det har vist sig at den kommunale rørleggervirksomhet virker trykkende på de øvrige rørleggeres lønninger. Det kommunale rørleggerverksteder utfører nemlig ikke bare rørleggerarbeide i de kommunale bygninger, men det påtar sig også varme-, sanitær- og gassanlegg i private bygninger i konkurranse med de private mestere, således at det undergraver de øvrige rørleggeres lønnsnivå, idet de undlater å praktisere den mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og arbeidsgiverne gjeldende akkordtariff, hvorved de økonomiske fordeler rørleggerne tilkjempet sig i kraft av nevnte akkordtariff, senkes.

Norsk Bygningsarbeiderforbund kan ikke anerkjenne at den plassering av rørleggerens medlemsskap som tvistenevnden, sekretariatet og representantskapets beslutning innebærer, er i overensstemmelse med industriforbundsformen, men må ansees som et brudd på Landsorganisasjonens kongress' tidligere beslutning om industriforbund.

Skal Landsorganisasjonen ta konsekvensen av denne sekretariatsbeslutning, må resultatet bli at samtlige bygningsarbeidere som er beskjeftiget ved kommunale bygg skal overføres til Kommuneforbundet.

For ytterligere å klarlegge stillingen, finner vi å måtte gjøre oppmerksom på at det ikke gjelder hvilken bedrift som har arbeidet til utførelse. Det at kommunen opprettet et rørleggerverksted eller en annen bedrift innen Bygningsarbeiderforbundets virkeområde, gir ikke Kommuneforbundet eller sekretariatet rett til å kreve at de arbeidere som er beskjeftiget ved disse kommunale bedrifter, skal overføres til Kommuneforbundet når deres arbeidsfelt er henført til Bygningsarbeiderforbundets virkeområde.

Norsk Bygningsarbeiderforbund tillater sig i den anledning å fremme følgende forslag til kongressen:

1. Sekretariatets og representantskapets avgjørelse i tvisten mellom Norsk Kommuneforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund angående rørleggerne ved Oslo kommunale boligbygg, annulleres.
2. Samtlige rørleggere som er ansatt ved Oslo kommunale Rørleggerverksted, og som utfører bygningsarbeide, overføres til Norsk Bygningsarbeiderforbund innen 1 januar 1935.

Overenskomstforholdet for alt rørleggerarbeide så som varme-, gass- og sanitæranlegg i nye eller gamle bygninger, private eller kommunale eiendommer og reparasjoner av den slags anlegg, skal henhøre under Norsk Bygningsarbeiderforbund, og opmåling av akkorder blir å foreta på den måte Norsk Bygningsarbeiderforbund bestemmer.

3. Kongressen fastslår at samtlige arbeidere som er beskjeftiget innen bygningsindustrien og arbeider på nybygg eller utfører reparasjonsarbeider i eldre bygninger, skal ha sitt medlemsskap i tilslutning til N. B. F.

Undtatt herfra er bygningsarbeidere som er ansatt som reparatører ved industrielle bedrifter såsom papir-, cellulose-, nærings-

og nydelsesmiddelfabrikker, kjemiske bedrifter, sykehus m. v. Disse arbeidere skal stå tilsluttet det forbund vedkommende bedrift sorterer under, men de har kun anledning til å utføre reparasjonsarbeider innen bedriftens eget område.

Dog skal der ved opprettelse av overenskomster for disse forbunds vedkommende sørges for at de lønns- og arbeidsbetingelser som er gjort gjeldende for bygningsarbeiderne på stedet, også blir gjeldende for omhandlede reparatører.

Alt nytt bygningsarbeide innen disse bedrifters område og reparasjons- og nyanleggsarbeide ved disse bedrifter eller fabrikkers arbeiderboliger eller mulige andre bygninger som ligger utenfor den egentlige bedrifts inngjerdede område, henhører under N. B. F. og de overenskomster som er gjeldende for bygningsindustrien på angjeldende sted.

Den tekniske utvikling og rasjonalisering har medført at der innen de forskjellige industrier anvendes nye metoder og materiell som erstatter det tidligere anvendte. Dette har ført til at der på arbeidsplassene oppstår strid om hvem som har retten til utførelse av de forskjellige arbeider som kommer inn under de nye oppfinnelser m. v. Det forekommer også at en industris arbeidere rykker inn på en annen industris område, hvorved det oppstår brytninger arbeiderne imellem.

Det er også forekommet at arbeidsgiverne overfører arbeide fra den industri den hører inn under, til den annen, for på den måte å skaffe sig billigere arbeidskraft.

Dette må der skje en endring i. Vi vil i den anledning foreslå at kongressen vedtar følgende:

«Den nuværende tvistenevnd opheves. Ved eventuelle tvister oppnevner de interesserte forbund som tvisten omfatter, hver 2 representanter som igjen velger en opmann. Hvis enighet ikke opnåes om opmann, blir denne å velge av sekretariatet.

Valg finer sted for hver forekommende sak.

Den kjennelse de oppnevnte tvistenevnder avsier, er bindende for begge parter.»

Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Organisasjonsutvalgets innstilling.

Fra *organisasjonsutvalget* forelå:

Efter beslutningen i 1923 om overgang fra fag- til industriforbund har sekretariatet og representantskapet behandlet og fattet beslutninger i en rekke tvister mellom forbundene angående deres organisasjonsmessige områder. — Stort sett kan man nu si at grenselinjene er trukket op. Men det vil ofte oppstå meningsforskjell om hvilket forbund arbeiderne ved en ny bedrift skal stå tilsluttet eller om der skal skje overføring av medlemsskapet, hvis en bedrift går over til å fremstille produkter som finner annen anvendelse enn bedriftens tidligere produksjon.

Til å løse den slags tvister må kongressen som tidligere velge en tvistenevnd som forbereder sakene for sekretariatet.

Kongressen må imidlertid bestemme organisasjonsområdet for de forbund, hvor der foreligger vesentlig uenighet og hvor forbundene har ønsket kongressens avgjørelse i grensetvister.

Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

I kongressperioden har der foreligget tvister om organisasjonsområdet for Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund. Således har Centralforeningen for Boktrykkere krevet rett til å organisere personalet ved avisekspedisjonene. Kartellet for næringsindustrien har stillet krav om at funksjonærene ved de forskjellige bedrifter skal organiseres sammen med bedriftenes øvrige arbeidere. Kjemisk Industriarbeiderforbund har krevet laborantene ved Norsk Hydro overført til sitt forbund. Men de fleste vanskeligheter er dog forekommet ved fastsettelsen av organisasjonsområdet mellom Transportarbeiderforbundet og Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund. Tvistene mellom de to forbund har dreiet sig om hvilket forbund som skulde ha rett til å organisere betjeningen ved lagrene, og viserguttene.

Kongressen i 1923 besluttet at kjørere, chauffører, lager- og pakkhusarbeidere og butikkbetjeningen må tilhøre Transportarbeiderforbundet.

Efter denne beslutning skal alle som er beskjeftiget ved lager og pakkhus stå tilsluttet transportarbeidernes organisasjoner. Men i 1929 blev der optatt forhandlinger mellem Landsorganisasjonens sekretariat og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund om dette forbunds innlemmelse i Landsorganisasjonen. Forbundets hovedstyre og Landsorganisasjonens sekretariat vedtok følgende bestemmelser som grunnlag for forbundets innmeldelse i Landsorganisasjonen:

«Forbundet optas i Landsorganisasjonen som selvstendig forbund, som omfatter handels-, kontor-, bank-, lager-, industri-, ekspedisjonsfunksjonærer, og for øvrig i henhold til Landsorganisasjonens til enhver tid gjeldende lover.

Hvis uravstemningen innen forbundet leder til forbundets innmeldelse i Landsorganisasjonen, skal betjeningen ved de private — så vel som ved de kooperative selskaper — som tidligere står tilsluttet andre forbund, overføres til Norges Handels og Kontorfunksjonærers Forbund i den utstrekning som ligger innenfor dette forbunds ramme.»

Til fagkongressen 1931 fremsatte Norsk Transportarbeiderforbund følgende forslag:

- «1. Alle kjørere, lagerarbeidere, pakkhusarbeidere og chauffører som ikke direkte og utelukkende er ansatt på fabrikker, produktive bedrifter og lignende industriområder, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund.*
- 2. Alle losse- og lastearbeidere, uansett om de lossar eller laster ved bruk, fabrikker og lignende, når disse steder ligger i eller i nærheten av en by eller steder hvor der er losse- og lastearbeiderforening, skal tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund, og overenskomster om arbeidet opprettes kun av dette forbund.»*

I anledning av dette forslag fattet kongressen følgende beslutning:

«Kongressen gir sin tilslutning til Norsk Transportarbeiderforbunds forslag med den begrensning som ligger i kongressbeslutningen av 1923 og at Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund er blitt tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.»

Kongressen har i henhold til denne beslutning godkjent den avtale som var sluttet mellom sekretariatet og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund som betingelse for forbundets innmeldelse i Landsorganisasjonen.

Man bør følge den hovedlinje at ved organiseringen av handelsfunksjonærene, må så vel butikkbetjeningen som lagerbetjeningen ved alle detaljutsalg organiseres i tilslutning til Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund. Det samme må gjelde lagere, hvorfra ekspedisjonen praktisk talt skjer på samme måte som fra butikk.

Ved bygningsartikkelkompaniene, større maskinforretninger, jerngrossister, sild- og fiskegrossister som mel- og kolonialgrossister m. v. hvor lagerarbeidet i første rekke omfatter oppløsning eller utlevering av varepartier og således blir et ledd i transporten, må lagerarbeiderne i almindelighet organiseres i tilslutning til Norsk Transportarbeiderforbund.

Viserguttene må organiseres i tilslutning til det forbund som har organisert funksjonærene eller arbeiderne i vedkommende forretning. Viserguttene skal i alle tilfelle stå tilsluttet samme forening som forretningens funksjonærer og/eller arbeidere.

Chaufførene må i almindelighet organiseres i Transportarbeiderforbundet. Organisasjonsutvalget er videre av den opfatning at betingelsene for Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbunds optagelse i Landsorganisasjonen må fastholdes, dog således at de funksjonærer som deltar i produksjonsprosessen (f. eks. laborantene ved Norsk Hydro og avisenes ekspeditører og bud) må organiseres i tilslutning til vedkommende industriforbund, for såvidt der er adgang til dette.

Det kan sies at den organisasjonsform som her foreslås, for funksjonærene, står i noget motsetningsforhold til kongressens beslutninger av 1923 om at bare ett forbund skal være representert ved en bedrift, men her har vi det forhold, at enkelte forbund ikke vil eller har lovmessig adgang til å opta funksjonærer som medlemmer. Nogen tvangsbeslutning som endrer dette forhold, vil neppe føre frem. Organisasjonsutvalget er dessuten av den mening at den motstand som er reist mot at funksjonærene organiseres i tilslutning til Landsorganisasjonen, vil øke hvis kontorfunksjonærene pålegges organisert sammen med bedriftens arbeidere.

For å hindre de ulemper som oppstår ved at flere forbund ved samme bedrift har forskjellige utløpstider for sine tariffavtaler, må kongressen pålegge Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund og sekretariatet å sørge for at forbundets tariffavtaler gis samme utløpstid som avtalene for bedriftens arbeidere.

Under henvisning til hvad der foran er anført, foreslo *organisasjonsutvalget* for kongressen å vedta følgende beslutning angående organisasjonsområdet for Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund:

1. Forbundet gis rett til å organisere alle kontor- og butikkfunksjonærer i privat og kooperativ virksomhet.
2. Forbundet gis rett til å organisere alle funksjonærer og arbeidere som er ansatt ved lagere som står i umiddelbar forbindelse med butikk.
3. Viserguttene organiseres i tilslutning til det forbund som har organisert funksjonærene og arbeiderne i forretningen.
4. Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund og Norsk Transportarbeiderforbund pålegges å opta forhandlinger om hvilket forbund arbeiderne ved de enkelte engrosklagre m. v. skal stå tilsluttet. Oppnåes ikke enighet, avgjøres saken av sekretariatet, eventuelt representantskapet.
5. Det pålegges de to forbund å opta forhandlinger om et intimere samarbeide, eventuelt ved opprettelse av kartell.
6. Forbundene og sekretariatet pålegges å sørge for at funksjonærenes og arbeidernes tariffavtaler ved de enkelte bedrifter gis samme utløpstid.

Sekretariatet tiltrådte organisasjonsutvalgets innstilling.

Bygningsindustrien.

Angående de til organisasjonsutvalget oversendte forslag vedrørende tvist om Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde, vil organisasjonsutvalget gjøre opmerksom på, at når det f. eks. gjelder oppførelse av stasjonsbygninger i land-distriktene i forbindelse med jernbaneanlegg, har anleggsarbeiderne — Norsk Arbeidsmannsforbunds medlemmer i alt vesentlig utført dette arbeide. Det samme gjelder stasjonsbygninger i forbindelse med kraftanlegg. Dette forhold mener organisasjonsutvalget bør kunne oprettholdes.

Når det gjelder oppførelse av fabrikkbygninger, utvidelser eller større forandringsarbeide, tillegges dette arbeide Norsk Bygningsarbeiderforbund.

For de tilfelle hvor det er opnådd enighet med et annet forbund om en fordeling av arbeidet skal i alle tilfelle Norsk Bygningsarbeiderforbunds tariffavtaler gjøres gjeldende.

Under henvisning til foranstående foreslo *organisasjonsutvalget* vedtatt følgende beslutning:

- 1 Nybyggningsarbeide, større forandrings- eller tilbygningsarbeide som utføres av eller for industrielle bedrifter og kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.
2. Er det mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og et annet forbund opnådd enighet om at sistnevnte forbunds medlemmer kan utføre byggningsarbeide som knytter sig til gjenopbygninger eller utvidelse av fabrikkbygninger, skal arbeidet ikke utføres på ringere vilkår enn fastsatt i Bygningsarbeiderforbundets avtaler.

Sekretariatet tiltrådte organisasjonsutvalgets innstilling.

Trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold.

Mellem Norsk Beklædningsarbeiderforbund og Norsk Tekstilarbeiderforbund er det oppstått tvist om hvilket forbund trikotasjearbeiderne skal organiseres i tilslutning til. Denne tvist er behandlet av tvistenevnden, sekretariatet og representantskapet. Representantskapet har vedtatt følgende beslutning:

- «1. Alle arbeidere ved trikotasjefabrikker organiseres i tilslutning til Norsk Beklædningsarbeiderforbund.
2. Alle arbeidere i tekstilfabrikker organiseres i tilslutning til Norsk Tekstilarbeiderforbund.
3. Ved bedrifter som kan karakteriseres som blandede bedrifter, (trikotasje og tekstil), skal det forbund som representerer hovedmassen av arbeidere, organisere alle arbeiderne ved bedriften.
4. Overføringer av medlemsskapet etter de her optrukne linjer finner sted innen 1 april 1933.
5. De to forbund plikter å opta et intimt samarbeide med hensyn til tarifforholdet, slik at det ene forbund ikke skader det annet forbunds lønnsbetingelser.»

Norsk Tekstilarbeiderforbund har krevet saken optatt til avgjørelse på kongressen, idet forbundet hevder at trikotasjearbeiderne må bli å organisere i tilslutning til Tekstilarbeiderforbundet.

Organisasjonsutvalget vil i denne sak henvise til hvad der er anført angående sammenslutningen av Norsk Beklædningsarbeiderforbund og Norsk Tekstilarbeiderforbund. Inntil denne sammenslutning kan komme i stand, foreslo *organisasjonsutvalget* at kongressen fattet følgende beslutning:

«Inntil en sammenslutning av Norsk Beklædningsarbeiderforbund og Norsk Tekstilarbeiderforbund kan komme i stand, blir den ordning

som Landsorganisasjonens representantskap har vedtatt angående trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold å oprettholde.»

Sekretariatet tiltrådte organisasjonsutvalgets innstilling.

Organisasjonsforholdet ved Christiania Dampkjøkken.

Mellem Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund og Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund er det opstått tvist om organisasjonsforholdet ved Christiania Dampkjøkken.

Den 12 april 1932 fattet sekretariatet etter innstilling fra tvistenevnden følgende beslutning:

- «1. Pølsemakerne, læreguttene, hjelpearbeiderne i pølsemakeriene, chaufførerne og kjørerne ved Christiania Dampkjøkken organiseres i tilslutning til Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund.
2. Betjeningen ved Christiania Dampkjøkkens hovedutsalg og filialer organiseres i tilslutning til Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.
3. Kjøkkenpersonalet og personalet i Christiania Dampkjøkkens restauranter organiseres i tilslutning til Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund.
4. Medlemsskapet må i de forskjellige forbund være bragt i orden senest innen 1 mai.»

Kjøttindustriarbeiderforbundet har til tross for gjentatte pålegg fra Landsorganisasjonens side ikke etterkommet sekretariatets beslutning.

Organisasjonsutvalget finner derfor å måtte foreslå for kongressen at den gir forbundet bestemt pålegg om å gjennomføre det organisasjonsforhold som sekretariatet og representantskapet har besluttet.

Under henvisning til foranstående foreslo *organisasjonsutvalget* for kongressen å fatte følgende beslutning:

«Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund pålegges å gjennomføre den beslutning som Landsorganisasjonens sekretariat har vedtatt 12 april 1932 angående organisasjonsforholdet ved Christiania Dampkjøkken.

Den overføring av medlemmer som skal foretas til Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund må være foretatt innen 1 april 1935.»

Sekretariatet tiltrådte organisasjonsutvalgets innstilling.

*

På side 31 i organisasjonsutvalgets utredning av organisasjonsformene m. v. var det i sekretariatets innstilling til kongressen falt ut en dissens fra H. L. Børsum under Handels- og Kontorfunksjonærenes organisasjonsområde.

Dissensen hadde følgende ordlyd:

«Ved den nu pågående organisering av kontorarbeiderne ved de industrielle bedrifter i tilslutning til Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, er man kommet op i den situasjon at man får to foreninger på en og samme arbeidsplass, tilsluttet to forskjellige forbund. Bortsett fra at dette strider mot kongressens beslutning om industriforbundsformen, hvor det bl. a. heter i beslutningens punkt 3: «På en og samme arbeidsplass skal dannes en bedriftsorganisasjon i tilslutning til vedkommende industriorganisasjon. Som en overgangsform kan det dog tillates at flere foreninger består på samme arbeidsplass, men de må dog tilhøre samme industriorganisasjon eller forbund.» I henhold hertil

mener vi, at alle kontor- og butikkfunksjonærer som direkte er tilknyttet en industriell bedrift, blir å organisere i tilslutning til den forening som finnes på stedet.

I overensstemmelse hermed innbys kongressen til å fatte sådan beslutning:

Kontor- og butikkpersonale som er direkte tilknyttet industrielle bedrifter organiseres i tilslutning til det forbund som arbeiderne ved bedriften er tilsluttet.»

Kongressens beslutning av 1923 angående organisasjonens grunnlag.

I til slutning til organisasjonsutvalgets innstilling forelå som bilag kongressens beslutning av 1923 angående organisasjonens grunnlag.

Grunnlaget for organisasjonens oppbygning må være *arbeidsplassen*. Da de landsomfattende industrisammenslutninger eller forbund skal opprettholdes innenfor Landsorganisasjonen må det være et ufravikelig krav at det på hver arbeidsplass, ved hver bedrift, hver fabrikk og hvert verksted kun må være *ett forbund representert* hvor dette overhodet er mulig og praktisk gjennomførlig. Fra dette grunnlag må ikke fravikes. Hvor dette ikke *passer* må *beslektede fag sammenføres* til en enhet, som kan øke og konsolidere organisasjonens kraft.

Det neste skritt er å sammenføre de forskjellige fag- og arbeidergrupper på samme arbeidsplass til *én forening* (bedriftsorganisasjon).

Dette kan i overveiende grad gjøres uten større ulemper. Men som en overgang bør det, hvor *arbeiderne selv* ønsker det, tillates at flere foreninger består, men de må alle tilhøre *ett og samme forbund*.

Hvis det er flere foreninger innenfor en industrisammenslutning på en arbeidsplass, et industricentrum eller i en by, må disse danne en *industrigruppe*, hvor den samlede industris forhold kan drøftes i fellesskap.

Som eksempel kan nevnes *papirindustrien, elektrokjemisk industri, tekstilindustrien, hermetikkindustrien, mekaniske verksteder, grafisk industri, bygningsindustrien, sagbruk og høvlerier, skinn-, lær- og skotøiindustrien* o. s. v.

I alle disse virksomheter skal — med de avvikelser som er nødvendig av praktiske grunner — kun en *industriorganisasjon* eller forbund være representert. Og det bør tilstrebes at der ved hver *bedrift* innenfor industrien kun er en forening — altså en *bedriftsorganisasjon*.

Imidlertid er det — med opprettholdelsen av landsomfattende industriorganisasjoner eller forbund som hovedenheter innenfor Landsorganisasjonen — umulig å gjennomføre systemet helt ut: en forening på hver arbeidsplass. I en rekke håndverksfag vilde et sådant krav virke urimelig og meningsløst. Sekretariatet minner derfor at det må være en bestemt forutsetning for kongressens beslutning, at bedriftsorganisasjoner gjennomføres overalt hvor det er praktisk og mulig. Men det krav må være absolutt — når undtages *visse* arbeidergrupper som nedenfor skal omtales — at *kun en landsomfattende industriorganisasjon eller forbund skal være representert på samme arbeidsplass*.

Industriorganisasjonenes område.

Går vi ut fra som retningslinjer for organisasjonens oppbygning, at *kun en* landsomfattende industriorganisasjon eller forbund skal være representert *på samme arbeidsplass* og at det videre skal tilstrebes *kun én forening* ved *hver bedrift* (bedriftsorganisasjon), reiser sig spørsmålet om industriorganisasjonenes eller forbundenes område. Her er det selvfølgelig plass for mange alternativer.

Sekretariatet er av den opfatning at man her i den utstrekning som det er mulig — under hensyntagen til at Landsorganisasjonen fremdeles skal bygges på forbund (industriorganisasjoner) — bør rette sig etter de bestående forhold. Men under tilbørlig hensyntagen hertil må den industrielle organisasjonsform gjennomføres mest mulig konsekvent.

Grensene for en industriorganisasjon kan gjøres *snevre* og mere omfattende. Jernindustrien, f. eks., kan få et ganske veldig omfang, hvis man vil følge rent teoretiske betraktninger. *Malmen*, som brytes ut av fjellet, smelteverkene som

danner råstoffet, og hele den prosess som siden foregår til produktet ligger ferdig i alle de tusener av forskjellige spesialiteter som fremkommer ved arbeidets anstrengelse overfor råproduktene. Det samme gjelder andre industrier, f. eks. treindustrien: fra trærne hugges i skogen til det ferdige produkt får form, cellulose, tremasse, papir, tømmer, høvlrede produkter, vinduer, dører, møbler o. s. v. o. s. v.

En slik industriell organisasjonsform utvidet til sin ytterste konsekvens vilde imidlertid gjennomført i praksis være minst likeså revolusjonerende som forslaget om å bygge Landsorganisasjonen på samorganisasjoner inndelt i industriseksjoner. Hvis man tenker denne tanke helt ut i alle sine detaljer vil man kanskje få det beste bevis på at organisasjonskomitéens flertallsinnstilling her er den mest praktiske.

Sekretariatet mener derfor at man, som forholdene ligger an etter organisasjonens stilling til spørsmålet, må finne en form for industriorganisasjoner som peker fremad mot en videre utvikling uten å bryte for meget med det bestående, og at det får bli en oppgave for det før nevnte utvalg sammen med vedkommende grupper å finne formen for organisasjonens område uten for sterke brytninger. Hovedsaken er som sagt å finne en linje — en ufravikelig linje — å arbeide etter.

Det er dog visse ting som straks kan fastslås og som etter vårt skjønn ikke vil medføre ulemper, men kun fordeler ved overgangen.

I første rekke vil vi nevne et *byggningsarbeiderforbund*. At det på en byggeplass skal være 5—6 forbund representert er en uhyrlighet som ikke lenger må eksistere. Blandt organisasjonene innenfor bygningsfagene gjør også heldigvis den opfatning sig stadig mere gjeldende at når man ikke kan få en organisasjon bygget på samorganisasjoner og industrigrupper, er et byggningsarbeiderforbund en tvingende nødvendighet. Kongressens krav må derfor være opprettelsen av et byggningsarbeiderforbund.

Arbeidsmannsforbundet består som bekjent av en rekke industrier og arbeidsbrancher. Det har i tidens løp vært den *inngangsport*, hvor igjennom store masser av såkalte ikke faglærte arbeidere er kommet inn i organisasjonen. Etter hvert har så Arbeidsmannsforbundet «fådt» en rekke forbund: Papirindustriarbeiderforbundet, Sag-, Tomt- og Høvleriarbeiderforbundet, Kommunearbeiderforbundet, foruten at det har avgitt medlemmer til en rekke andre forbund: skogsarbeidere, tobakksarbeidere, transportarbeidere, murarbeidere, kjøre- og lagerarbeidere m. m.

Ved dannelsen av et byggningsarbeiderforbund vil ytterligere store grupper overgå fra Arbeidsmannsforbundet.

Sekretariatet finner derfor ingen grunn til — av hensyn til den foreslåtte omorganisasjon til industriorganisasjoner — å stille noget absolutt krav om 'at de forskjellige industrier innenfor Arbeidsmannsforbundet skal danne hver sin *selvstendige* industriorganisasjon eller -forbund. Flere av de industrier som omfattes av dette forbund, f. eks. tekstilindustrien, vil som forholdene er idag ha vanskelig for å stå på egne ben. Dertil kommer en del isolert fabrikkvirksomhet, f. eks. fyrstikkindustrien, som vanskelig kan danne en selvstendig organisasjon. Sekretariatet mener derfor, at etterat den omformning er foregått som her foreslås, bør Arbeidsmannsforbundet fremdeles kunde omfatte flere industrier med den *grunnstamme*, som har skapt forbundet, nemlig grube- og anleggsarbeiderne. Det vil alltid være behov for et *fabrikkarbeiderforbund*, hvor isolerte industrielle enkeltbedrifter og sammenslutninger av sådanne kan finne plass, og der er ingen grunn til på det nuværende tidspunkt å foreslå nogen endring heri. Det får overlates til utviklingen og de forskjellige grupper i samråd med og etter bestemmelse av organisasjonsutvalget å ordne disse forhold. Men kravet må være kun et forbund på samme arbeidsplass.

For *treindustriens* vedkommende må det være tilstrekkelig at man også slår fast: en industriorganisasjon på samme arbeidsplass. Det kan da komme til å forme sig slik, at det bli én organisasjon for papirindustrien, én for sagbruksindustrien og én for den øvrige treindustri, møbelindustri, trevarefabrikker m. v. Sekretariatet mener at kravet — det absolutte krav — ikke bør stilles lenger. Men selvfølgelig har man intet å innvende mot — men mener tvert imot at det bør tilstrebes — at der ved forhandlinger mellom de nevnte orga-

nisasjoner og etter bestemmelse av organisasjonsutvalget, skapes et treindustriarbeiderforbund, hvor samtlige disse grupper står sammen. Noget som straks må gjøres er dog, at skogsarbeiderne og fløtningsarbeiderne overføres enten til Papiindustriarbeiderforbundet eller Sag-, Tomt- og Høvleriarbeiderforbundet, og er det en forutsetning at dette hurtigst mulig ordnes i samråd med organisasjonsutvalget.

For *treindustriens* vedkommende er det således sekretariatets opfatning at det bør overlates til organisasjonsutvalget sammen med de organisasjoner som nu omfattes av treindustrien å treffe bestemmelse om *området* for hver enkelt industrisammenslutning. Det bør dog sterkt presiseres at det beste vilde være om man derved kunde nå hen til et *treindustriarbeiderforbund* stort sett omfattende papiindustrien, sagbruksindustrien, trevarefabrikkene, møbelindustrien m. fl.

En industriorganisasjon innenfor den *grafiske* industri må lett kunne etableres. Når kravet er: *kun et forbund* på samme arbeidsplass, så er det givet at et sådant forbund straks må kunne opprettes. Men vanskeligere kan det bli å opprette bedriftsorganisasjoner innenfor denne ramme. Sekretariatet mener derfor at man inntil videre — etter arbeidernes egen bestemmelse — får gå med på at særlige foreninger av typografer, litografer, bokbinderne m. v. fremdeles opprettholdes på en arbeidsplass. Men de skal alle tilhøre den grafiske industriorganisasjon eller forbund. Dog må det være adgang til innenfor rammen av dette forbund — hvis arbeiderne så ønsker — å danne en bedriftsorganisasjon (altså en forening) på arbeidsplassen, selv om dette ikke gjennomføres over alt. Altså således at typografer, litografer, bokbinderne m. fl. danner en forening. Derved vil utviklingen henimot bedriftsorganisasjoner fremmes uten at det vil kunne medføre nogen ulemper, idet jo allikevel disse forskjellige grupper skal tilhøre et og samme industriforbund (den grafiske industri).

Den samme regel må gjelde over det hele, uten at det er mulig på forhånd å fastslå området for industriorganisasjonene. Det må som før nevnt ordnes ved forhandling mellom organisasjonene eller etter bestemmelse av organisasjonsutvalget.

Bakerforbundet og Kjøttindustriarbeiderforbundet har i sine beslutninger uttalt sig for et «*næringsmiddelforbund*», altså en industriorganisasjon innenfor næringsmiddelindustrien.

Sekretariatet vil på det sterkeste anbefale en sådan organisasjonsform. I sin ytterste konsekvens skulde en sådan organisasjon bestå av bakeri- og konditorarbeidere, møllearbeidere, bryggerarbeidere, hermetikkarbeidere, kjøttindustriarbeidere, melkefabrikkarbeidere, arbeidere ved chokoladefabrikker, kjeksfabrikker, gjærfabrikker, sukkervarearbeidere m. fl.

Men også her er der flere alternativer å velge mellom. Og hvor sterkt man skal gå frem får overlates til organisasjonene innbyrdes sammen med organisasjonsutvalget å bestemme. Kravet her må være som over alt ellers: kun et forbund på samme arbeidsplass, og hvor det er praktisk kun en forening (bedriftsorganisasjon).

Følger man denne regel konsekvent: kun et forbund på samme arbeidsplass, blir det ikke lenger noget prinsipielt spørsmål, men et praktisk spørsmål hvordan forbundene eller industriorganisasjonenes område skal ordnes. For kongressen å optrekke absolutte linjer for området er for tiden ikke mulig, det må overlates til forhandling og avgjørelse av organisasjonsutvalget.

Som eksempel kan også nevnes en industriorganisasjon innenfor beklædnings- og tekstilindustrien. Her skulde medtas skinn-, lær- og skotøindustri, skreddere, trikotasjearbeidere, tekstilindustri m. fl.

Sekretariatet mener, at det må tilstrebes, at alle disse grupper samles i en organisasjon. Men det må overlates til de nevnte grupper selv ved forhandling sammen med organisasjonsutvalget å nå frem hertil.

Det krav som kongressen imidlertid straks må stille er, at det kun er et industriforbund på hver av de arbeidsplasser som omfattes av nevnte industrier. Det må således ikke tillates, at der er flere forbund representert f. eks. ved en tekstilfabrikk, en skofabrikk, ved et garveri eller ved en konfeksjonsfabrikk, likesom det må tilstrebes, — hvor det er praktisk mulig — at det kun er en bedriftsforening på hver arbeidsplass.

Men hvis organisasjonene så ønsker må det inntil videre kunne ordnes således at tekstilarbeiderne tilhører sin organisasjon, skotøiarbeiderne sin og skredderne sin. Derimot bør skinn- og lærarbeiderne straks overføres til skotøiindustrien, likesom konfeksjon og trikotasje — som nu — må tilhøre skredderindustrien.

Å anføre flere eksempler på hvordan sammenslutningen i industriorganisasjoner bør ordnes anser sekretariatet unødvendig, idet som tidligere anført, sakens praktiske gjennomføring må ordnes ved forhandling mellom organisasjonene, eventuelt ved endelig avgjørelse av organisasjonsutvalget.

For de offentlige arbeidere og bestillingsmenn bør det være to hovedgrupper: statsarbeidere og kommunearbeidere, altså et statsarbeiderforbund og et kommunearbeiderforbund.

Statsarbeiderforbundet bør omfatte alle ved Statens bedrifter ansatte arbeidere og funksjonærer, således jernbanedrift, post, telefon, telegraf, tollfunksjonærer m. v.

Kommunearbeiderforbundet bør omfatte alle arbeidere og funksjonærer ved kommunenes bedrifter, videre politi, brandvesen, veivesen, sykehusbetjening m. v.

Kommunale tjenestemenns Landsforbund har på sitt landsmøte prinsipielt sluttet sig til omlegning etter organisasjonskomitéens forslag alternativ I, men uttaler samtidig at det må tas sådanne hensyn at der åpnes adgang for de kommunale tjenestemenn å oprette «egen gruppe».

Sekretariatet kan gå med på at de kommunale tjenestemenn innenfor hver kommune kan opprettholde en stedlig tjenestemannsgruppe. Men de må alle tilhøre samme forbund eller landssammenslutning: Kommunearbeiderforbundet, som blir den eneste landssammenslutning av kommunale arbeidere og funksjonærer.

Å følge den foran optrukne linje: kun ett forbund på samme arbeidsplass og mest mulig bedriftsorganisasjoner, kan dog vanskelig gjennomføres for transportarbeidernes vedkommende. Mange transportarbeidere har sin daglige beskjeftigelse samtidig innenfor flere industrier og de kan også samtidig være knyttet til en industri og til almindelig arbeide ved havner og brygger.

Stort sett må det kunne opnåes enighet om, at de transportarbeidere som er fast knyttet til en hovedindustri og som har hele sin virksomhet ved en bedrift innenfor den bestemte industri, må tilhøre vedkommende bedriftsorganisasjon og industrisammenslutning. Men lenger kan man for tiden ikke gå.

Transportarbeiderforbundet kommer således til å bli opprettholdt i alt vesentlig som nu, og alle slags transportarbeidere, som ikke fast og utelukkende er knyttet til en hovedindustri, således alle arbeidere som er beskjeftiget ved lastning og lossing ved havn eller brygger, kjørerere, chauffører, lager- og pakkhusarbeidere og butikkbetjening må tilhøre Transportarbeiderforbundet.

Norsk Matros- og Fyrbøterunion har på sitt siste landsmøte uttalt sig for en sammenslutning med Transportarbeiderforbundet, og en sådan sammenslutning bør snarest mulig skje. Transportarbeiderforbundet kommer derved til å omfatte sjøfolkene.

Elektrikerforbundet omfatter nu medlemmer som tilhører forskjellige hovedgrupper. De almindelige installatører bør nærmest sortere under Bygningsarbeiderforbundet. Så er det elektrikere ansatt ved kommunale kraftstasjoner. Disse overgår til Kommunearbeiderforbundet. De øvrige elektrikere ved private kraftstasjoner og i blandede virksomheter bør tilhøre det forbund som omfatter jernindustrien, idet som regel deres utdannelse finner sted innenfor denne.

Men også her vil det reise sig grensetilfelle som det må forhandles om for endelig å avgjøres av organisasjonsutvalget.

Samorganisasjonene.

Ved overgangen til bedriftsorganisasjoner ved de enkelte bedrifter vil den nuværende form for samorganisasjoner undergå en delvis forandring. De samorganisasjoner som nu kun omfatter fagforeningene ved en arbeidsplass, vil bortfalle. I den utstrekning det er mulig må derfor samorganisasjonene tilstrebe å bli distriktssammenslutninger omfattende et nærmere bestemt område. De nærmere regler herfor blir å fastsette av organisasjonsutvalget i samråd med vedkommende organisasjon. Utvalget har den endelige avgjørelse.

Da forbundsformen fremdeles skal oprettholdes finner sekretariatet ikke å ville foreslå nogen forandring i den nuværende form for representasjon på kongressen. Forbundene må ha hovedrepresentasjonen, men ved siden herav må samorganisasjonene ha en distriktsvis representasjon. Under den foran skiserte organisasjonsform er det ikke tilrådelig å frata industriforbundene representasjonsretten og legge den helt over på samorganisasjonene. På den annen side kan heller ikke sekretariatet anbefale de forslag som er innsendt fra Norsk Centralforening for Boktrykkere og Norsk Sag-, Tomt- og Høvlnerarbeiderforbund om å sløife samorganisasjonenes representasjonsrett. Denne bør derfor opprettholdes som nu.

Hvad samorganisasjonenes virksomhet angår bør denne utvikles på grunnlag av de bestemmelser som nu er gjeldende. Men det ligger dog i sakens natur at så vel forbundene som Landsorganisasjonen vil arbeide i samråd med samorganisasjonene og det avhenger av disses egen utvikling med hvilken styrke de kan gjøre sig gjeldende.

Det har vist sig at en rekke fagforeninger av forskjellige grunner har holdt sig utenfor samorganisasjonene til tross for at lovene herom inneholder obligatoriske bestemmelser. Det viser sig også at samorganisasjonene ennå ikke har nådd den ønskelige organisatoriske utvikling. For å styrke samorganisasjonene vil sekretariatet foreslå, at ethvert til Landsorganisasjonen tilsluttet forbund — ved siden av kontingenten til Landsorganisasjonens virksomhet og Folkets Hus' fond — innbetaler til Landsorganisasjonen en fast månedlig kontingent for alle sine medlemmer til samorganisasjonenes virksomhet. Derved vil man få et fond, hvorav sekretariatet kan bevilge tilskudd til samorganisasjonene under hensyntagen til de enkelte samorganisasjoners forhold, uten at sekretariatet dog er avskåret fra å benytte fondets midler til andre formål, f. eks. agitasjon o. lign. Samorganisasjonene kan utligne lokal kontingent, men for at denne skal være obligatorisk må den godkjennes av sekretariatet.

De faglige opplysningskontorer i sin nuværende form har hatt vanskelig for å finne et praktisk grunnlag for sin virksomhet. Å optre som arbeidsanvisningskontorer for å kunne dirigere arbeidskraften efter organisasjonsmessige formål har de ikke evnet. Dette er i og for sig selv en oppgave, hvortil det trenges ganske anderledes utrustede organer enn de fåtallige og spartansk utrustede opplysningskontorer.

Ved en utvikling av samorganisasjonene til å omfatte bestemte distrikter vil det bli nødvendig for de enkelte samorganisasjoner å ha et større administrativt apparat enn nu er tilfelle. Sekretariatet vil derfor foreslå at opplysningskontorene i sin nuværende form opheves, idet det forutsettes at de bevilgninger som er ydet til disse, bedre kan utnyttes gjennom samorganisasjonenes egen virksomhet, som jo blir mere omfattende ved etableringen av distriktsvise samorganisasjoner.

Stedlige industrigrupper.

Bedriftsorganisasjoner eller foreninger på et sted innen samme industri danner industrigrupper. På fellesmøte av industrigruppens medlemmer velges styret for gruppen. Industrigruppen behandler for øvrig på sine møter alle de saker som er av interesse for medlemmene. Den tar standpunkt til alle saker som blir reist av bedriftsorganisasjonene, foreningene eller klubbene, kan selv ta initiativ og sender saken videre til vedkommende industriforbund og samorganisasjon.

De stedlige industrigrupper danner hovedenhetene innenfor samorganisasjonene, likesom industriorganisasjonene eller forbundene danner enhetene innenfor Landsorganisasjonen.

Lovene.

De lover og bestemmelser som skal gjelde for industriorganisasjonenes medlemmer, de stedlige industrigrupper, bedriftsorganisasjonene eller de stedlige foreninger samt klubbene, ordnes som nu av vedkommende hovedorganisasjon selv på den måte som den bestemmer. Det samme gjelder samorganisasjonene.

Ingen tilsluttet organisasjon må dog vedta lover eller beslutninger som strider mot Landsorganisasjonens lover eller beslutninger.

Industriorganisasjonenes (forbundenes) og samorganisasjonenes lover skal innsendes til sekretariatet til godkjenning.

Sekretariatet utarbeider mønsterlover.

Sekretariatet har hatt under overveielse å foreslå innført en ensartet medlemsbok for alle Landsorganisasjonens medlemmer. Da spørsmålet imidlertid ikke har vært synderlig drøftet tidligere og sikkert vil kreve en grundig forberedelse, vil man innskrenke sig til å foreslå at sekretariatet nedsetter en komité til å utrede spørsmålet.

Landsorganisasjonen

oprettholdes som nu. Den må være fagorganisasjonens høyeste instans med myndighet som bestemt i de nuværende lover.

De lovforandringer som er en følge av nærværende innstilling, vil bli fremlagt på kongressen.

Handels- og Kontorfunksjonærene og Transportarbeiderforbundet.

Elias Volan: For å begrense debatten forekommer det mig riktigst at man behandler hver enkelt av disse tvister. Da har man først Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund, Bygningsindustrien, Trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold og endelig tvisten mellom Kjøttindustriarbeiderforbundet og Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.

Ordstyreren: Dirigenten vil tiltre en slik fremgangsmåte. Under dette punkt skal dessuten behandles *veivokterne og arbeiderne ved veivedlikeholdet*, hvor organisasjonsutvalget innstiller:

Angående de til organisasjonsutvalget oversendte forslag vedrørende organisasjonsforholdet for veivoktere og arbeiderne ved veivedlikeholdet kan organisasjonsutvalget ikke anbefale at det for disse arbeidere opprettes eget forbund.

Organisasjonsutvalget er av den opfatning at veivokterne, hvad enten de er ansatt av kommunene, fylkene eller Staten, bør organiseres i tilslutning til Norsk Kommuneforbund. Det vesentlige antall veivoktere er nemlig ansatt i kommuner eller fylker, og for riksveienes vedkommende administreres også vedlikeholdet av fylkesveikontorene. Det er således kommunene eller fylkene som inntar og avskjelder veivokterne. Disse arbeideres tariff-forhold bør derfor søkes ordnet sammen med tariffene for kommunenes eller fylkenes øvrige arbeidere og funksjonærer.

På samme måte bør man forholde sig både i organisasjonsspørsmål og i fastsettelse av arbeidsvilkårene for de arbeidere som antas til veivedlikehold forsåvidt denne beskjeftigelse kan betraktes som vedkommendes hovederhverv.

I landdistrikter hvor arbeidere inntas i tilfeldig veivedlikeholdsarbeide, bør vedkommende ha adgang til å stå i den organisasjon, hvis virkeområde omfatter vedkommendes hovedbeskjeftigelse.

Under henvisning til foranstående vil organisasjonsutvalget anbefale kongressen å vedta følgende beslutning:

Veivoktere og veivedlikeholdsarbeidere hvis hovedbeskjeftigelse knytter sig til dette arbeide organiseres i tilslutning til Norsk Kommuneforbund.

Elias Volan: Når det gjelder handels- og kontorfunksjonærene så foreligger det to forslag som avviker fra sekretariatets forslag. Det ene er fra Transportarbeiderforbundet om at de to forbund skal kunne gå sammen. Jeg har alltid forstått det slik at hvis nærbeslektede forbund vilde gå sammen, så var det intet i veien for det. Vi har i enkelte land hatt sådanne felles forbund av disse grupper, men overalt har man så vidt jeg har forstått det kommet til den opfatning at det har vært vanskelig å få handels- og kontorfunksjonærene organisert i et transportarbeiderforbund. I Sveits og Holland har man hatt det; men det har ikke lyktes å få handels- og kontorfunksjonærene organisert slik at det er blitt nogen makt. Jeg anser saken slik for Norges vedkommende at det ikke vil lykkes å få organisert handels- og kontorfunksjonærene ved å gå sammen i et felles forbund med transportarbeiderne. Da man optok Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund så var det jo meningen dermed å få tak i nye organisasjonsmedlemmer: nye grupper. Men vil de to forbund selv bli enige så er det en annen sak. En annen ting er H. L. Børsums dissens om at Handels- og Kontor ikke skal ha anledning til å organisere kontorpersonalet ved de industrielle bedrifter. Jeg tror man gjør galt ved å vedta det forslag. Man lemlester da Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund. Man tar da vekk det medlemstall som i vesentlig grad danner ryggmarven i det forbund. Videre begår man en feil derved at det er mange industriforbund som ikke vil ha disse medlemmer. Når Jern- og Metallarbeiderforbundet f. eks. inntar det standpunkt at kontorpersonalet ikke får adgang til deres avdelinger, så er det fordi de vilde føle sig usikre ved å ha dem med der. I Arbeidsmannsforbundet vedtok man i sin tid ikke å vilde ha med funksjonærene, særlig av den grunn at de hadde en annen opsigelsestid. Børsums linje lar sig ikke gjennomføre som en organisasjonslinje. Forutsetningen for organisasjonsutvalgets utredninger og forslag er at det mellem forbundene må forhandles om en løsning og hvis man ikke opnår enighet så må saken avgjøres av Landsorganisasjonens tvistenevnd.

Omar Gjestebø: Når Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund arbeider på det grunnlag som var for vår innmeldelse i Landsorganisasjonen, så er det ikke for å kunne få nogen flere medlemmer; men det er vår erfaring at det er riktig å ha det slik. Det er en særlig gruppe som er vanskelig å organisere. Vi vet at disse står i et mer personlig forhold til cheferne; derfor må vi søke å møte disse folk slik at de føler sig å høre hjemme i den organisasjon som påkaller dem. Og det er klart at de da føler sig mer hjemme der hvor deres egne yrkeskolleger er. Slik var det jo også med de øvrige fagforbund her i landet. Og da skal vi ikke fortenke dem i det at disse også har det på samme måte. Forbundet er ikke nytt i og med tilmeldelsen til Landsorganisasjonen. Forbundet er fra 1908. Det tok riktignok tid før vi kom med i den felles organisasjon; men da gjelder det om å benytte den linje vi har fulgt. Vi har bevisst tror jeg, at den linje er riktig. Det er sagt her av representanter for Transportarbeiderforbundet at vi begynte å operere på deres felter. Det er ikke riktig. Vi har alltid søkt å organisere funksjonærene ved bedriftene, i butikkene

og ved lagrene. Når vi har lettere for å organisere funksjonærene ved lagrene så er det ikke bare den lave kontingent; men det er fordi vi har fått bedre tariff-forhold. Da vi hadde minstelønnsloven så kom funksjonærene ved lagrene inn under den og de kom op i en høyere lønn enn den som Transportarbeiderforbundet har for lagerarbeiderne. Vi har eksempler på at det er medlemmer som vil over til oss fordi de derved kan opnå 7 kroner mer i uken. Det er også naturlig at de vil stå der hvor de har bedre lønsforhold. Transportarbeiderforbundets forslag kom overraskende og enn mer når det først fremkommer nu like foran kongressen enda de behandlet saken på sitt landsmøte. Det er forståelig at det kommer slike grensetvister. Vi har sagt at vi er villig til å forhandle og det har vært innbragt flere saker både til tvistenevnden og til voldgiftsrettens avgjørelse. Vi har fått beslutninger for at flere medlemmer *skulde* overføres oss, men det er ikke gjort. Man må være lojal overfor beslutningene. Da vil nok også forholdene etter hvert avklares. Det er også enkelte forbund som ikke organiserer funksjonærene. Det er foruten som nevnt Jern- og Metallarbeiderforbundet også Beklædningsarbeiderforbundet og andre. Og det er *enighet* mellom oss og dem om det.

Fra *H. L. Børsum* referertes følgende innsendte:

Børsums dissens i spørsmålet om organisasjonsforholdene innen næringsmiddelindustrien trekkes tilbake, idet Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet og Kjøttindustriarbeiderforbundet på den ene side og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund på den annen side har erklært sig enig i å opta fornyede forhandlinger om spørsmål av denne art som måtte bli aktuelle i kongressperioden.

Sigurd Forbord: På bakgrunn av komitéens innstilling vedrørende vårt forslag og forholdet mellom Handels- og Kontor hadde vi tenkt å fremme et nytt forslag. Men jeg vil efter konferanse oss imellem på vegne av Albert Raaen og mig selv foreslå:

«Den del av organisasjonskomitéens innstilling som omfatter forholdet mellom Norsk Transportarbeiderforbund og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund, trekkes ut av innstillingen, da disse to forbund er enige om å opta direkte forhandlinger om forbundenes organisasjonsområder.

Disse forhandlinger optas straks og avsluttes innen 1 april 1935.

De spørsmål som det ikke *opnåes* enighet om henvises til en voldgiftsrett som *opnevnes* i samråd med sekretariatet.»

Om en kongress skal fatte avgjørelse i slike grensetvister så tror jeg ikke det kan bli tilfredsstillende. Derfor vil vi foreslå dette og vi mener det er bedre enn å fatte nogen avgjørelse her. Hermed trekker jeg også vårt forslag igår tilbake om sammenslutning.

Elias Volan: Vi har ingen grunn til å motsette oss dette når de to forbund er enige om fremgangsmåten.

Hans Fladeby (til ordstyreren): Jeg vilde gjerne hatt ordet i anledning Gjestebys uttalelser.

Ordstyreren: Det skulde vel ikke være nødvendig nu?

Fladeby: Men han har stått her og skrønt for kongressen.

Ordstyreren: Derpå får man legge den vekt man vil.

Votering: Forbords og Raaens forslag blev vedtatt mot 1 stemme.
— Organisasjonsutvalgets innstilling om organisasjonsområdet for Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund — punktene 1, 2 og 3 blev enstemmig vedtatt, likeledes punkt 6.

Ordstyreren: Det meddeles at valgkomitéen har møte imorgen på vanlig sted.

Bygningsindustrien.

Så gikk man over til organisasjonsutvalgets innstilling vedrørende bygningsindustrien.

Norsk Bygningsarbeiderforbund innleverte nu følgende forslag ad grensetvister:

Kongressen fastslår:

At alt nybygningsarbeide, forandrings- eller tilbygningsarbeide og vedlikeholdsarbeide, som utføres av eller for private, industrielle bedrifter, kommuner og stat, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.

De arbeidere som er beskjeftiget med dette arbeide skal ha sitt medlemskap i Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Undtatt herfra er bygningsarbeidere som er fast ansatt som reparatører ved industrielle bedrifter såsom papir-, cellulose-, nærings- og nydelsesmiddelfabrikker, kjemiske bedrifter, sykehus m. v. Disse arbeidere skal stå tilsluttet det forbund vedkommende bedrift sorterer under, men de har kun anledning til å utføre reparasjons- og vedlikeholdsarbeider innen bedriftens eget område.

Dog skal det ved opprettelse av overenskomster omfattende dette arbeide, av de respektive forbund sørges for at de lønns- og arbeidsbetingelser som er gjort gjeldende for bygningsarbeiderne på stedet, også blir gjeldende for omhandlede reparasjons- og vedlikeholdsarbeider.

Gunnar Sethil foreslo:

På side 31 — Bygningsindustrien — foreslås følgende forandring:

«Organisasjonsutvalgets konklusjon får følgende ordlyd:

1. Nybygningsarbeide, større forandringsarbeide eller tilbygningsarbeide som utføres av eller for industrielle bedrifter og kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde. *Undtatt herfra er kommunale etater eller forretninger som driver bygningsarbeide som ledd i egen virksomhet eller som med autorisasjon utfører arbeide på en byggeplass eller i en bygning ved sine egne arbeidere.* (Kommunale rørleggerverksteder og installasjonsforretninger.)

2. Er det mellem Norsk Bygningsarbeiderforbund og et annet forbund opnådd enighet om at sistnevnte forbunds medlemmer kan utføre bygningsarbeide som knytter sig til gjenopbygninger eller utvidelse av fabrikkbygninger, skal arbeidet ikke utføres på ringere vilkår enn fastsatt i Bygningsarbeiderforbundets avtaler.»

Elias Volan: Årsaken til at organisasjonsutvalget og sekretariatet har funnet å måtte fremlegge en innstilling her, skyldes en rekke tvister mellem Bygningsarbeiderforbundet og andre forbund. Det har vært

tvist f. eks. om hvem som skulde opføre en fabrikk etter en brand. Bedriftens arbeidere har i slike tilfelle villet ha arbeidet. Man mener imidlertid at det er urimelig. Man mener at de tariffavtaler som er vedtatt for et bestemt arbeide må gjelde. Man kan ikke tillate at det blir adgang til å utføre det samme arbeide til lavere pris.

I. B. Aase: Det er riktig som fremholdt av Volan at det har vært stadig stridigheter mellom oss og andre forbund, og det skyldes det forhold som sekretariatet i sin tid gikk med på, at arbeiderne på Herøya fikk adgang til å opføre bedriften. Kjemisk Industriarbeiderforbunds medlemmer fikk adgang til å utføre det og til lavere pris enn de tariffen vi hadde. Den minskning i arbeidsinntekt kunde millionelskapet Hydro innkassere til sig selv. Det var stikk i strid med organisasjonens opbygning. Vårt forbund har også en hård påkjenning fra en rekke andre forbund, derved at de optrer som lønnspressere, og det vil vi ikke finne oss i. Vi har ikke noget imot at disse medlemmer finner næring i vår industri, men det skal skje efter våre tariffen og de skal overføre sitt medlemskap til vårt forbund. Vi har f. eks. Skog- og Landarbeiderforbundet, som nok har gjort et godt stykke arbeide, men når deres medlemmer kan gå op fra 50—60 øre til 1 krone ved å gå inn på vårt virkeområde, så vil man nok forstå at disse vil finne en slik lønn bra. Men når man vet at lønnen er fra kr. 1.37—1.40 og 1.48 så forstår man at den slags virker lønnstrykkende. Derfor må vi ha klare bestemmelser så vi ikke får den slags mere. Organisasjonsutvalget har behandlet dette og fremmet innstilling. Det henvises til at når det f. eks. gjelder opførelse av stasjonsbygninger i landområdene i forbindelse med jernbaneanlegg så har anleggsarbeiderne, Arbeidsmannsforbundets medlemmer i alt vesentlig utført dette arbeide. Det samme gjelder stasjonsbygninger i forbindelse med kraftanlegg, heter det. Men det var dengang da disse medlemmer som vi nu har stod i Arbeidsmannsforbundet. Derfor er jeg uenig i dette punkt. I punkt 2 har man gitt adgang til dispensasjon fra industriforbundsformen. Vi har hatt forhandlinger med Papirindustriarbeiderforbundet. Vi har ikke imot at disse arbeidere får anledning til å utføre omforandrings- og utbygningsarbeider, men de skal ha de bestemmelser som vi har og de skal overføre sitt medlemskap til vårt forbund. Vi har også hatt strid med Jern- og Metallarbeiderforbundet. Deres tariffen ligger under våre. Den siste strid gjaldt innsetning av glass. Der har vi bestemmelser for akkord. Jern- og Metall har også begynt å utføre rørleggerarbeide, et arbeide som vi har fagfolk til. En annen ting er forholdet til Kommuneforbundet. Der foreligger et forslag fra Sethil. Hvis man stemmer for det vil konsekvensen bli den at hvilken som helst bedrift kommunen oppretter, så skal arbeiderne tilhøre dette forbund. Det kan ikke kongressen vedta; hvis man ikke skal opphøre med den industrielle linje. I 1932 utførte rørleggerne, medlemmer av vårt forbund arbeidet ved kommunale bygg. Der gikk Kommuneforbundet så langt at de krevde at disse skulde ordne sitt medlemskap i det forbund eller slutte med arbeidet. De måtte bøie sig og gå over til Kommuneforbundet. Vi mener at legning av rør i gater og inne på gassverk tilhører Kommuneforbundet. Men når det gjelder arbeidet innenfor byggevirkomheten så tilhører det oss. De erindrer alle

affæren i Wergelandsveien 5. Det var ikke særlig flatterende for arbeiderne at de ikke kunde komme til enighet om arbeidet. Tvistenevnden traff avgjørelse. Vi godtok den. Men den annen part — murarbeiderne — vilde ikke godta den. Vi har videre hatt mange lignende tvistigheter. Vi tok da for oss tvistenevndens beslutning, men den var gjenstand for fortsatt kiv og strid. Vi tilskriver de mange tvister her at ikke sakkunnskapen har kommet til orde. Derfor foreslår vi tvistenevnden ophevet i følgende forslag på side 18 i dagsordenen:

«Den nuværende tvistenevnd opheves. Ved eventuelle tvister opnevner de interesserte forbund som tvisten omfatter, hver 2 representanter som igjen velger en opmann. Hvis enighet ikke opnåes om opmann, blir denne å velge av sekretariatet.

Valg finner sted for hver enkelt forekommende sak.

Den kjennelse de opnevnte tvistenevnder avsier, er bindende for begge parter.»

Vi mener at det er en form for tvisters avgjørelse som vil gi større garantier. Foruten dette er det på representantenes plasser utlagt et forslag som skulde være så klart at grensetvister hermed faktisk skulde bringes til ophør. Det heter der:

At alt nybyggningsarbeide, forandrings- eller tilbygningsarbeide og vedlikeholdsarbeide, som utføres av eller for private, industrielle bedrifter, kommuner og stat, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.

De arbeidere som er beskjeftiget med dette arbeide skal ha sitt medlemskap i Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Undtatt herfra er bygningsarbeidere som er fast ansatt som reparatører ved industrielle bedrifter såsom papir-, cellulose-, nærings- og nydelsesmiddelfabrikker, kjemiske bedrifter, sykehus m. v. Disse arbeidere skla stå tilsluttet det forbund vedkommende bedrift sorterer under, men de har kun anledning til å utføre reparasjons- og vedlikeholdsarbeider innen bedriftens eget område.

Dog skal der ved opprettelse av overenskomster omfattende dette arbeide, av de respektive forbund sørges for at de lønns- og arbeidsbetingelser som er gjort gjeldende for bygningsarbeiderne på stedet, også blir gjeldende for omhandlede reparasjons- og vedlikeholdsarbeider.

Dette forslag må jeg anbefale kongressen å vedta. Når det gjelder rørleggerne vil jeg henvise til side 17 i hoveddagsordenen, hvor jeg vil opta følgende punkter:

- «1. Sekretariatets og representantskapets avgjørelse i tvisten mellom Norsk Kommuneforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund angående rørleggerne ved Oslo kommunale boligbygg, annulleres.
2. Samtlige rørleggere som er ansatt ved Oslo kommunale Rørleggerverksted, og som utfører bygningsarbeide, overføres til Norsk Bygningsarbeiderforbund innen 1 januar 1935.

Overenskomstforholdet for alt rørleggerarbeide så som varme-, gass- og sanitæranlegg i nye eller gamle bygninger, private eller kommunale eiendommer og reparasjoner av den slags anlegg, skal henhøre under Norsk Bygningsarbeiderforbund, og opmåling av

akkorder blir å foreta på den måte Norsk Bygningsarbeiderforbund bestemmer.»

Punkt 3 optas ikke efter ovennevnte forslag. Jeg vil i denne forbindelse ikke undlate å gjøre opmerksom på som de fleste nok også kjenner til, at det i 1932 blev vedtatt av rørleggerne å melde sig ut av vårt forbund. Det bunner i sekretariatets og organisasjonsutvalgets stilling til dette spørsmål og til Kommuneforbundet. Hvis man ikke vil spalte forbundet op må vi nu få klare bestemmelser. Denne forfusking i denne industrielle linje må ikke lenger få fortsette.

Internasjonalens representant tar avskjed.

Internasjonaler Gewerkschaftsbund's representant *W. Schewenels* fikk nu ordet, da han måtte forlate kongressen: Jeg beklager at jeg ikke kan være til stede ved deres kongress lenger, idet jeg må reise til en konferanse i London. Jeg vil få benytte anledningen til å takke for den gjestfrihet som er utvist mot mig under disse dagers samvær. Jeg har med den aller største interesse fulgt debatten her på kongressen og har herunder fått rede på de problemer som den norske arbeiderklasse har å kjempe med. Disse dagers samvær har gitt mig et godt inntrykk av den norske arbeiderbevegelse, og jeg har herunder lært mere enn jeg kunde finne ut ved et langt studium av bøker og tidsskrifter. Det er særlig to ønsker jeg har på fallrepet. For det første at de beslutninger de har tatt om de internasjonale forbindelser vil bli heldbringende. Jeg håper at uravstemningen vil finne sted i løpet av 1935 og at den må bringe et godt resultat. Det annet er de mange problemer man har her i landet. At det må lykkes å nå frem til en heldig løsning av disse til ny vekst og fremgang for den norske fagbevegelse. (Kraftig bifall.)

Talen blev fra fransk oversatt ved O. Colbjørnsen.

Ordstyreren (Torp): Som talsmann for kongressen vil jeg takke dig *Schewenels* for de gode ønsker. Det internasjonale forhold har alltid spilt stor betydning for oss. Denne gang har for første gang Internasjonalens generalsekretær møtt frem her. Det har vært en glede å høre og se med hvilken saklighet han har optrådt på kongressen som ellers i vårt samvær i disse dager. Hans deltagelse i debatten har sikkert bragt oss over mange vanskeligheter og jeg tror at jeg har denne kongress med på at den vil gå inn for virkeliggjørelsen av arbeiderklassens internasjonale samling. De beste hilsener fra den norske arbeiderklasse, *Schewenels*. Vær forvissset om at den norske arbeiderklasse er beredt til å ta nye fremstøt og at vi står beredt til å støtte våre kamerater verden over. Takk for nu og vel møtt igjen ved en senere anledning. (Langvarig bifall.)

Efter ordstyrerens tale fulgte spontant 1. vers av Internasjonalen.

Fortsatt behandling av grensetvister.

Og kongressen fortsatte videre med behandlingen av grensetvister. *Gunnar Sethil*: Aase som hadde ordet før mig hadde en hel del forhold han berørte. Mellom Bygningsarbeiderforbundet og en rekke andre

förbund. Jeg skal bare nevne den tvist som har vært oss imellem om rørleggerne. Han foreslo jo også at tvistenevnden skulde opheves. Det bunner vel i at den tvist jeg vil omtale har vært behandlet av tvistenevnden, av sekretariatet og representantskapet og den foreligger nu her til avgjørelse. Den gir oss jo rett. Landsorganisasjonens representantskaps avgjørelse oprettholdes i tvisten mellem Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Kommuneforbund om organisasjonsforholdet for rørleggerne ved Oslo Gassverk. Nu vil Bygningsarbeiderforbundet ha tvistenevndens avgjørelse ophevet og vil også ha tvistenevnden helt vekk. På side 31 i punkt 1 står der: «Nybyggningsarbeide, større forandrings- eller tilbygningsarbeide som utføres av eller for industrielle bedrifter og kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.» Der mener jeg at det bør foretas en forandring, men derimot ikke nogen forandring i punkt 2. Jeg foreslår at organisasjonsutvalgets konklusjon får følgende ordlyd:

1. Nybyggningsarbeide, større forandringsarbeider eller tilbygningsarbeide som utføres av eller for industrielle bedrifter og kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde. *Undtatt herfra er kommunale etater eller forretninger som driver bygningsarbeide som ledd i egen virksomhet eller med autorisasjon utfører arbeide på en byggeplass eller i en bygning ved sine egne arbeidere.* (Kommunale rørleggerverksteder og installasjonsforretninger.)

2. Er det mellem Norsk Bygningsarbeiderforbund og et annet forbund opnådd enighet om at sistnevnte forbunds medlemmer kan utføre bygningsarbeide som knytter sig til gjenopbygninger eller utvidelse av fabrikkbygninger, skal arbeidet ikke utføres på ringere vilkår enn fastsatt i Bygningsarbeiderforbundets avtaler.

Det har sitt utgangspunkt i den tvist vi har hatt ved gassverket. Jeg vil anbefale at man vedtar forslaget. Men jeg vil ha fremholdt at vi ikke hermed vil gjøre noget fremstøt mot Bygningsarbeiderforbundet utover det at vi vil beholde det som vi nu har. Vi mener at hvis en kommunal etat har noget som kan være bygningsarbeide og som kan utføres ved våre folk må vi ha anledning til det. Om det gjelder havnearbeide med gråstensmuring eller opsetning av et skur. Vi vil bare slå fast det arbeide vi nu har. Videre at det rørleggerarbeide som utføres ved våre folk må vi ha. Rørleggerne våre har arbeidet efter de samme akkordtariffer som bygningsindustriens. Striden gjaldt opmålerne, men den strid skulde man nu kunde la ligge. Videre har vi installasjonene ved elektrisitetsverket som vi også må ha. Vi vil ikke nye fremstøt, men vi må slå fast det vi nu har. På side 20 i hoveddagsordenen står der: «Sekretariatet henviser til organisasjonsutvalgets innstillinger i de spørsmål som er opført i dagsordenens punkt 3 a—i. Sekretariatet har tiltrådt organisasjonsutvalgets forslag som oversendes de tilsluttede organisasjoner i et særskilt hefte.

Angående tvisten mellem Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Kommuneforbund om organisasjonsforholdet for rørleggerne ved Oslo Gassverk innstiller sekretariatet: «Landsorganisasjonens representantskaps avgjørelse oprettholdes.» Der har sekretariatet og organisasjonsutvalget vært enig med oss at representantskapets beslutning skal god-

kjennes. Men når vi kommer til organisasjonsutvalgets innstilling side 31, heter det i punkt 1: «Nybygningsarbeide, større forandrings- eller tilbygningsarbeide, som utføres av eller for industrielle bedrifter og kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.» Hvis tvistenevnden opprettholdes og man stemmer for sekretariatets innstilling så har man fastslått at det skal være slik som det nu er. Men når vi kommer til punkt 1 på side 31, så skal bygningsarbeiderne også kunne få noget av dette som er vårt virkeområde. Det vil bringe uklarhet. Derfor må man vedta mitt forslag. Da blir det klarhet i sekretariatets og organisasjonsutvalgets innstilling.

Egil Lund: Når jeg som representant for rørleggerne tar ordet så er det ikke så lettvent som Sethil søkte å gjøre dette til. Da Oslo kommune i sin tid besluttet å oprette vedlikeholdskontor var det for å vedlikeholde de offentlige bygninger. Men det utviklet sig til en konkurrerende bedrift med de private bedrifter. Dermed blev det en regulær rørleggerbedrift og da trengte de flere folk, og de blev tatt fra Rørleggernes Fagforening og fra Bygningsarbeiderforbundet. De var vant til våre tariffer og vilde ikke arbeide på dårligere betingelser. Vi måtte således øve press for å få gjennomført akkordtariffen og det lykkedes. Men vi fikk inntrykk av at dette skulde hevnes når det gjaldt opmålerne. Vi løste dog den sak omsider. Disse arbeidere arbeidet ved de kommunale boligbygg sammen med bygningsarbeiderne. Da tvisten med akkordene var avsluttet fikk vi av våre folk høre at Gassverksarbeidernes Forening krevde at medlemsskapet for våre medlemmer skulde overføres til dem. Saken gikk til tvistenevnden som med et knepent flertall avgjorde den og til sekretariatet og representantskapet. Man krevde overflytning, og vi fikk beskjed om at hvis de ikke overflyttet sitt medlemskap så vilde de få slutt. Vi sa at organisasjonens avgjørelse måtte høres. Da fristen utløper får de opsigelse uten grunn til fratredelse på 8 dager. De stod således overfor spørsmålet arbeidsledighet, og da bøiet vi oss under protest og at de skulde få overflytte sitt medlemskap. Man tvang altså med trussel om opsigelse våre medlemmer over til Gassverksarbeidernes Forening. Den slags må ikke oftere inntreffe. Da de så gikk over i Gassverksarbeidernes Forening så fortsatte de arbeidet. Skulde det være nogen realitet så måtte vel også de andre bygningsarbeidere som arbeidet ved kommunen overføres dit. Jeg vil anbefale forslaget på side 17.

Jens Tangen: Det riktigste skulde vel være at dette er et for kostbart forum til å diskutere disse ting. Det skulde være avgjort i og med industriforbundsformen. Vi skulde ikke ha disse tvister her og diskutere de her, hvor det koster 30 kroner pr. minutt. Man tar ikke hensyn til overenskomstene for vedkommende fags arbeidere. Men tar bare hensyn til sine egne medlemmer. Når kommunen etablerte rørleggerbedrift så var det ikke meningen å lage en entreprenørbedrift, men at det skulde være for kommunens egne bygninger, sykehus o. l. En medvirkende årsak til at de kan være med og konkurrere her er at de har lavere betaling. Vi står nu foran et større rørleggerarbeide ved Rådhuset, og det skulde sannelig ikke forbause mig om de fikk det også. Mens industriens egne

arbeidere blir ledige så utfører andre arbeidet til lønnssetser som ligger langt under våre forhold. Jeg kan ikke tenke mig at kongressen kan være med på det. Det vil være en skamlett. I den siste tid har vi stadig hatt en Canossagang til Landsorganisasjonens kontor for der å være med på å diskutere, hvem som skal ha arbeidet. Vi har nu meget arbeide med jernkonstruksjoner og hvor vi er kommet i strid med Jern- og Metallarbeiderforbundet. Jeg har fremholdt at det måtte gå an å komme sammen og diskutere kameratslig disse ting slik at vi fikk en løsning. Når det gjelder rørleggerne og Jern- og Metallarbeiderforbundets medlemmer så vil man vite at ved anlegg av kjøleanlegg etc. har man ikke så lite rørleggerarbeide. Vi har her sett hvordan våre hjelpearbeidere har 1.37, mens de andre har 90 øre. Vi har sagt fra at hvis de ikke gir sig med det så må vi gå hårdt tilverks. Når det gjelder rørleggerne så er den sak gått så langt at den er innbragt for Arbeidsretten, og det er ikke tvil om hvad den vil komme til å gjøre. Den vil tvinge jernarbeiderne til å arbeide for lavere betaling. Jernarbeiderne hadde opptil 1.00 mens våre folk hadde oparbeidet sig 1.65.

Torbjørn Henriksen: Det er naturligvis så at dette med grensetvister ikke er noget hyggelig; for man vet at arbeidsgiverne konsekvent følger den linje å legge den dårligste tariff til grunn. Imidlertid bør man søke i den grad det kan gjøres å se å få orden i dette. Jeg har alltid hørt at det er ikke så farlig med oss som har så gode tariffen og bra forhold i det hele tatt. Når man skal ta standpunkt — hvem det nu enn er — så tror jeg det er riktig å holde sig til organisasjonens beslutning av 1923 om industriforbund. Det er beklagelig at vi ikke er kommet lenger med det, for da hadde vi ikke hatt dette. På side 71 i organisasjonsutvalgets utredning står det: «Kommuneforbundet bør omfatte alle arbeidere og funksjonærer ved kommunens bedrifter, videre politi, brandvesen, veivesen, sykehusbetjening m. v. Det har vi så lojalt som mulig søkt å gjennomføre. Derfor har vi ikke hatt mange tvister når undtas denne med Bygningsarbeiderforbundet og en mindre tvist med Arbeidsmannsforbundet. Ved de store kommuner har vi mange grupper, som rørleggerne ved gass- og vannverkene, og de har alltid stått i Kommuneforbundet. Men eftersom man kommer frem i politisk innflytelse så utvider man de kommunale bedrifter og vi ser at kommunene selv overtar mer og mer arbeide. Vi ser således at man mange steder overtar alt installasjonsarbeide. Slik også med rørleggerarbeidet, hvor man optar kampen med de private entreprenører. Og det kan jeg ikke finne noget galt i. Skulde det være det så må vi sannelig revidere vår opfatning på mange områder. Saken blev grundig diskutert i organisasjonsutvalget, i sekretariatet og i representantskapet. Men det gikk lang tid før rørleggerne respekterte det. Vi må innrette oss slik at der hvor vi har innsatt en avgjørende myndighet må vi også bøie oss for dens avgjørelser. Men her ser vi at Bygningsarbeiderforbundet vil opheve tvistene og de vil opheve Kommuneforbundets ramme. Vedtar man slike bestemmelser så vil våre forhold helt bli revet op. Jeg vil anbefale Sethils forslag. Det oprettholder status quo.

Et forslag som oversendes sekretariatet.

Ordstyreren foreslo følgende forslag fra Bakkelund oversendt sekretariatet:

«Under hensyntagen til de enestående slette og helt slavelignende forhold hvorunder landarbeiderne lever og arbeider og av hensyn til den store betydning det har klassemessig sett å få samlet småbrukere, småbønder og landarbeidere inn under organisasjonsmessig kontroll, pålegger kongressen det kommende sekretariat:

Ved ekstraordinære foranstaltninger å sørge for et effektivt og kraftig organisasjons- og opplysningsarbeide blandt disse erhvervsgrupper, for å hjelpe dem til å finne veien til vår faglige organisasjon.»

Votering: Ordstyrerens forslag blev vedtatt.

Organisasjonsutvalget suppleres.

Johs. Ringen foreslo:

«I anledning det innkomne forslag til kongressen angående organisasjonsformene om grensetvister, og som nu på nytt skal behandles av organisasjonskomitéen, suppleres komitéen med I. B. Aase fra Bygningsarbeiderforbundet.»

Ordstyreren foreslo at også Gunnar Sethil tiltrådte organisasjonsutvalget under denne saks behandling.

Begge forslag blev vedtatt — Ringens og ordstyrerens.

Møtet hevet.

Møtet søndag 2 desember.

Ordstyrer: *Nils Hansen.*

Efter tidligere beslutning blev dagens møte holdt i ett fra kl. 9—15. Protokollen fra gårdsdagens møte referertes.

I. B. Aase: Det blev igår optatt ytterligere to forslag, nemlig om ophevelse av tvistenevnden side 18 og videre forslaget på side 17, punkt 1 og 2.

Sekretæren: Begge forslag er innklebet i protokollen.

Waldemar Larsen: Det bør også stå at Schewenels tale blev oversatt av Ole Colbjørnsen.

Dermed blev protokollen vedtatt.

Fortsatt behandling av grensetvister.

Så fortsatte man behandlingen av dagsordenens punkt 3 a: *Grensetvister.*

O. Sporpind: Når jeg hørte Aases lange og kostbare foredrag så mintes jeg ordsproget som sier at når krybben er tom så bites hestene. Tidligere var det aldri uenighet om disse ting. Men nu når det er lite arbeide så vil man ha alt arbeide til sig. Dette er imidlertid en stor sak. Når det er en fabrikk som skal moderniseres eller en maskin som skal ombyttes blir som oftest de folk som bor på plassen og som har vært

der i mange år spurt. Og det er naturlig at de vil beholde det arbeide som er. Det er jo deres arbeidsplass. Og det har ikke vært nektet tidligere. Alle de montører som f. eks. kan komme i anledning en ommontering har med glede arbeidet sammen med våre medlemmer. Mellom oss og Jern- og Metallarbeiderforbundet har det aldri vært nogen uenighet herom. Men siden vi fikk nytt styre i Bygningsarbeiderforbundet er det blitt trubbel. Volan kom igår med en usannhet om at vi arbeider under tariffen. Han vet at vi alltid forhandler på forhånd med bedriften. Jeg kan i så måte henvide til vår overenskomst med Hunsfoss Fabrikker i anledning ny- og ombygningsarbeidet der. Det heter i § 3:

«I de avdelinger som holdes i drift og for arbeide som er nødvendig for oprettholdelse av driften og arbeide som vanligvis utføres av bedriften ved dens egne arbeidere, gjelder de tariffmessige lønninger.

De arbeidere som blir beskjeftiget hos entreprenører og arbeide som bedriften selv utfører og som ikke går inn under ovenstående punkt, betales efter entreprenørens overenskomst.»

I Bygningsarbeiderforbundets forslag står det at disse medlemmer skal overflyttes til Bygningsarbeiderforbundet, og det er et brudd på alle tidligere avtaler. Det har alltid vært så at fordi om man midlertidig har vært optatt med et annet arbeide så har de fortsatt kunnet bli stående i sitt tidligere forbund når man vet at man kommer tilbake til sitt vanlige arbeide. Skulde vi kreve det samme når det kommer en bygningsarbeider til bedriften? Vi krever ikke det vi. Jeg vil si at den overenskomst som gjelder må vi praktisere og ikke rive den i stykker fordi om det kommer en montør til bedriften.

Nils Aune: Jeg skal ikke befatte meg med annet enn striden mellom vårt forbund og Bygningsarbeiderforbundet når det nu søkes å komme inn på det virksomhetsområde vi har hatt i 20—25 år. Jeg vil ha sagt i anledning den sak som her er fremholdt av rørleggernes representanter at man må være opmerksom på at den sak 2 ganger har vært behandlet av organisasjonens høieste instanser. Og de har nektet å etterkomme avgjørelsen. Skal den praksis innføres som bygningsarbeiderne der viser så kommer vi galt avsted. Da blir det ingen disiplin. Dette er ikke nogen spesiell Oslo-sak. Vi har det overalt. Vi kan komme op i det forhold at jeg som i over 20 år har vært medlem av Kommuneforbundet må gå over i Bygningsarbeiderforbundet for 14 dager. Hvis Åses forslag blir vedtatt. Det gjelder ikke bare gassverkene og rørleggerne. Det gjelder mange andre. Den gamle praksis kan man ikke nu plutselig forandre. Man må da også være opmerksom på at partiet må forandre sin linje om at man mest mulig skal undgå de private entreprenører. At man mest mulig skal legge det inn under kommunene. Kongressen må derfor forkaste forslaget hvis det skal bli nogen realitet i kongressens vedtak av 1923.

Konrad Nordahl: Jeg vil advare mot Bygningsforbundets forslag. Det vil i stor utstrekning ramme vårt forbund. Skal det praktiseres så må våre medlemmer stadig være på marsj inn og ut av de forskjellige forbund. Vår industri er en nøkkelindustri. Våre folk er inne og arbeider i en rekke fag og industrier. Bygningsarbeiderforbundet bruker en organisasjonspraksis som ikke andre har. Deres optreden overfor andre forbund må påtales. Jeg bortser da fra at de streiker innbyrdes mot hverandre.

Jeg kan nevne monteringen av kjøleanlegget på Meieribolaget. Vi hørte intet på flere måneder, før det plutselig blev truet med arbeidsnedleggelse. Og vi hadde monteringen av overlys i Folketeatret. Det samme forhold. Hvis ikke våre medlemmer ordnet sig så gikk samtlige bygningsarbeidere. Uten å varsle forbundet går de til aksjon mot andre arbeidere. Jeg er enig i at vi må få en ordning med hensyn til betalingen. Men jeg vil henstille til den nye ledelse i Bygningsarbeiderforbundet at de henvender sig til den ansvarlige ledelse i de andre forbund. Med hensyn til rustfri montering er jeg uenig i tvistenevndens avgjørelse. Den er prinsipielt gal, men vi har bøid oss for det. Vi har sagt til disse medlemmer at de må gå over til Bygningsarbeiderforbundet. Men de vil ikke det og vi vil da kunne risikere at de blir stående uorganisert.

Valdemar Nielsen: Vårt forbund har hatt svært få grensetvister og det fordi vi alltid har vært et utpreget industriforbund. Men vi har en del medlemmer i byene som enkelte ganger arbeider på byggeplassene med opsetning av marmor eller granitt. De vil rammes av det forslag bygningsarbeiderne har fremsatt. Åse sier at disse midlertidige arbeidere på en byggeplass ikke skal rammes av det. Men det sies ikke klart. Hvad lønningene angår så kan vi ikke bebreides, men kanskje vi kunde gjøre det overfor bygningsarbeiderne. Vi har drevet forhandlinger med murerne som iallfall har gått så langt at de innrømmer at stenhuggerne må få sette op det de har laget. Skulde de stadig overføre sitt medlemskap så vil man forstå hvor uholdbart det vil bli. Forslaget fra Bygningsforbundet kan ikke vedtas. Man må ialfall da ha en bestemmelse for dem som midlertidig arbeider på en arbeidsplass.

Strek blev satt.

Peder Framnes: Det er talt meget om industriforbundsformen her på kongressen og at den skulde gjennemføres mest mulig. Men når Bygningsarbeiderforbundet fremholder at det også skal gjelde for dem så får pipen en annen lyd. Da skal vi finne oss i alt. Ser vi på Sethils forslag hvorefter Kommuneforbundet praktisk talt forbeholder sig alt bygningsarbeide som kommunen setter i gang så kan vi spørre: hvad blir det da igjen av arbeide for bygningsarbeiderne? De forbeholder sig jo alt. Det må være grenser for hvad de kan forlange. Det er mange rare argumenter som kan benyttes. Enda Nordahl vet at det han sier er langt fra sannheten så serverer han det her. For han vet at representantene her ikke kan kontrollere det. Sporpind sa at når det ved en bedrift var et nybygningsarbeide eller ombyggningsarbeide så måtte deres medlemmer kunde utføre det. Men våre medlemmer da som har gått ledig i lange tider? Hvad skal de gjøre da? Vi forlanger at arbeidet skal utføres efter våre tariffer. Hvis vi skulde ha alt bygningsarbeide ved kommunen så måtte partiet omgjøre sin linje blev det sagt. Det er uforståelig. Er linjen da den å skaffe alt arbeide til Kommuneforbundet? Vårt forslag kan kritiseres, men hvad vi krever er at de har vår betaling og da må vi ha medlemmene og kontrollen over dem. Når det gjelder rørleggerne så er det ikke utpreget kommunearbeide. De optrer i konkurranse med andre bedrifter.

Charly Andersen: Bygningsforbundets forslag har foranledige Aase til å ta en tur til Herøya. Representantene kjenner kanskje til at forhol-

dene der i den senere tid er blitt nokså komplisert. Det kan hende at de faste arbeidere er med på bygningsarbeidet og så er de inne i annet arbeide igjen. Så kan Hydro plutselig stanse arbeidet og imens utbygge bedriften ved hjelp av fabrikkens arbeidere. Skulde man da overflytte alle disse fra det ene forbund til det annet så vil vi få meget arbeide i de forskjellige avdelinger og forbund og det vil virke organisasjonsmessig forstyrrende. Når bygningsarbeidernes tarifforhold ligger høiere så er det vel fordi det er et sesongfag. Vi har også forholdet med Transportarbeiderforbundet. Losning og lastning av kull, koks og salt bør transportarbeiderne ha. Men bygningsarbeidernes forslag kan jeg ikke se kan bringe nogen orden på arbeidsplassen. Derfor kan jeg ikke anbefale det forslag.

Johan Berg: Det er ikke morsomt å tale om de tvistigheter og slagsmål man har hatt og hvor man ikke etterkommer de beslutninger som er tatt. Det gjaldt det meget omtalte rørleggerverksted. Det blev opprettet for 15—16 år siden for vedlikehold og det rørleggerarbeide som var nødvendig innenfor kommunen. I 1929—32 fikk Arbeiderpartiet makten i kommunen og det gjorde alt for å tilgodese disse arbeidere med arbeide på kommunale bygninger og gårder. Det blev tilført disse meget arbeide på Åsen og andre steder og det måtte inntas flere folk. Så kom rørleggerne og krevet at deres lønninger skulde gjelde. Det er jo så at de er bedre fordi det er sesong og jobber. Vi gikk imidlertid med på det, men det gjaldt opmålingsgebyr. Det vilde ikke våre folk gå med på. Arbeiderne mente selv å kunde opmåle arbeidet. Det gikk så langt at rørleggerne sendte ut en skrivelse til bygningsarbeiderne om ikke å arbeide sammen med våre folk. Og de trakk også sine folk vekk for 1 dag. Resultatet blev at man skulde ha det halve av opmålingsgebyret. Da de hadde arbeidet i 15 måneder krevde rørleggerne og Bygningsarbeiderforbundet at disse skulde overføres til dem og ikke bare det men alle rørleggerne ved kommunen. Tvistenevnden behandlet 10 september 1931 saken og hvor det blev vedtatt at de skulde tilhøre oss. Bygningsarbeiderne vilde ikke gå med på det og de appellerte. Den 20 mai blev det behandlet i representantskapet og beslutningen blev gjentatt. Men tross alt dette så vilde ikke rørleggerne bøie sig. Nu var vi klar over at en hel del av dem som arbeidet ved gassverket ikke vilde ha blivende arbeide der og vi forlangte ikke disse overført oss. Det gikk hele 2 år før vi krevet beslutningen respektert.

Jens Tangen: Når det fra Sporpind og Nordahl fremholdes den ting at det er blitt verre siden den nye ledelse i Bygningsarbeiderforbundet kom så vil jeg si at vi har vært stedmoderlig behandlet i sekretariatet, idet vår representant der har vært meget på reiser og da har de andre forbund delt arbeidet for sig. Vi så det ved Hydro, ved Herøya og på Rjukan at man arbeidet på et lavmål av den lønn vi har. Skal det bli organisasjonspraksis så må vi jo føre kamp mot alle andre arbeidere. Vi krever at den lønn vi har fått må respekteres. Vi har ikke bare time-lønnen å forsvare men også obligatoriske akkordtariffer. Når Nordahl påstår at vi ikke har skrevet så vil jeg gjøre opmerksom på at jeg skrev 3 tetskrevne sider om rustfritt stål. Siden 5 september har vedkommende fått utføre det arbeide til en lønn som ikke vi har. Min opfatning er for

øvrig den at enten man skriver eller snakker til dem så skremmer de sine medlemmer med at vi vil sette dem utenfor. Jeg vil henstille til representantene å vedta bygningsarbeidernes forslag så man kan avslutte den krig man nu har.

Taletiden begrenses.

Ordstyreren: 20 talere er fremdeles inntegnet. De interesserte parter har nu hatt ordet så vi må kunde innskrenke taletiden til 5 og 3 minutter. Det blev vedtatt.

Josef Larsson: Jeg vil minne om sekretariatets beslutning i 1932 hvor man fastslo som rettningslinjer at enhver som søker arbeide og får arbeide skal få ta det. Dette har Jern- og Metallarbeiderforbundet holdt sig etterrettelig. Vi har da heller ikke hatt nogen nevneverdige tvister enn med Bygningsarbeiderforbundet. Det er riktig som Nordahl sa der. Ved Veterinærinstituttet kom en del montører for å sette inn jernvinduer og hvor det var på det rene at det var vårt arbeide. Men allikevel blev de truet. De var også i forbundet og da blev det sagt at de skulde ha den lønn som gikk og stod. Volan har vært svak mange ganger når det gjaldt bygningsarbeiderne, men han forstod dog at det arbeide tilhørte oss. Det har ikke vært spørsmål om forhandlinger i disse tilfelle, men de har gått til direkte aksjon.

Fritz Dehlin: Jeg har inntrykk av at Bygningsarbeiderforbundet optrer noget a la Hitler. Får de vedtatt dette, så kan de bare sitte og peke på paragraffene. På Borregård har våre folk bygget en hel haveby. Blir dette forslag vedtatt vil Borregård opsi halvparten av disse bygningsarbeidere når de ikke får lov til å arbeide utenfor portene. Nu skal de heller ikke få arbeide inne på fabrikk. Jeg vil anbefale alle industriarbeidere å stemme mot bygningsarbeidernes forslag.

O. K. Høgsås: Når Åse og Tangen fremholdt at det var forbund som virket lønnstrykkende overfor bygningsarbeiderne så er det riktig. Vi har utallige eksempler på det. Ser vi på side 31 så er organisasjonsutvalget også opmerksom på det. Arbeidet har vært utført på lavere betingelser. Vi har eksempler fra Skog- og Land og fra andre. De forhold er ikke bra. Vi må vekk fra det. Vi forlanger arbeidet der hvor det er nybygning og omforandringsarbeide.

Lars Åsvestad: Jeg kan godt forstå at man her i salen idag er uenig med Bygningsarbeiderforbundet og årsaken er den at vi ikke har tatt konsekvensen av beslutningene i 1923. Hvad er stillingen idag? Jo stillingen er den at når det gjelder Bygningsarbeiderforbundet og dets virksomhetsområde så må det stå åpent for alle arbeidere og vi må motta dem. Vi har heller aldri stått imot at Landsorganisasjonens medlemmer skal kunde arbeide hos oss, men vi forlanger at de skal oprettholde våre tarifforhold og være med å forbedre dem. Vi har en affære i Bergen hvor vi er gått med på at et annet forbunds medlemmer har fått rett til å utføre arbeidet og tilogmed til en annen pris, men endå vil ikke vedkommende forbund gå inn for ferie for disse folk. For oss er det ikke spørsmål om å nekte noen arbeide, men for oss er det spørsmål om at vi må få fortsette å forbedre våre kår.

Johs. Ringen: En ting merker man sig og det er at industriforbundsformen som skulde gjennomføres, er man mer og mer kommet bort ifra. Da vi behandlet det så stod den ene taler efter den annen op og sa at fikk vi det bare slik og slik — — så — —. Idag ser vi resultatene av at vi ikke har gjennomført industriforbundsformen. Det er derfor naturlig at vi sier i fra. Vi vil også ha en arbeidsplass å stå på. Henriksen får gjerne ha sine skur og ventestuer. Vi nekter ingen arbeide, men at våre tariffes skal respekteres av de andre forbund. Kunde vi få innført mer ensartethet med kontingenten vilde meget kunde hjelpe på forholdet. Når det f. eks. kommer jern- og metallarbeidere langt utenfra for å arbeide her i byen til lavere pris så er det klart at man sier ifra. Da må vi ta til gjenmele. Det er talt meget her om opplysningsvirksomhet. Henriksen og Nordahl må nok se å starte et studiecirkel for sig selv. Jeg vil anbefale Bygningsarbeiderforbundets forslag.

Egil Lund: Når Berg fra gassverksarbeiderne søker å legge tvisten med opmålingen som grunn for stridighetene så er det å søke å komme vekk fra saken. Vi hadde krav på kontroll av arbeidet og vi blev også enige om det. Forholdet er at dette verksted driver i konkurranse med andre bedrifter. De rørleggere som er derfra og som arbeider ute på private arbeidsplasser, må tilhøre oss. Hamar Jernstøperi har begynt den trafikk å montere varmtvannsanlegg og det er som bekjent ikke lite rørleggerarbeide ved det. Jern- og Metalls folk utfører arbeidet til det halve av prisen. Jeg har inntrykk av at man søker å plukke i stykker det forbund som virkelig er et industriforbund.

Oscar Karlson: Jeg vil be kongressen være oppmerksom på at det er 2 tvister man behandler. Først og fremst er det tvisten om retten til arbeidet. På side 31 i organisasjonsutvalgets utredning sier bygningsarbeiderne at de skal ha rett til alt nybygningsarbeide, forandrings- og tilbygningsarbeide. Men vi må se litt tolerant på dette og da må man se på Sethils forslag som sier:

Nybygningsarbeide, større forandringsarbeide eller tilbygningsarbeide som utføres av eller for industrielle bedrifter og kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde. Undtatt herfra er kommunale etater eller forretninger som driver bygningsarbeide som ledd i egen virksomhet eller som med autorisasjon utfører arbeide på en byggeplass eller i en bygning ved sine egne arbeidere. (Kommunale rørleggerverksteder og installasjonsforretninger).

Er det en bygningsarbeider som er ansatt ved en kommunal bedrift må han kunde utføre det arbeide. Når det gjelder nybygninger etc. da er vi enige om at det er bygningsarbeidernes. Med hensyn til industriforbundsformen så er det ikke riktig at dere er så utpreget industriforbund. Det er vi som hevder at industriforbundsformen skal følges. Der hvor man har sin eksistens skal man stå. Denne sak har vært behandlet i alle ansvarlige organisasjonsinstanser.

Gunnar Sethil: Jeg har ikke noget imot at enhver holder på sitt, men man må holde sig til det faktiske. Det står ikke i mitt forslag at alt nybygningsarbeide skal overføres oss. Jeg sa at det skulde være status quo. Det blev sagt av Egil Lund at man hadde gått til arbeidsgiverne for å få vekk disse rørleggere. Det kan synes så, men det er

ikke skjedd. Bygningsarbeiderne har drevet sabotasje innenfor organisasjonen. Vi har i hele de ntid jeg har deltatt i arbeiderbevegelsen hatt den programpost at stat og kommune mest mulig skal overta arbeidet. Skal vi nu binde de arbeiderstyrte kommuner? Og skal vi gå vekk fra det som Kommuneforbundet blev stiftet på for å tilfredsstille bygningsarbeiderne?

Hans Eriksen: Det er nedslående å høre denne diskusjon. Det gjelder jo her organisasjonens arbeide. Men det er som det heter i ordsproget at når krybben er tom bites hestene. Vi har et organisasjonsutvalg som man må si har vært alsidig sammensatt og det er kommet frem til en innstilling. Men hvad ser vi? Jo en lang rekke forslag. Jeg ser innstillingen slik at iallfall ikke bygningsarbeiderne har noget å beklage sig over.

Paul Engstad: Grunnårsaken til alt dette er at industriforbundsformen ikke er gjennomført. Man ser at tvistene har opstått mellom de som er nærbeslektede og som skulde gå op i hverandre. Vi ser at der hvor vi har industriforbundsformen helt ut, der har vi ikke større tvister eller tvistigheter. Men det kan være at man ikke bør avgjøre den slags tvister ved kongressene, men at man som Bygningsarbeiderforbundet foreslår fikk en voldgiftsrett. Men når dommen er falt så skal den respekteres og da skal det ikke være mer snakk derom. Jeg har vanskelig for å være med på en generell beslutning som bygningsarbeiderne foreslår. Man får se på hvert enkelt tilfelle.

Birger Aamodt: Det er all grunn for å sette en demper på bygningsarbeidernes grådighet etter arbeide. Jeg har eksempel på at når jeg tar en sag så ser bygningsarbeiderne rødt. Det ser ut til at de skal ha sertifikat på en sag, når en jernarbeider nødvendigvis i sitt arbeide må benytte den et øieblikk. Det er naturlig at man går inn for sine medlemmer, men man skal ikke se så ensidig på det.

I. B. Aase: Til den siste taler vil jeg si at det er ganske riktig at vi går inn for våre medlemmer. Men vi har også gått inn for de andre forbunds medlemmer. Men det kan ikke sies om Jern- og Metallarbeiderforbundet. Jeg kan således nevne da jernarbeiderne begynte med glassarbeide. De utfører nu glassmesterarbeide til langt under våre priser. Det blev sagt at det ikke var sendt skrivelser til Jern- og Metallarbeiderforbundet. Hvordan er da forholdene på det kontor? Det er usannheter Nordahl kom med.

O. Sporpind: Tangen nevnte isted at man kunde risikere å måtte føre kamp mot de øvrige arbeidere. Men vi skulde vel være kommet lengere i organisasjonskultur. Er det slik så kan vi andre nekte bygningsarbeiderne å komme inn på våre arbeidsplasser.

Eugen Eriksen: Kommuneforbundets representanter har et snevert standpunkt, idet de drar inn de arbeidere som er på bedriftene. Det er ikke det som er saken. Det er deres virkeområde det gjelder. Det er tilgang til vårt forbund fra alle kanter, men vi har så mange eksempler på at de arbeider under våre tariffer.

Torbjørn Henriksen: Hvis man med omhu leste organisasjonsutvalgets innstilling så vil man se at utvalget nettop innrømmer at det har vært tilfelle hvor man har arbeidet for lavere betaling. Det må vel være

en så sterk og positiv beslutning som det overhodet kan kreves. Med hensyn til rørleggerne ved gassverket så skulde ikke Bygningsarbeiderforbundet ha tatt den sak op. Vi kan ikke praktisere det slik i vårt organisasjonsarbeide at vi ikke respekterer de beslutninger og bestemmelser som er tatt.

Elias Volan: Når kongressen har hørt alle disse innlegg så har man også sikkert fått en fornemmelse av hvordan det er å sitte i tviste-nevnden. Men det er klart at Bygningsarbeiderforbundet må ha samme rett til sin arbeidsplass som de andre forbund til sine. Under den store arbeidsledighet har det vært lett å få arbeide i denne industri. Det er klart at det har bragt vanskeligheter. Men vi kan ikke vedta beslutninger her som fører til ophevelse av den beslutning kongressen i 1923 tok. Skulde bygningsarbeidernes forslag bli vedtatt vil det oppløse Arbeidsmannsforbundet gruppevis. Jeg har ingen prinsipiell innvending mot at de to forbund Kommuneforbundet og Arbeidsmannsforbundet blev enige om at anleggsarbeiderne blev overført til Bygningsarbeiderforbundet. Men hvis det, må forutsetningen være at de to forbund forhandler herom og om hvordan de skal løse det. Jeg tror det er galt å vedta Sethils forslag fordi det er en generell bestemmelse som skal gjelde overalt også hvor man ikke har tvist. Jeg er enig med Aase i å avgjøre alle tvister ved voldgift. Den sak kommer inn under punkt: i.

Ordstyreren: Enkelte representanter har misforstått voteringen igår om at dette skulde sendes redaksjonskomiteen. Det gjaldt punkt a.

I. B. Aase: Det er ikke til voteringen, men jeg forstod Ringens forslag slik igår at det gjaldt disse forslag og det var derfor Sethil bl. a. blev med i komiteen.

Johs. Ringen: Jeg fant det igår ettermiddag vanskelig å ta standpunkt her nu, men at det blev oversendt organisasjonsutvalget. Det må der stemmes over først.

Karl Tømmeraas: Jeg er enig i det.

Votering: Besluttedes med stort flertall å oversende de innkomne forslag til organisasjonsutvalget supplert med Aase og Sethil.

Fortsatt behandling av avstemningsregler over tariff-forslag.

Man fortsatte så behandlingen av dagsordenens punkt 8: *Avstemningsregler over tariff-forslag*, som var oversendt redaksjonskomiteén.

Fra redaksjonskomiteen forelå følgende innstilling:

I.

Ved avstemninger over tariff-forslag innkalles de stemmeberettigede til møte hvor tariff-forslaget blir forelagt, og hvor skriftlig hemmelig avstemning foretas. Stemmesedlene innsamles enten av foreningens styre eller av en spesiell, opnevnt komité. Der skal føres protokoll over avstemningsmøtene, og stemmetallet for og imot forslaget innføres i protokollen. Stemmesedlene forsegles og oppbevares inntil der foreligger samlet avgjørelse over tariff-forslaget. Stemmeresultatet skal innsendes

til vedkommende forbund, og må ikke i nogen form offentliggjøres før hovedorganisasjonen har truffet bestemmelse herom. Stemmesedlene skal på forlangende innsendes til vedkommende forbund.

Forbundene sender foreningene en oversikt over det samlede stemmeresultat og avdelingenes stemmegivning.

II.

- a) Rett til å delta i avstemninger over tariff-forslag har alle organiserte arbeidere ved bedrifter som tariff-forslaget gjelder.
- b) I fagforeninger hvor medlemmene til stadighet skifter arbeidssted, eksempelvis bygningsarbeidere, transportarbeidere, skog- og landarbeidere, sesongbedrifter o. l. har alle medlemmer rett til å delta i avstemningen.
- c) Alle medlemmer i en fagforening som får sig forelagt til behandling og avgjørelse en hovedtariff, som faktisk er bestemmende for hele fagets lønns- og arbeidsvilkår, har rett til å delta i avstemningen.
- d) Alle stemmeberettigede medlemmer har stemmeplikt.

III.

- a) Hvis deltagelsen i avstemningen ikke gir et fullgyldig uttrykk for flertallet av de stemmeberettigede medlemmers vilje, skal vedkommende forbundsstyre kunne pålegge ny avstemning. Den nye avstemning skal omfatte alle interesserte foreninger og stemmeberettigede medlemmer.
- b) Ved bedrifter hvor der arbeides på skift, og hvor der ikke er konflikt, skal møtet eller møtene holdes sådan at alle medlemmer får anledning til å stemme.

IV.

Medlemmer som uten gyldig grunn undlater å stemme over tariff-forslag når de oppbærer understøttelse, taper retten til fortsatt bidrag. Tvistespørsmål mellom forening og medlemmer i anledning denne bestemmelse avgjøres av vedkommende forbundsstyre.

V.

De av kongressen vedtatte avstemningsregler over tariff-forslag skal følges av alle organisasjoner tilsluttet Landsorganisasjonen. Det er ikke adgang til å anvende andre regler.

VI.

Opstår tvist om anvendelsen av avstemningsreglene avgjøres denne av sekretariatet.

VII.

Disse regler endrer ikke forbundenes og sekretariatets rett til å lede og avslutte konflikter overensstemmende med de til enhver tid gjeldende lover.

VIII.

For Norsk Sjømannsforbunds vedkommende gjelder ikke ovenstående regler.

Sekretariatet treffer i samråd med forbundet i hvert enkelt tilfelle bestemmelse om hvilke regler som skal anvendes.

Martin Tranmæl: Jeg vil be dere ta for dere den oprinnelige innstilling side 56 og 57 i dagsorden og redaksjonskomiteens innstilling. I punkt I er det bare en forandring til slutt. Punkt II er det samme som punkt III i den oprinnelige innstilling bare med den forandring at det fastslåes at alle stemmeberettigede medlemmer har *stemmeplikt*. I romertall III som er II i sekretariatets innstilling er alternativet om uravstemning gått ut, likeledes det om 50 procent. Når man følger dette ved foreningsmøtene så ligger deri den behandlingsmåte vi nu har. Retten til å delta i avstemningene har alle organiserte arbeidere ved bedriften og som tariff-forslaget omfatter. Man lovfester her alt det som nu praktiseres. Det er flere faktorer man her skal være opmerksom på og for å undgå vilkårlig behandling er det riktig å ha så ensartede regler som mulig. Det må også kunde forlanges av dem som er stemmeberettigede at de også stemmer. Og hvis ikke bør det ha konsekvenser. Men man må her selvsagt vise konduite.

O. Sporpind: Jeg mener at også Papirindustriarbeiderforbundet må få en representant med i organisasjonsutvalget under den sak som nu nylig blev oversendt utvalget. Jeg vil foreslå Joh. Karlsen-Klevfoss. Det blev vedtatt.

Karl Tømmeraas: Jeg kan ikke tilegne mig den opfatning at dette er bedre enn det som foreligger fra sekretariatet. Det kan være meningsforskjell med hensyn til fremgangsmåten i punkt II, men jeg vil henstille at det legges slik an at jeg får anledning til å stemme for sekretariatets forslag. Jeg undtar da punkt VIII som det kan stemmes særskilt over.

Kristoffer Jakobsen: En av de vesentligste årsaker for å sende det tilbake var romertallet II fordi man der fant at det var nmulig å praktisere den bestemmelse i avdelingene. Men så har vi fått et nytt punkt a i III som det ikke er godt å finne frem i. Hvem skal avgjøre om det er et «fullgyldig uttrykk for flertallet av de stemmeberettigede»? Jeg vil opta første punktum under romertall II istedenfor III a. Hvis det skulde opstå tvist omkring en avstemning så det kanskje blev nødvendig å foreta en utsettelse med å gi svar, så dekker ikke redaksjonskomiteens forslag det. Derfor vil jeg foreslå:

«Resultatet av avstemningen over tariff-forslag meddeles meglingsmannen gjennom hovedorganisasjonen. Skulde det bli nødvendig å søke utsettelse med å gi svar, skal det på forhånd konfereres med vedkommende foreningsstyre om saken.»

Enn videre optok han sekretariatets innstilling, punkt II, 1. punktum, som motforslag til redaksjonskomiteens innstilling, punkt III a, første punktum.

Halvor Sørum: Det forslag som redaksjonskomiteen nu fremsetter er mer flytende og mer reaksjonært enn det sekretariatet foreslo. Nu sies det istedenfor 50 pct. — «et fullgyldig uttrykk for flertallet». Men

hvem skal avgjøre det? Det er også inkonsekvent idet det sies at det skal gjelde alle forbund i Landsorganisasjonen; men i siste passus sier man at sjøfolkene skal undtas. Prinsippet må være at arbeiderne selv skal avgjøre hvordan det skal skje. Men det vil man ikke inn på. Arbeiderne har hittil ikke på forhånd hatt nok tid til å sette sig inn i tariffene. Hemmeligholdelsen av overenskomstene kan bare tjene motparten. Jeg vil opta mitt oprinnelige forslag som jeg stilte under forrige debatt:

1. Forslag til nye overenskomster skal bekjentgjøres før avstemningene påbegynnes.

2. Avstemningsmøtene skal bekjentgjøres på forsvarlig måte og i god tid.

3. Avstemningene foregår skriftlig og resultatet bekjentgjøres for de fremmøtte medlemmer. Alle medlemmer skal ha adgang til å delta i avstemningen.

4. Forbundene plikter å oversende fullstendig oversikt over avstemningsresultatet til de i avstemningen deltagende avdelinger. Denne oversikt skal være gjennomgått og undertegnet av revisorene.

Tidsbegrensning og strek.

5 og 3 minutters taletid blev fastsatt og strek.

Erling M. Martinsen: De nye avstemningsregler fra redaksjonskomitéen kan jeg ikke finne er noget bedre end de sekretariatet foreslår. Jeg vil også spørre. Har man fått tilsagn om ophevelse av de avstemningsregler man nu har? Videre: Har man fått tilsagn om at det ikke blir erstatningsansvar? Vi har alltid regnet med at våre regler er bra som de er. Jeg vil opta mitt tidligere forslag:

«Forslaget om avstemningsregler over tariff-forslag anbefales ikke.

Kongressen fastslår at Landsorganisasjonens tidligere prinsipielle standpunkt om at de av Landsorganisasjonen og forbundene hittil benyttede avstemningsregler er helt betryggende og fyldestgjørende.»

Paul Engstad: Jeg kan heller ikke tilegne mig den opfatning at det er nogen vesensforskjell på redaksjonskomitéens og sekretariatets forslag. På enkelte punkter er det noget forbedret, nemlig ved at uravstemning er tatt bort og at man skal få resultatet oversendt til avdelingene. Men derimot har vi fått en forverrelse i punkt III a. Det tror jeg vil skape nye stridigheter. Jeg vil stemme mot redaksjonskomitéens forslag. Vi har ikke bruk for å vedta den slags. Vi har det bra som det er.

Trygve Lie: Kongressen har vedtatt at det skal være avstemningsregler. Jeg vil for mitt vedkommende si at redaksjonskomitéens forslag er forbedret. Alt dette om at et forbundsstyre skal jukse sig frem eller kritikk overfor forbundsstyret vil hermed bortfalle. Spørsmålet om de arbeidsløse har vært innvendt og der sier man nu at de skal delta i avstemningene over hovedtariff. «Et fullgyldig uttrykk» er at minst halvparten skal ha vedtatt eller forkastet forslaget. Likedan når det gjelder opsigelse av tariff. Videre har vi så de tilfelle som Traanmæl nevnte, nemlig det forhold at det kunde være 27—28 pct.

mot 31—32 pct. Da kan det være grunn til å sende det til ny votering for å se hvad hjemmesitterne vil.

Johan Lundsholt: Jeg har prinsipielt stemt mot enhver bestemmelse om avstemningsregler. Imidlertid har kongressen besluttet at det skal innføres og da må man jo ta hensyn til det. I redaksjonskomitéens forslag er det adskillige forbedringer; men det dekker absolutt ikke min prinsipielle opfatning. Det heter at forbundsstyret kan påby ny avstemning. Forbundsstyret sitter på avstand og kan vanskelig ha oversikt over forholdene på et sted. Det kunde stå i det punkt «etter innstilling av fagforeningene». Jeg vil foreslå det.

Forslaget kunde ikke optas, da strek var satt.

Karl Bottenvand: På dette punkt fattet min avdeling beslutning om at man ikke vilde ha nogen nye avstemningsregler. Ellers tok man ikke standpunkt til så mange av kongressens saker. Det er nu fremsatt et forslag fra Sørum og det er det riktigste ut fra et klassemessig syn.

Elias Volan: Jeg skjønner ikke at man nu kan opta en prinsipiell debatt om avstemningsreglene. Kongressen har besluttet det, så den sak er avgjort. Med hensyn til Jakopsens forslag så går det ut på å gi meglingsmannen stemmeresultatet. Nei, det er organisasjonen som skal ha det. Meglingsmannen får nøie sig med en meddelelse om at forslaget er vedtatt eller ikke. Og videre så skal vi søke meglingsmannen om utsettelse! De får vente til de får svar. Vi skal ikke tigge oss til utsettelse. Trenger vi mer tid så må vi selv ta den.

Jul. Hansen: Jeg forstår ikke hvordan den juridiske konsulent har kunnet gå med på punkt III a. Når vi skal ha avstemningsregler så må de da være slike at alle forstår hvad det menes. Hvad mener man f. eks. med «et fullgyldig uttrykk»? Det blir forbundsstyrets opfatning som vil bli den rådende. Hvis de er for å få et forslag vedtatt, så kan de sende det tilbake til ny uravstemning. Vi kan ikke ha så uklare bestemmelser. Jeg vil anbefale dere, hvis vi skal ha avstemningsregler for Landsorganisasjonen, å stemme for Sørums forslag.

Trygve Olsen (Jern- og Met.): Hvis vi uten å nevne et ord hadde vedtatt det forslag som her foreligger, så hadde vi gjort en urettferdighet mot de arbeidsledige. Når vi imidlertid nu ved en smart dirigering fikk vedtatt at avstemningsregler skal det være, så vil jeg gjøre oppmerksom på at når det gjelder spørsmålet hovedtariff så er det klart. Men man regner op en rekke fag og grupper her som til stadighet bytter arbeidssted, sesongbedrifter etc. Der burde man ha tilføjet «andre og lignende bedrifter som har stor arbeidsledighet». Vi må også regne med de arbeidsledige.

Lars Bakken: Volan bad oss om å se dette i sammenheng. Ja, jeg vil gå videre og se det i sammenheng med de lover vi har, og da er dette en supplerings av de borgerlige lover. Sekretariatets forslag om de 50 procent er omformulert slik at selv om 100 procent stemmer over et forslag og 51 procent stemmer på den ene side, så kan et forbundsstyre sende det til ny avstemning. Jeg vil anbefale kongressen å stemme forslaget ned. Det er overfor ledelsen vi her skal vedta regler, ikke overfor medlemmene.

Ingvald Olsen: Jeg har alltid vært imot avstemningsregler. Jeg var også imot den innstilling sekretariatet hadde. Det er jo også flere forbund som har gode regler. Jeg kan derfor ikke være med på redaksjonskomitéens forslag og vil anbefale Martinsens forslag, hvis det kan stemmes over det nu efter at kongressen forsåvidt i prinsippet har avgjort saken. For oss blir punkt c i II vanskelig å praktisere. Jeg hadde ventet at man hadde gitt denne sak en mer forsvarlig behandling og eventuelt latt representantskapet avgjøre den.

Martin Tranmæl: Debatten har vist nødvendigheten av å få disse regler. Kongressen har jo også tatt standpunkt og Sørums forslag omstyrer det vi har vedtatt. Det skulde ikke være nogen misforståelser med punkt III. Det er jo ikke bare antallet av dem som deltar som er avgjørende. Vi kan tilføie i punkt III a, siste punktum, foran ordet «stemmeberettigede» — «interesserte foreninger og». Det er en rekke faktorer som foreningene og forbund må ta under overveielse. Hvis man påbyr ny avstemning så må det jo være reelle grunner for den, for det blir jo det siste og avgjørende resultat. Foretrekker man å oprettholde sekretariatets innstilling om 50 pct., så får man gjøre det. Det er av hensyn til oss selv, til våre medlemmer at det er nødvendig å få enstærte regler. Ikke av hensyn til andre.

Votering: Redaksjonskomitéens innstilling besluttet lagd til grunn for voteringen mot 67 stemmer. Dermed bortfalt Sørums og Martinsens forslag.

Derefter blev redaksjonskomitéens forslag punkt I vedtatt mot 1 stemme. — Kristoffer Jakopsens forslag blev forkastet mot 2 stemmer. — Redaksjonskomitéens forslag punkt II blev vedtatt; romertall III blev vedtatt efter innstillingen fra redaksjonskomitéen mot 38 stemmer, som blev avgitt for Kr. Jakopsens forslag. Redaksjonskomitéens innstilling punkt IV blev vedtatt mot 21 stemmer. Punktene V, VI, VII og VIII blev enstemmig vedtatt.

Ved den *endelige* votering blev redaksjonskomitéens innstilling vedtatt i sin helhet mot 46 stemmer.

Fortsatt behandling av grensetvister.

Man fortsatte så behandlingen av dagsordenens punkt 3 b: *Grensetvister*. (Trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold.)

Fra *organisasjonsutvalget* forelå:

Mellem Norsk Belædningsarbeiderforbund og Norsk Tekstilarbeiderforbund er det opstått tvist om hvilket forbund trikotasjearbeiderne skal organiseres i tilslutning til. Denne tvist er behandlet av tvistevnnden, sekretariatet og representantskapet. Representantskapet har vedtatt følgende beslutning:

- «1. Alle arbeidere i tekstilfabrikker organiseres i tilslutning til Norsk Belædningsarbeiderforbund.
2. Alle arbeidere i tekstilfabrikker organiseres i tilslutning til Norsk Tekstilarbeiderforbund.

3. Ved bedrifter som kan karakteriseres som blandede bedrifter (trikotasje og tekstil), skal det forbund som representerer hovedmassen av arbeiderne, organisere alle arbeidere ved bedriften.
4. Overføringen av medlemsskapet etter de her optrukne linjer finner sted innen 1 april 1933.
5. De to forbund plikter å opta et intimt samarbeide med hensyn til tariff-forholdet, slik at det ene forbund ikke skader det annet forbunds lønnsbevegelser.»

Norsk Tekstilarbeiderforbund har krevet saken optatt til avgjørelse på kongressen, idet forbundet hevder at trikotasjearbeiderne må bli å organisere i tilslutning til Tekstilarbeiderforbundet.

Organisasjonsutvalget vil i denne sak henvide til hvad der er anført angående sammenslutningen av Norsk Beklædningsarbeiderforbund og Norsk Tekstilarbeiderforbund. Inntil denne sammenslutning kan komme i stand, foreslår organisasjonsutvalget at kongressen fatter følgende beslutning:

«Inntil en sammenslutning av Norsk Beklædningsarbeiderforbund og Norsk Tekstilarbeiderforbund kan komme i stand, blir den ordning som Landsorganisasjonens representantskap har vedtatt angående trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold å opprettholde.»

Sekretariatet tiltrådte organisasjonsutvalgets innstilling.

Fra *Ingvald Olsen* og *Witalis Andersen* forelå følgende:

«Tvisten mellem Beklædningsarbeiderforbundet og Tekstilarbeiderforbundet om trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold optas til ny forhandling mellem de to forbund under sekretariatets ledelse.»

Ordstyreren: Efter dette vil vel ikke organisasjonsutvalget opprettholde sin innstilling.

Ingen ytret sig hertil.

Ingvald Olsen: Efter det som er foregått her vil vi se å løse dette ved forhandlinger.

Votering: Ingv. Olsens og W. Andersens forslag blev véltatt.

Trist mellem Kjøttindustriarbeiderforbundet og Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.

Fra *organisasjonsutvalget* foreslå:

Mellem Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund og Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund er det opstått tvist om organisasjonsforholdet ved Christiania Dampkjøkken.

Den 12 april 1932 fattet sekretariatet efter innstilling fra tvistenevnden følgende beslutning:

- «1. Pølsemakerne, læreguttene, hjelpearbeiderne i pølsemakerier, chaufførene og kjørerne ved Christiania Dampkjøkken organiseres i tilslutning til Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund.
2. Betjeningen i Christiania Dampkjøkkens hovedutsalg og filialer organiseres i tilslutning til Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund.

3. Kjøkkenpersonalet og personalet i Christiania Dampkjøkkens restauranter organiseres i tilslutning til Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund.
4. Medlemsskapet må i de forskjellige forbund være bragt i orden senest innen 1 mai.»

Kjøttindustriarbeiderforbundet har til tross for gjentatte pålegg fra Landsorganisasjonens side ikke etterkommet sekretariatets beslutning.

Organisasjonsutvalget finner derfor å måtte foreslå for kongressen at den gir forbundet bestemt pålegg om å gjennomføre det organisasjonsforhold som sekretariatet og representantskapet har besluttet.

Under henvisning til foranstående foreslår organisasjonsutvalget for kongressen å fatte følgende beslutning:

«Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund pålegges å gjennomføre den beslutning som Landsorganisasjonens sekretariat har vedtatt 12 april 1932 angående organisasjonsforholdet ved Christiania Dampkjøkken.

Den overføring av medlemmer som skal foretas til Norsk Hotell- og Restaurantarbeiderforbund og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers forbund må være foretatt innen 1 april 1935.»

Sekretariatet tiltrådte organisasjonsutvalgets innstilling.

Lars Evensen og *P. Aasvestad* foreslo:

«Under henvisning til tvistenevndens avgjørelse i denne sak har de interesserte forbund blitt enige om å opta nye forhandlinger om den rent praktiske inndeling av organisasjonsgrensene ved Dampkjøkkenet.

Såfremt det under forhandlingene ikke opnåes enighet herom avgjør sekretariatet tvisten med bindende virkning for partene.

I henhold hertil ansees behandling av saken på kongressen for unødvendig.»

Votering: Evensens og Aasvestads forslag blev godkjent.

Valgkomiteen forelegger kongressen forståelsen av det vedtatte mistillitsforslag.

Konrad Nordahl (valgkomitéens formann): Kongressen vedtok onsdag et mistillitsforslag til medlemmer av sekretariatet. Vi har diskutert det i valgkomiteen og det som der er uklarhet om er hvor mange medlemmer av sekretariatet gjelder det? Vi er klar over at det gjelder de som deltok i sekretariatets møte den 20 mars. Men vi er klar over at det også var et møte den 17 april. Da blev de som var i flertall den 20 mars i mindretall. Blandt de 5 som da stemte for avstemningsreglene var også Volan. Rammes også han av mistillitsforslaget?

Alfred Madsen: Volan var ikke med den 20 mars. Jeg forstod ham således at hans standpunkt var det samme den 22 da han kom tilbake, som det han hadde hatt i samarbeidskomitéens møte den 24 februar. Da han den 17 april stemte for avstemningsreglene så var det fordi han mente at sekretariatet måtte oprettholde det standpunkt

som var tatt. Jeg vil foreslå: Da Volan ikke deltok i møtet 20 mars regnes han ikke blandt de 8 som omfattes av det vedtatte mistillitsforslag.

Johan Nygaard: Jeg har intet imot at Volan gjenvelges; men det jeg synes er urimelig er at man gjør undtagelser for de som ellers har deltatt. Da bør man trekke mistillitsforslaget tilbake for alle. Den 17 april var stillingen adskillig klarere enn i møtet den 20 mars. Da hadde man hatt diskusjon i 1 måned og ingen kunde da være i tvil om hvad som forelå. Møtet 17 april forelå det to forslag bl. a. et fra Hindahl. Det hadde Volan adgang til å stemme for, men det gjorde han ikke. Jeg har ikke imot at Volan gjenvelges; men det må være likhet. Det må være like rett for alle. Man må ikke bare ta en mann til nåde. Da kan jeg ikke forstå annet enn at mistillitsforslaget må tas tilbake.

Ivar H. Leveraas forslø: «Elias Volan blir å henregne blandt dem som har fått kongressens mistillitsvotum.»

Votering: Ved alternativ votering mellom Madsens og Leveraas' forslag blev Leveraas' forslag vedtatt.

Punkt 3c: Organiseringen av nye arbeidsgrupper og deres plasering i organisasjonen.

Derefter gikk man over til dagsordenens punkt 3c: *Organisering av nye arbeidsgrupper og deres plasering i organisasjonen.*

A. Hvalfangerne.

Fra *organisasjonsutvalget* forelå:

I mai 1933 sammenkalte sekretariatet en konferanse av Norsk Matros- og Fyrbøterunion, Norsk Transportarbeiderforbund, Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund og Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund for å drøfte organisasjonsforholdene blandt hvalfangstarbeiderne. Konferansen tilstilet sekretariatet følgende redegjørelse og forslag:

«1. Ved forhyring av mannskaper såvel ombord på fangstbåtene som til de flytende og faste hvalkokerier engageres en rekke fagarbeidere, som i stor utstrekning er organisert i tilslutning til sine respektive forbund. Dette gjelder i første rekke jernarbeidere, som engageres som reparatører, snekkere som kommer i samme stilling, bakere, fyrbøtere, matroser m. v.

Disse arbeidere har av forskjellige grunner ikke overført sitt medlemskap til den organisasjon som har hatt hvalfangsten som organisasjonsfelt. Dette forhold må der bringes en endring i. De organiserte fagarbeidere påmønstres i stor utstrekning for sesong etter sesong. De er organisasjonsvante og effektive kontingentbetalere. Disse fagarbeidere må derfor danne kjernen i hvalfangernes organisasjon. Etter de overføringsregler som kongressen har vedtatt plikter også disse arbeidere å overføre sitt medlemskap til hvalfangernes

organisasjon. Men det er forhold til stede som til en viss grad kan forklare at så ikke er skjedd. For jernarbeidere og andre foreligger forholdet til arbeidsledighetskassen. Men etter de siste regler som er vedtatt om at medlemmer som tar beskjefligelse i hvalfangstekspedisjonene, at deres sesonginntekt skal sammenholdes med en bedriftsarbeiders årsinntekt, vil meget ofte medlemmenes krav om arbeidsledighetsunderstøttelse overhodet ikke være aktuelt forsåvidt de engageres i ny sesong.

Transportarbeidernes organisasjoner har som regel hevdet at medlemstallet i Kaiarbeiderforeningen fastsettes til et bestemt tall. Hvis et medlem i en sådan forening tar hyre ved en hvalfangstekspedisjon og overfører sitt medlemsskap, vil han som regel ha vanskeligheter med å få tilbakeført sitt medlemsskap til vedkommende transportarbeiderforening. Det samme forhold kan tenkes å være til stede i tømmerforeninger og lignende.

De spørsmål som vi her har nevnt, må sekretariatet og forbundene treffe bestemmelse om, slik at medlemmenes interesser ikke tilsettes ved at de pålegges å overføre sitt medlemsskap til andre organisasjoner.

2. På Landsorganisasjonens kongress i 1931 fremla hovedstyret for Norsk Matros- og Fyrbøterunion følgende forslag til resolusjon, som de ønsket vedtatt på kongressen:

Kongressen hilser med glede enhver bestrebelse som går ut på å trekke nye grupper av arbeidere inn i organisasjonen. Når det gjelder hvalfangstindustriens arbeidere er det selvsagt store vanskeligheter forbundet med å få dem organisert på grunn av de spesielle forhold disse folk arbeider under. Man er imidlertid opmerksom på at det i løpet av siste år er drevet en forsterket agitasjon som også Landsorganisasjonen har ydet sin støtte til.

Kongressen gir sin fulle tilslutning til de bestrebelse som er gjort for å organisere hvalfangstarbeiderne og få opprette overenskomster i denne betydelige industri.

Idet man forutsetter at det også fremtidig vil bli gjort hvad gjøres kan i den retning, bemyndiges sekretariatet til å yde fortsatt økonomiske støtte til det agitasjons- og organisasjonsarbeide som er nødvendig for å bygge op en sterk organisasjon i hvalfangstindustrien, likesom den samlede fagorganisasjon er beredt til, om det skulde vise sig nødvendig, å yde disse arbeidere sin fulle solidariske støtte for å få etablert ordnede organisasjonsmessige vilkår i hvalfangsten.

Forbundets forslag blev oversendt sekretariatet.

Forbundets forslag omhandler henstilling til Landsorganisasjonen om å yde økonomisk støtte til agitasjons- og organisasjonsarbeide blandt hvalfangerne.

Efter de opplysninger som er gitt fra Norsk Matros- og Fyrbøterunion har forbundet ydet tildels store summer til agitasjonsarbeide. Forbundets utgifter til dette organisasjonsarbeide har ikke stått i noget rimelig forhold til den kontingent som er innbetalt. Man finner derfor å ville foreslå for sekretariatet at Landsorganisasjonen yder et rimelig tilskudd til agitasjonsarbeide blandt hvalfangerne. Man har

tenkt sig at agitasjonstilskuddet ydes Vestfold faglige Samorganisasjon, som får pålegg om å engagere en mann for Tønsberg distrikt og en mann for Sandefjord distrikt, som ved et nærmere fastsatt antall uker må utføre agitasjons- og organisasjonsarbeide blandt hvalfangerne.

Samorganisasjonen må da i samråd med forbundet engagere habile organisasjonsfolk på stedet som er helt fortrolig med hvalfangernes arbeidsforhold. Ukelønnen for organisasjonsarbeidet bør fastsettes av sekretariatet.

3. Under drøftelse av hvalfangernes organisasjonsforhold har man behandlet spørsmålet om hvilket forbund hvalfangerne skal organiseres i tilslutning til. Jønsson har hevdet at hvalkokeriene må betraktes som fabrikker, og at de som sådanne skulde være organisert i tilslutning til Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund. Som støtte for dette har Jønsson anført at de faste hvalkokerier i Norge sorterer under forbundets organisasjonsområde. Det samme gjelder sildoljefabrikken.

Komitéen vil ikke avvise denne tanke. På den annen side så har Landsorganisasjonens kongresser alltid forutsatt at hvalfangerne skulde organiseres i tilslutning til Norsk Matros- og Fyrbøterunion. Man er derfor noget i tvil om sekretariatet kan forandre det tidligere forhold. Hertil kommer at alle som forhyres til hvalfangstekspedisjonene kommer inn under sjømannsloven.

Det er gjort forsøk på å få hvalkokeriene inn under fabrikktilsynsloven, men dette er strandet på en rekke vanskeligheter. Ved avslutning av tariffavtaler kan man selvsagt faktisk få hvalfangernes arbeidsforhold fastsatt og avpasset etter bestemmelsene i fabrikktilsynsloven. Men deres rettslige forhold vil ikke i vesentlig grad endres av den grunn. Man har derfor blitt stående ved at Norsk Matros- og Fyrbøterunion fortsatt må ha hvalfangsten som sitt organisasjonsfelt.

Under henvisning til foranstående vil man foreslå for sekretariatet å fatte følgende beslutninger:

- «1. Alle organiserte arbeidere som påmønstres til hvalfangstekspedisjonene skal overføre sitt medlemsskap til hvalfangernes organisasjon.
2. Sekretariatet tilstiller alle forbund beslutningen om overføringen av medlemsskap, samt henstiller til forbundene å treffe beslutninger om at arbeiderne som på denne måte overfører sitt medlemsskap skal ha rett til uten hinder å tilbakeføre medlemsskapet.
3. De forbund som har arbeidsledighetskasser optar til drøftelse spørsmålet om der kan gis lempninger for de medlemmer som tar beskjefteigelse ved hvalfangstekspedisjonene, således at medlemmene kan gis adgang til å oprettholde sitt medlemsskap i forbundenes arbeidsledighetskasser, eller at der på annen måte kan treffes beslutninger om at medlemmene ikke taper nogen av sine rettigheter i arbeidsledighetskassen ved de beslutninger som Landsorganisasjonen har tatt.

4. Landsorganisasjonen bevilger samorganisasjonen i Vestfold 2000 kroner til anvendelse for agitasjons- og organisasjonsarbeide blandt hvalfangerne. Beløpet anvendes efter nærmere konferanse med sekretariatet og Norsk Matros- og Fyrbøterunion.
5. Inntil Landsorganisasjones kongress anderledes måtte bestemme skal Norsk Matros- og Fyrbøterunion organisere alle arbeidere som forhyres til hvalfangstekspedisjonene.»

I møte 12 mai vedtok sekretariatet det forslag som forbundskonferansen hadde fremsatt. I sirkulære av 20 mai til forbundene og samorganisasjonene henstillet sekretariatet at forbundene måtte treffe beslutninger overensstemmende med sekretariatets vedak.

Det har vist sig at medlemmer tilsluttet andre forbund enn Sjømannsforbundet ikke har efterkommet sekretariatets vedtak om overføring av sitt medlemsskap til hvalfangernes organisasjon. De fagforeninger som medlemmene tilhører, har heller ikke satt noget inn på å bringe orden i dette forhold. I dette spørsmål må der bringes en endring, hvis man overhodet skal få hvalfangerne organisert.

Efter de opplysninger som Norsk Sjømannsforbund har gitt, har antallet av de folk som har vært beskjeftiget i fangstekspedisjonene variert fra 4 til 10 000 personer. Efter de nye fangstregler kan man gjøre regning på at 5 à 6 000 personer blir beskjeftiget ved dette arbeide. Herav skulde ca. 70 pct. (fra 3 500 til 4 000) tilhøre de grupper som kommer inn under Norsk Sjømannsforbunds område. Resten er skipperne, styrmenn, maskinister og skyttere m. v.

Arbeidsvilkårene for hvalfangstarbeiderne er nu ytterst slette og virker tildels lønnstrykkende på arbeidsforholdene i de distrikter hvor fangstfolkene i første rekke hører hjemme. Det vil derfor være av stor betydning ikke bare for hvalfangstarbeiderne selv, men også for de øvrige arbeidsgrupper i distriktene, at fagorganisasjonen setter noget inn på å få en endring i de nuværende forhold.

B: Organisering av fiskerne.

Efter skrivelse fra Norsk Sjømannsforbund og innstilling fra Samarbeidskomitéen mellom D. N. A. og A. F. L. besluttet Landsorganisasjonens sekretariat i møte 7 mars d. å. å nedsette en komité til å utrede spørsmålet om organisering av fiskerne og hvad hermed står i forbindelse. Som medlemmer av komitéen opnevnes: Ingvald Haugen, Rasmus Rasmussen, stortingsmann Thorvik, stortingsmann Ingebrigtsen og Elias Volan.

Komitéen trådte sammen til sitt første møte 14 mai, hvor en foreløbig drøftelse av hovedlinjene blev foretatt.

En del spørreskjemaer er sendt ut til fiskerorganisasjoner for å få manglende opplysninger, men har ikke disse i særlig utstrekning kunnet tilføre videre utdypning av de spørsmål som har måttet undergis drøftelse.

I følge foreliggende oppgaver har landet ca. 76 000 voksne menn som har fiske eller fangst på sjøen som hovederhverv. Herav er antallet

av egentlige fiskere vel 63 000. Hval- og selfangstarbeidere 12 000, ca. 1 000 har annen beskjeftigelse.

Det samlede utbytte av landets fiskeri, hval- og selfangst, for det siste år, opgave foreligger, utgjør 215 millioner kroner.

For fiskerne fordeler utbyttet sig på de forskjellige fiskesorter således: Torsk og dermed beslektede fiskesorter kr. 28 700 000.00, sild kr. 19 200 000.00, brisling kr. 1 000 000.00, makrell kr. 1 800 000.00, laks og ørret kr. 1 750 000.00, hummer kr. 1 200 000.00, kveite, flyndre, ål, reker m. v. kr. 10 500 000.00, tilsammen kr. 64 100 000.00.

Utbytte av hval- og selfangsten på norske fartøier eller landstasjoner oppgis for 1931 til vel kr. 150 000 000.00.

Herav vil fremgå at mens det en fisker kan utbringe i brutto utgjør ca. kr. 1 000.00 pr. år er det samme pr. hval- og selarbeider ca. kr. 12 500.00.

Fra forskjellige steder av landet er der kommet opfordring til fagorganisasjonen om hjelp og støtte for dannelselse av faglige fiskerorganisasjoner. Men de mange forskjellige måter fiskerne får vederlag for sitt slit, gjør at spørsmålet om organisasjonsformen er meget vanskelig å tilpasse således at den kan tilgodese alle i sitt erhverv som fisker og fangstmann.

En del av fiskerne arbeider for procent av bruttopfangst og fast hyre i større rederier, mens andre arbeider som parthavere (lottakere) med egne redskaper, eller delvis parthavere i redskap og båter.

Efter en del nærmere drøftelser er nærværende komité kommet til den opfatning at når det gjelder organisering av fiskerne må disse inndeles i to grupper.

Den første gruppe bør da omfatte: Hvalfangerne, selfangerne, Islandsfiskerne, Grønlandsfiskerne, stor- og vårsildfiskerne med snurpenot, kort sagt: alle de fiskere og fangstmenn som arbeider for procent og fast hyre. Disse mener en står på mange måter i samme forhold til sin reder (arbeidsgiver) som sjøfolket i kofardiflåten og industriarbeiderne i forhold til sine arbeidsgivere. I første rekke gjelder det for disse å få en kollektiv ordning med sin reder om så vel hyren og partens størrelse, som medbestemmelse og kontroll over fangstens utbytte. Dette kan kun opnåes ved overenskomster mellom rederiene og organisasjonen.

Det er derfor naturlig at denne gruppe av fangst- og fiskerbefolkningen blir tilsluttet et av de bestående forbund som er tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon. Ut fra det forhold at Norsk Sjømannsforbund har tatt op dette meget vanskelige arbeide, finner komitéen at det fortsatt bør være Norsk Sjømannsforbund som har dette som sitt organisasjonsfelt. Det faller også helt naturlig, fordi så vel hvalfangerne, som de fleste andre felter disse grupper fangster på, kommer inn under sjølovgivningen og de rettslige forhold som sjøfolkene i kofardiflåten kommer inn under.

På grunnlag av det foreliggende materiale angående det arbeide som hittil er utført av Norsk Sjømannsforbund, delvis med støtte av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, og det arbeide som fremdeles pågår og må fortsette inntil organisasjonen er utbygget er komitéen

kommet til det resultat at det en god tid fremover vil kreves betydelige pengeutlegg.

Det blir derfor nødvendig at hovedorganisasjonen fortsatt yder dette forbund den nødvendige økonomiske støtte som må til for å nå frem til det forønskede resultat.

Man må være forberedt og regne med at det vil ta adskillig tid før organisasjonen er slik utbygget at kontingentinntektene vil svare til de utgifter som dette organisasjonsarbeide vil medføre.

I henhold til foran anførte vil komitéen foreslå:

1. Kongressen gir sin tilslutning til at Norsk Sjømannsforbund fortsetter sitt arbeide med å organisere alle grupper innen fangst- og fiskeribedriften som arbeider på procenter og fast hyre.
2. Arbeidernes faglige Landsorganisasjon yder Norsk Sjømannsforbund den nødvendige støtte til fortsettelse av dette organisasjonsarbeide.

For den annen gruppe fiskere, d. v. s. de som fisker ved kysten med egne redskaper og selv tilvirker eller avhender sin egen fangst, er organisasjonsspørsmålet i faglig og økonomisk henseende meget vanskelig å løse.

Fiskernes fortjeneste er minimal for et tarvelig livsopphold. Nogen midler til kontingent for faglige organisasjoner kan for de flestes vedkommende vanskelig avsees. Deres håp er idag at fagorganisasjonen skal kunne hjelpe dem frem til levelige vilkår.

Med støtte av Staten er der dannet et «Norges Fiskerlag», som igjen er delt op i fylkes- eller distriktslag der også får økonomisk støtte av Staten. Men i denne organisasjon er der plass for medlemskap så vel for fisker som kjøper m. v. og det er derfor klart at denne, skjønt den har vært sett op til med forhåpning av fiskerne — ikke kan tilgodese de interesser som fiskerne har m. h. t. bedring av sine levekår. Ikke i sin nåværende form, dessverre. Skal denne organisasjon bli til nogen økonomisk støtte for den utøvende fisker, må den omlegges til vesentlig å vareta fiskernes faglige og økonomiske interesser.

Der vil ikke være nogen vanskelighet forbundet ved en sådan omlegning av organisasjonsformen, hvis fiskerne selv vil. Men da må disse organisere sig i faglige fiskerlag som da tilmeldes organisasjonen for derved å omskape distrikts- og landslaget til å bli en fiskernes organisasjon. Initiativet bør i så henseende komme fra fiskerne selv, men der vil kreves hjelp i arbeidet, hjelp så vel organisasjonsmessig som økonomisk. Kunde fiskerne selv innse hvilke interesser som kan tilgodesees ved en sådan landsorganisering, vilde arbeidet vel ikke kreve så lang tid. Det er idag sannsynlig at organiseringen på denne basis vil behøve et betydelig tilskudd i form av kontanter og organisasjonsarbeide utenfra, om den skal føre frem. I tilfelle dette alternativ skal velges, forutsetter komitéen at linjer for organisasjonsformen senere vil bli utarbeidet, og godkjent av representantskapet.

Det annet alternativ for organisasjon av denne kategori fiskere er å gå til dannelselse av en virkelig faglig fiskerorganisasjon, som med en gang tilsluttes Landsorganisasjonen.

Som nevnt foran er fiskernes økonomiske stilling vanskeligere enn de fleste andre arbeideres, og vil derfor den kontingent som kan påregnes bli minimal. Den kontingent som på denne måte vil komme inn vil ikke sette medlemmene av organisasjonen i stand til å inngå på de samme forpliktelser og medlemsrettigheter som vanlig ved fagorganisasjonen. En organisasjon dannet på denne måte vil også med en gang komme i et motsetningsforhold til de igangværende fiskerlag langs kysten, de som er tilsluttet Norges Fiskerlag. Der vil da opstå en rivalisering, organisasjonene imellem om tilslutning, og man må være forberedt på at i en sådan situasjon vil Staten i større utstrekning tre til med finansiell støtte for den nuværende organisasjon. Følgen herav vil da bli at Landsorganisasjonen må støtte økonomisk de nystiftede lag, om de skal kunne greie sig i kampen for å oprettholde sin organisasjon og få den frem til seier for fiskernes interesser.

Dannelsen av sådanne fiskerlag bør bli samorganisasjonens oppgaver å utføre — idet disse best er inne i de stedlige forhold og bedre kan tilrettelegge arbeidet som må til. Til dette må de da erholde finansiell støtte i forhold til den oppgave som foreligger.

Selvfølgelig anser man denne form for fiskerorganisasjon som den heldigste for fiskerne, men spørsmålet er hvilke resurser en kan stille til rådighet de nærmeste år fremover.

Der kan også være andre former å drøfte, men man har ansett en av de to forannevnte alternativer som det mest farbare.

Vanskeligheten ved valg av organisasjonsform for denne gruppe av fiskerne forutsetter at kongressen ikke vil kunne fatte endelig beslutning nu.

Komitéen vil derfor foreslå:

«Kongressen bemyndiger sekretariatet i forbindelse med Samarbeidskomitéen og andre instanser å undersøke hvilke alternativer som skal benyttes. Kongressen bemyndiger enn videre sekretariatet eller representantskapet til å bevilge de nødvendige midler til organisering av fiskerne.

Den endelige form forelegges Landsorganisasjonens representantskap til godkjenning.»

Komitéen har også drøftet spørsmålet om organisasjon av fiskeomsetningen, men finner det ikke mulig på nuværende tidspunkt å fremme innstilling.

At omsetningen av fiskeprodukter — så vel innenlands som eksport — må omlegges i retning av ophevelse av mellemmannsvesenet, gjennomførelse av hensiktsmessig transport, større samvirke blandt fiskerne, m. m. er klart, men hertil vil kreves et større arbeide med utredning av det økonomiske grunnlag som ikke komitéen kan forelegge nu.

Forutsetningen er at en følger dette spørsmål med all mulig interesse og senere fremkommer med forslag om hvorledes disse ting kan og bør ordnes på en for fiskeribefolkningen tilfredsstillende måte.

Organisasjonsutvalget foreslår for kongressen:

1. Hvalfangstarbeiderne skal organiseres i tilslutning til Norsk Sjømannsforbund.

2. De medlemmer av andre forbund som engasjeres til å delta i hvalfangstekspedisjoner, skal overføre sitt medlemskap til Norsk Sjømannsforbund før avreisen fra Norge.

De medlemmer som således overfører sitt medlemskap, skal ved hjemkomsten ha rett til å tilbakeføre sitt medlemskap til sitt tidligere forbund med bibehold av oparbeidede rettigheter. I forbund med arbeidsledighetskasser gjelder vedkommende lover og regler.

3. Fiskere og fangstmenn som arbeider for fast hyre og eller procenter, organiseres i tilslutning til Norsk Sjømannsforbund.
4. Sekretariatet bemyndiges til å yde Norsk Sjømannsforbund et årlig tilskudd, stort inntil kr. 5 000.00, til agitasjons- og organisasjonsarbeide blandt hvalfangere, fangstmenn og fiskere. Rapport over organisasjonsarbeidet tilstilles sekretariatet hvert år.
5. Til organisasjonsarbeide blandt de fiskere som ikke er besluttet organisert i Norsk Sjømannsforbund, bemyndiges sekretariatet til å bevilge et årlig bidrag.

Kiste vil uttale at han ikke finner den foreslåtte ordning med hensyn til organisasjonsformen av fiskerne tilfredsstillende, hvorfor han reserverer sig med hensyn hertil.

Erling Kiil vil ha tilføiet innstillingen: «Da innstillingen fra den av sekretariatet nedsatte komité først er forelagt idag da saken skal behandles, og kun muntlig er referert for utvalget, finner man ikke å kunne ta standpunkt til komitéens forslag.

Forslaget bør oversendes den instans — sekretariatet — som har foranlediget komitéen nedsatt, til innstilling for kongressen.»

Sekretariatet tiltrådte organisasjonsutvalgets innstilling.

Ingvald Haugen: Det er riktig at Landsorganisasjonens 160 000 medlemmer følger denne kongress med oppmerksomhet. Men det er like riktig at alle disse tusener av fiskere også følger kongressen med den største interesse og oppmerksomhet. For fiskernes vedkommende har man i årevis diskutert hvor disse skulde organisere sig. Vi hadde et fiskerforbund med sete i Ålesund; men det gikk i stykker. Siden har Landsorganisasjonen gitt tilskudd til Nord-Norges fiskerfylke. Det blev gitt for derved å se å komme frem til en løsning av hvordan disse fiskere best kunde organisere sig. Siden har det flytt inntil nu ifjor da fiskerne møtte frem og krevde å komme inn i Landsorganisasjonen og også fremholdt hvor de skulde stå. Disse arbeidere har lignende forhold som sjømennene eller industriarbeiderne. De står i samme stilling. Da vi ifjor av sekretariatet blev pålagt å opta organiseringen av fiskerne, vil jeg gjøre oppmerksom på at foruten hvalfangerne så har vi 8—10 000 procentfiskere. Når vi blev pålagt dette arbeide så var det fordi vi i våre lover hadde at fangstfolk og fiskere kunde organiseres som egne grupper. Det gav støtet til at fiskerne optok spørsmålet. Fiskerne og fangstfolkene kan deles i to grupper. De som eier fartøier og de som er procentlønnede. Spørsmålet er her hvor disse skal stå i organisasjonen. De krever å komme med og de

krever nu den basis de skal stå på. Et eget forbund har man eksperimentert med, så det går ikke. De må komme inn i et av de forbund som eksisterer. Jeg henviser til innstillingen hvilke grupper det her gjelder: Hvalfangerne, seldfangerne, Islands-fiskerne, Grønlands-fiskerne, stor- og vårsildfiskerne med snurpenot eller kort sagt alle de fiskere og fangstmenn som arbeider for procent og for fast hyre. Under vårt arbeide med disse organisasjonsforhold viste det sig at også de som eier sitt eget bruk vilde være med. Vi krevde derfor nedsatt en komité til å behandle disse ting og vi kom til det resultat som finnes gjengitt nederst på side 37 i organisasjonsutvalgets innstilling. I og med at disse fiskere, som ovenfor nevnt, går ombord står de på mange måter i samme forhold til sin reder (arbeidsgiver) som sjøfolk i koffardiflåten og industriarbeiderne i forhold til sine arbeidsgivere. Jeg skal så beskjeftige mig med den annen gruppe fiskere, nemlig de som fisker langs vår lange kyst med egne redskaper og selv tilvirker eller avhender sin egen fangst. De teller omkring 60 000 personer og derav er den største gruppe de fiskere som eier sitt bruk. Jeg hadde møter med fiskerne langs hele kysten, bl. a. med Nord-Norges Fiskefylking. Men jeg var skuffet over at jeg ikke fikk nogen forslag om hvor de vilde organisere sig. Det er imidlertid 2 alternativer man her kan regne med. Først spørsmålet om en *faglig* sammenslutning — en sideorganisasjon av disse 60 000 med en mindre kontingent i fiskerlag og med landslag. De skulde ikke da ha de samme rettigheter som de andre arbeidere med streikekasser etc. Men det vil allikevel bli en kostbar affære og det vet vi ikke om Landsorganisasjonen makter. Det annet er spørsmålet om å organisere sig i Norges Fiskerlag, som er organisert av Stortinget. Hvis vi går til organisering av fiskerne så vil nok Stortinget komme til å bevilge ennu mere til dette «Landslag». I komitéen kom vi derfor i trottene på hinannen om hvad vi skulde gå til. Om vi skulde bygge *faglige* fiskerlag eller ta makten i Norges Fiskerlag. Det er bare få fiskere igjen i disse fiskerlag under «Norges Fiskerlag». Spørsmålet er derfor om vi skal gå til en omfattende agitasjon og få fiskerne med på å gå inn i disse fylkeslag og få disse forandret. Det vil være den billigste ordning til å få hjemmefiskerne organisert. Vi har ikke tatt bestemt standpunkt. Derfor mener vi at sekretariatet må se nærmere på disse spørsmål og at representantskapet tar standpunkt. Vi hadde også tenkt oss at vi i komiteen kunde ha kommet frem til *fiskeomsetningen*. Da var det imidlertid nedsatt en parlamentarisk kommisjon som også skulde behandle dette og der må vi understøtte våre medlemmer i kommisjonen slik at det kan bli et valgprogram for fiskerne.

Nic. Næss foreslo istedenfor punkt 1, side 40:

«Arbeiderne ved de flytende hvalkokerier organiseres i tilslutning til Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.»

Anders Birkeland foreslo til punkt 4:

«Sekretariatet bemyndiges til å yde Norsk Sjømannsforbund et årlig tilskudd stort kr. 10 000 til agitasjons- og organisasjonsarbeidet blandt hvalfangere, fangstmenn og fiskere.

Rapport om organisasjonsarbeidet tilstilles sekretariatet hvert år.»

A. Birkeland: Haugen har jo redegjort så i detaljer herom at det ikke er nødvendig å komme nærmere inn på dette. Av de 100 000 fiskere har vi en gruppe på ca. 80 000 som nærmest er selveiere. Videre har vi så de som er ute på sydfeltene. Der har vi 15 000 arbeidere. Vi har hatt folk ute i Møre; men det har gått smått. Vi tror dog at der skulde kunde opnåes adskillig hvis man bevilget penger til denne agitasjon. Jeg har vært i Møre og har sett at arbeiderpressen faktisk talt ikke leses. Det er borgeravisene som dominerer. Det begynner dog å forandre sig. Det vil derfor være riktig å forandre bevilgningen fra 5000 kroner til 10 000 kroner. Det er det beste bidrag man også kan gi til valgkampene.

Solidaritet med fiskerne.

Gunvald Hauge og Arne Espenak foreslo:

«Under henvisning til den forestående konfliktssituasjon i havfiskerflåten, vil kongressen uttale sin sympati overfor de organiserte fiskere og fangstfolk.

Deres kamp for ordnede lønns- og arbeidsforhold vil få hele fagorganisasjonens støtte.»

Votering: Forslaget blev vedtatt.

Arne Espenak: Ærede kongressdeltagere! Jeg vil med en gang si at det er tusenvis av fiskere som følger de beslutninger som her blir vedtatt med den største interesse. Disse undertrykte havets arbeidere har nu fått øinene op for at det bare er ved å organisere sig at de kan rette på det herskende fortvilte forhold. Som deres representant i denne forsamling finner jeg at det er min plikt å la kongressen vite at det er i tillit til Landsorganisasjonen at der idag står ca. 30 000 organiserte fiskere fylket til kamp for sin eksistens. Leve- og lønnsforholdet for disse folk er av mange grunner blitt forværret år for år og er nu trykket ned på et lavmål som er generende. Forholdet er kort og godt at mens mannen sliter på hevet er massen av fiskerfamilier henvist til å tigge nådesmuler av forsorgsvesenet for å holde livet oppe. Der snakkes om ulønnsomhet. Jeg for min del har lært at fiskernæringen er den 3. i rekken av de største næringer i landet vårt. Vistnok har denne næring hatt sitt å kjempe med nu under denne tollmurpolitikk landene omgir sig med. Men det betinger ikke at de folk som henter verdiene op fra dypet skal knuges ned dit det nu er kommet. Rederne har utnyttet arbeidsløsheten og har svindlet med fiskernes levebrød. De hevder selv at fiskerne er avlønnet efter hevdvunnen fordeling av fangstens utbytte. Det er ikke sandt. For å motbevise denne påstand skal jeg nevne at det er fangstfartøier som idag er bemannet med en halv gang så mange folk på samme procent. Dette betyr omtrent 50 procent reduksjon av inntektene til den enkelte fisker. Det er også mange andre måter rederne har funnet ut for å redusere inntektene til fiskerne. Gjennom proviantering, gjennom salg av fangst, ved å føre mulkter, innklaretingsutgifter og lignende inn på bruttofangsten for at fiskerne skal betale det. Hlyrene til stuert-, fyrbøtere og båtsmenn er presset ned til det aller laveste; ja, så lavt at det ikke er tale om at de klarer å eksistere på det. Ingen andre enn dem som daglig er i lag med disse folk kan

sette sig inn i forholdene. Rederne er mange ganger selv eksportører av produktene og hvad gjør det da om de presser prisen ned på produktene på første hånd og får det til at bedriften er ulønnsom. Jeg tror ikke det er nogen i denne sal som mener at det er av hensyn til sin næste at de holder det gående med «tap» som de sier. Her er en stor oppgave å løse; og fiskerne er idag klar til å ta kampen op. Vi har også den øvrige befolkning i kystdistriktene med oss i deres fulle sympati, og det skulde love godt for en heldig løsning. Vi tror også at vi har den øvrige arbeiderklasse med. Kan Landsorganisasjonen greie å løse denne viktige oppgave, så tror jeg det betyr at fiskerbefolkningen på kysten fra landsende til landsende er vundne for arbeiderklassen, faglig og politisk. Jeg ber kongressen om å fatte beslutninger her som kan føre frem.

Konrad Kårlsen: Det ser ut til at kongressen ikke er så svært interessert her. Det er galt. Det gjelder her 80—90 000 mann, og da skulde man forstå nødvendigheten og betydningen herav. Vi har nettop vedtatt en sympatiuttalelse i anledning konflikten i fiskerinæringen. Jeg vil understreke at de som har avgjørelsen mellom kongressene ikke må være knuslete når det gjelder disse arbeidere. Når det gjelder hvalfangstarbeiderne så vil jeg advare mot Næss' forslag. Det er Sjømannsforbundet som i mange år har drevet arbeidet med å organisere hvalfangerne. Det har vært enkelte røster for et selvstendig forbund; men jeg har aldri hørt en røst hevet for at de skulde tilhøre Kjemisk Industriarbeiderforbund. De er først og fremst sjøfolk. De som har sitt virke på hvalbåtene er da sjøfolk. Skal de på hvalkokeriene tilhøre Kjemisk Industriarbeiderforbund så får man jo 2 forbund. Det er dog galt. Jeg vil derfor advare mot Næss' forslag. Jeg vil anbefale Birkelands forslag om 10 000 kroner. Jeg kjenner til det sore arbeide som det er med denne organisering. Og jeg går ut fra at kongressen ikke er knuslet her.

Arthur J. Olsen foreslo:

«Kongressen vil pålegge sekretariatet med de til rådighet stående midler å støtte bestrebelsene for å få hvalfangstindustrien inn under fabrikklovgivningen.»

Videre foreslo han følgende tilføielse til punkt 1:

«Forbundets organisasjonsområde omfatter også hvalfangerflåten i oplagstiden i norske havner.»

Oskar Amundsen foreslo:

«Samorganisasjonene i kystdistriktet ydes et passende årlig ekstratilskudd for å drive det nødvendige agitasjons- og opplysningsarbeide blandt fiskerbefolkningen.»

Josef Larsson foreslo følgende tilføielse til punkt 2, næst siste punktum:

«I henhold til vedkommende forbunds lovers bestemmelser.»

Oskar Amundsen: Jeg hadde ikke ventet at denne sak hadde fått en så hurtig behandling. Jeg vil be kongressen være lydhør overfor disse fiskere. Det gjelder 100 000 arbeidere som har stått utenfor fagorganisasjonen og partiet. Men som nu med tillit ser hen til oss. Med

hensyn til de prosentavlønnede så er de i samme stilling som alle oss andre. Og det er naturlig at de står i Sjømannsforbundet. Ca. 3000 mann er det lykkedes å organisere under Norsk Sjømannsforbund. Men det er langt igjen. Så har vi disse småbåtfiskere som er sine egne arbeidsgivere. Men vi som har reist blandt disse vet også at det blandt dem er sterkt krav om å få tilslutte sig de øvrige organiserte arbeidere. De stod i Norges Fiskerlandslag; men er blitt misfornøyd med det. Det vil være av betydning for oss også å finne et grunnlag for å få disse organisert. Jeg har søkt å lodde stemningen blandt disse og om det var grunnlag for en oppbygning av en organisasjon gjennom «Norges Fiskerlandslag»; men jeg har fått inntrykk av at det ikke går. Vi må bygge op en ny organisasjon; fra nytt av. Og det må bli samorganisasjonens sak å ta den oppgave i nøie tilslutning til Landsorganisasjonen. Det er en spesifikk sak for samorganisasjonene, så de bør få de nødvendige bevilgninger.

Arthur J. Olsen: Jeg tror jeg har samtlige hvalfangere bak mig når jeg henstiller til Kjemisk Industriarbeiderforbund å trekke dette forslag tilbake. Hvad fiskerne trenger nu er ro til å få organisert sig. Derfor er det uriktig av Kjemisk Industriarbeiderforbund nu å komme frem med dette. Det var engang de kunde ha gjort det; men ikke nu da arbeidet er igang. For vårt fylke, det minste i landet betyr hvalfangsten meget. I Larvik, Sandefjord og Tønsberg samles hvalfangerne. Under oplegg er betalingen fra 60 øre til litt over 1 krone pr. time med så å si ubegrenset arbeidstid. Når de er på feltet har de en arbeidstid av 10 timer. 60 000 mann er beskjeftiget i denne industri. Hvis vi satte noget inn på å få de inn under arbeidsbeskyttelsesloven så vil den kunde skaffe sysselsettelse for ytterligere 1500 mann. Og da forstår man betydningen av dette organisasjonsarbeide.

En opplysning til Jern- og Metallarbeiderforbundets representanter.

Ordstyreren (til en meddelelse): Samtlige Jern- og Metallarbeiderforbundets representanter ved kongressen skal ha møte efter møtets avslutning idag.

Og debatten fortsatte om organiseringen av fiskerne.

Elias Volan: Dette er et av de aller viktigste spørsmål kongressen har til behandling. Det rekker langt utover bare den ting å organisere hvalfangerne og fiskerne. 63 000 fiskere har vi. Det er kystens arbeiderbefolkning. De har i stor utstrekning vært undergitt venstre og bondepartiet. Kan vi utløse disse så vil vi også få den politiske makt. Lykkes det å få om ikke annet så organisert noget lignende det vi har i Skog- og Landarbeiderforbundet så behøver vi ikke å be pent om makten i dette land. Med hensyn til de endringsforslag som foreligger så kan det være at vi på en eller annen måte kan komme til å få det inn under fabrikktilsynsloven. Men det må også være i forbindelse med norsk sjølov. Den sak må oversendes sekretariatet. Med hensyn til Josef Larssons forslag vil jeg så sterkt jeg kan advare mot det. Det vil medføre at man ikke får de overføringer som kan danne grunnstammen her i denne organisasjon. Man må ikke ta hensyn til sine egne forbund og kasser her. Det er det

som ligger i Larssons forslag. Det er også klart at samorganisasjonene skal ha bevilgninger til dette arbeide. Hvilke samorganisasjoner er det som ikke ligger i sjødistriktene? Det er bare Hedemærk.

14 talere og tidsbegrensning.

14 talere var nu inntegnet og taletiden blev satt til 3 minutter.

Nic. Næss: Når jeg har foreslått at arbeiderne ved de flytende kokerier tilslutter sig oss så er det fordi vi har dem som ligger ved land. Vi har i så måte nettop hatt en stor konflikt ved Blomvåg. Jeg er klar over at det ikke er godt å få organisert hvalfangerne ved de flytende kokerier. De er sjøfolk når de reiser ut; men når de kommer på feltet så er de fabrikkarbeidere. Da skulde ikke det at det er en flytende fabrikk sette disse i en annen stilling enn når det ligger i land.

Ommund Ommundsen: Det er så at sympatien for sjøfolkene er tilstede i langt større grad enn overfor andre forbund. Men man må også se på dette i forbindelse med andre forbund. Derfor bør man se på denne sak i forbindelse med Systads forslag igår om en agitator for Vestlandet. Man må ta alt med og ikke utelukkende hvad der gjelder sjøfolkene.

Johan Didriksen: Ommundsen kritiserer at det ikke er plan. Det er plan for hvordan fiskerne skal organiseres. Rogaland og Møre er de mørkeste punkter i landet. Det vil komme hele arbeiderklassen til gode å få en forandring heri. Det gjelder ikke så meget hensynet til Sjømannsforbundet som til hele arbeiderklassen.

Bernt Myrhol: Det var nevnt at arbeideravisene i Møre ikke rakk utenfor Ålesund. Det var overraskende å høre det av en taler som Birkeland. Fiskerbefolkningen er så undertrykt at den ikke har anledning til å holde aviser. Det er ingen spisepause eller 8 timers dag der. Det er med selve livet som innsats det arbeide drives. Jeg vil på det innstendigste henstille til kongressen å være lydhør her.

Halfdan Jønsson: Da vi behandlet denne innstilling i sekretariatet så var det enstemmighet der og også Birkeland stemte for 5000 kroner. Men nu later det til at appetiten er øket. Men man må vite at Landsorganisasjonens økonomi er begrenset. Jo flere det blir som får bidrag, jo færre blir det som kan yde. Bevilges der penger til organiseringen av en bestemt gruppe så må det forbund som får opgaven, få bevilgningen. Hvad hvalfangerne angår så ikke bare fanger de hvalen; men de foredler produktet og da er de fabrikkarbeidere. Det er ingen parallell mellom disse og de almindelige fiskere.

Magnus Wilsgård: For alle dem som har det ringeste kjennskap til hvalfangerne så virker Næss' forslag forstyrrende og malplisert. Det er den norske sjølov som blir gjeldende for disse arbeidere og da er Sjømannsforbundet det riktige. Jeg vil anbefale Birkelands forslag. Larssons forslag til punkt 2 vil virke forstyrrende og vanskeliggjøre organisasjonsarbeidet. Jeg vil derfor henstille til kongressen å stemme ned alle forstyrrende forslag.

Martin Strømmen: Vi har ca. 80 000 fiskere og fangstmenn i landet. Under faglige konflikter særlig i transportfaget er det nølvendig

å få disse med så de ikke faller sine kamerater i ryggen. Jeg vil anbefale Birkelands forslag og advare mot Næss' forslag.

Arne Espenak: Jeg kan slutte mig til den innstilling som foreligger med undtagelse av at de 5000 kroner bør forhøies til 10 000 kroner og i punkt 5 må Amundsens forslag kunde komme.

Anders Birkeland: Jeg glemte i denne forbindelse å fortelle at vi har 2 fastlønnede tillitsmenn blandt fiskerne og da forstår de at 5000 kroner ikke betyr noget. Skal Næss' forslag bli vedtatt så må konsekvensen bli at fiskerne må gå til N. N. N.

Ingv. Haugen: Vårt forbund har intet imot Arthur J. Olsens 2 forslag. Vi har krevd at disse arbeidere skulde komme inn under fabrikktilsynsloven. Men det blir ikke noget resultat så lenge vi ikke har fått våre folk inn i de avgjørende forsamlinger. Organisasjonsutvalgets punkt 5 tilkjennegir at sekretariatet kan bevilge penger. Det vil ligge deri at sekretariatet så snart det trer sammen velger en ny komité til å arbeide med denne sak. Samorganisasjonene vil bli de som må drive denne agitasjon og da må de ha bevilgninger. Jeg har ikke fått svar på hvor fiskerne skal gå. Det må bety at sekretariatet og organisasjonsutvalgets innstilling og opfatning stiltiende er tatt til underretning.

Elias Volan foreslo Arthur J. Olsens 2net forslag og Oskar Amundsens forslag oversendt sekretariatet.

Votering: Ved alternativ votering mellom sekretariatets (organisasjonsutvalgets) forslag punkt 1 kontra Nic. Næss' forslag blev sekretariatets innstilling vedtatt mot 9 stemmer, som blev avgitt for Næss' forslag. — Arthur J. Olsens forslag om tilføielse til punkt 1 blev vedtatt mot 1 stemme. — Josef Larssons forslag fant kongressen dermed overflødig. — Punkt 2 og 3 blev så vedtatt efter sekretariatets forslag. Punkt 4 blev likeledes vedtatt med den forandring at 10 000 kroner (Birkelands forslag) blev vedtatt. Punkt 5 blev enstemmig vedtatt. — Volans forslag om oversendelse av Arthur J. Olsens annet forslag og Oskar Amundsens forslag til sekretariatet blev vedtatt med stort flertall.

Møtet hevet kl. 15 — 6 timer — uten avbrytelse.

Formiddagsmøtet mandag 3 desember.

Ordstyrer: *John Skårvold.*

Navneoprop blev foretatt. En rekke representanter var fraværende. Flere kom umiddelbart efter at opropet var ferdig. Følgende meldte fra at de var kommet til nedenauførte tider: kl. 9.15: E. Heetmøller, kl. 9.30: Floritz Gundersen, Karl Bakka, Even Fjordvang, Omar Gjestebø, Flood Engebrethsen, kl. 9.50: Rolf Holmquist, kl. 10.40 Alb. Råen. Rudolf M. Hansen møtte senere. Flere av disse hadde vært optatt med andre møter og konferanser.

Otto Berg møtte istedetfor Harald Bråthen (Tekstilarbeiderforbundet). — Reidar Hansen møtte istedetfor Hegglund (Gullsmedene).

Veivokterne og arbeiderne ved veivedlikeholdet.

Under dagsordens punkt 3 c. var efter tidligere vedtatt forslag av *Johs. M. P. Ødegaard* utsatt et punkt vedrørende veivokterne og arbeiderne ved veivedlikeholdet til behandling senere. Den sak blev nu optatt.

Johs. M. P. Ødegaard: For å spare tid vil jeg straks innskrenke mig til å referere et forslag som er undertegnet av Torbjørn Henriksen og mig. Det går ut på følgende:

«Angående veivokternes og veivedlikeholdsarbeidernes organisasjonsforhold foreslås at saken utgår av dagsordenen og at der snarest optas forhandlinger mellom Norsk Kommuneforbund og Norsk Arbeidsmannsforbund om den fremtidige organisasjonsform og resultatet av forhandlingene forellegges sekretariatet innen utgangen av februar 1935.»

Votering: Forslaget blev enstemmig vedtatt.

Punkt 3 d: Samorganisasjonenes grenseområde.

Man gikk så over til behandling av dagsordens punkt 3 d: *Samorganisasjonenes grenseområder*.

Fra *organisasjonsutvalget* forelå følgende:

Organisasjonsutvalget anser det riktig at man i forbindelse med utredning av de prinsipielle og praktiske organisasjonsspørsmål som i den senere tid har meldt sig, optar til behandling samorganisasjonenes virke, deres arbeidsordning og distriktsinndeling, herunder også krav fra fagorganisasjonen i Nord-Norge om å få ansatt fastlønnet tillitsmann.

Det ansees formålstjenlig at spørsmålene oppgrupperes sådan:

1. Samorganisasjonenes administrasjon.
2. Samorganisasjonenes distriktsinndeling.
3. Stedlige industrigrupper.
4. Spørsmålet om fastlønnet tillitsmann for Nord-Norge.

1. Samorganisasjonenes administrasjon.

På de siste kongresser har det foreligget forskjellige forslag om ophevelse av fagforeningenes obligatoriske tilslutning til samorganisasjonene. Kongressen har imidlertid hver gang spørsmålet har vært oppe til behandling, med stort flertall vedtatt å bibeholde den nuværende ordning med obligatorisk plikt for fagforeningene å være tilsluttet samorganisasjonene.

Det er organisasjonsutvalgets opfatning at denne ordning må fortsette. De faglige samorganisasjoner har sine store og betydningsfulle arbeidsoppgaver, bl. a. skal de være bindeleddet mellom fagorganisasjonens avdelinger innenfor et nærmere angitt distrikt, ivareta medlem-

menes og fagorganisasjonens samtlige interesser. De skal bistå medlemmene, enkeltvis som kollektivt, forenings- som forbundsmessig samt overvåke og ta initiativ for å fremme den samlede fagorganisasjons interesser.

Landsorganisasjonens lover tildeler samorganisasjonene et stort og betydningsfullt virkefelt. Det heter således bl. a. i lovens § 4:

«De faglige samorganisasjoners formål er i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons formål ved et virksomt og planmessig arbeide å verne og fremme arbeidernes faglige, økonomiske og sociale interesser; søke opprettet fagforeninger hvor det lar sig gjøre, bistå ved konflikter, lede det stedlige agitasjons- og opplysningsarbeide og i det hele tatt å oparbeide organisasjonen i størst mulig utstrekning.»

Et godt utført arbeide fra samorganisasjonene kommer derfor ikke bare det enkelte medlem og den enkelte forening til gode, men den samlede organisasjon. Det vilde være helt uriktig om enkelte foreninger selv fikk avgjøre om de skulde medvirke eller yde sin del til gjennomførelse av et best mulig fellesarbeide. Man bør huske på at fagorganisasjonens evne og styrke til å løse sine arbeidsoppgaver ikke bestemmes ut fra hvad den enkelte forening kan gjennomføre. Det er den samlede organisasjons arbeide som blir bestemmende for de gode organisasjonsresultater. Skal samorganisasjonene derfor opprettholdes som et praktisk ledd i det faglige organisasjonsarbeide, må fagforeningenes tilslutning til disse være pålagt ved positive lovbestemmelser.

Hittil har det vært vanlig praksis at samorganisasjonene har holdt sine reglementerte årsmøter med representanter fra distriktenes fagforeninger etter nærmere fastsatte representasjonsregler. Årsmøtene har bl. a. valgt fastlønnede tillitsmenn, forretningsutvalg og distriktsstyre, foruten behandling av beretning og regnskap og spørsmål som er aktuelle. I de senere år har imidlertid flere samorganisasjoner sløffet årsmøtet og gått over til å avholde års- eller distriktsmøter hvert annet år. Årsakene har bl. a. vært at årsmøtene er meget kostbare å innkalle, at forberedelsene av disse møter legger stort beslag på arbeidsevnen og arbeidstiden til fortrenghet for utførelsen av annet mere påkrevet organisasjonsarbeide.

Det er derfor organisasjonsutvalgets opfatning at det både er økonomisk og organisasjonsmessig riktig at man fortsetter med denne ordning.

Efter nærmere fastsatte regler bør der på samme måte som nu til de vanlige årsmøter fra distriktenes fagforeninger velges representanter til distriktsmøtene som holdes hvert 2. år. Dette distriktsmøte velger for 2 år ad gangen tillitsmenn, forretningsutvalg, og for de distriktsorganisasjoner som ønsker det, et distriktsstyre. Forretningsutvalget forutsettes å være samorganisasjonenes arbeidsutvalg. Hvor distriktsstyre opprettes skal dette bestå av forretningsutvalget og representanter fra distriktets forskjellige byer og industricentrer. Det innkalles minst 1 gang årlig for behandling av regnskap og beretning og aktuelle organisasjonsspørsmål. For øvrig bør distriktsstyret kunne innkalles

av samorganisasjonenes forretningsutvalg så ofte de finner dette nødvendig.

Efter distriktsmøtets eller forretningsutvalgets nærmere bestemmelse velges der for byer og industricentrer et arbeidsutvalg for de arbeidssteder eller distrikter som ansees praktisk. Disse arbeidsutvalg ledes og kontrolleres av samorganisasjonenes forretningsutvalg og bistår samorganisasjonene ved utførelse av alt organisasjonsarbeide innenfor de respektive arbeidssteder. I den by hvor distriktsorganisasjonen har sitt sete, fungerer forretningsutvalget som arbeidsutvalg.

Ved gjennomførelse av en nyordning som foran anført, skulde det ha så mange praktiske arbeidsmessige og økonomiske fordeler at ordningen straks bør gjennomføres. Muligheten for å drive et sammenhengende agitasjons- og opplysningsarbeide vil bli større. Tid og anledning til å delta i mange forskjellige forhandlinger som melder sig, vilde bli bedre, et forhold som vilde gi samorganisasjonene mere kontakt med medlemmenes spesielle arbeidsvilkår og dessuten komme forbundene til gode. Man skal videre ta i betraktning, at ved oprettholdelse av den nu gjeldende kontingent og Landsorganisasjonens bidrag til samorganisasjonene vil deres økonomiske forhold bedres.

2. Samorganisasjonenes distriktsinndeling.

Samorganisasjonens nuværende distriktsgrenser eller arbeidsområder er fastsatt ved enkeltvise beslutninger.

Til forskjellige tider kommer det krav fra distrikter, industricentrer eller byer om å få opprettet sine spesielle samorganisasjoner. Uten å se samorganisasjonenes distriktsvise inndeling i sitt sammenheng, har ofte mer eller mindre berettigede krav blitt innvilget. Følgen herav har vært at man har fått et for stort antall samorganisasjoner med unødvendig store administrasjonsomkostninger. De arbeidsmessige resultater har heller ikke svart til forventningene som har ligget til grunn for innvilgelse av andragendene.

Forskjellige av Landsorganisasjonens kongresser og representantskapsmøter har derfor behandlet disse spørsmål og igjen pålagt flere samorganisasjoner å slutte sig sammen under en felles ledelse innen et nærmere angitt distrikt.

Det er organisasjonsutvalgets opfatning at man nu i forbindelse med en omlegning av samorganisasjonenes virksomhet bør ta skrittet fullt ut og gjennomføre en distriktsinndeling for samorganisasjonene som, alle forhold tatt i betraktning, er fullt forsvarlig.

Den hovedregel organisasjonsutvalget vil anbefale, er at man stort sett følger den distriktsinndeling som er gjeldende for flere samorganisasjoner, nemlig en samorganisasjon for hvert fylke. Forholdene kan dog ligge således til rette at det kan være formålstjenlig å la samorganisasjonens arbeidsområde omfatte deler av ett fylke eller to fylker, f. eks. Oslo og Akershus, Sør- og Nord-Trøndelag m. fl.

For tiden har man i alt 36 samorganisasjoner. Fylkesvis fordeler samorganisasjonenes antall sig således:

Oslo, 1, i Oslo.
 Akershus, 1, i Lillestrøm.
 Østfold, 5, i Askim, Fredrikstad, Sarpsborg, Halden og Moss.
 Hedmark, 1, Hamar.
 Opland, 2, Lillehammer og Gjøvik.
 Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag, 2, Trondheim og Namsos.
 Møre, 3, Molde, Kristiansund og Ålesund.
 Sogn- og Fjordane, Bergen og Hordaland, 1, i Bergen.
 Rogaland, 2, i Haugesund og Stavanger.
 Vest-Agder, 1, i Kristiansand.
 Aust-Agder, 1, i Arendal.
 Telemark, 2, i Notodden og Skien.
 Buskerud, 3, i Kongsberg, Hønefoss og Drammen.
 Vestfold, 1, i Tønsberg.
 Nordland, 7, Bodø, Sulitjelma, Narvik, Glomfjord, Mo i Rana, Tysfjord og Ballangen.
 Troms, 1, i Tromsø.
 Finnmark, 2, i Kirkenes og Hammerfest.
 Til sammen 36 samorganisasjoner.

Organisasjonsutvalget vil foreslå at kongressen uttaler som sin mening at distriktsorganisasjonenes grenseområder bør inndeles således:

1. Oslo og Akershus fylker.
2. Østfold fylke.
3. Hedmark fylke.
4. Opland fylke.
5. Buskerud fylke.
6. Vestfold fylke.
7. Telemark fylke.
8. Aust-Agder fylke undtatt Sætedal.
9. Vest-Agder fylke og Sætedal.
10. Rogaland fylke.
11. Bergen, Hordaland og Sogn og Fjordane fylker.
12. Møre fylke.
13. Trondheim og Sør- og Nord-Trøndelag fylker.

I de tilfelle hvor en samorganisasjons område avviker fra fylkesgrensen skal grensen fastsettes av sekretariatet etter at de interesserte samorganisasjoners uttalelse er innhentet.

Med hensyn til samorganisasjonenes distriktsinndeling for Nord-Norge henvises til spesielt avsnitt.

3. Stedlige industrigrupper.

Landsorganisasjonens nujældende lover (§ 5) bestemmer at der innenfor hver samorganisasjon skal dannes stedlige industrigrupper og at disse skal stå under samorganisasjonens ledelse og kontroll. Samorganisasjonene skal utarbeide regler for industrigruppens virksomhet, innkalle og lede gruppens møter m. v.

Denne lovbestemmelse og arbeidspålegg til samorganisasjonene står i strid med vanlig praksis innenfor det daglige organisasjonsar-

beide. Dessuten er den i strid med gjeldende bestemmelse for de forskjellige forbunds industrigrupper.

Flere forbund har positive lovbestemmelser om at steds- eller industristyrer skal opprettes på de steder hvor vedkommende forbund har 2 eller flere avdelinger. Forbundslovene har videre bestemmelse om hvorledes stedsstyrene skal sammensettes, deres arbeidsoppgaver samt valg av tillitsmenn m. v.

Disse noverensstemmelser må rettes, enten ved at de forskjellige forbundslover på dette område endres, så de blir overensstemmende med Landsorganisasjonens lover, eller ved at Landsorganisasjonens lover endres således at forbundene selv får bestemmelsesrett over regler for arbeidsoppgaver, valg og ledelse av industri- og stedsstyrenes virksomhet.

Organisasjonsutvalget er av den oppfatning at de stedlige industrigrupper bør gå inn som et ledd av det forbundsmessige organisasjonsarbeide og stå under de respektive forbunds ledelse og kontroll. Dette må imidlertid ikke være til hinder for at der mellom samorganisasjonene og stedsstyrene bør være et best mulig arbeidsfelleskap.

Stedsstyrenes virksomhet er i det hele vesentlig forbundsmessig begrenset, mens samorganisasjonenes arbeidsoppgaver omfatter den samlede fagorganisasjon. Et godt og riktig utført arbeide fra industrigruppene, griper ikke inn i samorganisasjonens arbeidsoppgaver.

4. Spørsmålet om fastlønnnet tillitsmann for Nord-Norge.

Til Landsorganisasjonens kongress i 1931 forelå fra Norsk Transportarbeiderforbunds avdeling i Bodø følgende forslag:

«Vi tillater oss å foreslå for kongressen at der opprettes et avdelingskontor for Landsorganisasjonen i Nord-Norge i samarbeide med hovedkontoret.»

Efter innstilling fra sekretariatet vedtok kongressen følgende beslutning:

«Kongressen bemyndiger det kommende sekretariat til å undersøke og forelegge for representantskapet spørsmålet om ansettelse av en fast sekretær for Nord-Norge.»

I kongressperioden har sekretariatet gjentatte ganger drøftet organisasjons- og agitasjonsforholdene i Nord-Norge. I denne forbindelse er det til forskjellige tider fra Landsorganisasjonens sekretariat arrangert spesielle agitasjonsreiser til Nord-Norge, dessuten har tillitsmenn fra forskjellige forbund som har reist i Nord-Norge, fått i oppdrag å undersøke de forskjellige organisasjonsforhold i Nordland, Troms og Finnmark fylker.

Angående spørsmålet om ansettelse av fastlønnnet tillitsmann for Nord-Norge har sekretariatet ansett det riktig at kongressen vedtok de nødvendige beslutninger.

For fagorganisasjonen i disse 3 nordlige fylker er det for tiden kun én fastlønnnet tillitsmann, nemlig for samorganisasjonen i Vest-Finnmark.

Imidlertid har fagorganisasjonen og arbeiderbevegelsen i disse 3

fylker hatt sterk utvikling. Dette har ført med sig at forbundenes valgte tillitsmenn nokså ofte har måttet foreta nødvendige organisasjonsreiser. Det spørsmål melder sig derfor for organisasjonsutvalget, om man ikke ved ansettelse av fastlønnede tillitsmenn for Nord-Norge kan spare en del av utgiftene til reiser fra fagorganisasjonens hovedkontorer.

I Nordland, Troms og Finnmark fylker har fagorganisasjonen for tiden i alt 138 foreninger med tilsammen 5 823 medlemmer. Fordelt fylkesvis således:

	Ant. foreninger.	Ant. medl.
Nordland fylke	94	4 011
Troms fylke	24	1 219
Finnmark fylke	20	594

En medvirkende årsak til at Nord-Norge har hatt mindre arbeids-hjelp til løsning av de organisasjonsmessige oppgaver skyldes også at man ikke har fått gjennomført forutsetningene for kongressenes beslutninger om overgang fra lokale samorganisasjoner til distriktsorganisasjoner.

Organisasjonsutvalget er av den opfatning at kongressen må vedta at fagforeningene i Nord-Norge skal samles i distriktsorganisasjoner, og at disse utstyres med samme administrasjon som de øvrige distriktsorganisasjoner.

Organisasjonsutvalget vil foreslå at der for Nord-Norge opprettes tre eller fire distriktsorganisasjoner, hvis grenser fastsettes av sekretariatet.

For Kirkenes og Østfinnmark forutsettes opprettholdt inntil videre den samme ordning som praktiseres med kombinasjon av redaktør- og sekretærstillingen i Øst-Finnmark. De foreslåtte forandringer av distriktsorganisasjonenes grenseområde gjør det nødvendig at § 7, punkt 2 b i Landsorganisasjonens lover forandres således at hver distriktsorganisasjon danner et valgdistrikt ved valg av representanter til kongressen.

Med henvisning til foranstående vil *organisasjonsutvalget* anbefale kongressen å vedta følgende beslutninger:

1. Organisasjonsutvalgets forslag vedrørende samorganisasjonenes administrasjon og distriktsinndeling godtas. Kongressens beslutninger må være gjennomført innen utgangen av 1935.
2. Organisasjonsutvalgets forslag vedrørende stedlige industrigruppers virksomhet godtas, og § 5 i Landsorganisasjonens lover utgår.
3. Med for øvrig henvisning til punkt 1 godtar kongressen organisasjonsutvalgets forslag vedrørende Nord-Norge. Da innstillingen forutsetter opprettet sekretærstillinger i distriktsorganisasjonene ansees spørsmålet om en spesiell Nordlands-sekretær bortfalt.
4. Sekretariatet bemyndiges til å utarbeide mønsterlover for de faglige distriktsorganisasjoner.

Kiste optok forslaget fra Sauda Fabrikkarbeiderforening m. fl. angående de faglige distriktsorganisasjoner.

Sekretariatet tiltrådte organisasjonsutvalgets innstilling.

Åmot faglige Bygdesammenslutning foreslo:

Efter fagkongressens beslutning 1923 om å utvikle de lokale samorganisasjoner til faglige distriktsorganisasjoner har disse utviklet sig til ekspedisjonsbyråer for de reformistiske fagforeningsledere som utnytter distriktsorganisasjonene i kamp mot arbeiderklassen og deres økonomiske og politiske interesser og for den reformistiske klassesamarbeidspolitik.

Arbeiderne har selv i kamp mot de reformistiske fagforeningsledere bygget op de lokale samorganisasjoner for å skape et fellesorgan til fremme av sine interesser på et revolusjonært klassekampgrunnlag.

Erfaringene har imidlertid vist at den nuværende organisasjonsform har lettet det faglige byråkrati i arbeidet med å frata arbeiderne retten til selv å bestemme over distriktsorganisasjonenes arbeide og kamp.

Ut fra dette beslutter Bygdesammenslutningen at fagkongressen vedtar følgende:

De upraktiske distriktsorganisasjoner opheves. Det opprettes lokale samorganisasjoner. Samorganisasjonene utbygges således at arbeiderne får sin fulle selvbestemmelsesrett over de beslutninger som fattes. Samorganisasjonene inndeles i by, industricentrer og bygdevis, således at medlemmene innen samorganisasjonens område kan direkte delta i sakenes behandling og medlemsmøtene.

Fra Herøya Arbeiderforening forelå:

a) De upraktiske faglige distriktsorganisasjoner opheves. Det opprettes lokale samorganisasjoner, disse utbygges således at arbeiderne får sin fulle selvbestemmelsesrett over de beslutninger som fattes. Samorganisasjonene inndeles i by- og industricentrer og bygdevis, således at medlemmene innen samorganisasjonens område kan delta i regelmessige medlemsmøter.

b) Kongressen opfordrer alle forbund til å gå inn for forenkling av administrasjonen, lettelse av kontingent for de laveste lønnsgrupper, forandring av kontingentfordelingen med sikte på mest mulig til avdelingene og de lokale samorganisasjoner. Ingen utskrivning av ekstrakontingent til politiske formål uten at spørsmålet på forhånd forellegges medlemmene til avstemning. Punkt 5 a og b gjelder de paragrafer i Landsorganisasjonens lover, som omfatter samorganisasjonene og kontingentens fordeling.

Sanda Fabrikkarbeiderforening, avd. 31 N. K. I. F. Sanda Byggningsarbeiderforening. Sanda Anleggsarbeiderforening foreslo:

Ved fagorganisasjonens omlegning i henhold til fagkongressens beslutning i 1923, blev de lokale samorganisasjoner ophevet og de distriktsvise faglige samorganisasjoner, omfattende nærmere bestemte distrikter, trådte i steden. Deres vesentlige oppgave har hittil bestått i agitasjons- og opplysningsarbeide.

Undersøker man nærmere hvad disse organisasjoners oprettholdelse koster, sammenlignet med det arbeide de utfører, så må det sies at apparatet virker noget kostbart. Det spørsmål har derfor reist sig om man ikke kan opnå det samme arbeide, muligens mer, billigere enn hvad forholdet er idag.

Vi tror at dette er mulig bl. a. ved å gå til ophevelse av distrikts-organisasjonene i sin nuværende form og isteden oprette lokale samorganisasjoner der hvor behovet herfor måtte være til stede. Dermed vil man spare en ikke uvesentlig utgiftspost idag; nemlig distriktsorganisasjonenes årsmøter. De dermed innsparte midler, den nuværende kontingent til distriktsorganisasjonene, vil da kunne anvendes til bestridelse av den lokale faglige samorganisasjons arbeide uten at dette skulde behøve å bety nogen økning av de enkelte foreningers utgifter. Denne onlegning til lokale faglige samorganisasjoner skulde også være nødvendig på grunn av et stadig større behov for et lokalt samarbeide, som må finne fastere organisasjonsmessige former enn hvad tilfelle er idag — og med en viss økonomisk underbygning.

På den annen side vil det vel være behov for å oprettholde visse centralorganer rundt omkring i landet som har å lede og drive agitasjons- og opplysningsarbeidet samt bistå de foreninger som måtte trenge det i utøvelsen av sitt organisasjonsarbeide. Dette mener vi kan løses på den måte at den centrale og største samorganisasjon innen nærmere bestemte distrikter pålegges plikten hertil mot en nærmere fastsatt godtgjørelse svarende til den som distriktsorganisasjonen idag erholder av Landsorganisasjonen.

Under henvisning til ovenstående foreslår vi at kongressen fatter følgende beslutning:

1. De faglige distriktsorganisasjoner i sin nuværende form opheves.
2. På steder hvor det er mer enn en forening tilsluttet forskjellige forbund sammensluttet disse i en lokal faglig samorganisasjon.
3. Den centrale og største samorganisasjon innenfor nærmere fastsatte distrikter (fylkesvis eller flere fylker) pålegges plikten til, og ansvaret for agitasjons- og opplysningsarbeidet innenfor sitt distrikt. Til bestridelse av de hermed forbundne utgifter betaler foreningene kr. 0.10 pr. måned for heltbetalende og kr. 0.05 for halvtbetalende medlemmer.

Trondheim kjemiske Industriarbeiderforening:

Efter fagkongressens beslutning 1923 om å utvikle de lokale samorganisasjoner til faglige distriktsorganisasjoner har disse utviklet sig til ekspedisjonsbyråer for de reformistiske fagforeningsledere der utnytter distriktsorganisasjonene i kamp mot arbeiderklassen og deres økonomiske og politiske interesser og for den reformistiske klassesamarbeidspolitik.

Arbeiderne har selv i kamp mot de reformistiske fagforeningsledere bygget op de lokale samorganisasjoner for å skape et fellesorgan til fremme av sine interesser på et revolusjonært klassekampgrunnlag.

Erfaringene har imidlertid vist at den nuværende organisasjonsform har lettet det faglige byråkrati i arbeidet med å frata arbeiderne

retten til selv å bestemme over distriktsorganisasjonens arbeide og kamp.

Ut fra dette beslutter foreningen at kongressen vedtar følgende:

De upraktiske distriktsorganisasjoner opheves. Det opprettes lokale samorganisasjoner. Samorganisasjonene utbygges således at arbeiderne får sin fulle selvbestemmelsesrett over de beslutninger som fattes. Samorganisasjonene inndeles i by- og industricentrer og bygdevis, således at medlemmene innen samorganisasjonens område kan direkte delta i sakenes behandling og medlemsmøtene.

Glomfjord faglige Samorganisasjon foreslo:

I henhold til tidligere henvendelse til Landsorganisasjonen angående reisesekretær for Nordland fylke besluttet Samorganisasjonen i møte 20 juli d. å. å foreslå for sekretariatet at dette spørsmål opsettes som sak på dagsordenen til kongressen.

Vestfinnmark faglige Distriktsorganisasjon foreslo:

Vi tillater oss å be Dem forelegge følgende forslag for fagkongressen til høsten:

I tilslutning til det almindelige krav fra samorganisasjonene i Nord-Norge henstiller vi til fagkongressen å vedta at:

der ansettes tre lønnede sekretærer for de faglige samorganisasjoner i de tre nordligste fylker, således at den nuværende lønnede sekretærstilling i Vest-Finnmark fortsatt opprettholdes med kontor i Hammerfest.

Fra Bodø faglige Samorganisasjon forelå:

Det ansettes fra begynnelsen av 1935 en reisesekretær for samorganisasjonene i Nordland fylke.

Motivering:

Efter forslag fra to fagforeninger i Bodø blev det ved forrige fagkongress behandlet spørsmålet om ansettelse av en sekretær for Nord-Norge. Spørsmålet blev overlatt sekretariatet til videre bearbeidelse, og siden er intet nytt fremkommet. Siden den tid er forholdene imidlertid slik endret at det nu er påkrevet å ha en sekretær for hvert av de tre nordlige fylker. For vårt distrikt skal anføres at organisasjonstrangen er levende, og der startes stadig nye foreninger, men på grunn av de mange små bedrifter, vil fagforeningene gjerne bli små og svake, særlig i den første vanskelige tid, og med en stor masse uorganiserte rundt om, som trykker arbeidsprisene. Det trenges her en mann som kan ta sig av de nye fagforeninger og rettlede dem og samtidig lede agitasjonen for organiseringen av de andre. Men det er et altfor stort arbeide for en mann som er i stilling, og å ansette en spesiell mann for denne oppgave makter vi ikke økonomisk. Vi har inntrykk av at ovenstående fremstilling kan, på et par undtagelser nær, gjelde for alle samorganisasjoner i Nordland fylke.

Med hensyn til utgiftene til sekretær, antar vi at disse for den samlede fagbevegelse ikke vil bli nevneverdig større enn de er nu, idet vi antar at det kan spares inn på de mange reiser som de fastlønnede fagforbundsfunksjonærer nu er nødt til å foreta til Nord-Norge i anledning tariff-forhandlinger, et arbeide som den ansatte sekretær må kunne overta.

Elias Volan: Kongressbeslutningen var at man skulde gå over fra lokale samorganisasjoner til distriktsorganisasjoner og at de skulde omfatte et fylke. Hvis ikke skulde det kunne legges til et annet fylke eller at man slo flere lokale samorganisasjoner sammen. Denne ordning har man i stor utstrekning fått gjennomført, således er det en for Hedmark fylke og en for Nord- og Sør-Trøndelag med undtagelse av Namdalen, og vi har Troms fylke. I Bergen har vi Sogn og Fjordane, Bergen og Hordaland. I Vest-Agder er det en organisasjon, men dertil er tillagt Setesdalen. Videre har vi Aust-Agder med undtagelse av Setesdalen. Videre har vi en fylkesorganisasjon i Vestfold. Men så har vi en rekke steder hvor det er flere. I Nordland har vi således 7, nemlig i Bodø, Sulitjelma, Narvik, Glomfjord, Mo i Rana, Tysfjord og Ballangen, i Oppland 2 og i Møre 3, Buskerud 3 o. s. v.

Når organisasjonsutvalget har behandlet dette har man tatt for sig bl. a. Møres krav om en distriktssekretær og for Nordland det samme. Organisasjonsutvalget har ment at man nu burde se å gjennomføre programmet for organisasjonens opbygning og at de blir utstyrt med arbeidshjelp, slik at de kan klare arbeidet. Under drøftelsene herom var det flere samorganisasjoner som kritiserte at flere av forbundene ikke hadde gjennomført kongressens beslutning. Det kan være galt ikke å gjennomføre beslutningene, men det kan også være visse vanskeligheter. Men for samorganisasjonene eksisterer ikke disse vanskeligheter. Der er det bare å fatte beslutningen og registrere medlemmene uten tap av rettigheter og uten nye forpliktelser. Det blev sagt under forrige sak at det var ledelsens skyld at ikke kongressens beslutninger var gjennomført. Nei, det er medlemmene. Og vi har her samorganisasjonene som er de skyldige. Spørsmålet er naturligvis hvilke interesser har man av å foreta denne omplasing. Det er sagt av den revolusjonære fløi at det er for å gjøre disse til et apparat i byråkratisk retning. Det kan være dem som har hatt den opfatning, men jeg vil protestere for mitt vedkommende at det har vært hensikten. Samorganisasjonene har en organisasjonsmessig oppgave og det er å knytte byenes industriklasse solidarisk sammen med landsbygdens arbeiderklasse. Man gikk til å oprette distriktsorganisasjoner fordi man anså det nødvendig å knytte båndene mellom industriarbeiderne og landarbeiderne fastere. Og det har da også lyktes i enkelte distrikter; der hvor de fagorganiserte har forstått sin sociale oppgave. Men dessverre er det distrikter som ikke har forstått det. Jeg kan ta Østfold med sine 5 samorganisasjoner. Et av de fylker hvor kommunikasjonene er best utviklet og hvor man kan komme fra den ytterste grense til den annen på 2 timer. Mens man i et fylke som Hedmark, næsten like så stort som Danmark, kan ha en samorganisasjon. Hvordan er det mulig for Landsorganisa-

sjonen eller andre å oprettholde disse 5 samorganisasjoner slik at de kan *utfylle* sin plass i organisasjonen? Nei. I Nordland med sine 7 samorganisasjoner! Kan man skape liv med disse? Ja, på det enkelte sted, hvor styrene sitter; men utover i distriktene forsømmes arbeidet. Og vi har en samorganisasjon i Oslo som består av fagforeningene i Oslo. Der har man råd til å ha en samorganisasjon som sitter og ser på sin egen navle. Det er slik man vil ha det; fordi medlemmene ikke vil det nye. Men Trondheim, Bergen, Stavanger, Skien o. s. v. med forholdsvis svake organisasjoner; de skal ikke bare passe sig selv, men de er pålagt arbeide ute i distriktene. Mens de store og sterke centrer skal være fri byrdene. Det kan naturligvis være tvist om grenseinn- delingen; om den skal følge fylkesgrensen. Det er så, og jeg vil der ofre noen ord som jeg vil be generalsekretæren føie til protokollen for at sekretariatet kan se hvad vi har ment. For Østfold følges fylkesgrensen. Akershus fylke tillegges Oslo. Hedmark oprettholdes som nu og det kan være spørsmål om å tillegge det Gudbrandsdalen. Vestopland og Hønefoss slæes sammen i en distriktsorganisasjon, Drammen og Kongsberg i en, Skiensfjorden og Telemark i en. I Vestfold har man fylkesorganisasjon. I Aust-Agder følges fylkesgrensen undtatt Setesdal. Vest-Agder tillegges Setesdal. Rogaland og Stavanger en organisasjon. Bergen, Hordaland og Sogn og Fjordane fylker danner en distriktsorganisasjon, Møre en distriktsorganisasjon og i Trøndelag oprettholdes det nuværende. Namdalen tillegges søndre del av Nordland op til Glomfjord. Resten av Nordland blir en distriktsorganisasjon. Troms fylke oprettholdes med tillegg av Vest-Finnmark. Øst-Finnmark blir en selvstendig distriktsorganisasjon. Så kan det tenkes en omplasing enkelte steder. Det skjer i forbindelse med distriktsorganisasjonen og sekretariatet. I alle industricentrer opretter man et faglig utvalg for industricentret eller for byens arbeidere, som har med innkallelse av møter. På den måte kan man få det mest utvidede demokrati i organisasjonen. Alle disse nevnte distriktsorganisasjoner skal så utstyres med arbeidshjelp og den må hovedorganisasjonen betale. Dette er i store trekk den ordning organisasjonsutvalget mener må følges. Da tror vi at organisasjonen vil gå en ny tid i møte, da den vil nå frem til enhver krok i vårt land. Slik som det nu ligger an med organiseringen av de arbeidsløse, organiseringen av nye arbeidergrupper som fiskerne og landbefolkningen, så er det også nødvendig å komme frem til en slik opbygning. Da skal også arbeidet lykkes og opgavene løses. Jeg vil anbefale organisasjonsutvalgets innstilling på side 47 og 48.

Adolf Holm: Når vi ser på innstillingen fra organisasjonsutvalget som er tiltrådt av sekretariatet får vi inntrykk av at de ikke har hatt Norgeskartet for hånden. For Namdalen å bli tillagt Trøndelag er uforståelig. Med de lange dalfører på kryss og tvers som spenner over 30 mil, så vil ikke Trøndelag kunde klare det. Skulde vi slæes sammen således så vil den organisasjon vi nu har opbygget være ødelagt og det arbeide vi hittil har gjort særlig gå ut over landarbeiderne. Vi har nu 42 foreninger med 1500 medlemmer. Skal vi slæes sammen med Trøndelag så vil det ikke være lenge før vårt medlemstall vil skrumpe betydelig inn. Vi har derfor på tidlig tidspunkt fra Namda-

len innsendt protest og krevet at Namdalen blir oprettholdt. Det er ikke fordi vi er imot Trøndelag. Volan sa at vi skulde tillegges søndre del av Nordland; men det fremgår ikke av innstillingen. Jeg vil foreslå at Namdalen oprettholdes med sitt nuværende område.

Håkon Berli foreslo i anledning samorganisasjonens distriktsinndeling:

«Undertegnede foreslår at punkt 8 forandres til: Aust-Agder fylke, undtatt Setesdalen, men med et tillegg av hele Arendalsvassdraget.»
Følgende motivering ledsaget forslaget:

I erkjennelse av at grunnlaget for den organisasjonsmessige sammenslutning må være transportveiene, fløtervassdrag og jernbaner o. s. v. og ikke administrative og geografiske grenser, er ovennevnte forslag fremsatt.

Skal forslaget om Aust-Agder fylke undtatt Setesdalen praktiseres strengt, så må Aust-Agder avgi øvre del av Arendalsvassdraget til samorganisasjonen i Telemark. Dette vilde virke galt.

Paul Engstad: Hvis representantene tar for sig dagsorden side 75 vil man se et forslag fra Sauda Fabrikkarbeiderforening m. fl. Det går ut på å gå tilbake til de lokale samorganisasjoner. For oss står det nemlig slik at distriktsorganisasjonene ikke har vist sig å svare til sin hensikt. Det kan høres bra ut her på Østlandet, hvor avstandene ikke er så store. Men ikke vestover passer det. Det er ikke bare som Volan sier at man kan vedta generelle regler for hvor man kan stå. Det er ikke så enkelt. Hos oss har ikke den nuværende opbygning styrket organisasjonen. Årsmøtene har kostet mere enn hvad de utenbys foreninger har betalt i kontingent. Derfor har vi resonert oss frem til dette å gå tilbake til lokale samorganisasjoner og at man innenfor de forskjellige fylker pålegger den største samorganisasjon å utføre agitasjonsarbeidet mot tilskudd fra Landsorganisasjonen. Saken har også en annen side og det er at under de nuværende forhold med den gjeldende lovgivning så tror jeg man må inn på den linje å føre lokale kamper. Også av den grunn er det nødvendig å få apparatet i orden på de lokale steder. Jeg vil opta det forslag som er innsendt av de 3 foreninger i Sauda. Men jeg er blitt enig med mine medrepresentanter om en forandring i punkt 3 og som vi har funnet det nødvendig å gjøre. Jeg vil foreslå: De hermed forbundne utgifter bæres av Landsorganisasjonen efter nærmere fastsatte regler.

Ole J. Omland foreslo:

Norsk Arbeidsmannsforbund foreslår at Kalveid og Lillesand tilhører Vest-Agder faglige Samorganisasjon.

Oscar Amundsen, Olav Brækken, Oluf Mellby foreslo:

Kongressen pålegger sekretariatet å utstyre de samorganisasjoner som trenger det, med den nødvendige arbeidshjelp, efterhvert som forholdene tilsier dette, uansett dens virkeområde.

B. Flood-Engbretsen foreslo:

Fellesmøte av samorganisasjonenes representanter den 28 november 1934 vil overfor kongressen uttale:

«De nuværende grenser for samorganisasjonene oprettholdes inntil næste fagkongress. Det pålegges det nye sekretariat i forbindelse med de interesserte samorganisasjoner å forelegge for næste kongress konkrete forslag i denne retning, bygget på saklige utredninger.»

Ole A. Kiste: Man må av debatten her få inntrykk av at et eller annet ledd mangler i vår organisasjon. Jeg vil da minne om hvad Tangen sa forleden dag om at organisasjonen ikke svarer til tidens krav. Da vi behandlet industriforbundsformen så var man redd for å få den utviklet nettop fordi man var redd for medlemmenes bestemmelsesrett. Samorganisasjonene har utviklet sig fra små lokale organisasjoner. En annen ting som gjør sig gjeldende er kampen mot tvangslovene. Mangler vi ikke egentlig en lødig organisasjon? En annen ting har vi nettop behandlet her, fiskernes tilslutning og vi får de arbeidsløse. Nye tusener av arbeidere. Er det ikke store opgaver for organisasjonen? Jeg tror derfor at kongressen ved sine tidligere beslutninger her mener at også dette spørsmål må løses. Det kan være så at det kan være vanskelig å trekke de riktige grenser. Og man skal være forsiktig så man ikke river istykker det man har. Men kongressen må si i fra at dette skal løses ute i distriktene av medlemmene. Det er den linje vi må slå inn på og det er den som fører frem. Vi må ikke tvinge medlemmene sammen på denne måte. Volan har nok sett kartet; men han har bare sett Nordkapp og Lindesnes. Skulde vi få den ordning så vil nok årsmøtene bli ennu sjeldnere. Det var et slagord for 10—15 år siden: makten tilbake til medlemmene. Vi må nu ta dette op igjen. Ikke som en frase men som en realitet. Spørsmålet må bli stilt slik at foreningene og medlemmene selv får bestemme og ta den endelige avgjørelse.

Andreas Narvesen, Kr. Sandvold foreslo:

1. Den nuværende inndeling og grenseområde av samorganisasjoner og distriktsorganisasjoner i Buskerud fylke oprettholdes.
2. Subsidiært kan Kongsberg faglige Samorganisasjon slås sammen med den nuværende Drammens Distriktsorganisasjon.

Ole Hauan foreslo:

Den nuværende grense for Troms Fylkes faglige Samorganisasjon oprettholdes med tillegg av Andøya i Nordlands fylke.

Flood Engebretsen: Det var under sterk motstand samorganisasjonene blev kjempet frem i 1923. Men også siden da har vi hatt mange angrep og tilhyllede aksjoner på samorganisasjonen. Men på denne kongress har man sett interesse for samorganisasjonenes arbeide. Men jeg er enig i at man ved en forandring her må være forsiktig. Kampen mot boikottloven og andre arbeiderfiendtlige lover har samorganisasjonene tatt hånd om. Men herunder har også spørsmålet meldt sig om hvad som er den heldigste opbygning for samorganisasjonen. Da tror jeg at det er uheldig å gå til distriktsorganisasjoner. Vi har også sett hvordan fagforbund ennu ikke på langt nær har fulgt kongressbeslutningen. Derfor mener vi at man må være forsiktig også her. Samorganisasjonenes representanter er enig om det forslag jeg har fremsatt om å la det fortsette som hittil til næste kongress så man kan vinne nye

erfaringer. Vi regner med at sekretariatet da vil fremlegge konkrete forslag. Jeg mener det er uriktig nu å forandre de nuværende grenser.

Konrad Karlsen foreslo:

Kongressen gir sin tilslutning til at der så vidt mulig over hele landet dannes distriktvis *samorganisasjoner*, og at de lokale *samorganisasjoner* som enda eksisterer, blir oppløst.

Under fastsettelsen av grensene for de *samorganisasjoner* som skal dannes, bør man ikke være bundet av fylkesgrenser, likesom det også i særlige tilfelle må kunne dannes mere enn en *samorganisasjon* i hvert fylke.

Sekretariatet, eventuelt representantskapet, treffer endelig bestemmelse om de nye *samorganisasjoners* grenseområder.

Einar Hansen foreslo:

For Opland fylkes vedkommende bibeholdes den nuværende ordning.

Kristian Moljord foreslo:

I henhold til de krav som foreligger fra *samorganisasjonen* i Nordland fylke, beslutter kongressen å ansette en reisesekretær for Nordlands fylke.

J. Lundsholdt foreslo:

Landsutvalget for *samorganisasjonene* fastsettes til 5 medlemmer.

Utvalgets administrasjonsutgifter utredes av Landsorganisasjonen. Utvalget får rett til en representant i sekretariatet. Utvalget velges av kongressen.

Karl Bratsberg foreslo:

Kongressen vedtar organisasjonskomiteens forslag med følgende tilføielse:

I særlige tilfelle hvor de naturlige forhold tilsier det og foreningene på disse steder krever det, tillates sekretariatet å opprette mere enn en *samorganisasjon* i et fylke.

Strek blev satt.

Ragnvald Nygård: Da Landsorganisasjonen i 1923 blev bygget på industriforbund blev det opprettet lokale *samorganisasjoner*. Det var to alternativer dengang. Men man valgte industriforbund og *samorganisasjoner*. De skulde være hjelpeorganer for industriforbundene. Det var i alternativ 1 nevnt at det kunde bli tale om 60 *samorganisasjoner*. Den linje har man forlatt og istedet har man gått til å opprette *samorganisasjoner* efter Norgeskartet. Jeg kan innrømme at mange *samorganisasjoner* fikk en uheldig start slik at de blev upopulære. De fikk ingen oppgaver og de blev dannet i en splittelsestid slik at de blev benyttet i politiske formål. Men jeg tror at det har forandret sig noget. Østfold er fremholdt som et avskrekkende eksempel og som et bevis på nødvendigheten av å få en distriktsorganisasjon. Men ingen arbeider i Østfold er enig med Volan. Spørsmålet gjelder arbeidsopgavene og da er vår opdeling naturlig. Den er opdelt i 5 *samorganisasjoner* omkring hver sin by. I alt er det 16 000 medlemmer og den største *samorganisasjon* har 5 000. Fredrikstad har 5 000. Det omfatter ialt 60

avdelinger. Ca. 16 forbund har avdelinger i distriktet. Foruten de 16 forbund og arbeidet som faller dermed er det også andre arbeidsoppgaver, således holder vi på med fiskerne. Skog- og landarbeidere har vi ikke. I den siste tid er det dannet 4 arbeidsløses foreninger. Videre har vi også erfaring for at forsorgssaker har begynt å løpe den vei. Haldens samorganisasjon som har 3 000 medlemmer omfatter 4 kommuner. Sammenfatter vi alle de 5 samorganisasjoner og ansetter en mann så vil han ikke kunne befatte sig med de rent praktiske oppgaver. Det blir en ren byråkratisk ordning. Jeg tror man skal benytte kongressperioden til nye erfaringer. Jeg vil derfor anbefale Flood Engebretsens forslag.

Emil Nyhus (til forretningsorden): Jeg vil anbefale saken utsatt nu og sendt organisasjonsutvalget.

Elias Volan: Jeg kan ikke være enig i å stemme over et utsettelsesforslag nu. Dette er en av de viktigste organisasjonssaker vi har.

Gunnar Disenaen: Det forslag som foreligger er et forslag som hvis man ikke kjente til distriktene, kunde vært enig i. Men efter møtet med samorganisasjonens representanter blev min stilling en annen, og derfor kan heller ikke jeg være med på den. Volan var inne på samorganisasjonen i Oslo og at vi bare hadde å tromme på navlen. Men Volan vet bedre beskjed. Utover i landet optrer samorganisasjonen ofte som forbundenes representanter. Vi får det negerarbeide som forbundene ikke vil ta. Når det gjelder forsorgssaker og de arbeidsløse, så har det vært store og viktige oppgaver som jeg mener det er riktig vi har tatt oss av. Det blir også samorganisasjonene som i første rekke må ta sig av de arbeidsløse. Jeg vil anbefale kongressen å vedta Flood Engebretsens forslag og at det nye sekretariat således får se på saken.

Karl Bratsberg: I mars måned fikk vi en skrivelse om sammenslutning. Det var en spesiell foranledning dertil, nemlig det forhold at Hydro gikk til opsigelser, og under den synsvinkel må de også se den beslutning vi vedtok om sammenslutning. I Skiensfjorden blev det vedtatt; men på Rjukan blev det så å si enstemmig forkastet. Vi mener at kan Øst-Telemark oprettholde sitt medlemstall derved at ikke flere arbeidere blir overflyttet, så bør vi oprettholde den nuværende ordning. Jeg vil anbefale Engebretsens forslag.

Johan Lundsholt: Samorganisasjonene har gjort et utmerket arbeide utover. De som taler mot disse er vel redd for at man kan gjøre industriforbundene overflødig. Det er frykten herfor. Og en tilslutning her har man i organisasjonsutvalgets innstilling og i Volans uttalelser. Dette med å komme over hele Østfold på timer må han revidere. Da bør han ta bilcertifikat. Det vil bli en kjøring som aldri før i vårt land. Det foreligger ingen anmodning fra medlemmene og distriktene om forandring i det nuværende. Jeg vil anbefale Engebretsens forslag. Kjernen er imidlertid at samorganisasjonene får et landsutvalg og man må få en representant i sekretariatet. Og videre at sekretariatet betaler utgiftene hermed. Utvalget er selv redd for at innstillingen ikke fører frem. De fleste av samorganisasjonene i Østfold og andre steder bærer så å si sine utgifter selv når det gjelder administrasjonen; idet de ikke har lønnet

hjelp. Det er da ikke nødvendig å sønderlemme disse, når vi kan administrere så billig.

Rolf Olsen: Volan er synlig fornærmet idag. Det er ikke mange dagen siden jeg var med og drøftet dette forslag, og jeg sa at jeg var interessert i en ordning som tjente arbeiderklassen. Vi driver nu ikke bare frelsesarméarbeide heller. Når vi opprettet en arbeidsløse kafé var det etter krav fra de arbeidsløse. Ifjor utdelte vi 200 000 porsjoner mat, og jeg tror nok stillingen vilde vært anderledes hvis det ikke var gjort. Jeg mener de arbeidsløses stilling til dem som er i arbeide. Vi har for øvrig fått oss tillagt Follo. Med hensyn til Østfold var jeg enig i å få færre samorganisasjoner; men det var ikke for det som Volan sa, at man klarte å reise gjennom hele Østfold på 2 timer. Forslagene her burde vært forelagt samorganisasjonene på forhånd.

Idar A. Kleveland: Ser vi på organisasjonsutvalgets innstilling, så går den ut på at samorganisasjonene i Møre slås sammen til en, nu har vi tre. Organisasjonsutvalget kan ikke ha satt sig inn i forholdene i Møre. Vi har få jernbaner og biler, så det hender ofte at man må være borte både 2 og 3 dager bare for å holde et møte. I Nordmøre har vi behandlet det og vi protesterer mot innstillingen. Det vil rive ned det arbeide vi hittil har fått istand. Og den samme opfatning har også fylket ellers. Det forslag som nu foreligger kan ikke være ut av sparehensyn. Skal innstillingen legges til grunn, må man ha minst 2 fastlønnede i Møre. Og da rekker ikke det bidrag til som man får av Landsorganisasjonen. Og så har man årsmøtene som skifter mellom de tre byer. Ved den ordning blir det ikke så dyrt. Men skal vi ha en samorganisasjon, så må vi legge den i centrum og da må de fleste av representantene reise ut og vi får store utgifter til reise og tapt arbeidsfortjeneste. Vi må ikke lemleste de organisasjoner vi nu har ute i distriktene. Resultatet av å få vedtatt en samorganisasjon vil føre til vanskeligheter og forhøielse av den kontingent mange foreninger nu har vanskeligheter med å klare. De vil bli passive medlemmer i beste fall; kanskje vi også mister de helt. Vi har i Møre arbeidet oss nokså bra frem. Innenfor veiarbeiderne har vi gjort adskillig og det arbeide må fortsettes. Jeg frykter for at disse vil falle fra, hvis vi ikke får fortsette som hittil. Og det var jo fremgangen for organisasjonen vi skulde arbeide for. Vi er adskillig plaget av å ha med mange av dem som har vært under påtrykk av venstre og bondepartiet. Men disse må vi også ha med. Men da må vi ha ro i organisasjonsapparatet.

Tidsbegrensning.

5 og 3 minutters taletid blev satt.

Martin Strømmen: Som medlem av organisasjonsutvalget mente jeg at det lå alvor bak kongressbeslutningen i 1923. Der blev det mulig vedtatt å gå over fra lokale samorganisasjoner til distriktsorganisasjoner. Når vi nu ser på samorganisasjonene, kan vi ikke nekte for at de har utført organisasjonsarbeide. Men ved å gå over til distriktorganisasjoner, vil det bli bedre. Vi hadde tidligere en Indtrøndelag Samorganisasjon som blev tilsluttet Trøndelag Samorganisasjon. Siden Indtrøndelag kom med har vi stiftet 20—25 skogsarbeiderforeninger.

Og det fordi vi har fastlønnet mann som kan utføre det. De lokale samorganisasjoner har folk som er på arbeidsplassen. De kan ikke få gjort stort annet enn å passe kontoret og besvare post. Men hovedoppgaven skulde jo være å være ute på arbeidsplassene å agitere og ordne op. Det er ikke hovedledelsen som steiler for å gjennomføre beslutningene, men medlemmene og her er det samorganisasjonene. Det er en viss lokalpatriotisme som kommer til syne, og det er det vel ikke noget å si på. Men vi må se på hele organisasjonens beste. Ved distriktsorganisasjoner, som kan ha fastlønnet hjelp, vil man få mere arbeide utført. I organisasjonsutvalget nevnte jeg spesielt Namdalen og at Trøndelag hadde et så stort distrikt at det var stort nok som det var og at Namdalen blev beholdt, men at grenselinjen blev trukket lengere nordover, og det har Volan vært inne på og det bør vi overveie. Vest-Finnmark til Troms er jeg ikke enig i. De bør ha begge sine. Man skal trekke grensene efter behovet, og det kan skje i samarbeide mellem samorganisasjonene og Landsorganisasjonen. Jeg vil anbefale organisasjonsutvalgets innstilling. Medlemmene kan ellers si at det ikke er alvor i vår beslutning i 1923.

William Karlsen: Det er riktig at den innstilling som foreligger her har vært forelagt. Men den er like fullt et surrogat. For 20 år siden, da vi begynte å tale om disse samorganisasjoner, og da vi så for 10 år siden fikk de, var det alles mening at de hadde en stor oppgave. Utviklingen viser også at de har fått en posisjon. Men vi har ennå megen brakkmark. I Østfold har vi næsten ingen uorganiserte. Jeg tror ikke man kan klare det arbeide og de oppgaver vi skjønner om med 2—3 lønnede folk. Vi har 12 000 medlemmer og 12—13 forbund er representert. Jeg vil anbefale Engebretsens forslag og at det blir et landsutvalg av samorganisasjonene med 1 representant i sekretariatet.

Nils Grande: Volan sa at de som hadde forstått sin sociale oppgave hadde gjennomført distriktsorganisasjonen. For ikke å ta munnen for full, så er ikke bare det saken for Nordland. Ser vi på vårt distrikt, så er det jo lange avstander og tungvindt å komme frem. Vi kjenner til hvor vanskelig det er med en distriktsorganisasjon hos oss. Vi hadde erfaring for det på det politiske og vi har det nu for kooperasjonen. Det er en for dyr og uhensiktsmessig ordning. Jeg støtter Engebretsens forslag og Moljords forslag om en sekretær for Nordlands fylke.

Albert Karlsen: Jeg tror det vil være uønsket om ikke denne kongress tar standpunkt. Det vil derfor være uheldig å vedta Engebretsens forslag. Kongressen bør effektivere beslutningen av 1923. Og det bør fastslås på ny nemlig å skape forbindelse mellem by og land. Hvis man da skulde opdele samorganisasjonenes virkeområde i ennå sterkere grad enn nu så vil det være skadelig for dette arbeide. I det parti-politiske arbeide har vi fylkesorganisasjoner. Slik også i Ungdomsfylkingen og idrettsbevegelsen. Når det gjelder spesielle forhold, så går jeg ut fra at saken skulde være klar for Arendalsvassdraget, hvor vi ikke har hatt nogen strid med Telemark. Med hensyn til Setesdalen er jeg enig med organisasjonsutvalget. Det vi setter noget inn på er at vi får samorganisasjonenes virkeområde slik utviklet at vi kan få slagkraft. Jeg vil anbefale utvalgets innstilling.

Oluf Mellbye: I min samorganisasjon har vi behandlet dette, og det er enstemmig om å beholde den nuværende ordning. I Møre har man en stor by sør i fylket og en stor by nord i fylket med en mindre midt i. Jeg tror ikke en eneste avdeling i Nordmøre vil bøye sig for en slik beslutning som organisasjonsutvalget her innstiller. Jeg vil også understreke Kleveland's uttalelser om årsmøtene. Da vil det medgå mer enn det avdelingene betaler i kontingent. Det er da bedre å beholde det vi har.

Joh. Karlsen-Klevfoss: Volan har gått sterkt til angrep på samorganisasjonene i Østfold. Der gikk det an å omdanne det til en distriktsorganisasjon. Vi har 16 000 medlemmer i Østfold fylke som vil protestere derimot og muligens i handling. I Sarpsborg har vi bl. a. bygget et nytt Folkest Hus. Det er samorganisasjonen som har bygget det og som administrerer det. Videre har vi et av landets største feriehjem. Ser man for øvrig på samorganisasjonenes virksomhet, så vil jeg nevne at i Sarpsborg var vi det eneste sted hvor vi maktet å stoppe de borgerlige aviser. Vi har også maktet å sette samorganisasjonen i respekt. Jeg går ut fra at vi er samlet her for å trekke op de beste linjer. Hvis man vedtar organisasjonsutvalgets og sekretariatets forslag, så vil det virke skadelig og nedbrytende på det felles organisasjonsarbeide. Jeg er ikke så sikker på at jeg er så enig med Engebretsen, men jeg vil allikevel stemme for det forslag.

Walter Lyngholm: Østfold skulde ikke ha forstått sin sociale opgave! I Moss la vi vår plan nettop for landdistriktenes arbeidere, og vi har dannet 5 avdelinger av Skog- og Landarbeiderforbundet. Og ikke bare dannet dem, men også opprettet overenskomster for dem og med opnåelse av fordeler. En distriktsorganisasjon vil ikke hjelpe. Jeg vil som stillingen er anbefale Engebretsens forslag.

Gunnerius Skei: Vi teller ca. 3 000 medlemmer i Haugesund og vi vil med en distriktsorganisasjon komme op i det forhold at det arbeide vi nu har utført vil bli skadet. Jeg vil anbefale at vi får Sauda-forslaget med endringsforslaget vedtatt, så vi kan få den støtte som trengs.

Karl Tømmeraas: På tidligere kongresser har det stått en stor kamp om samorganisasjonenes eksistensberettigelse. Forbundene mente de ikke hadde behov for dem, og man mente at arbeidet samlet sig i samorganisasjonene og derved skapte et motsetningsforhold mellom medlemmene, forbundene og Landsorganisasjonen. Når man ser på forholdene, så er det slik at nogen holder på lokale samorganisasjoner. De som holder på det ser på det politiske. Organisasjonsutvalget og sekretariatet vil se å få en sterkere organisasjonsform og med den nødvendige hjelp. Man må da ha de nødvendige organer i de forskjellige distrikter. Ut fra det var jeg enig i organisasjonsutvalgets innstilling. Men man kan ikke lage et skjema hvorefter alt skal skje slik og slik, og derfor var det at sekretariatet på side 45 laget det tillegg det gjorde til organisasjonsutvalgets innstilling. Det betyr at selv om man følger sekretariatets innstilling, så vil man ha adgang til å fravike fra distriktsorganisasjon. Volan gav jo selv uttrykk for det. Det er så at samorganisasjonenes representanter var samlet her til et møte og Enge-

bretsens forslag blev vedtatt mot 2—3 stemmer. Men det er en viss konservatisme i dette. Følg ikke den linje bare å holde på det bestående.

Gunvald Hauge: Jeg er ikke enig i innstillingen. Den forenkling man her vil komme inn på vil skade agitasjonsarbeidet ute i distriktene. Grenseområdet er det også uenighet om. I Rogaland har vi to samorganisasjoner. Stavanger skal utføre agitasjonsarbeidet i distriktet, selv om det på den måte koster mer enn om Haugesund utførte det. Jeg vil stemme for Engebretsens forslag.

Einar Hansen: Organisasjonsutvalgets innstilling går bl. a. ut på 1 samorganisasjon i Opland i stedet for 2. Med den geografiske inndeling vi har, så er det naturlig å ha det som nu med en for Vestopland og en for Gudbrandsdal og Lillehammer. De to fylker er praktisk delt fra hverandre i to like store distrikter. Da vi fikk innstillingen, blev den derfor også mottatt med kjørlighet. 27 fagforeninger i Lillehammer og Gudbrandsdalen har protestert mot sammenslutningen i følgende skrivelse til kongressens representanter: Undertegnede 27 fagforeninger i Lillehammer og Gudbrandsdalen representerende ca. 1400 medlemmer tilsluttet Gudbrandsdal faglige Samorganisasjon vil overfor kongressen på det skarpeste protestere mot en sammenslutning av Gudbrandsdal faglige Samorganisasjon og Vestopland faglige Distriktsorganisasjon.

Vi har vanskelig for å tro at det er organisasjonsutvalgets og sekretariatets mening at det i vårt fylke med lange avstander, til dels mindre gode kommunikasjonsforhold og den geografiske inndeling det har, kan utføres et bedre organisasjonsarbeide med 1 samorganisasjon enn det som nu utføres med to samorganisasjoner.

Det er vår mening at fagorganisasjonen i Lillehammer og Gudbrandsdalen ikke er tjent med en slik organisasjonsform som den foreslår, idet vi av erfaring vet hvor påkrevet det er at samorganisasjonens tillitsmenn til enhver tid driver organisasjonsarbeide ute i distriktet, og at dette arbeide ikke kan utføres fra et kontor av en funksjonær med tiden sterkt beslaglagt.

Hvis forslaget om sammenslutning blir vedtatt av kongressen, vil det i våre foreninger bli betraktet som et overgrep som dessverre vil føre til større vanskeligheter i arbeidet for fagorganisasjonen i distriktet.

Vi håper dog på at kongressens deltagere ut fra sitt kjennskap til organisasjonsarbeide avviser det foreliggende forslag med den begrunnelse at intet vedtak må fattes som kan bidra til svekkelse av fagorganisasjonen.» Navnene.

Jeg vil anbefale som stillingen er å vedta Engebretsens forslag, subsidiært mitt forslag om bibehold av de to samorganisasjoner.

Kristian Moljord: Det vilde se naturlig ut om vi med 4011 medlemmer i Nordland fylke kunde slå oss sammen. Men det er absolutt umulig. Hvis vi i Sulitjelma skulde gå til en aksjon når vi fant leiligheten passende så kunde den anledning løpe fra oss hvis organisasjonen lå etsteds ute i distriktet. Det er ikke mulig å gjennomføre fylkesorganisasjon for Nordland. Og det er heller ikke mulig for medlemmene å bære den kontingent som blir følgen derav. Det er så at det er stor brakkmark innen

Nordland fylke. Vi har således fiskerne. Men jeg tror ikke det blir bedre med en distriktsorganisasjon og en fastlønnet mann der. Det beste for organisasjonen er å få ansatt en reisesekretær som til stadighet kan være på reise og være rundt i avdelingene og også herunder arbeide med fiskerne. Jeg vil anbefale den nuværende ordning og ut fra det også henstille at man stemmer for mitt forslag. Jeg vil ta avstand fra at det var politisk plattform man her søkte å skape, som Tømmeraas sa.

Frithjof Taksrud: På vegne av Kongsberg faglige Samorganisasjon må jeg si mine medlemmers opfatning. Når man foreslår fylkesorganisasjoner så skulde man trodd at man hadde sett praktisk på det. Vi har et distrikt som går 15 mil den ene vei. Det skulde være mere enn nok. Fikk vi enn mer tillagt dette så vilde det være vanskelig å få gjort noget. Samtlige våre avdelinger stemte mot dette.

Nils Hansen: Spørsmålet er gjennomførelsen av fagkongressens beslutninger. Og der er man kommet i det forhold at enkelte har vært lojale og har gjennomført dem; mens andre har oprettholdt sine lokale samorganisasjoner. Distriktsorganisasjonenes arbeide skulde bli noget annet; å binde by og land sammen. Det er talt om at distriktsorganisasjonene ikke har hatt oppgaver nok. Men det har det vært nok av. Kommunistene var også mot distriktsorganisasjoner i sin tid og ut fra det er jeg enig i Tømmeraas' uttalelser. Jeg tror det er riktig at forslagene blev oversendt organisasjonsutvalget så man kunde komme til en enstemmig beslutning. Men man må innrømme at man har ikke vært lojale overfor fattede beslutninger.

Ingv. Tvedt: Vi har ikke noget mot en forenkling av administrasjonen. Men en forenkling som vil skade oss kan vi ikke være med på. Haugesund blev kritisert, men vi har der fordoblet medlemstallet i løpet av kort tid og det enda vi bare har 500 kroner i støtte.

Oskar Amundsen: Vi kan alle være enige om at samorganisasjonene er et uferdig produkt. Det ser vi på lovene. Der er en uensartethet tilstede. Men at de har livets rett, viser den popularitet de har blandt arbeiderne og den respekt de har satt sig i blandt arbeidsgiverne. Når det gjelder Møre fylke mener vi det vil være uheldig å gå til en forandring her. Man må trekke linjene op efter det praktiske liv og vi mener det er uriktig å ha 3 samorganisasjoner. Det er ikke riktig å trekke op efter fylkesgrenser her. Vi mener derfor at det er nødvendig å beholde det som vi nu har det og vi er enige om å anbefale Engebretsens forslag. Så får man da i 3 års perioden sørge for å få det mer ensartet. Men vi har også fremlagt et forslag fra Møre og møtet av samorganisasjonenes representanter var enige om å knytte dette som tillegg til Engebretsens forslag.

3 minutters taletid blev satt.

Josef Larsson: Jeg vil minne om at da kongressen sist nedsatte et organisasjonsutvalg så hadde man sin mening med det. Man mente at samorganisasjonene ikke var kommet frem til det rette. Enkelte hadde jo distriktsorganisasjoner, andre ikke. Det var naturlig for oss å stille spørsmålet slik: Hvilke samorganisasjoner har utført best arbeide? Og da stod det slik for oss at de samorganisasjoner som hadde

fast hjelp hadde klart sig best. Innstillingen er ikke absolutt på alle områder. Man skal se på forholdene bl. a. i Nordland, Namdalen og Høynefoss. Det blir spørsmål som man må se på og senere finne det mest praktiske. Jeg vil forøvrig ha sagt at Konrad Karlsens forslag stort sett dekker utvalgets innstilling.

Peder Vestad frafalt.

Konrad Karlsen: Jeg har foreslått: «Kongressen gir sin tilslutning til at der så vidt mulig over hele landet dannes distriktvis samorganisasjoner og at de lokale samorganisasjoner som enda eksisterer, blir ophevet.

Under fastsettelsen av grensene for de samorganisasjoner som skal dannes bør man ikke være bundet av fylkesgrenser, likesom der også i særlige tilfelle må kunne dannes mere enn en samorganisasjon i hvert fylke.

Sekretariatet, eventuelt representantskapet, treffer endelig bestemmelse om de nye samorganisasjoners grenseområder.»

Dette forslag inneholder 3 ting, nemlig at jeg foreslår at kongressen i hovedsaken slutter sig til utvalgets innstilling om distriktvis samorganisasjoner. Slik som vi nu har det, er det rot. Det annet er at man ikke skal være bundet av fylkesgrensene, likesom det må være adgang til å ha flere samorganisasjoner i et fylke. Videre til slutt at sekretariatet og representantskapet fastsetter den endelige grense. Man kan ikke her på kongressen dømme om de forskjellige virkeområder for samorganisasjonene. Det var da langt lettere å orientere sig med forbundene og deres virkeområde. Men ikke når det gjelder samorganisasjonene og deres organisasjonsområde. Storparten her har heller ingen betingelser for å dømme. Jeg kan ikke forstå at det er riktig å vedta en utsettelse her slik som Engebretsens forslag går ut på. Jeg slutter mig også til Moljords forslag. Forholdene der er så store at man noget må gjøre.

Martin Wold: Det er fremmet et forslag om at skog- og landarbeiderne stilles fritt når det gjelder samorganisasjonene. Det går ikke an å ha forskjellige bestemmelser der. Hos oss har vi søkt å arbeide oss henimot det at samtlige foreninger må ordne sitt medlemskap i samorganisasjonen. Det har ikke helt lyktes. Vi har en del utenfor i den søndre del av distriktet. Men vi har fått en rekke nye foreninger med; men ennå står omkring 30 foreninger i det søndre distrikt utenfor. Avstanden er ikke større enn at oppgavene kan skjøttes.

Jul Hansen: Når kommunistene var mot distriktsorganisasjoner så var det fordi man vilde ha politisk plattform blev der sagt. Jeg har gått igjennom beretningen for 1933 og organisasjonsutvalget har rett og slett tullet. I de fylker hvor vi har stedlige samorganisasjoner der står organisasjonen sterkest. Men der hvor vi har distriktsorganisasjoner er det svakt. Skal vi bygge på realiteter eller prat? Distriktsorganisasjonene gjør ikke noget og de kan ikke gjøre noget. Dere som holder på stedlige samorganisasjoner skal se på tabellene hvad de viser.

Ole Hauan: Når det gjelder Troms så har vi bød oss for beslutningene. Men når man vil legge hele Vestfinnmark til så begriper jeg

ikke at man kan ha kjennskap til distriktene. Det distrikt man vil legge til oss er 65 mil. Vi var enige om å ta Andøya med enda vi mente distriktet var stort nok. Så var det sekretærspørsmålet for Nordland. Vi mente det skulde ansettes en for Nordlands og en for Troms fylker.

Nils Jansen: Jeg var klar over at jeg skulde få Wold imot mig. Men vi har ikke nytte av samorganisasjonen som den nu ligger. Vi har lettere vei til Oslo og til forbundet enn til samorganisasjonens kontor på Hamar. De som er gått inn vet man ikke så sikkert om de blir stående der så lenge. Hedmark fylke har en uheldig grense. Fra mitt distrikt mener vi at samorganisasjonen er en klamp om foten.

Karl Bottenvand: Jeg vil ikke tale om distriktsorganisasjonen i landsomfattende betydning, men hos oss er distriktsorganisasjonen ikke gjennomførlig. Det har vært oppe siden 1923 og medlemmene er imot. Bodø foreslår en reisesekretær for Nordland fylke og dermed vil meget være hjulpet. På den måte kan man kanskje også nå dit hen at man kan få en distriktsorganisasjon. Jeg kan stemme for Engebretsens forslag, men reisesekretær må avgjøres.

Jens Johansen: Det er både gode og rare forslag her; men det rareste forslag er det Volan kommer med om at Vestfinnmark og Troms skulde slås sammen. Jeg vil si at vi har hatt Vestfinnmark Samorganisasjon i 10 år og det arbeide vi der har utført vil Volan nu rive ned. Vi driver ikke bare faglig arbeide. I Hammerfest har vi nu 65 pct. av stemmene. Volans forslag vil føre til at alle avdelinger i Hammerfest og utover vil forsvinne.

Kristian Sandvold: Når man ser på innstillingen for Buskeruds vedkommende så vil jeg si at man kan ikke kjenne forholdene. De 3 samorganisasjoner det her gjelder har jo også hatt møter og besluttet at de vil ha det som det er. Vi burde ha fått en avgjørelse her; men som stillingen er vil jeg anbefale Engebretsens forslag.

Andreas Narvesen: Det må ligge noget bak organisasjonsutvalgets innstilling og det tror jeg har sitt utspring i den motstand som det var mot samorganisasjonene i sin tid. Den gang de brøt sig frem. Ved disse distriktsorganisasjoner vil man avskaffe samorganisasjonene. Vi har den erfaring at for Drammen og omegn hvor vi teller 8500 medlemmer i 110 avdelinger vilde vi hvis vi ikke hadde den lokale samorganisasjon sikkert hatt 1000—1500 medlemmer mindre. Jeg vil referere til følgende forslag som blev vedtatt på fellesmøte i forretningsutvalgene i Drammen, Hønefoss og Kongsberg den 17 oktober 1934:

Fellessmøte av forretningsutvalgene i samorganisasjonene i Drammen, Hønefoss og Kongsberg har i fellesskap behandlet organisasjonskomiteens innstilling til fagkongressen vedrørende sammenslutning av disse samorganisasjoner til en distrikts- eller fylkessamorganisasjon.

Representantene er enige om at en sådan sammenslutning vil medføre et for stort og tungt apparat som ikke vil virke efter sin hensikt, men bli både kostbart å administrere og mindre effektivt og mobilt enn den nuværende ordning med de tre samorganisasjoner.

Sammenslutningen vil føre til at foreningene på de forskjellige steder blir misfornøyd over at ikke det centrale kontor til stadighet

kan avgi den nødvendige hjelp til forhandlinger, agitasjon og arrangere møter i den utstrekning som nu har vært tilfelle. Dette forhold *kan* således virke hemmende på fagorganisasjonen, dens vekst og daglige arbeide.

Hensikten med sammenslutningen må være å skape det best mulige lokale apparat, uten fordyrelse i økonomisk retning, både for foreningene og hovedorganisasjonene.

Subsidiært mener man at det muligens kan ordnes med sammenslutningen således at Kongsberg faglige samorganisasjons distrikt legges under Drammen, men at det overlates disse organisasjoner å ordne med det rent lokale administrative forhold.

Palmer Pedersen: Det er en forunderlig mentalitet man har, når man sier i sin argumentasjon at det ikke er vente at kommunistene kan stemme for saken; for de har noget bak. Enten vi stemmer for eller imot så lyder det alltid at vi har noget bak. Vi har i Skiensdistriktet erfaring for at distriktets arbeide nu er for stort. Vi mener også at medlemmene må ha ennu mer å si enn nu. Og det gjøres ved å utvide de lokale samorganisasjoner. Saudas forslag dekker det arbeiderne vil. Når det gjelder innskrenkningen av virkeområdet her, så tror jeg det forhold man har i Østfold er det rette. Nogen oversendelse av forslagene her er ikke nødvendig.

Magnus Wilsgaard: Når man hører Konrad Karlsens forslag her så skulde man ikke tro at han var født nordlending. Moljords forslag går ut på en reisesekretær. Det er aldeles vanvittig å legge Vestfinnmark til Troms. I Nordland fylke er det 7 faglige samorganisasjoner og vi har en som bare har 1 à 2 foreninger og det er galt. Jeg vil anbefale at man får ansatt fast sekretær for Troms fylke.

Fritz Fridholm: Det har gått som en rød tråd her at sakene ikke har vært forberedt. Samorganisasjonene har jo heller ikke vært tatt med på råd. Derfor bør vi vedta Engebretsens forslag.

Torbjørn Henriksen: Jeg er enig med Jul Hansen i at man skal bruke tallene, men man skal ikke jonglere med dem. Man må også bruke samtlige tall og da ser vi at Sør-Trøndelag hadde i 1930 6704 medlemmer og i 1933 var det steget til 7533. Det er det faktiske forhold. I Rogaland er tallene 5832 og 6835 og i Hedmark fylke var det 11 027 i 1930 og 7326 i 1933. Altså en nedgang. Men så erindrings man alt det slagsmål man der hadde og som vanskeliggjorde arbeidet i distriktet og det skyldtes ikke minst de kamerater Jul Hansen hadde. Jeg synes det er uriktig å vedta Engebretsens forslag. Jeg antar det er riktig å nedvotere det og så sende det til redaksjonskomitéen.

Alf Olsen: Jeg vil anbefale Engebretsens forslag, idet jeg mener at de som arbeider med samorganisasjonene må få være med og se på denne sak. Jeg vil også protestere mot Volans uttalelser om Vestfinnmark og Troms fylke. Det vil bli et altfor stort distrikt og ødelegge det arbeide som er grunnlagt. For 5 år siden hadde vi 150 medlemmer, nu er vi over 1200. Foruten den brakkmærke vi har så har vi fremdeles et stort arbeide med å utbygge de organisasjoner vi har.

Elias Volan: Flere talere har fremholdt at ikke samorganisasjonene har vært med på dette og således ikke har hatt anledning til å øve sin innflydelse. Det er uriktig. Samorganisasjonenes landsutvalg har vært med. Rolf Olsen sier at han har tatt forbehold i sekretariatet. Nei, du gjorde ikke det. Det er nu etterpå da du hører innvendingene at du gjør det. Vi andre måtte ta standpunkt tidligere. Med hensyn til Vestfinnmark med 346 medlemmer er det noget dyrt å holde en sekretær der. Det kan være et skjønsspørsmål hvor Vestfinnmark skal stå. Er det en fordel å la Vest- og Østfinnmark gå sammen så kan man jo det. Men det blir mer strabasiøst å komme over hele det distriktet enn med den ordning jeg antydet. Jeg begriper ikke resonnementet til Nordland. Får man en sekretær så skal han klare hele fylket, men en halvpart av fylket skal man ikke kunde klare. Med hensyn til Østfold har jeg fremholdt at det skal være et faglig utvalg, men der hvor distriktsorganisasjonen blir liggende der skal samorganisasjonens styre være og der skal man ha lønnet arbeidshjelp. Jeg tror at alle de forslag som foreligger bør oversendes organisasjonsutvalget. Det kan være enkelte punkter som bør omgjøres; men i hovedsaken bør man legge sekretariatets innstilling til grunn. Det kan også være et spørsmål om å utsette saken for Nord-Norge og at man der ansetter en organisasjonsmann til å utføre det nødvendige arbeide for den samlede organisasjon.

Forslagene oversendes organisasjonsutvalget.

Ordstyreren foreslo nu at samtlige forslag oversendtes organisasjonsutvalget.

Joh. Karlsen-Klevfoss: Ja, men da under den forutsetning at Engebretsens blir med.

Oscar Torp: Det er ingen realitetsavgjørelse med dirigentens forslag. Men det er det med Engebretsens forslag.

Votering Dirigentens forslag blev vedtatt med stort flertall.

Kongressen mottar de arbeidsløse ved en deputasjon.

Oscar Torp: Vi har tidligere vedtatt at 2 deputasjoner skal få adgang til å være tilstede ved behandlingen av neste sak. Det foreligger nu anmodning også fra andre om å få adgang til å være tilstede under behandlingen av andre spørsmål på dagsordenen. Det er vanskelig å forfordele nogen. Jeg vil derfor foreslå at de 2 deputasjoner som er anmeldt mottas av en deputasjon fra kongressen bestående av Johs. M. P. Ødegaard, Torbjørn Henriksen og Tømmeraaas.

Votering: Oscar Torps forslag blev vedtatt.

Organisasjonsutvalget suppleres.

Til å tiltre organisasjonsutvalget under behandlingen av samorganisasjonene valgtes Flood Engebretsen og Evald Nilsen.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet mandag 3 desember.

Ordstyrer: *Oscar Torp.*

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Punkt 3 e: Organisering av de arbeidsløse og ungdommen.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 3 e: *Organisering av de arbeidsløse og ungdommen.*

Fra *Hedmark faglige Samorganisasjon* forelå følgende:

«Av hensyn til fagorganisasjonens og arbeiderklassens egen stilling er det nødvendig å finne frem til tilfredsstillende former således at de arbeidsløse som tidligere ikke har hatt adgang til å organisere sig, kan bli tilsluttet fagorganisasjonen på regulær måte. Dette gjelder i første rekke den arbeidsløse ungdom.

Å organisere de arbeidsløse i egne arbeidsløses foreninger vil være uheldig, idet dette, istedenfor å samle arbeiderklassen om positive oppgaver, lett vil kunne føre til dannelse av særgrupper og indre motsetningsforhold. Det gjelder derfor å finne en form, slik at de arbeidsløse kan tilsluttes fagorganisasjonen på jevnbyrdig klassegrunnlag.

Organiseringen bør skje i tilslutning til de regulære fagforeninger, og de arbeidsløse må være fritatt for å betale kontingent.

For sådant medlemskap innføres spesielle medlemsbøker som blir å ombytte på ordinær måte når vedkommende kommer i arbeide. Utgiftene til medlemsbøker og annet materiell ved organisering av de arbeidsløse bestrides av Landsorganisasjonen.

De på denne måte organiserte arbeidsløse må ha full rettighet til å delta i behandlingen av fagorganisasjonens almindelige organisatoriske, faglige og politiske spørsmål, derimot bør de ikke ha adgang til å stemme over konflikts- og tariffspørsmål.

Sådanne arbeidsløse som foran er nevnt, må få adgang til å tilslutte sig respektive foreninger i de brancher de tenker å søke arbeide i. Når så vedkommende får arbeide, uansett i hvilken branche, blir dette arbeidsløshetsmedlemskap å ombytte med regulært medlemskap og overflytning skjer på vanlig måte i henhold til vedkommende organisasjons lover og regler.

I henhold til foranstående foreslås:

1. Innen de til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon tilsluttede forbund innrettes et spesielt medlemskap for arbeidsløse ungdom mellom 16 og 25 år og andre arbeidsløse som tidligere ikke har hatt adgang til å bli fagorganisert.
2. Regler og instruks for den praktiske gjennomførelse av denne organisering, utarbeides av sekretariatet og således at ordningen kan tre i kraft fra 1 januar 1935.»

Fra *Menstad Lager- og Losselag*, avd. av N. K. I. F. forelå:

«Menstad Lager- og Losselag vil uttale sin protest mot de punkter i retningslinjer for organisering av arbeidsløse, hvorved det fratras dem retten til selvstendig politiske synspunkter.»

Fra *Mekanikernes Forening* forelå:

«Foreningen vil i dette spørsmål på det varmeste anbefale at forslaget som foreligger fra Arbeidsløses Landskonferanse vedtas av kongressen.»

Fra *Porsgrunns Byggningsarbeiderforening* forelå:

«I perioden fra fagkongressen i 1931 er de ledige arbeideres antall øket fra 70 000 til henimot 200 000. Organiseringen av de ledige arbeidere i særskilte arbeidsløses foreninger har medvirket til å skape et skarpt skille mellom de arbeidsløses masser og arbeiderne på bedriftene, og en dyptgående spaltning av arbeiderklassens kampfront mot kapitaloffensiven. Kampen om arbeidsplassen, lukning av fagforeningene, fagskillestrid, uthulning av bestående overenskomster ved såkalte frivillige lønsreduksjoner o. s. v. på den ene side, og en stigende voksende uvilje blandt de arbeidssøkende ledige mot fagorganisasjonens ledelse på den annen side, er eksempler på følgene av den feilaktige linje som hittil er fulgt overfor våre arbeidsløse klassefeller.

Kongressen finner det derfor nødvendig å trekke op følgende retningslinjer for organiseringen av de arbeidsløses kamp.

1. Arbeiderklassens ungdom, kvinner og menn har samme rett til medlemskap i fagorganisasjonen, uansett om vedkommende er ledig eller i beskjeftigelse. Samtlige avdelinger og forbund innen A. F. L. skal stå åpen for enhver arbeider som ønsker optagelse som medlem.
  2. Med henblikk på en sterkest mulig befestigelse av kampsolidariteten og den best mulige sikring av felles opptreden av ledige og beskjeftigede medlemmer innen fagorganisasjonen, skal de ledige medlemmer ha rett og plikt til å delta i alle møter i fagforeninger som klubbenes møter på den bedrift hvor han/hun sist arbeidet.
  3. Like rett for samtlige medlemmer i en fagforening/forbund å delta i alle sakers behandling, spesielt i forbindelse med tariffrevisjoner, forkortelse av arbeidstiden, så vel som kampen mot stat og kommune om avskaffelse av ugildhets- og andre tvangslover, bedring av forsorgsunderstøttelsen, gjennomførelse av en effektiv arbeidsløshetsstrygd o. s. v.
  4. Under alle kampsituasjoner hvor det gjelder arbeiderklassens og medlemmenes interesser, skal det organiseres kamp- eller aksjonskomitéer som utpekes og velges av medlemmene selv. Disse kampledelser har ansvaret og ledelsen for gjennomførelsen av kampen.
- Kongressen beslutter å oppstille følgende kampkrav i arbeidsløshetsspørsmålet:
1. Stortinget må straks bevilge den nødvendige vinterhjelp for de arbeidsløse.
  2. Snarlig gjennomførelse av arbeidsløshetsstrygd på statens og arbeidsskjøpernes bekostning.

3. Ugildhetsloven opheves straks.
4. Matlappsystemet, forsorgsarbeide og departementets beryktede spiseseddel avskaffes.
5. Forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon.
6. Ved bedriftsinnskrenkninger og masseavskjedigelser skal arbeiderne sikres underhold inntil de igjen kan komme i arbeide.»

Fra Bergen og Fylkenes faglige Distriktsorganisasjon forelå:

Samorganisasjonens landsutvalg tiltrer de beslutninger og retningslinjer som blev vedtatt på Arbeidsløses landskonferanse den 19 til 21 mars 1934 med følgende forandringer:

Punkt 1 B. Foreslås gitt følgende tilføielse. «Kontingenten fastsettes til 10 øre pr. medlem pr. uke.»

Punkt 3 B. Tilføies følgende: «Utgiftene hermed utredes av Landsorganisasjonen.»

Punkt 6 B. Dette punkt foreslås strøket.

De arbeidsløses foreninger gis rett til å velge distriktsvis et begrenset antall representanter til Landsorganisasjonens kongress.

Fra Askim og Omegns faglige Samorganisasjon forelå:

De arbeidsløse gis samme representasjonsrett til kongressen som de øvrige organisasjoner tilsluttet Landsorganisasjonen.

Fra organisasjonsutvalget forelå følgende:

Organiseringen av de arbeidsløse og i første rekke den arbeidsløse ungdom står på fagorganisasjonens dagsorden i alle land.

Den arbeidsløshet som hersker, truer med å dele arbeiderklassen i to leirer. Hvad dette vil bety av vanskeligheter i kampen for arbeidernes politiske og økonomiske frigjørelse finner vi overflødig å komme nærmere inn på.

Landsorganisasjonen og partiet har i samarbeide med distriktsorganisasjonene og de lokale partier forsøkt å samle de arbeidsløse i foreninger for å drøfte de spørsmål som var av særlig interesse for de arbeidsløse. Det viste sig imidlertid at den løse form man begynte med for organiseringen av de arbeidsløse var utilfredsstillende. Den gav anledning til en indre kamp som truet med å utdype kløften mellom de arbeidsløse og arbeiderne på arbeidsplassen.

Det var derfor nødvendig at Landsorganisasjonen og partiet optok spørsmålet til alvorlig overveielse. Og man blev i 1932 enig om gjennom de faglige distriktsorganisasjoner og de lokale partiavdelinger å få dannet selvstendige foreninger av arbeidsløse efter følgende retningslinjer:

Retningslinjer for organiseringen av de arbeidsløse.

1. Samorganisasjonene anmodes om i samforståelse med partiets avdelinger å fortsette sitt arbeide med organiseringen av de arbeidsløse arbeidere.
2. I de tilfelle hvor det ansees formålstjenlig, dannes særskilte foreninger for de arbeidsløse arbeidere omfattende så vel organiserte som uorganiserte arbeidere. Disse foreninger kan som sådan ikke optas i samorganisasjonene eller de lokale partier som selvstendige foreninger.

3. Forutsetningen for uorganiserte arbeideres optagelse i disse foreninger må være at de anerkjenner Arbeidernes faglige Landsorganisasjons og Det norske Arbeiderpartis grunnsyn og organisasjonslinjer, og at de tidligere ikke har optrådt illojalt eller usolidarisk overfor fagorganisasjonen, eller står tilsluttet organisasjoner som bekjemper Landsorganisasjonen og Det norske Arbeiderparti. Enn videre må forutsetningen være, at de tidligere ikke organiserte arbeidsløse arbeidere må erklære sig villig til å gå inn i sine respektive fagforeninger så snart de kommer i arbeide, og at det opprettholdes et tillitsfullt samarbeide med de faglige samorganisasjoner og de stedlige partiavdelinger.
4. Disse foreningers styrer skal bestå av 5 medlemmer, hvorav 3: formann, næstformann og kasserer, velges blandt de fagorganiserte arbeidsløse arbeidere.»

Ved gjennomførelsen av disse retningslinjer fikk man avskaffet den rene politiske spekulasjon med de arbeidsløses organisasjoner. Men hovedspørsmålet — de arbeidsløses og særlig den arbeidsløse ungdoms optagelse i fagorganisasjonen — stod fremdeles uløst.

For å drøfte spørsmålet om den fremtidige organisasjonsform for de arbeidsløse sammenkalte sekretariatet sammen med partiet en landskonferanse av representanter for de arbeidsløse. Konferansen holdtes i Oslo i dagene 19—21 mars 1934.

Representasjonen til konferansen var fastsatt til:

Troms fylke	1	representant	(om mulig en fisker).
Nordland	2	—	(Narvik-Sulitjelma).
Nord-Trøndelag ..	2	—	hvorav 1 fra Namdal.
Trondheim	2	—	
Sør-Trøndelag	2	—	
Møre	3	—	
Sogn og Fjord. ..	2	—	
Bergen	3	—	
Hordaland	3	—	
Rogaland	2	—	
Stavanger	1	—	
Vest-Agder	2	—	
Aust-Agder	2	—	
Opland	4	—	
Telemark	3	—	
Vestfold	3	—	
Østfold	5	—	
Bnskerud	4	—	
Akershus	5	—	
Hedmark	5	—	
Oslo	10	—	

I alt 66 representanter

Angående organisasjonsformene for de arbeidsløse vedtok konferansen følgende beslutninger:

A.

I henhold til de retningslinjer som er optrukket av hovedorganisasjonen for organisering av de arbeidsløse, beslutter landskonferansen:

1. Samorganisasjonene og Det norske Arbeiderpartis avdelinger i de forskjellige byer og industricentre organiserer foreninger av arbeidsløse. Foreningenes oppgave skal være å samle de ledige, for at de i fellesskap med arbeidernes faglige og politiske organisasjoner kan arbeide for å varetta de arbeidsløses interesser.
2. Som medlem av foreningene kan optas så vel organiserte som uorganiserte. Forutsetningen for uorganiserte arbeideres optagelse i foreningen må være at de anerkjenner Arbeidernes faglige Landsorganisasjons og Det norske Arbeiderpartis grunnsyn og organisasjonslinjer og at de tidligere ikke har optrådt illojalt eller usolidarisk overfor fagorganisasjonen eller står tilsluttet organisasjoner som bekjemper Landsorganisasjonen og Det norske Arbeiderparti.
3. Foreningens styre består av 5 medlemmer, som velges på foreningens ordinære generalforsamling. Av styremedlemmer må minst 3. nemlig formann, næstformann og kasserer, være fagorganisert. Samorganisasjonenes styrer og Arbeiderpartiets styre kan velge en representant hver, som tiltrer styret uten stemmerett.
4. Samorganisasjonen betaler de utgifter som er forbundet med foreningens ordinære møter. Andre utgifter kan ikke betales uten etter særskilt beslutning i samorganisasjonens styre.
5. Foreningens kassabok og protokoll fra medlems- og styremøter skal på forlangende være tilgjengelig for samorganisasjonens og arbeiderpartiets styre.

B.

Konferansen henstiller til Landsorganisasjonens kongress å vedta beslutninger for den fremtidige organisasjonsform for de arbeidsløse, hvorved de arbeidsløse ved medlemskap knyttes til fagorganisasjonen. Konferansen henstiller til Landsorganisasjonen å gjennomføre en organisasjonsform etter følgende prinsipper:

1. Landsorganisasjonen utsteder medlemsbøker for medlemmene i de arbeidsløses foreninger.
2. Når unge arbeidere, som tidligere ikke har hatt adgang til å være fagorganisert, får beskjeftigelse, skal de ha rett til å ombytte sin medlemsbok i Landsorganisasjonen med medlemsbok i vedkommende forbund, uten å betale innskrivningspenger. Medlemmer av de arbeidsløses foreninger, som før har stått som medlemmer i et forbund, skal når de ombytter sin bok i Landsorganisasjonen med medlemsbok i et forbund, betale innskrivningspenger etter vedkommende forbunds beslutninger. Rettigheter i forbundene oparbeides fra den dag de blir medlemmer av disse.
3. De arbeidsløses foreninger tilsluttes samorganisasjonene og administreres av disse.
4. Under henvisning til Landsorganisasjonens beslutninger om forbud mot monopolisering av arbeidsplassene, skal medlemmer av de arbeidsløses foreninger ha adgang til å søke og ta arbeid på like vilkår som andre medlemmer av fagorganisasjonen.
5. De arbeidsløses foreninger gis rett til representasjon ved samorganisasjonenes årsmøter etter nærmere bestemte regler.
6. De arbeidsløses foreninger gis rett til å velge distriktsvis et begrenset antall representanter til Landsorganisasjonens kongress, eventuelt gjennom Samorganisasjonenes representasjon på kongressen.
7. De under punkt A vedtatte retningslinjer for organiseringen av de arbeidsløse innarbeides i kongressens beslutninger om de arbeidsløses fremtidige organisasjonsform.

Organisasjonsutvalget hadde dessuten fått oversendt følgende forslag fra Øst-Telemark faglige Samorganisasjon og Skiensfjordens faglige Samorganisasjon til retningslinjer for organisering av arbeidsløse:

1.

Det gis alle arbeidsløse anledning til å organisere sig i foreninger, disse foreninger tilslutter sig de respektive samorganisasjoner og betraktes som medlemmer av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Forutsetningen for de uorganisertes optagelse i disse foreninger må være at de anerkjenner Arbeidernes faglige Landsorganisasjons grunnsyn og retningslinjer og ikke tidligere har optrådt illojalt eller usolidarisk overfor fagorganisasjonen, eller står tilsluttet organisasjoner som bekjemper Landsorganisasjonen.

2.

Når et medlem av den arbeidsløses forening som ikke tidligere har tilhørt noget forbund, får arbeide, overføres han til det forbund som han hører hjemme. Vedkommende oparbeider sig da rettigheter i dette forbund, dog regnes hans medlemskap innen Arbeidernes faglige Landsorganisasjon fra den dag han blev organisert i de arbeidsløses forening.

3.

Arbeidsløse som har medlemskap i de forskjellige forbund, kan også være medlem av de arbeidsløses forening.

4.

De arbeidsløses foreninger velger et styre på 5 medlemmer, bestående av formann, kasserer, sekretær og 2 styremedlemmer. Der velges 3 suppleanter for styret.

5.

Det fastsettes en kontingent av kr. 0.05 eller 0.10 pr. uke, som kun går til foreningens egen administrasjon.

6.

Samorganisasjonene må være de arbeidsløses foreninger behjelpelig med utformningen av de krav som skal tilstilles kommunene og andre offentlige instanser, med sikte på å lette de arbeidsløses fortvilede stilling.

Fra Stavanger og Omegns faglige Distriktsorganisasjon:

«Angående arbeiderungdom som for kommunale eller statsmidler får nødsarbeide og arbeiderungdom for øvrig foreslås disse organisert i egne foreninger tilsluttet Landsorganisasjonen gjennom den stedlige distriktsorganisasjon. Medlemsbok utstedes og medlemskontingent fastsettes av sekretariatet.»

Vedtak i arbeidsledighetsspørsmålet på Arbeidernes Ungdomsfylkings landsmøte 11—13 mai 1934.

1. Der optas et energisk arbeide for organisering av den arbeidsløse ungdom i arbeidsløses foreninger. De arbeidsløses foreninger tilsluttes fagorganisasjonen gjennom samorganisasjonene, og medlemmene tildeles fullt medlemskap i fagorganisasjonen.

2. Det henstilles til Landsorganisasjonen snarest å ansette en ungdomssekretær som i første rekke tar sig av dette arbeide.

Organisering av de arbeidsløse.

1. Samorganisasjonene og Det norske Arbeiderpartis avdelinger i de forskjellige byer og industricentra organiserer foreninger av de arbeidsløse. Foreningenes oppgaver skal være å samle de ledige for at de i fellesskap med arbeidernes faglige og politiske organisasjoner kan arbeide for å ivareta de arbeidsløses interesser.

2. Som medlem av foreningene kan optas så vel organiserte som uorganiserte. Forutsetningen for uorganiserte arbeideres optagelse i foreningene må være at de anerkjenner Arbeidernes faglige Landsorganisasjons og Det norske Arbeiderpartis grunnsyn og organisasjonslinjer, og at de ikke tidligere har optrådt illojalt eller usolidarisk overfor fagorganisasjonen eller står tilsluttet organisasjoner som bekjemper Landsorganisasjonen eller Det norske Arbeiderparti.

3. Foreningene tilsluttes samorganisasjonene med de medlemmer som ikke er tilsluttet Landsorganisasjonen gjennom andre foreninger. De arbeidsløses foreninger har full representasjonsrett i samorganisasjonene og distriktsvis representasjon til Landsorganisasjonens kongress og representantskap, dog således at de arbeidsledige distriktsvis skal representeres med 1 representant for hvert fylte 500 medlemmer. Representasjonsretten beregnes etter tallet av medlemmer som ikke er tilsluttet andre forbund i Landsorganisasjonen. Representasjonsretten regnes for det gjennomsnittlige medlemstall for de to siste kvartaler.

4. For de uorganiserte utstedes medlemsbok. Denne medlemsbok gir fulle rettigheter i samorganisasjonen og ellers samme rettigheter på arbeidsplassen som en fagforeningsbok for øvrig. Forutsetningen må ellers være at medlemmene overføres til sine respektive fagforeninger så snart de kommer i arbeide. Fra det tidspunkt de inntre i de regulære fagforeninger påbegynnes oparbeidelsen av rettigheter i de respektive fagforbund. Ved innmeldelsen underskrives et skjema i overensstemmelse med ovennevnte bestemmelser.

5. Foreningens styre består av 5 medlemmer, som velges på foreningens ordinære generalforsamling. Av styremedlemmer må minst 3, nemlig kasserer og 2 styremedlemmer være fagorganisert. Samorganisasjonens styre og Arbeiderpartiets styre kan velge en representant hver, som tiltrer styret uten stemmerett.

6. Samorganisasjonen betaler de utgifter som er forbundet med foreningens ordinære møter og deltagelse i samorganisasjonens representantskapsmøter. Landsorganisasjonen bestrider de utgiftene som er forbundet med de arbeidsløses representasjon på Landsorganisasjonens representantmøter og kongresser.

7. Det inkalles hvert år en landskonferanse av representanter fra de arbeidsløses foreninger. Landskonferansen velger et arbeidsutvalg som i samarbeide med den av Landsorganisasjonen ansatte ungdoms- og arbeidsledighetssekretær ivaretar de arbeidsløses interesser.

Organisasjonsutvalget som har fått saken oversendt til utredning, finner det riktig at kongressen etterkommer landskonferansens beslutninger. De uorganiserte arbeidsløse vil derved få adgang til å bli medlemmer i Landsorganisasjonen. Ved en sådan organisasjonsform vil man opnå å knytte hele arbeiderklassen sammen i et solidarisk-organisatorisk samarbeide for å fremme felles faglige og politiske interesser.

Organisasjonsutvalget kan ikke anbefale Ungdomsfylkingens forslag om ansettelse av spesiell ungdomssekretær. Heller ikke kan forslaget om årlige landskonferanser for de arbeidsløse tiltes.

Ved den organisasjonsform som foreslås vil de arbeidsløses foreninger få adgang til en distriktsvis behandling av de saker som er av spesiell interesse. Hvis forholdene nødvendiggjør innkallelse av spesielle distriktsvise eller landskonferanse av arbeidsløse må sekretariatet treffe avgjørelsen i hvert enkelt tilfelle.

Organisasjonsutvalget vil foreslå for kongressen å vedta mønsterlover for de arbeidsløses foreninger, hvorved deres forhold til Landsorganisasjonen og distriktsorganisasjonene blir bestemt.

Under henvisning til foranstående vil utvalget foreslå for kongressen å vedta følgende lover for de arbeidsløses foreninger:

Lover for de arbeidsløses foreninger.

§ 1.

Foreningens formål.

1. Foreningens formål er i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i alle byer og industricentrer å søke samlet alle arbeidsløse kvinner og menn i en felles forening, hvis virkeområde bestemmes av den faglige distriktsorganisasjon.
2. I samarbeide med den faglige distriktsorganisasjon og Det norske Arbeiderpartis lokale avdeling skal foreningen søke å få kommunene til å sette i gang arbeide til avhjelp av arbeidsløsheten. Til de arbeidsløse som ikke skaffes arbeide må der av kommunene kreves utbetalt rimelige underholdningsbidrag uten at dette skal medføre tap av sociale og samfundsmessige rettigheter.
3. Foreningen skal søke å få de arbeidsløse tilsluttet sykeforsikringen med fulle medlemsrettigheter. Utgiftene hertil bæres av Staten og kommunene.

§ 2.

Medlemsskap.

1. Som medlemmer av foreningen optas så vel organiserte som uorganiserte arbeidsløse kvinner og menn. Forutsetningen for optagelse i foreningen er at de anerkjenner Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Det norske Arbeiderpartis grunnsyn og organisasjonslinjer og at de tidligere ikke har optrådt illojalt eller usolidarisk overfor fagorganisasjonen eller står tilsluttet organisasjoner som bekjemper de samarbeidende hovedorganisasjoner innen arbeiderbevegelsen
2. Medlemmer av et fag- eller industriforbund beholder sin medlemsbok i vedkommende forbund.
3. De uorganiserte arbeidsløse får fritt utlevert medlemsbok hvorved de blir medlemmer av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

§ 3.

Overføring av medlemsskap fra de arbeidsløses foreninger til et fag- eller industriforbund.

Så snart et medlem av en forening av arbeidsløse får beskjefligelse må vedkommende overføre sitt medlemsskap til den fagforening arbeidsplassen sorterer under.

Overføringen skjer efter følgende regler:

1. Medlemmer av et fag- eller industriforbund får sin medlemsbok overført med bibehold av rettigheter efter de bestemmelser kongressen har vedtatt for overføring av medlemmer mellem forbundene.
2. Medlemmer i foreningen som før ikke har stått som medlemmer i et fag- eller industriforbund ombytter sin medlemsbok i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon med medlemsbok i det forbund som arbeidsplassen sorterer under. Ved overføringen betales medlemsbokens kostende, men ingen innskrivningspenger for øvrig.

Rettigheter i forbundene oparbeides fra den dag de blir medlemmer av disse.

3. Medlemmer av de arbeidsløses foreninger som før har stått som medlem av et forbund skal når de ombytter sin medlemsbok betale innskrivningspenger efter vedkommende forbunds lover eller beslutninger. Rettigheter i forbundene oparbeides fra den dag de blir medlemmer av disse.

§ 4.

Retten til å søke samt å overta arbeide.

Alle medlemmer av Landsorganisasjonens foreninger av arbeidsløse har samme organisasjonsmessige rett til å søke samt å overta arbeide som medlemmene av et forbund tilsluttet Landsorganisasjonen.

Før arbeidet overtas må medlemmene henvende sig til vedkommende fagforening hvor de får beskjed om de arbeidsvilkår som er fastsatt for det arbeide som overtas.

Medlemmene må ikke overta et arbeide på ringere vilkår enn de som er fastsatt av vedkommende fagforening eller forbund. Hvis der **handles** i strid med disse bestemmelser tapes retten til medlemsskap i Landsorganisasjonen.

§ 5.

Kontingent.

Landsorganisasjonen utsteder kontingentmerker som anvendes til de medlemmer som ikke er tilsluttet et fag- eller industriforbund. Disse merker koster 10 øre og innklebes hver uke i medlemsbøkens ukerubrikker. Kontingenten tilfaller foreningens administrasjonskasse. Kontingentmerkene utstedes av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og utleveres av distriktsorganisasjonene. De medlemmer som står tilsluttet et fag- eller industriforbund ordner sin medlemsbok i henhold til vedkommende forbunds lover og bestemmelser.

§ 6.

Styret.

Foreningens styre består av formann, næstformann, kasserer og sekretær samt 1 eller 3 styremedlemmer med suppleanter.

Valgene foretas på foreningens generalforsamling i januar eller juli. Når et medlem av styret får arbeide og skal overføres til et forbund, foretas suppleringsvalg på et medlemsmøte.

§ 7.

Formannen.

Formannen skal innkalle alle styremøter, lede styre- og medlemsmøter, anvisse alle regninger, besørge sammen med sekretæren foreningens korrespondanse samt påse at alle rapporter til samorganisasjonen blir riktig besvart.

§ 8.

Kassereren.

Kassereren fører foreningens regnskaper i henhold til den instruks Landsorganisasjonen gir. Regnskapet skal i revidert stand forelegges generalforsamlingen og minst et medlemsmøte i kvartalet.

§ 9.

Revisorer.

Foreningen velger 2 revisorer med suppleanter. Revisorene skal kritisk gjennomgå regnskapene og påse at alle utbetalinger stemmer med foreningens beslutninger. Instruks for revisorene utarbeides av Landsorganisasjonen.

§ 10.

Foreningens forhold til de faglige distriktsorganisasjonene.

- a) Foreningen plikter å stå tilsluttet den faglige distriktsorganisasjon, men betaler ingen kontingent til denne.
- b) Foreningen gir samorganisasjonen hvert kvartal rapport over foreningens medlemstall. Til bruk for disse rapporter får foreningen tilstillet spesielle skjemaer fra distriktsorganisasjonene.
- c) Foreningen skal innsende til de faglige distriktsorganisasjoner for registrering, det medlemskort som finnes i Landsorganisasjonens medlemsbøker.
- d) Til distriktsorganisasjonenes årsmøter velger hver forening 1 representant. Utgiftene hertil bæres av samorganisasjonen.
- e) Ved valg av distriktsorganisasjonenes representanter til Landsorganisasjonens kongress og representantskap har medlemmene i foreningene av arbeidsløse samme rett som medlemmene i fagforeningene. Ved utregningen

av distriktsorganisasjonenes representasjon til kongressen skal de medlemmer i de arbeidsløses foreninger som ikke står tilsluttet et fag- eller industriforbund tillegges fagforeningenes medlemstall hvorefter antallet av representantene utregnes. Medlemmer av et forbund avgir stemme på representanter gjennom sin fagforening. De øvrige medlemmer stemmer i de arbeidsløses foreninger.

Distriktsorganisasjonen skal ta hensyn til at de arbeidsløse blir representert på kongressen.

- f) Hvis medlemmenes kontingent ikke strekker til for foreningens administrasjon kan distriktsorganisasjonene yde et tilskudd.
- g) Distriktsorganisasjonens styre har rett til å påse at foreningen ledes overensstemmende med Landsorganisasjonens beslutninger. Finner distriktsorganisasjonen at styret i en forening optrer i strid med Landsorganisasjonens eller andre organisasjonsmessig fattede beslutninger, kan styret i distriktsorganisasjonen med sekretariatets godkjenning utskifte foreningsstyret

§ 11.

I distrikter hvor det finnes hensiktsmessig kan der med sekretariatets godkjenning vedtas tilleggslover. Disse må ikke stå i strid med nærværende lover.

Kiste foreslo at § 2, punkt 1, endres i overensstemmelse med det innsendte forslag fra Øst-Telemark og Skiensfjordens faglige samorganisasjoner.

Sekretariatet tiltrådte organisasjonsutvalgets innstilling.

Elias Volan: Organiseringen av de arbeidsløse er et spørsmål som har stått på dagsorden for fagorganisasjonen i alle land. Men det er svært få som har foretatt praktiske tiltak for å få uorganiserte arbeidsløse arbeidere organisert. Det eneste land som har tatt skritt til å organisere de uorganiserte arbeidsløse er Sverige. De har valgt den organisasjonsform at de skal tilslutte sig de bestående fagforeninger på hvert sted og fordeles på de forskjellige avdelinger efter deres medlemstall. Det er et innviklet system. Det forslag som foreligger her går ut på organisering av de arbeidsløse i selvstendige organisasjoner. De skal få medlemsbok og de skal innregistreres i Landsorganisasjonen og stå i de faglige distriktsorganisasjoner. Når de får arbeide skal de ha rett til fri overgang til vedkommende forbund mot å betale medlemsbokens kostende. De som har vært organisert før skal betale efter den inntredelsesavgift vedkommende forbund har. Det blir jo noget forskjellig i de forskjellige forbund. Der må man respektere forbundenes lover og bestemmelser. Jeg vil dog ha sagt at i tilfelle hvor arbeidsløsheten har vart lenge bør man se på spørsmålet på mildeste måte. Men noget pålegg fra Landsorganisasjonen tror jeg ikke går an og heller ikke kongressen bør avskjære forbundene adgangen til å treffe bestemmelse. Med hensyn til organiseringen av de arbeidsløse skulde det vel ikke være noget å si til det, idet jeg går ut fra at hele kongressen er enig i at det må fattes beslutning her. Hvis kongressen viker tilbake så har man i tilfelle lagt grunnlaget for en fascistisk organisasjon her i landet med tilslutning fra arbeidere. Det kan være delte meninger om det organisasjonsutvalget foreslår. Men man har ment at det var riktig at kongressen vedtok lover for de arbeidsløses organisasjon. Det er en bestemmelse der om kontingent. Det kan

sees rart ut; men det foreslås bare 10 øre pr. uke til avdelingenes egen administrasjon. Hvis det ikke er nok er det meningen at samorganisasjonene må bevilge til dem. Man må være oppmerksom på at samorganisasjonene blir nødt til det og det fører igjen til at Landsorganisasjonens tilskudd til samorganisasjonene må økes. Til syvende og sist blir det Landsorganisasjonen som må betale resten av de arbeidsløse foreningers administrasjon. Så liten oversikt som det her er mulig å skaffe sig kan vi ikke gi nogen redegjørelse for hvilken merutgift det vil bli for Landsorganisasjonen. Men rent skjønnsmessig skulde jeg tro at det vil bety mellom 35—50 000 kroner pr. år. Organisasjonsutvalget har ment at når man organiserer de arbeidsløse så skal de gis representasjonsrett til samorganisasjonenes årsmøter. Men den representasjonsrett de får må beregnes ikke av hensyn å frata dem hel og full medbestemmelsesrett; men ut fra hvad det koster den øvrige organiserte arbeiderklasse å få disse representert. Tar man Bergen eller Trøndelag eller andre steder må man være oppmerksom på at man får op til 25—30 arbeidsløse foreninger. Når hver av disse skal velge en representant til årsmøte vil det bety mange tusen kroner bare for et årsmøte. Man har derfor ikke våget, iallfall ikke før vi får mer erfaring, å gå lengere i forslaget. Mange, jeg vil innskyte det, har talt om denne representasjonsrett og jeg har reflektert over det selv og det kan være spørsmål om man ikke skal innta en bestemmelse om at de arbeidsløses foreninger på det sted årsmøtene holdes får hel representasjonsrett, for der koster det intet. Et slikt forslag har jeg intet imot. Med hensyn til Landsorganisasjonens representantskap og representasjonen der så skal man være oppmerksom på at det velges for 3 år. Om de arbeidsløse velger idag så er det ikke gitt at disse representanter virkelig representerer de arbeidsløse den dag de innkalles til Landsorganisasjonens representantskap. Om ikke uriktig, så er det i allfall ikke praktisk gjennomførlig å la de arbeidsløse ha representasjonsrett i representantskapet. Det er således ikke av uvilje, men fordi det ikke er praktisk gjennomførlig. Representantskapet innkalles også ofte med kort varsel og det blir ikke anledning til å holde møter på forhånd. Representantskapet blir ofte telegrafisk innkalt. Man må gå ut fra at samorganisasjonenes og forbundenes representanter også representerer de arbeidsløse. Det er også forbund som har hatt halvparten av sine medlemmer arbeidsløse, slik også i samorganisasjonene. Og de må således kunde vareta de arbeidsløses tarv. På kongressene har man sagt at de som er medlemmer av Landsorganisasjonen som arbeidsløse skal tillegges samorganisasjonene. Og der har man sagt at distriktsorganisasjonene skal ta hensyn til at de arbeidsløse blir representert på kongressen. Et pålegg er ikke godt å gi, men man skulde tro at samorganisasjonene forstår det klassemessige hensyn. Vi går også ut fra at forbundenes medlemmer vil ta samme hensyn. Det er et annet prinsipp i lovene som foreslås vedtatt og det er at medlemmer i de arbeidsløses foreninger skal anerkjenne de rettninglinjer som er for de forbund som samarbeider med Landsorganisasjonen. Når vi foreslår det er det ut fra de erfaringer man har høstet fra en del arbeidsløse foreninger. Det er ikke meningen at de

arbeidsløses foreninger skal være en agitasjonsplattform for de politiske partier og heller ikke at de skal kunde utnyttes på demagogisk måte mot de organisasjoner som kjemper frem arbeidernes krav. De arbeidsløses interesser og det som knytter sig hertil skal skje på organisasjonsmessig forsvarlig basis. De skal ha den organisasjonsmessige bistand som er nødvendig. Men den ene eller annen fraksjon skal ikke kunde utnytte dem til å *lage* heksegryte innen arbeiderklassen. Fordi man har erfaring herfor må man foreslå det som her gjøres. Representanten fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon forlangte bestemt at dette skulde komme med, hvis ikke vilde de ikke ha noget med de arbeidsløse å gjøre. Også andre har tatt det samme standpunkt. Det er beklagelig at det er så, men vi må ta hensyn til dem som skal administrere og fremme de arbeidsløses saker. Jeg vil anbefale organisasjonsutvalgets og sekretariatets innstilling når det gjelder de arbeidsløse og at man vedtar innstillingen så nogenlunde som her foreslått. Medlemsskapet i de arbeidsløses foreninger skal innregistreres i samorganisasjonene og det blir vel nødvendig også for Landsorganisasjonen å få det samme.

Henry L. Jacobsen foreslo på vegne av Østre Bærum Skog- og Landarbeiderforening:

Den krise som arbeiderklassen nu gjennomlever og den stadig tiltatte arbeidsledighet tilsier at fagkongressen optar til alvorlig drøftelse spørsmålet om organisering av de arbeidsløse.

Det har dessverre vist sig at krisen har skapt et motsetningsforhold mellom kamerater og klassefeller: — de arbeidsløse på den ene side og de på arbeidsplassen på den annen side.

Det som det nu særlig gjelder om, er å få alle våre arbeidsløse kamerater i den best mulige kontakt med fagorganisasjonen, således at Landsorganisasjonen til enhver tid kan ha den fulle kontroll med de arbeidsløse, og rett til å kontrollere dem.

Foranlediget av ovenstående motivering oversendes følgende forslag:

1. Alle arbeidsløse organiseres i fagforeninger tilsluttet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.
2. Samtlige fagforeninger tilpliktes å innta som medlemmer alle arbeidsløse, såfremt de søker om det og ikke har optrådt illojalt overfor fagorganisasjonen.
3. De unge, arbeidsløse som ikke tidligere har vært fagorganisert, tilmelder sig den fagforening som de selv mener i fremtiden å skulle sortere under. Senere overflytning finner sted på vanlig måte.
4. Alle arbeidsløse som er organisert efter disse retningslinjer, kan optas som medlemmer i arbeidsløses foreninger — en eller flere i hvert herred — og administrasjonsutgiftene for disse bestrides av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon — eventuelt de stedlige samorganisasjoner.
5. Medlemsskap i disse arbeidsløses foreninger erholdes først når vedkommende foreviser fagforeningsbok i orden.
6. De arbeidsløse erholder gjennom arbeidsløses foreninger den samme representasjonsrett som fagforeningens og for øvrig de samme rettigheter som sine kamerater på arbeidsplassene.

Henry L. Jacobsen: Det er sagt gjentagende ganger under denne kongress at forventningene til denne er stor. Vi hørte det under behandlingen av fiskerne og her har vi vel det største spørsmål. Når vi vet at disse spørsmål i lang tid har vært drøftet og ennå ikke er kommet lenger, så er det nødvendig å si som her i motiveringen at nu må det tas fatt med alvor. Vi vet at vi har hatt arbeidsløses foreninger. Det er ikke politiske men *faglige* organisasjoner vi her skal ha. Jeg finner ingen annen utvei her enn å gi de arbeidsløse hel og full rett i organisasjonen. Organisasjonsutvalgets innstilling bringer ikke de arbeidsløse noget lenger enn hittil. Kongressen kan gi dem de samme rettigheter som andre. Den rett å søke arbeide har de alltid hatt; det er ikke noget nytt organisasjonsutvalget her gir dem. Men vi må tildele dem fulle rettigheter i organisasjonene. Hvor hører de hjemme? Er det i fascistiske organisasjoner? Er det ikke hos oss? Vi skal slå døren på vidt gap og gi dem hel og full adgang. Det er ikke i byene eller industri-centrene brennpunktet er; men på landsbygden. Derfor må vi gjøre noget helt og fullt for de arbeidsløse. I Tyskland og andre steder kunde de ikke gjøre noget for de arbeidsløse. Det må vi være opmerksom på og ikke komme op i lignende forhold. Skal vi holde de arbeidsløse i de celler vi hittil har hatt så kommer vi ingen vei. Det er faglig innstilling vi må skaffe dem. Det er ikke å regne med at de arbeidsløse har noget rede på overenskomstforhold; derfor kan de lett komme til å optre som lønnstrykkere. Det er ikke følelser vi her skal stemme efter; men vi skal gi dem en rettferdig behandling. Borgerskapet har satt dem ut av arbeidet; vi har satt dem ut av organisasjonen. Det forslag som er referert av ordstyreren er klart og greit i punktene 1 og 2. Dermed har de krav på å komme inn i fagforeningene. Vi fant også å måtte ta noget med om de arbeidsløses foreninger; idet vi foreslår at når de har fått medlemskap i fagforening og dermed i Landsorganisasjonen så skal de få medlemskap i de arbeidsløses foreninger. Da har vi kontakt med dem hvad vi nu ikke har.

Ordstyreren: Valgkomitéen har møte klokken 16.30.

Fritz Cederstam: Det kan vel trygt sies at de arbeidsløse ikke bare i Oslo men over hele landet har sett frem til denne kongress med den aller største opmerksomhet og interesse. Av alle de tusener arbeidsløse er det mange ungdommer, som ikke har kunnet komme i arbeide fordi de ikke har blitt fagorganisert. Det er da naturlig at man har sett hen til denne kongress. I Oslo Arbeidsløses Forening av D. N. A. har spørsmålet gjentatte ganger vært oppe, hvor 6—700 har vært til stede. Men kravene ligger 5—6 år tilbake om organisering av de arbeidsløse. Før 1932 hadde de arbeidsløse ingen organisasjon. Det var bare tilfeldige organer man hadde. I 1932 besluttet Landsorganisasjonen sammen med D. N. A. å organisere de arbeidsledige i tilslutning til disse organisasjoner. Da hjalp det og da fikk man medlemmer og man begynte saklig å diskutere problemene. Og det kom mer planmessighet i arbeidet. Man samlet sig om kravet organisering av de arbeidsløse. Man kom så langt at man fikk en landskonferanse og her vedtok man retningsslinjer for arbeidet som vesentlig dekkes av organisasjonsutvalgets

innstilling. Nu kan det være ting der man kan hefte sig ved. Men man må kunne se at her er viljen lagt og den organisasjonsmessige tilknytning er den eneste riktige. Jeg sier det enn mer fordi jeg har vært med og administrert disse foreninger. Oslo Arbeidsløses Forening av D. N. A. har fremlagt sine krav og nu ligger de på kongressens bord. I Sverige har man organisert sig med B-medlemmer, men uten rettigheter. Ser man på mønsterlovene her så heter det i § 10 punkt d: «Til distriktsorganisasjonenes årsmøter velger hver forening 1 representant. Utgiftene hertil bæres av samorganisasjonen.» Her vil jeg foreslå:

«Til distriktsorganisasjonenes møter velger hver forening representanter etter samme regler som de tilsluttede fagforeninger — for de medlemmer som ikke er tilsluttet Landsorganisasjonen gjennom andre organisasjoner.»

Og i samme paragraf punkt e vil jeg istedet for siste avsnitt foreslå:

«Distriktsorganisasjonene skal ta hensyn til at de arbeidsløse blir representert i henhold til sitt medlemstall.»

Jeg vil så innstendig jeg kan be kongressen vedta dette. Oslo har lagt sterk vekt på det. Og vi har også vært inne på en centralledelse for de arbeidsløse. Men vi vil anbefale organisasjonsutvalgets innstilling.

Trygve M. Bratteli: Jeg går også ut fra at det er unødvendig å prosedere her om at det er nødvendig å foreta sig skritt for å komme de arbeidsløse imøte, men at det her gjelder å drøfte den mest praktiske side. Jeg vil da her uttale mig om ungdommen. Den siste gang vi hadde oversikt over disse ting var i 1932 da vi hadde 15 400 medlemmer. Herav var 52 pct. arbeidsledige og bare 25 pct. var fagorganisert. I A. I. F. var det ifjor 45 pct. fagorganiserte; de øvrige stod utenfor. De er de letteste å få fagorganisert. Man må så videre se forslagene ut fra det Landsorganisasjonen bygger på. Den bygger på en demokratisk representasjon. Det er grunnlaget også for den disiplin Landsorganisasjonen kan kreve. Det har aldri falt nogen inn at man skulde trekke op bestemte regler for en gruppe. Utgangspunktet har vært det enkelte medlem og på det har man bygget op organisasjonen helt op til Landsorganisasjonen. Men her skal man når det gjelder representasjon la det syn komme frem at kommer man under en viss inntekt så skal man settes under et visst formynderskap. Det mener vi er galt. Innenfor Landsorganisasjonen skal de ha samme rettigheter. Forholdet er idag at det på denne kongress sitter 304 representanter fra forbundene. De arbeidsløse vil ikke på nogen måte få en representasjon tilsvarende det. Når det gjelder de 70 fra samorganisasjonen så skal de arbeidsløse få være med å velge. Det vil i praksis bety at man bare får et par representanter her i byen. Her må kongressen vedta beslutninger som ikke gjør Landsorganisasjonen til et aktieselskap, hvor de gamle organisasjoner skal ha fulle rettigheter; mens de som er kommet etterpå skal få en slags B-aktier. Det er også nødvendig å finne en måte for samarbeide disse grupper i mellom. I Sverige har man tatt de inn i fagforeningene. Er det meningen derved å få de under kontroll av fagorganisasjonen så er det rett. Fylkingen har oversendt en skrivelse til kongressen som finnes inntatt på side 52 og 53. Og vi har også fra

fylkeslag og andre fått oversendt lignende henstillinger. Jeg vil be om at det foreligger redaksjonskomitéen, hvor også denne sak må behandles. Vil man knytte ungdommen til organisasjonen må man ikke bygge en mur om den. Vi må kunne si til dem at de kan komme inn i fagorganisasjonen på samme grunnlag som alle andre.

Referat fra de arbeidsløses deputasjon til kongressen.

Torbjørn Henriksen: Det var Ødegaard, Disenaen, Tømmeraas og mig som møtte de arbeidsløses deputasjon. Deputasjonen var fra de arbeidsløses aksjonsutvalg i Oslo og bestod av Peder Bergersen, Svein Hepsø, Rudolf Pedersen og Paul Indregaard. Som ordfører var opnevnt Svein Hepsø som er formann for foreningen og som var valgt for å overbringe en hilsen til kongressen ikke bare fra siste møte men også fra en landskonferanse som holdtes i februar av ca. 90 representanter fra forskjellige deler av landet som sogner til aksjonsutvalget. Dette som også fungerer som landsutvalg gav uttrykk for og ønsket om en enhetlig organisasjon av alle arbeidsløse. Aksjonsutvalget har reist forskjellige krav overfor kommune og stat. Men når resultatene ikke har vært så gode som de burde være så skyldes det delvis splittelse av de arbeidsløse. Kravene i Bergen vedrørende «bidragskonflikten» har ført frem til et meget godt resultat. Også i Oslo er det gjennomført forskjellige forbedringer. Det viser at enhetlige organisasjoner fører til de beste resultater. Man har søkt å samle de arbeidsløse uansett deres politiske opfatning. Derfor mente deputasjonen at kongressen bør søke å finne frem til felles organisasjonslinjer. Dette har betydning for fagorganisasjonen og ikke minst for ungdommen, som nu står utenfor på grunn av at de ikke har hatt anledning til å komme i arbeidet. Derfor må man samles. Og kongressen bør ikke sette nogen betingelser om bestemt politisk opfatning for å bli medlem av de arbeidsløses foreninger. Det vil bare svekke de arbeidsløse og deres krav. Derfor vil deputasjonen anbefale Telemark Samorganisasjons forslag til retningslinjer for organisering av de arbeidsløse. Dette vil styrke organisasjonen og gi de beste resultater for fremtiden mente deputasjonen. Medlem av deputasjonen Indregaard ønsket fremholdt at han ikke var bundet av noget politisk parti; men var fagorganisert. Ved å sette spesielle betingelser for optagelse i arbeidsløses foreninger kommer disse i en særstilling. Det må være nok at man godtar Landsorganisasjonens lover, på samme måte som uorganiserte optas i fagorganisasjonen. Et sosialistisk grunnsyn som fagkongressen vedtok i 1920 måtte være nok og derved må vel også betingelsene for D. N. A. være tilfredsstillt. Som fagorganisert fra 1907 og politisk uorganisert vil Indregaard gi uttrykk for at nogen spaltning av de arbeidsløse vil være i strid med arbeiderklassens samlede interesser. De arbeidsløses aksjonsutvalg er ikke tilsluttet noget politisk parti. Hepsø fremla følgende uttalelse: «*Til fagkongressen!* Møte av arbeidsløse kalt sammen av Oslo Arbeidsløses Aksjonsutvalg i Folkets Hus torsdag 29 november 1934, ønsker å avgi følgende uttalelse til fagkongressen:

Det er med største opmerksomhet at vi følger fagkongressens behandling av de mange for vår klasse viktige spørsmål der er på kongressens dagsorden. Vi ønsker på forhånd å uttale vår sympati med enhver beslutning der vil bety kamp mot borgerskapets angrep på vår klasse, mot lønnsreduksjonene, mot de angrep der vil bli foretatt ved tariffrevisjonen våren 1935, mot boikott- og kneblingslovene samt mot den vedvarende offensiv mot de arbeidsløse.

Vi anser at enhver beslutning som tar sikte på å utløse slik kamp mot den senkning av de arbeidende lags levestandard der er foregått i de senere år, både vil øke disse lags kamplyst og kampkraft og vil styrke arbeidernes faglige kamporganer og de arbeidsløses organisasjoner.

Møtet hilser med glede forslag og beslutninger som vil bety enhet til kamp i arbeidsløshetsbevegelsen med tilknytning til fagorganisasjonen.

Angående organiseringen av de arbeidsløse slutter dette møte av arbeidsløse sig til organisasjonsutvalgets innstilling med Kistes dissens.

Dette forslag vil etter vår mening bidra til å likvidere den splittelse som faktisk er til stede blandt de arbeidsløse, og bidra til å sveise dem sammen til kamp for sine interesser.

Imidlertid må møtet advare mot det i sekretariatets forslag som går ut på å stille anerkjennelse av noget politisk partis grunnsyn og retningslinjer som betingelser for å bli medlem av en arbeidsløses organisasjon.

Dette vil både sette de arbeidsløse i en særstilling som er fremmed innenfor vår fagbevegelse, samtidig som den vil utelukke alle arbeidsløse fra organisering hvis politiske opfatning divergerer fra Det norske Arbeiderpartis.

En slik beslutning vil derfor istedenfor å samle, bidra til å opprettholde den eksisterende splittelse i to grupper og dermed virke skadelig både for de arbeidsløse selv og for vår klasse for øvrig.

Vi ønsker også for fagkongressen å peke på en del av våre krav hvis gjennomførelse vil være av største betydning for alle arbeidere, og vil henstille til kongressen at den fatter beslutninger som vil bety felles kamp av de arbeidsløse og alle andre arbeidere for å gjennomføre dem.

Disse krav er:

1. Øieblikkelig vinterhjelp for alle arbeidsløse. Det reises krav til kommunestyrene for utbetaling av julebidrag til de arbeidsløse. Kampen for disse krav støttes av fagforeningene.
2. Forhøielse av alle forsorgssatser til de arbeidsløse. Omlegging av all understøttelse av arbeidsløse til arbeidsløshetsunderstøttelse som utbetales adskilt fra forsorgsvesenet. Innførelse av arbeidsløshetstrygd på statens og arbeidskjøpernes bekostning.
3. Omlegning av alt nøds-, forsorgs- og bidragsarbeide til ordinært arbeide med tariffmessig lønn og ordinær arbeidstid.
4. Avskaffelse av ugildhetsloven.

Med solidarisk hilsen,
for møtet,

Svein Hepsø,
dirigent.

På forespørsel om deputasjonen hadde mere å tilføie meddelte den at det ikke var annet å tilføie enn at man ønsket en enhetlig organisasjon.

Fra *Arbeidernes Ungdomsfylking* referertes følgende henvendelse ad organiseringen av de arbeidsløse.

Kamerater.

Centralstyret for Arbeidernes Ungdomsfylking besluttet i sitt møte 16 ds. å sende denne skrivelse gjennom sekretariatet til kongressen som trer sammen førstkommande søndag.

Det forslag som forelegges kongressen om organisering av de arbeidsløse har ikke imøtekommet de prinsipper som blev formulert av vårt landsmøte i mai i år.

Vi finner det nødvendig at organiseringen av den arbeidsløse ungdommen kan skje på en slik måte at de sikres innflytelse i organisasjonssystemet i forhold til det antall som vil bli organisert.

Landsorganisasjonen i Norge bygger på det prinsipp at hovedlinjene for dens kamp skal trekkes op under medvirkning av alle interesserte grupper innenfor arbeiderklassen. De arbeidsløse har meget store interesser knyttet til hvilke veier arbeiderklassen velger i sin økonomiske kamp. Men de arbeidsløse står endog uten innflydelse på de beslutninger som treffes i Landsorganisasjonen. Når organiseringen av de arbeidsløse nu skal onlegges, bør det derfor skje på en slik måte at de ad organisasjonsmessige veier kan gjøre sine berettigede interesser gjeldende. De må da sikres representasjonsrett i samorganisasjonene og i Landsorganisasjonens representantskap og kongress efter de samme regler som gjelder for fagforeningene.

De arbeidsløses aktuelle interesser krever det. Og Landsorganisasjonen må — som veileder for og opdrager til det socialdemokrati i sitt organisasjonssystem — sikre at alle berettigede interessegrupper innen arbeiderklassen sikres innflydelse efter sitt antall. Bare en konsekvent gjennomføring av dette demokratiske prinsipp vil kunne verge organisasjonen mot at interesser som er tilsidesatt eller oversett skal kunne gi sig eksplosive utslag. Vi vil derfor alvorlig henstille til kongressen å imøtekomme vårt landsmøtes forslag. Vi tillater oss å oversende en mere konkret utformning av vårt landsmøtes beslutning, inntatt i «organisasjonsutvalgets forslag», s. 52, og anmoder sekretariatet om at representantene på kongressen blir gjort bekjent med disse forslag. Vi tar vårt utgangspunkt i sekretariatets forslag til forandring av lovene og organisasjonsutvalgets forslag til organisering av de arbeidsløse, og formulerer de endringer som efter vårt syn er påkrevet for at de arbeidsløse skal få en effektiv organisasjon.

Til sekretariatets forslag til § 5, dagsorden s. 83.

d. Til distriktsorganisasjonenes årsmøter velger de arbeidsløses forer eninger representanter efter de samme regler som fagforeningene. Representasjonsretten beregnes efter det antall medlemmer som ikke har medlemskap i andre fagforeninger i Landsorganisasjonen. Utgiftene ved representasjonen bæres av samorganisasjonene.

e. De arbeidsløses foreninger velger representanter til Landsorganisasjonens representantskap og kongress etter samme regler som fagforeningene. Representasjonsretten beregnes for det antall medlemmer som ikke har medlemskap i andre foreninger i Landsorganisasjonen. Etter samme regler deltar de arbeidsløses foreninger i samorganisasjonenes valg av representanter. De arbeidsløse som er medlemmer av andre foreninger i Landsorganisasjonen avgir stemme i disse.

g. (Avsluttes slik): — — kan styret i distriktsorganisasjonen med sekretariatets godkjenning påby at foreningen skal foreta valg av nytt styre.

h. En gang i året innkalles en landskonferanse av representanter for de arbeidsløses foreninger. Der velges en representant fra hvert fylke. Konferansen behandler saker av betydning for de arbeidsløse og deres organisasjoner.

i. Til å formidle samarbeide mellom de arbeidsløses foreninger, og til å forberede og fremme deres saker, velger landskonferansen et arbeidsutvalg på 7 medlemmer. Dette utvalg og et like antall varamenn velges i Oslo eller nærmeste omegn. Suppleringsvalg kan foretas av formannskonferanse for de arbeidsløses foreninger innenfor Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons distrikt.

j. Utgifter med de arbeidsløses representasjon i representantskap og kongress, og utgiftene med landskonferansen og arbeidsutvalget dekkes av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

De tilsvarende bestemmelser i organisasjonsutvalgets forslag, innstillingens § 10, o. flg., endres overensstemmende med dette.

Med kameratslig hilsen

Gunnar Sand.

Trygve Bratteli.

Severin Kristensen foreslo § 10. punkt d. forandret slik:

«Til distriktsorganisasjonenes årsmøter kan foreningene representeres etter samme regler som andre fagforeninger.

Samorganisasjonene betaler utgiftene for en representant fra hver forening. Ønsker foreningene å sende flere når medlemstallet gir rett hertil, dekkes utgiftene på samme måte som for de øvrige representanter.»

Adolf Olsen: Det er riktig som Volan sa at den måte dette spørsmål blir løst på kan bety fagorganisasjonens væren eller ikke væren. Jeg forlangte ordet her fordi jeg er uenig i det vi nu innbys til å fatte beslutning om. Organiseringen av de arbeidsløse har hittil vært tilfeldig. Det er første gang kongressen innbys til å legge grunnlaget for disse organisasjoner. Jeg har deltatt i de arbeidsløses foreninger. Det har vært umulig for disse ikke å komme i motsetningsforhold til fagforeningene og fagforbundene og Landsorganisasjonen. Hvis man nu ikke får en ordentlig organisasjon av disse vil disse motsetningsforhold bli verre. Hvis man tar i betraktning de 150—170 000 arbeidsløse og man regner med at en halvpart er ungdom som ikke har hatt anledning til å være fagorganisert, så skal man også være oppmerksom på at det er disse som

banker på. Det er galt å skape uavhengige organisasjoner. Hvem er det som skal organiseres? Jo, det er dine og mine unger som skal organiseres. Det er ikke overklassens ungdom. Den går mere og mere over til fascistiske organisasjoner. Det er *vår* ungdom det gjelder og skulde ikke den tilhøre oss. Fagforeningene må være det eneste sted disse må få sete. Spørsmålet om rettigheter er et praktisk spørsmål. Grunnlaget for selve argumentasjonen er det viktigste. Årsaken til den linje den svenske landsorganisasjon har valgt vet jeg ikke; men det skulde vært interessant å høre det. Det er i vår fagorganisasjon de skal få gjøre sig gjeldende. La oss derfor nu når vi skal legge grunnlaget legge det riktig an. La oss ta dem med i fagforeningene og om de får arbeide i et annet fag så må det kunde gå an å overføre dem til den fagforening de da skal tilhøre. Jeg vil uten å binde mig med hensyn til rettighetene være med på Hedmarks forslag. Vi skal organisere hele det norske proletariat. Her må ikke være både og, men enten eller. Jeg vil anbefale at man velger fagforeningslinjen.

Einar Gerhardsen: Jeg vil understreke nødvendigheten av at fagorganisasjonen med alvor knytter de arbeidsløse til sig. Det gjelder ikke bare ungdommen, men alle arbeidsløse. Når man skal se praktisk på det kan jeg ikke forstå at man som foregående taler kan anbefale Østre Bærums forslag. Det må være organisasjonsutvalgets innstilling som må legges til grunn. For de få som ikke kan anerkjenne D. N. A. kan jeg forstå at det kan være innvendinger å gjøre. Men for alle de andre som vet at det ikke er nogen annen vei skulde saken være klar. Vi har praktisk erfaring for hvordan det blev rot og oppløsning fordi det ikke var noget grunnlag. Til slutt blev det ikke mulig å få en ordentlig fagforeningsmann som var arbeidsløs til å gå på disse møter. Fordi kommunistpartiet utnyttet de arbeidsløse til sine såkalte plattformer. Efter at de nye regler var vedtatt, har det blitt anderledes. Nu har man 2500—3000 medlemmer og det har iallfall gitt dem syn for at nu er det en organisasjon. På de steder hvor man har hatt arbeidsløses foreninger har man nok hatt de samme erfaringer. Hvad man enn beslutter så må man før eller senere slå inn på den linje som organisasjonsutvalget foreslår. Så lenge kommunistpartiet eksisterer må man inn på den linje. Jeg vil foreslå som tillegg til innstillingen følgende under punktet «medlemskap»: «Arbeidsløse som anerkjenner Arbeidernes faglige Landsorganisasjons grunnsyn og organisasjonslinjer og ikke tidligere har optrådt illojalt eller usolidarisk overfor fagorganisasjonen, eller står tilsluttet organisasjoner som bekjemper fagorganisasjonen, men som ikke kan anerkjenne Det norske Arbeiderpartis grunnsyn, kan tilsluttes samorganisasjonene direkte med samme rettigheter som medlemmer av arbeidsløses foreninger.» Dette må da være et tilleggsforslag til organisasjonsutvalgets og sekretariatets innstilling. De som ikke kan anerkjenne D. N. A. skal få anledning til å organisere sig; men ikke å gå inn i de arbeidsløses foreninger. Derved blir det arbeidende og ansvarlige organisasjoner.

Fritz Dehlin: Til Gerhardsen vil jeg si at en fagforening hvor det bare er ro, er ingen fagforening. Meningene må få gjøre sig gjeldende.

I de lover som foreslæes heter det i § 1, punkt 1: «Foreningens formål er i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i alle byer og industricentrer å søke samlet alle arbeidsløse kvinner og menn i en felles forening, hvis virkeområde bestemmes av den faglige distriktsorganisasjon.» Men i punkt 2 heter det bl. a.: «I samarbeide med den faglige distriktsorganisasjon og Det norske Arbeiderpartis lokale avdeling» o. s. v. Hensikten må være å samle alle; men her vil man holde nogen utenfor. Skal det være organisasjonsmessig samling, må vi ha alle med. Her vil vi skille arbeiderklassen. Den ene gruppe skal få ha et hvilket-somhelst syn de vil; den annen gruppe må ikke ha noget syn. Med andre ord: de med mer radikal innstilling vil vi nekte. Jeg vil opta Kistes dissens her hvor D. N. A utgår i § 2, punkt 1.

Karl Bratsberg: Man har hørt litt av hvert her; men Gerhardsens uttalelser er verre en verst. De fagorganiserte vil ikke gå på de arbeidsløses møter, sa han. Men jeg har vært tilstede på disse møter. Vi har to sterke organisasjoner hos oss; men det har ikke vært som her i Oslo. Den som har deltatt i de arbeidsløses møter vet at de føler sig tilside-satt og det er vi som står på arbeidsplassen ikke minst skyldig i. Skiensfjorden og Øst-Telemark har innsendt forslag her og jeg vil opta følgende forslag til punkt 2 som er i overensstemmelse med punkt 1 i Øst-Telemark og Skiensfjordens faglige Samorganisasjoner forslag:

«Forutsetningen for de uorganisertes optagelse i disse foreninger må være at de anerkjenner Arbeidernes faglige Landsorganisasjons grunn-syn og retningslinjer og ikke tidligere har optrådt illojalt eller usolidarisk overfor fagorganisasjonen eller står tilsluttet organisasjoner som bekjemper Landsorganisasjonen.» Jeg er overbevist om at i de kommende kamper kan de arbeidsløses stilling bli avgjørende. I Tyskland var organisasjonene stengt. Derfor gikk de arbeidsløse over til motparten istedenfor å gå sammen med dem som vakt skulde være. Vi skal ta dem inn hvilken opfatning de enn har. Vi skal ikke påtvinge dem en politisk opfatning.

J. Jondal: Det er merkelig å høre den splittelse som er her i Oslo med hensyn til de arbeidsløse. I Haugesund har vi samlet de arbeidsløse i en forening uansett politisk opfatning. Hvis det her foreslåtte blir vedtatt vi vi bli splittet; ikke bare foreningen, men også styret og den forhandlingskomité som nu etter kongressen skal forhandle med kommunen på de arbeidsløses vegne. Jeg vil stemme for Kistes dissens.

Halvor Sørum: Det spørsmål vi nu behandler er ikke bare en formell organisering av de arbeidsløse. Men også det at fagorganisasjonen og arbeiderpartiene skal understøtte de arbeidsløses aksjoner. Først derved kan det bli resultater og føre fremover. Som stillingen hittil har vært så tror jeg alle vil innrømme at de arbeidsløse har stått isolert. Særlig når det gjelder overfor de som skulde være representanter i kommune-styrer, fylkesting og Storting. Men også fagorganisasjonen har vært lun-ken. Hittil har vår optreden vært av veldedig art. Vi har bevilget til var-mestuer, arbeidsløses kaféer og til sammenkomster for disse. Men det kan man overlate til de borgerlige. Det er dem som spekulerer i det. Vi må gå inn i praktisk arbeide for de arbeidsløses krav. Det har nu ofte vært

slik at de arbeidsløse når de kom til herredstyrene eller kommunestyrene er de blitt mottatt like byråkratisk som kongressen nu her gjorde efter 3. gangs behandling. Det er heri vi må ha forandring. Derfor er det nødvendig at kongressen sier fra at den vil kjempe for de arbeidsløses krav; at man viser klassesolidaritet. Derfor må også vår stilling til nøds- og bidragsarbeidet bli en annen. De har ikke hittil fått den støtte som de skulde kunde påregne i en slik kamp. Jeg kan nevne ugildhetsloven og matlappsystemet. Hvordan har man kunnet få det gjennomført? Jo, fordi landets største parti har holdt sig passiv. Vi har også sett det ved forsorgsunderstøttelsene. Selv i kommuner hvor Arbeiderpartiet har hatt makten er de arbeidsløse blitt møtt med politi og køller. Kongressen må si tydelig fra at noget klassesamarbeide med de borgerlige vil vi ikke ha. Vi skal på et enhetlig grunnlag, uansett politisk opfatning, gå inn for de arbeidsløses krav. Vi har deres kår å kjempe for. Da vil det klare betydning. Det er pekt på sørgelige erfaringer fra de arbeidsløses foreninger. Da burde Gerhardsen også si hvad det består i. Det skyldes den ting at man ikke har villet gå inn for de arbeidsløses krav. Hvis man vil bryte klassesamarbeidet så vil det hele gå av sig selv. Ved å vedta det her foreslåtte vil man oprettholde splittelsen. Vi har alle den samme interesse av å samle alle her. Jeg vil opta det krav som er reist i de arbeidsløses henvendelse. Jeg optar følgende forslag:

«Kongressen beslutter å arbeide for følgende krav:

1. For øieblikkelig vinterhjelp for alle arbeidsløse. Der reises krav til kommunestyrene for utbetaling av julebidrag til de arbeidsløse. Kampen for disse krav støttes av fagforeningene.
2. Forhøielse av alle forsorgssatser. Omlægning av all forsorgsunderstøttelse for de arbeidsløse til arbeidsløshetsunderstøttelse der utbetsales adskilt fra forsorgsvesenet. Innførelse av arbeidsløshetstrygd på Statens og arbeidsskjøpernes bekostning.
3. Omlægning av alt nøds-, forsorgs- og bidragsarbeide til ordinært arbeide med tariffmessig lønn og ordinær arbeidstid.
4. Avskaffelse av ugildhetsloven.»

Ordstyren: Nødsarbeide etc. kommer vel inn under et annet og senere punkt i dagsordenen.

26 talere — strek settes.

26 talere var nu inntegnet og 5 og 3 minutters taletid blev satt samt strek.

Ivar H. Leverås: Det er dessverre en kjensgjerning at det er blitt større motsetningsforhold mellem de arbeidsløse og de på arbeidsplassen. En læge undersøker alltid sykdommens årsak. Slik må vi også gjøre det her. Ser vi rundt oss så treffer vi arbeidsløse overalt. De er med i ungdomslag og i idrettsbevegelsen, men de kan ikke komme inn i fagorganisasjonen. Da må vi se på de arbeidsløses landskonferanse og hvordan de kan bli organisert som de andre. Jeg er enig med Adolf Olsen. Vi har henstillet at de arbeidsløse i fagforeningene skal stemme over tariff-forslag. Her kan man risikere konflikter ved den fremgangsmåte man nu vil fastslå. Sørum sa at deputasjonen her gav

et fullgyldig uttrykk for de arbeidsløse. Men tror du ikke denne forsamling kjenner disse forhold? Det var sagt av Bratteli at man med representasjonsretten vil sette de arbeidsløse i en særstilling. Det har også en økonomisk side. Vi kan regne med at vi til neste kongress har organisert 50 000 arbeidsløse. Det vil bety 100 representanter fra de arbeidsløse. Mange her som idag representerer sine fagforeninger er arbeidsløse. Det er ikke spørsmål her om man er arbeidsløs; men at man vil gå inn for klassens interesser.

Nye forslag oversendes redaksjonskomitéen.

Ordstyreren: Det er kommet en del forslag etter at strek var satt. Jeg vil foreslå at også disse blir oversendt organisasjonsutvalget. — Det blev vedtatt.

Forslagene var:

Johan Lundsholt foreslo § 10 punkt a. forandret dithen:

«Er det innen herredet eller byen flere foreninger enn en, skal der dannes en fellesforening (herredsforening).

Foreningen (fellesforeningen) plikter å stå tilsluttet den faglige distriktsorganisasjon, men betaler ingen kontingent til denne.

Punkt d. forandres dithen:

Til distriktsorganisasjonenes årsmøter velger hver herredsforening en representant.»

Videre foreslo *Lundsholt*:

«I organisasjonsutvalgets forslag I, punkt 1, er organiseringen av arbeidsløse begrenset kun til å omfatte (alle byer og industricentrer). Etter dette er der for de rene landskommuner ikke adgang til å få organisert de arbeidsløse og ungdommen.

Det har formentlig ikke vært utvalgets mening å utelate landsbygdens arbeidere fra å bli organisert.

§ I, punkt 1, må derfor forandres overensstemmende hermed så punktet blir helt klart og ikke kan lede til misforståelser.

Punktet hvad dette avsnitt angår bør derfor hete:

alle bygder, byer og industricentrer.»

Ludvig Sund foreslo:

«De arbeidsløse gis anledning til å velge en mann i representantskapet, for derved å gjøre sin rett gjeldende.

Den valgte skal ha sitt medlemskap i Det norske Arbeiderparti.»

Arthur J. Olsen foreslo:

«Hvis forholdene skulde tilsi dette, bemyndiges sekretariatet til neste kongress å la de arbeidsløse representere med 1 representant fra hvert av landets fylker.»

Fritz Cederstam foreslo følgende endring til § 10 i lovene:

«Til distriktsorganisasjonenes møter velger hver forening representanter etter samme regler som de tilsluttede fagforeninger — for de medlemmer som ikke er tilsluttet Landsorganisasjonen gjennom andre organisasjoner.»

Rolf Olsen: Det er som Volan sa at vi i Oslo var enig i det som her er foreslått fra organisasjonsutvalget. Og det er også riktig at vi vilde ha med det om D. N. A.s grunnsyn. Først i 1932, da vi fikk innflettet det kom vi i gang med dannelse av de arbeidsløses foreninger. Før den tid var det umulig å få gjort noget for de arbeidsløse. Det er dem som er imot som har tvunget oss til det. Vi har 2500 arbeidsløse organisert og de har kontakt med de øvrige arbeidere. Det er sagt at vi vil ha ro og bare ro. Nei, men vi vil ha en organisasjon som kan arbeide og virkelig utføre noget.

Karl Tømmeraas: Det forslag som foreligger fra organisasjonsutvalget er et positivt forslag om å knytte de arbeidsløse til fagorganisasjonen. Det er et forslag for å forhindre de som vil utnytte de arbeidsløse til å være brikker i et politisk spill. De vil nu få sin medlemsbok i Landsorganisasjonen og rettigheter i samorganisasjonene. I Trøndelag regner vi med 16--18 arbeidsløsesforeninger og jeg regner med at man må understøtte disse. Det er merkelig at ikke samorganisasjonene har reist motstand der. Vel, man regner vel med øket støtte fra Landsorganisasjonen. Men da kan man ikke gå lenger i representasjonsrett enn her foreslått. Med hensyn til å anerkjenne A. F. L. og D. N. A. så gjelder det bare å respektere det samarbeide som er disse imellem; ikke at man er politisk organisert i D. N. A. Vi har også hatt stridigheter hos oss når det gjelder de arbeidsløse. Vi har derfor også fått 2 arbeidsløses foreninger. Jeg stiller mig tvilende til Gerhardsens forslag. Dermed får man kanskje en rekke arbeidsløse direkte tilsluttet samorganisasjonene og så får man til slutt allikevel to arbeidsløses foreninger. Jeg tror at hvis man vedtar innstillingen så er det en utbygging av det vi nu har.

Birger Opsahl: Det vilde se dårlig ut for de arbeidsløse i Norge hvis det skulde være som Tømmeraas sa at det var umulig å organisere de arbeidsløse uten å gjøre det gjennom et politisk parti. Jeg tror heller ikke at de talere som har fremholdt det har nogen konkrete eksempler på at ikke de arbeidsløse kan løse sine krav. Vi har eksempler på at de til idag har maktet å føre kamp. Her har vært reist kamp mot de revolusjonære som har reist de arbeidsløse til kamp. De arbeidsløses aksjonsutvalg nevnte den bidragskamp vom var ført i Bergen. I vår var det ca. 1000 forsorgsunderstøttede som var tvunget inn på ordinært arbeide. De kommunearbeidere som arbeidet på ordinær tariffbetaling blev remplasert av de forsorgsunderstøttede eftersom de falt vekk. Det undergravde alle våre tariff-forhold. Derfor er det at fagorganisasjonen idag står ansikt til ansikt med et av de viktigste spørsmål. Organisasjonsformen er ikke her det vesentligste. Ved arbeiderklassens samling i Bergen maktet man å sette en stopper for at nye forsorgsunderstøttede blev satt inn i det ordinære arbeide. Det viser at der kan føres kamp. Men det må gjøres enhetlig uten politiske opfatninger. Derfor må man ikke her slik som det uttales gå inn for det politiske moment.

Johan Lundsholt: Den innstilling som foreligger kan jeg ikke slutte mig til. I § 1 er det begrenset til byer og industricentrer. Vi har også arbeidsledighet på landsbygden. Man må ikke utelukke dem. I Telemark har vi en hel rekke landkommuner hvor det er tusener av ledig

ungdom og disse må vi ikke utestenge. Videre vil jeg peke på medlemskapet. Jeg tror ikke det er riktig å sette nogen forutsetninger her om politisk opfatning. Da jeg gikk inn i organisasjonen blev det ikke spurt om det. De må stilles fritt som oss andre. Vi har i Skiensfjorden og Øst-Telemark flere ganger drøftet spørsmålet og det foreligger et forslag derfra. Jeg vil henstille til kongressen å stemme for det. Til Bratteli kan jeg godt si at jeg kan være enig i uttalelsene om representasjonsretten; men overfor denne kongress bør man ikke stille alt for store forventninger.

Eugen Paulsen: Jeg vil på det varmeste anbefale organisasjonsutvalgets forslag med Cederstams tillegg. Jeg vil advare mot at man stryker D. N. A. I årene 1930, 1931 og 1932 hadde vi upolitiske arbeidsløses foreninger på Lørenskog. De blev stadig splittet av kommunistene. Nu har vi en sterk organisasjon og det er efter at den blev dannet av Lørenskog Arbeiderparti og Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon. Hvis kongressen vil ha en handlekraftig organisasjon så vedtar man organisasjonsutvalgets forslag med Cederstams tillegg.

Arthur J. Olsen: Jeg hørte av Henriksen at dette arbeidsløses aksjonsutvalg også var et landsutvalg. Vi hadde også hos oss et aksjonsutvalg — et upolitisk — som er tatt under beskyttelse av de borgerlige. Og hvorfor? Jo fordi den organisasjon virker splittende blandt de arbeidsløse. Det er en ting som våre arbeidsløse ikke mente var riktig og det er når det gjelder representasjonen på vår kongress. Nu kan det sies at de arbeidsløses foreninger er en situasjonsorganisasjon. Hvis vi tenker oss at arbeidsløsheten skal eksistere fremover og bygger op derefter ja da tar vi ikke hensyn til det politiske arbeide som vi skal utføre.

Nils Hansen: Dette har vært diskutert ute i avdelingene og stort sett har arbeiderne tatt stilling for det foreliggende forslag. Jeg vil anbefale det tillegg som er stilt av Cederstam til § 10, punkt e, siste avsnitt. Til samorganisasjonenes årsmøter har de fått sin representasjon. Spørsmålet samarbeidet mellom A. F. L. og D. N. A. er det reist dissens om. Hvem er det som kan reise krav overfor stat og kommune? Det er D. N. A. Derfor må det være det intimeste samarbeide mellom disse og derfor må de anerkjenne partiets syn. Når de er ferdig blandt de arbeidsløse og kommer inn i fagforeningene så er det ingen som spør om deres politiske opfatning. Hvem kan vi takke for seiren i Bergen? Jo, D. N. A.s seir i Bergen. Det var den politiske fremgang ved siden av fagorganisasjonen som bragte oss seiren. Når det gjelder Bergen hvor man har to arbeidsløses foreninger så har det skadet. Kommunistene spekulerer i de dårligst stillede og arrangerer demonstrasjoner mot Folkets Hus og mot fagforeningene. De bekjemper fagorganisasjonen og partiet. Det kan ikke fortsette.

Martin Strømmen: Organiseringen av de arbeidsløse var et av de viktigste spørsmål i organisasjonsutvalget og det blev viet stor oppmerksomhet. Jeg vil også si at den innstilling som her foreligger bør vedtas. Med hensyn til Cederstams forslag så er ingen imot at de får representasjon, men det er ikke riktig at de får større representasjonsrett enn de andre. Hos os vil de arbeidsløse alene få 18 representanter, mens det ikke er en organisasjon hos oss som har mere enn 6 represen-

tanter. Ved siste årsmøte hadde de arbeidsløse i alt 40 representanter fra de forskjellige avdelinger. Jeg kan ikke være med på Gerhardsens forslag. Det vil resultere i 3 arbeidsløses foreninger.

Armand Stang: Jeg er enig med Volan i at dette er et av de viktigste spørsmål. Men jeg er uenig i forutsetningene for medlemskap. At man således holder en hel del utenfor organisasjonen. Det var jo her meningen å organisere disse i fagforeninger og ikke i politiske foreninger. Jeg er ikke politisk organisert og jeg kunde ikke hvis jeg var arbeidsledig ha funnet mig i underskrive et visst politisk partis grunnsyn. Det er et forsøk på å ensrette fagorganisasjonen. Gerhardsen nevnte at D. N. A.s foreninger gjorde bra arbeide; men han skal også være opmerksom på at de arbeidsløses aksjonsutvalg i Oslo har gjort godt arbeide. Det har hatt 294 forsorgssaker som er ordnet tilfredsstillende og 18 utkastelser er forhindret. Det er også resultater. Og det har ordnet 5 vergemållssaker. Stem for Kistes dissens.

Ingrid Berg: Et av de spørsmål som har vært drøftet på arbeidsplassen og i foreningene er nettop de arbeidsløse og ungdommen. De fagorganiserte er fedrene, brødrene, søstrene til disse arbeidsledige. Dette skaper grunnlaget for å hjelpe. Hva skal vi gjøre for å hjelpe denne ungdom? Den faglige som den politiske bevegelse er løftestangen. Derfor vender vi oss også til organisasjonen om støtte. Gjennom vår fagorganisasjon står vi overfor det faktum å få ungdommen organisert og om mulig også gjort det lettere å skaffe arbeide. Med hensyn til organiseringen av de arbeidsløse mener jeg organisasjonsutvalgets forslag er tilfredsstillende. Ungdommen har all grunn til å være fornøyd med det. Man kan tale om representasjonsretten. Det kan være så at man føler sig satt utenfor, utestengt. Mange har også følt sig stilt utenfor fagorganisasjonen. Men det er ikke slik. Jeg vil si til ungdommen: Representasjonsretten er ikke det avgjørende. Jeg vil henstille til representantene og stemme for organisasjonsutvalgets forslag og Gerhardsens.

Trygve Olsen (N. N. N.): Kongressen tok et byråkratiske standpunkt her overfor de arbeidsløse, da de ikke fikk adgang. Slik er det også i herredstyrene og kommunestyrene. Vi har sett at de aldri får adgang til disse forsamlinger. Når her foreligger et slikt forslag som nu til organisering av de arbeidsløse så blir det ingen enhetlig organisasjon ut av det. Man må vedta Kistes forslag. Med hensyn til aksjonen i Bergen så var det først i 11. time at samorganisasjonen og D. N. A. rykket frem for å få saken i orden.

Jul Hansen: Gerhardsen, Nils Hansen og Arthur J. Olsen bragte mig til å ta ordet. Hvorfor slutter de ikke heroppe nu? Vi nede i salen ser anderledes på dette. Hvorfor skal de til stadighet bruke dette som angrep? Som om vi er skyld i krisen? Aksjonsutvalget her i byen har tatt sig av utkastelser, vergerådssaker og forsorgssaker. Man har talt om samling, men når vi kommer her til de arbeidsløse så vil man ikke ha samling. Er dette en måte å ta saken på? Aksjonsutvalget i Oslo er blitt straffet fordi det har tatt sig av de arbeidsløses sak bl. a. ved utkastelser. La oss vedta Kistes forslag og videre at det ikke bare gjelder industricentrene og byene. Det er samling som må til og la oss begynne her.

Taletiden begrenses.

Ordstyreren foreslo nu 3 og 1 minuttts taletid og det blev vedtatt.

Arne Espenak: Jeg synes denne sak er av de viktigste som er fremme og jeg må ha et ord med. Den ramme som er satt op er altfor trang. Hos oss har vi ikke bare Arbeiderpartiets folk, men også venstrefolk. Vi mener at dette med D. N. A.s grunnsyn må tas ut; men vi mener at man ikke bør være valgbar ellers.

Evald Nilsen: Det er ikke noget særlig å si på innstillingen til lover, men jeg har festet mig ved punkt 1. Jeg er representant for landsbygdens proletariat. Skal ikke også vi organisere oss? Vi må ta med de arbeidsløse utover på landsbygden. Hvorfor er de ikke tatt med her? Jeg kan tenke mig at man mener at de skal organiseres i Skog- og Landarbeiderforbundets foreninger utover landet. Det har jeg intet imot; men da bør det sies fra. Og jeg vil be organisasjonsutvalget være oppmerksom på det.

Aron Ask: Jeg er enig med Ingrid Berg i hennes motivering; men ikke i konklusjonen. Som fagforeningsmann kan jeg ikke være med på den innstilling som her foreligger om partimessig innstilling. Det mener jeg er en feil linje. Hvad er det diktaturet har opnådd? Jo, nettop å få tak i de arbeidsløse. Vi skal ta dem inn og så skal vi lære dem op til å respektere D. N. A. Jeg vil anbefale Kistes forslag.

Johs. Ringen: Jeg vil understreke Brattelis innlegg. Det er nettop grunnlaget vi her må fastslå. Jeg vil anbefale at organisasjonsutvalget tar med under behandlingen det som står på side 52 og 53.

Kristian Moljord: Det var rot i de arbeidsløses foreninger, sa Gerhardsen. Men han sa ikke hvori det bestod. Vi har hørt her tidligere at det er talt om rot enda høiere op. Da er det jo ikke så rart. Jeg tror ikke det fører frem at man skal ha D. N. A.s stempel på sig.

Palmer Pedersen: Det blev vedtatt før middag efter forslag av Torp at de arbeidsløses deputasjon skulde mottas av en deputasjon fra kongressen fordi det var så mange andre som også vilde ha foretrede. Hvem er de andre? Jeg vil anbefale Kistes dissens. Den vilje man har vist for å komme frem til internasjonal samling håper jeg man også viser her når det gjelder nasjonal samling. Her føres en debatt hvor det søkes å lage fiendskap mot anderledes tenkende. Vi har ikke reist kamp overfor alt det gale dere andre gjør.

Gunnar Disenåen: Jeg kan anbefale organisasjonsutvalgets innstilling og jeg gjør det med den erfaring jeg har fra de arbeidsløses foreninger her i byen. Det var bare diskusjoner mellom de to parter og resultatet var at de fagorganiserte ikke vilde gå på møtene. Det blev bare styrene igjen. I 1931 bestemte de arbeidsløse selv å skille sig av med kommunistene og siden da har det gått bra. Det er det kommunistene nu vil skyve i bakgrunnen. Med hensyn til Gerhardsens forslag er jeg i tvil, idet jeg tror det kan bevirke at vi får 2 arbeidsløses foreninger.

Karl Furuskjæg: Når det spørres om hvorvidt man skal ha inn dette med D. N. A.s grunnsyn, så kan det sies at det ikke er av det

gode; men det er nødvendig. Vi var i 1930 kommet dit hen at vi måtte avskjære enhver forbindelse med de arbeidsløse og det var bare kommunistene i representantskapet som stemte imot det. Man kan ikke blott og bart drive demonstrasjonspolitik heller.

Henry L. Jakobsen vendte på talerstolen og gikk. 3 minutter var for lite.

Karl Bottenvand: Man har talt om samling og atter samling; men da skulde man også tro at det var til stede her. Men vi hører ikke noget om samling nu. Hvordan vil dette med D. N. A.s grunnsyn virke? Det vil virke splittende og ødeleggende på organisasjonen. Slik har Hitler optrådt. Er dette frihet og demokrati? Nei.

Fritz Cederstam: Det er nevnt at man skal slippe alle inn i de arbeidsløses foreninger også de organiserte kommunister. Vi har hatt det. Men for 2 år siden da 7 000 arbeidsløse demonstrerte utenfor dette lokale, kom kommunistene og sprengte demonstrasjonen.

Martin Tranmæl: Det er nogen av de mørkeste punkter i norsk arbeiderbevegelse den måte hvorpå kommunistene har benyttet de arbeidsløse. Resultatet er at de har sprengt de arbeidsløses foreninger. Det siste hadde vi fra Narvik, hvor man sprengte den organisasjon man der hadde og vi måtte danne en forening efter Landsorganisasjonens regler. Det må forebygges at man utnytter disse foreninger. Jul Hansen blir stående i sin fagforening om han blir arbeidsledig. Det er under debatten her henvist til det internasjonale vedtak. Det er i det spørsmål vedtatt ikke bare organisatorisk faglig samling, men også politisk samling. La de arbeidsløses foreninger være i fred. La de ha sitt arbeidsgrunnlag og selv forestå arbeidet.

Dermed var talernes rekke ute.

Ordstyreren foreslo nu samtlige forslag oversendt organisasjonsutvalget — og det blev enstemmig vedtatt.

Kondolansetelegram i anledning mordet på Kirov.

Ordstyreren foreslo oversendt følgende kondolansetelegram til Kalinin i anledning mordet på partisekretæren Kirov:

Til Sovjet-Samveldets Legasjon, Oslo.

Arbeidernes faglige Landsorganisasjons 14. kongress vil i anledning mordet på sekretær Kirov be Dem om å overbringe Sovjet-Samveldets president Kalinin vår dypfølte deltagelse.

Nils Hansen. Torbjørn Henriksen. John Skårvold. Oscar Torp.
Kongressens dirigenter.

Forslaget blev enstemmig vedtatt.

Punkt 3 g: Monopoliseringstendensene.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 3 g: *Monopoliseringstendensene.*

Fra den nedsatte komité til behandling av monopoliseringstendensene og de organisasjonsmessige oppgaver blandt arbeiderungdommen forelå følgende innstilling:

Sekretariatet, Det norske Arbeiderparti, Arbeidernes Ungdomsfylking og Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon har i fellesskap nedsatt en komité til å behandle de tendenser som er til stede for å monopolisere arbeidet og de spørsmål som reiser sig i forbindelse med denne sak.

Komitéen oversender de respektive organisasjoner følgende innstilling, som den foreslår optatt på Landsorganisasjonens kongress 25 november d. å:

«Den 8 februar 1932 vedtok representantskapet i Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon følgende beslutning:

Antall av arbeidsledige har i de siste år steget i betraktelig grad her i Oslo. I desember måneds 4. uke 1930, var det innmeldt ved Oslo Arbeidskontor 10 956 ledige. I samme tid 1931 er tallet steget til 12 161. Vi kan vel gå ut fra at ledigheten vil fortsette og vanskeligheten med å skaffe sig arbeide blir verre, på grunn av rasjonaliseringen.

Representantskapsmøtet 8 februar 1932 fastslår at den effektive avhjelp av arbeidsledigheten må skje gjennom en forkortelse av arbeidstiden, i forhold til den tekniske utvikling. Hvis ikke så skjer i den nærmeste fremtid risikerer man å få forhold innenfor organisasjonen som denne ikke er herre over og som kan føre til sprengning av våre organisasjoner, — det beste vern arbeiderne har skaffet sig mot arbeidsgiverne og det kapitalistiske samfund.

Det er et meget viktig ledd i det praktiske organisasjonsarbeide å få den best mulige kontroll over arbeidsplassen, både når det gjelder lønns- og arbeidsvilkår, som når det gjelder anvendelse av organisert arbeidskraft, at de organiserte arbeidere optrer som helhet. På grunnlag herav vil representantskapet pålegge Samorganisasjonens styre å innlede en aktiv propaganda med direkte sikte på en forkortelse av arbeidstiden. Dessuten henstiller møtet til de forbund som har i sine overenskomster antall av læreguttene begrenset, å opta dette spørsmål til fornyet behandling. Det må forhandles med Landsorganisasjonens sekretariat og de respektive forbund om fremgangslinjer.

Samorganisasjonen har gjentatte ganger fått klage over at de ledige ikke kan få arbeide selv om de er organiserte, da de ikke tilhører den forening eller forbund som har overenskomsten. Et forhold som organisasjonen må ta standpunkt til. Fellesmøtet av Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons representantskap og fagforeningsstyrene krever at Landsorganisasjonens sekretariat pålegger de fagforeninger og forbund som har beslutning om lukning eller monopolisering av arbeidet, å opheve denne, og at de organiserte og uorganiserte som ikke

tidligere har hatt anledning til å bli organisert som søker og kan få arbeidet, skal ha arbeidet.»

I sirkulære av 18 februar 1932 til forbundene meddeler sekretariatet at Landsorganisasjonen slutter sig til Samorganisasjonens vedtak, og forbundene blev gitt følgende direktiv:

«Sekretariatet pålegger de fagforeninger og forbund som har beslutning om lukning eller monopolisering av arbeidet, å opheve denne, og at de arbeidsløse som ikke tidligere har hatt anledning til å bli organisert — som søker og kan få arbeide — skal ha arbeide.

Vi anmoder det ærede forbund om å gjøre sine avdelinger opmerksom på denne beslutning.»

Landsorganisasjonens prinsipielle stilling til spørsmålet er således allerede fastslått. Men det reiser sig en rekke praktiske vanskeligheter ved gjennomførelsen av beslutningene.

Høsten 1931 mottok sekretariatet følgende henvendelse fra Arbeidernes Ungdomsfylking:

På vårt landsstyremøte 13 november blev det bl. a. vedtatt følgende under punktet de faglige oppgaver:

1. Da Landsorganisasjonen i nær fremtid skal opta forhandlinger med Norsk Arbeidsgiverforening om de protokolltilførsler som blev opsett ved siste tariffrevisjon, oversendes de ungdomskrav som blev vedtatt på vårt landsmøte i 1929 til sekretariatet med henstilling om at disse krav må bli reist under de forestående forhandlinger. I særlig grad bør det pekes på kravet om å få fagskoletiden inn i arbeidstiden for lærlinger. Det er et krav som ligger slik til rette at det nu er all sannsynlighet for at det vil kunne gå igjennom, hvis det settes noget inn på det.

2. Ungdomsfylkingen anerkjenner fagforeningenes rett til kontroll over arbeidsplassene og kontrollen ved inntagelse av nye arbeidere. Men denne kontroll har dessverre enkelte steder utartet til en monopolisering av arbeidet som i høy grad bidrar til å skade den samlede fagorganisasjons interesser. Vårt landsmøte tok en klar avstand fra disse farlige tendenser som også i en viss grad er årsak til at ungdommen holdes utenfor adgangen til å skaffe sig arbeide. Den kamp som Ungdomsfylkingen har reist mot monopoliseringen av arbeidet, har bidratt til å bedre dette forhold betraktelig, men det er nødvendig at det settes en bestemt stopper for det. Landsstyret vil henstille til Landsorganisasjonens sekretariat i samarbeide med forbundsstyrene å ta saken op på nytt og vedta restriksjoner som kan tjene som grunnlag for skjerpert kamp mot og rydde disse tendenser av veien. Først når dette er gjort kan vi med styrke vise tilbake den frekke utnyttelse av dette forhold som borgerpressen driver med. Det skal ikke en gang med skin av rett kunne sies om fagorganisasjonen at den ikke representerer den samlede arbeiderklassens interesser. Alle klassebevisste arbeidere er interessert i at dette forhold snarest helt ophører og det er i dette tilfelle Landsorganisasjonens sekretariat som må ta initiativet.

3. Ungdomsfylkingen inngår til partiet og Landsorganisasjonen med forslag om at det må bli nedsatt en komité med representanter

fra partiet, Landsorganisasjonen og Ungdomsfylkingen, som får i oppdrag å fremkomme med positive forslag når det gjelder organiseringen av den arbeidsløse ungdom, deres organisasjonsmessige forhold til fagorganisasjonen, gruppeorganisering innen fagforeningene (med Bygningsarbeiderforbundets lover som grunnlag), fagmessig og organisasjonsmessig skoleringsarbeide blandt ungdommen, Bygningsarbeiderforbundets forslag om en egen ungdomssekretær og ellers ta opp de forslag som i de senere år er reist i forbindelse med ungdommen og fagorganisasjonen.

De i punkt 1 nevnte ungdomskrav har følgende form:

1. Åpen adgang til fagforeningene for unge arbeidere og læregutter, og igangsettelse av en planmessig agitasjon for å få all arbeiderungdom faglig organisert.

2. Læretiden begrenses til et for hvert fag bestemt minimum, som fastsettes under fagorganisasjonens kontroll. Lærlingens utdannelse må sikres slik at han ved læretidens utløp kan avlegge den i håndverksloven omhandlede prøve.

3. Håndhevelse av håndverkslovens bestemmelse om forbud mot natt- og søndagsarbeide inntil det 18. år.

4. Den teoretiske undervisning innbefattes i arbeidstiden.

5. 4 ukers betalt ferie for unge arbeidere.

6. Lærlinger må ikke anvendes til annet arbeide enn det fagutdannelsen krever.

7. Nedsettelse av aldersgrensen fra 19 til 18 år for ikke faglærte arbeidere.

8. Strengere opsyn med at arbeiderbeskyttelsesloven blir overholdt for ungdom og barn.

9. Videre utvikling av arbeidet med offentlige lærlings- og ungdomshjem samt betryggende samfundsmessig kontroll med disse.

10. Varetagelsen av de unge arbeideres kår gjennom fagorganisasjonen ved opprettelse av overenskomster med arbeidsgiverne, hvorunder de individuelle læreguttkontrakter avskaffes og erstattes med kollektive lærlingeavtaler gjennom fagorganisasjonen.

Vi har gjengitt beslutningen i sin helhet. Vi vil be sekretariatet at det trekker de for de forestående forhandlinger egnede ting ut og reiser de samme krav.

Med særlig interesse imøteser vi svar på det i punkt 3 fremsatte forslag.»

De spørsmål som reiser sig i forbindelse med saken er i første rekke følgende:

1. Retten til å søke arbeide.

2. Beslutninger i fagforeninger mot optagelse av nye medlemmer.

3. Beslutninger mot overføring av medlemmer fra andre foreninger eller forbund.

4. Beslutninger mot ikke å arbeide sammen med uorganiserte selv om disse ønsker å organisere sig.

5. Tariffestet plikt for arbeidsgiverne til bare å beskjefte medlemmer av en bestemt fagforening eller fagforbund.

6. Tariff-festet plikt for arbeidsgiverne til å følge ansiennitetsprinsippet ved innskrenkninger av arbeiderantallet, og til å følge samme prinsipp ved nyansettelser eller innskrenkninger.
7. Begrenset adgang til anvendelse av læregutter.

De 4 første spørsmål henger så nøie sammen at det vil være hensiktsmessig å behandle disse under ett.

Når det gjelder retten til å søke arbeide fattet Landsorganisasjonens kongress i 1931 følgende beslutning:

«Hvor det gjelder tvist om retten til arbeide må den praksis befølges, at de organiserte arbeidere som av et arbeidskontor i henhold til dettes regler blir anvist arbeide, har rett til å ta dette arbeide, uansett medlemsskap i dette eller hint forbund, når arbeidsforholdet på arbeidsplassen organisasjonsmessig sett er i orden og de før oprettede overenskomster i de forskjellige fag eller industrier ikke forringes, og når medlemmene følger bestemmelsene i Landsorganisasjonens lover angående overflytning av medlemsskapet.»

Angående medlemmers overføring mellom foreninger og forbund vedtok kongressen i 1925 følgende beslutning:

«1. Medlem som får fast ansettelse ved en bedrift som hører inn under et annet forbund enn vedkommende tilhører, skal snarest (senest innen en måned efter tiltredelsen) ordne sin overflyttelse.

2. Er det tvil om hvorvidt ansettelsen kan bli av nogen lengere varighet, kan vedkommende efter derom innsendt andragende få en viss frist til utsettelse med overgangen, såfremt de angjeldende forbund herom blir enige. Fristens lengde bestemmes også av de to forbund.

3. Ved ansettelser som man på forhånd vet er av rent midlertidig art (under 2 måneder), behøves ikke overflytning, såfremt vedkommende ikke selv forlanger det.»

Landsorganisasjonens beslutninger på kongressene og det direktiv som sekretariatet har gitt forbundene tar bestemt avstand fra at de medlemmer av Landsorganisasjonen som har fått arbeide, skal hindres i å overta dette, likesom disse medlemmer har en ubetinget rett til å forlange sitt medlemsskap overført til den organisasjon under hvis område arbeidsplassen ligger.

De prinsipper som her er vedtatt mener komitéen ikke bare må fastholdes, men de må også utvides til å omfatte alle arbeidere, hvad enten de er organiserte eller ikke, forutsatt at vedkommende arbeidere ikke har optrådt slik at organiserte arbeidere har en organisasjonsmessig grunn til å nekte å arbeide sammen med dem.

Spørsmålet om fagorganisasjonens forhold til de uorganiserte arbeidere vil for en stor del løses hvis fagkongressen vedtar at de uorganiserte arbeidsløse skal organiseres i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon gjennom spesielle foreninger og med medlemsbok i Landsorganisasjonen. De vil da komme i samme stilling som forbundsmedlemmer både med hensyn til rettigheter til å søke å ta arbeide og med hensyn til å få sitt medlemsskap overført til de regulære fag- eller industriforbund.

Beslutningen på kongressen i 1925 om overføring av medlemsskap, mener komitéen bør forandres. De fleste fagforeninger som i nogen utstrekning må foreta overføring av medlemmer fra andre foreninger og forbund, hevder bestemt at overføringen i alle tilfelle skal finne sted umiddelbart etter at arbeidet er tiltrådt. De hevder at dette prinsipp må følges av hensyn til kontroll med medlemsskap, innbetaling av kontingent m. v. Komitéen er enig i at denne regel gjennomføres. I rene undtagelsestilfelle kan dispensasjon fra denne regel gis av det forbund hvor medlemsskapet skal overføres til. Ansøking må da sendes gjennom vedkommende fagforening til forbundet.

Beslutningene i fagforeningene om ikke å arbeide sammen med uorganiserte, når disse erklærer sig villig til å ordne sitt medlemsskap, er i høyeste grad organisasjonsfiendtlig og må ikke forekomme i nogen forening tilsluttet Landsorganisasjonen. Komitéen kan forstå at under den store arbeidsløshet som hersker, vil fagforeningene så langt som det er mulig søke å verne om medlemmenes interesser og gjennom beslutninger forsøke å skaffe medlemmene mest mulig beskjefteigelse, men under disse bestrebelsler må man iaktta at fagorganisasjonens klassemessige karakter ikke prisgis til fordel for de snevre egoistiske interesser.

En del håndverksforbund har i nogen utstrekning gjennomført tariffmessig plikt for arbeidsgiverne til bare å beskjefteig medlemmer av vedkommende fagforening. Komitéen vil ikke foreslå at det innføres forbud mot sådanne tariffbestemmelser. Det kan i enkelte tilfelle være en livsbetingelse for arbeiderne å gjennomføre sådanne tariffbestemmelser, hvis de overhodet skal være i stand til å oprettholde rimelige arbeidsvilkår. Men denne tariffbestemmelse må ikke benyttes til å hindre medlemmer av andre organisasjoner å søke å overta arbeide innenfor vedkommende forenings område. Selv om sådanne tariffbestemmelser er gjennomført, må de vanlige regler om retten til arbeide og retten til å få ordnet sitt medlemsskap i organisasjonen respekteres helt ut.

For å beskytte medlemmene mot trakassering av vrangvillige arbeidsgivere og motstandere av fagorganisasjonen har forskjellige forbund måttet gjennomføre den regel, at arbeidsgiverne ved innskrenkninger og nyansettelser skal følge ansiennitetsprinsippet. Innenfor organisasjonen har det vært nogen strid om berettigelsen av sådanne bestemmelser, og komitéen er klar over at disse bestemmelser til en viss grad kan føre til monopolisering av arbeidsstedet. Men hvis man opphever ansiennitetsprinsippet kan det i enkelte tilfelle bety at arbeidsgiverne ved anvendelse av forskjellige metoder får anledning til å trakassere de mest aktive organisasjonskamerater, og det kan endog lede til organisasjonens opløsning ved enkelte bedrifter eller forretninger. Komitéen finner derfor ikke å kunne foreslå organisasjonsmessig forbud mot tariffbestemmelser på dette område, men man mener at tariffbestemmelsene må praktiseres med konduite. De forbund som ønsker å få innført bestemmelser om ansiennitetsprinsippet i sine tariffier må forelegge saken på forhånd for sekretariatet til godkjennelse.

Enkelte fagforbund har gjennomført tariffbestemmelser som begrenser arbeidsgivernes rett til inntagelse av læregutter. Disse bestemmelser kan bety en meget sterk monopolisering av arbeidsplassene til fordel for de tidligere utlærte arbeidere. Men hvis fagorganisasjonen forbyr enhver kontroll med arbeidsgivernes adgang til å anta læregutter, kan dette føre til at arbeidsgiverne i meget stor utstrekning søker å skaffe sig billig arbeidskraft ved inntagelse av læregutter uten tanke på å gi disse en forsvarlig fagmessig utdanning. Komitéen mener at fagorganisasjonen både har plikt og rett til å være medbestemmende over bedriftens adgang til inntagelse av læregutter. Fagorganisasjonen må under dette sitt virke ta tilbørlig hensyn til at læreguttene gis en betryggende fagmessig utdanning og at deres antall reguleres i rimelig forhold til de fagutlærte arbeidere.

Under henvisning til foranstående vil komitéen foreslå for sekretariatet å forelegge på førstkommende kongress følgende forslag til beslutninger:

1. Alle organisasjoner tilsluttet Landsorganisasjonen pålegges ikke å hindre arbeidere i å søke og ta anvist arbeide. Betingelsene må da være at det anviste arbeide blir utført etter de bestemmelser som Landsorganisasjonen og vedkommende forbund har fastsatt.
2. Alle arbeidere som er i beskjefligelse eller får anvist arbeide har rett til å få ordnet sitt medlemskap i fagorganisasjonen gjennom den fagforening under hvis virkeområde vedkommende arbeidsplass sorterer. Undtatt fra denne beslutning er bare de arbeidere som har optrådt usolidarisk eller i strid med Landsorganisasjonens og eller forbundenes beslutninger.
3. Ingen fagforening har rett til å nekte overføring av medlemskap fra andre fagforeninger eller forbund. Foreninger eller forbund har ikke rett til å nekte utskrivning av medlemmer til overføring til andre fagforeninger eller forbund.

Forutsetningen for overføring av medlemskap er i alle tilfelle at vedkommende medlem har fått beskjefligelse i den forenings virkeområde hvortil medlemskapet skal overføres.

4. Beslutninger mot å arbeide sammen med uorganiserte arbeidere når disse ønsker å organisere sig er forbudt med mindre vedkommende har optrådt usolidarisk, eller i strid med Landsorganisasjonens og eller forbundenes beslutninger. I tvilstilfelle avgjøres saken med bindende virkning av sekretariatet.
5. Tariffbestemmelser om at arbeidsgivere bare skal beskjefligge medlemmer av en bestemt fagforening eller forbund må ikke anvendes til å hindre medlemmer av andre foreninger eller forbund til å søke og ta arbeide.

Det samme gjelder uorganiserte arbeidere (jfr. p. 2 og 4). Vedkommende arbeidere må ordne sitt medlemskap til foreningen så snart arbeidet overtas.

6. Forbund som ønsker tariffmessige bestemmelser angående ansiennitetsprinsippet må på forhånd innhente sekretariatets godkjenning til å reise kravet.

Disse tariffbestemmelser må ikke praktiseres i strid med nærværende innstilling.

7. Ved regulerende bestemmelser om antallet av læregutter skal det tas hensyn til et rimelig forhold mellom læregutter og de utlærte arbeidere. De regulerende bestemmelser som forbundene ønsker gjennomført må på forhånd forelegges sekretariatet til godkjenning.
8. Medlemmer som får ansettelse ved en bedrift som hører inn under et annet forbund enn vedkommende tilhører, skal overføre sitt medlemskap etter de fastsatte regler i vedkommende forbund.

Ved overføring av medlemmer fra et forbund til et annet beholder medlemmene sine oparbeidede rettigheter med den begrensning som lovene bestemmer i det forbund hvortil medlemskapet overføres.

Sekretariatet tiltrådte komitéens innstilling.

De organisasjonsmessige oppgaver blandt arbeiderungdommen.

Med hensyn til den henvendelse som Ungdomsfylkingen har rettet til sekretariatet vil komitéen anføre:

De krav som er reist om tariffmessig beskyttelse av læregutter og unge arbeidere er i hovedsaken optatt av Landsorganisasjonen ved de forhandlinger som finner sted under Riksmeglingsmannens ledelse. Etter den oversikt som hittil foreligger er det vel imidlertid liten sannsynlighet for at det opnåes enighet om nye tariffbestemmelser på dette område før de gjeldende tariffer er løpet ut.

Komitéen vil derfor foreslå for kongressen å beslutte kravene oversendt til forbundene med anmodning om ved alle tariffbevegelser å gjøre alt hvad de kan for å sikre og trygge arbeiderungdommens forhold på arbeidsplassen.

Landsorganisasjonen må dessuten i samarbeide med Det norske Arbeiderparti søke gjennomført lovbestemmelser som effektivt beskytter læregutter og unge arbeidere mot en hensynsløs utnyttelse av deres arbeidskraft. Fagforeningene og forbundene må påse at unge arbeidere ikke blir anvendt til overtidsarbeide i strid med gjeldende lovbestemmelser. Det må være en særlig plikt for håndverksfagene å øve effektiv kontroll med at læregutter gis en betryggende fagmessig utdanning og at de ikke anvendes til arbeide som ligger utenfor faget.

Med hensyn til Ungdomsfylkingens forslag om organisering av arbeiderungdommen, mener komitéen at dette spørsmål må behandles av organisasjonsutvalget, som har fått i oppdrag å utarbeide regler for organiseringen av de arbeidsløse.

Det krav som er reist fra Ungdomsfylkingen om at Landsorganisasjonen skal ansette egen ungdomssekretær kan ha meget for sig. Komitéen er imidlertid av den opfatning at man her bør forsøke å finne frem til en enklere og billigere form for Landsorganisasjonens støtte til et spesielt faglig arbeide blandt arbeiderungdommen.

Man vil derfor foreslå at der nedsettes en felleskomité med 2 representanter fra sekretariatet, 2 representanter fra partiet og 2 representanter fra Arbeidernes Ungdomsfylking med det oppdrag å forberede de spørsmål som skal reises både med hensyn til tariffmessig og lov-messig beskyttelse av de unge arbeidere. Landsorganisasjonen bør også yde et årlig tilskudd til Ungdomsfylkingen som støtte til Fylkingens faglige arbeide.

Under henvisning til foranstående vil komitéen foreslå at kongres-sen fatter følgende beslutninger:

1. Der nedsettes en felleskomité med 2 representanter fra sekretaria-tet, 2 fra Det norske Arbeiderparti og 2 fra Ungdomsfylkingen med det oppdrag å forberede for hovedorganisasjonen tariffspørsmål og lovbestemmelser med sikte på effektiv beskyttelse av lære-gutter og unge arbeidere. Komitéen må dessuten behandle alle spørsmål som vedrører arbeiderungdommens forhold til fagorgani-sasjonen.

2. Arbeidernes Ungdomsfylking ydes et årlig tilskudd på kr. 5000.00 til det faglige arbeide blandt arbeiderungdommen.

Kongressen henstiller til forbundene å yde et rimelig bidrag til Ungdomsfylkingens faglige oppgaver.

3. De tariffkrav som Arbeidernes Ungdomsfylking har tilstillet se-kretariatet, oversendes forbundene.

Forbundene anmodes om ved alle tariffbevegelser å gjøre alt hvad de kan for å sikre og trygge arbeiderungdommens forhold på arbeidsplassen.

4. Landsorganisasjonen må i samarbeide med Det norske Arbeider-parti søke gjennomført lovbestemmelser med effektiv beskyttelse av læregutter og unge arbeidere.

Oslo den 24 august 1934.

I komitéen:

For Arbeidernes faglige Landsorganisasjon
Elias Volan. Johan Nygaard.

For det norske Arbeiderparti
Oscar Torp. Eugen Johannessen.
Valdemar Nielsen.

For Arbeidernes Ungdomsfylking
Gunnar Sand. Per Lie.

For Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon
Gunnar Disenaen. Severin Arnesen.

Sekretariatet tiltrådte komitéens innstilling.

Elias Volan: Vi har her i landet hatt en meget bred diskusjon om monopoliseringen av arbeidsplassen. Borgerpressen har jo karakteri-sert fagorganisasjonen som et arbeidsmonopol. Jeg vil tilbakevise enhver påstand i den sak. Mig bekjent har fagorganisasjonen ikke vært

noget monopol i så måte. På den annen side kan man ikke komme bort fra at det har vært uheldige tilfelle og som vi må se å komme, vekk fra. Men vi må også være opmerksom på at fagorganisasjonen ikke kan tillate at borgerskapet benytter de arbeidsløse til å senke lønns- og arbeidsforhold. Ut fra det har borgerskapet tatt standpunkt. Ikke ut fra hensynet til de arbeidsløse. Forslaget her gir adgang til å ta det arbeide som kan fåes forsåvidt som man ikke har optrådt ukollegialt eller usolidarisk. Da må arbeiderne på arbeidsplassen bestemme hvordan han skal komme inn på arbeidsplassen. Videre inneholder forslaget det at den uorganiserte skal ha rett når han ordner sitt medlemskap. Men på den annen side ligger det ikke det i det at hvilken som helst uorganisert kan gå ned på bryggen og ta bryggerarbeide. Da vil man jo kunde risikere å få alle der, og da vil deres arbeidsvilkår bli ødelagt slik at deres inntekt i mange tilfelle kommer under forsorgsbidraget. Organisasjonen må til en viss grad her øve innflytelse og kontroll. Men det man må undgå er at han streikes vekk fra en arbeidsplass. Det kan Landsorganisasjonen ikke være med på. Det er reist megen kritikk mot bygningsarbeiderne i Oslo. Jeg vil nevne at Sten-, Jord- og Cementarbeidernes Forening fra konflikten i 1931 inntok 2000 medlemmer. De har nu halvparten av sine medlemmer arbeidsledige. Man kan ikke fortenke denne forening i at de vil søke å hjelpe sine arbeidsledige kamerater. De kan ikke tillate alle å komme inn der. Da vil bare arbeidsgiverne ha fortjenesten derav. Jeg vil anbefale innstillingen. Den er utarbeidet av en komité, hvis navn de finner på side 65. Komitéens innstilling er tiltrådt av sekretariatet og her har det vært samarbeidet mellom partiet, samorganisasjonen og Ungdomsfylkingen.

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet tirsdag 4 desember.

Ordstyrer: *Nils Hansen.*

Protokollen fra gårsdagens eftermiddagsmøte referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Fortsatt behandling av monopoliseringstendensene.

Man fortsatte så behandlingen av dagsordenens punkt 3 g: *Monopoliseringstendensene.*

Omar Gjesteby: Det spørsmål som nu foreligger til behandling er et av de viktigste. De tendenser som på dette område har gjort sig gjeldende nødvendiggjør at vi er opmerksom herpå. Når man ser at arbeidere blir holdt borte fra arbeidsplassen som ovenikjøpet har vært organisert i flere år, så er det noget galt. Jeg vil nevne et par eksempler. En mann som har sin arbeidsplass innendørs blir pålagt av lægen å få utendørs arbeide. Firmaet ordner det, og det skjer uten fortrengsel for andre. Men da kommer de andre arbeidere og sier, nei, det må ikke skje. Dette har hendt under kongressen. Slikt setter ondt

blod. Vil man lage fascistiske tendenser, så kan man jo bare fortsette slik. Man må sørge for en annen ånd på arbeidsplassen herefter. Jeg vil videre sette fingeren på organisasjonsutvalgets innstilling, hvor de kommer inn på ansienniteten. Det at man sørger for å sikre dem som er på arbeidsplassen fra å bli fortrent, er ikke galt. Det forbund jeg representerer har vel på dette område gått lengst. For oss er det bydende nødvendig å ha sikringsbestemmelser. Hvis vi ikke har det, så vil vi ikke klare å organisere vår branche. Det er jo også naturlig at de eldre funksjonærer spør hvilke fordeler kan organisasjonen by mig. De spør om de kan få beskyttelse for sin lønn og sin arbeidsplass. Kan vi ikke således beskytte dem fra å bli fortrent ut av billigere arbeidskraft, så vil de bli stående utenfor organisasjonen og søke å stå på en god fot med cheffene. Jeg vil nevne disse spesielle forhold for vårt forbund. Det er også ofte en betingelse for oss å få de høist gasjerte med.

Elias Volan: Det forslag som foreligger tar sikte på nettopp det Gjestebý var inne på. Men det man må sikre sig er at sekretariatet til enhver tid har oversikt, så ikke et enkelt forbund kan få inn bestemmelser ut fra et snevert faglig synspunkt. Dette er drøftet så meget i alle organisasjonsinstanser, og man har søkt å utforme bestemmelsene slik at man har søkt å få arbeiderklassens klassemessige syn frem.

Harald Olsen: I vår industri har vi fått en bestemmelse som sikrer våre medlemmer. Før 1931 hadde vi ingen ansiennitetsbestemmelse. Tidligere tok arbeidsgiveren inn unge og billigere arbeidskraft, og når de kom op slik at de skulde ha en høyere lønn så blev de opsagt. Vi har imidlertid ikke bare ansiennitet ved opsigelser, men også ved gjeninntagelser. Allikevel spekulerer arbeidsgiverne i disse ting. Jeg vil anbefale at man vedtar mitt forslag for dem som har skalalønn, nemlig følgende: «Kongressen beslutter: Det må ikke være forbud mot oprettelse av ansiennitet i tariffen for industrier som beskjeftiger arbeidere på skalalønn.»

Kristoffer Jakopsen: Den ansiennitetsbestemmelse man tidligere har hatt og som man har fått inn i tariffene, har man fått inn for å sikre de aktive organisasjonsfolk fra å bli satt utenfor. Det har vært en fordel for oss. I punkt 6 vil jeg høre hvad organisasjonsutvalget mener med det. Det må vel gjelde forbund som ikke har slike bestemmelser. Eller skal det forståes slik at dette skal komme i strid med dem som har fått innført generelle bestemmelser herfor. Vi har det, og hos oss har det virket bra.

Elias Volan: Det skal naturligvis ikke forståes anderledes enn det som skrevet står, og det kan ikke misforståes. Det gjelder de tariffmessige bestemmelser. Det arbeiderne gjør på arbeidsplassen for å sikre sig mot trakassier gjelder ikke dette. Les teksten! Det skal ikke forståes anderledes enn det står.

Ordstyteren foreslo Harald Olsens forslag oversendt sekretariatet. — Det blev vedtatt.

Votering: Organisasjonsutvalgets innstilling i saken om monopoli-seringstendensene blev vedtatt mot 4 stemmer.

De organisasjonsmessige oppgaver blandt arbeiderungdommen.

Med hensyn til den henvendelse som Ungdomsfylkingen har rettet til sekretariatet vil komitéen (se nedenfor) anføre:

De krav som er reist om tariffmessig beskyttelse av læregutter og unge arbeidere er i hovedsaken optatt av Landsorganisasjonen ved de forhandlinger som finner sted under Riksmeglingsmannens ledelse. Etter den oversikt som hittil foreligger er det vel imidlertid liten sannsynlighet for at det opnåes enighet om nye tariffbestemmelser på dette område før de nugjeldende tariffen er løpet ut.

Komitéeen vil derfor foreslå for kongressen å beslutte kravene oversendt til forbundene med anmodning om ved alle tariffbevegelser å gjøre alt hvad de kan for å sikre og trygge arbeiderungdommens forhold på arbeidsplassen.

Landsorganisasjonen må dessuten i samarbeide med Det norske Arbeiderparti søke gjennomført lovbestemmelser som effektivt beskytter læregutter og unge arbeidere mot en hensynsløs utnyttelse av deres arbeidskraft. Fagforeningene og forbundene må påse at unge arbeidere ikke blir anvendt til overtidsarbeide i strid med gjeldende lovbestemmelser. Det må være en særlig plikt for håndverksfagene å øve effektiv kontroll med at læregutter gis en betryggende fagmessig utdannelse og at de ikke anvendes til arbeide som ligger utenfor faget.

Med hensyn til Ungdomsfylkingens forslag om organisering av arbeiderungdommen, mener komitéen at dette spørsmål må behandles av organisasjonsutvalget, som har fått i oppdrag å utarbeide regler for organiseringen av de arbeidsløse.

Det krav som er reist fra Ungdomsfylkingen om at Landsorganisasjonen skal ansette egen ungdomssekretær kan ha meget for sig. Komitéen er imidlertid av den opfatning at man her bør forsøke å finne frem til en enklere og billigere form for Landsorganisasjonens støtte til et spesielt faglig arbeide blandt arbeiderungdommen.

Man vil derfor foreslå at der nedsettes en felleskomité med 2 representanter fra sekretariatet, 2 representanter fra partiet og 2 representanter fra Arbeidernes Ungdomsfylking med det oppdrag å forberede de spørsmål som skal reises både med hensyn til tariffmessig og lov-messig beskyttelse av de unge arbeidere. Landsorganisasjonen bør også yde et årlig tilskudd til Ungdomsfylkingen som støtte til Fylkingens faglige arbeide.

Under henvisning til foranstående vil komitéen foreslå at kongressen fatter følgende beslutninger:

1. Der nedsettes en felleskomité med 2 representanter fra sekretariatet, 2 fra Det norske Arbeiderparti og 2 fra Ungdomsfylkingen med det oppdrag å forberede for hovedorganisasjonene tariffspørsmål og lovbestemmelser med sikte på effektiv beskyttelse av læregutter og unge arbeidere. Komitéen må dessuten behandle alle spørsmål som vedrører arbeiderungdommens forhold til fagorganisasjonen.
2. Arbeidernes Ungdomsfylking ydes et årlig tilskudd på kr. 5000.00 til det faglige arbeide blandt arbeiderungdommen.

Kongressen henstiller til forbundene å yde et rimelig bidrag til Ungdomsfylkingens faglige opgaver.

3. De tariffkrav som Arbeidernes Ungdomsfylking har tilstillet sekretariatet, oversendes forbundene.

Forbundene anmodes om ved alle tariffbevegelser å gjøre alt hvad de kan for å sikre og trygge arbeiderungdommens forhold på arbeidsplassen.

4. Landsorganisasjonen må i samarbeide med Det norske Arbeiderparti søke gjennomført lovbestemmelser med effektiv beskyttelse av læregutter og unge arbeidere.

Sekretariatet tiltrådte komitéens innstilling.

Johs. Ringen foreslo ad punkt 2: «Kr. 5000.00 i innstillingen endres til kr. 10 000.00.»

Elias Volan: Ved første øiekast kan det se ut til bare å være en dissens om hvorvidt det skal være 5000 eller 10 000 kroner. Men det er også en realitet i organisasjonsutvalgets innstilling i motsetning til Ringens forslag. I punkt 2 heter det: «Arbeidernes Ungdomsfylking ydes et årlig tilskudd på 5000 kroner til det faglige arbeide blandt arbeiderungdommen. Kongressen henstiller til forbundene å yde et rimelig bidrag til Ungdomsfylkingens faglige opgaver.» Vi har ment at det skal fastslåes at det skal ydes Ungdomsfylkingen bidrag og videre at man henstiller til de forbund som har spesiell interesse herav også å yde bidrag. Vi må imidlertid være klar over de beslutninger kongressen står i ferd med å vedta. Organiseringen av de arbeidsløse vil koste mellom 30—50 000 kroner. Og vi står foran andre nye store opgaver som vil koste penger. Jeg vil anbefale innstillingen.

Omar Gjestebys: Jeg tror det er riktig at Landsorganisasjonen yder Ungdomsfylkingen støtte her. Ungdomsfylkingen stiller det ufravikelige krav at dens medlemmer er fagorganisert. Idag er 60 pct. av Ungdomsfylkingens medlemmer arbeidsledig. Jeg er uenig i at de skal gå med bønneskrifter til forbundene. Det må bli hovedorganisasjonen som må gi det hele og fulle bidrag. Jeg vil anbefale Ringens forslag og at vi tar vekk henstillingen til forbundene.

Halvar Sørums: Hvis dette ungdomsarbeide skal gi gode resultater så må man mønstre de ungdomsorganer som arbeider med dette. Jeg vil foreslå at det i punkt 1 etter 2. linje tilføies: — og 2 representanter for Norges kommunistiske Ungdomsforbund.

Leif Berg: Jeg vil støtte Ringens og Gjestebys forslag. Ungdomsfylkingen er den 1. klasse i arbeiderbevegelsen og uten å ha gått gjennom den kommer man ikke op i de andre klasser.

Votering: Organisasjonsutvalgets innstilling — punkt 1 — blev vedtatt mot nogen få stemmer som blev avgitt for Sørums forslag.

Det votertes så om hvorvidt der skulde ydes bidrag til Ungdomsfylkingen. — Det blev vedtatt mot et par stemmer.

Så votertes der over hvorvidt der skulde ydes 5 000 eller 10 000 kroner som årlig bidrag. Med 161 stemmer blev det besluttet å bevilge 10 000 kroner. 151 representanter stemte for 5 000 kroner. — Endelig blev så organisasjonsutvalgets innstilling punkt 3 og 4 enstemmig vedtatt.

Punkt 3 h: Samarbeidet mellom forbundene ved opprettelse av tariffavtaler.

Derefter gikk man så over til dagsordenens punkt 3 h: *Samarbeidet mellom forbundene ved opprettelse av tariffavtaler.*

Fra organisasjonsutvalget forelå:

Fra forbund og fagforeninger er det klaget over at enkelte organisasjoner har opprettet tariffavtaler ved bedrifter som i større eller mindre grad ligger i grenseområdene for andre forbund, og at disse tariffavtaler til dels har skadet andre forbunds interesser.

Denne sak var også oppe til behandling på kongressen i 1931, hvor følgende beslutning blev vedtatt:

«Nevnden (tvistenevnden) og sekretariatet skal påse at intet enkelt forbund oppretter overenskomst med arbeidsgivere som omfatter arbeidere i grenseområdene og hvor det allerede er opprettet overenskomst for arbeidere innen samme beskjeftigelse, med mindre det annet forbund på forhånd er gjort bekjent hermed.

De interesserte forbund og sekretariatet må være enig i tariffkrav som skal reises. Avtaler må ikke sluttas som kan skade andre organisasjoners lønnsbevegelser.»

Organisasjonsutvalget er opmerksom på at det fremdeles kan forekomme tilfelle hvor klagen er berettiget, men sekretariatet kan ikke gjennomføre kongressens beslutning på dette område, hvis forbundene ikke stiller sig helt lojale. Kongressen må pålegge de forbund som skal opprette tariffavtaler i et område, hvor de forstår at de kan komme i strid med andre forbunds interesser, å sørge for at saken blir forelagt angjeldende forbund og sekretariatet før kravene om tariffavtaler blir reist, slik at sekretariatet kan bli satt i stand til å konferere med det eller de forbund hvis interesser berøres ved inngåelsen av en eventuell tariffavtale. Hvis forbundene undlater å varsle sekretariatet på forhånd, vil fagorganisasjonene være juridisk bundet til de tariffavtaler som inngås.

Organisasjonsutvalget vil under henvisning til foranstående foreslå for kongressen å fatte følgende beslutning:

1. Kongressens beslutning av 1931 om samarbeidet mellom forbundene ved inngåelse av tariffavtaler i grenseområder fastholdes.
2. Forbund som akter å reise krav om tariffavtaler i grenseområder med andre forbund, plikter på forhånd å varsle angjeldende forbund og sekretariatet.

Sekretariatet må påse at forutsetningen for kongressens beslutning i dette spørsmål blir gjennomført.

Sekretariatet tiltrådte organisasjonsutvalgets innstilling.

Elias Volan: Jeg vil gjøre kongressen opmerksom på punkt 2 i innstillingen: «Forbund som akter å reise krav om tariffavtaler i grenseområder med andre forbund, plikter på forhånd å varsle angjeldende forbund og sekretariatet. Sekretariatet må påse at forutsetningen for

kongressens beslutning i dette spørsmål blir gjennomført.» Ved denne bestemmelse har man ment for fremtiden å forhindre tvister mellom forbundene. Forbundene skal vise lojalitet på dette område.

Halfdan Wigaard: Dette spørsmål vil vi jo komme tilbake til når saken vedrørende industriforbundsformen kommer tilbake fra organisasjonsutvalget. Vi må vekk fra det at forbund iverksetter konflikter som de andre må hjelpe dem ut av. Vi vil ikke bli stående som legaliserte streikebrytere. Vi har kommet op i situasjoner her, hvis resultater vi kunde vært fri for. Man skal ikke trassere altfor meget på solidariteten.

Øistein Marthinsen: Det viser sig ofte at når de større forbund går til konflikt at de gjennomfører tariffen til lavere lønn enn det som vi har fått. Vi krever at kvinnene når de utfører et bestemt arbeide som ellers utføres av mennene, så skal de ha samme lønn. Men vi ser at i andre forbund gjør de ikke det. Vi vet at papirfabrikkene som produserer papiret, senere også har begynt å bearbeide det. Arbeidsgiverne må ikke da kunne få dette utført til lavere pris. Vi har således flere fabrikker som Rena Kartongfabrikk, hvor de også bearbeider kartongen. Vi har gang på gang forsøkt å få en ordning, slik at dette arbeide ikke blir billigere utført. Det er forkastelig at ikke de store industriarbeiderforbund her følger de tariffen som fagforbundene har opprettet. Man burde hatt straffebestemmelser her. Hvad skal man gjøre for å få de store forbund til å respektere det? Sekretariatet må påse at de høyeste tariffen blir fulgt. Hittil har sekretariatet holdt sig lunken i denne sak. Det har nærmest holdt sig til de store forbund. Jeg vil anbefale innstillingen; men jeg savner en straffebestemmelse.

Valgkomitéen møtes.

Ordstyren: Valgkomitéens medlemmer har møte klokken 10½. Og debatten fortsatte.

Ludvig Sund: Det er gledelig å se at organisasjonsutvalget her vil treffe generelle bestemmelser. Men sekretariatet har hittil vært svak her. Vi må få mer fasthet i dette.

Olaf Hansen: Den beslutning som blev fattet i forbindelse med industriforbundsformen i 1923 har det vært syndet svært mot. Vi måtte da overføre adskillig medlemmer til andre forbund. Det forbund som har syndet værst er vel Jern- og Metallarbeiderforbundet. I anledning de som blev overført i 1924 blev det opsatt en protokoll om at chaufførene og lagerarbeiderne skulde ha den samme lønn som transportarbeiderne hadde. Efter 1926 gled den protokoll ut av hendene på dem og vi så at de mekaniske verksteder begynte å spekulere i billigere hjelp. Det endte med at de eldste transportarbeidere blev opsagt og de inntok chaufførene på timelønn og helst uorganiserte. I 1926 blev det skreket op om at disse transportarbeidere var uorganiserte. Samorganisasjonen ansatte den gang en spesiell agitator. Folkene fremholdt da at de hadde ikke nogen overenskomst. Men de var villige til å organisere sig i tilslutning til vårt forbund. Men vi kunde jo ikke ta disse inn igjen. Stedsstyret i Jern- og Metallarbeiderforbundet her i byen vedtok en

henstilling til sitt hovedstyre om at vi fikk adgang til å organisere dem. Men hovedstyret sa nei. Jeg organiserte allikevel 15 mann ved en bedrift og vi reiste krav om overenskomst for dem. Men da protesterte representanten i sekretariatet fra Jern- og Metallarbeiderforbundet. Men vi fremmet allikevel kravet og bedriften gikk da inn i Arbeidsgiverforeningen også for denne avdeling. Vi fikk arbeidsstans og fikk gjennomført ordnede forhold for disse arbeidere. Jeg tilskrøv så det stedlige styre om de øvrige transportarbeidere ved den mekaniske industri; men da blev det svart at nu var det ny ledelse i forbundet.

5 minutters taletid blev nu fastsatt.

O. Sporvind: Marthinsen konkluderte sitt innlegg med at de større forbund skulde ha straffebestemmelser for sig. Men vi er jo enig med dig! Men det er jo ikke vi som betaler disse piker; men bedriften. Det måtte jo da være straffebestemmelser mot bedriften hvis det skulde hjelpe noget. Det er ofte slik at man på fabrikkene så å si slåss om dette arbeide som var nevnt her — med poser etc. — fordi det er penere arbeide enn det våre folk ellers er vant til å utføre.

Strek blev satt.

Trygve Olsen (Jern- og Metall.): De som tilhører jernindustrien hadde ventet at tillitsmennene i det forbund hadde sagt fra når kritikken er blitt så sterk. Men fordi om vår industri er kommet på et lavmål, så skal man ikke tale hånlig. Jeg vil ha tilføiet at gjennom en årrekke har det vært appellert nettop til jernindustriens solidaritet og vi har måttet betale for det. Men da må vi også ha rett til å fordre at vi i neste omgang blir støttet op av de andre forbund.

Birger Aamodt: Det er ikke nogen mening i å harselere jernindustrien slik som Hansen gjorde. Vi har det ikke slik som i Transportarbeiderforbundet at vi nekter folk å bli medlemmer.

Josef Larsson: Jeg kan nevne eksempler på hvordan jern- og metallarbeiderne har fått løst konflikter for transportarbeiderne. Hansen har ingen grunn til å klandre Jern- og Metallarbeiderforbundet. Vi tok op en oversikt i 1931 over transportarbeidernes forhold innen jernindustrien og det viste at de fleste lå på Transportarbeiderforbundets lønnsforhold. Men vi hadde riktignok en del sjauere som lå lavere. Vi har ofte vært til stede og hjulpet til der hvor andre forbund ikke har rukket frem.

Albert Johannessen: Det er forargelig å få en slik behandling som den Hansen gav. Men det er som han sa at i 1926 led disse transportarbeidere over at de var kommet over i Jern- og Metallarbeiderforbundet. Det må ikke være slik at deres lønn senkes ned på et lavmål. Jeg er enig i at man for fremtiden må sikre disse arbeidere så deres lønn ikke senkes. Det er også den eneste form for å få orden i industriforbundet. Vi har mange tilfelle også idag hvor det ikke lykkes å få transportarbeiderne op til den lønn Transportarbeiderforbundet har fått gjennomført. En annen ting er også det resonnement man ofte hører at de synes ikke andre behøver ha mer enn dem selv.

Olaf Hansen: Jeg rørte ved et sårt punkt og det er innrømmet at jeg hadde rett av den forrige ekspeditør for Jern- og Metallarbeiderfor-

bundets Oslo-avdelinger. I Oslo har Samorganisasjonen utsendt sirkulærer til alle foreninger om å påse at det er organiserte kjørere. Vi nekter ikke kjørere å bli medlemmer; men vi må kreve at de virkelig har transportmidler.

Øistein Marthinsen: Alle har talt om det uheldige i å komme ned på en lavere lønn enn den som ellers betales de forbunds medlemmer som vanligvis har arbeidet. Jeg vil foreslå:

«I hvor industriforbundene ikke får gjennomført de beste lønns- og arbeidsbetingelser i grenseområder slik som det er bestemt i fagtariffene, skal arbeiderne overføres til det fagforbund som byr de beste lønns- og arbeidsbetingelser for utførelsen av et bestemt stykke arbeid.»

Arbeidsgiveren har spekulert i industriforbundsformen. Det er riktig at vi manglet en bestemmelse dengang vi sendte medlemmer over i industriforbundene. Nemlig at de skulle ha den lønn som vedkommende fagforbund hadde. Vi kan ikke la arbeidsgiverne spekulere i dette.

O. Sporpind: Nu vil Marthinsen pille i stykker og ta noen piker fra en fabrikk og flere fra andre. Slik går det dog ikke an organisasjonsmessig å optre.

Votering: Ø. Marthinsens forslag var fremkommet etter at strek var satt og der kunde således ikke votes derover. — Organisasjonsutvalgets innstilling blev enstemmig vedtatt.

Punkt 3 i: Behandling og løsning av tvister mellom organisasjonene.

Man gikk så over til siste punkt i organisasjonsutvalgets innstilling — dagsordenens punkt 3 i: *Behandling og løsning av tvister mellom organisasjonene.*

Organisasjonsutvalget innstillet:

Kongressen av 1931 vedtok følgende beslutning angående behandlingsmåten og avgjørelsen av tvister mellom organisasjonene:

«Efter innstilling av valgkomitéen velger kongressen en *tvistenevnd* på 7 medlemmer med 3 varamenn.

Denne nevnd behandler de tvistesporsmål som melder sig, grensetvister, tvister om overføring av medlemmer eller grupper, tvister om retten til arbeide m. v.

Ved behandling av de enkelte tvister fratrer de medlemmer av nevnden som kan sies å være inhabile, f. eks. ved å være medlemmer av et forbund, hvis saker behandles.

Nevnden innkaller de interesserte parter til forhandling om de reiste spørsmål og innhenter for øvrig alle opplysninger som er nødvendige.

Hvis enighet ikke opnåes ved forhandling, skal nevndens innstilling forelegges sekretariatet, som treffer avgjørelse i saken.

Finner sekretariatet at det ikke vil treffe avgjørelse i en sak, kan sekretariatet for anledningen opnevne en voldgiftsrett på 5 medlemmer, som får sig saken forelagt til avgjørelse.

Kongressen uttaler at sekretariatets eller en voldgiftsretts avgjørelse må lojalt respekteres og befølges av alle tilsluttede organisasjoner.

I tilfelle hvor avgjørelse av sekretariatet eller en voldgiftsrett kan bevirke at spørsmålet om et forbunds utmeldelse av Landsorganisasjonen kan bli reist, skal vedkommende forbund ha adgang til å appellere avgjørelsen til representantskapet.»

I kongressperioden har tvistenevnden og sekretariatet behandlet en rekke saker, og på 3 undtagelser nær har organisasjonene gjennomført de avgjørelser som er truffet. Organisasjonskomiteén mener derfor at det ingen grunn er til å vedta nye eller skjerpede bestemmelser på dette område, men vil innskrenke sig til å foreslå for kongressen å fatte følgende beslutning:

Kongressen fastholder beslutningen av 1931 angående behandlingsmåten av tvister mellom organisasjonene.

Sekretariatet hadde tiltrådt organisasjonsutvalgets uttalelse.

I. B. Aase optok følgende forslag fra Norsk Bygningsarbeiderforbund:

«Den tekniske utvikling og rasjonalisering har medført at der innen de forskjellige industrier anvendes nye metoder og materiell som erstatter det tidligere anvendte. Dette har ført til at der på arbeidsplassene oppstår strid om hvem som har retten til utførelse av de forskjellige arbeider som kommer inn under de nye oppfinnelser m. v. Det forekommer også at en industris arbeidere rykker inn på en annen industris område, hvorved det oppstår brytninger arbeiderne imellem.

Det er også forekommet at arbeidsgiverne overfører arbeide fra den industri den hører inn under, til den annen, for på den måte å skaffe sig billigere arbeidskraft.

Dette må der skje en endring i. Vi vil i den anledning foreslå at kongressen vedtar følgende.

«Den nuværende tvistenevnd opheves. Ved eventuelle tvister oppnevner de interesserte forbund som tvisten omfatter, hver 2 representanter som igjen velger en opmann. Hvis enighet ikke opnåes om opmann, blir denne å velge av sekretariatet.

Valg finner sted for hver enkelt forekommende sak.

Den kjennelse de opnevnte tvistenevnder avsier, er bindende for begge parter.»

Elias Volan: Jeg har efter at organisasjonsutvalget var fremkommet med sin innstilling og efter å ha sett forslaget fra Bygningsarbeiderforbundet kommet til det resultat at den idé som ligger til grunn for Bygningsarbeiderforbundets forslag er riktig. Jeg tror det vil være heldig for forbundene å finne frem til en annen løsning av tvistene; men jeg tror at det må få en noget annen form enn slik som det foreligger i Bygningsarbeiderforbundets forslag. Jeg vil foreslå:

«Tvister som opstår mellem organisasjonene om overføring av medlemmer eller grupper, grensetvister, tvister om retten til arbeide m. v. skal søkes løst ved direkte forhandlinger mellem vedkommende organisasjoner, om nødvendig med bistand av Landsorganisasjonen.

Opnåes ikke enighet avgjøres saken med bindende virkning ved voldgift.

Voldgiftsretten skal bestå av 5 medlemmer, herav velges to fra hver organisasjon, hvem tvisten angår. De fire valgte representanter velger i fellesskap rettens formann.

Opnåes ikke enighet, opnevnes formannen av sekretariatet.

Formannen må ikke være fast knyttet til fagforeningers, samorganisasjoners eller forbunds virksomhet.»

Forutsetningen må naturligvis være at man skal ha en organisasjonsmann, men han må ikke være avhengig av et enkelt forbund. Han må intet risikere selv om han blir dødsfiende med alle forbund. Det kunde naturligvis være spørsmål om å innrette sig også slik at sekretariatet opnevnte de 3 og de interesserte forbund hver 1, slik at de 3 blev avgjørende.

I. B. Aase: Når vi fant å måtte fremsette dette er det på grunn av den behandling vi er blitt til del. Vi mener det ikke kan lykkes de som ikke er fagfolk å løse disse saker. Jeg vil imidlertid trekke vårt forslag tilbake. Men jeg kan ikke være enig i Volans siste uttalelse.

Representantene for Skog og Landarbeiderforbundet konfererer.

Ordstyreren: Representanter fra Skog- og Landarbeiderforbundet har møte kl. 14.

Og debatten gikk videre.

Gunnar Sethil: Der foreligger en innstilling fra organisasjonsutvalget, og den er så vidt jeg forstår enstemmig. På forrige kongress stilte jeg forslag på vegne av kommunearbeiderne for det som siden har vært grunnlaget for disse sakers behandling. Jeg har vært medlem av tvistenevnden og forsåvidt kan jeg være enig i også å slakte den sak. Men skal man opheve nevnden så skal man ikke sette noget i stedet. Jeg vil imidlertid anbefale innstillingen.

O. L. Strøm: Tvister har vi alltid hatt på disse områder og tvister vil vi fremdeles få. Og en avgjørelse av disse må vi få. Det vil være uheldig å slippe dette fritt. Da vil sekretariatet og representantskapet komme op i det. Nu har sekretariatet hatt en tvistenevnd til dette, og meningen med den var at man derved skulde få et prejudikat. Efter hvert som tvistenevnden får arbeidet, vil deres arbeide bli lettere og det vil gå bedre. Tvistenevnden arbeider allerede nu på sikrere grunn. Men da skal man gå vekk fra det. Nu skal man ha en voldgiftsrett, og den blir inappellabel. Jeg forstår ikke at Volan kan gå til et helt nytt forslag. Jeg kan ikke gå vekk fra innstillingen. En tvistenevnd kan ikke tilfredsstillte begge parter, men det kan heller ikke en voldgiftsrett.

Omar Gjesteby foreslo: «Optar sekretariatets innstilling. Subsidiært foreslås at Volans forslag forandres således at de interesserte

forbund velger 1 representant hver og sekretariatet velger 3 representanter.»

Omar Gjesteby: Det forundret også mig at Volan så lett hoppet fra sin innstilling. Han er jo foruten formann i organisasjonsutvalget også formann i tvistenevnden. Jeg synes ikke det er riktig å få en mann som alene skal ha ansvaret. Jeg mener man bør oprettholde den nuværende tvistenevnd. Etter Aases forslag vil vi risikere å få en lang rekke avgjørelser og det blir ikke da plan i arbeidet slik som vi nu kan ha det med tvistenevnden. Det er det innbyrdes forhold i Byggningsarbeiderforbundet som det må bringes klarhet i. Der bør forbundet selv opnevne en tvistenevnd for sitt vedkommende. Men her gjelder det tvister forbundene mellom.

Hans Fladeby: Det som vel kan sies om tvistenevnden er at det ikke er de stedskjente folk i den. Og derved har man fått horrible avgjørelser. Men det at man får med 2 mann fra det forbund det gjelder er bra. Jeg vil anbefale Volans forslag.

Alfred Madsen: Jeg vet at Volan som formann i tvistenevnden har levert et utmerket arbeide. 50 saker er behandlet i perioden og bare 3 er ikke blitt respektert, og de har vært innbragt for representantskapet. Jeg synes ikke det er grunn til å gå fra den ordning man nu har. Etter beslutning fra kongressen så har man også anledning til voldgift. Jeg tror det er betryggende at man har en slik nevnd; den har vært nyttig. Jeg vil anbefale innstillingen.

Elias Volan: Det er en misforståelse når man sier at man bare har hatt tvistenevnd siden forrige kongress. Vi hadde før det et organisasjonsutvalg. Vi har hatt denne institusjon i 11 år, og jeg har sittet der som medlem i 11 år. Og det er nettop ut av den erfaring jeg har høstet at jeg har stillet mitt forslag. Jeg vet hvordan det er i sekretariatet når tvistenevnden har tatt sin avgjørelse. En gang må kongressen sørge for å skape orden i disse saker. Det skal ikke være ut av hensynet til antipati eller sympati med vedkommende forbund. Det skal være ut fra de klassemessige hensyn. Vi har sett forbund her som trakk sine saker tilbake, fordi de var redd for kongressens avgjørelse. Jeg mener at kongressen skal sikre sig en avgjørende myndighet. Hvordan har det vært? Jo man har kommet til tvistenevnden uten å ha forhandlet på forhånd. Jeg tror den ordning jeg foreslår vil gagne den hele organisasjon.

Votering: Ved alternativ votering mellom organisasjonsutvalgets innstilling og Volans forslag blev organisasjonsutvalgets innstilling vedtatt.

Punkt 9: Krisespørsmål.

a) Nødsarbeidet og ungdomsarbeidet.

Næste sak som blev tatt op til behandling var dagsordenens punkt 9: *Krisespørsmål — a) nødsarbeidet og ungdomsarbeidet.*

Fra *Norsk Arbeidsmannsforbund* var der kommet følgende skrivelse datert 16 august 1934: «Ad Landsorganisasjonens kongress 1934.

Vårt forbunds representantskap avholdt møte i dagene 26 til 30 juni d. å. Representantskapet behandlet bl. a. stillingen til nødsarbeidet og de unge arbeidere. Siden man fikk nedgangstider og dermed arbeidsløshet, har man også fått nødsarbeide og de vanskeligheter så vel for de arbeidere som er blitt satt til dette arbeide som for organisasjonen som dette har ført med sig.

Det er vel ikke noget forbund som på en så direkte måte er kommet i berøring med nødsarbeide som vårt forbund. Forbundet har funnet å måtte godkjenne organiseringen av disse arbeidere, og man har også til enhver tid efter beste evne forsøkt å ivareta disse arbeideres interesser og bedre deres kår, men når vi vet på hvilken måte dette arbeide er kommet i stand, er organisasjonens innflytelse når det gjelder forbedring av vilkårene så små at man faktisk kan si at man står hjelpeløse i dette forhold. De arbeidsløse krever arbeide av sine respektive kommuner, og i de fleste tilfelle resulterer dette i at vedkommende kommune søker Staten om bidrag til igangsettelse av arbeide, og forsåvidt kommunen får dette arbeide, så er vilkårene allerede på forhånd fastsatt av Stortinget, og kommunen har som følge herav, selv om det er vilje til stede for å bedre vilkårene, ingen innflytelse på dette, idet de må for å få bidrag rette sig efter de forutsetninger som er gitt av Stortinget for ydelse av nødsmidler. Det er således helt klart at man ikke kan se bort fra disse faktiske ting når det gjelder organiseringen av nødsarbeiderne, og vårt forbund er gjennom denne erfaring klar over at man kan ikke fortsette den linje som man hittil har ført, nemlig uten videre å opta nødsarbeidere i organisasjonen. Man må da også ha mulighet for å bedre disse arbeideres lønns- og arbeidsvilkår. Dette av hensyn til arbeiderne, men også av hensyn til organisasjonen er dette absolutt nødvendig, som utviklingen nu går. I henhold til Stortingets beslutning om bevilgning av penger til krisen, må man gå ut fra at det er de bevilgende myndigheters forutsetning at alle disse midler skal anvendes til nødsarbeide og på betingelser som fastsatt av Stortinget.

Ut fra dette synspunkt var vårt representantskap av den opfatning at Arbeidsmannsforbundet eller noget annet forbund alene ikke lenger makter eller kan ta ansvaret for dette forhold lenger. Vi mener at saken er av en så stor vidtrekkende betydning for hele den samlede organisasjon, at det nu må bli en sak som en må ta sig av og finne utveier slik at man kan komme inn på linjer og former for ikke bare å bekjempe nødsarbeide, men også å avskaffe det.

I forbindelse med behandlingen av saken og den beslutning som representantskapet fattet, forelegges spørsmålet kongressen. Vi tillater oss i den anledning å vedlegge representantskapets beslutning så vel når det gjelder stillingen til nødsarbeide som til de unge arbeidere.

Man finner ikke på det nuværende tidspunkt å ville gi et konkret forslag til kongressen, men tillater oss foreløbig å foreslå følgende:

I henhold til ovenstående og de av vårt representantskap fattede beslutninger, finner vi ikke å ville forelegge kongressen noget konkret forslag dels av den grunn at saken i sig selv er av så vidtrekkende be-

tydning så vel faglig som politisk, og dernæst at vi mener at det må bli den samlede organisasjons sak å ordne disse spørsmål.

Vi tillater oss derfor å foreslå at kongressen, så snart den trer sammen, velger en komité med oppdrag å utarbeide retningslinjer for organisasjonens fremtidige arbeide med ovenomhandlede spørsmål.

Finner sekretariatet at det er av betydning på forhånd å nedsette en komité som ovenfor nevnt, har vi intet å bemerke dertil.»

Det forslag som Norsk Arbeidsmannsforbunds representantskap vedtok er sålydende:

«Representantskapet er av den opfatning at man ikke kan nekte arbeiderne ved nødsarbeide optagelse i forbundet, dog må disse arbeidere ved optagelsen gjøres bekjent med de vanskeligheter som er forbundet med å opnå forbedringer i de fastsatte lønns- og arbeidsvilkår, da disse til enhver tid fastsettes av stats- og kommunale myndigheter, og som følge herav er organisasjonens innflytelse på lønns- og arbeidsvilkårene i uvesentlig grad til stede. Representantskapet er opmerksom på at det kan være tilfelle at en arbeidsnedleggelse kan godkjennes. For øvrig vil man bekjempe nødsarbeide for ettertiden som hittil.

Man er videre av den opfatning at Norsk Arbeidsmannsforbund alene ikke kan make å avskaffe nødsarbeidet. Det må bli en sak som den samlede organisasjon må løse. Forbundsstyret pålegges å fremme denne sak for kommende kongress slik at denne kan trekke op linjene for stillingen til nødsarbeide.»

Forslaget blev enstemmig vedtatt.

Videre blev følgende forslag vedtatt:

«Representantskapet finner ikke å kunne avslå andragendet fra unge arbeidere i Aker om å bli optatt som medlemmer av forbundet, da de er beskjeftiget innen forbundets virkeområde. Dog må disse arbeidere som er beskjeftiget med det såkalte ungdomsarbeide og som søker optagelse i forbundet, gjøres opmerksom på at man savner muligheter for å føre lønnskamper for å fremme de unge arbeideres økonomiske interesser, og at de må tilslutte sig en allerede bestående forening. Hvis de unge arbeidere tross dette ønsker å bli optatt som medlemmer, hilser man dette med glede, idet man går ut fra at forbundsstyret foranlediger spørsmålet om de unge arbeideres organisering behandlet på kommende kongress i hele sin bredde.»

I anledning de spørsmål som er reist i Arbeidsmannsforbundets skrivelse, vil sekretariatet uttale:

De nugjeldende bestemmelser med hensyn til lønnen i nødsarbeide finnes i Stortingets beslutning av 23 mai 1928, som lyder slik:

«Lønnen for nødsarbeide må i hvert tilfelle fastsettes således at den ligger under hvad der i vedkommende kommune betales for ordinært arbeide. Lønnen graderes så vidt mulig efter vedkommende arbeideres forsørgelsesbyrde. For arbeide som betales pr. time eller pr. dag må lønnen inntil videre ikke overstige kr. 6.00 pr. dagsverk — 8 timers dag. For arbeidere med stor forsørgelsesbyrde i kommuner med særlig dyre levevilkår, og for arbeidere som er sysselsatt i nødsarbeide så langt fra sitt hjem at de må bo borte, kan lønnen med ved-

kommende departements samtykke forhøies til kr. 7.00 pr. dagsverk — 8 timers dag.

For akkordarbeide gjelder at akkorden beregnes og utsettes efter en daglønn ikke over kr. 6.00, eventuelt kr. 7.00.»

I disse vilkår er der 3 hovedpunkter. For det første at lønnen (fortjenesten) må ligge under hvad der i vedkommende kommune betales for ordinært arbeide. Videre at lønnen forutsettes så vidt mulig gradert efter forsørgelsesplikten, og at akkordarbeide forutsettes anvendt i den utstrekning dette er mulig.

Forskuddslønnen i nødsarbeide er nu meget lav og dreier sig i almindelighet mellem 30 til 40 øre pr. time (kr. 2.40 à kr. 3.20 pr. 8 timers dag). Hertil kommer et mindre familietillegg (fra 24 til 160 øre pr. dag efter familiens størrelse).

Nødsarbeidslønn brukes i alt Statens nødsarbeide, og er et vilkår for støtte fra Statens side til kommunale tiltak mot arbeidsløsheten, hvad enten denne støtte gis i form av dagsverksbidrag, lån eller på annen måte.

Sekretariatet er av den opfatning at de bestemmelser og forutsetninger som hittil har vært gjeldende med hensyn til forskuddsbetaling og maksimumsfortjeneste ved nødsarbeide snarest må opheves. For å løse dette spørsmål må fagorganisasjonen nøie samarbeide med Det norske Arbeiderparti.

Så strenge som departementets direktiver nu er både når det gjelder dagsverksbidrag og annen støtte til kommunene, så virker nødsarbeidsbestemmelsene meget urettferdige og skadelige utover i distriktene. På mange steder opstår konflikter mellom de arbeidsløse som anvises nødsarbeide og kommunene som igangsetter arbeidet.

Det er også så, at de borgerlige regjeringer går langt lavere med satsene og fortjenesten i nødsarbeidet, enn det som forutsettes i Stortingets beslutning. Der er av departementet utferdiget forskjellige sirkulærer og direktiver overfor kommunene, som reduserer nødsarbeidslønnen ned til sultegrensen. Nevnes kan det såkalte «underholdsarbeide», hvor fortjenesten er redusert til kr. 1.50 pr. dag. Og enkelte borgerlig styrte kommuner har gått enda lenger ned — til kr. 1.00, ja like ned til 50 øre pr. dag i fortjeneste. Det er f. eks. tilfelle i Fræna kommune.

Videre kan nevnes det såkalte «ungdomsarbeide», som igangsettes i enkelte kommuner og med en ytterst lav fortjeneste.

Hele dette system med underbetalt nødsarbeide gjennomføres av de borgerlige regjeringer i strid med den opfatning, som gjentatte ganger er hevdet av den samlede faglige og politiske arbeiderbevegelse. Det underbetalte nødsarbeide er en trusel og en fare for arbeiderklassens lønns- og levestand, og har en tendens i retning av et planmessig lønnspress like overfor de ellers gjeldende, tariff-festede lønns- og arbeidsvilkår. Mange steder på landsbygden kommer dette særlig sterkt frem.

Under henvisning til foranstående innstillet *sekretariatet* for kongressen å vedta følgende beslutning:

I.

1. Arbeidernes faglige Landsorganisasjon samarbeider med Det norske Arbeiderparti for snarest å få ophevet de bestemmelser som er gjeldende angående forskuddsbetaling og maksimumsførtjeneste for ekstraordinært arbeide.
2. Før ekstraordinært arbeide igangsettes skal der søkes optatt forhandlinger mellom angjeldende myndigheter og den organisasjon hvorunder arbeidet organisasjonsmessig henhører, om oprettelse av lønnsavtale.
3. Lønns- og arbeidsvilkårene fastsettes ved avtale under hensynta- gen til hvad der i almindelighet betales for motsvarende ordinært arbeide.
4. Arbeiderfraksjoner i by- og herredsstyret må effektivt understøtte fagorganisasjonens bestrebelse for å få opprettet organisasjonsmessige forhold, og for å komme bort fra at arbeidsløsheten utnyttes til å senke arbeiderklassens lønns- og levestandard ved underbetalt nødsarbeide. Arbeiderrepresentantene i kommunestyrene må derfor arbeide for at der optas forhandlinger om avtaler angående lønns- og arbeidsvilkårene for det ekstraordinære arbeide.
5. Ekstraordinært arbeide må ikke utnyttes til å erstatte eller overflødiggjøre det ordinære kommunale arbeide. Regulært kommunalt arbeide søkes utført hvor dette er gjørlig, av kommunen selv, uten anvendelse av entreprenører. Dette arbeide lønnes efter Kommuneforbundets stedlige tariffer.
6. Der må settes i gang passende arbeide for den arbeidsløse ungdom. Dette arbeide skal omfatte ungdom under 22 år og avlønnes efter satser som fastsettes i forståelse med fagorganisasjonen.
7. Ved igangsettelse av arbeide i kommuner som får statsstøtte, og i private bedrifter som får støtte av stat og kommune, må ungdommen sikres arbeide i forhold til den ledighetsprocent som de representerer.

II.

1. Kongressen gir sin tilslutning til at arbeiderne som er beskjeftiget ved ekstraordinært arbeide, og unge arbeidere som er beskjeftiget med ungdomsarbeide, kan optas som medlemmer av Norsk Arbeidsmannsforbund på det grunnlag og under de forutsetninger som er vedtatt av forbundets representantskap. På landsbygden må der gåes frem i samråd med Skog- og Landarbeiderforbundet. De arbeidere som tidligere er fagorganiserte opprettholder sitt medlemsskap i sine respektive forbund.
2. Kongressen bemyndiger sekretariatet til organisatorisk og økonomisk å understøtte bestrebelsene for å få knyttet de arbeidere som beskjeftiges med ekstraordinært arbeide, så fast som mulig til den samlede fagorganisasjon.

Alfred Madsen: I den konklusjon som sekretariatet her fremlegger går kongressen inn for å få ophevet nødsarbeidet og nødsarbeidets bestemmelser. Nu ligger nødsarbeidet på 30—40 øre timen. Dertil kom-

mer det forsorgsarbeide som er satt i gang til 1.50 pr. dag. Særlig overfor kommunene og spesielt gjennom arbeiderfraksjonene må det kreves at der blir opprettet tariffavtaler. D. N. A. har over halvparten av 200 kommuner og det er de folkerikeste kommuner man har. Her må de inngå med større kraft enn tidligere med krav om å få ordentlige arbeidsavtaler. Man må vekk fra det underbetalte nødsarbeide. I romertall II foreligger det så om organisasjonsforholdet for disse arbeidere ved det ekstraordinære arbeide. Arbeidsmannsforbundet er villig til å organisere disse, og her må man moralsk og økonomisk støtte til. Jeg vil anbefale innstillingen.

Taletiden blev satt til 5 minutter.

Idar A. Kleveland: For Arbeidsmannsforbundets vedkommende har det stor betydning hvad kongressen her beslutter. Det er vel intet forbund som er så belemret med nødsarbeide som oss. Vi har det i alle fylker og med en liten betaling. Det verste ved nødsarbeidet er dagsverksbidragene og veifondet. Man får mindre bevilgninger, og meningen er at kommunen skal gi bidrag også. Men hvad skjer? Jo, kommunene bevilger intet og man får en betaling helt ned til 50 øre som i Møre fylke. Det er klart at det virker lønnstrykkende for det ordinære arbeide. Vi hadde et forhold i vårt fylke hvor det blev betalt med 30 øre timen. Det skulde være forskudd i akkord. Vedkommende arbeidere nedla arbeidet og man gikk til streik. Forbundet godkjente det ikke. Men medlemmene opprettholdt streiken og resultatet blev at beløpet blev forhøiet fra 30 til 50 øre.

Alfred Hjeltestad: Vi tør sikkert kunde si at hele landsbygdens arbeiderbefolkning vil være interessert i fagkongressens beslutninger på dette område. De som lever i verre forhold enn de fleste andre. Vi ligger slik an at man har fra 80 øre til 30 øre, og det skaper strid mellom arbeiderne. På siste årsmøte i Hordaland Arbeiderparti fikk man vedtatt retningslinjer som går ut på det som her foreslås. Det man her må gjøre er å fastsette disse regler mer bestemt.

Waldemar Larsen: Jeg tror ikke jeg gir uttrykk for nogen feil opfatning når jeg sier at sekretariatets innstilling er bygget på en rekke smertefulle tilfelle her i landet. Nu det var til romertall II. Man har besluttet å organisere hvalfangerne og fiskerne, men man synes å ha vært tvilende overfor organiseringen av nødsarbeidet. Man har også vanskelig for å benytte organisasjonsapparatet til å forandre disse arbeideres kår. Men vanskeligheter er det jo ved alle tariffer. En av de vanskeligste ting er hvor disse skal stå. Jeg vil foreslå romertall II skal lyde:

«Kongressen gir sin tilslutning til at arbeidere som er beskjeftiget ved ekstraordinært arbeide, og unge arbeidere som er beskjeftiget med ungdomsarbeide skal optas i organisasjonen.

De arbeidere som tidligere er fagorganiserte opprettholder sitt medlemskap i sine respektive forbund.»

Flood-Engelbretsen: Det er ingen tvil om at hvis det er nogen som ser hen til denne kongress med forventninger så er det nødsarbeiderne. Det er vel ingen som står så vanskelig i det som disse. Der hvor vi har

organisasjon for disse, har vi dessuten bare kunnet fremholde at vi skal øve påtrykk. Innstillingen her er også en ren ønskeliste. Slik som stillingen er ute i distriktene så er det vanskelig å få dette til. Vi vet at der hvor dette arbeide blir igangsatt, blir det tvunget igjennem med den betaling som fastslåes. Jeg har ikke hørt at hverken partiet eller fagorganisasjonen har gjort noget her. Henstillingene til arbeiderfraksjonene er også bare et fromt ønske. Jeg savner en positiv bestemmelse. Man burde her nedsette et centralutvalg av partiet og fagorganisasjonen til å behandle dette.

Eugen Paulsen: Det er gledelig for oss arbeidsløse og særlig for ungdommen at det nu blir grepet inn overfor dette. På Kjeller blev der ifjor igangsatt et ungdomsarbeide til 3 kroner pr. dag. Man skulde dertil få fri reise. Det fikk man i 1 uke; siden måtte man betale den selv. I år blev arbeidet igjen igangsatt. Vi nektet våre folk å ta det arbeide, men det var de redd for. Man går da så langt at man tvangsutskriver til dette arbeide. Og dessverre blev dette gjort av en fagorganisert.

Strek blev satt.

Jul Hansen: Når jeg har hørt en del på den korridorpolitikk som drives her på kongressen og hører hvem som skal bli Landsorganisasjonens nye ledelse, så forstår jeg at det ikke blir nogen forandring i fremtiden. Når vi sammenligner forholdene i de fascistiske land og de nordiske land når det gjelder ungdomsarbeidet, så kan man virkelig spørre: Hvad gjør fagorganisasjonen overfor dette slavearbeide? Intet. Og heller ikke i fremtiden vil noget bli gjort. Jeg tror ikke på at den ledelse som blir valgt her vil gjøre noget mere for dette enn den gamle ledelse. Vi må derfor selv ta dette op. (Taleren vilde fremsette forslag i saken, men da strek var satt kunde det ikke fremmes.)

Chr. Jensen (Danmark): Dette er et spørsmål som gjelder oss alle. Hvad gjør vi for å forhindre at vår ungdom går til grunne? Det er ikke et problem for det enkelte land; men for alle. Arbeidsbyråets rapporter viser at det er fra 18—42 procent arbeidsledige i de forskjellige land som er *under 25 år*. Det er således et meget stort problem og det kan være spørsmål om vi ikke i fagorganisasjonen her i Norden skulde samarbeide i denne sak. Jeg har den personlige opfatning at her må vi gjøre noget. Man kan ikke vedblivende se på at ungdommen blir gående. I industrien ser vi at de er med fra 14 til 18 år; men så blir de kastet ut. Da skal de nemlig ha tariffmessig lønn. Til min landsmann Jul Hansen vil jeg ha sagt, at han kan ikke ha fulgt med. Han må vite at vi f. eks. i Danmark har en spesiell lov for hvordan man skal behandle dette problem. Riksdagen fastslo en bevilgning på 3 millioner til ungdomsarbeide. Og det er frivillig om man vil motta dette arbeide. Det er også mange forskjelligeartede arbeider man byr ungdommen. Og foruten arbeide skal de ha undervisning. Det inngår i selve arbeidsdagen. I denne periode skal dessuten kommunen sørge for mat til den arbeidende ungdom. Man kan ikke si at det er tvangsarbeide eller konsentrasjonsleire. Men jeg vil ha slått fast at det er nødvendig å finne hverandre her til *vern om ungdommen*.

3 minutters taletid blev vedtatt.

Harald Johansen: Når det gjelder det ekstraordinære arbeide så har vi i Østfold allerede praktisert disse regler. I punkt 6 heter det her: «Der må settes i gang passende arbeide for den arbeidsløse ungdom. Dette arbeide skal omfatte ungdom under 22 år og avlønnes efter satser som fastsettes i forståelse med fagorganisasjonen.» Det mener vi er en fare for våre tariffer og først og fremst for kommunearbeiderne, men også for andre. Jeg vil anbefale å stemme ned det punkt.

Birger Opsahl: Det kan også bare være spørsmål om treghet her, og da i første rekke fra D. N. A. Vi talte igår om bidragsarbeidet. Hva skjedde da? Hvem ophevet nødsarbeidskonflikten i Odda? Jo, D. N. A. Det var de som ophevet blokaden.

Idar A. Kleveland: I romertall II, punkt 1, står det: «Kongressen gir sin tilslutning til at arbeiderne som er beskjeftiget ved ekstraordinært arbeide, og unge arbeidere som er beskjeftiget med ungdomsarbeide, kan optas som medlemmer av Norsk Arbeidsmannsforbund på det grunnlag og under de forutsetninger som er vedtatt av forbundets representantskap. På landsbygden må der gåes frem i samråd med Skog- og Landarbeiderforbundet. De arbeidere som tidligere er fagorganiserte oprettholder sitt medlemsskap i sine respektive forbund.» Man må være opmerksom på at dette krisearbeide utføres også innen områder som hører andre forbund til. Derfor kan jeg ikke være enig i at de alltid organiseres i tilslutning til Arbeidsmannsforbundet.

Gudmund Pedersen: Nødsarbeidet skaper et veldig arbeide for organisasjonen og setter den i en vanskelig stilling. I Stavanger har vi 5 slags nødsarbeide. Vi hadde arbeider som blev satt til forsorgsbidrag med 15 procent tillegg. De nedla arbeidet og det resulterte i mange trusler mot disse forsorgsarbeidere. Men vi fikk iallfall slutt på det. Og ekstraarbeide skulde betales med ordinær lønn for 4 dagers arbeide. Jeg vil henstille til sekretariatet å få mer ensartet optreden ved dette nødsarbeide.

Alfred Hjellestad: Efter den utredning vår danske gjest gav, så skulde man ikke tro at det var tvangsarbeide. Slik ser det også tilsynelatende ut hos oss. Men vi ser at man fortrinsvis har tatt dem i arbeide som har forsorgsbidrag eller som skylder skatt.

Edvard Olsen: Vi ser at kommunene dekker sig bak Statens «dagverksbidrag» og det er ikke forunderlig at det skaper misnøie. Jeg har som formann i arbeidsledighetskomitéen i min by rikelig anledning til å se at man søker å komme vekk fra ordinær betaling. Jeg vil anbefale sekretariatets forslag selv om det kunde hatt en mere bestemt form.

Oscar Torp: Det er neppe nogen uenighet om å arbeide for å få bestemmelsene om nødsarbeidene vekk. Det er reist kritikk mot Landsorganisasjonen og D. N. A. Det er en *politisk* sak, fordi det er Stortinget som har fastsatt reglene. Innstillingen her går ut på å komme vekk fra de nuværende bestemmelser. Men jeg vil ha sagt at D. N. A. har gått inn for saken. Det er foreslått her at man ikke skulde vedta punkt 6; men det er nettop det viktigste punkt. Vi må imidlertid se sannheten i øinene at også disse arbeideres betaling skal fastsettes efter fagorgani-

sasjonens regler. Waldemar Larsen har fremsatt et forslag til romertall II, første punkt. Men det svekker det standpunkt han selv har og som også jeg har. Innstillingen her har vært behandlet av sekretariatet, samarbeidskomitéen og centralstyret.

Karl Furuskjæg: Det er en ting jeg savner og det er stillingen til det arbeide mange kommuner har igangsatt ved forsorgsvesenet. Det er jo et arbeide for sig. Vi har i lang tid hatt et seddel- og forsorgsarbeide. Dette har vi bekjempet og arbeiderne selv som har vært beskjeftiget med det, har reist uvilje mot dette og de nedla også arbeidet. Fatigstyret måtte også gi efter og avvikle det arbeide.

Henry Hansen: Som representanten fra Fredrikstad gav uttrykk for, så er det nettop her man får stridigheter. Søker en kommune om hjelp av Staten så bør det før nødsarbeidet igangsettes på forhånd være forhandlet. Jeg vilde gjerne at det skulde stått tydelig at de arbeiderstyrte kommuner skal forhandle om nødsarbeidene.

Alfred Madsen: Plikten fremgår jo hvis man leser punkt 2 og 4 i sammenheng. Dette arbeide har jo mange navn. Når det gjelder aksjoner, særlig i borgerlig styrte kommuner, så bør de igangsettes særlig overfor bidrags- og forsorgsarbeide eller det såkalte underholdsarbeide. Samorganisasjonene og organisasjonene utover må ikke være redd for å ta en aksjon. Til slutt en bemerkning til Flood-Engebreitsen som mener at dette er et fromt ønske. Her må man vise at fagorganisasjonen også har noget å si overfor arbeiderpartigruppene i by- og herredsstyre.

Oscar Torp: I de kommuner hvor Arbeiderpartiet har makten, skal slike forhandlinger optas.

Votering: Innstillingens romertall I, punktene 1, 2, 3, 4 og 5 blev enstemmig vedtatt. Punkt 6 blev vedtatt mot et par stemmer; punkt 7 enstemmig. — Romertall II, punkt 1, blev enstemmig vedtatt; punkt 2 mot 1 stemme.

Punkt 9 b: Kriseplanen.

I forbindelse med forangående sak var også D. N. A.s kriseplan opsatt som dagsordenens punkt 9 b.

Sekretariatet innstilte:

«Kongressen gir sin tilslutning til grunnlinjene i den kriseplan og de forslag som er stillet av Det norske Arbeiderparti for å bekjempe krisen og arbeidsløsheten, og mildne dens følger for den nødlidende befolkning i de forskjellige yrker og erhvervsgrener.

En positiv og praktisk arbeiderpolitikk mot krisen er nødvendig i alle land. Ikke bare av hensyn til arbeiderklassen, men også fordi en planmessig og energisk krisepolitikk er nødvendig for å hindre at nødlidende befolkningslag blir et bytte for en frekk, demagogisk, nazistisk agitasjon.

Skal en positiv krisepolitikk kunne føres til beste for de kriserammede befolkningslag, må det skje under ledelse av en arbeiderregjering som støtter sig til den politisk og faglig organiserte arbeiderklasse

og som derfor har den interesse og kan ta det initiativ som skal til for at Statens og de offentlige myndigheters hele kraft kan settes inn i kampen mot krise og nød.

Kongressen retter en inntrengende appell til arbeiderklassen om å understøtte og kjempe frem kravet om en arbeiderregjering på folkestyrets grunn som med all kraft kan gå inn for løsning av tidens brennende økonomiske og sociale problemer.

Derved vil også grunnlaget være lagt til rette for et utvidet solidarisk samarbeide, til beste for det arbeidende folk og til trygding av frihet og folkestyre.»

5 minutters taletid blev fastsatt.

Halvar Sørum: Vi kan forstå at dirigentene har det travelt når det gjelder disse ting. Innstillingen her går ut på at man skal gå inn for D. N. A.s kriseplan. Dermed går man inn på den linje Halvard Olsen fulgte og som kongressen har nedvotert. Man går her inn for å understøtte det kapitalistiske næringsliv. Og vi har sett den subvensjonspolitikk som er ført. Det er ingen politikk for Landsorganisasjonen å gå inn for. Jeg vil foreslå: *Ad: Dagsordenens punkt 9 b.*

Kongressen fordømmer den kapitalistiske «krisepolitikk» som ved lønnsreduksjoner, nedskjæring av den sociale forsorg, margarinavgift, tollskatter og annen varefordyrelse og millionsubvensjoner til de kapitalistiske foretagender søker velte krisens byrder over på arbeiderne og småårsfolket.

Kongressen oppfordrer arbeiderklassen og det arbeidende folk i Norge til å bekjempe disse kapitalistiske «kriseforanstaltninger» og opta kampen for følgende krav:

1. Bedre lønninger og nedsettelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon.
2. Avskaffelse av tollbyrdene og nedsettelse av skatter for arbeidsfolk. Progressiv skatt på store formuer.
3. Strykning av gjelden for småbrukere, arbeidere og fattige fiskere.
4. Arbeiderfraksjoner i by- og herredsstyrene må effektivt understøtte de arbeidsløse og fagorganisasjonen i kampen mot det underbetalte nøds- og bidragsarbeide.

Det er videre sagt av Torp at der hvor kommunistene har hatt makten har de ikke kunnet gjøre mere enn D. N. A. Jo, man har virkelig klart å få forbedringer.

Oskar Amundsen og Alfred Hjellevad foreslo:

Kongressen henstiller til det kommende sekretariat å omarbeide punktet «Fiskeriene» slik at det ligger i flukt med det krisekrav på ca. 15 millioner som fremkom på fiskermøtet i Bergen i november d. å.

Ordstyrelsen foreslo forslaget oversendt sekretariatet. — Det blev vedtatt.

Strek blev satt.

Haakon Berli: Når vi leser innstillingen vil man se at her er likt og ulikt lagt sammen. Punkt 1 skulde ikke bare si at vi er enig i kriseplanen; men vi skulde også virkelig *kreve* noget. Jeg mener at den bør

sendes tilbake til redaksjonskomitéen. De fagorganiserte arbeidere skal ikke gå inn for kravet om en arbeiderpartiregjering med et mindretall i Stortinget. Ligger det det i forslaget her at man allerede nu skal gå inn for regjering, da stemmer jeg imot.

Jul Hansen: Det står her: Skal en positiv krisepolitikk kunne føres til beste for de kriseramte befolkningslag, må det skje under ledelse av en arbeiderregjering o. s. v. Man søker å innbilde arbeiderne her at en arbeiderregjering i et kapitalistisk samfund har makten. Det er bluff. Man peker så ofte på Sverige. Men hvad er forholdet der? Det er rustningsindustrien som er det økonomiske grunnlag der og som arbeiderregjeringen sitter på. Stnder bare børslisterne og oppgjørene for Bofors og andre rustningsbedrifter.

Birger Opsahl: Spørsmålet er om arbeiderne i Norge og andre land har interesse av å befeste det kapitalistiske samfund. Vi skulde tro at også i Norge vilde man se sannheten i øiuen; men de vil ikke. I Bergen har man bevilget adskillige penger til verkstedene for å få arbeide, likeledes til rederne. De penger ser vi ikke mer igjen. Den slags gagner ikke arbeiderklassen. Man tar bare arbeidet fra et sted og legger det over til et annet sted. Det hjelper oss ikke; det svekker oss.

Alfred Madsen: Det som Jul Hansen sa om den militære produksjon har iallfall ikke nogen sammenheng her med kriseplanen. Det kan jo tas op under punkt 14 i dagsordenen. Med hensyn til flytedokken så har så vidt jeg har hørt selv Opsahls partifeller stemt for den i Bergen. Men det er jo heller ikke det som foreligger her. Arbeiderpartiets krisepan har fått tilslutning over det hele land og det er naturlig at også fagorganisasjonen gir den sin tilslutning. Og at man går aktivt inn for den. Det er realiteten. Virkelig å arbeide positivt for å hjelpe de arbeidsløse og de gjeldbetyngede kommuner.

Charly Andersen: Den situasjon Hydro kom op i førte til at Staten bevilget penger og gav lettelser på forskjellig vis. Det gikk Arbeiderpartiet inn for. Det skulde jo komme arbeiderne til gode. Men vi ser at vi ikke får nogen nytte av de bevilgninger. Siden den gang er mange flere sparket på gaten.

Oscar Torp: Det er hovedlinjene i kriseplanen fagkongressen her går inn for. Og det betyr igjen at man politisk og faglig går inn for full kraft å søke å få den gjennomført. Vi har fremlagt et positivt forslag og det er et direkte og åpent angrep på den finanspolitikk som drives. Sørums forslag er det groveste forsøk på demagogi. Å sette op et forslag slik, som man vet ikke rekker frem og som man heller ikke selv har nogen tro på, slike forslag må det settes en stopper for. Kriseprogrammet gikk vi inn for ved stortingsvalget og kommunevalgene. Og folket sa sin mening. Man skal sannelig se og tenke marxistisk. Ingen kan tre i arbeide uten å tjene det kapitalistiske samfund. Arbeiderne krever arbeide idag og imorgen. Det er *det* arbeiderklassen skal løse.

Votering: Ved alternativ votering mellom sekretariatets innstilling og Sørums forslag blev sekretariatets forslag vedtatt mot 18 stemmer som blev avgitt for Sørums forslag.

Eftermiddagsmøtet tirsdag 4. desember.

Ordstyrer: *John Skaarvold*.

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Tillitsmennenes lønninger.

Fra valg- og budgettkomiteén blev nu optatt innstilling til lønninger for tillitsmennene ved Landsorganisasjonens kontor. Innstillingen var mangfoldiggjort og omdelt til representantene.

Komiteén foreslo:

«De nuværende lønninger som er:

Formannen kr. 9 000.00 pr. år.

De øvrige (næstformann, kasserer og sekretær) kr. 8 000.00 pr. år.

Komiteén foreslår at disse lønninger blir *uforandret* i kongressperioden.»

Konrad Nordahl (komiteéns formann): Vi har meget inngående diskutert lønningene og det fremkom forslag om å redusere lønningene med 1 000 kroner og likeledes et forslag om 500 kroners reduksjon. Det argument som var nevnt var at flere av de senere fagforbunds landsmøter hadde nedsatt lønningene for tillitsmennene. På den annen side blev det argumentert med at man i partiet hadde disse lønninger og at det var uriasposter. Videre var nevnt at man neste år stod overfor omfattende tariffbevegelser.

Haakon Berli foreslo prinsipielt kr. 6 000.00 pr. år, subsidiært kr. 7 000.00.

J. Bergan foreslo: Lønnen reduseres med kr. 1 000.00 pr. år. Formannen kr. 8 000.00; de øvrige kr. 7 000.00. Middagspenger til de fastlønnede bortfaller.

Kr. Rothaug foreslo: Formannens lønn settes til kr. 8 000.00 pr. år; næstformann, kasserer og sekretær kr. 7 000.00 pr. år. Pensjonen til Halvard Olsen settes til kr. 3 000.00 pr. år og gjelder kun i kongressperioden

Johan Lundsholt foreslo: Kr. 7 000.00 til formannen og kr. 6 000.00 til næstformann, kasserer og sekretær.

3 minutters taletid blev fastsatt.

Kristian Rothaug: Valg- og budgettkomiteéns forslag til lønninger er for høit. De fleste arbeidere tjener ikke halvparten av det. Vi har dessuten i forbundene nedsatt lønningene. Derfor mener jeg 8 000 kroner for formannen og 7 000 kroner for de øvrige skulde være rimelig. Vi skal også være opmerksom på at medlemmene legger merke til de høie lønninger.

Johan Lundsholt: Når det tales om lønningene må man også være opmerksom på at her står man overfor nyvalg. Det blir således ikke nogen personlig reduksjon. De nye tillitsmenn kan ikke si at kongressen har grepet inn i deres pengepung. Jeg vil anbefale 7 000 og 6 000

kroner. Det er ingen rimelighet i å betale 8 000 kroner til formannen. I de faglige samorganisasjoner lønnes distriktssekretærene med fra ca. 4 000 op til 6 000 kroner.

Thor Hogga: Det er et gledelig tegn at representantene ute fra distriktene nu tar til gjenmæle overfor de høie lønniger. Når man ser at en arbeider ikke tjener op til 2 000 kroner. Det er nødvendig en gang å si fra her og jeg vil anbefale Berlis forslag.

Alfred Andreassen foreslo: De nuværende lønninger for fastlønnede tillitsmenn reduseres forholdsvis. Formannen 10 pct.; de øvrige 5 procent.

Alfred Andreassen foreslo: De nuværende lønninger for fastlønbudgettkomiteén om lønnsreduksjon En lønning med 8 000 og 7 000 kroner skulde vi være tjent med. Det skulde være godt betalt. Denne reduksjon må også gjelde de faste funksjonærer, som ligger op til topplønn.

Bernh. Berentsen: Man må beklage den aggressive ånd som her kommer til syne. Det er den rene arbeidsgiverånd. Man taler om de dårlige lønninger utover landet. Men det er vel ingen som er fornøyd med disse lønninger? I «Arbeiderbladet» og stort sett i arbeiderpressen er lønningene som her foreslått.

Olaf Abrahamsen: Jeg synes det er usmakelig når det drives den agitasjon som siste taler var inne på. Lønningene i Landsorganisasjonen ligger 3—400 pct. over de lønninger arbeiderne makter å tilkjempe sig. Jeg mener at ikke bare tillitsmennes lønninger skal reduseres; men også revisorenes og de øvrige funksjonærers. Jeg vil foreslå:

Lønningene for de fastlønnede revisorer reduseres også med 1 000 kroner.

For de øvrige fastlønnede funksjonærer i Landsorganisasjonen op-tas så snart dertil er anledning forhandling med vedkommende organisa-sjoner om en tilsvarende reduksjon av lønningene.

Henry Hansen foreslo: Sekretariatet skal i fremtiden fremlegge trykt budgетtforslag for kongressen omfattende alle Landsorganisasjo-nens administrasjonsutgifter og bevilgninger samt de ordinære inn-tekter.

Forslaget blev enstemmig oversendt sekretariatet.

Strek settes.

Strek blev satt.

Palmer Pedersen: Jeg mener at 6 000 kroner er godt betalt under de nuværende forhold. Vi må også regne med at de ofte er på reiser.

Kristoffer Jakopsen: Jeg synes det er merkelig at ikke mindretal-lets opfatning er kommet frem i innstillingen tidligere. Kongressen har tidligere redusert diétten og har altså allerede funnet de satser vi har å være for høie. La oss være konsekvente også her.

Erling M. Martinsen: Jeg anbefaler innstillingen. Landsorganisa-sjonens formann bør ha en slik lønn.

Peder Birkeland: Den samlede reduksjon man er inne på her spil-ler liten om ingen rolle for Landsorganisasjonen. Man skal ikke se på

det personlige forbruk her; men være opmerksom på at det er krevende stillinger. Jeg anbefaler innstillingen.

Kristian Hansen: I valg- og budgettkomiteén var vi delt, idet det var 7 som stemte for den innstilling som foreligger og 7 som stemte for reduksjon. Jeg er ikke enig i en procentvis reduksjon for de funksjonærer som kommer på en lavere lønn. Med hensyn til middagspengene så skal vi ikke pirke med det. De beløp som medgår der er så beskjedne at det bør ikke kongressen hefte sig ved.

Harald Olsen anbefalte innstillingen.

Det opstod nu en del debatt om måten å redusere de faste funksjonærers lønninger på.

Kristian Hansen: Jeg mener at det også blir procentvis reduksjon for de revisorassistenter som har 6500 kroner. For de øvrige funksjonærer må det forhandles.

Votering: Valg- og budgettkomiteéns forslag blev forkastet med stort flertall. — Det votertes så over Alfred Andreassens forslag, som blev forkastet. — Bergan og Rothaug's forslag som begge gikk ut på 8000 kroner for formannen og 7000 kroner for de øvrige 3 fastlønnede tillitsmenn blev vedtatt med stort flertall. — Dermed bortfalt Berli og Lundsholts forslag. — Endelig votertes over Olaf Abrahamsens forslag — vedrørende de øvrige fastlønnede — og det blev vedtatt med stort flertall.

Honorar til medlemmer av sekretariatet.

Valg og budgettkomiteen foreslo:

Efter henstilling fra revisjonen foreslår komiteen at medlemmer av sekretariatet bevilges et honorar på kr. 200.00 pr. medlem pr. år, i steden for den nuværende ordning med middagspenger. Varamenn skal ha utbetalt for det antall møter som de deltar i, beregnet på grunnlag av antall avholdte møter i årets løp efter honoraret for de faste medlemmer.

Votering: Innstillingen blev enstemmig vedtatt.

Honorar til revisjonsutvalget.

Valg og budgettkomiteen foreslo:

De nuværende er på kr. 300.00 til hver pr. år. Komiteen foreslår dette uforandret.

Votering: Forslaget blev enstemmig vedtatt.

Pensjon til Halvard Olsen.

Valg og budgettkomiteen foreslo enstemmig at Halvard Olsen bevilges en årlig pensjon på kr. 5000.00.

Tallak Flaten foreslo at saken utstod til punkt 13.

Kristian Rothaug foreslo: Pensjonen til Halvard Olsen settes til kr. 3000.00 pr. år og gjelder bare i kongressperioden.

Konrad Nordahl: Det er jo 3 tillitsmenn som nu ntgår av ledelsen, men vi mente at Halvard Olsen stod i en særstilling. Han er syk og billighetshensyn tilsier at man bevilger ham pensjon.

John Lundsholt: Vi har tillitsmenn rundt om i forbundene som er gått av med pensjon, men det står ikke i forhold til det man her foreslår. Bjerkmann i Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund som hadde 20—30 års arbeide i organisasjonens tjeneste fikk 2700 kroner. Hvilken særstilling er Halvard Olsen kommet i siden han skal ha 5000 kroner? Jeg vil foreslå 3500 kroner, subsidiært vil jeg stemme for 3000 kroner som Rothaug foreslår.

Strek blev satt.

Ommund Ommundsen: Vil denne forsamling virkelig understreke at Halvard Olsen er ferdig i norsk arbeiderbevegelse? Partiets formann sa at Halvard Olsen hadde handlet ut fra det som han fant var det beste og rette for arbeiderklassen. Jeg skulde ønsket at Halvard Olsen hadde stått her idag og sagt nei takk for den pensjonen. Det må være bruk for Halvard Olsen på annen måte.

Olaf Myrøld foreslo pensjonen satt til 4000 kroner.

Kristian Rothaug: Jeg kan godt forstå valgkomiteens forslag. Det er som et plaster på såret. Men jeg er enig med foregående taler at det må bli bruk for Halvard Olsen i arbeiderbevegelsen. Det var mandig gjort av Halvard Olsen og si fra før mistillitsforslaget. Ære være ham for det. Men vi skal ikke dermed også belønne mandigheten. Man skal kunde leve for 3000 kroner. Man behøver jo heller ikke bo her i byen. Man kan flytte ut på landsbygden hvor det er billigere. (Sterk uro og fyrop i salen.)

Ambrosius Olsen: Halvard Olsen er en utslitt mann og jeg har sagt det tidligere at han er utslitt i organisasjonens arbeide. Jeg vet at valgkomiteen har søkt å skaffe Halvard Olsen et annet arbeide i organisasjonen, men det har ikke vært mulig og vi har da plikt på oss her. I 1931 fikk han en knekk og da skylder vi ham å sørge for at han på ny kan komme til krefter. Vi skal ikke pirke med dette. La oss enstemmig gå med på 5000 kroner.

Peder Birkeland: Det er ikke Halvard Olsen som skylder oss noget, men vi som skylder ham noget. Han har vært det samlende navn i norsk arbeiderbevegelse i de senere år. Jeg vil stemme for innstillingen.

Omar Gjesteby: For 5 dager siden satt Oslo bystyre i denne sal og vedtok nye pensjonsregler. Etter det vilde en mann i Halvard Olsens stilling fått 5000 kroner og vel så det. Vi må ta hensyn her og ikke være mer knipen enn Oslo bystyre.

A. E. Gundersen: De øvrige tillitsmenn må ha krav på opsigelsestid. Halvard Olsen er syk. Etter at han er kommet under behandling og har fått ro vil han igjen bli en nyttig mann for arbeiderklassen.

Martin Tranmal: Jeg frafaller i tilslutning til Ambrosius Olsens uttalelser. Dette er en honnør overfor Halvard Olsen.

Votering: Valg- og budgettkomiteens innstilling — 5000 kroner — blev vedtatt med stort flertall.

Representasjonskonto.

Valg- og budgettkomiteen foreslo ad representasjonskonto (bevertningskonto):

1. Komiteen foreslår at det bevilges et årlig beløp stort kr. 3000.00.
2. I det kongressen forutsetter at representasjonsutgifter i forbindelse med Landsorganisasjonens kongresser, samt skandinaviske eller internasjonale konferanser som Landsorganisasjonen står som innbyder av, ikke kommer inn under denne konto.

Votering: Komiteens innstilling blev enstemmig vedtatt.

Forskjellige bevilgninger.

Nord-Norges Sangerforbund.

Valg- og budgettkomiteen foreslo at søknaden fra Nord-Norges Sangerforbund om bevilgning blev avslått.

Konrad Nordahl: Vi foreslår som man her ser til sangerens hovedorganisasjon og kan ikke gå med på bevilge til lokale organisasjoner og lokale formål. Jeg vil også advare mot å komme med forslag om økede bevilgninger til de formål vi har opsatt.

Ole Hauan: Det forbauser mig at man ikke kunne finne plass for en bevilgning til Nord-Norges Sangerforbund. Vi har sangerforbundets lover, men på grunn av de lange avstander så har vi ikke kunnet gå inn i Norsk Sangerforbund. Jeg vil foreslå at det bevilges 500 kroner.

Votering: Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og Hauans forslag blev komiteens innstilling vedtatt.

Norsk Sangerforbund.

Valg- og budgettkomiteen foreslo at Norsk Sangerforbund blev bevilget 1000 kroner.

Votering: Innstillingen blev vedtatt mot 1 stemme.

Tromsø Jern- og Metallarbeiderforenings feriehjem.

Valg- og budgettkomiteen foreslo at Tromsø Jern- og Metallarbeiderforenings søknad om 1000 kroner til feriehjem blev avslått.

Ditlef Lund: Det feriehjem det her gjelder omfatter alle foreninger i Tromsø, ikke bare Jern- og Metallarbeiderforeningen. Jeg vil foreslå: «Det tilstilles sekretariatet tegninger og beskrivelse av feriehjemmet attestert av Tromsø fylkes faglige Samorganisasjon, hvorefter sekretariatet bemyndiges til å innvilge søknaden helt eller delvis.

Ordstyteren foreslo at forslaget oversendtes sekretariatet, hvis valg- og budgettkomiteens innstilling blev forkastet.

Votering: Valg- og budgettkomiteens forslag blev vedtatt.

Arbeidernes Avholdslandslag.

Valg- og budgettkomiteen foreslo at det blev bevilget 1000 kroner til Arbeidernes Avholdslandslag.

Bernt Myrhol foreslo 1500 kroner.

Waldemar Larsen foreslo 2000 kroner.

Trygve Olsen (Jern- og Met.) og *Erling Kiil* foreslo 1000 kroner pr. år i kongressperioden.

Trygve Olsen (J. og M.): I forbindelse med denne søknad kan man også se på sekretariatets enstemmige innstilling i edruelighetsspørsmålet som kommer senere i dagsordenen og hvor det bl. a. heter: «Fagorganisasjonen tilsier Arbeidernes Avholdslandslag sin støtte i dets virksomhet for å skape en edruelig og frigjort arbeiderklasse som stiller sig som mål å nå frem til en ny og høiere, en socialistisk kultur.» Jeg vil henstille at det blir 1000 kroner pr. år.

Bernt Myrhol: Mitt forslag går ut på 1500 kroner pr. år i kongressperioden.

Fritz Fridholm anbefalte 1000 kroner pr. år.

Martin Tranmæl: Jeg vil be kongressen se hensynsfullt på dette. Dette arbeide er i flukt med hele vår socialistiske kulturbevegelse.

Waldemar Larsen gikk nu over til Trygve Olsen og Kiils forslag.

Votering: Det votertes først over Bernt Myrhol's forslag. Det falt med 140 mot 92 stemmer.

Ordstyreren påtalte at så mange representanter var fraværende eller ikke stemte.

Så votertes det over Fridholms, Olsens og Kiils forslag. — Det blev vedtatt med stort flertall.

Norges Arbeideravholdsforbund av «Verdandi».

Valg- og budgettkomiteen innstilte at søknaden fra Norges Arbeideravholdsforbund av «Verdandi» om bevilgning blev avslått.

Haakon Berli foreslo 1000 kroner.

Votering: Komiteens innstilling blev vedtatt mot et par stemmer som blev avgitt for Berli's forslag.

Framfylkingen.

Valg- og budgettkomiteen foreslo bevilget 1000 kroner til Framfylkingen.

Einar Gerhardsen foreslo: «Sekretariatet får bemyndigelse til å understøtte arbeiderbevegelsens arbeide blandt barna ved å støtte Framfylkingen organisatorisk og økonomisk.»

Fritz Fridholm foreslo 1000 kroner pr. år.

Einar Gerhardsen: Det ligger selvfølgelig det i mitt forslag at 1000 kroner er for lite en gang for alle. Her gjelder det små barn og det er av den største betydning at vi får dette arbeide inn i sikre og gode forhold. Sekretariatet har også deltatt i dette arbeide ved Hindahl og Volan. Man har i disse Framfylkinger skapt et godt grunnlag mot den borgerlige påvirkning. Jeg har konferert både med formannen og sekretæren i valg- og budgettkomiteen og jeg forstod det slik at de var enig i dette forslag og at man da trakk innstillingen tilbake.

Ragna Andersen: Grunnlaget for hele den socialistiske bevegelse må vi se i forbindelse med dette arbeide blandt barn. Ut fra det vil jeg anbefale og stemme for 1000 kroner pr. år.

Leif Berg: Innstillingen vakte misstemning blandt oss som arbeider med ungdoms- og barneoplysningen. Framfylkingen er den eneste bevegelse som arbeider for å skape et socialistisk grunnlag blandt barna. Jeg er ikke så sikker på at jeg vil være med på Gerhardsens forslag. Men jeg vil anbefale 1000 kroner pr. år.

2 minutters taletid blev fastsatt.

Halvor Sørum: I forbindelse med alle disse bevilgninger tror jeg det var nødvendig å få en oversikt over Landsorganisasjonens økonomiske stilling. Vi skal til neste år ha tariffrevisjon og da trenger man penger. Jeg vil anbefale at man stemmer mot alle de senere bevilgninger.

Fritz Fridholm: Jeg kan trekke mitt forslag tilbake til fordel for Gerhardsens hvis det går ut på at sekretariatet minst gir 3000 kroner i perioden.

Ordstyreren: I tilslutning til Gerhardsens forslag vil jeg si at det må bety minst 1000 kroner pr. år i kongressperioden.

Voting: Gerhardsens forslag blev vedtatt mot 29 stemmer.

Arbeidernes Ungdomsfylking.

Valg- og budgettkomiteen foreslo 5000 kroner pr. år i kongressperioden til Ungdomsfylkingens faglige arbeide.

Ordstyreren: Der er det tidligere av kongressen truffet avgjørelse om en bevilgning av 10 000 kroner, så den sak er vi ferdig med.

Spørsmålet om bevilgning til Arbeidernes Idrettsforbund og til et bane- og bakkefond blev utsatt til dagsordenens punkt 10 om arbeideridretten.

Arbeidernes Justisfond.

Valg- og budgettkomiteen foreslo at 2 uker av Landsorganisasjonens ekstrakontingent gikk til inntekt for Arbeidernes Justisfond.

Voting: Innstillingen blev vedtatt mot 3 stemmer.

Arbeidernes Høiskole.

Valg- og budgettkomiteen foreslo:

Forslaget om kr. 10 000.00 til utbygning av Arbeidernes Høiskole på Malmøya innvilges.

Haakon Berli: Ser vi på de mange bevilgninger som nu er gitt her, så må vi iallfall si at denne er blandt de rimelige og påkrevde.

Voting: Innstillingen blev vedtatt mot 12 stemmer.

Komiteene har møter.

Ordstyreren meddelte at valg- og budgettkomiteen hadde møte kl. 17.30 og organisasjonsutvalget klokken 19.

Fortsatt behandling av organisasjonsformene.

Man gikk så atter tilbake til dagsordenens punkt 3 a: *Organisasjonsformene*, hvor organisasjonsutvalget nu hadde ferdig sin nye innstilling, som i mangfoldiggjort stand var omdelt til representantene.

Norges Barber- og Frisørsvenners Forbund.

Organisasjonsutvalget foreslo: «Forbundet kan ikke opprettholdes som selvstendig forbund. Spørsmålet om det skal sammensluttet med Norsk Kommuneforbund eller Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund oversendes sekretariatet til avgjørelse, efter at de tre forbund har uttalt sig om saken.»

Votering: Innstillingen blev enstemmig vedtatt.

Sammenslutning av Tekstilarb.forbundet og Beklædningsarb.forbundet.

Organisasjonsutvalget foreslo: Forslaget fra Alf Andersen og Ingvald Olsen om at spørsmålet om sammenslutning av de to forbund utstår til neste kongress kan ikke tiltres.

Ingvald Olsen: Det er kanskje ikke meget å si efter denne innstilling. Det er altså ikke noget annet å gjøre enn ikke å bli enige om sammenslutning i perioden. Jeg vil dog opta forslag om at saken utsettes til neste kongress.

Votering: Organisasjonsutvalgets innstilling blev vedtatt mot 64 stemmer som blev avgitt for Ingvald Olsens forslag.

Transportarbeidernes organisasjonsforhold ved industrielle bedrifter.

Organisasjonsutvalget foreslo: Forslaget fra Nic. Næss kan ikke tiltres. Det henvises til kongressens beslutning i 1931 angående transportarbeidernes organisasjonsforhold ved de industrielle bedrifter.

Ole Hauan: Jeg er ikke så enig i denne innstilling. Det har nemlig vist sig at beslutningen av 1931 ikke har vært til nogen fordel. Vi har således sett det ved sildoljefabrikkene, hvor transportarbeiderne kommer og forlanger tariff ved sitt forbund uten at de andre vet noget om det. Vi var enig om at det var Kjemisk Industrierarbeiderforbund som skulde ha tariffen. De hadde således hatt organisasjon der i 10 år. Men allikevel dømmer sekretariatet det derhen at transportarbeiderne skulde ha det. Vi har nu splid og misstemning i anledning den affære. Det var også i år søkt om ny tariff og fremgangsmåten der er det ikke noget å si på. Vi kan imidlertid konstatere at transportarbeiderne har redusert løningene for fabrikkarbeiderne, de kjemiske arbeidere, med 4400 kroner på 18 mann. Jeg vil si at kongressen må fatte så greie beslutninger her, at vi kan få den strid ut av verden. Hovedsaken er at *en* får tariffforholdet — enten Transportarbeiderforbundet eller Kjemisk Industrierarbeiderforbund.

5 minutters taletid blev vedtatt.

Kristian Aspenes: Stuingen ombord i båtene er vi villig til at transportarbeiderne skal ha, men arbeidet inne på fabrikk med hensyn til transport vil vi ha. Da Kjemisk Industrierarbeiderforbund fikk organisert arbeiderne ved disse fabrikker så våknet også Transportarbeiderforbundet. Stillingen som det gamle sekretariat tok er gal. Hadde det kjent forholdene på stedet så hadde det ikke tatt det standpunkt. Vi har ingen interesse av å få splid inn i vårt organisasjonsarbeide. Når arbeiderne

går inn i organisasjonen så er det vel fordi at de skal ha beskyttelse. Det er vel ikke for å svekke og få arbeiderne nedover.

Strek blev satt.

Nic. Næss: Når jeg fremsatte mitt forslag til punkt 3 så var det i overensstemmelse med kongressbeslutningen av 1923. Det skulde være så at disse arbeidere skulde gå inn i industriforbundet. Men våre senere beslutninger har bragt det dit hen at det blev splid. Jeg har selv vært deroppe i 6 uker og vi har opprettet tariffer ved en rekke bedrifter. Men så kommer Transportarbeiderforbundet og forlanger tarifforholdet. Vårt forbund har i år ikke kunnet gå til opsigelse, men gått til antisiperte forhandlinger. Hadde transportarbeiderne kommet så vilde de gå ut av organisasjonen. Jeg vil fremsette et nytt forslag: «Arbeiderne ved sild-oljefabrikkene både de i produksjonen og losse- og lastearbeiderne organiseres inntil videre i Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Det optas i kongressperioden forhandling mellom Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund og Norsk Transportarbeiderforbund om en tilfredsstillende ordning angående dette forhold.

Opnåes ikke enighet avgjøres spørsmålet binnende av sekretariatet, eventuelt representantskapet.» Jeg vil anbefale dette forslag også ut fra det Nordlandsrepresentantene har uttalt.

Elias Volan: Jeg har ikke noget spesielt kjennskap til hvordan transportarbeidernes representant i Tromsø har optrådt. Kan være at han har optrådt uheldig. Men om han det har gjort så kan ikke derfor kongressen ødelegge organisasjonen. Representantskapet og siste kongress har tatt sitt standpunkt. Kongressen i 1931 gav sin tilslutning til Norsk Transportarbeiderforbunds forslag med den begrensning som lå i kongressbeslutningen av 1923 og at Handels- og Kontorfunksjonærenes Forbund var blitt tilsluttet Landsorganisasjonen. Og beslutningen var at alle kjørerere, lagerarbeidere, pakkhusarbeidere og chauffører som ikke direkte og utelukkende var ansatt på fabrikker, produktive bedrifter og lignende industriområder, skulde tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund. Videre at alle losse- og lastearbeidere, uansett om de losset eller lastet ved bruk, fabrikker og lignende, når disse steder lå i eller i nærheten av en by eller steder hvor det var losse- og lastearbeiderforening, skulde tilhøre Norsk Transportarbeiderforbund, og overenskomster om arbeidet opprettes kun av dette forbund. Jeg vil anbefale organisasjonsutvalgets innstilling. En gang må også Transportarbeiderforbundet få ro i sine organisasjonsforhold.

Magnus Wilsgaard: Vi hadde 5 transportarbeidere ved bedriften og Kjemisk Industriarbeiderforbund 6 arbeidere. Vi skal jo ha losse- og lastearbeidet ved kystbåtene, men vi mister det hvis vi ikke også har arbeidet ved bedriften. Jeg vil henstille til kongressen å opprettholde kongressbeslutningen av 1931.

Erik Vangberg: Det er et vanskelig tema dette. Det blir en kamp om brødbiten. Men her har faktisk blitt en lønnsreduksjon som følge av at transportarbeiderne kom til. At disse rent teoretisk må tilhøre Kjemisk Industriarbeiderforbund synes jeg er helt naturlig. Men hvis ikke Transportforbundet hadde grepet inn her så mente de å tape alt arbeide. Det

er en feil ved selve det lønssystem som Transportarbeiderforbundet har når det gjelder sin tillitsmann der oppe.

Hans Fladeby: Når man også blander inn lønssystemet så må det være for å få kongressen til å tro at her er det noget galt fatt. Men enten han har procenter eller fast lønn må vel være det samme. Vi har selv arbeidsformidlingen og gir tårn etter arbeidsinntekt. På side 29 i organisasjonsutvalgets utredning står det hvordan kongressens beslutning er når det gjelder transportarbeiderne. Nu hører jeg at det skal være blitt lønnsreduksjon. Det er sannelig noget nytt jeg hører. Akkordsatsene må naturlig ligge noget høiere fordi de har ikke arbeide til enhver tid. Hvad gjorde for øvrig Kjemisk Industriarbeiderforbund ved Fiskå Verk? Jo de tok transportarbeiderne og resultatet var at de fikk mindre lønn. Nu sier sekretariatet at bestemmelsen om transportarbeiderne må de ta ut. Men hvad gjør Kjemisk Industriarbeiderforbund? Jo de prolongerer overenskomsten for å ha det gående.

Ole Hauan: I det år som er gått er det losset 160 000 mål sild med 1 øres reduksjon og det blev losset 40 000 mål sild til 5 øres mindre pris. Næss påvirket oss sies det. Det er usannhet. Det er arbeiderne som krever en grei beskjed.

Flood Engebretsen: Jeg vil sette fingeren på at den politikk Jønsson førte var å gjøre Kjemisk Industriarbeiderforbund til en liten Landsorganisasjon for sig selv. Og Næss og kanskje Torkildsen følger i hans fotspor. Fladeby nevnte Fiskå Verk. Jeg vet at på tross av sekretariatets beslutning vedtar Kjemisk Industriarbeiderforbund en overenskomst som ikke bare er lavere for deres arbeidere men også for transportarbeiderne.

Karsten Torkildsen: Man burde jo føre bedre bevis enn Engebretsen her gjør. Fladeby nevnte Fiskå Verk som er bundet til 17 andre bedrifter. Den skulde man opgi. Kongressen bør betenke sig på å vedta en bindende beslutning som arbeiderne ikke vil forstå. Jeg vil advare mot å vedta organisasjonsutvalgets innstilling. Jeg tror at det også om dette kan forhandles. En utsettelse av dette spørsmål er derfor riktig.

Voting: Ved alternativ mellom organisasjonsutvalgets og Næss forslag blev organisasjonsutvalgets innstilling vedtatt mot 64 stemmer, som blev avgitt for Næss forslag.

Organiseringen av småbrukere, småbøndene og landarbeiderne.

Organisasjonsutvalget foreslo: Forslaget fra Petter Bakkelund oversendes det nye sekretariat.

Konklusjonen i Bakkelunds forslag var: Ved ekstraordinære foranstaltninger å sørge for et effektivt og kraftig organisasjons- og opplysningsarbeide blandt disse erhvervsgrupper (småbrukere, småbønder og landarbeidere) for å hjelpe dem til å finne veien til vår faglige organisasjon.

Voting: Organisasjonsutvalgets forslag blev enstemmig vedtatt.

Organisasjonsforholdet ved kalosjefabrikkene.

Organisasjonsutvalget foreslo: Organisasjonsutvalget tiltrer forslaget fra Karsten Torkildsen og som er tiltrådt av A. E. Gundersen, idet kongressen forutsetter at de to interesserte forbund opptar spørsmålet til drøftelse og at en endelig avgjørelse finner sted på neste kongress.»

Votering: Innstillingen blev enstemmig vedtatt.

Skog- og landarbeidernes organisasjonsforhold.

Organisasjonsutvalget foreslo: Forslaget fra Hans Eriksen om adgang til sammenslutning av Skog- og Landarbeiderforbundet og Høvleriarbeiderforbundet kan ikke tiltres.

Eventuelle grensetvister mellom de to forbund må avgjøres på vanlig vis.

5 minutters taletid blev vedtatt.

Peder Vestad: Jeg vil gjøre opmerksom på at det foreligger ikke noget forslag fra Hans Eriksen. Det er et forslag fra en felleskomité som har behandlet dette. Sekretariatet og representantskapet har gått så langt at de har satt organisasjoner utenfor Landsorganisasjonen fordi de ikke har fulgt kongressbeslutningen av 1923. Men her hvor vi altså vil følge kongressbeslutningen vil man ikke ha det. Det foreligger i den utredning vi har innsendt til sekretariatet en statistikk som viser at Høvleriarbeiderforbundet har 2769 arbeidere i 57 bedrifter og Skog- og Landarbeiderforbundet 1628 i 150 bedrifter. Videre har vi andre arbeidere i et antall av 3913 i 367 bedrifter. Under disse kommer i noen få tilfelle arbeidere som er organisert i andre forbund, eksempelvis Eidsvold Verk, Borregård o. lign. Organisasjonsprocenten for N.H.F. kan dreie sig om 80—90 og for N.S.L.F.s vedkommende 60—70.

Dette er foranledningen til at man mellom Norsk Skog- og Landarbeiderforbund og Norsk Høvleriarbeiderforbund har optatt en undersøkelse av spørsmålet om hel eller delvis sammenslutning av forbundene for å kunne opnå en større effekt for lønnsarbeidet på det her nevnte område. Ved at det er to forbund som optrer på ett og samme område oppstår den fare at det ene forbund vanskeliggjør det annet forbunds lønnsarbeide. Hvis de merker dem de tall jeg har gitt så vil de se at det foregår en utflytning til landsbygden av bedriftene som virker tilbake til skade på industriens arbeidere. Vi skal også være opmerksom på at Papirindustriarbeiderforbundet har mange fløtere som vi skulde ha. Jeg er klar over at vi ved en sammenslutning av de to forbund og ved å få de nevnte fløtere med så skulde vi bedre være i stand til å bedre disse arbeidernes kår. Vi bad bare om å få fortsette de forhandlinger vi har begynt. Vi har også sagt at nogen sammenslutning ikke skal finne sted før det er forelagt sekretariatet eventuelt representantskapet.

Hans Eriksen: Når dette forslag som er fremkommet fra Høvleriarbeiderforbundet og Skog- og Landarbeiderforbundet har fått denne behandling som her skjedd er jeg fristet til å tro at årsaken dertil er at mitt navn står under. Men man skal se litt på realitetene også. Forholdet er det at 70 pct. av produktet tilberedes oppe i skogene og til

lave lønninger. Det er klart at det skader våre og alle de andres lønnsforhold. Og så ber vi om å få fortsette forhandlingene og hvis vi så herunder skulde bli enige — — — jo så får vi ikke lov til det. Det er så farlig fordi det kommer fra Hans Eriksen. Det er mig fortalt at organisasjonsutvalget brukte 1 minutt til behandling av denne viktige sak. Men jeg vil be dere ta hensyn til arbeiderne, til deres interesser.

Elias Volan: Hans Eriksen kan spare sig kritikken mot organisasjonsutvalget og at det ikke forstår saken. Men den er ikke så enkel. Kongressen i 1923 var inne på å organisere et treforedlingsforbund, hvor også skog- og landarbeiderne skulde være med. Vi besluttet senere at fløtningsarbeiderne og skogsarbeiderne skulde organiseres i Papirindustriarbeiderforbundet. Det er et betydelig sterkere forbund enn Høvleriarbeiderforbundet. Vi har fått stablet et Skog- og Landarbeiderforbund op på benene og så opstår det spørsmål om de bare skal ha skogs- og landarbeiderne. Vedtar man det forslag som her foreslåes så vil vi måtte ut med nye tusener av kroner for på ny å få et skog- og landarbeiderforbund. Det er ingen enkel sak at et forbund på tampen fremlegger et forslag som organisasjonsutvalget ikke har behandlet. Hvis kongressen gir en slik bemyndigelse så vil representantskapet føle sig bundet. Jeg lar mig ikke lure. Det kan bli en alvorlig affære dette for hele organisasjonen.

Alternativene for sammenslutning.

Høvleriarbeiderforbundets og Skog- og Landarbeiderforbundets antydde alternativer for en organisatorisk sammenslutning av forbundene var følgende:

- «1. Hel sammenfatning av det nuværende N.H.F., N.S.L.F. og fløterforeningene i N.P.F. på basis av Landsorganisasjonens organisasjonsplan for N.S.L.F. av 1927 med de tillem্পninger som tidsforholdene og utviklingen har gjort nødvendig.
2. Opprettelse av et nytt industriforbund som erstatter det nuværende N.H.F. og den del av N.S.L.F.s distrikter hvor det foruten skogsarbeide og fløtning forekommer skur enten ved faste eller transportable bruk.

Den gjenværende del av N.S.L.F. fortsetter efter samme linje som fastslått ved Landsorganisasjonens beslutning av 1927 og de senere landsmøtebeslutninger. — Fløterforeningene i N.P.F. inngår i det nye forbund i den utstrekning distriktets øvrige foreninger overføres til det nye forbund.

Vi finner ikke grunn til å gå nærmere inn på de forskjellige alternativer før enn det foreligger en kongressbeslutning som tillater en sammenslutning i en eller annen form i kongressperioden.

Vi tillater oss å anmode om at det under sak 3 c og i henhold til hvad det foran er anført blir fattet følgende beslutning på den nu sammentredende kongress:

Kongressen har intet å innvende mot at Norsk Skog- og Landarbeiderforbund, Norsk Høvleriarbeiderforbund og fløterforeninger innen Norsk Papirindustriarbeiderforbund sammensluttes enten helt eller delvis hvis N.S.L.F. og N.H.F. blir enige om det.

Sammenslutningsspørsmålet skal forelegges sekretariatet, eventuelt representantskapet til endelig godkjennelse, før nogen form for organisatorisk sammenslutning kan finne sted.»

H. Seiersten: Jeg kan heller ikke forstå at organisasjonsutvalget kan avgi uttalelse om at ikke disse to forbund kan tre sammen til fortsatte forhandlinger. De 2 forbund hører naturlig sammen. Når nu Skog- og Landarbeiderforbundet idag har 9000 medlemmer og Høvleriarbeiderforbundet 3700 så vil man forstå at det vil bli et kraftig forbund når man får de to sammensluttet. Det er vel den ting at vi i Skog- og Landarbeiderforbundet har så liten kontingent, men det må vel kunde forandres i perioden. Jeg vil anbefale Eriksens og Vestads forslag.

Strek blev satt.

Karl Tømmeraas: Jeg har vanskelig for å forstå organisasjonsutvalgets innstilling her. Det har jo i andre saker blitt enig om at forbundene *kan* forhandle. Og jeg kan ikke da forstå at man skal behandle det anderledes her. Det er en ganske naturlig sammenslutning dette. Utviklingen foregår nu slik at sagbrukene flyttes op i skogene og foredlingen foregår der. Derfor vil jeg stemme for forslaget.

John Wivegh: Når Volan henviser til beslutningen av 1923 om et treforedlingsforbund så er det ikke riktig å sammenligne den utvikling vi har hatt som Volan gjør. Forholdet er at sagbruks- og høvleriindustrien i stor utstrekning er blitt flyttet op i skogsdistriktene og da blir våre forhold helt forrykket. Det vser også våre stadige lønnsforhandlinger. Det er nødvendig for høvleriarbeiderne å finne frem til en løsning av dette. I et fredelig år som iår har vi måttet angripe våre fonds for å klare å administrere forbundet. Det er ikke vår mening hermed å ødelegge landarbeiderne men å finne frem til en ordning som kan skape et levedyktig industriarbeiderforbund. Jeg vil bare gjøre opmerksom på at alle våre representanter fra høvleriarbeiderne og fra skog- og landarbeiderne er enig om denne bemyndigelse.

O. Sporvind: Det er ikke noget lite spørsmål. Organiseringen av skogsarbeiderne har kostet oss mange penger. Jeg vil *dog* si at kan dette styrke skogsarbeiderne så får de vår støtte. Vi fikk fløtningsarbeiderne og vi tok dem med. Da Skog- og Landarbeiderforbundet blev rekonstruert fikk de våre medlemmer. Det står bare igjen en del lense- og fløtningsarbeidere. Vil disse ved et slikt fellesforbund gå over så er vi enig om det. Jeg vil anbefale at bemyndigelsen gis.

Adolf Holm: Vi har fra flere skogs- og landarbeiderforeninger i Namdalen fått anmodning om samarbeide. Nu har vi bare 2 sagbruk i Namsos mot før 15—20. De er nu spredt utover i skogdistriktene. Jeg vil anbefale forslaget fra de 2 forbund. Når det gjelder sammenslutning så er vel kanskje ikke høvleriarbeiderne akkurat så begeistret for det, men kan det gagne organisasjonen så vil de bøie sig for det.

Hans Eriksen: Volan taler om alle de tusener som Landsorganisasjonen må betale hvis den fortsatt også efter sammenslutningen skal betale. Vi har tenkt å få et så sterkt forbund at vi kan spare Landsorganisasjonen.

Oscar Torp: Jeg er enig med Volan. Det er ingen liketil sak. Jeg forstår nok Vestad og Eriksen, men de skal erindre at skog- og landarbeiderne nu utgjør kjernen i det forbund. Vi vet at vi har landarbeiderne igjen. Går vi med på sammenslutning så opnår vi det motsatte av det som nu er tilfelle. Vi får bare et begrenset forbund. Jeg anbefaler derfor organisasjonsutvalgets innstilling.

Arthur Granlund: Her kommer 2 forbund og ber om å få forhandle videre om en sammenslutning. Men da blir de møtt med at det går ikke an. Kan noen forstå hvorfor? At man ikke skal få styrke sin organisasjon? Forutsetningen med dette er at man skal bli sterkere overfor sine arbeidsgivere. Forholdet er også det at ved forhandlinger så må høvleriarbeiderne stadig være beredt til sympatiaksjoner og det samme gjelder omvendt skogsarbeiderne. Da skulde en slik sammenslutning være av betydning.

Peder Vestad: Jeg er naturligvis ikke dummere enn at jeg forstår Torp. Skog- og Landarbeiderforbundet har utført meget av det partiarbeide utover landet som partiet skulde ha gjort. Vi skal selvfølgelig utføre også det arbeide videre, men det skal nevnes i denne forbindelse. Men når det videre tales om at skogsarbeiderne er den minste gruppe så har vi 669 landarbeidere og vi har mellom 10—12 000 medlemmer. Da kan man selv regne ut.

Ole A. Kiste: Jeg er enig med Torp og Volan. Denne sak har vært oppe mange ganger og den har ikke vært behandlet hurtig. Hvis dere tok en avstemning i Skog- og Landarbeiderforbundet så vilde det bli forkastet. Vi så resultatet av Papirindustriarbeiderforbundets organisasjonsarbeidere blandt skogsarbeidere. De maktet det ikke. Vi må få en landsbygdens organisasjon.

Elias Volan: Jeg kan godt forstå Eriksens standpunkt, at man ved den utvikling som har funnet sted har mistet medlemmer. Men da må de kreve å få de sagbruksarbeidere det her gjelder. Men de har ikke krevd det. Derfor foreslår organisasjonsutvalget at grensetvister avgjøres på vanlig vis. Man må ikke ved beslutninger her på ny smadre landsbygdens organisasjon. Det sies nu at man avgjør ingen ting ved at kongressen gir denne bemyndigelse. Hvorfor har ikke forbundene da forhandlet om dette uten å spørre kongressen? Det er for å få prinsippet fastslått at man vil ha dette forslag vedtatt. Den klasseorganisasjon som er skapt på landsbygden har bragt oss nærmere frem mot maktovertagelsen. Vi skal ikke da vedta beslutninger som bringer oss vekk fra maktovertagelsen. Vi skal frem til hel og full makterobring.

Votering: Ved alternativ votering mellom organisasjonsutvalgets og Hans Eriksens og Vestads forslag blev organisasjonsutvalgets innstilling vedtatt mot 99 stemmer som blev avgitt for Eriksens og Vestads forslag. Da det blev protestert mot voteringen blev ny votering foretatt. Nu blev organisasjonsutvalgets innstilling vedtatt med 167 mot 126 stemmer som blev avgitt for Eriksens og Vestads forslag.

*Statstjenestemennenes organisasjon.**Organisasjonsutvalget foreslo:*

«Strøm's forslag om organisering av et statsarbeiderforbund kan ikke godtas. Utvalget fastholder sitt forslag om etatsvis organisasjon av statstjenestemenn med adgang til å slå mindre og eller beslektede etater sammen i et felles forbund.

De statstjenestemennsorganisasjoner som er tilsluttet Landsorganisasjonen kan om de selv ønsker det få adgang til å oprette et kartell, til drøftelse av saker av felles karakter.

O. L. Strøm, I. B. Aase og O. A. Kiste samler sig om følgende forslag :

«Kongressen fastholder de tidligere kongressers beslutninger på dette område, og spesielt de av kongressen i 1923 optrukne, almindelige retningslinjer for oppbygning av industriformen.

Som retningslinjer for arbeidet i den kommende kongressperiode henimot dette mål, vedtar kongressen følgende regler:

Følgende forbund og grupper bør sammensluttet til ett forbund. *Statstjenestemennene:* Norsk Jernbaneforbund, Norsk Lokomotivmannsforbund, Norsk Postforbund, Norsk Telegraf- og Telefonforbund.

Forhandlingene om videre sammenslutning av de nevnte forbund skal skje under ledelse av sekretariatet.

Kongressen pålegger forbundene straks å opta forhandling om den praktiske gjennomførelse av sammenslutningen.

Resultatene av disse forhandlinger forelegges efterhvert for representantskapet.

Inntil sammenslutning kan komme istand plikter forbundene å oprette et kartell som behandler alle saker av felles karakter for de interesserte forbund.»

O. L. Strøm: Jeg har en dissens. Jeg vil si til kongressen at vi har 30 000 rene statsfunksjonærer og derav står 20 000 på mindre enn 4000 kroner i lønn. Her er det nødvendig å lage en klasseorganisasjon. Men her foreligger der et forslag fra organisasjonsutvalget som griper inn i vårt forhold. Vi har stått på beslutningen av 1923 og der står jeg idag. Statstjenestemennene bør trekkes sammen i ett forbund. Her kommer organisasjonsutvalget og sier at vi skal være splittet. Saken er ganske enkel den om man skal tillate statstjenestemennene å arbeide hen mot en enhet ved straks å lage et kartell. Jernbaneforbundet vil ha statsforbund, Lokomotivmannsforbundet ikke. Kontorfunksjonærenes forbund som nu vil inn i Landsorganisasjonen vilde ikke fått 25 pct. stemmer for å gå inn i et etatsforbund. Heller ikke gjennom Jernbaneforbundet vil de. Vi skal vokte oss for å trekke op retningslinjer efter et lune. Jeg ber så pent for statstjenestemennene: Rør ikke ved våre sirkler nu.

Sigv. Andresen: Jeg kan være enig med Strøm sålangt som han sa at fagkongressen måtte bruke sin visdom og bruke den riktig. Vi har lenge vært oppe i det forhold ved jernbanen at vi har forstått nødvendigheten av å ha et forbund. Da vi avgjorde streiken efter 1920

fikk vi et levende inntrykk av at et statsforbund var nødvendig. Til Lund vil jeg si: fortsett den linje du tidligere har hatt! Jeg vil henstille til kongressen å bruke sin forstand.

Rob. Lund: Jeg er ikke redd for å uttale mig. Det var av Andre- sen referert min uttalelse fra forrige debatt. Jeg vil si at hvis vi mener noget alvorlig med at fagorganisasjonen er grunnstammen, så er jeg i prinsippet enig i industriforbundsformen. Men her må vi ha en overgangsform. Derfor støtter jeg Strøms forslag. Vi må arbeide i et kartell foreløbig. Når vi i 1921 måtte avbryte konflikten var det ikke på grunn av formene, men for organisasjonens innholds skyld. Jernbaneforbundet kan ikke påvise at vi lokomotivfolk eller at kontor- personalet har skadet dem.

Strekk og 3 minutters taletid blev vedtatt.

Arthur Ruud: Da organisasjonsutvalgets innstilling første gang var fremme til behandling gjorde jeg opmerksom på at det hos oss ikke var aktuelt en sammenslutning med Postforbundet og heller ikke et statsarbeiderforbund. Vi står nu alene i hver vår etat, vi og post- folkene. Tilbake står da jernbanen og det er ikke riktig å øve tvang mot Lokomotivmannsforbundet. Kartell er der det eneste aktuelle.

Alfred Madsen: Forholdene er jo rotet innenfor statstjenestemen- nene når det gjelder organisasjonsformen. De har såvidt jeg vet over 70 forbund innen statstjenestemennene med forhandlingsrett og derav har vi 4 i Landsorganisasjonen. Det prinsipielt riktige er Strøms for- slag. Men det er ikke aktuell politikk i dag og vil bare forkludre og skyte saken ut i det blå. Jeg tror ikke det er mulig idag å få Jern- baneforbundet til å slutte sig sammen med postfolkene og de andre. Derfor må man ikke ta noen bindende beslutninger her.

John Skaarvold: Det er vanskelig å trekke op organisasjonslinjene for statstjenestemennene. Det er heller ikke så gode organisasjonsfolk at de forstår det. Det er konflikten av 1921 som nødvendiggjør en sam- menslutning, en organisasjonsmessig sammenslutning. Hvað oplevet vi nemlig dengang? Jo at vi vi blev nedvotert når det gjaldt taktikken av de andre. Derfor er det nødvendig å få en sammenslutning. En slik kamp kan atter bli aktuell som i 1921.

M. M. Bolstad: De organisasjonsforhold som nu er innen jernba- nen er fortvilet og uholdbare. Det er nu 3 forbund som stikk i strid med hverandre fremmer sine krav. De skjønner at denslags er helt uholdbart. Derfor krever vi at kongressen tvinger gjennom en ord- ning ved jernbaneetaten. Vi har det samme arbeide; derfor må vi over i mer ordnede organisasjonsforhold. Kontorpersonalet er villig til å gå inn i Landsorganisasjonen, men ikke gjennom Jernbaneforbun- det. Det er alene for å få partiets støtte at de vil gå inn. Slik er det også med Lokomotivmannsforbundet såvidt vi forstår.

Th. Narvestad: Jeg slutter mig til det Strøm sa. Den eneste praktiske måte er å se å stable et statsarbeiderforbund på benene. Det er stor enighet om at man ikke vil inn i Jernbaneforbundet. Årsaken til streikens avblåsning i 1921 var den omstendighet at det var så altfor mange «elveleier» blandt jernbanefolk. Ialt har vi 100 stats- tjenestemannsorganisasjoner med forhandlingsrett og da må man forstå

at det er rotet. Derfor mener vi at et statsarbeiderforbund er det riktige.

Votering: Ennu var det en rekke talere inntegnet, men kongressen besluttet nu å gå til votering. Ved alternativ votering mellom organisasjonsutvalgets innstilling — første punkt — og Strøms forslag, blev organisasjonsutvalgets innstilling vedtatt med stort flertall. Organisasjonsutvalgets innstilling — 2net punkt — blev enstemmig vedtatt.

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet onsdag 5 desember.

Ordstyrer: *Torbjørn Henriksen.*

Protokollen fra ettermiddagsmøtet igår referertes.

Olaf Abrahamsen: Det er nødvendig å gi en forklaring på mitt forslag igår. Det var de 5 høieste tillitsmenns lønninger som skulde reduseres. De øvrige skulde der forhandles med om en procentvis regulering.

Dermed blev protokollen vedtatt.

Fortsatt behandling av organisasjonsutvalgets innstilling.

Man fortsatte så behandlingen av *organisasjonsutvalgets* nye innstillinger.

Norsk Postforbund og Norsk Telegraf- og Telefonforbund.

Organisasjonsutvalget foreslo:

O. L. Strøms forslag angående sammenslutning av disse to forbund tiltrødes.

Votering: Innstillingen blev enstemmig og uten debatt vedtatt.

Forslag fra Oslo Sporveisbetjenings Forening om bare en fagforening på samme arbeidsplass.

Organisasjonsutvalget foreslo:

«Forslaget oversendes Norsk Kommuneforbund til avgjørelse. Kongressen uttaler at spørsmålet om de enkelte fagforeningers opbygning må behandles og avgjøres av de respektive forbund.»

Votering: Innstillingen blev enstemmig vedtatt.

Organisasjonsutvalgets konklusjon:

Organisasjonsutvalget hadde endelig innstilt følgende konklusjon:

«Organisasjonsutvalget fastholder sitt forslag til konklusjon på side 27 og 28, dog med den forandring at siste avsnitt i punkt 2 får følgende ordlyd:

Hvis enighet mellom forbundene ikke opnåes forelegges saken for førstkommende kongress til avgjørelse.»

Votering: Organisasjonsutvalgets konklusjon blev vedtatt mot 1 stemme.

Punkt 6: Tariffspørsmål og den faglige taktikk.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 6: *Tariffspørsmål og den faglige taktikk.*

Herunder forelå en rekke innsendte forslag om: a) *Arbeidstiden*, b) *ferie*, c) *overtidsarbeide* og d) *den faglige taktikk.*

Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund foreslo:

«Vårt forbunds landsmøte vedtok i anledning avholdelsen av Landsorganisasjonens kongress i år følgende forslag som herved oversendes sekretariatet:

På grunn av den fortsatte og økede arbeidsledighet og nye bedriftsinnskrenkninger siden kongressen i 1931 fattet sin beslutning om forkortelse av arbeidstiden, vil landsmøtet, idet den understreker kongressens beslutning av 1931, uttale: at bak kongressens beslutning om 6 timers dag og skift står idag den samlede arbeiderbevegelse.

Landsmøtet henstiller til kongressen som skal avholdes i november i år, at kravet om forkortelse av arbeidstiden til 6 timers dag og skift blir et av de krav som må stilles i forgrunnen ved de kommende tariffoppgjør i 1935.»

Oslo Sporveisbetjenings Forening foreslo:

«Fagkongressen pålegger sekretariatet sammen med fagforbundene ved de forestående tariffrevisjoner av hensyn til arbeidsløsheten og arbeidspresset for dem som står i arbeide, å opta en felles kamp for forkortelse av arbeidstiden til maksimum 6 timer pr. dag, 36 timers arbeidsuke, samt forlengelse av ferien til minst 3 uker.»

Motivering:

Teknikkens raske utvikling og den parallelt hermed omsiggripende rasjonalisering har medført at en stor del av den menneskelige arbeidskraft er blitt overflødig. Som følge herav er den overhåndtagende arbeidsløshet i stadig vekst. Dette går i første rekke ut over ungdommen, som blir avskåret fra å komme i virksomhet for å utnytte sine evner og krefter. For å råde bot herpå, må fagorganisasjonen ved de kommende tariffrevisjoner med alle til rådighet stående midler i fellesskap opta kampen for maksimum 6 timers dag, 36 timers arbeidsuke.

Ikke bare arbeiderne, men også borgerskapet, begynner å komme til den erkjennelse at en forkortelse av arbeidstiden er det virksomste middel i kampen mot arbeidsløsheten.»

Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon foreslo:

«Den tiltagende rasjonalisering innen alle industrier har ført til øket arbeidsløshet. Skal denne økede arbeidsledighet bekjempes er det kun et positivt middel som kan benyttes — «Forkortelse av arbeidstiden i alle fag» —. Landsorganisasjonen har uttalt sig for forkortelse av arbeidstiden til 7 timers dag og 6 timers skift i kontinuerlig og særlig

sundhetsfarlige bedrifter. Videre har Landsorganisasjonen henstillet til forbundene å søke å opta spørsmålet til behandling på internasjonale konferanser for å finne frem til en felles internasjonal aksjonslinje. Den stadig tiltagende arbeidsledighet her i landet må føre til at spørsmålet om forkortelse av arbeidstiden bringes frem som et dagskrav ved kommende tariffrevisjoner. Sådant som industrien og bedriftsforholdene ligger an her i landet, anser Oslo og Omegns faglige Samorganisasjons representantskap at kravet om forkortelse av arbeidstiden bør være 6 timers dag — og 36 timers arbeidsuke med full lønnskompensasjon. Representantskapet foreslår derfor at kongressen fatter følgende beslutning:

Kongressen pålegger forbundene ved kommende tariffrevisjon å kreve arbeidstiden fastsatt til 6 timers dag — 36 timers arbeidsuke med full lønnskompensasjon.

Enn videre pålegger kongressen forbundene at ved kommende tariffrevisjoner får inn i tariffen bestemmelser om overtid, slik at mulig overtid som kan forekomme, skal tas igjen i fritid.

Sekretariatet får i oppdrag i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe å fremme krav om forandringer i arbeiderbeskyttelsesloven så den blir i overensstemmelse med kongressens beslutninger i arbeidstids- og overtidsspørsmålet.»

Fra Romerike faglige Samorganisasjon forelå:

«Idet årsmøtet gir sin tilslutning til Det norske Arbeiderpartis kripeprogram, anmoder årsmøtet Arbeidernes faglige Landsorganisasjon om å sette alle krefter inn for en effektiv nedsettelse av arbeidstiden, foreløbig 6 timer daglig. For å styrke dette krav henstilles det til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon å få tariffestet kravet om at overtidsarbeide gir tilsvarende fritid senest påfølgende uke. Videre henstilte årsmøtet til de arbeiderstyrte kommuner i størst mulig utstrekning å sette i gang arbeider til tariffestede priser.»

Akers Veivokterforening foreslo:

«Kongressen må under vårtariffrevisjonen kreve 6 timers dag og skift med full lønnskompensasjon.»

*

Hovedstyret uttaler: Hovedstyret forutsetter at sekretariatet til Landsorganisasjonens kongress fremlegger forslag til beslutninger gående ut på at fagorganisasjonen alene eller sammen med arbeiderbevegelsens øvrige organisasjoner over alt og i alle tilfelle arbeider, og om nødvendig kjemper for at organisasjonens beslutninger om nedsettelse av arbeidstiden gjennomføres.

Dessuten forutsetter hovedstyret at sekretariatet også fremlegger forslag til beslutninger som kan bidra til å avhjelpe arbeidsløsheten, bl. a. bekjempelse av overtidsarbeidet m. v.

Sannesunds Kai- og Lagerarbeiderforening foreslo:

«For å øke profitten og for å velte krisens byrder over på arbeidernes skuldre går arbeidskjøperne til ytterligere rasjonalisering og kon-

sentrering av industrien som fører til nedleggelse av fabrikker, og arbeiderne kastes ut i arbeidsløshet. På denne måte økes arbeidsledigheten for arbeiderklassen. For å organisere kampen mot dette uttaler foreringen at fagorganisasjonen må legge en enhetlig kamplinje som gjelder for hele landet.

I den anledning foreslår vi for fagkongressen at følgende må stilles i forgrunnen:

Når arbeidskjøperne og trustene går til innskrenkninger og nedleggelse av fabrikker for å øke utbytningen, må det stilles krav og organiseres kamp om forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon.

Kravet om senkning av arbeidstiden med full lønnskompensasjon må stilles over det hele land for å motvirke senkning av arbeidernes lave lønninger og for å få flest mulig arbeidsledige i arbeid.»

Fra Skjekkeland Jernbanearbeiderforening, avd. 16 forelå:

Det må bli satt en stopper for den agitasjon som drives for forkortelse av arbeidstiden uten lønnskompensasjon, da vi er av den mening at en ytterligere senkning av arbeidernes levestandard vil forverre krisen istedenfor å avhjelpe den.

Motivering:

På jernbaneanleggene må en stor del av arbeiderne ha sin familie boende utenfor arbeidsplassen og derfor føre to husholdninger. Vi anser det derfor for liten hjelp i å få noen flere i arbeid, når fortjenesten til dem som nu har arbeid skal settes slik at de må ha hjelp av forsorgsvesenet ved siden av. Likeledes anser vi det som sikkert at organisasjonen vil få et stort frafall av medlemmer, hvis forkortelse av arbeidstiden uten lønnsforhøielse blev gjennomført.

Vi ser gjerne at arbeidstiden blir forkortet når det opnåes tilsvarende lønnsforhøielse.»

Fra N. A. F. avd. 210, Skien forelå:

«Avd. 210 av N. A. F. krever av fagkongressen at den pålegger vårt forbundsstyre å opta forhandlinger med jernbanens hovedstyre og Statens veidirektorat om nedsettelse av arbeidstiden til 6 timers arbeidslag med full lønnskompensasjon.»

Tømmerens Fagforening, Oslo, foreslo:

- a) Ved tariffrevisjonen i 1935 stilles som et ufravikelig krav: arbeidstidens forkortelse.
- b) En høiere timelønn som kompensasjon for arbeidstidens forkortelse må være kravet som stilles, og at de forbund eller arbeidsgrupper som har evnen og viljen til å gjennomføre en forkortelse av arbeidstiden ikke blir tvunget tilbake til arbeidsplassen mot sin vilje, men får stå fritt og ikke blir koblet sammen med de andre industrier.
- c) Dispensasjoner fra inngåtte avtaler og overenskomster i tariff-

perioden kan ikke gis av sekretariatet uten at avdelingene har uttalt sig i spørsmålet og forbundsstyret har gitt sitt samtykke til at det vedtatte overenskomstforhold kan fravikes.

Motivering for punkt c:

I flere tilfelle har Landsorganisasjonen gitt dispensasjoner fra landsoverenskomstene, således at et forbund som har mindre time-lønnsavtaler enn et annet forbund har fått tillatelse til å inngå overenskomster på lavere timelønn enn de i landsoverenskomsten fastsatte timelønn for vedkommende fag. (Kfr. Kjemisk Industriarbeiderforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund.)

Tømrernes Fagforening, Oslo

Fra Stord Arbeiderforening:

Stord Arbeiderforening foreslår at Landsorganisasjonen av all kraft optar arbeidet for å få nedsatt arbeidstiden til 6 timer pr. arbeidsdag med full lønnskompensasjon.

Fra Askim Bygningsarbeiderforening forelå:

Askim Bygningsarbeiderforening har på møte 21 juli 1934 besluttet å henstille til Landsorganisasjonens kongress å gjennomføre 6 timers arbeidsdag ved tariffrevisjonen i 1935.

Motivering:

6 timers dagen kan kun gjennomføres gjennom en samlet aksjon fra fagorganisasjonens side. De spredte forsøk på å gjennomføre den forkortede arbeidsdag fra grupper side er selvsagt bra, men vil ikke føre frem uten et samlet fremstøt. Om den forkortede arbeidstid skal gjennomføres med hel eller delvis kompensasjon i lønn er av underordnet betydning. Hovedsaken er at den faglige landsorganisasjon med hele sin tyngde anviser de arbeidsløse plass i produksjonslivet. Nogen annen farbar vei enn en forkortet arbeidsdag kan ikke påvises, og de tusener av arbeidsløse må få et tydelig bevis på at de organiserte arbeidere går inn for deres interesser.

Vi skulde også tro at den offentlige opinion skulde ligge til rette for et samlet fremstøt her og vi mener derfor at selve lønsspørsmålet må holdes utenfor prinsippkampen om 6 timers dagen. Vi hevder derfor at Landsorganisasjonens kongress må beslutte at der ved den store tariffrevisjon i 1935 settes inn alle våre krefter for å sikre 6 timers dagen innført.

Bygningsarbeidernes Industrigruppe, Oslo foreslo:

Forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon.

Motivering:

Den tekniske utvikling som stadig skrider frem og fortrenger den menneskelige arbeidskraft slik at arbeidsløsheten i en uhyggelig grad vokser fra år til år, tilsier at også fagorganisasjonen må følge med i denne utvikling.

Hele fagorganisasjonens slagkraft må derfor innstilles på en forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon.

Bygningsarbeiderne i Oslo hadde allerede i 1931 gjennomført forkortelse av arbeidstiden med lønnskompensasjon, men ved tariffoppgjøret samme år måtte de gi avkall på dette på grunn av press fra den øvrige organisasjon.

Industrigruppen og dens avdelinger har i de siste 3 år stadig opptatt spørsmålet kampen om kortere arbeidstid, men til enhver tid fra hovedorganisasjonen blitt minnet om det ansvarsløse å gå til kamp midt i tariffperioden. I år er det imidlertid Oslo bygningsarbeideres forutsetning at spørsmålet må få sin løsning ved vårens tariffrevisjon. Saken har etter vår opfatning så dyptgående betydning som organisasjonens være eller ikke være.

Ut fra disse betraktninger krever vi at fagkongressen beslutter, og gjennomfører, kortere arbeidstid med full lønnskompensasjon.

Porsgrunns Bygningsarbeiderforening foreslo:

Kongressen beslutter at Landsorganisasjonen ved vårens tariffrevisjoner setter all kraft inn på å gjennomføre 6 timers dag og skift med full lønnskompensasjon. All diskusjon om forkortelse av arbeidstiden uten kompensasjon må nu opphøre innen fagorganisasjonen.

Sarpsborg og Omegns faglige Samorganisasjon foreslo:

For å øke profitten og for å sette krisens byrder over på arbeiderne går arbeidsgiverne til ytterligere rasjonalisering og konsentrasjon av industrien med den følge at hele industrier legges øde med øket arbeidsløshet og masseledighet for arbeiderklassen.

For å organisere kampen mot dette må fagorganisasjonen beslutte en enhetlig kamplinje som gjelder for hele landet. I henhold hertil beslutter fagkongressen:

Når arbeidskjøperne og trustene gjennomfører innskrenkninger, rasjonalisering eller nedlegger fabrikker for å øke utbygningen, må der stilles krav og organiseres kamp for forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon.

Kampen for 6 timers dag må stilles i forgrunnen for alle industrier og for det hele land.

Ad 6 timers dagen.

Under henvisning til hvad der i skrift og tale, både fra faglig og politisk ledende hold er fremkommet om nødvendigheten og berettigelsen av å gjennomføre en kortere arbeidstid for å avhjelpe arbeidsløsheten vil vi foreslå at sekretariatet sammen med forbundsstyrene setter op 6 timers dagen med full lønnskompensasjon som hovedkrav ved de kommende tariffoppgjør, og setter all kraft inn på å gjennomføre kravet, eventuelt ved hjelp av generalstreik.

Vikeland Arbeiderforening, avd. 13, N. K. I. F.

Falconbridge Nikkelverks Arb. forening, avd. 40, N. K. I. F.

Fiskaa Verks Arbeiderforening, avd. 21, N. K. I. F.

Herøya Arbeiderforening foreslo:

Kongressen beslutter at ved vårens tariffrevisjoner skal kravet om 6 timers dag og skift, med full lønnskompensasjon, samt kampen mot tukthus-, boikott og kneblingsloven stilles i forgrunnen. Og kampen skal utvides hvis nødvendig, til å gjelde alle Landsorganisasjonens medlemmer, med sikte på disse lovers avskaffelse. Hvis der i den kommende tid foreslås nye tvangslover eller skjerpelse i de lover og bestemmelser som eksisterer skal hele fagorganisasjonens kraft settes inn for å forhindre dette. Det våben som arbeiderklassen har i generalstreiken skal i dette tilfelle brukes i hele sin konsekvens. Hvis der fra noen tillitsmann eller ledelsens side kapituleres overfor borgerskapets fascistiske fremrykning mot arbeiderklassen, skal vedkommende straks avsettes fra sin funksjon og erstattes med nye som vil føre klassekamp.

N. J. & M. F., avd. 12, foreslo:

For å øke profitten og for å velte krisens byrder over på arbeidernes skuldre går arbeidskjøperne til ytterligere rasjonalisering og konsentrering av industrien som fører til nedleggelse av fabrikker og verksteder, slik at hele industribyer og arbeidsplasser blir lagt øde og arbeiderne kastes ut i arbeidsløshet. På den måten økes arbeidsledigheten og masseledigheten for arbeiderklassen.

For å organisere kampen mot dette uttaler foreningen at fagorganisasjonen må legge en enhetlig kamplinje som gjelder hele landet. I den anledning foreslås for fagkongressen at følgende må stilles i forgrunnen:

Når arbeidskjøperne og trustene gir forslag til innskrenkninger og nedleggelse av fabrikker for å øke utbytningen må der stilles krav og organiseres kamp om forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon. Kravet om senkning av arbeidstiden med full lønnskompensasjon må stilles over det hele land for å motvirke at senkning av arbeidernes nominelle lønninger og for å få flest mulig arbeidsledige i arbeide.

Tønsberg Jern- og Metallarbeiderforening foreslo:

For å øke profitten og for å velte krisens byrder over på arbeiderklassens skuldre går arbeidskjøperne til ytterligere rasjonalisering og konsentrering av industrien som fører til nedleggelse av fabrikker og verksteder slik at hele industribyer og arbeidsplasser blir øde og arbeiderne kastes ut i arbeidsløshet. På den måte økes arbeidsledigheten og masseledigheten for arbeiderklassen.

For å organisere kampen mot dette uttaler Tønsberg Jern- & Metall at organisasjonen må legge en enhetlig kamplinje som gjelder hele landet.

I den anledning foreslår fagforeningen at følgende må stilles i forgrunnen:

Når arbeidskjøperne går til innskrenkninger og nedleggelse av fabrikker for å øke utbytningen må det stilles krav og organiseres kamp om forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon. Krav om

senkning av arbeidstiden med full lønnskompensasjon må stilles over det hele land, for å motvirke senkningen av arbeidernes nominelle lønninger og for å få flest mulig arbeidsledige i arbeide.

Fra Platearbeidernes Forening, Oslo:

«Hensynet til de arbeidsledige kamerater gjør det nødvendig at Platearbeidernes Forening retter en alvorlig henstilling til sekretariatet om å fremkomme med forslag til kongressen som tilsikter kortere arbeidstid.

Vi benytter anledningen til samtidig å peke på, at vi mener den eventuelle kamp for forkortelse av arbeidstiden bør være gjennomført før tariffoppgjørene i 1935, da sammenkobling av disse ting ikke vil føre frem.

En reduksjon av fortjenesten i jernindustrien anser vi helt utelukket og går ut fra at sekretariatet deler vår opfatning heri, men vi mener oss sterke nok til å rette på dette ved tariffoppgjøret hvis arbeidstidsspørsmålet er avgjort på et tidligere tidspunkt.»

Smedenes Fagforening foreslo:

Smedenes Forening vedtok på møte 9 august 1934 at kongressen fatter beslutning om at ved alle nye inngåtte overenskomster skal arbeidstiden forkortes.

Porsgrunn Elektrometallurgiske Forening foreslo:

Kongressen beslutter at ved alle tariffrevisjoner i 1935 settes all kraft inn for gjennomførelsen av 6 timers dag og skift med full kompensasjon, og at man innenfor organisasjonen opphører med den slags snakk å forkorte tiden uten kompensasjon.

Skien's Møllearbeiderforening foreslo:

Kongressen beslutter at Landsorganisasjonen setter all kraft inn for å gjennomføre 6 timers skift og dag med full lønnskompensasjon. All diskusjon om forkortelse av arbeidstiden uten kompensasjon må nu opphøre innenfor organisasjonen.

B. Feric.

N. J. & M. F., avd. 12 foreslo:

Kongressen pålegger sekretariatet å utarbeide plan for gjennomførelse av ensartede feriebestemmelser for samtlige fag og industrier med sikte på gjennomførelse av 14 dagers ferie med full lønn og avskaffelse av den nuværende procentberegning.

Motivering:

Den nuværende procentberegning ved utbetaling av feriegodtgjørelse er til skade for arbeidernes ferie på grunn av de store innskrenkninger i arbeidstiden, således at feriegodtgjørelsen ikke på langt nær dekker den fastsatte ferietid.

*

Granfoss Papirarbeiderforening foreslo:

På medlemsmøte 2 august 1934 blev det vedtatt enstemmig å henstille til kongressen å konsentrere sig om gjennomførelse av 14 dagers ferie ved siden av arbeidet for 6 timers skift.

C. Overtidsarbeidet.

N. J. & M. F., avd. 12 foreslo:

Kongressen pålegger sekretariatet å utarbeide en landsomfattende kampanjeplan for organisasjonsmessig å få avskaffet all overtid.

Motivering:

Ved overtid økes arbeidsledigheten og er en skade for arbeiderne selv. Ved overtid økes den usunde konkurranse mellom industrien og bedriftene.

Ved en effektiv og landsomfattende kampanje for fastere og mere ensartede bestemmelser må det lykkes å avskaffe overtiden.

*

N. J. & M. F., avd. 12 foreslo:

Ved kommende tariff-forhandlinger må sekretariatet påse at det reises krav om procentbetaling for 17 mai, og eventuelt andre fridager som faller på yrkesdager, blir som for søn- og helligdager 100 pct.

Motivering på kongressen.

D. Den faglige taktikk.

Norsk Kjøttindustriarbeiderforbund foreslo:

Grunnet den skjerpede arbeidstvistlovgivning søker Landsorganisasjonen i samråd med forbundene å omlegge fagorganisasjonens kamptaktikk således at spørsmålet om opprettelse av kollektive tariffavtaler ikke blir satt i forgrunnen, og at man tar tariffløse perioder der hvor det ansees forsvarlig av hensyn til opprettholdelse av lønns- og arbeidsvilkårene.

Motivering:

Forslaget er ment som et ledd i kampen mot undtagelseslovene mot fagorganisasjonen. De siste års skjerpning av arbeidstvistloven, boikottlovene m. fl. har sitt vesentligste utgangspunkt i at det er opprettet kollektive tariffavtaler.

Det er derfor vår opfatning at såfremt fagorganisasjonen i størst mulig utstrekning ikke oppretter tariffavtaler, bortfaller eller forminkes lovbestemmelsenes rettsgrunnlag.

Å ta tariffløse perioder i de brancher hvor organisasjonsforholdene er relativt gode og arbeidernes klasseinnstilling klar skulde det ikke være særlig fare til stede for å opprettholde lønns- og arbeidsvilkårene uten tariff. Fagorganisasjonen får noget av sin frie slagkraft tilbake.

På steder hvor det forekommer at man ikke får løst prinsipielt viktige krav ved tariffrevisjonene og man kan risikere tariffstridige aksjoner er det uten tvil en stor fordel å ikke få tariffbundne forhold.

I mange tilfelle blir det ført langvarige kamper som har kostet store offer for å få opprettet tariffen, f. eks. i skogbruket, uten særlige resultater, mens man i mange tilfelle kunne oppnådd en forbedring i lønns- og arbeidsvilkårene uten tariffkrav. Man bør også ta i betraktning den rent politiske side av disse lønnskamper.

Det er ikke vår mening at man kan optrekke skjemaer for dette. Det er uten tvil bedrifter og brancher man også for fremtiden er nødt til å fastholde kravet om tariff. Det er heller ikke vår mening at dette alene kan opheve de forskjellige lovbestemmelers betydning, men det er et ledd i kampen for å gjøre dem illusoriske. Så snart arbeidstvistlovgivningen blir revidert i mere moderat retning, bør man komme tilbake til normale forhold også hvad angår opprettelse av tariffavtaler.

Inntrøndelag Veiarbeiderforening foreslo:

Det henstilles til fagkongressen å opta til behandling spørsmålet om forbedring av lønns- og arbeidsvilkårene for veiarbeiderne.

Motivering:

Når vi gjør en sådan henstilling til fagkongressen er det av den grunn at veiarbeiderne ikke er tilfreds med de vilkår som nu er gjeldende ved Statens veianlegg.

Da det ikke finnes nogen tariff eller minstelønn dikterer veimyndighetene de betingelser som de selv ønsker og tar ikke noget hensyn til arbeidernes forlangende. Dette vil ikke veiarbeiderne lenger finne sig i. Vi forlanger at Landsorganisasjonen setter all sin vilje og makt inn for å bedre veiarbeidernes lønns- og arbeidsvilkår. Den overenskomst som blev opprettet ifølge Riksmeglingsmannens forslag til bilegelse av veikonflikten i 1932, er etter vår mening den dårligste overenskomst som nogensinne er opprettet. Myndighetene har ifølge denne overenskomst alle tøiler i sin hånd. Dette bevises ved at en del av de faste arbeidere, som trofast og sikker på organisasjonen blev med i kampen for å bedre sine kår, er til dags dato ikke kommet i arbeide. Til tross for at trakassering ikke skulde finne sted. Skal veiarbeiderne komme med i organisasjonen kreves det av Norsk Arbeidsmannsforbund og Landsorganisasjonen at de viser sympati og vilje til å rette på sine stedbaris lønns- og arbeidsvilkår.

Da først vil veiarbeiderne vokse i rekkene.

Fra Bremsnes Veiarbeiderforening, avd. 188 av N. A. F. forelå:

Vi vil rette en henvendelse til Norsk Arbeidsmannsforbund om å opta forhandlinger med veidirektøren om forandringer i det nuværende arbeidsreglement, og hvis intet kan oppnåes ved forhandlinger, da å opta en kamp.

Av sådanne forandringer vil vi særlig fremheve:

Punkt 1. Forandring av bestemmelsene om gjennomsnittslønn for de forskjellige fylker.

Punkt 2. Forandring av feriebestemmelsene.

Feriebestemmelsene foreslår vi forandret derhen, at alt veiarbeide administreres av fylkesveivesenet, eller med bistand av dette, gir rett til feriegodtgjørelse.

De nuværende bestemmelser om minstetid må også vekk, så en veiarbeider opnår feriegodtgjørelse for den tid han arbeider, enten så denne er 100 eller 2000 timer.

Punkt 3. Vi mener at når veidirektøren ved den nuværende overenskomst hadde anledning til å fastsette gjennomsnittspriser for de forskjellige fylker, så har han også fullmakt til å pålegge de enkelte kommuner som får fylkesbidrag til sine veier, å gi arbeiderne ved disse en litt høyere lønn, samt feriegodtgjørelse.

Punkt 4. Likeså må det tas et alvorlig arbeide for å sette arbeidstiden ned til 40 timer i uken, på basis av full lønnskompensasjon.

Punkt 5. Vi foreslår at bestemmelsene om gjennomsnittlønn opheves og erstattes med en tariff, i likhet med jernbaneanleggene, for såvidt angår forskuddsbetaling, akkordarbeide og betaling for dagarbeide.

Fra sekretariatet forelå i anledning tariffspørsmål og den faglige taktikk — to innstillinger, romertall I — hovedtariffavtale mellom A. F. L. og N. A. F., og II — retningslinjer for fagorganisasjonens tariffbevegelser.

Kongressen behandlet først romertall I. Sekretariatets innstilling var følgende:

Beskyttelse av tillitsmenn, forhandlingsrett og forhandlingsplikt.

Siden nedgangsperiodens begynnelse har arbeidsgiverne drevet et planmessig arbeide for å forringe arbeiderklassens lønns- og arbeidsvilkår. De tariffen som er opprettet er forsøkt uthulet og til dels gjort illusoriske ved fortolkninger og rettsavgjørelser slik at deres karakter til dels ofte er forandret. De valgte tillitsmenn på arbeidsplassen som har hatt til oppdrag å ivareta arbeidernes interesser er i mange tilfelle trakassert og de har ikke funnet den rettsbeskyttelse som tariffavtalene har ment å skulde gi dem.

Den behandling de organiserte arbeidere har vært utsatt for fra bedriftenes side har ledet til en rekke konflikter uten at det har vært mulig for fagorganisasjonen gjennom tillitsmennene å få de opståtte tvister klarlagt og bragt til opphør ved forhandlinger. Det har vist sig at arbeiderne ofte står sterkere ved forhandlinger på arbeidsplassen enn i de formelle forhandlingsmøter i Arbeidsgiverforeningen før sakene innbringes for Arbeidsretten.

I dette forhold må det bringes en endring. Fagorganisasjonen må kreve innført tariffmessige bestemmelser som gir de organiserte arbeidere forhandlingsrett og pålegger arbeidsgiverne forhandlingsplikt om alle tvister som oppstår på arbeidsplassen, og det må innføres tariffbestemmelser som gir tillitsmennene full betryggende beskyttelse mot ethvert overgrep.

Den kollektive opsigelse.

Et annet viktig spørsmål er fagorganisasjonens rett til å fortsette benyttelsen av kollektiv opsigelse i alle arbeidskonflikter — så vel streiker som sympatistreiker.

Fagorganisasjonen har alltid praktisert kollektive opsigelser. Heri inntrådte det imidlertid en endret situasjon våren 1934, idet Høiesterett avsa en dom i sak mellom A/S Sydvaranger og Norsk Arbeidsmannsforbund, som i sine virkninger er ensbetydende med at alle arbeidsgivere har rett til å kreve navnefortegnelse over arbeidere som sies op i anledning en streik eller sympatistreik.

Høiesterett forkastet ved denne dom hele den tidligere praksis og erklærte med bred penn at fagorganisasjonen foruten å gi kollektiv opsigelse og meldinger overensstemmende med meglingslovens § 28 dessuten er pliktig til å gi navnefortegnelse over samtlige organiserte arbeidere som sies op til fratredelse i anledning av arbeidsstans.

Første voterende, høiesterettsdommer *Christiansen*, hvortil 5 andre høiesterettsdommere sluttet sig, uttale i dommen følgende:

«Når det nu efter gjeldende rett er så at en regulær streik forutsetter bortfall av de individuelle avtaler da kan ikke dette lovlig skje uten ved at også de individuelle kontrakter opsies med kontraktmessig varsel, men det er naturligvis intet til hinder for at arbeideren kan delegere sin opsigelsesrett til en annen, og innmeldelse i en fagforening må antas å inneholde bemyndigelse for dens styre til å foreta det fornødne i anledning av arbeidskampen, deriblandt også opsigelse av den individuelle kontrakt. Hertil kreves ikke nettop opsigelse for hver enkelt arbeider, men legitimasjon for hvilke arbeidere som er medlemmer av foreningen, og det kan ikke skje på annen måte enn ved å opgi navnene på foreningens medlemmer.»

Den form for opsigelser i anledning konflikter som Høiesterett har pålagt fagorganisasjonen kan i mange tilfelle anvendes i trakasseringsforhold mot de fagorganiserte arbeidere, og dessuten legge store vanskeligheter i veien for de enkelte organisasjoners iverksettelse av lovlige konflikter. For å beskytte sig mot ethvert overgrep så vel fra de enkelte arbeidsgivere som domstolene må fagorganisasjonen kreve gjennomført tariffmessige bestemmelser som gir den rett til å anvende den tidligere metode for arbeidsopsigelser.

Faglige grensetvister.

I forbindelse med arbeidsledighetskrisen er det i de senere år oppstått stridsspørsmål mellom de forskjellige arbeidsgivere og likeledes mellom forskjellige grupper av arbeidere om retten til å utføre forskjellige arbeider.

Hvis arbeiderne i sådanne tilfelle går til arbeidsstans blir saken øieblikkelig av arbeidsgiverne innbragt for Arbeidsretten. Arbeidsretten dømmer ut fra tariffavtalens fredsplikt, og avgjør i de aller fleste tilfelle tvisten i arbeidsgivernes favør, således at den gruppe av arbeidere som er tariffmessig bundet til å utføre arbeide til den billigste pris får rettens medhold i at den skal fortsette eller overta arbeidet hvor

det er tvist. Dette er et ledd i borgerskapets almindelige lønnspolitikk for å få senket lønnsnivået.

Det kan ikke sies at Arbeidsretten med sin nuværende sammensetning har faglig eller teknisk innsikt til å avsi riktige dommer i grensetvister som forelegges retten. Det spørsmål melder sig derfor for fagorganisasjonen om det ikke må finnes andre veier for å få den slags tvister løst på en for fagorganisasjonen mer tilfredsstillende måte.

Slik som forholdene ligger an kan det kreves bestemmelser i en hovedtariffavtale hvorved det utelukkes at sådanne tvister blir innbragt for Arbeidsretten. Dette kan skje ved at det i en hovedtariffavtale med Norsk Arbeidsgiverforening kreves inntatt en bestemmelse om at grensetvister av faglig art skal søkes avgjort ved forhandling mellom tariffavtalens eller tariffavtalenes parter, og hvis enighet ikke opnåes, skal tvisten avgjøres av et teknisk kyndig tariffråd med bindende virkning for alle parter.

Avstemningsregler.

Den lov Stortinget vedtok om avstemningsregler i tariffspørsmål må avskaffes. Den mest effektive form for dette er at fagorganisasjonen gjennom tariffavtaler forplikter arbeidsgiverne til å godkjenne de avstemningsregler som fagkongressen vedtar. Men i forbindelse med dette tariffkrav fra arbeidernes side må arbeiderne også kreve at arbeidsgiverne — for så vidt de står tilsluttet en arbeidsgiverorganisasjon — forplikter sig til å behandle og avgjøre tariffspørsmålet på en måte som også arbeiderne finner forsvarlig. Man har mange eksempler på at særlig arbeidsgivergrupper av små håndverkere o. l. har sabotert behandlingen av forhandlings- eller meglingsforslag på en måte som har betydd ukelange forlengelser av konflikter.

Det som i denne forbindelse må være fagorganisasjonens ufravikelige krav er at det i dette forhold skal etableres hel og full gjensidighet.

Hvis det opnåes enighet om at Landsorganisasjonens vedtak i avstemningsregler med tilsvarende bestemmelser for arbeidsgiverne skal innføres i tariffavtalene, må man ha grunn til å tro at statsmaktene bøier sig for hovedorganisasjonenes standpunkt i denne sak, hvorved de i loven fastsatte avstemningsregler vil bortfalle som overflødige.

Hovedtariffavtale.

Nogen av de her nevnte spørsmål var oppe til diskusjon på fagkongressen i 1931. Kongressen vedtok i spørsmålet om tariffsituasjonen og den faglige situasjon uttalelser om at man var enig i tanken om at det skulde søkes optatt fellesforhandlinger med Arbeidsgiverforeningen for om mulig å nå frem til større ensartethet og orden av tarifforholdene overensstemmende med medlemmenes og forbundenes interesser.

Sekretariatet mener derfor at tiden er inne til at det optas forhandlinger med Norsk Arbeidsgiverforening om opprettelse av en hovedtariffavtale på bakgrunn av de foran angitte retningslinjer.

Skulde disse forhandlinger føre til et resultat som sekretariatet i samråd med forbundene kan anbefale, blir det å oversende til uravstem-

ning blandt alle Landsorganisasjonens medlemmer. Saken avgjøres da med almindelig stemmeflertall. Hvis en hovedtariffavtale blir istandbragt er det en forutsetning at denne må kreves som en del av alle tariffavtaler som fagorganisasjonen har eller krever med bedrifter utenfor Arbeidsgiverforeningen og stat og kommuner.

En eventuell hovedtariffavtale skal ikke omfatte bestemmelser om lønns- og arbeidsvilkår, arbeidstid, overtid eller feriebestemmelser eller andre bestemmelser av økonomisk eller faglig karakter. Man er nemlig av den opfatning at disse spørsmål best løses av de respektive fagforeninger og forbund.

Den nedsatte komité bestående av Gunnar Disenaen, Karl Tømmeraas, Karl Furuskjæg, I. B. Aase, Konrad Nordahl, Olav Hindahl, Halvard Olsen, Halfdan Jønsson og Trygve Lie foreslår for sekretariatet at kongressen innbys til å vedta følgende beslutning:

Sekretariatet bemyndiges til å opta forhandlinger med Norsk Arbeidsgiverforening om en hovedtariffavtale i henhold til forannevnte retningslinjer.

Resultatet av forhandlingene forelegges alle medlemmer av Landsorganisasjonen til avgjørelse ved uravstemning.

Sekretariatet tiltrådte enstemmig komitéens innstilling og foreslår for kongressen å fatte beslutning overensstemmende hermed.

Elias Volan: Jeg går ut fra at det er meningen å behandle det i 2 avsnitt, nemlig romertall I og II.

Ordstyreren: Er kongressen enig i det?
Ja-rop fra alle kanter av salen.

Elias Volan: Dette med en hovedtariffavtale mellom Landsorganisasjonen og Arbeidsgiverforeningen var jo så sterkt fremme under behandlingen av de arbeiderfiendtlige lover at det skulde ikke være nødvendig nu å opta en ny debatt. Meningen med denne hovedtariffavtale er å få satt de arbeiderfiendtlige lover ut av kraft. Men ved siden herav må den også inneholde beskyttelse for tillitsmennene. De fleste vet om tillitsmenn som har hatt det vanskelig under krisetiden og det er mange som er trakassert. En del av disse har det lyktes å få ophevet; dels ved forhandlinger, dels ved aksjoner. De bestemmelser so midag finnes til beskyttelse finner sekretariatet utilfredsstillende. De må utbygges slik at de gir mer beskyttelse for dem som i første rekke skal ta sig av arbeidernes interesser og krav. Vi må i denne forbindelse også se på forhandlingsretten og arbeidsgivernes forhandlingsplikt. Vi vet at arbeidsgiverne avviser forhandling der hvor det reises krav som de mener er mot den inngåtte tariffavtale. Man har da ingen annen utvei enn Arbeidsretten. Om man får nye lovbestemmelser så får vi ikke Arbeidsretten vekk. Men det kan tenkes at vi kan få bestemmelser som gjør at arbeidsgiverne må opta forhandlinger om tvister som vi mener det må gjøres noget ved. Denne sak er derfor meget viktig. Et annet punkt skulde være fagorganisasjonens rett til å anvende kollektive opsigelser. Efter den Høyesterettsdom som falt ved Kirkenes så har man fradømt fagorganisasjonen retten til kollektive opsigelser. Efter den dom skal man gi arbeids-

giverne fortegnelse over de som opsis. Hvis ikke er det en ulovlig konflikt og arbeidsgiverne kan gå til hvilken som helst rett å få fagorganisasjonen dømt til erstatningsansvar. Det er således en alvorlig affære. At man i mange tilfelle kan bli dømt derom er det ingen tvil. Hvordan skal man så få tvinget frem kollektive opsigelser? Man kan tenke sig en stor faglig konflikt for å tvinge Stortinget til å forandre lovene. Men det tror jeg ikke går. Derimot tror jeg at man kan tvinge arbeidsgiverne til å gi oss denne kollektive rett i tariffavtalene og derved har vi satt loven på dette punkt ut av kraft. Meningen var da at også de private bedrifter, de som stod utenfor Arbeidsgiverforeningen skulde få samme bestemmelse. Jeg tror ikke det er nødvendig å utlegge dette mere. Jeg går ut fra at kongressen har forstått det. Vi har et 3. punkt — faglige grensetvister. Det opstår ikke bare mellom arbeiderne og arbeidernes organisasjoner. Man har det også mellom arbeidsgiverne og det kan være trekantet, firekantet og sekskantet. Det har ført til streiker, ikke bare mellom arbeiderne og arbeidsgiverne; men også arbeiderne imellem. Det kan ikke fortsette. Hvordan kan så fagorganisasjonen få det utidige forhold avskaffet? Man har Arbeidsretten og de borgerlige domstoler. Men vi har sett hvordan de dømmer. De dømmer ut fra det arbeiderne har juridisk rett til på arbeidsplassen. Det er en juridisk fortolkning av avtalen; man tar ikke hensyn til hvad der kan være rimelig ut av forholdet. Det er derfor en uhensiktsmessig måte å avgjøre det på. Sekretariatet mener at slike tvister må forelegges et tariffråd for de forskjellige industrier, hvor saklige og tekniske hensyn blir de avgjørende. Næste punkt som menes vedtatt i hovedavtalen er avstemningsreglene som kongressen har vedtatt. Det har vært sekretariatets bestemte mening at om avstemningsreglene skal det overhodet ikke forhandles med arbeidsgiverne. Det er et ultimatum. Men når vi forlanger disse regler inn i hovedavtalen og respektert av arbeidsgiverne, så forlanger vi også at arbeidsgivernes avstemningsregler kommer inn i hovedavtalen. Arbeiderne skal ikke settes i nogen særstilling. Vi forlanger det inn i hovedavtalen og at de på sin side skal vise respekt for fagkongressens vedtak på dette område. Lykkes det fagorganisasjonen å nå frem her så er også loven på det punkt satt ut av kraft. Lykkes en slik avtale så skal den sendes ut til Landsorganisasjonens medlemmer til endelig avgjørelse. Jeg skal innskrenke mig til dette og forøvrig henviser til debatten vi førte om de arbeiderfiendtlige lover.

Oscar L. Ottersen: Jeg har ingen ting å innvende til punkt I. Det er såvidt rummelig at det er et godt grunnlag til her å få en hovedavtale. Men det beror jo på i hvor stor utstrekning våre folk kan make å få det igjennem. Men når det gjelder beskyttelse av tillitsmennene og forhandlingsrett vil jeg fremsette et forslag med en henstilling til sekretariatet som jeg mener vil skape bedre forhold på arbeidsplassen:

«Kongressen henstiller til det kommende sekretariat at det ved opprettelse av hovedtariffavtale forsøker å få innført en bestemmelse om at arbeiderne får medbestemmelsesrett ved ansettelse av arbeidsformenn, opsynsmenn og andre, i det hele tatt alle dem som må henregnes til arbeidernes nærmeste overordnede.»

Jeg er bekjent med at vi har en lovbestemmelse herom, nemlig om arbeiderråd, hvor arbeiderne skulde få adgang til innstillingsrett av formenn. Men det gjaldt bedrifter med over 50 arbeidere. Den lov har imidlertid ikke fått nogen verdi for arbeiderklassen. Men vi har eksempler på at her trenges der noget. Vi har aksjonen ved Mjøndalen hvor 300 arbeidere gikk ut fordi formannen ved bedriften var forhatt. Det er ytterst få tilfelle hvor arbeidsgiveren er så klok at han tar hensyn i slike saker. Tilfellet Mjøndalen kom til offentlighetens kjennskap fordi det var en stor affære. Men vi kjenner nok noen hver hvordan det er med trakassering rundt omkring. Det er derfor all grunn for å stemme for mitt forslag.

Birger Opsahl: I Volans innledningsforedrag får vi en følelse av hvordan den nye lov vil komme til å virke på arbeidernes kamp. Arbeidsretten og loven om den forhindrer oss fra å gå til aksjoner. Vi har mange eksempler på tariffbrudd fra arbeidsgivernes side og det tar lang tid før man får avgjørelse. Vi hadde i Bergen et tilfelle hvor man undlot å følge tariffen og hvorfor? Jo, fordi det viste sig at vi ikke kunde gå til aksjon på en tvist; men at den måtte til Arbeidsretten. Vi gikk imidlertid allikevel til aksjon og det endte med at han måtte ut med 1600 kroner som han hadde snytt arbeiderne for. Han hadde snytt oss for mere; men det viser hvordan loven er. Vi skulde derfor alle være opmerkssomme på hvilken knebling det ligger i denne lov. Vi vil nok heller ikke opnå at det blir våre bestemmelser som blir avgjørende; men borgerskapets. Gjør vi noget blir det straks til at det er ulovlig og så kommer borgersamfundet og vår egen ledelse og dikterer tilbagemarsj til arbeidsplassen. De lange tariffavtaler vi har hatt, har satt arbeiderkassen i pasivitet. Vi må ha kortere tariffavtaler ellers vil arbeidsgiverne fortsatt være på offensivens linje og vi blir de tapende.

Ordstyreren: Det er hovedtariffen romertall I vi nu behandler.

Jul Hansen: Dette med hovedtariffavtale er jeg ikke så sikker på er bra. Hvad har vi sett i de senere år? Jo, at de fleste tariffer utløper samtidig slik at vi får lønnsnedslag over det hele. Ser vi på resultatet det har bragt arbeiderklassen så viser det det sig at det stadig har gått nedover siden man slo inn på den linje. Tar vi for oss Statistisk Årbok for 1934 så viser den at det er gått nedover med lønnen. Fra 1921—33 er det en gjennomsnittlig nedgang på 40—55 pct. over det hele land. Leveomkostningene er gått ned med 36 pct. Prisindeksen som i 1933 var 122, var i august 1934 127. Ved en hovedtariffavtale vil alle fag bli omfattet av den og det vil bringe oss lønnsnedslag. Samtidig som vi ser at arbeidstiden f. eks. ved Hydro er bragt ned fra 12 til 10 måneder. Det er også en lønnsreduksjon.

Olav Hindahl: Både Opsahl og Jul Hansen diskuterer på feil grunnlag. Det er ikke her spørsmål om å slå alle fag sammen med denne hovedtariffavtale. Den skal ikke inneholde de almindelige tariffbestemmelser om lønn, ferie o. s. v. Det nye er dette med Høiesterettsdommen mot kollektive opsigelser og den påberoper arbeidsgiverne sig. Kan man ved forhandlinger med arbeidsgiverne få det vekk så skulde man vel ikke ha noget imot det. Er det realistisk politikk å hevde de

linjer som Opsahl og Jul Hansen forfekter? Det er jo helt galt. Det må jo være en fordel å bli enige hovedorganisasjonene imellem om å få det vekk. Det gjelder også spørsmålet om de faglige grensetvister. Kan man der få sjaltet Arbeidsretten ut så må vel det være bra. Det er *det* hovedtariffavtalen også skal inneholde. Man taler om kamp og atter kamp. Kan kommunistene økonomisere de? Vi skal ikke ta kampen for kampens skyld.

Palmer Pedersen foreslo: Under de store arbeidskamper som foregår i 1935 skal den kollektive opsigelse av overenskomster praktiseres.

Strek settes.

5 minutters taletid og strek blev besluttet.

Johan Lundsholt: Vi vedtok her at avstemningsreglene skulde vi selv bestemme. De arbeidere som har direkte avtale med bedriften bør stå mere fritt.

Palmer Pedersen: Hindahl sa at kommunistene ikke så realiteten. Men når vi hørte Volan og hvordan de her vil gå frem så ser vi at det er eftergivelse overfor den kapitalistiske stat. Der ser vi realiteten og idag ligger det på bordet. Etter saken mellom Sydvaranger og Arbeidsmannsforbundet må man forstå at vi vil ikke gå inn for nogen individuell opsigelse. Derfor har jeg foreslått at vi skal gå frem som tidligere. Dermed har kongressen klart og greit satt dommen ut av kraft.

Elias Volan: Man snakker her om offensiven. Det er naturligvis bra og hvis Opsahl og de andre på den side kunde skaffe en tilstrekkelig flåte og en hær så kunde vi selvfølgelig avgjøre dette på et par timer. Men så enkelt er det ikke. Vi måtte bruke tarifflinjen også da vi gikk mot voldgiftsloven og voldgiftsdommen. Her skal vi også ved å benytte tarifflinjen se å få lovene ophevet. Det som den annen part her fremholder er imot alt det som har med bolsjevisme og Leninisme å gjøre. Jeg er enig i at Ottersens forslag oversendes sekretariatet. Der er punkter hvor ingen forandringer skal skje; det gjelder avstemningsreglene som kongressen har vedtatt. Palmer Pedersens forslag kan ikke vedtas. Man kan ikke ha surr her. Kongressen må oprettholde de beslutninger den har tatt.

Votering: Ordstyreren foreslo at der først blev votert over innstillingen. Vedtas den så bortfaller Palmer Pedersens forslag. — Denne voteringsmåte blev vedtatt og sekretariatets innstilling blev vedtatt mot 17 stemmer.

Efter forslag av ordstyreren blev Oscar L. Ottersens forslag oversendt sekretariatet.

II.

Retningslinjer for fagorganisasjonens tariffbevegelser.

Sekretariatet innbyr kongressen til å vedta følgende retningslinjer for fagorganisasjonens tariffbevegelser:

1. Forkortelse av arbeidstiden.

Som et viktig botemiddel mot den stigende arbeidsløshet har den internasjonale arbeiderbevegelse reist krav om en effektiv forkortelse av arbeidstiden. Ved beslutninger i fagforeningene, samorganisasjonene, forbundene og Landsorganisasjonen har de fagorganiserte arbeidere her i landet gitt dette krav sin fulle tilslutning.

Da arbeidernes hensikt med forkortelse av arbeidstiden er å skaffe arbeidsledige kamerater beskjefligelse, må fagorganisasjonen — når spørsmålet reises som aktuelt tariffkrav — holde sig dette for øie. Kravet kan nepppe løses i hele sin konsekvens uten på internasjonal basis eller ved avtaler mellom de land som i enkelte industrier er toneangivende på verdensmarkedet. På den annen side er det utvilsomt så at forkortelser av arbeidstiden i en rekke arbeidsgrener kan gjennomføres uten hensyn til de ordninger som fastsettes i andre land. I en rekke eksportindustrier og industrier med sterk konkurranse fra utlandet må det la sig gjøre å forkorte arbeidstiden, idet forhandlinger om kompensasjon føres under hensyntagen til arbeidsledighetskrisen og forholdene i vedkommende industri eller bedrift. I enkelte industrier hvor det arbeides og dagskift kan det vise sig ved overgang til 2 skift at bedriften også makter å bære de økede omkostninger med full kompensasjon i lønninger.

Stillingen på arbeidsmarkedet og den store arbeidsløshet er så alvorlig for den samlede arbeiderklasse at kongressen her ikke kan fatte bindende beslutninger for den samlede organisasjon. Forbundene må gis adgang til i samråd med sine medlemmer å treffe avgjørelse i hvert enkelt tilfelle. I sine vurderinger må forbundene ta hensyn til at forkortelse av arbeidstiden skal skaffe beskjefligelse til ledige arbeidere og at de kamper som tas i første rekke må gjelde de arbeidsgrupper og de steder hvor et gunstig resultat kan ventes oppnådd. Ved forkortelse av arbeidstiden må forbundene ha adgang til å innføre skiftarbeide også i de brancher hvor man tidligere bare har arbeidet i et dagskift.

2. Overtidsarbeide.

Forbundene må stille krav om avskaffelse av alt overtidsarbeide. Undtagelse fra forbudet mot overtid kan gis for å hindre ledighet blandt bedriftens øvrige arbeidere og for å forhindre ødeleggelse av materiell og andre verdier. Hvor overtid av disse grunner tillates skal den likvideres i fritid, ferie eller med et tillegg til den almindelige time-, dag- eller ukelønn for derved å hindre misbruk.

3. Forlengelse av ferien.

Alle organisasjoner må reise kravet om minst to ukers ferie. Ferie-systemet avgjøres av de enkelte forbund i samråd med medlemmene.

4. Beskyttelse av lærlinger og unge arbeidere.

Under henvisning til kongressens vedtak om de organisasjonsmessige oppgaver blandt arbeiderungdommen må forbundene iakttå og få innført effektiv, tariffmessig beskyttelse av lærlinger og unge arbeidere.

5. *Forbud mot illojal konkurranse.*

Ved opprettelse av tariffavtaler må forbundene i hver industri få fastsatt betryggende tariffbestemmelser som hindrer at arbeidsgivere fra andre industrier eller brancher kan overta arbeidet til lavere betingelser enn de som er fastsatt for de arbeidsplasser hvor arbeidet utføres.

6. *Organisering og opprettelse av tariffavtaler for skog- og landarbeidere, fiskere og fangstmenn m. v.*

En viktig opgave for fagorganisasjonen i den kommende periode er å få hevet lønns- og arbeidsvilkårene for alle de tusener av arbeidere hvis levestandard idag er langt lavere enn for den del av arbeiderklassen som gjennom en årrekke har hatt tariffmessige arbeidsvilkår.

For å oppnå dette er det nødvendig at alle krefter settes inn i arbeidet for å få organisert skog- og landarbeiderne, fiskerne og fangstmennene.

Kongressen pålegger sekretariatet, forbundene og distriktsorganisasjonene å gjøre alt hvad de evner for å få organisert disse befolkningslag og andre grupper av arbeidere med svak organisasjon. Over alt hvor det er mulig må man få opprettet tariffavtaler som sikrer deres arbeidsvilkår og høiner deres kjøpeevne.

7. *De arbeiderstyrte kommuner.*

Sekretariatet pålegges i samråd med centralstyret for Det norske Arbeiderparti og styret i Norsk Kommuneforbund å bestemme prinsippene for de kommunale tariffer. Det må kreves at de arbeiderstyrte kommuner går inn på en linje for sine tariffavtaler, som letter fagorganisasjonens arbeide i løsningen av de hovedprinsipper som reises ved tariffrevisjonen. Fagorganisasjonen skal på sin side ta hensyn til at kommunene blir i stand til å utvide sin arbeidsvirksomhet for derved å bekjempe arbeidsløsheten. For arbeider som kommunene setter i gang skal det opprettes tariffavtaler med vedkommende forbund.

8. *Den faglige taktikk.*

Da spørsmålet om opsigelse av tariffavtalene ikke er forelagt medlemmene til avgjørelse må forbundene i samråd med sine avdelinger treffe avgjørelse herom. På samme måte skal forbundene — under hensyntagen til kongressens vedtak — treffe avgjørelser om de krav som eventuelt skal reises, og forbundets taktikk. Opsigelser av plassene skal alltid forelegges medlemmene til behandling. Ved behandlingen av tariffkravene og taktikken må medlemmene få sig forelagt forbundsstyrenes syn og så vidt mulig oversikt over forbundenes organisasjonsmessige forhold og styrke.

9. *Forandringer av arbeidervernloven.*

Kongressen slutter sig til forslaget fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon om at sekretariatet i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe skal fremme krav om forandringer i arbeidervernloven så den blir i overensstemmelse med kongressens vedtak i arbeidstids- og overtidsspørsmålet.

Elias Volan: Det forslag som sekretariatet her har fremsatt på dette punkt har man kalt for retningslinjer for fagorganisasjonens tariffbevegelser. Og i det uttrykk ligger at det ikke er eksakte og forbindende regler for alle de forbund som kommer op i tariffbevegelser i kommende kongressperiode. Men man skal ta tilbørlig hensyn til disse og de skal så langt de evner søke å få gjennomført de retningslinjer fagkongressen vedtok. Når det gjelder forkortelse av arbeidstiden, så må naturligvis den norske fagorganisasjon når dette reises som aktuelt krav, ta hensyn til hvordan de enkelte fag og industrier står. Arbeidsløsheten skal minke ved dette, det er meningen. Vil arbeidsløsheten minske f. eks. ved innførelse av 6 timers dag i papir eller i den kjemiske industri? Jeg er opmerksom på at representanter vil si at dette er reformistisk tale, antisocialistisk tale, ja arbeiderfiendtlig tale. Men det må sies på denne kongress. Jeg vil nevne det forhold man hadde i Sauda. En enkelt bedrift, men dog tilhørende et stort internasjonalt konsern. De stod fritt og utenfor Arbeidsgiverforeningen. Selv venstre-retningen der var med på å vedta en tariff som ikke gav forkortelse av arbeidstiden. Og hvorfor? Jo, fordi det vilde skjedd at produksjonen da var blitt overført til de amerikanske bedrifter. Derved vilde de blitt arbeidsledige. Jeg klandrer ikke kameratene der, de handlet under ansvar for sine medlemmer. Men sådan må også ledelsen gjøre. Men vi må være opmerksom på at det finnes industrier og brancher hvor den kan nedsettes og der må alt gjøres for å få det til. Jeg tror dog ikke at det vil lykkes i et hopp å komme ned fra 48 til 36 timer. Når vi ikke kan få lovgivning på dette område, hverken nasjonalt eller internasjonalt, så må arbeiderne ta den samme linje som tidligere og gå til kamp. Det som er praktisk gjennomførlig må arbeiderne søke å få igjennem. Et annet spørsmål er *overtidsarbeidet*. Organisasjonen — forbundene og Landsorganisasjonen — har oppfordret arbeiderne til å innskrenke overtidsarbeidet mest mulig og iallfall søke å få det erstattet med fritid. Men det er ikke lykkes i stor utstrekning og det er arbeidernes skyld. Overtidsarbeidet er idag efter loven 30 timer i 4 på hinannen følgende uker og 10 timer over en uke. Men det er gått langt lenger i overtid. Det har hendt at de som har bodd rundt en bedrift har måttet anvende naboloven for å få slutt på overtidsarbeidet. Vi har videre *ferien* og kravet her om 2 uker. Det spørsmål er ikke større enn at det må kunne gjennomføres ved alle bedrifter. Av den grunn vil det ikke bli nogen produksjonsstans. Når det gjelder beskyttelse av lærlinger og unge arbeidere så er det mange som har bra bestemmelser. Men det er også mange som ikke har tilfredsstillende bestemmelser her. Her må fagorganisasjonen være opmerksom. Videre har vi spørsmålet forbud mot illojal konkurranse. Det må man være opmerksom på. Organiseringen og opprettelsen av tariffavtaler for skog- og landarbeiderne må fagorganisasjonen ta et løft for og derved bringe disse arbeideres lønnsvilkår op. Vi har videre med et punkt om de arbeiderstyrte kommuner. Det må kreves her at disse kommuner går inn på en linje for sine tariffavtaler, som letter fagorganisasjonens arbeide i løsningen av de hovedprinsipper som reises ved tariffrevisjonen. På den annen side må fagorganisasjonen ta hensyn til at kommunene blir istand til å

utvide sin arbeidsvirksomhet for derved å bekjempe arbeidsløsheten. Det hele må skje av hensyn til de arbeiderstyrte kommuner og hele arbeiderklassens interesser. Så har vi *den faglige taktikk*. Kongressen sist besluttet at alle tariffier skulde opsies. Det var nødvendig. Vi var klar over at arbeidsgiverne vilde gå til opsigelse. Stortingsvalget i 1930 bragte arbeiderklassen nederlag og arbeidsskjøperne vilde gå inn for å knekke fagorganisasjonen. Kampen i 1931 var derfor nødvendig. I år er situasjonen en annen. Det er arbeiderklassen som har seiret og organisasjonen favner videre enn tidligere. Men det inneholder også ansvar for arbeiderklassen. Vi må overlate det til forbundene i forbindelse med medlemmene å avgjøre spørsmålet om tariffopsigelse. Her må det gis den frihet innen Landsorganisasjonen som forbundene finner å måtte ha. Vi kan om 3—4 forbund opsie tariffen risikere at arbeidsgiverne sier opp alle de andre. Det skal da bli et stort ansvar politisk og økonomisk og det oppgjør vi da må ta må engang for alle sette Arbeidsgiverforeningen og de kapitalistiske makter på plass. Vi har videre til slutt — forandringer av arbeidervernloven hvor man går inn for i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppen å fremme krav om forandring i arbeidervernloven så den blir i overensstemmelse med kongressens vedtak i arbeidstids- og overtidsspørsmålet.

Johs. Ringen optok følgende forslag fra *Tømvrernes Fagforening*, Oslo:

- a) Ved tariffrevisjonen i 1935 stilles som et ufravikelig krav: arbeidstidens forkortelse.
- b) En høiere timelønn som kompensasjon for arbeidstidens forkortelse må være kravet som stilles, og at de forbund eller arbeidsgrupper som har evnen og viljen til å gjennomføre en forkortelse av arbeidstiden ikke blir tvunget tilbake til arbeidsplassen mot sin vilje, men får stå fritt og ikke blir koblet sammen med de andre industrier.
- c) Dispensasjoner fra inngåtte avtaler og overenskomster i tariffperioden kan ikke gis av sekretariatet uten at avdelingene har uttalt sig i spørsmålet og forbundsstyret har gitt sitt samtykke til at det vedtatte overenskomstforhold kan fravikes. For punkt c var gitt følgende motivering:

I flere tilfelle har Landsorganisasjonen gitt dispensasjoner fra landsoverenskomstenene, således at et forbund som har mindre timelønnsavtaler enn et annet forbund har fått tillatelse til å inngå overenskomster på lavere timelønn enn den i landsoverenskomsten fastsatte timelønn for vedkommende fag. (Konfr. Kjemisk Industriarbeiderforbund og Norsk Bygningsarbeiderforbund.)

Birger Opsahl: Halvard Olsen har skrevet en artikkel i siste «Meddelelsesblad» som jeg tror alle kan være enig i at den inneholder en rettleddning for hvordan det vil komme til å skje fremover. Det er et testament. Men jeg vil bemerke at det ikke bare er borgerskapet som har vært med og gitt oss lovgivningen, men også våre tillitsmenn og D. N. A. I artikkelen benytter han også de arbeidsløse som skremmebillede mot de organiserte. Det er en insinuasjon mot de arbeidsløse.

Det gjelder ikke personen, men veien vi skal gå, sier hau. Hva er det da som har preget Landsorganisasjonens generallinje? Den har vært preget av undfallenhet. Istedetfor en aktiv linje så er vi blitt trukket bakover. Den siste kneblingslov er et tydelig bevis for dette. Vi har videre sett at det er blitt fred og ro på arbeidsplassene, det som arbeidsgiverne har ønsket sig. Jeg vil foreslå:

Ledelsen for Landsorganisasjonen må straks påbegynne organiseringen av arbeidernes motoffensiv med sikte på å slå tilbake angrepene og forbedre arbeidernes lønns- og arbeidsvilkår. De krav som under den store tariffrevisjon så vel som under alle tariffoppgjør må stilles i forgrunnen, er følgende:

1. Forhøielse av lønningene og forbedring av arbeidsvilkårene.
2. Forkortelse av arbeidstiden med full lønnskompensasjon.
3. Avskaffelse av kneblingslovgivningen mot arbeiderklassen.
4. Forkortelse av tariffperioden til maksimum 1 års tariffperiode.

For å kunne gjennomføre kravene og seire i kampen, er det nødvendig at Landsorganisasjonens ledelse straks går igang med forberedelser av kampen. Hele landets arbeiderklasse må innstilles på *kamp-linjen*.

På bedriftene og i fagforeningene må motoffensiven organiseres på den bredeste front, og under arbeidernes egen kampløpelse, valgt på arbeidsplassen og i fagforeningene. Det må etableres det beste samarbeide med hovedledelsen for kampen og arbeiderne, med sikte på å seire i kampen, og på grunnlag av medlemmenes rett til selv å bestemme i alle spørsmål.

Bernt Myrhol optok følgende forslag fra Oslo Sporveisbetjenings Forening:

Fagkongressen pålegger sekretariatet sammen med fagforbundene ved de forestående tariffrevisjoner av hensyn til arbeidsløsheten og arbeidspresset for dem som står i arbeid, å opta en felles kamp for forkortelse av arbeidstiden til maksimum 6 timer pr. dag, 36 timers arbeidsuke, samt forlengelse av ferien til minst 3 uker.

Motivering:

Teknikkens raske utvikling og den parallelt hermed omsiggrípene rasjonalisering har medført at en stor del av den menneskelige arbeidskraft er blitt overflødig. Som følge herav er den overhåndtagende arbeidsløshet i stadig vekst. Dette går i første rekke ut over ungdommen, som blir avskåret fra å komme i virksomhet for å utnytte sine evner og krefter. For å råde bot herpå, må fagorganisasjonen ved de kommende tariffrevisjoner med alle til rådighet stående midler i fellesskap opta kampen for maksimum 6 timers dag, 36 timers arbeidsuke.

Ikke bare arbeiderne, men også borgerskapet, begynner å komme til den erkjennelse at en forkortelse av arbeidstiden er det virksomste middel i kampen mot arbeidsløsheten.

Håkon Berli foreslo ad punkt 2, arbeidstidsforkortelsen:

Fagorganisasjonen må ved kommende tariffrevisjon sette alt inn på å få gjennomført 6 timers arbeidsdag, for å skaffe de arbeidsledige

arbeide. Kravet om 6-timers dag må løses uavhengig av andre krav og spørsmål.

Kristoffer Jakopsen: Enten man er enig eller uenig i de beslutninger kongressen tidligere har vedtatt, så har det vært ført en bestemt linje og slik forstår jeg at man også har gjort det her. Det første punkt er da forkortelsen av arbeidstiden. Da vi første gang behandlet det hos oss så sa jeg at med den oppbygging Arbeidsbyrået hadde så vilde det ha vært bedre om man istedetfor å sende folk dit, burde ha innkalt en internasjonal konferanse av eksportindustriene til behandling av arbeidstidsspørsmålet. Hva er arbeidsgivernes standpunkt der? Volan nevnte Sauda, som jeg selv har vært med på. Medlemmene sa til oss at forkortelsen av arbeidstiden var det viktigste ved siden av lønningene og det var også ledelsen enig i. Men hvad sa bedriftens ledelse? Jo, de hadde stor interesse for 6-timersdagen. Men vi kan dessverre ikke gjøre det fordi vi står som en isolert bedrift her og skal ut på markedet. Ellers blir vi slått ut, hvad de for øvrig allerede er når det gjelder magnat. Her mener jeg det er en brist i den internasjonale arbeiderbevegelse. Man må samlet gå inn for en arbeidstidsforkortelse. Vi er sørgelig akterutseilt på dette punkt. De amerikanske teknokrater mener jo at hvis man skulde ligge på høide med utviklingen så skulde en arbeidstid på 3—4 timer være nok. Da vi i Sauda stod overfor spørsmålet 6-timersdag så er det riktig som Volan sa. Jeg måtte besvare spørsmålet om vi vilde opnå noget ved å gå til kamp med nei. Hvis jeg får støtte for det vil jeg foreslå at sekretariatet pålegges straks å få en skandinavisk og internasjonal konferanse om arbeidstidens forkortelse.

Øistein Marthinsen: Ved de tariff-forhandlinger som skal finne sted vil arbeidsgiverne møte oss med de samme argumenter som tidligere. Eksportarbeidernes lønn må være så liten at de kan konkurrere og for hjemmeindustrien vil de si at der må lønningene være slik at ikke industriarbeiderne forhindres fra å kunne kjøpe. Hva skal vi da gjøre for å få 40-timersuken gjennomført? Jeg går ut fra at de mange fag som har utløp på samme tid vil finne at det vil være vanskelig å gå til kamp for kortere arbeidstid. Spørsmålet er om vi kan ta ut enkelte grupper for å gjennomføre arbeidstidsforkortelse. Men da må de andre støtte disse arbeidere. Når man taler om lønnsforholdene i eksportindustrien og om arbeidstiden så kan vi ikke finne oss i de argumenter som arbeidsgiverne benytter. Spørsmålet kan reises på en annen måte. Hvordan er det med vår egen produksjon? Hvordan er det med de varer som vi har her i landet og hvordan kan de komme industriens arbeidere til gode? Spørsmålet er hvordan disse varer skal fordeles. Jeg vil foreslå: «I anledning den vareoverflod som er til stede på grunn av den voksende produksjonsevne og arbeidernes manglende kjøpekraft, må det søkes å skape forhold som muliggjør at arbeidernes forbrukskrav imøtekommes også ved igangsettelse av samfundsmessig fordeling av vareoverfloden til det arbeidende folk.» Og så må vi gå til kamp. Vi kan ikke vente på en internasjonal løsning.

I. B. Ase: Når det gjelder tariffrevisjonen til våren så er jeg enig i den opfatning som Volan var inne på at det gjelder å være forsiktig

med å vedta konkrete forslag. Derfor går det ikke an å binde de forskjellige forbund. Som man vet blev det i Sverige av bygningsarbeiderne ført en langvarig kamp, ca. 9 måneder og blandt de krav som var stilt op var også forkortelse av arbeidstiden. Det som preget arbeidernes stilling til bygningsarbeidernes kamp var en antipati: Hvorfor skulde bygningsarbeiderne som har bedre lønn enn de andre ha hjelp til å få ennu bedre forhold? Vi vil som følge derav også få dyrere hus. Som følge herav opstod det et motsetningsforhold. Dette må man være opmerksom på. Vi hadde i 1933 13 832 medlemmer med 2.1 million tapte arbeidsdager — 153.15 pr. arbeider. Det vil si at vi hadde over 52 procent ledige når man tar det gjennomsnittlig. Ut fra dette må man også vurdere bygningsarbeidernes stilling når krav fremmes. Med hensyn til arbeidstiden fattet vårt siste landsmøte beslutning for at alle krefter skulde settes inn for forkortelse av arbeidstiden. Dette av hensyn til den store arbeidsløshet vi har. Jeg vil si at 2 timers nedsettelse vil bety meget, men det er bedrag å tro at man derved likviderer arbeidsløsheten. Ved å gå ned til 4 timer og 2 skift vil vi kunne få plassert de fleste av våre arbeidsledige. Når det gjelder denne sak vil det bli gjort alt mulig fra forbundets side for å få gjennomført landsmøtets beslutning. Det vil selvsagt fra arbeidsgivernes side bli gått til oppsigelse av de andre som ikke har opsagt sine tariffer. Men de forbund som da blir holdt utenfor må gjøre alt for å støtte de som kommer ut i konflikt. Jeg vil anbefale innstillingen. Når det gjelder overtidsarbeidet så har det vært gjort alt mulig for å hindre det. Her også av hensyn til den store arbeidsløshet.

Nils Grande foreslo punkt 2, overtidsarbeide, siste avsnitt, forandres til:

«Hvor overtid av disse grunner tillates, skal den likvideres i fritid eller ferie, for derved å hindre misbruk.»

20 talere var inntegnet. — Taletiden blev satt til 5 minutter.

Alfred Andreassen: Vi er vel alle enige om at dette er et av kongressens mest omfattende punkter. Vi som møter ute fra distriktene er jo opmerksom på den store arbeidsledighet. Derfor er det bydende nødvendig for fagkongressen på dette punkt å vedta reelle beslutninger. Volan var så vidt jeg forstod både pessimist og optimist. Vi har jo demonstrert i mange år for 8-timersdagen; men vi kan ikke fortsette på den måte for da vil det bli slik at kua dør, mens gresset gror. Når det gjelder overtid så må vi ta det igjen i fritid.

Torbjørn Henriksen: Det er alltid noget av en fare ved at en stor kongress like foran en tariff behandler disse ting. Man har lett for å vedta beslutninger som ikke alltid passer for det tidspunkt da selve kravene reises. Det man må ha her er tillit til dem man velger om at de har viljen til å finne frem til den beste løsning. Når det gjelder arbeidstiden så har vi beslutninger nok. Det det gjelder om er å bryte gjennom muren. Det er hensynet til de arbeidsledige vi der må ta. Når man taler om eksportindustrien så må man være opmerksom på det skandinaviske og internasjonale samarbeide. Med hensyn til hjemmeindustrien, kommunene og våre egne bedrifter så ligger det lettere

an der. Vi må ta det frem og analysere om vi kan benytte visse av disse grupper. For kommunens vedkommende så har jeg intet imot innstillingen. Det er klart at her må vi se klassemessig på det. Men jeg kan ikke undlate å fremholde at selv arbeiderstyrte kommuner sier at først og fremst kommunens interesser. Her må det være **klassens** interesser som må være det avgjørende. Organisasjonens stilling til akkordarbeidet vil jeg reise i denne forbindelse. Er det riktig å være med på å forsere arbeidet? Arbeidstempoet jages slik opp, nu at arbeiderne ofte er ferdig i 40-årsalderen. Jeg vil be om at også dette blir tatt opp til drøftelse. Jeg vil foreslå: Kongressen pålegger det nye sekretariat i samråd med de interesserte forbund å opta til behandling og utredning spørsmålet om det er i arbeiderklassens samlede interesser at man under de nuværende produksjonsforhold og arbeidsløshets-situasjon er formålstjenlig, at fagorganisasjonen medvirker til at *akkordarbeidet* anvendes.

Utredningen forelegges førstkomende kongress.

Ingv. Tvedt: Når det gjelder første punkt her så er det et spørsmål som er oppe blandt arbeiderklassen ikke bare hos oss, men utover hele verden. Jeg er derfor enig med Jakopsen i at sekretariatet snarest må få et samarbeide — skandinavisk og internasjonalt. Når det gjelder hjemmeindustrien så må vi vise at vi vil noget reelt med dette. Vi har videre overtidarbeidet; det må man få vekk. Går ikke det så må man få det igjen i fritid. Jeg er også enig med Volan i at en ferie på 2 uker ikke vil skade disse bedrifter.

Trygve Henriksen: 6-timersdagen er det stående samtaleemne; men jeg kan ikke være enig i at man skal binde organisasjonen til å gå inn for kampen i kommende periode. Jeg er enig i at vi må komme derhen og at det er veien, men vi må se på eksportindustrien. En kamp i papirindustrien vil nok bli langvarig og spørsmålet er om man virkelig tror å kunne holde en slik kamp gående. 14 dagers ferie med full lønn må være kravet i alle bedrifter og overtid må utnyttes i fritid.

Kristian Moljord: Sulitjelma solgte sine aktier i sin tid med veldig avanse og det førte til lønnsreduksjoner. Lønningene er ikke det avgjørende for bedriften. Det er alle de manipulasjoner arbeidsgiverne driver. Man må når man taler om overtid være opmerksom på at først og fremst må lønningene bedres. Volan talte om kommunene. Vi ser at selv i arbeiderstyrte kommuner så kommer kommunens interesser i første rekke og arbeidernes i annen. Det må vi vekk fra. Det er arbeiderklassens interesser man først må se på. Man har også talt om den økonomiske stilling i organisasjonen. Jeg tror det vil bli umulig å føre en kamp slik som stillingen er og sådan som kongressen har foretatt bevilgninger. Jeg vil anbefale Opsahls forslag.

Bernt Myrhol: Man må nok se på de enkelte bedrifter. Vi har f. eks. sett ved Oslo Sporveier at de i tariffperioden har inndratt noen vogner og utvidet kjørehastigheten. Nu har de utvidet den til toppunktet. Vi kjører nu på 8 timer flere kilometer enn før på 10—12 timer. Vi har videre busstrafikken; her er det et stort arbeidspress slik at de i løpet av kort tid er utslitt og må se å komme over i annet

arbeide. Dette er ting som taler for at man iallfall i denne bedrift kommer ned i arbeidstid. Jeg vil anbefale Oslo sporveisbetjenings forslag.

J. G. Olsen optok avdeling 12.s forslag — Jern- og Metallarbeiderforbundet — side 35 i dagsorden.

J. Lundsholt foreslo: *Ad overtidsarbeide.*

- a) Arbeidstiden skal ikke overstige den til enhver tid gjeldende lovgivning og tariff-festede bestemmelse om arbeidstid.
  - b) Eventuelle overtidsarbeider utover normaldagen, likvideres på en slik måte at arbeidsuken ikke overstiger den arbeidstid som er nevnt under punkt a.
- Strek blev satt.

Håkon Berli: Det er gått 12 år siden Internasjonal assosiasjon reiste kravet om 6-timers dag. Betingelsene for kamp om 6-timersdagen er til stede og det må føres uavhengig av andre krav. Ellers kjører vi spørsmålet fast. Det kan nok sies at lønningene idag er lave; men vi ser i andre land at lønningene ligger enda lavere. Jeg vil i forbindelse med arbeidstidens forkortelse også nevne at det vil skape bedre helse og mindre ulykkestilfelle. Det vil igjen skape en klassemessig styrkelse.

Nils Grande: Jeg har innlevert et forslag til punkt 2 om overtidsarbeidet som jeg vil anbefale kongressen å vedta. Jeg har sett mange tilfelle hvor arbeiderne har kjempet om overtidsarbeidet.

Eugen Paulsen: Det spørsmål vi her behandler har stor interesse for oss arbeidsløse. Med hensyn til arbeidstiden vil jeg nevne det overtidsarbeide som drives. Det har hendt at man har kastet hele klubbstyret fordi det har vært mot overtidsarbeidet. Skal vi komme vekk fra arbeidsløsheten så må man se på overtids- og akkordarbeidet, som et ledd derimot.

J. G. Olsen: Jern- og Metallarbeiderforeningen har sett på disse ting. Når det gjelder ferie så er det slik at man ikke er i arbeide; men man får en betaling som ikke på langt nær dekker den fastsatte ferietid. Vi mener man her må se å komme frem til en ensartet ordning så alle får ferie med full lønn. For jernindustrien er en forlengelse til 14 dager helt i sin orden. Med hensyn til overtidsarbeidet så er det sagt meget om det. Vi har jo en borgerlig lov som forbyr overtidsarbeide; men både arbeiderne og arbeidsgiverne bekjemper den slik at vi ofte ser at tillitsmennene blir uglesett av den grunn. Så har vi 17 mai, hvor man stenger bedriften for en halvpart, mens den annen halvpart er inne og arbeider. Det må bli procenttillegg for det som for søn- og helligdager med 100 pct. De forslag taleren optok fra avdeling 12 av Jern- og Metallarbeiderforbundet var følgende om ferien:

«Kongressen pålegger sekretariatet å utarbeide en landsomfatførelse av ensartede feriebestemmelser for samtlige fag og industrier med sikte på gjennomførelse av 14 dagers ferie med full lønn og avskaffelse av den nuværende procentberegning.»

Følgende *motivering* fulgte forslaget:

Den nuværende procentberegning ved utbetaling av feriegodtgjørelse er til skade for arbeidernes ferie på grunn av de store innskrenkninger i arbeidstiden, således at feriegodtgjørelsen ikke på langt nær dekker den fastsatte ferietid.

I anledning *overtidsarbeidet*.

«Kongressen på legger sekretariatet å utarbeide en landsomfattende kampanjeplan for organisasjonsmessig å få avskaffet all overtid.» Herpå blev avgitt følgende *motivering*:

Ved overtid økes arbeidsledigheten og er en skade for arbeiderne selv. Ved overtid økes den usunde konkurranse mellom industrien og bedriftene.

Ved en effektiv og landsomfattende kampanje for fastere og mere ensartede bestemmelser må det lykkes å avskaffe overtiden.

Videre optok han følgende forslag:

«Ved kommende tariff-forhandlinger må sekretariatet påse at det reises krav om procentbetaling for 17 mai, og eventuelt andre fridager som faller på yrkesdager, blir som for søn- og helligdager 100 pct. Motivering på kongressen.»

Kristoffer Jakopsen foreslo: «Det pålegges det kommende sekretariat hurtigst mulig å søke sammenkalt en internasjonal konferanse med sikte på en ensartet optreden i kampen for forkortelse av arbeidstiden, særlig i eksportindustrien.»

A. E. Gundersen: Jeg er enig med Henriksen i at det er en viss fare her å behandle en slik sak. Man må ikke la stemninger og ønsker være det avgjørende. Man må se å komme på jorden. Med hensyn til arbeidstiden så er sympatien internasjonalt for det over hele verden. Men jeg tror at en gjennomførelse av forkortelsen av arbeidstiden ikke er så lett å få til ved de kommende forhandlinger. Vi må også se på den økonomiske stilling. Har vi penger til å føre en storkamp til våren? Jeg tror ikke kongressen kan anvise utveier der. Spørsmålet her er derfor det hvordan vi kan få løftet op de som ligger etter i lønn. Det som lå oss nærmest måtte være å få en forbedring av disse gruppers forhold. Og der kunde det være håp om å opnå forbedringer.

Taletiden blev nu satt til 3 minutter.

Charly Andersen: Det er vel ikke noget spørsmål som vil gripe slik inn i samfunslivet som 6 timers arbeidsdag og skift. Det er klart at det er nødvendig å gå inn for det. Vi må her ta hensyn til våre arbeidsledige. Vi kan ikke ta hensyn til kapitalismen. Jeg kan derfor ikke forstå at vi skal drive debatt om dette i så mange år. Vi hadde et forsøk i Skiensfjorden. Det viste sig at mange av borgerskapets ledende var interesserte i spørsmålet da vi reiste det på Herøya. Nedsettelse av arbeidstiden vil bringe flere i arbeide. Og det vil bringe samfundet op av den sump vi nu er i.

Tallak Flaten: Jeg kan iallfall understreke den ting i Halvard Olsens artikler og det er at vi ikke vil gå eventyrets vei. Spørsmålet om 6 timers dag kan ikke løses av denne kongress og jeg vil ikke være med og binde det kommende sekretariat.

Olav Hindahl: Vi har jo hatt såpass mange kamper her i landet at vi skulde ha litt erfaring i så måte. Vi har hatt 1911, 1921 og 1931. Vi vet hvad storkamper betyr. Ser vi på forholdene i våre organisasjoner og på forholdene i våre naboland — Sverige og Danmark — hvor de både tallmessig, økonomisk og politisk — står sterkere så er det klart at dette kjenner også våre motstandere til. Det nytter ikke å bluffe. Derfor må hvert forbund selv avgjøre hvilke krav de mener å make og kunne stille. Kan en gruppe ta en kamp om forkortelsen av arbeidstiden så gjelder spørsmålet om vi skal få en storkamp ut av det. Hvad vi må gjøre er å se å få det beste ut av situasjonen.

Halvor Sørum: Det er sagt at vi kommunister vil kampen for kampens skyld. Det er i høieste grad demagogi. Arbeiderklassen er jo i stadig kamp. Vil den opnå noget så må der føres kamp. Derfor vil vi kampen. Arbeiderklassen har flåte og armé; men da må den innstilles på kamp. Kampen om samfundsmakten består ikke i stadig å utsette den. Man taler om den internasjonale konkurranse når det gjelder arbeidstiden. Når det så gjelder hjemmeindustrien taler man om lønnsomhetslinjen. Vi må bryte igjennem disse argumenter.

Rasmus Rasmussen: Når det gjelder arbeidstiden og spørsmålet om at det må løses nasjonalt, skandinavisk og internasjonalt så vil jeg si at den sak har vært drøftet mer enn nok. Nu er det handling det gjelder. Det er arbeidet rundt på arbeidsplassene som nu skal benyttes.

Bernh. Berentsen: Alt det som heter taktikk er det man tar for sig i det gitte tilfelle. Det høres nokså merkelig ut når kommunistene her sier at det ikke foreligger linjer. De taler jo mot bedre vitende. Vi står jo idag uten internasjonale forbindelser. Vi har idag våre faginternasjonaler. En forkortelse av arbeidstiden i jernindustrien vil sikkert føre til at de mekaniske verksteder nedlegges. Men jeg tenker på den grafiske industri og bygningsindustrien. Der må man kunde opnå noget. Jeg vil anbefale innstillingen.

Kristian Sandvold: Dette spørsmål tar sikte på hjemmeindustrien som eksportindustri. Når det gjelder den siste så er det klart at det må gjøres internasjonalt. Derfor er jeg enig i Jakopsens forslag og om en komité til å konferere herom. Det er et spørsmål som vi nu må fremme hurtigst mulig og derfor må sekretariatet gjøre alt for å få dette frem. Når det gjelder bygningsindustrien så var det mange som trodde at de vilde gjennomføre 6-timersdagen; men vi så at de med $\frac{2}{3}$ flertall tok forslaget tilbake. Vårt landsmøte fremmet forslag til kongressen om å gå inn for arbeidstidsforkortelse.

Emil Nyhus: Det er i debatten fremholdt at arbeidstidsforkortelsen skulde tas med full kompensasjon. Det kan godt være at det kan gå an for enkelte grupper. Men vi må se på det for hvert land. Det vil være bedre først å ta arbeidstidsforkortelsen og senere spørsmålet om kompensasjon. Overtidsarbeidet er et gammelt spørsmål. Vi gir ikke tillatelse til overtid hos oss.

Jul Hansen: Nyhus sa at man på den internasjonale jernkonferanse i London var enige om at man ikke bare kunde se på dette internasjonalt; men ut fra de forskjellige lands interesser. Her sier man det

motsatte. Det viser sig altså at det bare er prat. Vi ser bygningsarbeidernes forslag og motivering på side 27 eller 28 i dagsorden. Det vil bare bli prat. Her er intet konkret fremlagt. Jeg vil anbefale å stemme for Jakopsens og Opsahls forslag.

Fritz Fridholm: Et av de spørsmål vi har å kjempe med er overtidsarbeidet og jeg er ikke enig i punkt 2. Jeg vil der anbefale Grandes forslag.

Johs. Ringen: Når vi behandler dette spørsmål så er det to hovedargumenter man nevner, nemlig at vi ikke kan gå ut i kamp og videre forholdene i Sverige og Danmark. Det er så at vi plikter å ta hensyn til det; men vi må også se på våre egne forhold. Vi fastslo prinsippet arbeidstidsforkortelse uten å sette hvilken arbeidstid. De fag og grupper som kan gjennomføre arbeidstidsforkortelse må gjøre det.

Karl Bottenvand: Halvard Olsen sier at han ikke vil gi sig inn på eventyret. Det vilde vært bedre om han hadde sagt at nu vilde han bort fra eventyrpolitikk. Det er i eventyret vi nu har vært. De arbeidsledige venter på at kongressen vedtar konkrete beslutninger og det kan vel ikke gjøres bedre enn ved nedsettelse av arbeidstiden og videre ved nedsettelse av produksjonen. Vi ser nu at man i bergverksindustrien er med på å produsere dobbelt så meget som for 4—5 år siden.

Kristoffer Jakopsen: Det kunde være unødvendig for mig å ta ordet. Men jeg har fremsatt et forslag som jeg vil henstille at man vedtar, selv om det ikke har den absolutte riktige redaksjon. Med hensyn til akkordsystemet så ser det besnærende ut med en gang. Men i neste omgang kan man gå ut fra at det blir nedslag og forøket arbeidsydelse. Og derved igjen færre arbeidere.

Trygve Olsen (Jern og Metall): Det er vel forståelig at ikke alle kan være tilfreds med det som her foreligger. Men det skal være en slagplan og hvis vi legger den altfor tydelig tilrette så vil motparten kunde innrette sig derefter. Efter alle de overlegninger og diskusjoner vi har hatt skulde vi nu gå inn med kraft for arbeidstidsforkortelse. Men her ser jeg en svekkelse i det krav vi tidligere har reist. Det er heller ikke bare av hensyn til de arbeidsledige at dette krav må gjennomføres; men ut fra det hele forhold og den tid vi lever i.

Oskar Skogly: Volan sa at arbeiderne ofte var de avgjørende når det gjaldt overtidsarbeidet. Når det er så, så er det fordi lønningene er for lave. Det er to veier å gå for å komme vekk fra overtid og det er å få bedre lønninger eller sette overtidsprocenten så høi at arbeidsgiverne ikke har interesse av det arbeide. Med hensyn til 6 timersdagen så må man ikke optre som i 1921 da man ikke tillot murerne å fortsette kampen. Foruten 6 timer må vi også ha kompensasjon.

Palmer Pedersen: Jeg er klar over at når vi er ferdig med denne debatt så kommer Tranmæl og Volan med sluttsatsen om kommunistenes uansvarlighet. Jeg er klar over at også arbeiderne i Sverige og Danmark ved sine landsmøter og kongresser har behandlet spørsmålet og at man også der er enig i at nu må denne sak organiseres. Men lederne lager bare prat.

Martin Tranmæl: En hær på marsj; en hær på offensivens linje må nettop se på stillingen og ut fra det vurdere tingene. Vi må undgå en lignende storkamp som den i 1931 i 1935. Vi må utnytte en hver situasjon for å få de arbeidsledige i arbeide. Det er ikke slag i luften; men slag i saken vi må ha. Er det fagorganisasjonens arbeide å stabilisere samfundet? Nei, det er *arbeiderklassen* vi stabiliserer. Vi svekker motparten. Jeg vil anbefale innstillingen. Det er ikke Halvard Olsens artikler i «Meddelelsesbladet» som er premissene. Det er sekretariatets forslag.

Elias Volan: Når man nu skal foreta votering vil jeg henstille at man stemmer for innstillingen. Dermed bortfaller Opsahls forslag. Der må votes alternativt mellom sekretariatet og Grandes forslag. Vi kan ikke komme dit hen at et hvert overtidsarbeide blir forbudt. Men vi må kreve fritid igjen. Beslutningene her er ikke for en bestemt arbeidsplass eller gruppe, det er generelle bestemmelser. Torbjørn Henriksens forslag kan vedtas. De øvrige må oversendes sekretariatet.

Ordstyreren foreslo følgende voteringsmåte:

Først votes over sekretariatets forslag til *retningslinjer* med anledning til spesiell votering pro og kontra mellom innstillingens punkt 2 siste avsnitt og Nils Grandes forslag.

Blir innstillingen vedtatt bortfaller Opsahls forslag.

Forslagene fra Lundsholt, Kr. Jakopsen, Ø. Marthinsen, Halvor Berli, Bernt Myrhol, Joh.s Ringen, J. G. Olsen, *foreslås oversendt det nye sekretariat.*

Til slutt votes over Torbj. Henriksens forslag.

Øistein Marthinsen: Jeg vil også at mitt forslag sendes partiet. — Dermed blev voteringsmåten vedtatt.

Votering: Innstillingen — sekretariatets forslag til retningslinjer — blev vedtatt mot 29 stemmer. Derefter votes pro og kontra over innstillingens punkt 2 siste avsnitt og N. Grandes forslag. Innstillingen blev vedtatt mot et par stemmer. Dermed bortfalt Opsahls forslag. Forslagene fra Lundsholt, Kr. Jakopsen, Ø. Marthinsen, Berli, Myrhol, Ringen, J. G. Olsen blev oversendt sekretariatet. Til slutt votes særskilt over Torbjørn Henriksens forslag som enstemmig blev vedtatt.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet onsdag 5 desember.

Ordstyrer: *Oscar Torp.*

Ordstyreren: Det var en sak dirigentene straks vilde ha avgjort nemlig om ikke kongressens behandling av valgene bør skje for åpne dører. Vi er av den opfatning at dørene nu bør åpnes.

En *taler* (navnet ikke oppfattet) foreslo at dørene blev åpnet.

Votering: Forslaget blev vedtatt med stort flertall.

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Punkt 17: Valg.

Man besluttet nu å gå over til dagsordens punkt 17: *Valg* — på de 4 fastlønnede tillitsmenn ved Landsorganisasjonens kontor.

Konrad Nordahl: Jeg er sikker på at hele forsamlingen her er på det rene med at det å ha vært valgkomité på denne kongress har vært vanskeligere enn nogen gang tidligere. Til formannsstillingen har det vært lansert en hel rekke kandidater. Allerede for 3—4 måneder siden begynte borgerpressen å lansere kandidatene. I valgkomitéen var Tranmæl sterkt på tale som formann; men han sa i fra på henvendelse at han ikke kunde påta sig hvervet av hensyn til alt det øvrige arbeide han har i arbeiderbevegelsen. Jeg for min del som er bragt i forslag til næstformann sa fra i valgkomitéen at jeg ikke vilde forlate den plass jeg hadde i Jern- og Metallarbeiderforbundet for å gå inn i Landsorganisasjonens ledelse. Jeg hadde ment at Torbjørn Henriksen burde velges; men han vilde ikke på grunn av sitt forbund og arbeidet der. Hvis der kommer forslag her på en annen mann som kan tenkes å samle så vil jeg anbefale det. Vår innstilling går ut på Olav Hindahl til formann, nu formann for Norsk Centralforening for Boktrykkere, næstformann Konrad Nordahl, I. B. Aase til kasserer og Lars Evensen til sekretær. Det har vært uenighet i valgkomitéen, men tilslutt frafalt man sine dissenser.

Anders Birkeland: De som har fulgt med i ledelsen i de senere år vet at det ikke alltid har vært i Landsorganisasjonen makten har ligget; men like meget i «Arbeiderbladet»s redaksjon. Kongressen er lunken; hvis den nu ikke tar Tranmæl. Jeg foreslår Martin Tranmæl til Landsorganisasjonens formann. (Bifall).

Martin Tranmæl: Den motivering Birkeland gav er ikke smakfull. Makten har ligget i Landsorganisasjonen og vi har sett at beslutningene og forslagene derfra er blitt enstemmig vedtatt av kongressen. Jeg har fått min oppgave å løse av en annen lignende forsamling som denne her. Jeg kan derfor ikke motta valg. Det er ønsket å tale om min person. Det forslag som foreligger på formann fra valgkomitéen er et godt forslag. Men jeg synes ikke man har tatt tilbørlig hensyn når det gjelder kassererhvervet. Forutsetningen var at den som blev kasserer måtte være en som hadde vært med i lengere tid i ledelsen.

Halvor Sørum: Jeg synes innstillingen er lite i overensstemmelse med den ånd som var i fagforeningene da disse ting blev behandlet for kongressen bl. a. de arbeiderfiendtlige lover. Efter behandlingen her så skulde man vente en systemforandring. Jeg hadde i allfall ventet at man hadde satt et mindretall av den revolusjonære fagopposisjon i sekretariatet. Hindahl er i overensstemmelse med den linje Halvard Olsen hadde. Hindahl har således foran kongressen tatt åpent standpunkt for innmeldelse i Amsterdaminternasjonalen. Jeg retter den henvendelse til kongressen om det ikke går an å samle sig om andre personer. Jeg vil høre om man ikke kan samle sig om personer som Knut Dalastøl, I. B. Aase og Alb. Johannessen. Jeg

vil foreslå at saken tilbakesendes valgkomitéen og at man tar skyldig hensyn hertil.

Karsten Torkildsen: Jeg tror ikke nogen av representantene er i tvil om at det har vært vanskelig for valgkomitéen. Men det er en ting ved denne innstilling til fastlønnede tillitsmenn og det er at den er rent håndverksmessig. Jeg vil foreslå Edv. Stenklev fra Papirindustriarbeiderforbundet istedetfor Aase.

Oscar Torp: Jeg vil understreke rent partimessig hvad Tranmæl sa. Og enn mer efter den begrunnelse som her er gitt for å velge ham. Partimessig er det av den største viktighet hvad denne forsamling her gjør. Man vet at Osloarbeiderne har pålagt mig ordførerhvervet og det vil da være uforsvarlig å ta også Tranmæl fra det partimesige arbeide. Jeg vilde derfor ønske at man meget snart avgjorde hans kandidatur. Partiets centralstyre har også underhånden drøftet situasjonen. Uten å ha hatt noget møte vil jeg kunde si at centralstyret enstemmig vilde beslutte at han gikk ut av debatten.

Lars Bakken (til forretningsorden): Det blev fremlagt et forslag om tilbakesendelse til valgkomitéen.

Johan Lundsholt foreslo Nic. Næss til hovedkasserer.

Votering: Sørums forslag om tilbakesendelse til valgkomitéen blev forkastet.

Og valgdebatten fortsatte.

Nils Heggland: Nu har vi menige representanter fått overlevert forslag på dem som skal lede Landsorganisasjonen i kommende periode. Efter det som er foregått under og før kongressen så hadde vi ventet et annet resultat. Jeg er da enig med Birkeland i forslaget på Tranmæl. Medlemmene krever nu å få inn den mann som har tilliten. Og organisasjonen har krav på å få den mann som den anser best for stillingen. Jeg vil henstille til dere så enstemmig som mulig å velge Tranmæl.

Nils Hansen: Jeg vil støtte valgkomiteens forslag på formann og næstformann. Men når man foreslår Aase som kasserer så forstår jeg ikke mere. Jeg kjenner ham som en stø og rolig mann, men han har ikke skjøttet om fagorganisasjonens arbeide før nu i det ene år han har virket i Bygningsarbeiderforbundet. Det går ikke an å velge Aase til kasserer. Jeg vil anbefale Nic. Næss.

Konrad Nordahl: Jeg gjorde opmerksom på at det hadde vært sterke divergenser men at man tilslutt blev enige. Vi hadde på et tidlig tidspunkt forslag på Torbjørn Henriksen; men han vilde ikke. Næss var også fremme og vi forespurte ham. Men han nektet. Bygningsarbeiderforbundet har krevet en mann i ledelsen og vi var herunder inne på Strandli som hovedkasserer. Men da forbundet mente at han kunde de ikke gi fra sig, blev vi enige om Aase og jeg må holde på ham. Når det gjelder Hindahl og de internasjonale forbindelser så har jeg samme standpunkt som han.

A. E. Gundersen: Vi hadde store vanskeligheter i valgkomitéen. Og vi kom frem til et resultat som er et kompromis. Med hensyn til

formannen så viste Hindahl i 1931 at han tok klassens interesser og ikke alene sine egne grupper. Nu kjenner jeg ikke så meget til Aase; men han er en fredsommelig og rolig mann som kan ta oppgaven. Vi bør stå samlet nu og ikke fremkomme med personlige interessemotiver.

Anders Birkeland: Torp inntar her det partimessige syn, som gjør at Tranmæl må bli i partiet. Som utviklingen imidlertid har foregått så er han den sterke mann og den samlende og han bør da også ta ledelsen av Landsorganisasjonen.

Konrad Karlsen: Jeg må advare mot den siste talers innlegg. Under enhver omstendighet må jeg stemme mot det. Men særlig efter den begrunnelse som blev gitt for Tranmæls kandidatur. Jeg kan ikke se det anderledes enn som en hevnaakt at man foreslår ham. Aase er en sympatisk person, men det er uforståelig at han skal gå foran mange andre. Jeg vil foreslå Torbjørn Henriksen. Kommuneforbundet får finne nye folk som Jern- og Metallarbeiderforbundet og Centralforeningen for Boktrykkere må gjøre det.

Sporpind: Jeg kan forstå at det har vært vanskeligheter i valgkomitéen; det har man ikke minst kunnet merke sig når man har sett valgkomitéens medlemmer. Men hvem er idag arbeiderklassens første talsmann? Øverste høvding? Du skal vike undav nu fra å ta dette løft. Vi har mange aspiranter til redaktørstillingen i «Arbeiderbladet». Vi får samle oss om ham nu. Det er greit. Kassererhvervet har det vært jonglert med. Men hvordan er det med Bygningsarbeiderforbundet? Har det bedt om å bli kvitt Aase? Jeg bare spør. For det høres slik ut fra valgkomitéens side. Jeg vil også ha sagt at Stenklev ikke vil og heller ikke jeg som har vært forespurt under hånden. Jeg vil støtte forslaget på Nic. Næss.

Nils Aune: Det har ikke vært nogen lett oppgave for valgkomitéen å fremkomme med forslag. Med hensyn til forslaget på Tranmæl så er det naturlig at det fremkommer; men når han ikke vil så må vi ta hensyn til det. Og enn mer når det gis en slik motivering for valget som den Birkeland gav. Jeg kjenner ikke Aase; men de som har foreslått ham må forutsettes å kjenne ham.

Fra *Torbjørn Henriksen* referertes følgende skriftlige henvendelse: «Undertegnede gjør bestemt oppmerksom på at jeg ikke under nogen omstendighet mottar valg som fastlønnet tillitsmann i Landsorganisasjonen. Ethvert fremsatt forslag er derfor overflødig.»

Karsten Torkildsen trakk forslaget på Stenklev tilbake.

Jens Tangen: Jeg blev snart klar over denne komitées vanskelige arbeide efter den avgjørelse man tok torsdag. Når det sies at bygningsarbeiderne er de eneste som har reist krav om en fastlønnet tillitsmann i Landsorganisasjonen så er det delvis riktig. Men vi fikk aller nådigst denne plass efter at Henriksen nektet å motta valg. Aase er kjent i fagorganisasjonen og har betingelser for å skjøtte denne oppgave.

Trygve Henriksen foreslo Tranmæl til formann og Hindahl til kasserer.

Olav Hindahl: Jeg har gjentatte ganger overfor valgkomitéen nektet å motta valg. Dertil kjenner jeg for godt til arbeidet. Med hensyn til internasjonal samling så står jeg på mitt standpunkt om at det er gjennom Amsterdam-Internasjonalen vi må samle oss.

Johan Lundsholt: Innstillingen er noget håndverksmessig betonet. Hvad angår formannsvalget vil jeg anbefale Tranmæl, ikke på Birkelands premisser; men fordi han er den samlende. Vi må ha en mann som alle har tillit til. Med hensyn til kassererstillingen vil jeg anbefale Næss og jeg vil henstille til eksportindustriens representanter å være med på det.

Briger Opsahl foreslo Halvor Sørnum til formann og N. W. Kristiansen til kasserer.

Kristoffer Jakopsen: Når man skal velge en ledelse så bør man velge dem som har hatt forbindelse med de bredeste masser. Jeg mener at man innen de store industriforbund skulde utpeke ledelsen. Når det gjelder personene så vil jeg være med på den som jeg anser best for stillingen.

Johan Berg: I lovbehandlingen finner vi et forslag som burde vært behandlet før valgene. Men vi kan jo godt avgjøre de 4 fastlønnede. Men før vi velger sekretariatet må iallfall det lovforslag behandles. Jeg vil opta følgende forslag til tilføielse til § 7 punkt 9 første del: Kongressen velger et sekretariat bestående av 13 medlemmer hvorav minst 7 velges blandt de ikke fastlønnede tillitsmenn innen organisasjonen og som alle skal være bosatt i Oslo eller dens umiddelbare nærhet o. s. v.

Videre foreslo han: Forslaget på de 10 medlemmer av sekretariatet sendes tilbake til valgkomitéen efter lovbehandlingen.

Oscar Torp foreslo: Kongressen bøier sig for Tranmæls bestemte vegring mot å la sig stille til valg som formann for Landsorganisasjonen. Strek blev nu satt.

Karl Bratsberg: Jeg har tatt ordet for å anbefale Birkelands forslag, men ikke på de premisser som han gav. Hvem er det som samler arbeidermassene? Jo Tranmæl. Han er også fullt ut kompetent til stillingen. Jeg er sikker på at hvis man ikke lar sig bedåre av det Torp og Tranmæl sier så blir Tranmæl enstemmig valgt.

Birger Opsahl: Jeg foreslår Sørnum og N. W. Kristiansen og det er enn mer riktig når vi nu hører Hindahl si fra at han vil til Amsterdam.

Elias Volan: Jeg er sikkert nok ikke behandlet noget mer hensynsfullt enn de andre 8 i sekretariatet, men derfor er jeg ikke hevnjerrig. Det er heller ikke riktig å være det. Men når det gjelder Landsorganisasjonens formann så er det spørsmål om arbeiderklassens makterobring og da er Tranmæl mer nødvendig som redaktør av «Arbeiderbladet». Jeg vil henstille så sterkt jeg kan at man stemmer på Hindahl. En riktig fordeling av tillitsmennene må være at formannen tas fra de mest samlende og at de øvrige tas fra de avgjørende industrien og der har vi bygningsfagene og jernindustrien. De to forbund bør være representert i ledelsen.

Erling Kiil: Jeg mener det er riktig at vi tenker oss godt om når vi skal gå til valg av formann. Jeg tror det vilde vakt glede over hele landet

om vi valgte Tranmæl. Men det er ikke riktig å ta ham vekk fra de større oppgaver. Det vil være å gi arbeiderbevegelsen et ulivssår. Det vilde være synd og atter synd om vi tok ham vekk fra de viktigste punkter. Skal vi gi borgerpressen rett? La oss nedstemme det forslag og la oss bruke Tranmæl der hvor han er.

Martinius Karlsen: Jeg understreker at det burde vært trampet til den motivering som blev gitt for forslaget på Tranmæl. Men ellers er jeg ikke enig i vurderingen. 95 pct. av arbeiderbefolkningen vil ønske Tranmæl velkommen som formann. Den skriftlige henvendelse fra Henriksen er ikke smaklig. Han bør motta valg.

Kristian Sandvold: Jeg kan være enig i at det har vært vanskelig for valgkomiteen og jeg er enig med dem som sier at industriforbundene er for lite representert. Jeg tror at det ut fra arbeiderklassens syn ikke er riktig å ta Tranmæl. Jeg vil derfor anbefale Hindahl og Nordahl. Hvad angår kasserervalget så må man være særlig kvalifisert for det og det er Nic. Næss. Han har i 11 år vært kasserer i Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund og ved siden derav vært revisor i Landsorganisasjonen. Hvis han blir valgt her så tror jeg han tar stillingen.

Kristian Hansen: Den motivering Birkeland gav var usmakelig. Jeg vet at det er mange her som av saklige hensyn vil stemme på Tranmæl og det var også fremme i valgkomiteen. Men jeg vil advare mot at man tar ham nettop ut fra det som er fremholdt. Det tok lang tid før vi kom frem til denne innstilling og til syvende og sist samlet vi oss om denne.

Gunnar Disenaen: Birkelands forslag er vel et av de sterkeste, men med den motivering som blev gitt så forstår jeg det som en hevnaakt. Jeg er enig med valgkomiteen i forslaget på Hindahl, men når det gjelder kasserervalget så vil jeg foreslå Torbjørn Henriksen til næstformann og Konrad Nordahl til kasserer.

Ambrosius Olsen: Man skal ikke akkurat mene det at alle som har talt for Tranmæl har gjort det i odiøs betydning. Når man foreslår ham er det nettop parlamentarisk riktig å velge den som har flertallet. Når jeg allikevel ikke anbefaler Tranmæl så er det fordi jeg ikke tror at hans evner går i den retning. Å sitte dag ut og dag inn med forhandlinger tror jeg ikke ligger for ham. Hans evner går i den retning hvor han nu er og da har vi ikke råd til å undvære ham i den store og betydningsfulle stilling han har. Ut fra disse betraktninger vil jeg anbefale at vi ikke velger ham. Jeg er ikke så begeistret for Hindahl. Det er nemlig noget i det Sørum sier. Men jeg vil anbefale den innstilling som foreligger.

Karsten Torkildsen: Den motivering som er gitt for Tranmæls valg er jeg imot. Med hensyn til eksportindustrien må de store interesser også komme med. Jeg vil for kasserervalgets vedkommende foreslå det tilbake-sendt valgkomiteen.

Helmer G. Kinn: Jeg er helt enig med valgkomiteen. Nu har man tatt partiets formann fra oss til ordførerarbeide og nu vil man også ta Tranmæl. Han er på den plass han bør være. Tar man Tranmæl så har man opposisjonen fra første dag. Det gav Birkeland det beste bevis for. Til kasserer vil jeg anbefale Aase. Henriksen har sine gode grunner for

å undslå sig og han er i full overensstemmelse med vårt forbund når han nekter.

Peder Framnæs: Jeg vil først på vegne av samtlige representanter fra Bygningsindustriarbeiderforbundet protestere mot den uttalelse som fremkom om at vi vil bli kvitt formannen vår. Den slags uttalelser burde vært klubbet ned. Når vi setter så meget inn på å få en fastlønnet tillitsmann er det fordi vi står foran tariffbevegelse. Det vil være av betydning for fagorganisasjonen som sådan som for oss bygningsarbeidere. Jeg anser samtlige de her foreslåtte dyktige nok til å ta stillingene.

Frits Fridholm: Den forrige formann i Landsorganisasjonen sa at det var imot hans vilje at han i sin tid blev valgt. Det samme er det man nu vil gjøre med en annen mann innen arbeiderbevegelsen. Men da bør vi ikke velge ham, men benytte ham der hvor han er. Jeg vil anbefale Aase til kasserer.

O. Sporvind: Jeg synes ikke valgkomiteen skulde ta det så alvorlig. Denne valgkomité har vært taus, mens man representantene imellem har diskutert kandidatene. Hva angår Tranmæls kandidatur så mener jeg den er riktig. Vi må ha lov til å velge den mann som blir best for oss. Dette er fagkongress, ikke partimøte.

Flood Engebretsen: Jeg festet mig ved en uttalelse når det gjaldt formannen og viceformannen og det var det som falt i spørsmålet om de internasjonale forbindelser. De sier at de begge mener at en samling må skje gjennom Amsterdaminternasjonalen. I dette spørsmål har vi hatt Tranmæl som formann for redaksjonskomiteen og som har fremlagt det som i den sak blev vedtatt. Når det gjelder Tranmæl mener jeg det er riktig å velge ham, hvis det overhodet er nogen mulighet for det. Han er det store samlende merke i arbeiderbevegelsen. Vi vil nødig gi slipp på Nordahl i vårt forbund. Men jeg vil allikevel stemme på ham, hvis han ikke bestemt vegrer sig.

Torbjørn Henriksen: Kongressen skal naturligvis stemme for Torps forslag om at man tar Tranmæls vegring til følge. Birkeland måtte ha kunnet argumentert på en mer smakfull måte. Den slags hadde jeg iallfall ikke ventet. Når jeg bestemte mig for å si nei til noget tillitshverv så er det efter meget nøie overveielser. Forbundet har ikke nektet mig å ta stillingen, men de har sterkt henstilt til mig å bli i forbundet. Det er henstillinger som veier og hvorfor da ta en mann fra det arbeide han interesserer sig for? Min beslutning her er endelig.

William Karlsen: Da jeg kom til denne kongress og fikk se hvordan beslutningene her gikk så var jeg på det rene med at Tranmæl måtte velges. Men efter de uttalelser som er kommet fra valgkomiteen og den stilling Tranmæl tok til dette vi her har kalt slakteri, så stiller saken sig noget anderledes. Han anbefalte Furuskjægs forslag, idet han ikke vilde kaste alle i sekretariatet. Vi skal ikke ha nogen som går på gummisåler, sa Halvard Olsen, han sa også, og det skal vi merke oss, at vi ikke skulde velge en mann med 6 stemmers overvekt til organisasjonens høieste tillitsmann. Jeg vil anbefale innstillingen.

I. B. Aase: Jeg var opmerksom på at det vilde bli strid om min person når jeg kom på tale. Jeg sa fra til mine kamerater i forbundet at jeg

helst vilde være der, men når mine kamerater så sterkt henstilte til mig å ta valget så bøide jeg mig. Man kan si at det er en svakhet. Men jeg er vant til å ta det arbeide som arbeiderne sier jeg skal ta. Jeg vil imidlertid anbefale at saken sendes tilbake til valgkomiteen når det gjelder kasserervalget for derved vil det antagelig kunde bli en ordning.

Valdemar Nielsen: Vi diskuterte Tranmæls kandidatur i valgkomiteen idet det forelå en lang petisjon for hans valg. Vi hadde jo det samme i 1927. Vi vet imidlertid at Tranmæls evner og anlegg ikke ligger for dette arbeide. Men at det ligger i partiet. Hvad kasserervalget angår så foreligger det nu 2 forslag — Næss og Aase. Det var flertall for Næss, men da vi spurte ham så vilde han ikke. Det innvendes mot Aase at han ikke har kjennskap til sekretariatets arbeide, men det hensyn kan ikke være det avgjørende her. Næss har jo heller ikke vært i sekretariatet, men han har jo vært revisor i Landsorganisasjonen å må forutsettes å ha fullt kjennskap til arbeidet. Jeg vil anbefale innstillingen.

Johs. Ringen: Den innstilling som foreligger vil virke samlende innad og gi oss slagkraft utad. Men her reises storm mot kassererstillingen. Det er imidlertid for tynn suppe å servere her at Aase ikke er kjent. Det er vi bygningsarbeidere som har krevd ham inn i Landsorganisasjonens ledelse. Jeg vil anbefale innstillingen. Er det meningen at vi herefter skal gå samlet ut så vedtar vi den.

Ludv. Buland: Når det sies at forslaget på Tranmæl skulde være en hevnakt så måtte jeg ta ordet. Jeg er en av dem som mener at efter votingen tirsdag så er det det eneste riktige å velge Tranmæl. Men det er ikke av hevn at jeg anbefaler det. Vi har heller intet å hevne der for han er selv uenig i de beslutninger som blev tatt. Vi har hederlige motiver når vi vil ha ham. Jeg synes heller ikke at det er nogen grunn til å lage store taler her om at det vil være til skade for partiet. Man skal ikke opkonstruere vanskeligheter heller. Jeg ser saklig på det som er foretatt, men kongressen skal ikke vike for de ting som her er fremført.

Trygve Olsen (Jern og Metall): Jeg vil så langt det er gjørlig legge vekt på de grunner Tranmæl har for sin vegring, men jeg må også lytte til hvad medlemmene mener. Og da skylder alle sammen å ta hensyn til organisasjonens videre arbeide. Ingen er blind for at det kan bli friksjoner efter denne dag og da vil det være av betydning å ha en mann som står utenfor forbundene og den faglige ledelse. Det vil gå som et lettelsens sukk gjennom alle når han velges. Han har tillit og det går vel an å fastslå det ikke er uedle motiver som ligger til grunn for å velge ham. Hensynet til arbeiderklassen krever det og jeg går da ut fra, Tranmæl, at du tar det.

Anders Birkeland: Jeg protesterer mot å ha lagt noget odiøst i min motivering for forslaget på Tranmæl. Jeg har ikke ment dette som nogen hevnakt. Hvis jeg mente at han ikke var stillingen voksen og allikevel foreslo ham, da var det en hevn. Men vi innrømmer alle at han klarer stillingen.

Aron Ask: Jeg kunde godt frafalle efter Trygve Olsens innlegg. Vi har jo kritisert her at linjene ikke er ført frem. Nu kreves det at det skal gjøres. Jeg vil si at arbeiderklassen krever av Tranmæl at han tar

dette valg. Det er han som har tilliten. Jeg vil for øvrig anbefale Disenaens forslag.

Einar Gerhardsen: Når det gjelder forslaget på Tranmæl vil jeg gi min tilslutning til det Tranmæl fremholdt. Spesielt arbeiderne i Oslo må vise ansvar her. De har nu tatt Torp til en krevende stilling og nu vil man også ta Tranmæl vekk fra partiet. Jeg vil anbefale ordstyrerens forslag og man bør så meget mer vedta det forslag som man her foreslår Hindahl. Hvad viceformannen angår vil jeg anbefale Disenaens forslag på Henriksen og Nordahl til kasserer. Blir Henriksen valgt så tar han stillingen.

Rob. Lund: Jeg er en av dem som i første rekke mente at Tranmæl burde velges. Jeg har ingen interesse av å ramme nogen mann her i salen og aller minst Tranmæl. Men jeg mente at nettopp han er den mann som har de beste kvalifikasjoner. Han kjenner bedre til forholdene enn nogen annen her. Han har i 10 år vært sekretariatsmedlem. Vi står også i en vanskeligere stilling nu enn tidligere og da må vi finne nogen som samler og som har tilliten. Et det vanskeligheter for partiet så er det like vanskelig for fagorganisasjonen.

Johan Hoff: Alle de forslag som her er fremmet har vi drøftet i valgkomitéen. Men de som absolutt nekter må vi jo også ta hensyn til. Når først innstillingen er blitt så enstemmig så bør kongressen fortsatt vise enstemmigheten her.

Martin Tranmæl: Jeg takker selvfølgelig for de mange vakre ord som her er falt. Det var jo litt uheldig fra Birkeland, men jeg bortser fra det. Men jeg har jo fått en oppgave fra en annen forsamling — lik denne — og jeg mener for mitt vedkommende at der kan jeg gjøre bedre arbeide. Landsorganisasjonens arbeide med tariffavtaler og megling ligger lettere for Hindahl. Han har her bedre forutsetninger enn mig. Dertil kommer så at jeg kan ikke gå fra det arbeide jeg har. Med hensyn til beslutningene her og hvad det er gått foran kongressen så er det heller ingen forskjell på Hindahl og mig. De beslutninger som vi her har stemt for, har vi stemt for i sekretariatet. Vi vet om Hindahls lojalitet. Vi vet at han vil følge de beslutninger som er tatt. Den sak som her er nevnt, de internasjonale forbindelser, skal for øvrig tilbake til medlemmene til uravstemning og til endelig avgjørelse. Jeg vil henstille til kongressen å stemme for Torps forslag. Vi er i samme bevegelse, hvorfor da tvinge mig over til en ny stilling? Nei la oss velge typografen Hindahl som vi valgte typografen Lian. Jeg tror at han vil bli den samlende og den sterke forgrunnsfigur. Jeg vil henstille at man tar hensyn til min vegring.

Konrad Nordahl: Hadde Tranmæl vært villig vilde valgkomiteen enstemmig ha innstilt på ham. Men da han ikke vilde så tok vi hensyn til det. Jeg vil anbefale forslaget på Henriksen til næstformann, men jeg kan ikke motta kassererhvervet. Jeg vil be at man ser bort fra mitt kandidatur.

Den almindelige debatt om de 4 fastlønnede tillitsmenn var dermed ferdig.

Det opstod nu debatt om det skulde stemmes over ordstyrerens forslag. Det blev fra flere kanter protestert herimot.

Votering: Ordstyreren stilte da voteringsmåten slik: Er kongressen enig i at det nu voteres over Torps forslag?

Med stort flertall blev det besluttet at det ikke skulde stemmes over Torps forslag.

Skriftlig votering over formannsvalget.

Man gikk så til skriftlig votering over formannsstillingen.

Tranmæl protesterte på ny mot å bli valgt.

Resultatet av voteringen, som efter det forutgående var imøtesett med adskillig spenning, blev at *Olav Hindahl* valgtes med 194 stemmer. Dernæst hadde *Martin Tranmæl* 153, *Halvor Sørnum* 21, *Torbjørn Henriksen* 1, *Nic. Næss* 1, *Alfred M. Nilsen* 1 og *Rasmus Rasmussen* 1 st.

Johan Bergs forslag sålydende blev nu optatt til behandling før man gikk videre i valgene: I § 7 punkt 9 første del foreslås følgende tilføielse: Kongressen velger et sekretariat bestående av 13 medlemmer hvorav minst 7 velges blandt de ikke fastlønnede tillitsmenn innen organisasjonen og som alle skal være bosatt i Oslo eller dens umiddelbare nærhet.

Ordstyreren frarådet *Bergs* forslag.

Votering: § 7 blev med stort flertall vedtatt oprettholdt uforandret.

Næstformannsvalget.

Valget på næstformannen blev nu optatt. Valgkomiteens innstilling gikk ut på *Konrad Nordahl*.

A. E. Gundersen anbefalte denne innstilling.

Holvar Sørnum optok forslag på *N. W. Kristiansen*.

Gunnar Disenaaen foreslo *Torbjørn Henriksen*.

Torbjørn Henriksen: *Nordahl* sa at valgkomiteen hadde tatt hensyn til de som hadde vegret sig. Men da han kom til tampen så gikk han fra den linje. Jeg kan ikke si det mer bestemt enn jeg allerede har gjort: jeg mottar ikke valg.

Det blev så votert ved stemmesedler.

Valgt blev *Konrad Nordahl* med 253 stemmer. Derefter hadde *Torbjørn Henriksen* 72, *N. W. Kristiansen* 18, *Henry W. Kristiansen* 7 og bare *Kristiansen* 1 stemme. 2 sedler var blanke.

Punkt 10: Arbeideridretten.

Man gikk så over til behandling av dagsordenens punkt 10:

Arbeideridretten.

Fra *Skotøiarbeidernes Forening*, *Skien*, forelå følgende:

På foreningens møte den 2 august 1934 blev følgende forslag besluttet fremmet til behandling på *Landsorganisasjonens* forestående kongress:

Landsorganisasjonen utskriver en årlig ekstrakontingent på kr. 1.00 for heltbetalende og kr. 0.50 for halvtbetalende medlemmer til et bakke- og banefond for A.I.F.

Slett-Ås Skog- og Landarbeiderforening foreslo:

Da arbeidernes seier for sine idéer er avhengig av den samlede arbeiderklassens innsats på alle områder, hvor arbeiderne har sine spesielle organisasjoner, så som arbeideridrettslag, vil avd. 179, Slett-Ås Skog- og Landarbeiderforening henstille til Landsorganisasjonens 14. ordinære kongress å skjerpe de organiserte arbeideres adgang til fortsatt å stå som medlemmer i idrettslag tilsluttet Norges Landsforbund for Idrett.

Oslo Renovasjonsarbeideres Forening foreslo:

Kongressen fatter beslutning om at medlemmer av Landsorganisasjonen ikke kan stå som medlemmer av borgerlige idrettsforbund eller dets avdelinger.

Bygningsarbeidernes Forening, Hamar, foreslo:

Kongressen fastslår at det må tilveiebringes et mer fast og besluttosomt arbeide for organisatorisk og økonomisk utvikling av Arbeidernes Idrettsforbund. Derved at alle interesserte og idrettsdyrkende medlemmer står tilsluttet Arbeidernes Idrettsforbund. Med all makt bekjemper borgerlig idrett og tiltak som måtte tjene slike formål.

Begrunnelse:

Vår forening mener: Den enhet som er kommet i stand innen arbeideridretten og dens kamp mot krig og fascisme maner enhver klassebevisst arbeider til å kunne ta konsekvensen herav og melde sig ut av borgerlig idrett og inn i arbeideridrett.

Utover det ganske land med støtte av stat og kommuner, hvor gjeldende overenskomster settes ut av betraktning, oparbeides og forberedes oparbeidelse av idrettsplasser m. v. Dette med det formål å binde arbeiderelementer til denne streikebryter- og fascistorganisasjon i kamp mot enhver art av arbeidernes organisasjon og formål. For den politisk og faglig organiserte arbeider ett idrettsforbund, Arbeidernes Idrettsforbund.

Hovedorganisasjonenes felleskomité innstilte:

Fagkongressen i 1931 vedtok følgende beslutning:

- «1. Fagkongressen opfordrer alle fagorganiserte arbeidere til aktivt å støtte arbeideridrettsbevegelsen. Kongressen vil på det innstendigste opfordre alle fagorganiserte idrettsmenn som står tilsluttet Norges Landsforbund for Idrett å bryte med den borgerlige idrettsbevegelse og slutte op om Arbeidernes Idrettsforbund.
2. Kongressen gir sekretariatet i oppdrag sammen med den felleskomité som er nedsatt av Arbeiderpartiet, Landsorganisasjonen og Arbeidernes Idrettsforbund å opta et landsomfattende opplysnings- og agitasjonsarbeide for å støtte arbeidernes idrettsbevegelse.
3. Det bevilges Arbeidernes Idrettsforbund et årlig bidrag i kongressperioden på kr. 15 000.00. Av denne bevilgning utbetales det til den sekretær som Arbeidernes Idrettsforbunds landsmøte velger og som skal utføre agitasjons-, opplysnings- og organisasjonsarbeide inntil kr. 100.00 pr. uke.

På Det norske Arbeiderpartis landsmøte i 1933 og på Arbeidernes Ungdomsfylkings landsmøte i 1934 er det vedtatt beslutninger som faller i flukt med fagkongressens vedtak.

Det kan således konstateres at arbeiderklassens hovedorganisasjoner i Norge står på samme linje når det gjelder å støtte op om og arbeide Arbeidernes Idrettsforbund videre fremover.

Arbeidernes Idrettsforbund står i 1934 sterkere enn tidligere. Kampforbundet for Røde Sportsenhet har ophørt å eksistere og dets lag og medlemmer er på ny gått inn i forbundet. Det er opprettet en idrettsavtale mellom den russiske arbeiderorganisasjon og Arbeidernes Idrettsforbund, som har tilført A.I.F. den internasjonale konkurranse som er nødvendig.

Efter at enheten i norsk arbeideridrett igjen er opprettet teller A.I.F. ca. 40 000 medlemmer, fordelt i over 500 lag.

Arbeidernes Idrettsforbund har satt sig som mål å bli Norges største og sterkeste idrettsorganisasjon. I dette arbeide plikter alle fagorganiserte å ta aktiv del. For fagorganisasjonen har det sin store betydning at arbeiderbevegelsen har sin egen idrettsorganisasjon. Man regner med at det i A.I.F. står ca. 25 000 arbeidsledig ungdom. Hvad det betyr å ha den arbeidsledige ungdom tilsluttet en av arbeiderbevegelsens organisasjoner i den kamp som pågår mellom arbeiderklassen og reaksjonen og fascismen, vil enhver lett kunne forstå når han tenker gjennom tidens aktuelle problemer.

Dessverre står arbeideridretten svakt i enkelte byer og distrikter, og det finnes herreder og byer hvor det overhodet ikke finnes arbeideridrettslag. Dette skyldes i stor utstrekning uklarhet og til dels uvilje like overfor A.I.F. fra våre egne innen fagorganisasjonen og den politiske arbeiderbevegelse. Heri må det nu i de kommende år gjøres en forandring. Det opplysnings- og agitasjonsarbeide som skal tilintetgjøre de siste rester av uvilje mot A.I.F. må fortsette slik at det på neste kongress må være et særsyn å se at fagorganiserte arbeidere står tilsluttet foreninger eller kretser tilhørende Norges Landsforbund for Idrett.

Samarbeidskomiteen mellom L.O., D.N.A. og A.I.F. finner det unødig nu i detalj på ny å trekke op nærmere retningslinjer. Disse har man i de tidligere kongressers og landsmøters vedtak. Det som er det viktigste er at det påbegynte arbeide fortsettes, og at dette arbeide støttes økonomisk og moralsk av alle fagforeningsmedlemmer, fagforeninger og forbund.

Samarbeidskomiteen tillater sig like overfor sekretariatet å foreslå at kongressen innbys til å fatte følgende beslutning:

1. Fagkongressens prinsipielle beslutninger av 1931 gjentas og innskjerpes.
2. Det bevilges Arbeidernes Idrettsforbund et årlig bidrag i kongressperioden på kr. 15 000.00, som anvendes overensstemmende med kongressens beslutning i 1931.

Sekretariatet innstilte:

Kongressen tiltrer felleskomiteens forslag.

Herman Elseth: Det er fra Skotøiarbeiderforeningen i Skien fremkommet et forslag som dekker mitt forslag i det vesentlige. Skiens forslag går ut på en årlig ekstrakontingent på kr. 1.00 for heltbetalende og kr. 0.50 for halvtbetalende til et bakke og banefond for A.I.F. Mitt forslag går ut på en gang i kongressperioden. Vi søkte i 1931 om et lån på 6000 kroner i forbundene og Landsorganisasjonen til idrettsplass, men det kunde ikke innvilges da fordi det var et vanskelig år for fagorganisasjonen. Det gjaldt et anlegg som næsten var ferdig. Hadde vi hatt de 6000 kronene så hadde vi nu hatt banen. Det er nettop baneforholdene som er det prekære når det gjelder arbeideridretten. Mange vil kunne si at dette fond i første rekke kommer Oslo til gode. Men dertil vil jeg si at det i første rekke må komme dem til gode som ikke har kommunale baner. Og da kommer ikke Oslo i første rekke. Dette fond må videre bare benyttes til baner og bakker. Ved et slikt fond så vil også fagforeningene rundt i landet bli sport.

Debatten blev her avbrutt om dette punkt, idet resultatet av formanns- og næstformannsvalget nu forelå og som omtalt foran.

Valg av tvistenevnd.

Valg- og budgettkomiteen innstilte som formann i tvistenevnden: Landsorganisasjonens sekretær og som øvrige medlemmer: Gunnar Sethil, Kommuneforbundet, Johannes Johannessen, Transportarbeiderforbundet, Hans Hegg, Jern- og Metallarbeiderforbundet, Edvard Stenklev, Papirindustriarbeiderforbundet, Rasmus Rasmussen, N.N.N. og H. Winge, Norsk Skotøiarbeiderforbund.

Til varamenn blev innstilt: Rolf Olsen, Oslo Samorganisasjon, O. L. Strøm, Statsjenestemennene og Karsten Torkildsen, N.K.I.F.

Gunnar Sethil: Jeg vil henstille til kongressen ikke å velge mig med her. Når man sitter i en slik nevnd så må man jo dømme nogen og da kommer man på kant med disse. Jeg er jo ingen stridens mann lenger.

Øistein Marthinsen: Når Sethil frasier sig valg så må jeg i hans sted foreslå O. L. Strøm. Den erfaring jeg har fra hans arbeide er at han setter sig godt inn i sakene og han representerer også et nøitralt forbund.

Kristian Sandvold foreslo Karsten Torkildsen i steden for Sethil.

Alb. Raaen foreslo Peder Birkeland istedenfor H. Winge.

Eugen Paulsen foreslo Gunnar Disenaen i steden for Rolf Olsen.

Johan Didriksen hadde fremsatt det samme forslag.

5 minutters taletid og strek blev satt.

Johan Didriksen: Hvorfor har valgkomiteen skiftet Disenaen ut som 1. varamann?

Alb. Raaen: Jeg vil be kongressen være opmerksom på at der hvor man har de fleste tvister er N.N.N., Transportarbeiderforbundet og vårt forbund. De andre forbund er representert og da må vi også få med en mann.

Kristian Sandvold: Når jeg foreslo Torkildsen i steden for Sethil så var det fordi han frasa sig valg. Vi er jo et av de største forbund og man bør også ta hensyn til oss.

Votering: Man voterte først over de kandidater hvorom det ikke var nogen dissens. Innstillingen — nemlig Johannes Johannessen, Hans

Hegg, Edv. Stenklev, Rasmus Rasmussen blev valgt mot 2 stemmer. — Valgkomiteens innstilling på Gunnar Sethil blev forkastet.

Ved alternativ votering mellom O. L. Strøm og Karsten Torkildsen valgtes Strøm med stort flertall.

Videre blev endelig valgkomiteens innstilling på H. Winge, kontra Peder Birkeland, vedtatt med stort flertall.

Til 1. varamann valgtes efter innstillingen Rolf Olsen ved alternativ votering med Disenaen. Nr. 2 blev Peder Birkeland valgt og nr. 3 Karsten Torkildsen.

Kasserervalget.

Man gikk så over til kasserervalget.

Valgkomiteen innstilte på I. B. Aase.

Konrad Karlsen foreslo: Torbjørn Henriksen.

Johan Lundsholt foreslo: Nic. Næss.

Valgt her ved den skriftlige avstemning: *I. B. Aase* med 180 stemmer. Derefter hadde Nic. Næss 139, Torbjørn Henriksen 31, Tranmæl 2, Jul Hansen 1 stemme.

Sekretæervalget.

Valgkomiteen innstilte som sekretær: Lars Evensen.

Erling Martinsen foreslo Alb. Raen.

Alb. Raen henstilte til forslagsstilleren å ta det tilbake.

Marthinsen oprettholdt forslaget.

Ordstyreren foreslo en prøvevotering ved håndsoprekning. — Det blev vedtatt. — Og valgt blev så *Lars Evensen* med overveiende flertall. Denne beslutning blev gjentatt.

Følgende svartelegram fra den russiske legasjon referertes:

På vegne av Sovjetunionens legasjon takker jeg Arbeidernes faglige Landsorganisasjons kongress for oppmerksomhet og meddeler at kongressens telegram idag er oversendt Sovjetunionens president Kalinin.

Charge D'Affaires Ananoff.

Møtet hevet klokken 19.15.

Formiddagsmøtet torsdag 6 desember.

Ordstyrer: *Nils Hansen.*

Protokollen fra gårdsdagens eftermiddagsmøte referertes og blev vedtatt uten bemerkninger.

Valgene fortsetter.

Man fortsatte så behandlingen av dagsordenens punkt 17: *Valg.*

10 medlemmer av sekretariatet.

Valgkomiteen innstilte følgende 10 som medlemmer av sekretariatet:

Kristian Henriksen, Arbeidsmannsforbundet.

M. Strandlie, Bygningsarbeiderforbundet.

Josef Larsson, Jern og Metallarbeiderforbundet.

Nic. Næss, Norsk kjemisk Industriarbeiderforbund.

Torbjørn Henriksen, Kommuneforbundet.

Rasmus Rasmussen, Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet.

O. Sporvind, Papirindustriarbeiderforbundet.

P. H. Vestad, Skog- og Landarbeiderforbundet.

Hans Flateby, Transportarbeiderforbundet.

Martin Tranmæl, samorganisasjonene.

Konrad Nordahl: De samme vanskeligheter som vi hadde med de fastlønnede tillitsmenn hadde vi også ved dette valg. Etter kongressens beslutning måtte vi se oss om etter andre kandidater. Nu vil man kanskje innvende at Jern- og Metallarbeiderforbundet og Bygningsarbeiderforbundet får for mange representanter. Men de fastlønnede skal jo representere alle og ikke noget spesielt forbund. I denne periode har Bygningsarbeiderforbundet ikke hatt nogen representant i sekretariatet når undtas den fastlønnede sekretær Volan.

Johan Didriksen: Jeg tror de fleste representanter blev forbauset over denne innstilling. De forskjellige forbund vil jo gjerne ha med en representant. Når man da ser at man har vært så flott at man har gitt et enkelt forbund 3 representanter og Jern- og Metallarbeiderforbundet 2 så må man forbauses over at et forbund som vårt ikke er kommet med og som herefter skal ha med så megen nyorganisering å gjøre. Jeg vil foreslå at man vedtar en uttalelse om at det bare skal være 1 representant fra hvert forbund.

Kristian Aspencs foreslo Ingvald Olsen, Tekstilarbeiderforbundet, istedenfor Josef Larsson.

Omar Gjesteby: Alle berettigede interesser skulde vel være varetatt ved at Jern- og Metallarbeiderforbundet og Bygningsarbeiderforbundet har fått sine fastlønnede tillitsmenn i Landsorganisasjonen. Da bør man la de øvrige representanter deles ut på de andre forbund, og da bør man i første rekke ta hensyn til de yngre forbund i Landsorganisasjonen. Sekretariatet bør sammensettes mest mulig allsidig.

Halvor Sørum: Etter den kampplattform som mange foreninger og samorganisasjoner vedtok før kongressen så skulde man ventet å få en ledelse som hadde direkte kontakt med arbeidsplassen. Det kunde man få. Men «Arbeiderbladet» har allerede fastslått at det ingen forskjell er på den nye retning og den som Halvard Olsen representerte. Og vi har videre hørt den nye formanns og viceformanns uttalelser om de internasjonale forbindelser. Jeg vil foreslå Waldemar Larsen istedenfor Kr. Henriksen, Arbeidsmannsforbundet. Istedenfor Josef Larsson, Oskar Stav, Høvlериarbeiderforbundet. Istedenfor P. H. Vestad Ole A. Kiste og istedenfor Tranmæl Jul Hansen, Centralforeningen for Boktrykkere.

Alf Andersen: Vi er mildest talt forbauset over denne innstilling. Tekstilarbeiderforbundets representanter oversendte en henstilling til valgkomitéen; men resultatet derav er at vi nu har fått 4 varamenn mot tidligere 3. Fra 1924 til idag har forbundet tredoblet sitt medlemstall. Jeg vil foreslå Ingvald Olsen istedenfor Strandlie.

Arthur Ruud: Man er ganske naturlig uenig i den innstilling som foreligger og jeg vil anbefale det forslag Didriksen har fremsatt om bare 1 representant fra hvert forbund. Vi har her en representant fra statstjenestemennene; men det er allernådigst blitt som 1. varammann. De 4 forbund med over 12 000 medlemmer tilsammen er ikke plassert i sekretariatet; men allernådigst gitt plass som 1ste varammann. Det er et beskjedent krav at statstjenestemennene får 1 representant i sekretariatet. Men hvem skal man så velge? Man har tatt denne representant blandt varamennene fra det største forbund; men jeg mener at når det først skal være en representant fra statstjenestemenn så kan det ikke tenkes nogen annen enn O. L. Strøm. Han er nu det samlende merke innen statstjenestemennenes organisasjoner. Jeg vil foreslå O. L. Strøm istedetfor Kiil og at vi får vår representant med i sekretariatet.

Andreas Narvesen: Valgkomitéen meddelte igår at Bygningsarbeiderforbundet var det eneste forbund som hadde krevet en av de fastlønnede i ledelsen nettop for å kunde vareta deres interesser. Da er det merkelig at man ennå skal gi de en representant. Jeg vil anbefale Ingvald Olsen istedetfor Strandlie og jeg vil foreslå Alb. Raaen istedetfor Josef Larsson.

Ingvald Tvedt: Når jeg hørte Didriksen idag så måtte jeg minnes hvad Gundersen sa igår under formannsvalget at Hindahl skulde representere alle, likedan med de øvrige fastlønnede og ikke nogen enkelt gruppe. Den linje bør man følge. Men jeg kan være enig med Didriksen i at et forbund ikke bør ha mere enn 1 representant i sekretariatet.

Johs. Ringen: Det er dyktige og prøvede folk de som her er foreslått. Det er reist innvendinger om at alle forbund skulde være representert; men det er for sent nu. Da måtte man ha foretatt utvidelse av sekretariatet. Jeg vil anbefale innstillingen.

Kristian Hansen: Jeg vil anbefale innstillingen. Vi drøftet også dette om den dobbelte representasjon fra enkelte forbund. Men vi var jo igår enige om at de fastlønnede skal representere alle og ikke en enkelt gruppe. Med hensyn til spørsmålet om å velge en representant fra arbeidsplassen, så hadde vi det i 1923; men han kom tilbake på neste kongress og sa fra at det var vanskelig for ham å møte. Sekretariatet må jo ofte møte på kort varsel og da var det vanskelig for ham og nettop i disse møter gjaldt det som oftest de viktigste avgjørelser. Så hvor sympatisk det enn er med «mannen fra arbeidsplassen» så er det ikke praktisk gjennomførlig.

Sigvart Andresen: Jeg er dypt uenig i at en fastlønnet tillitsmann skal representere sin organisasjon. De vi velger her skal vareta alle forbunds interesser, de er ikke spesielle representanter fra noget enkelt forbund. Og derfor er jeg enig i at de to forbund — Bygningsarbeiderforbundet og Jern- og Metallarbeiderforbundet får sine representanter. Men hvis man mener det at de fleste forbund skal være representert så bør man utvide sekretariatet. Jeg er enig med Ruud i at vi burde ha en representant, men jeg vil da si at vi i Jernbaneforbundet er tilfreds med å få første varamann. Når Ruud sier

at det da vilde være riktig å velge Strøm istedenfor Kiil, så er jeg dypt uenig. Strøm er ikke enig i den linje som kongressen har vedtatt for statstjenestemennenes organisasjon. Kiil derimot er på den linje kongressen har fastsatt.

O. L. Strøm: Jeg hørte mitt navn nevnt i forbindelse med sekretariatet og det kan jo være at det er riktig og at sekretariatet da blir tilflytt en sum av fornuft. Men det er ikke min ergjerrighet som får mig til å si det; men mitt forbund har ved 2 landsmøter krevet at nu måtte også vi få vår representant med. Jeg støtter da tanken om at det bare blir en representant fra hvert forbund. Om listen for øvrig har jeg ikke noget å si utover det at den sendes tilbake til valgkomitéen for om mulig å få en innstilling overensstemmende med den opfatning som her har gjort sig gjeldende om 1 representant fra et enkelt forbund.

Ordstyreren foreslo at man i forbindelse med valg av representanter til sekretariatet også diskuterte varamennene. Det blev vedtatt.

Olaf Sletten: Den første representant på listen har ikke min og Østfold-arbeidernes tillit. Imidlertid har jeg fått henstillinger om ikke å stille avvikende forslag og jeg skal heller ikke gjøre det nu. Men jeg forbeholder mig å komme tilbake til det senere.

John Skaarvold. Det er naturligvis spending om hvem som skal få sine representanter inn i sekretariatet. Med hensyn til statstjenestemennene, så mener jeg de bør være med. Det var de tidligere. Vi skal være tilfreds med å få 1. varamann. Strøm er foreslått, men jeg vil anbefale at man ikke stiller splittelseskandidater. Jeg anbefaler innstillingen.

Johan Didriksen: Ringen henviste mitt forslag til lovene, men det er ingen ting til hinder for å behandle det nu. Jeg har foreslått Ingv. Haugen istedenfor Strandlie. Vi er blandt de første som opsier tariffen og det har da betydning at vi har en mann med. Jeg vil henstille at man nu voterer over mitt forslag.

Sekretariatvalget tilbakesendes valgkomitéen.

Konrad Karlsen foreslo: I det kongressen uttaler at Sjømannsforbundet, statstjenestemennene og beklædningsindustrien bør få hver sine representanter i sekretariatet sendes saken tilbake til valgkomitéen.

Ivar H. Leveraas: Det er fremkommet ting her som iallfall gjør det nødvendig å diskutere saken nærmere før det sendes tilbake.

Valdemar Nielsen: Det er ingen svekk i å sende det tilbake til valgkomitéen før man får avgjort spørsmålet med hensyn til Jern- og Metallarbeiderforbundet og Bygningsarbeiderforbundet.

Votering: Med stort flertall blev det besluttet å sende saken tilbake til valgkomitéen.

Ordstyreren: Jeg vil foreslå at man stiller valgkomitéen fritt.

Anders Birkeland: Vi må avgjøre Didriksens forslag nu.

En taler (navnet ikke oppfattet): Blandt varamennene er opsatt to navn som omfattes av mistillitsforslaget.

Votering: Ordstyrerens forslag blev vedtatt. Imidlertid protesteres det fra mange kanter og ny votering med telling av stemmene blir foretatt. Ordstyrerens forslag var vedtatt med 170 mot 145 stemmer.

Johan Didriksen: Jeg protesterer mot at det ikke blir stemt over mitt forslag.

Ordstyreren: Kongressen har avgjort saken.

Valg av revisjonsutvalg.

Valg og budjettkomiteén foreslo ad: valg av revisjonsutvalget: (Formann velges ved særskilt valg.)

Komiteén foreslår:

A. E. Gundersen, formann, Johan Nygaard og Ambrosius Olsen. Varamenn: 1. Omar Gjestebø og 2. Nils Hegglund.

Komiteén innstiller at representantskapets ansettelse av revisor Torjus Graver godkjennes.

Omar Gjestebø: Jeg vil foreslå Olaf Strand i mitt sted. Man bør helst ikke ha tillitsmenn i fagorganisasjonen i disse hverv. Her bør det helst være folk fra arbeidsplassen.

Johan Lundsholt: Jeg ser at man har kastet Alfred Nilsen. Men hvorfor har man det?

Konrad Nordahl: Jeg vil beklage at Alfred Nilsen ikke er kommet med, men han har overfor valgkomiteén skriftlig nektet å motta valg og han har siden på forespørsel gjentatt nektelsen. Hvis man ikke mener at dette utvalg er skarpskodd nok så vil jeg bl. a. peke på nr. 2.

Trygve Olsen (Jern og Metall): Revisjonsutvalget bør ikke bestå av tillitsmenn i fagorganisasjonen. Dette er ikke sagt til nogen forkleinelse for de som er foreslått, men det byr en større garanti å ha folk med her utenom de fastlønnede. Alfred Nilsen tar sikkert mot valg hvis kongressen velger ham. Det er vel på grunn av det motsetningsforhold han mener å være kommet i på grunn av sin frimodighet, som har gjort at han har frasagt sig hvervet. Jeg har ikke noget imot valgkomiteéns konklusjon om at kongressen godkjenner representantskapets ansettelse av Torjus Graver. Men da må det være under den bestemte forutsetning at han snarest kommer ut av det økonomiske forhold han står i til den organisasjon han skal revidere.

Kristian Sandvold anbefalte Alfred Nilsen valgt og foreslo saken tilbakesendt valgkomiteén.

Torjus Graver: Jeg blander mig ikke bort i valget; men mitt navn var nevnt. Da jeg kom her til byen var det umulig for mig å få hus og personlig satt jeg heller ikke slik i det at jeg selv hadde noget å settd i et hus. Jeg søkte da sekretariatet om garanti for lån til hus. Mener man dette er uriktig så skal jeg selvfølgelig se å få det plasert på annen måte.

Trygve Olsen (Jern og Met.): Graver må ikke ta det personlig. Men for å få det hele og fulle tillitsforhold så bør alle garantier vekk. Det har også vært kongressens opfatning.

Valdemar Nielsen: Når det har vært nevnt her ikke å velge tillitsmenn, så kan jeg ikke være enig i det. De her foreslåede er gamle og prøvede tillitsmenn med stor kritisk sans.

Votering: Kristian Sandvolds forslag om tilbakesendelse til valgkomitéen blev forkastet.

Derefter votertes der så over den fremlagte innstilling. Ved alternativ votering om formannen i utvalget — A. E. Gundersen (etter innstillingen) og Alfred Nilsen blev A. E. Gundersen valgt med stort flertall. — Johan Nygaard blev enstemmig valgt.

Karl Tømmeraas optok forslag på Alfred Nilsen istedenfor Ambrosius Olsen.

Valgt blev Ambrosius Olsen.

Til *varamenn* blev Omar Gjestebø valgt med stort flertall foran Olaf Strand. 2. varamann — Nils Heggland blev enstemmig valgt.

Ansettelsen av Torjus Graver blev sluttelig enstemmig godkjent av kongressen.

Fortsatt behandling av samorganisasjonenes virke- og grenseområde.

Man gikk så på ny over til dagsordenens punkt 3 d: *Samorganisasjonenes virke- og grenseområder* — som var tilbakesendt organisasjonsutvalget til ny behandling.

Der forelå nu ny innstilling — en flertalls- og en mindretallsinnstilling.

Organisasjonsutvalgets flertall bestående av: Volan, Strømmen, Kr. Hansen, Henriksen og Hauan foreslo:

I.

Kongressen godkjenner i prinsippet organisasjonsutvalgets, sekretariatets og samorganisasjonenes landsutvalgs innstilling angående samorganisasjonenes virke- og grenseområde, dog således at avsnittet om samorganisasjonene i Nord-Norge og Namdal utgår, idet kongressen forutsetter at sekretariatet optar spørsmålet til videre bearbeidelse efter at distriktsorganisasjonene har fått adgang til å uttale sig.

De distrikter i Nord-Norge som gjennomfører distriktsorganisasjonsformen, ydes en bevilgning fra Landsorganisasjonen, tilstrekkelig stor til å ansette fastlønnet arbeidshjelp ved distriktsorganisasjonens kontor.

Sekretariatet bemyndiges til i samråd med forbundene å ansette en sekretær for Nord-Norge med det oppdrag å utføre organisasjonsarbeide for Landsorganisasjonen og samtlige forbund. Sekretærens kontor skal være i *Tromsø*.

Denne ordning for Nord-Norge skal ikke influere på bevilgningene til distriktsorganisasjonene.

II.

Sekretariatet optar forhandlinger med distriktsorganisasjonene sønnenfor Namdal om fastsettelse av deres grenseområder. Opnåes ikke

enighet forelegges saken for representantskapet til endelig avgjørelse. I alle distrikter hvor der gjennomføres distriktsorganisasjoner i henhold til sekretariatets eller representantskapets beslutninger, skal distriktsorganisasjonen ydes en bevilgning som er tilstrekkelig til å ansette nødvendig lønnet arbeidshjelp på distriktsorganisasjonens kontor.

III.

Representantskapet bemyndiges til å vedta lover for distriktsorganisasjonene.

Mindretallet, bestående av B. Flood-Engebretsen, Evald Nilsen og Kiste foreslo:

Kongressen vil fastslå nødvendigheten av å ha samorganisasjonene som fast ledd i organisasjonsapparatet. Det er derfor også påkrevet å få samorganisasjonenes grenser og virkeområder trukket opp på en måte som tilgodeser de praktiske, faglige, organisasjonsmessige interesser best mulig, en ting som samorganisasjonenes representanter sikrest kan uttale sig om. Vi vil i den retning henvise til de næsten enstemmige uttalelser av samorganisasjonenes representanter på kongressen, om at tidspunktet ennå ikke er inne til endelig å fastslå samorganisasjonenes organisatoriske opbygning.

Det er videre nødvendig at samorganisasjonenes landsutvalg kommer inn i faste organisatoriske former, og i størst mulig utstrekning får delta så vel i avgjørelsen av disse som av andre viktige spørsmål.

Kongressen vil derfor uttale:

I.

Det pålegges det nye sekretariat i samråd med de interesserte samorganisasjoner og distriktsorganisasjoner å forelegge for neste fagkongress konkrete forslag om samorganisasjonenes organisatoriske opbygning og virkeområder.

II.

Det nye sekretariat, eventuelt representantskapet, får fullmakt til etter krav av de interesserte distrikts- eller samorganisasjoner, og i samråd med disse å foreta omlegning av organisasjonsformen i den retning dette ansees for nødvendig, og stille de midler til rådighet som må til. Under de nuværende forhold må Møre fylke og Nord-Norge snarest mulig tilgodesees med arbeidshjelp i form av ansettelse av en fast mann for hver av disse to landsdeler.

III.

Landsutvalget for samorganisasjonene sammensettes av 5 medlemmer som velges av kongressen. Landsutvalgets arbeidsutgifter utredes av Landsorganisasjonen. Utvalget får rett til én representant i sekretariatet.

Elias Volan: Den sak som nu foreligger er organisasjonsutvalgets innstilling angående de faglige distriktsorganisasjoner. Organisasjonsutvalget blev herunder forsterket med Flood Engebretsen og Evald Nilsen. Det var ikke mulig å bli enige så der foreligger en flertalls- og en mindretallsinnstilling. For flertallets innstilling har stemt: Volan, Strømmen, Kr. Hansen, Henriksen og Haavan. Den går ut på at kongressen i prinsippet skal godkjenne organisasjonsutvalgets og sekretariatets innstilling, men at avsnittet om samorganisasjonene i Nord-Norge og Namdal utgår; idet man mener at sekretariatet skal opta spørsmålet til videre bearbeidelse efter at distriktsorganisasjonene her har fått adgang til å uttale sig. Komitéen er dog enig i at de distrikter i Nord-Norge som gjennomfører distriktsorganisasjonsformen bevilges tilstrekkelige midler til å ansette fastlønnet arbeidshjelp. Så vidt jeg kan forstå er det bare Troms fylke som har distriktsorganisasjon og jeg mener at de må bevilges penger til å ansette distriktssekretær. På Kirkenes har man en kombinasjon, og den bør fortsette. Komitéen har ikke spesielt drøftet Vestfinnmark; men man må være opmerksom på at de der bare har 350 medlemmer og det sekretariat som satt var enige om at det var for dyrt å ha et slikt apparat for så lite medlemstall. Man har videre diskutert spørsmålet om en sekretær for hele Nord-Norge til å drive agitasjon og forhandlinger for Landsorganisasjonen og forbundene. Hittil har Landsorganisasjonen når forbundene har sendt folk nordover, bevilget penger for at disse også skulde utføre arbeide for andre forbund. Komitéen har enstemmig gått inn for at Landsorganisasjonen sammen med forbundene ansetter en sekretær. For det øvrige land mener organisasjonsutvalget at sekretariatet må opta forhandlinger med samorganisasjonene om grenseområdene og opnåes der ikke enighet mellem sekretariatet og samorganisasjonene, må det avgjøres av representantskapet. Videre fastslåes at representantskapet skal vedta lover og regler. Mindretallet har fremlagt et dissenterende forslag. Jeg vil peke på at dette mindretall foreslår at samorganisasjonene skal organiseres som selvstendige organer innenfor Landsorganisasjonen med et landsstyre — et sekretariat ved siden av sekretariatet. Videre skal de selv bestemme sine grenser og formodentlig også hvilke arbeidsoppgaver de skal ha. Jeg kan ikke forstå at medlemmer av Landsorganisasjonen kan stille et slikt forslag og enn mindre at kongressen kan vedta det. Samorganisasjonene må stilles i samme klasse som forbundene. Når det gjelder samorganisasjonene så skal de ha frihet til å handle og gjøre som de vil under ansvar for den samlede organisasjon. Jeg vil anbefale flertallets forslag. Det vil ikke bli orden i disse ting ved mindretallets forslag.

Flood Engebretsen: Det viste sig snart i organisasjonsutvalgets møte at det var sterke prinsipielle uoverensstemmelser slik at man ikke engang drøftet saken sådan som Volan nu fremlegger den. Når man opprettholder det prinsipielle synspunkt om distriktsorganisasjoner, så kan det passe hos oss; men dermed kan vi ikke vente at det passer for det hele land. Vårt forslag går derfor ut på det samme som fra samorganisasjonene tidligere er fremholdt. Kongressen må legge til-

børlig vekt på det som de forskjellige samorganisasjoner har fremholdt. Man vil her fremtvinge en organisasjonsform som man ikke vet om passer overalt. Det mener vi er galt. Mindretallets forslag går ut på at der hvor medlemmene vil omlegge samorganisasjonene til distriktsorganisasjoner og omvendt, der må det kunne skje i forbindelse med sekretariatet. Organisasjonsutvalgets forslag går ut på at det skal være sekretariatet som skal bestemme her. Men vi mener medlemmene skal avgjøre det, ut fra det som er praktisk på hvert sted. Det er dette som skiller flertallet og mindretallet. Videre har vi anbefalt en sekretær for Nord-Norge og en for Møre. Men vi sier ikke noget der heller om organisasjonsformen, det må medlemmene avgjøre. Men flertallet fremholder at sekretær skal ansettes hvis samorganisasjonene der omlegges til distriktsorganisasjoner. Med hensyn til spørsmålet om en fast centralledelse for samorganisasjonene så sa jeg at vi var villige til å diskutere det. Det var for å få et fast utvalg, hvorigjennem man kunde utveksle de erfaringer man hadde høstet. Ikke for å få nogen politisk eller faglig plattform. Mindretallet har intet imot å diskutere en annen ordning. Men jeg mener det er for tidlig idag å bestemme hvilken form vi skal ha for disse organisasjoner. Det kan være at vi ved neste kongress kan bli enige om en annen organisasjonsform; men da må vi få større erfaring. Jeg vil anbefale mindretallets forslag; idet jeg tror flertallets forslag kan bringe strid ute blandt medlemmene.

Paul Engstad optok det endrede forslag fra Sauda gående ut på ophevelse av distriktsorganisasjonene og dannelse av lokale samorganisasjoner på de steder hvor der er mer enn en forening tilsluttet forskjellige forbund. Forslaget fra Sauda gikk ut på følgende:

Ved fagorganisasjonens omlegning i henhold til fagkongressens beslutning i 1923, blev de lokale samorganisasjoner ophevet og de distriktsvise faglige samorganisasjoner, omfattende nærmere bestemte distrikter, trådte i steden. Deres vesentligste opgaver har hittil bestått i agitasjons- og opplysningsarbeide.

Undersøker man nærmere hvad disse organisasjoners opprettholdelse koster, sammenlignet med det arbeide de utfører, så må det sies at apparatet virker noget kostbart. Det spørsmål har derfor reist sig om man ikke kan opnå det samme arbeide, muligens mer, billigere enn hvad forholdet er idag.

Vi tror at dette er mulig bl. a. ved å gå til ophevelse av distriktsorganisasjonene i sin nuværende form og isteden oprette lokale samorganisasjoner der hvor behovet herfor måtte være tilstede. Dermed vil man spare en ikke uvesentlig utgiftspost idag; nemlig distriktsorganisasjonenes årsmøter. De dermed innsparte midler, den nuværende kontingent til distriktsorganisasjonene, vil da kunne anvendes til bestridelse av den lokale faglige samorganisasjons arbeide uten at dette skulde behøve å bety nogen økning av de enkelte foreningers utgifter. Denne omlegning til lokale faglige samorganisasjoner skulde også være nødvendig på grunn av et stadig større behov for et lokalt samarbeide, som må finne fastere organisasjonsmessige former enn hvad tilfelle er idag -- og med en viss økonomisk underbygning.

På den annen side vil det vel være behov for å opprettholde visse centralorganer rundt omkring i landet som har å lede og drive agitasjons- og opplysningsarbeidet samt bistå de foreninger som måtte trenge det i utøvelsen av sitt organisasjonsarbeide. Dette mener vi kan løses på den måte at den centrale og største samorganisasjon innen nærmere bestemte distrikter pålegges plikten hertil mot en nærmere fastsatt godtgjørelse, svarende til den som distriktsorganisasjonen idag erholder av Landsorganisasjonen.

Under henvisning til ovenstående foreslår vi at kongressen fatter følgende beslutning:

1. De faglige distriktsorganisasjoner i sin nuværende form opheves.
2. På steder hvor det er mer enn en forening tilsluttet forskjellige forbund, sammensluttet disse i en lokal faglig samorganisasjon.
3. Den centrale og største samorganisasjon innenfor nærmere fastsatte distrikter (fylkesvis eller flere fylker) pålegges plikten til, og ansvaret for agitasjons- og opplysningsarbeidet innenfor sitt distrikt. Til bestridelse av de hermed forbundne utgifter betaler foreningene kr. 0.10 pr. måned for heltbetalende og kr. 0.05 for halvtbetalende medlemmer

Evald Nilsen: Innstillingen som først forelå fra organisasjonsutvalget så mer ut til å være en geografisk sak. Derfor har jeg sluttet mig til mindretallets forslag; idet flertallet i prinsippet holder på distriktsorganisasjoner. Jeg mener det er for tidlig å fastslå det. Vi mener kongressen bør la det fortsette som hittil og at man i perioden på grunnlag av de erfaringer man høster fremlegger forslag til grenseområder for samorganisasjonene til neste kongress. Flertallets innstilling går ut på at man kan forhandle om distriktsorganisasjonsformen nordenfor Namdalen. Men når man ellers fastslår at det skal være distriktsorganisasjoner, da forstår jeg ikke hvad man skal forhandle om.

I. Henriksen: Torbjørn Henriksen talte om fremgangen i Rogaland og at det var 1000 nye medlemmer, og det kan vel være riktig. Men det meste av det kan skrives på Haugesunds faglige Samorganisasjons konto. Det skulde bevise at arbeidet blir bedre utført når man har et organisasjonsområde som er oversiktlig.

Joh. Karlsen-Klevfoss: Jeg sa min mening i den forrige debatt. Hvad Nord-Norge angår så har jeg intet imot det som her foreligger. Men så har Flood-Engebretsen fremholdt betydningen av å få beholde de lokale organisasjoner som man nu har, og det tror jeg er det riktige. Volan og de med ham frir nokså sterkt til Nord-Norge selv om jeg ikke har noget imot det som her skal skje. Men vi andre må få beholde den nuværende form så vi til neste kongress kan ha bedre oversikt. Jeg vil anbefale mindretallets forslag.

Kristian Moljord: Jeg har allerede gitt uttrykk for den opfatning vi har. Vi er imot distriktsorganisasjoner. Derimot har man krevd en sekretær for Nordland. Å ansette en mann for hele Nord-Norge vil være uforsvarlig med de store avstander man der har. Man skal også være oppmerksom på at det er stor brakkmark som her kan komme inn under organisasjonen. Det er mig meddelt at Troms fylkes Distriktsorganisasjon er i orden, og da skulde man vel ha en sekretær der. Jeg vil opta mitt tidligere forslag om at Nordlands fylke får en mann. Jeg mener det er nødvendig av hensyn til organisasjonen og de mange nye medlemmer vi der kan få. Jeg kan ikke være enig i flertallets forslag.

3 minutters taletid blev fastsatt med undtagelse av 1 for flertallet og 1 for mindretallet.

Ragnvald Nygaard: Når vi har reagert mot organisasjonsutvalgets forslag er det ut fra de erfaringer vi har høstet. Efter organisasjonsutvalgets innstilling skal det dannes distriktsorganisasjoner for de forskjellige fylker med et representantskap og med et arbeidsutvalg på de forskjellige steder. Vi mener man må bygge på samorganisasjonene og så

får man en fellesnevnd for det hele fylke. Det vil være uheldig å opheve samorganisasjonene. Jeg vil ha fremholdt dette for at man skal være klar over Østfold-arbeidernes standpunkt. Med hensyn til punkt 3 i mindretallets forslag, så mener jeg man kan diskutere det videre; men kongressen kan ikke vedta det. Vi kan ikke ha 2 sekretariater. Jeg vil anbefale punktene 1 og 2.

Frits Fridholm foreslo: Siste avsnitt i punkt II i mindretallets forslag forandres således: Under de nuværende forhold må Møre fylke og Nord-Norge snarest mulig tilgodesees med arbeidshjelp i form av ansettelse av fast mann eller på annen måte.

Konrad Karlsen: Samorganisasjonene har erobret sig en fast plass i organisasjonsapparatet og har nu posisjon innenfor organisasjonen. Når det er blitt slik så må man også ta hensyn til den hele organisasjons beste. Når man har talt om forbundenes grenseområder så har man sett det ut fra det hele og ikke ut fra de enkelte gruppers interesser. Det samme må man gjøre her. Jeg vil anbefale flertallets forslag, hvor dette står tydelig. I representantskapet kan samorganisasjonenes representanter gjøre sig gjeldende. Forslaget her er så smidig at det kan vedtas. Beslutningen om distriktsvise samorganisasjoner blev tatt i 1923 og flere har fulgt den beslutning. Jeg vil også ta avstand fra at Flood Engbretsen her representerer samorganisasjonenes opfatning. En stor del av samorganisasjonenes representanter har ikke deltatt i de konferanser som har vært holdt her.

Martin Wold: Jeg vil understreke hvad Karlsen her sa. Det faller helt i tråd med den opfatning jeg har. Det er heller ikke riktig at Flood Engbretsen har hatt samorganisasjonenes representanter bak sig. Mindretallet vil fremdeles ha spørsmålet flytende, mens flertallet vil ha orden. For Hedmarks vedkommende blev der av Jul Hansen i den første debatt gitt helt feilaktige opplysninger. Han kan ikke ser det ut til gi objektive opplysninger når det gjelder Hedmark. Det er så at det er stor strid om grensene; men hvis vi går inn for å ville ha en ordening og vil gjøre noget for organisasjonen så skulde vi klare opgaven. Jeg anbefaler flertallets forslag.

Jul Hansen: Jeg tviler ikke på at hvis vi får det som Wold mener med distriktsorganisasjoner så får vi «betryggende» forhold. Man ser av organisasjonsutvalgets egen innstilling at disse distriktsorganisasjoner skal ha møter bare annet hvert år. I Rogaland har man distriktsorganisasjon. Der sies det at fremgangen skyldes Haugesunds Samorganisasjon. Men han må vel lyve han også da? Jeg vil anbefale mindretallets forslag.

P. H. Vestad: Det finnes vel neppe noget forbund som har slik interesse av samorganisasjonene som vårt. Vi har 450 avdelinger spredt over landet. Med alle disse avdelinger og alle de opgaver vi har å arbeide med, så vil det forståes at det vil være uoverkommelig for oss å klare alt arbeidet alene. Det er derfor eiendommelig at Evald Nilsen har kunnet være med på mindretallets forslag og enn mer at Kiste har vært det som har vært funksjonær i forbundet. Vi har hatt god hjelp av flere samorganisasjoner. Men jeg tror at det for vårt forbund vil

være av den største interesse å få distriktsorganisasjoner med den nødvendige arbeidshjelp.

Albert Karlsen: Jeg vil så sterkt jeg kan protestere mot at Engebretsen her optrer på samorganisasjonenes vegne. Mindretallets forslag her er ikke i overensstemmelse med de retningslinjer samorganisasjonenes representanter gav dig. Det er Kistes ånd som svever over dette forslag. Skulde vi gå på mindretallets forslag så vil det bli et lite utvalg som bestemmer over samorganisasjonene. Skulde mindretallets forslag bli vedtatt så burde kongressen også si fra at organisasjonen skal bygges på samorganisasjoner og ikke på forbundene. Men den sak er jo tidligere avgjort. Jeg anbefaler flertallets forslag.

Karl Bottenvand: Når jeg ikke kan være med på flertallets forslag så er det fordi at denne organisasjonsform ikke går for Nord-Norge. Flertallet foreslår en sekretær for Nord-Norge, men han kan ikke klare hele det arbeide som der er alene. Vi anser den organisasjonsform vi nu har for Nordland som den beste.

26 talere inntegnet.

26 talere var nu inntegnet og *strek* blev satt.

Edv. Olsen foreslo: I flertallsforslaget tilføies i punkt I efter Nord-Norge, Møre fylke og Namdal utgår. Resten uforandret.

Flood Engebretsen foreslo at punkt III i mindretallets forslag oversendes lovkomitéen.

Ordstyreren: Det forslag kan vi godt oversende lovkomitéen.

Elias Volan: Nei, det går ikke an. Da har man i realiteten tatt standpunkt. Jeg foreslår at debatten fortsetter.

Votering: Volans forslag blev vedtatt og debatten gikk videre.

Halvor Sørum: Da vi fikk samorganisasjonene var det for at medlemmene skulde få øve større innflytelse på sine saker. Siden industriforbundene blev vedtatt, har man søkt å komme vekk fra samorganisasjonenes virke og betydning. Flertallets forslag ophever enhver form for samorganisasjoner og man får bare sekretærer. Jeg vil anbefale det forslag som er optatt av Paul Engstad.

Leif Hansen: Organisasjonsutvalgets innstilling passer ikke oss for tiden. I Molde har vi et stort agitasjonsdistrikt som vi må ta hensyn til. Hvis det her blir en distriktsorganisasjon for Møre så vil det arbeide bli vanskeliggjort. I beklædningsindustrien gjelder det liv eller død her. Jeg anbefaler mindretallets forslag.

Frits Fridholm: Jeg vil så sterkt jeg kan protestere mot at ikke samorganisasjonene har utført et utmerket nyorganisasjonsarbeide. De står nettop her friere enn alle andre organer vi har. De lokale samorganisasjoner har også bedre kunnet ta lokale konflikter mot de arbeiderfiendtlige lover. Og der har man en fortsatt stor oppgave. Jeg anbefaler mindretallets forslag med mitt tillegg.

Olaf Brekken: Det er gledelig å se at organisasjonsutvalget også har forandret noget på sitt standpunkt. I det oprinnelige forslag skulde ikke medlemmene få lov til å uttale sig. Men nu skal man da iallfall det. Men for oss passer mindretallets forslag best og jeg vil anbefale det. Når det er nevnt at samorganisasjonene har vært representert i organisa-

sjonsutvalget så er det riktig; men samorganisasjonene har ikke vært spurt.

Ole Hauan: Når jeg har gått med på flertallets forslag så er det fordi vi har erfaring både for samorganisasjon og distriktsorganisasjon. Vi har nu distriktsorganisasjon. Skulde vi gå tilbake til samorganisasjoner så vilde vi minst måtte danne 3 samorganisasjoner. Hvor denne sekretær plasseres er ikke så nøie. Jeg kan ikke gjøre annet enn å anbefale flertallets forslag. Når vi tar Nordland fylke, hvor vi har 7 samorganisasjoner så må man forstå at de ikke kan få gjort noget. Vi mente at istedenfor 7 skulde det være 3 og da måtte de ha krav på bevilgninger.

Kristoffer Jakopsen: Det er samorganisasjonenes representanter selv som skaper forvirring her. I 1925, hvem var da imot samorganisasjonene? Jo, forbundenes representanter, som gikk imot at samorganisasjonene skulde være det man bygget organisasjonen op på. Hvor skal man hente pengene fra, der hvor det er stor arbeidsledighet? Hvad er forholdet med hensyn til flertallets og mindretallets forslag? Jo, det at flertallet sier at man skal ansette en sekretær for Nord-Norge, hvis de går til dannelsen av distriktsorganisasjoner. Jeg tror det er riktigst at man her vedtar mindretallets forslag, punkt 1 og 2.

Gunnerius Skei: Vi har en samorganisasjon i Haugesund og naturforholdene tilsier at vi beholder den. Det vil bli umulig for Stavanger å ha den oversikt over dette som oss.

Martin Strømmen: Jeg skulde tro at flertallets forslag skulde dekke alle interesser. Forskjellen er at flertallet går inn for distriktsorganisasjoner; mindretallet for samorganisasjoner. Men vi behøver ikke diskutere det. Min erfaring etter mangeårig arbeide i organisasjonens tjeneste er at distriktsorganisasjonene vil kunne gjøre godt arbeide. Nedsettelsen av et utvalg høres besnærende ut, men vi kan ikke ha 2 sekretariater. Jeg anbefaler flertallets forslag.

Josef Larsson: Når organisasjonsutvalget på ny har sett på denne innstilling så vil man nu se at man har tatt hensyn til de forskjellige ting. Men når man tidligere har besluttet å utbygge forbundene så må man også utbygge samorganisasjonene. Det som ligger bak innstillingen er ikke annet enn å styrke organisasjonen og det skulde alle være interessert i. Ved distriktsorganisasjon vil man få den nødvendige hjelp og det er tatt hensyn til Nord-Norge. Vi var et par som ikke var til stede ved voteringen i organisasjonsutvalget; men jeg er enig i flertallets innstilling. Ved det får man plan og system i det hele og ingen vilkårligheter.

Karl Bratsberg: Det er merkelig å høre at de som har distriktsorganisasjon eller samorganisasjon er med på å vilde utvide grenseområdet. Vi har 2 samorganisasjoner i vårt distrikt og den ene mann vi har på kontoret makter ikke annet enn det administrative arbeide. Skiensfjordens Samorganisasjon har 67 foreninger med 4—4500 medlemmer; Øst-Telemark har 37 foreninger med 2500 medlemmer. Slår vi de 2 samorganisasjoner sammen så klarer vi ikke arbeidet. Jo mindre, jo mer konsentrert det er; jo bedre klarer vi opgaven.

Olav Hindahl: Man sier jo her at man skal opta forhandlinger med samorganisasjonene om grenseområdet. Nord-Norge har heller ingen grunn til å beklage sig. Samorganisasjonene skal være et fast ledd i organisasjonsapparatet. Vel; men et centralutvalg vil jo bety noget annet; da får man dette ved siden av sekretariatet. Det vil skape rot. Jeg vil anbefale flertallets forslag.

Arne Espenak: Rundt omkring Ålesund har det vært utført et stort organisasjonsarbeide. Ålesund og Sunnmør Samorganisasjon har vokset med over 2000 medlemmer og vi mener det er uheldig å gå til en forandring av den organisasjon vi har.

Adolf Olsen: Jeg vil minne representantene om at på foregående kongress har vi diskutert spørsmålet om samorganisasjonenes berettigelse. Det diskuterer vi ikke her. Da kan jeg ikke forstå mindretallets forslag til punkt 1 om organisasjonsformen. Det problem foreligger ikke. Det er grenseområdene som er problemet. Og det skulde dog være lettere å løse enn de mer produksjonsmessige grensetvister. Fra 1929 til 1930 har vi i Stavanger og Omegns faglige Distriktsorganisasjon en fremgang på 14.4 procent. I 1931—32 har Haugesund en fremgang på vel 1000 medlemmer.

Isak Bergan: Man kunde være tilbøielig til å være enig med flertallet i deres organisasjonsform. Men med den fylkesmessige inndeling så vil vel kontorene bli liggende i byene og den som blir ansatt vil neppe nå utover i distriktene. Jeg tror derfor ikke det er riktig å lage så store enheter som det her foreslås. Jeg vil stemme for mindretallets forslag.

Arthur Ruud: Jeg må korrigere Jul Hansen om at det ikke var en eneste telegraf- og telefonfunksjonær i Hedmarks fylke som var organisert. Det er helt feil. Vi har fått organisert folkene ved det private selskap på Hamar og de har dannet en avdeling sammen med telegraffunksjonærene.

Olaf Sletten: Jeg forstår ikke hvorfor det er så om å gjøre å få dette avgjort nu. Man må som mindretallet foreslår kunde vente med dette og utrede saken nærmere. Med den innstilling som nu foreligger så vil kanskje utviklingen gå i den retning at neste gang ophever man distriktsorganisasjonene.

Alf Olsen: Jeg var forrige gang saken var oppe enig med Engebretsen; men jeg kan ikke nu være enig i dette. Vi kan ikke i Nord-Norge vente lenger. Vi må befeste og utbygge den organisasjon vi nu har reist. Det kan vi ikke gjøre bare ved gratis hjelp. Får vi fast hjelp så vil vi nok om ikke lenge passere de 2 000 medlemmer.

Martin Wold: Alle disse tall Jul Hansen gir er like upålitelige som det han sa om at det ikke var en organisert telegraf- eller telefonfunksjonær i Hedmark. Det går heller ikke an å vurdere organisasjonens interesser ut fra slike grunner som Sørums. Jeg tror ikke man kan bevise at ikke de faglige samorganisasjoner har vært til hjelp ute i distriktene. Engebretsen sier at man trekker punkt 3 i mindretallets forslag tilbake. Jeg synes man burde trekke hele innstillingen tilbake. Jeg synes det er Kistes ånd og den er like rotet som Kiste var da han var tillitsmann i Skog- og Landarbeiderforbundet.

Edvard Olsen: Når jeg har fremsatt forslag til punkt 1 om Møre fylke, så mener jeg at det er berettiget. Da Volan reiste rundt det hele land var det et punkt han ikke vilde besøke og det var Møre fylke. Vi bør komme i samme stilling som Nordland. Det var sterkt fremholdt hos oss at vi ikke kunde gå til distriktsorganisasjon i første omgang. Jeg vil henstille til kongressen å gi mitt forslag sin tilslutning. Jeg tror ikke vi gjør samorganisasjonen eller organisasjonen som sådan nogen tjeneste ved å si at Møre fylke skal være en distriktsorganisasjon. Da vil utgiftene bli bare så meget større.

Flood Engebretsen: Jeg vil si til Wold, Konrad Karlsen og Albert Karlsen om at jeg uberettiget her skulde tale på vegne av samorganisasjonene, hvad jeg sa forrige gang vi behandlet denne sak at det møte vi hadde av samorganisasjonens representanter var enige med mig. Kiste har intet med forslaget å gjøre. Mindretallets forslag sier intet om det skal være lokale samorganisasjoner eller distriktsorganisasjoner. Det er for lite avklaret idag. Det er så mange som har uttalt sig her for at det er for tidlig å ta standpunkt til dette. Flertallet lar representantskapet ta standpunkt. Mindretallet sier at Møre fylke og Nord-Norge må ha arbeidshjelp; men vi sier ikke som flertallet at de må hen til distriktsorganisasjoner. Hvad angår siste punkt i mindretallets forslag så er vi enige om å trekke det tilbake.

Elias Volan: Det var en representant fra Ålesund som uttalte at Volan reiste forbi Møre. Jeg var i 1932 i 3 uker i Sundmør og jeg har siden gjentatte ganger vært der. Jeg var i Ålesund hvor jeg trakk op linjene for organisering av fiskerne og der var Edvard Olsen dirigent. Jeg har reist over 200 dager hvert år og jeg har vært meget i Møre. Flertallets forslag er som den nyvalgte formann i Landsorganisasjonen sa, så smidig som det overhodet kan være hvis man vil ha orden i organisasjonsapparatet. Kongressen har fastsatt at grensetvister mellom forbundene skal det forhandles om og så forelegges representantskapet. Men da forekommer det mig eiendommelig at en strid mellem samorganisasjonene om grenseområdet ikke skal kunne forelegges representantskapet til avgjørelse. Der skal forhandles med hver samorganisasjon og jeg går ut fra at det blir enighet med sekretariatet og hvis ikke så i representantskapet. Kan det ikke bli distriktsorganisasjoner nogen steder så kan man ikke kreve fra samorganisasjonene at hver av disse skal ha en sekretær. Jeg vil dog intet ha uttalt om at ikke Ålesund, hvis det kommer større fart i fiskernes organisasjon ikke skal kunne få mer hjelp. Et årsmøte for Bergen og Fylkene koster 17 000 kroner. Der må det kunne finnes en ordning slik som man gjorde det i år, da man ved uravstemning besluttet ikke å avholde noget årsmøte i år. Til Nord-Norges representanter vil jeg si at de har jo fått faktisk talt alt de har bedt om. Hvis de nu synes det er for litet så må de se å bli enige om det og så får de komme igjen til neste kongress.

Talelisten var dermed endt og ordstyreren foreslo følgende voteingsmåte: Det voteres først over Paul Engstads optatte forslag. Forkastes dette forslag blir det å votere over hvorvidt flertallets eller mindretallets innstilling skal legges til grunn. — Vedtas flertallets innstilling blir de endringsforslag som knytter sig til dette å opta til sær-

skilt votering. — På samme måte forholdes det for så vidt mindretallets innstilling legges til grunn. — Til slutt blir det å votere over Moljords forslag om sekretær for Nordlands fylke.

Votering: Paul Engstads forslag blev forkastet mot nogen få stemmer. — Ved alternativ votering mellom flertallets og mindretallets innstillinger blev det med 160 mot 151 stemmer vedtatt at flertallets innstilling skulde legges til grunn. — Det votertes så punktvis over flertallets innstilling. — Edvard Olsens forslag til punkt I blev forkastet og flertallets innstilling vedtatt. — Flertallets innstilling romertall II blev enstemmig vedtatt. — Romertall III blev vedtatt mot 2 stemmer. — Moljords forslag blev til slutt forkastet med stort flertall.

Møtet hevet klokken 12.50.

Eftermiddagsmøtet torsdag 6 desember.

Ordstyrer: *Torbjørn Henriksen.*

Protokollen fra formiddagsmøtet referertes.

Johan Didriksen: Det fremgår av protokollen at det var votert alternativt mellom mitt og dirigentens forslag. Det er feil. Det blev ikke votert over mitt forslag og jeg protesterte også efter voteringen. Dermed blev protokollen vedtatt.

Ordstyreren refererte en innkommet protest fra Thunes verkstedklubb mot pensjonen til Halvard Olsen.

Ludvig Sund foreslo: Under dagsordenens punkt 14 henstilles det til kongressen å gi Olaf Kullmann tillatelse til å være til stede.

Ordstyreren: Han kan være til stede, men nogen innledning kan vi ikke gå med på. Men han kan selvsagt delta i debatten efter reglene i forretningsordenen.

Birger Aamodt: Jeg vil henstille at man gir ham 10 minutter til innledende bemerkninger.

Ordstyreren gikk over til det.

Valg på sekretariatmedlemmer.

Fra valg- og budgettkomitéen forelå en ny innstilling på sekretariatmedlemmer. *Flertallet* — 10 medlemmer — foreslo: Kristian Henriksen, Arbeidsmannsforbundet, Nic. Næss, Kjemisk Industriarbeiderforbund, T. Henriksen, Kommuneforbundet, Rasmus Rasmussen, Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet, O. Sporpind, Papirindustriarbeiderforbundet, P.: H. Vestad, Skog- og Landarbeiderforbundet, Hans Fladeby, Transportarbeiderforbundet, E. Kiil, Statstjenestemennene, Albert Råen, Handels- og Kontorfunksjonærenes forbund, Martin Tranmæl, Samorganisasjonene.

Til varamenn blev foreslått følgende 9:

1. Valdemar Nielsen, Stenindustriarbeiderforbundet.
2. Ingv. Olsen, Tekstilindustriarbeiderforbundet.
3. Ingv. Haugen, Sjømannsforbundet.
4. Josef Larsson, Jern- og Metallarbeiderforbundet.
5. M. Strandlie, Bygningsarbeiderforbundet.
6. Ludv. Johansen, Formerforbundet.
7. Lucie Andresen, Beklædningsarbeiderforbundet.
8. Emil Torkildsen, Centralforeningen for Boktrykkere.
9. Polmar Aasvestad, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.

Mindretallet — 5 medlemmer — stemte for Nordahls forslag om at den oprinnelige innstilling fra valgkomitéen oprettholdtes uforandret.

Konrad Nordahl: Som representantene vil ha sett av innstillingen så er enigheten i valgkomitéen nu ophørt. Jeg vil si at jeg i valgkomitéen var enig i å flytte Jern- og Metallarb.forbundets og Bygningsarb.forbundets representanter ned på henholdsvis 1. og 2. varamannsplass. Men da det ikke gikk oprettholder jeg den forrige innstilling og når jeg gjør det er det ut fra den behandling vi har hatt om de arbeiderfiendtlige lover. Vi har vært enige om å bruke åpne sympatistreiker, men er det dem som tror at statstjenestemennene kan benyttes her? Så er det også med Handels- og Kontorfunksjonærenes forbund. De man først må regne med er Transportarbeiderforbundet, N. N. N. og Papirindustriarbeiderforbundet, som er kommet med i sekretariatet. Og ved siden av dem jern- og metallarbeiderne og bygningsarbeiderne og da er det uriktig ikke å ha disse med i sekretariatet. Derfor vil jeg anbefale den forrige innstilling. Det er en sterk innstilling.

Andreas Narvesen foreslo at Ingv. Olsen, Tekstilarbeiderforbundet bytter plass med E. Kiil.

Johs. Togstad foreslo som varamenn: 1. Ingv. Olsen, 2. Josef Larsson, 3. Martin Strandlie.

Alf Andersen foreslo at Ingv. Olsen byttet plass med Alb. Råen.

Nils Aune: Da vi første gang behandlet sekretariatvalget så op tok jeg forslag om for å få flest mulig av forbundene representert, at også de som blev valgt til fastlønnede tillitsmenn blev regnet som forbundsrepresentanter. Da saken blev sendt valgkomitéen måtte jeg gå ut fra at det lå det i det at kongressens beslutning at vi skulde slå inn på den linje. For denne periode må det kunne gjøres; men det er uten presedens for fremtiden.

Ragna Andersen foreslo at Lucie Andresen blev 1. varamann og at Valdemar Nielsen blev flyttet ned på 7. plass.

Johan Didriksen foreslo Ingv. Haugen som 1. varamann.

Armand Stang foreslo Ole A. Kiste istedetfor P. H. Vestad.

Strek med 30 talere.

Strek blev satt med ca. 30 talere.

Einar A. Nilsen: Den innstilling som nu foreligger synes jeg er kriminell. Hadde vi ant dette, så hadde vi ikke igår vært med på å

stemme på Nordahl. Jeg anbefaler at Larsson og Strandlie innvelges i sekretariatet.

Birger Åmodt: Det var ut fra klassemessige hensyn at vi igår gikk med på å gi avkald på vår formann. Men så kommer man nu her etterpå og vil ødelegge vår representasjon. Det er uriktig å ta disse 2 representanter ut av sekretariatet.

Johan Didriksen: Jeg vil anbefale at man velger Ingv. Haugen som 1. varamann. Med det store nyorganiseringsarbeide som vi er pålagt tilsier det også at vi har den nærmeste kontakt med sekretariatet.

Arthur Ruud: Jeg takker for den forståelse som er vist ved at statstjenestemennene her får en representant. Nordahl sa at statstjenestemennenes klassefølelse ikke var til stede. Men tror dere det blir bedre om de ikke er representert? Nei. Men jeg vil foreslå O. L. Strøm istedetfor Kiil.

Ing. Tvedt: Vi syntes det var riktig å gi fra oss formannen, når den felles organisasjon krevet det. Men jeg slutter mig for øvrig nu til Nordahls uttalelser.

Anders Birkeland: 13 forbund blir nu representert, så denne innstilling er bedre enn den forrige. Jeg vil dog anbefale Strøm istedetfor Kiil og at Ingv. Haugen blir 1. varamann.

Johs. Togstad: I formiddag var det oppe 2 forslag på representanter fra Arbeidsmannsforbundet. Men man må her stemme på Kristian Henriksen og ikke på Waldemar Larsen. Videre har jeg foreslått som varamenn: 1. Ingv. Olsen, 2. Josef Larsson og 3. Martin Strandli. Jeg har gjort det ut fra den ting at jeg vet det er nødvendig å ha disse forbund med.

Frank Hansen: Det er uhørt at man her vil sette 2 store forbund utenfor sekretariatet. Hadde vi visst det vilde vi ikke ha gitt slipp på Nordahl.

Asbj. Gulbrandsen: Valgkomitéens første innstilling var riktig. Det er ufattelig at man nu har kunnet dele sig slik. Jeg vil anbefale mindretallets forslag.

Jens Tangen: Didriksen gjorde sig selv en bjørnetjeneste ved å foreslå å sende saken tilbake til valgkomitéen. Op til 90 procent av de saker sekretariatet behandler gjelder Jern- og Metallarbeiderforbundet og Bygningsarbeiderforbundet og da er det naturlig at disse er representert. Jeg vil anbefale kongressen å ta hensyn til det.

Olaf Abrahamsen: Fordi om vår formann er valgt så går det ikke an å si at han er vårt forbunds formann i sekretariatet. Han skal representere alle. Det går ikke an å sette landets hovedfag utenfor.

Alf Andersen: Det er vel nytteløst å fremme noget forslag her efter at man sier at det bare er jern- og metallarbeiderne og bygningsarbeiderne som fører klassekamp. Men man kunde her bytte på av og til og denne gang ta med en fra beklædningsindustrien.

Martin Trannæl: Mange føler sig kallet, men få er utvalgte. Jeg sa fra til valgkomitéen at jeg helst vilde slippe å bli valgt og jeg stiller gjerne min plass til disposisjon. Jeg vil anbefale at Valdemar Nielsen får den plass han nu har.

Johan Hoff: Jeg anbefaler den oprinnelige innstilling nettop for at de to store forbund skal være med.

Martin Wold: Det vil være feilaktig å si at Nordahl og Åse har glemt sine forbunds interesser fordi om de blir i Landsorganisasjonens ledelse. Men det er ikke som forbundsrepresentanter de sitter der. Hvis de savner sakkunnskap så vil de nok kunne få opplysninger på rette sted.

Konrad Karlsen: Valgkomitéen har tatt tilbørlig hensyn til de ting som fremkom i forrige debatt. Men når man setter Sjømannsforbundet ned på 3dje plassen og Stenindustriarbeiderforbundet på 1ste plassen så er det uriktig. Sjømennene har viktigere oppgaver å vareta nu enn stenhuggerne.

Ordstyreren: Her kommer nu flere protester fra verkstedklubber mot pensjonen til Halvard Olsen. Forlanger man at de refereres?

Mange: Nei.

Ordstyreren: Vi skal stemme over det.

Besluttedes ikke å referere disse protester.

Halvor Sjørum optok sitt tidligere forslag på Waldemar Larsen istedenfor Kristian Henriksen, Oskar Stav istedetfor Josef Larsson, Ole A. Kiste istedetfor P. H. Vestad og Jul Hansen istedetfor Tranmæl.

Ludvig Sund anbefalte Kiil.

Hans Hegg: Når sekretariatet skal sammensettes så skal man også erindre at det er bindeleddet mellom Landsorganisasjonen og forbundene. Da er det uriktig å ta representantene vekk fra de to forbund, som alltid er med i konflikter og aksjoner. Jeg anbefaler valgkomitéens oprinnelige forslag.

Johan Skårvold: Jeg vil henstille at man ikke tar hensyn til alle splittelsesforsøk på å få en annen mann enn Kiil. Vi er det eneste forbund av statstjenestemenn som har folk ute i åpne konflikter.

Karl Tømmerås: For mig stiller spørsmålet sig slik: Er det ikke generalnevneren vi her velger? Og ikke gruppeinteressene? De vi velger i sekretariatet skal være *arbeiderklassens* representanter.

Ragna Andersen: Vi har idag i Landsorganisasjonen ca. 22 000 organiserte kvinner og ved å få med en kvinne i sekretariatet fastslår man betydningen herav og det fortsatte arbeide vil gå bedre. Hvis man vil klassekamp så må man også ha kvinnene med. Derfor har jeg foreslått Lucie Andresen som 1ste suppleant.

Johs. Ringen: Når vi vedtok å sende det tilbake til valgkomitéen så ventet vi en sterkere innstilling; men det er den ikke blitt. Jeg anbefaler den oprinnelige innstilling.

Sigv. Andresen anbefalte Kiil.

Torbjørn Henriksen: Det er naturligvis så at når man skal innstille til disse hverv så har valgkomitéen prøvet og overveiet alle hensyn. Jeg vil be Ruud om å ta tilbake forslaget på Strøm. Ellers kan dere risikere ikke å få nogen representant. Med hensyn til Valdemar Nielsen så vil jeg ha sagt at det er neppe nogen i sekretariatet som har tatt sin tørn som han. Jeg anbefaler innstillingen.

Magnus Merli: Det var en insinuasjon fremsatt mot Kristian Henriksen i formiddag. Han har fått sin tilslutning av vårt landsmøte.

Jeg er for øvrig enig i å velge Ingv. Olsen istedetfor Kiil.

Trygve Olsen (Jern- og Met.): De fleste vil forstå at det kan bli adskillig misstemning innen vårt forbund fordi vi har gitt avkall på vår formann. Men når man nu også vil nekte oss en representant i sekretariatet, så blir det meningsløst. Jeg vil anbefale den oprinnelige innstilling.

Nils Jansson: Skog- og Landarbeiderforbundets representanter har enstemmig henstillet til valgkomitéen å få Vestad med.

Ommund Ommundsen: Man skal her optre som Landsorganisasjonens medlemmer, ikke som forbundsmedlemmer. Vi har i den periode som er gått hatt Halvard Olsen og Nordahl. Men de 4 som vi har valgt som fastlønnede tillitsmenn skal stå helt fritt og vareta Landsorganisasjonens interesser. La oss ta hensyn til hele organisasjonens interesser og det gjør de ved å sette Jern- og Metallarbeiderforbundets representant inn.

Nils Aune: Jeg fastslår at det måtte ligge noget i det at kongressen sendte valgene tilbake til komitéen. Det var jo nettop fordi at enkelte forbund fikk 2 representanter at man sendte saken tilbake til valgkomitéen.

Resultatet av den skriftlige votering.

Skriftlig votering blev nu foretatt og resultatet av denne var at følgende var valgt: *Rasmus Rasmussen* med 347 stemmer, *O. Sporvind* 341 stemmer, *Nic. Næss* 340 stemmer, *Torbjørn Henriksen* 338, *Hans Fladeby* 336, *Kristian Henriksen* 306, *Martin Tranmæl* 299, *P. H. Vestad* 280, *Albert Raaen* 159 og *M. Strandlie* med 150 stemmer.

Derefter hadde *E. Kiil* 145, *Josef Larsson* 137, *O. Kiste* 56, *Ingv. Olsen* 45, *O. L. Strøm* 37, *Valdemar Nielsen* 34, *Jul Hansen* 30, *Oskar Stav* 27, *Ingv. Haugen* 24, *Valdemar Larsen* 20, *Lucie Andresen* 9, *Ludvig Johansen* 8, *Rolf Olsen* 3, *E. Torkildsen*, *Halvar Sørum*, *Hans Eriksen* og *Valdemar Andersen* hadde 2 stemmer hver. *Gunnar Disenaen*, *M. Bratteli*, *Martin Wold*, *Jul*. og *Halvard Olsen* 1 stemme hver.

Gjestene tar avskjed med kongressen.

Ragnar Casparsson, Sverige: Vi er nu kommet så langt at det er nødvendig å si farvel med hverandre. Jeg må innrømme at disse snart 14 dager her har lært mig mer av den norske arbeiderklassens mentalitet enn 20 års studium av deres arbeiderpresse. Det er mange ting her som er forskjellig fra våre. Det er også mange saker som skiller oss. Jeg tror dere har et hetere temperament enn oss på den annen side og jeg er i så måte blitt meget overrasket over den taleferdighet representantene her på kongressen har lagt for dagen. Jeg var på fagkongress i Lettland, da vi fikk det glade budskap om deres storartede valgresultat. De viste ikke da at de selv ikke lenge efter skulde få sine egne organisasjoner ødelagt. Vi må i så måte håpe at det må lykkes oss ytterligere å utbygge våre skandinaviske organisasjoner og vårt samarbeide. Jeg skal ikke blande

mig op i de beslutninger dere har tatt, men jeg håper at de må bli til gagn i fremtiden og at det må lykkes dere å nå frem til nye sterke posisjoner til fordel for den samlede arbeiderklasse. Det er sørgelig for oss at det gamle sekretariat som vi har arbeidet sammen med i så mange år nu er gått vekk. Men jeg skal love på den svenske Landsorganisasjons vegne at vi skal gjøre alt mulig for at det utmerkede samarbeide oss imellem skal fortsette. På vegne av Edvard Johansson, Sture Torsson og mig selv vil jeg takke for disse dager. En hjertelig takk for godt og lærerikt samvær. (Kraftig bifall.)

Chr. Jensen (Danmark): Må jeg på vegne av fru Alvide Andersen, Axel Olsen, Huttunen og Loukikko få takke for disse dagers samvær. Jeg vil også ha sagt at jeg har lært meget under disse dagers forhandlinger. Deres oppbygging av organisasjonen og de forhold dere har er anderledes enn de vi har. Jeg har med særlig interesse og beundring hørt på deres diskusjon om hvordan de skal legge arbeidet an innenfor kommunene når det gjelder de arbeidsløse og jeg har videre med interesse fulgt planleggelsen her av den nyorganisering av etterliggende befolkningslag som dere nu skal ta fatt på, som de krav de reiser overfor Staten. Men våre livsvilkår er ens. Når man nu har vedtatt et forslag her om å gå til nærmere samarbeide med arbeiderklassen verden over, et forslag som de norske fagorganiserte arbeidere skal stemme over, så håper vi resultatet må bli slik at vi får et bolverk mot den reaksjon vi har syd for Danmark. Jeg har den tro at vi skal kunne styrke arbeidernes organisasjoner og være med å gjenreise det internasjonale samarbeide. Og slik at arbeiderklassen i alle land kan nå hen til levedyktigere vilkår. Jeg håper at når vi igjen møtes må vi ha nådd frem til det sosialistiske samfund. Takk for disse 14 dagers samvær. (Kraftig bifall.)

Olav Hindahl: På den norske Landsorganisasjons vegne skal jeg takke de skandinaviske representanter for disse dagers samvær. Vi takker dem for deres råd og opplysninger og for deres deltagelse i debatten. Og sist, men ikke minst en hjertelig takk for den hjelp vi alltid har fått fra våre skandinaviske kamerater, når vi har vært ute i kamp. Dette skandinaviske samarbeide skal vi knytte enda mere intimt. De kan kanskje ofte vanskelig forstå vår stillingtagen til det internasjonale samarbeide. Men vi er også besjelet av å få det i stand. Vi vil dit hen. Jeg håper på fortsatt toleranse fra våre skandinaviske klassefeller. Og vi lover å stå last og brast med dem i alle de situasjoner de måtte komme op i. (Livlig bifall og 1. vers av Internasjonalen blev sunget med stor kraft og begeistring av den store forsamling.)

Fortsatt behandling av grensetvister.

Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.

Man gikk så over til behandling av en av de grensetvister, som var tilbakesendt organisasjonsutvalget, nemlig tvist om Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.

Organisasjonsutvalget innstilte:

I.

Nybyggingsarbeide, større forandringer eller tilbyggingsarbeide som utføres av eller for industrielle bedrifter, stat eller kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.

II.

Er der mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og et annet forbund opnådd enighet om at sistnevnte forbunds medlemmer kan utføre bygningsarbeide som knytter sig til gjenopbygginger eller utvidelse av fabrikkbygninger, skal arbeidet ikke utføres på ringere vilkår enn fastsatt i Bygningsarbeiderforbundets avtaler.

III.

De tidligere beslutninger i sekretariatet og representantskapet angående grensetvistene mellom Bygningsarbeiderforbundet og Kommuneforbundet ansees herved bortfalt.

Punkt 1 og 2 var enstemmig i organisasjonsutvalget.

Ad punkt 3 oprettholdt Henriksen og Sethil sekretariatets innstilling.

Denne gikk ut på: Angående tvisten mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Kommuneforbund om organisasjonsforholdet for rørleggerne ved Oslo Gassverk innstiller sekretariatet: Landsorganisasjonens representantskaps avgjørelse oprettholdes.

Elias Volan: I det forslag som foreligger fra organisasjonsutvalget er det foretatt den forandring at ordet stat kommer inn foran kommuner. Det er bare for å presisere at nybyggingsarbeider under Staten også skal inn under Bygningsarbeiderforbundet. Når organisasjonsutvalgets flertall videre har ment at man måtte anse de tidligere beslutninger i sekretariatet og representantskapet angående grensetvistene mellom Bygningsarbeiderforbundet og Kommuneforbundet for bortfalt; idet man her som retningslinjer vedtar punkt I og II, så er det fordi at Kommuneforbundet selvfølgelig ikke kan stå i nogen særstilling. Opretter kommunen bedrifter som kommer inn under bygningsindustrien så må de bli der, opprettes der trykkeri så må de stå hos boktrykkerne, og bakerne i Bakerforbundet. Men kommunens bedrifter må selvsagt ha rett til å utføre det arbeide som kommer innenfor kommunens egne områder. Men når gassverkets rørleggere tar arbeide ved de kommunale nybyggingsarbeider så må det komme inn under Bygningsarbeiderforbundet. Også i tvistenevnden så man slik på saken. Ved første gangs behandling av tvisten rørleggerne og gassverkets arbeidere sa man at de rørleggere som er innkalt til arbeide i bygningsindustrien skal optas i Bygningsarbeiderforbundet. Det var denne tidligere beslutning man brøt ved beslutningen av 9 september 1931. Skal man se på områdene for bygningsarbeide så må det være nybygging, boligbygging, fabrikkbygninger, sykehus o. s. v. Det er arbeider som tilhører bygningsarbeidernes organisasjon. Hvis det derimot er monteringsarbeider, som ikke kommer inn under de regulære industrier, så kan det arbeide utføres av andre. Or-

ganisasjonsutvalgets innstilling er ikke slik som Bygningsarbeiderforbundet vil ha det; men de har vedtatt det.

Torbjørn Henriksen: Det er synd at man skal opta en slik sak som denne. Men jeg forstår ikke jeg; når man har latt tvisten behandle helt til organisasjonens høieste instanser og fått avgjørelse, så er et forbund misfornøyd med avgjørelsen og så skal den inn her for 400 representanter. Det er ikke Kommuneforbundet her, som ikke har bøiet sig. Vi har i enkelte tilfelle fått tvistenevndens avgjørelse om overflytning av medlemmer og vi har etterfulgt det. Flertallets forslag her er et brudd på kongressbeslutningen av 1923. Men Volan er bygningsarbeider han og det var ikke bare mig som sa det i sekretariatet, men også andre. Vi har her et rørleggerverksted. Nu sier rørleggerne at bare det går gass i rørene så skal vi få lov til å ha det; men går det vann i rørene så skal Bygningsarbeiderforbundet ha det. Det går da ikke an slik. Er det nogen som ikke forstår at gassverket er en kommunal arbeidsplass? Vi vil ved Oslo Gassverk få 2 forbund interessert forsåvidt som de med gassrørene skal tilhøre oss og de som legger rør for vann- og sanitæranlegg skal tilhøre Bygningsarbeiderforbundet. I neste omgang vil det kunde melde sig de elektriske installatører. Vi har i enkelte kommuner også installasjonsverksteder og det er våre arbeidere. Idag gjør de ikke krav på dem; men ved neste kongress skal vi se at de kommer igjen. Vi hadde tenkt å få enighet oss imellem og løse denne sak. Vi foreslo å forhandle oss imellem og hvis det ikke blev enighet la det avgjøre av en voldgiftsrett bestående av 2 representanter fra hvert forbund og 1 oppmann opnevnt av Landsorganisasjonen og med bindende virkning. Jeg trodde i min naivitet at bygningsarbeiderne kunde gå med på det. Men nei; de kunde ikke være med på det. Men kongressen her skal da også forstå hvem som går på i denne sak.

I. B. Aase: Når Henriksen beklager at kongressens tid optas med dette, så vil jeg gjøre ham oppmerksom på at dette står på dagsordenen. Saken har vært forelagt i betimelig tid for sekretariatet og forslagene har vært vært sendt organisasjonsutvalget, som i 2 møter har behandlet saken og det endte med at man har kommet frem til en klar innstilling selv om den ikke helt ut passer oss. De som ikke har det klart for sig hvordan organisasjonens opbygning skal være, det er Kommuneforbundet. Først nu efter at man er kommet frem til en innstilling kommer Henriksen med det forslag han har nevnt. Det er for å unddra dette tvistespoersmåls avgjørelse fra kongressen. Man skal ha saken videre på ørkenvandring. Når vi har gått med på at rørleggerne skal få legge op rør til gass i bygningene så har vi gjort en innrømmelse. Det er de rørleggere ved gassverket som har sitt vesentlige arbeide på byggene som vi vil ha; ikke de som er inne på gassverket. Går kongressen i en annen retning enn det som her foreslæes, da tar den ikke hensyn til industriforbundsformen. De arbeidere som beskjefliges med arbeide i gatene med nedlegning av gassrør og som fører stikkledningene inn til byggene skal stå i Kommuneforbundet. Men de som arbeider på byggene hører til vårt forbund.

5 minutters taletid og strek.

Gunnar Sethil: Jeg beklager at man skal behandle en slik sak når kongressen er i oppløsning. Når saken nu foreligger på den måte at kongressen må ta sin beslutning, så blir det å holde sig til det formelle. Jeg er enig i at kongressen ikke kan vedta noget annet enn det vi vedtok i 1923, nemlig at Kommuneforbundet skulde omfatte alle arbeidere og funksjonærer ved kommunenes bedrifter, videre politi, brandvesen, vei-vesen, sykehusbetjening m. v. Videre har vi så det som er vedtatt i siste kongressperiode; dette som gjelder rørleggerne ved gassverket. Det er ikke vi som har avgjort denne sak. Men vi fikk medhold, og også sekretariatet og representantskapet har gitt oss medhold. Og nu foreligger saken for kongressen. Sekretariatets innstilling finnes på side 20 i dagsordenen: «Landsorganisasjonens representantskaps avgjørelse opprettholdes.» Henriksen spurte om sekretariatet, men hvor er organisasjonskomitéen? Det er Volan og Aase, men hvor er de andre? Når det ikke underhånden går an å få en ordning, vil jeg anbefale at man stemmer mot punkt III og for sekretariatets innstilling.

Egil Lund: Innstillingen kan jo delvis være tilfredsstillende, men for å undgå misforståelser vil jeg foreslå:

Ad punkt I. Punktet forandres således at det efter «tilbygningsarbeide» innflettes følgende: «herunder også varmearbeide, sanitærarbeide samt rørledninger for fryserier.»

Punktet blir da sålydende: «Nybygningsarbeide, større forandringer eller tilbygningsarbeide herunder også varmearbeide, sanitærarbeide samt rørledninger for fryserier som utføres av eller for industrielle bedrifter, stat eller kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.»

Når Torbjørn Henriksen sier at vi kommer til å kreve flere rørleggere inn til oss så er det ikke tilfelle. Vi krever ikke de rørleggere som arbeider på gassverket, men når de arbeider ved nybygninger, i fri konkurranse med andre bedrifter her i byen. Da krever vi dem. Vi må kreve rene linjer fra kongressen her. Jeg vil konkludere med å anbefale flertallets forslag med den forandring jeg har foreslått.

Oscar Karlsen: Jeg vil be kongressen være opmerksom på at denne sak har vært behandlet av alle organisasjonens instanser og vi må gå ut fra at den også har vært saklig behandlet. Sekretariatet behandlet også tvistenevndens avgjørelse og tok samme standpunkt. Så forela bygningsarbeiderne saken for Landsorganisasjonens representantskap og det gav Kommuneforbundet medhold. Og da kan jeg ikke forstå at man kan gå til en forandring her. Nu har de appellert til alle, nu har man appellert til høieste rett — fagkongressen — og jeg går ut fra at den gir oss medhold. Jeg vil henstille at man stemmer for Henriksens forslag.

Johan Berg (Kom.forb.): Aase og Lund tar feil når de tror det er 2 verksteder her. Det er et verksted og det er utelukkende vedlikeholdsarbeide de utfører, ikke ved nybygg. Det er ikke gjort på over 1 år. Jeg kan derfor heller ikke forstå at man kan foreta nogen forandringer av den beslutning som organisasjonsinstansene har vedtatt. Vi har en mester og når han gir ordre til å gå ut i byen og arbeide så skal man altså først ordne sig med Bygningsforbundet. Hvis kongressen vedtar orga-

nisasjonsutvalgets innstilling så vil vi komme op i det forhold at vi får 2 foreninger, 2 forbund representert. Siden den beslutning blev tatt som nu gjelder har det ikke vært nogen ubehageligheter.

Fritz Dehlin: Jeg trodde vi skulde vedta praktiske retningslinjer som også kunde følges. Ved Borregård har vi en forening av bygningsarbeidere som står i Papirindustriarbeiderforbundet. Vedtas dette forslag så vil halvparten av det arbeide de utfører komme over på de andre bygningsarbeidere. Da må Bygningsarbeiderforbundet også ta de som er på bedriften.

Elias Volan: Det er ikke bare Volan og Aases forslag. Det er også Larssons, Gundersen, Kiils, Kr. Hansen, Strømmen og Kistes forslag. Det var organisasjonsutvalgets enstemmige beslutning med undtagelse av Henriksen. Den 10 oktober 1930 laget tvistenevnden en beslutning som sekretariatet godkjente. Det var tvistenevndens og sekretariatets beslutning. Men så syntes gassverksarbeiderne at det var grunnlag for en forandring, idet det uforsiktig nok stod «midlertidig». Det gikk imidlertid bra, inntil Kommuneforbundet på ny reiste saken. Er det fornøftig organisasjonspraksis å drive den slags opdeling som man her vil ha det til? De fast ansatte ved Gassverket er det ingen som krever over til Bygningsarbeiderforbundet. Men f. eks. ved Rådhuset. Skal de rørleggere stå i Kommuneforbundet? De må stå i Bygningsarbeiderforbundet.

Torbjørn Henriksen: Jeg vil si at Volan gav redegjørelse for behandlingsmåten i organisasjonsutvalget av denne sak. Men man vet at det her under kongressen ikke er blitt den inngående behandling. Volan nevnte at vi fikk omgjort beslutningen. Og hvorfor? Jo fordi grunnlaget for den beslutning var ikke til stede lenger. Fast ansatte skal vi ha sier Volan. Men arbeiderbeskyttelsesloven sier at med fast ansettelse regnes dem som har vært 14 dager ved bedriften. Jeg har ikke noget imot det. Nogen annen form for fast ansettelse har vi ikke. Jeg vil henstille til kongressen å ta den avgjørelse som Sethil og jeg har foreslått. Det er det eneste riktige. Jeg vil henstille at man gir svar her, så det blir en protest mot den fremgangsmåte fra Bygningsarbeiderforbundet som er utvist i denne sak.

Karl Furuskjeg: Man skal ikke søke her å slå en bresje i det forhold kongressen i 1923 har vedtatt. Beslutningene skal følges.

Votering: Det blev votert punktvis over organisasjonsutvalgets innstilling — Romertall I — innstillingen blev vedtatt mot nogen få stemmer — Egil Lunds tilleggsforslag blev forkastet med stort flertall. — Organisasjonsutvalgets innstilling, romertall II, blev vedtatt mot 4 stemmer. — Ved alternativ votering mellom innstillingens romertall III og sekretariatets innstilling (side 20 i dagsordenen og for øvrig inntatt ovenfor efter organisasjonsutvalgets innstilling. Sekretæren) blev sekretariatets innstilling vedtatt med stort flertall.

Organiseringen av de arbeidsløse.

Man gikk så på ny til behandling av dagsordenens punkt 3 e: *Organiseringen av de arbeidsløse*, hvor det fra organisasjonsutvalget forelå ny innstilling, nemlig:

«Organisasjonsutvalget oprettholder sin innstilling til § 2, og anbefaler den vedtatt av kongressen. Hvis kongressen er av den opfatning at det må vedtas en forandring av organisasjonsutvalgets forslag om forutsetning for medlemsskap, foreslår organisasjonsutvalget at § 2, punkt 1, gis følgende tilføyelse:

«Arbeidsløse som av politiske grunner ikke kan anerkjenne Det norske Arbeiderpartis grunnsyn og retningslinjer, men som oppfyller de vanlige betingelser for medlemsskap i fagorganisasjonen, kan individuelt innregistreres i Landsorganisasjonen. — De nærmere regler fastsettes av sekretariatet.

Arbeidsløse som står tilsluttet eller arbeider for organisasjoner som bekjemper fagorganisasjonen, kan ikke optas eller bli stående i de arbeidsløses foreninger eller innregistreres individuelt i Landsorganisasjonen.»

Ad § 10, punkt d. Organisasjonsutvalget foreslår følgende tilføyelse:

«De arbeidsløses foreninger i den by hvor distriktsorganisasjonen har sine møter, gis rett til å velge representanter til disse etter samme regler som de tilsluttede fagforeninger for de medlemmer som ikke er tilsluttet Landsorganisasjonen gjennom andre organisasjoner.»

Ad § 10, punkt e. Siste avsnitts siste setning gis følgende utforming:

«Distriktsorganisasjonen skal ta hensyn til at de arbeidsløse blir representert i henhold til sitt medlemstall.»

De øvrige endringsforslag som er innkommet finner organisasjonsutvalget ingen grunn til å opta, men organisasjonsutvalget foreslår at kongressen gir representantskapet følgende bemyndigelse:

«Skulde det vise sig i kongressperioden at det blir nødvendig å foreta endringer i lovene for de arbeidsløses foreninger, kan representantskapet foreta forandringene efter at sakene er behandlet i de arbeidsløses foreninger.»

Kiste oprettholdt sin dissens til § 2, punkt 1.

Elias Volan: Det var oversendt til organisasjonsutvalget en rekke endringsforslag når det gjelder de arbeidsløse. Det var også et par forslag om de arbeidsløses optagelse i foreningene. Det var et fra Kiste og et fra Einar Gerhardsen. Organisasjonsutvalget fant å oprettholde sitt opprinnelige forslag. Men hvis man mener det må vedtas en forandring av organisasjonsutvalgets forslag om forutsetningen for medlemsskap så foreslår vi: «Arbeidsløse som av politiske grunner ikke kan anerkjenne Det norske Arbeiderpartis grunnsyn og retningslinjer, men som oppfyller de vanlige betingelser for medlemskap i fagorganisasjonen, kan imidlertid innregistreres i Landsorganisasjonen. — De nærmere regler fastsettes av sekretariatet. — Arbeidsløse som står tilsluttet eller arbeider for organisasjoner som bekjemper fagorganisasjonen kan ikke optas eller bli stående i de arbeidsløses foreninger eller innregistreres individuelt i Landsorganisasjonen.» De som står tilsluttet fascistiske organisasjoner kan ikke stå tilsluttet de arbeidsløses foreninger. Det kunde være spørsmål om å vedta beslutning for at ingen fascist kan stå i fagforeningene.

Vi vet ikke om vi har noen sådanne, men vi mener at fagorganisasjonen ikke skal være noen agitasjonsplattform for organisasjoner som er til skade for arbeiderklassen. I § 10 har vi søkt så langt som mulig å etterkomme Oslo Samorganisasjons forslag. Der har organisasjonsutvalget foreslått at de arbeidsløse i den by hvor distriktsorganisasjonene har sine møter skal få den samme rett til å velge representanter til disse som de tilsluttede fagforeninger for øvrig. Men utover i distriktene ellers hvor det er lange avstander må vi oprettholde det forslag vi hadde. For vi har ikke oversikt over hvad det vil koste. Vi har også imøtekommet Oslo arbeidsløses Forenings forslag om representasjon på kongressen. Man har for øvrig funnet at kongressen i perioden må gi representantskapet bemyndigelse til å foreta endringer eller tillegg til lovene som måtte vise sig nødvendige. Men man har tatt det forbehold at de arbeidsløses foreninger først skal høres.

Tidsbegrensning og strek.

3 minutters taletid og strek blev vedtatt.

Fritz Cederstam: Hvis saken utelukkende gjaldt Oslo så var det ingen grunn for mig til å ta ordet. I § 10 d sier organisasjonsutvalget: De arbeidsløses foreninger i den by hvor distriktsorganisasjonen har sine møter, gis rett til å velge representanter til disse efter samme regler som de tilsluttede fagforeninger o. s. v. I mitt forslag heter det: «Til distriktsorganisasjonenes møter velger hver forening representanter efter samme regler som de tilsluttede fagforeninger — for de medlemmer som ikke er tilsluttet Landsorganisasjonen gjennom andre organisasjoner.» Her i Oslo har vi fått vårt ønske opfylt, men vi skal erindre at forholdene utover landet på de fleste steder er forskjellig fra våre. I steden for by vil jeg foreslå at man setter «i det distrikt» møtet holdes.

Halvor Sørum: Det er med forbauselse jeg ser at organisasjonsutvalget kommer tilbake med et slikt splittelsesforslag. Det å oprettholde to arbeidsløses foreninger er å få fascisme. Aktuell politikk skulde nu være å samle alle de arbeidsløse. I likhet med at vi har *en* fagorganisasjon, *en* idrettsbevegelse skulde vi også ha *en* arbeidsløses organisasjon. Meningen her er å isolere de revolusjonære arbeidsløse. Det er ingen grunn for kongressen å fatte en slik beslutning, hverken av politiske eller praktiske grunner.

Ole A. Kiste: Når det gjelder spørsmålet om organisering av de arbeidsløse, så er det all ære verd det arbeide man hittil har drevet og da i første rekke de personer som har vært optatt hermed. Jeg kan ikke se partimessig på dette, men klassemessig. Derfor vil jeg oprettholde mitt forslag. Jeg vil be om at man stemmer for Skiensfjordens forslag. Der ved stilles alle likt.

Idar A. Kleveland: Jeg blev forbauset over dette forslag og enn mer da man jo i den forrige debatt var inne på å få vekk dette om det partimessige. Jeg vil si til mine partifeller i D.N.A.: Er det riktig å beslutte at vi skal ha arbeidsløses foreninger bare av D.N.A.? Her kan vi få organisasjonsmessig samling.

Jul Hansen: Da jeg så dette forslag trodde jeg at alle arbeidsløse kunde komme med i organisasjonen mot å reservere sig mot det partimessige. Men nei, det er et tåpelig forslag. Vi hørte vår svenske gjest fortelle at like etter fagkongressen i Lettland blev organisasjonen oppløst. Vi vet ikke hvordan det kan gå i vårt eget land. Men hvorfor da ikke støtte alle de arbeidsløse? Jeg vil anbefale Skiensfjordens forslag, som sier at alle de arbeidsløse som anerkjenner fagorganisasjonen kan bli medlemmer.

Rasmus Rasmussen: Det står i forslaget at «arbeidsløse som av politiske grunner ikke kan anerkjenne D.N.A.s grunnsyn og retningslinjer men som oppfyller de vanlige betingelser for medlemskap i fagorganisasjonen kan individuelt innregistreres i Landsorganisasjonen.» Hvor skal de arbeidsløse da begynne å forstå D.N.A.s grunnsyn og retningslinjer? Er det ikke nettop ved å få dem med i disse foreninger? Vi vet hvad det rører sig rundt omkring oss. D.N.A. skal derfor være forsiktig her. Vi har bruk for en arbeidsløses organisasjon. Det er der vi skal skolere de arbeidsløse.

Lars Bakken: Dette er en skamplott. Vi skal få to slags foreninger her. Det er meningsløst. Hvis vi stiller oss slik at vi får landsbygdens arbeidsløse mot oss, så hjelper det ikke hvordan de har det her i byen. Hvordan skal man for øvrig få disse til å forstå D.N.A. uten å få de med i organisasjonsarbeidet? Jeg vil anbefale Kistes forslag.

Arne Espenak: Jeg er ikke fornøid med den behandling dette forslag har fått i organisasjonsutvalget. Jeg kan ikke forstå at vi står oss på å splitte oss op her. Vi har 800 arbeidsløse, derav har vi organisert 200. Det vil bli vanskelig å få de andre organisert med disse bestemmelser. Jeg vil anbefale Kistes forslag.

Armand Stang: Etter å ha hørt den debatt vi tidligere hadde her, så kan jeg ikke forstå at organisasjonsutvalget ikke har tatt hensyn til Kistes dissens. Det var flere av D.N.A.s representanter som anbefalte det. Jeg kan ikke forstå at man vil sette disse stengsler. Det må være for å stenge de arbeidsløses kampvilje. Man har talt meget her om demokrati og frihet, men dette er ikke det. Da stiller man ikke enkelte i en særstilling. Jeg vil henstille at man stemmer for organisasjonsutvalgets innstilling plus Kistes dissens.

Konrad Karlsen: Organisasjonsutvalgets innstilling er ikke noget nytt. Dette har vært fremgangsmåten siden 1932. Man taler om faren for fascisme, men blir det ikke det når man lager huskestue ut av de arbeidsløses møter? Vi må ikke sammenligne de arbeidsløse med fagforeningene. I vårt distrikt har vi hatt en rekke arbeidsløses foreninger. Vi har de fleste organisert etter dette mønster, men vi har også arbeidsløses foreninger på fritt grunnlag og som har vært utnyttet av kommunistene.

Oscar Torp: Det er å stille saken på hodet slik som Rasmussen fremstilte det. Det er ikke av hensyn til D.N.A., men av hensyn til de arbeidsløse selv. Skal man få et organisasjonsgrunnlag her så må det ikke skje på en slik måte at kommunistene kan utnytte det. Vil kongressen skape et grunnlag så har den bare et å gjøre nemlig å vedta organisasjonsut-

valgets innstilling Jeg vil anbefale organisasjonsutvalgets forslag. Alle som har hatt noget med de arbeidsløses organisasjoner å gjøre, må gå inn for det hvis man virkelig vil samle de arbeidsløse.

Eugen Paulsen: Vi hadde 3 arbeidsløses foreninger på Lørenskog og de ødela kommunistene efter hvert, inntil vi fikk organisert de efter de nuværende bestemmelser. Organisasjonsutvalget har vært noget imøtekomende når det gjelder representasjonen; men ikke overfor distriktene.

Elias Volan: Arbeiderne i landdistriktene var nevnt. Det er meddelt av Skog- og Landarbeiderforbundet at de arbeidsløse på landsbygden kan gå inn der, så det er ikke noget argument. Men i byene og industricentrene har man ikke adgang til å gå inn i de regulære organisasjoner. Derfor har man denne innstilling og kongressen skulde ta tilbørlig hensyn til de arbeidsløses egen landskonferanse hvor de vedtok en henstilling til sekretariatet om å organisere de arbeidsløse på den måte som her foreslås. Jeg har drøftet dette med mange samorganisasjoner og de har sagt at de kan ikke påta sig å administrere disse organisasjoner på annen måte enn her foreslått. Cederstam sier at hans forslag bare skal gjelde de distrikter som ligger like inn til byene som f. eks. Høibråten og Bærum. Med den fortolkning har jeg ikke noget imot forslaget. Men det må ikke utlegges videre.

Votering: Der blev votert punktvis over organisasjonsutvalgets innstilling til lover for de arbeidsløses foreninger.

§ 1 blev enstemmig vedtatt. — § 2 blev vedtatt efter sekretariatets oprinnelige forslag ved alternativ votering med Kistes forslag. — Da det blev protestert over resultatet, blev ny votering foretatt med optelling av de som stemte. Sekretariatets forslag blev nu vedtatt med 162 mot 129 stemmer. — Organisasjonsutvalgets tillegg til § 2 punkt 1 blev vedtatt med stort flertall. — Derefter blev §§ 3, 4, 5, 6, 7, 8 og 9 enstemmig vedtatt. — Ved alternativ votering mellem organisasjonsutvalgets oprinnelige forslag til § 10 og organisasjonsutvalgets endrede forslag blev det siste vedtatt.

Furuskjeg: Er sekretariatets forslag dermed forkastet?

Ordstyreren: Ja.

Nu opstod der imidlertid debatt om denne votering.

Volan: Her er en misforståelse som kongressen må rette på. Det er organisasjonsutvalgets mening at det oprinnelige punkt d. må vedtas og så dette som tillegg som organisasjonsutvalget her foreslår i det maskinskrevne forslag.

Så votertes der på ny over det oprinnelige forslag til punkt d. i § 10 og det blev enstemmig vedtatt. — Derefter blev organisasjonsutvalgets tillegg til punkt d. vedtatt mot nogen få stemmer.

Arthur J. Olsen henstilte nu til Cederstam å trekke sitt forslag tilbake.

Cederstam fulgte henstillingen og trakk forslaget tilbake..

§ 10 punkt e første avsnitt blev enstemmig vedtatt. Organisasjonsutvalgets endringsforslag til siste avsnitt blev vedtatt mot nogen få

stemmer. — Punktene *f.* og *g.* blev vedtatt, likeledes § 11. — Til slutt votertes over organisasjonsutvalgets forslag til bemyndigelse til å foreta eventuelle endringer i lovene og det blev vedtatt mot 1 stemme.

Varamannsvalget til sekretariatet tilbakesendes valgkomitéen.

Man skulde nu gå over til valg på varamenn til sekretariatet.

John Skårvold foreslo at denne sak blev tilbakesendt valgkomitéen.

Arthur Ruud anbefalte tilbakesendelse.

Martinius Knudsen: Vi var enige om det i valgkomitéen og hadde ventet at formannen i komitéen hadde sagt i fra.

Votering: Med stort flertall besluttetes å sende saken tilbake til valgkomitéen.

Møtet hevet.

Formiddagsmøtet fredag 7 desember.

Ordstyrer: *John Skårvold.*

Protokollen fra gårdsdagens eftermiddagsmøte referertes og godkjentes uten bemerkninger.

Ordstyreren meddelte at valgkomitéen straks måtte samles til møte.

Punkt 10: Arbeideridretten.

Man gikk så på ny over til dagsordenens punkt 10: *Arbeideridretten* hvor saksbehandlingen tidligere måtte avbrytes.

Skotøiarbeidernes Forening foreslo:

På foreningens møte den 2 august 1934 blev følgende forslag besluttet fremmet til behandling på Landsorganisasjonens forestående kongress:

Landsorganisasjonen utskriver en årlig ekstrakontingent på kr. 1.00 for heltbetalende og kr. 0.50 for halvtbetalende medlemmer til et bakke- og banefond for A. I. F.

Fra Slett-Ås Skog- og Landarbeiderforening forelå:

Da arbeidernes seier for sine idéer er avhengig av den samlede arbeiderklasses innsats på alle områder, hvor arbeiderne har sine spesielle organisasjoner, så som arbeideridrettslag, vil avd. 179, Slett-Ås Skog- og Landarbeiderforening henstille til Landsorganisasjonens 14. ordinære kongress å skjerpe de organiserte arbeideres adgang til fortsatt å stå som medlemmer i idrettslag tilsluttet Norges Landsforbund for Idrett.

Oslo Renovasjonsarbeideres Forening foreslo:

Kongressen fatter beslutning om at medlemmer av Landsorganisasjonen ikke kan stå som medlemmer av borgerlige idrettsforbund eller dets avdelinger.

Bygningsarbeidernes Forening, Hamar foreslo:

Kongressen fastslår at det må tilveiebringes et mere fast og beslutsomt arbeide for organisatorisk og økonomisk utvikling av Arbeidernes Idrettsforbund. Derved at alle interesserte og idrettsdyrkende medlemmer står tilsluttet Arbeidernes Idrettsforbund. Med all makt bekjempe borgerlig idrett og tiltak som måtte tjene slikt formål.

Begrunnelse:

Vår forening mener: Den enhet som er kommet i stand innen arbeideridretten og dens kamp mot krig og fascisme maner enhver klassebevisst arbeider til å kunne ta konsekvensen herav og melde sig ut av borgerlig idrett og inn i arbeideridrett.

Utover det ganske land med støtte av stat og kommuner, hvor gjeldende overenskomster settes ut av betraktning, oparbeides og forberedes oparbeidelse av idrettsplasser m. v. Dette med det formål å binde arbeiderelementer til denne streikebryter- og fascistorganisasjon i kamp mot enhver art av arbeidernes organisasjon og formål. For den politisk og faglige organiserte arbeider ett idrettsforbund, Arbeidernes Idrettsforbund.

Hovedorganisasjonenes felleskomité innstillet:

Fagkongressen i 1931 vedtok følgende beslutning:

- «1. Fagkongressen oppfordrer alle fagorganiserte arbeidere til aktivt å støtte arbeideridrettsbevegelsen. Kongressen vil på det innstendigste oppfordre alle fagorganiserte idrettsmenn som står tilsluttet Norges Landsforbund for Idrett å bryte med den borgerlige idrettsbevegelse og slutte op om Arbeidernes Idrettsforbund.
2. Kongressen gir sekretariatet i oppdrag sammen med den felleskomité som er nedsatt av Arbeiderpartiet, Landsorganisasjonen og Arbeidernes Idrettsforbund å opta et landsomfattende opplysnings- og agitasjonsarbeide for å støtte arbeidernes idrettsbevegelse.
3. Der bevilges Arbeidernes Idrettsforbund et årlig bidrag i kongressperioden på kr. 15 000.00. Av denne bevilgning utbetales det til den sekretær som Arbeidernes Idrettsforbunds landsmøte velger og som skal utføre agitasjons-, opplysnings- og organisasjonsarbeide inntil kr. 100.00 pr. uke.

På Det norske Arbeiderpartis landsmøte i 1933 og på Arbeidernes Ungdomsfylkings landsmøte i 1934 er det vedtatt beslutninger som faller i flukt med fagkongressens vedtak.

Det kan således konstateres at arbeiderklassens hovedorganisasjoner i Norge står på samme linje når det gjelder å støtte op om og arbeide Arbeidernes Idrettsforbund videre fremover.

Arbeidernes Idrettsforbund står i 1934 sterkere enn tidligere. Kampforbundet for Røde Sportsenhet har ophørt å eksistere og dets lag og medlemmer er på ny gått inn i forbundet. Det er opprettet en idrettsavtale mellom den russiske arbeiderorganisasjon og Arbeidernes Idrettsforbund, som har tilført A. I. F. den internasjonale konkurranse som er nødvendig.

Efter at enheten i norsk arbeideridrett igjen er opprettet teller A. I. F. ca. 40 000 medlemmer, fordelt i over 500 lag.

Arbeidernes Idrettsforbund har satt sig som mål å bli Norges største og sterkeste idrettsorganisasjon. I dette arbeide plikter alle fagorganiserte å ta aktiv del. For fagorganisasjonen har det sin store betydning at arbeiderbevegelsen har sin egen idrettsorganisasjon. Man regner med at der i A. I. F. står ca. 25 000 arbeidsledig ungdom. Hvad det betyr å ha den arbeidsledige ungdom tilsluttet en av arbeiderbevegelsens organisasjoner i den kamp som pågår mellom arbeiderklassen og reaksjonen og fascismen, vil enhver lett kunne forstå når han tenker gjennom tidens aktuelle problemer.

Dessverre står arbeideridretten svakt i enkelte byer og distrikter, og det finnes herreder og byer hvor det overhodet ikke finnes arbeideridrettslag. Dette skyldes i stor utstrekning uklarhet og tildels uvilje likeoverfor A. I. F. fra våre egne innen fagorganisasjonen og den politiske arbeiderbevegelse. Heri må der nu i de kommende år gjøres en forandring. Det opplysnings- og agitasjonsarbeide som skal tilintetgjøre de siste rester av uvilje mot A. I. F. må fortsette slik at det på neste kongress må være et særsyn å se at fagorganiserte arbeidere står tilsluttet foreninger eller kretser tilhørende Norges Landsforbund for Idrett.

Samarbeidskomitéen mellom L. O., D. N. A. og A. I. F. finner det unødig nu i detalj på ny å trekke op nærmere retningslinjer. Disse har man i de tidligere kongressers og landsmøters vedtak. Det som er det viktigste er at det påbegynte arbeide fortsettes, og at dette arbeide støttes økonomisk og moralsk av alle fagforeningsmedlemmer, fagforeninger og forbund.

Samarbeidskomitéen tillater sig likeoverfor sekretariatet å foreslå at kongressen innbys til å fatte følgende beslutning:

1. Fagkongressens prinsipielle beslutninger av 1931 gjentas og innskjerpes.
2. Det bevilges Arbeidernes Idrettsforbund et årlig bidrag i kongressperioden på kr. 15 000.00, som anvendes overensstemmende med kongressens beslutning i 1931.

Sekretariatet innstillet:

Kongressen tiltrer felleskomitéens forslag.

Herman Elseth foreslo: «Den av Landsorganisasjonen iverksatte ekstrakontingent forlenges yderligere 2 uker med 50 øre for heltbetalende og 25 øre for halvtbetalende medlemmer pr. uke.

Den innkomne ekstrakontingent avsettes til et bane- og bakkefond for Arbeidernes Idrettsforbund. Fondet bestyres av et styre bestående av A. I. F. hvortil sekretariatet velger 2 representanter.»

Valg- og budgettkomitéen foreslo 15 000 kroner pr. år i kongressperioden til A. I. F.

Trygve Lie: Denne kongress har vist ungdommen og dens organisering større interesse enn nogengang tidligere. Det innvarsler en ny periode og jeg kan bare si at A. I. F. hilser kongressens behandling hittil av disse ting med glede. Når vi nu står overfor spørsmålet om

bevilgning så vil jeg gjøre opmerksom på at dette er den største arbeiderungsorganisasjon og den har også det største antall arbeidsledige ungdommer. Disse to ting ber jeg om at man legger merke til i forbindelse med denne sak. Vi har for oss en innstilling fra en samarbeidskomité. Man bør ikke vedta generelle beslutninger om at de medlemmer som står i den borgerlige idrettsbevegelse ikke kan stå i fagorganisasjonen. Vi vil ikke at man i første omgang skal gå hårdt tilverks. Forslaget her bygger således ikke på nogen nye regler for hvervning av nye medlemmer. Vi tror at det med tiden vil bli et sær-syn at en fagforeningsmann står i borgerlig idrettsbevegelse. Man foreslår også en bevilgning av 15 000 kroner. Kongressen får stemme over disse ting ut fra sitt klassemessige synspunkt. A. I. F. befinner sig idag mer i klassekampens centrum enn nogensinne tidligere. Vi er nektet statsbevilgning og vi er nektet bevilgning av kommunene; da det utlegges til å være en politisk bevilgning. Vi er avskåret fra å erobre borgerlige idrettslag. Det er overgangen til Arbeidernes Idrettsforbund som borgerskapet bekjemper. Legg bare merke til hvad der da skrives og sies. Se på de store industricentrer som Rjukan, Sauda og andre steder hvor bedriftene eier banene. A. I. F. nektes plass; mens arbeiderne ellers når de står i de borgerlige idrettsklubber får benytte banene. Derfor måtte arbeiderne i Sauda og Høyanger i tariffkampen gå inn for at også A. I. F. skulde ha adgang til bedriftenes baner. Og jeg går ut fra at Rjukan gjør det samme. A. I. F. er den beste garanti mot fascismen. Vi har gjort alt for å skape enhet og det er lykkes oss. Og nettop derfor bør man nu hjelpe oss over de store vanskeligheter. Nettop nu holder oberst Fougner, som er Samfundsvernets første og nuværende formann på med å skaffe kapital til å sende en norsk idrettsropp til Olympiaden i Hitlers Tyskland. Det er nu mer enn nogensinne nødvendig at arbeiderorganisasjonene støtter op om sin egen idrettsbevegelse.

3 minutters taletid blev satt.

Herman Elseth: Under dagsordenens punkt 10 side 57 finner man et forslag fra Skotøiarbeidernes Forening, Skien, sålydende: «Landsorganisasjonen utskriver en årlig ekstrakontingent på kr. 1.00 for heltbetalende og kr. 0.50 for halvtbetalende til et bakke- og banefond for A. I. F.» Jeg har ingen rett til å ta det tilbake; men jeg vil agitere mitt forslag om at 2 uker av Landsorganisasjonens ekstrakontingent avsettes til bane- og bakkefond. Jeg mener at beløpet da utelukkende skal gå til bakke- og banefond og ikke kunde benyttes til noget annet. Når vi foreslår dette så er det fordi vi stod overfor å kunne erhverve en bane i Skien. Vi hadde et areal på 20 mål hvor vi kunde få plass for de forskjellige ting. Vi henvendte oss til A. I. F. og forskjellige fagforbund, men vi kunde ikke få nogen hjelp. Nettop ut fra disse forhold fremsetter jeg forslaget. Kan ikke Skien som er tyngdepunktet i Telemark få bane så vil det stagnere idrettsbevegelsens fremgang. A. I. F. har fått 193 andragender på tilsammen 99 000 kroner til baner og bakker og 45 andragender om hjelp men hvor summen ikke har vært opgitt. Jeg vil henstille at man vedtar mitt forslag.

Kristian Hansen foreslo:

Kongressen bevilger kr. 10 000.00 — ti tusen kroner — til et bane- og bakkefond.

Floritz Gundersen foreslo:

Til fremme av Arbeideridretten pålegger kongressen det kommende sekretariat å utligne en ekstrakontingent av 50 øre pr. medlem pr. år som går til de vanskeligstilte lag, som står tilsluttet Arbeidernes Idrettsforbund.

Arthur Ruud foreslo:

Fagkongressen gir sin tilslutning til Representantskapets beslutning av 10 januar 1934, sålydende:

Ingen fagorganisert arbeider kan delta i idrettskonkurranser i Tyskland, Norge eller andre land sammen med idrettsfolk fra Tyskland, så lenge Hitlerdiktaturet opprettholdes og enhver fagorganisasjon og arbeideridrettsbevegelse er forbudt.

Deltagelse i idrettskonkurranser i strid med ovennevnte vedtak vil bli betraktet som en usolidarisk handling mot fagorganisasjonen og vil bli behandlet overensstemmende hermed.

H. G. Kinn og *Sverre Johannessen* foreslo:

Undertegnede foreslår at A. I. F. bevilges et årlig bidrag på kr. 25 000.00 pr. år, hvorav kr. 10 000.00 skal anvendes til oparbeidelse av bakke- og baneanlegg.

Kristian Sandvold foreslo:

Idet kongressen gir sin tilslutning til Elseths forslag, overlates dets gjennomførelse til sekretariatet, idet man forutsetter at det utstår i tilfelle det blir storkonflikt våren 1935.

Olaf Abrahamsen optok Skotøiarbeidernes Forening, Skiens forslag. *Strøk* blev satt.

Arthur Ruud: Det er ingen tvil om det foreliggende forslag fra samarbeidskomitéen. Det som er gitt til A. I. F. har gitt tifoll igjen. Jeg har fremsatt mitt forslag om at ingen fagorganisert kan delta i idrettskonkurranser i Tyskland eller med idrettsmenn derfra så lenge Hitlerdiktaturet opprettholdes. Så var det dette med bakke- og banefond. Jeg har hatt anledning til å se de mange andragender fra alle kanter av landet om å få løst bakke- og banespørsmålet. Det er et sterkt behov tilstede.

Erling Kiil frafaller.

Kristian Sandvold: Når jeg forlangte ordet var det for å anbefale Elseths forslag og fordi jeg har vært med i en samarbeidskomité i Buskerud for å behandle dette spørsmål. Arbeidet med idrettsbevegelsen går bra, men man mangler bakker og baner. Derfor er jeg enig i Elseths forslag; men at det utstår hvis vi får storkonflikt til våren.

Ommund Ommundsen: På hvert landsmøte og kongress hvor denne sak blir behandlet blir der sagt fra distriktene at de blir stedmoderlig behandlet. Det kan være delte meninger derom; men jeg har hatt anledning til å se en oversikt over hvad forbundet betaler og det er nærmest til betaling av underskudd på arrangementer. La oss støtte arrangementene så ikke disse stadige andragender kommer.

Olaf Abrahamsen: Spørsmålet om idrettsbevegelsen skal bety noget avhenger først og fremst av om de har idrettsplasser og bakker. Det er det avgjørende for den fortsatte fremgang. Men vi skal ikke vedta beslutninger som vi ikke kan gjennomføre. Vi hadde mange arbeidere som deltok i Holmenkollrennet; men man kunde ikke gjøre noget imot dem.

Idar A. Kleveland: Vi er alle enig om å støtte arbeideridretten, men når man her taler om ekstrakontingent så kan jeg ikke være enig i det. Vi vet hvor vanskelig det er å få den inn. Vi kan støtte op så meget allikevel uten å gå til ekstrakontingent.

Trygve Henriksen: Det er ingen tvil om at A.I.F. er den del av vår organisasjon som støtter godt op om den faglige og politiske kamp. Men når spørsmålet reises om å skjerpe bestemmelsene for de fagforeningsmedlemmer som står i de borgerlige idrettslag, så er jeg ikke enig. Det er ofte en fordel at de står der så de kan agitere for arbeideridretten.

Kristian Hansen: Vi har drøftet dette i budgettkomiteen og vi blev stående ved 15 000 kroner pr. år i kongressperioden. Men det var et par medlemmer som stemte for Elseths forslag.

Aron Ask: Det er rimelig at vi støtter op om idrettsbevegelsen. Man taler om ekstrakontingent og jeg kan forsåvidt være enig i det, men vi må være opmerksom på at medlemmene regner med de penger i kampfondet. Jeg vil anbefale Sandvolds forslag.

Palmar Pedersen: Skien er i almindelighet tilegnet som fotballens og idrettens by, men arbeideridretten ligger langt tilbake. Vi ser at selv i klubber hvor arbeiderne sitter, så nektes arbeideridretten baner og bakker. Anbefalte Elseths forslag.

H. G. Kinn: Jeg vil be fagkongressen se så hensynsfullt på dette som mulig. Vårt motto er jo at den sterke skal hjelpe den svakere. Det er en livsbetingelse at vi hjelper arbeideridretten, men jeg har mine bange anelser når det gjelder ekstrakontingent Derfor har jeg stilt mitt forslag.

Fritjof Taksrud: Jeg vil understreke hvad Lie sa at vi ikke skal tvinge våre kamerater over i arbeideridretten. Vi skal bruke opplysningen. Jeg vil anbefale Floritz Gundersens forslag.

Herman Elseth: En taler nevnte den ekstrakontingent som vilde komme inn. Men han regnet ikke da med de arbeidsledige. Vi regner at det vil bli ca. 100 000 kroner og ikke 137 000 kroner som det blev nevnt. Man må også være opmerksom på at distriktene utover herved vil hjelpes slik at fagforeningene vil slippe.

Oscar Torp: Den fattige hjelper lettest den fattige, så også her. Det er det vi har gjort. Det skulde egentlig være en sak som i første rekke vedrørte stat og kommune, men vi vet at de ikke yder hjelp til arbeideridretten. I Oslo er det anderledes. Der kan vi hjelpe arbeideridretten i sterk grad, men utover i distriktene hvor man mangler baner og alt er det verre. Jeg vil anbefale et forslag som bringer mest mulig i kassen.

Johan Hoff: Dissensen i komiteen gjaldt 15 000 eller 25 000 kroner. I ekstrakontingent var man uenig.

Henry Jakobsen: Det fremgikk av Hofmos hilsningsstale at A.I.F. hadde 43 000 medlemmer, hvorav 28 000 arbeidsløse. Her har vi en opgave å støtte. Jeg vil anbefale Elseths forslag.

Peder Olsen: Når vi har foreslått 50 og 25 øre så er det ut fra de forhold vi har på våre kanter. Jeg skal gjerne ta Skiens forslag tilbake og gå over til Elseths forslag.

Konrad Nordahl: Det var sagt av en representant til mig her at det var 300 arbeideridrettsrepresentanter til stede her. Men da var det jo ikke nødvendig å se hverken på ekstrakontingent eller bevilgning. Hvis man vedtar ekstrakontingent så må man ikke få protester rundt omkring. Det forbauser mig at forbund som ikke selv kan opfylle sine forpliktelser står her og anbefaler ekstrakontingent. Alle de bevilgninger som nu er gitt her skulde tilsi en forhøielse av den ordinære kontingent. Jeg oprettholder innstillingen:

Rolf Hofmo: Det kan kanskje synes anmasende at jeg tar ordet i denne sak — især når det dreier sig om en bevilgning til A.I.F. ved siden av det som allerede er bevilget. Og jeg vet at mange her synes at det blir mange penger som skal ydes til arbeideridretten. La mig i den anledning få redegjøre litt for hvad A.I.F. er for noget. A.I.F. er en organisasjon som blev dannet av idrettsungdom som derigjennem vilde markere sin solidaritet med den fagorganiserte arbeiders kamp. For denne sin solidaritet blir det forfulgt av alle, Stortinget yder bare bidrag til den borgerlige idrett og har i de siste 10 år bevilget 2 800 000 til denne. Borgerskapet verner om sin ungdom — Departementet avslår dagverksbidrag til A.I.F.s lag og går et idrettslag over til A.I.F. så er domstolene der og fradømmer flertallet retten. Den borgerlige front er usvekket og hensynsløs i sin kamp mot arbeidernes idrettsbevegelse. Tross dette strømmer ungdommen i tusener til A. I. F. og efter 10 års virke har 45 000 samlet sig om A. I. F. og arbeiderbevegelsens ideer og politikk. Og jeg tør påstå at den har tilført den samlede arbeiderbevegelse stor kraft. Og hvem er denne ungdom? A.I.F. har 8600 medlemmer under 16 år og 36 300 over 16 år. Av disse 36 000 voksne medlemmer er 28 000 arbeidsledige. Av A.I.F.s 45 000 medlemmer er 8300 betalende. Jeg ber dere å tenke over hvad det betyr — økonomisk for A.I.F. og klassemessig — at denne ungdom, tross alt, har tatt det første steg mot arbeiderbevegelsen. Det er utrolig hvad disse arbeidsløse har utført for å skape sitt idrettslag, for å skape betingelser for sitt idrettsarbeide. Men fattigdommen hindrer dem og hvis vi hadde midler til å hjelpe dem med baner og bakker så vilde nye tusener strømme til. Mange såkalte borgerlige idrettslag står på trappene. Det som hindrer dem er at de mangler midler til å frigjøre sig fra det borgerlige forbunds lån. I Kragerø må vår idrettsungdom holde sine stevner på brygga — i Skien kommer vi ingen vei — vi mangler bane, i Trondheim står arbeideridrettens bane halvferdig, i Narvik mangler de treningslokale — i Nordre Land blir vårt lag stengt ute fra plassen som de militære disponerer. Slik kunde jeg nevne i fleng. A.I.F. blir faktisk fattigere desto større det blir, nettop fordi arbeiderungdommen er arbeidsløs og fattig. Det er derfor A.I.F., nu som før, henvender sig til de fagorganiserte. Intet

skulde glede oss mer enn om vi slapp å tigge, at våre medlemmer slapp å være arbeidsløse. Men det er det faktum vi står overfor. Og vi kan være glad så lenge ungdommen kommer til arbeiderbevegelsen med sine sorger og ønsker. Hadde den tyske landsorganisasjon lyttet til de arbeidsløse, til sin idrettsungdom i steden for å regne med mark og fennig — så hadde vi utvilsomt undgått den ting at de arbeidsløse gikk til nazismen. Og fagorganisasjonens midler havnet jo til slutt hos borgerskapet. Fagorganisasjonen er arbeiderklassens moderorganisasjon, den klippe norsk arbeiderbevegelse er bygget på. Når dere her på kongressen vender hjem så skal dere stå til ansvar overfor deres fagforeningskamerater for deres handlinger. Men det vil også være andre som vil spørre dere, som venter et budskap fra denne kongress. Det er arbeideridrettsungdommen. Venstre skapte sin idrettsorganisasjon, Folkevæbningslagene — som skulde trygge det i kampen. Arbeiderklassen har sin idrettsorganisasjon som har samme oppgave. Det borgerlige parlament avslog ifjor Arbeiderpartiets forslag om 250 000 kroner til baner og bakker til idrettsungdommen. La svaret fra denne kongress, arbeiderparlamentet, bli at den oppretter et banefond for sin idrettsungdom. En slik beslutning vil bli møtt med glede av et hvert menneske i vårt land som står på fremskrittets grunn og den vil befeste fagorganisasjonens stilling blandt alle de som idag rammes av det borgerlige vanstyre og den krise som det har skapt.

Ordstyreren foreslo følgende fremgangsmåte ved voteringen: Først voteres det over sekretariatets innstilling punkt 1 og 2 side 59 og 60 i dagsordenen. Derefter voteres over valg- og budgettkomiteens forslag og Herman Elseths forslag. — Bli valg- og budgettkomiteens forslag forkastet stemmes over Elseths forslag. — Bli Elseths forslag forkastet stemmer man over Floritz Gundersens forslag. — Bli Gundersens forslag forkastet stemmes over Kristian Hansens forslag. Til slutt stemmes det over Arthur Ruuds forslag. — Ordstyrerens voteringsmåte blev vedtatt, likesom det blev tillatt å opta Skiens forslag, som var for sent optatt.

Votering: Abrahamsens optatte forslag (Skiens Skotøiarb.) blev forkastet mot en del stemmer. — Sekretariatets innstilling punkt 1 og 2 blev vedtatt mot 6 stemmer. Elseths forslag blev forkastet med stort flertall likeledes Floritz Gundersens forslag. — Kristian Hansen, Kinn og Sverre Johannesens forslag om 10 000 kroner til bakke- og banefond blev vedtatt med stort flertall. Dermed bortfalt Sandvolds forslag. — Endelig stemtes det over Arthur Ruuds forslag som blev vedtatt mot 1 stemme.

N. K. L.s representant tar avskjed med kongressen.

Andreas Juell: Da jeg ikke har anledning til å komme til stede mer, må jeg få takke for samværet og for den gjestfrihet som er vist. Jeg beklager at jeg ikke kan være til stede under behandlingen av punkt 16 (hvor bl. a. samarbeidet med N.K.L. skulde behandles). Når vi opsa den overenskomst vi hadde så er det ikke fordi vi ikke vil ha samarbeide med fagorganisasjonen, men fordi vi vilde ha en bedre som var slik at

man forstod at her gjelder det hele arbeiderbefolkningens interesser, alle forbrukernes. Jeg håper man må kunde komme til en ny avtale, som kan tilgodese alles interesser. Når jeg sier dette så håper jeg at kongressens beslutning må bli til gagn og skape lys og glede rundt i de tusen hjem. Jeg takker for samværet og ønsker alt godt for det fortsatte arbeide (livlig bifall).

Olav Hindahl: Jeg vil på Landsorganisasjonens vegne takke Juell for samværet og håper at det må lykkes oss å få en ny avtale som kan bringe oss glede på begge sider. (Bifall.)

Varamenn til sekretariatet.

Valg- og budgettkomiteen fremla nu følgende nye innstilling på kandidater til varamenn til sekretariatet: 1. E. Kiil, Statstjenestemennene, 2. Josef Larsson, Jern- og Met., 3. Valdemar Nielsen, Stenindustriarbeiderforbundet, 4. Ingv. Olsen, Tekstilarbeiderforbundet, 5. Ingv. Haugen, Sjømannsforbundet, 6. Ludv. Johansen, Formerforbundet, 7. Lucie Andresen, Beklædningsarbeiderforbundet, 8. Emil Torkildsen, Centralforeningen for Boktrykkere og 9. Polmar Aasvestad, Hotell- og Restaurantarbeiderforbundet.

Ragna Andersen foreslo Lucie Andresen som 1. suppleant.

Johan Didriksen foreslo Ingvald Haugen som 3. varamann.

Votering: Dermed gikk man til votering ved håndsoprekning. Erling Kiil blev valgt til 1. varamann mot 10—12 stemmer som blev avgitt på Lucie Andresen, 2. Josef Larsson blev valgt mot 1 stemme, 3. Ved alternativ votering mellom Valdemar Nielsen og Ingvald Haugen blev Nielsen valgt med 178 stemmer, Haugen hadde 130 stemmer, 4. Ingvald Olsen blev enstemmig valgt, 5. Ingv. Haugen enstemmig, 6. Ludvig Johansen enstemmig, 7. Lucie Andresen mot 3 stemmer, 8. Emil Torkildsen enstemmig og 9. Polmar Aasvestad enstemmig.

Et andragende fra de islandske arbeiderorganisasjoner.

Konrad Nordahl: Fra de islandske arbeiderorganisasjoner har det foreligget en rekke skrivelser til fagorganisasjonen og partiet om bevilgning til bygning av et Folkets Hus i Reykjavik. Saken har vært behandlet flere ganger i sekretariatet, som mente det ikke kunde bevilges til den slags formål i utlandet. Vi foretok også undersøkelser i Sverige og Danmark, men de har ikke bevilget noget. Og da tok sekretariatet det samme standpunkt. Det har vi svart Island. Etterpå er det kommet andragende om lån av 100 000 kroner. Vi er enige om at det oversendes det nye sekretariat. Vi mener at vi som den fattigste av de 3 organisasjoner i Norden ikke kan bevilge noget. Men hvis de øvrige bevilger noget så bør sekretariatet se på det. Jeg vil på valg- og budgettkomiteens vegne foreslå at skrivelserne fra Island oversendes det nye sekretariat.

Elias Volan: Jeg vil tillate mig å opta forslag om at Landsorganisasjonen yder den islandske organisasjon 25 000 kroner dog under den for-

utsetning at hvis vi kommer i konflikt til våren så utstår bevilgningen. Det er ingen som står så nære Island som oss. Jeg vet også at det står vanskelig til med den islandske arbeiderbevegelse.

Karl Tømmeraas: Jeg vil foreslå at også Volans forslag oversendes det nye sekretariat.

Votering: Tømmeraas forslag blev forkastet, likeledes Volans forslag. Valg- og budgettkomiteens forslag blev enstemmig vedtatt.

Punkt 11: Edruelighetsspørsmålet.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 11: *Edruelighetsspørsmålet.*

Oslo sporveisbetjenings Forening foreslo:

Kongressen pålegger arbeidernes tillitsmenn ved enhver anledning å opta kampen mot rusdrikken og derved skåne arbeiderne og deres hustruer og barn for de savn og lidelser som rusdrikken fører med sig.

Motivering:

Bil- og busstrafikkens raske utvikling og sterke vekst i by og på landet har medført at det er forbundet med fare for liv og lemmer å ferdes på gater og veier som følge av lettsindig omgang med rusdrikk. De hyppige uhell og ulykker bringer sorg og savn inn i tusener av hjem. Liv og betydelige materielle verdier går ofte tapt for rusdrikkens skyld.

Derfor må det i første rekke være enhver tillitsmanns plikt å stille sig i spissen for å befri arbeiderklassen for disse slavelenker.

Fra Sarpsborg og Omegns faglige Samorganisasjon forelå:

Fagorganisasjonen er for tiden utsatt for de mest ondartede angrep. De reaksjonære partier og deres aviser søker å ramme fagbevegelsen ved gjennom lovgivningen å vanskeliggjøre dens kamp for arbeidernes interesser, det føres en bevisst og planmessig kamp for å mistenkeliggjøre og skade fagbevegelsen og dens menn, og de fascistiske organisasjoner har åpenbart til hovedoppgave å bekjempe arbeidernes faglige og politiske organisasjoner.

Så lenge angriperne ikke har saklig grunnlag for sin kamp vil de fagorganiserte arbeidere ha den nødvendige moralske kraft til å slå angrepene tilbake. Men det gjelder for fagbevegelsen og dens menn alltid å opptre på en slik måte at bevegelsens motstandere ikke får grunnlag for berettigede angrep på arbeidernes organisasjoner.

Når fremstående tillitsmenn i fagbevegelsen optrer på en måte som vekker almindelig forargelse og opsikt, så skader det den samlede arbeiderbevegelse i umåtelig grad. Det må derfor ikke tillates at fagorganisasjonens tillitsmenn optrer beruset på reiser eller under sitt øvrige virke i bevegelsen. Tillitsmennene må være opmerksom på at de heller ikke privat kan opptre på en uverdigg måte uten å skade den bevegelse hvis tillitsmenn de er. Det å være tillitsmann i arbeidernes organisasjoner — særlig i denne tid — forplikter til alltid å opptre på en

slik måte at de setter sig i respekt hos sine motstandere og at man har sine egne ubetingede tillit og aktelse.

Det må være et ufravikelig krav til fagbevegelsens tillitsmenn at de ikke ved sin opførsel skader og svekker den bevegelse hvis interesser de er satt til å ivareta.

Ut fra disse betraktninger foreslåes at kongressen fatter følgende beslutning:

«Kongressen vil innskjerpe at fagbevegelsens tillitsmenn ikke må opptre beruset under sine reiser for organisasjonen eller under utøvelse av sitt øvrige arbeide i organisasjonens tjeneste.

Dersom en tillitsmann bryter denne beslutning må de ansvarlige organisasjonsinstanser øieblikkelig foreta de nødvendige organisasjonsmessige forføininger overfor vedkommende.»

Fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon forelå:

Fagorganisasjonen er for tiden utsatt for de mest ondartede angrep. De reaksjonære partier og deres aviser søker å ramme arbeiderbevegelsen ved gjennom lovgivning å vanskeliggjøre dens kamp for arbeidernes interesser. Det føres en bevisst og planmessig kamp for å mistenkeliggjøre og skade fagbevegelsen og dens menn og de fascistiske organisasjoner har åpenbart til hovedoppgave å bekjempe arbeidernes faglige og politiske organisasjoner.

Så lenge angrepene ikke har skadelig grunnlag for sin kamp vil de fagorganiserte arbeidere ha den nødvendige moralske kraft til å slå angrepet tilbake. Men det gjelder for fagbevegelsen og dens menn alltid å opptre på en slik måte at bevegelsens motstandere ikke får grunnlag for berettigede angrep på arbeidernes organisasjoner.

Når det har forekommet at enkelte tillitsmenn i fagbevegelsen har optrådt på en måte som vekker almindelig forargelse, så skader det den samlede arbeiderbevegelse i umåtelig grad. Det må derfor ikke tillates at fagorganisasjonens tillitsmenn opptre beruset på reiser eller under sitt øvrige virke i bevegelsen. Tillitsmennene må være opmerksom på at de heller ikke privat kan opptre på en uverdlig måte uten å skade den bevegelse hvis tillitsmenn de er. Det å være tillitsmenn i arbeidernes organisasjoner, særlig i denne tid forplikter til alltid å opptre på en slik måte at en setter sig i respekt hos sine motstandere og at han har sine egne ubetingede tillit og aktelse.

Det må være et ufravikelig krav til fagbevegelsens tillitsmenn at de ikke ved sin opførsel skader og svekker den bevegelse hvis interesser de er satt til å ivareta.

Ut fra disse betraktninger foreslår representantskapet at kongressen fatter følgende beslutninger:

Kongressen vil innskjerpe at fagbevegelsens tillitsmenn ikke må opptre beruset under sine reiser for organisasjonen eller under utøvelse av sitt øvrige arbeide i organisasjonens tjeneste.

Dersom en tillitsmann bryter denne beslutning må de ansvarlige organisasjonsinstanser øieblikkelig foreta de nødvendige forføininger overfor vedkommende.

Sekretariatet innstilte:

Idet kongressen fastslår at den første og vesentlige forutsetning for en fremgangsrik kamp mot alkoholondet er ved bedring av de økonomiske og sociale vilkår og ved å heve de kulturelle behov, vil den anbefale sine medlemmer og foreninger å ta op et målbevisst opplysningsarbeide også på dette område.

Dette arbeide må gå ut på:

å skjerpe kravene til den enkelte — til medlemmer og tillitsmenn — som til samfundet,

å vekke sans og interesse for edruelighet blandt arbeiderne og da i første rekke ungdommen,

å få fjernet rusdrikken fra arbeidsplassene og arbeiderhjemmene og fra arbeidernes sammenkomster, og

å opta en uforsonlig kamp mot smugling, gauking og hjemmebrenning.

Fagorganisasjonen tilsier Arbeidernes Avholdslandslag sin støtte i dets virksomhet for å skape en edruelig og frigjort arbeiderklasse som stiller sig som mål å nå frem til en ny og høiere, en socialistisk kultur.

Bernt Myrhol foreslo: I sekretariatets innstilling, annet avsnitt, foreslåes tilføjet følgende: Dette arbeide må gå ut på å pålegge arbeidernes tillitsmenn o. s. v. som første punkt i Oslo Sporveisbetjenings Forenings forslag i dagsordenens side 60.

Voting: Først votertes over innstillingen med adgang til å votere over Myrhol's forslag. Innstillingen blev vedtatt mot 2 stemmer. — Deretter forkastedes Myrhol's forslag med stort flertall.

Punkt 12: Propagandacentral for arbeiderbevegelsen.

Næste sak var dagsordenens punkt 12: *Propagandacentral for arbeiderbevegelsen.*

På initiativ av Arbeidernes Ungdomsfylking var det nedsatt en komité til å utrede spørsmålet om opprettelse av en arbeidernes agitasjonscentral felles for alle arbeiderorganisasjoner. Komitéen har bestått av Halfdan Jønsson og Elias Volan fra Landsorganisasjonen, Oscar Torp og Einar Gerhardsen fra Det norske Arbeiderparti, Gunnar Sand og Finn Moe fra Arbeidernes Ungdomsfylking, Rolf Hofmo og Ola Brandtorp fra Arbeidernes Idrettsforbund og Olav Hindahl og Haakon Lie fra Arbeidernes Opplysningsforbund.

Komitéen hadde utarbeidet følgende *innstilling:*

Vi befinner oss for tiden i en tilspisset politisk kampsituasjon. Stådig flere mennesker blir efterhvert klar over at det kapitalistiske samfundssystem har spillet fallitt, og at det er nødvendig å vinne frem til et nytt samfundssystem. Arbeiderbevegelsen vokser i makt og

innflytelse og modnes til den oppgave å ta samfundsmakten for å bygge op det socialistiske samfund. Nøttop denne utvikling betyr imidlertid en skjerpelse av kampen mellom arbeiderne og deres motstandere. De maktthavere som føler sig maktstillingen truet, tar alle midler og metoder i anvendelse for å få slått arbeiderbevegelsen ned. Alle borgerlige og fascistiske partier og grupper samles idag i kampen mot arbeidernes organisasjoner. Hittil har kampen i første rekke vært rettet mot fagbevegelsen. Den vil i neste omgang bli rettet mot partiet, ungdomsbevegelsen, idrettsbevegelsen og de andre grener av arbeiderbevegelsen.

Utviklingen i mange andre land viser hvor hensynsløst arbeidernes motstandere går frem i sin kamp mot arbeiderbevegelsen. Vi gjør klokt i å regne med at vårt eget lands kapitalister og deres fascistiske handlingere heller ikke mangler vilje til å sette alle krefter inn i kampen for å få slått arbeiderbevegelsen ned.

Det store flertall av vårt lands arbeidere — hele det arbeidende folk i bygd og by — har interesser felles med arbeidernes faglige og politiske organisasjoner. Det store flertall er interessert i å få det nuværende kapitalistiske samfund avløst av et socialistisk samfundssystem. Det må være vår oppgave å vinne dette flertall for våre organisasjoner, for vår politikk, for socialismen. Først og fremst må vi selvfølgelig bygge på organisasjonenes egen innsats i arbeide og kamp. Arbeidernes organisasjoner, fellesskapets styrke, er alltid deres beste våben. Dernæst må organisasjonens egen virksomhet og bevegelsens politikk legges slik an at det arbeidende folk vinnes for bevegelsen. Men man må også være opmerksom på hvilket effektivt våben den moderne agitasjon og propaganda kan være i kampen for å vinne flertallet av landets befolkning for de idéer arbeiderbevegelsen kjemper.

Gjennem en fornuftig utnyttelse av de erfaringer som er vunnet gjennom agitasjonen i vårt eget og andre land, kan vår propaganda bli adskillig mere effektiv og verdifull enn den hittil har vært. Ved å samle materiale til bruk for foredragsholdere, ved hyppiger utarbeidelse av foredragsdisposisjoner vil den muntlige agitasjon få et mere ensartet preg og derved også bli mere effektiv. Ved anvendelse av plancher og annet anskuelighetsmaterieil og ved øket bruk av lysbilleder og film, vil agitasjonen få en mere levende form og gjøre et sterkere og varigere inntrykk. Møtelokalene og stevneplassene bør utsmykkes og dekorerer, så de gjør deltagerne festligere stemt og lettere mottagelig. En central som kan gi veiledning på dette område, og som kan anskaffe eller leie ut flagg, plakater o. l. til utsmykning, vil være til stor nytte. Det bør også arbeides for en bedre utnyttelse av teater- og propaganda-grupper i agitasjonens tjeneste. Musikk, talekor, tramgjeng, sang, oplesning o. l. bør benyttes på alle agitasjonsmøter, fester og stevner. Når det gjelder reklame for møter, og når det gjelder den skriftlige agitasjonsvirksomhet, har utstyret og formen ofte avgjørende betydning. Her vil en agitasjonscentral kunne gi verdifulle råd og vink med hensyn til opsetning og trykning av plakater, oprop, flyvesedler, agitasjonskrifter, brosjyrer o. l.

Gjennom vår agitasjon skal vi søke å komme i forbindelse med alle mennesker i landet, ikke bare de interesserte og våkne, men også de interesseløse og sløve. Agitasjonen skal være et viktig middel til å vinne hele det arbeidende folk for arbeiderbevegelsen og socialismen — vinne det og reise det til arbeide og kamp for et nytt, fritt, socialistisk Norge. Utviklingen går med stormskritt. Den som vil seire i den sterke konkurranse, må få farten op. Planmessighet, tempo, initiativ og handlekraft må prege arbeiderorganisasjonens virksomhet på veien mot makten.

Ut fra disse betraktninger anbefales opprettet en arbeiderorganisasjonenes agitasjonscentral som blir et rådgivende organ for de organisasjoner som beslutter igangsatt agitasjon. For å undgå å opprette en ny institusjon med egne kontorer og egen administrasjon foreslås at agitasjonscentralen legges inn under Arbeidernes Oplysningsforbund. Det må da i tilfelle ansettes mere hjelp i Oplysningsforbundet, og kontingenten må i tilfelle forhøies en del.

Det bør også overveies om man skal nedsette spesialutvalg til å delta i behandlingen av de spørsmål som melder sig i forbindelse med de nye oppgaver.

Det foreslås for arbeiderorganisasjonene å vedta følgende beslutning:

I forbindelse med Arbeidernes Oplysningsforbund opprettes en arbeiderorganisasjonenes agitasjonscentral som bl. a. skal ha følgende oppgaver:

- Utarbeide foredragsdisposisjoner,
- samle materiell til bruk for foredragsholderne,
- formidle foredragsholdere til organisasjonene,
- arbeide for utstrakt anvendelse av plancher og annet anskuelsemateriale,
- arbeide for øket anvendelse av lysbilleder og film i agitasjonens tjeneste,
- utarbeide forslag til utsmykning av møtelokalene med plakater, flagg o. l.,
- gi veiledning til utnyttelse av teater -og propagandagrupper i agitasjonsvirksomheten,
- gi teknisk og sakkyndig veiledning ved opsetning og trykning av brosjyrer, fagblader, agitasjonsskrifter, oprop, plakater, flyvesedler,
- gi veiledning ved anvendelse av tegninger og fotografier,
- planlegge propagandafelttog for spesielle saker eller organisasjoner, og herunder søke å utnytte nye moderne propagandametoder.

Sekretariatet innstillet: Komitéens innstilling er enstemmig tiltrådt av sekretariatet og forelegges kongressen som innstilling.

Birger Aamodt: Jeg har intet imot innstillingen; men jeg vil foreslå en tilføielse i siste punkt i forslaget fra sekretariatet: Og i samråd med de av hovedorganisasjonene nedsatte komitéer mot krig og fascisme, drive et energisk agitasjons- og opplysningsarbeide mot produksjon og transport av krigsmateriell.

Fritz Fridholm foreslo tilføjet «Arbeidernes Avholdslandslag.»

Jul Hansen: Det kunde være interessant å få vite hvor meget dette skal koste. Man måtte kunde gi en økonomisk oversikt. Vi har nu Oplysningsforbundet, hvorfor da oprette nye centraler? Dette må være en oppgave som hører inn under Oplysningsforbundet. Jeg stemmer mot denne agitasjonscentral og vil foreslå:

Kongressen bevilger landslaget Sovjet-Unionens Venner kr. 1 000.00 til opplysningsarbeide om det socialistiske opbygningsarbeide i Sovjet-Unionen. Av de vi har i landslaget er bare 15 pct. medlemmer av Kommunistpartiet og vel 40 pct. er medlemmer av D. N. A.

Einar Gerhardsen: Det kunde være grunn til å gå nærmere inn på denne sak; men kongressen må jo være ferdig idag. Med hensyn til omkostningene så var det meningen her en ny central, men under drøftelsene fant man at det vilde være lettere og billigere å legge det inn under Oplysningsforbundet. Noget budgett har det vært vanskelig å fremlegge. Det blir kanskje nødvendig å skaffe en ny mann til i Oplysningsforbundet; men nogen større økonomisk utgift blir det ikke. Her har vi en måte til å kunne gjøre agitasjonen mer effektiv og ikke fortsatt drive å trække i de gamle spor. Vi skal se å finne frem til de nye store arbeidermasser og vi skal fornye vår agitasjon for å vinne arbeiderklassens nye seire.

Alfred Madsen: Jeg vil anbefale Birger Aamodts forslag og hele komiteen er enig i å innflette det i forslaget. Fagorganisasjonen er sterkt representert i Oplysningsforbundet og har flertall i representantskapet. Det behøver ikke bli nogen særlig økning i utgiftene ved dette. Med hensyn til Jul Hansen forslag så vet vi at Sovjet-Unionens Venner er en støtteorganisasjon til Kommunistpartiet. Såvidt mig bekjent er det ikke kommet nogen henvendelse til Landsorganisasjonen om å sende representanter til Russland. Vi har imidlertid tidligere hatt flere delegasjoner der borte.

Oscar Torp mente det var intet som forhindret at Arbeidernes Avholdslandslag blev med; men forslaget burde oversendes sekretariatet og centralstyret. Det var ingen grunn til å bevilge til Sovjet-Unionens Venner.

Jul Hansen: Det kan jeg så godt forstå. Det vilde jo være merkelig om fagorganisasjonen skulde skeie ut fra de partimessige linjer. Med hensyn til agitasjonsmetoden har det vært sagt at vi har organer nok; men nu skal vi allikevel oprette flere.

Votering: Innstillingen blev vedtatt mot 14 stemmer. — Birger Aamodts tilleggsforslag blev enstemmig vedtatt. — Fritz Fridholms forslag blev oversendt sekretariatet. — Jul Hansen forslag blev forkastet med stort flertall.

Punkt 13: Pensjonsordning.

Så gikk man over til dagsordenens punkt 13: *Forslag til pensjonsordning innen den norske fagbevegelse.*

Følgende innstilling forelå fra en komité bestående av *O. Sporpind, A. E. Gundersen og Torbjørn Henriksen.*

Spørsmålet om opprettelse av en pensjonsordning innen fagorganisasjonen var første gang oppe til behandling på fagkongressen i 1925. Det forelå da et forslag til pensjonsordning som var utarbeidet av Richard Hansen, Hermann Andreassen og Robert Kopp.

I anledning dette forslag foreslo sekretariatet, at kongressen skulde velge en komité på 5 medlemmer som skulde utarbeide forslag til en pensjonsordning. Saken foranlediget en lengere debatt, som endte med at sekretariatets forslag blev vedtatt med stor majoritet.

Til medlemmer av komitéen valgtes: Gunnar Sethil, Trygve Lie, Reidar Eriksen, Peder Olsen og Petter Pedersen.

På kongressen i 1927 forelå følgende innstilling fra komitéens flertall: «Representantskapet bemyndiges til å opprette en pensjonsordning i det vesentligste i overensstemmelse med den svenske ordning for Landsorganisasjonen, forbundene og samorganisasjonen og de til Landsorganisasjonen tilsluttede avdelingers lønnede funksjonærer og tillitsmenn.»

Mindretallet, Reidar Eriksen, foreslo prinsipielt at saken henlegges, og subsidiært: «Det overlates til Landsorganisasjonens representantskap (sekretariatet) å bevilge eventuelle nødvendige pensjoner til tillitsmenn og funksjonærer eller deres etterlatte, efter innstilling fra vedkommende organisasjon og sekretariatet. De pensjoner organisasjonene nu gir overtas av Landsorganisasjonen.»

Saken kom ikke op til realitetsbehandling på kongressen, idet Gunnar Sethil og Trygve Lie fremsatte et forslag sålydende:

«Saken tilbakesendes sekretariatet, med anmodning om at spørsmålet forelages næste kongress med utarbeidede nærmere detaljerte forslag». Dette forslag blev enstemmig vedtatt av kongressen.

Spørsmålet blev dermed stillet i bero inntil høsten 1933, da sekretariatet opnevnte undertegnede til å utarbeide regler til en pensjonsordning.

Komitéen har innhentet opplysninger så vel fra den svenske som den danske landsorganisasjon. Den danske Landsorganisasjon meddeler at det forelå forslag til pensjonsordning på Landsorganisasjonens generalforsamling (kongress) i mai 1931, men forslaget vant ikke bifall. Saken kom imidlertid op på ny på generalforsamlingen (kongressen) i mai d. å. og blev da vedtatt.

Statuttene for den danske pensjonskasse har følgende innhold:

§ 1.

Pensionskassen omfatter de i De samvirkende Fagforbund og de i de tilsluttede Forbund valgte fuldt beskjeftigede Tillidsmænd og det fast ansatte Personale, disses Enker og Børn under 18 Aar.

§ 2.

Til Bestridelse af Pensioneringen indbetales der af de tilsluttede Organisationer 10 pCt. af Lønnen, hvorav Organisationerne udreder 5 pCt. og de Forsikrede 5 pCt. Beløbene indbetales maanedsvís.

§ 3.

Ved en Organisations Tiltrædelse til Pensionskassen indbetaler Organisationen et Beløb af 5 pCt. af den Løn. den (eller de) Forsikrede har oppebaaret i Organisationen efter deres fylde 50 Aar.

§ 4.

Saafrømt de fastsatte 10 pCt. af Lønningerne ikke er tilstrækkelige til Udbetaling af Pensionen, kan Forretningsudvalget for De Samvirkende Fagforbund forhøje den Andel, Organisationerne skal betale.

§ 5.

Forbundene, herunder Forbundenes Arbejdsløshedskasser, kan tiltræde Pensionskassen samlet for deres egne Tillidsmænd og fastansatte Personale eller for en enkelt Gruppe af disse.

Forsaavidt Tiltrædelsen kun sker for en af nedennævnte to Grupper:

1. Forbundets Tillidsmænd eller

2. Forbundets faste Personale,

skal Tiltrædelsen ske for alle, der tilhører den paagældende Gruppe.

For de valgte Tillidsmænd sker Tiltrædelsen fra den Dag, han har tiltraadt sin Stilling i Organisationen, og for det fastansatte Personales Vedkommende gælder den Regel, at de paagældende skal tiltræde Pensionskassen inden et Aar efter Ansættelsen.

§ 6.

De forsikrede er berettiget til at erholde Pension, naar de har naaet 65 Aars Alderen, saafrømt de har fungeret som fuldt beskæftigede Tillidsmænd eller som fastansatte i Organisationerne i 20 Aar.

Saafrømt de Forsikrede har naaet Pensionsalderen og forlanger Pension, men ikke har opnaaet ovennævnte Anciennitet, nedsettes Pensionen med $\frac{1}{20}$ for hvert af de manglende Antal Aar i de 20 Aars Anciennitet. Saadan delvis Pension ydes dog kun saadanne, der har mindst 5 Aars Anciennitet.

Ved indtrædende Arbejdsudygtighed for den Pensionsforsikrede, forinden Pensionsretten er opnaaet, afgør Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund, om der kan ydes Pension, samt fastsætter dennes Størrelse og de nærmere Vilkaar.

§ 7.

I Pension ydes til de Forsikrede $\frac{2}{3}$ af den gennemsnitlige Løn, de i de sidste 5 Aar har oppebaaret i Organisationerne, forinden Pensionens Indtræden. Har den Forsikrede haft højere Løn i en tidligere 5 Aars Periode beregnes Pensionen efter Gennemsnittet af Lønnen i hele Forsikringstiden.

Pensionen udbetales maanedsviis bagud.

§ 8.

Saafrømt en Pensionist har indtægtsgivende offentlige eller organisationsmæssige Hverv af et saadant Omfang, at han (hendes) samlede Indtægt overstiger den Løn, der ligger til Grund for Pensionen, afkortes Pensionen med det overstigende Beløb.

§ 9.

Den, der bliver Enke efter en af de i § 1 nævnte Pensionsforsikrede, med de i §§ 12, 15 og 16 nævnte undtagelser, har Ret til en Enkepension; denne udgør Halvdelen af den Forsikredes Pension.

§ 10.

De Forsikredes Pensionsret kan bortfalde, saafrømt det paavises, at den Forsikrede har begaaet en i den offentlige Mening vanærende Handling.

§ 11.

Enkepensionen tillægges 5 pCt. for hvert Barn under 18 Aar, dog ikke over 20 pCt. ialt.

§ 12.

I Tilfælde af stor Aldersforskel mellem Ægtefæller bliver Enkepensionen at nedsætte med $\frac{1}{30}$ for hvert paabegyndt Aar af Aldersforskellen over 20 Aar.

Dersom Ægteskabet har bestaaet i mere end 5 Aar, forøges det saaledes

nedsatte Pensionsbeløb dog med $\frac{1}{20}$ af den almindelige Pension for hvert paabegyndt Aar af Ægteskabets yderligere Varighed, indtil almindelig Pensions fulde Beløb er naaet.

§ 13.

Enkepensionen indtræder uanseet Mandens Alder, naar han har 10 Aars Anciennitet.

§ 14.

Forsaavidt begge Ægtefæller afgaar ved Døden, yder Pensionskassen Børnrente, som udbetales indtil hvert Barns fyldte 18. Aar, og andrager for 1 Barn 180 Kr. aarlig, for 2 Børn 330 Kr. aarlig, for 3 Børn 450 Kr. aarlig og for hvert Barn derudover 100 Kr. aarlig.

§ 15.

Uberettiget til Enkepension er de Forsikredes Enker,

- 1) Hvis Ægteskabet efter Pensionskassens Vedtagelse er indgaaet efter at Manden er fyldt 60 Aar,
- 2) saafremt Ægteskabet ikke minst har været i Kraft i 3 Maaneder.
- 3) eller hvis Ægteskabet var opløst ved Skilsmisse inden Mandens Død.

§ 16.

Ved Enkens Indgaaelse af nyt Ægteskab bortfalder Pensionen, men indtræder igen, saafremt hun atter bliver Enke.

§ 17.

Til de Forsikrede, der fratræder deres Stilling i Organisationen og dermed udtræder af Pensionskassen, udbetaler denne det Beløb, den Forsikrede personlig har svaret i Bidrag til Pensionskassen.

§ 18.

Bestyrelsen for Pensionskassen er Forretningsudvalget for De samvirkende Fagforbund.

§ 19.

Formanden og Hovedkassereren for De samvirkende Fagforbund er henholdsvis Formand og Kasserer for Pensionskassen.

§ 20.

Revisorerne for De samvirkende Fagforbund er ligeledes Revisorer for Pensionskassen.

§ 21.

Repræsentantskabet i De samvirkende Fagforbund er Generalforsamling og højeste Myndighed for Pensionskassen.

§ 22.

Pensionskassens Regnskabsaar er Kalenderaaret.

§ 23.

Pensionskassens Virksomhed og dennes Vedtægter træder i Kraft den 1. Oktober 1934.

Den svenske Landsorganisasjon meddeler at det på kongressen i 1922 blev vedtatt en pensjonsordning. Dens statutter er sålydende:

§ 1.

Rätt att uppbåra pension, enligt nedan angivna bestämmelser, tillkommer varje inom de till Landsorganisationen anslutna förbunden och dess avdelningar samt i Landssekreteriatet helt avlönade funktionärer.

§ 2.

Berättigad att uppbära pension är, funktionär, som uppnått 60 års ålder och som innhar minst 20 tjänsteår som helt avlönad.

Dock kan funktionär, som blivit oförmögen till sitt arbete, bekomma pension utan att nyss sagda betingelser inträtt.

§ 3.

Ansökan om pension, åtföljd av vedarbörande organisations intyg om anställningsår m. m., inlämnas till Landssekreterariatet, som däröver beslutar. I tvistiga fall avgöras ärendet av Landsorganisationens Representantskap.

§ 4.

Pension utbetalas ur Landsorganisationens pensionsfond med belopp motsvarande $\frac{3}{4}$ av vid pensionstidens inträde utgående lön, dock med högst 3 000 kr. och lägst 1 500 kr. pr. år räknat. Pension utbetalas månadsvis i efterskott.

§ 5.

Dessa regler träda omedelbart i kraft samt gilla inntil Landsorganisationens kongress annorlunda beslutar.

Tillägg, beslutat av Landsorgs. kongress 1931:

Avlider pensionär äger den avlidnes änka att uppbära hälften av mannens pension så länge hon lever ogift eller annorledes ej fått sin utkomst tryggad.

Til den svenske fagorganisasjons pensjonsordning avsettes av den til Landsorganisasjonen innbetalte månedskontingent 4 øre for heltbetalende og 2 øre for halvtbetalende.

I 1933 inkom det i kontingent til pensjonskassen kr. 251 311.62. Renter av oplagte fond kr. 52 000.00. Tilsammen kr. 303 311.62. Utbetalte pensjoner i 1933 beløp sig til kr. 56 789.00. Pensjonskassens fond ved utgangen av 1933 var kr. 1 969 670.26.

Ved utgangen av 1933 var følgende antall personer medlemmer av pensjonskassen:

Landssekreterariatet og forbundene	159
I forbundenes avdelinger	157

Tilsammen 316

Som det fremgår av foranstående vil den svenske fagorganisasjons pensjonskasse i løpet av den nærmeste fremtid ha oparbeidet sig et så stort grunnfond, at rentene av dette vil være tilstrekkelig til å bestride pensjonsntgiftene og kontingenten kan helt bortfalle.

I Sverige er det for tiden 21 personer som oppbeholder pensjon av fagorganisasjonens pensjonskasse. Dette svarer til ca. 6.6 pct. av de ansatte tillitsmenn og funksjonærer.

Vi er enig med komiteén av 1925 når den anfører: at det svenske system bør legges til grunn for en pensjonskasse, — og i overensstemmelse hermed er nærværende lovforslag utarbeidet. Vi har imidlertid søkt å tilpasse dens regler efter våre forhold, og har vi dessuten tatt med enkepensjon til enker efter tillitsmenn og funksjonærer, som dør før de har oppnådd pensjonsalderen. Likesom vi, efter det danske forslag, har tatt med en understøttelse til barn under 18 år, efter pensjonsberettigede foreldre som begge er døde.

Ved utgangen av september 1933 hadde Den norske Landsorganisasjon 151 545 medlemmer, derav var 109 723 heltbetalende og 41 822 halvtbetalende. En kontingent av 4 øre pr. måned av heltbetalende og 2 øre pr. måned av halvtbetalende vil bringe pensjonskassen en inntekt av kr. 62 704.32 pr. år. Ifølge innhentede oppgaver utgjør gjennomsnittslønnen for de mannlige tillitsmenn og funksjonærer

i de organisasjoner som er tilsluttet Landsorganisasjonen kr. 5 611.00 pr. år og for de kvinnelige tillitsmenn og funksjonærer kr. 3 332.00.

Efter dette vil årspensjonens størrelse for de mannlige tillitsmenn og funksjonærer bli kr. 3 300.00 og for de kvinnelige funksjonærer og tillitsmenn kr. 2 000.00. Enkepensionens størrelse vil bli kr. 2 240.00.

Ved utgangen av 1933 var det innen fagorganisasjonen ialt 119 valgte tillitsmenn og 99 ansatte funksjonærer, som fordeler sig således:

	Tillitsmenn	Funksjonærer
Landsorganisasjonen	3	11
Forbundene	70	60
Foreninger	31	23
Samorganisasjonene	15	5
	119	99

Av Landsorganisasjonen og de tilsluttede forbund utbetaltes det i 1933 pensjoner til 12 personer, som svarer til litt over 5.5 pct. av antallet tillitsmenn og funksjonærer. Derav var 6 mannlige tillitsmenn og funksjonærer og 6 enker efter tillitsmenn. Det samlede pensjonsbeløp utgjorde kr. 30 530.00. Høieste pensjon var kr. 3 600.00 og laveste kr. 1 560.00. Efter de regler som vi foreslår vilde disse pensjoner tilsammen beløpe sig til kr. 33 240.00, og det vilde dessuten være fordelt på en mere tilfredsstillende måte enn det synes å være nu. Av de opplysninger som komitéen har innhentet fremgår det at enkelte forbund betaler pensjon til sine avgåtte tillitsmenn fra kr. 2 000.00 til kr. 3 250.00 pr. år, og enkepensjonenes størrelse varierer fra kr. 1 560.00 til kr. 3 600.00 pr. år.

Går vi ut fra at antallet pensjonerte vil stille sig i nogenlunde samme forhold her som i Sverige, skulde pensjonsbeløpet komme til å variere mellom kr. 35 000.00 og kr. 40 000.00 om året fremover, og kassen vil da med den kontingent vi foreslår kunne legge op et fond henimot kr. 25 000.00 pr. år, og pensjonskassen vil da i løpet av et overskuelig antall år ha lagt sig op fonds av såpass størrelse at kontingenten enten delvis eller helt kan bortfalle.

I henhold til foranstående tillater vi oss å foreslå følgende beslutning:

I. Kongressen gir sin tilslutning til at det opprettes pensjonskasse for fagbevegelsens ansatte funksjonærer og fastlønnede tillitsmenn.

II. Kongressen pålegger sekretariatet å utarbeide statutter for pensjonskassen. Landsorganisasjonens representantskap gis fullmakt til å godkjenne disse og tidspunktet for pensjonskassens ikrafttreden.

Oslo i august 1934.

O. Sporpind. A. E. Gundersen. Torbj. Henriksen.

Sekretariatet tiltrådte komitéens forslag.

O. Sporpind: Jeg går ut fra at de har lest den innstilling som foreligger. Det er en gammel sak, som ofte har vært fremme. Pensjonsordning har vært søkt drevet igjennem ved mange bedrifter og vi vet at det har lykket mange steder å få det gjennomført. Nu kommer vi til våre chefer her og spør: vil dere være med å hjelpe til ved en pensjonsordning overfor deres tillitsmenn? Som det fremgår av innstillingen har vi allerede idag en rekke pensjoner, som nu samlet er oppe i ca. 38 000 kroner. Det som er det urettferdige er at den som har hatt den høieste lønn også får den høieste pensjon. Det skal være likhet. Det skal ikke være vilkårligheter her. Derfor skal det ikke overlates til det enkelte forbund; men til Landsorganisasjonen. Vi har pensjoner som beløper sig til 1 500 kroner pr. år og vi har nu pensjoner på 5 000 kroner.

Bernh. Berentsen foreslo:

Det pålegges det nye sekretariat å utrede pensjonsordningen *gjeldende for de lønnete tillitsmenn*.

Statuttene forelegges neste kongress til avgjørelse.

Tallak Flaten foreslo:

Kongressen tar bestemt avstand fra sekretariatets forslag om opprettelse av pensjonsordning for fagorganisasjonens tillitsmenn og funksjonærer.

Kongressen slår fast at saken hermed ansees ute av verden.

Bernt Andersen foreslo prinsipielt:

Spørsmålet om pensjonskasse for tillitsmenn og funksjonærer er Landsorganisasjonens kongress uvedkommende.

Bernt Andersen foreslo subsidiært:

1. Kongressen nedsetter et utvalg på 3 medlemmer, hvorav den ene som formann, som får i oppdrag å utarbeide innstilling på en pensjonsordning for fagorganisasjonens faste tillitsmenn og funksjonærer.
2. Valgkomitéen innstiller på komitémedlemmer som ikke må være pensjonsberettiget, og velges av kongressen.
3. Komitéens innstilling som ledsages med fullstendige lover, oppgaver og beregninger, forutsettes ferdig innen utgangen av juni måned 1935, for så å forelegges medlemmene til uravstemning.

Oscar Karlsen foreslo:

Kongressen gir sin tilslutning til at sekretariatet utarbeider statutter til pensjonsordning for de fastlønnete tillitsmenn og funksjonærer innen Landsorganisasjonen. Disse statutter forelegges neste fagkongress.

Alfred Andreassen foreslo:

Kongressen gir sin tilslutning til komitéens forslag ad pensjonskasse. Under den forutsetning at alle formenn og kasserere i de engere foreninger kommer i betraktning, når de oppfyller de regler og de linjer som blir optrukket.

Vider foreslås at pensjon settes til maksimum kr. 2 500.00 pr. år. Minimum kr. 1 500.00 pr. år.

Trygve Johansen foreslo:

Innstillingen angående pensjon til fastlønnete tillitsmenn og funksjonærer, sendes ut til uravstemning blandt medlemmene.

Tidsbegrensning blev satt til 5 og 3 minutter med undtagelse for A. E. Gundersen, medlem av komitéen, som fikk 10 minutter.

Oscar Karlsen: Når jeg på stedsstyrets vegne fremsetter dette forslag så er det fordi det ikke er nogen statutter og regler for pensjon. Det som her foreslås er det samme som i 1927 om at man skal bygge på den svenske Landsorganisasjons system. Og hvad vil det si? Jo å legge på de kontingentmerker vi innbetaler. Men så uttar de videre litt av den svenske og danske Landsorganisasjons regler. Så heter det på side 67: «Vi er enig med komitéen av 1925 når den anfører: at det svenske system bør legges til grunn for en pensjonskasse, — og i overens-

stemmelse hermed er nærværende lovforslag utarbeidet. Vi har imidlertid søkt å tilpasse dens regler efter våre forhold, og har vi dessuten tatt med enkepensjon til enker efter tillitsmenn og funksjonærer, som dør før de har opnaådd pensjonsalderen. Likesom vi, efter det danske forslag, har tatt med en understøttelse til barn under 18 år, efter pensjonsberettigede foreldre som begge er døde.» Men hvilke forslag? De ser det samme på næste side. Der foreligger ikke noget forslag. Jeg er ikke uenig i at det utredes en pensjonsordning. Det er stor forskjell på de systemer man der har. Men jeg mener det er riktig at sekretariatet utarbeider et forslag f. eks. på grunnlag av det danske system.

Trygve Johansen: Det har under hele kongressen her vært tale om de arbeidsløse; men når man ser på denne innstilling så later det til at det ikke er nogen vanskeligheter til stede. Medlemmene får jo ikke anledning til å se på dette, slik som denne sak fremlegges. En ting er det også at man bare tar hensyn til de fastlønnede tillitsmenn. En fremgangsmåte som denne er ikke bra og det styrker ikke det sekretariatet vi hadde. Det vil heller ikke styrke det sekretariat som kommer ute blandt medlemmene. Prinsipielt stemmer jeg for at innstillingen blankt avvises; subsidiært at den går til uravstemning.

Tallak Flaten: Jeg har fremlagt et forslag her om at kongressen tar avstand fra dette og dermed er ferdig med den sak. Hvad er det som har gått som en rød tråd gjennom denne kongress? Er det ikke kampen for en ny samfunnsordning? Vi har i en årrekke hatt fremme alderspensjon og vi er for enkelte kommuner nådd frem til en ordning. Vi må nå frem til en ordning omfattende alle og ikke til en begunstiging av de fastlønnede tillitsmenn. Jeg forstår heller ikke at man skal gå inn for enkelte og ikke for alle de ulønnede som i sene nattetimer efter en lang arbeidsdag ofrer sig for organisasjonen. La oss ikke skape misnøie blandt de menige soldater ved en slik ordning.

Ordstyreren foreslo at kongressen nu holdt på i ett sett til dagsordenen var ferdigbehandlet.

Forslaget blev forkastet.

Olav Hindahl: Det er fremsatt meglingsforslag i hotell- og restaurantrkonflikten. Streiken er utsatt.

Valdemar Nielsen: Pensjonsordning har ingen klang ute blandt medlemmene. Det ser vi også av protestene mot Halvard Olsens pensjon. Men vi må dog se litt mer realistisk på saken. Hvad er best? Enten at de enkelte forbund alene skal utrede pensjonen? Eller at man får en felles ordning? Det er sakens realitet og da er det ikke vanskelig å ta standpunkt. For de mindre forbund kan det bli store byrder. Men ved en felles ordning vil det bli lettere og bedre. Derfor vil jeg anbefale sekretariatets innstilling.

Alfred Andreassen: Det har vært mange gode innlegg på denne kongress. Men når jeg ser på denne innstilling fra de 3 som har vært med i denne komité, så må jeg spørre hvor disse er kommet fra. Innstillingen vil på mange virke som en rød klut på en okse. Jeg har fremmet et forslag om at man også tar hensyn til tillitsmennene utover landet.

Bernt Andersen: Innstillingen har flere betenkelige sider. Ingen er vel uenig i å få sin alderdom sikret; men det må gjelde alle. De fastlønnede har det i forhold til oss andre godt. Vi må også se saken på bakgrunn av den store arbeidsledighet og videre den omstendighet at mange arbeider på innskrenket arbeidstid. Når vi så innbys til å vedta en ordning hvor medlemmene skal betale; men de pensjonerte intet så tjoer man det langt. Det er en mistillit allerede nu til stede og en vedtagelse av dette forslag vil skade tillitsmennene enda mere. Man anbefaler det svenske system som omfatter alle, men man sier ikke noget om hvem som ikke skal omfattes av dette. Det er jo tillitsmenn som også slutter av andre grunner.

A. E. Gundersen: Jeg kom op i dette arbeide ikke fordi jeg vilde; men sekretariatet har pålagt mig og de øvrige i komitéen et arbeide som vi måtte utføre. Når Oscar Karlsen sier at det ikke er fullstendig, så er det sekretariatets skyld som ikke har inntatt lovene. Vi har nu pensjoner og som det sies i innstillingen beløper det sig til 30 500 kroner. Dette skal ikke bare gjelde tillitsmennene, men også funksjonærene. Her i byen betaler hverken funksjonærer eller arbeidere til pensjoner i kommunen. Det ligger i beskatningen. De kan stemme dette forslag ned; men de blir ikke kvitt pensjoner for det. Det er ikke mange tillitsmenn som har pensjon. Det er med dem som det sies i Sverige: de dør med støvlene på. Jeg innrømmer at den måte sekretariatet har fremlagt saken på skaper forvirring. Men man skal være opmerksom på at i mange andre land har man gjennomført pensjonsordning.

Bernh. Berentsen: Jeg er ikke uenig i en pensjonsordning; men det står så uklart for mig at jeg ikke kan gå med på en almindelig bemyndigelse til sekretariatet. Jeg er nemlig helt uenig når det skal gjelde funksjonærer ved kontorene. De har adgang til å reise sin pensjonskasse i sitt egt forbund. Skal det bli en pensjonsordning må det gjelde de fastlønnede tillitsmenn. Jeg er derfor for at saken utredes og forelegges neste kongress. Vi arbeider jo rundt i kommunene for pensjonsordning; men de betaler jo selv sin premieandel. Slik bør det også være her.

Johan Berg (Oslo): Jeg tror det er riktig å få bestemte regler for pensjoner. Men da er det riktig å vedta stedsstyrets forslag fra Kommuneforbundet. Da må vi først få se statuttene og de satser som blir resultatet. Man risikerer intet ved at neste kongress får anledning til å ta stilling til statuttene.

Birger Aamodt: Det er ingen ting som irriterer oss arbeidsfolk som dette med pensjonsordninger, og det var mange av dem som her igår protesterte mot den pensjon kongressen besluttet som vilde ha kommet her og laget pipekonsert. Tillitsmennene kan sammen med pressefolkene og N. K. L. gå sammen og få en ordning. Men la oss arbeidere være kvitt dette.

Kristoffer Jakopsen: Når dette skaper uvilje, så er det nok medlemmenes opfatning også utoyer. Det er riktig at enkelte tillitsmenn har fått pensjon i forskjellige forbund. Gundersen sier nu at det foreligger forslag til statutter, men da bør det utsendes til medlemmene til urav-

stemning. Når det tales om å utvide pensjonsordningen til tillitsmenn og funksjonærer utover så er jeg uenig i det. Men la medlemmene uttale sig når det nu er utredet.

O. L. Strøm: Jeg er enig i at denne sak er noget uformelt utredet, men på den annen side mener jeg saken prinsipielt er grei. Jeg er i den heldige stilling at jeg har pensjon fra min arbeidsgiver, så jeg taler ikke i egen sak. Det er et moralsk standpunkt vi her går inn for. Det er det samme vi sier overfor kommunene og det er det samme vi sier overfor bedriftene. Når vi fremsetter våre krav er det vel våre *egne* saker vi taler om. Men når det gjelder våre tillitsmenn så sier man at man taler i egen sak. Landsorganisasjonen som arbeidsgiver skulde være den siste til ikke å ta hensyn til sine arbeidere.

Henrik Engene: Spørsmålet har versert siden 1925 og vi bør her ta et reelt standpunkt mot denne innstilling. Hvis ikke bør den sendes til uravstemning.

Torbjørn Henriksen: Jeg var med i sekretariatet og behandlet saken og var enig i at den blev fremlagt på denne måte. Jeg kan ikke være enig i at man «anstendigvis» ikke kan fremlegge denne sak. Det er jo en praktisk ordning. Nu har man en rekke bevilgede pensjoner rundt i forbundene og i Landsorganisasjonen. Her er det meningen å få en felles ordning. Som tillitsmann i Kommuneforbundet kjemper jeg rundt omkring i landet med kommunene om en ordning av pensjon. Sist blev det opprettet pensjonsordning i «Fremtiden» og det vil melde sig i «Arbeiderbladet». Vi har lagt kortene på bordet her. Hold ikke lenger på med dette om utredninger. Ta nu et standpunkt.

O. Sporvind: Denne debatt er ikke slik at den skaper nogen arbeidsglede. Men vi arbeidere skal vel ha minst mulig. Så også her. Vi har en rekke pensjoner. Vi vil ha ensartet behandling av disse, bestemte regler å gå ut fra. Statuttene er utarbeidet av komiteen. Når sekretariatet ikke har fremlagt det for kongressen så er det fordi man mente det var bedre egnet til behandling for en engere forsamling som f. eks. representantskapet. Vedta innstillingen, det vil ikke bli misbrukt.

Bernt Andersen tok sitt prinsipielle forslag tilbake og oprettholdt det subsidiære.

Før voteringen.

J. Lundsholt foreslo til forretningsordenen:

«Landsorganisasjonens, forbundenes og Samorganisasjonens fastlønnede tillitsmenn ansees inhabile i avstemningen om opprettelse av pensjonsordning.»

Ordstyteren: Alle som er valgte representanter har selvfølgelig stemmerett.

Lundsholts forslag blev forkastet mot 5 stemmer.

Ordstyteren foreslo følgende voteringsmåte: Først voteres det over hvorvidt kongressen i prinsippet gir sin tilslutning til opprettelse av pensjonskasse. — Blir dette vedtatt voteres over hvorvidt representantskapet skal få bemyndigelse til å godkjenne statuttene eller det skal forelegges neste kongress — eller uravstemning. — Blir det vedtatt at kongressen gir sin prinsipielle tilslutning til opprettelse av pensjonskasse

voteres over hvorvidt sekretariatet eller en eventuelt nedsatt komité skal utrede og fremlegge forslag til statutter.

O. L. Strøm: En kongress kan ikke bestemme for alle tider.

Oscar Torp: Kongressen kan bare bestemme for kongressperioden.

Ordstyrerens forslag til voteringsmåte blev vedtatt.

Votering: Med stort flertall gav kongressen sin tilslutning til opprettelse av pensjonskasse. — Videre blev det vedtatt at sekretariatet skulde utrede spørsmålet om statutter. — Så votertes der over hvem som skulde ha den endelige avgjørelse av statuttene. — Først blev det forkastet at representantskapet skulde avgjøre det. — Ved alternativ votering om hvorvidt neste kongress skulde avgjøre det eller om saken skulde sendes til uravstemning, blev det med 158 stemmer vedtatt at saken skulde sendes til uravstemning. 144 representanter stemte for at neste kongress skulde avgjøre det. Dermed bortfalt de øvrige forslag.

Gunar Discnaen opfordret Samorganisasjonens representanter til å bli igjen i middagspausen.

Punkt 14: Fascismen og krigsfaren.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 14: *Fascismen og krigsfaren.*

Her forelå følgende i dagsordenen:

«Situasjonen for den internasjonale arbeiderklasse er den alvorligste siden augustdagene 1914. Etter fascismens foreløbige seier i Tyskland er reaksjonen og den fascistiske fare vokset sterkt i alle kapitalistiske land. Den nye verdenskrig truer med å bryte ut hvilken dag som helst. Mot Sovjet-Unionen — arbeider- og bondestatens grenser — retter de krigsberedte imperialistiske stater sine våben. Stadig foretas de mest durkårevne provokasjoner. Tross alle provokasjoner gjennomfører den socialistiske oppbyggingsland urokkelig sin fredspolitikk. Den tyske fascismes utfordrende og arrogante holdning har ført til en omgruppering av de imperialistiske krefter og har skjerpet krigsfaren i overordentlig sterk grad.

Det siste år og de siste måneder har tydelig klarlagt utviklingen i Norge. Gjennom Mowinckel-regjeringen er reaksjonen og fasciseringsprosessen rykket voldsomt frem. Gjennom stadige toll- og omsetningsbyrder er millionbeløpene presset ut av arbeiderklassen. Nye tukthus-, kneblings- og forbudslover er vedtatt mot arbeiderklassen. Alt politi er gjort til statspoliti. Undtagelseslover mot fagorganisasjonen er under utarbeidelse. Nye lovforslag med sikte på å frata de forsorgsunderstøttede stemmeretten er bebudet. Borgerkrigsgardar — Leidangen — *Lottene* — ved siden av statspoliti og militærmakt organiseres og finansieres,

I overensstemmelse med denne vurdering beslutter fagkongressen:

1. Fagkongressen pålegger samorganisasjonene og fagforeningene i første rekke på alle større industristeder og i hver eneste sjøfarts- og havneby i Norge aktivt å ta del i organiseringen av antikrigs-

kampkomitéer og la sig representere i disse for på denne måte mest effektivt å reise arbeiderklassen til kamp mot krig og fascisme.

Fagkongressen gir sin tilslutning til verdenskomitéen mot krig og fascisme, hvis sæte og ledende centrum er Paris.

Ikke et tog, ikke et skib må gå ut med ammunisjonstransport og transport av krigsmateriell for Japan, det fascistiske Tyskland eller de øvrige imperialistiske krigsmakter. Sovjet-Unionen og SovjetKina må beskyttes. Hele arbeiderklassens kraft skal settes inn for forsvaret av verdens første arbeider- og bondestat.

Fagkongressen garanterer solidarisk støtte fra samtlige fagorganisasjonsmedlemmer med sjø- og landtransportarbeiderne i kampen for å hindre ammunisjons-, våben- og annen krigstransport.

Fagkongressen pålegger forbundene og deres avdelinger straks å opheve enhver avtale med arbeidsgiverne som går ut på at «der garanteres for at (krigs)produksjonen fritt og ubundet skal bli transportert».

2. Belært av den internasjonale arbeiderklassens erfaringer må hele den norske fagorganisasjons kraft settes inn i kampen mot den fremtredende fascisme. Kampen må føres på den enhetlige revolusjonære klassekampens grunnlag. Fascistiske møter, demonstrasjoner og opmarsjer må forhindres.

Ingen bevilgning til politi må gis med arbeiderrepresentantenes stemmer. Overalt må der reises et aktivt virkelig arbeidervern til forsvar av arbeidernes møter, demonstrasjoner, hus og eiendom. Forsterket kamp mot de fascistiske, såkalte «frie fagforeninger». Enhver tendens til monopolisering eller stengning av fagforeningene innenfor Landsorganisasjonen må opphøre og det må treffes skarpe forholdsregler mot den slags. Alle fagforeninger skal være åpne for arbeidere og deres oppgave er å ivareta arbeiderklassens interesser.»

Åmot faglige Bygdesammenslutning.

Sekretariatet innstillet at kongressen vedtok følgende uttalelse angående fascismen og krigsfaren:

Kongressen uttaler at fascisme, nazisme og borgerlig reaksjonært diktatur som er gjennomført bl. a. i Italia, Tyskland, Østerrike, Lettland og flere land, over alt ødelegger arbeidernes politiske og faglige organisasjoner, ødelegger demokratiet, foreningsfrihet, pressefrihet og ytringsfrihet ved anvendelse av blodig terror og vold.

Kongressen gjør alle tilsluttede organisasjoner og alle arbeidere oppmerksom på den voksende nazistiske fare. Det er en klasseplikt å bekjempe fascisme og nazisme med alle midler. Nazismens blodige enevelde er en trusel mot folkenes frihet, mot fred og sikkerhet i verden. Nazismens vekst betyr øket uro, skjerpet chauvinisme og mistillit mellom landene, og en forsterket politisk, økonomisk og social krise. Av all evne og med alle midler, også ved anvendelse av boikottvåbnet, som besluttet av Den faglige Internasjonale Central og av Landsorganisasjonens representantskap, vil den norske arbeiderbevegelse føre kamp, inntil de reaksjonære diktaturer er avskaffet.

Kongressen uttaler sin solidaritet overfor de tusener av kjente og ukjente kampfeller som idag i de forskjellige land befinner sig i de nazistiske bødlers hender på grunn av sin overbevisning og sin kamp for arbeidernes sak. Kongressen uttaler en harmfylt protest mot de mishandlinger som arbeiderne og deres tillitsmenn er utsatt for, og erklærer at de norske arbeiderorganisasjoner aktivt vil understøtte alle forsøk på deres befrielse.

Fascisme og nazisme er borgerskapets siste tilflukt i de forskjellige land i kampen mot det arbeidende folk, det siste middel for å hindre kapitalismens sammenbrudd og arbeiderklassens frigjørelse.

Nazismens løfter er humbug og bedrag. Intet sted har den formådd å løse et eneste økonomisk eller sosialt spørsmål. Over alt har den gjennomført et blodig diktatur med undertrykkelse av friheten og arbeiderklassens organisasjoner, og med ødeleggelse av arbeiderklassens tilkjempede rettigheter. Over alt betyr fascisme og nazisme slaveri istedenfor frihet, elendighet istedenfor velstand.

Over alt betyr det nazistiske diktatur økede militære rustninger og skjerpet krigsfare, istedenfor nedrustning og fred. Nazismen truer menneskene med undergang, mens socialismen betyr en lysere og tryggere fremtid.

Landsorganisasjonens kongress retter en inntrengende appell til alle arbeiderorganisasjoner og til alle tilhengere av frihet og demokrati om å være på vakt mot den nazistiske pest og den økede krigsfare som denne politiske retning fører med sig. Kongressen venter, at alle arbeiderorganisasjoner vil gjøre sin plikt å føre en skjerpet kamp mot nazisme og krigsfare.

En enig internasjonal optreden av alle lands politiske og faglige hovedorganisasjoner er nødvendig for å motvirke de økede rustninger og undgå ny krig. Krig er en internasjonal forbrytelse som de norske arbeiderorganisasjoner vil bekjempe med alle midler, i nøie samarbeide med de internasjonale arbeiderorganisasjoner. Arbeiderklassen må forberede og gjennomføre en samlet aksjon mot produksjon og transport av krigsmateriell til de land som truer freden, og i tilfelle krigsutbrudd, gjennomføre en samlet generalstreik mot krigen.»

Produksjon og transport av krigsmateriell til utlandet.

Fra den av kongressen nedsatte komité forelå enn videre følgende forslag til beslutning:

«I.

Kongressen gir agitasjonscentralen i oppdrag å utrede de faktiske forhold vedrørende produksjon av ammunisjon og annet krigsmateriell, og om leveranser til utlandet. Centralen må nøie følge utviklingen på dette område, og i samråd med de av hovedorganisasjonene nedsatte komitéer mot krig og fascisme drive et energisk agitasjons- og opplysningsarbeide.

II.

Kongressen pålegger det kommende sekretariat overfor regjering og storting å reise det mest bestemte krav om at alle leveranser og all transport av krigsmateriell til utlandet straks blir stanset.

III.

Kongressen beslutter at Landsorganisasjonens sekretariat i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe må fortsatt arbeide med å få omlagt produksjonen ved de militære verksteder til civil produksjon.

IV.

I de konkrete tilfelle hvor det bringes på det rene at produksjon av krigsmateriell til utlandet finner sted, må de interesserte forbund i samråd med sekretariatet ta opp til behandling spørsmålet om hvilke forholdsregler der kan treffes for å få slik produksjon og leveranser til utlandet stanset.

V.

Kongressen gir sin tilslutning til at der i begynnelsen av neste år blir avholdt en slik konferanse, som den militære samorganisasjons årsmøte har anmodet om.

VI.

Ved eventuelle aksjoner må arbeiderne ved produksjonen og arbeiderne som er beskjeftiget med transport av krigsmateriell ansees og stilles likt.

VII.

Kongressen anmoder de interesserte forbund om i samarbeide med sine skandinaviske og internasjonale forbindelser å søke å få trukket opp retningslinjer for en felles og effektiv kamp for å forhindre produksjon og transport av krigsmateriell.»

Efter kongressens tidligere beslutning fikk Olaf Kullmann anledning til å overvære behandlingen av dette punkt og fikk først ordet.

Olaf Kullmann: Jeg må først takke kongressen for den tillit den har vist mig ved å gi mig anledning til å være til stede ved denne saks behandling og for at jeg får adgang til å ta ordet her. Jeg vil straks ha sagt at det er gjort alt for lite i denne sak. Vi må utrette langt mere enn det vi hittil har gjort. I sekretariatets innstilling heter det at i de land hvor diktaturet er kommet til makten er organisasjonene knust. Men det er ingen konklusjon. Det viktigste står ikke her, nemlig at man vil bevilge penger til de arbeidere som nekter å utføre arbeide med krigsmateriell. Når det tales om våben- og ammunisjons-eksport så er jo det en alvorlig affære, hvis man ikke er i overensstemmelse med de arbeidere som er optatt med disse ting. De vil ikke noget hellere enn å gå over i civil produksjon. Men det er klart at de må holdes skadesløse. Her blir det et solidarisk ansvar for alle Landsorganisasjonens medlemmer. Vi så affærer med eksporten til Bolivia. Og vi har senere sett at vi har fått purringer fra andre land om at vi må stanse denne eksport. Rektor Olden sa til mig at 98 pct. av folket stod bak dette krav om å stanse denne eksport av krigsmateriell. Det

vil ikke koste Landsorganisasjonens medlemmer mer enn 60 øre pr. år å holde arbeiderne ved Horten, Kongsberg og Raufoss skadesløse. Det som foreligger idag er den alvorligste situasjon verden har vært oppe i siden verdenskrigen. Skal vi fortsette som hittil så har vi også her et våben imot oss selv og som kan utnyttes mot oss. Og vi kan også risikere å komme med i krig. Kan vi ikke stanse denne eksport så kan vi heller ikke stanse krigen. Hele folket vil forstå denne aksjon og vi vil med den trekke nye folk til oss, til Landsorganisasjonen og til partiet. Dette skulde være en av *hovedsakene* i 1936. Å finne frem til en mer effektiv form for vår kamp. Jeg vil foreslå:

«1. Sekretariatet skal henstille til Regjeringen at arbeidet med nu løpende eksportkontrakter av krigsmateriell straks nedlegges, senest innen årets utgang.

For det tilfelle at Regjeringen ikke etterkommer denne henstilling må Landsorganisasjonen få bemyndigelse til at arbeidet likevel skal nedlegges innen årets utgang, og til å holde vedkommende arbeidere skadesløse inntil bedriftene er blitt omlagt i fornøden grad til civil virksomhet.

Eventuell understøttelse skal utredes med like stor andel på samtlige av Landsorganisasjonens betalende medlemmer.

2. På alle større industristeder og i alle byer nedsettes av de fagorganiserte arbeideres aksjonskomité mot krig og fascisme.»

Denne kongress som er radikalt innstillet og som gikk mot de borgerlige lover, må også gjøre noget her. Kongressen *har* anledning til å gjøre noget i denne sak. Her har man den siste mulighet for å lage en aksjon. Norges arbeidere er imot rustningene; de tar avstand fra det. Nu gjelder det å komme frem til handling. (Langvarig bifall hilste det sterkt tendende innlegg.)

Alfred Madsen: Personlig er jeg enig med Kullmann og jeg tror også kongressen er det. Var også alle andre det så var det ikke noget annet å gjøre enn straks å gå til aksjon. Sekretariatets innstilling er trykt og har vært omsendt til behandling. Videre har vi nu den innstilling som komitéen her på kongressen har funnet. Første punkt i Kullmanns forslag dekkes av komitéens forslag. Så er det det annet punkt om at man i løpet av året skal stanse all våbenlagring og eksport og støtte disse arbeidere økonomisk. Men det vil jeg foreslå oversendt sekretariatet. Vi er ikke så fattige at vi behøver å produsere ammunisjon og våben for andre land. Det må derfor fra hele fagorganisasjonens og partiets side øves et sterkt press mot denne eksport. Da er vi inne på den rette linje. Hvis ikke Regjeringen og Stortinget går med på det, er det spørsmål om hvad vi videre skal gjøre. Det nytter ikke da med uttalelser og prinsipper. Jeg vil gjøre oppmerksom på at det på nyåret skal være en konferanse av de arbeidere som er ved disse verksteder som her er nevnt, forbundene og Landsorganisasjonen, og da må man få full oversikt over konsekvensene og hvilke aksjoner man kan føre. Jeg vil anbefale innstillingen og at Kullmanns forslag oversendes sekretariatet. Jeg tror tiden er inne, men det må gåes organisasjonsmessig frem slik at man har medlemmene bak sig ved en aksjon.

Charly Andersen og *Oskar Skogly* foreslo: «Fagkongressen uttrykker sin varmeste sympati og solidaritet med kampen mot fascismen i alle land og først og fremst med den kamp som føres av kameratene i Tyskland, Østerrike og Spania. Kongressen lover med alle midler å ville understøtte denne.

Særlig hilser kongressen den enhetsfront som er sluttet mellom arbeiderne og de socialdemokratiske og kommunistiske partier i Frankrike, Spania, Østerrike og Italia. Den vei som arbeiderne her anviser, er veien arbeiderklassen må gå i alle land, også i Norge.

Fagorganisasjonen må aldri nøle med straks å rykke våre klassebrødre til undsetning når kampen blusser op i det ene eller det annet land, og sekretariatet må straks gi ordre om at alle fagforeninger skal yde sin solidariske understøttelse.

Fagorganisasjonen må nøie følge den fascistiske bevegelses utvikling i Norge. Sekretariatet pålegges straks å drøfte alle metoder og former for kampen mot fascismen i Norge, og i god tid sørge for at hele fagorganisasjonen blir innstillet på å slå ethvert fascistisk fremstøt tilbake med jernhård hånd.»

Besluttedes at middagspausen blev 1 time.

Møtet hevet.

Eftermiddagsmøtet fredag 7 desember.

Ordstyrer: *Oscar Torp*.

Protokollen fra formiddagsmøtet vedtokes med en bemerkning om at det var *Emil Torkildsen* som var valgt som 8. varamann til sekretariatet. — Videre bemerket Flood Engebretsen at det var prinsippet — pensjonskasse — som var vedtatt med stort flertall.

Oscar Torp: Opprettelse av pensjonskasse er vedtatt. Det er statuttene som skal utsendes til uravstemning.

Fra Kværner Bruk referertes protest mot Halvard Olsens pensjon.

Fortsatt behandling av fascismen og krigsfaren.

Man fortsatte så med dagsordenens punkt 14: *Fascismen og krigsfaren*.

Halvor Sørum: Jeg vil i alt vesentlig gi min tilslutning til Kullmanns foredrag. Særlig når det gjelder å føre effektiv kamp og istandbringe aksjoner. Før nogen år siden holdtes en internasjonal konferanse til protest mot krigen og fascismen og hvor alle var med og tok avstand fra dette. Men siden har de sosialistiske partier tatt avstand fra denne kongress, fordi de mange steder er bundet av regjeringsmakten. Vi må imidlertid se denne kamp i forbindelse med de dagsaktuelle krav. D. N. A. hadde også representanter ved nevnte kongress; men det tok senere avstand fra kongressen, da de mente det vilde skade D. N. A. og Landsorganisasjonen. Resultatet var at man fikk en splittet bevegelse her, idet D. N. A. dannet sine egne komitéer mot krig og fascisme. Vi må

her få enhet, hvor alle er med. Derfor vil jeg foreslå: «Landsorganisasjonen beslutter å tilslutte sig kollektivt den verdensomspennende bevegelse mot krig og fascisme, hvis sete er i Paris.»

Videre vil jeg foreslå: 1. Kongressen retter en henvendelse til Regjeringen med krav om asylrett for politiske fanger og om opholdstillatelse for den tyske emigrant Willy Hauk. 2. Fagkongressen sender et telegram til Folkeforbundets emigrantkomisær, MacDonald, med følgende ordlyd: Fagkongressen, som representerer alle norske arbeidere, anmoder om intervensjon til den norske Regjering for den tyske emigrant Willy Hauk. Fagkongressen har selv stillet krav til Regjeringen om varig opholdstillatelse for Hauk. 3. Sekretariatet sender et sirkulære til alle fagforeninger om hvordan de skal forholde sig, så lenge asylrett ikke blir gjort gjeldende i Norge.

Albert Karlsen: Jeg forlangte ikke ordet til saken i sig selv; men for å korrigere Kullmann i anledning uttalelsen om at Aust-Agder har gitt sin tilslutning til et slikt forslag som han nu har fremsatt. Vi har ikke gjort det, da vi ikke kunde det. Men vi vedtok: «Idet årsmøtet gir sin tilslutning til den tanke som ligger til grunn for forslaget, oversendes forslaget til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.»

Birger Aamødt: Jeg er så inderlig enig med Kullmann; men spørsmålet her er makt. Det er så at vi ikke har gjort nok. Det kunde gjøres mere. Kullmann sier det er en ny ørkenvandring. Jeg kan ikke forstå det. Vi har en rekke industrier som frembringer rustningsartikler, og vi kan ikke bare kommandere jern- og metallarbeiderne ved de 3 bedrifter. Vår kasse er heller ikke så sterk at vi kan la disse gå til de får langt skjegg. Kullmann er idealist og vi har bruk for dem. Men vi må også se praktisk på det. Vi vil ikke slå vår organisasjon istykker. Vi sier her at vi er enige i en konferanse med arbeiderne ved de militære verksteder. Vi er et godt stykke på vei med det forslag som foreligger. Her i byen har vi en komité, og den har gjort godt arbeide; men den har ikke gjort nok. Vi må få arbeidet over i faste former og det får vi ved den foreliggende innstilling.

Birger Opsahl: Det er en rekke forbund som har vedtatt noget lignende på sine landsmøter som det som her foreslås. Vi skal bruke alle mulige midler heter det. Men det ser ut til at man også her bare vil ha en beslutning på papiret. Vi så også at transportarbeidernes landsmøte hadde det samme; men vi har sett at ledelsen har kommandert folkene tilbake når de gikk til aksjon mot hakekors-båtene. Da viser det sig at det er ikke stort man vil. Jeg har for øvrig inntrykk av at Kullmann er falt blandt en ulveflokk; så lunkent som han blir møttatt av ledelsen her.

Konrad Nordahl: Ennu representerer jeg i første rekke de medlemmer som i første rekke vil bli rammet av dette. Av 1600 mann ved de militære verksteder har vi ennu ikke samtlige organisert. Det røk overende efter storstreiken i 1931. Det er bare en liten del som produseres ved de militære verksteder. I den kjemiske industri produserer man meget mere. Sovjet-Samveldet sender en masse ammunisjon og krigsmateriell til det fjerne Østen. Vi skal ikke bare kritisere de socialist-

iske regjeringer og ta dem frem. Første del av Kullmanns forslag kan ikke vedtas. Det vil skade vårt arbeide.

Arthur Granlund: Det gjør meg ondt at kongressen behandler en sak som denne så hurtig som det her skjer. Her står vi overfor en av de viktigste saker som trengte inngående behandling. Jeg har sett krigens resultater på nært hold. Jeg har sett invalidene og har vært med på å transportere dem. Spre opplysning og sett makten inn. La oss på neste kongress kunde gå lenger enn det Kullmann her foreslår. Jeg vil henstille til representantene å gi sin enstemmige tilslutning til sekretariatets forslag.

Nils Tandberg: Kullmann sa i sitt foredrag at arbeiderne ved disse bedrifter var enig med ham. Men han tar feil når han tror at de 200 arbeidere som nu er optatt med rustningsmaterieil kan nedlegge arbeidet uten at staten går til aksjon og kaster de øvrige 1400 mann ut. Vi har ofte behandlet disse saker og er enige om å få en konferanse av disse arbeidere. Ved Raufoss har vi $\frac{2}{3}$ civil produksjon; når det ikke er ammunisjonsbestillinger. Ved Kongsberg er det 50 pct. civil produksjon og ved Kjeller har vi foreslått en omlegning av bedriften, slik at det blir mer civil produksjon, og det får militærkomiteen til behandling.

Olaf Kullmann: Til Karlsen vil jeg si at det var ikke mitt forslag som blev vedtatt, men det var tydelig nok tanken i det. Aamodt talte om 600 mann. Det er 150 mann det omfatter ved bestillingen til Bolivia og 50 mann som er optatt med hylsene til Brofoss. Det er således 200 mann det gjelder, og det var det som vilde koste Landsorganisasjonens medlemmer 50—60 øre pr. år. Jeg vil gjerne få si at det er ikke kommet nogen reelle innvendinger mot mitt forslag. Jeg tror heller ikke at arbeiderne vil gå på akkord her. Det er kanskje siste gang vi får anledning til å demonstrere her. I alt må det ofres; så også her. Den del av borgerskapet som står imot er de som er interessert i krigsindustrien. I en sak som denne venter vi ikke til imorgen. Men tar fatt straks — idag.

Martin Trammæl: I betraktning av sakens alvor så må man vite at det her i denne forsamling ikke gjelder resolusjoner, men vedtak som skal gjennomføres. Jeg vil da anbefale komitéens forslag. Når det gjelder de øvrige forslag, så må man være opmerksom på at kongressen har tatt standpunkt til fascismen, til Tyskland, til Spania o. s. v. Da bør man holde op med disse resolusjoner nu. Forslaget om asylrett for politiske flyktninger er jeg enig i kan oversendes sekretariatet. Men Sørum skal være opmerksom på at da får man optre likt for alle. Det må også gjelde Trotski. Hvor var dere da? Da gikk dere med høre. Det skal være asylrett for alle.

Alfred Madsen: Hvad som er krigsmaterieil er vanskelig å si. Kan vi stanse malmtransporten? Aluminiumseksporten? Det beste krigsvåben er det åndelige våben — pressen. Der må vi sette inn all vår makt. Jeg er enig i en aksjon, hvis den fører frem. Men kan den ikke det, så vil vi risikere å få en reaksjon som kan skade oss. Vi må også høre de interesserte arbeideres opfatning. En kamp mot statsmaktene er jo en vidtrekkende affære. Jeg vil anbefale sekretariatets innstilling og at

Kullmanns forslag oversendes sekretariatet og behandles på den konferanse som innkalles av de militære verksteders arbeidere.

Votering:

Sekretariatets innstilling blev vedtatt mot 4 stemmer. Den av kongressen nedsatte komité's innstilling om produksjon og transport av krigsmateriell til utlandet blev vedtatt mot 2 stemmer — Halvor Sørums forslag om asylretten blev oversendt sekretariatet. — Sørums forslag om tilslutning til Paris blev forkastet.

Ordstyreren: Jeg vil foreslå at Charly Andersens og Skoglys forslag ikke blir optatt til votering, da kongressen tidligere har tatt standpunkt til de ting. — Det blev vedtatt mot 9 stemmer.

Punkt 15: Lovforandringer.

Så gikk man over til dagsordenens punkt 15: *Lovforandringer.*

§ 1. Formål.

Sekretariatet innstilte:

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon i Norge er en sammenslutning av landsonfattende industriorganisasjoner eller forbund.

Dessuten andre organisasjoner godkjent og besluttet optatt av kongressen eller representantskapet.

Dens formål er: (som i de nuværende lover.)

Ordstyreren: Jeg går ut fra at lovene redigeres i overensstemmelse med de beslutninger som tidligere er tatt og at sekretariatet får bemyndigelse til å foreta den tekniske redaksjon.

Ordstyrerens forslag blev vedtatt.

Votering:

Sekretariatets innstilling til § 1 blev vedtatt.

§ 2. Optagelse.

Sekretariatet innstilte til nytt punkt C i litra 5:

1. Medlemmer i arbeidsløses foreninger som før ikke har stått som medlemmer i et fag- eller industriforbund ombytter sin medlemsbok i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon med medlemsbok i det forbund som arbeidsplassen sorterer under. Ved overføringen betales medlemsbokens kostende, men ingen innskrivningspenger for øvrig.

Rettigheter i forbundene oparbeides fra den dag de blir medlemmer av disse.

2. Medlemmer av de arbeidsløses foreninger som før har stått som medlem av forbund skal når de ombytter sin medlemsbok betale innskrivningspenger efter vedkommende forbunds lover eller beslutninger. Rettigheter i forbundene oparbeides fra den dag de blir medlemmer av disse.

Det nuværende punkt c blir punkt d.

Jens Tangen optok følgende forslag fra Norsk Bygningsarbeiderforbund:

«Arbeidere som står tilsluttet eller sympatiserer med politiske partier som har som oppgave å bekjempe fagorganisasjonen, kan ikke stå som medlem av forbund tilsluttet Landsorganisasjonen.»

Alfred Madsen: Når det gjelder de arbeidsløse, så skal de betale medlemsboken, men ingen kontingent. Jeg vil henstille til forbundene å gjøre det så billig som mulig.

Elias Volan: Jeg er enig med Tangen, men jeg går ut fra at den juridiske konsulent får bemyndigelse til å utforme det, så det blir juridisk holdbart.

Ordstyreren foreslo at man vedtok tanken i Tangens forslag; men at det for øvrig blev overlatt sekretariatet å utforme det. — Det blev vedtatt.

Votering:

Sekretariatets innstilling blev enstemmig vedtatt.

§ 3.

Norsk Bygningsarbeiderforbund foreslår:

Landsorganisasjonens lover § 3, ordinær og ekstraordinær kontingent, forandres således:

Punkt 1. I ordinær kontingent innbetaler de tilsluttede organisasjoner kr. 0.25 av hvert solgt merke for sine heltbetalende, og kr. 0.12½ for sine halvtbetalende medlemmer pr. uke.

Forbund som har månedskontingentmerker betaler kr. 1.00 pr. solgt merke for heltbetalende, og kr. 0.50 pr. solgt merke for halvtbetalende medlemmer.

Punkt 2. Annet og tredje punktum utgår, således at punktet kommer til å lyde:

Kontingenten innbetales hver måned efterskuddsvis, dog senest den 25 i påfølgende måned. Ved kontingentens innbetaling vedlegges en skjematisk oppgave over medlemstall ved månedens begynnelse og slutning, samt oppgave over solgte merker i hver klasse (helt- og halvtbetalende.) Skjemaer hertil utleveres.

Punkt 3. Utgår.

Punkt 6. Ekstrakontingenten innbetales etter samme antall solgte merker som den ordinære kontingent.

Motivering:

Når dette forslag fremkommer, har det sin årsak i den store arbeidsledighet som gjør sig gjeldende for en hel del forbundsmedlemmer og da i særlig grad for bygningsarbeiderne, hvor det har vist sig at ledighetsprocenten for enkelte måneders vedkommende har vært like op i 67, og hvor man med den ledighet som har vært i den senere tid, kan regne med en gjennomsnittlig ledighetsprocent av 47.

Med den kontingentordning som hittil har vært praktisert, blir det uforholdsmessig stor kontingent for de forbund som har en vesentlig del av sine medlemmer gående arbeidsledige, idet den nuværende ord-

ning går ut på at det skal betales kontingent for samtlige medlemmer, uansett om disse er i arbeide eller ikke.

Ved den ordning som foreslås, blir kontingentfordelingen mere rettferdig. Vi har i forslaget øket kontingenten fra hvad den nu er, kr. 0.75 pr. måned pr. medlem, til kr. 1.00 pr. måned pr. medlem for de som er i arbeide. Når vi har foreslått denne økning i kontingenten, som forholdsvis også gjøres gjeldende for halvtbetalende medlemmer, er det for å opveie det minus i Landsorganisasjonens inntekter som vilde opstå ved det her fremsatte forslag.

Ved den nuværende kontingentordning er forholdet det at de forbund som har en stor arbeidsledighetsprocent, som f. eks. kommer op i gjennomsnittlig 50 pet., må betale dobbelt kontingent til Landsorganisasjonen for de medlemmer som er i arbeide, mens de forbund hvor medlemmene er mere heldig stillet og hvor ledighetsprocenten er minimal, betaler en betydelig lavere kontingent pr. innbetalt kontingentmerke.

En forandring som foreslått er i høieste grad påkrevet, og vil virke mere rettferdig enn det nuværende system.

Norsk Bygningsarbeiderforbund.

Sekretariatet innstilte:

«Angående forslaget fra Norsk Bygningsarbeiderforbund om overgang til nyordning for innbetaling av kontingent til Landsorganisasjonen innstiller sekretariatet:

Kongressen bemyndiger sekretariatet til å utrede saken til foreleggelse for neste kongress.»

Ad § 3, punkt 1. Annet avsnitt foreslås sløffet (5-øres kontingenten til Det norske Arbeiderparti).

Motivering:

Da fagorganisasjonens oppgave er å organisere alle lønnstagere, uten hensyn til politisk opfatning, til ivaretagelse av sine økonomiske og faglige interesser, anser foreningen, av hensyn til bevarelse av den faglige enhet, det moralsk nedverdiggende og forkastelig for organisasjonen å tvinge anderledes politisk innstilte medlemmer til å betale kontingent til et bestemt politisk parti.

Ad lovene § 3.

Kontingenten til Landsorganisasjonen, foreslås følgende:

For arbeidsledige medlemmer betales ikke kontingent til Landsorganisasjonen.

Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening, avd. 21 av N. A. F.

N. J. & M. F., avd. 12, foreslo:

Som nytt punkt 9.

All kontingent til Landsorganisasjonen (ordinær og ekstraordinær) kan kun anvendes til faglige gjøremål.

Motivering:

De overhåndtagende bevilgninger av organisasjonens tillitsmenn de siste kongressperioder til et bestemt politisk partis (D. N. A.) valg- og agitasjonsarbeide har tappet organisasjonen for slike beløp, at det har gått ut over organisasjonens mobilkraft under faglig kamp.

Bevilgninger utenom faglige gjøremål kan bare foretas av kongressen, landsmøter og medlemsmøter under medlemmenes direkte medvirken.

Forslaget fra avdeling 12, N. J. & M. F., blev optatt av J. G. Olsen.

Konrad Nordahl: Hvis de ser på side 85 nederst i dagsordenen vil de se at der er en dissens om kontingentens anvendelse. Børsum, Eriksen og jeg foreslår nemlig følgende endring i § 3, 2. avsnitt:

«Av kontingenten avsettes 10 øre for helt- og 5 øre for halvtbetalende pr. måned. Av dette beløp utbetales alle Landsorganisasjonens bevilgninger og kontingenter til innenlandske formål — (faglige konflikter undtatt). Halvdelen av det innkomne beløp bevilges til Det norske Arbeiderpartis pressevirksomhet.» Dermed får vi fasthet i disse ting, så det blir bestemte regler og ikke overstiger Landsorganisasjonens økonomiske evne. Efter alle de bevilgninger kongressen nu har gitt, så vet vi at vi med den nuværende kontingent ikke vil kunne avsette noget til fonds. Derfor bør vi forhøje den ordinære kontingent. Jeg vil opta det forslag jeg nylig refererte og vil hvis jeg får støtte for det foreslå den ordinære kontingent forhøiet. Hvis man mener at man ikke kan gjøre det nu her, så vil jeg anbefale at representantskapet får den bemyndigelse.

Oscar Torp: Som jeg nevnte i begynnelsen så var jeg inne på at Landsorganisasjonen burde ha optatt hele kontingentspørsmålet til behandling. Det er klart at man kan ikke administrere Landsorganisasjonen med den kontingent man nu har. Jeg har forstått det slik at man vil frem til makten; men da må man også ha *viljen til makt*. Vi hørte Strøm fortelle her at det var 40 000 uorganiserte statsfunksjonærer og vi har mange på landsbygden som fremdeles står utenfor organisasjonen. Man regner med 175 000 småbrukere i dette land som har så lite bruk at de ikke kan leve av det. Og disse må da tre inn i det arbeide som industriarbeiderne har og vil på den måte lett kunne virke som lønnstrykere. Der har vi en stor oppgave. Og vi har fiskerinæringen. De står også utenfor vår organisasjon. Skal vi vinne makten må vi få disse grupper med. Det første og viktigste er jo å komme i samtale med dem og det er jo først og fremst gjennom opplysningsarbeide, gjennom vår presse at det kan skje. Det stilles herunder større og større krav til Landsorganisasjonen. Derfor vilde det ha vært riktig at kongressen på et tidlig tidspunkt hadde nedsatt et utvalg til å behandle kontingentspørsmålet. Men nu er det for sent. Men det bør nedsettes en 7-mannskomité til å utrede den sak. Det de burde gjøre var å forhøje kontingenten til D. N. A. fra 5 øre til 10 øre.

Alfred Madsen: Jeg vil anbefale det forslag Torp antydet om en nyordning av kontingenten til Landsorganisasjonen. Jeg går da ut fra

at det blir innenfor rammen av den nuværende kontingent. 10 øre betyr jo 130 000 kroner. Men jeg er redd for at det ikke vil rekke til.

Johs. Ringen foreslo: «Beløpene i de nuværende lovers § 3, 75 øre pr. heltbetalende medlem og 35 øre pr. halvtbetalende medlem forhøies til henholdsvis 80 øre og 40 øre pr. medlem.

Det herunder innkomne beløp går i sin helhet til D. N. A.s presse-, opplysnings- og skolevirksomhet.»

Alfred Madsen foreslo: «Det nedsettes en komité på 7 medlemmer til å utrede spørsmålet om en nyordning av Landsorganisasjonens kontingent.

Komitéens utredning forelegges representantskapet som får fullmakt til å treffe avgjørelsen.»

Strek blev satt.

Hans Eriksen: Det var naturligvis behagelig å høre Torps utlegning her. Det er ingen som er uenig i å organisere de vi ikke har idag; men det er like viktig å sørge for å beholde de medlemmer vi har. Jeg er ikke imot en utredning av kontingentspørsmålet, men jeg kan ikke være med på at kontingenten forhøies. Vi har 60 procent arbeidsledige og vi må betale også for dem. Vil de tvinge disse ut? Ja, så dere om det. Men vil de lette det for de arbeidsløse, så er jeg med.

Valdemar Nielsen: Vi diskuterte dette inngående i sekretariatet og personlig var jeg enig i det bygningsarbeiderne forslår om at kun de som er i arbeide skal betale ordinær kontingent. Men den 3 mannskomité som var nedsatt kom til det resultat at da vilde man måtte ta en kontingent på de arbeidende medlemmer av 1.00 og 0.50. Med hensyn til forhøielse av kontingenten må jeg ta hensyn til forholdene rundt omkring. Vi har mange som skylder kontingent, så vi må stryke dem. Skal vi gå til forhøielse nu så vil en rekke forbund ikke klare sine forpliktelser. Vi må først og fremst søke å trekke hele arbeiderklassen med oss og ikke skyve dem fra oss.

J. G. Olsen: Når avdeling 12 har sett sig nødsaget til å fremsette det forslag som her foreligger, så er det fordi at Landsorganisasjonen skulde være vårt vern. Vi ser at vi ofte ikke kan gå til kamp fordi vi har for lite penger. Det går ikke an. Det må gis et varsel her. Det går ikke an å tappe fagorganisasjonen til alle mulige formål. Da kan det godt hende at det går slik som en stor mann engang sa; litt omskrevet: Fagorganisasjonen av din hånd, Torp.

Trygve Olsen (Jern- og Met.): En av de gledeligste begivenheter vi hadde var D. N. A.s sterke fremgang og det er klart at jeg da også må være med på fortsatt støtte. De mange grensetvister som vi hadde her, virket forstemmende. Men når vi så senere fikk høre om de nye store arbeidsoppgaver — organiseringen av fiskerne og landsbygdens arbeidere — så gir det ny fortrøstning, ny stemning. Hvor gikk de tyske fagorganisasjoners penger? Jo, til dem som i konsentrasjonsleirene pisket våre kamerater. Jeg vil anbefale den tanke som ligger i Torps antydende forslag; ikke for å skuffe vekk fra fagorganisasjonen og svekke vår kampstilling; men for å styrke arbeiderklassens makt.

Konrad Nordahl: Jeg er enig i Ringens forslag om forhøielse. Dere som har vært så flinke til å forhøie budgettkomiteéns forslag til bevilgninger, må jo være med på det. Jeg vil også være med på en forhøielse til 10 øre til partiet, hvis den ordinære kontingent blir vedtatt forhøiet.

Elias Volan: Jeg er enig i forslaget fra Torp om at representantskapet skal justere kontingenten; men da må det være under den forutsetning at de arbeidsløse blir fritatt kontingent. Slik at det ikke blir forbund som sparer fordi de ingen eller liten arbeidsledighet har. Spørsmålet om 3 kontingentklasser bør også utredes.

Johs. Ringen: Jeg er enig i at det utvises økonomisk fornuft; men da må I. G. Olsen vise det på sitt sted. Jeg har stilt mitt forslag fordi vi skal få gjennomført de oppgaver vi nu har satt oss.

Trygve Lie: Det er fagorganisasjonen som er tvunget over i den politiske kamp. Og da nytter det ikke å stanse op med de 63 000 kroner. Man må sette partiet istand til å løse de oppgaver man har satt det til.

Oscar Torp: Det har ikke noget med optimisme å bestille. Men jeg tror og føler mig overbevist om at det er muligheter for å vinne seiren. Man har talt om partiets og fagorganisasjonens stilling. Når det gjelder kontingenten så må selvsagt fagorganisasjonen komme først. Men vi bevilger igjen de penger vi får fra fagorganisasjonen videre til andre organisasjoner som skal drive de forskjellige arbeider. Jeg er enig i at de som har sterk rygg til det kan bære de største byrder. Jeg vil henstille at man beslutter å overlate til representantskapet å justere kontingenten; men at kontingenten til partiet nu forhøies.

Votering: Det votertes først over Ringens forslag om forhøielse av den ordinære kontingent til Landsorganisasjonen til 80 og 40 øre henholdsvis for helt- og halvtbetalende. — Det blev vedtatt med stort flertall. — Kontingenten til D. N. A. blev derefter med stort flertall forhøiet fra 5 øre til 10 øre. — J. G. Olsens optatte forslag bortfalt. — Sekretariatets innstilling til Bygningsarbeiderforbundets forslag bortfalt. — Alfred Madsens forslag blev vedtatt mot et par stemmer.

De nye kontingentsatser

besluttedes trådt i kraft fra 1 januar 1935.

§ 4. *Faglige samorganisasjoner.*

Aust-Agder faglige Samorganisasjon foreslo:

1. Alle fagforeninger tilsluttet forbund som er medlem av Arbeidernes faglige Landsorganisasjon skal slutte sig sammen i faglige Samorganisasjoner innen nærmere av Landsorganisasjonen bestemte distrikter. De faglige samorganisasjoners formål er i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjons formål ved et virksomt og planmessig samarbeide å verne og fremme arbeidernes faglige, økonomiske og sociale interesser; søke opprettet fagforeninger hvor det lar sig gjøre, bistå ved konflikter, lede det stedlige agitasjons- og opplysningsarbeide og i det hele tatt oparbeide organisasjonen og verne om den i størst mulig utstrekning.

- For jernbaneanleggenes arbeidere og personalet avgjør foreningene selv hvilken samorganisasjon de vil tilslutte sig.
2. Samorganisasjonen ledes av et styre, valgt på samorganisasjonenes representantskapsmøte (årsmøte). Styret skal ved større konflikter og interessespørsmål for de lokale foreninger, forbund og Landsorganisasjonen, gi Landsorganisasjonen og de interesserte forbund underretning om stillingen.
  3. Foreningene skal holde samorganisasjonen underrettet om lønnsbevegelser, arbeidsforhold og alt som kan være av interesse for det stedlige samarbeide.
  4. Forbundene og Landsorganisasjonen skal ved alle større lønnskonflikter så vidt mulig gi samorganisasjonen underretning om stillingen, så den kan uttale sig før der treffes en avgjørelse. Samorganisasjonen kan etter anmodning fra avdelinger, forbund eller Landsorganisasjonen lede lokale konflikter.
  5. Til dekning av samorganisasjonens utgifter etter det av representantskapet (årsmøtet) opsatte budgett bevilger Landsorganisasjonen det nødvendige beløp. Bevilgningen gis for hvert kalenderår.
- § 3 redigeres i overensstemmelse med den foreslåtte forandring.

Motivering:

Det vesentligste i dette forslag er en meget lettere og billigere ordning med kontingentspørsmålet.

Alle samorganisasjoner har en særkontingent — varierende i størrelse, og bare forsendelsen av denne kontingent og kvitteringer for den kommer op i så store beløp at det er en tanke verd om disse ikke kan spares.

Og den kan spares — ved vedtagelsen av dette forslag som betinger at all kontingent en fagforening betaler til de faglige organisasjoner betales under ett til forbundet.

Samorganisasjonen får så direkte fra Landsorganisasjonen hele det beløp som er nødvendig for å drive organisasjonsarbeidet på en ansvarlig måte.

Dette forslag vil ytterligere lette kassererens arbeide, skaffe mer oversiktlige regnskaper og skaffe samorganisasjonene et fast og stabilt grunnlag for sin drift.

Norsk Jernbaneforbund foreslo:

Norsk Jernbaneforbunds sist avholdte landsmøte besluttet å pålegge Norsk Jernbaneforbunds styre til førstkommande kongress å fremme forslag om at en ordning blir etablert hvorved de enkelte foreningers medlemmer blir tilsluttet den samorganisasjon innen hvis område vedkommende medlem har sin arbeidsplass. Overensstemmende hermed tillater man sig å foreslå følgende for kongressen:

Landsorganisasjonens lover § 4, punkt 4, siste avsnitt, får følgende tilføielse:

«Har en forening medlemmer innen flere samorganisasjonsdistrikter, kan foreningen tilmelde den enkelte samorganisasjon de medlemmer

av foreningen som har sitt virkeområde innenfor vedkommende samorganisasjons distrikt, selv om foreningene derved får medlemskap i flere samorganisasjoner. Saker som foreningens medlemmer ønsker behandlet av samorganisasjonen skal innsendes til denne gjennom foreningen.»

Åmot faglige Bygdesammenslutning foreslo:

Efter fagkongressens beslutning 1923 om å utvikle de lokale samorganisasjoner til faglige distriktsorganisasjoner har disse utviklet sig til ekspedisjonsbyråer for de reformistiske fagforeningsledere som utnytter distriktsorganisasjonene i kamp mot arbeiderklassen og deres økonomiske og politiske interesser og for den reformistiske klassesamarbeidspolitik.

Arbeiderne har selv i kamp mot de reformistiske fagforeningsledere bygget op de lokale samorganisasjoner for å skape et fellesorgan til fremme av sine interesser på et revolusjonært klassekampgrunnlag.

Erfaringene har imidlertid vist at den nuværende organisasjonsform har lettet det faglige byråkrati i arbeidet med å frata arbeiderne retten til selv å bestemme over distriktsorganisasjonenes arbeide og kamp.

Ut fra dette beslutter Bygdesammenslutningen at fagkongressen vedtar følgende:

De upraktiske distriktsorganisasjoner opheves. Det opprettes lokale samorganisasjoner. Samorganisasjonene utbygges således at arbeiderne får sin fulle selvbestemmelsesrett over de beslutninger som fattes. Samorganisasjonene inndeles i by, industricentrer og bygdevis, således at medlemmene innen samorganisasjonens område kan direkte delta i sakenes behandling og medlemsmøtene.

Herøya Arbeiderforening foreslo:

a) De upraktiske faglige distriktsorganisasjoner opheves. Det opprettes lokale samorganisasjoner, disse utbygges således at arbeiderne får sin fulle selvbestemmelsesrett over de beslutninger som fattes. Samorganisasjonene inndeles i by- og industricentrer og bygdevis, således at medlemmene innen samorganisasjonens område kan delta i regelmessige medlemsmøter.

b) Kongressen oppfordrer alle forbund til å gå inn for forenkling av administrasjonen, lettelse av kontingent for de laveste lønnsgrupper, forandring av kontingentfordelingen med sikte på mest mulig til avdelingene og de lokale samorganisasjoner. Ingen utskrivning av ekstra-kontingent til politiske formål uten at spørsmålet på forhånd forelegges medlemmene til avstemning. Punkt 5 a og b gjelder de paragrafer i Landsorganisasjonens lover, som omfatter samorganisasjonene og kontingentens fordeling.

Ved fagorganisasjonens omlegning i henhold til fagkongressens beslutning i 1923, blev de lokale samorganisasjoner ophevet og de distriktvis faglige samorganisasjoner, omfattende nærmere bestemte distrikter, trådte i stedet. Deres vesentlige opgave har hittil bestått i agitasjons- og opplysningsarbeide.

Undersøker man nærmere hvad disse organisasjoners oprettholdelse koster, sammenlignet med det arbeide de utfører, så må det sies at apparatet virker noget kostbart. Det spørsmål har derfor reist sig om man ikke kan opnå det samme arbeide, muligens mer, billigere enn hvad forholdet er idag.

Vi tror at dette er mulig bl. a. ved å gå til ophevelse av distriktsorganisasjonene i sin nuværende form og i steden oprette lokale samorganisasjoner der hvor behovet herfor måtte være til stede. Dermed vil man spare en ikke uvesentlig utgiftspost idag; nemlig distriktsorganisasjonens årsmøter. De dermed innsparte midler, den nuværende kontingent til distriktsorganisasjonene, vil da kunne anvendes til bestridelse av den lokale faglige samorganisasjons arbeide uten at dette skulde behøve å bety nogen økning av de enkelte foreningers utgifter. Denne omlegning til lokale faglige samorganisasjoner skulde også være nødvendig på grunn av et stadig større behov for et lokalt samarbeide, som må finne fastere organisasjonsmessige former enn hvad tilfelle er idag — og med en viss økonomisk underbygning.

På den annen side vil det vel være behov for å oprettholde visse centralorganer rundt omkring i landet som har å lede og drive agitasjons- og opplysningsarbeidet samt bistå de foreninger som måtte trenge det i utøvelsen av sitt organisasjonsarbeide. Dette mener vi kan løses på den måte at den centrale og største samorganisasjon innen nærmere bestemte distrikter pålegges plikten hertil mot en nærmere fastsatt godtgjørelse, svarende til den som distriktsorganisasjonen idag erholder av Landsorganisasjonen.

Under henvisning til ovenstående foreslår vi at kongressen fatter følgende beslutning:

1. De faglige distriktsorganisasjoner i sin nuværende form opheves.
2. På steder hvor det er mer enn en forening tilsluttet forskjellige forbund, sammensluttet disse i en lokal faglig samorganisasjon.
3. Den centrale og største samorganisasjon innenfor nærmere fastsatte distrikter (fylkesvis eller flere fylker) pålegges plikten til, og ansvaret for agitasjons- og opplysningsarbeidet innenfor sitt distrikt. Til bestridelse av de hermed forbundne utgifter betaler foreningene kr. 0.10 pr. måned for heltbetalende og kr. 0.05 for halvtbetalende medlemmer.

Sauda Fabrikkarbeiderforening, avd. 31 N. K. I. F.

Sauda Bygningsarbeiderforening.

Sauda Anleggsarbeiderforening.

Trondheims kjemiske Industriarbeiderforening foreslo:

Efter fagkongressens beslutning 1923 om å utvikle de lokale samorganisasjoner til faglige distriktsorganisasjoner har disse utviklet sig til ekspedisjonsbyråer for de reformistiske fagforeningsledere der utnytter distriktsorganisasjonene i kamp mot arbeiderklassen og deres økonomiske og politiske interesser og for den reformistiske klassesamarbeidspolitik.

Arbeiderne har selv i kamp mot de reformistiske fagforeningsledere bygget op de lokale samorganisasjoner for å skape et fellesorgan til fremme av sine interesser på et revolusjonært klassekampgrunnlag.

Erfaringene har imidlertid vist at den nuværende organisasjonsform har lettet det faglige byråkrati i arbeidet med å frata arbeiderne retten til selv å bestemme over distriktsorganisasjonens arbeide og kamp.

Ut fra dette beslutter foreningen at kongressen vedtar følgende:

De upraktiske distriktsorganisasjoner opheves. Det opprettes lokale samorganisasjoner. Samorganisasjonene utbygges således at arbeiderne får sin fulle selvbestemmelsesrett over de beslutninger som fattes. Samorganisasjonene inndeles i by- og industricentrer og bygdevis, således at medlemmene innen samorganisasjonens område kan direkte delta i sakenes behandling og medlemsmøtene.

Skottfoss, avd. 25 av N. P. F. foreslo for kongressen at fagforeningenes tvungne medlemskap i samorganisasjonen opheves.

Rena Kartongarbeiderforening foreslo:

Foreningen tillater sig å foreslå at samorganisasjonene i sin nuværende form opheves. Subsidiært foreslåes at medlemskapet blir frivillig.

Rena Kartongarbeiderforening har, på grunn av at den ved lov er tvunget til det, stått tilsluttet Hedmark faglige Samorganisasjon helt siden den blev opprettet. I hele denne tiden har foreningen ikke ved et eneste tilfelle hatt nogen nytte eller bruk for denne organisasjonsinstans og vi finner det derfor uriktig at vi skal være tvunget til å være med å opprettholde er sådan organisasjonsform.

Vi er fullt klar over at de foreninger som ligger nær Samorganisasjonens kontor har god nytte av den og at enkelte forbund, av praktiske grunner, overlater enkelte gjøremål til Samorganisasjonen, men vi synes det er et altfor kostbart apparat å opprettholde til disse gjøremål og ganske urimelig at de foreninger som ikke har nogen nytte av Samorganisasjonen skal være tvunget til å være med å opprettholde den.

Cellulosearbeidernes Forening, Sarpsborg, vil på det innstendigste henstille til kongressen at det sørges for at lovens bestemmelse om fagforeningenes plikt til å stå tilsluttet den lokale samorganisasjon respekteres av alle. Ellers må tilslutningen til samorganisasjonene være frivillig, og lovens bestemmelse om foreningenes tilslutning til samorganisasjonene må da fjernes.

Videre vil vår forening peke på den organisasjonsfare som representeres av de foreninger og forbund som står utenfor fellesskapet i Landsorganisasjonen. Kongressen må gjøre hvad den evner for atter å knytte disse foreninger til Landsorganisasjonen. Hvis dette ikke lykkes må de utenforstående foreninger og forbund bekjempes som den organisasjonsfare de i virkeligheten er.

Porsgrunns Bygningsarbeiderforening foreslo:

De upraktiske faglige distriktsorganisasjoner opheves. Der opprettes lokale samorganisasjoner. Disse utbygges således at arbeiderne får

sin fulle selvbestemmelsesrett over de beslutninger som fattes. Samorganisasjonene inndeles i by- og industricentrer og bygdevis, således at medlemmer innen samorganisasjonens område kan delta i regelmessige medlemsmøter.

Bygningsarbeidernes Forening, Hamar og omegn, foreslo:

De faglige samorganisasjoner i den nuværende form opheves. I deres sted dannes lokale samorganisasjoner, omfattende som regel ikke større distrikter enn det er anledning til å arrangere møter med adgang for alle samorganisasjonens medlemmer og hvor sakene kan behandles og avgjøres av medlemmene. Alle foreninger som står tilsluttet Landsorganisasjonen under samorganisasjonens område, plikter å stå tilsluttet samorganisasjonen. Hvert år arrangeres distriktskonferanser. Det nuværende styre for de faglige distriktsorganisasjoner pålegges å bistå med gjennomførelsen av omlegningen som må være gjennomført snarest.

Begrunnelse:

De nuværende distriktsorganisasjoner er for manges vedkommende så store og med så vidtstrakte områder at de er delvis ute av stand til tilfredsstillende å ivareta alle sine tilsluttede avdelingers interesser. De organiserte arbeidere får stadig mindre innflytelse i de nuværende distriktsorganisasjoner. Det kan ikke være tale om at medlemmene får avgjøre sakene og der holdes i flere samorganisasjoner ikke engang årsmøte hvert år. Representasjonsretten innskrenkes stadig. Kontingenten til samorganisasjonene er også stor, deres drift er kostbar. Det er blandt medlemmene en utbredt misnøie med hele deres virksomhet. Det gjelder å føre bestemmelsesretten tilbake til medlemmene, men med den nuværende ordning går det den motsatte vei. De lokale samorganisasjoner som blev opprettet av arbeiderne før den nuværende ordning, var ideelle organisasjonsenheter, og de bygdesammenslutninger som Skog- og Landarbeiderforbundet har, viser sig å være hensiktsmessige og populære organisasjonsinstanser. De skjerpede klassesammenstøt som tiltar i forsterket tempo (kjensgjerningene fra Tyskland, Østerrike o. s. v.) og som for hver dag mer faretruende rykker en nærmere inn på livet her til lands, tilsier tydelig at en slik omlegning av samorganisasjonene vil være en mektig hevstang for å høine medlemmenes ideologiske nivå, fremskape øket aktivitet og selv-initiativ og dermed skolere medlemmene og dyktiggjøre dem til forsterket kamp mot reaksjonens forskjellige fremstøt.

Sekretariatet foreslo:

Punkt 4. Samorganisasjonene kan beslutte en særkontingent. Denne kontingent skal anvendes til det stedlige administrasjons- og organisasjonsarbeide. Kontingenten er obligatorisk for samtlige foreninger innen samorganisasjonens distrikt. Enhver sådan kontingent må godkjennes av sekretariatet.

Jernbane- og veianleggenes arbeidere og personalet ved jernbanen avgjør selv hvilken eller hvilke samorganisasjoner de vil tilslutte sig.

Albert Karlsen: På side 73 vil de finne et forslag fra Aust-Agder

faglige Samorganisasjon. Vi mener at den kontingent samorganisasjonene skal ha bør utbetales direkte fra Landsorganisasjonen. Men på grunn av sekretariatets stillingtagen til forslaget vil jeg ikke opta det. For jeg vil ikke ha det nedstemt. Jeg vil i stedet foreslå: «Under henvisning til kongressens beslutning om faglige distriktsorganisasjoner og forslaget fra Aust-Agder faglige Samorganisasjon til forandring av Landsorganisasjonens lover § 4, oversendes Samorganisasjonens forslag til sekretariatet for nærmere utredning av kontingenten til samorganisasjonene.

Sekretariatets utredning med forslag forelegges neste kongress.»

A. H. Arntsen: Det nytter ikke å vedta lover når man ikke holder dem. Vi har besluttet at alle foreninger skal stå i samorganisasjonen. Men vi har en rekke forbund som ikke har sine foreninger i samorganisasjonen. Jeg vil nevne et forbund som Lokomotivmannsforbundet. De betrakter sig som «bigman» som ikke har noget med de øvrige arbeidere å gjøre.

Trygve Olsen (Jern- og Met.): Spørsmålet om en omlegning av kontingenten til samorganisasjonene er et praktisk spørsmål. Det er ofte slik nu at mange medlemmer ikke betaler helt ut. Jeg vil anbefale at all kontingent betales gjennom forbundene og Landsorganisasjonen. Det er den mest praktiske ordning.

Votering: Sekretariatets innstilling til § 4 blev vedtatt. Likeledes blev Albert Karlsens forslag vedtatt.

§ 5. De arbeidsløses foreninger.

Sekretariatet innstilte følgende:

- a) Foreningen plikter å stå tilsluttet den faglige distriktsorganisasjon, men betaler ingen kontingent til denne.
- b) Foreningen gir samorganisasjonen hvert kvartal rapport over foreningens medlemstall. Til bruk for disse rapporter får foreningen tilstillet spesielle skjemaer fra distriktsorganisasjonen.
- c) Foreningen skal innsende til de faglige distriktsorganisasjoner for registrering, det medlemskort som finnes i Landsorganisasjonens medlemsbøker.
- d) Til distriktsorganisasjonens årsmøter velger hver forening en representant. Utgiftene hertil bæres av samorganisasjonene.
- e) Ved valg av distriktsorganisasjonens representanter til Landsorganisasjonens kongress og representantskap har medlemmene i foreningene av arbeidsløse samme rett som medlemmene i fagforeningene. Ved utregningen av distriktsorganisasjonenes representasjon til kongressen skal de medlemmer i arbeidsløses foreninger som ikke står tilsluttet et fag- eller industriforbund tillegges fagforeningenes medlemstall hvorefter antallet av representanter utregnes. Medlemmene av et forbund avgir stemme på representanter gjennom sin fagforening. De øvrige medlemmer stemmer i de arbeidsløses foreninger.

Distriktsorganisasjonenes styre skal ta hensyn til at de arbeidsløse blir representert på kongressen.

- f) Hvis medlemmenes kontingent ikke strekker til for foreningens administrasjon, kan distriktsorganisasjonen yde et tilskudd.
- g) Distriktsorganisasjonens styre har rett til å påse at foreningen ledes overensstemmende med Landsorganisasjonens beslutninger. Finnes distriktsorganisasjonen at styret i en forening optrer i strid med Landsorganisasjonens eller andre organisasjonsmessige fattede beslutninger, kan styret i distriktsorganisasjonen med sekretariatets godkjennelse utskifte foreningsstyret.

Den nuværende § 5 utgår.

Votering:

Sekretariatets innstilling blev vedtatt.

§ 7. Kongressen.

Sekretariatet innstilte:

Punkt 2. Ved kongressen representeres de tilsluttede organisasjoner således:

- a) Forbund har rett til å velge 1 representant for hvert fylt 700 medlemmer, dog minst 1.
- b) Distriktsorganisasjonen har rett til å velge 1 representant for hvert fylt 2 000-tall medlemmer, dog minst 1 og ikke over 15 representanter.

Valget av representanter til kongressen skal foregå under medlemmenes direkte medvirkning og efter at sakene er forelagt medlemmene.

På samme måte velges et lignende antall suppleanter.

Reise- og dietgodtgjørelsen for distriktsorganisasjonenes representanter til kongressen utredes av Landsorganisasjonen.

Sekretariatet foretar den nærmere fordeling (av representasjonen) efter medlemstallet.

Representantene velges efter det gjennomsnittlige medlemstall organisasjonene har innbetalt ordinær kontingent for i de tre siste måneder før valget utskrives. Valgene må være foretatt så betids, at meddelelse om de valgte samt fullmaktene kan være sekretariatet i hende 14 dager før kongressens åpning. Fullmaktene gjennomgås derpå foreløbig av sekretariatet. Så vel forbundene som samorganisasjonene velger representanter efter medlemstallet for det samme tidspunkt.

Veiarbeidernes Forening avd. 74 av N. A. F. foreslo:

Ad § 7, 4. Dagsorden foran hver kongress, protokollen av hver kongress og Meddelelsesbladet tilstilles hvert medlem av Landsorganisasjonen gjennom forbundene.

Motivering:

Som det nu er kommer der en dagsorden, en protokoll til hver forening. Dette er for lite, idet størstedelen av medlemmene ikke får anledning til å sette sig inn i sakene, og følgelig vet de ikke hvad der skal eller er blitt behandlet på kongressen.

Meddelelsesbladet er av så stor organisatorisk interesse og oplysning, at det bør tilstilles hvert medlem.

Det kan innvendes at dette blir dyrt, men for alt nevnte materiale, må jo bearbeidelsen og setningen i trykkeriet til, enten der sendes ut meget eller lite.

Det blir litt mere arbeidsutgifter og papir, så hvad det angår kostningen er det overkommelig.

Det blir fra medlemmene ofret så betydelige summer til organisasjonen, at de må ha et billig krav på å få sig ovennevnte materiale tilstillet, så de kan nogenlunde følge med og sette sig inn i de saker som er oppe i Landsorganisasjonen.

Veiarbeidernes Forening, avd. 74 av N. A. F.

Gassverksarbeidernes Forening, Oslo, foreslo:

Ad § 7, punkt 9 forandres til å lyde:

«Kongressen velger et sekretariat bestående av 13 medlemmer, hvor av minst 7 velges blandt de ikke fastlønnede tillitsmenn innen organisasjonen, og som alle skal være bosatt i Oslo eller dens umiddelbare nærhet . . . o. s. v.» som før.

Motivering:

Foreningen finner at det er et uheldig forhold når sekretariatet består utelukkende av medlemmer som enten er formenn i forbund eller fastlønnet innen organisasjonen. Det forhold som nu er til stede, har vist sig at det er en kjensgjerning når et medlem som har hatt sin stilling i årevis som lønnet organisasjonsmann, ikke har den samme interesse som medlemmer der til enhver tid og særlig da i de siste år, blir anbefalt av lederne å godta forringelser i lønns- og arbeidsvilkår. For at disse fastlønnede føler sig tryggere i sin stilling og har forholdsvis stor lønn i forhold til lønnsnivået som bydes medlemmene. Av den grunn og de erfaringer vi har høstet, vil foreningen anbefale at kongressen vedtar foreningens forslag.

Hovedstyret for Kommuneforbundet uttalte hertil:

Da Landsorganisasjonens lover som de nu er, ikke er til hinder for at kongressen, om den måtte ønske det, kan ta de hensyn som tilsiktes med Gassverksarbeidernes Forenings forslag, finner hovedstyret ikke at en lovendring her er nødvendig.

Hedmark faglige Samorganisasjon foreslo:

Ad § 7, punkt 9 forandres til:

«Der velges 13 personlige varamenn for sekretariatets medlemmer. Varamennene bør såvidt mulig velges fra de forbund som ikke direkte er representert ved de valgte medlemmer til sekretariatet.»

Motivering:

Sekretariatets arbeide er av den art at det må ha møter til ubestemte tider og med kort varsel.

På grunn av dette hender det til stadighet at enkelte av dets medlemmer er bortreist og har forfall.

Den hittilværende ordning med innkallelse av tilfeldig tilstedeværende varamenn er etter vår mening uheldig. (Konferer arbeidsfredskommisjonen og avstemningsreglene).

For å få den nødvendige fasthet og det riktige ansvar i ledelsen mener vi at der bør gåes til valg av personlige varamenn.

De enkelte sekretariatsmedlemmer vil da til enhver tid vite om sine varamenn og kan holde vedkommende orientert.

*

Sekretariatet innstilte dessuten i tilleggssdagsordenen følgende til § 7.

Sekretariatet foreslår for kongressen å fatte følgende beslutning angående valgene til kongressen:

For å tydeliggjøre bestemmelsene om valg til kongressen, foreslår sekretariatet at det fattes følgende beslutning, som tilstilles forbundene og samorganisasjonene foran hvert valg til Landsorganisasjonens kongresser.

1. Forbundene må på sine landsmøter eller ved uravstemning fatte beslutning om på hvilken måte valgene av forbundenes representanter til kongressene skal foregå. En av følgende fremgangsmåter skal anvendes:

- a) Valget foregår som uravstemning hvor samtlige avdelinger i forbundet deltar i valget av alle forbundets representanter, etterat kongressens dagsorden er omsendt og behandlet i fagforeningene. Foreningene foretar da innstilling på forbundets representanter og sender sine forslag til forbundsstyret som har rett til blandt de foreslåtte representanter å foreta innstilling. Forbundsstyrets innstilling sendes så ut til foreningene som foretar det endelige valg.

Valgene foretas på foreningsmøter. For skiftarbeidere, sjøfolk o. l. er der adgang til å holde flere medlemsmøter i hver forening.

- b) Forbundet opdeles i valgkretser som har rett til å velge en eller flere representanter. Innenfor valgkretsen foretar foreningene innstilling på representanter, og sender sine forslag til forbundsstyret. Forbundsstyret har rett til å foreta innstilling blandt de foreslåtte representanter, og sender sin innstilling ut til valg blandt medlemmene i vedkommende valgkrets. Forsåvidt valgkretsen omfatter en eller flere avdelinger i en by eller et industricentrum hvor medlemmene kan ha felles medlemsmøter, foretas valget ved første gangs behandling i fagforeningene. I intet tilfelle er der adgang til å foreta valg ved avstemninger på arbeidsplassene, uten forsåvidt medlemsmøter i foreningene avholdes i bedriftens spiselokaler eller lignende.

2. Valg i distriktsorganisasjonene.

Distriktsorganisasjonene utgjør hver for sig et valgdistrikt. Alle foreninger i valgdistriktet skal delta i valget av distriktets samtlige representanter. Foreningene innenfor valgdistriktet har rett til å foreslå representanter. Foreningenes forslag innsendes til di-

striksstyret som foretar innstilling og sender denne ut til endelig valg i distriktets foreninger.

3. De som opnår de fleste stemmer ved valgene, så vel i forbundene som i distriktsorganisasjonene, ansees som representanter til kongressen. Forsåvidt der ikke er stemt særkilt over varamenn ansees de som opnår de næst fleste stemmer, som varamenn i rekkefølge etter stemmetallet.
4. Forbundsstyrenes og distriktsorganisasjonenes styrer skal gi avdelingene beskjed om hvilke representanter fagforeningene har foreslått i vedkommende valgkrets.

Ivar H. Leveraas foreslo til punkt 2 a: «Forbund har rett til å velge 1 representant for hvert fylte 800 tall medlemmer.» Til punkt 2 b foreslo han: «Hvert distrikt har rett til 1 representant for hvert påbegynt 2500 tall medlemmer, dog ikke over 10.»

Olaf Sletten foreslo:

§ 7 punkt 2 a: Oprettholdes i sin nuværende form.

Einar A. Nilsen foreslo:

Dagsordenen med alle innkomne lovlige forslag, og forslag til forretningsordenen, omsendes i så mange eksemplarer, at alle styremedlemmer i fagforeninger og samorganisasjoner får hvert sitt eksemplar 2 måneder før kongressen.

Elias Volan: Allerede på forrige kongress drøftet man spørsmålet om en innskrenkning; men det blev ikke vedtatt. Nu består kongressen av 400 representanter. Selv om ikke Landsorganisasjonen vokser så vil det bli adskillig flere representanter til neste kongress. Og vi må vel gå ut fra at forbundene vil øke sitt medlemstall. En begrensning må til som av sekretariatet foreslått. Den svenske Landsorganisasjon med mangedoblet medlemstall har en kongress med 250 representanter. I forbindelse med dette har sekretariatet også foreslått regler for valg av representanter og det finnes i tilleggsdagsordenen side 22.

Votering: Punkt 1 i § 7 blev oprettholdt uforandret således: «Kongressen, som ordinært avholdes i Oslo som regel hvert tredje år, er den høieste myndighet i Landsorganisasjonens anliggender. Kun den kan gi, forandre eller opheve lover. Den avgjør også uten appell til nogen rett ethvert stridsspørsmål, der kan opkomme mellom representantskapet og sekretariatet, mellom disse og de tilsluttede organisasjoner eller mellom organisasjonene innbyrdes, forsåvidt lovene ikke bestemmer annen avgjøringsmåte.»

Leveraas' forslag til punkt 2 a blev forkastet. — Ved alternativ votering mellom sekretariatets innstilling om «hvert fylt 700 medlemmer» og den nuværende passus (500 medlemmer) blev sekretariatets innstilling vedtatt. — Ved alternativ votering om punkt b, *Leveraas'* forslag og sekretariatets blev sistnevnte vedtatt. — Videre blev sekretariatets forslag i tilleggsdagsordenen — tydeliggjørelsen av bestemmelsene om valg til kongressen — vedtatt. — *Einar A. Nilsens* forslag blev oversendt sekretariatet.

§ 8. Representantskapet.

Sørlandets faglige Samorganisasjon foreslo:

Ad § 8, punkt 2 b forandres som følger:

«Vest-Agder 1 representant» istedetfor som nu det heter: «Vest-Agder og Aust-Agder 1 representant.»

Begrunnelse for forslaget:

Samorganisasjonens representasjon i Landsorganisasjonens representantskap kan vel umulig være ment som en distriktsrepresentasjon uten hensyn til det antall fagorganiserte arbeidere som finnes i distriktet. Vi vil derfor gjøre oppmerksom på at Sørlandets faglige Samorganisasjon, som omfatter Vest-Agder, ved 3. kvartals begynnelse 1934 teller 4 600 medlemmer, og er i stadig fremgang. Aust-Agder er i samme situasjon og teller vel for øieblikket ca. 2 800 medlemmer. Altså står der bak den ene representant for de to samorganisasjoner ialt over 7 000 medlemmer. Vi vil i denne forbindelse peke på at f. eks. Østfold har to representanter. Det forekommer oss derfor urettferdig at Vest- og Aust-Agder skal ha én representant sammen, når Møre, Nordland som hver for sig neppe har en fjerdedel av dette medlemstall, har egen representant. Det måtte være naturligere at man her på disse steder fant en ordning slik at det blev fellesvalg, uten at vi vil komme inn på hvordan dette skal foregå.

N. J. & M. F., avdeling 12 foreslo:

Ad § 8, punkt 2. Nytt avsnitt:

Til representantskapet kan ikke velges fastlønnede tillitsmenn.

Motivering:

Vi anser det av avgjørende betydning for friskheten og sundheten i organisasjonslivet at der til Landsorganisasjonens høieste myndighet mellem kongressen velges kamerater som har det intimeste samkvem med arbeidermassen ved at de selv står i arbeide.

Dette så meget mere som sekretariatet deltar i representantskapsmøtene og at det derved er gitt full representasjonsrett til tillitsmannskadrene innen Landsorganisasjonen.

Veiarbeidernes Forening avdeling 74 av N. A. F. foreslo:

Ad § 8. Ved valg av medlemmer til Landsorganisasjonens representantskap utenom sekretariatet, skal kun velges medlemmer direkte fra arbeidsplassen. Fast lønnede tillitsmenn innen organisasjonene kan ikke velges.

Motivering:

Ser en på valget til representantskapet, består dette næsten utelukkende av fastlønnede tillitsmenn innen forbundene og samorganisasjonene. Dette bør og kan undgås ved at det velges på arbeidere direkte fra arbeidsplassene.

Da vil det bli et annet syn og en annen ånd i representantskapet, hvis den overveiende del av medlemmene kommer til å bestå av lønns-

arbeidere, som kommer direkte fra sine arbeidsplasser rundt om i landet og setter sig til representantskapsbordet.

Den overveiende del av medlemmer nu, er lønnete funksjonærer i organisasjonene som hver gang det er møte flyttes fra sine kontorbord og til representantskapsbordet.

Det er lønnsarbeiderne direkte fra arbeidsplassene som bør bli de bestemmende i representantskapet, og ikke deres lønnete funksjonærer eller tillitsmenn.

Fra Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund, hovedstyret:

Tillegg i Landsorganisasjonens lover § 8 — representantskapet — næst siste punktum:

«samt protokoll- og desisjonskomitéens innstilling».

Motivering:

Tillegget er bare en følge av vårt forslag til tillegg i lovens § 10.

Sekretariatet foreslo:

Punkt 2.

- a) Forbund velger etter følgende forholdstall: Hvert forbund 1 representant. Forbund som har fylt 3000 medlemmer velger 2 representanter og videre 1 representant for hvert fylt 4000 medlemmer, dog ikke over 4 representanter fra noget forbund. Etter samme regler velges varamenn.
- b) De faglige distriktsorganisasjoner har rett til hver å velge 1 representant med varamann.

Ved utgangen av hvert kalenderår skal forbundene revidere antallet av representanter etter medlemstallet for desember.

Uttreder nogen av de valgte i mellemtiden, rykker varamannen op. I stedetfor å la varamannen rykke op, kan forbundene og samorganisasjonene om ønskes foreta nytt valg på representant. Ellers fungerer de valgte representanter fra kongress til kongress.

Forbund som innmeldes i perioden har rett til å velge medlemmer til representantskapet etter ovenstående regler.

Punkt 4. I de år kongress ikke avholdes, skal representantskapet tre sammen innen utgangen av mai måned til foreløbig godkjennelse av beretning og regnskap for det forløpne år, samt protokoll- og desisjonskomitéens innstilling. Mulige bemerkninger avgis til kongressen.

Votering: Punkt 1 blev vedtatt uforandret. — Punkt 2 blev vedtatt efter sekretariatets innstilling med stort flerall. — J. G. Olsens forslag — avd. 12 av N. J. & M. F. — blev forkastet mot et par stemmer.

§ 10. Revisjon.

N. J. & M. F.s hovedstyre foreslo:

Tillegg i Landsorganisasjonens lover § 10 — revisjon — siste avsnitt:

«Komitéens innstilling skal foreligge hvert år efter regnskapsavslutningen. Innstillingen forelegges sekretariatet, samt representantskap og kongressen i forbindelse med regnskapet.»

Motivering:

Når dette forslag fremkommer er det fordi vi anser det riktigst, at protokoll og desisjonskomitéen hvert år efter regnskapsavslutningen avgir sin innstilling og ikke som nu bare foran kongressen.

Landsorganisasjonens representantskap behandler hvert år regnskapene og da er det mest naturlig, at komitéens innstilling forelegges samtidig.

Landsorganisasjonens revisjonsutvalg foreslo til ny revisjonsparagraf for Arbeidernes faglige Landsorganisasjon følgende:

Utvalget har for et punkts vedkommende delt sig i et flertall bestående av formannen og Jørgen Knudsen, og et mindretall bestående av Alfred Nilsen.

Revisjon.

Revisjonen i Landsorganisasjonen og forbundene utføres av Landsorganisasjonens revisjonskontor. Chefen for revisjonskontoret ansettes av kongressen. Til kontroll av revisjonsarbeidet velger kongressen et revisjonsutvalg på 3 medlemmer med varamenn. Formannen i utvalget velges ved særskilt valg. Revisjonsutvalget står til ansvar for kongressen og representantskapet og har å forelegge innberetning over revisjonen hvert år. Virkeområdet for forbundenes kontroll og desisjonsutvalg fastsettes av forbundene selv.

Mindretallet foreslår, efter annet punktum: «Som revisjonskontorets nærmeste overordnede velger kongressen et revisjonsutvalg på 3 medlemmer med varamenn. Formannen o. s. v.»

Revisjonen skal gjennomgå regnskaper, kassa og verdipapirer *kritisk* og tallmessig efter en av revisjonsutvalget utarbeidet instruks. Instruksene forelegges representantskapet til godkjennelse.

Revisjonen av samtlige regnskaper skal foretas kontinuerlig, dog minst hver måned. Kontroll av kassabeholdninger, verdipapirer og bankbøker skal foretas til ubestemte tider, dog minst 6 ganger i året. Enhver verdikontroll og revisjonsantegnelse innføres i en autorisert revisjonsprotokoll for hvert forbund, og forelegges angjeldende revisjonsutvalg samt sekretariatet eller forbundsstyret. Efter gjennomgåelse skal revisjonsprotokollen undertegnes av styret.

Desisjon av Landsorganisasjonens regnskaper foretas av kongressen. Forbundenes regnskap desideres av landsmøtene. For forbundenes vedkommende avgis en foreløbig desisjon for hvert år av hovedstyret, og for Landsorganisasjonen av representantskapet. Samtlige regnskaper som er underlagt Landsorganisasjonens revisjonskontor, skal være undertegnet av den revisor som har den daglige revisjon, revisjonskontorets leder og vedkommende revisjonsutvalgs formann. Revisjonskontorets chef plikter å være til stede på de møter hvor desisjon foregår.

Revisjonsutvalget får i oppdrag å påse at de organisatoriske og økonomiske disposisjoner som treffes er i overensstemmelse med Landsorganisasjonens lover og beslutninger og plikter selv å følge revisjo-

nens gang. Revisjonsutvalget sammen med revisjonskontorets leder innstiller til sekretariatet på nødvendig, midlertidig assistanse for revisjonen og har den samme rett når det gjelder suspensjon eller opsigelse. Fast ansettelse av hjelp på revisjonskontoret foretas av representantskapet.

Revisjonskontorets leder ansettes av kongressen og kan kun avskjediges av denne, dog kan han suspenderes av sekretariatet etter innstilling fra revisjonsutvalget. Suspensjonen må utførlig begrunnes og forelegges første representantskapsmøte og kongress hvortil revisoren innkalles.

I sådanne og andre tilfelle hvor revisjonskontorets leder fratrer, konstitueres ny chef av sekretariatet etter innstilling av revisjonsutvalget. Midlertidig ansettelse foretas av første representantskapsmøte.

Landsorganisasjonens revisjonskontor fører tilsyn med samorganisasjonenes regnskaper, har anledning til å kontrollere de Folkets Hus, hvor Folkets Hus' Fond er økonomisk interessert, og kan også etter sekretariatets bestemmelse overta revisjon av de enkelte avdelinger.

Alfred Nilsen.

Nic. Næss.

Jørgen Knudsen.

Sekretariatet anbefalte revisjonsutvalgets innstilling vedtatt, dog således at mindretallets forslag blev vedtatt med den forandring at det kommer til å lyde: «Som revisjonskontorets nærmeste overordnede kontrollinstans velger —» o. s. v.

Ambrosius Olsen foreslo: «Revisjon i Landsorganisasjonen og forbundene utføres av Landsorganisasjonens revisjonskontor. Chefen for revisjonskontoret ansettes av kongressen.

Revisjonen skal gjennomgå regnskaper, kassa og verdipapirer kritisk og tallmessig etter en av revisjonsutvalget utarbeidet instruks. Instruksen forelegges representantskapet til godkjenning.

Revisjonen av samtlige regnskaper skal foretas kontinuerlig, dog minst hver måned. Kontroll av kassabeholdninger, verdipapirer og bankbøker skal foretas til ubestemte tider, dog minst 6 ganger i året. Enhver verdikontroll og revisjonsantegnelse innføres i en autorisert revisjonsprotokoll for hvert forbund og forelegges angjeldende revisjonsutvalg samt sekretariatet eller forbundsstyret. Etter gjennomgåelse skal revisjonsprotokollen undertegnes av styret.

Desisjon av Landsorganisasjonens regnskaper foretas av kongressen. Forbundenes regnskap desideres av landsmøtene. For bundenes vedkommende avgis en foreløbig desisjon for hvert år av hovedstyret, og for Landsorganisasjonen av representantskapet. Samtlige regnskaper som er underlagt Landsorganisasjonens revisjonskontor skal være undertegnet av den revisor som har den daglige revisjon, revisjonskontorets leder og vedkommende revisjonsutvalgs formann. Revisjonskontorets chef plikter å være til stede på de møter hvor desisjon foregår.

Landsorganisasjonens revisjonsutvalg skal bestå av 3 medlemmer med varamenn, valgt av kongressen. Formannen i utvalget velges ved særskilt valg.

Revisjonsutvalget står til ansvar for kongressen og representantskapet og har å forelegge innberetning over revisjonen hvert år. Virkeområdet for forbundenes kontroll- og desisjonsutvalg fastsettes av forbundene selv.

Revisjonsutvalget har i oppdrag å påse at de organisatoriske og økonomiske disposisjoner som treffes er i overensstemmelse med Landsorganisasjonens lover og beslutninger, og plikter å følge revisjonens gang.

Revisjonsutvalget som er revisjonskontorets overordnede, skal sammen med revisjonskontorets leder innstille til sekretariatet på nødvendig, midlertidig assistanse for revisjonen, og har den samme rett når det gjelder suspensjon eller opsigelse. Fast ansettelse av hjelp på revisjonskontoret foretas av representantskapet.

For øvrig skal revisjonsutvalget behandle de spørsmål som oppstår i forbindelse med revisjonskontoret.

Revisjonskontorets leder settes av kongressen og kan kun avskjediges av denne; dog kan han suspenderes av sekretariatet etter innstilling fra revisjonsutvalget. Suspensjon må utførlig begrunnes og forelleges første representantskapsmøte og kongress hvortil revisoren innkalles.

I sådanne og andre tilfelle hvor revisjonskontorets leder fratrer, konstitueres ny chef av sekretariatet etter innstilling av revisjonsutvalget. Midlertidig ansettelse foretas av første representantskapsmøte.

Landsorganisasjonens revisjonskontor fører tilsyn med samorganisasjonenes regnskaper, har anledning til å kontrollere de Folkets Hus, hvor Folkets Hus' fond er økonomisk interessert, og kan også etter sekretariatets bestemmelse overta revisjon av de enkelte avdelinger.»

Alfred Nilsen: Vi blev enige for 3 punkters vedkommende; men det var et punkt jeg ikke kunde være enig i. De lover vi nu har, har ikke vært efterlevet fordi de vel var forut for sin tid. Man har nu fått et revisjonscentralkontor for hovedorganisasjonen og der er den paragraf vi har idag på sin plass. Men revisjonsutvalget skal være den innberettende myndighet; sekretariatet er den besluttende. Revisjonsutvalget skal ikke være over sekretariatet, men ved siden av sekretariatet. Revisjonsutvalget kan naturligvis ikke blande sig bort i sekretariatets myndighet til å foreta disposisjoner; men det skal stå til ansvar for disse ut fra kongressens og representantskapets beslutninger. Jeg er enig i Ambrosius Olsens forslag.

Nic. Næss: Som man ser er det litt forskjell; men ingen realitetsforskjell. Vi mener vi behøver ikke ha dette med «nærmeste overordnede kontrollinstans». Det arbeide som derav følger kan nemlig ikke et revisjonsutvalg makte å utføre som biarbeide.

Ambrosius Olsen: Jeg vil minne om at man i 1931 var meget imot den ordning vi nu har med revisjon. Revisjonsutvalget blir nærmest et styre for kontoret med de oppdrag som jeg har foreslått.

Votering: Det votertes først over sekretariatets forslag. Det falt. Ved alternativ votering mellem revisjonsutvalgets flertalls innstilling og Ambrosius Olsens forslag blev det siste vedtatt med stort flertall.

Folkets Hus' fond.

§ 8.

Olaf Bergstøl foreslo til § 8: «Lånet er avdragsfritt og rentefritt i 1 år regnet fra første forfallsdag efter at lånet er bevilget. Renter og kapitalavdrag skal betales til sekretariatet en gang hver 6 måneder — juni og desember. Avdragene skjer med minst $\frac{1}{30}$ av lånesummen plus $2\frac{1}{2}$ pct. pr. år og innbetales til sekretariatet senest siste hverdag i juni og desember hvert år til det hele lån er innbetalt. Betales ikke renter og avdrag til forfallsdag kan sekretariatet opsi det hele lån til innbetaling straks.»

Alfred Madsen: Jeg vil anbefale at de nuværende bestemmelser opprettholdes. Dette fond har ikke andre inntekter enn de renter og avdrag som blir innbetalt. Sekretariatet har alltid vært imøtekommende overfor dem som har vært i økonomiske vanskeligheter. Men de som klarer sig økonomisk må kunne betale det lille som er fastsatt.

Votering: Bergstøls forslag blev forkastet og § 8 opprettholdt i sin nuværende form.

§ 4.

Bergstøl foreslo: «Lån gis kun som avdragslån mot pant i eiendommen og ikke på lengere tid enn 15 år. — Høieste lånebeløp til et hus er kr. 10 000.00. For lånebeløpet betales $2\frac{1}{2}$ pct. årlig rente.

Votering: Bergstøls forslag falt og paragrafen blev bibeholdt i sin nuværende form.

Reservasjonsrett.

Fra sekretariatet forelå:

I tilfelle da det har vært besluttet utlignet ekstrakontingent i enkelte fagforeninger eller i forbundene og Landsorganisasjonen er det innkommet forespørsel til sekretariatet fra enkeltmedlemmer som har reservert sig i forhold til medlemsskap i Det norske Arbeiderparti, om de er forpliktet til å betale ekstrakontingent som går til politisk agitativ virksomhet.

I den anledning vil sekretariatet peke på § 13 i Det norske Arbeiderpartis lover hvor det heter:

«I de fagforeninger som er innmeldt i partiet, kan fagforeningsmedlemmer som ønsker det, reservere sig fra å bli betraktet som partimedlemmer og gir derved avkall både på de plikter og de rettigheter som følger med partimedlemsskap.»

I flukt med denne bestemmelse vil sekretariatet innby kongressen til å vedta følgende beslutninger:

Medlem av en fagforening som er kollektivt tilsluttet Det norske Arbeiderparti skal være fritatt for å betale kontingent til partiet når han fremsetter ønske herom for foreningens styre.

På samme måte kan et medlem bli fritatt for ekstrakontingent til politiske formål, hvis han fremsetter krav herom til foreningens styre. I et sådant tilfelle kan foreningen eller vedkommende forbund

overføre vedkommende medlems ekstrakontingent til forbundets eller foreningens regulære streikekasse.

Voting: Sekretariatets innstilling blev vedtatt mot 1 stemme

Kontingentkomitéen:

Valg- og budgettkomitéen foreslo som medlemmer av den av kongressen besluttete nedsatte *kontingentkomité* følgende:

Olav Hindahl, sekretariatet.

I. B. Aase, sekretariatet.

Hans Hegg, Jern- og Metallarbeiderforbundet.

L. Buland, statstjenestemennene.

A. Stokke, Kommuneforbundet.

Valdemar Nielsen, Stenindustriarbeiderforbundet.

Gulbrandsen, N. K. I. F.

Voting: Innstillingen blev vedtatt.

Punkt 16: Forskjellige forslag.

Man gikk så over til dagsordenens punkt 16: *Forskjellige forslag.*

Hjemstavnsrett.

Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening foreslo:

Under den arbeidsledighet som har gjort sig gjeldende i de forskjellige industrier har flere kommuner besluttet å forskuttere sitt distriktsbidrag til vei- og jernbaneanlegg, for derved å få anbragt sine hjemmehørende arbeidsledige ved anlegget.

De forskjellige kommuner har ved å sette hjemstavnsretten som betingelse for å erholde arbeide, også underlagt sig den private anleggsvirksomhet for sine hjemmehørende arbeidsledige.

De arbeidere som har anleggsarbeide til erhverv, blir på denne måte efter hvert satt utenfor sin almindelige beskjeftigelse, og blir gående ledige.

Kommunenes overtagelse av arbeide ved Statens og private anlegg, hvad enten dette foregår som nødsarbeide eller efter ordinære lønns- og arbeidsvilkår, vil i begge tilfelle virke uheldig, ikke bare for anleggsarbeidere, men også for andre arbeidere som er henvist til å søke arbeide utenfor hjemstavnskommunen. Forholdet er også egnet til å øve en uheldig innflytelse på lønns- og arbeidsvilkårene og skader solidaritetsfølelsen blandt arbeiderne.

I henhold hertil foreslås at kongressen fatter sådan beslutning:

1. Da fagkongressen ikke kan godkjenne at den kommunale hjemstavnsrett settes som betingelse for å erholde arbeide, pålegges sekretariatet i samråd med vedkommende forbund i forbindelse med opprettelse av overenskomster angående lønns- og arbeidsvilkårene og på annen måte virke for at retten til å erholde arbeide ikke gjøres avhengig av hjemstavnsretten i de kommuner, hvor sådant arbeide foregår.
2. Fagkongressen henstiller til de politiske arbeiderpartier om å fatte de nødvendige beslutninger i overensstemmelse hermed.

Fra *Askim Bygningsarbeiderforening* forelå:

Askim Bygningsarbeiderforening besluttet på sitt halvårsmøte 21 juli 1934 å henstille til Landsorganisasjonens kongress å opta arbeidet for å få hevet bostedsbåndet.

Motivering:

Bostedsbåndet står nu i veien for et fritt samkvem mellom landets innbyggere og da i første rekke for lønnsarbeiderne. Tragedien Bengtson viste oss resultatet av den Trangvik-linje som føres kommuner og faggrupper imellem. For arbeiderklassen er fellesskapet den grunnleggende stamme i all virksomhet. Om arbeideren er fra kommune a eller b kan ikke opstilles som en leveregel for oss. Det blir derfor arbeiderklassen som også her må opta kampen for ophevelse av bostedsbåndet. Arbeidskraften må fritt og uhindret følge behovet i industrien og på andre områder, uhindret av den enkelte arbeiders bostedsforhold. Kommer en fagarbeider eller løsarbeider til Oslo, skal det ikke hindre ham i opnåelse av arbeide at han ikke er Oslo-innbygger, og den samme lov må gjelde Oslo-arbeideren på andre steder i landet. Kan vi ikke opheve virkningene av den kommunale innsnevringsspolitikk, blir vår organisasjon et uttrykk for det samme og vi vil fortsette å se faggrupper og foreninger som slåss om hvor den enkelte arbeider hører hjemme. For oss er fellesskapet avgjørende og et brudd på dette må ikke tåles i fremtiden. Dette spørsmål er uhyre komplisert, slik som forholdene har utviklet sig, men nu må der fra fagkongressens side tas et greit standpunkt som skjærer gjennom alt det smålige vrøvl som bare spalter våre krefter og ødelegger vår kampfront utad.

Sekretariatet innstillet:

Kongressen gir sin tilslutning til den prinsipielle opfatning som forslagene gir uttrykk for.

Hans Røste foreslo:

Forslaget fra Oslo og Omegns Anleggsarbeiderforening, i dagsordenens punkt 16 angående hjemstavnsrett, oversendes sekretariatet.

Votering: Sekretariatets innstilling blev vedtatt, likeledes Røstes forslag.

Agitasjon.

Treungen Skog- og Landarbeidarlag foreslo:

Styret i Treungen Skog- og Landarbeidarlag foreslår at kongressen gjer fylgjande vedtak:

Landsorganisasjonen utbetalar årleg ein viss sum til dei interessera samorganisasjonar som berre skal nyttast til agitasjon millom skog- og landarbeidarane. Fordelinga av pengane skal fyretakast etter at dei ymse samorganisasjonar hev gjeve opplysingar um trongen for pengar til dette bruk.

På dei stader der dette høver best, kan pengane ogso ytast direkte til distriktssamanslutningar av Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Fra Ulefoss Formerforening forelå:

Fagkongressen må ha sin fulle oppmerksomhet henledet på forholdene ved Ulefoss Jernverk og vedta beslutning om et oppgjør våren 1935. Dette må skje for å få en endring på de fortvilte forhold som de organiserte arbeidere arbeider under, og videre for å utbygge organisasjonen på Ulefoss.

Sekretariatet innstillet:

Forslagene oversendes det kommende sekretariat.

Emil Nyhus: Vi opprettet en tariff ved Ulefoss og fikk vekk 3 måneders kontraktene for halvparten av folkene. Vi har imidlertid en gul organisasjon der og vi har sliperarbeiderne som er bundet av 3 måneders kontrakter.

Karl Bratsberg: Når det gjelder agitasjonen på Ulefoss så er det spesielle forhold til stede der, idet vi har en gul forening der ved siden av vår egen. Vi har imidlertid begynt et agitasjonsarbeide der og det vil vi fortsette med.

Votering: Sekretariatets innstilling blev vedtatt.

Lønningene.

Fra Oslo Trearbeiderforening forelå:

Ved fastsettelse av lønninger for Landsorganisasjonens tillitsmenn vil Oslo Trearbeiderforening foreslå:

At disse straks bringes mer i overensstemmelse med de menige medlemmers lønninger, og vil foreslå kr. 6 000.00 som maksimum.

Dessuten vil Oslo Trearbeiderforening påpeke det uheldige i at de tillitsmenn som velges ofte har både en og to lønnede hverv ved siden av sin lønnede stilling i organisasjonen.

Oslo Trearbeiderforening foreslår at dette forhold bringes til opphør, slik at de helt lønnede tillitsmenn i fagorganisasjonen ikke kan påta sig annet lønnet arbeide uten å fratse sin stilling i organisasjonen.

Oslo Sporveisbetjenings Forening foreslo:

Lønningene til tillitsmennene i Landsorganisasjonen nedsettes med 20 pct.

Norsk Bygningsarbeiderforbund foreslo:

Under landsomfattende konflikter nedsettes de fastlønnede tillitsmenns lønninger med en tredjedel.

Sekretariatet innstillet:

Spørsmålet om lønningene må bli å behandle av kongressens budgett- og valgkomité.

Da lønningene var avgjort foranlediget ikke saken nogen debatt eller beslutning.

Samarbeide med N. K. L.

Kongressen henstiller til sekretariatet å søke opprettet avtaler, slik at konflikter ved kooperative bedrifter undgås.

Vikeland Arbeiderforening avd. 13, N. K. I. F.

Falconbridge Nikkelverks Arb. forening, avd. 40, N. K. I. F.

Fiskaa Verks Arbeiderforening, avd. 21, N. K. I. F.

Sekretariatet gjorde opmerksom på at den tidligere gjensidighets-overenskomst blev opsagt av N. K. L.

Sekretariatet innstillet:

Det kommende sekretariat må i samråd med de interesserte forbund ha sin opmerksomhet henvendt på saken, idet fagorganisasjonen selv sagt er prinsipielt enig i at konflikter bør søkes undgått ved kooperative foretagender og virksomheter.

Elias Volan: Jeg vil foreslå: «Under henvisning til sekretariatets innstilling bemyndiger kongressen Landsorganisasjonens representantskap å vedta eventuell fellesoverenskomst mellom N. K. L. og A. F. L.» Forutsetningen er da at det skal forhandles mellom Landsorganisasjonen og de interesserte forbund.

Olaf Bergstøl: Konflikt med N. K. L. må jo undgås. Men jeg er ikke enig i sekretariatets innstilling; idet man der tar med alt. Jeg mener det er forskjell på de store bedrifter innen N. K. L. og de mindre samvirkelag. Jeg vil foreslå: «Det kommende sekretariat må i samråd med de interesserte forbund hurtigst mulig søke opprettet avtaler med N. K. L. slik at konflikter ved N. K. L.s bedrifter kan undgås.»

Rasmus Rasmussen: Jeg vil anbefale sekretariatets forslag. Vi har ikke noget imot en avtale med N. K. L., men vi vil ikke ha en voldgifts-bestemmelse slik som vi nu har hatt. Med den nuværende ledelse i N. K. L. kommer vi ingen vei.

Votering: Sekretariatets innstilling blev vedtatt. — Volans forslag blev vedtatt mot et par stemmer. — Bergstøls forslag oversendtes sekretariatet.

*Rasjonaliseringen.**Oslo Sporveisbetjenings Forening foreslo:*

Forsåvidt sporveier, forstadsbaner og den under disse henhørende busstrafikk angår, henstiller kongressen til Arbeiderpartiets stortingsfraksjon å fremme forslag til lov om forbud mot enmannsbetjening av hensyn til trafikksikkerheten og betjeningens arbeidspres.

Motivering:

Sporveiene i Oslo, Bergen og Trondheim arbeider suksessivt i retning av overgang til enmannsbetjening. Foruten at enmannskjøringen utvilsomt innebærer en fare med hensyn til trafikksikkerheten, utsettes betjeningen for et svedningssystem som uvegerlig vil medføre at

de lenge før opnåelsen av den fastsatte aldersgrense blir ute av stand til å skjøtte sitt arbeide.

Forslaget blev optatt av Bernt Myhol.

Hovedstyret i Kommuneforbundet uttalte: Forslaget tiltredes, likesom hovedstyret vedtok å arbeide for at det fremmes lovforslag om at sporvognsførere må ha sertifikat

Sekretariatet innstillet:

Det henvises til forrige kongress' beslutninger, som oprettholdes. Forslaget fra Norsk Kommuneforbund oversendes centralstyret for Det norske Arbeiderparti og stortingsgruppen til behandling.

Votering: Sekretariatets innstilling blev vedtatt.

Felles forsikringskasse.

Borregård Bygningsarbeiderforening foreslo:

Vår forening krever at kongressen foretar det nødvendige for å skape et likhetsforhold i de forskjellige forbunds forsikringskasser.

Norsk Bygningsarbeiderforbund foreslo:

Kongressen pålegger sekretariatet i forbindelse med alle forbund tilsluttet Landsorganisasjonen, å utarbeide felles lover og regler for forsikringskassen.

De uensartede regler og bestemmelser som er til stede ved de forskjellige forbunds kontingentinnbetaling til forsikringskassen, og de uensartede rettigheter som oparbeides gjennom denne, gjør det nødvendig, særlig under hensyntagen til de mange overføringer som har funnet sted fra det ene forbund til det annet, å få gjennomført mest mulig ensartede bestemmelser når det gjelder fagorganisasjonens forsikringskasser.

Sekretariatet

henviste til forrige kongress' beslutning angående forsikringskassene.

Votering: Sekretariatets innstilling blev vedtatt.

Bevilgning til politiske formål.

Fra Papirarbeidernes Forening, Sarpsborg, forelå:

Generalforsamlingen foreslår følgende til Landsorganisasjonens kongress:

Kongressen beslutter at sekretariatet og representantskapet for fremtiden ikke må yde andre bevilgninger til Det norske Arbeiderparti enn de av kongressen besluttede og i lovene fastsatte bidrag.

Bygningsarbeidernes Forening, Hamar, foreslo:

Det organisatoriske og økonomiske samarbeide med Det norske Arbeiderparti ophører.

Begrunnelse:

Denne forbindelse, som alltid har vært sterkt omtvistet blandt medlemmene og skapt mange uholdbare forhold innen organisasjonen,

kan ikke Landsorganisasjonen oprettholde efter at Arbeiderpartiet ved behandlingen av de nye kneblingslover stemte for disse i Stortinget, likesom partiet ved sin stilling til grunnlaget for Mowinckels regjeringsdannelse også er medansvarlig for vedtagelsen av boikottloven.

Arbeiderforeningen Nordlyset foreslo:

Arbeiderforeningen Nordlyset vil foreslå for kongressen at Arbeidernes faglige Landsorganisasjon utmeldes av Det norske Arbeiderparti.

Motivering:

Når vi foreslår dette er det fordi vi mener at alle de svære summer av fagorganisasjonens penger som går til D. N. A. vilde bringe fagorganisasjonens medlemmer større og bedre fordeler hvis de blir benyttet til faglige kamper. Likeså mener vi at det standpunkt som Det norske Arbeiderpartis medlemmer tok, som deltok i komitéen ved utarbeidelsen av den nye meglingslov, ikke tilsier at fagorganisasjonen bør stå som medlem av Det norske Arbeiderparti.

Fra Vinger og Eidskog Veivokterforening var fremkommet:

Vinger og Eidskog Veivokterforening har på medlemsmøte besluttet å sende Landsorganisasjonens kongress, som skal holdes i høst, en protestskrivelse.

1. Først vil vi protestere mot utligningen av ekstrakontingent til politiske formål før spørsmålet på forhånd er forelagt medlemmene til avstemning.
2. Og fjerne de menn som er med på å utarbeide arbeiderfiendtlige lover.
3. Og at en konflikt ikke avsluttes føre enn den blir sendt medlemmene til uravstemning.

Papyrus Fagforening, Nedre Eiker, foreslo:

Vi tillater oss herved å stille følgende forslag som bedes fremlagt for fagkongressen:

De store og uberettigede ekstrakontingenter som er igangsatt, innstilles straks. De store uttømminger av kassene til andre formål i kongressperioden ophører, og den ordinære kontingent benyttes til de formål den er bestemt for, nemlig: Understøttelse til arbeiderne under deres faglige kamper.

Sekretariatet innstillet:

Forslagene kan ikke tiltres. Sekretariatet og representantskapet må i henhold til tidligere kongressers vedtak ha adgang til å stå fritt og foreta de bevilgninger som er strengt nødvendige, sett ut fra hensynet til den samlede arbeiderklassens interesser.

Det forutsettes at tidligere fagkongressers og partilandsmøters vedtak om partifellers og tillitsmenns plikter til å være fagorganiserte i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon oprettholdes og gjennomføres av partiets instanser.

Kristian Knudsen optok forslaget fra Papirarbeidernes Forening, Sarpsborg.

Votering: Sekretariatets forslag blev vedtatt mot 5—6 stemmer som blev avgitt for Papirarbeidernes Forenings forslag.

Landsorganisasjonens administrasjon.

Tønsberg Jern- og Metallarbeiderforening foreslo:

Sekretærstillingen i Landsorganisasjonen inndras.

Motivering:

Landsorganisasjonen har i sin vanskeligste periode kun hatt formann og kasserer. I Ole Lians tid klarte ledelsen å føre agitasjon og opplysningsarbeide rundt i hele landet, samtidig som de også dengang var mere belastet med forhandlinger og konflikter enn nu.

Organisasjonen var dengang mindre vil det innvendes, men nettopp dette var det, som var årsaken til at det var mere å gjøre i Landsorganisasjonen. Nu har vi faglige samorganisasjoner som overtar agitasjon og opplysningsarbeidet, likeså føres forhandlingene ved disses hjelp, der til har vi en sterk presse over hele landet, alt dette er faktorer som avlaster Landsorganisasjonen for arbeide.

Ved en større agitasjon har vi også opnådd, at vi blandt medlemmene over det hele land har tusener av agitatorer i by og bygd.

At Landsorganisasjonen under disse forhold skal behøve både viceformann, sekretær og kasserer er vanskelig, for ikke å si umulig å forstå.

Den gang Ole Lian var formann og J. Teigen kasserer, da fungerte Teigen som næstformann i Lians fravær, og dette fikk vi inntrykk av gikk ganske bra. Det var iallfall ikke mere knurring overfor Landsorganisasjonen den gang enn det er nu, så den utvidede administrasjon har hittil ikke vist oss noen særlig gode frukter.

Porsgrunns Bygningsarbeiderforening foreslo:

Kongressen oppfordrer alle forbund til å gå inn for forenkling av administrasjon. Lettelse av kontingenten for de laveste lønnsgrupper. Forandring av kontingentfordelingen med sikte på minst mulig ekstra-kontingent til politiske formål uten at spørsmålet på forhånd forelegges medlemmene til avstemning.

Porsgrunn elektro-metallurgiske Forening foreslo:

Kongressen oppfordrer alle forbund til å gå inn for forenkling av administrasjonen, lettelse av kontingenten og spesielt for de laveste lønnsgrupper. Og at fordelingen blir mest mulig til avdelingene og samorganisasjonene. Ingen utskrivning av ordinær- eller ekstraordinær kontingent til politiske formål uten at spørsmålet på forhånd er forelagt medlemmene til avstemning.

Fra sekretariatet forelå:

Forslag angående Landsorganisasjonens administrasjon blir fremlagt på kongressen.

Da man allerede var ferdig med dette punkt foranlediget de innsendte forslag ingen debatt og ingen beslutning.

*Omkring valgene.**Hønefoss og Omegns Bygningsarbeiderforening foreslo:*

Det nuværende sekretariat avsettes, og navnene på de 8 medlemmer av sekretariatet som stemte for punkt 4 i den nye arbeidstvistlov offentliggjøres.

Moss Bygningsarbeiderforening foreslo:

Kommende fagkongress går inn for at Halvard Olsen ikke gjenvelges som Landsorganisasjonens formann, idet vi finner at hans opptreden i lovkomiteén er av den art at han ikke har den organiserte arbeiderklassens tillit.

Porsgrunn Bygningsarbeiderforening foreslo:

Kongressen fordømmer på det skarpeste de medlemmer av sekretariatet som har medvirket til gjennomførelsen av kneblingsloven, og blir disse å avsette som tillitsmenn.

Krossen Jernbanearbeiderforening foreslo:

Avdeling 18 av Norsk Arbeidsmannsforbund vedtok på generalforsamling den 12 august d. å. å uttale sin harme over, og protest mot Landsorganisasjonens formanns forhold ved forberedelsen av de siste kneblingsbestemmelser mot fagorganisasjonen. Vi vil i samme forbindelse påtale enkelte av sekretariatets medlemmers forhold ved samme anledning.

Vi har et bestemt inntrykk av at fagorganisasjonens øverste ledelse ikke blir betryggende ivaretatt, men gir én følelsen av usikkerhet og mistillit til organisasjonen, som virker skadelig på alt faglig organisasjonsarbeide.

I denne tid da arbeidskjøperne og de reaksjonære borgerpartier setter all kraft inn for å knekke fagorganisasjonen, må den øverste ledelse, og da i første rekke Landsorganisasjonens formann, ha arbeidernes hele og fulle tillit, dersom vår kamp mot reaksjonen skal føre frem til seier for arbeiderklassen.

Halvard Olsen har etter vår opfatning ikke lenger de organiserte arbeideres tillit, og vi krever derfor at Landsorganisasjonens nuværende formann trer tilbake.

Vi uttaler håpet om at det må lykkes fagkongressen å finne den rette mann for stillingen. En mann med mot og vilje, som sikkert og uten vaklen kan føre de organiserte arbeidere i Norge frem mot målet: Arbeiderklassens frigjørelse!

Sannesunds Kai- og Lagerarbeiderforening foreslo:

1. Da flertallet av det nuværende sekretariat i Landsorganisasjonen har godkjent og gitt Halvard Olsen mandat til å være med å utarbeide den nye kneblingslov sammen med arbeidskjøperne og Statens representanter, kreves disse representanter med Halvard Olsen i spissen fjernet.
2. Det forutsettes ved valg av tillitsmenn innen fagorganisasjonens ledelse, at disse ikke er interesserte i kapitalistiske foretagender.

Motivering:

Et bestemt forlydende vil vite at tillitsmenn innen fagorganisasjonens ledelse står som aktiehavere i foretagender som arbeiderne ifølge sin stilling står i kampforhold til.

Oslo Sporveisbetjenings Forening foreslo:

De medlemmer av sekretariatet som har gitt sin tilslutning til de av Stortinget vedtatte tvangslover fjernes og må ikke gjenvelges i sekretariatet.

Akers Veivokterforening foreslo:

Kongressen må på det skarpeste fordømme de medlemmer av sekretariatet som har medvirket til lovens utformning, og disse må ikke bli gjenvalgt som tillitsmenn.

Akers Elektrisitetsverks Arbeiderforening foreslo:

Kongressen kan ikke gi den nuværende formann i Landsorganisasjonen, Halvard Olsen, og det øvrige sekretariat sin tillit etter deres standpunkt til den nye undtagelseslov.

Rikshospitalets Betjenings Forening foreslo:

De representanter som blir valgt pålegges å støtte, eventuelt fremme forslag om at Landsorganisasjonens formann, Halvard Olsen, ikke gjenvelges.

Vi motiverer dette med hans — etter vår mening — arbeiderfiendtlige standpunkt under behandlingen av de såkalte kneblingslover.

Tønsberg Jern- og Metallarbeiderforening foreslo:

Da den nuværende formann i Landsorganisasjonen, Halvard Olsen, ikke har den nødvendige tillit blandt medlemmene og særlig etter det siste — at han har vært borgerskapet behjelpelig med å skjerpe arbeidstvisten i direkte strid med de fagorganisertes rettigheter. Man skulde ikke trodd at en av arbeidernes høyeste ledelse vil være med å anbefale en slik klasselov.

Vi foreslår for kongressen at Halvard Olsen og de 8 medlemmer av sekretariatet som var med og anbefalte og stemte for arbeidsfredskommisjonens innstilling i anledning skjerpelse av meglingsloven, ikke kan gjenvelges som Landsorganisasjonens tillitsmenn.

Oslo Trearbeiderforening foreslo:

Det sjokk som alle organiserte arbeidere fikk, ved å erfare at det siste forslag fra den såkalte arbeidsfredskomiteé, til løsning av arbeidskonflikter og avstemningsregler, også var tiltrådt av formannen i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon, og et medlem av Det norske Arbeiderpartis stortingsgruppe, var jo lett forståelig.

Vår forening finner det derfor nødvendig at det blir sagt tydelig fra om dette, og vil derfor foreslå for kongressen:

Det flertall i sekretariatet som stemte for at denne komité's forslag skulde bli lov, kan ikke gjenvelges som tillitsmenn i organisasjonen.

Fra sekretariatet forelå hertil:

Samtlige forslag angående valg oversendes valgkomitéen.

Da saken var avgjort foranlediget de innsendte forslag ingen debatt og ingen beslutning.

*Norsk arbeide.**Konfeksjonsarbeidernes Forening, Oslo, foreslo:*

Kongressen pålegger sekretariatet i samarbeide med de interesserte forbund å utrede spørsmålet om hvad der kan gjøres for å stanse unødig import, samt å få gjennomført obligatorisk merkning (med angivelse av produksjonssted) for alle innførte varer.

Johs. P. Olsen foreslo:

Under henvisning til det av Oslo Konfeksjonsarbeiderforening innsendte forslag, vil undertegnede foreslår at kongressen vedtar følgende uttalelse:

Kongressen opfordrer alle organiserte arbeidere ved kjøp av alle slags varer å gjøre sig bekjent med hvor varene er fabrikkert.

Den stadig stigende import av varer fra en rekke land, med dårlige arbeidslovgivninger, gjør det til en bydende nødvendighet å stoppe denne import til fordel for vår egen produksjon.

Kongressen pålegger sekretariatet, sammen med de interesserte forbund og Arbeiderpartiets stortingsgruppe å utrede spørsmålet om hvad der kan gjøres for å stanse unødig import, og få gjennomført obligatorisk merkning av innførte varer.

Haakon Berli foreslo:

Fagkongressen oppfordrer arbeiderklassen om å kjøpe sine varer der hvor lønns- og overenskomstforhold er i orden organisasjonsmessig og som er fremstillet av organiserte arbeidere.

Votering: De innsendte forslag blev vedtatt.

Esperanto.

Johan Høggmann og *Bernt Myrhol* foreslo:

1. Kongressen anerkjenner Esperanto-bevegelsens praktiske betydning i arbeidet for internasjonalt samarbeide innen fagbevegelsen og anbefaler sine medlemmer å tilegne sig Esperanto og anvende det i kampen for arbeiderklassens internasjonale frigjørelse.
2. Man henstiller til de tilsluttede fagforbund og foreninger å støtte Esperanto-gruppenes arbeide for Esperanto-sprogets utbredelse blandt fagorganiserte arbeidere.
3. Man henstiller til Arbeidernes Oplysningsforbund i den utstrekning det er mulig, å opmuntre fagforeningenes studiecirkler til å opta undervisningen av Esperanto i sitt studiearbeide.

Ordstyreren foreslo forslaget vedtatt, og det blev resultatet.

«Meddelelsesbladet.»

Johs. Ringen foreslo:

1. Under henvisning til det av kongressen vedtatte forslag av Lars Evensen om å modernisere A. F. L.s «Meddelelsesblad», pålegges det sekretariatet om mulig å sammenslutte forbundenes fagblader og det nuværende «Meddelelsesblad» til et moderne, teknisk og økonomisk tidsskrift. I tidsskriftet behandles fortrinnsvis produksjonsforhold.
2. «Meddelelsesblad» sendes samtlige medlemmer gjennom forbundene.

Votering: Forslaget blev oversendt det nye sekretariat.

Det av Kristoffer Jakopsen fremsatte forslag under punktet «De arbeiderfiendtlige lover», oversendtes likeledes sekretariatet.

Ordstyrere og sekretærer påskjøttes.

Helmer G. Kinn og *Johan Høggmann* foreslo:

Dirigenter og sekretærer bevilges kr. 100.00 hver for sitt ekstraarbeide under kongressen.

Votering: Forslaget blev uten debatt vedtatt med akklamasjon.

Dermed var den omfattende dagsorden ferdigbehandlet.

Avslutning.

Ordstyreren (Oscar Torp): Vi er dermed ferdig med dagsordenen og er kommet så langt at punktum skal settes. Jeg vil på dirigentenes vegne takke representantene for deres saklighet og besindighet. Den ros skal kongressen ha fra denne plass.

Landsorganisasjonens nye formann, Olav Hindahl inntok nu ordstyrerens plass.

Eugen Pettersen: På vegne av Det norske Arbeiderparti, Ungdomsfylkingen, Arbeidernes Idrettsforbund og Oplysningsforbundet vil jeg få takke for disse dagers samvær og for at vi har fått anledning til å være til stede. Vi har hatt en levende følelse av at de beslutninger som man har tatt først og fremst er skjedd ut fra det som tjener fagorganisasjonens og dens oppgaver og Det norske Arbeiderparti. Vi så det også når det gjaldt kontingenten til partiet og når det gjaldt arbeiderungdommen og idrettsungdommen. Jeg vil på centralstyrets vegne få takke, likeledes på de andre nevnte institusjoners vegne, og vær forvisset om at vi vil gjøre alt vårt til at beslutningene blir til gagn for hele arbeiderklassen. (Bifall.)

Elias Volan (hilst med bifall i det han besteg talerstolen): Denne kongress har vedtatt mange viktige beslutninger, og den har vedtatt retningslinjer for arbeidernes makterobring. Det er så at de som har utarbeidet disse regler ikke har hatt kongressens tillit. Jeg vil be dere som nu reiser hjem: sørg for at den nye ledelse får den tillit. De trenger det i disse viktige beslutninger som her er tatt. De vil kunne bringe fagorganisasjonen ut i megen storm. Jeg vil si at til dem som idag ikke har hatt tilliten, at blir det nødvendig å gå ut som los, så skal vi gå ut. Jeg vil slutte med å takke for samværet. (Kraftig bifall.)

Halvard Olsen (likeledes hilst med sterkt bifall): Klassefeller! Det er jo så at etter så mange dagers arbeide som de nu har hatt, er de ikke oplagt til å høre nogen tale. Jeg vil imidlertid benytte anledningen til å takke kongressen for den måte hvorpå den har optrådt overfor mig. Dernæst vil jeg rette en takk til dem jeg arbeidet sammen med i de senere år og i det siste sekretariat. Jeg vil takke dem for godt samarbeide. Når det har lyktes oss å fordoble medlemstallet, så skyldes det ikke oss oppe i ledelsen, men arbeidet rundt i forbundene, i samorganisasjonene og i avdelingene. Vi andre står jo bare foran og skal ta imot slag og hugg fra motparten. Jeg tror at de beslutninger de har fattet vil være et godt arbeidsgrunnlag — for alle aktive og villende krefter innenfor fagorganisasjonen. Vi har hatt en vanskelig periode, men vi vil kunne få den hårdere. Påkjenningene blir i det hele større, kreftene kreves mere. Men jeg tror som sagt at det er et godt arbeidsgrunnlag, hvis alle er med og gjør sin innsats for å virkeliggjøre kongressens beslutninger. Da har jeg ingen frykt for fremtiden. For fremtiden er arbeiderklassens. Jeg vil som Volan si at de skal slå vakt om dem som skal lede organisasjonen videre. Det er de som rammes av huggene fra motpartens side, men la dem ikke også rammes av huggene innenfra. Det er de siste som sårer og dreper. La oss kjempe for felles sak og stå vakt om dem i forreste linje.

«Me lever midt i ein villmannstid —
med blanka knivar og nævastrid,
og livet er som en bloddraum.
Men vita ska me og vonast vist
at ånden skal vinne på troll til sist.»

Ja, ånden skal vinne over troll til sist. Samfundssolidariteten skal overvinne kapitalismens troll. La mig så til slutt få utbringe et 3 × 3 hurra for Landsorganisasjonens fortsatte vekst og fremgang. (Sterkt og taktfast falt de 3 × 3 og talen blev hilst med langvarig bifall.)

Olav Hindahl: Vi synger nu på siste vers og jeg skal få takke våre gjester fra D. N. A., A. U. F., A. I. F. og Oplysningsforbundet for det gode samarbeide og deres deltagelse ved denne kongress. Vi håper at det gode samarbeide oss imellem må fortsette. Det har vært en begivenhetsrik kongress; idet det er skjedd personskifte. Halvard Olsen går fra borde. Det har sannelig ikke vært nogen dans på roser. Jeg vil på Landsorganisasjonens vegne takke dig Halvard Olsen for godt utført arbeide. Det er trist å skulle skilles fra folk som man har samarbeidet med i flere år. Jeg kan bare si dig hjertelig takk. Vi har videre Jøns-son og Volan som også går. Det er arbeidssomme folk, som vi nok vil komme til å få igjen i arbeiderklassens tjeneste. Det er vanskelig å få takket dem nok for alt det de har utført. Det er også en hel del transte sekretariatsmedlemmer som går fra oss: Forbord, Johs. M. P. Ødegård, Børsum, Bnland. De har alle gjort et godt arbeide. Vi kan ikke annet enn gi noen fattige ord til takk. Jeg må også takke ordstyrere og sekre-tærer, redaksjonskomitéen og valgkomitéen for deres storartede arbeide og ledelse av kongressen. Jeg vil så videre på vegne av Aase, Nordahl, Evensen og mig selv takke for den tillit kongressen har vist oss. Jeg vilde helst ha sluppet denne plass. Det er som Halvard Olsen sa at vi lever i en brytningens tid og at vi tross alt er blitt en maktfaktor. Man skal imidlertid være klar over stillingen. Vi har vedtatt mange beslutninger og vi har optatt nye oppgaver som stiller store krav til oss alle. Det det gjelder om er tillit. Ved siden derav avhenger det av dere her om vi skal makte å gjennomføre de beslutninger som er tatt som f. eks. med hensyn til industriforbundsformen. Det har vært en lang dagsorden til denne kongress og jeg vil si at det kan være et spørsmål om det er formålstjenlig å ta alle slike saker op på en kongress som den vi her har holdt, som f. eks. grensetvistene. Når det gjelder ledelsens opptreden utad, så vil jeg si at man skal ikke dømme før man har gitt den anled-ning til å uttale sig. Vi er jo blitt et veltalende folk og det skyldes det arbeide vi har utført innen våre organisasjoner. Men veltalenhet er ikke nok. Når nu representantene reiser hjem hver til sitt, så vil jeg be dere i forbindelse med den redegjørelse dere skal gi medlemmene også å styrke deres tro på organisasjonen. Om det ikke går hurtig nok, må vi alltid ha foran oss at hvad det gjelder om er solidaritet og samhold. Det er det eneste som kan hjelpe oss over alle vanskeligheter. Jeg vil be om at hver især er med på å sette fagorganisasjonens krefter inn for arbeiderklas-sens videre fremmarsj og seier. Jeg vil hermed erklære Arbeidernes fag-lige Landsorganisasjons 14. ordinære kongress for avsluttet. (Klubben falt, klokken var 18.) Før kongressen opløstes blev Internasjonalen sunget med stor kraft.

Kongressens vedtak.

Diet og tapt arbeidsfortjeneste.

Den utenbys diet fastsattes til.....	kr. 18.00	pr. dag.	
« innenbys —«.....	« 9.00	—	
Tapt arbeidsfortjeneste til	« 15.00	—	
Den utenlandske diet fastsattes til	« 30.00	—	+ <i>kurstap.</i>

Disse satser skal gjelde for kongressperioden.»

Lån.

Kongressen besluttet at private lån ikke bør ydes av sekretariatet.

For øvrig henvises til kongressens vedtak under behandlingen av protokoll- og decisjonskomitéens innstilling.

Mistillitsforslaget mot sekretariatet.

Kongressen tar avstand fra sekretariatets beslutning om godkjenning av «arbeidsfredskommisjonen» forslag til nye avstemningsregler.

Kongressen uttaler at de av sekretariatets medlemmer som har stemt for dette forslag ikke har kongressens tillit.

Det juridiske kontor.

Forbund, fagforeninger og distriktsorganisasjoner kan ved Landsorganisasjonens juridiske kontor innhente uttalelser om spørsmål som vedrører Arbeidervernloven for industrielle bedrifter.

Kontoret fremkommer i hvert enkelt tilfelle med forslag om hvorvidt rettsak bør reises, og hvem som eventuelt skal prosedere saken.

Kriseoverenskomster.

Kongressen uttaler at kriseoverenskomster i tariffperioden må bekjempes av fagorganisasjonen, og at Landsorganisasjonen ikke må gi sin tilslutning til bestemmelser som reduserer de tariffmessige vilkår.

I de konkrete tilfelle hvor spørsmålet om avslutning av kriseoverenskomster presses frem av enkelte bedrifter eller fagforeningen, må vedkommende forbund avgjøre hvorvidt der foreligger en arbeidsledighet- eller en lockout-situasjon.

Tarifforslag og meglingsforslag.

Kongressen fastslår at når tariff-forslag eller meglingsforslag utsendes til avdelingene til avstemning, må de respektive organisasjoner sørge for at alle dokumenter, protokolltilførsler og erklæringer om forståelsen av bestemte punkter medsendes, slik at medlemmene, når de behandler saken, kan ha full oversikt over forslagens rekkevidde.

De arbeiderfiendtlige lover.

I.

Kongressen pålegger det kommende sekretariat i samråd med forbundsstyrene, å trekke op retningslinjer for fagorganisasjonens videre arbeide og kamp for å gjøre tukthus- og boikottlovene overflødige og virkningsløse.

II.

1. Arbeidet for å få straffelovens § 222 II ophevet fortsettes og skjerpes.

2. a) Sekretariatet — eventuelt representantskapet — bemyndiges til i samråd med vedkommende forbund å gå til åpen sympatistrek forsåvidt en konflikt på grunn av boikottloven ikke kan løses på annen måte. I sådanne tilfeller kan sekretariatet — eventuelt representantskapet — beslutte at den samlede organisasjon bærer utgiftene.

b) Sekretariatet bemyndiges til sammen med Arbeidernes Oplysningsforbund å iverksette et bredt planlagt opplysningsarbeide om de arbeiderfiendtlige lover.

c) Sekretariatet gis fullmakt til sammen med Det norske Arbeiderpartis Centralstyre å fortsette arbeidet for å få lovene av 1933, inneholdende boikottbestemmelser m. v. og streikeforbud for Vinmonopolets funksjonærer og arbeidere ophevet.

For at denne kamp skal bli mest mulig effektiv bemyndiges sekretariatet til å anvende de nødvendige midler til opplysnings- og agitasjonsvirksomhet. Denne virksomhet skal drives sammen med Det norske Arbeiderparti.

III.

Hvis det skulde fremkomme nye forslag til arbeiderfiendtlige lover, bemyndiges sekretariatet til sammen med forbundene og i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre å treffe beslutninger som kan forhindre nye angrep på fagorganisasjonen. Skulde situasjonen nødvendiggjøre det, innkalles representantskapet.

Når fagorganisasjonens instanser beslutter kamp mot de gjeldende eller eventuelle nye arbeiderfiendtlige lover, må de respektive fagforeninger og faglige distriktsorganisasjoner gå inn som ledere av denne kamp i samråd med forbundene og Landsorganisasjonen.

IV.

Landsorganisasjonens representantskaps enstemmige henstilling og de fagorganiserte arbeideres tydelige uttalte vilje om at lovforslaget om avstemningsregler skulde trekkes tilbake, blev ikke imøtekommet av foreningslovkommissjonen og av den sittende regjering. Kongressen besluter derfor at fagorganisasjonen trekker sin representant tilbake fra det videre arbeide i kommissjonen.

V.

Kongressen innskjerper, at når arbeiderbevegelsen er representert i offentlige komitéer eller kommisjoner, må arbeiderrepresentantene alltid forelegge forslag og beslutninger som kommer op, for de ansvarlige organisasjoners instanser, før representantene tar standpunkt til saken.

A. F. L. og Det Internasjonale Arbeidsbyrås møter.

Sekretariatet bemyndiges til i samråd med forbundsstyrene, eventuelt Landsorganisasjonens representantskap, i hvert forekommende tilfelle å treffe avgjørelse om hvorvidt A. F. L. skal la sig representere ved Det Internasjonale Arbeidsbyrås møter, under hensyntagen til de spørsmål som Arbeidsbyrået har til behandling, og disse spørsmåls betydning for arbeiderklassen.

Det skandinaviske samarbeide.

I.

Kongressen gir sin tilslutning til at arbeidet fortsettes for å få det best mulige samarbeide mellom de nordiske lands arbeiderbevegelser.

Særlig må det tas sikte på å få etablert et fast samarbeide under større konfliktssituasjoner og til behandling av viktige spørsmål for arbeiderklassen.

Av slike spørsmål kan nevnes kampen mot fascisme, nazisme og krigsfare, kampen mot arbeidsløsheten og den økonomiske krise, og for gjennomførelse av en kortere arbeidstid med hevelse av arbeidernes lønns- og levestandard.

Et økonomisk og sosialt samarbeide som omfatter den samlede arbeiderbevegelse, vil også være av den aller største praktiske betydning for det arbeidende folk i de nordiske land.

Det internasjonale samarbeide.

II.

I anledning av de internasjonale faglige spørsmål uttalte kongressen:

De organiserte arbeidere verden over er besjelet av ønsket om å overvinne splittelsen og nå frem til en organisatorisk samling. Som stillingen for tiden ligger an, er det også en livsbetingelse for den internasjonale arbeiderbevegelse å nå frem til en slik samling.

Kongressen oppfordrer det kommende sekretariat om å sette sig i forbindelse med Internasjonale for å bringe på det rene mulighetene for internasjonal faglig samling. Arbeidernes faglige Landsorganisasjon på sin side er rede til å yde enhver bistand som måtte ønskes for å fremme dette formål.

Faglig samling vil også skape grunnlag for politisk samling, slik at arbeiderklassen kan bli stående på felles linje i kampen mot reaksjon og fascisme og for sine dagsinteresser og sine mål.

Landsorganisasjonen har på de siste kongresser gitt uttrykk for at den ønsker å medvirke til en slik organisatorisk samling på klassekampens grunn. I flukt med disse beslutninger gir kongressen sekretariatet i oppdrag å støtte ethvert initiativ som har til hensikt å hiføre faglig samling.

Under henvisning til denne opfatning beslutter kongressen:

Sekretariatet bemyndiges til så snart situasjonen er mere avklart — om mulig i løpet av 1935 — å foreta utvalg om de internasjonale forbindelser. Sekretariatets innstilling skal ledsages av en utredning om de internasjonale organisasjonsforhold.

Administrasjonsordningen ved A. I. F.'s kontor.

Kongressen besluttet foruten de nu fast ansatte — den juridiske konsulent og den sekretærstilling som nu beklædes av Madsen, å velge 4 lønnede tillitsmenn, nemlig formann, næstformann, kasserer og sekretær, hvorav de 3 skal være selvskrevne medlemmer av sekretariatet. Den fjerde blir personlig varamann for de 3 lønnede tillitsmenn, dog så at hvis mere enn en av disse er borte fra møtet, innkalles varamenn etter rekkefølge blandt de øvrige valgte varamenn.

Samorganisasjonenes virke og grenseområde.

I.

Kongressen godkjenner i prinsippet organisasjonsutvalgets, sekretariatets og samorganisasjonenes landsutvalgs innstilling angående samorganisasjonenes virke- og grenseområde, dog således at avsnittet om samorganisasjonene i Nord-Norge og Namdal utgår, idet kongressen forutsetter at sekretariatet opptar spørsmålet til videre bearbeidelse efter at distriktsorganisasjonene har fått adgang til å uttale sig.

De distrikter i Nord-Norge som gjennomfører distriktsorganisasjonsformen, ydes en bevilgning fra Landsorganisasjonen, tilstrekkelig stor til å ansette fast-lønnet arbeidshjelp ved distriktsorganisasjonens kontor.

Sekretariatet bemyndiges til i samråd med forbundene å ansette en sekretær for Nord-Norge med det oppdrag å utføre organisasjonsarbeide for Landsorganisasjonen og samtlige forbund. Sekretærens kontor skal være i *Tromsø*.

Denne ordning for Nord-Norge skal ikke influere på bevilgningene til distriktsorganisasjonene.

II.

Sekretariatet opptar forhandlinger med distriktsorganisasjonene søndenfor Namdal og fastsettelse av deres grenseområder. Opnåes ikke enighet forelegges saken for representantskapet til endelig avgjørelse. I alle distrikter hvor der gjennomføres distriktsorganisasjoner i henhold til sekretariatets eller represen-

tantskapets beslutninger, skal distriktsorganisasjonen ydes en bevilgning som er tilstrekkelig til å ansette nødvendig lønnet arbeidshjelp på distriktsorganisasjonens kontor.

III.

Representantskapet bemyndiges til å vedta lover for distriktsorganisasjonene.

Arbeidernes Idrettsforbund.

1. Fagkongressens prinsipielle beslutninger av 1931 gjentas og innskjerpes.
2. Det bevilges Arbeidernes Idrettsforbund et årlig bidrag i kongressperioden på kr. 15 000,00, som anvendes overensstemmende med kongressens beslutning i 1931. Til bakke- og banefond 10 000 kroner.

Tyskland og idrettskonkurranser.

Fagkongressen gav sin tilslutning til representantskapets beslutning av 10 januar 1934, sålydende:

Ingen fagorganisert arbeider kan delta i idrettskonkurranser i Tyskland, Norge eller andre land sammen med idrettsfolk fra Tyskland, så lenge Hitlerdiktaturet opprettholdes og enhver fagorganisasjon og arbeideridrettsbevegelse er forbudt.

Deltagelsen i idrettskonkurranser i strid med ovennevnte vedtak vil bli betraktet som en usolidarisk handling mot fagorganisasjonen og vil bli behandlet overensstemmende hermed.

Edruelighetsspørsmålet.

Idet kongressen fastslår at den første og vesentlige forutsetning for en fremgangsrik kamp mot alkoholodet er ved bedring av de økonomiske og sociale vilkår og ved å heve de kulturelle behov, vil den anbefale sine medlemmer og foreninger å ta op et målbevisst opplysningsarbeide også på dette område.

Dette arbeide må gå ut på:

å skjerpe kravene til den enkelte — til medlemmer og tillitsmenn — som til samfundet.

å vekke sans og interesse for edruelighet blandt arbeiderne og da i første rekke ungdommen.

å få fjernet rusdrikken fra arbeidsplassene og arbeiderhjemmene og fra arbeidernes sammenkomster, og

å opta en uforsonlig kamp mot smugling, gauking og hjemmebreanning.

Fagorganisasjonen tilsier Arbeidernes Avholdslandslag sin støtte i dets virksomhet for å skape en edruelig og frigjort arbeiderklasse som stiller sig som mål å nå frem til en ny og høiere, en socialistisk kultur.

Arbeidernes agitasjonscentral.

I forbindelse med Arbeidernes Opplysningsforbund opprettes en arbeiderorganisasjonenes agitasjonscentral som bl. a. skal ha følgende oppgaver:

Utarbeide foredragsdisposisjoner,

samle materiell til bruk for foredragsholderne,

formidle foredragsholdere til organisasjonene,

arbeide for utstrakt anvendelse av plancher og annet anskuelsesmateriale,

arbeide for øket anvendelse av lysbilleder og film i agitasjonens tjeneste,

utarbeide forslag til utsmykning av møtelokalene med plakater, flagg o. l.

gi veiledning til utnyttelse av teater- og propagandagrupper i agitasjonsvirksomheten.

gi teknisk og sakkyndig veiledning ved opsetning og trykning av brosjyrer, fagblader, agitasjonsskrifter, opprop, plakater, flyvesedler,

gi veiledning ved anvendelse av tegninger og fotografier,

planlegge propagandafelttog for spesielle saker eller organisasjoner, og herunder søke å utnytte nye moderne propagandametoder,

og i samråd med de av hovedorganisasjonene nedsatte komitéer mot krig og fascisme, drive et energisk agitasjons- og opplysningsarbeide mot produksjon og transport av krigsmateriell.

Fascismen og krigsfaren.

Kongressen uttaler at fascisme, nazisme og borgerlig reaksjonært diktatur som er gjennomført bl. a. i Italia, Tyskland, Østerrike, Lettland og flere land, over alt ødelegger arbeidernes politiske og faglige organisasjoner, ødelegger demokratiet, foreningsfrihet, pressefrihet og ytringsfrihet ved anvendelse av blodig terror og vold.

Kongressen gjør alle tilsluttede organisasjoner og alle arbeidere oppmerksom på den voksende nazistiske fare. Det er en klasseplikt å bekjempe fascisme og nazisme med alle midler. Nazismens blodige enevælde er en trusel mot folkenes frihet, mot fred og sikkerhet i verden. Nazismens vekst betyr øket uro, skjerpet chauvinisme og mistillit mellom landene, og en forsterket politisk, økonomisk og social krise. Av all evne og med alle midler, også ved anvendelse av boikottvåbnet, som besluttet av Den faglige Internasjonale Central og av Landsorganisasjonens representantskap, vil den norske arbeiderbevegelse føre kamp, inntil de reaksjonære diktaturer er avskaffet.

Kongressen uttaler sin solidaritet overfor de tusener av kjente og ukjente kampfeller som idag i de forskjellige land befinner sig i de nazistiske bødlers hender på grunn av sin overbevisning og sin kamp for arbeidernes sak. Kongressen uttaler en harmfylt protest mot de mishandlinger som arbeiderne og deres tillitsmenn er utsatt for, og erklærer at de norske arbeiderorganisasjoner aktivt vil understøtte alle forsøk på deres befrielse.

Fascismen og nazisme er borgerskapets siste tilflukt i de forskjellige land i kampen mot det arbeidende folk, det siste middel for å hindre kapitalismens sammenbrudd og arbeiderklassens frigjørelse.

Nazismens løfter er humbug og bedrag. Intet sted har den formådd å løse et eneste økonomisk eller sosialt spørsmål. Over alt har den gjennomført et blodig diktatur med undertrykkelse av friheten og arbeiderklassens organisasjoner, og med ødeleggelse av arbeiderklassens tilkjempede rettigheter. Over alt betyr fascisme og nazisme slaveri istedenfor frihet, elendighet istedenfor velstand.

Over alt betyr det nazistiske diktatur økede militære rustninger og skjerpet krigsfare, istedenfor nedrustning og fred. Nazismen truer menneskene med undergang, mens sosialismen betyr en lysere og tryggere fremtid.

Landsorganisasjonens kongress retter en inntrengende appell til alle arbeiderorganisasjoner og til alle tilhengere av frihet og demokrati om å være på vakt mot den nazistiske pest og den økede krigsfare som denne politiske retning fører med sig. Kongressen venter, at alle arbeiderorganisasjoner vil gjøre sin plikt å føre en skjerpet kamp mot nazisme og krigsfare.

En enig internasjonal optreden av alle lands politiske og faglige hovedorganisasjoner er nødvendig for å motvirke de økede rustninger og undgå ny krig. Krig er en internasjonal forbrytelse som de norske arbeiderorganisasjoner vil bekjempe med alle midler, i nøie samarbeide med de internasjonale arbeiderorganisasjoner. Arbeiderklassen må forberede og gjennomføre en samlet aksjon mot produksjon og transport av krigsmateriell til de land som truer freden, og i tilfelle krigsutbrudd, gjennomføre en samlet generalstreik mot krigen.

Produksjon og transport av krigsmateriell til utlandet.

I.

Kongressen gir agitasjonscentralen i oppdrag å utrede de faktiske forhold vedrørende produksjon av ammunisjon og annet krigsmateriell, og om leveranser til utlandet. Centralen må nøie følge utviklingen på dette område, og i samråd med de av hovedorganisasjonene nedsatte komitéer mot krig og fascisme drive et energisk agitasjons- og opplysningsarbeide.

II.

Kongressen pålegger det kommende sekretariat overfor Regjering og Storting å reise det mest bestemte krav om at alle leveranser og all transport av krigsmateriell til utlandet straks blir stanset.

III.

Kongressen beslutter at Landsorganisasjonens sekretariat i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe må fortsatt arbeide med å få omlagt produksjonen ved de militære verksteder til civil produksjon.

IV.

I de konkrete tilfelle hvor det bringes på det rene at produksjon av krigsmateriell til utlandet finner sted, må de interesserte forbund i samråd med sekretariatet ta op til behandling spørsmålet om hvilke forholdsregler der kan treffes for å få slik produksjon og leveranser til utlandet stanset.

V.

Kongressen gir sin tilslutning til at det i begynnelsen av neste år blir avholdt en slik konferanse, som den militære samorganisasjons årsmøte har anmodet om.

VI.

Ved eventuelle aksjoner må arbeiderne ved produksjonen og arbeiderne som er beskjeftiget med transport av krigsmateriell ansees og stilles likt.

VII.

Kongressen anmoder de interesserte forbund om i samarbeide med sine skandinaviske og internasjonale forbindelser å søke å få trukket op retningslinjer for en felles og effektiv kamp for å forhindre produksjon og transport av krigsmateriell.

De nye kontingentsatser

besluttedes satt i kraft fra 1 januar 1935.

Reservasjonsrett.

Medlem av en fagforening som er kollektivt tilsluttet Det norske Arbeiderparti skal være fritatt for å betale kontingent til partiet når han fremsetter ønske herom for foreningens styre.

På samme måte kan et medlem bli fritatt for ekstrakontingent til politiske formål, hvis han fremsetter krav herom til foreningens styre. I et sådant tilfelle kan foreningen eller vedkommende forbund overføre vedkommende medlems ekstrakontingent til forbundets eller foreningens regulære streikekasse.

Kooperasjonen og fagorganisasjonen.

Det kommende sekretariat må i samråd med de interesserte forbund ha sin oppmerksomhet henvendt på saken, idet fagorganisasjonen selvsagt er prinsipielt enig i at konflikter bør søkes undgått ved kooperative foretagender og virksomheter.

Bevilgning til politiske formål.

Sekretariatet og representantskapet må i henhold til tidligere kongressers vedtak ha adgang til å stå fritt og foreta de bevilgninger som er strengt nødvendige, sett ut fra hensynet til den samlede arbeiderklassens interesser.

Det forutsettes at tidligere fagkongressers og partilandsmøters vedtak om partifellers og tillitsmenns plikter til å være fagorganiserte i tilslutning til Arbeidernes faglige Landsorganisasjon oprettholdes og gjenmemføres av partiets instanser.

Norsk arbeide.

Kongressen pålegger sekretariatet i samarbeide med de interesserte forbund å utrede spørsmålet om hvad der kan gjøres for å stanse unødig import, samt å få gjennomført obligatorisk merkning (med angivelse av produksjonssted) for alle innførte varer.

Kongressen oppfordrer alle organiserte arbeidere ved kjøp av alle slags varer å gjøre sig bekjent med hvor varene er fabrikkert.

Den stadig stigende import av varer fra en rekke land, med dårlige arbeidslovgivninger, gjør det til en bydende nødvendighet å stoppe denne import til fordel for vår egen produksjon.

Kongressen pålegger sekretariatet, sammen med de interesserte forbund, Arbeiderpartiets stortingsgruppe, å utrede spørsmålet om hvad der kan gjøres for å stanse unødig import, og få gjennomført obligatorisk merking av innførte varer.

Fagkongressen oppfordrer arbeiderklassen om å kjøpe sine varer der hvor lønns- og overenskomstforhold er i orden organisasjonsmessig og som er fremstillet av organiserte arbeidere.

Esperanto.

Kongressen anerkjenner esperantobevegelsens praktiske betydning i arbeidet for internasjonalt samarbeide innen fagbevegelsen og anbefaler sine medlemmer å tilegne sig Esperanto og anvende det i kampen for arbeiderklassens internasjonale frigjørelse.

2. Man henstiller til de tilsluttede fagforbund og foreninger å støtte esperantogrubbens arbeide for Esperanto-sprogets utbredelse blandt fagorganiserte arbeidere.

3. Man henstiller til Arbeidernes Oplysningsforbund i den utstrekning det er mulig, å oppmuntre fagforeningenes studiecirklar til å opta undervisningen av Esperanto i sitt studiearbeide.

Angående organiseringen av de arbeidsløse

og de vedtatte lover for de arbeidsløses foreninger må det henvises til protokollen.

Handels- og Kontorfunksjonærenes virkeområde og Transportarbeiderforbundet.

Forbundet gis rett til organisere alle kontor- og butikkkfunksjonærer i privat og kooperativ virksomhet.

Forbundet gis rett til å organisere alle funksjonærer og arbeidere som er ansatt ved lagere som står i umiddelbar forbindelse med butikk.

Visergutter organiseres i tilslutning til det forbund som har organisert funksjonærene og arbeiderne i forretningen.

Forbundet og sekretariatet pålegges å sørge for at funksjonærenes og arbeidernes tariffavtaler ved de enkelte bedrifter gis samme utløpstid.

Den del av organisasjonskomitéens innstilling som omfatter forholdet mellom Norsk Transportarbeiderforbund og Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund blev trukket ut av innstillingen, da disse to forbund var enige om å opta direkte forhandlinger om forbundenes organisasjonsområder.

Disse forhandlinger optas straks og avsluttes innen 1 april 1935.

De spørsmål som det ikke opnåes enighet om henvises til en voldgiftsrett som opnevnes i samråd med sekretariatet.

Børsums dissens i spørsmålet om organisasjonsforholdene innen næringsmiddelindustrien blev trukket tilbake, idet Nærings- og Nydelsesmiddelarbeiderforbundet og Kjøttindustriarbeiderforbundet på den ene side og Norsk Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund på den annen side erklærte sig enig i å opta fornyede forhandlinger om spørsmål av denne art som måtte bli aktuelle i kongressperioden.

Tristen Beklædningsarbeiderforbundet og Tekstilarbeiderforbundet.

Tristen mellom Beklædningsarbeiderforbundet og Tekstilarbeiderforbundet om trikotasjearbeidernes organisasjonsforhold optas til ny forhandling mellom de to forbund under sekretariatets ledelse.

Twisten Kjøttindustriarbeiderforbundet og Hotell- og Restaurantarb.forbundet.

Under henvisning til *tvistenevndens* avgjørelse i denne sak har de sistnevnte forbund blitt enige om å oppta nye forhandlinger om den rent praktiske inndeling av organisasjonsgrensene for Dampkjøkkenet.

Såfremt det under forhandlingene ikke opnåes enighet herom avgjør sekretariatet tvisten med bindende virkning for partene.

I henhold hertil ansees behandling av saken på kongressen for unødvendig.

Bygningsarbeiderforbundet og Kommuneforbundet.

I.

Nybygningsarbeide, større forandringer eller tilbygningsarbeide som utføres av eller for industrielle bedrifter, stat eller kommuner, henhører under Bygningsarbeiderforbundets virksomhetsområde.

II.

Er der mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og et annet forbund opnådd enighet om at sistnevnte forbunds medlemmer kan utføre bygningsarbeide som knytter sig til gjenopbygninger eller utvidelse av fabrikkbygninger, skal arbeidet ikke utføres på ringere vilkår enn fastsatt i Bygningsarbeiderforbundets avtaler.

III.

Angående tvisten mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og Norsk Kommuneforbund om organisasjonsforholdet for rørleggerne ved Oslo Gassverk besluttet å oprettholde Landsorganisasjonens representantskaps avgjørelse.

Norges Barber- og Frisørsvemmers Forbund.

Norges Barber- og Frisørsvemmers Forbund kan ikke oprettholdes som selvstendig forbund. Spørsmålet om det skal sammensluttet med Norsk Kommuneforbund eller Norges Handels- og Kontorfunksjonærers Forbund oversendes sekretariatet til avgjørelse, efter at de tre forbund har uttalt sig om saken.

Sammenlutning av Tekstilarbeiderforbundet og Bekledningsarbeiderforbundet.

Forslaget fra Alf Andersen og Ingvald Olsen om at spørsmålet om sammenlutning av de to forbund utstår til næste kongress kan ikke tiltres.

Transportarbeidernes organisasjonsforhold ved industrielle bedrifter.

Forslaget fra Nic. Næss kan ikke tiltres. Det henvises til kongressens beslutning i 1931 angående transportarbeidernes organisasjonsforhold ved de industrielle bedrifter.

Organisasjonsforholdet ved kaloxjefabrikkene.

Organisasjonsutvalget tiltrer forslaget fra Karsten Torkildsen og som er tiltrådt av A. E. Gundersen, idet kongressen forutsetter at de to interesserte forbund opptar spørsmålet til drøftelse og at en endelig avgjørelse finner sted på næste kongress.

Skog- og landarbeidernes organisasjonsforhold.

Forslaget fra Hans Eriksen om adgang til sammenlutning av Skog- og Landarbeiderforbundet og Høvleriarbeiderforbundet kan ikke tiltres.

Eventuelle grensetvister mellom de to forbund må avgjøres på vanlig vis.

Statstjenestemennenes organisasjon.

Strøm's forslag om organisering av et statsarbeiderforbund kan ikke godtas. Utvalget fastholder sitt forslag om etatsvis organisasjon av statstjenestemenn med adgang til å slå mindre eller beslektede etater sammen i et felles forbund.

De statstjenestemennsorganisasjoner som er tilsluttet Landsorganisasjonen kan om de selv ønsker det få adgang til å oprette et kartell, til drøftelse av saker av felles karakter.

Norsk Postforbund og Norsk Telegraph- og Telefonforbund.

O. L. Strøms forslag angående sammenslutning av disse to forbund til-
tres.

Organisasjonsutvalgets konklusjon:

Organisasjonsutvalget fastholder sitt forslag til konklusjon på side 27 og
28, dog med den forandring at siste avsnitt i punkt 2 får følgende ordlyd:

Hvis enighet mellom forbundene ikke opnåes forelegges saken for først-
kommende kongress til avgjørelse.

Avstemningsregler over tariff-forslag.

I.

Ved avstemninger over tariff-forslag innkalles de stemmeberettigede til møte
hvor tariff-forslaget blir forelagt, og hvor skriftlig hemmelig avstemning foretas.
Stemmesedlene innsamles enten av foreningens styre eller av en spesiell, opnevnt
komité. Der skal føres protokoll over avstemningsmøtene, og stemmetallet for og
imot forslaget innføres i protokollen. Stemmesedlene forsegles og oppbevares inn-
til der foreligger samlet avgjørelse over tariff-forslaget. Stemmeresultatet skal
innsendes til vedkommende forbund, og må ikke i nogen form offentliggjøres
før hovedorganisasjonen har truffet bestemmelse herom. Stemmesedlene skal på
forlangende innsendes til vedkommende forbund.

Forbundene sender foreningene en oversikt over det samlede stemmeresultat
og avdelingens stemmegivning.

II.

- a) Rett til å delta i avstemninger over tariff-forslag har alle organiserte ar-
beidere ved bedrifter som tariff-forslaget gjelder.
- b) I fagforeninger hvor medlemmene til stadighet skifter arbeidssted, eksem-
pelvis bygningsarbeidere, transportarbeidere, skog- og landarbeidere, sesong-
bedrifter o. l. har alle medlemmer rett til å delta i avstemningen.
- c) Alle medlemmer i en fagforening som får sig forelagt til behandling og av-
gjørelse en hovedtariff, som faktisk er bestemmende for hele fagets lønns-
og arbeidsvilkår, har rett til å delta i avstemningen.
- d) Alle stemmeberettigede medlemmer har stemmeplikt.

III.

- a) Hvis deltagelsen i avstemningen ikke gir et fullgyldig uttrykk for flertallet
av de stemmeberettigede medlemmers vilje, skal vedkommende forbunds-
styre kunne pålegge ny avstemning. Den nye avstemning skal omfatte alle
interesserte foreninger og stemmeberettigede medlemmer.
- b) Ved bedrifter hvor der arbeides på skift, og hvor der ikke er konflikt, skal
møtet eller møtene holdes sådan at alle medlemmer får anledning til å
stemme.

IV.

Medlemmer som uten gyldig grunn undlater å stemme over tariff-forslag
når de oppbærer understøttelse, taper retten til fortsatt bidrag. Tvistesporsmål
mellem forening og medlemmer i anledning denne bestemmelse avgjøres av ved-
kommende forbundsstyre.

V.

De av kongressen vedtatte avstemningsregler over tariff-forslag skal følges
av alle organisasjoner tilsluttet Låndsorganisasjonen. Det er ikke adgang til å
anvende andre regler.

VI.

Opstår tvist om anvendelsen av avstemningsreglene avgjøres denne av se-
kretariatet.

VII.

Disse regler endrer ikke forbundenes og sekretariatets rett til å lede og avsluttet konflikter overensstemmende med de til enhver tid gjeldende lover.

VIII.

For Norsk Sjømannsforbunds vedkommende gjelder ikke ovenstående regler. Sekretariatet treffer i samråd med forbundet i hvert enkelt tilfelle bestemmelse om hvilke regler som skal anvendes.

Organiseringen av nye arbeidsgrupper og deres plassering i organisasjonen.

1. Hvalfangstarbeiderne skal organiseres i tilslutning til Norsk Sjømannsforbund.

Forbundets organisasjonsområde omfatter også hvalfangerflåten i opplagstiden i norske havner.

2. De medlemmer av andre forbund som engageres til å delta i hvalfangst-ekspedisjoner, skal overføre sitt medlemskap til Norsk Sjømannsforbund før avreisen fra Norge.

De medlemmer som således overfører sitt medlemskap, skal ved hjemkomsten ha rett til å tilbakeføre sitt medlemskap til sitt tidligere forbund med bibehold av oparbeidede rettigheter. I forbund med arbeidsledighetskasser gjelder vedkommende lover og regler.

3. Fiskere og fangstmenn som arbeider for fast hyre eller procenter, organiseres i tilslutning til Norsk Sjømannsforbund.
4. Sekretariatet bemyndiges til å yde Norsk Sjømannsforbund et årlig tilskudd, stort inntil kr. 10 000.00, til agitasjons- og organisasjonsarbeide blandt hvalfangere, fangstmenn og fiskere. Rapport over organisasjonsarbeidet tilstilles sekretariatet hvert år.
5. Til organisasjonsarbeide blandt de fiskere som ikke er besluttet organisert i Norsk Sjømannsforbund, bemyndiges sekretariatet til å bevilge et årlig bidrag.

Veivokterne og veivedlikeholdsarbeidernes organisasjonsforhold.

Angående veivokternes og veivedlikeholdsarbeidernes organisasjonsforhold foreslåes at saken utgår av dagsordenen og at der snarest optas forhandlinger mellom Norsk Kommuneforbund og Norsk Arbeidsmannsforbund om den fremtidige organisasjonsform og resultatet av forhandlingene forelegges sekretariatet innen utgangen av februar 1935.

Monopoliseringstendensene.

1. Alle organisasjoner tilsluttet Landsorganisasjonen pålegges ikke å hindre arbeidere i å søke og ta anvist arbeide. Betingelsene må da være at det anviste arbeide blir utført efter de bestemmelser som Landsorganisasjonen og vedkommende forbund har fastsatt.
2. Alle arbeidere som er i beskjeftigelse eller får anvist arbeide har rett til å få ordnet sitt medlemskap i fagorganisasjonen gjennom den fagforening under hvis virkeområde vedkommende arbeidsplass sorterer. Undtatt fra denne beslutning er bare de arbeidere som har optrådt **usolidarisk** eller i strid med Landsorganisasjonens og eller forbundenes beslutninger.
3. Ingen fagforening har rett til å nekte overføring av medlemskap fra andre fagforeninger eller forbund. Foreninger eller forbund har ikke rett til å nekte utskrivning av medlemmer til overføring til andre fagforeninger eller forbund.

Forutsetningen for overføring av medlemskap er i alle tilfelle at vedkommende medlem har fått beskjeftigelse i den forenings virkeområde hvor til medlemskapet skal overføres.

4. Beslutninger mot å arbeide sammen med uorganiserte arbeidere når disse ønsker å organisere sig *er forbudt* med mindre vedkommende har optrådt **usolidarisk**, eller i strid med Landsorganisasjonens og eller forbundenes beslutninger. I tvilstilfelle avgjøres saken med bindende virkning av sekretariatet.

5. Tariffbestemmelser om at arbeidsgivere bare skal beskjeftige medlemmer av en bestemt fagforening eller forbund må ikke anvendes til å hindre medlemmer av andre foreninger eller forbund til å søke og ta arbeide.

Det samme gjelder uorganiserte arbeidere (jfr. p. 2 og 4). Vedkommende arbeidere må ordne sitt medlemskap til foreningen så snart arbeidet overtas.

6. Forbund som ønsker tariffmessige bestemmelser angående ansiennitetsprinsippet må på forhånd innhente sekretariatets godkjenning til å reise kravet.

Disse tariffbestemmelser må ikke praktiseres i strid med nærværende innstilling.

7. Ved regulerende bestemmelser om antallet av læregutter skal der tas hensyn til et rimelig forhold mellom læregutter og de utlærte arbeidere. De regulerende bestemmelser som forbundene ønsker gjennomført må på forhånd forelegges sekretariatet til godkjenning.

8. Medlemmer som får ansettelse ved en bedrift som hører inn under et annet forbund enn vedkommende tilhører, skal overføre sitt medlemskap etter de fastsatte regler i vedkommende forbund.

Ved overføring av medlemmer fra et forbund til et annet beholder medlemmene sine oparbeidede rettigheter med den begrensning som lovene bestemmer i det forbund hvortil medlemskapet overføres.

De organisasjonsmessige oppgaver blandt arbeiderungdommen.

1. Der nedsettes en felleskomité med 2 representanter fra sekretariatet, 2 fra Det norske Arbeiderparti og 2 fra Ungdomsfylkingen med det oppdrag å forberede for hovedorganisasjonen tariffspørsmål og lovbestemmelser med sikte på effektiv beskyttelse av læregutter og unge arbeidere. Komitéen må dessuten behandle alle spørsmål som vedrører arbeiderungdommens forhold til fagorganisasjonen.

2. Arbeidernes Ungdomsfylking ydes et årlig tilskudd på kr. 10 000.00 til det faglige arbeide blandt arbeiderungdommen.

Kongressen henstiller til forbundene å yde et rimelig bidrag til Ungdomsfylkingens faglige oppgaver.

3. De tariffkrav som Arbeidernes Ungdomsfylking har tilstillet sekretariatet, oversendes forbundene.

Forbundene anmodes om ved alle tariffbevegelser å gjøre alt hvad de kan for å sikre og trygge arbeiderungdommens forhold på arbeidsplassen.

4. Landsorganisasjonen må i samarbeide med Det norske Arbeiderparti søke gjennomført lovbestemmelser med effektiv beskyttelse av læregutter og unge arbeidere.

Samarbeidet mellem forbundene ved opprettelse av tariffavtaler.

1. Kongressens beslutning av 1931 om samarbeidet mellem forbundene ved inngåelse av tariffavtaler i grenseområder fastholdes.

2. Forbund som akter å reise krav om tariffavtaler i grenseområder med andre forbund, plikter på forhånd å varsle angjeldende forbund og sekretariatet.

Sekretariatet må påse at forutsetningen for kongressens beslutning i dette spørsmål blir gjennomført.

Behandling og løsning av tvister mellem organisasjonene.

Kongressen av 1931 vedtok følgende beslutning angående behandlingsmåten og avgjørelsen av tvister mellem organisasjonene:

«Efter innstilling av valgkomitéen velger kongressen en *tvistenevnd* på 7 medlemmer med 3 vararemm.

Denne nevnd behandler de tvistes spørsmål som melder sig, grensetvister, tvister om overføring av medlemmer eller grupper, tvister om retten til arbeide m. v.

Ved behandling av de enkelte tvister fratrer de medlemmer av nevnden som kan sies å være inhabile, f. eks. ved å være medlemmer av et forbund, hvis saker behandles.

Nevnden innkaller de interesserte parter til forhandling om de reiste spørsmål og innhenter for øvrig alle opplysninger som er nødvendige.

Hvis enighet ikke opnåes ved forhandling, skal nevndens innstilling forelegges sekretariatet, som treffer avgjørelse i saken.

Finner sekretariatet at det ikke vil treffe avgjørelse i en sak, kan sekretariatet for anledningen opnevne en voldgiftsrett på 5 medlemmer, som får sig saken forelagt til avgjørelse.

Kongressen uttaler at sekretariatets eller en voldgiftsretts avgjørelse må lojalt respekteres og befulges av alle tilsluttede organisasjoner.

I tilfelle hvor avgjørelse av sekretariatet eller en voldgiftsrett kan bevirke at spørsmålet om et forbunds utmeldelse av Landsorganisasjonen kan bli reist, skal vedkommende forbund ha adgang til å appellere avgjørelsen til representantskapet.

Kongressen av 1934 fastholder beslutningen av 1931 angående behandlingsmåten av tvister mellom organisasjonene.

Krisespørsmål.

I.

1. Arbeidernes faglige Landsorganisasjon samarbeider med Det norske Arbeiderparti for snarest å få ophevet de bestemmelser som er gjeldende angående forskuddsbetaling og maksimumsførtjeneste for ekstraordinært arbeid.
2. Før ekstraordinært arbeid skal igangsettes skal der søkes optatt forhandlinger mellom angjeldende myndigheter og den organisasjon hvorunder arbeidet organisasjonsmessig behandles, om opprettelse av lønnsavtale.
3. Lønns- og arbeidsvilkårene fastsettes ved avtale under hensyntagen til hvad der i almindelighet betales for motsvarende ordinært arbeid.
4. Arbeiderfraksjoner i by- og herredsstyrer må effektivt understøtte fagorganisasjonens bestrebelse for å få opprettet organisasjonsmessige forhold, og for å komme bort fra at arbeidsløsheten utnyttes til å senke arbeiderklassens lønns- og levestandard ved underbetalt nødsarbeid. Arbeiderrepresentantene i kommunestyrene må derfor arbeide for at der optas forhandlinger om avtaler angående lønns- og arbeidsvilkårene for det ekstraordinære arbeid.
5. Ekstraordinært arbeid må ikke utnyttes til å erstatte eller overflødiggjøre det ordinære kommunale arbeid. Regulært kommunalt arbeid søkes utført hvor dette er gjørlig, av kommunen selv, uten anvendelse av entreprenører. Dette arbeid lønnes efter Kommuneforbundets stellige tariffer.
6. Der må settes i gang passende arbeid for den arbeidsløse ungdom. Dette arbeid skal omfatte ungdom under 22 år og avlønnes efter satser som fastsettes i forståelse med fagorganisasjonen.
7. Ved igangsettelse av arbeid i kommuner som får statsstøtte, og i private bedrifter som får støtte av stat og kommune, må ungdommen sikres arbeid i forhold til den ledighetsprocent som de representerer.

II.

1. Kongressen gir sin tilslutning til at arbeiderne som er beskjeftiget ved ekstraordinært arbeid, og unge arbeidere som er beskjeftiget med ungdomsarbeid, kan optas som medlemmer av Norsk Arbeidsmannsforbund på det grunnlag og under de forutsetninger som er vedtatt av forbundets representantskap. På landsbygden må der gåes frem i samråd med Skog- og Landarbeiderforbundet. De arbeidere som tidligere er fagorganiserte opprettholder sitt medlemsskap i sine respektive forbund.
2. Kongressen bemyndiger sekretariatet til organisatorisk og økonomisk å understøtte bestrebelsene for å få knyttet de arbeidere som beskjeftiges med ekstraordinært arbeid, så fast som mulig til den samlede fagorganisasjon.

D. N. A.s kriseplan.

«Kongressen gir sin tilslutning til grunnlinjene i den kriseplan og de forslag som er stillet av Det norske Arbeiderparti for å bekjempe krisen og arbeidsløsheten, og milde dens følger for den nødlidende befolkning i de forskjellige yrker og erhvervsgrener.

En positiv og praktisk arbeiderpolitikk mot krisen er nødvendig i alle land. Ikke bare av hensyn til til arbeiderklassen, men også fordi en planmessig og energisk krisepolitikk er nødvendig for å hindre at nødlidende befolkningslag blir et bytte for en frekk, demagogisk, nazistisk agitasjon.

Skal en positiv krisepolitikk kunne føres til beste for de kriseramte befolkningslag, må det skje under ledelse av en arbeiderregjering som støtter sig til den politisk og faglig organiserte arbeiderklasse og som derfor har den interesse og kan ta det initiativ som skal til for at Statens og de offentlige myndigheters hele kraft kan settes inn i kampen mot krise og nød.

Kongressen retter en inntrengende appell til arbeiderklassen om å understøtte og kjempe frem kravet om en arbeiderregjering på folkestyrets grunn som med all kraft kan gå inn for løsning av tidens brennende økonomiske og sosiale problemer.

Derved vil også grunnlaget være lagt til rette for et utvidet solidarisk samarbeide, til beste for det arbeidende folk og til trygding av frihet og folkestyre.»

Pensjonsordning.

I. Kongressen gir sin tilslutning til at det opprettes pensjonskasse for fagbevegelsens ansatte funksjonærer og fastlønnede tillitsmenn.

II. Kongressen pålegger sekretariatet å utarbeide statutter for pensjonskassen. Statuttene sendes medlemmene til uravstemning.

Retningslinjer for fagorganisasjonens tariffbevegelser.

1. Forkortelse av arbeidstiden.

Som et viktig botemiddel mot den stigende arbeidsløshet har den internasjonale arbeiderbevegelse reist krav om en effektiv forkortelse av arbeidstiden. Ved beslutninger i fagforeningene, samorganisasjonene, forbundene og Landsorganisasjonen har de fagorganiserte arbeidere her i landet gitt dette krav sin fulle tilslutning.

Da arbeidernes hensikt med forkortelse av arbeidstiden er å skaffe arbeidsledige kamerater beskjeftigelse, må fagorganisasjonen — når spørsmålet reises som aktuelt tariffkrav — holde sig dette for øie. Kravet kan neppe løses i hele sin konsekvens uten på internasjonal basis eller ved avtaler mellom de land som i enkelte industrier er toneangivende på verdensmarkedet. På den annen side er det utvilsomt så at forkortelser av arbeidstiden i en rekke arbeidsgrener kan gjennomføres uten hensyn til de ordninger som fastsettes i andre land. I en rekke eksportindustrier og industrier med sterk konkurranse fra utlandet må det la sig gjøre å forkorte arbeidstiden, idet forhandlinger om kompensasjon føres under hensyntagen til arbeidsledighetskrisen og forholdene i vedkommende industri eller bedrift. I enkelte industrier hvor det arbeides et dagskift kan det vise sig ved overgang til 2 skift at bedriften også makter å bære de økede omkostninger med full kompensasjon i lønninger.

Stillingen på arbeidsmarkedet og den store arbeidsløshet er så alvorlig for den samlede arbeiderklasse at kongressen her ikke kan fatte bindende beslutninger for den samlede organisasjon. Forbundene må gis adgang til i samråd med sine medlemmer å treffe avgjørelse i hvert enkelt tilfelle. I sine vurderinger må forbundene ta hensyn til at forkortelse av arbeidstiden skal skaffe beskjeftigelse til ledige arbeidere og at de kamper som tas i første rekke må gjelde de arbeidsgrupper og de steder hvor et gunstig resultat kan ventes opnådd. Ved forkortelse av arbeidstiden må forbundene ha adgang til å innføre skiftarbeide også i de brancher hvor man tidligere bare har arbeidet i et dagskift.

2. Overtidsarbeide.

Forbundene må stille krav om avskaffelse av alt overtidsarbeide. Undtagelse fra forbudet mot overtid kan gis for å hindre ledighet blandt bedriftens

øvrigt arbeidere og for å hindre ødeleggelse av materiell og andre verdier. Hvor overtid av disse grunner tillates skal den likvideres i fritid, ferie eller med et tillegg til den almindelige time-, dag- eller ukelønn for derved å hindre misbruk.

3. *Forlengelse av ferien.*

Alle organisasjoner må reise kravet om minst 2 ukers ferie. Feriøsystemet avgjøres av de enkelte forbund i samråd med medlemmene.

4. *Beskyttelse av lærlinger og unge arbeidere.*

Under henvisning til kongressens vedtak om de organisasjonsmessige opgaver blandt arbeiderungdommen må forbundene iaktta og få innført effektiv, tariffmessig beskyttelse av lærlinger og unge arbeidere.

5. *Forbud mot illojal konkurranse.*

Ved opprettelse av tariffavtaler må forbundene i hver industri få fastsatt betryggende tariffbestemmelser som hindrer at arbeidsgivere fra andre industrier eller brancher kan overta arbeidet til lavere betingelser enn de som er fastsatt for de arbeidsplasser hvor arbeidet utføres.

6. *Organisering og opprettelse av tariffavtaler for skog- og landarbeidere, fiskere og fangstmenn m. v.*

En viktig oppgave for fagorganisasjonen i den kommende periode er å få hevet lønns- og arbeidsvilkårene for alle de tusener av arbeidere hvis levestandard idag er langt lavere enn for den del av arbeiderklassen som gjennom en årrekke har hatt tariffmessige arbeidsvilkår.

For å oppnå dette er det nødvendig at alle krefter settes inn i arbeidet for å få organisert skog- og landarbeiderne, fiskerne og fangstmennene.

Kongressen pålegger sekretariatet, forbundene og distriktsorganisasjonene å gjøre alt hvad de evner for å få organisert disse befolkningslag og andre grupper av arbeidere med svak organisasjon. Over alt hvor det er mulig må man få opprettet tariffavtaler som sikrer deres arbeidsvilkår og høiner deres kjøpeevne.

7. *De arbeiderstyrte kommuner.*

Sekretariatet pålegges i samråd med centralstyret for Det norske Arbeiderparti og styret i Norsk Kommuneforbund å bestemme prinsippene for de kommunale tariffer. Det må kreves at de arbeiderstyrte kommuner går inn på en linje for sine tariffavtaler, som letter fagorganisasjonens arbeide i løsningen av de hovedprinsipper som reises ved tariffrevisjonen. Fagorganisasjonen skal på sin side ta hensyn til at kommunene blir i stand til å utvide sin arbeidsvirksomhet for derved å bekjempe arbeidsløsheten. For arbeider som kommunene setter i gang skal det opprettes tariffavtaler med vedkommende forbund.

8. *Den faglige taktikk.*

De spørsmålet om opsigelse av tariffavtalene ikke er forelagt medlemmene til avgjørelse må forbundene i samråd med sine avdelinger treffe avgjørelse herom. På samme måte skal forbundene — under hensyntagen til kongressens vedtak — treffe avgjørelser om de krav som eventuelt skal reises, og forbundets taktikk. Opsigelser av plassene skal alltid forelegges medlemmene til behandling.

Ved behandlingen av tariffkravene og taktikken må medlemmene få sin forelagt forbundsstyrenes syn og så vidt mulig oversikt over forbundenes organisasjonsmessige forhold og styrke.

9. *Forandringer av arbeidervernloven.*

Kongressen slutter sig til forslaget fra Oslo og Omegns faglige Samorganisasjon om at sekretariatet i samarbeide med Det norske Arbeiderpartis centralstyre og stortingsgruppe skal fremme krav om forandringer i arbeidervernloven så den blir i overensstemmelse med kongressens vedtak i arbeidstids- og overtids-spørsmålet.

Akkordarbeidet.

Kongressen pålegger det nye sekretariat i samråd med de interesserte forbund å oppta til behandling og utredning spørsmålet om det er i arbeiderklassens samlede interesser at man under de nuværende produktjonsforhold og arbeidsløshetssituasjon er formålstjenlig, at fagorganisasjonen medvirker til at akkordarbeidet anvendes.

Utredningen forelegges førstkomende kongress.

Forslag oversendt sekretariatet.*Meddelelsesbladet.*

Det henstilles til det nye sekretariat å gjennomføre forbedringer i «Meddelelsesbladet» s utgivelse og utstyr med sikte på en modernisering.

1. Under henvisning til det av kongressen vedtatte forslag av Lars Evensen om å modernisere A. F. Ls «Meddelelsesblad» pålegges det sekretariatet om mulig å sammenslutte forbundenes fagblader og det nuværende «Meddelelsesblad» til et moderne, teknisk og økonomisk tidsskrift. I tidsskriftet behandles fortrinnsvis produktjonsforhold.

2. «Meddelelsesbladet» sendes samtlige medlemmer gjennom forbundene.

Ensartet godtgjørelse for diét og tapt arbeidsfortjeneste.

Kongressen henstiller til sekretariatet å oppta forhandlinger med samtlige forbund om en ensartet godtgjørelse for diét og tapt arbeidsfortjeneste ved kongressen o. lign.

En bemyndigelse.

Skulde Stortinget beslutte nye arbeiderfiendtlige lover, bemyndiges sekretariatet, forbund og samorganisasjonene i samarbeide med Det norske Arbeiderparti å treffe beslutninger om utvidede arbeidskamper som forhindrer nye angrep på fagorganisasjonen.

Skulde situasjonen nødvendiggjøre det, innkalles representantskapet.

Agitasjon på Vestlandet.

Norsk Treindustriarbeiderforbund henstiller til kongressen å ansette en agitator 1 års tid for å drive agitasjons- og opplysningsarbeide i de fire fylker på Vestlandet, Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre fylke.

Forslaget blev besluttet oversendt det nye sekretariat, idet kongressen påla sekretariatet å vise forslaget størst mulig opmerksomhet.

Asylrett for politiske fanger.

1. Kongressen retter en henvendelse til Regjeringen med krav om asylrett for politiske fanger, og om opholdstillatelse for den tyske emigrant Willy Hauk.

2. Fagkongressen sender et telegram til Folkeforbundets emigrantkommisær MacDonald med følgende ordlyd:

Fagkongressen som representerer alle norske arbeidere anmoder om intervensjon til den norske regjering for den tyske emigrant Willy Hauk. Fagkongressen har selv stillet krav til Regjeringen om varig opholdstillatelse for Hauk.

3. Sekretariatet sender et sirkulære til alle fagforeninger om hvordan de skal forholde sig, så lenge asylrett ikke blir gjort gjeldende i Norge.

Landarbeidernes organisering.

Under hensyn til de enestående slette og helt slavelignende forhold hvorunder landarbeidene lever og arbeider og av hensyn til den store betydning det har klassemessig sett å få samlet småbrukere, småbønder og landarbeidere inn under organisasjonsmessig kontroll, pålegger kongressen det kommende sekretariat:

Ved ekstraordinære foranstaltninger å sørge for et effektivt og kraftig organisasjons- og oppbygningsarbeide blandt disse erhvervsgrupper, for å hjelpe dem til å finne veien til vår faglige organisasjon.

Hvalfangstindustrien og fabrikklovgivningen.

Kongressen vil pålegge sekretariatet med de til rådighet stående midler å støtte bestrebelsene for å få hvalfangstindustrien inn under fabrikklovgivningen.

Samorganisasjonene og fiskerbefolkningen.

Samorganisasjonene i kystdistriktet ydes et passende årlig ekstratillskudd for å drive det nødvendige agitasjons- og opplysningsarbeide blandt fiskerbefolkningen.

Samarbeide med N. K. L.

Det kommende sekretariat må i samråd med de interesserte forbund ha sin oppmerksomhet henvendt på saken, idet fagorganisasjonen selvsagt er prinsipielt enig i at konflikter bør søkes undgått ved kooperative foretagender og virksomheter.

«Under henvisning til sekretariatets innstilling bemyndiger kongressen Landsorganisasjonens representantskap å vedta eventuell fellesoverenskomst mellom N. K. L. og A. F. L. Forutsetningen er da at det skal forhandles mellom Landsorganisasjonen og de interesserte forbund.

Medbestemmelsesrett ved ansettelse.

Kongressen henstiller til det kommende sekretariat at det ved opprettelse av hovedtariffavtale forsøker å få innført en bestemmelse om at arbeiderne får medbestemmelsesrett ved ansettelse av arbeidsformenn, opsynsmenn og andre, i det hele tatt alle dem som må heurges til arbeidernes nærmeste overordnede.

Samfundsmessig fordeling av vareoverfloden.

I anledning den vareoverflod som er til stede på grunn av den voksende produksjonsevne og arbeidernes manglende kjøpekraft, må det søkes å skape forhold som muliggjør at arbeidernes forbrukskrav imøtekommes også ved igangsettelse av samfundsmessig fordeling av vareoverfloden til det arbeidende folk.

Eksportindustrien og arbeidstiden.

Det pålegges det kommende sekretariat hurtigst mulig å søke sammenkalt en internasjonal konferanse med sikte på en ensartet optreden i kampen for forkortelse av arbeidstiden, særlig i eksportindustrien.

Ensartede feriebestemmelser.

Kongressen pålegger sekretariatet å utarbeide plan for gjennomførelse av ensartede feriebestemmelser for samtlige fag og industrier med sikte på gjennomførelse av 14 dagers ferie med full lønn og avskaffelse av den nuværende prosentberegning.

Avskaffelse av overtid.

Kongressen pålegger sekretariatet å utarbeide en landsomfattende kampanjeplan for organisasjonsmessig å få avskaffet all overtid.

Arbeidstiden.

Arbeidstiden skal ikke overstige den til enhver tid gjeldende lovgivning og tariff-festede bestemmelse om arbeidstid.

Eventuelle overtidsarbeider utover normaldagen, likvideres på en slik måte at arbeidsuken ikke overstiger den arbeidstid som er nevnt under punkt a.

- a) Ved tariffrevisjonen i 1935 stilles som et ufravikelig krav: arbeidstidens forkortelse.
- b) En høyere timelønn som kompensasjon for arbeidstidens forkortelse må være kravet som stilles, og at de forbund eller arbeidsgrupper som har evnen og viljen til å gjennomføre en forkortelse av arbeidstiden ikke blir tvunget tilbake til arbeidsplassen mot sin vilje, men får stå fritt og ikke blir koblet sammen med de andre industrier.

- c) Dispensasjoner fra inngåtte avtaler og overenskomster i tariffperioden kan ikke gis av sekretariatet uten at avdelingene har uttalt sig i spørsmålet og forbundsstyret har gitt sitt samtykke til at det vedtatte overenskomstforhold kan fravikes.

Fagkongressen pålegger sekretariatet sammen med fagforbundene ved de forestående tariffrevisjoner av hensyn til arbeidsløsheten og arbeidspresset for dem som står i arbeide, å opta en felles kamp for forkortelse av arbeidstiden til maksimum 6 timer pr. dag, 36 timers arbeidsuke, samt forlengelse av ferien til minst 3 uker.

Fagorganisasjonen må ved kommende tariffrevisjon sette alt inn på å få gjennomført 6 timers arbeidsdag, for å skaffe de arbeidslødige arbeide. Kravet om 6 timers dag må løses uavhengig av andre krav og spørsmål.

Oversendt D. N. A. og stortingsgruppen.

Forsåvidt sporveier, forstadsbaner og den under disse henhørende busstrafikk angår, henstiller kongressen til Arbeiderpartiets stortingsfraksjon å fremme forslag til lov om forbud mot enmanusbetjening av hensyn til trafikksikkerheten og betjeningens arbeidspress.

Fagorganisasjonens tilskudd til kommunervalgkampen.

Kongressen bemyndiger sekretariatet til å dekke den differanse som opstår mellom det utbetalte og det av forbundene innbetalte beløp. De beløp som herefter måtte bli innbetalt av forbundene går til fradrag.

Forhandlinger om hovedavtale.

Sekretariatet bemyndiges til å opta forhandlinger med Norsk Arbeidsgiverforening om en hovedtariffavtale i henhold til forannevnte retningslinjer.

Resultatet av forhandlingene forelegges alle medlemmer av Landsorganisasjonen til avgjørelse ved uravstemning.

